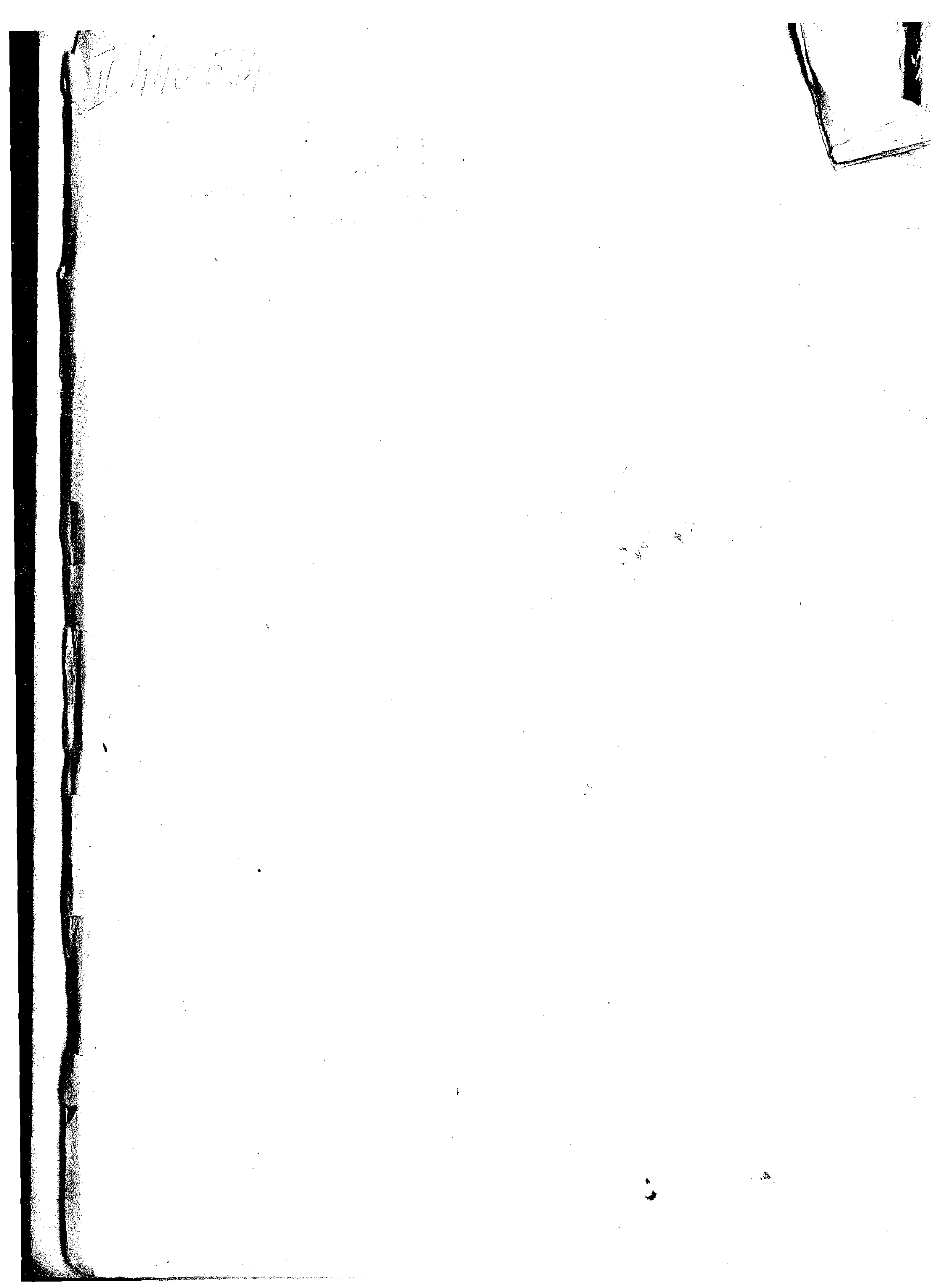

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE
INSTITUTUL DE ISTORIE

DOCUMENTE PRIVIND RELAȚIILE AGRARE ÎN VEACUL AL XVIII-lea

VOL. I

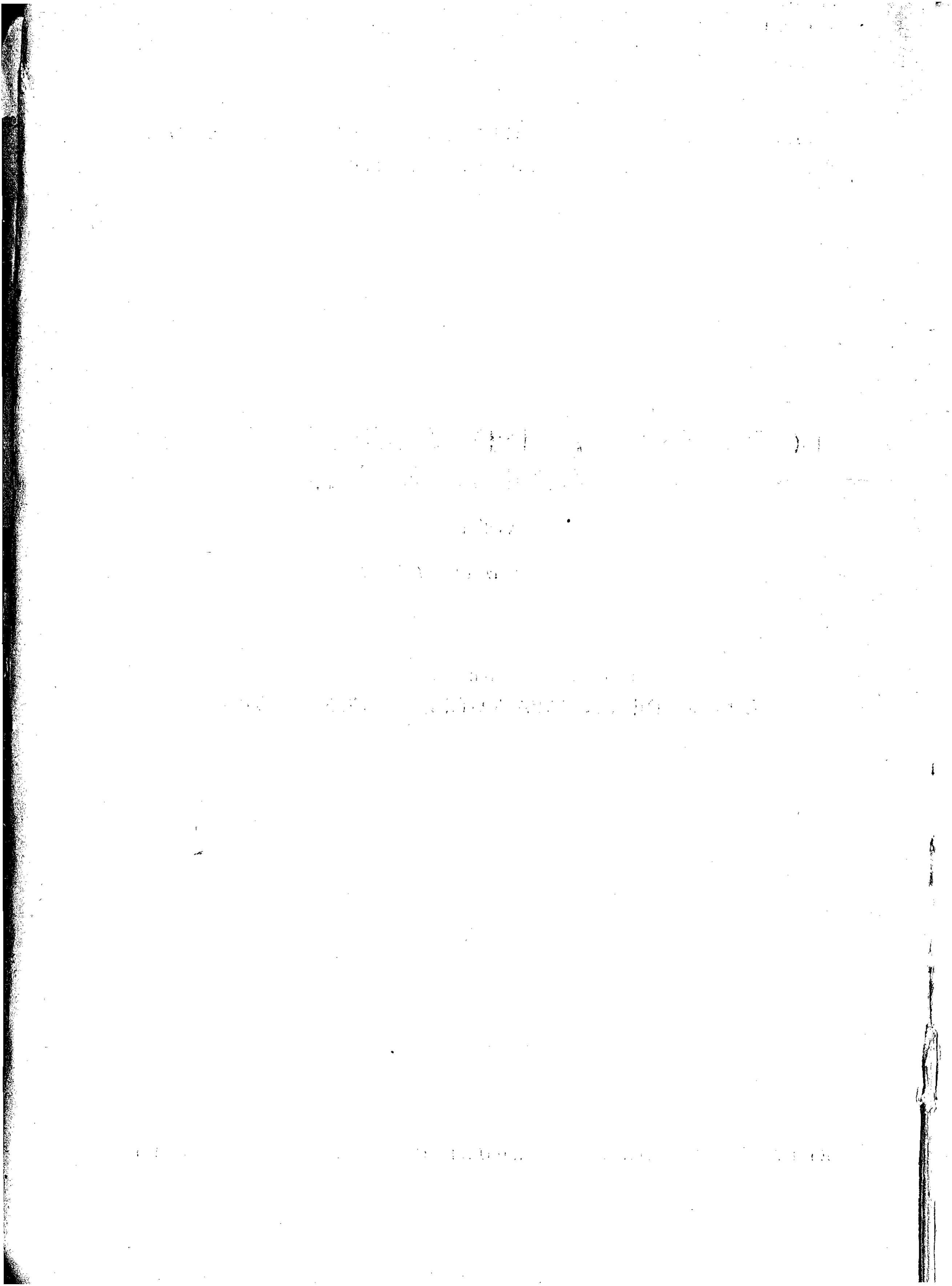
ȚARA ROMÎNEASCĂ

COMITETUL DE REDACȚIE:
V. MIHORDEA, Ș. PAPACOSTEA, FL. CONSTANTINIU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

1961

INTRODUCERE

Primind însărcinarea de a proceda la alcătuirea unor lucrări monografice referitoare la problema relaţiilor agrare în cursul veacului al XVIII-lea — spre a sluji ca material informativ pentru redactarea tratatului de istorie a Romîniei — cercetătorii sectorului de destrămarea feudalismului au găsit în arhive documente inedite în număr însemnat care, analizate, modifică şi — uneori — răstoarnă teze de mult acreditate.[1] Marele număr de acte domneşti cu caracter legislativ sau porunci ale domniei întemeiate pe aceste acte în scopul reglementării relaţiilor dintre stăpînii de pămînt şi ţăranii dependenţi, acte cu caracter privat — învoieli între stăpîni şi ţărani — au fost imboldul pentru cercetarea amănunţită a depozitelor de arhivă în vederea întocmirii unei culegeri tematice privitoare la relaţiile agrare în această epocă.

Din înţelesul mai larg al noţiunii de relaţii agrare am cercetat numai raporturile dintre stăpînii moşiilor — de toate categoriile — şi ţăranii care lucrau aceste moşii în schimbul unor redevenţe, fie că erau rumîni, oameni „liberi“ sau moşneni[2]. În cuprinsul acestei definiţii culegerea urmăreşte consecvent prezentarea acelor documente în care se menţionează diversitatea formelor de legături între oameni pentru organizarea exploatării pămîntului în cadrul modului de producţie feudal, al începutului de destrămare a feudalismului şi a genezei relaţiilor capitaliste, între anii 1700 şi 1800. Indicaţia cronologică de început reprezintă termenul final al corpusului de documente al Academiei R.P.R., în curs de desăvîrşire; includerea în mod excepţional a şase documente din 1700 se justifică prin strînsa lor legătură cu restul materialului. Acestei culegeri îi urmează una similară, pentru documentele din Mol-

---

[1] Şerban Papacostea, *Contribuţie la problema relaţiilor agrare în Ţara Romînească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea*, în *Studii şi materiale de istorie medie*, III (1959), p. 234—318. Făcînd, în parte, interpretarea materialului de faţă, autorul dovedeşte existenţa continuă a rumîniei pînă la reforma de la 1746.

[2] În definirea relaţiilor agrare se mai cuprind şi raporturile stăpînilor de moşii cu arendaşii, care nu figurează documentar în prezenta culegere decît în cele cîteva cazuri cînd moşiile au fost arendate de către stăpîni direct ţăranilor care le lucrau.

dova, pe bază de colaborare cu Institutul de istorie din Iaşi; sectorul continuă cercetarea materialului de arhivă legat de această temă, pîna la jumătatea secolului al XIX-lea.

Studiile referitoare la istoria relaţiilor agrare în veacul al XVIII-lea nu au lipsit nici în trecut şi unele dintre ele reprezintă o însemnată contribuţie la precizarea faptelor economice şi sociale din acel timp [1]. Aceste studii se resimt, însă, toate, în afară de interpretare, şi de pe urma insuficienţei bazei lor documentare. Cu excepţia ultimului pătrar al veacului, pentru care V. A. Ureche a publicat cunoscuta colecţie de documente, intitulată impropriu *Istoria Romînilor,* în care se găsesc şi numeroase materiale referitoare la tematica noastră, baza documentară pentru istoria relaţiilor agrare o constituiau cele cîteva aşezăminte domneşti editate de Nicolae Bălcescu în *Magazin istoric pentru Dacia* şi prea puţin numeroasele documente date la iveală, întîmplător, de unii istorici; material documentar de seamă stătea neştiut în arhive şi publicarea lui sistematică nu se putea întreprinde decît printr-o cercetare de mai lungă durată a fondurilor.

În acest scop au fost cercetate de către membrii colectivului principalele fonduri de documente medievale din ţară: la Arhivele Statului din Bucureşti (fonduri mănăstireşti, achiziţii noi, condici domneşti), materialul documentar de la secţia de manuscrise a Academiei R.P.R., de la Biblioteca Centrală de Stat (filiala Bălcescu), de la Muzeul oraşului Bucureşti (secţia manuscrise), de la Arhivele Statului şi Muzeul Regional din Craiova, precum şi din arhiva Muzeului Brukenthal din Sibiu. N-am inclus în materialul de faţă extrase din manuscrisul 377 aflător la Arhivele Statului din Bucureşti, privitor la starea economică a mănăstirilor [2], şi nici din unele manuscrise de la Academia R.P.R. privind moşiile mitropoliei, deoarece, conţinutul lor, cu date referitoare la ansamblul domeniului mănăstiresc, va forma obiectul unor lucrări speciale. Din marea masă a documentelor aflătoare în arhive, colectivul a selectat, pe baza unui riguros criteriu, pe acelea care de la prima lectură se încadrau în tematica relaţiilor agrare. Selecţii succesive, asupra materialului extras, au fost aplicate ulterior, cu ocazia rezumării, a dactilografierii materialului, precum şi la încheierea volumului.

Un interes deosebit pentru cunoaşterea relaţiilor agrare în prima jumătate a veacului al XVIII-lea îl prezintă materialul referitor la instituţia *rumîniei.* Considerată, fără temei, de unii cercetători, dispărută sau în curs de dispariţie încă în ultimele decenii ale veaclui al XVII-lea, *rumînia* apare frecvent menţionată în primele decenii ale veacului al

[1] Lucrările scrise de A. V. Gîdei, *Contribuţiuni pentru istoria socială a ţărănimii noastre...,* Bucureşti, 1904, Gheorghe Panu, *Cercetări asupra stării ţăranilor în veacurile trecute,* Bucureşti, 1910, vol. I, 1—2 şi I. C. Filitti *Proprietatea solului în Principatele romîne pînă la 1864,* Bucureşti ‹1935› reprezintă o realizare de seamă a istoriografiei burgheze, păstrîndu-şi, în parte, valoarea documentară şi în zilele noastre. Dar aceste lucrări se resimt, atît prin faptul că materialul folosit este foarte redus, cît şi din cauza limitelor de clasă ale concepţiei autorilor; din materialul analizat aceştia n-au ajuns la concluzii juste, iar tratarea faptelor i-a făcut să privească ţărănimea ca pe un element pasiv faţă de exploatare; aceşti autori au ignorat sau — pur şi simplu — n-au înţeles funcţiunea luptei de clasă în relaţiile sociale.

[2] Similar Sămilor mănăstirilor de ţară din Moldova pe anul 1742, publicate de I. Bogdan în *Buletinul Comisiei istorice a Romîniei,* vol. I, p. 217—279.

XVIII-lea [1]. Pricinile dezbătute în fața divanului între boieri și rumîni (doc. 33 și 41), încercările acestora din urmă de a se elibera (doc. 1, 120), efortul stăpînilor de moșii de a rumîni țăranii liberi (doc. 24, 164), poruncile de aducere la urmă a rumînilor fugari (doc. 12, 50), dovedesc faptul că rumînia a continuat să îndeplinească o însemnată funcție în relațiile agrare pînă la 1746, cînd a fost desființată de drept de către Constantin Mavrocordat. Unele documente, scoțînd în relief stadiul de dezvoltare a rumîniei și condiția juridică a rumînilor (doc. 32, 40), confirmă faptul că relatările hrisovului de dezrobire a vecinilor din Moldova de la 1749, referitoare la degradarea acestora din urmă pînă la condiția robilor, se aplică deopotrivă și realităților corespunzătoare din Țara Romînească.

Alături de rumîni un loc însemnat îl ocupau țăranii lipsiți de pămînt, care își păstrează însă libertatea personală. Provenind din imigranți, fugari, sau moșneni care își pierduseră pămîntul, ei se așezau pe moșiile boierești, mănăstirești și moșnenești, în baza unor învoieli scrise. Zapisele în care au fost consemnate asemenea învoieli (doc. 15, 126) sînt de mare însemnătate, ca material documentar pentru relațiile agrare din acel timp, deoarece evidențiază deosebirea esențială între condiția rumînilor și a țăranilor care-și păstraseră libertatea personală.

O parte din documente privesc situația acestor relații din Oltenia în vremea stăpînirii austriece (1718—1739). Nemaiexistînd monopolul turcesc și avînd posibilitatea de a valorifica în condițiile pieței libere produsele moșiilor, boierii olteni au căutat să sporească în acest interval de timp producția agricolă pentru a obține venituri mai mari, prin intensificarea exploatării mîinii de lucru a țăranilor dependenți. Documentele, reflectînd sporirea masivă a obligațiilor de clacă, arată că numărul zilelor pentru această îndatorire sporește la 52 pe an. Boierii solicită autorităților austriece reglementarea legală a relațiilor dintre stăpîni și țărani (doc. 98), iar poruncile administrației imperiale (doc. 121), reproducînd prevederile cu caracter legislativ, arată nivelul ridicat pe care-l atinsese în această perioadă exploatarea mîinii de lucru a țăranilor dependenți. Comparînd această stare de lucruri cu regimul „obiceiului" din Muntenia, rămasă sub dominația otomană (doc. 162), avem posibilitatea să înțelegem mai bine influența exercitată de conjunctura politică asupra împrejurărilor economice.

În documente se reflectă puternicele frămîntări sociale din anii care au urmat reunificării celor două provincii după pacea de la Belgrad. Principiul reglementării urbariale a relațiilor agrare, introdus de austrieci în Oltenia, se impune acum peste tot în Țara Romînească ; el stă la baza așezămintelor domnești care, începînd din anul 1740, oferă cadrul juridic al raporturilor dintre țărani și stăpînii de moșii. Documentele culegerii ne îngăduie să reconstituim, dacă nu absolut toate, cel puțin principalele așezăminte date de domni, în veacul al XVIII-lea. Pe baza poruncilor domnești s-au putut restabili așezămintele pierdute din anii 1740 (doc. 202, 203) și din 1744 (doc. 263). Importantul așezămînt din 26 octombrie 1745, tipărit pe foaie volantă (doc. 288), complet ignorat de istoriografia noas-

[1] Teza dispariției rumîniei susținută de C. Giurescu, *Studii de istorie socială*, București, 1943, p. 69 și 204—205 ; C. C. Giurescu, *Istoria Romînilor*, III[2], p. 722 ; I. C. Filitti, *Despre reforma fiscală a lui Constantin Vodă Mavrocordat*, București, 1928, p. 12.

tră, aduce lămuriri noi la cunoaşterea împrejurărilor imediat anterioare desfiinţării rumîniei. El se integrează în şirul de acte domneşti destinate să pună capăt fugii ţărănimii în anii 1745—1746, care reprezintă în realitate tot atîtea concesiuni smulse clasei dominante de presiunea maselor ţărăneşti. Deosebit de importante prin semnificaţia lor sînt documentele în care se observă tendinţa lui C. Mavrocordat de a accelera procesul de lichidare a rumîniei. În aşteptarea actului de eliberare generală a rumînilor, Mavrocordat s-a străduit să obţină libertatea individuală a celor aflaţi sub dependenţa bisericii. În felul acesta trebuie interpretat actul de răscumpărare cu bani din visteria domnească a rumînilor din satele Vai de Ei, Cîndoi şi altele, ai mănăstirii Bistriţa (doc. 290), precum şi actul de eliberare a rumînilor de pe moşiile mitropoliei, din iniţiativa şi cu banii mitropolitului Neofit (doc. 292).

Aşezămîntul din 1756 (doc. 378) încheie şirul urbariilor domneşti anterioare condicii lui Alexandru Ipsilanti. Începînd cu acest an se constată apariţia unui nou formular [1] al cancelariei domneşti pentru poruncile referitoare la obligaţiile ţăranilor fără pămînt care, fie că fuseseră şi înainte oameni liberi sau rumîni eliberaţi, sînt cunoscuţi sub noua denumire de clăcaşi, mai cu seamă în documentele secolului al XIX-lea. În baza aşezămintelor generale ale domniei şi ale divanului, care fixau regimul clăcii pe întreg teritoriul ţării — 6, 12 zile — se trimiteau poruncile domneşti în cazurile cînd această intervenţie era necesară pentru a constrînge pe ţărani să presteze claca. Numărul deosebit de mare al acestui tip de documente arată că lupta ţărănimii a fost în tot cursul veacului al XVIII-lea un fenomen general.

Pentru a scăpa de îndatoririle apăsătoare legate de condiţia lor, rumînii încercau să se elibereze fie pe calea legală a judecăţii în faţa divanului (doc. 265, 276), fie pe cea mai sigură a fugii (doc. 29), iar după desfiinţarea rumîniei manifestă o acentuată nesupunere la lucru (doc. 316). Nesupunerea la executarea clăcii este un fenomen caracteristic pentru întreg secolul. Împotriva regimului de grea exploatare, instaurat de boierii olteni în timpul stăpînirii austriece, ţăranii dependenţi au manifestat o dîrză rezistenţă ; pentru a o înfrînge, stăpînii de moşii erau siliţi să facă apel la unităţile militare imperiale staţionate în provincie (doc. 150). Un şir de documente arată că rezistenţa ţăranilor lua uneori forme active : *bătaia stăpînului sau a reprezentanţilor săi pe moşie* (doc. 413), intrarea în posesiunea pămîntului contestat (doc. 304) etc.

Măsurile luate de domnie spre a se ajunge la stabilirea unui regim uniform al obligaţiilor nu au dus la dispariţia învoielilor agricole, existente pe diferite moşii. Fiind de obicei contractate în condiţii mai uşoare decît cele hotărîte de domnie, aceste învoieli erau mai întotdeauna apărate de modificări amplificatoare a obligaţiilor, de către stăpîni, prin lupta stăruitoare a ţăranilor clăcaşi (doc. 439). Fenomenul capătă o atît de mare însemnătate după desfiinţarea rumîniei, încît la 1780 *Pravilniceasca condică* este pusă în situaţia de a reglementa stabilitatea învoielilor speciale : „Lăcuitoriul are să lucreze clacă stăpînului moşiei cîte

[1] V. şi Florin Constantiniu, *Situaţia clăcaşilor din Ţara Romînească în perioada 1746—1774*, în *Studii*, XII (1959), nr. 3, p. 88.

douăsprezece zile într-un an; iar de să va aşăza stăpînul moşiei cu dînşii *mai pe puţine zile şi să va dovedi una ca aceasta, să nu poată în* urmă să-i silească pentru douăsprezece zile"[1].

În a doua jumătate a secolului documentele semnalează angajarea mîinii de lucru salariate, folosită mai ales în cultura viilor (doc. 451), precum şi cazuri din ce în ce mai frecvente de arendare a moşiilor (doc. 554, 618, 634, 642), aducătoare a noului stăpîn interpus, cu care ţăranii mai totdeauna intră în conflict (doc. 618, 634). Sînt şi cazuri de luare în arendă a moşiilor de către ţăranii înşişi care le lucrau (doc. 618). Conţinutul documentelor înfăţişează cu multă claritate formele rentei feudale: în *muncă* (claca), în *natură* (dijma) şi în *bani*. În privinţa pescuitului în bălţi, cea mai mare parte a documentelor referitoare la această ocupaţie vorbesc de dijma „din zece peşti un peşte", codificată în *Pravilniceasca condică*: „La bălţi sînt slobozi lăcuitori a vîna peşte, *dînd stăpînului* zeciuială, adică din zece peşti unul"[2], dar sînt şi unele excepţii care vorbesc de „întreiala peştelui", „din trei peşti, un peşte" (doc. 264, 268, 436, 502).

În privinţa clăcii, despre care Marx spune că „ea absoarbe, fireşte din munca totală a producătorilor direcţi o parte alicotă cu mult mai mică decît în modurile de producţie mai dezvoltate"[3], documentele din vremea lui Alexandru Ispilanti indică un regim deosebit pentru locuitorii oraşelor, necuprins însă în *Pravilniceasca condică* a aceluiaşi domn. În hrisovul de la 30 aprilie 1777 se precizează că locuitorii din Fundeni dădeau pentru clacă „de toată casa pe an bani patruzeci şi cinci", cu motivarea că „hotărîrea cea cu 12 zile de clacă easte pentru lăcuitorii cei după afară, iar mahalagii şi orăşanii sînt cu deosebită orînduială şi fiindcă la aceştia acest obiceiu s-au urmat d'început, la toţi cei după vremi stăpîni ai moşii, poruncim ca asemenea să se urmeze şi mai mult să nu fie supăraţi"[4] (doc. 474). La 11 iunie 1779 acelaşi domn porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa pentru „orăşenii de pe moşia domnească": „iar de clacă să nu-i supăraţi pe oamenii ce vor fi şăzînd pe aceşti 2 000 de *stînjeni*.... că iaste moşia domnească"[5]. Dacă primul caz s-ar putea cuprinde în categoria de „învoieli speciale", cel de-al doilea lasă să se înţeleagă o situaţie privilegiată de care se bucurau orăşenii de pe moşiile domneşti, fără de nici un fel de învoieli speciale. În alte părţi orăşenii erau supuşi la îndatoriri ca şi locuitorii de la sate. La 11 octombrie 1783 Mihail Suţu porunceşte ispravnicilor de Prahova să aducă la judecata divanului pe cîţiva reprezentanţi ai locuitorilor din Ploieşti, care nu voiau să clăcuiască şi să dea dijmă vornicului Moruzi[6].

Unele documente se referă la politica domnilor de repopulare a ţării spre a înmulţi astfel numărul contribuabililor visteriei căutînd să atragă locuitori din alte ţări şi pe cei expatriaţi din cauza asupririlor sau a războaielor. Arătîndu-se avantajele de toate categoriile, locuitorii aceştia

---

[1] *Pravilniceasca condică*, Bucureşti, 1957, p. 80, 82
[2] *Ibidem, p. 86.*
[3] K Marx, *Capitalul*, III$_2$, p. 747
[4] Arh. St. Buc., Ms. 5, Condica lui Alex. Ipsilante, f. 363.
[5] Ibidem, Ms. 8, f. 149.
[6] Acad. R.P.R., pach. CXCVII, doc. 5.

sînt îndemnaţi a veni în Muntenia să întemeieze slobozii domneşti, „neamestecîndu-se cu ţara în cislă, nici cu dăjdiile visteriei". În privinţa relaţiilor agrare, pe lîngă alte înlesniri, claca o vor face prestînd numai cîte şase zile pe an, în loc de douăsprezece. Sloboziile acestea, de care cu mai mare zel s-a preocupat Mihail Suţu în hrisovul de la 23 noiembrie 1783, nu aveau în vedere grija pentru ţărănime care nici nu putea fi o preocupare în acea vreme, ci erau o latură a politicii fiscale, după cum se poate constata din faptul că suma datorată de orice nou venit vistieriei rămînea întreagă, pe cînd celelalte contribuţii, ca şi obligaţiile faţă de stăpînul moşiei, erau reduse la jumătate.

Monopolurile senioriale — mori, vînzarea băuturilor — sînt pe larg menţionate, atît în mod special (doc. 532, 579) cît şi alături de celelalte obligaţii ale ţăranilor, mai ales în aşezăminte (doc. 517, 543). Tot astfel se precizează în multe documente condiţiile în care ţăranii au dreptul a tăia lemne de foc şi de construcţie din păduri (doc. 542, 551, 560).

Unele documente, din vremea lui Nicolae Mavrogheni, arată că deşi acest domn n-a avut o politică deosebită de a predecesorilor săi faţă de ţărănime şi atitudinea lui se poate sintetiza în îndemnul de „a nu se împotrivi la cele drepte şi obişnuite ale stăpînului de moşie"[2], în anumite cazuri, dacă nu s-a atins de moşiile stăpînilor în folosul ţăranilor, date fiind cunoscutele sale conflicte cu marea boierime, domnul a îngrădit unele privilegii feudale. Locuitorilor din satul Săcueni (Dîmboviţa), moşie a mitropoliei, le-a dat o carte pentru reducerea zilelor de clacă de la douăsprezece la şase, reducînd în acelaşi timp dijma fînului de la zece parale carul la şase parale (doc. 617). Egumenul mănăstirii Slobozia (Ialomiţa) a fost obligat să dea ţăranilor zapis, întărit cu pecetea domnească, prin care renunţa la dijma din fîn, accepta limitarea clăcii la trei zile pe an, cu dreptul de a o converti în bani, şi anula toate obligaţiile prevăzute în aşezămîntul agrar al lui Ipsilanti (doc. 624). Departe de a fi fost un sprijinitor al ţărănimii, cum ar pleda aparenţa, aceasta i-a servit lui Mavrogheni numai ca pretext în disputa lui cu reprezentanţii clasei feudale, care-l duşmăneau[3]. Toate aceste avantaje au fost anulate după decapitarea lui Mavrogheni.

Parcurgerea culegerii în ansamblu dă o imagine completă asupra formelor variate ale luptei purtate de ţărani împotriva exploatării. Se constată astfel legătura nemijlocită care există între această rezistenţă şi momentele de agravare a crizei, provocată de lupta ţăranilor. În vremea războiului de la 1736—1739, la obişnuita exploatare boierească adăugîndu-se obligaţii noi şi faţă de armatele de ocupaţie, depopularea ţării luase proporţii atît de mari încît ameninţa să reducă în măsură îngrijorătoare izvorul de venituri al turcilor şi al vistieriei domneşti. Pentru remedierea situaţiei sultanul porunceşte lui Constantin Mavrocordat în firmanul de învestitură din iulie 1744 : „Te vei strădui în acest interval să ridici şi să repopulezi ţara şi folosind mijloace blajine, dînd dovezi de bunăvoinţă şi consolidînd ordinea publică, vei readuce pe toţi locuitorii,

---

[1] Arh. St. Buc., Măn. Cîmplung, pach. LX, doc. 151.
[2] V. A. Ureche, *Istoria Romînilor,* III, p. 76. Arh. St. Buc., Măn. Hurez, pach. XIX—73.
[3] V. Mihordea, *Politica lui Mavrogheni faţă de ţărănime* (în ms.).

raiele şi neraiele, şerbi sau săraci, împrăştiaţi în toate părţile din pricina abuzurilor..." [1].

Existenţa în această vreme a unui regim neuniform în privinţa zilelor de clacă, mai apăsător pe moşiile marilor boieri, explică constatarea în reclamaţiile acestora către domn, că „rumînii fug de pe moşiile lor şi se duc pe acelea ale boierilor mici pentru a scăpa de claca obişnuită". Se obţine astfel o hotărîre ca ţăranii ce nu vor presta claca pe moşiile boierilor să fie siliţi a face claca pentru domnie „pentru ca în felul acesta să nu se mi mute" [2]. Dispoziţia aceasta confirmă existenţa unei puternice frămîntări provocate de inegalitatea obligaţiilor de clacă şi de fuga ţăranilor de pe moşiile unde aceste îndatoriri erau mai mari pe cele unde claca era mai uşoară.

După generalizarea numărului zilelor de clacă la 12 pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti — iulie 1744 — stăpînii moşiilor înmulţesc plîngerile la domnie contra refuzului rumînilor de a se supune. Aplicarea acestui aşezămînt s-a lovit de împotrivirea ţărănimii, care se va prelungi şi în anii următori. La 6 mai 1746 vel clucerul Constantin Brîncoveanu se plîngea domniei că locuitorii de pe moşia sa Găgeni „nu vor nicidecum să-mi clăcuiască măcar o zi din cele 12 zile ce s-au hotărît" [3].

Luînd în consideraţie aceste elemente, se poate constata că politica de reforme a domnilor fanarioţi, atribuită în trecut ideologiei luministe, a fost generată în fapt de realităţile interne. Atitudinea ţăranilor împotriva exploatării fiscale şi agrare a fost un factor determinant în geneza politicii de reforme.

În privinţa transcrierii documentelor, colectivul a întîmpinat de la început o serie de dificultăţi. Veacul al XVIII-lea reprezintă o perioadă de trecere nu numai sub aspectul dezvoltării eonomice-sociale a poporului romîn, ci cum era de altfel şi firesc, şi în domeniul limbii. Respectarea riguroasă a formelor limbii în care sînt scrise documentele constituie, evident, unul din principiile de temelie ale editării lor, dar admiţînd acest principiu, ne alăturăm părerii că „tendinţa de a satisface în acelaşi timp pe istorici cît şi pe lingvişti, prin îmbinarea metodelor de editare a documentelor, nu este justificată prin nimic, deoarece metodele de editare a textelor într-o asemenea publicaţie combinată sînt foarte complicate. Ele îngreunează munca istoricilor la cercetarea textului izvoarelor şi nu pot satisface deplin nici pe lingvişti. Pe lingvişti ca şi pe paleografi, îi satisface cel mult ediţia fotomecanică a documentelor, însoţită de transcrierea textului şi de comentarii" [4]. De altfel chiar fonologia ne arată că în fapt „cînd scriem, notăm foneme şi nu sunete" [5], de unde dificultatea de a nota cu exactitate sunete respective.

Ca şi la selecţionarea materialului, pornind de la faptul că: 1. în veacul al XVIII-lea nu existau norme ortografice deplin stabilite, iar variaţiile de transcriere se datoresc gradului de pregătire a diacului; 2. e

---

[1] Acad. R.P.R., Doc. turc., DLXXXI, pach. III, doc. 183 b.
[2] Acad. R.P.R., Ms. gr. 1069, f. 95v.
[3] Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 59.
[4] E. M. Talman, *Editarea textului izvoarelor istorice*, în *Analele romîno-sovietice*, 1957, nr. 1, p. 110.
[5] Al. Rosetti, *Pentru justa interpretare a limbii textelor noastre vechi*, în *Limba romînă*, 1955, nr. 1, p. 60.

vorba de texte relativ recente, care prezintă un interes lingvistic redus în comparaţie cu veacurile anterioare; 3. colecţia nu se adresează numai unui grup restrîns de specialişti, ci şi unui larg cerc de cititori şi deci parcurgerea ei trebuie înlesnită prin evitarea unui număr mare de paranteze, note etc., colectivul, ţinînd seama de părerile specialiştilor şi de recomandările arheografice, a stabilit şi aplicat consecvent regulele enumerate mai jos, pentru redarea cît mai inteligibilă a formei documentelor.

In legătură cu ultimul punct, cea mai mare greutate ne-a oferit-o problema întregirilor. Deoarece documentele, prin modul cum sînt redactate, reprezintă ele însele un model de inconsecvenţă, stabilirea unor norme fixe a fost de-a dreptul imposibilă. Intrucît întregirea peste tot cu paranteze ar fi îngreuiat mult urmărirea textului, regulele aplicate au ţintit să elimine cît mai mult acest sistem de întregire în favoarea completării tacite, păstrînd — în alte cazuri — parantezele, pentru a feri textul documentelor de modificări arbitrare; subliniem că realizarea acestui principiu a impus cercetătorilor obligaţia de a nu face transcrierea în chip mecanic, de unde rezultă că întregirile tacite sînt rezultatul cunoaşterii şi comparării formelor cuvîntului respectiv din documentele epocii.

1. Cuvintele, expresiile şi propoziţiile slave au rămas netraduse în text, transcriindu-se cu litere latine. Titlul domnului şi formulele din dispoziţie şi sancţiune, subscrierea neautografă, cuvintele slave folosite curent se găsesc traduse în glosar.

2. S-au corectat greşelile în note, lăsîndu-se forma din document necorectată, pentru a respecta cît mai mult posibil principiul neintervenţiei editorului în cuprinsul textului. S-a trecut în notă menţiunea: a) *corect,* cînd am redat forma exactă a unui nume propriu sau am corectat o formă atît de modificată încît nu putea fi dedusă la prima lectură, fără intervenţia noastră (ex. „înpărăteascu", = corect împărătesc) şi b) *aşa în text,* atunci cînd informaţia noastră a fost necesară pentru atragerea atenţiei cetitorului că aceea a fost forma din text şi nu o greşală a noastră, sau de tipar (ex. Hargetoianu, pentru Argetoianu).

3. S-au suprimat repetările, fără nici un fel de menţiune, ţinînd seama că arheografia cere păstrarea şi încadrarea lor în paranteze drepte numai la textele vechi, cu însemnătate pentru studiul limbii.

4. Deoarece nu s-a putut învinge altfel dificultatea de a distinge între un nume propriu şi o profesiune (croitor, morar), neavînd siguranţa în utilizarea majusculei, s-a transcris peste tot cu literă mică.

5. S-au întregit tacit prescurtările acolo unde nu a existat îndoială asupra formei cuvîntului respectiv; *jalbă* iar nu jalb⟨ă⟩.

6. S-au întregit tacit, după forma actuală, cuvintele care în unele documente apar cu uşoare modificări, iar în altele sînt prescurtate, fără a avea posibilitatea unei reconstituiri exacte a formei, atunci cînd contextul nu a procurat altă indicaţie.

7. S-au întregit tacit desinenţele verbale şi cauzale, semnul pluralului nearticulat la substantivele terminate în -ţ şi -ş, şi articolul enclitic -i.

8. Transcrierea alfabetului chirilc în alfabet latin s-a făcut după normele stabilite la editarea corpusului de documente medievale al Aca-

demiei R.P.R. (Vezi *Documente privind istoria Romîniei. Introducere*, vol. I, p. 33—36).

9. S-au folosit parantezele în transcrierea tuturor cuvintelor a căror întregire este îndoielnică, indicîndu-se în paranteze forma actuală. Exemplu: să s⟨e⟩ ducă, dacă contextul nu indică forma să să ducă; apr⟨ilie⟩, iun⟨ie⟩ etc. S-au întregit de asemenea, cu paranteze, iscăliturile.

Documentele sînt așezate în volum în ordinea cronologică a emiterii lor, avînd fiecare mențiunea localității unde a fost scris, atunci cînd această mențiune există sau se poate reconstitui, de asemenea și a datei, exprimată cu ziua, luna și anul respectiv. În mod excepțional cîteva documente sînt datate numai cu luna și anul, precum și cîteva cazuri numai cu indicația anului. Documente nedatate nu avem în colecție. Cînd localitatea și data nu sînt menționate pe document și au fost reconstituite de noi, au fost marcate prin paranteze unghiulare. La unele documente, pentru reconstituirea datei, fie că nu o aveau sau că era menționată greșit de o altă mînă, ulterior, a fost nevoie de o argumentare mai mare, care s-a trecut în notă. În general petițiile — jalbele — nu sînt decît în mod excepțional datate. Am adoptat la acestea data rezoluției, menționînd faptul în notă, la fiecare caz.

Fiecare document este precedat, după loc și dată, de un rezumat, care cuprinde menționarea emitentului și a destinatarului, dînd apoi pe scurt cuprinsul esențial al conținutului. De asemenea, fiecare document are la sfîrșit mențiunea depozitului de unde a fost transcris, împreună cu indicații arheografice sumare, în special dacă este original sau copie.

La toate documentele, rezoluția, acolo unde exista, a fost pusă la sfîrșit, purtînd una din denumirile date de noi: rezoluție, întărire domnească sau hotărîre domnească, după cum se potrivea mai bine cu conținutul.

Unele documente, deși din punctul de vedere al depozitului arhivistic formează un tot unitar, avînd o singură cotă, fiind compuse din petiție, anafora (sau mai multe anaforale) și hotărîre domnească, cu date diferite, au fost despărțite în: documentul principal — acela care exprimă mai bine ideea tematicii — și anexele acestuia. Uneori rezoluția cuprinzînd elementele cele mai însemnate din punctul de vedere al tematicii volumului a fost considerată document în sine, iar petiția care a provocat-o, neaducînd decît informații secundare, a fost pusă în anexă ori în notă, și în acest din urmă caz în întregime sau extras.

În notele unor documente s-au dat regeste, pasaje ale altor documente care, neputînd fi incluse din cauza repetării sau a simplei asemănări, au totuși unele părți ce merită a fi semnalate. De asemenea, toate documentele stereotipe în privința conținutului, acelea care, deși diferite, nu aduceau o mențiune nouă în conținutul lor, au fost semnalate în note, spre a da o indicație asupra frecvenței fenomenului în timp și a răspîndirii lui geografice.

Documentele sînt, afară de cîteva cazuri menționate special, toate inedite și constituie prin aceasta, pe lîngă valoarea lor intrinsecă, un titlu în plus la interesul pe care-l vor trezi pentru cercetătorii problemei agrare din Principatele romîne în secolul al XVIII-lea.

Socotim că cele cîteva documente reeditate sînt importante pentru înțelegerea relațiilor agrare și contribuie la desăvîrșirea informației.

Din anaforaua boierilor întărită de domn și cunoscută sub numele de „Constituția lui Constantin Mavrocordat", am reprodus articolul XI, privitor la obligațiile țăranilor dependenți față de stăpînii moșiilor (doc. 215). Cum prima editare (în *Mercure de France*, iulie 1742) arată că a fost întocmită la 7 februarie 1740, eroarea persistsă în toate celelalte publicații care, necontrolînd, au reprodus-o. Documentul original este datat 7249 fără indicația lunii și a zilei. Ediția lui Teulescu (*Arhiva Romînă*, București, 1860, p. 60—77), utilizînd originalul, fără să cunoască traducerea franceză, îi pune data „7249 și 1749". Socotind că putem reține din indicația primei ediții ziua și luna, am datat acest document 7 februarie 1741. În favoarea acestei datări sînt mai multe argumente. Începutul anului 1740 — cînd starea de război nu era încă definitiv lichidată în țară, domnul avînd încă de lucru cu aprovizionarea restului de trupe turcești, iar Oltenia, deși formal alipită, nu era unificată administrativ cu Muntenia — nu poate fi socotit un timp prielnic pentru preocupări de reformă. De asemenea, Mavrocordat, în legătură permanentă cu cercurile literare pariziene, n-avea de ce să aștepte doi ani și jumătate pentru publicarea constituției, care între timp și-ar fi pierdut interesul.

Am republicat hrisovul de la 1 martie 1746 pentru eliberarea rumînilor înstrăinați, dacă ar reveni în țară, pe moșiile de unde au plecat, pentru că el prevede, între alte avantaje, prestarea clăcii pe jumătate, adică 6 zile pe an în loc de 12 (doc. 291). Legat de acesta, cu înțeles complimentar pentru tema noastră, este hrisovul din 5 august același an, pentru „slobozirea și răscumpărarea" tuturor rumînilor (doc. 300). Amîndouă au fost editate în *Magazin istoric pentru Dacia*, vol. II, p. 281—287 și Anal. Acad. Romîne, tom. XXIX, 1947, p. 452—456. Reluarea documentului din 5 august se impune și prin faptul că în prima editare a fost eliminat adaosul în limba greacă — întăritura cu blestem a patriarhilor Partenie al Ierusalimului și Matei al Alexandriei — cu care documentul face corp comun în original, iar în cea de a doua editare, acest adaos este separat și constituit în două documente deosebite, atribuite documentului de la 1 martie (*Anal. Acad. Rom.*, ibid., p. 457—458), confuzie regretabilă.

Porunca lui Grigore Ghica din 26 aprilie 1750 către ispravnicii de Vlașca ca să oblige pe locuitorii de pe moșiile Cobia, Căpșuna și Racovița, precum și pe birnicii poslușnici pe la unii turci, să presteze șase zile de clacă mănăstirii Cobia și să constrîngă la plata suhatului, după obiceiu, pe cei ce stau pe alte moșii (doc. 337) se află și în studiul lui Gh. Potra, *Mănăstirea Cobia*, București, ⟨f.a.⟩, p. 42.

Din *Pravilniceasca Condică* a lui Alexandru Ipsilanti, publicată la 1780 în limbile greacă și romînă, am reprodus, după ediția din 1957, textul romînesc al capitolului referitor la reglementarea raporturilor țăranilor clăcași cu stăpînii moșiilor (doc. 521).

Un alt document reeditat este hotărîrea domnească de la 2 decembrie 1791 pentru reducerea zilelor de clacă ale țăranilor din Săcueni (Dîmbovița), publicat anterior de V. A. Ureche în *Istoria Romînilor*, IV,

p. 126—129 şi de Sturdza-Scheianu în *Acte şi legiuiri...*, seria I, vol. I, p. 78—81.

Au lucrat la întocmirea acestei culegeri: V. Mihordea, Şerban Papacostea, Florin Constantiniu, Sergiu Columbeanu, Ioana Constantinescu şi Teodora Rădulescu.

Colectivul aduce mulţumiri colegilor din Institut şi din afară care au contribuit cu observaţiile lor la întocmirea regulelor de transcriere, directorului muzeului Brukenthal pentru bunăvoinţa şi promptitudinea cu care a trimis materialul cerut spre a fi transcris (Protocoalele administraţiei austriece a Olteniei) şi tov. Ion Şucu şi Mihail Regleanu de la Arhivele Statului din Bucureşti pentru materialul documentar transcris şi oferit colectivului, din care s-au reţinut cîteva documente, precum şi pentru ajutorul dat la descifrarea textelor în limba greacă.

V. MIHORDEA

LISTA CRONOLOGICĂ A DOCUMENTELOR

1700

1. — București, 10 februarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, hotărăște, în urma cercetărilor făcute, ca Stoian și frații lui din Torsura cea Mică, feciorii lui Dragomir Boldea, care s-au răscumpărat mai înainte, să fie liberi de rumînie și lăsați în pace de către Gheorghe postelnic, fiul lui Hrizea vistierul, care fără drept îi reclamă.

2. — București, 4 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma cercetărilor făcute, dă carte lui Aldea cu feciorii și nepoții săi din Dobrun (Romanați) că sînt slobozi de rumînie, poruncind să fie lăsați în pace de către Barbul Brătășanul vistier, care pe nedrept îi reclamă ca rumîni.

3. — București, 18 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește răscumpărarea rumînilor Radu cu feciorii lui, Badea și Soare din Pietrariul, pentru suma de 40 de taleri, fără moșie, de la Anasia, femeia lui Negoiță fiul lui Ionașco din Săcueni.

4. — ⟨București,⟩ 19 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă egumenului de la Găiseni carte de stăpînire asupra rumînilor de la Florești, „la ce vor fi trebile mănăstirii".

5. — 29 mai. — Tudor, feciorul jupînesei Maricăi de la Vlădeni, dă spătarului Diicul Buicescul, pentru datoria de 50 de taleri, partea lui de moșie din Băncești, fără rumîni, care rămîn pe viitor ai lui, dacă se vor găsi unde au fugit și vor fi aduși.

6. — ⟨București,⟩ 4 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte prin care autoriză pe trimișii egumenului mănăstirii Cozia să ia dijma din produse de la moșiile Pristol, Orlea și Cușmir, din zece una, după obicei, și zeciuiala peștelui „den zece pești un pește, au den 10 bani un ban".

7. — ⟨M-rea Cozia,⟩ 9 iulie. — Pătru și Dumitru, judeci din Jiblea, dau zapis egumenului de la Cozia, prin care se obligă a face cinci zile de clacă pe an în schimbul dreptului de a locui pe moșia trecută de la părinții lor în stăpînirea mănăstirii.

8. — ⟨Craiova,⟩ 16 februarie. — Stanca Coţofeanu, împreună cu fiica şi ginerele său, dau zapis marelui ban Cornea Brăiloiu, prin care, pentru datoria ce o au de „20 de capete de ţigani" şi alţi bani luaţi pentru nuntă, îi dau jumătate din satul Balota cu tot hotarul şi cu toţi rumînii, afară de doi care s-au răscumpărat.

9. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Tismana ca, împreună cu un om al domniei, să caute şi să aducă înapoi în satul mănăstirii, oriunde s-ar găsi fugiţi, rumîni, pîrgari şi alţi „oameni moşneni", pentru că unii pîrgari au fost iertaţi de rumînie cu condiţia de a nu părăsi satul şi ei totuşi au plecat.

10. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă volnicie omului egumenului de la Cotroceni să-i constrîngă pe oamenii de pe moşia Cristăneşti „să dreagă" heleşteul.

11. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte, în urma reclamaţiei egumenului, locuitorilor de pe moşia mănăstirii Mihai-Vodă să-şi îndeplinească obligaţiile, dînd dijma cuvenită şi „ajutor după obiceiu".

1702

12. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 februarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte deschisă pentru urmărirea şi aducerea rumînilor din satele Flămînzeşti şi Iaşi, de pe moşia mănăstirii Argeş, fugiţi unii la Bucov şi alţii în alte părţi, „să-şi dea ruptoarea lor împreună cu alalţi".

13. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 aprilie. — Teodosie, mitropolitul Ţării Romîneşti, scrie orăşenilor din „oraşul Flocii" să cerceteze cazul unor rumîni ai mănăstirii Cozia, veniţi acolo din satul Cărăreni, care şi-au scris numele ca lăturaşi pe o carte dată altor locuitori de către Matei Basarab.

14. — ⟨Strehaia,⟩ 10 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte răscumpărarea de rumînie unor ţărani din Coşcodia (Mehedinţi) care cu 80 de galbeni au cumpărat „5 capete de ţigani" şi i-au dat egumenului de Strehaia, obţinînd libertatea, fără de moşie.

15. — ⟨M-rea Cotroceni,⟩ 26 mai. — Locuitorii din satul Făcăeni ai mănăstirii Cotroceni dau zapis egumenului, prin care se învoiesc a face patru zile de clacă pe an, respectînd şi alte condiţii, pentru locurile de hrană de pe moşie.

16. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe egumenul de Tismana să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să dea dijma din produse din zece una „după obiceiu".

17. — Bucureşti, 4 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă încercarea rumînilor din Tîmbureşti de a se considera liberi pe baza cărţii de iertare dată de patriarhul din Ierusalim, şi porunceşte, în temeiul unui hrisov de la Matei Basarab, să rămînă toţi în dependenţa jupînesei Rada Filipescu, stăpîna moşiei.

18. — București, 20 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma judecății la divan, dă carte de apărare lui Stan și fratelui său, feciorii lui Dămian din Coșoveni (Romanați), pe care pe nedrept voiau să-i rumînească boierii Brătășani.

1703

19. — ⟨București,⟩ 13 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor din Potelu, moșia mănăstirii Bistrița, dintre care unii sînt rumîni, să fie ascultători de poruncile egumenului la ceia ce-i va pune să facă.

20. — ⟨București,⟩ 30 octombrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Poprobului să ia dijma din produse de pe moșia Plopul, de la toți oamenii ce se găsesc acolo, fără deosebire, din tot ce folosesc.

21. — București, 1 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare locuitorilor din satele Turcești și Berbești, iertați de rumînie cu moșia lor de către jupîneasa Ilinca, împotriva cărora s-au ridicat pe nedrept, ca să-i stăpînească, Matei, vel căpitan de seimeni și cumnatul său Preda din Mărșă.

1704

22. — ⟨București,⟩ 24 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă pentru a treia oară pricina jupînesei Rada, soția lui Constantin căpitanul Filipescu, cu unii țărani din Tămburești, și dă carte de libertate lui Stanislav și fraților săi, feciorii lui Brătan, care s-au răscumpărat de la patriarhul Ierusalimului fiind rumîni ai mănăstirii Sfîntul Sava.

23. — 3 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanilor de la Zimnicea și de la Scăești și „tuturor slujitorilor de acolo" ce stau pe moșia postelnicului Șerban Năsturel, să dea stăpînului dijma din produse ori să-i clăcuiască cu plugurile de două ori pe an, plătind și cîte patru bani de vită pentru suhat.

24. — Ciorogîrla, 7 iulie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește egumenului de la Șegarcea să nu schimbe obiceiurile vechi în relațiile cu oamenii de pe moșia mănăstirii și să nu rumînească pe țăranul Preduță și fiul său Antonachi, care au venit să reclame, pînă ce nu se vor înfățișa pentru aceasta cu toții înaintea divanului.

25. — București, 9 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de întărire a răscumpărării de rumînie, făcută de Gligore cu fratesău Paraschiv, feciorii lui Ilie din Bunești (Vîlcea), care au plătit episcopiei de Rîmnic 60 de taleri spre a se cumpăra țigani în locul lor.

26. — ⟨București,⟩ 20 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte deschisă pentru strîngerea și aducerea la urmă a oamenilor fugiți de pe moșia mănăstirii Cernica, oriunde s-ar afla.

27. — ⟨București,⟩ — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește popii Badea din Plopșor iertarea de rumînie de către jupîneasa Vlădae și stăpînirea pe părțile de moșie cumpărate de la Udrea, fiul Gherghinii armașul.

1705

28. — 9 martie. — Doni, vel căpitan de margine, dă egumenului de la mănăstirea Mărgineni încuviințare să strîngă oameni străini, netrecuți la bir, pentru satul mănăstirii.

1706

29. — ⟨București,⟩ 9 februarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte deschisă pentru căutarea și aducerea la urmă a oamenilor fugiți din satul Robănești și de la mănăstirea Brîncoveni.

30. — ⟨București,⟩ 16 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire egumenului de la Tismana de a obliga pe toți cei ce cultivă moșiile mănăstirii, fără nici o deosebire, a-și da dijma din produse.

1707

31. — 20 februarie. — Vlad Dragost din Cîmpulung, împreună cu ginerele său Gheorghe, dau zapis de chezășie lui Barbu Corbeanu din Nămăești pentru doi rumîni găsiți la dînșii, pe care-i vor da în seama pîrcălabului din sat la „Sfîntul Ilie".

32. — 26 mai. — Constandin comis fiul lui Constandin biv vel paharnic face danie mitropoliei Țării Romînești pe rumînul Vasile din Geminile „cu toți copiii lui", spre a i se pomeni numele.

33. — București, 22 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Albul, slujitorul din Ionești, cu feciorii lui, Badea și Preda, care fiind reclamați ca rumîni de către vornicul Grigore Băleanul, au dovedit cu jurători că nu sînt din Cepari și se trag din neamul Pepteștilor din orașul Rîmnic, oameni liberi.

34. — Mogoșoaia, 6 iulie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește lui Grigore, feciorul lui Vîlcan, iertarea de rumînie, făcută de către Nicula căpitan Glogoveanu dimpreună cu maică-sa, jupîneasa Vișa vistiereasa „de bună voia lor".

35. — București, 21 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește lui Oprea, feciorul Oanei din Albești, cu urmașii lui, iertarea de rumînie făcută de jupîneasa Vișa vistiereasa Glogoveanca, pentru că din copilărie i-a slujit ei „tot cu dreptate".

1708

36. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 20 i a n u a r i e. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Cico de la Bistriţa să se înţeleagă cu egumenul de la Tismana pentru păşunatul vitelor sale şi celelalte pagube ce le face moşiei mănăstirii, sau de nu, să-şi mute vitele pe moşia lui.

37. — B u c u r e ş t i, 26 m a r t i e. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă în divan şi dă carte de libertate lui Pătru Bogoi cu feciorii lui, care pe nedrept era reclamat ca rumîn de către paharnicul Vasile Argitoianu, fără să ţină seamă că se răscumpărase de la înaintaşii săi.

38. — P o t l o g i, 7 i u n i e. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte răscumpărarea de rumînie, fără moşie, obţinută de Ion din Bîlta şi de feciorii lui de la mănăstirea Strîmba pentru suma de 90 de taleri.

39. — ⟨C r a i o v a,⟩ 3 s e p t e m b r i e. — Constantin Ştirbei, mare ban, împuterniceşte pe Radu, ispravnic la moşia mănăstirii Fedeleşoiu de la Întorsura (Dolj), să oblige pe toţi oamenii de acolo „să clăcuiască mănăstirii trei zile într-un an şi o zi să are la grîu, o zi la mei şi o zi să secere".

1709

40. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 11 i a n u a r i e. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, scrie locuitorilor de la Celei şi Potelu, aşezaţi pe moşia mănăstirii Bistriţa, că-i va pedepsi exemplar de nu se vor supune la cele ce le cere egumenul să facă.

41. — B u c u r e ş t i, 29 m a r t i e. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Stan şi Loiz, feciorii popii Şerbu din Megiiaşi, reclamaţi ca rumîni de către Bunea comis, pentru că în divan au făcut dovada că s-au răscumpărat mai înainte.

42. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 28 a p r i l i e. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte „tuturor slujitorilor şi ţăranilor" care au vii la Cerneţi, pe moşiile mănăstirilor Govora şi Tismana, să dea în afară de vinăriciul domnesc ce-l ia Tismana, dijma pămîntului „*pe trei părţi ce ţine mănăstirea Govora*".

43. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 10 m a i. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, cere preoţilor şi moşnenilor din satele Izvorani şi Ştefăneşti (Muscel), să mărturisească, cu carte de blestem, dacă rumînul Ioachim din Izvorani este al mănăstirii Cîmpulung sau al boierului Radu Golescu, spre a putea da hotărîrea de judecată.

44. — ⟨I z v o r a n i,⟩ 15 m a i. — Preoţii şi moşnenii din satele Izvorani şi Ştefăneşti (Muscel) dau mărturie că Ioachim şi cu feciorii lui sînt rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, cumpăraţi de Matei Basarab, trecuţi pe rînd la vornicul Stroe şi la marele clucer Radu Golescu.

45. — ⟨M-r e a T i s m a n a,⟩ 4 n o i e m b r i e. — Gherghina Bleandea din Peştişani dă zapis de împăcare cu egumenul de la Tismana, pentru că omorînd un rumîn al mănăstirii, i-a dat în loc pe Vîlsan cu copiii ce-i va avea în viitor, iar cei de pînă atunci, Idochin şi *Dumitraşco, să fie liberi*.

46. — Tîrgovişte, 4 noiembrie.— Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă lui Dumitru, feciorul lui Daniel călugărul din Izvorani, carte de apărare, fiind ertat de rumînie de Calotă logofătul la moartea lui, spre a fi ferit de încercările făcute de fraţii răposatului ca să-l rumînească din nou.

47. — Tîrgovişte, 10 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pricina dintre rumînii din Argitoaia cu stăpînii moşiei, dînd jupînesei Marica Argitoianu şi cumnatului ei Vasile, hrisov de stăpînire asupra ţăranilor care reclamaseră că ei au fost „slugi" şi sînt năpăstuiţi de rumînie.

1710

48. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte ispravnicului episcopiei de Buzău să oprească pe locuitori a mai tăia „crivina" de pe moşia Stănceşti şi frasinii de pe moşia Negreasca.

49. — Tîrgovişte, 17 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, în urma cercetărilor făcute, dă carte de apărare unor locuitori din Slăviteşti (Olt), pîrîţi pe nedrept că s-au vîndut rumîni mănăstirii Plăviceni.

50. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 18 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe un slujitor domnesc să umble şi să strîngă pe toţi rumînii mănăsitrii Cîmpulung, oriunde s-ar afla, şi să-i ducă la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

51. — 23 februarie. — Locuitorii satului Bădeşti, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului Iosif, de lucrul pe care se obligă să-l facă într-un an.

52. — Bucureşti, 28 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pricina lui Manea feciorul Florei, şi Ion, feciorul lui Iane, cu boierii Fărcăşani, pentru rumînie şi le dă carte de apărare pentru că s-au răscumpărat de la Barbu pitar cu 200 de taleri.

53. — 16 iunie. — Megiaşii din satul Şovîrcu dau zapis de învoială mitropolitului Antim cu privire la îndatoririle la care consimt pentru locurile de hrană de pe moşie.

54. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 24 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte rumînilor din satul Greaca să asculte de egumenul de la Mislea şi să nu se vîndă în sat decît vinul mănăstirii, sub ameninţare că li se vor tăia urechile.

55. — Tîrgovişte, 25 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Vlad şi fraţilor lui, Stan şi Apostol, feciorii lui Pătru de la Bărbăteşti, care, ca rumîni ai lui Tudor logofăt, au fost zălogiţi pentru 23 de taleri de stăpînul lor mănăstirii Arghanghelul, şi plătind ei datoria, au rămas liberi.

56. — Tîrgovişte, 16 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de libertate lui Marin şi nepotului său Stanciul şi lui Nedelco, vărul lui Marin, ţărani din Dobroşăşti, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscum-

părat pentru suma de 90 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat două pogoane de vie în dealul Negovanilor.

57. — Tîrgovişte, 18 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de libertate lui Odor şi fratelui său Gheorghe şi unchiului său Dumitru cu feciorii lor, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscumpărat pentru suma de 120 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat patru pogoane de vie în dealul Negovanilor.

58. — Tîrgovişte, 3 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, cercetează judecata lui Şerban şetrarul cu Ion rumînul şi ceata lui, care au susţinut că sînt oameni liberi, hotărînd ca şi ei împreună cu ceilalţi locuitori din Iablaniţa, să fie rumîni ai jeluitorului.

1711

59. — 20 martie. — Ion martalog Căprioreanu din Cîrstieneşti, fost rumîn al lui Pavel călugărul, care la moarte l-a eliberat de rumînie împreună cu moşia, vinde egumenului de la Argeş, Ghenadie, nepot lui Pavel, pămîntul său, pe suma de 17 taleri vechi.

60. — 8 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor din toate satele indicate să dea pe oamenii mănăstirii Govora, iar cei ce s-ar opune să aibă dreptul, trimisul domniei, să-i bage în butuci.

61. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 mai. — Constantin comisul dăruieşte cumnatului său Ianache Văcărescu vel clucer, un rumîn din satul Gemenile, cu trei feciori.

1712

62. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 25 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Dumitru diacon şi cetei lui din Brătuleşti, reclamaţi ca rumîni de către mănăstirea Rîncăciovul, deoarece ei au fost oameni străini, „sîrbi", veniţi în ţară.

63. — Tîrgovişte, 25 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Şărbu din Fureşti şi cu ceata lui, ca să fie „slobozi de rumînie" din partea mănăstirii Rîncăciovul, deoarece au dovedit că sînt străini. „sîrbi", veniţi în ţară.

64. — Tîrgovişte, 28 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Vasile, fiul lui Nan şi nepotului său Stoian, fiul lui Oprea din Cîrstiani, pîrîţi ca rumîni de către egumenul mănăstirii Rîncăciovul, deoarece la judecată s-a dovedit că ei au fost străini, „sîrbi", veniţi în ţară.

65. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte moşnenilor şi megieşilor din Ceteoara să nu mai împresoare moşia mănăstirii Cernica de acolo, luînd venitul dijmei, iar cei ce vor cultiva pe acea moşie, să dea egumenului dijma cuvenită.

66. — Cerneți, 3 octombrie. — Chircă Rodeanul, căpitan de Cerneți, judecă reclamația făcută la domnie de către Ion Cocoleul și Necula, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului Sava, că le-a luat vite, stupi și bani și hotărăște ca Necula să-și primească două vite, iar pentru restul pretențiilor, rămîn de judecată.

67. — ⟨Craiova,⟩ 21 noiembrie. — Constantin Știrbei, mare ban al Olteniei, judecă neînțelegerea dintre postelnicul Staicu Bengescu și Barbu din Stolojani cu fratele său, pentru jumătate din satul Comănești, vîndut împreună cu rumînii care au fugit, obligînd pe vînzători să dea rumînii sau să se înțeleagă cum vor crede.

1713

68. — București, 11 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de slobozenie lui Vlad și fraților lui, feciorii lui Stănimir din Zîmbrești care, pîrîți, fără dovezi, de Matei vătaf Bălăceanu că-i sînt rumîni, au venit la divan să jure c-au fost totdeauna oameni liberi și s-au împăcat în schimbul sumei de treizeci de taleri.

69. — ⟨București,⟩ 18 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire oamenilor trimiși de Șerban vel sluger să ia de la locuitorii de pe moșia lui, Zimnicea, cîte patru bani de vită pentru suhat.

70. — București, 7 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Oprea și Radu, feciorii Albului, pe care jupîneasa Marica Albeasca voia să-i rumînească.

71. — ⟨București,⟩ 23 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă în divan și dă carte de apărare lui Ion și Vlad, rumîni de pe moșia Vulpeni, care s-au răscumpărat de la pitarul Constantin Corbeanu cu „patru suflete de țigani", împotriva mănăstirii Surpatele ce voia să-i rumînească.

72. — Tîrgoviște, 20 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare mai multor locuitori moșneni din satul Rîmești (Vîlcea) care și-au vîndut părțile de moșie mănăstirii Hurez, să nu fie apucați de „rumînie", fiind oameni liberi.

73. — ⟨Tîrgoviște,⟩ 13 octombrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă pricina boierilor Rudeni, împotriva cărora locuitorii din Vultureşti și Lînești (Olt) s-au ridicat cu reclamație că au fost rumîniți cu sila de logofătul Tudosie Rudean, și hotărăște ca țăranii din aceste sate să fie rumîni.

74. — ⟨București,⟩ 17 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor din satul Sălătruc să dea dijma cuvenită mitropoliei, pentru tot ce folosesc de pe moșia ei pe care locuiesc.

75. — Tîrgoviște, 20 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește judecata făcută de marele ban al Olteniei, Constantin Știrbei, între Iarca stegarul cu verii lui, slujitori păhărnicei în Mehedinți și egumenul mănăstirii Strehaia, care voia să-i rumînească, dîndu-le carte de apărare.

76. — ⟨Tîrgoviște,⟩ 7 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte lui Radu Piticul, rumîn al mănăstirii Căldărușani și ispravnic

al moşiilor mănăstirii, să aibă împuternicirea de a lua tot venitul moşiei Trăisteni (Prahova).

1714

77. — B u c u r e ş t i, 2 0 a p r i l i e. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mănăstirii Cîmpulung satul Bădeşti cu toţi rumînii, în urma judecării la divan, unde aceştia au prezentat „cărţi mincinoase" de libertate, cumpărate de la boierul Stanciu din neamul Dolofanilor, care au stăpînit în trecut satul Bădeşti.

78. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 8 m a i. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Constantin, fost căpitan la Blehani şi tuturor celor ce locuiesc pe moşia mănăstirii Măxineni, să împlinească trei zile de clacă pe an şi dijma cuvenită, iar împotrivindu-se, egumenul să-i îndepărteze.

79. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 7 m a i. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, dă împuternicire episcopului de Buzău să oblige pe locuitorii ce şi-au făcut case pe locul episcopiei, să se învoiască pentru lucrul ce trebuie să-l presteze, iar de nu, să se mute pe locul domnesc.

80. — ⟨B a i a d e A r a m ă,⟩ 2 0 i u n i e. — Marele paharnic State Leurdeanu, Barbu Brăiloiu mare serdar şi căpitanul de Cerneţi, Matei Cantacuzino, judecă, din poruncă domnească, reclamaţia lui Pîrvu Scafeş, Pîrvu Uşurelul şi Ion Coculeu, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului că le-a luat vite şi alte bunuri, dîndu-i „rămaşi de lege".

81. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 6 a u g u s t. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Podul Doamnei şi tuturor locuitorilor de pe moşia schitului Babele, să dea „adetul de vite şi de dijmă" egumenului Macarie şi să-şi mute cîrciuma în sat.

1715

82. — B u c u r e ş t i, 8 i a n u a r i e. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mănăstirii Arnota stăpînirea peste rumînii din satul Dobriceni, care pentru „supunerea lucrului" au reclamat divanului că ei sînt oameni liberi, răscumpăraţi din vremea lui Constantin Şerban.

83. — 1 0 i a n u a r i e. — Sătenii liberi, fără de pămînt, locuitori pe moşia mănăstirii Polovraci, dependentă de Hurez, primesc mărturia egumenului că nu sînt rumîni, dînd în schimb zapis că nu au moşie şi că vor da mănăstirii dijmă după obiceí din produse.

84. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 3 i a n u a r i e. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte strîngătorilor de dări din Mehedinţi să lase nesupăraţi opt rumîni ai mănăstirii Tismana, trimişi să lucreze pe moşia Ploştina, deoarece ei sînt impuşi în satul mănăstirii.

85. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 7 a p r i l i e. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia carte de stăpînire asupra rumînilor din Jiblea,

care s-au sculat cu pîră și cu gîlceavă, că nu sînt rumîni, ci sînt plăiași, dar divanul a găsit că ei „umblă cu meșteșuguri".

86. — ⟨M-rea Hurez,⟩ 22 mai. — Locuitorii din Hurez care, zălogiți lui Dima chiurciubașa, au fost vînduți ca rumîni, fără voia lor, lui Constantin Brîncoveanu înainte de a fi domn, făcînd apoi el mănăstire pe moșia lor, dau zapis că recunoscîndu-li-se prin judecată calitatea de oameni liberi fără pămînt, renunță în favoarea mănăstirii la tot hotarul moșiei lor.

87. — ⟨Baia de Aramă,⟩ 26 mai. — Arca slujitorul cu ceata lui, oameni liberi de la Bucovăț, care s-au judecat pentru rumînie cu mănăstirea Strehaia, dau zapis egumenului Sava că s-au împăcat, primindu-și fiecare ceea ce pretindea că i se cuvine și obligîndu-se reciproc a nu se mai pîrî.

88. — ⟨București,⟩ 1 august. — Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, trimite pe Pană, omul de încredere al logofătului Radu Golescu, sa meargă pe moșia Stoenești (Mușcel) a mănăstirii Sf. Ioan din București, să oblige pe locuitorii de acolo să-și dea dijma cuvenită.

89. — ⟨București,⟩ 22 noiembrie. — Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, poruncește lui Matei, căpitan de la Bistreț și tuturor care se folosesc de moșia mănăstirii Tismana de acolo, să dea dijma și suhatul fără deosebire, sub amenințare că vor fi pedepsiți.

90. — ⟨București,⟩ 24 noiembrie. — Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc să meargă la Baia de Aramă și în alte părți și să adune rumînii fugiți de la mănăstirea Tismana spre a-i aduce „la urma lor", poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

1716

91. — 2 aprilie. — Gheorghe de la Rătunda dă zapis paharnicului Mihai Dobrosloveanul pentru suma de 26 taleri, cu care s-a împrumutat ca să-și scoată un fecior de la turci, că se vinde rumîn lui și urmașilor lui, împreună cu fiul său Neagu și cu toți feciorii pe care-i va avea în viitor.

92. — ⟨București,⟩ 7 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanului de la Cerneți și strîngătorilor de biruri din Mehedinți, să lase nesupărați un cîrciumar, un bouar și șase plugari, rumîni ai mănăstirii Tismana care-și dau birul la vistierie cu ceilalți rumîni din satul lor.

93. — ⟨București,⟩ 1 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor, scăunașilor și moșnenilor care locuiesc pe lîngă bălțile mănăstirii Cozia, să dea egumenului dijma din peștele pe care-l prind, și din tot ce folosesc.

94. — ⟨București,⟩ 27 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc, să meargă împreună cu un om al egumenului de la Strehaia și să caute rumînii mănăstirii oriunde-i va găsi, spre a-i aduce „la urma lor", poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

95. — ⟨București,⟩ — Ioan Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește vameșilor de la Cîmpina și lui Ion, vătaf de plai, să prindă pe rumînii mănăs-

tirii Mărgineni fugiţi în Transilvania, care au pus stăpînire pe o turmă de oi a mănăstirii.

1718

96. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 3 s e p t e m b r i e. — Ioan Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte sătenilor de la Greaca, rumîni ai mănăstirii Mislea, care s-au tocmit cu egumenul, să dea 18 taleri primăvara şi 18 toamna, în loc de dijmă, să-şi îndeplinească obligaţia restantă de doi ani, sub ameninţare de sancţiuni.

1719

97. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 9 m a i. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte tuturor rumînilor de la Bratovăeşti (Argeş) să dea dijma cuvenită egumenului mănăstirii Cozia, pe a cărei moşie stau.

98. — C r a i o v a, 2 0 o c t o m b r i e. — Administraţia Olteniei comunică generalului Stainville, comandantul militar al Transilvaniei, obligaţiile ţăranilor de pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti.

99. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 o c t o m b r i e. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Nucet să oblige pe toţi oamenii ce stau pe moşiile mănăstirii să facă clacă, după cum se vor putea învoi.

1720

100. — C r a i o v a, 2 0 i u n i e. — Administraţia Olteniei cere comandantului militar al Transilvaniei, ordin scris pentru încuviinţarea restituirii iobagilor fugari, reclamaţi de comitatul Hunedoarei, cu condiţia să se încuviinţeze şi trimiterea la urma lor a şerbilor şi ţiganilor din Oltenia trecuţi peste munţi.

101. — C r a i o v a, 2 5 i u n i e. — Cercetarea făcută de Nicolae de Porta, secretarul administraţiei Olteniei, în privinţa reclamaţiei locuitorilor din satele Bălteni şi Răşina împotriva vornicului Matei Brăiloiul, care a luat cu sila mai multe familii şi le-a strămutat pe moşia fratelui său, Constantin Brăiloiul, la Peşteana.

102. — C r a i o v a, 2 7 i u n i e. — Consilierii administraţiei Olteniei trimit la contele de Stainville, guvernatorul Transilvaniei, pe boierul Constantin Brăiloiul să reclame că nişte nobili din ţinutul Hunedoarei, însoţiţi de 60 de oameni, cutreieră provincia în căutarea iobagilor fugari şi produc multe dezordini, torturînd pe locuitori să-i declare; consilierii cer să se dea ordin în scris pentru restituirea reciprocă a ţăranilor trecuţi dintr-o provincie în alta şi cei ce-i caută să vină însoţiţi de acte pentru a face dovada pretenţiei lor.

103. — ⟨C r a i o v a, i u n i e⟩. — Administraţia Olteniei face cunoscut nobililor din comitatul Hunedoarei, ca răspuns la cererea lor, că fără ordin de la autorităţile superioare nu poate încuviinţa restituirea iobagilor reclamaţi.

104. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 i u l i e. — Gheorghe Cantacuzino, ban al Olteniei, porunceşte pîrcălabului şi sătenilor de la Dobriceni şi Bogdăneşti să asculte de egumenul mănăstirii Arnota, făcînd claca după obicei, ca mai înainte, „la coasă şi la secere şi la altele".

1721

105. — Craiova, 6 mai. — Consilierii administrației Olteniei fac cunoscut inspectorului comitatului Hunedoara, Valentin Buda, că au încredințat trimisului Francisc Kis pe toți iobagii fugiți de acolo în timp de doi ani, cu condiția ca și șerbii și țiganii ce trec în Transilvania să fie restituiți.

106. — București, 19 iulie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă încuviințare mănăstirii Sfîntul Ioan din București să țină la moșia Vlădeni (Ialomița), cinci rumîni „fugiți de multă vreme în țara turcească", pe care îi iartă de toate dările pe trecut și viitor, în cazul cînd se vor întoarce.

1722

107. — 25 mai. — Megieșii călărași din Lichireștii de Vad așezați pe moșia mănăstirii Trei-Sfetitele din București, dau zapis epitropilor în fața biv vel căpitanului Afenduli, trimis domnesc, pentru claca ce urmează să o facă, arînd și grăpînd primăvara și toamna cîte 80 de pași, cu sămînța mănăstirii și dînd „dijma după obicei".

108. — Craiova, 9 iunie. — Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu rumînii din Bogdănești (Vîlcea), care cer să fie eliberați de rumînie și hotărăște ca și în viitor să rămînă rumîni ai mănăstirii.

109. — Craiova, 10 iunie. — Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu locuitorii din Dobriceni, care au reclamat că sînt rumîniți pe nedrept, și hotărăște să fie stăpîniți mai departe ca rumîni ai mănăstirii.

110. — Craiova, 17 iunie. — Administrația Olteniei face cunoscut conducerii comitatului Hunedoara că nu-i poate satisface pentru moment cererea de restituire a iobagilor fugiți, deoarece ei sînt cuprinși în noul recensămînt al provinciei făcut din porunca răposatului comandant militar al Transilvaniei, Virmond, iar dacă succesorul său va decide afirmativ, vor fi revendicați în mod legal și iobagii olteni fugiți peste munți.

111. — Craiova, 8 iulie. — Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din satele Călimănești, Inătești și Sevestreni să presteze mănăstirii Cozia, pe a cărei moșie se află, zilele de clacă stabilite, optsprezece zile pe an cu carul sau cu plugul și treizeci zile pălmașii.

112. — ⟨Ep. Rîmnicului,⟩ 14 noiembrie. — Damaschin, episcopul Rîmnicului, dă carte de blestem pentru jurămîntul ce urmează să-l depună locuitorii bătrîni din Măceșul cel Mare în neînțelegerea egumenului de la Arnota cu locuitorii de pe moșia mănăstirii, care dau dijma consilierului Staico și vor să mute și hotarul moșiei către moșia lui.

113. — Craiova, 28 noiembrie. — Administrația Olteniei face cunoscut locuitorilor de la Dobriceni și Bogdănești (Vîlcea), de pe moșia mănăstirii Arnota, că s-au dat dispoziții să lucreze o zi pe săptămînă la stăpînul moșiei și dijmă să nu dea, iar egumenul să aibă voie a numi pîrcălabi în toate satele mănăstirii.

114. — Craiova, 28 noiembrie. — Gheorghe Cantacuzino, banul Olteniei, dă egumenului de la mănăstirea Brîncoveni carte de încuviințare să strîngă oameni de prin sate și să-i așeze la moșie spre a face sat de o sută de case, schimbîndu-li-se și locul în catastifele vistieriei.

1723

115. — Craiova, 1 martie. — Administrația Olteniei dă carte de încuviințare lui Radu călărașul să ia pe locuitorii ce-au trecut de peste Olt, pe la Băbici și să-i așeze pe moșia consilierului Știrbei, la Mlecănești.

116. — Craiova, 2 martie. — Administrația Olteniei dă încuviințare logofătului Tanasie Tîrnoveanu să mute la moșia lui nouă oameni din satul Căciulătești „fiindcă trecea mai mulți decît trebuie".

117.— Craiova, 4 martie. — Administrația Olteniei poruncește ispravnicului de Dolj, Gheorma Portărescu, să împiedice spargerea satelor Bohanul, Giurgița și Bîrca, ai căror locuitori vor să se mute la Întorsura.

118. — Craiova, 10 iunie. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor de la județele Dolj, Mehedinți și Gorj să întocmească liste de toți țăranii iobagi veniți din ținutul Hunedoarei după 1718, spre a fi trimiși înapoi.

119. — Craiova, 13 iunie. — Administrația Olteniei ordonă locuitorilor din Padea (Dolj) să se prezinte la divan împreună cu egumenul de la Șegarcea, spre a se cerceta neînțelegerea lor pentru moșia Țugurești, iar pînă atunci dijma să nu fie ridicată de nici una din părți.

120. — 20 iulie. — Matei Cantacuzino, biv vel șătrar, dă zapis de slobozie lui Pătru Bășin, rumîn al său de la Răchițele, care s-a răscumpărat cu un fecior al lui anume Ilie pentru suma de 26 de taleri, fără moșie.

121. — Craiova, 12 august. — Administrația Olteniei poruncește tuturor locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Căluiul să lucreze cîte o zi pe săptămînă „au cu carul, au cu mîinile", fără a mai da dijmă, ascultînd de poruncile ispravnicului mănăstirii.

122. — Craiova, 12 noiembrie. — Administrația Olteniei dă instrucțiuni logofătului Ioan Podbăniceanul care, împreună cu vameșul împărătesc Ioan Șendrei, este delegat să așeze „scăunașii și plăiașii" pe la margine, în județele Dolj și Romanați să-i aleagă din rîndul țăranilor „den statul de mijloc"; aceste instrucțiuni au fost executate în urmă de vornicii județelor.

123. — Craiova, 10 decembrie. — Administrația Olteniei dă carte deschisă egumenului de la Strîmba pentru scutirea oamenilor de pe moșia mănăstirii de a fi luați la muncile județului.

1724

124. — ⟨București,⟩ 12 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește tuturor oamenilor și pîrcălabilor de pe la odăile turcești, șezători pe moșia Cunești, să dea „adetul" după obicei egumenului mănăstirii Radu-Vodă.

125. — ⟨București,⟩ 26 mai. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Rîncăciovul să poată opri pe acei ce au vii în dealul mănăstirii de a-și vinde vinurile acolo.

126. — ⟨S ă r ă c i n e ş t i,⟩ 29 m a i. — Sătenii din Sărăcineşti dau zapis egumenului mănăstirii Sărăcineşti pentru învoiala de a li se da pămînt de hrană în schimbul obligaţiei de a lucra douăzeci de zile pe an fiecare, şi a da un plugar şi un văcar.

127. — C r a i o v a, 15 i u n i e. — Administraţia Olteniei porunceşte vel portarului Ioan Băleanu să meargă la Dobriceni şi Bogdăneşti, unde rumînii nu permit egumenului de la Arnota să stăpînească moşia cumpărată; să facă măsurătoare şi să o despartă de moşia rumînilor, punînd pietre de hotar.

128. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 15 i u l i e. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire omului mănăstirii Radu-Vodă să oblige pe locuitorii de pe moşia Chiselet să presteze claca „după cum iaste obiceiul şi adetul moşiilor".

1725

129. — C r a i o v a, 20 i u n i e. — Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din Dobriceni şi Bogdăneşti, rumîni ai mănăstirii Arnota, să asculte de toate poruncile egumenului.

130. — C r a i o v a, 10 a u g u s t. — Administraţia Olteniei porunceşte vornicului de Romanaţi, Şerban Ştirbei, să cerceteze reclamaţia locuitorilor din satul Grădini că după ce-au prestat 240 zile de clacă colonelului Pivoda şi egumenului mănăstirii Brîncoveni 210 zile, aceştia le-au luat şi dijma din produse; să vegheze asupra acelui sat „ca să nu se spargă".

1726

131. — C r a i o v a, 17 f e b r u a r i e. — Administraţia Olteniei porunceşte pîrcălabilor din satele aflate pe moşiile mănăstirii Bistriţa să asculte de egumen şi ispravnic la ce-i pune să facă, să lucreze o zi pe fiecare săptămînă, dacă nu dau dijmă, iar locuitorii de la Potel şi Celei să lucreze şi să dea dijmă după obicei.

132. — C r a i o v a, 14 m a r t i e. — Administraţia Olteniei porunceşte pîrcălabului şi oamenilor din satul Ţugureşti, al mănăstirii Şegarcea, să lucreze o zi pe săptămînă fără să dea dijmă, ori să se înţeleagă cum vor putea cu egumenul.

133. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 30 a u g u s t. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Argeş să ia tot venitul „din hotar pînă în hotar" de pe moşia Poenari (Teleorman), obligînd pe toţi locuitorii să dea dijma după obicei şi să interzică vînzarea vinului în afară de cel al mănăstirii.

134. — C r a i o v a, 1 s e p t e m b r i e. — Administraţia Olteniei judecă procesul locuitorilor din Dobriţa care afirmau că sînt oameni liberi, cu Gh. Cantacuzino beizadea, hotărînd să rămînă mai departe rumîni ai lui.

135. — 12 s e p t e m b r i e. — Constantin Brătăşanul dă zapis vărului său, vornicului Ilie Otetelişanu, pentru suma de şaizeci de zloţi, cu care i-a vîndut un rumîn, pe Anghel din Suteşti, cu fiul său.

136. — ⟨M-rea Tismana,⟩ 9 decembrie. — Egumenul de la Tismana dă zapis de încuviinţare unor locuitori din Hăeşti să-şi pună vii pe moşia de la Orlea, avînd a da zeciuiala pămîntului după şapte ani, o vadră din zece, şi îngăduindu-le să-şi vîndă via, cu aprobarea mănăstirii.

1727

137. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de la Brăniceni şi altora de prinprejur, care duc grîu la şăicile de la vadul, de pe moşia mănăstirii Dealului, să dea egumenului, după obiceiul vechi, cîte 9 bani de fiecare car şi să nu se pună împotrivă, sub ameninţarea de pedeapsă.

1728

138. — Craiova, 17 noiembrie. — Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din Costeşti, care prin judecată au obţinut eliberarea de rumînie, să se învoiască cu egumenul în privinţa dijmei, pentru pămîntul ce-l folosesc de pe moşia mănăstirii Bistriţa.

1729

139. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Banului (Buzău), să nu îngăduie vînzarea altui vin pe moşia Udaţi decît vin mănăstiresc şi vin domnesc.

140. — Craiova, 25 aprilie. — Administraţia Olteniei dă lui Gheorghe Cantacuzino beizadea carte de stăpînire asupra rumînilor din satul Dobriţa, care s-au ridicat la judecată în 1726 ca să se elibereze de rumînie.

1730

141. — ⟨Bucureşti,⟩ 6 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Dealul să-şi ia dijma şi „adetul pămîntului" de la toţi oamenii ce se folosesc de moşia Brănicenii (Ialomiţa), din produse şi suhat, după obicei.

142. — Craiova, 23 iunie. — Administraţia Olteniei face cunoscut comandantului militar al Transilvaniei că episcopul catolic de la Nicopole, care e şi vicar apostolic al provinciei, cere pe nedrept restituirea a 96 de florini, daţi de dînsul pentru şase familii de plugari şi un grădinar acordaţi ca scutelnici, în contul contribuţiei săteşti.

143. — 8 februarie. — Spătăreasa Stanca Cantacuzino, cu fiica ei Safta, dau zapis de liberare lui Nedelco, fiul lui Vasile din satul Filipeşti, pe care l-au iertat de rumînie, pentru că l-au luat de mic copil de la tatăl său, în casa lor, „dîndu-l la învăţătură de au învăţat carte şi cîntări".

144. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie. — Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Dichiseni (Ilfov), scutiţi de a mai plăti cîte 44 bani de om pe an, să execute claca după obicei, cum au convenit cu episcopia Buzăului, stăpîna moşiei.

145. — Craiova, 27 aprilie. — Consilierii Administraţiei Olteniei aduc la cunoştinţa comandantului militar al Transilvaniei că Barbu Oteteleşanu, locţiitor de vornic în Mehedinţi, a cerut ajutor pentru a scoate din păduri pe ţăranii fugiţi acolo din cîteva sate boiereşti şi că locuitorii satului Gîrla sînt asupriţi de stăpînul lor, Nicolaus Pater.

146. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 mai. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Mihai-Vodă, carte de încuviinţare a ţine trei oameni, rumîni, „fără gîlceavă", grădinari la grădinile mănăstirii, scutiţi de toate dările şi obligaţiile în natură.

147. — Craiova, 11 iunie. — Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din saul mănăstirii Polovraci să dea ajutor la construirea unei cîrciume de piatră pe moşie, să nu are livezile mănăstirii împotriva dispoziţiei egumenului şi dacă au cu ce dovedi că nu sînt rumîni, să se prezinte la divan pentru judecată.

148. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 iunie. — Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte „căpitanului de oraş" să meargă la moşia mănăstirii sfîntului Ioan, de lîngă Bucureşti, unde Mehmet efendi de la Hîrşova şi cu alţi turci şi-au făcut „hodăi", să-i oblige pe toţi a da dijma după obicei şi plata suhatului către egumen, iar cei ce se vor împotrivi să fie reclamaţi în scris paşei de la Silistra.

149. — Craiova, 1 septembrie. — Locuitorii din Polovraci reclamă administraţiei Olteniei că au venit „nemţii" şi-i obligă a-şi lăsa locuinţele lor spre a se muta la mănăstire şi cer să fie lăsaţi în gospodăriile vechi, unde au cîte o piuă şi moară, care se risipesc prin strămutare.

150. — Craiova, 11 noiembrie. — Administraţia Olteniei face cunoscut lui Gheorghe Cantacuzino că pentru a înfrînge împotrivirea continuă a locuitorilor satului Dobriţa de a se recunoaşte rumîni ai lui şi de a-i da dijma din produse, îi va pune la dispoziţie un număr de ostaşi.

1732

151. — Craiova, 13 noiembrie. — Administraţia Olteniei porunceşte rumînilor din satul Păuşeştii de Otăsău (Vîlcea), dăruiţi o dată cu moşia de către Constantin Poenaru mănăstirii Dintrunlemn, să se supună la toate îndatoririle cerute de stareţă, aşa cum au lucrat la vechiul stăpîn.

152. — C r a i o v a, 1 6 n o i e m b r i e. — Administrația Olteniei face cunoscut egumenului mănăstirii Bistrița că s-a încuviințat să aibă un număr de zece familii din oamenii ce vin dinspre „părțile turcești" scutite de contribuție trei ani și alți trei ani cu impozite reduse, pe urmă la fel cu ceilalți locuitori.

1733

153. — ⟨M-r e a P o l o v r a c i,⟩ 1 7 f e b r u a r i e. — Foștii moșneni din Polovraci, care în neînțelegere cu mănăstirea Polovraci *„au rămas de judecată"*, dau zapis egumenului că vor plăti cîte 66 de bani falcia de fîn cosit de pe moșia pe care o socoteau în continuare a lor.

154. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 8 f e b r u a r i e. — Administrația Olteniei poruncește „vornicilor de județe" să nu mai permită ca locuitorii să fie luați la muncă fără plată de către funcționarii administrativi.

155. — 1 2 a p r i l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Cîmpulung să stăpînească pe toți rumînii din satul Izvorani (Muscel) „care se vor fi trăgînd din Ioachim și din Manea, feciorul Neacșului", împreună cu două delnițe, iar dacă ei au ceva împotrivă să se prezinte la judecata divanului.

156. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 3 a u g u s t. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanilor de la Hodivoaia, Albotești și Lichirești să dea ajutor epitropului mănăstirii Colțea ca să-și strîngă dijma de pe moșiile sale „atît de la țărani i mărginéni cît și de la turci, deplin după obicei", sub amenințarea că vor împlini de la ei.

157. — ⟨C r a i o v a,⟩ 4 n o i e m b r i e. — Cancelaria administrației Olteniei menționează că s-a trimis ordin locuitorilor de la Gogoși să care fînul și să lucreze la ce-i va pune stăpîna moșiei, Maria spătăreasa, iar pentru locuitorii de la Breasta s-a dat poruncă să facă arătură stăpînului, Constantin Argetoianu.

1734

158. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 2 i a n u a r i e. — Grigorie Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește județului de la Cîmpulung și tuturor oamenilor care au vii pe dealul Topolovenilor să nu mai vîndă vin în *cîrciumi* pe moșia mănăstirii Nucet, care nu-l poate desface pe al ei.

159. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 2 m a r t i e. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Colțea: Stelnica, Lichirești și Stanomirești, să dea „dijma și zeciuiala deplin după obiceiu" și să presteze clacă cu plugurile, primăvara și toamna.

160. — ⟨M-r e a C o z i a,⟩ 2 0 m a r t i e. — Egumenul mănăstirii Cozia cere administrației Olteniei să se îngăduie de către organele administrative ca îngrijitorul viei de la Gîrdești și morarul de la moara de pe apa Rîmnicului să fie lăsați la treburile lor, căci altfel ambele se pustiesc spre paguba mănăstirii.

161. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 2 m a i. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor din Romanați să oblige pe locuitorii de pe moșia Orlea să plătească suhatul către mănăstirea Cozia.

162. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 7 m a i. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă încuviințare ispravnicului mănăstirii Radu-Vodă, de la moșia Paraipani (Vlașca), să silească pe toți oamenii ce cultivă sau se folosesc de moșie să presteze trei zile de clacă și să dea dijmă după obcei, obligînd și pe turci a da dijma și a plăti suhatul.

163. — C r a i o v a, 2 1 m a i. — Administrația Olteniei dă carte de încuviințare consilierului Ștefan Pîrșcoveanu să stăpînească pe rumînii din Grozăvești (Romanați), împreună cu toate părțile lor de moșie, care la încercarea de a se elibera au fost „rămași de lege".

164. — C r a i o v a, 3 1 d e c e m b r i e. — Dumitru din Seaca (Mehedinți) reclamă administrației Olteniei că fiind el răscumpărat de rumînie de la boierul Radu Năsturel, este asuprit de stareța mănăstirii Dintrunlemn, care vrea să-l rumînească și cere să i se judece pricina.

1735

165. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 5 i a n u a r i e. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă împuternicire unui trimis domnesc să meargă cu sluga doctorului Notara la moșia Porumbrenilor și altele din Vlașca, să scoată dijma de grîne pe care i-au luat-o oamenii după ce fusese adunată.

166. — ⟨M - r e a B i s t r i ț a,⟩ 1 5 i a n u a r i e. — Egumenul de la Bistrița reclamă administrației imperiale a Olteniei că oamenii de pe diferitele moșii ale mănăstirii nu-i dau nici o ascultare, refuză să presteze zilele de clacă stabilite ori să-și dea dijma cuvenită și amenință cu trecerea Dunării sau a Oltului.

167. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 m a r t i e. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, întărește mănăstirii Radu-Vodă dreptul de monopol asupra vinului și a mărfurilor de băcănie pe moșia ei din București.

168. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 m a r t i e. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșia mănăstirii Mihai-Vodă să presteze opt zile de clacă, așa cum s-au înțeles cu egumenul la început, nu trei, cîte vor ei să facă.

169. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 2 3 a p r i l i e. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă mănăstirii Rîmnic încuviințare să oblige pe toți oamenii așezați pe moșiile ei să presteze fiecare trei zile de clacă pe an sau să plătească cîte 45 de bani, să dea dijma și „adetul moșiei" după obicei, să plătească suhatul și să nu vîndă vin decît cu aprobarea egumenului.

170. — C r a i o v a, 9 m a i. — Rezolvarea neînțelegerilor mănăstirii Surpatele cu rumînii de pe moșia Vulpeni, stabilindu-se pentru viitor în amănunt obligațiile de clacă ale acestora.

171. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 5 i u n i e. — Rumînii din satul Orlea siliți de către administrația Olteniei, dau zapis egumenului mănăstirii Cozia de obligațiile de clacă pe care și le asumă amănunțit, făgăduind că le vor respecta.

172. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 i u n i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Golgota să oblige pe toţi locuitorii ce stau pe moşia Tîrbăcenii (Dîmboviţa), să dea dijma din produse, să clăcuiască trei zile pe an şi să plătească suhatul dacă îşi hrănesc numai vitele şi ară pe altă moşie.

173. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 i u l i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare egumenului de la Radu-Vodă să încaseze de la carele cu cereale care merg la vadurile de pe moşia mănăstirii, Dichiseni, cîte 9 bani, să ia dijma din semănături, plata suhatului şi să oblige pe fiecare om de pe moşie să presteze trei zile de clacă.

174. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 o c t o m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii şezători pe moşiile mitropoliei să de dijma după obicei, să presteze cîte nouă zile clacă pe an şi să dea taxa stabilită pentru vînzarea vinului.

1736

175. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 4 i a n u a r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Banului (Buzău) să interzică „hodăiaşilor" de la Udaţi a ţine cîrciumi şi să permită numai vînzarea vinurilor mănăstirii, obligînd totodată pe locuitorii de pe moşie a presta cîte trei zile de clacă.

176. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 i a n u a r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Aninoasa să ia în stăpînire nişte părţi din moşia Buneşti (Argeş), foste ale unor rumîni ai mănăstirii care au fugit şi le-au lăsat în seama altor oameni.

177. — ⟨2 8 i a n u a r i e⟩. — Egumenul Varlaam de la Aninoasa cere domnului Ţării Romîneşti să dispună a i se da o scrisoare către egumenul de la Argeş ca să-i descopere nişte rumîni cu moşia lor din Buneşti, cumpăraţi cu 59 de galbeni, care între timp au fugit şi moşia o stăpînesc alţii.

178. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 4 f e b r u a r i e. — Administraţia Olteniei porunceşte vornicilor de judeţe să oblige pe toţi locuitorii să facă semănături de toamnă şi de primăvară, spre a-i lega de satele lor, iar în caz de fugă, vistieria să fie despăgubită cu recoltele pe care le lasă.

179. — ⟨M - r e a C î m p u l u n g,⟩ 2 0 f e b r u a r i e. — Mărturie scrisă dată de ieromonahul Iosif hagiu, fost egumen al mănăstirii Cîmpulung, în privinţa apartenenţei ca rumîn a lui Ioachim din Izvorani, revendicat de mănăstire şi de boierul Radu Golescu.

180. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 0 a p r i l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, reglementează pentru mănăstirea Radu-Vodă, vînzarea vinului pe moşia mănăstirii în Bucureşti, cu precizarea dreptului de monopol şi sancţiuni celor ce nu vor respecta dispoziţia.

181. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 4 m a i. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Glavacioc să ia de la locuitorii şezători pe moşiile mănăstirii dijma după obicei, cîte 45 bani de cap sau trei zile de clacă, taxă pentru suhat, stupi, vin, etc.

182. — Craiova, 12 iunie. — Administrația Olteniei confirmă dreptul de monopol al mănăstirii Hurez pe moșiile ei, asupra vinului, rachiului și miedului, sub amenințare de confiscare pentru cei ce nu se vor supune.

183. — ⟨București,⟩ 20 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, încuviințează egumenului de la Măxineni să ia dijma după obicei de la locuitorii șezători pe moșiile mănăstirii, să presteze fiecare cîte trei zile de clacă și alte taxe.

184. — Craiova, 21 iunie. — Administrația Olteniei dă egumenului mănăstirii Govora carte de împuternicire să oblige pe locuitorii de pe moșiile Cerneți și Malovăț a se înțelege cu dînsul în privința dijmei și lucrului de făcut, iar în privința vinului, să aibă drept a vinde numai mănăstirea, locuitorilor nelăsîndu-li-se decît o singură cîrciumă în Cerneți, unde să-și desfacă vinul lor pe rînd.

185. — ⟨Craiova, 29 iulie⟩. — Administrația Olteniei, sesizată de inspectorul provincial Gebaur de nedreptatea ce se face locuitorilor de pe moșia mănăstirii Tînțăreni, scrie egumenului „să umble cu dînșii mai binișor", obligîndu-i fie la darea dijmei și plata suhatului, fie numai „să lucreze", încuviințîndu-le și ținerea unei cîrciumi în sat.

186. — ⟨București,⟩ 4 noiembrie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor care au vii în dealul Vălenilor (Muscel), pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, să le lucreze și să dea egumenului „adetul" pămîntului

1737

187. — ⟨București,⟩ 15 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Dealul să invite pe stăpînii viilor părăsite de pe moșia mănăstirii a și le lucra, pe ale acelora ce vor refuza să le dea altora în stăpînire, avînd ei a da dijma mănăstirii, pogonăritul și vinăriciul domnesc după obicei.

188. — ⟨București,⟩ 22 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Cîmpulung să ia în stăpînirea mănăstirii pe rumînii de la Izvorani care, șezînd în satul domnesc Ștefănești, sînt luați cu ceilalți săteni la alte treburi; pentru a fi numai poslușnici ai mănăstirii, vor fi despărțiți și la darea birului.

189. — ⟨Craiova, 7 februarie⟩. — Administrația Olteniei cere episcopului de Rîmnic să pedepsească pe popa Stan din Fărcași care a determinat pe soția răposatului Constantin Fărcășanu să dea carte de slobozenie lui Barbu pîrcălab de la Zăvideni și altor trei rumîni revendicați de noul stăpîn Pătru Zătreanu.

190. — ⟨București,⟩ 30 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, deleagă pe marele ban Grigore Greceanu să cerceteze și să înapoieze mănăstirii Cîmpulung rumînii săi din Izvorani, care sînt ținuți să-și plătească dajdea în satul Ștefănești

191. — ⟨Craiova, 15 mai⟩. — Administrația Olteniei poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele de pe marginea bălților, să lucreze la facerea gardurilor pentru închisul peștelui, spre a nu produce pagubă arendașilor.

192. — ⟨Craiova,⟩ 24 mai. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Vîlcea și Gorj să oblige pe locuitorii din satele de pe moșiile mănăstirilor Bistrița și Hurez ca, în contul zilelor de clacă, pe care nu vor să le facă, să încarce grîu din magaziile mănăstirilor și să-l transporte la Craiova.

193. — ⟨București,⟩ 10 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește lui Scarlat, vel căpitan de margine, să cerceteze reclamația egumenului de la Măxineni împotriva călărașilor și altor locuitori de pe moșie care-i strică zăgazul morii cu vitele și nu vor să plătească suhatul, nici să presteze claca.

194. — ⟨București,⟩ 14 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește mănăstirii Colțea din București stăpînirea pe o parte din satul Comarnic, „cu moșia, cu munții de acolo și cu toți rumînii" aflători în sat și cei fugiți, partea vel spătarului Mihai Cantacuzino.

195. — ⟨Craiova, 19 iulie⟩. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Romanați să oblige pe locuitorii de la Loloești să presteze claca sau să dea dijma și să plătească suhatul stăpînului, Șerban Fărcășanu, punîndu-i să împlinească și paguba făcută braniștei împreună cu sătenii de la Popînzălești.

1738

196. — 23 iulie. — Dima pîrcălabul împreună cu 75 de oameni din satul Costești, angajați să cosească fîn de către ispravnicul mănăstirii Bistrița, dau mărturie cum au fost atacați prin surprindere de sătenii din Recea, conduși de popa Apostol, care au maltratat în special pe călugării ce erau cu dînșii, risipindu-le proviziile.

197. — 15 septembrie. — Macarie monahul lasă prin testament mitropoliei un vad de moară cu două sute stînjeni de moșie, „două suflete de țigani" și trei rumîni cu fiii lor.

1739

198. — ⟨București,⟩ 13 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, împuternicește pe omul domniei, „Manul, copil din casă", care, împreună cu pîrcălabul din Fotoaia (Vlașca), moșia mitropoliei, să caute oameni fugiți din acel sat și să-i ducă la urma lor oriunde i-ar găsi.

199. — ⟨București,⟩ 2 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabului și locuitorilor de pe moșia mitropoliei, Tîntava, să dea dijma din produse după obicei și să presteze cîte cinci zile de clacă pe an.

200. — ⟨București,⟩ 2 iulie. — Neofit, mitropolitul Țării Romînești, face cunoscut pîrcălabului și megieșilor de pe moșia Tîntava că a obținut poruncă scrisă de la domnie să presteze fiecare cîte cinci zile de clacă.

201. — 22 august. — Popa Constantin din Lăcusteni, care înjurînd pe ispravnicul mănăstirii Sadova, venit să ia dijma de pe moșia Dobrești, a fost pedepsit de episcop, dă zapis egumenului obligîndu-se a nu se mai opune la strîngerea dijmei.

202. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 i u l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului mănăstirii Sfîntul Ioan din Bucureşti, să ia dijma de la toţi oamenii de pe moşia Vlădeni (Ialomiţa), sat domnesc şi să-i oblige la şase zile de clacă pe an fiecare, păstrînd şi monopolul vinului.

203. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 16 i u l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă călugărilor de la schitul Plăviceni (Olt), carte de încuviinţare să ia de la toţi oamenii de pe moşie dijma după obicei, să-i oblige la şase zile clacă şi să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

204. — B u c u r e ş t i, 18 i u l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de volnicie epitropului mănăstirii Colţea din Bucureşti să ia de la moşiile Lichireşti şi Stelnica (Ialomiţa), dijma din produse după obicei şi suhatul.

205. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 18 i u l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mitropolitului să aibă la Bolboşani 32 oameni şi la Oreviţa 95, care, ca şi la celelalte moşii ale mitropoliei, trebuie să dea dijma după obicei şi să facă şase zile de clacă pe an.

206. — B u c u r e ş t i, 11 a u g u s t. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Sfîntul Ioan din Bucureşti să ia dijma după obicei de la oamenii de pe moşiile Creţeşti şi Bercenii (Ilfov), să-i oblige a face fiecare cîte şase zile de clacă şi să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

207. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 4 s e p t e m b r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte lui Tanasie biv vel şătrar, stăpînirea asupra oamenilor ce locuiesc pe moşia sa Dărăşti, luîndu-şi dijma după obicei, iar zilele de clacă ale fiecărui locuitor să fie 12 pe an.

208. — 19 s e p t e m b r i e. — Costache biv vel căpitan şi B. Oteteleşanu, din porunca domnului, judecă pricina egumenului de la Arnota cu rumînii din Bogdăneşti (Vîlcea), Andrei şi Marin cu cetaşii lor, care au construit două mori pe rîul Hurez, spunînd că ei se ştiu moşneni, şi-i dă „rămaşi" ca să-i stăpînească mănăstirea ca rumîni şi egumenul să-i despăgubească de cheltuiala cu morile.

209. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 29 o c t o m b r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca oamenii aflători pe moşia schitului Bălteni, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să lucreze şase zile de clacă pe an şi să dea „dijma din zece una, după obiceiu", iar vinul locuitorilor să se vîndă numai după o prealabilă învoială cu ispravnicul mănăstirii.

210. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 20 n o i e m b r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare egumenului mănăstirii Butoiul (Dîmboviţa) să oblige pe locuitorii de pe moşia Vlăduţu (Teleorman), să dea dijma după obicei, să presteze cîte şase zile de clacă pe an fiecare, şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

211. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 20 n o i e m b r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Butoiul (Dîmboviţa), să oblige pe oamenii aşezaţi pe moşia Rogoaze de la Cilieni să facă fiecare

pe an cîte șase zile de clacă, „clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei și să respecte dreptul de monopol.

212. — ⟨București,⟩ 10 decembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Mislea să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moșia Greaca să presteze cîte șase zile clacă pe an, „însă clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei și să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

213. — 11 decembrie. — Mărturia mai multor locuitori dată egumenului de la Sărăcinești pentru livada mănăstirii pe care o revendică moșnenii din Păușești.

1741

214. — ⟨București,⟩ 27 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă încuviințare boierului Apostol, fost pîrcălab de curte, să oblige pe oamenii de pe moșiile sale: Poenari, Văleni și Tărăceni (Dîmbovița) să dea dijma după obicei, să presteze fiecare cîte șase zile de clacă pe an la diferite munci și să respecte monopolul stăpînului pentru vînzarea vinului în cîrciumi.

215. — ⟨București, 7 februarie⟩. — Paragraful referitor la îndatoririle țăranilor așezați pe moșiile boierești și mănăstirești, cuprins în anaforaoa boierilor privind reorganizarea țării, întărită de C. Mavrocordat.

216. — ⟨București,⟩ 23 februarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele mănăstirilor din Ilfov să facă claca de arătură de primăvară după indicațiile din „foaia pecetluită" a epitropilor.

217. — ⟨București,⟩ 7 martie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, interzice boierului Radu Otetelișanu să ademenească și să ridice locuitorii din satul Șușanii spre a-i muta la Otetеliș, deoarece Șușanii formează o așezare veche a lui Ion Dîmboviceanu, vătaf de aprozi, care s-a plîns domniei.

218. — ⟨București,⟩ 11 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii din satele Tutana și Vîlcelele, de pe moșia mănăstirii Tutana, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să nu fie supărați de ispravnicul viilor domnești de la Dealul Piteștilor, ei avînd a face numai zilele de clacă obișnuite, cerute de egumen.

219. — ⟨București,⟩ 16 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și sătenilor de pe moșiile din Dolj ale mănăstirii Zlătari să presteze claca după hotărîrea domnească, dîndu-i dijma după obicei.

220. — ⟨București,⟩ 16 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele așezate pe moșiile mănăstirii Bistrița să presteze claca la vremea ei și să-și dea dijma „den zece una, după obiceiu".

221. — ⟨București,⟩ 18 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Sf. Ioan din București să stăpînească 18 oameni de la Berceni ce locuiesc pe moșia mănăstirii și pe toți cei ce locuiesc pe moșia Crețești, obligîndu-i la șase zile de clacă și la dijmă, după obicei.

222. — ⟨București,⟩ 20 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, împuternicește pe epitropul mănăstirii Colțea să oblige pe toți oamenii de pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani, afară de „ciocănași", să presteze „clacă iar nu lucru" și să dea dijma după obicei, respectînd monopolul mănăstiresc asupra vinului.

223. — ⟨București,⟩ 27 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropolitului Neofit să stăpînească pe toți oamenii de pe moșia mitropoliei, Glușov (Vlașca), să le pună pîrcălab și să-i oblige a presta fiecare cîte șase zile de clacă pe an, dînd și dijmă după obicei, avînd mitropolia monopolul băuturilor în cîrciumi.

224. — ⟨București,⟩ 4 august. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Argeș, Constantin postelnic Brusis, să oblige pe locuitorii din Sălătruc să presteze pentru mitropolie clacă, să dea dijma și să nu vîndă vinuri de ale lor.

225. — ⟨București,⟩ 10 august. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, deleagă pe Constantin Brusis, ispravnic de Argeș, să caute și să aducă înapoi la siliștea Sălătrucului pe plăieșii mitropoliei spre a se „cislui" cu toții, după cum sînt așezați și în catastiful vistieriei.

226. — ⟨București,⟩ 22 septembrie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește marelui ban al Craiovei să oblige pe locuitorii satului mănăstirii Vieroșul de peste Olt, a plăti zilele de clacă cîte 15 bani, cum s-au învoit cu egumenul.

227. — 15 octombrie. — Locuitorii din Stănislăvești, moșia mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului pentru plata dreptului de a vinde vin, cîte 4 bani de vadră domnească, pe timp de zece ani, în sumă de 16 taleri și jumătate, pe care au achitat-o.

228. — București, 20 decembrie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește cămărașilor de ocnă, arendași ai ocnelor, să oblige pe ciocănașii de la Slănic, moșia mănăstirii Colțea, să-și facă anual claca de patru sute de bolovani, pe care mănăstirea este liberă să-i vîndă la orice mușteriu.

229. — ⟨București,⟩ 21 decembrie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă epitropului mănăstirii Colțea carte de volnicie pentru a obliga pe oamenii ce locuiesc pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani să presteze claca la coasă, secere și arătură, să dea dijma după obicei și să respecte monopolul mănăstiresc asupra vinului.

1742

230. — ⟨București,⟩ 4 ianuarie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Mihai-Vodă să presteze cîte șase zile de clacă pe an, la datele stabilite și să dea dijma din zece una, iar pentru vînzarea vinului, sătenii să se înțeleagă mai întîi cu ispravnicii mănăstirii.

231. — ⟨București,⟩ 7 ianuarie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Dealul să stăpînească pe toți oamenii de pe moșiile mănăstirii: Ocnița, Aninoasa, Podul Hrizii, Băjeștii, Răzvadul,

Popşa, Sătenii, Glodenii din Dîmboviţa şi Valea Lungă din Prahova, să le impună claca de şase zile pe an, dijma după obicei şi monopolul mănăstirii asupra vinurilor.

232. — ⟨București,⟩ 10 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Vieroşul să nu permită tăierea lemnelor din pădurile mănăstirii, decît pentru foc, iar cei ce au nevoie de lemne pentru case, mai întîi „să se aşeze cu ispravnicii mănăstirii să-şi dea adetul".

233. — ⟨Craiova,⟩ 22 martie. — Antonache Caliarh, mare ban al Craiovei, porunceşte orăşenilor de la Cerneţi să dea otaştina pentru vii mănăstirii Govora, iar pentru clacă, fiind orăşeni, să se înţeleagă cu egumenul.

234. — ⟨București,⟩ 24 martie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează maicilor de la schitul Lăculeţe să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile Ţiţa şi Petroşiţa să presteze cîte şase zile de clacă pe an, să dea dijma „din zece, una după obicei" şi „adetul buţii" pentru vînzare de vin „după cum se vor putea învoi".

235. — ⟨București,⟩ 26 martie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca oamenii din satul Pietrile, al mănăstirii Cotroceni, să-şi dea dijma deplin din toate produsele, deoarece nu s-au ţinut de învoiala de a lucra în schimbul dijmei, viile mănăstirii.

236. — ⟨București,⟩ 21 aprilie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează boierului Neculai vtori comis a strînge la un loc pe toţi oamenii de pe moşia lui, Cernele (Teleorman) şi să facă sat „unde va fi siliştea cea veche", avînd fiecare a presta clacă şase zile pe an şi a da dijma din zece, una.

237. — ⟨București,⟩ 25 aprilie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ialomiţa să cerceteze la moşia Brînceni a mănăstirii Dealul, abuzurile făcute de Ibraim aga la odaia numită Beilic, în paguba mănăstirii, să-i interzică vînzarea de vin şi rachiu în cîrciumi, lăsîndu-i numai atîţia oameni scutiţi cît prevede cartea domnească.

238. — ⟨București,⟩ 4 mai — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de stăpînire mănăstirii Cîmpulung asupra unor rumîni din Izvorani (Muşcel), urmaşi ai lui Ioachim şi Manea, cumpăraţi de Matei Basarab, pentru care Nicolae Ştirbei, ginerele lui Radu Golescu, judecîndu-se cu mănăstirea, a rămas de lege.

239. — ⟨București,⟩ 22 august. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să ia sub ascultarea lui cele două sate de pe moşia Vlădenii, unde ispravnicul de Ialomiţa nu are a se amesteca, pîrcălabii fiind puşi de egumen cu putere de a face „certare" locuitorilor nesupuşi la îndatoriri.

240. — ⟨București,⟩ 1 septembrie. — Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mitropolitului Neofit să aibă 32 de oameni pe moşia Bolboşanii şi 95 la Oreviţa, care să dea dijma obişnuită şi să facă şase zile de clacă.

241. — ⟨Craiova,⟩ 9 noiembrie. — Antonache Caliarh, marele ban al Olteniei, porunceşte ispravnicului de Vîlcea, Constantin Fărcăşanu să cheme pe „judeţul" oraşului Ocnele Mari şi să impună orăşenilor ce au vii pe moşia mănăstirii Bistriţa să-şi dea vinăriciul, din zece vedre una, iar nu bani cum vor ei.

242. — 1 ianuarie. — Însemnare în condica mitropoliei referitoare la desfacerea căsătoriei dintre un rumîn şi o femeie liberă, care nu vrea „să fie în robie".

243. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire unui om al domniei să meargă la satul Pietrele (Vlaşca), al mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitori a îndeplini îndatoririle ce şi le-au luat cu zapis faţă de egumen în schimbul scutirii de dijme şi otaştina vinului sau să dea din urmă dijma, claca şi otaştina.

244. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Tismana să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile mănăstirii să lucreze şase zile de clacă şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

245. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 februarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Cîmpulung să oblige pe toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii a face şase zile de clacă şi a respecta monopolul vinului, iar cei din preajma moşiilor, pentru păscutul vitelor să-şi dea suhatul sau să clăcuiască dînd „ajutor" la mănăstire.

246. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 februarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mitropolitului Neofit să ia tot vinăriciul, otaştina cu părpărul şi cu poclonul după obicei, de la moşiile Oreviţa şi Bolboşani, precum şi cîte 60 bani pe an pentru clacă de la toţi locuitorii acestor moşii şi de la cei de la schitul Cetăţuia, şi dijma obişnuită.

247. — 7 aprilie. — Negoiţă fiul lui Albul paharnic din Bucşeneşti (Argeş) dă zapis de libertate lui „Andrei sin Ion martalog", pentru că socotindu-l rumîn şi chemîndu-l la judecată, Andrei a dovedit cu acte răscumpărarea bunicului său Preda Căprioreanu de la înaintaşii lui Negoiţă.

248. — 15 aprilie. — Stanca Glogoveanu şi fiul ei Ioniţă fac danie mănăstirii Tismana un rumîn al lor, Ene feciorul Nicolcii, cu partea lui de moşie din Hăeşti şi din Groşoreni.

249. — ⟨Stroeşti,⟩ 8 mai. — Preoţii, pîrcălabul şi toţi sătenii din Stroeşti dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru suma de o sută de zloţi pe an, reprezentînd zilele de clacă, suhatul şi dijma moşiei pe care locuiesc.

250. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 mai. — Locuitorii din Oreviţa şi Bolboşani dau zapis mitropolitului de îndatoririle cu care s-au obligat să răspundă pentru viile şi semănăturile ce le au pe moşia mitropoliei.

251. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă mitropolitului carte de încuviinţare să interzică vînzarea vinului sau rachiului fără de ştirea lui, atît în Bucureşti pe locul mitropoliei cît şi afară la moşie, sub pedeapsă de confiscare.

252. — 28 iunie. — Megieşii şi preoţii din Brăneşti dau mărturie arhimandritului Onofrei că banul Neagoe Săcuian a lăsat danie mitropoliei o silişte în satul lor, lîngă Stoica Motoacă, iar pe rumînul Leuştean l-a iertat de rumînie.

253. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 28 i u l i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare mitropolitului Neofit ca prin vechilul său să oblige pe „călăraşii şi alte haimanale ale lor“ de la moşia Babele să-şi dea dijma după obicei şi plata suhatului, fiind scutiţi numai de clacă.

254. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 14 s e p t e m b r i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Schei a mănăstirii Tuturor Sfinţilor, să presteze cîte şase zile de clacă, să dea dijma şi suhatul, şi dacă nu sînt mulţumiţi să vină cu judecată la divan.

255. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 27 s e p t e m b r i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, interzice locuitorilor de pe moşiile mitropoliei, în Bucureşti sau în satele din afară, să vîndă vin sau rachiu fără să se fi înţeles în prealabil cu mitropolitul, plătind „adetul după obiceiu“.

256. — ⟨M-rea C î m p u l u n g,⟩ 17 o c t o m b r i e. — Însemnare despre grădinile cu pomi din gura Văii Izvoranilor, ale rumînilor mănăstireşti şi boiereşti.

257. — ⟨C r a i o v a,⟩ 29 o c t o m b r i e. — Marele ban al Craiovei porunceşte ispravnicului Constantin Brăiloiu să dea un pandur care să constrîngă pe locuitorii din Fîntîna Banului, stăpînirea mănăstirii Motru, a plăti cîte un zlot pentru clacă, aşa cum s-au tocmit cu egumenul.

258. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 29 d e c e m b r i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, trimite un împuternicit la ocna de la Slănic să oblige pe „ciocănaşii“ de pe moşia mănăstirii Colţea a face clacă de patru sute de bolovani, aducînd „răvaş“ de socoteală la mănăstire.

1744

259. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 8 i a n u a r i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Rîmnic, să stăpînească oamenii din satele de pe moşiile mănăstirii, punînd pîrcălabi şi obligînd pe toţi a face şase zile clacă, a da dijmă după obicei şi a nu vinde vinul lor.

260. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 15 i a n u a r i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor de la Ştefăneşti să nu îngăduie lui Nicolaie Ştirbei a lua la clacă opt case de rumîni ai mănăstirii Cîmpulung de care dispune egumenul, iar pentru dări să se cisluiască aceşti oameni cu satul ca şi mai înainte.

261. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 5 a p r i l i e. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Nucet să dispună ca la hramul de la Sf. Gheorghe să se vîndă numai vinul mănăstirii „după vechiul obiceiu“.

262. — 15 i u n i e. — Constantin Brezoianu, biv vel armaş, din poruncă domnească cercetează neînţelegerea dintre egumenii mănăstirilor Cîmpulung şi Vieroşu, pentru locurile neîmpărţite ale rumînilor din Izvorani şi dă carte de îndreptare a hotarului după mărturiile oamenilor bătrîni.

263. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 31 a u g u s t. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mitropolitului Neofit stăpînirea peste satele mitropoliei: Mărcuţa, Boteni, Curăteşti, Tobolea şi Cucueţii (Ilfov), încuviinţîndu-i să oblige pe locuitori a clăcui 12 zile, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da întreiala peştelui, iar pe „rumînii de baştină să-i stăpînească ca şi mai înainte“.

264. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 0 d e c e m b r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă epitropului mănăstirii Colţea, împuternicire să ia claca de sare de 400 bolovani de la moşia ei Slănic, poruncind cămăraşilor de ocnă să oblige pe „ciocănaşi" să clăcuiască la vreme, iar vînzarea acestor bolovani să fie liberă la orice negustor.

1745

265. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 6 i a n u a r i e. — Veliţii boieri judecă pricina lui Zaharia care se socoteşte pe nedrept rumînit de mănăstirea Mislea, cu egumenul şi hotărăsc să-l stăpînească mănăstirea „ca pe un rumîn adevărat".

266. — C u r t e a d e A r g e ş, 2 8 i a n u a r i e. — Preoţii şi orăşenii din Curtea de Argeş dau mărturie către domnitor pentru locuitorii din Stroeşti obligaţi la dijmă şi clacă de egumenul de la Bistriţa, că în trecut plăteau mănăstirii „ughi 12, adică taleri 20", fără altă îndatorire.

267. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 8 i a n u a r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează episcopului de Buzău să strîngă la mănăstirea Vintilă-Vodă şi la moşia Beceni oameni străini „cîţi va putea de mulţi", avînd a se tocmi asupra numărului de zile de clacă, şi urmînd să plătească numai dările celor patru sferturi.

268. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 f e b r u a r i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte la reclamaţia egumenului, stăpînirea mănăstirii Golgota asupra satelor ei Tîrbăceni şi Fîntîna Rece, cu obligaţia locuitorilor de a face 12 zile clacă, de a da dijma, a respecta monopolul băuturilor şi a da, din venitul bălţii, „întreiala peştelui".

269. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 9 f e b r u a r i e. — Hotărîrea divanului domnesc pentru otaştina viilor mănăstirii Aninoasa din dealul Urecheştilor: „din 20 dă vedre, o vadră şi să aibă a lua bani iar nu vin, dă vadră po bani 20".

270. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 2 m a r t i e. — Cererea egumenului de la Cotroceni către domn de a i se da carte pentru obligarea ţăranilor la clacă pe moşia mănăstirii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i supună la 12 zile pe an de fiecare locuitor şi la dijma obişnuită.

271. — 2 4 m a r t i e. — Plîngerea egumenului de la Nucet către domn că locuitorii din satele de pe moşia Topoloveni nu vor să execute zilele de clacă, şi rezoluţia lui Constantin Mavrocordat ca ispravnicul de Muşcel să-i constrîngă la executarea dispoziţiei domneşti.

272. — ⟨C r a i o v a,⟩ 6 a p r i l i e. — Caimacamii Olteniei poruncesc locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Vieroşul să dea otaştina în bani, iar cei ce au semănături pe moşia Urîţii să clăcuiască 12 zile şi să plătească taxa pentru vinul vîndut în cîrciumi pe moşia mănăstirii.

273. — ⟨M - r e a C î m p u l u n g,⟩ 5 m a i. — Vasile Ieromonah, proegumen de la mănăstirea Cîmplung, dă zapis că pentru suma de 55 de taleri a vîndut rumînilor Ion cel Mare şi fratelui său Niţu, doi copii de ţigan, ai lui Ion Căldăraru, pe care să-i dea mănăstirii spre a se răscumpăra.

274. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 0 m a i. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor şi judecătorilor de Prahova ca cei 96 oameni din Comarnic, locuitori ai mănăstirii Colţea, să plătească pentru clacă cîte 90 de bani pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

275. — 2 5 m a i. — Cererea boierului Sandu, logofăt de divan, către domn, ca locuitorii de pe moşia sa Hîrleştii să-i presteze clacă şi porunca lui Constantin Mavrocordat dată ispravnicului de Teleorman, ca acei locuitori să facă 12 zlie de clacă sau, cu învoirea stăpînului să dea cîte un zlot pe an şi dijma după obicei.

276. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 9 i u n i e. — Judecata veliţilor boieri pentru rumînii de la Bădeşti ai mănăstirii Cîmpulung care cer să fie „slobozi de rumînie", hotărăşte că ei „sînt cu adevărat rumînii mănăstirii".

277. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 0 i u n i e. — Cererea egumenului de la mănăstirea Cotroceni către domn, de a i se da carte pentru constrîngerea locuitorilor de pe moşia Bairactari şi Căşcoiarele la executarea clăcii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i oblige la 12 zile şi dijma obişnuită, putînd în schimbul clăcii să dea cîte un zlot pe an, cu învoirea stăpînului.

278. — 1 0 i u n i e. — Egumenul de la Glavacioc reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu prestează claca, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicului de Vlaşca să-i constrîngă a face 12 zile de clacă sau să plătească pe an cîte un zlot şi să dea dijmă.

279. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 1 i u n i e. — Egumenul de la Mihai-Vodă reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Ciocăneşti a mănăstirii cosesc fîn şi cultivă pepeni pentru comerţul cu turcii de la Silistra fără să dea dijmă, iar Constantin Mavrocordat porunceşte lui Constantin Cioran, ispravnic şi judecător de Ilfov, să oblige pe săteni la toate îndatoririle şi la „zeciuială din bani" numai pe acei ce vînd pepeni.

280. — ⟨M - r e a A r n o t a,⟩ 1 9 i u n i e. — Egumenul de la Arnota reclamă domnului că rumînii din satele mănăstirii, Dobriceni şi Bogdăneşti, nu prestează claca şi nu dau dijmă, împărţindu-şi moşia, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicului de Vîlcea să-i constrîngă la cele 12 zile de clacă ori plata în bani cîte un zlot, la dijmă şi la respectarea monopolului mănăstirii asupra băuturilor.

281. — ⟨M - r e a C î m p u l u n g,⟩ 2 0 i u n i e. — Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de răscumpărare la „patrusprezece case" de rumîni din satul Bădeşti, cu cîte 25 taleri „omul casnic cu copii" şi 12 taleri şi jumătate un „holtei", fără moşie.

282. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 i u n i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oblige pe locuitorii de pe moşiile mitropoliei, Fotoaia şi Obislavii, să presteze 12 zile de clacă pe an, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare, iar dacă primeşte mitropolitul, să dea fiecare pe an cîte un zlot în schimbul clăcii.

283. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 i u n i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să oblige pe locuitorii de la Mărcuţa, Boteni, Tobîlea şi Curăteşti, moşii ale mitropoliei, să presteze 12 zile de clacă sau să plătească în bani cîte un zlot şi să dea dijma.

284. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 7 i u n i e. — Veliţii boieri judecă reclamaţia egumenului de la Cotroceni împotriva unor rumîni de pe moşia Tătărani a mănăstirii, care

stăpînesc niște livezi fără să dea dijmă sau să presteze clacă, pe motiv că strămoșii lor au defrișat pădurea cu toporul, și dau cîștig de cauză egumenului.

285. — ⟨București,⟩ 6 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește biv vel sărdarului Mihai Fălcoianu, ispravnic și judecător de Olt, să oblige pe locuitorii de pe moșiile Dorobanții și Belgiugul, precum și pe cei de la Suhaia din Teleorman să dea mănăstirii Clocociov dijma obișnuită și să clăcuiască 12 zile pe an sau să plătească în bani, cîte un zlot, echivalentul clăcii.

286. — ⟨București,⟩ 10 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Vlașca să constrîngă pe locuitorii de pe moșia Podul Doamnei a schitului Babele să achite cîte un zlot pe an pentru clacă în două rate, iar pe căpitanul de acolo să nu-l îngăduie a vinde vin fără învoire.

287. — 10 iulie. — Un număr de locuitori din satul Geminile (Dîmbovița) rumîniți fără știrea lor de boierul Pană Negoescu și dăruiți împreună cu moșia, la m-rea Sf. Gheorghe din București, dau jalbă domnitorului că au fost năpăstuiți și sînt asupriți de călugări, iar Constantin Mavrocordat aprobă anaforaua boierilor, care hotărăsc să rămînă moșia a mănăstirii, iar reclamanții — oameni liberi.

288. — ⟨București,⟩ 26 octombrie. — Așezămîntul domnesc privitor la avantajele acordate locuitorilor înstrăinați, care ar voi să vină în țară, specificîndu-se obligațiile către domnie și către stăpînii moșiilor unde se vor așeza.

1746

289. — ⟨București,⟩ 10 ianuarie. — Anaforaua veliților boieri din Țara Romînească, întărită de Constantin Mavrocordat, referitoare la dreptul m-rii Arnota de a stăpîni moșia Bogdănești, după eliberarea foștilor rumîni, care s-au răscumpărat numai cu „capetele lor".

290. — ⟨București,⟩ 12 ianuarie. — Divanul Țării Romînești judecă neînțelegerea dintre mănăstirea Bistrița și rumînii din satele Vaideei și Cîndoi, hotărînd răscumpărarea lor cu bani din visterie, fapt încuviințat de Constantin Mavrocordat.

291. — ⟨București,⟩ 1 martie. — Domnul și boierii Țării Romînești dau hrisov pentru eliberarea rumînilor care s-au înstrăinat din cauza asupririlor, dacă s-ar înapoia în satele lor.

292. — ⟨București,⟩ 15 martie. — Mitropolitul Țării Romînești, Neofit, eliberează pe rumînii mitropoliei de la Tîrgoviște și din București, cumpărînd în compensație pentru mitropolie cu bani proprii, moșia Pătroaia, pe care a dat 3500 taleri.

293. — ⟨București,⟩ 10 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii din raiaua Giurgiu, care au vii la Daia și nu vor să dea otaștina mănăstirii Cășcioare, să se prezinte în termen de 10 zile la divan, iar în caz de refuz, egumenul să le ia viile pe seama mănăstirii.

294. — 14 aprilie. — Anaforaua boierilor către domn, privitoare la cererea lui Iane Purcariul și a fratelui său Neagu de a li se arăta cu ce drept sînt stăpîniți de mănăstirea Valea (Mușcel), și dovedindu-se că sînt rumîni să li se permită răscumpărarea.

295. — ⟨București,⟩ 6 mai. — Cererea vel clucerului Constantin Brîncoveneau către domn pentru a constrînge locuitorii de pe moșia sa Găgeni să-i presteze

claca și celelalte obligații și hotărîrea veliților boieri ca ispravnicul de Saac să-i oblige la 12 zile pe an, la dijmă și la plata taxei pentru vinul vîndut, întărită de rezoluția lui Constantin Mavrocordat.

296. — ⟨M-rea Hurez,⟩ 9 mai. — Popa Ion Ionașcu pîrcălab și alții „moșneni" de la Hurez, reclamă domnitorului că egumenul mănăstirii caută să-i gonească de pe moșie, luîndu-le vitele pentru treburile lui și-i pune la clacă peste zilele hotărîte.

297. — ⟨București,⟩ 9 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește hotărîrea veliților boieri de a se porunci ispravnicului de Mușcel să întocmească tabel de rumînii mănăstirii Argeș, care s-au arătat doritori de a se răscumpăra cu prețul de zece taleri.

298. — ⟨București,⟩ 16 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește hotărîrea divanului referitoare la locuitorii de pe moșia Agești a lui Iordache clucerul, care sînt obligați să dea dijma după obicei și să presteze 12 zile de clacă sau să o răscumpere în bani, dacă stăpînul e de acord, cu cîte un zlot pe an.

299. — ⟨M-rea Cozia,⟩ 19 iunie. — Mănăstirea Cozia îngăduie „judecilor" din Jiblea să cultive o parte din moșia sa, din Coisca la vale prin crucile de piatră spre Olt, danie a strămoșilor lor, în condițiile arătate pentru clacă și dijmă.

300. — ⟨București,⟩ 5 august. — Domnul și boierii Țării Romînești dau hrisov pentru eliberarea tuturor rumînilor, prin răscumpărarea cu zece taleri fiecare sau prin bunăvoința stăpînilor.

301. — ⟨București,⟩ 13 septembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropolitului să aducă la moșia Băneștii (Dîmbovița) oameni „de demult înstrăinați", cu precizarea că, dacă între ei vor fi și rumîni, aceștia „să fie iertați de rumînie, și ei și tot neamul lor".

302. — 1 noiembrie. — Safta Crețulescu, fiica lui Constantin Brîncoveanu, împreună cu cei patru feciori ai ei, dau zapis de iertare de rumînie pentru Ion Giurcă și fratele său Marin din satul Gogoși (Mehedinți).

303. — 23 noiembrie. — Neculai Argetoianu dă zapis de liberare de rumînie lui Necula fiul lui Stan Burluș cu cinci feciori ai săi, Oprea, Radu, Dumitru, Stan și Ioan, care s-au răscumpărat pentru suma de șaizeci de taleri, fără moșie.

1747

304. — ⟨M-rea Arnota,⟩ 3 februarie. — Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că după eliberarea rumînilor din Bogdănești, răscumpărați cu bani din visterie, doi „judeci", Gheorghe și Mihailă Ciocan, împreună cu foștii rumîni, „au luat moșia jumătate" și cere să se rînduiască boieri pentru cercetări la fața locului.

305. — ⟨București,⟩ 12 februarie. — Veliții boieri, judecînd neînțelegerile locuitorilor din Stroești cu mănăstirea Bistrița, hotărăsc ca aceștia să dea egumenului 75 de taleri pe an ori să presteze fiecare cîte 12 zile clacă și să dea dijma obișnuită.

306. — 20 februarie. — Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de eliberare de rumînie lui Ion și Stănilă, feciorii lui Vasile Liț din satul Bădești (Mușcel), care s-au răscumpărat, fără moșie, pentru suma de douăzeci de taleri.

307. — ⟨București,⟩ 25 februarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Buzău și lui „beșli-agasi" să îngrijească de strîngerea venitului moșiilor Cioranii și Iasul (Rîmnic), foste ale episcopiei Buzău și luate acum pe seama vistieriei, trimițînd la urmă socoteala amănunțită la domnie.

308. — ⟨București,⟩ 25 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește zapisul făcut de Pîrvu Cantacuzino Măgureanu pentru eliberarea de rumînie a lui Romcea Lungeanu din satul Cricov, care s-a răscumpărat pentru suma de zece taleri.

309. — ⟨București,⟩ 29 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Mușcel să trimită un slujbaș împreună cu omul domniei la Topoloveni să taie cepurile celor ce vînd vin fără încuviințarea egumenului de la Nucetul și să amendeze pe cei vinovați.

310. — 6 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropoliei să ia „dijma și adetul pămîntului" de pe moșiile Orzești, Ciorăneasca și Copăceanca (Prahova), iar cei nemulțumiți să se prezinte la divan.

311. — ⟨București,⟩ iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Cozia să stăpînească satele Jiblea, Călimănești, Bratovoești și Orlea, fiind așezate pe moșiile mănăstirii, să oblige pe locuitori la 12 zile de clacă, la dijmă și la respectarea monopolului băuturilor.

312. — 9 decembrie. — Un număr de locuitori din Ocnele Mari, avînd casele și cîte o grădină pe moșia Suhașul a mănăstirii Bistrița, se învoiesc prin zapis cu ispravnicul egumenului să dea fiecare cîte 60 bani pe an chirie.

1748

313. — ⟨București,⟩ 1 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, încuviințează mitropolitului Neofit să dispună ca toți locuitorii de pe moșia mitropoliei din București să dea pentru chiria locului cîte două care de lemne și să facă șase zile clacă la vremea fînului.

314. — ⟨București,⟩ 2 iunie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă încuviințare egumenului mănăstirii Brîncoveni să oblige pe locuitorii de pe moșiile ce le are în Romanați, să-și dea dijma după obicei, să clăcuiască 12 zile și să respecte monopolul băuturilor.

315. — ⟨București,⟩ 10 iunie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare ispravnicului mitropoliei să oblige pe oamenii de pe moșiile Lucieni, Săcueni, Voinești și Aninoasa (Dîmbovița), să dea dijmă după obicei și să presteze cîte șase zile de clacă și să respecte monopolul vinului.

316. — ⟨Craiova,⟩ 22 iulie. — Constantin Dudescu, mare ban al Craiovei, poruncește pîrcălabilor și locuitorilor care s-au răscumpărat din satele Dobriceni și Bogdănești să dea dijma din produse și să presteze claca mănăstirii Arnota, sub amenințare că vor fi puși la închisoare.

317. — ⟨Craiova,⟩ 1 septembrie. — Constantin Dudescu, mare ban al Craiovei, dă încuviințare egumenului de la Strehaia să adune pe toți locuitorii de pe moșie pe siliștea veche lîngă mănăstire și să-i oblige să-și dea dijma și să presteze claca.

318. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 s e p t e m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului schitului Pîrliţi din Muşcel, închinat mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitorii de pe moşia schitului să dea dijma, să presteze cîte şase zile clacă, „însă clacă iar nu bani", să respecte monopolul băuturilor şi să dea cîte 2 bani de capră.

319. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 4 s e p t e m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului mănăstirii Cotroceni carte de încuviinţare să oblige pe locuitorii de pe moşiile acesteia să dea dijma, să presteze claca după cum „au clăcuit şi pînă acum" sau să dea de casă cîte un zlot şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

320. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 23 d e c e m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, face cunoscut egumenului mănăstirii Bistriţa că a dat dispoziţii marelui ban al Craiovei să aducă pe oamenii care îşi pasc vitele pe moşiile din Romanaţi ale mănăstirii, să-i oblige a-şi da suhatul şi dijma, iar pentru moşia din Argeş, ispravnicii judeţului vor împlini cei 60 de taleri datoraţi anual de către săteni.

321. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 23 d e c e m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Răducan, ispravnic de Argeş, să cerceteze şi să împlinească de la locuitorii de pe moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa plata a 60 de taleri pe an către egumen, cu care s-au învoit pentru clacă.

322. — Egumenul de la Arnota reclamă lui Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, că Mihăilă Ciocan şi Gheorghe cu cetaşii lor au ocupat împreună cu foştii rumîni din Bogdăneşti, moşia mănăstirii „cu pricină c-au avut şi ei jumătate de hotar" şi cere să se facă cercetare.

1749

323. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 18 i a n u a r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia încuviinţare să oblige, împreună cu ispravnicul judeţului, pe cei ce pescuiesc în balta de pe moşia Orlea să dea zeciuiala cuvenită, poruncind sătenilor să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

324. — 14 m a r t i e. — Locuitorii satului Romani dau zapis egumenului de la Hurez prin care se obligă să facă mănăstirii cîte trei zile clacă la sapă şi coasă, o zi cu plugul la arat, pentru dreptul de a-şi păşuna vitele, sau să răscumpere aceste zile cu cîte 15 bani fiecare.

325. — 18 m a i. — Locuitorii din satul Perişor se obligă prin zapis către egumenul de la Bucovăţ să lucreze la arătură de mălai şi de grîu, pe care să-l secere şi să-l care la arie, dînd şi dijma din produse şi havaet pentru vînzarea vinului.

326. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 14 i u l i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Cotroceni să ia de pe moşia Făcăiani (Ialomiţa) a mănăstirii, numai dijma din produse, deoarece claca şi cîrciumăritul au fost vîndute locuitorilor pînă la sf. Dumitru.

327. — 21 o c t o m b r i e. — Ene, Ioan şi Soare, feciorii lui Voicu din Siliştea Izvorani, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului că-i oferă părţile lor de locuri în schimbul unei sume de bani cu care şi-au plătit o datorie la turci.

1750

328. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii ce au vii pe moşia Dîrmoxa să dea mănăstirii Tismana otaştina, dijma pămîntului, din 20 de vedre una, deosebit de vinăriciul care este datorit domniei.

329. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Sandu Bucşănescu, ispravnicul de Vîlcea, să oblige pe locuitorii din Călimăneşti şi Jiblea să dea mănăstirii Cozia dijma din produse şi din pietrele de moară ce le lucrează şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

330. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca pentru dijma de sare ce i se cuvine de pe moşia Telega, mănăstirea Mărgineni să primească de la cămăraşii de ocne şase sute de taleri pe an.

331. — ⟨Făcăieni,⟩ 9 februarie. — Locuitorii din satul Făcăieni dau zapis egumenului de la Cotroceni pentru obligaţia de a plăti claca în bani, iar dijma din produse, după obicei.

332. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 mai. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, face cunoscut, la cererea egumenului mănăstirii Argeş, tuturor străinilor care vin în ţară şi înstrăinaţilor, obligaţiile faţă de fisc şi către stăpînii moşiilor: şase taleri pe an bir, dijma şi şase zile de clacă.

333. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Răducanu, ispravnic de Vîlcea, să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a mănăstirii Titireciul să presteze claca şi să dea dijma din produse, iar otaştina s-o dea în vin, nu în bani.

334. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 august. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte biv vel paharnicului Vasilache Canela, ispravnic de Prahova, să silească pe locuitorii de pe moşia Comarnic a mănăstirii Colţea a-şi da dijma din produse şi din tot ce folosesc.

335. — 4 august. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanilor de la Lichireşti şi Stelnica să oblige pe locuitorii de pe acele moşii să dea dijma din semănături şi din fîneţe epitropului mănăstrii Colţea.

336. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 august. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Iordache vel medelnicer, ispravnic de Vlaşca, să oblige pe locuitorii de pe moşia schitului Babele să-şi plătească suhatul pentru oile şi caprele care pasc şi strică pădurea.

337. — ⟨Bucureşti,⟩ 26 august. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oblige pe oamenii de pe moşiile Cobia, Căpşuna şi Racoviţa şi pe birnicii ce ar fi posluşnici pe la unii turci, să presteze şase zile de clacă mănăstirii Cobia şi suhatul după obicei cei ce stau pe alte moşii.

338. — ⟨Bucureşti,⟩ 8 septembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de judecată mănăstirii Mislea pentru a stăpîni moşia Sineştii cu rumînii ei, care au încercat să tăgăduiască situaţia lor şi să se considere oameni liberi.

339. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 7 s e p t e m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, poruncește călăraşilor de la Lichireşti şi „saragelelor“ de la Stelnica să facă arătura cu care s-au angajat şi la timpul cerut, mănăstirii Colţea, pe a cărei moşie locuiesc.

340. — 5 n o i e m b r i e. — Vlad fiul lui Voico, rumîn al mănăstirii Cîmpulung, dă zapis egumenului Nicodim că, în schimbul ajutorului primit, oferă mănăstirii partea lui de pomi din siliştea Izvoranilor.

341. — ⟨M - r e a B a n u,⟩ 2 4 n o i e m b r i e. — Locuitorii din Maxin dau zapis egumenului de la Banul prin care se obligă a nu mai tăia pădurea mănăstirii, iar în caz de recidivă să fie duşi înaintea ispravnicului ca să-i „globească“.

342. — Locuitorii din satele Nucet, Movila Tăiată şi Olari, reclamă domnitorului că sînt asupriţi de egumenul mănăstirii Nucet, arătînd amănunţit împovărările şi obligaţiile neobişnuite ce li se impun.

1 7 5 1

343. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 4 a p r i l i e. — Veliţii boieri judecă pe Mihalache clucer împotriva căruia locuitorii din Izvorul de Jos au făcut reclamaţie la domnie şi propun ca moşia Izvorul de Jos să se ia de sub stăpînirea lui şi să se dea sătenilor în compensaţie pentru jafurile şi necazurile ce le-a pricinuit.

344. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 1 m a i. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Mehedinţi să oblige pe oamenii ce şed pe moşiile mănăstirii Motru să clăcuiască după obiceiu şi să pedepsească pe acei ce fac stricăciuni semănăturilor.

345. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 5 i u n i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul să ia dijma de la toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii, în grăunţe „iar nu clăi“.

346. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 0 i u n i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului de la Vintilă-Vodă să se prezinte înaintea divanului pentru judecată, fiind reclamat de unii foşti rumîni care s-au răscumpărat mai de mult, că mănăstirea stăpîneşte 2 000 de stînjeni din moşia lor.

347. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 s e p t e m b r i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Tismana să oblige locuitorii de pe moşiile mănăstirii a-i face cîte 12 zile de clacă, a-i da dijma din tot ce folosesc, după obiceiu şi a respecta monopolul băuturilor.

348. — 1 2 n o i e m b r i e. — Un număr de locuitori dau zapis lui Radu Fărcăşanu pentru învoiala de a-şi face vii pe moşia lui, Predeşti (Vîlcea), cu condiţia de a-i da otaştina din douăzeci de vedre, una, după obicei, în afară de vinăriciul domnesc, iar la părăsirea viilor, pămîntul să rămînă tot al stăpînului.

1 7 5 2

349. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 7 m a r t i e. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte biv vel şătrarului Giorgian, ispravnic de Ialomiţa, să oblige pe locuitorii din satele Brînceni, Jigălia şi Beilic să facă mănăstirii Dealul „obişnuita clacă“,

să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor și să-și plătească suhatul acei ce stau pe alte moșii dar pasc vitele acolo. Egumenul să-și ridice cîrciuma de la Beilic, fiind „hodae turcească“, și s-o mute la Jigălia.

350. — ⟨București,⟩ 18 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește marelui ban al Craiovei, Barbu Văcărescu, să cerceteze reclamațiile egumenului de la Arnota că Mihăilă Ciocan și Gheorghe, împreună cu ceata de rumîni care s-au răscumpărat, au luat în stăpînire o parte din moșia mănăstirii de la Bogdănești, precum și vînzarea venitului întreg al moșiei Cuceștii la turci de către Mihai Diiculescu, pe care mănăstirea o are în devălmășie cu dînsul.

351. — ⟨București,⟩ 24 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Prahova să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moșia schitului Turbați să presteze cîte șase zile de clacă, să respecte monopolul vinului și să-și dea „adetul moșii“.

352. — ⟨Craiova,⟩ 7 iulie. — Barbu Văcărescu, mare ban al Craiovei, hotărăște ca locuitorii din satul Govora, care s-au răscumpărat de rumînie fără pămînt în vremea lui Constantin Brîncoveanu, să nu mai stăpînească livezile de pomi de pe moșia mănăstirii, termenul fiind depășit.

353. — 15 iulie. — Egumenul de la Arnota reclamă marelui ban al Craiovei că locuitorii din Dobriceni și Bogdănești, care s-au răscumpărat de rumînie, continuă să stăpînească livezile și pomii mănăstirii și nu îngăduie pe ispravnicii trimiși de el. Marele ban hotărăște ca ispravnicul de Vîlcea să-i bată la tălpi.

354. — ⟨M-rea Cotmeana,⟩ 20 noiembrie. — Dionisie, egumenul mănăstirii Cotmeana, dă carte de învoială locuitorilor de pe moșia Ciocănești (Muscel) pentru claca în bani și dijma în produse.

355. — ⟨București,⟩ 26 noiembrie. — Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Glavacioc să oblige pe oamenii de pe moșia Cernătești (Săcueni) să presteze claca cîte șase zile pe an, să-și dea dijma din produse, să nu vîndă vin fără încuviințare, să plătească pentru capre și pentru stupi.

356. — ⟨București,⟩ 27 decembrie. — Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă arhimandritului Nichifor, egumenul mănăstirii Argeș, încuviințare ca să oblige pe locuitorii de pe moșia Soașul (Vîlcea), a face cîte șase zile de clacă pe an, a da dijma din produse „după obiceiu“, și a respecta monopolul băuturilor.

357. — ⟨București,⟩ 29 decembrie. — Negre, Radu și Ionașcu, locuitori din satul Ciupelnița (Saac), care au cumpărat cu 37 ani în urmă cîte un pogon de loc pentru vie de la egumenul schitului „Iordache Vornic“, dau zapis mitropoliei consimțind să plătească în bani otaștina pe zece ani în urmă, iar pe viitor, cîte șaizeci de bani de pogon.

1753

358. — ⟨București,⟩ 11 ianuarie. — Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Cotroceni să oblige pe toți oamenii de pe moșia Pietrile (Vlașca) să presteze cîte șase zile clacă pe an, să dea dijma după obicei și să nu vîndă vin fără încuviințare.

359. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 f e b r u a r i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare mitropoliei să oblige oamenii de pe moşiile sale din Argeş să presteze cîte douăsprezece zile de clacă, să dea dijma din produse şi din tot ce folosesc şi să respecte monopolul băuturilor.

360. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 1 f e b r u a r i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte vel vornicului Constantin Brîncoveanu dreptul de monopol asupra băuturilor pe moşia sa Găgenii, specificînd condiţiile în care ar putea vinde şi ţăranii vinul lor.

361. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 3 m a r t i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul ca să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să facă şase zile clacă pe an, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

362. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 1 m a r t i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), a mănăstirilor Mihai Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze şase zile de clacă, pe jumătate la fiecare mănăstire; potrivit înţelegerii egumenilor, în anul de faţă să presteze toate zilele de clacă la mănăstirea Mihai Vodă.

363. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 a u g u s t. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), care este a mănăstirilor Mihai Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze claca în întregime pentru acel an la Mihai Vodă, şase zile, iar pe viitor cîte trei zile la fiecare mănăstire.

364. — 2 4 d e c e m b r i e. — Locuitorii din Stroeşti dau zapis ispravnicului pentru suma de 350 de taleri cu care este zălogită moşia Stroeşti, clucerului Mincu Bucşănescu, obligîndu-se ca în termen de 15 zile să depună suma menţionată în mîna egumenului mănăstirii Bistriţa înlăturînd amestecul străin pe moşie.

1754

365. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 f e b r u a r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel să constrîngă pe locuitorii de pe moşiile Ciocăneşti şi Stănceşti ale mănăstirii Cotmeana, să presteze claca ca şi în alte părţi şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate, afară de acela al mănăstirii.

366. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 f e b r u a r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să cerceteze reclamaţia egumenului de la Glavacioc împotriva locuitorilor din satele Colţenii, Ungheni, Podeni şi altele, care stau pe alte moşii unde-şi fac claca, iar pe ale mînăstirii pasc vitele, obligîndu-i a plăti suhatul cîte 12 bani de vită.

367. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 2 f e b r u a r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Glavacioc să nu permită locuitorilor din Ciocăneşti, Cătunul şi alte sate să taie lemne fără încuviinţare, nici să prindă peşte în gîrla Drîmbovnicului.

368. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 5 m a r t i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Petre biv vel stolnic, vel vornic de Tîrgovişte, să cheme la

judecată pe locuitorii de la Şchei, împotriva cărora Calinic, egumenul mănăstirii Tuturor Sfinţilor, a făcut plîngere că stau pe moşie şi nu fac clacă, nu dau dijmă, zicînd că este stăpînirea lor.

369. — ⟨București,⟩ 24 aprilie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Tismana să oblige oamenii de pe moşiile ei să facă 12 zile clacă pe an, „ca şi boierilor“ să dea dijmă şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate fără încuviinţare.

370. — 30 mai. — Constantin Creţulescu, biv vel spătar, vinde clucerului Ştefan Balotă, moşia Sîmbureşti (Argeş), cumpărată de tatăl său, cu „şaisprezece suflete de ţigani şi cu doi rumîni“, pentru suma de 650 taleri noi, fără ţiganii şi rumînii menţionaţi.

371. — ⟨București,⟩ 9 iunie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare mitropoliei să oblige pe locuitorii de pe moşia Fotoaia să presteze cîte douăsprezece zile de clacă anual, să dea dijma din produse, să respecte monopolul băuturilor, să plătească cîte doi bani de capră şi trei bani de stup şi să dea din zece peşti un peşte, poruncind şi ispravnicului de Vlaşca să pedepsească pe cei ce-ar îndrăzni să taie lemne din pădurea de pe acea moşie.

372. — ⟨București,⟩ 4 octombrie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oprească pe locuitorii şi pe călăraşii de la Podul Doamnei, şezători pe moşia mitropoliei, să pască vitele şi să taie pădurea moşiei Glavacioc.

1755

373. — ⟨București,⟩ 2 ianuarie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe omul mănăstirii Cotroceni să păzească pădurea de pe moşia Bărbuleşti (Ialomiţa), pe care o taie locuitorii din partea locului, pădurea servind şi ca adăpost pentru oameni şi vitele lor pe vreme de viscol.

374. — ⟨București,⟩ 28 ianuarie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Lotru să se înţeleagă cu egumenul de la Cozia, care, pentru că stau pe moşia mănăstirii, le cere ca în locul cantităţii anuale de păstravi să dea pe viitor dijma obişnuită din produse, ori dacă nu sînt mulţumiţi şi au „niscaiva aşezămînturi vechi“, să se prezinte la judecata divanului.

375. — ⟨București,⟩ 6 iulie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mănăstirii Găisenii (Dîmboviţa) să ia de la viile ce se vor sădi de către locuitori pe moşia ei Onceşti (Vlaşca), otaştină din zece vedre, una şi 30 de bani de nume.

376. — ⟨București,⟩ 3 august. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare paharnicului Chiriţă Doicescul să oblige pe toţi oamenii de pe moşia sa Ciulniţa (Ialomiţa), a-i face cîte şase zile de clacă, a-i da dijma din semănături, a respecta monopolul băuturilor, a-i da cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

377. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 10 n o i e m b r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Titireciul din Vîlcea, să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a face cîte şase zile de clacă, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da cîte doi bani de capră şi cîte 3 bani de stupul de albine.

1756

378. — 11 m a i. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, la reclamaţia egumenului, dă carte de încuviinţare mănăstirii Arnota să oblige pe locuitorii din Dobriceni a face 12 zile de clacă sau a da cîte un zlot, a da dijma şi a nu vinde vin fără învoire.

379. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 16 i u n i e. — Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşiile mănăstirii care s-au răscumpărat de rumînie nu se supun la îndatoriri, ameninţînd pe călugări, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicilor de peste Olt să-i oblige a face claca sau să dea un zlot pe an, să dea dijma şi să nu vîndă băuturi fără încuviinţare.

380. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 30 i u n i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşiile din Ilfov ale mitropoliei să presteze, casnicii, cîte douăsprezece zile de clacă sau — la cererea stăpînului — să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul băuturilor.

381. — 20 i u l i e. — Însemnare de strîngerea dijmei şi celelalte venituri ale moşiei Mirceasca (Ialomiţa), pe care vel vornicul Constantin Dudescu le dă mănăstirii Sfinţii Apostoli.

1757

382. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 6 a p r i l i e. — Anaforaua marelui logofăt, aprobată de Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, în privinţa obligaţiilor sătenilor de pe moşiile mănăstirii Argeş în conformitate cu dispoziţiile hotărîrii domneşti.

383. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 14 m a i. — Anaforaua marelui logofăt, întărită de domn, pentru hotărîrea de judecată privitoare la obligaţiile locuitorilor de pe moşiile schitului Şerbăneşti, de a face claca 12 zile sau de a plăti cîte un zlot pe an, de a da dijma după obicei şi de a respecta monopolul schitului asupra băuturilor.

384. — 6 i u l i e. — Mărturie dată de un număr de ţărani de pe moşia Murgii în pricina de judecată a lui Matei Creţulescu biv vel serdar cu moşnenii Grigore, Dragomir şi ceata lor.

385. — ⟨C r a i o v a,⟩ 23 i u l i e. — Constantin Brîncoveanu vel ban, face cunoscut egumenului de la Hurez că judecata divanului domnesc a hotărît ca moşia Baia de Fier (Gorj) să rămînă a mănăstirii, iar locuitorii să fie eliberaţi de rumînie, urmînd a face 12 zile de clacă şi a da dijma din produse.

386. — 30 s e p t e m b r i e. — Dijma moşiei Ciolneşti a mitropoliei Ţării Romîneşti între anii 1754—1757.

387. — 6 o c t o m b r i e. — Moşnenii din Budişteni, avînd moşia în coproprietate cu mănăstirea Cotroceni, dau zapis egumenului că se mulţumesc cu două cincimi din dijma ce se va aduna din produse, iar mănăstirea să mai ia şi claca de la locuitorii obligaţi a o face.

1759

388. — ⟨București,⟩ 2 februarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșiile Tîntava și Oreștii (Ilfov) ale biv vtori logofătului Dumitrache, să presteze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea cîte doi bani de capră și trei bani pentru stupul de albine.

389. — ⟨București,⟩ 25 mai. — Filaret, mitropolitul Țării Romînești, împuternicește pe Serafim, egumenul schitului Didești, să ridice și să aducă la mitropolie pe țiganii de la schitul Gîlmeele, iar în caz de împotrivire, ispravnicul de Olt să-i dea în ajutor „beșlii sau slujitori".

1760

390. — ⟨București,⟩ 18 ianuarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșia Găgeni (Saac) a marelui logofăt Constantin Brîncoveanu, să presteze 12 zile de clacă pe an sau, la cererea stăpînului, să dea un zlot, să dea dijma și să respecte monopolul băuturilor.

1761

391. — ⟨București,⟩ 20 ianuarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii din satele de pe moșia Valea Mare a schitului Nămăești, să presteze cîte 12 zile de clacă, sau, la cererea stăpînului. să dea cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviințare, să dea cîte doi bani de capră și cîte trei bani de fiecare stup de albine.

392. — ⟨București,⟩ 5 martie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșiile schitului Văleni (Saac) metoh al mănăstirii Cotroceni, să presteze cîte 12 zile clacă, ori să dea în bani cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviințare, să dea din zece pești, unul, să plătească doi bani de capră și trei bani de stup.

393. — ⟨Craiova,⟩ 17 martie. — Caimacamii scaunului Craiovei judecă reclamația biv vel medelnicerului Fotie Vlădoianu împotriva locuitorilor de pe moșia lui, Predeștii, care i-au tăiat pădurea și au fasonat opt sute de stîlpi, pe care i-au vîndut în Craiova, și i-au ars conacul din siliște, hotărînd să fie despăgubit în bani de sumele pretinse.

394. — ⟨București,⟩ 11 mai. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Vîlcea să cerceteze reclamația egumenului de la Arnota împotriva locuitorilor de la Dobriceni și să-i oblige a-și da dijma fînului.

395. — ⟨București,⟩ 20 noiembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire lui Sima arnăutul să păzească pădurea schitului Banu de pe moșia Maxin, oprind pe oricine a mai tăia lemne fără voia egumenului.

1762

396. — ⟨C r a i o v a,⟩ 16 d e c e m b r i e. — Caimacamul Craiovei poruncește locuitorilor din satele Dobriceni și Bogdănești să presteze mănăstirii Arnota 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot și dijma din toate produsele.

1763

397. — ⟨C r a i o v a,⟩ 16 i a n u a r i e. — Caimacamul Craiovei judecă reclamația egumenului de la Polovraci împotriva unor săteni de pe moșia mănăstirii, care se împotrivesc a da dijmă și a face clacă, arătînd acte că sînt slobozi, și dă dreptate egumenului.

398. — ⟨C r a i o v a,⟩ 17 i a n u a r i e. — Caimacamul scaunului Craiovei poruncește judecătorilor de la Gorj să meargă la mănăstirea Polovraci și să cerceteze amănunțit pagubele aduse de săteni prin tăierea pădurii și nesupunerea la dijmă și la lucru spre a se stabili despăgubirile ce se cuvin.

399. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 6 i u n i e. — Constantin Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Argeș să aducă oameni străini din „Țara Ungurească“ pe moșia Suhașul, care se vor înscrie ca ruptași la visterie.

400. — 5 s e p t e m b r i e. — Iordache postelnicul cere domnitorului să hotărască în pricina cu Ianache Mavrodin, care a ridicat oamenii din satul Lăcenii de pe moșia sa, și i-a dus pe moșia lui iar în urmă locuitorii s-au întors la siliștea veche.

401. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 3 o c t o m b r i e. — Anaforaua boierilor de divan către domn, privitoare la judecata dintre Iordache postelnicul Ciocăneanul și Ianache Mavrodin postelnicul, pentru locuitorii de pe moșia Lăceni, mutați în silă la Zbrăglezile.

1764

402. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 13 i a n u a r i e. — Constantin Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii din Călimănești și cîți se vor afla pe moșia mănăstirii Cozia, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijmă, să nu vîndă vin fără încuviințare, să dea zeciuiala peștelui, cîte doi bani de capră și cîte trei de stup.

403. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 14 a p r i l i e. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Ilfov să meargă la Chiselet, pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, să oblige pe locuitori a nu mai vinde vin de al lor fără voia egumenului.

404. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 4 i u n i e. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșiile Orevița, Bolboșanii și Gogoșii (Mehedinți) să clăcuiască mitropoliei „după vechiul obiceiu“ sau să dea nouăzeci de bani fiecare, să dea dijma și otaștina, să plătească suhatul oilor, caprelor și rîmătorilor cum au mai plătit, iar celor ce nu se vor supune, ispravnicul județului să le facă „certare“.

405. — ⟨București,⟩ 10 iunie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanului de la Hodivoaia să lase la destinația ei casa mănăstirii Pantelimon, cumpărată pentru depozitarea recoltei și să dea ajutor la strîngerea dijmei din produse.

406. — ⟨Ștefănești,⟩ 4 august. — Moșnenii din Ștefănești dau zapis egumenului mănăstirii Argeș prin care se obligă să execute claca și să dea dijma pînă vor putea merge la divan ca să se judece.

407. — ⟨București,⟩ 12 august. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, orînduiește isprăvnicel care să se îngrijească de dijmuirea recoltei de pe moșia Cozleciul, scoasă la mezat din „poruncă împărătească" și-i poruncește să țină o evidență clară de tot ce va aduna.

408. — ⟨București,⟩ 3 septembrie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ca „toți călărașii și alte haimanale", locuitori pe moșia Babele, la Podul Doamnei, să dea mitropoliei dijma din produse, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea pentru suhat șase bani de vită sau de rîmător și trei bani de stup, oaie sau capră, deoarece sînt scutiți de clacă.

409. — ⟨București,⟩ 28 septembrie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Mușcel, la plîngerea egumenului de la Radu-Vodă, să oblige pe locuitorii care au vii și livezi pe moșia mănăstirii și nu lucrează viile, să dea dijma livezilor „după obiceiu".

1765

410. — 4 iunie. — Cosma, episcopul Buzăului, cere domnului să intervină ca turcii de la Brăila, care au arendat suhaturile celor trei moșii ale episcopiei, să fie obligați la plata arenzii după prețul obișnuit, iar Ștefan Racoviță poruncește ispravnicilor de Rîmnicu-Sărat să ia înțelegere cu zabitul pentru împlinirea banilor.

411. — ⟨București,⟩ 6 iunie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Dîmbovița să cerceteze și să oblige pe locuitorii de pe moșia Dridul să dea dijmă și să presteze clacă mănăstirii Dealul, „după obiceiu".

412. — ⟨București,⟩ 12 decembrie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor din satele de pe moșiile mănăstirii Cotroceni: Pietrile, Luica și altele, să presteze cîte 12 zile de clacă și să dea dijma din produse.

1766

413. — ⟨București,⟩ 11 ianuarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Ilfov să cerceteze paguba făcută de oamenii din Drăgoești la pădurea Crătunești a mănăstirii Radu-Vodă și să-i oblige să plătească stricăciunile.

414. — ⟨București,⟩ 5 februarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Dîmbovița să cerceteze la satul Schei pentru ce locuitorii n-au făcut clacă și n-au dat dijma mănăstirii Tuturor sfinților și să-i oblige să-și dea „obiceiul pămîntului".

415. — ⟨București,⟩ 23 februarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii din toate satele de pe moșiile mănăstirii Mărgineni să presteze cîte 12 zile clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijmă, să nu vîndă vin fără încuviințare, să dea zeciuiala peștelui, să dea doi bani de capră și trei bani de stup.

416. — ⟨București,⟩ 26 iunie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, îndeamnă pe locuitorii fugiți peste hotarele țării să vină să se așeze pe moșiile mitropoliei: Tobolea și Tămășasca din Ilfov, acordîndu-le ușurări la stabilirea dărilor, care nu vor fi sporite în viitor.

417. — ⟨București,⟩ 3 septembrie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, ordonă ca un om al domniei și ispravnicul de Vlașca să cerceteze nesupunerea locuitorilor din Podul Doamnei, care au cosit fînul de pe moșia Grădiștea a mănăstirii Radu-Vodă, bătînd pe omul trimis de egumen și să dea carte de judecată.

418. — 13 septembrie. — Anghelache și Ștefan, feciorii lui popa Pavel din Fundeni, dau zapis marelui paharnic Ianache Văcărescu, prin care se angajează să nu mai facă, „pricini și gîlcevuri", condiție de a fi îngăduiți să locuiască mai departe pe moșia cumpărată de el.

419. — ⟨București,⟩ 27 decembrie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca pe moșia Fundeni a biv vel vistierului Badea Știrbei, să nu vîndă nimeni vin și rachiu pînă ce mai întîi nu se va învoi cu stăpînul moșiei.

1767

420. — ⟨București,⟩ 22 mai. — Locuitorii din Călimănești dau zapis egumenului de la Cozia, în fața marelui logofăt Pîrvu Cantacuzino, pentru claca la vie, la cosit și secerat pe moșia mănăstirii, precum și dijma din porumb cu „banița de 22 ocale".

1768

421. — ⟨București,⟩ 1 iulie. — Anaforaua mitropolitului Țării Romînești către domn, cercetînd reclamația țăranilor din Jiblea împotriva egumenului mănăstirii Cozia, cu propunerile făcute pentru aplanarea neînțelegerilor.

422. — ⟨București,⟩ 7 iulie. — Mitropolitul Țării Romînești face cunoscută egumenului de la Cozia cercetarea reclamațiilor țăranilor din Jiblea împotriva lui și măsurile de luat pentru a împăca neînțelegerile.

423. — ⟨București,⟩ 13 septembrie. — Alexandru Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii din satele de pe moșia schitului Brebu să-și îndeplinească obligațiile în conformitate cu așăzămîntul lui Constantin Mavrocordat.

1770

424. — 15 martie. — Un număr de locuitori, care în multe rînduri s-au arătat „cu împotrivire de a nu plăti dijma", dau zapis egumenului sinaitu, chir Nil, obligîndu-se la plata fînului și porumbului luat de pe moșia mănăstirii, să dea pe viitor „toată dijma după obiceiu", să nu are și să nu cosească fără învoire, respectînd și monopolul băuturilor.

425. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩, 2 6 a p r i l i e. — Boierii divanului Ţării Romîneşti *hotărăsc pentru toţi locuitorii de pe moşiile Pîrliţii din Dîmboviţa, Pîrlita şi Hereşti din Ilfov ale mănăstirii Pîrliţii să presteze cîte 12 zile* de clacă sau să dea cîte 90 de bani, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de stup.

426. — 1 8 i u n i e. — Diaconul Ion din Goleşti dă scrisoare egumenului de la Argeş prin care declară că-i mulţumit să-l lase a trăi pe moşia mănăstirii cu dijmă şi clacă şi nu va mai spune „că iaste moşia noastră"

427. — 2 3 i u n i e. — Manole Giani Ruset, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile din Rîmnic ale mănăstirii Radu-Vodă să dea zeciuială din produse, „obişnuita clacă" şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

1771

428. — 1 5 a p r i l i e. — Manea vierul se angajează să lucreze la via mănăstirii Bradu cu 15 taleri pe an, specificînd în zapis muncile pe care urmează să le facă.

429. — B u c u r e ş t i, 2 0 a p r i l i e. — Inştiinţare făcută locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Mislea şi nu le lucrează, că s-a dat voie egumenului să le dea cui va găsi, ca să-şi ia venitul.

430. — 2 0 i u l i e 1 7 7 1. — Nicolai, îngrijitor, scrie dichiului mitropoliei că banii ce i s-au trimis pentru săpatul viilor nu sînt de-ajuns, despre starea morii şi despre porumbul consumat de către ţiganii mănăstirii Glavacioc.

1772

431. — 3 1 m a r t i e. — Un număr de locuitori veniţi din Ardeal, aşezaţi pe moşia mănăstirii Văleni, se angajează cu zapis să dea dijma din produse afară de varză şi fasole, să presteze clacă în primul an cinci zile, iar în anul următor opt zile.

432. — ⟨C r a i o v a,⟩ 2 m a i. — Egumenul de la Arnota reclamă boierilor de la scaunul Craiovei că un număr de locuitori din Bogdăneşti, după ce s-au răscumpărat de rumînie, au luat în stăpînire moşia mănăstirii fără nici un drept.

433. — B u c u r e ş t i, 2 2 m a i. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige, împreună cu trimisul mănăstirii Căldăruşani, pe locuitorii de pe moşia Fieni şi Ţîţa, să presteze claca şi să-şi dea dijma după obicei.

434. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 0 i u l i e. — Divanul Ţării Romîneşti dă carte de în*cuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan să adune pe toţi fugarii din Vlădeni* de pe moşia Balta (Ialomiţa), să repopuleze satul şi să-i dea în seama ispravnicului să-i „aşaze şi la zaharea".

435. — ⟨B u c u r e ş t i⟩ — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului de la Cotroceni că la metohul Văleni, locuitorii de pe moşie nu prestează claca, nu-şi dau dijma, au scaun de carne şi vînd vin fără încuviinţare, şi să-i silească a se supune la îndatoriri.

1773

436. — B u c u r e ş t i, 16 i a n u a r i e. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa ca împreună cu omul mănăstirii Căldăruşani să oblige pe toţi pescarii de la balta Ciorani să dea „întreiala din peşte după obiceiu".

437. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 31 i a n u a r i e. — Divanul Ţării Romîneşti, pe baza încuviinţării obţinute de la comandantul armatei ruse, generalul Rumianţov, scuteşte pe seama mitropolitului Grigorie, locuitorii satului Dărăşti (Ilfov) de „ale obştii norodului dajdii şi datorii", ca să servească numai pentru „posluşania sfinţiei sale".

438. — B u c u r e ş t i, 29 m a i. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte locuitorilor din satul Comarnic să-şi îndeplinească îndatoririle faţă de mănăstirea Colţea după porunca lui Constantin Mavrocordat din 1745, dînd cîte 90 de bani pentru clacă, dijmă după obicei şi vin să vîndă numai cu încuviinţare.

439. — 1 a u g u s t. — Locuitorii din Tomşani dau zapis boierului Micşinescu pentru opt zile de clacă, pe care se obligă să le presteze la cererea stăpînului şi să fie „ascultători la orice".

1774

440. — ⟨R î m n i c u - V î l c e a,⟩ 14 m a i. — Divanul Olteniei judecă reclamaţia făcută de popa Gheorghe şi cetaşii lui din satul Costeşti (Vîlcea) împotriva egumenului de la Bistriţa, că nu sînt lăsaţi să-şi stăpînească partea de moşie şi hotărăşte, după cercetarea actelor de stăpînire, ca locuitorii menţionaţi, neavînd dreptate, să-şi facă zilele de clacă şi să-şi dea dijma după obicei.

441. — B u c u r e ş t i, 20 m a i. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ca locuitorii de pe moşia Perşinarii şi Şuţa din judeţul Dîmboviţa să facă mănăstirii Nucet „obişnuita clacă" şi să-şi dea dijma din semănături, „precum au dat şi în vremea domnilor".

442. — R î m n i c, 13 i u n i e. — Divanul banatului Craiovei porunceşte locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze „obişnuita clacă", să dea dijma „după obiceiul pămîntului" şi să nu vîndă vin, decît cu încuviinţare.

443. — R î m n i c, 29 a u g u s t. — Divanul Banatului Craiovei porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să trimită să împlinească 30 de taleri ceruţi de egumenul mănăstirii Bistriţa de la unii locuitori pentru folosirea păşunatului pe un munte şi să oblige la clacă pe cei ce nu au făcut-o.

1775

444. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 f e b r u a r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze 12 zile de clacă sau să plătească fiecare cîte un zlot pe an în două rate, să dea dijma şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

445. — ⟨București,⟩ 24 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Văleni (Saac), să oblige pe toți locuitorii a presta cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot, să dea dijma și să nu vîndă vin fără încuviințare.

446. — ⟨București,⟩ 31 martie. — Epitropul mănăstirii Colțea reclamă domnitorului Alexandru Ipsilanti că locuitorii din Comarnic, iertați de rumînie de Constantin Mavrocordat, nu vor să presteze mănăstirii clacă și să dea dijma și vînd băuturile lor fără încuviințarea sa.

447. — ⟨București,⟩ aprilie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ca nimeni să nu vîndă, fără încuviințare, vin și rachiu pe moșiile mitropoliei.

448. — ⟨București⟩ 17 mai. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de județe să ia măsuri ca de la sfîrșitul lunii mai să nu mai îngăduie țăranilor a se muta de pe locurile unde se află, conform „ponturilor" pe care le-a dat, cu excepția celor ce au zapise cu termene deosebite pentru lucrul grădinilor.

449. — ⟨București,⟩ 11 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște obligațiile de clacă și dijmă ale locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Argeș, Șegarcea și Scurta.

450. — Iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire lui Nicolae Brîncoveanu, biv vel logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moșia și din tîrgul Găgeni (Saac), să clăcuiască, să dea dijmă, să plătească suhat și să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

451. — 20 august. — Zapisul unui număr de locuitori prin care se angajează să lucreze viile vel vornicului Nicolae Dudescu de la Sărata, cu arătarea în amănunt a muncilor pe care le vor presta.

452. — ⟨București,⟩ 18 septembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare lui Mihalache Conduratul să ia de la locuitorii care au vii pe moșia sa Măgrenii (Saac), „otaștina pămîntului, din douăzeci de vedre de vin, o vadră."

453. — 22 decembrie. — Catastif de încasări de la locuitorii din București de pe moșia mitropoliei, care au plătit în bani claca.

1776

454. — ⟨Rîmnicu-Vîlcea,⟩ 21 martie. — Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din satele Bogdănești și Dobriceni să presteze claca către mănăstirea Arnota și să nu-și facă grădini fără voia egumenului.

455. — ⟨București,⟩ 23 martie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște ca „plăeșii din plaiul Slănicului" să facă 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot și să dea dijmă din semănături.

456. — ⟨București,⟩ 27 martie. — Socoteala venitului moșiei Flești a mitropoliei Țării Romînești, pentru anii 1774 și 1775.

457. — 22 aprilie. — Gheorghe şi Dumitru din Ciuperceni dau zapıs egumenului de la mănăstirea Polovraci pentru un loc ce l-au primit să-l cultive, aproape de Olteţ, angajîndu-se a da dijma după obicei şi a face claca „după cum scrie cartea domnească".

458. — 30 aprilie. — Învoiala între egumenul mănăstirii Motru, stăpînitor al moşiei Fîntîna Banului şi Iordache Păianu, stăpînul moşiei Cetatea, ca să-şi restituie reciproc pe ţăranii strămutaţi din cauza condiţiilor grele, de pe o moşie pe alta.

459. — 12 mai. — Ioniţă Jianul face însemnare că de pe moşia Grojdibod a mitropoliei pentru anii 1772, 1773 şi 1774, nu s-au luat nici un venit „fiind moşiile făr" de oameni din pricina răzmeriţii".

460. — 19 mai. — Locuitorii unui sat de pe moşia Lipovu, dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Şegarcea, ca dînd pe an cinci ocale de ceară şi ducînd douăzeci de care de lemne, ei să aibă voie a-şi paşte vitele pe moşie şi a tăia din pădure lemne pentru foc.

461. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 mai. — Anaforaua boierilor divanului, întărită de domn, pentru împăcarea neînţelegerilor dintre locuitorii ardeleni cu egumenul mănăstirii Argeş, de la care au luat în arendă patru munţi pentru păşunatul oilor şi vitelor.

462. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte obligaţiile locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Aninoasa, din Muşcel şi Teleorman, reclamaţi de egumen că nu se supun la îndatoriri.

463. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să dispună ca pe moşia Creţeşti (Ilfov), locuitorii să nu mai taie dumbrava, oprită pentru trebuinţa mănăstirii.

464. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să cheme pe pîrcălabii satelor din jurul moşiilor Epureşti, Pătroaia şi Prisiceanca ale mitropoliei şi să oblige pe sătenii care au păscut vitele să plătească suhatul cîte 12 bani de vită, despăgubind şi alte stricăciuni arătate în reclamaţia mitropolitului.

465. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac, să cerceteze pagubele făcute pe moşiile episcopiei Buzău: Poenari, Cislău şi Buda, de către locuitorii ce stau în vecinătate, obligîndu-i la plata suhatului cîte 12 bani de vită şi la despăgubirea altor stricăciuni arătate în reclamaţia episcopului.

466. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Comarnic să-şi păstreze „curăturile de livezi şi de arături" făcute cu munca lor, dînd stăpînilor moşiei „adetul pămîntului" după obicei.

467. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 iunie. — Anaforaua veliţilor boieri către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, în pricina neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii de pe moşia Costeşti, care nu vor să clăcuiască „peste al doilea şi al treilea hotar".

468. — ⟨Bucureşti,⟩ 8 iulie. — Anaforaua a trei mari boieri către domn, referitoare la cercetarea neînţelegerilor egumenului mănăstirii Găiseni cu locuitorii din satele Urlueşti şi Băneşti (Argeş) pentru clacă şi dijmă, cu propunerea ca sătenii să

dea cîte un zlot pe an, zeciuială din produse, cîte patru taleri pentru mori şi să fie protimisiţi la arendarea moşiei.

469. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 2 s e p t e m b r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, judecă în apel neînţelegerea locuitorilor din Ciorteşti (Vîlcea) cu boierul Ioniţă Bănescu şi hotărăşte anularea pretenţiilor reciproce pentru trecut, iar pe viitor cei ce se vor folosi de moşia acestuia să dea cîte patru parale de vită mare şi zeciuială din produse.

470. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 2 d e c e m b r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel să trimită slujbaşi în dealul Glîmbocelul, moşie a mănăstirii Nucetul, să oblige pe oamenii care din cauza războiului s-au mutat în vii cu toată gospodăria lor şi ale căror vite strică viţa, să coboare în siliştea satului.

471. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 3 d e c e m b r i e. — Anaforaua boierilor, întărită de domn, referitoare la cercetarea reclamaţiei locuitorilor din Frînceşti (Vîlcea) împotriva stareţei mănăstirii Dintrunlemn, care-i „supără peste obiceiu"; boierii propun să fie obligaţi sătenii la îndatoriri „după cum este obiceiul pămîntului".

472. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 4 d e c e m b r i e. — Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti pentru pricina locuitorilor din Costeşti (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistriţa, în privinţa tretinei pentru mori, a zilelor de clacă şi a altor neînţelegeri, propunînd să se judece procesul de către caimacamul Craiovei.

473. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 0 d e c e m b r i e. — Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, privitoare la reclamaţia locuitorilor din Dobriceni (Vîlcea) împotriva egumenului de la Arnota pentru zilele de clacă şi dijma din livezile de pomi.

1777

474. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 6 i a n u a r i e. — Anaforaua divanului Ţării Romîneşti către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti privind judecata locuitorilor „din trei mahalale, du pe marginea Bucureştilor", cu stăpînul moşiei Fundeni, vornicul Badea Ştirbei, pentru clacă şi dreptul de a vinde băuturi.

475. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 7 i a n u a r i e. — Anaforaua vistierului Ianache Văcărescu către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, prin care propune ca locuitorii din Comarnic (Prahova) să fie obligaţi de ispravnicii judeţului a-şi îndeplini îndatoririle de clacă şi dijmă.

476. — 1 9 i a n u a r i e. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnului Ţării Romîneşti că locuitorii din satul Vaideei alungă şi bat pe toţi oamenii trimişi de el „zicînd că iaste moşia lor" şi cere să poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i cheme la judecată şi să le facă „certare".

477. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 4 i a n u a r i e. — Anaforaua boierilor către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti, privind reclamaţia locuitorilor din satele Bătăşani, Mărgineni şi Măţuleşti (Vîlcea) împotriva lui Şerban Otetelişanu care le ucide vitele şi-i pune pe nedrept la zile de clacă, stabilind ca o comisie de şase boieri să facă o nouă cercetare la faţa locului.

478. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 f e b r u a r i e. — *Moşnenii din Vlădeşti, Bătăşani şi Mărgineni (Vîlcea) se judecă la divan cu boierul Şerban Oteteleşanu, cerînd a li se plăti 639 zile de clacă prestate de ei şi vitele ucise.*

479. — 1 7 m a r t i e. — Orăşenii din Cerneţ, de pe moşia mănăstirii Govora şi a mănăstirii Tismana, reclamă domnului Alexandru Ipsilanti că sînt împovăraţi cu obligaţii peste obicei şi nu mai au voie a tăia lemne pentru foc şi cer să dispună a fi *lăsaţi în situaţia de mai înainte.*

480. — 2 9 m a r t i e. — Obligaţiile pe care locuitorii din Costeşti declară că le-au avut faţă de mănăstirea Bistriţa.

481. — ⟨C r a i o v a.⟩ 6 m a i. — Teodorachi Negri, caimacamul Craiovei, porunceşte lui Bîrsescu, biv logofăt de visterie şi lui Ilie Olănescu să meargă să cerceteze la faţa locului reclamaţia locuitorilor din Costeşti împotriva egumenului de la Bistriţa că nu le respectă vechile învoieli de a lucra numai şase zile de clacă şi le ia dijmă din toate.

482. — 2 8 i u n i e. — Locuitorii din Slătioare dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Govora că se angajează să presteze cîte şase zile de clacă în schimbul dreptului de a paşte vitele şi a lua lemne de foc.

483. — 1 i u l i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel şi altor boieri să meargă la satul Izvorani ca să cerceteze nesupunerea locuitorilor ce au vii pe moşia mănăstirilor Argeş, Cîmpulung, Aninoasa şi Vieroşul de a da otaştina, pe motiv că „dealul şi pădurea este a lor" şi să facă alegerea *hotarului.*

484. — 3 1 o c t o m b r i e. — Pîrvu Bîrsescu, logofăt de visterie şi Ilie Olănescu, trimişi de caimacamul Craiovei, cercetează reclamaţia locuitorilor din Costeşti contra egumenului mănăstirii Bistriţa, care le ia dijmă şi-i pune la clacă, pe cînd ei declară că făceau şase zile de clacă, fără a da dijmă.

485. — 1 n o i e m b r i e. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Nucet, care din cauza războiului s-au mutat cu toată gospodăria în vii, dau zapis egumenului că, după porunca domnească, se angajează a se duce în satele lor în termen de trei săptămîni.

486. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 6 n o i e m b r i e. — Anaforaua caimacamului Craiovei către domn şi rezoluţia lui Alexandru Ipsilanti, referitoare la judecata locuitorilor din Costeşti cu egumenul mănăstirii Bistriţa, prin care se hotărăşte a presta fiecare cîte opt zile de clacă şi a da dijma din toate semănăturile.

487. — 1 2 d e c e m b r i e. — Ispravnicii de Dîmboviţa dau carte de judecată pentru moşia Pogorîş a mitropoliei, împotriva căreia s-au ridicat unii locuitorii, care consdierîndu-se moşneni, nu se supuneau la darea dijmei, hotărînd că nu au nici un drept în privinţa aceasta.

1778

488. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 6 f e b r u a r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să cerceteze neînţelegerea locuitorilor moşiei Bratovoieşti cu egumenul mănăstirii Cozia, care a reclamat că nu vor să presteze claca, nici să dea dijmă şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

489. — 24 februarie. — Locuitorii ungureni dau zapis egumenului Grigorie de la mănăstirea lui Vintilă-Vodă (Buzău), pentru învoiala de a locui pe moşie în schimbul clăcii cîte opt zile pe an, şi a dijmei după obicei, fiind solidari „unul pe altul".

490. — 3 martie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului prin care se obligă a nu mai lăsa vitele să strice livezile mănăstirii şi să nu facă nici o supărare oamenilor aduşi din altă parte.

491. — 13 aprilie. — Locuitorii din Costeşti (Vîlcea) se angajează faţă de egumenul mănăstirii Bistriţa să lucreze pe moşia Vaideei, prestînd clacă şi dînd dijmă, în afara obligaţiilor pentru moşia pe care stau.

492. — 22 mai. — Stoica Dănicel cu fratele său Grigore şi cu neamul lor, dau zapis episcopului de Rîmnic prin care declară că nu vor mai ridica pretenţie asupra moşiei Dobreşti a mănăstirii Flămînda, cu care s-au judecat în mai multe rînduri şi au fost daţi rămaşi, angajîndu-se a da dijma şi a face claca după porunca domnească.

493. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 august. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să constrîngă pe locuitorii din Costeşti la darea dijmei şi prestarea clăcii către mănăstirea Bistriţa, aşa cum a hotărît judecata, iar de vor mai avea ceva de zis locuitorii, să vină la divan.

494. — 4 noiembrie. — Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din Costeşti, care au amestecat produsele de pe moşia Costeasca cu cele de pe alte hotare, să dea mănăstirii Bistriţa dijma din ce au făcut pe celelalte moşii, rămînînd să hotărască judecata divanului pentru dreptul de stăpînire în Costeasca.

495. — ⟨Bucureşti,⟩ 30 noiembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului mănăstirii Bistriţa să vină la divan cu locuitorii din Costeşti care au reclamat din nou şi se opun a da dijma şi a face claca.

496. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 decembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să aducă înaintea lor pe locuitorii din Tîmbureşti — care au stat „cu înpotrivire a-şi da obiceiul pămîntului" şi au bătut în mai multe rînduri pe isprăvnicelul stăpînului Manolache Brîncoveanu — să le facă „certare cu bătae" şi să împlinească toate pagubele.

497. — 18 decembrie. — Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu se supun să presteze claca şi Alexandru Ipsilanti porunceşte ispravnicilor de Saac să-i constrîngă a o face „fără de voia lor".

1779

498. — 22 ianuarie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din Recea pasc vitele în livezi şi taie pădurea moşiei Vaideei fără să dea nimic; domnul porunceşte episcopului de Rîmnic şi ispravnicilor de Vîlcea să cheme pe locuitori la judecată şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

499. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 ianuarie. — Anaforaua veliţilor boieri către domn referitoare la neînţelegerile locuitorilor din satul Bîrzeşti (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistriţa; sătenii au reclamat că li se ia venitul livezilor de pomi în loc de dijma din zece, unul, iar boierii găsesc neîntemeiată plîngerea sătenilor.

500. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 9 f e b r u a r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să oblige pe locuitorii de pe moşia Scăeni a se ţine de învoiala făcută cu stăpîna Ilinca Băltăşoaia de a presta cîte trei zile de clacă şi a da dijma sau să plătească suhatul pentru vite.

501. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 2 f e b r u a r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, la reclamaţia locuitorilor din Strehaia că sînt asupriţi de către egumenul mănăstirii, hotărăşte ca ei să lucreze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijmă, să dea cîte trei bani de stup şi doi bani de capră pe an.

502. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 2 f e b r u a r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă mănăstirii Căldăruşani încuviinţarea să ia din balta de pe moşia ei Cioranii (Ialomiţa), vama peştelui, „adecă întreiala după obiceiu".

503. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 6 m a r t i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satul Bucov, de pe moşia vel vornicului Pamfili, care s-au mutat cu casele şi vitele „pîn livezi de fîn şi arături de bucate", să fie obligaţi să se înapoieze în siliştea satului cea veche.

504. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 8 i u n i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să rînduiască dintre mazilii judeţului pe unul care să strîngă dijma de la orăşenii de pe moşia domnească, lăsîndu-i nesupăraţi de clacă şi la vînzarea vinurilor lor.

505. — ⟨T î r g o v i ş t e,⟩ 1 i u l i e. — Ispravnicii de Dîmboviţa cercetează nesupunerea locuitorilor din Săcueni, Lucieni şi Băneşti de a presta mitropoliei din Tîrgovişte cîte 12 zile clacă, făcînd numai şase, şi le dau termen ca peste două săptămîni, amîndouă părţile să iasă la judecata divanului.

506. — 5 i u l i e. — Egumenul de la Mislea cere domnitorului încuviinţarea ca viile de pe moşia mănăstirii, de la Greaca, părăsite de locuitori din cauza şi în timpul războiului, să le poată da altora care să le lucreze efectiv, spre a-şi putea lua dijma cuvenită.

507. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 5 i u l i e. — Divanul Craiovei dă împuternicire postelnicului Ioniţă Săulescu, ispravnic de Mehedinţi, să cerceteze reclamaţia locuitorilor din Baia de Fier către domn, împotriva egumenului de la Hurez care, pe lîngă alte asupriri, le-a redus întinderea păşunii pentru vite.

508. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 1 i u l i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii de pe moşia Epureasca (Vlaşca), a mitropoliei, fugiţi din cauza războiului în străinătate, dacă vor fi convinşi să se înapoieze, să se bucure de „ocrotirea" ispravnicilor „pînă să-şi facă şi ei case şi namestii".

509. — 3 0 o c t o m b r i e. — Egumenul de la Tismana cere domnitorului ca locuitorii de pe moşiile mănăstirii, din Mehedinţi, să fie constrînşi „a-i şi da zlotul de vadră" şi Alexandru Ipsilanti porunceşte ispravnicilor să împlinească „dreptul mănăstirii".

510. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 0 o c t o m b r i e. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca „veliţii boieri" să întocmească aşezămîntul special de claca cerută de egumeni pentru locuitorii din Ciocăneşti (Muşcel), de pe moşia mănăstirii Cotmeana şi cei de pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, dat fiindcă arături şi fîneţe îşi fac pe alte moşii.

511. — ⟨București,⟩ 11 noiembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii din satul Ocnița să dea mănăstirii Dealul cîte un zlot pentru clacă și otaștină din douăzeci de vedre, una.

512. — ⟨București,⟩ 12 noiembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești. hotărăște ca locuitorii de pe moșia mănăstirii Tismana, care au reclamat că sînt asupriți de egumen, să dea pentru clacă cîte un zlot de casă, dijma din semănături, otaștina din 20 de vedre, una, cu vadra de zece ocale.

513. — ⟨Caracal,⟩ 20 decembrie. — Ispravnicii de Romanați poruncesc locuitorilor din Pleșoiu, Dranoveți, Slătioara, Piatra de Sus, Piatra de Jos, Brîncoveni și Criva să se înțeleagă prin zapis cu isprăvnicelul mănăstirii Bistrița pentru pășunatul și tăiatul lemnelor de pe moșia Mușcelul.

1780

514. — ⟨București⟩ 4 ianuarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, încuviințează mănăstirii sfîntul Spiridon cel Nou din București, să oblige pe locuitorii de pe moșia ei, Rușii de Vede, să dea pentru clacă cîte un tult pe an, dijma după obicei și să nu vîndă vin și rachiu, decît numai preoții și slujitorii isprăvnicești din viile lor, aceștia fiind scutiți de clacă și dijmă.

515. — ⟨Tîrgoviște,⟩ 12 februarie. — Ispravnicii de Dîmbovița judecă reclamația locuitorilor din Săcueni împotriva dichiului mitropoliei din Tîrgoviște care le pretinde obligații prea mari și hotărăsc să presteze claca „după numita poruncă gospod", să dea dijma din porumb cîte patru banițe de pogon de cîte 36 ocale și 18 bani carul de fîn, cum se obișnuește la moșiile învecinate.

516. — 20 februarie. — Ispravnicii de Dîmbovița cercetează din porunca domnească, neînțelegerile dintre locuitorii din satul Ocnița și mănăstirea Dealul, în privința dijmei și a clăcii, pe care locuitorii vor să o dea în bani, iar egumenul o pretinde în muncă.

517. — ⟨București,⟩ 28 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare lui Stoica logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moșiile sale din Ialomița: Hărăborul de Baltă, Ciulnița și Cioara, să presteze cîte 12 zile de clacă, să dea dijmă după obicei, să dea din zece pești, unul, de capră cîte doi bani și cîte trei bani de stup, iar vin și rachiu să nu vîndă fără încuviințare.

518. — 29 februarie. — Egumenul de la Dealul cere domnitorului să revină asupra hotărîrii ca locuitorii din satul Ocnița să achite claca în bani, pe temeiul că sînt aproape de mănăstire și Alexandru Ipsilanti hotărăște ca aceștia să lucreze cîte șase zile de clacă și să nu mai taie pădurea pînă nu vor da „adetul".

519. — 20 martie. — Veliții boieri cercetează reclamația locuitorilor din satul Muereasca de Sus împotriva episcopiei Rîmnic pentru asuprire, și stabilesc prin anafora către domn obligațiile sătenilor față de stăpînul moșiei.

520. — ⟨București,⟩ 15 noiembrie. — Formular general pentru poruncile privitoare la suhat.

521. — București. — Capitolul referitor la relațiile agrare din **Pravilniceasca condică** a lui Alexandru Ipsilanti.

522. — 17 martie. — Locuitorii din Ioneşti se angajează faţă de egumenul mănăstirii Motru, ca în loc de cele 12 zile de clacă să dea cîte un zlot pe an şi să-i lucreze două zile la coasă şi la prăşit, să culeagă porumbul şi să-l pună în pătul, „osăbit de plugurile de clacă".

523. — 25 mai. — Locuitorii din satul Bairactar se angajează faţă de egumenul mănăstirii Brebul să presteze fiecare cîte şase zile de clacă pe an şi să dea ajutor la facerea curţii bisericii din sat.

524. — 27 mai. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Apostolache (Saac), care în vremea războiului s-au mutat cu locuinţele prin munţi şi prin livezile de fîn, dau zapis egumenului că se vor reîntoarce în siliştea satului şi vor face claca „după luminata carte a măriei sale".

525. — ⟨Începutul lui⟩ iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi ca locuitorii de pe moşia Iablaniţa a biv vel clucerului Iordache Păianu să fie supuşi după pravilniceasca condică a face claca de 12 zile sau să dea cîte un zlot, să dea dijma şi să se înţeleagă cu stăpînul pentru cazurile speciale.

526. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să supună pe toţi locuitorii a face stăpînilor de moşii toate zilele de clacă orînduite, la ceea ce va fi trebuinţă, lucrînd ziua în întregimea ei.

527. — ⟨Iablaniţa,⟩ 21 iunie. — Locuitorii din satul Iablaniţa (Mehedinţi) dau zapis de învoială stăpînului moşiei, Iordache Păianu, să-i facă o zi de arătură, două zile de clacă, să dea cîte un zlot, să dea în total şaizeci de ocale de brînză şi să-i cosească o livadă.

528. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor moşiilor mănăstireşti şi boiereşti să ia de la locuitori dijma la timp, nu cu întîrziere şi fără să aleagă numai „fruntea", ispravnicii de judeţe avînd datoria de a veghea la executarea acestei dispoziţii.

529. — ⟨Arceşti,⟩ 17 iulie. — Isprăvnicelul mănăstirii Bistriţa reclamă ispravnicilor de Romanaţi că locuitorii de la Arceşti ce au vii pe moşia mănăstirii nu vor să presteze claca şi nu dau „adetul" pentru vînzarea de vin, iar cei de la Bobiceşti nu dau suhatul, pentru care fapt se dă poruncă zapciilor din plăşile Oltul şi Olteţul să execute pe săteni.

530. — ⟨Piteşti,⟩ 21 noiembrie. — Ştefan pitar şi Ştefan şătrar, ispravnici de Argeş, scriu sătenilor din Valea Mare de pe moşia mănăstirii Argeş, să presteze claca şi să dea dijmă, conform poruncii domneşti, iar dacă sînt alte motive, să se prezinte la isprăvnicat.

531. — Socotelile moşiei Meteleu (Buzău) a mitropoliei Ţării Romîneşti pe anii 1779—1781.

1782

532. — ⟨M-rea Hurez,⟩ 6 februarie. — Locuitorii din satul Runcu, de pe moşia mănăstirii Hurez, dau zapis egumenului, întărit de ispravnicul de Vîlcea, prin care se obligă a nu mai face cîrciumă şi a vinde vin de-al lor.

533. — ⟨Dărmăneşti,⟩ 7 februarie. — Locuitorii din satul Dărmăneşti roagă pe stăpînul moşiei, marele ban, să intervină pentru a fi scutiţi de obligaţia ce le-a fost impusă de a da două care de „fîn domnesc" şi să le vîndă fînul pe care el îl are în sat, „cu preţul lui", căci le mor vitele de foame.

534. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 aprilie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare omului mitropoliei să oprească pe oricine a tăia lemne din pădurea moşiei Futoaia (Vlaşca) şi a nu permite păşunatul fără a da „adetul după obicei".

535. — ⟨Bucureşti,⟩ 30 aprilie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Gorj şi Mehedinţi să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii Tismana a face numărul de zile de clacă „după condică", a da dijma şi celelalte îndatoriri specificate în mod amănunţit.

536. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 mai. — Ioan Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), reclamă domnitorului că locuitorii nu-i dau dijma, vînd băuturi fără voia lui, îi strică fînul cu oile şi cere a fi chemaţi la judecata divanului.

537. — 11 mai. — Pitarul Scarlat Hiotu, însărcinat cu cercetarea nesupunerii sătenilor de la Putineiul, face cunoscut stăpînului moşiei, banul Nicolae Dudescu, cauzele nemulţumirilor şi cererea lor de a fi schimbat isprăvnicelul, sub ameninţarea de strămutare în altă parte.

538. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie. — Ioan Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), cere domnitorului să dispună aducerea locuitorilor nesupuşi la judecata divanului, iar Nicolae Caragea hotărăşte ca cercetarea şi aplicarea de sancţiuni să o facă ispravnicii judeţului, fiind vremea muncilor agricole.

539. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 noiembrie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare vel vornicului Ianache Moruzi să poată obliga pe locuitorii de pe moşia sa Ploeşti, afară de călăraşi, să facă 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma din semănături şi din peşte, să dea cîte doi bani de capră şi trei bani de stup.

540. — ⟨Tîrgu-Jiu,⟩ 18 noiembrie. — Isprăvnicatul de Gorj porunceşte locuitorilor din satul Polovraci să execute obligaţia stabilită de judecata caimăcămiei Craiovei de a se supune să facă mănăstirii Polovraci clacă ori să dea un zlot pe an şi dijma din fîn, iar dacă au ceva împotrivă, să vină la judecată.

541. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 decembrie. — Mitropolitul Ţării Romîneşti cere domnitorului să dispună ca locuitorii din Bătieşti să presteze claca şi să compenseze folosirea ghindei şi a jirului, iar Nicolae Caragea porunceşte ispravnicilor de Muşcel să constrîngă pe săteni a-şi îndeplini îndatoririle „după condică" şi a se înţelege cu isprăvnicelul moşiei pentru ceea ce folosesc din pădure.

1783

542. — 29 ianuarie. — Locuitorii din Slătioara dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru învoiala de a tăia lemne de foc din pădurea Arceşti, timp de un an, cu suma de 20 taleri.

543. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 martie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să oblige pe locuitorii de pe moşia Fleştii a mitropoliei să presteze cîte 12 zile de clacă sau un zlot pe an, să dea dijma din produse specificată amănunţit, să nu vîndă vin şi rachiu fără încuviinţare, iar pentru alte foloase, oamenii să facă înţelegere deosebită cu isprăvnicelul mitropoliei.

544. — 18 aprilie. — Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru prin care consimt ca în schimbul celor 12 zile de clacă să-şi dea fiecare „zlotul de vatră“ şi să facă şi două zile de lucru la arat şi la culesul porumbului.

545. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să trimită pentru judecata locuitorilor din Ploeşti, care nu vor să clăcuiască şi să dea dijmă vornicului Moruzi pe cîţiva dintrei ei în faţa divanului şi să nu-i îngăduie „a să porni cu gloata, după năravul lor“.

546. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 noiembrie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, stabileşte prin hrisov condiţiile în care oamenii străini de peste hotare sînt îndemnaţi să vină în ţară şi să creeze slobozii.

1784

547. — 9 ianuarie. — Stan Tărcă din satul Pribegii (Ialomiţa) reclamă domnitorului că locuitorii îi calcă pădurea cu vitele. care îi strică livezile şi-i mănîncă fînul, cerînd să se poruncească ispravnicilor a-i opri să treacă cu vitele pe pămîntul lor.

548. — ⟨M-rea Bistriţa,⟩ 21 februarie. — Egumenul de la Bistriţa face cunoscut episcopului de Rîmnic numărul diferit al zilelor de clacă pe moşiile mănăstirii la care sînt supuşi şi preoţii, rugîndu-l să dea poruncă arhimandritului Samuel să interzică acestora să „se mai amestece cu sătenii“, plecînd la Bucureşti să reclame împreună cu ei divanului nemulţumirile ce le au.

549. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 27 aprilie. — Episcopul de Rîmnic face cunoscut egumenului de la Bistriţa că preoţii de la Costeşti sînt nemulţumiţi de învoiala pentru clacă la care sînt obligaţi după **Pravilniceasca condică** de a da „zlotul de casă“ şi a face două zile, sfătuindu-l să renunţe la una „ca să nu se rupă aţa, întinzînd-o prea mult“.

550. — 22 iunie. — Locuitorii din satul Peretul (Teleorman) dau zapis stăpînului moşiei, Paraschiva cămăraş, că se învoiesc pentru un an, spre a împlini paguba unor şire de fîn care au ars, să dea dijma din zece căpiţe două, în loc de una din zece, cum o dau în mod obişnuit.

551. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ilfov să cerceteze dacă pădurea moşiei Tîncăbeşti a mitropoliei este din cele „oprite“, atunci să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă va fi „neoprită“, să aibă voe a tăia numai pentru trebuinţa casei lor, dînd dijmă cînd vor tăia „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguţătorie“.

552. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 6 a u g u s t. — Manolache fost clucer cercetează şi află că unii locuitori din satele Tărtăşeşti, Ciocăneşti şi Schit au tăiat „copaci rodnici de ghindă" din pădurea Ciocăneasca, donată de socrul lui, mitropoliei, propunînd ca să plătească fiecare copac cu cîte şaizeci de bani.

553. — ⟨M - r e a T i s m a n a,⟩ 2 n o i e m b r i e. — Socoteală pentru dijma de fîn dată de locuitorii din Godineşti mănăstirii Tismana în anul 1784.

554. — 2 1 d e c e m b r i e. — Stanciu Răsuceanu, care împreună cu un om din „ţara turcească", a luat în arendă de la paharnicul Herescu, venitul moşiei Cucuruzi, ca să ia dijma după obicei şi să vîndă vin în sat, dă zapis cămăraşului Zota că desfiinţează în termen de 21 de zile cîrciuma făcută pe hotar, pricinuitoare de pagubă satului acestuia Porumbrenii.

555. — Ispravnicii de Argeş raportează domnitorului Mihail Suţu că pe baza cercetării amănunţite pe care au făcut-o la moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa, pentru intervalul de timp dintre 1775—1784, venitul anual, din claca locuitorilor, plata suhatului şi dijmă, variază între 180 şi 250 de taleri după timp.

1785

556. — ⟨R î m n i c u V î l c e a, 8⟩ i a n u a r i e. — Anaforaua ispravnicilor de Vîlcea către Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, referitoare la cercetarea neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii din Costeşti, propunînd măsurile de luat împotriva ţăranilor.

557. — 1 0 i a n u a r i e. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă lui Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, că locuitorii din satul Costeşti, care s-au judecat la divan şi au fost obligaţi să presteze claca şi să dea dijmă, nu se supun la îndatoriri.

558. — 1 0 i a n u a r i e. — Egumenul de la Bistriţa reclamă lui Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, că locuitorii „ungureni" de pe moşia Băbeni, „nu se supun a-şi da obiceiul pămîntului pe deplin" şi taie pentru trebuinţele lor, din „pădurea oprită" a mănăstirii.

559. — 1 f e b r u a r i e. — Locuitorii din satul Vîrvor dau zapis în faţa ispravnicilor de Dolj, egumenului de la Bucovăţ, prin care se obligă a nu aduce şi vinde vin, în afară de vinul din viile lor pînă la sf. Vasile, iar dacă vor călca învoiala, vinul să se ia de gloabă.

560. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 1 f e b r u a r i e. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Buzău să cerceteze dacă pădurea de pe moşia Şopîrliga a postelnicelului Constantin Vernescu este din cele oprite, să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă este neoprită, au voie a lua lemne de trebuinţa caselor, dînd dijma în cazul cînd taie „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguţătorie".

561. — ⟨R î m n i c u l V î l c e a,⟩ 1 6 m a r t i e. — Ispravnicii de Vîlcea hotărăsc împăcarea neînţelegerilor locuitorilor din satul Cerătul cu mănăstirea Hurezul, consimţind egumenul să primească „zlotul de vatră" şi două zile de clacă, precum şi dijma din produse, iar pentru trecut, numai plata zlotului.

562. — 6 aprilie. — Economul mănăstirii Aninoasa reclamă domnitorului Țării Romînești că moșnenii din Urechești (Rîmnicul Sărat) fac mare împresurare moșiei mănăstirii, nu dau otaștina și aduc tot felul de pagube prin nerespectarea vechiului așezămînt.

563. — 21 aprilie. — Un număr de locuitori de pe moșia mănăstirii Tismana, Drămocșa, reclamă egumenului că isprăvnicelul Daia Dulubei îi asuprește cu darea *otaștinei și dijma din celelalte produse, cerînd schimbarea lui.*

564. — 18 mai. — Anaforaua biv vtori spătarului Dumitru Topliceanu către domn, referitoare la cercetarea pe care a făcut-o pentru reclamația economului mănăstirii Aninoasa împotriva moșnenilor din Urechești, stabilind obligațiile celor ce folosesc sub orice formă moșia mănăstirii.

565. — ⟨București,⟩ 20 mai. — Mihail Șuțu, domnul Țării Romînești, comunică ispravnicilor de Vîlcea hotărîrea lui în privința măsurilor de aplicat locuitorilor din Costești care au fost reclamați de egumenul de la Bistrița că prin neexecutarea în întregime a zilelor de clacă și alte abateri au cauzat pagube mănăstirii.

566. — 14 iunie. — Egumenul mănăstirii Argeș reclamă domnitorului Mihail Suțu că locuitorii „ungureni“ din satele Corbii și Domnești, care prin zapis s-au angajat la așezare să dea numai dijma, iar claca s-o facă pe alte moșii, cer acum să facă și clacă tot acolo, dar el se opune deoarece au vite multe și mănăstirii nu-i rămîne nici un folos.

567. — 14 iunie. — Egumenul mănăstirii Govora reclamă domnitorului că locuitorii moșiei Ocnișoarele nu își îndeplinesc obligațiile, nu fac claca deplin și nici dijma nu o dau întreagă.

568. — 22 iulie. — Moșnenii din satul Roata se învoiesc cu egumenul de la Stavropoleos să-i presteze cîte două zile de clacă, o zi la coasă și una cu carul, să plătească pentru capre și rîmători și să dea dijmă din produse acei ce vor face semănături pe moșia mănăstirii.

569. — 3 august. — Socoteala mănăstirii Tismana pentru plata oamenilor angajați la cositul fînului, în locul țiganilor care nu au vrut să lucreze.

570. — 13 august. — Egumenul mănăstirii Argeș reclamă domnitorului că unii locuitori din satul Costești nu execută claca după obicei și nu dau dijma; iarna vînd fînul și intră cu vitele în pădure, făcînd pagube mănăstirii.

571. — ⟨București,⟩ 17 septembrie. — Mihail Suțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Dîmbovița să oblige pe locuitorii care-și pasc vitele pe moșiile Valea Caselor, Pătroaia de la Capul Piscului și Băseasca, să se înțeleagă cu omul mitropoliei pentru plata suhatului și a stricăciunilor comise în păduri.

572. — ⟨Cîmpulung,⟩ 26 septembrie. — Ispravnicii de Muscel cercetează neînțelegerea egumenului mănăstirii Argeș cu locuitorii din satele Corbii și Domnești privitor la facerea clăcii pe altă moșie; declarînd locuitorii că vor continua respectarea zapisului ca pînă atunci, ambele părți se arată mulțumite.

573. — 9 octombrie. — Locuitorii din satul Bădești dau zapis egumenului de la Cîmpulung prin care se obligă să facă șase zile de clacă, să dea dijmă din fîn din șapte, una, dijma obișnuită din celelalte produse, să are cîte un pogon, iar femeile să clăcuiască la cînepă.

574. — 20 octombrie. — Sătenii şi năvodarii din satul Nedeia dau zapis egumenului mănăstirii Arnota, prin care se obligă a nu mai pune năvoadele în balta mănăstirii pentru pescuit, fără o prealabilă înţelegere cu vechilul mănăstirii.

575. — ⟨Piteşti,⟩ 12 noiembrie. — Ispravnicii de Argeş cercetează neînţelegerea egumenului de Argeş cu locuitorii din Costeşti, fixînd obligaţiile după **Pravilniceasca condică** pentru amîndouă părţile.

576. — 20 decembrie. — Anaforaua boierilor trimişi de domn să cerceteze reclamaţia ciocănaşilor din Slănic împotriva mănăstirii Colţea că sînt stăpîniţi în silnicie; cercetînd cuprinsul hrisoavelor şi dovezile prezentate de părţi, boierii găsesc că locuitorii din Slănic sînt clăcaşi ai mănăstirii.

1786

577. — 4 februarie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii de pe moşiile mănăstirii au rămas datori cu zilele de clacă din timpul iernii, pe mai mulţi ani şi nu vor să aducă nici carul de lemne la praznicul sf. Grigore Decapolitul, şi cere să se dea ordin ispravnicilor de Vîlcea să execute.

578. — ⟨Craiova,⟩ 26 martie. — Egumenul de la Hurez reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Baia de Fier nu vor să facă zilele de clacă, preferînd să plătească „zlotul de vatră" pe care el nu-l primeşte, deoarece mănăstirea are nevoie de lucru şi cere ca divanul să hotărască „cîte zile de clacă să facă, plătind şi zlotul de vatră".

579. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 6 mai. — Ispravnicii de Vîlcea, Ioan Caramanlîul şi Ioan Oteteleşanu poruncesc lui Simo, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze reclamaţia egumenului de la mănăstirea Cozia împotriva locuitorilor din Costeşti şi să-i oblige a nu mai vinde vinul lor fără încuviinţare şi să-şi dea dijma de fîn, cu care au rămas în urmă.

580. — ⟨Craiova,⟩ 9 iunie. — Locuitorii satului Goicea (Dolj) reclamă caimacamului Craiovei că noul egumen al mănăstirii Jitia le-a mărit numărul zilelor de clacă şi dijma, spunînd că dacă nu se mulţumeşte cu „zlotul de casă", ei se mută pe altă moşie.

581. — ⟨Craiova,⟩ 11 iunie. — Ispravnicii de Dolj raportează caimacamului Craiovei că au cercetat neînţelegerea locuitorilor din Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia, care refuzînd „zlotul de casă" propus de săteni, s-a ajuns la învoiala să facă opt zile de clacă şi să plătească fînul după mărimea şirelor.

582. — Tîrgovişte, 18 iunie. — Radu Golescu biv vel clucer, ispravnic de Dîmboviţa, raportează domnitorului, în legătură cu păşunatul vitelor lui Vîlcu, lefegiu spătăresc pe moşia Bîrsani, că locuitorii care-şi pasc vitele pe alte moşii decît pe acelea pe care şed, se învoiesc de „clăcuesc unii cîte două zile, alţii cîte trei zile, nefiind hotărît tot într-un fel a se urma."

583. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 iunie. — Anaforaua divanului pentru judecata dintre locuitorii de pe moşia schitului Goleşti şi egumenul mănăstirii Cîmpulung, referitoare la termenul de prestare a zilelor de clacă şi la dijma fînului, stabilind, după cererea sătenilor, a se lua fînul din cinci căpiţe, una şi a se face claca de patru ori pe an, după „condică".

584. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 5 i u l i e. — Mitropolitul Ţării Romîneşti, pe baza dispoziţiei domnului Nicolae Mavrogheni, scuteşte treizeci de locuitori, orăşeni, din Gherghiţa, de clacă, dijmă şi monopolul băuturilor, avînd voie a lua şi lemne uscate pentru foc din pădurile de pe alte moşii ale mitropoliei.

585. — 8 i u l i e. — Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii din Baia de Fier nu vor să facă zilele de clacă şi a-şi da „cele obişnuite ale pămîntului", socotind moşia ca a lor, dînd numai „parale 30 pentru vatră şi dijma din fîn şi porumb sau grîu", iar Nicolae Mavrogheni porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi să cerceteze.

586. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 4 i u l i e. — Boierii divanului Craiovei judecă reclamaţia unor locuitori din satul Bîrzeşti (Vîlcea), împotriva egumenului de la Bistriţa că nu-i mai îngăduie să cosească fînul de pe moşia vîndută de neamul lor şi hotărăsc să stăpînească mănăstirea livezile, iar dacă le-ar da la alţii, sătenii din Bîrzeşti să aibă dreptul a întoarce acelora banii prin judecată şi să le cosească ei, dînd dijma.

587. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 a u g u s t. — Egumenul mănăstirii Radu Vodă din Bucureşti reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Măneşti din satele Flămînzeni, Cocoşi şi Buftea, deşi sînt lăsaţi la şase zile de clacă, nici pe acelea nu le fac şi nici dijma fînului nu o dau, cerînd a se porunci către ispravnicii judeţului să-i supună la îndatoriri.

588. — 2 1 s e p t e m b r i e. — Egumenul mănăstirii Motru reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Ioneşti avînd învoială scrisă ca peste „zlotul de vatră" să facă şi trei zile de clacă pe an, nu le execută şi cere să li se poruncească a-şi îndeplini angajamentul.

589. — 2 o c t o m b r i e. — Ispravnicii de Argeş cercetează procesul egumenului mănăstirii Argeş cu sătenii din Costeşti, şi hotărăsc ca aceştia să respecte zapisul.

590. — ⟨M - r e a C î m p u l u n g,⟩ 2 o c t o m b r i e. — Sătenii „ungureni" de pe moşia Stăneşti a mănăstirii Cîmpulung dau zapis egumenului pentru condiţiile în care consimt să continue a locui: dijma din fîn din şapte una, din celelalte semănături după obirei, claca de şase zile şi cîte un pogon de arătură de fiecare plug.

591. — 6 o c t o m b r i e. — Locuitorii din satul Ciuturiţa şi „sîrbii i rumînii" din Drosăşti dau zapis egumenului mănăstirii Jitia prin care se învoesc să dea cîte un zlot de vatră şi să presteze trei zile de clacă, să are primăvara o zi şi să dea zeciuială din toate produsele.

592. — 2 6 o c t o m b r i e. — Locuitorii din satul Oreavu, care stau pe moşia mănăstirii Aninoasa, dau zapis logofătului pentru învoiala de a plăti claca cu cîte nouăzeci de bani de casă şi a da dijma din semănături şi din fînul ce-l vor cosi.

593. — ⟨M - r e a T i s m a n a,⟩ 4 d e c e m b r i e. — Egumenul mănăstirii Tismana cere ispravnicilor de Mehedinţi să poruncească locuitorilor Matei şi Nicolae al Megăniţii care şi-au făcut vii şi livezi pe hotarul moşiei Ergheviţa, să-şi dea dijma sau să vină la judecată.

594. — 2 3 d e c e m b r i e. — Ispravnicii de Argeş raportează prin anafora continuarea procesului dintre sătenii din Costeşti cu egumenul mănăstirii Argeş, în privinţa dijmei.

1787

595. — ⟨C r a i o v a,⟩ 25 i a n u a r i e. — Gheorghe, treti logofăt, face cunoscut egumenului m-rii Motru că la divanul Craiovei s-a hotărît ca locuitorii din Ioneşti ori să urmeze aşezămîntul ce au făcut cu mănăstirea ori să-i lucreze cîte 12 zile.

596. — 26 f e b r u a r i e. — Locuitorii din Costeşti dau zapis egumenului mănăstirii Argeş că se învoiesc să dea dijma fînului din şapte, iar celelalte „după obicei", angajîndu-se a nu mai da loc la nici o nemulţumire şi a îngriji de fînul mănăstirii ca şi de-al lor.

597. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 m a r t i e. — Anaforaua divanului Ţării Romîneşti către domn şi întărirea ei de către Nicolae Mavrogheni în privinţa judecăţii stolnicului Constantin Nenciulescu, stăpîn la Boşari (Dîmboviţa) cu Dragomir Catană, care şi-a făcut jumătate din casă pe moşia lui şi nu vrea să-i presteze claca.

598. — ⟨R î m n i c u V î l c e a,⟩ 5 m a r t i e. — Ispravnicii de Vîlcea cercetează neînţelegerea locuitorilor satului Milostea cu egumenul mănăstirii Bistriţa, împotriva căruia au făcut plîngere la domn, pentru dijma fînului şi numărul zilelor de clacă, obligînd pe ţărani să plătească în bani dijma fînului din anul precedent, iar claca să o facă în 12 zile după **Pravilniceasca condică.**

599. — R î m n i c u V î l c e a, 11 m a r t i e. — Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa, împotriva sătenilor din Costeşti că nu vor să-şi îndeplinească zilele de clacă şi hotărăsc, după ce ascultă părţile. ca sătenii din Costeasca să facă 8 zile de clacă, iar cei din Pietreni şi Vărateci cîte 12 zile.

600. — 17 m a r t i e. — Egumenul de la Bistriţa reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii de pe moşiile dimprejurul mănăstirii nu vor să dea dijma, să presteze claca şi vînd băuturi fără încuviinţare, şi cere să se dea ordin ispravnicilor să-i oblige la îndatoririle legale.

601. — 17 a p r i l i e. — Locuitorii „sîrbi" şi „ungureni" din Perişoru dau zapis egumenului de la Bucovăţ prin care se obligă să plătească păşunatul vitelor şi celelalte îndatoriri, *în condiţii specificate în mod amănunţit.*

602. — 9 m a i. — Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru că se obligă să-i lucreze două zile de clacă, să-i culeagă porumbul, să-i dea zlotul de vatră, dijma din fîn şi semănături, lăsînd pe unul din văcari la vacile mănăstirii.

603. — 6 a u g u s t. — Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca şi vînd băuturi fără încuviinţarea lui.

604. — 12 o c t o m b r i e. — Socoteala dijmei din porumb de la moşiile Trestienii, Corlăteştii şi Mărăcinii Lungi (Prahova) ale mitropoliei Ţării Romîneşti.

605. — 24 o c t o m b r i e. — Căpitanul Vasile Ogaru dă zapis de învoială egumenului mănăstirii Nucet, prin care se obligă ca din livada de pruni îngrădită „peste drumul cel mare" să dea pentru anul în curs dijma zece vedre de rachiu, iar pe viitor din douăzeci de pruni, unul.

1788

606. — 28 noiembrie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Tîrşor dau zapis egumenului prin care se obligă să împlinească toate obligaţiile ce le au pînă la „sfete Nicolae", iar dacă nu se vor ţine de cuvînt să dea gloabă douăzeci de taleri.

607. — Socoteală de încasările în bani a venitului mănăstirii Bistriţa pe anul 1788.

608. — Socoteală de dijmă neîncasată şi alte venituri ale moşiei mănăstirii Tîrşor în anul 1788.

1790

609. — 19 februarie. — Lista locuitorilor clăcaşi din satul Comarnic, de pe moşia mănăstirii Colţea.

610. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 martie. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să cerceteze reclamaţia egumenului de la Nucet împotriva locuitorilor de pe moşia mănăstirii şi să-i oblige a-şi face claca, a-şi da dijma şi să-i oprească a vinde băuturi de-ale lor.

611. — 7 martie. — Popa Andrei din gura Văii Ştefăneştilor şi alţi locuitori dau zapis egumenului de la Hurez că primind „nişte ţelină cu mărăcini" în dealul Piteşti se obligă s-o cureţe şi să sădească vie şi pomi, dînd otaştina după obicei, iar pînă va fi via pe rod să dea fiecare cîte o ocă de ceară pe an la mănăstire.

612. — 7 aprilie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă divanului Craiovei că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca, „rudele de volintiri" vînd în silă vin, răzeşii de la Borzasca s-au făcut stăpîni pe pămînturile mănăstirii, iar la facerea podului pe apa Bistriţei s-au luat lemnele mănăstirii.

613. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 11 aprilie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă ispravnicilor de Vîlcea că locuitorii din Costeşti care lucrează moşia Vaideei au asupra lor „rămăşiţe din dijmuiri şi clacă" şi cere să-i scoată cu sila la munca datorită ori să-i cheme la judecată, iar ispravnicii trimt pentru aceasta pe căpitanul Tudorică, vătaful plaiului Cozia.

614. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie. — Mitropolitul Cosma al Ungrovlahiei cere divanului ţării să poruncească ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii moşiei Săcueni a se supune la executarea clăcii şi darea dijmei, luîndu-le cartea de scutire dată lor de Nicolae Mavrogheni.

615. — 25 aprilie. — Egumenul schitului Sărăcineşti reclamă ispravnicilor de Vîlcea că oamenii de pe moşie nu vor să facă „obicinuita clacă după obiceiul pămîntului" şi ispravnicii hotărăsc a trimite un slujitor să-i scoată cu sila la îndatoririle lor.

616. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 26 aprilie. — Ispravnicii de Vîlcea, din porunca divanului Craiovei, judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva locuitorilor din Bîrzeşti care „cu obrăznicie" au arat şi cosit livezile mănăstirii fără să dea dijmă şi hotărăsc ca pe viitor să nu mai intre în moşie fără voia egumenului.

617. — ⟨T î r g o v i ş t e,⟩ 19 i u n i e. — Ispravnicii de Dîmboviţa cercetează împotrivirea locuitorilor din Săcueni de a face mitropoliei 12 zile de clacă şi de a plăti dijma fînului cîte 10 parale deoarece domnul ţării, Nicolae Mavrogheni, le redusese claca la 6 zile şi 6 parale dijma de fîn.

618. — ⟨C î m p u l u n g,⟩ 23 i u n i e. — Ispravnicii de Muşcel cercetează nesupunerea ţăranilor de pe moşia Coşeşti a mănăstirii Aninoasa, care ţinuseră în arendă timp de 22 de ani această moşie, faţă de noii arendaşi şi hotărăsc să facă şase zile de clacă la cosit şi să dea dijma din semănături şi pomi.

619. — 20 i u l i e. — Locuitorii de pe moşia Săcueni (Dîmboviţa) se angajează prin zapis faţă de mitropolie să dea, începînd cu toamna viitoare, cîte zece parale de casă pentru dijma fînului, ca şi pe alte moşii.

1791

620. — 7 m a i. — Locuitorii din satul Tătărăi dau zapis isprăvnicelului şătrarului Dumitru Polizu că în momentul în care va pleca armata austriacă din sat, ei se mută pe moşia sa, avînd a-i da cîte un leu de casă şi o găină sau patru zile de clacă şi o găină.

621. — ⟨R î m n i c u V î l c e a,⟩ 24 i u n i e. — Sătenii „ungureni" din slobozia Băbenilor dau zapis la isprăvnicatul Vîlcea, prin care arată că s-au angajat faţă de egumenul mănăstirii Bistriţa, stăpîna moşiei, să facă de fiecare om însurat cîte şase zile de clacă pe an şi să dea dijma obişnuită.

622. — 13 a u g u s t. — Egumenul mănăstirii Căscioarele cere divanului Ţării Romîneşti să dispună ca locuitorii de pe moşia mănăstirii să-şi dea dijma, să presteze claca şi să plătească suhatul vitelor.

623. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 28 n o i e m b r i e. — Egumenul mănăstirii Slobozia reclamă domnitorului că în vremea lui Mavrogheni, ţăranii de pe moşie au fost făcuţi „privileghiaţi împotriva obieciului pămîntului" şi că a fost silit să le dea 120 de taleri, şi cere să poruncească a i se înapoia banii şi a fi obligaţi locuitorii să presteze claca şi să dea dijma din toate „după obiceiu".

624. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 d e c e m b r i e. — Anaforaua veliţilor boieri şi hotărîrea domnitorului Mihail Suţu în privinţa reclamaţiei egumenului mănăstirii Slobozia împotriva ţăranilor care au primit „privileghium" de la Mavrogheni; se hotărăşte anularea zapisului vechi şi constrîngerea ţăranilor la restituirea talerilor luaţi şi la îndeplinirea îndatoririlor „după legea şi obiceiul ţării".

625. — ⟨C a r a c a l,⟩ 30 d e c e m b r i e. — Locuitorii din satul Osica de Jos, moşia boierului Barbu Ştirbei, şi cei din Osica de Sus, stăpînirea lui Manolache Brîncoveanu, dau zapis ispravnicilor de judeţ prin care se angajează să rămînă fiecare pe locul unde se află, spre a nu mai pricinui neajunsuri stăpînilor cu mutarea, pentru semănături, de pe o moşie pe alta.

1792

626. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 20 i a n u a r i e. — Mitropolitul Cosma al Ţării Romîneşti cere domnitorului prin anafora să ordone ispravnicilor de Vlaşca a constrînge pe locuitorii de pe moşia Pătroaia a mitropoliei să presteze claca în zile de lucru, nu în bani cum vor ei, şi să-şi dea dijma din produse după obicei.

627. — 5 februarie. — Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că locuitorii de la Baia de Fier, care s-au angajat cu zapis să dea cîte un zlot de casă și să facă două zile de lucru, nu și-au îndeplinit îndatorirea de a lucra și cere să fie obligați a face claca după „condică", 12 zile pe an, dîndu-se poruncă ispravnicilor de Gorj în acest sens.

628. — 5 febuarie. — Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că doi săteni din Baia de Fier, Iacob Rață și fratele său Mihăilă, în vremea războiului au făcut două mori pe moșia mănăstirii fără a avea încuviințare și cere să dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a și le ridica.

629. — 9 mai. — Egumenul mănăstirii Radu-Vodă dă scrisoare locuitorilor din Văleni (Mușcel), pentru stabilirea clăcii în bani, cîte un taler și 20 parale de casă precum și dijma obișnuită.

630. — ⟨Văleni,⟩ 9 mai. — Locuitorii din Văleni (Mușcel), de pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, dau scrisoare egumenului Ignatie, de învoire pentru fixarea clăcii în bani la un taler și jumătate de casă pe an și dijma obișnuită.

631. — 23 mai. — Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului Țării Romînești, că locuitorii din Baia de Fier, „ca niște oameni răi și nesupuși" nu-i dau voie să arendeze pășunatul munților la alți locuitori și nici ei nu dau prețul pretins de mănăstire, și cere să se dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a-și îndeplini îndatoririle.

632. — București, 30 mai. — „Departamentul judecății" cercetează pricina dintre Dumitru Polizu, care cere efectuarea clăcii în muncă și locuitorii din Tomșani (Saac), care arată că au așezămînt să dea cîte 1,60 taleri pe an și hotărăște ca sătenii să fie obligați a presta 12 zile de clacă fără a avea voie să părăsească moșia.

633. — 30 iunie. — Egumenul de la mănăstirea Sadova reclamă domnitorului că țiganii nu se supun la lucru pentru reparația clădirilor, iar ceilalți locuitori clăcuiesc numai două zile și-și dau zlotul de vatră, stricîndu-i pădurile pentru negutătorie, vînd vin și rachiu în paguba mănăstirii și cere să se dea ordin ispravnicilor, a-i sili la 12 zile de clacă și celelalte îndatoriri după obicei.

634. — 12 iulie. — Preoții și „megieșii împrejureni" din satele Lereni, Urlueni ,Colțul Unghenilor și altele, reclamă egumenului de la schitul Buliga (Argeș) și boierilor coproprietari că arendașul moșiei Colțu Unghenilor, pe care ei sînt șăzători, Iane arnăutu Civu îi asuprește sub toate formele, lăsîndu-i muritori de foame împreună cu vitele lor.

635. — ⟨București,⟩ 20 iulie. — Mihail Suțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Vîlcea să cerceteze dacă măglașii de pe moșiile mănăstirii Bistrița au obicei a clăcui numai cîte șase zile ca și ciocănașii și să raporteze.

636. — ⟨București,⟩ 29 septembrie. — Anaforaua vel logofătului Mihail Crețulescu către domn, întărită de Mihail Suțu, referitoare la judecata locuitorilor din Cislău (Saac), cu egumenul schitului Cislău pentru îngreuiarea condițiilor de clacă și dijmă, hotărîndu-se ca țăranii, de vreme ce nu au așezămînt scris, să lucreze după **Pravilniceasca condică.**

637. — ⟨București,⟩ 11 octombrie. — Mihail Suțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de județe să îndemne pe locuitori a ieși la semănatul de grîu și orz „cu îndestulare pînă este vremea bună".

638. — ⟨P i t e ş t i,⟩ 27 o c t o m b r i e. — Locuitorii din satul Cătuşani, vecini cu moşia mănăstirii Cotmeana, dau zapis egumenului prin care se angajează să facă şi pe viitor cîte trei zile de clacă pentru un loc de izlaz din marginea satului, aşa cum a hotărît judecata ispravnicilor.

639. — 1 n o i e m b r i e. — Locuitorii din Căscioarele, de pe moşia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului prin care se angajează ca pentru obligaţia clăcii să dea, „de toată casa cîte taleri unu şi o găină".

640. — ⟨F o l e ş t i i d e J o s,⟩ 22 n o i e m b r i e. — Locuitorii din Foleştii de Jos (Vîlcea) dau zapis logofătului isprăvniciei că sînt mulţumiţi cu foaia de dijmă a mănăstirii Hurez pentru fîn, porumb şi altele, precum şi cu facerea celor 12 zile de clacă.

641. — ⟨C o p ă c e n i,⟩ 1 d e c e m b r i e. — Locuitorii din Copăceni ai căror părinţi şi-au vîndut moşia lui Iordache sărdar, au avut judecată în vremea lui Mavrogheni cu fiul cumpărătorului, care voia să le ia otaştină din 20, una, în loc de 1 ban de vadră, cum dădeau pînă atunci şi pentru prisosul de moşie neplătit, fiind obligat să le mai dea 308 taleri, reclamă acum domnitorului că sînt daţi ei în judecată ca să restituie banii primiţi.

642. — 14 d e c e m b r i e. — Anaforaua boierului Vintilă Prij către domn în privinţa reclamaţiei unor locuitori din satul Frăsinetul (Ilfov), care în timpul războiului îşi dăduseră dijma din produse, rechiziţionată apoi de armata austriacă, refuză să plătească ei paguba, prevalîndu-se de dispoziţiile domneşti că rămăşiţele de dijmă din vremea războiului nu se urmăresc.

643. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 15 d e c e m b r i e. — Locuitorii din satul Fundul Lacului, moşia mănăstirii Radu-Vodă, dau zapis prin care se obligă să presteze cîte şase zile de clacă pe an, fiecare.

644. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 23 d e c e m b r i e. — Anaforaua vel vistierului Ianache către domn şi hotărîrea lui Mihail Suţu referitoare la locuitorii de pe moşia Zimnicea a lui Alexandru Ipsilanti, care nu vor să presteze claca de 12 zile, vînd vinul lor cu amănuntul în sat şi primesc în gazdă, pe la casele lor, călători cu mărfuri care nu plătesc taxele vamale.

1793

645. — 16 f e b r u a r i e. — Locuitorii din satul Comoşteni (Dolj) reclamă caimacamului Craiovei că arendaşul moşiei, Nicolae Lalu, le ia tretina cîte doi taleri şi un zlot în loc de un galben turcesc, cît plăteau boierului Manolache Brîncoveanu, precum şi cîte 50 de taleri pe an havaetul morii, pe care înainte nu-l plăteau.

646. — B u c u r e ş t i, 23 f e b r u a r i e. — Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului că locuitorii din Baia de Fier nu se supun la nici o îndatorire faţă de proprietate; marele logofăt de Ţara de Sus arată prin anafora îndatoririle legiuite şi Alexandru Moruzi porunceşte ispravnicilor de Gorj să supună pe ţărani după condica divanului.

647. — 26 februarie. — Egumenul mănăstirii Mislea reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Greaca nu prestează cele şase zile de clacă, nu dau dijma din produse şi nu respectă monopolul asupra băuturilor şi cere să se facă poruncă sătenilor a-şi împlini îndatoririle.

648. — 1 aprilie. — Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Herăstrău şi Dragomireşti nu vor să presteze cîte 12 zile de clacă pe an, preferînd să dea cîte un zlot de casă, dar cum el are nevoie de lucru, cere să fie constrînşi la muncă.

649. — ⟨Cotroceni,⟩ 23 aprilie. — Locuitorii de pe moşia Luica dau zapis egumenului m-rii Cotroceni prin care se obligă să dea pentru clacă de fiecare casă cîte un taler şi o găină, iar vin şi rachiu să nu vîndă fără încuviinţare.

650. — Tîrgu Jiu, 2 mai. — Ispravnicii din Gorj poruncesc lui Ursache, vătaful plaiului Novaci, să cerceteze plîngerea egumenului de la Hurez împotriva locuitorilor de la Baia de Fier şi să arate în scris punctele unde nu s-a căzut de acord spre a se înfăţişa pentru „izbrănire".

651. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 mai. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte zapisul de învoială făcut de egumenul mănăstirii Segarcea cu sătenii de pe moşie, care se obligă să facă cinci zile de clacă şi o zi cu toate plugurile la arat, să ia lemne numai de foc din pădure, să dea pentru vînzarea vinului pînă la sf. Vasile, cîte o vadră de bute şi un taler, să dea dijmă din produse după **Pravilniceasca condică.**

652. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 mai. — Mitropolitul Filaret al Ţării Romîneşti cere prin anafora domnitorului să poruncească ispravnicilor de Ialomiţa a constrînge pe locuitorii de pe moşia Axintea a mitropoliei care vor să plătească numai cîte un zlot pe an, pentru clacă, să o presteze în muncă, făcînd cele 12 zile în patru termeni.

653. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 august. — „Departamentul spătării" judecă neînţelegerea dintre stolnicul Constantin Nenciulescu şi Neculai lefegiu, pentru încălcarea de hotar şi păşunat de vite neautorizat, hotărînd ca Neculai lefegiu să-şi mute gardul după semnele de hotar şi să clăcuiască lui Nenciulescu două zile pe an pentru păşunatul a opt vite, iar băuturi să nu aibă voie să vîndă.

654. — 20 august. — Locuitorii Daia Dulubei din satul Purceleni şi Mihai Negrea din Copăcioasa se angajează cu zapis ca posluşnici ai mănăstirii Tismana pentru via de la Bălăneşti: s-o închidă cu gard, să facă haraci şi s-o lucreze cu cheltuiala lor în schimbul scutirii de dări.

655. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 25 august. — Voicu Stroescu, venit „de peste Olt" la moşia mănăstirii Bistriţa, numită Suhaş sau Cărpiniş, dă zapis că pe viitor va face clacă după „luminată porunca mării sale lui vodă" şi va da dijma egumenului „după obiceiu".

656. — 22 noiembrie. — Un număr de locuitori din satul Bărbuleşti (Ialomiţa), de pe moşia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului că se angajează să presteze cîte 12 zile de clacă, dînd şi trei oameni posluşnici, drept mulţumire că a intervenit la domnie să-i scape de „slujba mezilului" şi i-a dat „în bir".

657. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 5 d e c e m b r i e. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Teleorman să cerceteze reclamaţia egumenului de la Aninoasa împotriva unor familii, ce şi-au făcut locuinţe în mijlocul moşiei Puţintei a mănăstirii, pricinuind „stricăciune livezilor şi bucatelor".

658. — ⟨S t r o e ş t i,⟩ 31 d e c e m b r i e. — Locuitorii din Stroeşti fac cunoscut egumenului mănăstirii Bistriţa că din datoriile ce le au pe anii trecuţi trimit deocamdată o sută de taleri, şi-l roagă să-i îngăduie pentru rest pînă la „lăsatul secului".

1794

659. — ⟨C r a i o v a,⟩ 13 i a n u a r i e. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului, în faţa ispravnicilor de Dolj, că dovedindu-se nedreaptă reclamaţia lor pentru încărcare la dijmuitul fînului, au fost iertaţi de pedeapsă şi se obligă ca pe viitor să urmeze întocmai „luminatele ponturi ale mării sale lui vodă".

660. — 4 m a r t i e. — Locuitorii din Sohodol (Gorj) reclamă domnitorului că în vremea lui Mihail Suţu, egumenul mănăstirii Hurez i-a scos de pe moşie, iar la judecată, umblînd egumenul cu „meşteşuguri", au fost izgoniţi, închişi, dărîmîndu-li-se şi casele.

661. — 17 a p r i l i e. — Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii din satele Dobriceni şi Bogdăneşti nu-şi îndeplinesc zilele de clacă, nu respectă monopolul mănăstirii pentru băuturi, nu dau dijma din pruni, iar ţiganii zălogesc livezile mănăstirii pe la săteni — şi cere ca să fie obligaţi la 12 zile de clacă sau să plătească ziua cîte 15 bani, precum şi la celelalte îndatoriri.

662. — 23 a p r i l i e. — Nectarie, egumenul de la Bistriţa, reclamă domnitorului Alexandru Moruzi, că locuitorii ce se află pe moşiile mănăstirii din Romanaţi nu dau dijma din zece una la fîn, ci plătesc claia de 40 de care cu 66 de bani şi cere să se dea poruncă caimacamului Craiovei să-i oblige a da dijma legiuită ori să plătească doi taleri şi jumătate de fiecare claie.

663. — 3 m a i. — Locuitorii de pe moşia Izvarna, unde nu au locuri de hrană, dau zapis egumenului de la Tismana, pentru că le-a dat pămînt de arătură şi fîneţe pe moşia mănăstirii, obligîndu-se a da dijma după obicei din semănături şi a face cîte şase zile de clacă.

664. — 8 m a i. — Locuitorii din satul Lilăeşti dau zapis egumenului de la Mislea, prin care se învoiesc ca pentru foloasele ce le au de pe moşia mănăstrii unde locuiesc, să dea în loc de clacă, cîte 50 parale pe an, plătiţi la „sf. Gheorghe".

665. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 6 i u l i e. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului mănăstirii Văleni împotriva a trei locuitori care, nesocotind monopolul mănăstirii pentru vin şi rachiu, au terorizat pe cîrciumarii ce vindeau rachiu mănăstiresc, şi să le facă „zapt".

666. — 23 a u g u s t. — Radu fiul lui Enache, avînd meri pe moşia mănăstirii Mislea şi fiind „fugit" cu locuinţa în altă parte, dă zapis egumenului prin care se obligă să „dea" claca pe an, adică s-o plătească în bani, „cum dau şi alţi ce au moşii".

667. — ⟨C r a i o v a,⟩ 1 n o i e m b r i e. — Ispravnicii de Dolj cercetează împotrivirea locuitorilor din satul Goicea de a face şase zile de clacă cu mîinile şi două cu plugurile egumenului mănăstirii Jitia sau de a da cîte un zlot de casă pe an şi să clăcuiască trei zile cu mîinile şi două cu plugul, ei nevoind să consimtă decît la zlotul de casă şi o zi de clacă.

668. — ⟨C r a i o v a,⟩ 5 n o i e m b r i e. — Divanul Craiovei judecă neînţelegerea locuitorilor din satul Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia şi hotărăşte să li se recomande a primi, potrivit unui aşezămînt mai vechi, să presteze claca lucrînd cîte şase zile cu mîinile şi două cu plugurile sau să se conformeze dispoziţiilor din **Pravilceasca condică**, spre a face 12 zile de clacă şi să dea dijma din produse, respectînd monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

669. — 1 6 n o i e m b r i e. — Locuitorii din satul Gîşteşti dau zapis egumenului de la Radu-Vodă recunoscînd că s-au împrumutat cu bani să-şi cumpere lucruri de hrană, pe care să-i răspundă în mod solidar, cu dobîndă, să lucreze mănăstirii pentru dările către vistierie — pe care le va plăti egumenul — şi să presteze fiecare cîte şase zile de clacă.

670. — 2 5 n o i e m b r i e. — Spătarul Dumitraşcu Topliceanu, ispravnic de Teleorman, raportează domnitorului Alexandru Moruzi că, în urma cercetării făcute, rămăşiţa de dijmă reclamată de Paraschiva Ciolac de la locuitorii de pe moşia lui Alexandru vodă, slobozie domnească, este din vremea războiului, cînd nişte turci „au strîns bucatele locuitorilor".

671. — ⟨R î m n i c u - V î l c e a,⟩ 1 4 d e c e m b r i e. — Un număr de locuitori din Costeşti dau zapis egumenului de la Bistriţa, prin care se obligă să nu mai vîndă vin nici unul din ei în sat, unde se desface numai vinul mănăstirii, conform pravilei şi obiceiului.

672. — ⟨R î m n i c u - V î l c e a,⟩ 1 4 d e c e m b r i e. — Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva locuitorilor de la Costeşti care nu respectă monopolul mănăstirii asupra băuturilor, refuză să dea dijmă de pe moşia Vaideei şi nu îngăduie mănăstirii a face noi piue pentru sumane — obligînd pe săteni a-şi cere iertare şi a declara că se supun la toate îndatoririle.

1 7 9 5

673. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 8 f e b r u a r i e. — Neculai lefegiu, locuitor pe moşia Boşari (Dîmboviţa), chemat în judecată de biv vel stolnicul Constantin Nenciulescu pentru că ocupîndu-i cu locuinţa o parte din proprietate, nu-i face două zile de clacă, nu şi-a pus păstor la vite şi-i strică semănăturile, vinde vin şi rachiu fără să aibă voie, — dă zapis înaintea judecăţii că va îndeplini pe viitor toate obligaţiile.

674. — 2 4 f e b r u a r i e. — Episcopul de Argeş reclamă domnitorului Constantin Moruzi că boierul Bănică Urianul a făcut cîrciumă şi moară pe moşia Domneşti a episcopiei, date în seama clăcaşului Ion Fianu, cerînd să poruncească ispravnicilor a face cuvenita cercetare şi a i se da satisfacţie.

675. — 1 5 m a r t i e. — Economul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din satele Slătioara, Bobiceştii, Dranovăţ, Criva, Piatra de Jos şi Pleşoiu, au tăiat în silnicie din pădurea mănăstiri, Dranovăţ şi Ghindeni (Romanaţi), două

mii douăzeci şi cinci stejari şi au luat ghinda, lăsînd porcii mănăstirii să moară de foame; cere să se facă cercetare şi să se împlinească paguba.

676. — 22 martie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că unii locuitori din Costeşti, care au aşezămînt mai vechi să stăpînească moşia Vaideei în schimbul dijmei şi a trei zile de clacă, de la război nu-şi mai îndeplineau îndatoririle — şi cere să se dea ordin ispravnicilor să-i scoată pe cei împotrivitori, spre a da moşia la străinii care caută locuri de hrană.

677. — 24 martie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din satele Costeşti, Vaideei, Băleni, Mănăileşti şi Foleşti, avînd multă rămăşiţă de zile de clacă, n-au voit să iasă la lucru cînd li s-a cerut şi roagă să se dea poruncă ispravnicilor de Vîlcea a-i constrînge să-şi îndeplinească obligaţiile.

678. — 19 aprilie. — Locuitorii din Costeşti dau zapis egumenului de la Bistriţa că-şi cer iertare pentru pagubele cauzate de refuzul lor de a face clacă şi a da dijma pentru moşia Vaideei şi se angajează ca pe viitor să urmeze întocmai după aşezămîntul din 1778, îndeplinind toate îndatoririle prescrise.

679. — 23 aprilie. — Locuitorii din satele Urzicenii de Jos, Urzicenii de Sus şi Dudeşti (Ialomiţa) dau zapis egumenului de la Cotroceni că avînd ei nevoie de păşunea de pe moşia mănăstirii, Bărbuleşti, consimt să facă trei zile clacă, răscumpărate cu un zlot, care să le fie scăzute din cele 12 ce prestează boierilor Fălcoeni pe moşia Urziceni, unde-şi au locuinţele.

680. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 mai. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să oblige pe locuitorii de pe moşia Odivoia a mănăstirii Pantelimon, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijma din produse, să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor şi celelalte îndatoriri.

681. — ⟨Tîrgu Jiu,⟩ 11 mai. — Ispravnicul de Gorj dă încuviinţare unui om al său să meargă şi să împlinească pentru dijma anului trecut din semănăturile făcute pe moşia Bărăştenii a mănăstirii Tismana, pe Gheorghe Trandafir şi Pătru Chircă din satul Gureni.

682. — 11 mai. — Căimăcămia Craiovei porunceşte lui Şerban, plăieş de la Topeşti, să meargă cu carte de împuternicire de la ispravnicii de Gorj la satul Gureni şi să împlinească dijma din semănăturile făcute pe moşia mănăstirii Tismana, după cum arată foaia isprăvnicelului.

683. — 3 decembrie. — Egumenul mănăstirii Rîncăciovul reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze cele 12 zile de clacă şi cere ca ispravnicii de Muscel să primească ordin a-i obliga la îndeplinirea îndatoririlor.

684. — Rîmnicu Vîlcea, 18 decembrie. — Ispravnicii de Vîlcea, din poruncă domnească, judecă reclamaţia locuitorilor din Bogdăneşti împotriva egumenului de la Arnota care le-a mărit preţul dijmei în bani la fîn şi le-a luat din livezile „curate" de ei, hotărînd ca ori să plătească pentru carul de fîn cîte 10 parale, ori să dea în natură din zece, una, iar din curăturile lor să nu fie scoşi.

685. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 22 decembrie. — Nicolae, Drăghici, Stancu, Gheorghe, Radu şi alţi locuitori de pe o moşie a mănăstirii Bistriţa, acuzaţi că au tăiat lemne din pădure pentru comerţ, fac cunoscut ispravnicilor din Vîlcea că nu au tăiat decît pentru trebuinţele lor gospodăreşti.

1796

686. — ⟨M-rea Jitia,⟩ 7 iunie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Jitia, Cîrpeni şi Bereşti, dau zapis de învoială egumenului să facă şase zile de clacă pe an, numai vara, iar dacă va fi de lucru mai puţin, să facă trei zile de clacă şi să dea cîte un zlot de vatră, să iasă cu plugurile primăvara, să dea dijma după obicei şi să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

1797

687. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 februarie. — Gheorghe Polizu şi Anghel Apostol, cumpărătorii de la mănăstirea Dealul ai venitului moşiei Jigălia (Ialomiţa), reclamă domnitorului că locuitorii care au vii vînd vinul lor în cîrciumi — producîndu-le pagubă — şi cer să fie trimis un om al domniei să-i oprească de la aceasta.

688. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 februarie. — Locuitorii din satul Luica (Ilfov) înştiinţează pe egumenul mănăstirii Cotroceni că ei nu vînd vin cu amănuntul, numai „jupîn Dumitru a adus o bute jumătate în sat, la Lazăr, şi o cară cu buriu la mănăstire".

689. — 3 mai. — Iordache Neculescu, proprietarul moşiei Chiojdeni, comunică egumenului mănăstirii Rîmnic, spre a-i servi la aplanarea pricinii cu satul Buda, aşezămîntul său cu sătenii: să clăcuiască opt zile pe an şi să ducă trei buţi cu vin în sat, să taie haraci, să dea cîte un ied pentru zece capre şi patru bani de fiecare rîmător.

690. — 23 mai. — Locuitorii din satul Buda dau zapis egumenului mănăstirii Rîmnic prin care se învoiesc a face cîte 12 zile de clacă şi a executa toate celelalte îndatoriri „după obiceiul pămîntului, pravila şi poruncile domneşti".

691. — M-rea Jitia, 30 iunie. — Locuitorii satului Somor (Mehedinţi) dau zapis egumenului mănăstirii Jitianu prin care se obligă să dea zlotul de vatră, să are primăvara pentru trebuinţa mănăstirii, să facă trei zile de clacă, să care produsele de pe moşie spre a fi scutiţi de zlot, să nu vîndă vin şi să nu intre în pădure fără încuviinţare.

692. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 iulie. — Mitropolitul Dosoftei al Ţării Romîneşti cere domnitorului prin anafora să poruncească ispravnicilor de Argeş ca să oblige pe locuitorii ce pasc vitele pe moşia schitului Goranu şi iau lemne din pădure, să plătească paguba, iar Alexandru Ipsilanti hotărăşte ca plata păşunatului către schit să fie scăzută din claca stăpînilor unde locuiesc, urmînd după condica divanului pentru celelalte „adeturi" ale pămîntului.

693. — 16 decembrie. — Socoteala otaştinei viilor, a ierbăritului şi a zlotului de vatră de pe moşia Dobrota a mănăstirii Tîrşor.

1798

694. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 aprilie. — Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte judecata divanului în pricina locuitorilor din satul Bădeşti care cu un document „plastografiat", de eliberare de rumînie, cereau să li se dea moşia ce o stăpîneşte mănăstirea Cîmpulung.

695. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 24 a p r i l i e. — Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii din satele Urziceni şi Dudeşti, care avînd moşie strîmtă s-au învoit să pască vitele pe moşia mănăstirii, Bărbuleşti, nu se ţin de cuprinsul zapisului în ceea ce priveşte obligaţiile, şi cere să se dea dispoziţie ispravnicilor de Ialomiţa să-i constrîngă la îndatoriri.

696. — 25 a p r i l i e. — Locuitorii din satul Borăneşti dau zapis boierului Ghinea Borănescu prin care se învoiesc să-i clăcuiască o zi şi jumătate pentru îngăduinţa de a-şi trece vitele la adăpat pe moşia lui, Popeasca de Sus.

697. — B u c u r e ş t i, 26 m a i. — Anaforaua divanului către domnul Ţării Romîneşti în privinţa judecăţii locuitorilor de pe moşia Bărbuleşti cu egumenul mănăstirii Cotroceni, care în loc de zlotul de casă, i-a obligat prin zapis a clăcui cîte 8 zile, hotărînd că ţăranii nu au dreptate şi trebuie să respecte învoiala scrisă.

698. — ⟨T î r g o v i ş t e,⟩ 17 i u l i e. — Anaforaua ispravnicilor de Dîmboviţa către domn, referitoare la cercetarea pricinei locuitorilor de pe moşia schitului Pîrlita, cu egumenul, pentru claca în muncă, suhatul caprelor şi „havaetul" pădurii, arătînd că ţăranii au acceptat să presteze şase zile de clacă dar nu vor să satisfacă celelalte pretenţii şi cer să iasă la judecata divanului.

699. — ⟨B u c u r e ş t i⟩ 22 i u l i e. — Anaforaua dată de trei boieri lui Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, în urma cercetării făcute asupra neînţelegerii dintre 26 cosaşi olteni din Gorj şi isprăvnicelul moşiei Mogoşoaia, cărora nu le-a plătit, după efectuarea muncii, suma cu care s-au tocmit, de 23 bani pe zi şi o ocă de mălai.

700. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 a u g u s t. — Judecătorii departamentului, cercetînd pricina locuitorilor din Străoşti (Vlaşca) cu stăpîna moşiei, clucereasa Ruxandra Catargi, arată prin anafora domnitorului Constantin Hangerli că, ei neavînd învoială deosebită, sînt obligaţi la douăsprezece zile de clacă pe an, aşa cum prescrie **Pravilniceasca condică.**

701. — 3 a u g u s t. — Doi locuitori de pe moşia Cîineasca (Vlaşca) a mitropoliei, „gîlcevitori, zurbagii şi nesupuşi", dau zapis mitropolitului că pe viitor vor fi oameni liniştiţi şi-şi vor face claca, îşi vor da dijma şi-şi vor păzi vitele fără a mai da de lucru isprăvnicelului cu purtarea lor.

702. — 7 a u g u s t. — Un număr de locuitori de pe moşia stolnicului Şerban Andronescu dau zapis că în cazul cînd nu se vor muta în altă parte la 15 martie, să-i clăcuiască trei zile pe an şi să-şi pună păstor la vite.

703. — ⟨M-r e a R î n c ă c i o v,⟩ 5 s e p t e m b r i e. — Preoţii mănăstirii Rîncăciovul fac cunoscut ispravnicilor de Muşcel că de 35 de ani de cînd se află acolo n-au văzut, pînă atunci, ca locuitorii de pe moşie să fi vîndut vin şi rachiu.

704. — 15 s e p t e m b r i e. — Grigore Tărtăşescu şi Iliaş Brezoianu reclamă domnului Constantin Hangerli, că la moşiile pe care le-au cumpărat în Dîmboviţa, Bîldana şi Codrii, unii din locuitori nu se supun la claca de 12 zile, sub motiv că au mai puţine vite decît ceilalţi, şi cer să dispună a fi constrînşi cu „mumbaşir".

705. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 8 o c t o m b r i e. — Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii de pe moşia Comarnic, a soţiei sale Ruxandra Hangerli, să presteze cîte 12 zile de clacă sau cînd nu va fi de lucru să se înţeleagă cu isprăvnicelul pentru a da bani, să dea dijma din produse şi la tîrgul săptămînal să vîndă vin şi rachiu numai acei ce vor avea încuviinţare.

706. — ⟨M-rea Arnota,⟩ 20 decembrie. — Popa Pătru din Bărbătești dă zapis egumenului de la Arnota pentru livada pe care o are de zestre în Dobriceni și, nefiind clăcaș al mănăstirii spre a face clacă și a da dijma, dă pe an cîte doi taleri și un zlot.

1799

707. — ⟨București,⟩ 19 ianuarie. — Constantin Hangerli, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Ilfov să cerceteze pentru ce locuitorii de pe moșia marelui ban Dumitrache Ghica, Pășcani, nu se supun la clacă și dijmă „după condica divanului" și dacă n-au „vreun așăzămînt deosebit", să-i îndatorească a se conforma instrucțiunilor ce li se dă să le aplice.

708. — ⟨București,⟩ 24 aprilie. — Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii din satele Mărgineni, Țintea, Bănești și Brazda să presteze egumenului mănăstirii Mărgineni cîte 12 zile de clacă, dijma din produse specificată amănunțit și celelalte îndatoriri cuvenite stăpînului moșiei.

709. — ⟨București,⟩ 22 mai. — Anaforaua boierilor de divan către Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, referitoare la neînțelegerea dintre Grigore Tărtășescu și Ilie Brezoianu cu locuitorii de la Moara Brăiloiului, pentru pășunatul vitelor.

710. — ⟨București,⟩ 7 iunie. — Anaforaua vel logofătului Constantin Cîmpineanu referitoare la pricina proegumenului mănăstirii Vieroșul cu locuitorii de la Moara Brăiloiului (Dîmbovița) pentru islazul de pe moșia mănăstirii; el a propus și țăranii au acceptat să dea cîte patru banițe porumb știuleți într-un an.

711. — ⟨Tîrgoviște,⟩ 6 iulie. — Anaforaua ispravnicilor de Dîmbovița către domnul Țării Romînești, Alexandru Moruzi, referitoare la pricina mănăstirii Dealul cu satul Glodeni, ai cărui locuitori nu vor să clăcuiască șase zile, așa cum au propus ei și cum acceptă egumenul, ci vor să dea zlotul de casă, ori să presteze trei zile de clacă.

712. — ⟨București,⟩ 14 iulie. — Dichiul „mitropoliei Tîrgoviște" reclamă domnului Țării Romînești, Alexandru Moruzi, că locuitorii din Săcueni, pe baza unei cărți domnești a lui Nicolae Mavrogheni și a unei adeverințe silite de la mitropolitul Grigore, se împotrivesc a face claca și a da dijma după obicei, și cere a se da poruncă ispravnicilor de Dîmbovița să-i supună la îndatoriri și să le ia documentele spre a „nu se păgubi sfînta mitropolie".

713. — ⟨Craiova,⟩ 23 iulie. — Moshu, biv treti armaș, reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii de pe moșia sa Hubavi nu i-au dat dijma porumbului în anul 1794 și cere să se poruncească ispravnicilor de Gorj să cerceteze și să-i facă împlinire.

714. — ⟨București,⟩ 2 august. — Mitropolitul Țării Romînești cere prin anafora domnului Alexandru Moruzi să poruncească ispravnicului de Ilfov de a interzice locuitorilor din Ciofliceni să mai facă stricăciuni cu vitele lor pe moșia Tîncăbești a mitropoliei și să prindă pește din lacul Snagov fără a da dijma cuvenită.

715. — 10 august. — Mitropolitul Ţării Romîneşti cere prin anafora domnului, Alexandru Moruzi, să poruncească ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe moşnenii care au cuprins locuri de fîneţe, au sădit vii şi livezi de pomi şi au deschis cîrciumi pe moşia Săteni a vistieresei Măriuţa Zădăriceasca, ce urmează să rămînă a mitropoliei după moartea ei, „să-şi dea dijma lor din toate".

716. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 20 august. — Anaforaua ispravnicilor de Dîmboviţa către domnul Ţării Romîneşti, Alexandru Moruzi, referitoare la cercetarea făcută în pricina „mitropoliei din Tîrgovişte" cu locuitorii din Săcueni, care, întemeiaţi pe cartea domnească a lui Nicolae Mavrogheni, nu vor să presteze decît şase zile de clacă şi să dea cîte şase bani pentru carul cu fîn, propunînd să fie îndatoraţi după „vechile obiceiuri" la 12 zile de clacă şi la 10 parale.

717. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 septembrie. — Mitropolitul Ungrovlahiei cere domnitorului să poruncească ispravnicilor de Mehedinţi să oprească pe ţăranii de pe moşiile mitropoliei: Oreviţa, Bolboşani şi Gogoşi a mai tăia „carnea lor" spre a nu rămîne mitropolia în pagubă.

718. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 noiembrie. — Anaforaua mitropolitului Dosoftei către domnul Ţării Romîneşti în privinţa încălcării moşiei schitului Goran de către locuitorii satelor Feţeni şi Blidari fără a da dijma din ce folosesc şi porunca lui Alexandru Ipsilanti către ispravnicii de Argeş de a cerceta şi a constrînge pe locuitori să facă învoială cu epistatul schitului pentru locurile de arătură, livezile de fîneţe şi păşunatul vitelor.

719. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 noiembrie. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîeşti, pe baza judecăţii divanului şi a învoielii cu mitropolitul, dă carte de încuviinţare locuitorilor din Săcueni, (Dîmboviţa) pentru claca de şapte zile, dijma din fîn şi legume din zece una şi havaetul pădurii pentru lemne de „alişveriş".

720. — ⟨Decembrie.⟩ — Locuitorii din satul Săcueni (Dîmboviţa) dau zapis dichiului „mitropoliei Tîrgovişte" prin care se învoiesc să dea dijma fînului, pe anul expirat, în bani, cîte zece parale de car, iar pe viitor în natură, din zece căpiţe, una.

1800

721. — ⟨M-rea Jitia,⟩ 18 ianuarie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Jitia dau zapis prin care se învoiesc cu egumenul să facă opt zile de clacă, numai vara, o zi de arătură cu toate plugurile primăvara, să ducă la sf. Dumitru un car de lemne la mănăstire, să ia „numai lemne uscate de jos", iar pentru vînzarea vinului numai pînă la sf. Nicolae, să dea cîte un taler şi o vadră de vin de bute.

722. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie. — Mitropolitul Ţării Romîneşti cere ispravnicilor de Vlaşca să dea poruncă locuitorilor „ungureni" de pe moşia Pătroaia a mitropoliei să presteze claca la termenii stabiliţi şi să lucreze tot pămîntul pe care-l cuprind.

723. — 2 iunie. — Egumenul mănăstirii Arnota reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Dobriceni, deşi au livezi de tot felul de pomi, nu dau dijmă decît din pruni, la facerea celor şase zile de clacă trimit pe nevîrstnici, iar preoţii nu fac deloc clacă şi nu dau dijmă, — cerînd să se poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i oblige la îndatoriri după cum este obiceiul moşiilor boiereşti.

724. — 1 7 i u l i e. — Ispravnicii de Muşcel poruncesc vătafului plăşii Rîului Doamnei să interzică lui „Gheorghe unchiaş", fugit de pe moşia Miceşti încă din vremea războiului, în Vlaşca, să vină să culeagă fructele unei livezi de meri şi pruni pe care a lăsat-o, acestea fiind de drept stăpînirea mănăstirii Aninoasa.

725. — ⟨R î m n i c u V î l c e a,⟩ 3 1 d e c e m b r i e. — Căminarul Petrache Luchi, ispravnic de Vîlcea, porunceşte lui Preda, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze în satele de pe moşia mănăstirii Arnota reclamaţia egumenului că pe pămînturile şi livezile locuitorilor fugiţi au venit rudele lor care nu dau dijmă şi nu presteazā claca, obligîndu-i la îndatoriri sau, de se vor împotrivi, averea fugarilor să fie dată „întru zaptul mănăstirii".

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ СПИСОК ДОКУМЕНТОВ

1700

1. — Бухарест, 10 февраля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате произведенных расследований постановляет, что Стоян и его братья из Торсура чеа Микэ, сыновья Драгомира Болдя, которые выкупились ранее, впредь будут свободными от крепостной зависимости и оставлены в покое постельничьим Георге, сыном казначея Хризи, который жалуется на них без основания.

2. — ⟨Бухарест,⟩ 4 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате произведенных расследований дает грамоту Алде с его сыновьями и внуками из Добрун (Романац), что они свободны от крепостной зависимости и должны быть оставлены в покое Барбу Брэтэшаном, казначеем, который их не по праву объявляет крепостными.

3. — ⟨Бухарест,⟩ 18 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает выкуп крепостных Раду и его сыновей, Бадя и Соаре из Пиетрариул, за сумму в 40 талеров, без вотчины, от Анасии, жены Негоицы, сына Ионашко из Сэкуень.

4. — ⟨Бухарест,⟩ 19 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает игумену из Гэисень грамоту на владение крепостными из Флорешть «для всех нужд монастыря».

5. — 29 мая. — Тудор, сын боярыни Марики из Блэдень, отдает спафарию Диикулу Буйческулу, за долг в 50 талеров, свою часть поместия из Бынчешть, без крепостных, которые и впредь остаются его, если их найдут, куда они сбежали, и приведут обратно.

6. — ⟨Бухарест.⟩ 4 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту, в которой разрешает посланцам игумена монастыря Козия собирать натуральный оброк с поместий Пристол, Орля и Кушмир, десятую часть по обычаю, и десятину с рыбы, «из десяти рыб одну рыбу, или из 10 бань один бан».

7. — ⟨Монастырь Козия,⟩ 9 июля. — Пэтру и Думитру, «жудечи» из Жибли, дают запись игумену из Козии, в которой обязуются отрабатывать пять дней на барщине в год, взамен права проживать в поместье, перешедшем от их родителей во владение монастыря.

1701

8. — ⟨Крайова,⟩ 16 февраля. — Станка Коцофяну, вместе с дочерью и своим зятем, дают запись великому бану Корне Брэилойу, в которой за долг в «20 голов (душ) — цыган» и другие деньги, взятые для свадьбы, отдают ему половину села Балота со всеми владениями и со всеми крепостными, кроме двух, которые выкупились

9. — ⟨Бухарест,⟩ 5 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, разрешает игумену из Тисманы, чтобы вместе с одним господарским человеком искал и привел обратно в село монастыря, где бы ни были найдены, беглых крепостных, пыргаров (старосты) и других «людей мошненов» (мелкопоместные землевладельцы), ибо некоторым из пыргаров было даровано освобождение от крепостной зависимости на условии не покидать села, но они все же ушли.

10. — ⟨Бухарест,⟩ 27 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает разрешение человеку игумена из Котрочень принудить людей из поместья Кристэнешть для починки одного рыбного садка.

11. — ⟨Бухарест.⟩ 20 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает, в результате жалобы игумена, жителям поместья монастыря Михай-Водэ выполнять свои обязанности, отдавая причитающийся оборок и «помощь по обычаю».

1702

12. — ⟨Бухарест,⟩ 15 февраля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает открытую грамоту на розыск и привод крепостных из сел Флэмынзешть и Яшь, расположенных во владениях монастыря Арджеш, часть которых сбежала в Буков, а часть в другие места, «и чтобы платили «руптоаря» вместе с другими».

13. — ⟨Бухарест,⟩ 10 апреля. — Теодосие, митрополит Валахии, пишет горожанам «города Флочи», чтобы они расследовали дело некоторых крепостных монастыря Козия, пришедших туда из села Кэрэрень, которые вписали себя «лэтурашами» в грамоту, пожалованную другим жителям Матеем Басарабом.

14. — ⟨Стрехайя,⟩ 10 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает выкуп из крепостной зависимости крестьян из Кошкодии (Мехединц), купивших за 80 золотых «5 голов (душ) цыган» и отдавших их игумену Стрехайи, получив за то освобождение, без вотчины.

15. — ⟨Монастырь Котрочень,⟩ 26 мая. — Жители села Фэкэень монастыря Котрочень дают игумену запись, по которой соглашаются отрабатывать четыре дня барщины в год, соблюдая и другие условия, за право пользования угодьями монастырского поместья.

16. — ⟨Бухарест,⟩ 1 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, поручает игумену Тисманы обязать жителей монастырских владений отдавать оброк натурой в размере десятины «по обычаю».

17. — Бухарест, 4 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, расследует в суде попытку крепостных из Тэмбурешть считать себя свободными на основании вольной грамоты, данной Иерусалимским патриархом, и приказывает, на основании грамоты Матея Басараба, чтобы все они оставались в зависимости от боярыни Рады Филипеску, владелицы поместья.

18. — Бухарест, 20 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате судебного разбора в диване, дает защитную грамоту Стану и его брату, сыновьям Дэмиана из Кошовень (Романац), которых бояре Брэтэшану хотели незаконно закрепостить.

1703

19. — ⟨Бухарест,⟩ 13 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает жителям из Потелу, владения монастыря Бистрица, часть которых является крепостными, оказывать повиновение игумену в том, что он заставит их выполнять.

20. — ⟨Бухарест,⟩ 30 октября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает письменное разрешение игумену монастыря Попробулуй брать оброк натурой с поместья Плопул от всех находящихся там людей, без различия, со всего, чем они пользуются.

21. — Бухарест, 1 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту жителям сел Турчешть и Бербешть, отпущенных на волю с их вотчинами боярыней Илинкой, против которых несправедливо выступили, чтобы завладеть ими, Матей, великий капитан сейменов (наемных войск), и его шурин Преда из Мэршэ.

1704

22. — Бухарест, 24 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, судит в третий раз тяжбу боярыни Рады, жены капитана Константина Филипеску, с некоторыми крестьянами из Тэмбурешть и дает отпускную грамоту Станиславу и его братьям, сыновьям Брэтана, которые выкупились у Иерусалимского патриарха как бывшие крепостные монастыря Сфынтул Сава.

23. — 3 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает капитанам из Зимничи и Скэешть и «всем тамошним слу-

жилым людям», находящимся во владениях постельничего Шербана Нэстурела, давать владельцу оброк натурой или отрабатывать ему на барщине с плугами два раза в год и платить по четыре бани с головы скота за выгон.

24. — Чорогырла, 7 июля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает игумену из Сегарчи не менять старых обычаев в отношениях с людьми, проживающими во владениях монастыря, и не закрепощать крестьянина Предуцэ и его сына Антонаки, которые пришли жаловаться, пока все не явятся для этого в диван.

25. — Бухарест, 9 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту, подтверждающую выкуп из крепостных, совершенный Глигоре и братом его Параскивом, сыновьями Илие из Бунешть (Вылча), которые заплатили епископу из Рымника 60 талеров для покупки взамен их цыган.

26. — ⟨Бухарест,⟩ 20 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает открытую грамоту для поимки и возвращения обратно беглых людей из поместья монастыря Черника, где бы они не находились.

27. — ⟨Бухарест⟩. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает попу Бадя из Плопшор освобождение из крепостных, дарованное боярыней Влэдае и владение частями вотчины, купленной у Удри, сына Гергини армаша.

1705

28. — 9 марта. — Дони, великий капитан пограничных войск, дает игумену монастыря Мэрджинень разрешение собрать чужих людей, не занесенных в податные списки, для монастырского села.

1706

29. — ⟨Бухарест,⟩ 9 февраля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает открытую грамоту для поисков и привода беглых людей из села Робэнешть и из монастыря Брынковень.

30. — ⟨Бухарест,⟩ 16 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Тисманы обязать всех обрабатывающих монастырские поместья, без исключения, давать натуральный оброк и оброк со всего, чем пользуются.

1707

31. — 20 февраля. — Влад Драгост из Кымпулунга вместе со своим зятем Георге дают поручительную запись Барбу Корбяну из Нэмэешть на двух крепостных, у них найденных, которых они передадут пыркалабу села в день св. Ильи.

32. — 26 мая. «Костандин комис (конюший), сын Костандина, бывшего великого пахарника (чашника)», дарует митрополии Валахии крепостного Василия из Жеминиле «со всеми его детьми» за помин его души.

33. — Бухарест, 22 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Албулу, служилому из Ионешть, с его сыновьями Бадей и Предой, которые, будучи объявленны крепостными ворником Григоре Бэлянулом, доказали свидетелями, что они не из Чепарив, а происходят от рода Пептештилор из города Рымник, свободных людей.

34. — Могошоайа, 6 июля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает Григорию, сыну Вылкана, вольную, дарованную капитаном Никулой Глоговянулом вместе со своей матерью, боярыней казначейшей Вишей, «по их доброй воле».

35. — Бухарест, 21 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает Опре, сыну Оани из Албешть, с его потомками, освобождение от крепостного состояния, дарованное боярыней Вишей Глоговянкой, казначейшей, ибо с детства служил ей «верой и правдой».

1708

36. — ⟨Бухарест,⟩ 20 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает Чико из Бистрицы сговориться с игуменном из Тисманы насчет выпаса его скота и других убытков, которые он причиняет поместью монастыря, в противном же случае, перегнать скот на свою вотчину.

37. — ⟨Бухарест,⟩ 26 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, расследует в диване тяжбу и дает защитную грамоту Петру Богойу с его сыновьями, которые несправедливо были объявлены крепостными пахарником (чашником) Василе Арджитояном, несмотря на то, что они выкупились у его предшественников.

38. — Потлоджь, 7 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает выкуп из крепостных, Иона из Былта и его сыновей, от монастыря Стрымба, за сумму в 90 талеров, без земли.

39. — ⟨Крайова,⟩ 3 сентября. — Константин Штирбей, великий бан, уполномачивает Раду, исправника (управляющего) в поместье монастыря Феделишойу из Ынторсуры (Долж), «отрабатывать монастырю 3 дня барщины в год, один день пахать на пшенице, один день с ягнятами и один день на жатве».

1709

40. — ⟨Бухарест,⟩ 11 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, пишет жителям из сел Челей и Потелу, поселенным

во владениях монастыря Бистрица, что будут наказаны, другим для примера, если не будут послушны приказаниям игумена.

41. — Бухарест, 29 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Стану и Лойзу, сыновьям попа Шербана из Меджиашь, объявленным крепостными комисом (конюшим) Буней, ибо в диване не доказали, что они ранее выкупились.

42. — ⟨Бухарест,⟩ 28 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает «всем служилым и крестьянам», имеющим виноградники в Чернеце, во владениях монастырей Говора и Тисмана, давать кроме господарского винаричия (налог вином), полагаемого монастырю Тисмана, оброк с земли «с трех частей, которыми владеет монастырь Говора».

43. — ⟨Бухарест,⟩ 10 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, просит священников и «мошнен» из сел Изворань и Штефанешть (Мусчел) показать под присягой, является ли крепостной Иоаким из Изворань собственностью монастыря Кымпулунг или боярина Раду Голеску, чтобы вынести судебное решение.

44. — ⟨Изворань,⟩ 15 мая. — Священники и «мошнены» из сел Изворань и Штефанешть (Мусчел) свидетельствуют, что Иоаким и его сыновья являются крепостными монастыря Кымпулунг, купленными Матеем Басарабом и перешедшими по очереди к ворнику Строе и к великому ключарю Раду Голеску.

45. — ⟨Монастырь Тисмана,⟩ 4 ноября. — Гергина Бляндя из Пештишань дает запись о примирении с игуменом из Тисманы, что за убитого крепостного, принадлежавшего монастырю, дает на его место Выслана с детьми, которых он будет иметь, а те, которых уже имеет, Идокин и Думитрашко, будут свободными.

46. — Тырговиште, 4 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает Думитру, сыну Даниеля монаха из Изворань, защитную грамоту, об отпущении его на волю Валотэ логофетом при его смерти, для защиты от попыток братьев усопшего закрепостить его.

47. — Тырговиште, 10 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, разбирает тяжбу крепостных из Арджитоайи с владельцами поместья и дает боярыне Арджетояну Марике и ее шурину Василе право на номинальное владение крестьянами, которые жаловались, что они были «слугами» и несправедливо объявлены крепостными, так как суд их признал крепостными.

1710

48. — ⟨Бухарест,⟩ 11 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту исправнику (управляющему) епископа Бузэу, запрещающую жителям вырубать «заросли» в поместье Стэнчешть и ясени в поместье Негряска.

49. — Тырговиште, 17 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате расследования, дает защитную грамоту некоторым жителям из Слэвитешть (Олт), оклеветанным в том, что якобы взяли деньги, чтобы сделаться крепостными монастыря Плэвичень.

50. — ⟨Тырговиште,⟩ 18 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, уполномачивает одного из служилых господаря пойти и собирать всех крестьян монастыря Кымпулунг, где бы они не находились, и отправить их на их места, и приказывает, чтобы никто не противился отдать их обратно.

51. — 23 февраля. — Жители села Бэдешть, крепостные монастыря Кымпулунг, дают запись игумену Иосифу с перечислением работ, которые обязуются выполнить в течение одного года.

52. — Бухарест, 28 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, рассматривает тяжбу Мани, сына Флоре, и Йона, сына Яне, с боярами Фэркэшану о крепостном их состоянии и дает им отпускную грамоту, так как они выкупились у питара Барбу за 200 талеров.

53. — 16 июня. — «Меджиаши» из села Шовырку дают договорную запись митрополиту Антиму относительно обязательств, принимаемых ими на себя за места (угодья), которыми пользуются.

54. — ⟨Тырговиште,⟩ 24 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает крепостным из села Гряка слушаться игумена из Мисли и продавать в селе лишь вино монастыря, под угрозой, что им будут отрезаны уши.

55. — Тырговиште, 25 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Владу и его братьям, Стану и Апостолу, сыновьям Пэтру из Бэрбэтешть, которые, будучи крепостными логофета Тудора, были заложены их владельцем за 23 талера монастырю Архангелул и, заплатив долг монастырю, стали свободными.

56. — Тырвовиште, 16 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает отпускную грамоту Марину и его племяннику Станчиулу и Неделко, двоюродному брату Марина, крестьянам из Доброшэшть, крепостным монастыря Снагов, которые выкупились за сумму 90 талеров; на эти деньги монастырь приобрел 2 погона виноградников на горе Негованилор.

57. — Тырговиште, 18 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает отпускную грамоту Одору и его брату Георге и его дяде Думитру с его сыновьями, крепостным монастыря Снагов, которые выкупились за сумму 120 талеров; на эти деньги монастырь приобрел 4 погона виноградников на горе Негованилор.

58. — Тырговиште, 3 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, расследует тяжбу шатраря Шербана с крепостным Ионом и его товарищами, которые утверждали, что они явля-

ются свободными людьми, и постановляет, что они вместе с другими жителями из Ябланицы будут крепостными истца.

1711

59. — 20 Марта. — Марталог Ион Кэприоряну из Кристинешть, бывший крепостной монаха Павла, который при смерти освободил его вместе с вотчиной, продает игумену из Арджеша, Генадию, племяннику Павла, свою землю за сумму в 17 старинных талеров.

60. — 8 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает пыркалабам из всех указываемых сел найти людей монастыря Говора и тех, кто воспротивится, посланец господаря имеет право забить в колодки.

61. — ⟨Бухарест,⟩ 3 мая. — Комис (конюший) Константин дарит своему шурину Янаке Вэкэреску, великому ключарю, крепостного из села Жемениле, с тремя сыновьями.

1712

62. — ⟨Тырговиште,⟩ 25 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Думитру дьякону и его ватаге из Брэтулешь, объявленным крепостными монастыря Рынкэчовул, так как они были чужеземцами «сербами», пришедшими в страну.

63. — Тырговиште, 25 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Щербу из Фурешть и его ватаге в том, что они «освобождены от крепостной зависимости» от монастыря Рынкэчовул, так как доказали, что они чужеземцы «сербы», пришедшие в страну.

64. — Тырговиште, 28 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Василе, сыну Нана, и его племяннику Стояну, сыну Опри, из Кырстиян, оклеветанным игуменом монастыря Рынкэчовул как крепостные, так как на суде доказано, что они были чужеземцами «сербами», пришедшими в страну.

65. — ⟨Бухарест,⟩ 19 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает «мошненам» и «меджиашам» из Четеоары не преступать владений монастыря Черника, присваивая оброчный доход, а те, кто будет сеять на этом поместье, должны давать игумену причитающийся оброк.

66. — Чернец, 3 октября. — Киркэ Родяну, капитан Чернеца, рассматривает жалобу, поданную господарю Ионом Коколеулом и Некулой, крепостными монастыря Стрехайя, на игумена Саву, который забрал у них скот, улья и деньги, и постановляет, что Некула должен получить обратно две головы скота, улья и деньги, а остальные претензии будут рассмотрены в суде.

67. — ⟨Крайова,⟩ 21 ноября. — Константин Штирбей, великий бан Олтении, рассматривает в суде спор постельничего Стайку Бенджеску с Барбу из Столожан и его братом, о половине села Комэнешть, проданного вместе с беглыми крепостными, обязав продавших купить крепостных или столковаться как найдут нужным.

1713

68. — Бухарест, 11 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает отпускуню грамоту Владу и его братьям, сыновьям Стэнимира из Зэмбрешть, которые, объявленные крепостными без доказательств ватафом Матеем Бэлэчану, пришли в диван и присягули, что они всегда были свободными и помирились за сумму в 30 талеров.

69. — Бухарест, 18 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает полномочную грамоту людям великого служера Шербана, посланным взымать у жителей его поместья, Зимнича, по 4 бани с каждой скотины за выпас, кто бы они не были.

70. — Бухарест, 7 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту, доказанную в двух инстанциях, сыновьям Албула, Опря и Раду, которых боярыня Марика Албяска, хотела сделать крепостными.

71. — ⟨Бухарест,⟩ 23 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, судит в диване и дает охранную грамоту Иону и Владу, крепостным поместья Вулпень, которые выкупились от питара Константина Корбяну за «четыре души цыган», против монастыря Сурпателе, который хотел их закрепостить.

72. — Тырговиште, 20 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту нескольким жителям «мошненам» из села Рымень (Вылча), которые продали монастырю Хурез свои части вотчины, чтобы их не закрепостили, поскольку они свободные люди.

73. — ⟨Тырговиште,⟩ 13 октября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, рассматривает дело бояр Рудяну, на которых жители из села Вултурешть и Лынешть (Олт) подали жалобу, что они были насильно закрепощены логофетом Тудосие Рудяну, и постановляет, что крестьяне этих сел будут считаться крепостными.

74. — ⟨Бухарест,⟩ 17 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает жителям из села Сэлэтрук давать митрополии оброк, причитающийся за все, чем они пользуются в поместье, в котором живут.

75. — Тырговиште, 20 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает судебное решение, вынесенное великим баном Олтении Константином Штирбеем по делу между стегаром Яркой с его двоюродными братьями, служащими пахарничими

в Мехединце, и игуменом монастыря Стрехайя, который хотел их закрепостить, и дает им отпускную грамоту.

76. — ⟨Тырговиште,⟩ 7 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту Раду Питикулу, крепостному монастыря Кэлдэрушань, исправнику монастырских поместий, получать весь доход с поместья Трэистень (Прахова).

1714

77. — Бухарест, 20 апреля. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Кымпулунг село Бэдешть со всеми крепостными, в результате разбора в диване, куда они представили «подложные отпускные грамоты», купленные у боярина Станчу из рода Долофань, который владел ранее селом Бэдешть; крепостные теряют тяжбу.

78. — ⟨Бухарест,⟩ 18 мая. Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает Константину, бывшему капитану из Блехань, и всем живущим во владениях монастыря Мэксимень отрабатывать на барщине 3 дня в год и и отдавать причитающийся оброк, в противном случае они будут выселены игуменом.

79. — ⟨Бухарест,⟩ 27 мая. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, уполномачивает епископа из Бузэу обязать жителей, построивших дома на местах, принадлежащих епископии, договориться о помощи, которую они должны ему оказывать, а если нет, переселить их на господарские места.

80. — ⟨Байя де Арамэ,⟩ 20 июня. — Великий чашник Стате Леурдяну, Барбу Брэилойу, великий сердар, и капитан Чернеца Матей Кантакузино судят, по приказу господаря, жалобу Пырву Скафеша, Пырву Ушурелула и Иона Кокулеу, крепостных монастыря Стрехайя, на игумена, отобравшего у них скот и другое имущество, и постановляют, что они теряют тяжбу.

81. — ⟨Бухарест,⟩ 6 августа. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает капитану из Подул Доамней и всем жителям поместья скита Бабеле платить «дань за скот и оброк» игумену Макарию и перенести корчму в село.

1715

82. — Бухарест, 8 января. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Арнота владение крепостными села Добричень, которые, за «принуждение работать» пожаловались дивану, что они свободные люди, выкупившиеся во времена Константина Шербана.

83. — 10 января. — Свободные безземельные крестьяне, жители поместья монастыря Половрач, зависимого от Хуреза, получают

клятвенное подтверждение игумена, что они не крепостные, дав взамен декларацию, что не имеют поместья и будут давать монастырю по обычаю оброк натурой.

84. — ⟨Бухарест,⟩ 13 января. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает сборщикам податей из Мехединца не беспокоить восемь крепостных монастыря Тисмана, посланных работать в поместье Плоштина, ибо они обложены в монастырском селе.

85. — ⟨Бухарест,⟩ 27 апреля. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, дает игумену Козии грамоту на владение крепостными из Жибли, за исключением «жудичей», которые затеяли доносы и препирательства, что они не крепостные, а «плаеши», но диван нашел, что они «прибегают к хитростям».

86. — ⟨Монастырь Хурез,⟩ 22 мая. — Жители из Хуреза, которые, будучи заложниками кюрчубаша Дима, были проданы как крепостные, без их на то согласия, Константину Брынковяну еще до того, как он стал господарем, а затем воздвигавшие монастырь на их поместье, дают запись, что поскольку судом они признаны свободными людьми без собственности, они отказываются в пользу монастыря от всей своей земли.

87. — ⟨Байя де Арамэ,⟩ 26 мая. — Служилый Арка со своей ватагой, свободными людьми из Буковэц, судившиеся с монастырем Стрехайа по поводу закрепощения, дают мировую запись игумену Саве, получив каждый то, на что претедовал, и взаимно обязавшись не клеветать друг на друга.

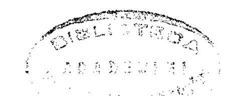
88. — ⟨Бухарест,⟩ 1 августа. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, направляет Панэ, доверенного человека логофета Раду Голеску, в поместье Стоенешть (Мусчел), принадлежащее монастырю Св. Иоанна из Бухареста, обязать тамошних жителей давать причитающийся оброк.

89. — ⟨Бухарест,⟩ 22 ноября. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает Матею, капитану из Бистрец, и всем, пользующимся поместьем монастыря Тисмана, давать оброк и платить за выгон без различия, под угрозой наказания.

90. — ⟨Бухарест,⟩ 24 ноября. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, дает полномочную грамоту служивому господаря направиться в Байя де Арамэ и другие места собрать беглых крепостных из монастыря Тисмана, чтобы возвратить их «на их места», приказав, чтобы никто не противился отдать их обратно.

1716

91. — 2 апреля. — Георге из Рэтунда вместе со своим сыном Нягу дают запись чашнику Михаю Добрословянулу на сумму 26 талеров, которые одолжили, чтобы выкупить у турок другого сына, что ста-

новятся крепостными его и его наследников, со всеми сыновьями, которые у них будут в дальнейшем.

92. — ⟨Бухарест,⟩ 7 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает капитану из Чернец и сборщикам податей из Мехединца не беспокоить одного корчмаря, одного погонщика волов и 6 плугарей, крепостных монастыря Тисмана, которые платят подати казне вместе с другими крепостными из своего села.

93. — ⟨Бухарест,⟩ 12 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам, «скэунашам» и «мошненам», живущим вблизи прудов монастыря Козия, давать причитающийся оброк игумену с рыбы, которую ловят, и за все, чем пользуются.

94. — ⟨Бухарест,⟩ 27 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту господарскому служивому направиться с человеком игумена из Стрехайи искать крепостных монастыря и, где бы они не были, привести обратно на «их места», приказав, чтобы никто не противился их возвратить.

95. — ⟨Бухарест,⟩ — Иоан Маврокордат, господарь Валахии, приказывает таможенникам из Кымпины и Ину, ватафу пограничников, поскольку несколько крепостных монастыря Марджинень убежали в Трансильванию, взяв оттуда отару монастырских овец, постараться снарядить людей и схватить их, для возмещения убытков.

1718

96. — ⟨Бухарест,⟩ 13 сентября. — Иоан Маврокордат, господарь Валахии, приказывает жителям села Гряка, крепостным монастыря Мисля, которые договорились с игуменом давать 18 талеров весной и 18 осенью вместо оброка, погасить недоимку за два года, под страхом наказания.

1719

97. — ⟨Бухарест,⟩ 29 мая. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает всем крепостным из Братовэешть (Арджеш), давать причитающийся оброк игумену монастыря Козия, на землях которого они живут.

98. — **Крайова, 20 октября.** — Управление Олтении сообщает генералу Штайнвилю, военному коменданту Трансильвании, обязательства крестьян, живущих в монастырских и боярских поместьях.

99. — ⟨Бухарест,⟩ 21 октября. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Нучета обязать всех людей, живущих в поместьях монастыря, отрабатывать на барщине, по соглашению.

1720

100. — Крайова, 20 июня. — Управление Олтении просит военного коменданта Трансильвании дать письменный приказ вернуть беглых крепостных, затребованных графством Хунедоара, с условием, чтобы было разрешено выслать по месту жительства шербов и цыган из Олтении, перешедших через горы.

101. — Крайова, 25 июня. — Расследование, произведенное Николаем де Порта, секретарем управления Олтении, относительно жалобы жителей сел Бэлтень и Рэшина, на ворника Матея Брэилойу, который силой захватил несколько семейств и переселил их на земли своего брата Константина Брэилойу в Пештянку.

102. — Крайова, 27 июня. — Советники управления Олтении направляют князю де Штайнвилль, губернатору Трансильвании, боярина Константина Брэилойу с жалобой, что некоторые дворяне из Хунедоарского края, сопровождаемые 60 людьми, разъезжают по всей провинции в поисках беглых крепостных и вызывают беспорядки, пытая крестьян, чтобы выдали; советники просят дать письменный приказ о взаимном возвращении крестьян, перешедших из одной провинции в другую, а те, которые их ищут, должны придти с документами, для доказательства их претензий.

103. — ⟨Крайова, июнь⟩. — Управление Олтении доводит до сведения дворян из графства Хунедоара, в ответ на их просьбу, что без приказа вышестоящих властей не могут утвердить возвращение затребованных крепостных.

104. — ⟨Крайова,⟩ 1 июля. — Георге Кантакузино, бан Олтении, приказывает пыркалабу и крестьянам из Добричень и Богдэнешть слушаться игумена монастыря Арнота, отрабатывая барщину по обычаю, как и раньше, «на покосе и на жатве и на других» (работах).

1721

105. — Крайова, 6 мая. — Советники управления Олтении доводят до сведения инспектора графства Хунедоара Валентина Буды, что сдали посланцу Франциску Кису всех крепостных, бежавших оттуда в течение двух лет, с условием, что шербы и цыгане, которые переходят в Трансильванию, будут возвращены.

106. — Бухарест, 19 июля. — Никола Маврокордат господарь Валахии, разрешает монастырю св. Иоанна из Бухареста держать на поместье Влэдень (Яломица) пять крепостных, «давно сбежавших в турецкую страну», которым простит все подати в прошлом и будущем, если они возвратятся.

1722

107. — 25 мая. — «Меджиаши кэлэраши» из Ликирешть де Вад, живущие в поместье монастыря Трех Святителей из Бухареста, дают

запись епитропам перед бывшим великим капитаном Афендули, господарским посланцем, о барщине, которую договорились отрабатывать, вспахивая и бороня весной и осенью по 80 шагов, семенами монастыря, и об «оброке по обычаю».

108. — Крайова, 9 июня. — Управление Олтении судит тяжбу крепостных из Богдэнешть (Вылча) с игуменом из Арноты, которые просят избавить их от крепостного состояния, и постановляет, что и в будущем останутся попрежнему крепостными монастыря.

109. — Крайова, 10 июня. — Управление Олтении судит тяжбу жителей из Добричень с игуменом из Арноты, что они закрепощены не по праву, и постановляет, что и в дальнейшем ими будет владеть, как крепостными, монастырь.

110. — Крайова, 17 июня. — Управление Олтении доводит до сведения властей графства Хунедоара, что не может в данный момент удовлетворить просьбу о возвращении беглых крепостных, так как они вошли в новую перепись провинции, произведенную по указанию ныне покойного военного коменданта Трансильвании Вирмонда, однако, если его преемник примет положительное решение, будут востребованы по закону и олтенские крепостные, бежавшие через горы.

111. — Крайова, 8 июля. — Управление Олтении приказывает жителям из сел Кэлиманешть, Инэтешть и Севестрень отрабатывать монастырю Козия, на чьих землях живут, установленные барщинные дни, 18 дней в год с телегой или с плугом, и жители без скота, 30 дней.

112. — (Епископия Рымникулуй,) 14 ноября. — Дамаскин, епископ Рымникула, шлет грамоту, с угрозой проклятия, для присяги, которую должны принести старожилы из Мэчешул чел Маре в споре игумена из Арноты с жителями монастырского поместья, которые дают оброк советнику Стайко и хотят перенести границу владения к его поместью.

113. — Крайова, 28 ноября. — Управление Олтении доводит до сведения жителей из Добричень и Богдэнешть (Вылча), с поместья монастыря Арнота, что были даны указания работать один день в неделю на владельца поместья и оброка не платить, а игумен имеет право назначать пыркалабов во все села монастыря.

114. — Крайова, 28 ноября. — Георге Кантакузино, бан Олтении, дает игумену монастыря Брынковень разрешительную грамоту собрать людей в селах и поселить в поместье, для основания села в сто домов, сменив и их место в реестре казны для сбора податей.

1723

115. — Крайова, [illegible] марта. — Управление Олдении дает грамоту, разрешающую Раду кэлэрашу собрать жителей, перешедших через Олт в Бэбич, и поселить их в поместье советника Штирбея в Млекэнешть.

116. — Крайова, 2 марта. — Управление Олтении дает разрешение логофету Танасие Тырновяну переселить в его поместье 9 человек из села Кэчулэтешть, «ибо переходят больше, чем нужно».

117. — Крайова, 4 марта. — Управление Олтении поручает исправнику из Должа, Георме Портэреску, помешать распаду сел Боханул, Гюргица и Бырка, жители которых хотят переселиться в Ынторсуру.

118. — Крайова, 10 июня. — Управление Олтении приказывает ворникам из уездов Долж, Мехединц и Горж составить списки всех крепостных крестьян, пришедших из Хунедоарского края после 1718 года, отправить их обратно.

119. — Крайова, 13 июня. — Управление Олтении приказывает жителям из Пади (Долж) явиться в диван вместе с игуменом монастыря Шегарча для расследования их разногласий по поводу поместья Цугурешть, а до того оброк не должен взиматься ни одной из сторон.

120. — 20 июня. — Матей Кантакузино, бывший великий шатрарь, дает отпускную запись «Пэтру Бэшину, брату Стояну», его крепостному из Рэкицеле, который выкупился со своим сыном по имени Илие за сумму 26 талеров, без земли.

121. — Крайова, 12 августа. — Управление Олтении приказывает всем жителям с поместий монастыря Кэлуйулуй отрабатывать один день в неделю «либо с лошадью, либо руками» без отдачи оброка, слушаясь поручений исправника, «отца Николая».

122. — Крайова, 12 ноября. — Управление Олтении дает указания логофэту Иоану Подбэничану, который вместе с императорским таможенником Иоаном Шендрей послан посадить «скаунашей и плаешей» на границу, в уезды Долж и Романац, имея возможность выбрать их из рядов крестьян середняков; указания, выполненные впоследствии ворниками уездов.

123. — Крайова, 10 декабря. — Управление Олтении дает открытую грамоту игумену из Стрымбы ввиду освобождения людей из поместья монастыря для выполнения работ в уезде.

1724

124. — ⟨Бухарест,⟩ 12 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает всем людям и пыркалабам с турецких «одэй», живущих в поместье Кунешть, давать «подати» (адет) по обычаю игумену монастыря Раду-Водэ.

125. — ⟨Бухарест,⟩ 26 мая. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешительную грамоту игумену монастыря Рынкачовул запретить тем, кто имеет виноградники на холме монастыря, продавать там вино.

126. — ⟨С э р э ч и н е ш т ь,⟩ 2 9 м а я. — Крестьяне из Сэрэчинешть дают запись игумену монастыря Сэрэчинешть о соглашении, чтобы им дали землю для пользования, и в обмен обязуются отрабатывать двадцать дней в год каждый, и дать одного пахаря и одного пастуха (при коровах).

127. — К р а й о в а, 1 5 и ю н я. — Управление Олтении приказывает великому портару Иоану Бэляну отправиться в Добричень и Богдэнешть, где крепостные не дают возможности игумену владеть даже купленным поместьем, произвести обмер, отделить от усадьбы крепостных и установить межевые камни.

128. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 5 и ю н я. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту человеку монастыря Раду-Водэ обязать жителей поместья Киселет отрабатывать барщину, «как есть обычай и подати (адет) с поместий».

1725

129. — К р а й о в а, 2 0 и ю н я. — Управление Олтении приказывает жителям из Добричень и Богдэнешть, крепостным монастыря Арнота, оказывать повиновение игумену в том, что он приказывает им делать

130. — К р а й о в а, 1 0 а в г у с т а. — Управление Олтении приказывает ворнику из Романац, Шербану Штирбею, расследовать жалобу жителей из села Грэдинь, по поводу того, что после отработки 240 барщинных дней полковнику Пивода и игумену монастыря Брынковень 210 дней, вышеуказанные взяли и оброк натурой, и позаботиться о том, чтобы это село «не распалось».

1726

131. — К р а й о в а, 1 7 ф е в р а л я. — Управление Олтении приказывает пыркалабам из сел, расположенных во владениях монастыря Бистрица, слушаться игумена и исправника в том, что им указывают делать, работать один день в неделю, если не дают оброк, а жителям из Потели и Челей отрабатывать и давать оброк по обычаю.

132. — К р а й о в а, 1 4 м а р т а. — Управление Олтении приказывает пыркалабу и людям из села Цугурешть монастыря Шегарча работать один день в неделю, без отдачи оброка, или же договориться с игуменом как смогут, чтобы он не жаловался на них.

133. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 3 0 а в г у с т а. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену из Арджеша грамоту, разрешающую брать весь доход «от границы до границы» с поместья Поенарь (Телеорман), обязав всякого давать оброк по обычаю и запретив продажу вина, кроме монастырского.

134. — К р а й о в а, 1 с е н т я б р я. — Управление Олтении рассматривает тяжбу жителей из Добрицы с бейзадя Г. Кантакузино (сын

господаря), которые пытались считаться свободными людьми, и постановляет, что будут и далее его крепостными.

135. — 12 сентября. — Константин Брэташанул дает расписку своему двоюродному брату, ворнику Илие Отетелишану, на сумму в 60 злотых, за которую продал одного крепостного, Ангела из Сутешть с его сыном.

136. — ⟨Монастырь Тисмана,⟩ 9 декабря. — Игумен из Тисманы дает разрешение некоторым жителям из Хэешть разбить виноградники на землях поместья из Орли, за что будут давать десятину с земли через семь лет, одно ведро из десяти, а также каждый будет свободен продать виноградник с разрешения монастыря.

1727

137. — ⟨Бухарест,⟩ 13 января. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает жителям из Брэничень и другим, живущим по соседству, которые отвозят пшеницу на парусных лодках, используя перевоз в монастырском поместье Дялул, давать игумену по старому обычаю 9 бань с каждого воза и не противиться сему, под страхом наказания.

1728

138. — Крайова, 17 ноября. — Управление Олтении приказывает жителям из Костешть, получившим по суду освобождение из крепостных, договориться с игуменом насчет оброка за землю, которой пользуются во владениях монастыря Бистрица.

1729

139. — ⟨Бухарест,⟩ 22 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту, разрешающую игумену монастыря Банулуй (Бузэу) не допускать продажи другого вина с поместья Удаць, кроме монастырского и господарского.

140. — Крайова, 25 апреля. — Управление Олтении дает Георге Кантакузино, бейзаде, грамоту на владение крепостными из села Добрица, которые поднялись судиться в 1726 году, чтобы освободиться от крепостной зависимости.

1730

141. — Бухарест, 6 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену монастыря Дялул грамоту, разрешающую собирать оброк и «дань с земли» (адет) со всех людей, которые пользуются поместьем Брэничень (Яломица), натурой и плату за выпас (сухат) по обычаю.

142. — Крайова, 23 июня. — Управление Олтении доводит до сведения военного коменданта Трансильвании, что католический епископ из Никополя, который является также апостольским викарием провинции, не по праву требует возвращения 96 флоринов, отданных им за шесть семей земледельцев и одного садовника, отнесенных к освобожденным от налогов, в счет обложения села, взимаемого у самых зажиточных, поскольку он был обязан платить все налоги взамен труда и полученных от них денег.

1731

143. — 8 февраля. — Спэтэряса Станка Кантакузино со своей дочерью Сафтой дают отпускную запись Неделко, сыну Василе из села Филипешть, которому даруют освобождение из крепостных, так как взяли его малым ребенком от отца в свой дом, «отдав в учение, чтобы знал грамоту и пение».

144. — ⟨Бухарест,⟩ 25 апреля. — Михаил Раковицэ, господарь Валахии, приказывает жителям из поместья Дикисень (Илфов), освобожденным от уплаты 44 бань с человека в год, отрабатывать на барщине по обычаю, как договорились с епископством Бузеу, владеющим поместьем.

145. — Крайова, 27 апреля. — Советники управления Олтении доводят до сведения военного коменданта Трансильвании, что Барбу Отетелишану, заместитель ворника в Мехединце, просит помощи, чтобы выловить из лесов крестьян, сбежавших туда из нескольких боярских сел, а также что жители села Гырла угнетаются владельцем Николаусом Патером.

146. — ⟨Бухарест,⟩ 24 мая. — Михай Раковицэ, господарь Валахии, дает игумену из Михай-Водэ грамоту, разрешающую держать «без спору» трех людей, крепостных, садовниками в монастырских садах, свободными от всех податей и натуральных обязательств.

147. — Крайова, 11 июня. — Управление Олтении приказывает жителям из села монастыря Половрач оказать помощь на постройке каменной корчмы в поместье, не запахивать монастырские сады вопреки указаниям игумена, а если имеют доказательства, что они не крепостные, явиться в диван для судебного расследования

148. — ⟨Бухарест,⟩ 28 июня. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает «капитану города», отправиться в поместье монастыря святого Иоана, вблизи Бухареста, где эффенди Мехмет с другими турками из Хыршовы устроили себе «одэи», и обязать всех давать оброк по обычаю и плату за выпас («сухат») игумену, а на тех, кто будет противиться, письменно пожаловаться паше из Силистрии.

149. — Крайова, 1 сентября. — Жители из Половрач жалуются управлению Олтении, что пришли «немцы» и принуждают их оставить свои жилища и переселиться в монастырь, и просят оста-

вить их на старых хозяйствах, где имеют по сукновальне и мельнице, которые разрушатся из-за их переселения.

150. — Крайова, 11 ноября. — Управление Олтении доводит до сведения Георге Кантакузино, что для того чтобы сломить сопротивление жителей села Добрицы, не желающих признать себя его крепостными и платить оброк натурой, предоставит в его распоряжение некоторое число воинов.

1732

151. — Крайова, 13 ноября. — Управление Олтении приказывает крепостным Пэушешть де Отэсэу (Вылка), подаренным одновременно с поместьем Константином Поенару монастырю Динтрунлемн, исполнять все обязательства, которые требует старица, так, как работали на старого владельца

152. — Крайова, 16 ноября. — Управление Олтении доводит до сведения игумена монастыря Бистрица, что разрешило ему иметь одного крепостного из десяти семей, из тех людей, что приходят «с турецкой стороны», освобожденных от уплаты налогов в течении 3 лет, а в последующие три года с налогом со скидкой, а затем, как и другие жители.

1733

153. — ⟨Монастырь Половрач,⟩ 17 февраля. — Бывшие «мошнены» из Половрач, которые в тяжбе с монастырем Половрач «проиграли дело», дают игумену запись, что будут платить 66 бань с фалчи (14 322 м^2) скошенного сена с усадьбы, которую продолжали считать своей.

154. — ⟨Крайова,⟩ 18 февраля. — Управление Олтении приказывает «ворникам уездов» не допускать, чтобы служащие администрации брали жителей на работы без оплаты.

155. — 12 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену монастыря Кымпулунг грамоту, разрешающую владеть всеми крепостными из села Изворань (Мусчел), которые «происходят от Иоакима и Мани, сына Някшула», вместе с двумя делянками, если же они имеют что-либо против, пусть явятся на суд в диван.

156. — ⟨Бухарест,⟩ 13 августа. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает капитанам из Ходивойи, Алботешть и Ликирешть помочь епитропу монастыря Колця собрать оброк с тех поместий «как с крестьян и мэрджинень, так и с турок, полностью, по обычаю», под угрозой, что взыщет с них.

157. — ⟨Крайова,⟩ 4 ноября. — Канцелярия управления Олтении отмечает, что жителям из Гогош послан приказ свозить сено и исполнять работы, требуемые владелицей поместья Марией спэтэ-

рясой, а жителям из Брясты дан наказ произвести пахоту для владельца Константина Арджетояну.

1734

158. — ⟨Бухарест,⟩ 12 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает судьям и всем людям, имеющим виноградники на холме Тополовень, не продавать вино в корчмах во владениях монастыря Нучет, который не может продать свое собственное.

159. — ⟨Бухарест,⟩ 12 марта. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает жителям из поместий монастыря Колця: Стелника, Ликирешть и Станомирешть, давать «оброк и десятину полностью, по обычаю» и отрабатывать на барщине с плугами весной и осенью.

160. — ⟨Монастырь Козия,⟩ 20 марта. — Игумен монастыря Козия просит управление Олтении, чтобы административные органы разрешили человеку, обрабатывающему виноградники из Гырдешть, и мельнику с мельницы на Рымнике остаться на своей работе, так как иначе оба дела будут запущены, что принесет убытки монастырю.

161. — ⟨Крайова,⟩ 12 мая. — Управление Олтении приказывает ворникам из Романац обязать жителей поместья Орля платить за выгон скота (сухат) монастырю Козия.

162. — ⟨Бухарест,⟩ 17 мая. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение исправнику монастыря Раду-Водэ, заставить всех людей с поместья Парайпань (Влашка), имеющих посевы или пользующихся поместьем, отрабатывать три дня барщины и дават оброк по обычаю, заставив и турок давать оброк и платить за выпас.

163. — Крайова, 21 мая. — Управление Олтении дает советнику Штефану Пыршковяну грамоту, разрешающую владеть крепостными из Грозэвешть (Романац) вместе со всеми частями их земли, которые, пытаясь считаться «мошненами», «проиграли тяжбу».

164. — Крайова, 31 декабря. — Думитру из Сяка (Мехединц) жалуется управлению Олтении, что, выкупившись от боярина Раду Настурела, притесняется старицей монастыря Динтрунлемн, которая хочет его закрепостить, и просит рассмотреть его тяжбу.

1735

165. — ⟨Бухарест,⟩ 5 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает полномочие посланному господаря, имеющему звание второго портара, направиться со слугой доктора Нотара в поместье Порумбренилор и в другие поместья из Влашки собрать оброк зерном, который был расхищен людьми, после того как он был собран.

166. — ⟨Монастырь Бистрица,⟩ 15 января. — Игумен из Бистрицы жалуется императорскому управлению Олтении, что

жители различных поместий монастыря не оказывают ему никакого послушания, отказываются отрабатывать установленные барщинные дни или давать причитающийся оброк и угрожают уйти за Дунай или Олт.

167. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 м а р т а. — Григоре Гика, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Раду-Водэ монопольное право на продажу вин и бакалейных товаров в своем владений в Бухаресте.

168. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 м а р т а. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Михай-Водэ отрабатывать восемь дней на барщине, так как было условлено с игуменом вначале, а не три, как они хотят отрабатывать.

169. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 3 а п р е л я. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение монастырю Рымник обязать всех людей, обосновавшихся на его землях, отрабатывать по 3 дня на барщие, каждый, в течении года, или платить по 45 бань, давать оброк и «подать поместья» по обычаю, платить за выгон и продавать вино лишь с разрешения игумена.

170. — К р а й о в а, 9 м а я. — Разрешение тяжбы монастыря Сурпателе с крепостными поместья Вулпень и установление на будущее подробных барщинных обязательств, без взимания оброка натурой.

171. — ⟨К р а й о в а,⟩ 1 5 и ю н я. — Крепостные из села Орля, насильно вынужденные управлением Олтении, дают запись игумену монастыря Козия с подробным перечислением барщинных обязательств, обещая их выполнять.

172. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 1 и ю н я. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Голгота грамоту с разрешением заставить всех жителей из поместья Тырбэчень (Дымбовица) давать оброк натурой, отрабатывать на барщине три дня в год и платить за выгон (сухат), если держат лишь скот и пашут в другом поместье.

173. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 7 и ю л я. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает грамоту игумену из Раду-Водэ, разрешающую взимать с подвод с зерном, которые переходят брод в поместье монастыря Дикисень, по 9 бань, брать оброк с посевов, плату за выгон и обязать каждого человека из поместья отрабатывать по три дня на барщине.

174. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 7 о к т я б р я. — Григоре Гика, господарь Валахии, постановляет, что жители, проживающие в поместье митрополии, должны давать оброк по обычаю и отрабатывать по 9 дней барщины в год, давать установленную таксу за вино, ульи и за выпас скота, если проживают в другом месте.

1736

175. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 4 я н в а р я. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Банулуй

(Бузэу) запретить «одэяшанам» из Удац держать корчмы, разрешив лишь продажу вин монастыря, и одновременно с этим обязать жителей с поместья отрабатывать три дня на барщине.

176. — ⟨Бухарест,⟩ 21 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту игумену из Аниноасы с разрешением взять в свое владение некоторые части поместья Бунешть (Арджеш), ранее принадлежавшие некоторым крепостным монастыря, которые сбежали, оставив их другим крепостным.

177. — ⟨28 января⟩. — Игумен Варлаам из Аниноасы просит господаря Валахии распорядиться выдать ему письмо к игумену из Арджеша, чтобы разыскать некоторых крепостных с усадьбой в Бунешть, купленных за 59 золотых, которые сбежали и усадьбой их владеют другие.

178. — ⟨Крайова,⟩ 14 февраля. — Управление Олтении приказывает ворникам уездов заставить всех жителей посеять озимые и яровые, чтобы привязать их к своим селам, а в случае бегства казначейство возместит свои убытки урожаем, который они оставят.

179. — ⟨Монастырь Кумпулунг,⟩ 20 февраля. — Письменное свидетельское показание, данное иеромонахом паломником Иосифом, бывшим игуменом монастыря Кымпулунг, по поводу принадлежности крепостного Иоакима из Изворань, на которого претендуют монастырь и боярин Раду Голеску.

180. — ⟨Бухарест,⟩ 10 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, устанавливает порядок продажи вина для монастыря Раду-Водэ на поместье монастыря в Бухаресте и уточняет монопольное право монастыря и наказание тех, кто не будет выполнять распоряжения.

181. — ⟨Бухарест,⟩ 4 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает игумену из Главачока взымать с жителей, проживающих в монастырских поместьях, оброк по обычаю, по 45 бань с души или по три дня барщины, плату, установленную за выгон, ульи, вино и т. д.

182. — Крайова, 12 июня. — Управление Олтении уточняет монопольное право монастыря Хурез в его владениях на продажу вина, водки и меда, под угрозой конфискации у тех, кто не подчинится.

183. — ⟨Бухарест,⟩ 20 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает игумену из Мэксинень брать оброк по обычаю с жителей, осевших на землях монастыря, и каждый должен отрабатывать три дня на барщине и платить другие таксы.

184. — Крайова, 21 июня. — Управление Олтении дает игумену монастыря Говора полномочную грамоту обязать жителей с поместья Чернец и Маловэц договориться с ним насчет оброка и очередных работ, а относительно вина — имеет право продавать только монастырь, причем жителям остается лишь одна корчма в Чернеце, где могут продавать их вино по очереди.

185. — ⟨Крайова, 29 июля⟩. — Управление Олтении, оповещенное инспектором провинции Гебауром о несправедливостях, чинимых жителям из поместья монастыря Цынцэрень, пишет игумену «относиться к ним получше», обязав их или платить оброк и за выпас, или только «работать», разрешив им держать корчму в селе.

186. — ⟨Бухарест,⟩ 4 ноября. — Григоре Гига, господарь Валахии, приказывает жителям, имеющим виноградники на горе Вэлень (Мусчел) в поместье монастыря Раду-Водэ, обрабатывать их и давать игумену «дань».

1737

187. — ⟨Бухарест,⟩ 15 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту игумену из Дялула с разрешением предложить владельцам заброшенных виноградников в поместье монастыря обрабатывать их, а виноградники тех, кто откажется, отдать во владение другим, которые будут давать монастырю оброк, господарский «погонарит» и «винаричий» по обычаю.

188. ⟨Бухарест,⟩ 22 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешительную грамоту игумену из Кымпулунга принять во владение монастыря крепостных из Изворань, которые, находясь в господарском селе Штефэнешть, взяты вместе с прочими крестьянами на другие работы; для того, чтобы они оставались только послушниками монастыря, произвести для них раздел податей.

189. — ⟨Крайова, 7 февраля⟩. — Управление Олтении предлагает епископу из Рымника наказать попа Стана из Чэркаш, который склонил жену покойного Константина Фэркашану дать отпускную грамоту Барбу, пыркалабу из Зэвидень, и другим трем крепостным, оспариваемым новым владельцем Пэтру Зэтряну.

190. — ⟨Бухарест,⟩ 30 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, поручает великому бану Григоре Гречану расследовать и вернуть монастырю Кымпулунг его крепостных из Изворань, которые обязаны платить налог в селе Штефанешть.

191. — ⟨Крайова, 15 мая⟩. — Управление Олтении приказывает пыркалабам и жителям сел, расположенных на берегах озер, работать для установки плетней для задержания рыбы, чтобы не причинить убытка арендаторам.

192. — ⟨Крайова,⟩ 24 мая. — Управление Олтении приказывает ворникам Вылчи и Горжа заставить жителей сел из поместий монастыря Бистрица и Хурез, чтобы в счет барщинных дней, которые они не хотят отрабатывать, нагрузили зерно из монастырских амбаров и перевезли его в Крайову

193. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, поручает Скарлату, великому капитану пограничников, расследовать жалобу и защитить права игумена из Мэксинень против «кэлэрашей» и других жителей поместья, скот которых портит

плотину мельницы, и которые не хотят платить за выгон, ни отрабатывать на барщине.

194. — ⟨Бухарест,⟩ 14 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Колця из Бухареста владение частью села Комарник, «с поместьями и горами и со всеми крепостными», находящимися там, и с беглыми, частью, принадлежавшей великому спэтару Михаю Кантакузино, дар за «упомин его души» и за денежный долг.

195. — ⟨Крайова, 19 июля⟩. — Управление Олтении приказывает ворникам из Романац заставить жителей из Лолоешть или отрабатывать на барщине, или давать оброк и платить за выгон владельцу Шербану Фэркэшану, обязав их возместить убытки, причиненные в заповедном лесу вместе с крестьянами из Попынзэлешть.

1738

196. — 23 июля. — Пыркалаб Дима вместе с 75 людьми из села Костешть, нанятыми косить сено исправником монастыря Бистрица, дают показания, как были захвачены врасплох крестьянами из Речи, во главе с попом Апостолом, которые особо жестоко обошлись с монахами, их сопровождающими, и разбросали их запасы.

197. — 15 сентября. — Монах Макарий оставляет митрополии по завещанию место для мельницы с двумястами саженями поместья, «две души цыган» и трех крепостных «с их сыновьями».

1739

198. — ⟨Бухарест,⟩ 13 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, уполномачивает господарского человека Манула, «служителя», который вместе с пыркалабом из Фотойи (Влашка), поместья митрополии, должны искать беглых людей из этого села, где бы они не находились, и привести их обратно.

199. — ⟨Бухарест,⟩ 2 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабу и жителям из поместья митрополии Тынтава, давать оброк натурой по обычаю и отрабатывать по пять дней барщины в год.

200. — ⟨Бухарест,⟩ 2 июля. — Неофит, митрополит Валахии, сообщает пыркалабам и меджиашам с поместья Тынтава, что получил письменный приказ господаря, чтобы каждый отрабатывал 5 дней барщины в год, и призывает к исполнению, под угрозой проклятья.

201. — 22 августа. — Поп Константин из Лэкустень, обругавший исправника монастыря Садова, приехавшего собирать оброк с поместья Добрешть, был наказан епископом, и дает запись игумену, обязываясь не противиться с бранью сбору оброка.

202. — ⟨Бухарест,⟩ 1 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает игумену монастыря св. Иоанна из Бухареста брать оброк со всех людей в поместье Влэдень (Яломица), являющимся господарским селом, и обязать каждого отрабатывать по 6 дней в год на барщине, сохранив и монополию продажи вина.

203. — ⟨Бухарест,⟩ 16 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает монахам из скита Плэвичень (Олт) грамоту, разрешающую брать со всех людей поместья оброк по обычаю, заставить отрабатывать шесть дней барщины, имея монополию на продажу вина в корчмах.

204. — Бухарест, 18 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает вольную грамоту епитропу монастыря Колця из Бухареста брать с поместий Ликирешть и Стельника (Яломица) оброк натурой по обычаю и плату за выгон скота, за ульи и за свиней со всех людей без различия.

205. — ⟨Бухарест,⟩ 18 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение митрополиту иметь в Болбошань 32 человека, а в Оревице 95, которые должны давать, как и в других поместьях митрополии, оброк по обычаю и отрабатывать шесть дней на барщине в год.

206. — Бухарест, 11 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту, разрешающую игумену монастыря св. Иоанна из Бухареста брать оброк по обычаю с людей из поместий Крецешть и Берчень (Илфов) и обязать каждого отрабатывать по шесть дней на барщине, монастырь же имеет абсолютную монополию на продажу вина в корчмах.

207. — ⟨Бухарест,⟩ 4 сентября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за Танасием, бывшим великим шатрарем, владение людьми, живущими в его поместье Дэрэшть, взимая оброк по обычаю, а барщинных дней на каждого жителя чтобы было 12 в год.

208. — 19 сентября. — Костаке, бывший великий капитан, и Б. Отетелишану по приказу господаря судят тяжбу игумена из Арноты и крепостных из Богдэнешть (Вылча), Андрея и Марина с их ватагой, которые выстроили две мельницы на реке Хурез, утверждая, что они «мошнены», и дает им «отказ», и владеть ими будет монастырь как крепостными, а игумен возместит им расходы с мельницами.

209. — ⟨Бухарест,⟩ 29 октября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, постановляет, что люди, находящиеся на поместных землях скита Бэлтень, подворье монастыря Раду-Водэ, должны отрабатывать шесть дней барщины в год и давать «оброк из десяти частей одну, по обычаю», а вино жителей можно продавать после предварительного соглашения с исправником монастыря.

210. — ⟨Бухарест,⟩ 20 ноября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Бутойул (Дымбовица) обязать жителей из поместья Влэдуцу (Телесрман) давать оброк по обычаю, отрабатывать по шесть дней на барщине в год каждому и соблюдать монополию монастыря на продажу вина в корчмах.

211. — ⟨Бухарест,⟩ 20 ноября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену монастыря Бутойул (Дымбовица) грамоту с разрешением заставить людей, поселившихся в поместье Рогоазе в Чилиень, каждого отрабатывать в год по шесть дней на барщине, «барщину, а не работу», давать оброк по обычаю и соблюдать монопольное право.

212. — ⟨Бухарест,⟩ 10 декабря. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену из монастыря Мисля грамоту с разрешением заставить людей, что живут в поместье Гряка, отрабатывать по шесть дней на барщине в год, «лишь барщину, а не работу», давать оброк по обычаю и соблюдать монополию монастыря на продажу вина в корчмах.

213. — 11 декабря. — Показание нескольких жителей, данное игумену из Сэрэчинешть по поводу фруктового сада монастыря, на который претендуют «мошнены» из Пэушешть.

1741

214. — ⟨Бухарест,⟩ 27 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение боярину Апостолу, бывшему придворному пыркалабу, заставить людей со своих поместий: Поенарь, Вэлень и Тэрэчень (Дымбовица) давать оброк по обычаю, отрабатывать каждому по шесть дней в год на барщине на разных работах и соблюдать монополию владельца на продажу вина в корчмах.

215. — ⟨Бухарест, 7 февраля⟩. — Параграф, относящийся к обязанностям крестьян, сидящих на боярських и монастырских поместьях, находящийся в анафоре бояр относительно реорганизации страны, подтвержденной господарем К. Маврокордатом.

216. — ⟨Бухарест,⟩ 23 февраля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам и жителям сел монастырей из Илфова отработать за счет барщины яровые посевы, согласно указаниям из «листа за печатью» епитропов.

217. — ⟨Бухарест,⟩ 7 марта. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, запрещает боярину Раду Отетелишану переманивать и поднимать жителей села Шушани для переселения их в Отетелиш, ибо Шушани являются старинным поселением Иона Дымбовичану, ватафа апродов, который пожаловался господарю.

218. — ⟨Бухарест,⟩ 11 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители сел Тутана и

Вылчелеле из поместья монастыря Тутана, подворья монастыря Раду-Водэ, не были забижаемы исправником господарских виноградников из Деалул Питештилор, имея обязанности отрабатывать лишь дни обычной барщины, требуемые игуменом.

219. — ⟨Бухарест,⟩ 16 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам и крестьянам из поместий монастыря Злэтарь из Долж отрабатывать барщину согласно господарскому постановлению, давая оброк по обычаю.

220. — ⟨Бухарест,⟩ 16 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам и жителям сел, расположенных на землях монастыря Бистрица, отрабатывать на барщине своевременно и давать оброк «из десяти одну, по обычаю».

221. — ⟨Бухарест,⟩ 18 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешающую грамоту игумену монастыря св. Иоана из Бухареста взять во владение 18 людей из Берчень, что живут в поместье монастыря, и всех живущих в поместье Крецешть, обязав их отрабатывать шесть дней на барщине и давать оброк, по обычаю.

222. — ⟨Бухарест,⟩ 20 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, уполномачивает епитропа монастыря Колця заставить всех людей из поместий Слэник, Вэрбилэу и Прэжань, кроме «чоканашей» (забойщиков в соляных копах) отрабатывать «барщину, а не работу» и давать оброк по обычаю, соблюдая монастырскую монополию на продажу вина.

223. — ⟨Бухарест,⟩ 27 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту митрополиту Неофиту с разрешением взять во владение всех людей из поместья митрополии Глушов (Влашка), поставить им пыркалаба и обязать каждого отрабатывать по шесть дней на барщине в год, давая и оброк по обычаю, монастырь же имеет монополию на продажу вина в корчмах.

224. — ⟨Бухарест,⟩ 4 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Арджеша, Константину Брусису постельничему, заставить жителей из Сэлэтрук отрабатывать митрополии барщину, давать оброк и не продавать своего вина.

225. — ⟨Бухарест,⟩ 10 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, посылает Константина Брусиса, исправника Арджеша, искать и привести обратно в селение Сэлэтрука «плаешей» митрополии для «обложения налогом» вместе со всеми, по тому, как распределены в реестре казначейства.

226. — ⟨Бухарест,⟩ 22 сентября. — Михай Раковица, господарь Валахии, поручает великому бану Крайовы заставить жителей села монастыря Виерошул, расположенного за Олтом, заплатить за барщинные дни по 15 бань, как договорились с игуменом.

227. — 15 октября. — Жители из Стэнислэвешть, поместья монастыря Кымпулунг, дают запись игумену об откупе права прода-

вать вино по 4 бани с господарского ведра, в течении десяти лет, на сумму в 16 талеров с половиной, которую погасили.

228. — Бухарест, 20 декабря. — Михай Раковица, господарь Валахии, приказывает «кэмэрашам» соляных копей, откупщикам соляных копей у господаря, обязать «чоканашей» (забойщиков) из Слэника, поместья монастыря Колця, отрабатывать ежегодно как барщину по 400 соляных глыб, которые монастырь волен продать любому купцу.

229. — ⟨Бухарест,⟩ 21 декабря. — Михай Раковица господарь Валахии, дает епитропу монастыря Колця вольную грамоту — заставить людей, живущих в поместьях Слэник, Вэрбилэу и Прэжень, отрабатывать барщину на покосе, жатве и пахоте, давать оброк по обычаю и соблюдать монастырскую монополию на продажу вина.

1742

230. — ⟨Бухарест,⟩ 4 января. — Михай Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям из поместий монастыря Михай-Водэ отрабатывать на барщине по шесть дней в год, в установленные дни, и давать оброк-десятину, а насчет продажи вина крестьяне должны сначала договориться с исправником монастыря.

231. — ⟨Бухарест,⟩ 7 января. — Михай Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Дялул грамоту с разрешением взять в свое владение всех людей с поместий монастыря: Окница, Аниноаса, Подул Хризий, Бэжешти, Рэзвадул, Попша, Сэтени, Глодени из Дымбовицы и Валя Лунгэ из Праховы, установить им барщину — шесть дней в году, оброк по обычаю и монастырскую монополию на продажу вин в корчмах.

232. — ⟨Бухарест,⟩ 10 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Виерошул запретить рубку деревьев в лесах монастыря, кроме как на дрова, и те, кто имеют необходимость в дереве для постройки домов, пусть сначала «договорятся с исправником монастыря платить подать».

233. — ⟨Бухарест,⟩ 22 марта. — Антонаке Калиарх, великий бан Крайовский, приказывает горожанам из Чернеца давать оброк вином (оташтину) за виноградники монастыря Говора, а насчет барщины, поскольку они горожане, пусть договорятся с игуменом.

234. — ⟨Бухарест,⟩ 24 марта. — Михай Раковица, господарь Валахии, разрешает монахиням из монастыря Лэкулеце заставить всех жителей в поместьях Цыца и Петрошица отрабатывать по шесть дней в год на барщине, давать оброк «десятину, по обычаю», и «подать с бочки» за продажу вина, «как смогут договориться».

235. — ⟨Бухарест,⟩ 26 марта. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает, чтобы люди из села Пиетриле, монастыря

Котрочень, давали полностью оброк со всех продуктов, так как не сдержали уговора обработать взамен оброка виноградники монастыря.

236. — ⟨Бухарест,⟩ 21 апреля. — Михай Раковица, господарь Валахии, разрешает боярину Некулае, второму комису, собрать всех людей с его поместья Черчеле (Телеорман) в одно место и основать село «там, где более старое селище», с условием отрабатывать на барщине шесть дней в год и давать десятину.

237. — ⟨Бухарест,⟩ 25 апреля. — Михай Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику из Яломицы расследовать в поместье Брынчень монастыря Дялул злоупотребления, произведенные Ибраимом ага в «одае», называемой Бейлик, в ущерб монастырю, запретить ему продажу вина и водки в корчме, оставив ему лишь столько людей, освобожденных от уплаты налогов, сколько предусмотрено в грамоте господаря.

238. — ⟨Бухарест,⟩ 4 мая. — Михай Раковица, господарь Валахии, дает грамоту на владение некоторыми крепостными из Изворань (Мусчел) монастырю Кымпулунг, наследниками Иоакима и Мани, купленными Матеем Басарабом, за которых Николае Штирбей, зять Раду Голеску, судился с монастырем и проиграл тяжбу.

239. — ⟨Бухарест,⟩ 22 августа. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает разрешительную грамоту игумену монастыря св. Иоана из Бухареста взять во владение те самые два села в поместье Влэдень, куда исправнику Яломицы не следует вмешиваться, так как пыркалабы, назначенные игуменом, наделены властью производить «расправу» над жителями, не выполняющими обязательств.

240. — ⟨Бухарест,⟩ 1 сентября. — Михай Раковица, господарь Валахии, разрешает митрополиту Неофиту держать 22 человека в поместье Болбошань и 95 в Оревице, которые должны давать обычный оброк и отрабатывать на барщине по шесть дней.

241. — ⟨Крайова,⟩ 9 ноября. — Антонаке Калиарх, великий бан Олтении, приказывает исправнику Константину Фэркэшану из Вылчи позвать «судью» города Окнеле Марь, чтобы научить, как убедить горожан, имеющих виноградники в поместье монастыря Бистрица, давать налог за вино (винаричиул) из десяти ведер одно, а не деньги, как они хотят.

1743

242. — 1 января. — Запись в книге митрополии относительно расторжения брака между крепостным и свободной женщиной, которая не хочет «быть в рабстве».

243. — ⟨Бухарест,⟩ 10 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает полномочную грамоту господарскому человеку направиться в село Пиетриле (Влашка), собственность монастыря Котрочень, и заставить жителей выполнять обязательства, взятые по записи перед игуменом взамен освобождения от оброка и оташтины

(оброка вином) или же отдать за прошлое оброк, отработать на барщине и дать оташтину.

244. — ⟨Бухарест,⟩ 19 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, уполнамачивает игумена из Тисманы, обязать всех жителей из поместий монастыря отрабатывать шесть дней на барщине и соблюдать монополию монастыря на продажу вина.

245. — ⟨Бухарест,⟩ 4 февраля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает игумену из Кымпулунга грамоту с разрешением заставить всех людей, поселившихся в поместьях монастыря, отрабатывать шесть дней на барщине и соблюдать монополию на продажу вина, а других, живущих по соседству с владением, обязать давать за выпас скота «сухат», или же отрабатывать на барщине, «помогая» монастырю.

246. — ⟨Бухарест,⟩ 20 февраля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, разрешает митрополиту Неофиту брать весь налог на вино (винаричиул), оброк вином (оташтину) с «перпером» и дары по обычаю с поместий Оревица и Болбошань, а также и 60 бань в год за барщину со всех жителей этих поместий, а с живущих в ските Четэцуя и обычный оброк.

247. — 7 апреля. — Негоица, сын Албула чашника из Букшенешть (Арджеш), дает отпускную запись «Андрею, сыну Иона марталога», так как, считая его крепостным, позвал его на суд, где Андрей доказал документами выкуп своего деда Преды Кэприоряну от предков Негоицы.

248. — 15 апреля. — Станка Глоговяну и ее сын Ионица дарят монастырю Тисмана одного своего крепостного Ене, сына Николчи, с его частью земли из Хэешть и из Грошовень.

249. — ⟨Строешть,⟩ 8 мая. — Священники, пыркалаб и все крестьяне из Строешть дают запись игумену монастыря Бистрица на сумму в 100 злотых в год, что является платой за барщинные дни, за выгон и оброк с поместья, в котором проживают.

250. — ⟨Бухарест,⟩ 19 мая. — Жители из Ѳревицы и Болбошань дают запись митрополиту о своих обязательствах нести ответственность за виноградники и посевы, которые имеют в поместье митрополии.

251. — ⟨Бухарест,⟩ 21 июня. — Михаил Раковица, господары Валахии, дает митрополиту разрешительную грамоту запретить продажу вина и водки без ведома последнего как в Бухаресте на месте митрополии, так и вне, в поместье, под угрозой конфискации.

252. — 28 июня. — «Меджиаши» и священники из Брэнешть дают свидетельское показание архимандриту Онофрею, что бан Нягое Сэкуян оставил в дар митрополии селище в их селе, рядом со Стойкой Мотоакэ, а крепостному Леуштяну даровал освобождение.

253. — ⟨Бухарест,⟩ 28 июля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает разрешение митрополиту Неофиту через своего

управляющего заставить «кэлэрашей и других их хайманале» в поместье Бабеле давать оброк по обычаю и платить за выгон, поскольку они освобождены лишь от барщины.

254. — ⟨Бухарест,⟩ 14 сентября. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Скей монастыря Тутурор Сфинцилор, отрабатывать по шесть дней на барщине, давать оброк и плату за выгон, а если не довольны, пусть придут на суд в диван.

255. — ⟨Бухарест,⟩ 27 сентября. — Михаил Раковица, господарь Валахии, запрещает жителям поместий митрополии, в Бухаресте или в селах вне города, продавать вино и водку без предварительного соглашения с митрополитом, а «подати платить по обычаю».

256. — ⟨Монастырь Кымпулунг,⟩ 17 октября. — Запись о садах из Валя Изворанилор, принадлежавших монастырским и боярским крепостным.

257. — ⟨Крайова,⟩ 29 октября. — Великий бан Крайовы поручает исправнику Константину Брэилойу дать одного пандура, который заставит жителей из Фынтына Банулуй, владения монастыря Мотру, платить по одному злоту за барщину, как договорились с игуменом.

258. — ⟨Бухарест,⟩ 29 декабря. — Михаил Раковица, господарь Валахии, посылает специального посланца на соляные разработки в Слэник заставить «чоканашей» (забойщиков копей) в поместье монастыря Колця отрабатывать барщину — 400 соляных глыб, и привезти «рэваш» — счет монастырю.

1744

259. — ⟨Бухарест,⟩ 8 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Рымник владеть людьми сел из поместий монастыря, поставив им пыркалабов и обязав всех отрабатывать шесть дней барщины, давать десятину по обычаю и не продавать своего вина, а пограничному капитану не вмешиваться.

260. — ⟨Бухарест,⟩ 15 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает пыркалабам из Штефанешть запретить Николаю Штирбею брать на барщину восемь домов крепостных монастыря Кымпулунг, которыми распоряжается игумен, а для дани считать этих людей вместе с селом, как и раньше.

261. — ⟨Бухарест,⟩ 5 апреля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает игумену из Нучета грамоту с разрешением распорядиться чтобы на престольный праздник святого Георгия продавалось лишь монастырское вино «по старому обычаю».

262. — 15 июня. — Константин Брезойану, бывший великий армаш, по поручению господаря расследует недоразумение между игуменами монастырей Кымпулунг и Виерошу о неразделенных местах,

принадлежащих крепостным из Изворань, и дает указ исправить границы, по свидетельству старых людей, в пользу первого.

263. — ⟨Бухарест,⟩ 31 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за митрополитом Неофитом владение селами митрополии: Мэркуца, Ботень, Курэцешть, Тоболя и Кукуець (Илфов), и разрешает ему заставлять жителей отрабатывать на барщине 12 дней, давать оброк, соблюдать монополию продажи напитков, давать треть рыбы, а «вотчинными крестьянами» владеть дальше.

264. — ⟨Бухарест,⟩ 10 декабря. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочие епитропу монастыря Колця взымать барщину солью по 400 глыб с монастырского поместья Слэник, поручив «кэмэрашам» соляных копей заставить «чоканашей» отрабатывать барщину своевременно, а продавать эти глыбы свободно любому купцу.

1745

265. — ⟨Бухарест,⟩ 16 января. — Вельможные бояре судят тяжбу Захарии, который считает себя не по праву крепостным монастыря Мисля, с игуменом и постановляют, чтобы им владел монастырь «как настоящим крепостным».

266. — Куртя де Арджеш, 28 января. — Священники и горожане из Куртя де Арджеш дают свидетельское показание господарю о жителях из Стрэешть, обязанных давать оброк и отрабатывать барщину игумену из Бистрицы, что в прошлом они платили монастырю по «12 уг, то есть 20 талеров», без других обязательств.

267. — ⟨Бухарест,⟩ 28 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает епископу Бузэу собрать в монастыре Винтилэ-Водэ и в поместье Бечень «как можно больше» чужих людей, чтобы договориться о числе барщинных дней, сии будучи обязаны платить лишь подать четырех четвертей (т. е. четыре раза в год).

268. — ⟨Бухарест,⟩ 2 февраля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Голгота, в результате жалобы игумена, владение селами монастыря Тырбачень и Фынтына Рече, где жители обязаны отрабатывать по 12 дней на барщине, давать оброк, соблюдать монополию на продажу напитков и давать с озер «треть рыбы».

269. — ⟨Бухарест,⟩ 19 февраля. — Постановление княжеского дивана об оташтине (оброке вином) с виноградников монастыря Аниноаса на холме Урукештилор: «из 20 ведер одно ведро, и брать деньги, а не вино, с ведра по 20 бань».

270. — ⟨Бухарест,⟩ 23 марта. — Просьба игумена из Котрочень к господарю, выдать ему грамоту, которою обязать крестьян отрабатывать барщину на землях монастыря, и приказ Константина

Маврокордата исправнику из Илфова заставить отрабатывать по 12 дней в год каждого жителя и давать обычный оброк.

271. — 24 марта. — Жалоба игумена из Нучета, адресованная господарю, о том, что жители сел поместья Тополовень не хотят отрабатывать барщинные дни, и постановление Константина Маврокордата исправнику Мусчела заставить их выполнять указание господаря.

272. — ⟨Крайова,⟩ 6 апреля. — Каймакамы Олтении приказывают жителям, имеющим виноградники во владениях монастыря Виерошул, давать оташтину (оброк вином) деньгами, а имеющим посевы в поместье Урыци, отрабатывать 12 дней барщины и платить налог за проданное вино в корчмах во владениях монастыря.

273. — ⟨Монастырь Кымпулунг,⟩ 5 мая. — Василе иеромонах, проигумен из монастыря Кымпулунг, дает запись, что за сумму в 55 талеров продал крепостным, Иону чел Маре и его брату Ните, двух детей цыган, принадлежавших меднику Иону, которых они дадут монастырю, чтобы выкупиться.

274. — ⟨Бухарест,⟩ 20 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправникам и судьям Праховы, чтобы 96 людей из Комарника, жители, принадлежащие монастырю Колця, платили за барщину по 90 бань в год, давали оброк и соблюдали монастырскую монополию на продажу вина.

275. — 25 мая. — Прошение боярина Санду, логофета в диване, направленное господарю, чтобы жители его поместья Хырлешти отрабатывали барщину, и постановление Константина Маврокордата, данное исправнику Телеормана , чтобы эти жители отрабатывали по 12 дней барщины или, с разрешения владельца, давали по одному злоту в год и оброк по обычаю.

276. — ⟨Бухарест,⟩ 9 июня. — Суд вельможных бояр по поводу крепостных из Бэдешть монастыря Кымпулунг, которые просят «освобождения из крепостных», постановляет, что они «настоящие крепостные монастыря».

277. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Прошение игумена из монастыря Котрочень, направленное господарю, с просьбой дать ему грамоту, чтобы заставить жителей поместья Байрактарь и Кэсчиореле отрабатывать барщину, и приказ Константина Маврокордата исправнику Илфова принудить их к 12 дням барщины и обычному оброку, причем могут вместо барщины давать в год по одному злоту, если хочет владелец.

278. — 10 июня. — Игумен из Главачока жалуется господарю, что жители поместья не отрабатывают барщину, а Константин Маврокордат приказывает исправнику Влашки заставить их отрабатывать 12 дней на барщине или платить по одному злоту в год и давать оброк.

279. — Бухарест, 11 июня. — Игумен из Михай-Водэ жалуется господарю, что жители имения Чокэнешть, принадлежащего монастырю, косят сено и выращивают арбузы для торговли с турками из

«Дристора», и оброка не дают, а Константин Маврокордат приказывает Константину Чорану, исправнику и судье Илфова, заставить крестьян выполнять все обязательства и «десятую часть денег» давать лишь тем, кои продают арбузы.

280. — ⟨Монастырь Арнота,⟩ 19 июня. — Игумен из Арноты жалуется господарю, что крепостные монастырских сел Добричень и Богдэнешть не отрабатывают барщину и не дают оброка, поделив между собой поместье, а Константин Маврокордат приказывает исправнику Вылчи принудить их к отработке 12 дней на барщине или же платить деньгами по одному злоту, давать оброк и соблюдать монастырскую монополию на продажу вина и водки.

281. — ⟨Монастырь Кымпулунг.⟩ 20 июня. — Игумен монастыря Кымпулунг дает запись о выкупе «четырнадцати домов» крепостных села Бэдешть, по 25 талеров «семейный человек с детьми» и 12 с половиной «холостой», без земли, чтобы они были свободными людьми.

282. — ⟨Бухарест,⟩ 21 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки обязать жителей поместий митрополии: Фотойа и Обисливи, отрабатывать на барщине 12 дней в году, давать оброк и не продавать вина без разрешения, а если митрополит согласен, каждый будет платить по одному злоту в год, вместо барщины.

283. — ⟨Бухарест,⟩ 21 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Илфова обязать жителей поместий митрополии: Мэркуца, Ботень, Тобыля, и Курэцэшть, отрабатывать 12 дней на барщине или платить деньгами по одному злоту и давать оброк.

284. — ⟨Бухарест,⟩ 27 июня. — Вельможные бояре рассматривают жалобу игумена из Котрочень против крепостных монастырского поместья Тэртэрань, которые владеют несколькими садами, а оброка не дают и на барщине не отрабатывают, под предлогом, что их предки расчистили лес топорами, и признают правым игумена.

285. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает бывшему великому сэрдару Михаю Фэлкояну, исправнику и судье Олта, заставить жителей поместий Доробанц и Белджугул, как и других из Сухаи из Телеормана, давать монастырю Клокочов обычный оброк и отрабатывать 12 дней в год на барщие или платить деньгам и по одному злоту, вместо барщины.

286. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки принудить жителей поместья Подул Доамней, принадлежащего скиту Бабеле, вносить по одному злоту в год эа барщину в два взноса, а ⟨тамошнему⟩ капитану запретить продажу вина без соглашения.

287. — 10 июля. — Несколько жителей из села Джеминиле ⟨Дымбовица⟩, закрепощенных без их ведома боярином Панэ Негоеску и принесенных в дар вместе с поместьем монастырю св. Георгия в Бу-

харесте, подают жалобу господарю, что были притеснены и угнетаются монахами, а Константин Маврокордат утверждает анафору бояр, которые постановляют, что поместье остается монастырю, а жаловавшиеся — свободными людьми.

288. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 6 о к т я б р я. — Постановление боярского дивана Валахии, утвержденное господарем, относительно преимуществ, предоставляемых отчужденным жителям, которые хотели бы вернуться в страну, подробно перечисляющее их обязательства перед господарем и владельцами поместий, где они поселятся.

1746

289. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 0 я н в а р я. — Анафора вельможных бояр Валахии, утвержденная Константином Маврокордатом, относительно права монастыря Арнота на владение поместьем Богдэнешть, после освобождения бывших крепостных, которые выкупили лишь «свои головы» (без земли).

290. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 2 я н в а р я. — Диван Валахии рассматривает в суде спор между монастырем Бистрица и крепостными из сел Вайдеей и Кындой, постановив их выкуп за деньги из казны; дело одобрено Константином Маврокордатом.

291. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 м а р т а. — Господарь и бояре Валахии, дают грамоту об освобождении крепостных, ушедших на чужбину из-за притеснений, если они возвратятся в свои села.

292. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 5 м а р т а. — Митрополит Валахии, Неофит, освобождает крепостных митрополии из Тырговиште и из Бухареста, купив в возмещение митрополии за собственные деньги поместье Пэтроайа, за которое дал 3500 талеров.

293. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 0 а п р е л я. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители райи (области, подвластной Османской империи) Джурджу, имеющие виноградники в Дайе и не желающие давать оташтину (оброк вином) монастырю Кэшчиореле, явились в десятидневный срок в диван, а в случае отказа игумен берет их виноградники за счет монастыря.

294. — 1 4 а п р е л я. — Анафора бояр господарю, относительно просьбы Яне Пуркариула и его брата Нягу указать, по какому праву ими владеет монастырь Валя (Мусчел), и, доказав, что они крепостные, разрешают им выкупиться.

295. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 6 м а я. — Прошение великого ключника Константина Брынковяну, направленное господарю, чтобы заставить жителей его поместья Гэчень отрабатывать барщину и другие обязательства, и постановление вельможных бояр, чтобы исправник волости Саака заставил их отрабатывать 12 дней барщины, давать оброк, плату за проданное вино, утвержденное постановлением Константина Маврокордата .

296. — ⟨Монастырь Хурез,⟩ 9 мая. — Поп Ион, пыркалаб Ионашку и другие «мошнены» из Хуреза жалуются господарю, что игумен монастыря пытается их выгнать из поместья, отбирая скот для своих дел и посылая их на барщину сверх условленных дней.

297. — ⟨Бухарест,⟩ 9 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, утверждает постановление вельможных бояр приказать исправнику Мусчела составить список крепостных монастыря Арджеш, которые высказались желающими выкупиться за цену в 10 талеров.

298. — ⟨Бухарест,⟩ 16 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, утверждает постановление дивана относительно жителей поместья Аджешть ключника Иордаке, которые обязаны давать оброк по обычаю, отрабатывать 12 дней барщины или платить деньгами, если владелец согласен, по одному злоту за каждый год.

299. — ⟨Монастырь Козия,⟩ 19 июня. — Монастырь Козия разрешает «жудечам» из Жибли обрабатывать часть монастырского поместья из Койски вниз по долине к Олту, меж каменных крестов, дар их предков, на условиях, установленных для барщины и оброка.

300. — ⟨Бухарест,⟩ 5 августа. — Господарь и бояре Валахии дают указ об освобождении всех крепостных, посредством выкупа за 10 талеров с каждого, либо по доброй воле владельцев.

301. — ⟨Бухарест,⟩ 13 сентября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает митрополиту грамоту с разрешением привести в поместье Бэнешть (Дымбовица) людей, «издавна ушедших на чужбину», с уточнением, что если среди них есть крепостные, то «будет даровано освобождение из крепостных им и всем их родичам».

302. — 1 ноября. — Сафта Крецулеску, дочь Константина Брынковяну, вместе с четырьмя своими сыновьями, даруют вольную запись Иону Чуркэ и его брату Марину из села Горош (Мехединц).

303. — 23 ноября. — Некулай Арджетояну дает отпускную запись из крепостных Некуле, сыну Стана Бурлуша, с его пятью сыновьями, Опрей, Раду, Думитру, Станом и Ионом, которые выкупились за сумму в шестьдесят талеров без земли.

1747

304. — ⟨Монастырь Арнота,⟩ 3 февраля. — Игумен из Арноты жалуется господарю, что после освобождения крепостных из Богдэнешть, выкупленных на деньги казны, два «жудеча», Георге и Михаила Чокан, с бывшими крепостными «взяли половину поместья», и просит назначить бояр для расследования на месте.

305. — ⟨Бухарест,⟩ 12 февраля. — Вельможные бояре, рассудив тяжбы жителей из Строешть с монастырем Бистрица, оста-

вляют в силе требования игумена — 75 талеров в год или же отработка каждым 12 дней барщины и обычный оброк.

306. — 20 февраля. — Игумен Монастыря Кымпулунг дает отпускную запись Иону и Стэнилэ, сыновьям Василе Лиц из села Бэдешть (Мусчел), которые выкупились, без земли, за сумму в 20 талеров.

307. — ⟨Бухарест,⟩ 25 февраля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Бузэу и «бешлиагаси» (капитан турецких конников) позаботиться о сборе доходов с поместий Чорани и Яшул (Рымник), принадлежавших ранее епископии Бузэу и взятых теперь в казну, прислав затем подробный отчет господарю.

308. — ⟨Бухарест,⟩ 25 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет запись, сделанную Пырву Кантакузино Мэгуряну об освобождении из крепостных Ромчи Лунджяну из села Криков, который выкупился за десять талеров.

309. — ⟨Бухарест,⟩ 29 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Мусчела направить посланца вместе с одним господарским человеком в Тополовень выбить затычки на бочках продавцов вина, торговавших без разрешения игумена из Нучета, и оштрафовать виновных.

310. — 6 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает митрополии грамоту с разрешением брать «оброк и дань земли» с поместий Орзешть, Чорэняска и Копэчанка (Прахова), приглашая недовольных явиться в диван.

311. — ⟨Бухарест,⟩ июнь. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену из Козии грамоту с разрешением владеть селами Жибля, Кэлимэнешть, Братовоешть и Орля, расположенными во владениях монастыря, и обязать жителей отрабатывать 12 дней барщины, давать оброк и соблюдать монополию на продажу вина.

312. — 9 декабря. — Несколько жителей из Окнеле Марь, имея дома и по огороду в поместье Сухашул монастыря Бистрица, договариваются в записи с исправником игумена, платя каждый по 60 бань в год.

1748

313. — ⟨Бухарест,⟩ 1 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение митрополиту Неофиту распорядиться, чтобы все жители поместья митрополии из Бухареста давали за наем места по две телеги дров и отрабатывали шесть дней барщины во время сенокоса.

314. — ⟨Бухарест,⟩ 2 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Брынковень заставить жителей поместий, которые он имеет в Романац, приказав им непосред-

ственно давать оброк по обычаю, отрабатывать 12 дней барщины и соблюдать монополию на продажу вина.

315. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает исправнику митрополии грамоту с разрешением заставить людей поместий Лучиень, Сэкуень, Войнешть и Аниноаса (Дымбовица) давать оброк по обычаю и отрабатывать по шесть дней барщины, соблюдая монополию на продажу вина.

316. — ⟨Крайова,⟩ 22 июля. — Константин Дудеску, великий бан Крайовы, приказывает и жителям, которые выкупились, из сел Добричень и Богдэнешть давать оброк натурой и отрабатывать барщину монастырю Арнота, под угрозой, что будут посажены в тюрьму.

317. — ⟨Крайова,⟩ 1 сентября. — Константин Дудеску великий бан Крайовы, дает разрешение игумену из Стрехайи собрать всех жителей поместий монастыря на старое селище близ монастыря и обязать их давать оброк и отрабатывать барщину.

318. — ⟨Бухарест,⟩ 3 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену скита Пырлиц из Мусчела грамоту с разрешением заставить жителей поместья скита давать оброк, отрабатывать по шесть дней барщины, «однако барщину, а не деньги», соблюдать монополию на продажу вина и давать по 2 бани с козы.

319. — ⟨Бухарест,⟩ 4 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Котрочень грамоту с разрешением заставить жителей поместий, которые освобождены от оброка, отрабатывать барщину, «как отрабатывали до сих пор» или давать с дома по одному злоту, не продавать вина без разрешения.

320. — ⟨Бухарест,⟩ 23 декабря. — Григоре Гика, господарь Валахии, доводит до сведения игумена монастыря Бистрица, что отдал распоряжение великому бану Крайовы привести непокорных людей из поместий из Романац и заставить их платить за выгон и давать оброк, а относительно поместья из Арджеша исправники уезда должны взимать у крестьян 60 талеров в год.

321. — ⟨Бухарест,⟩ 23 декабря. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Рэдукану, исправнику Арджеша, расследовать и получить с жителей поместья Строешть, монастыря Бистрица, плату 60 талеров в год для игумена, с которым сговорились насчет барщины.

322. — Игумен из Арноты жалуется Григоре Гика, господарю Валахии, что Михайлэ Чокан и Георге с их ватагой вместе с бывшими крепостным из Богдэнешть захватили часть монастырского поместья «под предлогом, что и они имели половину межи», и просит произвести расследование.

1749

323. — ⟨Бухарест,⟩ 18 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение игумену из Козии, вместе с исправни-

ком уезда, заставить тех, кто ловит рыбу в озере в поместье Орля, давать причитающуюся десятину, приказав крестьянам соблюдать монополию монастыря на продажу вина и водки.

324. — 14 марта. — Жители села Романь дают запись игумену из Хуреза, в которой обязуются отрабатывать монастырю по три дня барщины с человека на прополке и на покосе, один день с плугом на пашне за право свободно пасти скот или откупить эти дни по 15 бань каждый.

325. — 18 мая. — Жители села Петришор обязуются в записи игумену из Буковэц работать на пахоте под кукурузу и пшеницу, которые затем сожнут и обмолотят, давая также оброк натурой и подать (хавает) за продажу вина.

326. — ⟨Бухарест,⟩ 14 июля. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Котрочень взимать с поместья Фэкэйань (Яломица), принадлежащего монастырю, оброк натурой, кроме барщины и кырчумарита (налог с корчмы), откупленных жителями до праздника св. Димитрия.

327. — 21 октября. — Ене, Иоан и Соаре, сыновья Войку из селища Изворань, крепостные монастыря Кымпулунг, дают запись игумену, что предлагают их части земли в обмен на некоторую сумму денег, которою заплатят свой долг туркам.

1750

328. — ⟨Бухарест,⟩ 23 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители, имеющие виноградники в поместье Дырмокса, давали монастырю Тисмана оброк вином, оброк с земли, из 20 ведер одно, в отличии от винаричия — налога на вино, который должны давать господарю.

329. — ⟨Бухарест,⟩ 25 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Санду Букшэнеску, исправнику Вылчи, заставить жителей из Кэлимэнешть и Жибли давать монастырю Козия оброк натурой и с мельничьих жерновов, которые они изготовляют, и соблюдать монополию на продажу вина и водки.

330. — ⟨Бухарест,⟩ 28 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, постановляет, что за оброк солью, который причитается ему с поместья Телега, монастырь Мэрджинень должен получать от «кэмэрашей» соляных разработок шесть сотен талеров в год.

331. — ⟨Фэкэйань,⟩ 9 февраля. — Жители из села Фэкэйань дают запись игумену из Котрочень об обязательствах платить за барщину деньгами, а оброк натурой, по обычаю.

332. — ⟨Бухарест,⟩ 14 мая. — Григоре Гика, господарь Валахии, по просьбе игумена монастыря Арджеш, доводит до сведения всех иностранцев, прибывающих в страну и отчужденных, их обязатель-

ства перед казной и владельцами поместий : шесть талеров в год налога, оброк и шесть дней барщины.

333. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 5 и ю н я. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Рэдукану, исправнику Вылчи, заставить жителей поместья Горунишул монастыря Титиречул отрабатывать барщину и давать оброк натурой, а оброк вином давать вином, а не деньгами.

334. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 4 а в г у с т а. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает бывшему великому чашнику Василаке Канела, исправнику Праховы, заставить жителей поместья Комарник давать оброк натурой и со всего чем пользуются посланцу монастыря Колця.

335. — 4 а в г у с т а. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает капитанам из Ликирешть и Стельника заставить жителей этих поместий давать оброк с посевов и с сена епитропу монастыря Колця.

336. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 0 а в г у с т а. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Иордаке, великому медельничеру (боярский чин), исправнику Влашки, обязать жителей поместья скита Бабеле платит «сухат» (плату за выгон) за овец и коз, которые пасутся и портят лес.

337. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 6 а в г у с т а. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки заставить жителей поместий Кобия, Кэпшуна и Раковица и налогоплательщиков, работающих у турок, отрабатывать монастырю Кобия шесть дней барщины и платить за выгон по обычаю тем, кто живет на других поместьях.

338. — 8 с е н т я б р я. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает судебное решение монастырю Мисля на владение поместьем Синешть с его крепостными, которые пытались оспаривать свое положение и считаться свободными людьми.

339. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 7 с е н т я б р я. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает «кэлэрашам» из Ликерешть и «сараджелам» (всадники нерегулярных отрядов) из Стельника вспахивать землю, как они обязались и в требуемые сроки, монастырю Колця, во владениях которого проживают.

340. — 5 н о я б р я. — Влад, сын Войко, крепостной монастыря Кымпулунг, дает запись игумену Никодиму, что за полученную помощь, дарит монастырю его часть деревьев из селища Изворань.

341. — ⟨М о н а с т ы р ь Б а н у,⟩ 2 4 н о я б р я. — Жители из Максин дают запись игумену из Банул, в которой обязуются не рубить монастырский лес, а в случае рецедива будут отведены к исправнику, чтобы он их «оштрафовал».

342. — Жители сел Нучет, Мовила Тэйатэ и Оларь жалуются господарю, что притесняются игуменом монастыря Нучет, подробно указывая необычные повинности и обязательства, которые им вменяют.

1751

343. — Бухарест, 14 апреля. — Вельможные бояре судят ключника Михалаке, против которого жители из Изворул де Жос направили жалобу господарю, и предлагают изъять поместье Изворул де Жос из его владения и отдать крестьянам, как возмещение за грабеж и обиды, которые он им причинил.

344. — ⟨Бухарест,⟩ 11 мая. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Мехединца заставить людей, что живут в поместье монастыря Мотру, отрабатывать барщину по обычаю и наказать тех, кто производить потраву посевов.

345. — ⟨Бухарест,⟩ 15 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену из Дялул грамоту с разрешением взимать оброк со всех людей, живущих в поместьях монастыря, зерном, «а не скирдами».

346. — ⟨Бухарест,⟩ 20 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает игумену из Винтилэ-Водэ явиться в диван на суд, как обжалованному некоторыми бывшими крепостными ,давно выкупившимися, что монастырь владеет 2000 саженями их вотчины.

347. — ⟨Бухарест,⟩ 7 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену из Тисманы грамоту с разрешением заставить жителей поместий монастыря отрабатывать по 12 дней на барщине, давать оброк со всего, чем пользуются, по обычаю, и соблюдать монополию продажи вина в селах.

348. — 12 ноября. — Несколько жителей дают запись Раду Фэркэшану о соглашении насадить виноградники в его поместье Предешть (Вылча) с условием давать ему оброк вином — оташтину, из двадцати ведер одно, по обычаю, кроме господарского винаричия — налога на вино, а если покинут виноградники — земля остается тоже собственностью владельца.

1752

349. — ⟨Бухарест,⟩ 17 марта. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает бывшему великому шатрарю Джорджиану, исправнику Яломицы, заставить жителей из сел Брэнчень, Жигэлия и Бейлик отрабатывать монастырю Дялул «обычную барщину», соблюдать монополию монастыря на продажу вина и платить за выгон тем, кто живет в других поместьях, а скот пасет там. Игумену вменяется снести корчму в Бейлике — турецкой «одайе» — и перенести ее в Жигэлию

350. — ⟨Бухарест,⟩ 18 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает великому бану Крайовы, Барбу Вэкэреску, расследовать жалобу игумена из Арноты, что Милайлэ Чокан и Георге, вместе со ватагой выкупившихся крепостных захватили в свое вла-

дение часть монастырского поместья из Богдэнешть, а Михай Диикулеску продал туркам весь доход поместья Кучешти, которым владеет совместно с монастырем.

351. — ⟨Бухарест,⟩ 24 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы заставить людей поместья скита Турбац отрабатывать по шесть дней на барщине и соблюдать монополию на продажу вина и давать «дань поместья».

352. — ⟨Крайова,⟩ 7 июля. — Барбу Вэкэреску, великий бан Крайовы, постановляет, чтобы жители из села Говора, которые выкупились из крепостных без земли во времена Константина Брынковяну, не должны больше владеть фруктовыми садами, поскольку срок истек.

353. — 13 июля. — Игумен из Арноты жалуется великому бану Крайовы, что жители из Добричень и Богдэнешть, выкупившиеся из крепостных, продолжают владеть садами и деревьями монастыря и не признают исправников, посланных им. Великий бан постановляет, чтобы исправник Вылчи наказал их ударами по пяткам.

354. — ⟨Монастырь Котмяна,⟩ 20 ноября. — Дионисие, игумен монастыря Котмяна, дает договорную грамоту жителям поместья Чокэнешть (Мусчел) об уплате деньгами и оброке натурой.

355. — ⟨Бухарест,⟩ 26 ноября. — Матей Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Главачок грамоту с разрешением заставить людей поместья Чернэтешть (Сэкуень) отрабатывать на барщине по шесть дней в год, давать оброк натурой, не продавать вино без разрешения, платить за коз и за ульи.

356. — ⟨Бухарест,⟩ 27 декабря. — Матей Гика, господарь Валахии, дает архимандриту Никифору, игумену монастыря Арджеш, письменное разрешение заставить жителей поместья Соашул (Вылча) отрабатывать на барщине по шесть дней в год и давать оброк натурой «по обычаю», соблюдать монополию на продажу вина и другие обязательства для крестьян.

357. — ⟨Бухарест,⟩ 29 декабря. — Негре, Раду и Ионашку, жители из села Чупельница (Саак), купившие 37 лет назад по одному погону места для виноградника у игумена скита «Иордаке Ворник», дают запись митрополии на ее новые претензии, соглашаясь уплатить оброк за вино — оташтину, деньгами за десять прошедших лет, а в будущем по 60 бань с погона.

1753

358. — ⟨Бухарест,⟩ 11 января. — Матей Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Котрочень грамоту с разрешением заставить всех людей с поместья Пиетриле (Влашка) отрабатывать по шесть дней барщины в год, давать оброк по обычаю и не продавать вино без разрешения.

359. — ⟨Бухарест,⟩ 7 февраля. — Матей Гика, господарь Валахии, дает митрополии грамоту с разрешением заставить людей из ее поместий из Арджеша отрабатывать по 12 дней барщины, давать оброк натурой и со всего, чем пользуются, соблюдать монополию на продажу напитков.

360. — ⟨Бухарест,⟩ 11 февраля. — Матей Гика, господарь Валахии, дает великому ворнику Константину Брынковяну право на монопольную продажу напитков в его поместье Гэджень, точно определяя условия, на которых крестьяне могут продавать свое вино.

361. — ⟨Бухарест,⟩ 13 марта. — Матей Гика, господарь Валахии, дает игумену из Деалула грамоту с разрешением заставить жителей монастырских поместий из Яломицы отрабатывать по шесть дней на барщине в год, давать оброк и не продавать вина без разрешения.

362. — ⟨Бухарест,⟩ 31 марта. — Матей Гика, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Попешть (Илфов), которое принадлежит монастырям Михай Водэ и св. Екатерины, отрабатывающим по шесть дней на барщине, по половине каждому монастырю, что по соглашению игуменов в настоящем году будут обязаны отрабатывать все дни барщины лишь монастырю Михай Водэ.

363. — ⟨Бухарест,⟩ 1 августа. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Попешть (Илфов), которое принадлежит монастырям Михай Водэ и св. Екатерины, отрабатывать барщину в этом году целиком на Михай Водэ, шесть дней, а в будущем, по три дня каждому монастырю.

364. — 24 декабря. — Жители из Строешть дают запись исправнику на сумму в 350 талеров, за которую заложено поместье Строешть ключарю Минку Букшэнеску, обязуясь, что в пятнадцатидневный срок отдадут упомянутую сумму в руки игумена монастыря Бистрица, устранив чужое вмешательство в поместье.

1754

365. — ⟨Бухарест,⟩ 1 февраля. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Мусчела принудить жителей с поместий Чокэнешть и Стэнчешть монастыря Котмяна, отрабатывать барщину, как и в других местах, и не продавать вина или водки в селах, кроме монастырского.

366. — ⟨Бухарест,⟩ 21 февраля. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки расследовать жалобу игумена из Главачока на жителей сел Колцени, Унгень, Подень и на других, живущих в иных поместьях, где отрабатывают барщину, а в монастырских пасущих скот, обязав их платить за выгон по 12 бань со скотины.

367. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 22 ф е в р а л я. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену из Главачока грамоту с разрешением запретить жителям из Чоканешть, Кэтунул и других сел рубить лес без разрешения и ловить рыбу в речке Дрымбовнике.

368. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 15 м а р т а. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает Петре, бывшему великому стольнику великому ворнику г. Тырговиште, позвать на суд жителей из Скей, против которых Калиник, игумен монастыря Тутурор Сфинцилор (Всех Святых), подал жалобу, что живут в поместье, а барщину не выполняют, оброка не дают, заявляя, что это их владение.

369. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 22 а п р е л я. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Тисмана грамоту с разрешением заставить людей его поместий отрабатывать по 12 дней барщины в год «как и боярам», давать оброк и не продавать вина или водки в селах без разрешения.

370. — 30 м а я. — Константин Крецулеску, бывший великий спэтар, продает ключнику Штефану Балотэ, поместье Сымбурешть (Арджеш), купленное его отцом с «шестьюдесятью душами цыган и двумя крепостными», за сумму в 650 новых талеров, без упомянутых цыган и крепостных.

371. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 9 и ю н я. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает разрешение митрополии заставить жителей поместья Фотойа отрабатывать по двенадцать дней барщины ежегодно, давать оброк натурой, соблюдать монополию на продажу напитков, платить по две бани с козы и по три с улья и давать из десяти рыб одну рыбу, приказав исправнику Влашки наказать тех, кто осмелится рубить лес в этом поместье.

372. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 4 о к т я б р я. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки запретить жителям и «кэлэрашам» из Подул Доамней, проживающим в поместье митрополии, пасти скот и рубить лес поместья Главачок.

1755

373. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 я н в а р я. — Константин Раковица, господарь Валахии, уполномачивает человека монастыря Котрочень сторожить лес поместья Бэрбулешть (Яломица), который рубят жители тех мест, лес же служит защитой для людей и их скота во время метелей.

374. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 28 я н в а р я. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям из Лотру сговориться с игуменом монастыря Козии, который за то, что они живут в поместье монастыря, требует, чтобы вместо годового количества форели впредь давали обычный оброк натурой, а если они не довольны и имеют «какие-нибудь старые установления» пусть явятся на суд дивана.

375. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июля. — Константин Раковица, господарь Валахии, разрешает монастырю Гэисени (Дымбовица) брать с виноградников, которые будут посажены жителями в его поместье Ончешть (Влашка), оташтину, одно ведро из десяти и 30 бань с души.

376. — ⟨Бухарест,⟩ 3 августа. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает чашнику Кирице Дойческулу грамоту с разрешением обязать всех людей из его поместья Чулница (Яломица) отрабатывать ему на барщине по шесть дней, давать оброк с посевов, соблюдать монополию на продажу вина и давать по две бани с козы и по три бани с каждого пчелиного улья.

377. — ⟨Бухарест,⟩ 10 ноября. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Титиречул из Вылчи грамоту с разрешением обязать жителей поместья Горунишул отрабатывать на барщине по шесть дней, давать оброк, соблюдать монополию на продажу вина и давать по две бани с козы и по три бани с пчелиного улья.

1756

378. — 11 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, по жалобе игумена дает монастырю Арнота грамоту с разрешением обязать жителей из Добричень отрабатывать на барщине 12 дней или платить по одному злоту, давать оброк, и не продавать вина без разрешения.

379. — ⟨Бухарест,⟩ 16 июня. — Игумен монастыря Арноты жалуется господарю, что жители монастырских поместий, которые выкупились из крепостного состояния, не выполняют свои обязательства и преследуют монахов, а Константин Маврокордат приказывает исправникам за Олтом обязать их работать на барщине или давать по злоту в год, давать оброк и не продавать вино без разрешения.

380. — ⟨Бухарест,⟩ 30 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает чтобы жители сел, расположенных в поместьях митрополии в уезде Илфов, отрабатывали семейные, по 12 дней на барщине или — по требованию владельца — платили по злоту в год, давали оброк и соблюдали монополию на продажу напитков.

381. — 20 июля. — Отметка о получении оброка и других доходов с поместья Мирчаска (Яломица), которую великий ворник Константин Дудеску дает монастырю Сфинций Апостоль (Св. Апостолов).

1757

382. — ⟨Бухарест,⟩ 6 апреля. — Анафора великого логофета, утвержденная Константином Маврокордатом, господарем Валахии, относительно обязательств крестьян из поместий монастыря Арджеш выполнять их согласно господарскому решению.

383. — ⟨Бухарест,⟩ 14 мая. — Анафора великого логофета, утвержденная господарем, о судебном решении относительно обяза-

тельств жителей из поместий скита Шербэнешть отрабатывать на барщине 12 дней или же платить по злоту в год, давать оброк по обычаю и соблюдать монополию скита на продажу вина.

384. — 6 июля. — Показания группы крестьян поместья Мурджи по тяжбе бывшего великого сердаря Матея Крецулеску с «мошненами» Григоре, Драгомиром и их ватагой.

385. — ⟨Крайова,⟩ 23 июля. — Константин Брынковяну, великий бан, уведомляет игумена из Хуреза, что, по решению дивана, поместье Байя де Фиер (Горж) остается монастырю, а жители будут освобождены из крепостных, будут отрабатывать на барщине 12 дней и давать оброк натурой.

386. — 30 сентября. — Оброк с имения Чолнешть митрополии Валахии между 1754—1757 годами.

387. — 6 октября. — «Мошнены» из Будиштень, имеющие землю в общей собственности с монастырем Котрочень, дают запись игумену, что они согласны на две пятых оброка, собранного натурой, а монастырю чтобы отрабатывали барщину и жители, обязанные это делать.

1759

388. — ⟨Бухарест,⟩ 2 февраля. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместий Тынтава и Орешти (Илфов) бывшего второго логофета Думитраке отрабатывали на барщине 12 дней или платили по злоту в год, давали оброк, соблюдали монополию владельца на продажу вина, давали по две бани с козы и по три бани с пчелиного улья.

389. — ⟨Бухарест,⟩ 25 мая. — Филарет, митрополит Валахии, уполномачивает Серафима, игумена скита Дидешть, поднять и привести в митрополию цыган из скита Гылмееле, а в случае неповиновения, исправник из Олта окажет ему помощь «бешлиями или служивыми».

1760

390. — ⟨Бухарест,⟩ 18 января. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместья Гэджень (Саак) великого логофета Константина Брынковяну отрабатывали 12 дней в год на барщине, по требованию владельца, платили один злот, давали оброк и соблюдали монополию на продажу вина.

1761

391. — ⟨Бухарест,⟩ 20 января. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители сел поместья Валя Маре скита Нэмэешть отрабатывали на барщине по 12 дней, или по требованию владельца платили по одному злоту, давали оброк, не прода-

вали вина без разрешения, давали по две бани с козы и по три бани с каждого пчелиного улья.

392. — ⟨Бухарест,⟩ 5 марта. — Скарлат Гика. господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместий скита Вэлень (Саак), подворья монастыря Котрочень, отрабатывали на барщине по 12 дней, или давали деньгами по одному злоту, давали оброк, не продавали вино без разрешения, давали одну рыбу из десяти, платили две бани с козы и три бани с улья.

393. — ⟨Крайова,⟩ 17 марта. — Каймакамы престола Крайовы судят жалобу бывшего великого медельничера Фотия Влэдояну на жителей его имения Предешть, которые вырубили его лес и обтесали 800 столбов, которые продали в Крайове, и сожгли его усадьбу в селище, и решают чтобы ему возместили деньгами требуемые им суммы.

394. — ⟨Бухарест,⟩ 11 мая. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Вылчи расследовать жалобу игумена из Арнсты на жителей из Добричень и обязать их платить оброк с сена.

395. — ⟨Бухарест,⟩ 20 ноября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту арнауту Симе сторожить лес скита Бану в поместье Максин, не допуская, чтобы кто-либо рубил дрова без разрешения игумена.

1762

396. — ⟨Крайова,⟩ 16 декабря. — Каймакам Крайовы приказывает жителям сел Добричень и Богдэнешть отрабатывать монастырю Арнота двенадцать дней на барщине или платить по одному злоту и давать оброк со всех продуктов.

397. — ⟨Крайова,⟩ 16 января. — Каймакам Крайовы судит жалобу игумена из Половрач на крестьян монастырского поместья, которые отказываются давать оброк и работать на барщине, предъявляя документы о том, что они свободные, и признает правоту игумена.

398. — ⟨Крайова,⟩ 17 января. — Каймакам престола Крайовы приказывает судьям Горжа отправиться в монастырь Половрач и подробно расследовать убытки, причиненные крестьянами, которые вырубили лес и отказываются давать оброк и работать, чтобы установить причиненные убытки.

399. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июня. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Арджеш грамоту с разрешением привести (чужих) людей из «Венгерской страны» в поместье Сухашул, которые будут записаны в казне как «рупташи» (платящие лишь «рупту» — налог по доброму согласию), которым судья из Окнеле Марь не должен причинять насилий.

400. — 5 сентября. — Иордаке постельничий просит господаря разрешить его спор с Янаке Мавродином, который увел жителей села Лэчени из его поместья к себе, а потом жители вернулись на старое селище, вызвав недовольство противника.

401. — ⟨Бухарест,⟩ 3 октября. — Анафора бояр дивана господарю относительно тяжбы между постельничим Иордаке Чокэнеанул и Янаке Мавродином, постельничим, из-за жителей поместья Лэчени, насильно переведенных в Збрэглезиле.

1764

402. — ⟨Бухарест,⟩ 13 января. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям Кэлимэнешть и всем, кто будет находиться на земле монастыря Козия, отрабатывать на барщине 12 дней, давать оброк, не продавать вино без разрешения, давать одну рыбу из десяти, по две бани с козы и по три с улья.

403. — ⟨Бухарест,⟩ 14 апреля. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Илфова отправиться в Киселет, в поместье монастыря Раду-Водэ, и заставить жителей не продавать свое вино без разрешения игумена.

404. — ⟨Бухарест,⟩ 4 июня. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместий Оравица, Болбошани и Гогоши (Мехединц) работали на барщине для митрополии «по старому обычаю» или платили девяносто бань каждый, давали оброк и оташтину, платили за выпас овец, коз и свиней, как и раньше платили, а для тех, кто не подчинится, исправнику уезда произвести «расследование».

405. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает капитану из Хидовойа не менять назначения дома, купленного монастырем Пантелимон для склада урожая, и оказать помощь при взимании оброка натурой.

406. — ⟨Штефэнешть,⟩ 4 августа. — «Мошнены» из Штефэнешть дают игумену монастыря Арджеш запись, по которой обязуются подчиняться и давать оброк, пока не смогут явиться в диван, чтобы судиться.

407. — ⟨Бухарест,⟩ 12 августа. — Штефан Раковица, господарь Валахии, наряжает исправничела (десятника) позаботиться о сборе оброка с урожая поместья Козлечул, назначенного к продаже с торгов «по высочайшему приказу» и поручает ему вести точный учет всего, что будет собрано.

408. — ⟨Бухарест,⟩ 3 сентября. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает, чтобы «все кэлэраши и прочие хайманале», живущие в поместье Бабеле, в Подул Доамней, давали митрополии оброк натурой, соблюдали монополию владельца на продажу

напитков, давали за выпас по шесть бань с головы скота или свиньи и по три бани с улья, овцы или козы, поскольку они освобождены от барщины.

409. — ⟨Бухарест,⟩ 28 сентября. — Штефан Раковица господарь Валахии, приказывает исправнику Мусчела, по жалобе игумена из монастыря Раду-Водэ, обязать обрабатывающих виноградники, давать оброк с садов «по обычаю».

1765

410. — 4 июня. — Косма, епископ из Бузэу, просит господаря вмешаться, чтобы обязать турок из Брэилы, взявших в аренду доходы с пастбищ трех поместий епископии, уплатить арендную плату по обычной цене, а Штефан Раковица приказывает исправникам из Рымникул-Сэрат договориться с забитом (комендантом) о получении денег.

411. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июня. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Дымбовицы произвести следствие и обязать жителей поместья Дридул давать оброк и работать на барщине для монастыря Дялул, по обычаю.

412. — ⟨Бухарест,⟩ 12 декабря. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители сел в поместьях монастыря Котрочень: Пиетриле, Луйка и другие, отрабатывали на барщине по 12 дней и давали оброк натурой.

1766

413. — ⟨Бухарест,⟩ 11 января. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Илфова расследовать потраву, произведенную людьми из Дрэгоешть в лесу Крэчунешть, монастыря Раду-Водэ, и обязать их уплатить за убытки.

414. — ⟨Бухарест,⟩ 5 февраля. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Дымбовицы произвести расследование в селе Скей, почему жители не отработали барщину и не отдали оброка монастырю Тутурор Сфинцилор (Всех Святых), и заставить их давать «обычай земли».

415. ⟨Бухарест,⟩ 23 февраля. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители из всех сел во владениях монастыря Марджинень отрабатывали по 12 дней на барщине или платили по одному злоту в год, давали оброк, не продавали вина без разрешения, давали десятину рыбы, давали по две бани с козы и по три бани с улья.

416. — ⟨Бухарест,⟩ 26 июня. — Скарлат Гика, господарь Валахии, призывает жителей, бежавших за границу, вернуться и поселиться в поместьях митрополии: Тоболя, и Тэмэшаска из Илфова, с

облегчением установляемых податей и с обязательством не увеличивать их дальнейшем.

417. ⟨Бухарест,⟩ 3 сентября. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы господарский человек и исправник Влашки расследовали неподчинение жителей из Подул Доамней, которые скосили сено с поместья Грэдиштя монастыря Раду-Водэ, избив человека, посланного игуменом, и дать им судебное решение.

418. 13 сентября. — Ангелаке и Штефан, сыновья попа Павла из Фундень, дают запись великому чашнику Янаке Вэкэреску, в которой обязуются не искать больше «ссоры и раздоров» — условие, на котором им будет разрешено проживать дальше в поместье, купленном им.

419. ⟨Бухарест,⟩ 27 декабря. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы в поместье Фундень бывшего великого казначея Бади Штирбея никто не продавал вина и водки, пока не сговорится с владельцем поместья.

1767

420. ⟨Бухарест,⟩ 22 мая. — Жители из Кэлимэнешть дают запись игумену из Козии, перед великим логофетом Пырву Кантакузино, о барщине на виноградниках, на покосе и жатве в поместье монастыря, как и об оброке с кукурузы в «четверик с 22 ока».

1768

421. ⟨Бухарест,⟩ 1 июля. — Анафора митрополита Валахии к господарю, расследующая жалобу крестьян из Жибли на игумена монастыря Козия, с предложенияими, внесенными для устранения споров.

422. ⟨Бухарест,⟩ 7 июля. — Митрополит Валахии доводит до сведения игумена из монастыря Козия расследование жалоб крестьян из Жибли, направленных против него, и меры, предлагаемые для устранения раздоров.

423. ⟨Бухарест,⟩ 13 сентября. — Александр Скарлат Гика, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители из сел поместья скита Бребу выполняли обязанности в сответствии с уложением Константина Маврокордата.

1770

424. 15 марта. — Несколько жителей, неоднократно «отказывавшихся платить оброк», дают запись игумену синаиту, киру Нилу, обязующую жителей платить за сено и кукурузу, взятые в поместьях

монастыря, платить и «весь оброк по обычаю», не пахать и не косить без соглашения, соблюдая и монополию на продажу напитков.

425. ⟨Бухарест,⟩ 26 апреля. — Бояре дивана Валахии постановляют для всех жителей поместий Пырлици из Дымбовицы, Пырлита и Херешть из Илфова монастыря Пырлици отрабатывать по 12 дней на барщине или давать по 90 бань, давать оброк, не продавать вина без разрешения, давать по две бани с козы и по три бани с улья.

426. 18 июня. — Дьякон Ион из Голешть дает письмо игумену из Арджеша, в котором заявляет, что он доволен, что его оставили жить в поместье монастыря с оброком и барщиной, и не скажет более, «что это поместье наше».

427. 23 июня. — Маноле Джиане Русет, господарь Валахии, приказывает чтобы жители поместий из Рымника монастыря Раду-Водэ давали десятину натурой и «обычную барщину», соблюдая монополию на продажу вина в селах.

1771

428. 15 апреля. — Маня виноградарь соглашается работать на винограднике монастыря Браду за 15 талеров в год, подробно перечисляя в записи работы, которые он должен делать.

429. ⟨Бухарест,⟩ 20 апреля. — Оповещение жителей, имеющих виноградники в поместье монастыря Мисля и не обрабатывающих их, что игумену разрешено дать их кому найдет нужным, чтобы собирать доход.

430. 20 июня. — Николай, администратор, пишет дикиулу митрополии о том, что денег, присланных чтобы вскопать виноградники, не хватает, а также о состоянии мельницы и о кукурузе, съеденной цыганами монастыря Главачок.

1772

431. 31 марта. — Несколько жителей, пришедших из Ардяла, живущих в поместье монастыря Валень, обязуются записью давать оброк натурой, за исключением капусты и фасоли, отрабатывать на барщине первый год пять дней, а в следующем году восемь дней, и не быть злыми людьми.

432. ⟨Крайова,⟩ 2 мая. — Игумен из Арноты жалуется боярам престола Крайовы, что несколько жителей из Богдэнешть после того, как выкупились из крепостных, захватили в свое владение без всякого права поместье монастыря, несмотря на все господарские приказы, пришедшие на их имя.

433. Бухарест, 22 мая. — Диван Валахии приказывает исправникам Дымбовицы заставить вместе с посланным монастыря Кэл-

дэрушань жителей поместья Фиень и Цыца отрабатывать барщину и давать оброк по обычаю, ибо они утверждают, что поместье принадлежит им.

434. ⟨Б у х а р е с т,⟩ 3 0 и ю н я. — Диван Валахии дает игумену монастыря св. Иона грамоту с разрешением собрать всех беглых из Влэдень поместья Балта (Яломица), заселить вновь село и поручить исправниками «вменить им участвовать в поставке провианте».

435. ⟨Б у х а р е с т.⟩ — Диван Валахии приказывает исправникам из Саака расследовать жалобу игумена из Котрочень, что в подворье Бэлень жители поместья не отрабатывают барщину, не дают оброка, имеют колоду для разделки мяса и продают вино без разрешения, и заставить их выполнять обязанности.

1773

436. — Б у х а р е с т, 1 6 я н в а р я. — Диван Валахии приказывает исправникам Яломицы вместе с посланным монастыря Кэлдэрушань обязать всех рыбаков с озера Чорань давать «третью часть рыбы по обычаю».

437. ⟨Б у х а р е с т,⟩ 3 1 я н в а р я. — Диван Валахии на основании разрешения, полученного от командующего русской армией, генерала Румянцева, освобождает в пользу митрополита Григория жителей села Дарэшть (Илфов) от «мирских налогов и долгов», чтобы они служили лишь для «послушничества для его преподобия».

438. Б у х а р е с т, 2 9 м а я. — Диван Валахии приказывает жителям села Комарник исполнять свои обязанности по отношению к м-рю Колця, согласно указу Константина Маврокордата от 1745 года, давая по 90 бань за барщину, оброк по обычаю, а вино чтобы продавали только с разрешения.

439. 1 а в г у с т а. — Жители Томшань дают запись боярину Микшунеску на десять дней барщины, которые обязуются отработать по требованию владельца и «повиноваться во всем».

1774

440. Б у х а р е с т, 2 0 м а я. — Диван Олтении судит жалобы попа Георге и его ватаги из села Костешть (Вылча) на игумена Бистрицы, который не дает им пользоваться частью имения, и постановляет, рассмотрев документы на владение, что, поскольку указанные жители не правы, они должны работать на барщине и давать оброк по обычаю.

441. Б у х а р е с т, 2 0 м а я. — Диван Валахии приказывает, чтобы жители поместий Першинари и Шута уезда Дымбовица отра-

батывали монастырю Нучет «обычную барщину» и давали оброк с посевов, «как давали и во времена господарей».

442. Рымник, 13 июня. — Диван баната Крайовы приказывает жителям поместий монастыря Бистрица отрабатывать «обычную барщину» и давать оброк «по обычаю земли», и продавать вино только с разрешения.

443. — Рымник, 29 августа. Диван баната Крайовы приказывает исправникам Вылчи послать взыскать 30 талеров, требуемых игуменом монастыря Бистрица, с некоторых жителей за пользование пастбищем на горе и обязать работать на барщине тех, кто не работал.

1775

444. ⟨Бухарест,⟩ 2 февраля. Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители из поместий монастыря Бистрица отрабатывали на барщине 12 дней или платили каждый по одному злоту в год в два срока, давали оброк и соблюдали монополию монастыря на продажу напитков.

445. — ⟨Бухарест,⟩ 24 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает грамоту игумену монастыря Вэлень (Саак) с разрешением обязать всех жителей отрабатывать на барщине 12 дней, или давать по требованию по одному злоту, давать оброк и не продавать вино без разрешения.

446. — ⟨Бухарест,⟩ 31 марта. — Епитроп монастыря Колця жалуется господарю Александру Ипсиланти, что жители Комарника, отпущенные на волю Константином Маврокордатом, не хотят отрабатывать монастырю барщину, давать оброк и продают напитки без его разрешения.

447. — ⟨Бухарест,⟩ апрель. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает, чтобы никто не продавал без разрешения вино и водку в поместьях митрополии.

448. — ⟨Бухарест,⟩ 17 мая. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает уездным исправникам принять меры, чтобы, начиная с конца месяца мая, крестьянам не позволялось переселяться с мест, где они находятся, согласно «статьям», данным им, за исключением тех, кто имеет запись с особыми сроками для работы в садах.

449. — ⟨Бухарест,⟩ 11 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, устанавливает барщинные и оброчные обязательства жителей из поместий монастыря Арджеш, Сегарча и Скурта, освобождая их от повинностей за время прошедшей войны.

450. — Июнь. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает полномочную грамоту Николаю Брынковяну, бывшему великому

логофету, обязать жителей поместья и местечка Гэджень (Саак) работать на барщине, давать оброк, платить за выпас и таксу за еженедельную ярмарку для торговцев, соблюдать монополию владельца на продажу напитков.

451. — 30 августа. — Запись группы жителей, по которой обязуются обработать виноградники великого ворника Николая Дуеску из Сэрата, с подробным указанием работ, которые они выполнят.

452. — ⟨Бухарест,⟩ 18 сентября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает грамоту Михалаке Кондуратулу с разрешением брать с жителей, имеющих виноградники в его поместье Мэгрени (Саак), «оташтину с земли, одно ведро вина из двадцати».

453. — 22 декабря. — Перечень сумм, полученных от жителей Бухареста с владений митрополии, уплативших барщину деньгами.

1776

454. — ⟨Рымникул-Вылча,⟩ 21 марта. — Исправники Вылчи приказывают жителям сел Богдэнешть и Добричень отрабатывать барщину монастырю Арнота и не устраивать огородов без разрешения игумена.

455. — ⟨Бухарест,⟩ 23 марта. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, чтобы «плаеши горной волости Слэник» отрабатывали на барщине 12 дней или — по требованию — давали по злоту, и давали оброк с посевов.

456. — ⟨Бухарест,⟩ 27 марта. — Счет дохода с поместья Флешть митрополии Валахии за 1774 и 1775 года.

457. — 22 апреля. — Георге и Думитру из Чуперчень дают запись игумену монастыря Половрач на место вблизи Олтеца, полученное ими для обработки, обязуясь давать оброк по обычаю и работать на барщине, «как пишется в господарской грамоте».

458. — 30 апреля. — Соглашение между игуменом монастыря Мотру, владельцем поместья Фынтына Банулуй, и Иордаке Пэяну, владельцем поместья Четатя, о взаимном возвращении крестьян, перешедших из одного поместья в другое, по причине тяжелых условий.

459. — 12 мая. — Ионица Жианул делает отметку, что с поместья Грождибод, принадлежащего митрополии, за 1772, 1773 и 1774 годы не получено никаких доходов, «поскольку поместья обезлюдели по причине войны и неурядиц».

460. — 19 мая. — Жители одного из сел поместья Липову дают запись игумену монастыря Сегарча, по которой соглашаются давать пять ок воска и 20 возов, взамен права пасти скотину в поместье и рубить дрова в лесу.

461. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 1 и ю н я. — Анафора бояр дивана, утвержденная господарем, о примирении жителей-арделян с игуменом монастыря Арджеш, у которого они заарендовали четыре горы под выпас овец и скотины.

462. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 5 и ю н я. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, устанавливает обязательства жителей из поместий монастыря Аниноаса, из Мусчела и Телеормана, на которых игумен жалуется, что они не выполняют обязанностей.

463. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 10 и ю н я. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену монастыря св. Иоана в Бухаресте распорядиться, чтобы в поместье Крецешть (Илфов) жители впредь не вырубали дубраву, предназначенную для нужд монастыря.

464. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 18 и ю н я. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Влашки созвать пыркалабов из сел, расположенных вокруг поместий Епурешть, Пэтроайа и Присичанка, принадлежащих митрополии, и обязать крестьян, которые пасли скот, уплатить за выпас по 12 бань с головы скота и возместить другие убытки, указаные в жалобе митрополии.

465. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 19 и ю н я. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Саака расследовать убытки, причиненные в поместьях епископии Бузэу: Поенарь, Числэу и Буда окрестными жителями, обязав их уплатить за выгон по 12 бань с головы скота и возместить другие убытки, указанные в жалобе епископа.

466. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 20 и ю н я. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает жителям Комарника оставить за собой «выкорчеванные сады и пашни», сделанные их трудом, и давать владельцам поместья «земельную подать» по обычаю.

467. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 23 и ю н я. — Анафора вельможных бояр Александру Ипсиланти, господарю Валахии, по поводу тяжбы между игуменом монастыря Бистрица с жителями поместья Костешть, которые не хотят отрабатывать барщину «за второй и третьей межой».

468. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 8 и ю л я. — Анафора трех великих бояр господарю относительно расследования тяжбы игумена монастыря Гэисень с жителями из сел Урлуешть и Бэнешть (Аржеш), по поводу барщины и оброка, с предложением, чтобы жители давали по одному злоту в год, десятину натурой, по четыре талера за мельницы и имели бы предпочтение при арендовании поместья.

469. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 22 с е н т я б р я. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, судит обжалование по делу жителей из Чортешть (Вылча) с боярином Ионицей Бэнеску и постановляет отказать во взаимных претензиях в прошлом, а в дальнейшем те, кто будет пользоваться поместьем ответчика, будут давать по четыре парали с крупной скотины и десятину натурой.

470. — ⟨Бухарест,⟩ 12 декабря. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Мусчела отправить одного посланца на виноградники Глымбочелул, поместье монастыря Нучетул, заставить жителей, которые по причине войны переселились со всем хозяйством на виноградники, и скот которых портит лозу, сойти вниз, в селище.

431. — Бухарест, 13 декабря. — Анафора бояр, утвержденная господарем, относительно расследования жалобы жителей из Фрынчешть (Вылча) против старицы монастыря Динтрунлемн, которая «обижает их сверх обычая», с предложением заставить крестьян исполнять обязательства «так, как есть обычай земли».

472. — ⟨Бухарест,⟩ 14 декабря. — Анафора бояр Александру Ипсиланти, господарю Валахии, по делу жителей из Костешть (Вылча) с игуменом монастыря Бистрица относительно трети с мельниц, барщинных дней и других недоразумений, с предложением судить их дело камайкаму Крайовы.

473. — ⟨Бухарест,⟩ 20 декабря. — Анафора бояр Александру Ипсиланти, господарю Валахии, относительно жалобы жителей из Добричень (Вылча) против игумена из Арноты о барщинных днях и оброке с фруктовых садов.

474. — ⟨Бухарест,⟩ 16 января. — Анафора дивана Валахии господарю с последующим решением Александра Ипсиланти относительно тяжбы жителей «с трех окраин на краю Бухареста» с владельцем поместья Фундень — ворником Бадей Штирбеем, — о барщине и монополии на продажу напитков.

475. — ⟨Бухарест,⟩ 17 января. — Анафора казначея Янаке Вэкэреску господарю Александру Ипсиланти, в которой предлагает, чтобы жители Комарника (Прахова) были заставлены исправниками уезда выполнять обязательства относительно барщины и оброка.

476. — 19 января. — Игумен монастыря Бистрица жалуется господарю Валахии, что жители из села Вайдеей гонят и бьют всех людей, посланных им, «заявляя, что это их поместье», и просит приказать исправникам Вылчи позвать их на суд и сделать им «внушение».

477. — ⟨Бухарест,⟩ 24 января. Анафора бояр господарю с последующим решением Александра Ипсиланти, относительно жалобы жителей из села Бэтешань, Мэрджинень и Мэцулешть (Вылча) на Шербана Отетелишану, который убивает их скот и не по праву заставляет отрабатывать барщинные дни, постановляющая, чтобы комиссия в составе шести боя произвела новое расследование на месте.

478. — ⟨Бухарест,⟩ 1 февраля. — «Мошнены» из Влэдешть, Бэтэшань и Мэрджинень (Вылча) судятся в диване с боярином Шербаном Отетелишану, требуя уплатить им 639 барщинных дней, забитый скот и захват 52 саженей их земли.

479. — 17 марта. — Горожане Чернеца из поместья монастыря Говора и монастыря Тисмана жалуются господарю Александру Ипсиланти, что на них налагают обязательства сверх обычая и что они не имеют больше права рубить дрова, и просят дать распоряжение оставить их в прежнем положении.

480. — 29 марта. — Обязательства, о которых жители Костешть заявляют, что имели их раньше перед монастырем Бистрица.

481. — ⟨Крайова,⟩ 6 мая. — Теодораки Негри, каймакам, приказывает Бырсеску, бывшему логофету казны, и Илие Олэнеску отправиться расследовать на месте жалобу жителей из Костешть на игумена Бистрицы, который не соблюдает старых условий — работать на барщине только шесть дней — и берет оброк со всего, и доложить о результате.

482. — 28 июня. — Жители села Слэтиоара дают договорную запись игумену монастыря Говора, что обязуются отрабатывать по шесть дней на барщине взамен права пасти скот и рубить дрова.

483. — 1 июля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Мусчела и другим боярам отправиться в село Изворань и расследовать отказ жителей, имеющих виноградники в поместье монастырей Кымпулунг, Аниноаса и Виерошул, давать оташтину под предлогом, «что виноградники и лес принадлежат им», и произвести размежевание.

484. — 31 октября. — Пырву Бырсеску, логофет казны, и Илие Олэнеску, посланные каймакамом Крайовы, расследуют жалобу жителей села Костешть на игумена монастыря Бистрица, которой берет с них оброк и ставит на барщину, в то время как они, по их утверждению, отрабатывали шесть дней барщины без оброка.

485. — 1 ноября. — Крестьяне поместья монастыря Нучет, которые из-за войны перебрались со всем своим хозяйством на виноградники, дают запись игумену, что по указу господаря обязуются возвратиться в свои села в трехнедельный срок.

486. — ⟨Крайова,⟩ 16 ноября. — Анафора каймакама Крайовы господарю и резолюция Александра Ипсиланти относительно тяжбы жителей из Костешть с игуменом монастыря Бистрица, в которой постановляется, что каждый должен отрабатывать по восемь дней барщины и давать оброк со всех посевов.

487. — 12 декабря. — Исправники Дымбовицы выносят судебное решение о поместье Погорыш, принадлежащем митрополии, на которую жаловались некоторые жители, считавшие себя «мошненами» и отказывавшиеся давать оброк, решая что они не имеют никакого права в этом отношении.

1778

488. — ⟨Бухарест,⟩ 16 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Арджеша рассле-

довать спор жителей поместья Брэтовоешть с игуменом монастыря Козия, который жалуется, что крестьяне отказываются работать на барщине и отдавать оброк, и заставить их выполнить свои обязательства.

489. — 24 февраля. — Жители из Трансильвании дают запись игумену Григоре из монастыря Винтилэ-Водэ (Бузэу) о договоре жить в поместье взамен работы на барщине по восемь дней в год и оброка по обычаю, причем отвечают «один за другого».

490. — 3 марта. — Жители поместья монастыря Садова дают игумену запись, в которой обязуются не допускать, чтобы скот портил сады владельца и не делать зла людям, пришедшим из других мест.

491. — 13 апреля. — Жители из Костешть (Вылча) обязуются перед игуменом монастыря Бистрица отрабатывать в поместье Вайдеей барщину и давать оброк, помимо обязательств поместья, в котором живут.

492. — 22 мая. — Стойка Дэничел со своим братом Григоре и «родичами» дают запись епископу из Рымника, в которой заявляют, что не будут иметь притязаний на поместье Добрешть монастыря Флэмында, с которым судились много раз и проиграли тяжбу, обязуясь давать оброк и отрабатывать барщину по господарскому указу.

493. — ⟨Бухарест,⟩ 9 августа. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Вылчи заставить жителей Костэшть давать оброк и отрабатывать барщину монастырю Бистрица, как постановил суд, а если жители имеют еще что сказать, чтобы явились в диван.

494. — 4 ноября. — Исправники из Вылчи приказывают жителям Костешть, которые смешали доход с поместья Костяска с доходами с других владений, дать монастырю Бистрица оброк с того, что имеют в других поместьях, дожидаясь решения суда дивана о праве владения в Костяске.

495. — ⟨Бухарест,⟩ 30 ноября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает игумену монастыря Бистрица придти в диван с жителями из Костешть, которые пожаловались вновь и не хотят давать оброк и работать на барщине.

496. — ⟨Бухарест,⟩ 15 декабря. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Яломицы привести жителей из Цымбурешть, которые «противились давать обычай земли» и побили несколько раз исправничела владельца Манолаке Брынковяну; «произвести наказание с битьем» и взыскать все убитки.

497. — 18 декабря. — Игумен монастыря Вэлень жалуется господарю, что жители поместья не повинуются отрабатывать барщину, а Александр Ипсиланти приказывает исправникам Саака заставить их работать «против их желания».

498. — 22 января. — Игумен монастыря Бистрица жалуется господарю, что жители из Реча пасут скот в садах и рубят лес поместья Вайдеей, ничего не давая; господарь поручает епископу Рымника и исправникам Вылчи позвать жителей на суд и заставить их выполнять свои обязательства.

499. — ⟨Бухарест,⟩ 23 января. — Анафора вельможных бояр господарю относительно спора жителей из села Бырзешть (Вылча) с игуменом монастыря Бистрица, которые жаловались, что у них забирают доход, полученный с фруктовых садов, вместо оброка — один из десяти; они считают жалобу крестьян необоснованной.

500. — ⟨Бухарест,⟩ 19 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Саака обязать жителей поместья Скэень выполнять договор, заключенный с владелицей Илинкой Бэлтэшоайа, отрабатывать по три дня барщины, давать оброк или платить за выгон скота.

501. — ⟨Бухарест,⟩ 22 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, в ответ на жалобу жителей из Стрехайи, что они угнетаются игуменом монастыря, постановляет, чтобы они отрабатывали по 12 дней барщины или давали по одному злоту в год, давали оброк, давали по три бани с улья и по две бани с козы в год.

502. — ⟨Бухарест,⟩ 22 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает разрешение монастырю Кэлдэрушань брать на озере в его поместье Чиорани (Яломица) пошлину с рыбы, «то есть третью часть по обычаю».

503. — ⟨Бухарест,⟩ 6 марта. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает жителям из села Буков, в поместье великого ворника Памфила, которые переселились со своими домами и скотом «в луга и на пахотную землю», в обязательном порядке вернуться на старое селище.

504. — ⟨Бухарест,⟩ 18 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Яломицы назначить из числа уездных сборщиков податей одного, который будет собирать оброк с горожан из господарского поместья, не беспокоя их барщиной и по поводу продажи ими вина.

505. — ⟨Тырговиште,⟩ 1 июля. — Исправники Дымбовицы расследуют неподчинение жителей из Сэкуень, Лучень и Бэнешть отрабатывать митрополии из Тырговиште по 12 дней барщины, отрабатывающих всего лишь шесть дней, и дают срок, чтобы через две недели обе стороны предстали перед судом дивана.

506. — 5 июля. — Игумен из Мисли просит господаря дать разрешение, чтобы виноградники монастырского поместья в Гряке, покинутые жителями по причине и во время войны, монастырь мог бы передать другим, которые их будут действительно обрабатывать, и чтобы монастырь смог взимать причитающийся оброк.

507. — Крайова, 15 июля. — Диван Крайовы дает поручение постельничему Ионице Сэулеску, исправнику Мехединца, расследовать жалобу на имя господаря жителей из Байя де Фиер, против игумена из Хуреза, который помимо других притеснений, уменьшил им площадь выгона для скота, и письменно доложить настоящее положение дел.

508. — ⟨Бухарест,⟩ 31 июля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, что жители поместья Епуряска (Влашка), принадлежащего митрополии, сбежавшие по причине войны за границу, если убедят их вернуться, будут пользоваться «покровительством» исправников, «пока не сделают себе дома и пристройки».

508. — 30 октября. — Игумен из Тисманы просит господаря заставить жителей поместий монастыря в Мехединце «давать злот с дыма», и Александр Ипсиланти приказывает исправникам взыскать «причитающееся монастырю».

510. — ⟨Бухарест,⟩ 30 октября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, чтобы «вельможные бояре» составили специальный указ насчет барщины, запрошенный игуменами для жителей из Чокэнешти (Мусчел) в поместье монастыря Котмяна и для других в поместье монастыря Раду-Водэ, поскольку пашут и косят в других владениях.

511. — ⟨Бухарест,⟩ 11 ноября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители из села Окница давали монастырю Дялул по одному злоту за барщину и платили оташтину — одно ведро из двадцати.

512. — ⟨Бухарест,⟩ 12 ноября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет относительно жителей поместья монастыря Тисмана, которые жаловались, что угнетаются игуменом, давать за барщину по одному злоту с дома, оброк с посевов, оташтину — одно ведро (в 10 ок) из 20.

513. — ⟨Каракал,⟩ 20 декабря. — Исправники Романаца приказывают жителям из Плешойу, Драновец, Слэтиоара, Пятра де Сус, Пятра де Жос, Брынковень и Крива договориться сначала в письменной записи с управляющим монастыря Бистрица насчет пастбища и рубки дров в поместье Мусчелул.

1780

514. — ⟨Бухарест,⟩ 4 января. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, разрешает монастырю св. Спиридон чел Ноу (новый) в Бухаресте обязать жителей своего владения Руши де Веде давать за барщину по одному тулту в год, оброк по обычаю и не продавать вина и водки, за исключением священников и служащих исправников, ибо они освобождены от барщины и оброка.

515. — ⟨Тырговиште,⟩ 12 февраля. — Исправники Дымбовицы судят жалобу жителей из Сэкуень против эконома митрополии из Тырговиште, который требует слишком большие повинности, и постановляют отрабатывать им на барщине «согласно указанному приказу господаря», давать оброк натурой по четыре четверика с погона, по 36 ок и 18 бань с воза сена, по существующему обычаю в соседних поместьях.

516. — 20 февраля. — Исправники Дымбовицы расследуют по приказу господаря спор между жителями села Окница и монастырем Дялул по поводу оброка и барщины, за которую жители хотят платить деньгами, а игумен требует отрабатывать.

517. — ⟨Бухарест,⟩ 28 февраля. — Александру Ипсиланти, господарь Валахии, дает логофету Стойке грамоту с разрешением обязать жителей своих поместий из Яломицы: Хэрэборул де Балтэ, Чульница и Чиоара, отрабатывать по 12 дней барщины, давать оброк по обычаю, давать из десяти рыб одну, с козы по две бани и по три бани с улья, а вино и водку не продавать без разрешения.

518. — 29 февраля. — Игумен из Дялул просит господаря отменить решение, чтобы жители села Окница платили за барщину деньгами, на основании что живут вблизи монастыря, и Александру Ипсиланти постановляет, чтобы они отрабатывали по шесть дней на барщине и не рубили лес, пока не дадут «подати».

519. — 20 марта. — Вельможные бояре расследуют жалобу жителей из села Муеряска де Сус на притеснение со стороны епископии Рымник и устанавливают в анафоре на имя господаря обязанности крестьян перед владелицей поместья.

520. — ⟨Бухарест,⟩ 15 ноября. — Общий формуляр для приказов относительно платы за выгон (сухат).

521. — Бухарест. — Статья, касающаяся аграрных отношений из «Книги уложений» Александра Ипсиланти.

1781

522. — 17 марта, — Жители из Ионешть обязуются перед игуменом монастыря Мотру вместо 12 дней барщины давать по одному злоту в год и работать два дня на покосе и на прополке, собирать кукурузу и ссыпать в амбар, «кроме пахоты на барщине».

523. — 25 мая. — Жители села Байрактар обязуются перед игуменом монастыря Бребул отрабатывать на барщине по шесть дней в году и помочь в устройстве ограды сельской церкви.

524. — 27 мая. — Жители поместья монастыря Апостолаке (Саак), которые во время войны переселились в горы и в луга, дают игумену запись в том, что они вернутся в селище и будут отрабатывать барщину «согласно мудрой книге его величества» и не причинять убытков своим скотом.

525. — ⟨Начало,⟩ июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам из Мехединц, чтобы жители из поместья Ябланица бывшего великого ключаря Иордаке Пэяну подчинялись согласно «Книге уложений» отрабатывать барщину по 12 дней или давать по 1 злоту, давали оброк с подробным перечнем каждого продукта и чтобы договаривались с владельцем в каждом особом случае.

526. — ⟨Бухарест,⟩ 15 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, поручает исправникам уездов заставить всех жителей отрабатывать владельцам поместий все установленные барщинные дни, в чем будет нужда, работая полный день.

527. — ⟨Ябланица,⟩ 21 июня. — Жители села Ябланица (Мехединц) дают договорную запись владельцу поместья, Иордаке Пэяну, отрабатывать 1 день на пашне, 3 дня барщины, давать 1 злот, давать в общем 60 ок брынзы и скосить один луг.

528. — ⟨Бухарест,⟩ 12 июля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, поручает исправникам монастырских и боярских имений взимать с жителей во время оброк, без опозданий и не выбирая только «лучшие продукты», исправники уезда будучи обязанными следить за выполнением этих указаний.

529. — ⟨Арчешть,⟩ 17 июля. — Посланец монастыря Бистрица жалуется исправникам из Романаца, что жители из Арчешть, имеющие виноградники в поместье монастыря, не хотят отрабатывать барщину и не дают «подать» за продажу вина, а те, что живут в Бобичешть, не дают «сухат», ввиду чего дается распоряжение сборщикам налогов из волостей Олтул и Олтецул взыскать с крестьян эти повинности.

530. — ⟨Питешть,⟩ 21 ноября. — Штефан питар и Штефан шатрар, исправники из Арджеша, пишут крестьянам из Валя Маре в поместье монастыря Арджеш, отрабатывать барщину и давать оброк, согласно господарским указам, а если имеются другие причины, пусть явятся лично.

531. — Счета поместья Метелеу (Бузэу) митрополии Валахии за годы 1779—1781.

1782

532. — ⟨Монастырь Хурез,⟩ 6 февраля. — Жители из села Рунку, в поместье монастыря Хурез, дают запись игумену, утвержденную исправником из Вылча, в которой обязуются не строить больше корчмы и не продавать свое вино.

533. — ⟨Дэрмэнешть,⟩ 7 февраля. — Жители села Дэрмэнешть просят владельца поместья «великого бана» вступиться за то, чтобы они были освобождены от обязательства давать 2 воза «господского сена», и дал бы им свое сено, которое он имеет в селе, «по его цене», потому что у них подохнет скот с голоду.

534. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 13 а п р е л я. — Николае Караджа, господарь Валахии, дает человеку митрополии грамоту с разрешением запретить всякому рубить дрова в лесу поместья Футоайа (Влашка) и не разрешать пасти скот без уплаты «подати по обычаю».

535. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 30 а п р е л я. — Николае Караджа, господарь Валахии, приказывает исправникам Горжа и Мехединца обязать жителей поместий монастыря Тисмана отрабатывать число барщинных дней «согласно уложению», давать оброк и выполнять другие обязательства, подробно перечисленные.

536. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 10 м а я. — Иоан Зота, владелец поместья Порумбрень (Влашка), жалуется господарю, что жители не дают оброка, продают напитки без его согласия, портят сено своими овцами; просит позвать их на суд дивана.

537. — 11 м а я. — Питар Скарлат Хиоту, посланный расследовать неподчинение крестьян из Путинейул, сообщает владельцу поместья, бану Николае Дудеску, причины недовольства жителей и их просьбу сменить исправничела, под угрозой, что переселятся в другие места.

538. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 2 и ю н я. — Иоан Зота, владелец поместья Порумбрень (Влашка), просит господаря распорядиться привести непокорных жителей на суд дивана, а Николае Караджа постановляет, чтобы расследование и меры воздействия были приняты исправниками уезда, так как сейчас страдная пора.

539. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 9 н о я б р я. — Николае Караджа, господарь Валахии, дает великому ворнику Ианаке Морузи грамоту с резрешением обязать жителей своего поместья Плоешть, за исключением «калараше», отрабатывать по 12 дней на барщине или давать по одному злоту в год, давать оброк с посевов и с рыбы, давать по две бани с козы и по три бани с улья.

540. — ⟨Т ы р г у - Ж и у,⟩ 18 н о я б р я. — Исправникат Горжа приказывает жителям из села Половрач выполнить обязательство, установленное судом каймакамии Крайовы — отрабатывать монастырю Половрач барщину или давать по одному злоту в год и оброк с сена, если же имеют что-либо против, пусть придут в суд.

541. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 19 д е к а б р я. — Митрополит Валахии просит господаря распорядиться, чтобы жители из Бэтиешть отрабатывали барщину и возместили использование дубовых и буковых желудей, и Николае Караджа приказывает исправникам Мусчела принудить крестьян выполнять обязательства «согласно уложению» и сговориться с исправничелом поместья о том, чем пользуются в лесу.

1783

542. — 29 я н в а р я. — Жители из Слэтиоара дают запись игумену монастыря Бистрица о соглашении рубить дрова в лесу Арчешть в течение одного года за сумму в 20 талеров.

543. — ⟨Бухарест,⟩ 24 марта. — Николае Караджа, господарь Валахии, приказывает исправникам Арджеша обязать жителей поместья Флешти, принадлежащего митрополии, отрабатывать по 12 дней барщины или давать один злот в год, давать оброк натурой, подробно перечисленный, не продавать вина и водки без разрешения, а за пользование чем-либо другим, чтобы люди договорились отдельно с исправничелом митрополии.

544. — 18 апреля. — Жители села Ионешть дают запись игумену монастыря Мотру, в которой соглашаются вместо 12 барщинных дней давать каждый «злот с дыма» и отрабатывать два дня на пахоте и на сборе кукурузы.

545. — ⟨Бухарест,⟩ 11 октября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы послать для разбора дела жителей из Плоешть, — которые не хотят отрабатывать барщину и давать оброк, — вместе с ворником Морузи «три-четыре, самое большее пять» посланцев в диван и не допустить, «чтобы они двинулись толпой, по их привычке».

546. — ⟨Бухарест,⟩ 25 ноября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, устанавливает условия, на которых чужеземцы призываются прибыть и основать слободы.

1784

547. — 9 января. — Стан Тэркэ из села Прибеджи (Яломица) жалуется господарю, что скот жителей топчет его лес, портит сады и поедает сено, и просит приказать исправникам запретить им поить скот, проходя через его землю.

548. — ⟨Монастырь Бистрица,⟩ 21 февраля. — Игумен Бистрицы сообщает Рымникскому епископу различное количество барщинных дней в поместьях монастыря, которые должны отрабатывать и священники, и просит приказать архимандриту Самуелу запретить им «смешиваться с крестьянами», отправляясь в Бухарест жаловаться дивану вместе с ними.

549. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 27 апреля. — Епископ Рымника сообщает Бистрицкому игумену, что священники из Костешть недовольны соглашением о барщине, обязательства которой предусматривает «Книга уложений» — давать «по злоту с дома» и работать 2 дня, — и советует им отказаться от одного, «чтобы не порвалась нить, натянутая слишком сильно».

550. — 22 июня. — Жители села Перетул (Телеорман) дают запись владельцу поместья, Парасхиве Кэмэраш, в том, что соглашаются в течение года, для возмещения убытков за сгоревшие стоги сена, давать оброк из десяти копен две, вместо одной из десяти, как они дают обычно.

551. — ⟨Бухарест,⟩ 12 июля. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Илфова расследовать, является ли лес в поместье Тынкэбешть, принадлежащем Митрополии, «заповедным», и в этом случае запретить жителям рубить его, а если он окажется «незаповедным», они могут его рубить только для домашних нужд, давая как оброк при рубке «строительный лес для продажи или другой торговый лес».

552. — ⟨Бухарест,⟩ 26 августа. — Бывший клучер Манолаке устанавливает расследованием, что жители сел Тэртэшешть, Чиокэнешть и Скит рубили «деревья, дающие жолуди» в лесу Чокэняска, подаренном его тестем митрополии, и предлагает, чтобы они уплатили за каждое дерево по шестьдесят бань.

553. — ⟨Монастырь Тисмана,⟩ 2 ноября. — Расчет за оброк сеном по селу Годинешть, данный каждым жителем монастырю Тисмана в 1784 г.

554. — 21 декабря. — Станчу Рэсучану, который вместе с человеком из Кошэрь из «турецкой земли» взял в аренду от чашника Хереску, доход с поместья Кукурузь, чтобы брать оброк по обычаю и продавать в селе вино, дает запись кэмэрашу Зота, что он закроет в течение 21 дня поставленную здесь корчму, приносящую убытки его селу Порумбрени.

555. — Исправники Арджеша докладывают господарю Михаилу Шуцу, что на основании подробного расследования, произведенного ими в поместье Строешть монастыря Бистрица, за период времени с 1775 по 1784 гг. годовой доход с барщины жителей, платы за выпас и оброка колеблется между 180 и 250 талерами, смотря по времени.

1785

556. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 8 января. — Анафора исправников Вылчи господарю Валахии, Михаилу Шуцу, относительно расследования недоразумения между игуменом монастыря Бистрица и жителями Костешть, с предложением мер, которые следует принять против крестьян.

557. — 10 января. — Игумен монастыря Бистрица жалуется Михаилу Шуцу, господарю Валахии, что жители села Костешть, судившиеся в Диване и обязанные отрабатывать барщину и платить оброк, не выполняют обязательств.

558. — 10 января. — Бистрицкий игумен жалуется Михаилу Шуцу, господарю Валахии, что жители «унгурени» поместья Бэбень «не соглашаются давать обычай земли полностью» и производят порубку для своих нужд в «заповедном лесу» монастыря.

559. — 1 февраля. — Жители села Вырвор дают перед исправником Должа игумену из Буковэца запись, по которой обязуются не привозить и не продавать вино, кроме вина из их виноградников, до празника св. Василия, а если они нарушат это обязательство, вино будет у них взято как штраф.

560. — ⟨Бухарест,⟩ 21 февраля. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам из Бузэу расследовать, является ли лес, находящийся в поместье Шопырлига, постельничела Константина Вернеску, заповедным, запретить жителям рубить его, а если он не заповедный, тогда они могут брать дрова для хозяйственных нужд, отдавая оброк при рубке «строительным лесом для продажи.. .или другим торговым лесом».

561. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 16 марта. — Исправники из Вылчи выносят решение о примирении жителей села Черэтул с монастырем Хурезул, причем игумен соглашается получать «злот с очага» и два дня барщины, а также оброк натурой, а за прошлое — получить только плату в один злот.

562. — 6 апреля. — Эконом монастыря Аниноаса жалуется господарю Валахии, что «мошнены» из Урекешть (Рымникул Сэрат) вторгаются в пределы монастырского поместья, не дают оташтину и причиняют различные убытки, не соблюдая старый порядок.

563. — 21 апреля. — Несколько жителей поместья монастыря Тисмана, Дрэкмошаса, жалуются игумену, что младший управляющий Дая Дулубей притесняет их в связи с оташтиной и оброком с других продуктов и просят сменить его.

564. — 18 мая. — Анафора бывшего второго спэтара Думитру Топличану господарю относительно расследования, произведенного им по жалобе эконома монастыря Аниноаса на «мошненов» из Урекэшть, по которой устанавливаются обязательства для тех, кто пользуется поместьем монастыря.

565. — ⟨Бухарест,⟩ 20 мая. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, сообщает исправникам Вылчи свое решение относительно мер, которые нужно принять против жителей Костешть, на которых жалуется Бистрицкий игумен, что не отрабатывая полностью барщинные дни и другими нарушениями причинили убытки монастырю.

566. — 14 июня. — игумен монастыря Арджеш жалуется господарю Михаилу Шуцу, что жители «унгурени» из сел Корби и Домнешть, давшие запись при поселении давать только оброк, а барщину отрабатывать в других поместьях, теперь хотят работать на барщине там же, а он не соглашается, так как у них много скота и монастырю не будет никакой пользы.

567. — 14 июня. — Игумен монастыря Говора жалуется господарю, что жители поместья Окнишоареле не выполняют своих обязательств, не отрабатывают полностью всей барщины, а также не дают сполна оброк.

568. — 22 июля. — «Мошнены» села Роата договариваются с игуменом из Ставрополеоса отрабатывать на барщине по 2 дня, день на косовице и день с возом, платить за коз и свиней, а те, которые будут сеять на монастырской земле, будут давать оброк натурой.

569. — 3 августа. — Счет монастыря Тисмана за уплату стоимости косьбы сена, для цыган, которые не хотели работать и на их место были наняты люди.

570. — 13 августа. — Игумен монастыря Арджеш жалуется господарю, что некоторые жители села Костешть не отрабатывают барщину по обычаю, не платят оброка, зимой продают сено и пускают скот в лес, который портят, причиняя монастырю убытки.

571. — ⟨Бухарест,⟩ 17 сентября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Дымбовицы обязать жителей, пасущих скот в поместьях Валя Каселор, Петроая из Капул Пискулуй, Бэсяска и Петроая, договориться с посланным митрополии об уплате за сухат (выпас) и за потравы в лесу.

572. — ⟨Кымпулунг,⟩ 26 сентября. — Исправники Мусчела рассматривают спор между игуменом монастыря Арджеш и жителями сел Корбий и Домнешть, относительно работы на барщине в другом поместье, причем жители заявляют, что будут продолжать соблюдать запись, а до тех пор стороны объявляют, что они удовлетворены.

573. — 9 октября. — Жители села Бэдешть дают запись игумену из Кымпулунга по которому обязываются отрабатывать шесть дней на барщине, давать оброк с сена — одну часть из семи, обычный оброк с других продуктов, вспахать по одному погону, а женщинам работать на конопле.

574. — 20 октября. — Крестьяне и рыбаки из села Недея дают запись игумену монастыря Арнота, по которой обязуются не ставить впредь невода на монастырском озере для ловли рыбы без предварительного соглашения с монастырским управляющим.

575. — ⟨Питешть,⟩ 12 ноября. — Исправники Арджеша рассматривают спор Арджешского епископа с жителями Костешть и устанавливают для обеих сторон обязательства согласно «Книге уложений».

576. — 20 декабря. — Анафора бояр, которым господарь поручил расследовать жалобу «чоканашей» (забойщиков) из Слэника на монастырь Колця, который насильно владеет ими; изучив содержание грамот и доказательства, представленные сторонами, бояре находят, что жители Слэника являются барщинными крестьянами монастыря.

1786

577. — 4 февраля. — Бистрицкий игумен жалуется господарю Валахии, что жители монастырских поместий не отработали всех зимних дней на барщине за много лет, а также не хотят привозить и воза дров к храмовому дню Св. Григория Декаполита, и просит дать приказ исправникам Вылчи о взыскании.

578. — ⟨Крайова,⟩ 26 марта. — Игумен из Хуреза жалуется каймакаму Крайовы, что жители из Бая де Фиер не потят отрабатывать барщинные дни, предпочитая платить «злот с дыма», который он не принимает, так как монастырю нужна рабочая сила, и просит диван решить, «сколько дней им работать на барщине, уплатив и злот с дыма».

579. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 6 мая. — Исправники Вылчи, Иоан Караманлиу и Иоан Отетелешану, приказывают Симо, ватафу Козии, расследовать жалобу игумена монастыря Козия на жителей Костешти и обязать их не продавать впредь своего вина без разрешения и отдать задолженный ими оброк с сена.

580. — ⟨Крайова,⟩ 9 июня. — Жители села Гойча (Долж) жалуются каймакаму Крайовы, что новый игумен монастыря Жития увеличил им количество барщинных дней и оброк, и говорят, что если он не удовольствуется «злотом с дома», они переселятся на другое поместье.

581. — ⟨Крайова,⟩ 11 июня. — Исправники Должа докладывают каймакаму Крайовы, что они рассмотрели спор жителей с игуменом монастыря Жития и, поскольку он отказался от «злота с дома», предложенного крестьянами, сошлись на том, что они будут отрабатывать на барщине восемь дней и платить за сено в зависимости от размеров скирд.

582. — ⟨Тырговиште,⟩ 18 июня. — Раду Голеску, бывший великий ключарь, исправник Дымбовицы, докладывает господарю, в связи с выпасом скота, принадлежащего Вылку, служилому спэтара, в поместье Бырсарь, что жители, которые пасут скот не в поместьях, где они живут, а в других, согласны «отрабатывать на барщине, одни по два, а другие по три дня, не будучи решено, чтобы все работали одинаково».

583. — ⟨Бухарест,⟩ 28 июня. — Анафора дивана по тяжбе жителей поместья скита Голешть с игуменом монастыря Кымпулунг относительно сроков отрабатывания барщинных дней и оброка с сена; постановлено, по просьбе крестьян, брать сено — одну копну из пяти и отрабатывать на барщине четыре раза в год, по «уложению».

584. — ⟨Бухарест,⟩ 5 июля. — Митрополит Валахии, на основании распоряжения господаря Николая Маврогень, освобождает тридцать жителей, горожан из Гергицы, от барщины, оброка и монополии на напитки и дает им право брать сухие дрова для топки из лесов с других поместий монастыря.

585. — 8 июля. — Игумен монастыря Хурез жалуется господарю Валахии, что жители из Бая де Фиер не хотят работать на барщине и давать «что положено», считая поместье своим, и дают только «30 парале с очага и оброк с сена и с кукурузы или пшеницы», а Николай Маврогень приказывает исправникам Мехединца произвести расследования.

586. — ⟨К р а й о в а,⟩ 1 4 и ю л я. — Бояре дивана Крайовы судят жалобу группы жителей села Бырзешть (Вылча) на Бистрицкого игумена, который больше не позволяет им косить сено на земле, проданной их родом, и решают, что монастырь будет владеть садами, а если отдаст их другим, крестьяне из Бырзешть имеют право вернуть тем деньги через суд и косить самим, отдавая оброк.

587. — ⟨Б у х а р е с т,⟩ 7 а в г у с т а. — Игумен монастыря Раду-Водэ жалуется господарю, что жители поместья Мэнешть из сел Флэмынзень, Кокошь и Буфтя, несмотря на то, что им уменьшили барщину до шести дней, не хотят отрабатывать даже эти дни и не дают и оброка с сена, и просит дать приказание исправникам уезда заставить их выполнять свои обязательства.

588. — 2 1 с е н т я б р я. — Игумен монастыря Мотру жалуется каймакаму Крайовы, что жители из Ионешть, имеющие письменное соглашение о том, чтобы, помимо «дымного злота», отрабатывать на барщине три дня в году, не отрабатывают их, и просит приказать им выполнять свои обязательства.

589. — 2 о к т я б р я. — Исправники Арджеша рассматривают тяжбу игумена монастыря Арджеш с крестьянами из Костешть и обязывают их соблюдать запись.

590. — ⟨М о н а с т ы р ь К ы м п у л у н г,⟩ 2 о к т я б р я. — Крестьяне «унгурены» из поместья Стэнешть монастыря Кымпулунг дают игумену запись об условиях, на которых они согласны остаться : оброк с сена — одна часть из семи, с других посевов — по обычаю, барщина шесть дней и вспахать каждому плугу по одному погону.

591. — 6 о к т я б р я. — Жители села Чутурица «и сырбы и румыны из Дросэшть» дают запись игумену монастыря Жития об условиях, на которых они могут жить в поместье : платить по одному «дымному злоту» и отрабатывать на барщине три дня, пахать весной один день и давать десятину со всех продуктов.

592. — 2 6 о к т я б р я. — Жители села Оряву, живущие в поместье монастыря Аниноаса, дают логофету запись, соглашаясь платить за барщину по девяносто бань с дома и давать оброк с посевов и со скошенного ими сена.

593. — ⟨М о н а с т ы р ь Т и с м а н а,⟩ 4 д е к а б р я. — Игумен монастыря Тисмана просит исправников Мехединца приказать жителям Матею и Никулаю Алмегэницей, разбившим сады и виноградники на землях поместья Ергевиции, давать оброк или судиться.

594. — 2 3 д е к а б р я. — Исправники Арджеша докладывают в анафоре о продолжении тяжбы крестьян из Костешть с игуменом монастыря Арджеш относительно оброчных обязательств.

595. — ⟨Крайова,⟩ 25 января. — Третий логофэт Георге сообщает игумену монастыря Мотру, что диван Крайовы вынес решение, по которому жители из Ионешть обязаны либо соблюдать данное ими монастырю обязательство, либо отработать ему по 12 дней.

596. — 26 февраля. — Жители Костешть дают запись игумену монастыря Арджеш в том, что они согласны на оброк с сена в размере 1/7, а с прочего — «по обычаю», и обязуются вперед не вызывать никаких неудовольствий и заботиться о монастырском сене, как о своем собственном.

597. — ⟨Бухарест,⟩ 3 марта. — Анафора дивана Валахии господарю и утверждение ее Николаем Маврогень относительно тяжбы стольника Константина Ненчулеску, владельца села Бошарь (Дымбовица), с драгомиром Катанэ, который построил половину дома на его земле и не хочет работать на барщине.

598. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 5 марта. — Исправники Вылчи расследуют спор жителей села Милостя с игуменом монастыря Бистрица, на которого они пожаловались господарю за оброк с сена и количество барщинных дней, и обязывают крестьян заплатить деньгами оброк с сена за прошлый год, а на барщине работать 12 дней, согласно «Книге уложений».

599. — Рымнику Вылча, 11 марта. — Исправники Вылчи судят жалобу Бистрицкого игумена на крестьян из Костешть, которые не хотят работать на барщине, и, выслушав обе стороны, постановляют, что крестьяне из Костяски должны отрабатывать на барщине 8 дней, а крестьяне из Пьетрань и Вэратечь — по 12 дней.

600. — 17 марта. — Бистрицкий игумен жалуется господарю Валахии, что жители поместий, расположенных вокруг монастыря, не хотят давать оброк, работать на барщине и продают вино без разрешения, и просит приказать исправникам обязать их выполнять законные обязательства.

601. — 17 апреля, — Жители «сырбы» и «унгурены» из Перишору дают запись игумену из Буковэца, обязуясь платить за выпас скота и за другие обязательства, на подробно перечисленных условиях.

602. — 9 мая. — Жители села Ионешть дают запись игумену монастыря Мотру, обязуясь отрабатывать на барщине два дня, убрать ему кукурузу, платить «дымный злот», оброк с сена и посевов и держать скотника при монастырских коровах.

603. — 6 августа. — Игумен монастыря Вэлень жалуется господарю Валахии, что жители поместья не хотят работать на барщине и продают вино без его разрешения.

604. — 12 октября. — Расчет оброка с кукурузы по поместьям Трестиени, Корлэтешти и Мэрэчинений Лунджь (Прахова) Митрополии Валахии.

605. — 24 октября. — Капитан Василе Огару дает запись игумену монастыря Нучет, по которой обязуется давать в текущем году с огороженного сливового сада «за большой дорогой» оброк в размере десяти ведер водки, а впредь — одно ведро с двадцати сливовых деревьев.

1788

606. — 28 ноября. — Жители поместья монастыря Тыршор дают игумену запись, обязуясь выполнять все свои обязательства до праздника «святого Николая», а если не сдержат слова, заплатить двадцать талеров штрафа.

607. — Счет денежных поступлений по доходам монастыря Бистрица за 1788 год.

608. — Счет недополученного оброка и других доходов с поместья монастыря Тыршор за 1788 год.

1790

609. — 19 февраля. — Список барщинных крестьян села Комарник поместья монастыря Колця.

610. — ⟨Бухарест,⟩ 5 марта. — Диван Валахии приказывает исправникам Дымбовицы рассмотреть жалобу игумена из Нучета на жителей монастырского поместья и обязать их работать на барщине, давать оброк и «прочее», запретив им продавать свое вино.

611. — 7 марта. — Поп Андрей из Гура Вэий Штефанештилор и другие жители дают запись игумену из Хуреза на разрешение дать им «целину с бурьяном» на холме Питешть, которую они очистят и насадят там виноградник и фруктовые деревья и будут давать оташтину по обычаю, а до того как виноградник начнет плодоносить, каждый будет давать в год одну оку воску монастырю.

612. — 6 апреля. — Бистрицкий игумен жалуется Дивану Крайовы, что жители поместья не хотят работать на барщине, «родственники волонтеров» торгуют незаконно вином, «рэзеши» из Борзяки захватили монастырские земли, а для постройки моста через Бистрицу был взят лесной материал монастыря.

613. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 11 апреля. — Игумен монастыря Бистрица жалуется исправникам Вылчи, что жители Костешть, работающие в поместье Вайдеей, имеют «недоимку по оброку и барщине», и просит силой заставить их исполнить должную работу или позвать их в суд, а исправники поручают это капитану Тудорикэ, ватафу волости Козия.

614. — ⟨Бухарест,⟩ 25 апреля. — Косма, митрополит Унгровлахии, просит диван страны приказать исправникам Дымбовицы обязать жителей поместья Сэкуень работать на барщине и давать оброк, отобрав у них данную им Николаем Маврогень грамоту об освобождении от барщины и оброка и свидетельство их предшественников, на основании которых они «противятся».

615. — 25 апреля. — Игумен скита Сэрэчинешть жалуется исправникам Вылчи, что жители поместья не хотят выполнять «обычную барщину по обычаю земли», и исправники решают послать туда служилого, который насильно заставит их исполнять свои обязательства.

616. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 26 апреля. — По приказу Дивана Крайовы, исправники Вылчи разбирают жалобу Бистрицкого игумена на жителей из Бырзешть, которые «с дерзостью» вспахали монастырские сады и скосили там траву, не отдав оброка, и решают, что впредь они не могут входить в поместье без разрешения игумена.

617. — ⟨Тырговиште,⟩ 23 июня. — Исправники Дымбовицы рассматривают отказ жителей из Сэкуень отрабатывать митрополии на барщине 12 дней и платить оброк с сена по 12 грошей (парале), так как господарь Ник. Маврогень уменьшил им барщину до 6 дней и оброк с сена до 6 грошей.

618. — ⟨Кымпулунг,⟩ 23 июня. — Исправники Мусчела рассматривают отказ крестьян поместья Кошэшть монастыря Аниноаса выполнять свои обязательства перед арендаторами Раду Даскэлу и логофэцелом Николае, так как до этого они держали поместье в аренде 22 года, и убеждают их отрабатывать шесть дней на косовице и давать оброк с посевов и фруктовых деревьев.

619. — 20 июля. — Жители поместья Сэкуень (Дымбовица) дают запись, обязуясь перед митрополией давать, начиная с «будущей осени» по десять грошей (парале) с дома за оброк с сена, как и в других поместьях, обещая быть точными и с «другими податями».

1791

620. — 7 мая. — Жители села Тэтэрэй дают запись исправничелу шатраря Думитру Полизу, что, как только австрийское войско уйдет из села, они переселятся в его поместье и будут давать ему по «одному лею с дома и по курице» или «четыре дня на барщине и одну курицу».

621. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 24 июня. — Крестьяне «унгурены» из слободы Бэбень дают в исправникат Вылчи запись, в которой заявляют, что обязались перед игуменом монастыря Бистрица, которому принадлежит поместье, что каждый семейный человек будет отрабатывать на барщине по шесть дней в году и давать обычный оброк.

622. — 3 августа. — Игумен монастыря Кэсчиоареле просит диван Валахии приказать, чтобы жители поместья давали оброк, работали на барщине и платили за выпас скота (сухат).

623. — ⟨Бухарест,⟩ 28 ноября. — Игумен монастыря Слобозия жалуется господарю, что во времена Маврогень крестьяне поместья получили «привиллегию против обычая земли» и он был принужден дать им 120 талеров; просит приказать вернуть ему деньги и обязать жителей работать на барщине и давать со всего оброка «по обычаю».

624. — ⟨Бухарест,⟩ 2 декабря. — Анафора вельможных бояр и решение господаря Михаила Шуцу по жалобе игумена монастыря Слобозия на крестьян, получивших привиллегию от Маврогень, с отменой данной старой записи и с обязательством вернуть полученные талеры и выполнять обязательства «по закону и обычаю страны».

625. — ⟨Каракал,⟩ 30 декабря. — Жители села Осика де Жос, в поместье боярина Барбу Штирбей, и села Осика де Сус, собственности Манолаке Брынковяну, дают исправникам уезда запись, по которой обязуются, что каждый останется на том месте, где он находится, чтобы не причинять владельцам неудовольствий — в отношении посевов, — связанных с переходом из одного поместья в другое.

1792

626. — ⟨Бухарест,⟩ 20 января. — Митрополит Валахии Косма подает господарю анафору и просит приказать исправникам Влашки принудить жителей поместья Петроая, принадлежащего митрополии, отрабатывать барщину в рабочих днях, а не деньгами, как они хотят, и давать оброк натурой по обычаю.

627. — 5 февраля. — Игумен из Хуреза жалуется господарю, что жители из Байя де Фиер, которые обязались по записи давать по злоту с дома и отрабатывать два дня, не выполнили обязательства работать, и просит обязать их работать на барщине, согласно «Уложению», 12 дней в год и отдать в этом смысле приказ исправникам Горжа.

628. — 5 февраля. — Игумен из Хуреза жалуется господарю, что 2 крестьянина из Байя де Фиер, Якоб Рацэ и его брат Михаилэ, во время войны поставили на земле монастыря две мельницы, не имея на то разрешения, и просит дать приказ исправникам Горжа обязать их убрать мельницы.

629. — 9 мая. — Игумен монастыря Раду-Водэ дает письмо жителям из Вэлень-Мусчел об установлении барщины деньгами, по одному талеру и 20 парале с дома, и для попов, дьяконов и мирян, а также обычный оброк.

630. — ⟨Вэлень,⟩ 9 мая. — Жители из Вэлень-Мусчел, поместья монастыря Раду-Водэ, дают письмо игумену Игнатию и благодарят за установление барщины деньгами, полтора талера с дома в год и обычный оброк.

631. — 23 мая. — Игумен из Хуреза жалуется господарю Валахии, что жители из Байя де Фиер, «злые и непокорные люди», не дают ему сдавать в аренду выпас в горах другим жителям и сами не платят цены, просимой монастырем, и просит приказать исправникам Горжа обязать их выполнять свои обязательства.

632. — Бухарест, 30 мая. — «Судебное ведомство» расследует дело между Думитру Полизу, который требует, чтобы барщина отрабатывалась, а не выплачивалась, и жителями из Томшань (Саак), которые указывают, что у них имеется уложение давать по 1,60 злота в год, и решает, что крестьяне должны отрабатывать на барщине 12 дней и не имеют права покидать поместье.

633. — 30 июня. — Игумен монастыря Садова жалуется господарю, что цыгане не хотят работать на ремонте домов, а другие жители работают на барщине только два дня и дают «дымный злот», портят ему лес для торговли, продают вино и водку в убыток монастырю; просит дать приказ исправникам принудить их к 12 дням барщины и прочим обязанностям по обычаю.

634. — 12 июля. — Священники и «меджияши» из сел Лерень, Урлуень, Колцу Унгенилор и др. жалуются игумену скита Булига (Арджеш) и боярам совладельцам, что арендатор поместья Колцу Унгенилор, в котором они живут, Яне арнаут Чиву, притесняет их всячески и обрек их на голодную смерть вместе с их скотиной.

635. — ⟨Бухарест,⟩ 20 июля. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Вылчи расследовать, правда ли, что «мэглаши» из поместий монастыря Бистрица имеют «привычку» работать на барщине только шесть дней, как и «чокэнаши», и доложить ему.

636. — ⟨Бухарест,⟩ 29 сентября. — Анафора великого логофэта Михаила Крецулеску господарю, утвержденная Михаилом Шуцу, относительно тяжбы жителей из Числэу (Саак) с игуменом скита Числэу из-за отягощения условий барщины и оброка, с постановлением, что, поскольку у крестьян нет письменного условия, они должны работать согласно «Книге уложений».

637. — ⟨Бухарест,⟩ 11 октября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам уездов побуждать крестьян выходить на посевные работы, сеять пшеницу и ячмень, «чтобы закончить, пока стоит хорошая погода».

638. — ⟨Питешть,⟩ 27 октября. — Жители села Кэтушань, соседи поместья монастыря Котмяна, дают игумену запись, обязуясь и впредь отрабатывать на барщине по три дня за участок луга на краю села, как постановил суд исправников.

639. — 1 ноября. — Жители из Кэсчиоареле, поместья монастыря Котрочень, дают игумену запись, обязуясь уплатить за барщину «со всех домов по талеру и дать по курице».

640. — ⟨Фолешти де Жос,⟩ 22 ноября. — Жители из Фолешти до Жос (Вылча) дают логофету исправничии запись, что они довольны установленным монастырем Хурез оброком с сена, кукурузы и др., а также согласны с отработкой 12 дней барщины.

641. — ⟨Копэчень,⟩ 1 декабря. — Жители из Копэчень, родители которых продали землю Иордаке Сэрдару, судились во времена Маврогень с сыном покупщика, хотевшим брать с них оташтину — одно ведро из двадцати вместо 1 бани с ведра, как давали до тех пор, и за неуплаченный излишек земли, будучи обязан дать им еще 308 талеров, жалуются теперь господарю, что на них подано в суд, чтобы обязать вернуть полученные деньги, и просят оказать им справедливость.

642. — 14 декабря. — Анафора боярина Винтилы Прижа господарю относительно жалобы группы жителей села Фрэсинетул (Илфов), у которых во время войны австрийское войско захватило приготовленный оброк натурой, а арендатор дохода с поместья спэтара Гики, уехавшего в Турцию, албанец Нушу, заставляет их платить убыток, несмотря на распоряжение господаря, что недоимка по оброку за время войны не взыскивается.

643. — ⟨Бухарест,⟩ 15 декабря. — Жители села Фундул Лакулуй, поместья монастыря Раду-Водэ, дают запись, обязуясь отрабатывать каждый на барщине по шести дней в год.

644. — ⟨Бухарест,⟩ 23 декабря. — Анафора великого казначея Янаке господарю и решение Михаила Шуцу относительно жителей поместья Зимнича, приадлежащего Александру Ипсиланти, которые не хотят отрабатывать на барщине 12 дней, продают вино в розницу в селе и принимают в свои дома на постой проезжих с товарами, которые не уплачивают таможенных пошлин.

1793

645. — 16 февраля. — Жители села Комоштень (Долж) жалуются каймакаму Крайовы, что арендатор поместья, Николае Лалу, берет у них третину по два талера и один злот, вместо одного турецкого червонца, как они платили боярину Манолаке Брынковану, и по 50 талеров в год за мельницу, которые они раньше не платили.

646. — Бухарест, 23 февраля. — Игумен монастыря Хурез жалуется господарю, что жители из Бая де Фиер не выполняют ни одного обязательства по отношению к владельцу; великий логофэт Верхней Земли указывает в анафоре, что следует по закону, и Александру Морузи приказывает исправникам Горжа заставить крестьян подчиниться согласно уложению дивана.

647. — 26 февраля. — Игумен монастыря Мисля жалуется господарю, что жители поместья Гряка не отрабатывают шести дней на барщине, не дают оброка натурой и не соблюдают монополию на продажу напитков, и просит дать приказ крестьянам выполнять свои обя-

зательства, так как он имеет большую нужду в деньгах, чтобы послать монастырю «из турецкой страны», которому подчинен.

648. — 1 апреля. — Игумен монастыря Котрочень жалуется господарю, что жители поместья Херэстрэул и Драгомирешть не хотят отрабатывать 12 дней барщины в год, предпочитая давать по злоту с дома, а ему нужна работа ; просит заставить их работать.

649. — ⟨Котрочень,⟩ 23 апреля. — Жители поместья Луйка дают запись игумену монастыря Котрочень, обязуясь давать за барщину по одному талеру и по курице с каждого дома, а вино и водку не подавать без разрешения.

650. — Тыргу Жиу, 2 мая. — Исправники Горжа приказывают Урсаке, ватафу волости Новач, расследовать на месте жалобу игумена из Хуреза на жителей из Байя де Фиер и указать в письменной форме по каким пунктам не было достигнуто соглашение, чтобы явиться «для окончания тяжбы».

651. — ⟨Бухарест,⟩ 4 мая. — Александр Морузи, господарь Валахии, утверждает соглашение между игуменом монастыря Сегарча и крестьянами поместья, которые обязуются отрабатывать на барщине пять дней и один день со всеми слугами на пахоте, брать дрова только для топки в лесу, давать за продажу вина до праздника св. Василия по одному ведру с бочки и один талер, давать оброк натурой согласно «Книге уложений».

652. — ⟨Бухарест,⟩ 27 мая. — Филарет, митрополит Валахии, просит в анафоре, чтобы господарь приказал исправникам Яломицы заставить жителей поместья Аксинтя, принадлежащего митрополии, которые хотят платить за барщину по злоту в год, отрабатывать ее 12 дней в году в четыре срока.

653. — ⟨Бухарест,⟩ 3 августа. — «Департамент спэтаров» судит тяжбу между стольником Константином Ненчулеску и Никулаем лефеджиу за нарушение межи и выпас скота без разрешения и постановляет, что Николай лефеджиу должен перенести свой забор согласно межевым знакам и отрабатывать для Ненчулеску на барщине два дня в год за выпас восьми голов скота, а напитки не имеет права продавать.

654. — 20 августа. — Жители Дая Дулубеи из села Пурчелень и Михаил Негря из Копэчосы обязуются по записи быть послушниками монастыря Тисмана, работая на винограднике в Бэлэнешть: обнести его забором, сделать колья и обработать его за свой счет, взамен освобождения от податей.

655. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 25 августа. — Войку Строеску, пришедший «из-за Олта» и поместье монастыря Бистрица, именуемое Сухаш или Кэрпиниш, дает запись, что впредь будет работать на барщине по «высочайшему повелению его величества господаря» и давать игумену оброк «по обычаю».

656. — 22 ноября. — Несколько жителей села Бэрбулешть (Яломица) из поместья монастыря Котрочень дают игумену запись, обязуясь отрабатывать на барщине 12 дней и дать трех человек в послушники, как благодарность за его ходатайство перед господарем, чтобы «освободил их от почтовой службы» и определил им подать.

657. — ⟨Бухарест,⟩ 5 декабря. — Александр Морузи, господарь Валахии, приказывает исправникам Телеормана расследовать жалобу игумена из Аниноасы на «четыре, пять семейств», построивших жилища посередине монастырского поместья Пуцинтей, причинив «вред садам и посевам».

658. — ⟨Строешть,⟩ 31 декабря, — Жители Строешть сообщают игумену монастыря Бистрица, что, в счет долгов за прошлые годы, они посылают пока сто талеров и просят подождать остальное до «масленицы».

1794

659. — ⟨Крайова,⟩ 13 января. — Жители поместья монастыря Садова дают игумену запись, в присутствии исправников Должа, что, поскольку их жалоба на увеличение оброка с сена оказалась необоснованной, их освобождают от наказания и они обязуются впредь в точности выполнять «мудрые указания его величества господаря».

660. — 4 марта. — Жители Соходола (Горж) жалуются господарю, что в правление Михаила Шуцу игумен монастыря Хурез выгнал их из поместья, а по суду, на котором игумен прибег к «уловкам», они были изгнаны, заперты в тюрму, а дома их разрушили.

661. — 17 апреля. — Игумен из Арноты жалуется господарю, что жители сел Добричень и Богдэнешть не соблюдают барщинных дней, а также монополии монастыря на напитки, не дают оброка со слив, а цыгане закладывают монастырские сады крестьянам, и просит обязать их работать на барщине 12 дней или платить по 15 бань за день, а также выполнять и остальные обязательства.

662. — 23 апреля. — Нектарие, игумен Бистрицы, жалуется господарю Александру Морузи, что жители монастырских поместий в Романаце не дают оброк с сена — одну часть из десяти, а платят за скирду в 40 возов по 66 бань, и просит приказать каймакаму Крайовы обязать их давать законный оброк или платить два с половиной талера за каждую скирду.

663. — 3 мая. — Жители поместья Изворань, где не имели пахотной земли, дают запись игумену из Тисманы на пахотную землю и луг, данные им в поместье монастыря, обязуясь давать оброк с посевов по обычаю и отрабатывать на барщине по шесть дней.

664. — 8 мая. — Жители села Лилэешть дают запись игумену из Мисли, обязуясь за пользу, получаемую от монастырского поместья, где они живут, платить вместо барщины по 50 парале в год, уплачиваемых в день св. Георгия.

665. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июля. — Александр Морузи, господарь Валахии, приказывает исправникам Саака расследовать жалобу игумена монастыря Вэлень на трех жителей, которые, не соблюдая монополии монастыря на продажу вина и водки, терроризируют корчмарей, продающих монастырскую водку, и сделать «запт» (конфискацию).

666. — 23 августа. — Житель Раду сын Енаке, имеющий яблони в поместье монастыря Мисля и будучи «беглым» с жилищем в другом месте, дает игумену запись, обязуясь «давать» барщину за год, то есть платить деньгами «как дают и другие, имеющие усадьбы».

667. — ⟨Крайова,⟩ 1 ноября. — Исправники Должа расследуют отказ жителей села Гойча отрабатывать на барщине шесть дней вручную и два дня с плугом на игумена монастыря Жития или уплачивать по злоту в год с каждого дома и отрабатывать три дня вручную и два дня с плугом ; они соглашаются платить по злоту с дома и отрабатывать на барщине один день, — и докладывают каймакаму.

668. — ⟨Крайова,⟩ 5 ноября. — Диван Крайовы, рассмотрев тяжбу жителей села Гойча с игуменом монастыря Жития, постановляет предложить им согласиться, согласно более старому обычаю, отрабатывать на барщине по шесть дней вручную и два с плугами, или же подчиниться предписаниям уложения и отрабатывать 12 дней на барщине и отдавать оброк продуктами, соблюдая монополию монастыря на продажу вина и водки.

669. — 16 ноября. — Жители села Гыштешть дают запись игумену из Раду-Водэ, в которой подтверждают, что они заняли деньги на покупку пищевых продуктов и вернут их сообща, с процентами, отработав на монастырь для уплаты налогов в казну — которые внесет игумен, и отработав на барщине по шесть дней каждый.

670. — 25 ноября. — Спэтар Думитрашку Топличану, исправник Телеормана, доносит князю Александру Морузи, что в результате произведенного расследования установлено, что задолженность по оброку, который Параскива Чолак требует с жителей имения Александра Воды, княжеской слободы, относится ко времени войны, когда турки «собрали зерно жителей».

671. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 14 декабря. — Несколько жителей Костешть дают запись Бистрицкому игумену, по которой обязуются не продавать впредь вина на селе, где продается только монастырское вино по закону и обычаю.

672. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 14 декабря. — Исправники Вылчи рассматривают жалобу Бистрицкого игумена на жителей Костешть, которые не соблюдают монополию монастыря на продажу напитков, отказываются платить оброк по поместью Вайдеей и не разрешают

монастырю ставить новые сукновальни для зипунов, и обязуют крестьян попросить прощения и заявить, что они будут выполнять все обязательства.

1795

673. — ⟨Бухарест,⟩ 8 февраля. — Некулай лефеджиу, сын Вылку, житель поместья Бошарь (Дымбовица), на которого бывший великий стольничий Константин Ненчулеску подал в суд за то, что тот, заняв под жилище часть его владения, не отрабатывает ему два дня на барщине, не приставил пастуха к скоту и портит ему посевы, продает вино и водку, не имея на это права, — дает перед судом запись, что впредь будет выполнять все требуемые с него обязательства.

674. — 24 февраля. — Арджеский епископ жалуется князю Константину Морузи на боярина Бэникэ Урианул, который поставил в епископском имении Домнешть корчму и мельницу, поручив их барщинному крестьянину Иону Фиану, и просит приказать исправникам произвести расследование и дать ему удовлетворение.

675. — 15 марта. — Эконом монастыря Бистрица жалуется князю, что жители сел Слэтиоара, Бобичешти, Драновэц, Крива, Пятра де Жос и Плешою самоуправно срубили в монастырском лесу Драновэц и Гиндень (Романац) две тысячи двадцать пять жолудевых деревьев и взяли жолуди, оставив монастырских свиней умирать голодной смертью ; просит произвести расследование и возместить ему убытки.

676. — 22 марта. — Игумен монастыря Бистрица жалуется князю, что некоторые жители Костешть, издавна владевшие угодием Вайдеей взамен оброка и трех дней барщины, после войны не выполняют свои обязательства, — и просит дать приказ исправникам выселить противящихся, чтобы отдать угодье пришлым людям, ищущим место для пропитания.

677. — 24 марта. — Бистрицкий игумен жалуется князю, что жители сел Костешть, Вайдеей, Бэлень, Мэнэилешть и Фолешть, имеющие большую задолженность по барщине, не захотели выйти на работу, когда их позвали, и просит дать приказ исправникам Вылчи заставить их выполнить свои обязательства.

678. — 19 апреля. — Жители Костешть дают запись Бистрицкому игумену и просят прощенья за убытки, причиненные их отказом выйте на барщину и отдать оброк за поместье Вайдеей, и обязуются впредь соблюдать в точности установление 1778 года и выполнять все предписанные обязательства.

679. — 23 апреля. — Жители сел Урзичени де Жос, Урзичени де Сус и Дудешть (Яломица) дают запись Котроченскому игумену в том, что имея нужду в пастбище, находящемся в монастырском угодье Бэрбулешти, согласны отрабатывать на барщине три дня, с выкупом по одному злоту, которые будут вычитаться из 12 дней, отрабатываемых боярам Фэлкояну в имении Урзичени, где они живут.

680. — ⟨Бухарест,⟩ 9 мая. — Александр Морузи, господарь Валахии, дает приказ исправникам Влашки обязать жителей поместья Одивоя монастыря Пантелеймон, отрабатывать 12 дней на барщине, отдавать оброк продуктами, соблюдать монополию на продажу напитков и другие обязательства.

681. — ⟨Тыргу Жиу,⟩ 11 мая. — Исправник Горжа поручает одному из своих людей отправиться получить оброк за прошлый год с посевов в угодье Бэрэштени монастыря Тисмана от Георге Трандафира и Пэтру Киркэ из села Гурень.

682. — 11 мая. — Каймакамия Крайовы дает приказ Шербану, «плаешу» из Топешть отправиться с полномочиями от исправников Горжа в село Гурень и получить оброк за посевы в имении монастыря Тисмана, как указано в листе исправничела.

683. — 3 декабря. — Игумен монастыря Рынкэчовул жалуется князю, что жители имения не хотят отрабатывать 12 дней барщины и просит дать приказ исправникам Мусчела заставить их выполнять свои обязательства.

684. — Рымнику Вылча, 18 декабря. — По приказанию князя исправники Вылчи рассматривают жалобу жителей из Богдэнешть на игумена из Арноты, который увеличил им денежный оброк за сено и отнял у них часть садов, «выкорчеванных» ими, и постановляют, что либо они уплачивают по 10 парале за воз, либо дают натурой один воз из десяти, а выкорчеванные сады остаются им.

685. — Рымнику Вылча, 22 декабря. — Николае, Дрэгич, Станку, Георге, Раду и другие жители имения монастыря Бистрица, обвиняемые в порубке леса для продажи, сообщают исправникам Вылчи, что они рубили лес лишь для своих хозяйственных нужд.

1796

686. — Монастырь Жития, 7 июня. — Жители имения монастыря Жития, Крыпень и Берешть дают запись игумену, по которой соглашаются работать на барщине шесть дней в году, только летом, а если работы будет меньше — работать три дня и доплатить по злоту с дома, выходить весной на работу с плугами, платить оброк по обычаю и соблюдать монопольное право владельца на продажу напитков.

1797

687. — ⟨Бухарест,⟩ 9 февраля. — Георге Полизу и Ангел Апостол, купившие у монастыря Дялул доход с поместья Жигэлия (Яломица), жалуются господарю, что жители, имеющие виноградники, продают свое вино в корчмах, причиняя им убыток, и просят послать княжеского человека запретить им это.

688. — ⟨Бухарест,⟩ 27 февраля. — Жители села Луйка (Илфов) сообщают игумену монастыря Котрочень, что они не продают вина в розницу, только «жупын Думитру привез полторы бочки в село, к Лазарю, и перевозит его в боченках в монастырь, к владельцу».

689. — 3 мая. — Иордаке Некулеску, владелец поместья Киождень, сообщает игумену монастыря Рымник, чтобы помочь ему уладить спор с селом Буда, свое соглашение с крестьянами: отрабатывать на барщине восемь дней в год и отвозить три бочки вина в село, рубить колья для виноградников, давать по одному козленку с десяти коз и по четыре бани с каждой свиньи.

690. — 23 мая. — Жители села Буда дают запись игумену монастыря Рымник, обязуясь отрабатывать на барщине по 12 дней и выполнять все другие обязательства «по обычаю земли, правилам и указаниям господарским.»

691. — Монастырь Жития, 30 июня. — Жители села Сомор (Мехединц) дают запись игумену монастыря Житиану, обязуясь давать злот со двора, пахать весной для нужд монастыря, отрабатывать на барщине три дня, перевозить продукты из поместья для освобождения от уплаты злота, не продавать вина и не входить в лес без разрешения.

692. — ⟨Бухарест,⟩ 15 июля. — Дософтей, митрополит Валахии, просит господаря в анафоре приказать исправникам Арджеша обязать жителей которые пасут скот на земле скита Горану и берут дрова из леса, возместить убытки, а Александр Ипсиланти постановляет, что сумма, уплачиваемая скиту за выпас, вычиталась из барщины владельцев, где эти жители проживают, а в отношении прочих земельных «податей» следовать уложению дивана.

693. — 16 декабря. — Счет монастыря Тыршор за неуплату оташтины с виноградников из Доброты, скота и злота с дома.

1798

694. — ⟨Бухарест,⟩ 16 апреля. — Константин Ханджерли, господарь Валахии, утверждает решение дивана по делу жителей села Бэдешть, которые, на основании поддельного документа об освобождении от крепостной зависимости, просили отдать им поместье, которым владеет монастырь Кымпулунг, и рвет в их присутствии документ, чтобы они «успокоились».

695. — ⟨Бухарест,⟩ 24 апреля. — Игумен монастыря Котрочень жалуется господарю, что жители сел Урзичень и Дудешть, имеющие маленькое поместье и договорившиеся пасти скот на земле монастыря Бэрбулешть, не соблюдают содержания записи в отношении обязательств, и просит приказать исправникам Яломицы заставить их выполнять обязательства.

696. — 25 апреля. — Жители села Борэнешть дают запись боярину Гиня Борэнеску, в которой соглашаются отрабатывать на барщине полтора дня, за разрешение укрывать скот под навесом в его поместьи Попяска де Сус.

697. — Бухарест, 26 мая. — Анафора Дивана господарю Валахии относительно тяжбы жителей поместья Бэрбулешть с игуменом монастыря Котрочень, который вместо злота с дома обязал их работать на барщине по восемь дней, по которой решено, что крестьяне неправы и должны соблюдать письменное соглашение.

698. — ⟨Тырговиште,⟩ 17 июля. — Анафора исправников Дымбовицы господарю, о расследовании тяжбы между жителями поместья скита Пырлита и игуменом о барщинных работах, выпасе коз и «хаваете» леса, в которой указывается, что крестьяне согласились отрабатывать на барщине шесть дней, но отказываются удовлетворить остальные претензии и требуют суда в диване.

699. — ⟨Бухарест,⟩ 22 июля. — Анафора, поданная тремя боярами господарю Валахии Константину Ханджерли о расследовании спора между 36 косарями-олтянами из Горжа и исправничелом поместея Могошоая, которым он не уплатил за сделанную работу условленную сумму, по 23 бани в день и оку кукурузной муки.

700. — ⟨Бухарест,⟩ 1 августа. — Судьи Департамента, рассмотрев дело жителей из Стрэошть (Влашка) с владелицей поместья, клучерясой Руксандрой Катарджи, указывают в анафоре господарю Константину Ханджерли, что поскольку у жителей нет особого соглашения, они обязаны отрабатывать на барщине двенадцать дней в году, как предписывает «Книга уложений».

701. — 3 августа. — Два жителя поместья Кыняска (Влашка), принадлежащего митрополии, «сутяги, мятежники и строптивцы», дают запись митрополиту, что впредь они будут спокойными людьми, будут работать на барщине, отдавать оброк и стеречь свой скот, не причиняя забот исправничелу своим поведением.

702. — 7 августа. — Несколько жителей поместья стольника Шербана Андронеску дают запись, что, в случае если они не переселятся 15 марта, они будут отрабатывать на барщине три дня в год и приставят пастуха к своей скотине.

703. — ⟨Монастырь Рынкэчов,⟩ 5 сентября. — Священники монастыря Рынкэчов сообщают исправникам Мусчела, что за 35 лет, с тех пор как они там находятся, они еще не видели, чтобы жители поместья позволили себе продавать вино и водку.

704. — 15 сентября. — Григоре Тэртэшеску и Илиаш Брезояну жалуются господарю Константину Ханджерли, что в поместьях, купленных ими в Дымбовице, Бэлдане и Кодри, часть жителей не соглашается работать на барщине 12 дней, под предлогом, что у них меньше скота, чем у других, и просят приказать принудить их посланцу господаря.

705. — ⟨Бухарест,⟩ 8 октября. — Константин Ханджерли, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы обязать жителей помесья Комарник, принадлежащего его жене Руксандре Ханджерли, отрабатывать на барщине 12 дней, или же, когда не будет работы, договориться с исправничелом давать деньги и оброк натурой, а на еженедельной ярмарке вино и водку могут продавать только те, у которых будет разрешение.

706. — ⟨Монастырь Арнота,⟩ 20 декабря. — Поп Пэтру из Бэрбэтешть дает запись игумену Арноты на сад, полученный им в приданое в селе Добричень, и, посколку он не работает на барщине и не дает оброк монастырю, не будучи обязан, дает 2 талера и один злот в год.

1799

707. — ⟨Бухарест,⟩ 19 января. — Константин Ханджерли, господарь Валахии, приказывает исправникам Илфова расследовать, почему жители поместья Пэшкань великого бана Димитраке Гика не подчиняются отрабатывать барщину и давать оброк по «уложению дивана», и, если у них нет «какого-либо особого соглашения», обязать их соблюдать полученные ими указания.

708. — ⟨Бухарест,⟩ 24 апреля. — Александр Морузи, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы обязать жителей сел Мэрджинень, Цинтя, Бэнешть и Бразда отрабатывать игумену монастыря Мэрджинень 12 дней на барщине, давать оброк подробно перечисленными продуктами и выполнять остальные обязательства перед владельцем поместья.

709. — ⟨Бухарест,⟩ 22 мая. — Анафора бояр дивана господарю Валахии, Александру Морузи, о споре между Григоре Тэртэшеску и Илие Брезояну и жителями из Моара Брэилоюлуй о выпасе скотины.

710. — ⟨Бухарест,⟩ 7 июня. — Анафора великого логофэта Константина Кымпиняну о тяжбе проигумена монастыря Виерошул с жителями из Моара Брэилоюлуй (Дымбовица) за выгон в поместье монастыря; он предложил и крестьяне согласились давать по 4 четверика кукурузных початков в год.

711. — ⟨Тырговиште,⟩ 6 июля. — Анафора исправников Дымбовицы господарю Валахии, Александру Морузи, о тяжбе монастыря Дялул с селом Глодень, жители которого не хотят отрабатывать на барщине шесть дней — как они предложили и как согласился игумен — а хотят давать злот с дома или отрабатывать три дня.

712. — 14 июля. — Дикиул (эконом) «митрополии Тырговиште» жалуется господарю Валахии, Александру Морузи, что жители из Сэкуень, на основании грамоты господаря Николая Маврогень и вынужденного свидетельства митрополита Григоре, отказываются работать на

барщине и давать оброк по обычаю, и просит приказать исправникам Дымбовицы заставить их выполнять обязательства и отобрать у них документы, чтобы «не причинять убытков св. митрополии».

713. — ⟨Крайова,⟩ 23 июля. — Мосху, бывший третий армаш, жалуется каймакаму Крайовы, что жители его поместья Хубавь не дали ему оброка с кукурузы за 1784 год и просит приказать исправникам Горжа произвести расследование и взыскать с них следуемое.

714. — ⟨Бухарест,⟩ 2 августа. — Митрополит Валахии просит в анафоре господарю Александру Морузи приказать исправнику Илфова запретить жителям из Чофлинчень производить потравы своим скотом в поместье Тынкэбешть, принадлежащем митрополии, и ловить рыбу в озере Снагов, не давая оброка.

715. — 10 августа. — Митрополит Валахии просит в анафоре господарю Александру Морузи приказать исправникам Дымбовицы обязать «мошненов», которые захватили участки на сенокосе, насадили виноградники и фруктовые сады и открыли корчмы в поместье Сэтень вистиерясы Мэриуцы Зэдэричаски, которое после ее смерти останется за митрополией, «давать их оброк со всего».

716. — ⟨Тырговиште,⟩ 20 августа. — Анафора исправников Дымбовицы господарю Валахии, Александру Морузи, относительно расследования по делу «митрополии из Тырговиште» с жителями из Сэкуень, которые, на основании грамоты господаря Некулая Маврогень, не хотят отрабатывать на барщине больше шести дней и давать больше шести бань за воз сена; предлагают обязать крестьян «по старому обычаю» работать 12 дней и платить 10 грошей (парале).

717. — ⟨Бухарест,⟩ 18 сентября. — Митрополит Унгровлахии просит господаря приказать исправникам Мехединца запретить крестьянам поместий митрополии: Оревица, Болбошань и Гогош, резать «их мясо», чтобы митрополия не оставалась в убытке.

718. — ⟨Бухарест,⟩ 25 ноября. — Анафора митрополита Дософтея господарю Валахии относительно захвата земли скита Горан жителями сел Фецень и Блидарь, которые не дают оброка с того, чем они пользуются, и приказ Александра Ипсиланти исправникам Арджеша произвести расследование и заставить жителей договориться с епистатом скита о пахотных участках и выгоне для скота.

719. — ⟨Бухарест,⟩ 28 ноября. — Александр Морузи, господарь Валахии, на основании решения дивана и соглашения с митрополитом, дает жителям из Сэкуень (Дымбовица) грамоту, по которой устанавливает им барщину в количестве семи дней, оброк с сена и овощей — одна часть из десяти — и подать за дрова из леса (хавает) для продажи.

720. — ⟨Декабрь⟩. Жители села Сэкуень (Дымбовица) дают запись дикиулу (эконому) «митрополии Тырговиште», в которой договариваются отдать оброк с сена за истекший год деньгами, по 10 грошей (паралe) с воза, и на будущее время — натурой, одну копну из десяти.

1800

721. — ⟨Монастырь Жития,⟩ 18 января. — Жители поместья монастыря Жития дают запись, по которой договариваются с игуменом отрабатывать на барщине восемь дней только летом, один день весной на пахоте всеми плугами, отвезти в монастырь на св. Димитрия воз дров, а за продажу вина только до праздника св. Николая дать по талеру и по ведру вина с бочки.

722. — ⟨Бухарест,⟩ 12 апреля. — Митрополит Валахии просит исправников Влашки приказать жителям «унгурянам» поместья Пэтроая, принадлежащего митрополии, работать на барщине в установленные сроки и обработать всю землю, которой они пользуются.

723. — 2 июня. — Игумен монастыря Арнота жалуется каймакаму Крайовы, что жители из Добричень, хотя и имеют всевозможные фруктовые сады, дают оброк только со слив, при отрабатывании на барщине шести дней посылают малолетних, а священники совсем не работают на барщине и не дают оброка; просит приказать исправникам Вылчи обязать их выполнять обязательства по обычаю боярских поместий.

724. — 17 июля. — Исправники Мусчела приказывают ватафу волости Рыулуй Доамней запретить «деду Георге», бежавшему из поместья Мичешть еще во время войны в Влашку, приходить собирать яблоки и сливы во фруктовом саду, который он бросил и который по праву является собственность монастыря Аниноаса.

725. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 31 декабря. — Кэминар Петраке Луки, исправник Вылчи, приказывает Преде, ватафу волости Козия, расследовать в селах поместья монастыря Арнота жалобу игумена, что на земли и в сады беглых жителей пришли их родственники, которые не дают оброка и не работают на барщине, и обязать их выполнять положенное, а если они не согласятся, передать имущество беглых «в запт монастыря».

1

București, 10 februarie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, hotărăște, în urma cercetărilor făcute, ca Stoian și frații lui din Torsura cea Mică, feciorii lui Dragomir Boldea, care s-au răscumpărat mai înainte, să fie liberi de rumînie și lăsați în pace de către Gheorghe postelnic fiul lui Hrizea vistierul, care fără drept îi reclamă.

† O carte a unor rumîni ot sud...[1] de carii să legase feciorul Hrizii vist⟨ier⟩ Gheorghiță ca să-i rumînească.

†Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi acestor oameni, anume: Stoian cu frații lui, Marin i Vlad i Radul, feciorii lui Dragomir Boldea, den sat din Torsura cea Mică ot sud...[1] și cu feciorii lor ce le va da dumnezeu, ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie, ei și cu feciorii lor, de către Gheorghie postelnic sin Hrizii vist⟨ier⟩ și de cătră feciorii lui și de cătră toate rudeniile lui și de către nime nici un val și nici o bîntuială de acum înainte să n-aibă de rumînie.

Pentru că acest om anume Dragomir Bordea[2], tatul acestor oameni ce scriu mai sus, au fost rumîn lui Lociz și jupînesii lui, Costandinei, încă mai nainte vreme, den sat den Torsura. Deci ei l-au slobozit de s-au răscumpărat de cătră dînșii de rumînie, ei și cu toți feciorii lor, drept bani gata ughi 60 și cu zapis de răscumpărătoare de la mîna lor întărit cu mare blestem și cu multe mărturii de la leat 7174, și de atunci încoace tot au fost niște oameni în pace și slobozi de rumînie pîn' acum în zilele domnii mele.

Iar cînd au fost acum, iar Gheorghiță postelnic sin Hrizii vist⟨ier⟩, el s-au sculat cu pîră și au venit de s-au întrebat de față cu Stoian și cu frații lui, feciorii lui Dragomir Boldea înaintea domnii mele la divan. Și așa pîra Gheorghiță postelnic zicînd cum că după ce au murit Dragomir Boldea, iar Mina, muma lor, s-au fost măritat după un rumîn al lui, pre

---

[1] Loc alb.
[2] Așa în text.

nume iar Dragomir din Tatomireşti şi cu acel rumîn al lui au făcut pre Marin şi pre Vladul i Radul şi sînt ai lui rumîni.

Iar Stoian cu fraţii lui, el aşa s-au jăluit înaintea domnii mele, cum că după moartea tătîne-său, Dragomir Boldea, iar muma lor nu s-au mai măritat după alt bărbat, nici sînt ei făcuţi cu rumînul lui Ghiorghiţă postelnic precum zicea el, ci sînt toţi fraţi buni cu Stoian făcuţi de mumă, de tată, de Dragomir Boldea şi au şi mărturii adevărate acolo, la urmă la satul Întorsura.

Deci domniia mea n-am crezut nici pe unii, nici pe alţii, ci am judecat înpreună cu tot divanul cum să meargă Ghiorghiţă postelnic înpreună cu Stoian şi cu fraţii lui la scaunul Craiovei şi să aducă Stoian cu fraţii lui, megiaşi de acolo din Torsura cea Mică, să mărturisească cu sufletele lor înaintea slugii domnii mele lui Stan vornic şi înaintea lui Ghiorghiţă postelnic pentru Marin şi pentru Vladul : sînt fraţi buni şi drepţi cu Stoian şi feciorii lui Dragomir Boldea, au sînt rumîni lui Gheorghiţă postelnic.

Iar Stoian dinpreună cu fraţii lui, după porunca domnii mele, adus-au megiiaşi din Torsura cea Mică anume : Iane cu frate-său Barbul i Oprea cu frate-său Drăgan i Dumitru diiaconul i Vladul diiaconul, feciorii popei Marcii, care scriu în cartea domnii mele cea de poruncă şi înpreună cu alţi megiiaşi de acolo care ştiu lucrul lor, de au strînsu pre toţi acolo la scaunul Craiovei. Iar Ghiorghiţă postelnic el, după porunca domnii mele, nicicum n-au vrut să meargă acolo la scaunul Craiovei, nici ispravnic n-au vrut să-şi trimiţă acolo, la judecată. Şi aşteptîndu-i multă vreme şi nemergînd Ghiorghiţă postelnic, iar aceşti megiiaşi ce scriu mai sus, ei toţi înpreună au mărturisit înaintea slugii domnii mele Stan vornic, ispravnicul Craiovei, întîi pentru că Mina, muma lui Stoian şi a fraţilor lui ce scriu mai sus, cum că după ce au murit bărbatul ei, Dragomir Boldea, nu s-au mai măritat al doilea rînd, precum zicea Ghiorghiţă postelnic. După acéea au mărturisit şi pentru Marin i Vladul i Radul cum că sînt fraţi buni cu Stoian de mumă, de tată şi feciori drepţi lui Dragomir Bordea, iar nu sînt făcuţi cu rumînul lui Ghiorghiţă postelnic, precum zicea el, făr⟨ă⟩ cît numai ce le făcea Ghiorghiţă postelnic năpaste pentru ca să-i rumînească făr⟨ă⟩ nici o dreptate.

Deci, sluga domnii mele, Stan vornic, pre aceşti megiiaşi ce scriu mai sus, nici pre această mărturiseală nu s-au lăsat, ci i-au încredinţat cu legea ţărăi şi au mărturisit toţi în sfînta biserică acolo, la Craiova, de au jurat toţi pe rînd cu sufletele lor, cu mîinile pre sfînta evanghelie într-acestaş chip, cum că Marin şi Vladul şi Radul sînt fraţi buni cu Stoian de mumă, de tată şi feciori buni lui Dragomir Boldea şi după ce au murit Dragomir Boldea, muma lor nu s-au mai măritat al doilea rînd. Şi după jurămînt au dat sluga domnii mele Stan vornic, cartea lui de mărturiseală şi aceşti megiiaşi ce sînt mai sus zişi cartea lor de jurămînt la mîna lui Stoian cu fraţii lui, întărită cu iscăliturile lor, care cărţi s-au citit în divan înaintea domnii mele.

Drept aceia şi domniia mea înpreună cu toţi cinstiţii dregătorii domnii mele am adevărat cum că Stoian cu fraţii lui sînt nişte oameni slobozi, megiiaşi. Domniia mea am judecat cu tot divanul şi am dat această carte a domnii mele lui Stoian şi fraţilor lui Marin i Vladul i Radul ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie ei şi cu toţi feciorii lor de către Ghiorghiţă postelnic sin Hrizii vist⟨ier⟩ şi de către feciorii

lui și de către toate rudeniile lui, nici un val și nici o bîntuială de acum înainte să nu aibă de rumînie în veci.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii mele: pan Cornea Brăiloiul vel ban i Stroe vel vornic i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacuzino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩ i Vergo vel clucer i Dumitrașco vel postelnic i Șărban Cantacozino vel păharnic i Radul Izvoranul vel stolnic i Radul Golescul vel postelnic ⟨?⟩ [1], Iorga vel sluger i Costandin Corbeanu vel pitar și ispravnic Ștefan Cantacozino vtori logofăt.

Și s-au scris cartea această întru al doisprăzécilea an den domniia domnii mele de Isar logofețelul în orașul București.

Mesița fev⟨ruarie⟩ 10 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 238—239 Copie rom.

2

București, 4 martie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma cercetărilor făcute, dă carte lui Aldea cu feciorii și nepoții săi din Dobrun (Romanați) că sînt slobozi de rumînie, poruncind să fie lăsați în pace de către Barbul Brătășanul vistier, care pe nedrept îi reclama ca rumîni.

O carte a Aldii, feciorul Vladului Găunosul den sat din Dobrun ot sud Romanați.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi acestor oameni, anume Aldea, feciorul Vladului Găunosul, nepotul lui Stoian, cu feciorii lui: Vladul i Stan și cu nepoții lui, Barbul sin Nedelco și Ion sin Stoicăi, nepoții lui Stoian, din sat din Dobrun ot sud Romanați și cu feciorii lor ce le va da dumnezeu ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii lor și cu toată partea lor de moșie, cîtă au avut de moștenire acolo la satul Dobrunul, de către Barbul vistier Brătășanul, feciorul Mihului pitar și de către verii lui, Șărban păharnic sin Predii pitar și de către Costandin păharnic sin Papei vist⟨ier⟩ Brătășanul i Drăghici i Fota sin Mihăilă postelnic, nepoții Ghinei biv vel vist⟨ier⟩ Brătășanul și de către feciorii lor și de către toate rudeniile lor, de către niminea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă pentru că acest om Stoian, tatăl Vladului Găunosul, moșul Aldei și al nepoților lui, cîți scriu mai sus, el au fost om megiiaș judec cu moșiia lui cît au avut de moștenire și de cumpărătoare, acolo la satul Dobrunul, și tot și-au stăpînit ale lui părți de ocină, pe seama lui cu bună pace pîn'la zilele lui Alexandru vodă sin Iliaș vodă.

Deci cînd au fost atuncea, iar acest om Stoian, moșul Aldei și al nepoților lui, el au fost vîndut a lui parte de moșie din Dobrun cîtă au avut de cumpărătoare, a treia parte din partea Mușătoae, Radului postelnic, fe-

---

[1] Postelnic scris peste comis.

ciorul lui Mihăilă postelnic de Văléni, afară din partea lui ce au avut de moștenire, iar capul lui nu s-au vîndut ca să fie rumîn precum adeverează și în cartea lui Alexandru vodă Iliaș, leat 7137. Și de atuncea încoace tot au fost Stoian cu fiiu-său Vladul și cu toți feciorii lor în pace de rumînie și cu toată partea lor de moșie ce au avut de moștenire în Dobrun pîn' la zilele răposatului strămoșului domnii mele Io Matei Băsarab voievod. Deci cînd au fost atunci, iar jupîneasa Grăjdana a Radului postelnic de Văleni, ia au fost vîndut a lor parte de moșie cu rumînii din Dobrun, Ghinei vist⟨ier⟩, moșul Barbului vist⟨ier⟩ Brătășanul, și a verilor lui. După aceia Ghinea vist⟨ier⟩, el fiind fost atuncea vist⟨ier⟩ mare au fost făcut cartea lui Matei vodă cu meșteșuguri pre moșiia cu rumînii din Dobrun și n-au fost scris într-aceia carte numai rumînii ce au fost cumpărat, pă nume, ci au fost scris și pe acest om, pe Vladul feciorul lui Stoian, tatăl Aldei și a nepoților lui, iar rumîni nu i-au fost stăpînit Ghinea vist⟨ier⟩, nici după moartea lui, feciorii lui, numai ci i-au fost slujit dinpreună cu alte slugi ce au mai fost, precum și acum pre la alți boiari slujăscu unii și alții pîn' acum în zilele domnii mele.

Iar cînd au fost acum, Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui, ei s-au sculat cu pîră cu acea carte a lui Matei vodă ca să-i rumînească pre Aldea, feciorul lui Vlad, și nepoții lui cîți scriiu mai sus și au venit de s-au întrebat de față înaintea domnii mele în divan. Și așa pîrăia Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui cum că moșiia satului Dobrunul cu rumînii iaste a lor de la moșul său Ghinea vist⟨ier⟩. Iar Aldea cu nepoții lui, ei așa s-au jăluit înaintea domnii mele, cum că Ghinea vist⟨ier⟩ n-au cumpărat moșiia cu rumînii din Dobrun peste tot, ci au cumpărat o seamă de moșie cu rumîni, iar ei sînt megiiași cu moșiia lor nevîndută.

Într-aceia domniia mea am judecat și din divan le-am dat 12 boiari adevărători și hotarnici pre răvașele domnii mele, ca să caute să adeveréze cîtă moșie și rumîni va fi avînd Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui acolo în Dobrun, să o aleagă de către moșiia megieșască și să adeveréze și pentru Stoian cu fiiu său Vladul, tatăl Aldei, cu nepoții lui, sînt și ei rumîni boiarilor den Brătășani și vîndutu-s-au și ei cu partea lor de moșie din Dobrun peste tot, Radului postelnic, au jupînesei Grăjdanii, au Ghinei vist⟨ier⟩, au nu s-au vîndut? Deci acei 12 boiari, ei așa au adevărat cu sufletele lor cum că Stoian cu fiiu său Vladul n-au luat bani pe capetele lor, nici pe moșiia lor ce au avut de moștenire, de la Radul postelnic de Văléni, nici de la jupîneasa lui, Grăjdana, nici de la Ghinea vist⟨ier⟩, nici au fost ei rumîni, ce au fost tot oameni slobozi cu moșiia lor, făr' decît s-au adevărat că au fost vîndut acest om Stoian, Radului postelnic, numai o parte de moșie ce au avut de cumpărătoare din partea Mușătoaei acolo în Dobrun, precum adeverează și zapisul și după adeverință au fost făcut acei 12 boiari și cartea lor la mîna Aldei cu nepoții lui ca să aibă pace de rumînie.

Iar Barbul vist⟨ier⟩, nici pre această adeverință nu s-au lăsat, ci iar s-au sculat cu pîră asupra lui și al doilea rînd, și au venit de s-au întrebat de față cu Aldea și cu nepoții lui înaintea domnii mele la divan la Brîncovéni, scoțînd Aldea cartea lui Alexandru vodă de moștenire și cartea celor 12 boiari de adeverință pentru rumînie. Iar Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui, ei au scos cartea lui Matei vodă, care scriia rumînii pe nume și aflîndu-să și Vladul, tatăl Aldei, scris într-acea carte de Ghinea

vist⟨ier⟩ înpreună cu alţi rumîni, domniia mea n-au fost luat seama pre amăruntul, nici i-am citit scrisorile Aldei ce au avut la mîna lui, ci după cartea lui Matei vodă s-au fost pripit judecata de s-au fost făcut greşală şi acestor oameni nedreptate, de le-am fost spart domniia mea cartea lui Alexandru vodă şi cartea acelor 12 boiari şi i-am fost dat domniia mea din divan la mîna Barbului vist⟨ier⟩ şi a verilor lui ca să le fie rumîni, dîndu-li-se şi cartea domnii mele, ca să-i stăpînească.

Iar Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui vrînd ca să-şi împarţă rumînii din Dobrun şi să-şi aleagă moşiia de către alalţi megiiaşi, venit-au în divan de şi-au luat 24 de boiari hotarnici pe răvaşele domnii mele şi strîngîndu-s⟨e⟩ aceşti boiari toţi deplin acolo la satul Dobrunul, viind şi toţi moşnénii de faţă, scoţîndu-şi scrisorile cine ce au avut, scos-au şi Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui, cărţile şi zapisele. Şi cetindu-să toate pre rînd şi pre cîte zapise şi scrisori au fost adevărate şi-au luat Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui, rumîni pre seama lor şi li s-au ales şi moşiia din Dobrun de către moşiia megiiaşilor. Iar pentru Aldea, feciorul Vladului Găunosul cu nepoţii lui, n-au avut boiarii de Brătăşani nici un zapis ca să s⟨e⟩ fi vîndut rumîni, făr' decît numai acel zapis ce şi mai sus s-au scris al lui Stoian, moşul Aldii, care au fost făcut la mîna Radului postelnic de Văléni pre partea lui de moşie ce au avut de cumpărătoare de la Muşătoae, iar de rumînie, nice de moşiia lui ce au avut de moştenire, n-au avut Barbul vist⟨ier⟩ nici o scrisoare, nici i-au dat acei 24 de boiari să fie rumîni, ci au rămas Aldea, cu nepoţii lui, iar să fie în pace de rumînie cu partea lor de moşie, cîtă au avut de moştenire.

Şi apoi Aldea cu nepoţii lui, văzînd că li s-au făcut cu divanul de la Brîncovéni mare nedreptate, venit-au cu cartea celor 24 de boiari al treilea rînd cu mare jalbă, înaintea domnii mele de s-au întrebat de faţă cu Barbul vist⟨ier⟩ şi cu verii lui. De care văzînd domniia mea cartea acelor 24 de boiari de adeverinţă şi vrînd domniia mea ca să li s⟨e⟩ descopere dreptate, judecat-am dinpreună cu toţi boiarii divanului domnii mele şi după obiceiul ţărăi, am dat Aldei cu nepoţii lui lége 12 boiari jurători pre răvaşele domnii mele anume: Manea căpitan ot Leu ⟨?⟩ i Ivanco Mărgăritescul i Badea logofăt ot Pîrşcovéni i Preda Prejveanul i Şărban ot Blaj i Drăghici, pîrcălabul ot Ipoteşti, i Stanciul vătaf ot Blaj i Stroe ot Roşiiani i Sima Scofercea i Chiriţă ot Brătăşani i Radu Stoenescu i Anca prioteasa din Dobrun, ca să jure Aldea cu nepoţii lui cu aceşti 12 boiari de către Barbul vist⟨ier⟩ Brătăşanul şi de către verii lui, cum că nici moşu său Stoian, nici tată-său Vladul Găunosul, nici ei nu s-au vîndut rumîni Radului postelnic de Văléni, nici jupînensii Grăjdanii, nici Ghinei vist⟨ier⟩, nici feciorii lui, nici n-au luat nici un ban de la nimenea pe capetele lor, ca să fie rumîni, nici pre partea lor de moşie ce au de moştenire în Dobrun.

Şi după porunca domnii méle, iar Aldea cu nepoţii lui ştiindu-se oameni drepţi, şi-au strînsu toată légea deplin pre aceşti 12 boiari ce scriu mai sus, la satul domnii méle la Brîncovéni şi au trimis şi Barbul vist⟨ier⟩ pe verii lui: Şărban păharnic i Costandin păharnic, care şi aceştia avea parte şi trăgea pîră pentru rumînie, ca să fie acolo de faţă la jurămînt să vază, putea-vor jura precum scriu răvaşele domnii méle, au nu vor putea jura? Iar aceşti 12 boiari strîngîndu-i acolo au umblat

pre urma lor cu amăruntul, întrebîndu-să unul pre altul și pre alți înprejuréni de acolo. Și cu bună adeverință au aflat cum că Stoian și Vladul, tatăl Aldii, și al nepoților lui, au fost slugi de au slujît boiarilor de Brătășani, iar nu s-au vîndut rumîni, nici i-au stăpînit rumîni pîn' acum.

Și după adeverință cu toții înpreună au mersu de au jurat în sfînta biséricâ la Brîncovéni, fiind popa Dumitrașco îmbrăcat în odăjdii, toți pre rînd cu mîinile pre sfînta evanghelie cu sufletele lor, cum scrie mai sus, denaintea lui Șărban păharnic și a lui Costandin păharnic, verii Barbului vist⟨ier⟩, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle Stamatie vtori portar. Și după jurămînt au dat acești 12 boiari cartea lor la mîna Aldii și a nepoților lui ca să fie în pace de rumînie de cătră Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui.

Iar Barbul vist⟨ier⟩ nici pre adeverința celor 12 boiari dintîi, nici pre acelor 24, nici pre jurămîntul acestor 12 boiari de acum nu s-au lăsat, ci și al patrulea rînd s-au sculat cu pîră și au venit de s-au întrebat de față cu Aldea și cu nepoții lui. Și așa pîrîia Barbul vist⟨ier⟩ înaintea domnii méle, cum că n-au jurat Aldea cu acei 12 boiari, ci au făcut meșteșuguri și cartea lor nu iaste bună și adevărată, ci iaste făcută în fățărie. Iar Aldea cu nepoții lui, ei așa să jăluiră înaintea domnii méle cum că cu bună adeverință au jurat acești 12 boiari ⟨și au⟩ mărturisit și Stamatie vtori portar ce au fost ispravnic la jurămînt că nu sînt alte meșteșuguri. De care domniia mea n-am crezut nici pre unii, nici pre alții, ci ca să s⟨e⟩ dovedească ce iaste adevărul am trimis domniia mea la sluga domnii méle Tănasie, ispravnicul de la Brîncovéni, ca de iznoavă să strîngă pre acei 12 boiari jurători să-i întrebe cu amăruntul, jurat-au precum scriia cartea lor, au n-au jurat precum zice Barbul vist⟨ier⟩? Și precum va fi adevărul să facă domnii méle știre cu scrisoarea lui și să trimiță și pe Șărban păharnic, vărul Barbului vist⟨ier⟩ înpreună și cu popa Dumitrașco carii au fost de față la jurămînt, să vie aici să dea seama la domniia mea. Și după porunca domnii méle, Tănasie ciaușul au strînsu pre acești 12 boiari jurători acolo la Brîncovéni și au adus și pre Șărban păharnic și pre popa Dumitrașco de au fost de față și i-au întrebat unul cîte unul și toți au mărturisit cum că au jurat în sfînta biséricâ cu sufletele lor, iar nu sînt alte meșteșuguri.

Și după adeverință au făcut Tănasie ciaușul scrisoarea lui și acești 12 boiari cartea lor de mărturiseală și după porunca domnii méle viind popa Dumitrașco înpreună cu Șărban păharnic i Costandin păharnic, verii Barbului vist⟨ier⟩ cu acéle scrisori, ei încă au mărturisit cu sufletele lor înaintea domnii méle cum că au jurat Aldea și nepoții lui cu acești 12 boiari și le sînt scrisorile bune și adevărate, iar nu sînt meșteșuguri precum zicea Barbul vist⟨ier⟩.

Și dovedindu-s⟨e⟩ dreptate Aldei într-atîtea rînduri, iar au rămas Barbul vist⟨ier⟩ de judecată denaintea domnii méle și i s-au luat și cartea ce s-au făcut la mîna Barbului vist⟨ier⟩ de s-au spart și toate scrisorile acestor oameni ce au fost la mîna Barbului vist⟨ier⟩, de le-am dat toate la mîna Aldii cu nepoții lui, aflîndu-se bune și drépte. Și am poruncit domniia mea de s-au scos numele Vladului, tatăl Aldii, și din cartea lui Matei vodă cu chinovari.

Drept acéia şi domniia mea încă am dat această carte a domnii méle acestor oameni, anume: Aldea cu feciorii lui, Vladul i Stan şi cu nepoţii lui Barbul i Ion, ca de acum înainte să fie în pace şi slobozi de rumînie, ei şi cu toţi feciorii lor şi cu toată partea lor de moşie cîtă au de moştenire acolo în Dobrun, de către Barbul vist⟨ier⟩ Brătăşanul şi de către verii lui, nepoţii Ghinei vist⟨ier⟩ şi de către feciorii lor şi de către toate rudeniile lor, de către niminea nici un val şi nici o bîntuială de acum înainte să n-aibă.

Şi am întărit cartea această cu tot sfatul şi cu credincioşi boiarii divanului domnii méle; jupan Cornea Brăiloiul vel ban Cralevschi i pan Stroe Leurdeanul vel vornic i pan Diicul Rudeanul vel logofăt i pan Mihai Cantacuzino vel spătar i pan Şărban vel vist⟨ier⟩ i pan Vergo vel cliucer i pan Dumitrachi Caramanlăul vel postelnic i pan Şărban Cantacuzino vel păharnic i pan Radul Izvoranul vel stolnic i pan Radul Golescu vel comis i Iorga vel sluger i Costandin Corbeanul vel pitar. Şi ispravnic Ştefan Cantacuzino vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta în oraşul domnii méle în Bucureşti într-al doisprezécilea an de domniia domnii méle, de Mihai logofeţelul ot Tîrnav⟨a⟩.

Mesiţa mart 4 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Ştefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 240—242v. Copie rom.

3

⟨Bucureşti,⟩ 18 martie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte răscumpărarea rumînilor Radu, cu feciorii lui, Badea şi Soare, din Pietrariul, pentru suma de patruzeci de taleri, fără moşie, de la Anasia, femeia lui Negoiţă fiul lui Ionaşco din Săcueni.

O carte a Radului cu feciorii lui, Badea i Soare, care au fost rumînii Anasiei, ce-au fost fămée lui Negoiţă sin Ionaşco ot Săcueni.

Davat gospodstvo mi acestor oameni, anume Radul cu feciorii lui, Badea i Soare, feciorul Dimei din satul Pietrariul şi cu feciorii lor ce le va da dumnezeu, ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie, ei şi cu toţi feciorii lor, de către Anasiia, care au fost fămée lui Negoiţă sin Ionaşco din sat din Săcuiani ot sud Dîmboviţa cu feciorii Neacşul i Costandin şi de către feciorii lor şi de către toate rudeniile lor, de către niminea nici un val şi nici o bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă, pentru că aceşti oameni, Radul cu fiiu său Badea i Soare mai denainte vréme au fost rumîni lui Mihai postelnic Lăzureanul, socrul Anasiei, făméia lui Negoiţă, feciorul lui Ionaşco.

Deci i-au fost vîndut Radului logofăt Cocorăscul înpreună şi cu moşiia lor din sat din Pietrariul şi cu alţi rumîni ce au mai fost acolo, iar după moartea Radului logofăt Cocorăscul, iar feciorii lui, Vladul comis cu frate-său Iane logofăt Cocorăscul, ei au fost vîndut moşiia din Pietrariul cu rumînii, împreună şi cu aceşti oameni, lui Ilie medelnicer din Comi-

şani. Iar după acéia Negoiţă, bărbatul Anasiei, prinzînd de véste şi mai căzîndu-i-să lui a-şi răscumpăra moşiia din Pietrariul cu rumîni, fiind de la moşu său, Mihai postelnic din Lazăr, au fost tras pîră la zilele lui Şărban vodă cu Ilie medelnicer. Deci Şărban vodă aşa i-au judecat cum să întoarcă banii Negoiţă, bărbatul Anasiei, lui Ilie medelnicer înapoi şi să-şi ţie moşiia cu rumînii din Pietrariul; iar Ilie medelnicer, el s-au fost plînsu cum că au luat bani cu dobîndă, cînd au cumpărat el moşiia cu rumînii din Pietrariul de la Vladul comis şi de la frate-său Iane logofăt Cocorăscul. Într-aceia Şărban vodă le-au fost dat din divan doi boiari la mijlocul lor, anume Radul comis Ştirbéiu i Ignat şătrar, de le-au luat seama pre amăruntul. Şi le-au făcut socoteala cu Ilie medelnicer şi de peste toată socoteala aşa au ajunsu să dea Negoiţă lui Ilie medelnicer taleri 96 şi să ţie el moşiia din Pietrariul cu rumînii. Şi după socoteală neavînd Negoiţă dintr-ale lui ca să plinească aceşti bani lui Ilie medelnicer, au fost ⟨dat⟩ Anasiia faméia lui Negoiţă din zestrile ei de au plinit aceşti bani taleri 96, de au dat lui Ilie medelnicer şi au stăpînit ia moşiia din Pietrari cu rumînii pre seama ei, cu bună pace pîn' acum în zilele domnii méle. Deci cînd au fost acum, iar Anasiia dinpreună cu feciorii ei, Neacşul i Costandin, ei şi-au făcut pomeană de au slobozit pre acest om pre Radul cu feciorii lui, Badea i Soare, de s-au răscumpărat de rumînie, însă capetele lor făr' de moşie, drept bani gata taleri 40. Şi luînd Anasiia cu feciorii ei aceşti bani toţi deplin în mîinile lor, le-au dat şi zapisul lor de răscumpărătoare întărit şi cu multe mărturii pre nume Radul i Hamza mărturie i Pătru logofăt mărturie i Radul cel bătrîn i Ion potcovar, înpreună şi cu alţii precum am văzut domniia mea zapisul Anasii cu feciorii ei, Neacşul i Costandin, de răscumpărătoare la mîna Radului cu feciorii lui, Badea i Soare, întărit cu mare blestem şi cu peceţile şi cu iscăliturile lor de la leat 7207 la mîna Radului şi feciorilor lui.

Drept acéia şi domniia mea încă am dat această carte a domnii méle Radului şi feciorilor lui, Badea i Soare, ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie de către Anasiia cu feciorii ei, Neacşul i Costandin şi de către Ilie păharnicul sin Ilie medelnicer şi de către feciorii lor şi de către toate rudeniile lor, de către nimeni nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă în véci.

Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii divanului domniei méle: Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacuzino vel spătar i Şărban vel vist⟨iar⟩ i Vergo vel cliucer i Dumitrachi vel postelnic i Şărban Cantacuzino vel păharnic i Radul Izvoranul vel stolnic i Radul Golescul vel comis i Iorga vel slujer i Costandin vel pitar şi ispravnic Ştefan Cantacuzino vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta în oraşul scaunului domnii méle în Bucureşti întru al doisprăzécelea an den domniia domnii méle de Mihai logofeţelul ot Tîrnava

Mesiţa mart 18 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Ştefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 246—246v.
Copie rom.

4

⟨Bucureşti,⟩ 19 aprilie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romîneşti, dă egumenului de la Găiseni carte de stăpînire asupra rumînilor de la Floreşti, „la ce vor fi trebile mănăstirii".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, părintelui Chirilă egumenul de la mănăstirea Găisénii, ca să fie volnic cu această carte a domnii méli să stăpînească pre rumînii de la Floreşti carii sînt închinați la mănăstire, anume: Costandin cu feciorii lui i Zahariia i Şărban i Roman i Tudor cu feciorii lui, i Ion Cucul i Cîrstea cu feciorii lui, i Marin sin Mohorii cu 2 feciori anume Stancul i Voico. Şi să lucréze la ce vor fi trebile mănăstirii precum lucrează și alți rumîni ai altor mănăstiri, iar dăjdile lor să şi le dea la Floreşti, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Însă de sînt adevărați rumîni mănăstirii.

Ap⟨rilie⟩ 19 dni, 7208 ⟨1700⟩.

Io Costandin voevoda, milostiu bojiu gospodar
Io Costandin voevod ⟨m.p.⟩

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVI, doc. 142.
Orig. rom., pecete aplicată.

5

29 mai 1700

Tudor, feciorul jupînesei Marica de la Vlădeni, dă spătarului Diicul Buicescul, pentru datoria de 50 de taleri, partea lui de moşie din Băncești, fără rumîni care rămîn pe viitor ai lui, dacă se vor găsi unde au fugit şi vor fi readuşi.

† Adecă eu Tudor, feciorul jupînesii Maricăi de la Vlădeni, scriu și mărturisesc cu acestu al mieu zapis ca să fie de bună credință la mîna dumnealui Diicului spătar sin Papii comisul Buicescul, cum să s⟨e⟩ știe că am fostu vîndut eu niște rumîni din sat din Băncești dumnealui comisului Papii și de atuncea pînă acum am avut bună pace. Iar cînd au fostu acum, iar dumnealui Diicul spătariul, el m-au apucat de acei rumîni, zicînd ca să-i dau rumîni sau bani în cît i-am fostu vîndut, însă taleri 50. Deci eu neavîndu de unde să-i dau, rumînii fiind fugiți de atîta vreme, i-am dat toată partea mea de moșie din Băncești, de peste tot hotarul, oricîtă să va alege, dreptu acești bani cît scriu mai sus, au fie moșie mai multă au mai puțină. Dumnealui o au primit dreptu acești bani

ce sîntu mai sus scrişi, iar rumînii, cînd să vor găsi, să fie ai miei; dumnealui Diicul spătar să n-aibă treabă cu dînşii, pentru că i-am dat toată moşiia de pres⟨te⟩ tot hotarul în locul rumînilor şi să-mi dea dumnealui zapisul rumînilor la mîna mea.

Dreptu aceia am dat dumnealui zapisul mieu ca să aibă a ţiné şi a stăpîni toată partea mea de moşie de acolo din Băncești, să-i fie dumnealui moşie ohabnică şi stătătoare în véci.

Şi mărturii boiarii care vor iscăli. Şi eu pentru adevărata credinţă am iscălit cu mîna mea mai jos, ca să s⟨e⟩ crează. Şi am scris eu Radul logofăt Olănescul.

Meseţa mai 29 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Eu Tudor Vlădeanul

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 3.
Copie rom.

6

⟨Bucureşti,⟩ 4 iunie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte prin care autorizâ pe trimişii egumenului mănăstirii Cozia să ia dijma din produse de la moşiile Pristol, Orlea şi Cuşmir, din zece una după obicei şi zeciuiala peştelui „den zece peşti un peşte, au den 10 bani un ban".

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, oamenilor părintelui Vasilie, egumenului de la sfînta mănăstire Coziia, ca să fie volnici cu această carte a domnii méle de să aibă a luaré dijma du pre moşiile sfintei mănăstiri, însă de la Préstol şi de la Orlea şi de la Cuşmir, ce s-ar afla pre acéste moşii: grîu, orz, mei, au ver ce să ia den toată dijma den 10 una, după obiciaiu.

Aşijderea să aibă a lua dijma şi den péştele ce să va vîna den bălţile mănăstirii den Mamina, den Orliţa în sus cu toate gîrlele pîn'în balta Bistriţii dupre cum au luat şi pîn'acum să ia zeciuiala péştelui den 10 peşti un péşte, au den 10 bani un ban, după obiciaiu. Şi să aibă a lua şi den stupi şi den rîmători de la cei ce vor ţiné bucate în bălţi pe moşiia sfintii mănăstiri să ia după obiciaiu adetul moşii dupre cum să vă fi luat şi pîn'acum. Şi într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 4 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Io Costandin voevod ⟨m.p.⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 12.
Orig. rom., pecete aplicată.

7

〈Mănăstirea Cozia,〉 9 iulie 1700

Pătru și Dumitru, judecii din Jiblea, dau zapis egumenului de la Cozia, prin care se obligă a face cinci zile de clacă pe an în schimbul dreptului de a locui pe moșia trecută de la părinții lor în stăpînirea mănăstirii.

Adecă eu Pătru și Dumitru, judecii ot Jiblea, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință, la mîna sfinții sale părintelui Vasilie egumenul ot Coziia, ca să se știe că răpuind părinții noștri și noi toată partea noastră de moșioară din hotarul Jiblei și căzînd pe seama lui Nedelcul și a fiiu-său Antonie din Dăești pentru banii ce ne-au plătit la dumnealui cămărașul cu dobînda lor, iară Antonie neputînd stăpîni în moșia mănăsstirei o au fost vîndut sfintei mănăstiri Coziei în lei 22; că această moșioară ce s-au aflat stăpînindu-o dăeștii multă vréme, părinții noștri și noi n-am mai putut-o răscumpăra de sărăcie și de dăjdi.

Și acum mai adunîndu-ne noi din țară, am cugetat iară la Jiblea între cunoscuți, și neavînd loc de hrană unde ne hrăni, că moșiia mănăstirii abia iaste pe seama ei și pe seama satului, am căzut cu mare rugăciune la sfințiia sa părintele egumenul Vasile, să ne slobozască să ne hărănim noi pe acia moșioară ce au fost odată de judeci țiindu-se.

Iar noi pentru acel loc cît s-ar afla, să avem a clăcui mănăstirii cu plugul de primăvară zile 3, iar de toamnă zile doao, și cu topoară și cu sapa să avem a clăcui la ce ni-ar porunci. Iar de nu ne vom ținea după zapisul ce-am tocmit, să fie sfinția sa volnic ca un stăpîn să ne lipsască din moșioară, și să ne hrănim unde am putea pe alte moșii și sălițti.

Și pentru credința ne-am pus dégetele și numele mai jos ca să se crează.

Iul〈ie〉 9, văleat 7208 〈1700〉

Eu Pătru judecul, eu Dumitru judec, eu Popa Sima martor, eu Stoica Mesa mart〈or〉, eu Dumitru Hronia mart〈or〉, eu Ilie Belci martor, eu Ion Petculescul mart〈or〉, eu Marin meșter martor.

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 150.
Copie rom.

8

〈Craiova,〉 16 februarie 1701

Stanca Coțofeanu, împreună cu fiica și ginerele său, dau zapis marelui ban Cornea Brăiloiu, prin care, pentru datoria ce o au de „20 de capete de țigani" și alți bani luați pentru nuntă, îi dau jumătate din satul Balota cu tot hotarul și cu toți rumînii, afară de doi care s-au răscumpărat.

Adecă eu jupîneasa Stanca Coțofeanca înpreună cu gineri-meu Costandin și cu fii-mea Mariia, scris-am și mărturisim cu acestu al nostru zapis, ca să fie de bună credință la mîna dumnealui Cornea Brăiloiul vel ban, cum să să știe că trebuindu-ne noao bani la nunta fii-mea Mariia și

la alte trebi ale noastre, am fost făcutu tocmeală cu dumnealui de i-am fost vîndut 20 de capete de ţigani dreptu taleri . . .[1] cu zapisul nostru şi afară de vînzarea ţiganilor, i-am fostu dumisale datori încă taleri . . . .[1] care fac înpreună peste totu taleri . . . . .[1]. Deci cînd au fostu acum, noi, neîndurîndu-ne de aceşti ţigani şi într-alt chip neavînd cum face, făr' decît avînd dumnealui jumătate de sat din Balotă ot sud . . . . .[1] şi noi iar jumătate de sat cu rumîni, ⟨l-am⟩[1] supărat pe dumnealui şi l-am rugat ca să ne lase ţiganii aceştia şi să primească această jumătate de satu cu rumînii din Balotă cît au fost partea noastră, pentru aceşti bani ce scriu mai sus, măcar că cumpărătoarea noastră ce am cumpăratu mai înainte această jumătate de sat cu rumîni iaste mai puţinu şi preţul moşii cu rumînii nu face această sumă de bani ce-i sîntem dumisale datori, iar dumnealui pentru supărarea şi rugăciunea noastră a priimitu această jumătate de sat cu rumînii dreptu toţi banii ce-i sîntem dumisale datori . . . . .[1]. Care aceşti bani i-am luat noi toţi gata şi deplin în mîinile noastre de la dumnealui. Şi după tocmeala şi aşăzămîntul acesta ce am făcutu cu dumnealui, i-am datu acestu al nostru zapis ca de acum înainte să ţie dumnealui şi să stăpînească această jumătate de satu de Balota, den cîmpu, den pădure, den apă şi den siliştea satului cu totu venitul de peste totu hotarul şi cu toţi rumînii cîţi să vor afla, afară de doi rumîni anume . . .[1] care i-am răscumpăratu eu mai'nainte. Iar dă se-ar mai afla alţi rumîni dentr-această jumătate de satu răscumpăraţi de noi, să avem a-i darea dumisale alţi rumîni, rumîni pentru rumîni deopotrivă, pentru că aşa ne iaste tocmeala cu dumnealui ca să-i fie de moştenire şi coconilor stătătoriu în véci.

Şi la tocmeala noastră întîmplatu-se-au boiari mărturii care s-au iscălit mai jos. Şi noi încă pentru mai adevărată credinţă am întărit zapisul acesta cu peceţile şi cu iscăliturile noastre ca să crează. Şi am scris eu Isar logofeţelu cu voia şi cu învăţătura Stancăi Coţofeancăi. . . .

Fevr⟨uarie⟩ 16 zile leat 7209 ⟨1701⟩

Eu jupîneasa Stanca Coţofeanca, Stroe Leurdeanul vel vornic mărt⟨urie⟩, Diicu vel logofăt mărt⟨urie⟩, Mihai Cantacuzino vel spătar mărt⟨urie⟩, Şerban vel vistiarnic mărt⟨urie⟩, Toma Cantacuzino vel clucer mărturie, Pîrvul Fărcăşanul biv vel . . . . .[1] mărturie, Bunea Grădişteanu vel comis, Şerban C. . . . . . .[1].

B.C.S. (Filiala Bălcescu), Fondul Brătianu, pach. XXXVII/6, dosar 14, doc. 7. Copie dactilografiată.

9

⟨Bucureşti,⟩ 5 aprilie 1701

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Tismana ca, împreună cu un om al domniei, să caute şi să aducă la urmă în satul mănăstirii, oriunde s-ar găsi fugiţi, rumîni, pîrgari şi alţi „oameni moşneni", pentru că unii pîrgari au fost iertaţi de rumînie cu condiţia de a nu părăsi satul şi ei totuşi au plecat.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, părintelui egumenului de la Tis-

[1] Loc alb.

mana, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle și cu sluga domnii méle anume . . . . .[1] să caute unde s-ar găsi rumîni de ai mănăstirii și pîrgari și alți oameni moșnéni cîți au fost șăzători în satul mănăstirii, veriunde-i va afla în țara domnii méle, au în sat domnescu, au boierescu, au călugărescu, au pen slobozii, au la oraș, au supuși pe lîngă niscar slujitori, să-i ia cu toate bucatele lor să-i ducă la sat făr'dă voia lor, pentru că unii den pîrgari avînd pîră cu egumenul la divan, apucîndu-i de rumînie și îndireptîndu-se, le-am făcut cartea domnii méle de rumînie să aibă pace, iar din sat să nu fie volnici să să ducă necăiri.

Iar acum am înțăles domnia m⟨ea⟩ cum că-și gonescu pe feciorii lor și pe nepoții lor pentr-alte sate și rămîne satul mănăstirii pustiiu.

Derept acéia, să fie volnic părintele egumenul unde ar găsi rumîni de ai mănăstirii și feciori și nepoți de ai pîrgarilor, să-i ia să-i ducă făr'de voia lor să-i așeze la sat, și numai de rumînie să aibă pace, iar din sat să nu mai aibă voie a ieși. Iar pre unde să vor afla de acești oameni ai mănăstirii și ar sta cineva împotrivă a nu-i da, să fie volnic sluga domnii méle, pre unii ca aciia să-i bage în butuci și să-i aducă aici la domnia mea să-mi dea seama, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

April 5 dni, leat 7209 ⟨1701⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 65.
Orig. rom., pecete aplicată.

10

⟨București,⟩ 27 aprilie 1701

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă volnicie omului egumenului de la Cotroceni să-i constrîngă pe oamenii de pe moșia Cristănești „să dreagă" heleșteul.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi omului părintelui egumenului de la sfînta mănăstire Cotrocénii, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să meargă să ridice pre toți oamenii cîți să vor afla pre moșiia sfintei mănăstiri de la Cristănești[2], ca să meargă să dreagă heleșteul de la fierăstrăul undi s-au stricat.

Iar cari nu vor vrea să meargă di voe, să-i ducă făr'di voia lor și di cătră nimini opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

April 27 dni, leat 7209 ⟨1701⟩

Io Costandin voevod, milostieiu bojieiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XCIII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb.
[2] Scris de altă mînă cu altă cerneală.

11

⟨București,⟩ 20 mai 1701

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește, în urma reclamației egumenului, locuitorilor de pe moșia mănăstirii Mihai-Vodă să-și îndeplinească obligațiile, dînd dijma cuvenită și „ajutor după obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor oamenilor cîți veți fi șăzînd pă moșiia mănăstirii lui Mihai-Vodă. Cătră aceasta vă fac domniia mea în știre că aicea la domniia mea jăluit-au părintele egumenul de acolea de la mănăstire zicînd cum că de cînd șădeți pă moșiia sfintei mănăstiri nici un folos nu are de la voi, nici dijma ce ar fi după moșie nu vă dați, nici cu carăle ajutor după obicéiu nu dați.

De care lucru iată că vă poruncescu domniia mea să căutați în vréme ce veți vedea această carte a domnii méle să vă dați ce ar fi dijma după moșie și să-i dați și ajutor după obicéi, să nu faceți într-alt chip că apoi veți da făr'de voia voastră.

Într-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 20 dni, leat 7209 ⟨1701⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

12

⟨București,⟩ 15 februarie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte deschisă pentru urmărirea și aducerea rumînilor din satele Flămînzești și Iași, de pe moșia mănăstirii Argeș, fugiți unii la Bucov și alții în alte părți, „să-și dea ruptoarea lor împreună cu alalți".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[1] ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să umble să strîngă pre toți rumînii din satul Flămînzeștii i Iașii carii sînt ai sfintei mănăstiri Argeșul, însă rumînii anume Radul i Ion carei sînt fugiți la Bucov și alții care pe unde i-ar găsi, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu, au prin slobozii, au pre la orașă, au acusați pre lîngă niscai slujitori, au măcar veriunde i-ar găsi în țara domnii méle, să-i ia pre toți cu toate bucatele lor să-i ducă la urmă să-și dea ruptoarea lor înpreună cu alalți oameni de acolo, pentru că ruptoarea lor iaste mai denainte vréme decît ruptorile ce s-au făcut acum.

Drept acéia să fie volnic sluga domnii méle ce scrie mai sus, unde ar găsi pre acești rumîni ai mănăstirii să-i ia pre toți cu toate bucatele lor, să-i ducă la urmă și de cătră nimeni opreală să n-aibă.

---

[1] Loc alb.

Așijderea poruncescu domniia mea și ție...[1] pîrcălabe de la Bucov care ai oprit pre Radul și pre Ion rumînii mănăstirii și voao altor pîrcălabi de prin alte sate pre unde să vor afla de acești rumîni, să aveți a-i daré cu toate bucatele lor, că verunde să vor afla de acești rumîni și ar sta înpotrivă a nu-i daré, unii ca aceia bine să știe că voi trimite domniia mea de-i vor aduce aicea la domnia mea și mare pede⟨a⟩psă vor petréce de cătră domnia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Fev⟨r⟩uarie 15, leat 7210 ⟨1702⟩

Io Costandin voevoda, milostiu bojiu gospodin

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso:⟩ Saam gospodar veleal ot divan. Radul pis⟨ah⟩.

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. II, doc. 76.

Orig. rom., pecete aplicată.

13

⟨București,⟩ 10 aprilie 1702

Teodosie, mitropolitul Țării Romînești, scrie orășenilor din „orașul Flocii" să cerceteze cazul unor rumîni ai mănăstirii Cozia, veniți acolo din satul Cărăreni, care și-au scris numele ca lăturași pe o carte dată altor locuitori de către Matei Basarab.

Theodosie, milostiiu bojiiu arhiepiscop i mitropolit vsei zemli Ungrovlahscoi.

† Scriem cartea vlădiciei méle, voao oroșanilor de la orașul Flocii și altora carii sînteți scriși anume în cartea măriei sale domnului nostru Io Costandin voevod. Cătră aceasta vă facem în știre că aici la vlădiciia mea veni egumenul Vasilie de la mănăstirea Coziia de ne spuse că au avut întrebăciune de față înaintea măriei sale lui vodă, cu acești oameni anume: Dima feciorul lui Apostol, și cu Nedelco fratele Petricăi, și cu Anghel i frate-său Nedelco den sat din Cărăréni, zicînd egumenul cum că acești oameni sînt rumînii mănăstirii Coziei de baștină.

Iar ei au scos o carte a răposatului Matei vodă, scriind cum că n-au fost rumîni mănăstirii, ci au fost venetici lăturoi veniți dentr-altă parte acolo într-acel sat de au dat bir, și temîndu-să de rumînie, au fost mers la Matei vodă cu jalbă și li-au fost făcut cartea aceasta.

Deci, cetindu-să cartea în divan, egumenul așa au zis, cum că ar fi numele rase din carte și schimbate pre numele lor, care și vlădiciia mea o am văzut. Și făcîndu-să adeverință, așa s-au găsit numele rase.

Deci pentru acesta lucru, fiind acești oameni dentr-acea parte de loc, măriia sa vodă v-au dat pre voi la mijlocul lor adevărători și judecători, poruncindu-vă cu cartea măriei sale ca să strîngeți încă și alți oameni bătrîni împrejuréni, să luați seama foarte cu amăruntul și să faceți adeverință dreaptă: acești oameni ce scriu mai sus, sînt rumînii mănăstirii Coziei precum zice Vasilie egumenul și stăpînitu-i-au mănăstirea rumîni,

[1] Loc alb.

au ba, și schimbat-au numele din cartea lui Matei vodă, precum să văd stricate, și cine au stricat, au fost-au oameni venetici veniți dentr-altă parte, precum scrie cartea lui Matei vodă?

Pentru care lucru, iată că am făcut și această carte a vlădiciei méle cu mare blestem și groaznică afurisanie asupra voastră a tuturor. Deci, de veți lua seama bine și veți face adeverință dreaptă și făr' de fățărie, să fiți ertați și blagosloviți, iar de veți umbla cu alte meșteșuguri pentru niscai mite sau voi veghiate și nu veți vrea să luați seama bine precum veți ști cu sufletele voastre mai pe dreptate de rîndul acelor oameni și să faceți adeverință dreaptă, ci veți fățări, să fiți procleți, afurisiți, anathema de domnul nostru Iisus Hristos și de 318 sfinți părinți de la Nechea și de alte toate sfinte săboare, așijderea și de vlădiciia mea. Hierul, pietrile să putrezească și să se topească, iar trupurile voastre să stea întregi în veci netopite și nedezlegate, parte și lăcaș să aveți la un loc cu Iuda și cu afurisitul Ariia. Această scriem.

Ap‹rilie› 10 dni, leat 7210 ‹1702›

† Chir Theodosie

‹Pe verso:› Carte de blestem pentru Cărăreni sud Ialomița.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLIX, doc. 19.
Orig. rom.

14

‹Strehaia› 10 aprilie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești întărește răscumpărarea de rumînie unor țărani din Coșcodia (Mehedinți), care cu 80 de galbeni au cumpărat „5 capete de țigani" și i-au dat egumenului de Strehaia, obținînd libertatea fără de moșie.

Cartea lui Pătru Căpățînă și cu ceata lui care s-au răscumpărat de rumînie de către mănăstirea Strehaia.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi acestor oameni anume: Pătru Căpățînă i brat ego, vnuc lui Stan Jîianul i Lupul, fratele lui Mareș, vnuc Ion Ungureanul i Radul Căian i brat ego Barbul, vnuc Stan Jîianul i Stan i Drăghici vnuc Stoicăi i Drăghici i Pătru, vnuc Stanciului Lațco i brat ego, vnuc lui Matei i Neagoe i brat ego, vnuc lui Dumbravă i Bălan, vnuc Dragului din Coșcodiia ot sud Mehedinți, ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei și feciorii lor cîți le va da dumnezeu, de către părintele Sava egumenul de la sfînta mănăstire Strihaia, unde să cinstește hramul Sfintei Troițe, și de către tot săborul sfintii mănăstiri, pentru că acești oameni ce scrie mai sus fostu-s-au vîndut rumîni cu toată moșiia lor din Coșcodie răposatului Matei vodă, drept ughi 80, iar după acéia răposatul Matei vodă i-au fost dat sfintii mănăstiri ce scrie mai sus cu toată moșiia lor și i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace pînă în zilele răposatului Costandin Șărban voievod. Iar cînd au fost atunce s-au fost sculat toate satele cîte au fost date la sfînta mănăstire de răposatul Matei vodă și au mersu de s-au răscumpărat cu bani de la răposatul Costandin Șărban voevod. Iar după aceea în urma lui Costandin vodă în zilele altor domni fost-au avut întrebăciune părinții

egumeni de la sfînta mănăstire Strihaia cu acești rumîni ce scrie mai sus și de atunci încoace pînă acum nici n-au fost ei slobozi de rumînie, nici mănăstirea n-au avut nici un ajutor de la dînșii pînă acum.

Iar cînd au fost acum în zilele domnii mele întîmplîndu-se domniia mea de am mersu pre acolo, venit-au părintele Silivestru egumenul, înpreună cu acești rumîni ce scrie mai sus, de s-au întrebat înaintea domnii méle în divan, la conacul domnii mele de la Strihaia și s-au scos toate cărțile cine ce au avut, de s-au citit înaintea domnii mele în divan. Într-aceia domniia mea am judecat înpreună cu toți cinstiții dregătorii domnii mele și le-am dat domniia mea voe să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie, acum de iznoavă de la sfînta mănăstire ce s-au zis mai sus, însă capetele lor făr' de moșie. Deci ei au plinit toți banii ughi 80 și cu acești bani au cumpărat cinci suflete de țigani și i-au dat la sfînta mănăstire să fie sfintei mănăstiri de ajutor, și au dat și zapisele de cumpărătoarea țiganilor la sfînta mănăstire, ca să-i stăpînească în locul lor cu pace. Și părintele Silvestru egumenul, înpreună cu tot săborul sfintii mănăstiri, au dat zapisul lor la mîna acestor rumîni ce scriu mai sus ca să fie în pace și slobozi de rumînie de către sfînta mănăstire.

Într-aceea și domniia mea văzînd zapisul părintelui Silivestru egumenul, la mîna lor, întărit cu tot săborul sfintei mănăstiri și cu multe mărturii iscăliți în zapis, le-am dat această carte a domnii mele ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei și feciorii lor, nepoți, strănepoți, în veac nici un val și nici o bîntuială de către sfînta mănăstire de acum înainte să n-aibă.

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu tot sfatul și credincioșii boiarii divanului domnii mele: pan Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Diicu vel logofăt i Mihai Cantacozino vel spătar i Șărban vel vistier i Vergo vel clucer i Dumitrașco vel postelnic i Șărban Cantacuzino vel păharnic i Radu vel stolnic i Bunea vel comis i Toma Cantacuzino vel slujer i Costandin vel pitar. Și ispravnic Ștefan Cantacozino vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta întru al patrusprăzăcilea an din domniia domnii mele de Mihai logofețelul ot Tîrnava.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeți — C. Brîncoveanu), f. 330v—331. Copie rom.

15

⟨Mănăstirea Cotroceni,⟩ 26 mai 1702

Locuitorii din satul Făcăeni al mănăstirii Cotroceni dau zapis egumenului, prin care se învoiesc a face patru zile de clacă pe an, respectînd și alte condiții, pentru locurile de hrană de pe moșie.

† Noi megiiașii slujitori di în satul Făcăianii ca⟨re⟩ șădemu pe moșiia sfentii mănăstiri di în județul Ialomița, dat-am acesta al nostru scrisoare la mîna sfenții sale părintelui egumenului de la Cotrocéni precum să s⟨e⟩ știe că am venit noi de a noastră bună voe și de nimeni siliți

ia sfenţiia lui de ne-am tocmit ca să şădem pe moşiia sfenţii sale de la Făcăiani să ne hrănim cu ce voam putea pe acea moşie şi să clăcuim noi aceşti megiiaşi cu toţii 4 zile untr-un anu, 2 zile cu plugu şi alte 2 zile la ce ne-ar pune. Şi cîndu ar hi vrămea de arat şi ar zice omul părintelui ca să facem clacă, orice zi, să fim noi bucuroşi să eşim într-acea zi să clăcuim cu toţii cîţi să voar afla în saat, nu unul azi, altul mîine, ci cu toţii într-o zi cîţi sîntu însuraţi cu case.

Şi să avem a-i darea ziciuiala péştelui din în baltă cine ar prinde, pe ⟨cum⟩ iaste obicéiul ţării.

Şi noi vin di al nostru să nu fim volnici a vinde în moşie sfentăi mănăstiri, numai să se vînză vin di al mănăstirii şi să ne dăm tot omul dijma sa ce va avea de pe uscat de în toate sămănăturile ce ar hi şi scaun de între noi să ne[1] punem fără omul părintelui ci iaste ispravnicu acolo, el ⟨să⟩ fie scaun şi purtător de grijă pe acea moşie. Iar de s-ar mai adaoge nescari oameni striini la sat, noi să nu ne amestecăm cu dînşii nimic, ci să ne păzim ale noastre trebi, numai să fie omul părintelui purtător di grijă, iar cine s-ar ispiti de între noi a face nescari cuvente, unii ca ⟨a⟩cii să fie di mare pradă naintea egumenului, căci că aşa ne-am tocmit de a noastră bună voie. Şi pentru credinţa o iscălim mai jos ca să crează.

Mai 26 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

† Eu Şărban, † Petco, † Stoica, † Bădica i Calot, † Mogoş, unchiaş Tudoru Băjan, † Iancul, † unchiaş Apostol, † Mircea, † Tudor, † Heran, † Radul Bitun, † Touder

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 2.
Orig. rom.

16

⟨Bucureşti,⟩ 1 iunie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe egumenul de Tismana să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să dea dijma din produse, din zece una, „după obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voievod i gospodin zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi părintelui Tanasie egumenul de la mănăstirea Tismana ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să-şi ia dijma după toate moşiile mănăstirii din toate bucatele cîte să vor afla, den zéce una după obiceiu, pentru că aici la domnia mea să jălui părintele egumenul ce scrie mai sus cum că să hrănesc unii şi alţii pe moşiile mănăstirii şi dijma şi venitul moşiilor nu vor să-şi dea.

Drept acéia i-am dat domnia mea voe cu cartea domnii méle ca să apuce pe tot omul, cîţi să vor fi hrănindu pe moşiile mănăstirii, să-şi dea

[1] Corect: nu.

adetul făr' de voia lor după obicéiu și de către nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iuni⟨e⟩ 1 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.

Procit treti vistier

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCII., doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

17

București, 4 iunie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă încercarea rumînilor din Tămburești de a se considera liberi pe baza cărții de iertare dată de patriarhul din Ierusalim, și poruncește, în temeiul unui hrisov de la Matei Basarab, să rămînă toți în dependența jupînesei Rada Filipescu, stăpîna moșiei.

O carte a jupînésii Radii Filipeascăi pentru nește rumîni den Tămburești ot sud Ialomița.

Davat gospodstvo mi dumneaei jupînésii Radii Filepeascăi, fata Radului comis Mihălcescul, și coconilor dumneaei cîți dumnezeu îi va dărui, ca să aibă a ținea și a stăpîni pre toți rumînii din sat din Temburești ot sud...[1] pentru că unii dintr-acei rumîni au fost umblat cu meșteșuguri tocmai din zilele lui Antonie vodă de s-au făcut că sînt rumîni Sfetei Savei, adică mănăstirei de aicea din București. Și s-au fost tocmit ⟨cu⟩ care au fost atuncea egumenu la Sfeti Sava de s-au fost răscumpărat și le-au fost făcut egumenul și cărțile sfinții sale părintelui Dosoftéiu patriarful de la Ierusalim, de ertăciune, fiend această mănăstire ce s-au zis, Sfeti Sava, mitof sfîntului mormînt, și acéle cărți de atuncea pîn' acum nicăierea nu le-au mai ivit, neci au răspuns ei către cinevași a lor răscumpărătoare, ce jupîneasa Rada îi știa cum că sînt rumîni drepți.

Iar cînd au fost acum în zilele domnii mele sculatu-s-au acei rumîni cu pîră și au venit de s-au întrebat de față înaintea domnii méle în divan cu boiarenul domnii méle Șărban spătar, fiiul jupînésii Radii, zicînd o seamă dintr-acei rumîni cum că ei au fost rumîni mănăstirii Sfetei Savei și s-au răscumpărat, scoțînd cărți patrierșăști. Iar boiarenul domnii méle, Șărban spătar, au scos un hrisov al răposatului Matei vodă de s-au citit înaintea domnii méle și a tot divanul, întru care carte scriia pre toți rumînii din satul Tămburești, găsindu și părinții lor scriși tot anume și încă arătînd și de la cine sînt cumpărăți.

Într-aceéa domnia mea vrîndu cum ca să dăscopere dreptatea și să dovedească lucrul mai bine, din divan am trimis pre boiarenul domnii mele Gheorghie vtori postelnic, la sfinția sa părintele patriarful, întîmplîndu-s⟨e⟩ a fi aicea în București, cum știe povestea acestor oameni.

De care sfinția sa dreptatea o au mărturisitu cum că cărțile de ertăciune sînt adevărate ale sfinții sale, iar cum să fie fost ei rumîni mă-

[1] Loc alb.

năstirii Sfetei Savei sau să nu fie fost, nu știe. Și cercîndu-se și la mănăstirea Sfeti Sava de s-au căutat hrisovul mănăstirii și nu s-au aflat cum să fie fost ei rumîni mănăstirii, făr' decît numai ce să scrie moșiia Tîmburești, stearpă făr' de rumîni, numai ce au fost ei umblat cu meșteșuguri.

Drept aceea, domnia mea văzînd că sînt scriși tot anume în hrisovul răposatului Matei vodă și cum că ei alte drése n-au la mîinile lor, făr' decît acéle cărți patrierșăști care s-au dovedit că sînt făcute în meșteșuguri, domniia mea înpreună cu toți censtiții boiarii divanului domnii méle pre dreptate am judecat cum să aibă a ținé și a stăpîni jupîneasa Rada Filipeasca pre acei rumîni, pre toți cîți scriu anume în hrisovul lui Matei vodă, cu bună paace, să-i hie dumneaei ⟨și⟩ coconilor stăpînitori în veci, precum i-au ținut și pîn' acum, pentru că au rămas ei de judecată dinaintea a tot divanul.

Și am întăritu cartea aceasta cu toți boiarii domnii méle: Cornea vel ban i Stroe vel vornec i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacozino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩ i Vergo vel clucer i Dumitrache vel postelnic i Șărban Cantacozino vel păharnic i Radul vel stolnic i Bunea vel comis i Toma Cantacozino vel slujer i Costandin vel pitar. Și ispravnec Ștefan Cantacuzino vtori logofăt, scriindu-să cartea aceasta în orașul scaunului domniei méle, în București, întru al patrăsprăzecelea an din domniia domniei méle, de Isar logofețel ot București.

Iunie 4 dne, leat 7210 ⟨1702⟩

Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 338—339. Copie rom.

18

București, 20 iunie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma judecății la divan, dă carte de apărare lui Stan și fratelui său, feciorii lui Dămian din Coșoveni (Romanați), pe care pe nedrept voiau să-i rumînească boierii Brătășani.

O carte ce s-au făcut unor oameni ce-i rumînia boiarii den Brătășani.

Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi lui Stan ipac Stan sin Dămiian ot Coșovénii de Sus ot sud Romanați și feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei și feciorii lor de către Șărban păharnic sin Predei șătrar i Costandin păharnic sin Papei vist⟨ier⟩ i Drăghici păharnic i Fota sin Mihail clucer, Brătășanii, și de către tot neamul și rudeniia lor, mai mult val sau bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă, pentru că în zilele lui Constandin vodă fost-au mersu o seamă de săteni den Coșovéni de s-au vîndut rumîni la Mihul vist⟨ier⟩ și la frații lui Preda șătrar i Papa vist⟨ier⟩ i Mihail clucer Brătășanii și au fost mersu și Dămiian, tatăl lui Stan, înpreună cu Chirilă i Pătru i Barbul den Coșovéni, ca să ia și ei bani dă la dînșii să fie ru-

mîni, făcînd și zapisul lor de rumînie la mîna Mihului vist⟨ier⟩ Brătășanul și bani nu le-au fost dat făr⟨ă⟩ cît atuncea au fost dat Barbului ughi 12 în loc de arvună. Apoi întîmplîndu-să boiarilor den Brătășani de au căzut în urgie de cătră domnie, a fost mersu Dămiian i Chiril i Pătru i Barbul al doilea rînd ca să le dea bani și fiind în urgie nu le-a putut da banii, ci încă și ceilalți 12 ughi ce au fost dat Barbului arvună, i-au dat iar înapoi, cerșîndu-și zapisul de la dînșii. Ce banii și-au luat înapoi, iar zapisul nu le-au fost dat atuncea și de atuncea încoace Stan cu frate-său Stan sin Dămiian au avut pace pîn' acum.

Deci cînd au fost acum în zilele domnii méle, iar Șărban păharnic cu verii lui ce scriu mai sus găsind zapisul acela, au apucat pre Stan și pre frate-său de rumînie. Deci ei știind că nu sînt rumîni și n-au luat tatăl lor Dămiian nici un ban de la Mihul vistier, a venit la divan înaintea domnii méle de s-au întrebat de față toți. Într-acéia am judecat domnia mea ca să s⟨e⟩ jure Stan și frate-său cu 12 megiiași de acolo den Coșovéni cum că nu sînt rumîni Brătășanilor, nici au luat bani dă la Mihul vist⟨ier⟩, și jurînd vor avea pace, iar neputînd jura vor rămînea rumîni. Și fiind jurătorii aceia aproape de scaunul Craiovei, am poruncit domnia mea, acolo la sluga domnii méle, Stan vornic, ispravnicul dă la Craiova, ca să meargă légea acolo să jure.

Și după porunca domnii méle, cînd au fost la zi, au mersu Stan cu toată légea dăplin la scaunul Craiovei, fiind și Șărban păharnic cu verii lui dă față și văzînd ei că légea va să jure, au scos zapisul cel de rumînie dă l-au spart și l-au dat la mîna lui Stan și a frăține-său denaintea lui Stan vornic și i-au ertat ca să nu mai jure. Iar Stan cu frate-său, nici pă aceia nu s-au lăsat, ci ca să fie lucrul cu temei, au mersu cu acei 12 megiiași înpreună și cu alți călugări, preoți și megiiași încă pre atîțea de au intrat în biserecă, de au jurat toți cu sufletele lor, cu mîinile pe sfînta evanghelie cum n-au luat tatăl lor Dămiian nici un ban dă la Brătășani, nici sînt rumîni, întîmplîndu-să dă au fost la jurămîntul lor popa Nectarie de la schitul Robănești i popa Stanciul ot biserеca domnească dă la Craiova i Ion logofăt i Vladul logofăt ot tam, precum am văzut domnia mea și cartea lui Stan vornic ispravnicul dă la Craiova de jurămîntul acelor megiiași la mîna lui Stan și a frăține-său.

Drept acéia și domnia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Stan și iar lui Stan sin Dămiian den Coșovéni ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei și feciorii lor de cătră Șărban păharnic i Costandin peharnic i Drăghici păharnic i Fota Brătășani și de cătră tot neamul lor, mai mult val sau bîntuială de rumînie de acum 'nainte să n-aibă, pentru că au rămas Șărban păharnic cu verii lui ce sînt numiți mai sus, de lége și de judecată.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle: Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacuzino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩ i Vergo vel clucer i Șărban Cantacuzino vel păharnic i Dumitrașco Caramanlăul vel postelnic i Bunea vel comis i Radul Izvoranul vel stolnic i Toma Cantacuzino vel slujer i Costandin Corbean vel pitar i Ștefan Cantacuzino vtori logofăt, scriin-

du-se cartea aceasta întru al patrusprăzécilea an den domnia domnii méle în scaunul orașului domnii méle în București, de Ion logofăt ot Craiova.

Iun⟨ie⟩ 20 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

† Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 336—337v.
Copie rom.

19

⟨București,⟩ 13 ianuarie 1703

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor din Potelu, moșia mănăstirii Bistrița, dintre care unii sînt rumîni, să fie ascultători de poruncile egumenului la ceea ce-i va pune să facă.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi voao săténilor de la Potel. Cătră aceasta vă fac domniia mea în știre, că aici la domniia mea spuse părintele Stefan, egumenul de la Bistrița, cum că voi șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri, și unii den voi sînteți și rumîni mănăstirii, și de ce sînt trebile și lucrurile mănăstirii, fiind voi pe seama mănăstirii, nu veți să ascultați și să lucrați, ci stați înpotrivă.

De care lucru iată că vă poruncesc domniia ma să căutați de acum de ce vă va da poruncă și învățătură părintele egumenul pentru ce va fi trebile și lucrurile mănăstirii, să ascultați și să lucrați, să nu mai stați înpotrivă. Și pe cine va vrea părintele egumenul să pue pîrcălab, de ce vă va porunci, pentru ce vor fi lucrurile mănăstirii, să săriți și să ascultați. Că de voi mai înțălége domniia mea jalbă cum că nu vă supuneți ascultării, să știți că voi trimite domniia mea de vă va aduce aici, pe care veți fi acei neascultători, și rea scîrbă și mare certare veți petréce de cătră domniia mea. Într-alt chip nu va fi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghe⟨nar⟩ 13 dni, leat 7211 ⟨1703⟩

Io Costandin voevoda milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXIII, doc. 242.
Orig. rom., pecete aplicată.

20

⟨București,⟩ 30 octombrie 1703

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Poprobului să ia dijma din produse de la moșia Plopul de la toți oamenii ce să găsesc acolo, fără deosebire, din tot ce folosesc.

† Milostieu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahiiscoe. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi părintelui ...[1] egumenul

[1] Cuvînt șters.

de la mănăstirea Poprobului ot sud Doljii, ca să fie volnici călugării cu această carte a domnii méle de să-și strîngă și să-și ia toată dijma și venitul după moșiia sfintii mănăstiri, ce să chiamă Plopul ot sud ...[1], de la tot omul veri fie turcu, au sîrbu, au grec, au alți oameni striini sau măcar oameni de țară slujitori, negutători, birnici sau măcar verce fel de om ar avea bucate sau suhaturi de boi au de oi, de bivoli sau rîmători, în păduri, pre această moșie Plopul, sau măcar arături, grădini, de la tot omul să fie volnicu părintele egumenul să-și ia venitul den suhaturi și dijma din grîu, din meiu, din orzu, den ovăz, din cîinepă, din in, tot din zece una după obicéiu. Așijderea din fîneață și din stupi și din toate bucatele ce s-ar afla[2] pre moșiia sfintei mănăstiri, de la tot omul să aibă a lua călugării dijma și vinitul moșii și de către nimenile opreală să n-aibă.

Așijderea și voao tuturor carei veți fi țiindu suhaturi sau arături pre moșiia sfintii mănăstiri, toți să aveți a vă da dijma și venitul moșii la mănăstire, după obicéi, că vericarei s-ar ispiti a opri dijma și venitul moșii, nedîndu-l la mănăstire după cum vă poruncescu domnia mea, unii ca aciia bini să știe că voiu trimite domnia mea, măcar ci fil di om ar hi, la aceia, om domnescu cu treapăd di-i vor scoate du prin moșie și vor da aditul făr' de voia lor, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam rici gospodstva mi.

Oct⟨omvrie⟩ 30 dni, 7212 ⟨1703⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Roaba și Jitia, pach. II, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

21

București, 1 decembrie 1703

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare locuitorilor din satele Turcești și Berbești, iertați de rumînie cu moșia lor de către jupîneasa Ilinca, împotriva cărora s-au ridicat pe nedrept, ca să-i stăpînească Matei, vel căpitan de seimeni, și cumnatul său Preda din Mărșă.

Cartea seténilor den Turcești i Berbești pentru rumînie, să aibă pace de către Matei vel căpitan za seimeni i cumnatul său Preda sin Jăpii aga ot Mărșă.

Davat gospodstvo sie povelenie gospodstva mi acestor oameni pre nume: Udrea cu frații lui, feciorii lui Iane și cu ficiorii lor, și lui Calotă cu frații lui și cu ficiorii lor, și cu alalți cu toți moșnénii din sat din Berbești și lui Ion cu frații lui, ficiorii lui Costandin, cu ficiorii lor și lui Vintilă cu frații lui i Pred⟨ei⟩ i Radului cu frații lui, ficiorii lui Ion, i Ivan i Dumitru cu frații lui, ficiorii lui Ion Codrea, și Pîrvului sin Lupului cu toată ceata lor, moșnéni din sat din Turcești, și cu toți ficiorii lor ce

[1] Loc alb.
[2] Deasupra rîndului: „adet de peşte".

le va da dumnezeu, ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie, ei și cu toată moșiia lor de la satul Turceștii i Berbeștii Dătăraia ot sud Vîlcea, de către Matei vel căpitan Comăneanul și de către cumnatul său Preda ot Mărșă, ficiorul jupînésii Ancăi, nepotul Mihalcii logofăt și al Irimii slujer, ficior Paraschivei biv vel logofăt și de către ficiorii lor și de către toate rudeniile lor, de către nimenilea nici un val și nici o bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă. Și să fie volnici să ție și să stăpînească toată moșiia satului Turceștii i Berbeștii, din cîmpu, din pădure, din apă, din dealul cu viile, cu tot vinitul de preste tot hotarul, cu bună pace, iar de către boiarii ce scriu mai sus.

Pentru că acest sat Turceștii i Berbeștii cu toți rumînii, mai dinainte vréme au fostu ai Paraschivii biv vel logofăt, tată Mihalcii logofăt și al Irimii slujer, boiarinul jupînésii Ilincăi, fata lui Dumitrașco biv vel vist⟨ier⟩, de cumpărătoare de la jupîneasa Catalina băneasa și tot i-au stăpînit rumîni cu toată ocina lor din Turcești și din Berbești. Și după petricaniia lor, le-au stăpînit ficiorii lor, Mihalcea logofăt cu frate-său Irimiia slujer pîn' în zilele răposatului Matei vodă. Deci cîndu au fostu atunce, înpresurînd birurile, năpăștile, dăjdile și alte multe nivoi pre acest sat Turceștii i Berbeștii, îngreunîndu-se cu mare sumă de bani și neputînd ei plăti s-au spă⟨i⟩mîntat de au fugit după pămîntul lor pentru ale lor nevoi. Și în urma lor au fost apucat Matei vodă pre Mihalcea logofăt și pe frate-său Irimiia slujer, bărbatul jupînésii Ilincăi, fata lui Dumitrache vist⟨ier⟩, ca să plătească haraciul împărătescu, miarea, găleata, birurile și toate dăjdile și năpăștile satului Turceștii i Berbeștii. Iar Mihalcea logofăt i brat ego Irimiia slujer, ei nici un ban n-au vrut să dea d⟨o⟩mni⟨i⟩ pentru acéste doao sate ce scriu mai sus, ci s-au fost lepădat denaintea lui Matei vodă și cînd, cum, cine să va afla să-i plătească, acila să-i și stăpînească rumîni cu moșiia lor.

Iar jupîneasa Ilinca a Irimii slujer, ia neîndurîndu-se de satul Turcești i Berbeștii și de rumînii de acolo, văzînd că bărbatul ei, Irimiia slujer și cumnatul său, Mihalcea logofăt, s-au lepădat, ia ș-au vîndut toate zestrile ei, haine și scule scumpe, ferecături de argint și de aur cu adiiamanturi, ce au avut de la părinții ei, care le-au fost scris toate anume la un catastih de au plătit satul Turceștii i Berbeștii de toate dăjdile pîn' la un ban de au dat pentru dînșii ughi 845.

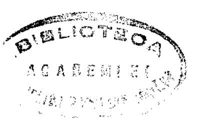
Iar cumnatul său Mihalcea logofăt și frate său Irimiia slujer, nici un ban n-au vrut să dea, făr' decît pohtia și vrea să ție moșii și rumîni făr' de bani și făr' de nici o cheltuială. Și încă Mihalcea logofăt s-au fost sculat prin taină, făr' de știrea jupînésii Ilincăi de au fost dat fie-sa Ancăi și gineri-său Jăpii vornic, zéstre din satul Turceștii i Berbeștii cu rumînii pre jumătate. Iar jupîneasa Ilinca, prinzînd de véste și văzînd că ș-au răpus toate zestrile și ce au avut, pentru acéste doao sate, n-au îngăduit, ci au fost mersu de s-au fost întrebat de față, înaintea lui Matei vodă cu cumnatul său, Mihalcea logofăt și cu fie-sa, jupîneasa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, jăluindu-s⟨e⟩ jupîneasa Ilinca cum că cumnatul său Mihalcea logofăt n-au vrut să dea nici un ban, să plătească dăjdile și birurile satului Turceștii i Berbeștii, ce încă au și fugit, iar ia, de mare nevoie ș-au vîndut zestrile ce au avut de la părinți de au plătit pre acéste doao sati cu această sumă de bani, ughi 845.

Iar Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, ei așa au fost pîrît înaintea lui Matei vodă, cum că nu știu ei să fie dat cumnată-sa Ilinca pentru acéste sate această sumă de bani. Într-acéia Matei vodă, domniia lui au fost căutat și au judecat pre dereptate înpreună cu toți boiarii divanului, cum să jure jupîneasa Ilinca cu sufletul ei în sfînta biserică cu mîinile pre sfînta evanghelie că ș-au vîndut zestrile ei și au dat acești bani ughi 845, toți, pentru dăjdile satului Turceștii i Berbeștii, n-au dat nimic într-altă parte, jurînd într-acestași chip. Iar Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, ei să întoarcă jupînésii Ilincăi dentr-acești bani ce scriu mai sus pre jumătate ughi 422 pol dînd acești bani, atunci să ție și ei din satul Turceștii i Berbeștii pre jumătate, iar nedînd aceșt bani, ei să n-aibă nici o trea⟨bă⟩. Și după cum au fost ajunsu judecata lui Matei vodă, iar jupîneasa Ilinca au fost mersu în sfînta mitropolie, fiind și Jipa vornic, ginerile Mihalcii logofăt de față, și s-au jurat jupîneasa Ilinca cu sufletul ei, cum scrie mai sus înaintea pomenitului chir Ștefan, ce au fost mitropolit țărăi, cum acești bani ughi 845 sîntu din zestrile ei și i-au dat toți în dăjdiile satului Turceștii i Berbeștii, iar nu sînt alte meșteșuguri, fiind ispravnic la jurămînt Gheorghie vtori portar. Și au fost rămas Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, de judecată dinaintea lui Matei vodă, cum să dea ei acești bani ughi 422 pol jupînésii Ilincăi, iar ei nicicum n-au vrut să-i dea măcar un ban.

Deci Matei vodă au fost dat cartea domnii lui de judecată și de jurămîntu la mîna jupînésii Ilincăi, ca să stăpînească acéste sate Turceștii i Berbeștii pre seama ei cu bună pace priste tot cu toți rumînii. Și în urma lui Matei vodă și răposatul Costandin vodă Șărban au înnoit cartea și au dat jupînésii Ilincăi ca să-și ție satele acestea cu pace. Și au stăpînit jupîneasa Ilinca cu pace de către cumnatul său Mihalcea logofăt și de către gineri-său Jipa vornic.

Iar după aceia jupîneasa Ilinca neavînd ficiori, nici féte de trupul ei ca să stăpînească aceste sate cu rumînii și altu, mult puțin ce ar rămînea în urma ei, au fost socotit întru inema ei pentru dumnezeu și pentru sufletul ei și al părinților de și-au făcut pomeană cu aceste doao sate Turceștii i Berbeștii de i-au fost ertat și i-au slobozit ca să s⟨e⟩ răscumpere de către dînsa de rumînie, însă să-i dea banii ce au dat ia la Matei vodă pentru dînșii, ughi 845.

Iar oamenii din Turcești și din Berbești, ei fiind prădați și săraci pentru dăjdile lor, n-au fostu putut ridica această sumă de bani, ce iaste mai sus zisă ca să-i dea jupînésii Ilincăi, ci din putința lor numai ci au fost dat jupînésii Ilincăi ughi 172. Într-acéia și jupîneasa Ilinca știind lipsa și sărăciia lor, s-au fostu milostivit de le-au ertat toți banii cîți au fost rămas de nu i-au fostu putut da ughi 673 și i-au ertat și pre dînșii pre toți de rumînie cu toată moșiia lor din Turcești și din Berbești și le-au fost dat și zapis de ertăciune și de răscumpărătoare cu multe mărturii și întărit cu mare blestem, leat 7164. Și le-au fost dat la mîna lor și cartea lui Matei vodă și cartea lui Costandin vodă Șerban, ca să fie în pace de către bărbatul ei, Irimiia slujer și de către cumnatul său Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic. După acéia nu s-au întîmplat multă vréme, ci și jupîneasa Ilinca ș-au dat datoriia cea de obște.

Şi după moartea ei, iar aceşti oameni din Turceşti şi din Berbeşti pentru multe dăjdi şi nevoi, iar au lipsit după pămîntul lor şi fiindu-le zapisele lor cele de ertăciune şi cartea lui Matei vodă şi a lui Costandin vodă Şerban, la un om al lor anume Anghel, fiind în ţara turcească fugit, s-au întîmplat de le-aŭ perit zapisul şi cărţile domneşti, care scriu mai sus de la diinsul.

Apoi în urmă aflînd Irimiia sluger cum că au perit cărţile acestor oameni, el s-au fostu sculat de s-au fostu făcut stăpîn acestor doao sate făr' de nici o treabă şi au apucat pre o seamă de oameni de le-au fost luat ughi 250 şi le-au dat el zapisul lui de răscumpărătoare. Şi după aceia au fostu mai vîndut din satul Turceştii trei case de rumîni pre nume: Preda cu frate-său Gheorghiţă şi Costandin cu frate-său Ion Ciuculeştii şi Dan Albîntii, cu toată partea lor de moşie, lui Stroe Grecul de la Vel Ocnă dereptu taleri...[1]. Şi au fost mai vîndut şi din moşiia satului Berbeştii dereptu ughi 22 lui Iacov din Măteşti, care moşie, Nedelea, femeia lui Iacov, o au fost dat de pomană la mănăstirea Bistriţa.

Iar după moartea Irimii sluger s-au sculat Matei vel căpitan Comăneanul înpreună cu cumnatul său Preda din Mărşă şi cu soră-să Safta, feciorii jupînesii Ancăi, nepoţii Irimii sluger şi ai Mihalcii logofăt de au întorsu lui Stroe Grecul banii ce au fost dat Irimii sluger pre acei trii rumîni, înapoi, şi i-au stăpînit pre seama lui şi înpreună cu cumnatul său Preda den Mărşă s-au făcut stăpîn de au stăpînit satul Turceştii i Berbeştii cu toţi rumînii făr' de nici o treabă, pîn-acum în zilele domnii mele şi i-au apucat Preda din Mărşă de au luat de la dînşii taleri 92.

Deci cînd au fost acum ei ştiind cum că sînt ertaţi şi răscumpăraţi de jupîneasa Ilinca cu zapisul ei şi cu cărţi domneşti, cum scrie mai sus şi fiindu-le cărţile perite, avînd mare supărare şi înpresurare de către Matei căpitan şi de către cumnatul său Preda, şi avînd multă pradă şi sărăcie în urma jupînésii Ilincăi, şi într-alt chip neavînd cum face, făr' decît cu toţii au plecat în toate părţile cu colace şi cu multe cheltuiale pînă ce au găsit zapisul lor ce le-au fost făcut jupîneasa Ilinca de ertăciune şi cartea lui Costandin vodă Şerban, întru care mărturiséşte şi de cartea lui Matei vodă.

Deci aflîndu-şi acéli scrisori n-au mai putut îngădui ca să-i mai stăpînească rumîni Matei căpitan şi Preda mărşanul, ci s-au sculat cu pîră şi au venit în multe rînduri înaintea domnii méle în divan de s-au întrebat de faţă cu Matei căpitan şi cu cumnatul său Preda. Şi aşa pîrîia ei, zicînd cum că după jurămîntul jupînésii Ilincăi, după cum au ajunsu judecata lui Matei vodă au fostu întorsu moşu său Mihalcea logofăt, înpreună cu fie-sa, jupîneasa Anca şi cu gineri-său, Jipa vornic, mătuşă-sa jupînésii Ilincăi, ughi 200, scoţînd şi un zapis de zicea că iaste făcut de jupîneasa Ilinca, ca să ţie şi ei den moşiia satului Turceştii i Berbeştii cu rumînii pre jumătate, iar zapisul ce au aceşti oameni de ertăciune zicea că nu iaste bun şi adevărat, ci iaste făcut în meştişuguri. Iar aceşti oameni, ei au scos întîi zapisul ce le-au fostu dat jupîneasa Ilinca de ertăciune şi de răscumpărătoare şi foiţa de zestrile ei ce au vîndut de au dat aceşti bani ughi 845 la Matei vodă pentru satul Turceştii i Berbeştii şi cartea lui Costandin Şerban vodă întru care mărturiséşte şi cartea lui

[1] Loc alb.

Matei vodă de pîră și de rămas ce au avut jupîneasa Ilinca cu Mihalcea logofăt, moșul lui Matei căpitan și al Predii, de s-au citit toate pre rînd în divan înaintea domnii méle. Într-aceia domniia mea am adevărat din cartea lui Costandin vodă Șerban și den zapisul jupînésii Ilincăi, cum că după bună socoteala lui Matei vodă, au fostu să întoarcă Mihalcea logofăt din banii ce au fostu dat jupîneasa Ilinca ce scriu mai sus pre jumătate, ughi 422 pol, iar nu ughi 200, precum scrie în zapisul cel ce scotea Matei și Preda și cum că toate cărțile și scrisorile ce au avut Mihalcea logofăt pre acéste doao sate, după ce-au fost rămas atunce la giudecată den divan, s-au fost luat toate de la mîna lui de s-au fost dat toate la mîna jupînesii Ilincăi și jupîneasa Ilinca la ertăciunea ce au făcut acestor oameni înpreună cu zapisul ei le-au dat la mîna acestor oameni. De care tăgăduind Matei căpitan și cumnatul său Preda pentru zapisul cel de ertăciune al jupînésii Ilincăi și pentru cărțile domnești și pentru ca să s⟨e⟩ dovedească direptatea, am judecat domniia mea înpreună cu toți boiarii divanului domnii méle și am dat lui Matei căpitan și cumnat⟨ului⟩ său Predii, lége 12 boiari jurători pre răvașele domnii méle, ca să jure întîi că au întorsu moșu său Mihalcea din banii ce au fost dat jupînésii Ilinca la Matei vodă pre jumătate. Și pentru zapisul ce scot acești oameni de ertăciune și de răscumpărătoare că nu iaste bun și adevărat, și cărțile domnești sîntu făcute în meșteșuguri jurînd într-acestaș chip, ei să ție satul Turceștii și Berbeștii cu rumînii pre jumătate, iar neputînd jura să întoarcă toți banii și alte ce au mai luat de la acești oameni înapoi și să le dea și pace de rumînie.

Deci Matei căpitan cu cumnatul său Preda, cînd au fost la zi și și după zi, ei nicicum nu s-au putut apuca de lége ca să jure, ce au rămas de lége și de judecată diînaintea domnii mele în divan și scrisorile ce au avut Matei căpitan și cumnatul său Preda, s-au aflat rele și mencinoase.

Dreptu acéia am dat această carte a domnii méle acestor oameni ce scriu mai sus din satul Turceștii i Berbeștii ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii lor și cu toată moșiia lor de la satul Turceștii i Berbeștii de către Matei căpitan Comăneanul și de către cumnatul său Preda mărșanul și de către feciorii lor și de către toate rudeniile lor, de către nimeni, nici un val și nici o bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă. Iar de ar mai scoate Matei căpitan au cumnatul său Preda, niscai scrisori pentru acești oameni dintr-aceste sate, nici la o judecată să nu să ție în seamă.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii domnii mele: pan Cornea vel ban i pan Stroe vel vornic i pan Diicul vel logofăt i pan Mihai Cantacuzino vel spătar i pan Șerban vel vistier i pan Constandin Știrbéi vel cliucer i Dumitrache vel postelnic i Ștefan Cantacuzeno vel paharnic i Șerban vel stolnic i Bunea vel comis i Toma Cantacuzeno vel slujer i Costandin vel pitar, și ispravnic Diicul vel logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta în orașul scaunului domnii mele în București întru al șaisprezecelea an den domniia domnii méle de Isar logofețelul din București.

Meseța dic⟨hemvrie⟩ 1 dni, leat 7212 ⟨1703⟩

Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 346v—349. Copie rom.

22

⟨București,⟩ 24 martie 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă pentru a treia oară pricina jupînesei Rada, soția lui Constantin căpitanul Filipescu, cu unii țărani din Tămburești, și dă carte de libertate lui Stanislav și fraților săi, feciorii lui Brătan, care s-au răscumpărat de la patriarhul Ierusalimului fiind rumîni ai mănăstirii Sfîntul Sava.

O carte a unor oameni ce au avut pîră cu jupîneasa Rada Filipeasca pentru rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi acestor oameni anume Stănislav cu frații lui, Stanciul i Iancul, feciorii lui Brătan, den satu den Tămburești ot sud Ialomița și cu feciorii lor cîți le va da Dumnezeu, ca să fie în pace de rumînie cu tot neamul lor de către jupîneasa Rada, fata Radului biv vel comis, care au fost jupîneasa lui Constantin căpitanul Filipescu și de către feciorii ei, Șerban spătar, și de către tot neamul lor, de către nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, pentru că Brătan, tatăl lui Stănislav, fost-au rumîni mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei de aici den București, care metoh iaste sfîntului Ierusalim și tot au stăpînit S⟨fe⟩ti Sava pre Bratul tatăl lui Stanislav, denpreună cu alți rumîni de acolo den Tămburești.

Iar cînd au fost în zilele lui Antonie vodă, leat 7178, întîmplîndu-se aici și sfinția sa părintele chir Dosithei patriarhul de la Ierusalim, fost-au căzut Brătan, tatăl lui Stănislav, cu mare rugăminte cu unchiu său Sîmbotin la sfinția sa părintele patriarh ca să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie. De care și sfinția sa au socotit întîi pentru dragostea lui Hristos și a biséricii; a doao, cum că nici mănăstirea S⟨fe⟩ti Savva nici un folos de către dînșii n-avea fiind tot fugari în țara turcească; a treia, și pentru multe supărări ce avea sfinția sa de către egumenii ce era la S⟨fe⟩ti Sava, le-au fost dat voe ca să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie și așa s-au fost tocmit cu sfinția sa de nume po taleri 130 și au dat sfinții sale toți banii deplin. Și cum ca să n-aibă acești oameni de către cineva vreo bîntuială, datu-le-au și cartea sfinții sale la mîna lor ca să fie în pace și slobozi de rumînie, capetele lor făr' de moșie, pă vréme ce au fost Neofit cel bătrîn egumen la S⟨fe⟩ti Savva.

Și au avut paace Brătan, tatăl lui Stănislav, cu alalți feciori pînă acum, făr' decît acum, sculatu-s-au jupîneasa Rada Filipeasca de au apucat pre Stănislav cu frații lui, zicînd cum că-i sînt rumîni. Și întîmplîndu-să părintele patriarhul aici, fost-au mersu Stănislavu dă au jăluit cum că-l apucă pă el și pă frații lui jupîneasa Rada să-i fie rumîni. De care sfinția sa știind cum că au fost rumîni S⟨fe⟩ti Savei și le-au fost dat voe de s-au răscumpărat de rumînie de sînt 33 de ani, mai făcutu-le-au sfinția sa și a doa carte la mîna lor, scriind toată povestea lor întărită și cu mare blestem cum că acești oameni cu adevărat au fost rumîni la S⟨fe⟩ti Savva și cu toată voia sfinții sale s-au răscumpărat.

Iar Șerban spătar, fiiul jupînésii Radii, nu s-au lăsat, ci au venit de se-au întrebat de față la divan cu Stănislavu și cu frații lui, scoțîndu-

Șerban spătar o carte a lui Matei vodă, scriind cum că au fost făcut schimbu Radul comis, tatăl jupînesii Radii cu.... [1] ce au fost egumen la S⟨fe⟩ti Sava, dînd Radul comis la S⟨fe⟩ti Sava 6 răzoare de vie și bani ughi 15 și... [1] ce au fost egumen, au fost dat Radului comis partea mănăstirii de moșie, cît au avut la satul Tămbureștii cu rumînii, întru care carte scriia rumînii Plumbuitii și a S⟨fe⟩ti Savei cu ai lor den-preună, avînd toți moșia acolo.

Iar Stănislav cu frații lui, ei au scos cartea părintelui patriarhului dă răscumpărătoare și cartea lui Antonie vodă, făcută după cartea sfinții sale de s-au cetit în divan. Și bine s-au adevărat cum că Stănislav cu frații lui au fost rumîni la S⟨fe⟩ti Sava încă dă la părinții lor și au rămas acea carte a lui Matei vodă ce scotea Șărban spătar, jos, și Stănislav cu frații lui să fie în pace de rumînie. Iar Șerban spătar nici pre aceasta nu s-au lăsat, ci găsind acel zapis de schimbu ce au fost făcut moșu său Radul comis cu... [1] ce au fost egumen la S⟨fe⟩ti Sava, iar au venit dă s-au întrebat de față la divan cu Stănislav și cu frații lui, scoțîndu Șerban spătar acel zapis de schimbu de s-au cetit în divan.

Într-aceia domnia mea den divan i-am trimis la părintele patriarhul ca să le facă dreptate. Sfinția sa așa au mărturisit cum că Stanislav cu frații lui au fost rumîni la S⟨fe⟩ti Sava încă de la părinții lor și apoi le-au fost dat voe dă s-au răscumpărat precum scriu și cărțile ce sînt la mîna lui Stănislav, și au rămas Stănislav cu frații lui să fie în pace de rumînie.

După acéia trecînd cîtăva vréme, venit-au poruncă de la împărăție ca să mergu domniia mea la Odriiu și acest Stănislav văzînd că tot are val nefiind patriarhul aici, de mare nevoe făcut-au cum au putut și au venit acolo, la Odriiu; de care și acolo făcînd jalbă la domniia méa și fiind și patriarhul acolo, întrebat-am pe sfinția sa cum iaste povestea acestor oameni. Sfinția sa așa au zis cum că acești oameni adevărat au fost rumîni mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei încă de la părinții lor și neavînd mănăstirea nici un folos de cătră dînșii, le-au dat voe de se-au răscumpărat încă den zilile lui Antonie vodă, precum dovedește și cărțile lor împreună și cu cartea lui Antonie vodă. Iar de au fost făcut Radul biv vel comis vreun schimbu cu acel egumen ce va fi fost pre acea vreme și făr' de știrea pomenitului patriarh ce va fi fost atunce, rău au făcut și făr' de cale, că nu iaste sluga mai mare decît stăpînul, ci stăpînul să facă ce-i va fi voia, iar nu sluga. Și încă mai zicea sfinția sa, dă vreme ce s-au fost făcut Radul comis schimbu, jupîneasa Rada scoase vreo carte de la acest patriarh cum că iaste schimbul cu adevărat, care cu aceasta mai multu o rămînea, neavînd nici o carte. Iar încă și ceea după urmă așa au dat sfinția sa răspunsul, măcar de au și făcut cineva schimbu atuncea făr' de știrea stăpînului, sfinția sa acum nu va putea îngădui, ci jupîneasa Rada să-și caute viile ce au dat tată-său, Radul comis, mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei să și le stăpînească, iar cu acești oameni nici o treabă să nu aibă, ci să fie în pace precum sînt răscumpărați dă la sfinția sa.

După acéia iar aducîndu-mă domnul dumnezeu iar la acestu cinstit scaun al Țării Rumînești, iar Șerban spătar s-au sculat cu gîlceavă și au venit și al treilea rînd de se-au întrebat de față cu Stănislav și cu frații

[1] Loc alb.

lui, scoţînd Şerban spătar iar acel hrisov a lui Matei vodă şi zapisul cel de schimbu; iar Stănislav cu fraţii lui, ei au scos 2 cărţi ale părintelui patriarhului şi o carte a lui Antonie vodă de se-au citit şi acestea în divan.

Întru care domniia mea bine am adevărat cum că acestu schimbu ce s-au făcut atunci, au fost făr' de ştirea patriarhului ce au fost atunce şi precum au zis şi părintele patriarhul la Odriiu cum că sluga nu iaste volnic asupra stăpînului şi cum că, cînd s-au răscumpărat aceşti oameni sîntu atîţia ani şi pînă ce au fost Constandin căpitan Filipescul cu viaţă nimeni nu i-au învăluit, numai acum după a lui petrecanie au avut val.

Într-acéia domniia mea am judecatu ca şi de acum înainte Stănislav cu fraţii lui şi cu feciorii lui şi nepoţii lor să aibă bună pace dă către jupîneasa Rada şi de către feciorii ei, nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă; numai ci să-şi caute jupîneasa Rada acéle vii ce au fost dat tată-său Radul comis mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei schimbu, unde le va găsi să şi le stăpînească, pentru că au rămas jupîneasa Rada cu feciorii ei de judecată. Iar de se-ar mai scula jupîneasa Rada cu acea carte a lui Matei vodă cu vreo gîlceavă, însă pre acéste nume ce s-au zis mai sus, scriind acolo, să nu să ţie în seamă, pentru că aşa au ajunsu judecata şi dreptatea, întărindu-se cartea cu boiarii cei mari şi scriindu-se într-al 16-lea ani den domniia domnii mele, dă Isar logofeţelul.

Mart 24 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Radul Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 362—363. Copie rom.

23

3 mai 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanilor de la Zimnicea şi de la Scăeşti şi „tuturor slujitorilor de acolo" ce stau pe moşia postelnicului Şerban Năsturel, să dea stăpînului dijma din produse ori să-i clăcuiască cu plugurile de două ori pe an, plătind şi cîte patru bani de vită pentru suhat.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Pisah gospodstvo mi ţie căpitane de la Zimnice şi ţie căpitane de la Scăeşti şi voao tuturor slujitorilor de acolo. Către aceasta vă fac domnia mea în ştire că aici la domnia mea spuse boiariul domnii mele, Şerban postélnicul Năsturel, cum că de atîta vréme şădeţi pe moşiia dumnealui de la Zimnice şi de la Scăeşti, şi o mîncaţi şi o cosiţi şi o araţi şi o călcaţi pe cum vă iaste vooa voia, şi n-are nici un folos şi nici un ajutoriu de către voi. Pentru care mai făcînd jalbă şi de altă dată la domnia mea v-am fost poruncit domnia mea ca ce vă va fi adetul moşii să vă daţi, şi voi fiind tari de cap, porunca domnii méle în seamă nu o aţi băgat, de care lucru iată şi acum vă poruncescu domnia mea să căutaţi.

Cît pentr rîndul moşiii, cîţi vă veţi fi hrănind cu plugurile, cu coasa şi cu alte pe moşiia dumnealui, să vă daţi dijma den toate după obicéiu, den grîu, den mălai, den fîn, den ce veţi avea pe acea moşie, din 10 una, au să-i clăcuiţi cu plugurile voastre de 2 ori într-un an, toamna şi primă-

vara cum vă veți putea tocmi cu dumnealui și vă veți așăza dentr-acéste 2 lucruri. Și să faceți și pentru rîndul vitelor voastre, cîte umblă pe acéle moșii, încă să căutați să-i dați de toată vita pe an de cap de bou, de vacă, de rîmător, de oae, de stup, po bani 4, după cum dau și alții pe alte moșii. Și cine ar vîna în bălțile ce sînt pe moșiia dumnealui, încă să-și dea zeciuială de péște după obicéiu afară den ce iaste vama domnească, să nu mai stați înpotrivă, că de va mai veni a doa oară să s⟨e⟩ jăluiască că nu ascultați de ce iaste porunca domnii méle, bine să știți că veți petréce mare scîrbă și certare de către domnia mea, mai vîrtos voi căpitanilor. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 3 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Io Constandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt.

Acad. R.P.R., pach. MCLVII, doc. 99.
Orig. rom. pecete aplicată.

24

Ciorogîrla, 7 iulie 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește egumenului de la Șegarcea să nu schimbe obiceiurile vechi în relațiile cu oamenii de pe moșia mănăstirii și să nu rumînească pe țăranul Preduță și fiul său Antonachi, pînă ce nu se vor înfățișa pentru aceasta cu toții înaintea divanului.

† Milostieiu bojieiu Io Constandin voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi, sfinției tale părinte Ghermane, egumene dă la mănăstirea de la Șăgarcea, sănătate!

Către aceasta-ți fac în știre domnia mea că aici înaintea domnii méle la conacul de la Ciorogîrlă, jălui cest sărac de uncheaș de acolo de la Șăgarcea, anume Preduță și cu fiiu său Antonachi, zicînd cum că scoți sfințiia ta o foaie domnească pecetluită, întru care sînt scriși și ei, zicînd sfinția ta cum că sînt și ei rumîni și cum că nu te ții sfințiia ta de obicéiurile céle mai denainte, ci faci alte obicéiuri și-i asuprești cu lucrul.

De care lucru, iată că-ți poruncescu domnia mea să cauți sfințiia ta să-i lași pre obicéiurile ce au avut mai dănainte, iar pentru rumînie, ce zic că-i faci sfințiia ta rumîni și ei zic că nu sînt, de aceasta să le dai sfințiia ta pace, pînă cînd veți veni cu dînșii de față aici la domnia mea. Deci atuncea, de să vor adevăra că sînt rumîni, vor rămînea rumîni, iar de nu vor fi rumîni, vor avea pace. Iar pîn-atuncea să le dai pace să nu-i năcăjești făr' de lucru, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam reci gospodstva mi. Măcar să fie și megiiași, nu voi să să răsipească, ci tot acolo să șază.

Iul⟨ie⟩ 7 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Io Constandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. II, doc. 32.
Orig. rom., pecete aplicată.

25

București, 9 august 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de întărire a răscumpărării de rumînie, obținută de Gligore cu frate-său Paraschiv, feciorii lui Ilie din Bunești (Vîlcea), care au plătit episcopiei Rîmnic 60 de taleri spre a se cumpăra țigani în locul lor.

O carte a lui Gligorie cu frate-său Paraschiva pentru rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi lui Gligorie cu frate-său Paraschiva, feciorii lui Ilie den sat den Bunești ot sud Vîlcea, ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei cu feciorii lor, cu nepoții i strenepoții, cu tot neamul ce să va trage dintru ei, de către părintele Ilarion episcopul Rîmnicului, și de către tot săborul episcupiei, de către nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, nici de către alalți oameni den Bunești să nu fie învăluiți și apucați niciodată, pentru că Gligorie cu frate-său Paraschiva fiind părinții lor rumîni episcupii și întîmplîndu-li-se moartea, aceștia au rămas copii mici și s-au dus care încotro au putut. Deci cînd au fost acum, ei înțelegînd cum că sînt rumîni episcupii, căzut-au cu mare rugăminte la părintele episcupul de le-au dat voe de s-au răscumpărat pe bani gata taleri 60, cu care bani să cumpere țigani episcupii.

Și după ce au dat banii, datu-le-au părintele episcupul și carte la mîna lor iscălită și pecetluită și cu bonuri[1] mărturii la mîna acestor copii. Și dă acea carte s-au făcut și cartea părintelui patriarhu Dositheu de la Ierusalim, scriindu mare blestem acelor ce vor urma a strica această legătură, precum și domniia mea le-am văzut.

Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a dom⟨nii mele⟩ acestor copii ce s-au zis, ca să fie în pace și slobozi de rumînie cu tot neamul ce dintru ei să va trage de către părintele Ilarion episcupul și de către alalți rumîni de la satul Bunești, de către nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă. Iar cine s-ar ispiti a strica acest așăzămînt, să fie supt blestemul ce scrie în cartea patriarhului, întărindu-se cartea domnii méle și cu toți boiarii cei mari mărturii: Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Șărban vel logofăt, Mihai Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanu vel vist⟨ier⟩, Constandin Știrbéi vel clucer i Toma Cantacuzino vel postelnic i Ștefan vel paharnic, Șărban vel stolnic, Gheorghie vel comis, Iorga vel slujer, Costandin vel pitar i ispravnic Radul Cantacuzino vtori logofăt, scriindu-se întru al șaisprăzecelea ani den domniia noastră în București de Isar logofăt.

Avgust 9 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Radul Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 373v—374. Copie rom.

---

[1] Corect : bune.

26

⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte deschisă pentru strîngerea şi aducerea la urmă a oamenilor fugiţi de pe moşia mănăstirii Cernica, oriunde s-ar afla.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, slugii domnii méle anume.....[1], ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să umble să strîngă pre toţi oamenii cîţi sînt fugiţi de la mănăstirea Cernicăi vornicul veriunde-i va afla în ţara domnii méle, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu, au pre la oraşă, au pen slobozii, sau măcar veriunde-i va afla, să fi volnic sluga domnii méle ce scrie mai sus, să-i ia pre toţi şi cu toate bucatele lor, şi să-i ducă la urmă la siliştea lor, să-şi dea dăjdile ce le va veni de la vistiriia domnii méle şi de către nimeni opreală să n-aibă.

Iar pe unde s-ar afla de aceşti oameni de la mănăstirea Cernicăi vor⟨nicul⟩ şi ar sta împotriva cărţii domnii méle a nu-i daré, unii ca aceia rea scîrbă şi certare vor petréce de către domniia mea că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, leat 7213 ⟨1704⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Prôcit vtori vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. DXXXIII, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

27

⟨Bucureşti,⟩ 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte popii Badea din Plopşor iertarea de rumînie de către jupîneasa Vlădae şi stăpînirea pe părţile de moşie cumpărate de la Udrea, fiul Gherghinii armaşul.

O carte a popei Badii den sat den Plopşor ot sud Gorjiiu pentru răscumpărare de rumînie şi pentru nişte moşie.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi popei Badii sin popei lui Ion, nepotul popei Stanciului, den sat den Plopşor ot sud Gorj şi cu feciorii lui, Radul diiaconul i Dumitraşco şi cu feciorii lor cîţi dumnezeu le va da, ca să fie în paace şi slobozi de rumînie ei şi cu toţi feciorii şi nepoţii lor, de către Udrea sin Gherghinii armaş, nepotul jupînésii Vlădaei den sat den Stejariul şi de către feciorii lor şi de către toate rudeniile lor, de către nimenilea nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, nici ei, nici feciorii lor în véci. Pentru că popa Stanciul moşul popei Badii, el au fost rumîn jupînésii Vlădaei şi fii-său Gherghinii armaşul, de moşie den satu den Stejariul şi l-au fost stăpînit rumîn pre

---

[1] Loc alb.

seama lor. Iar după ce s-au preoțitu popa Stanciul, iar jupîneasa Vlădae înpreună cu fii-său Gherghina, ei au socotit în viiața lor pentru Dumnezeu și pentru sufletele lor și ale părinților și pentru ca să-i pomenească popa Stanciul la sfînta liturghie, de și-au făcut pomeană jupîneasa Vlădae cu fii-său Gherghina de au ertat pre popa Stanciu, moșul popei Badii, de rumînie cu toți feciorii și nepoții lui, însă capul lui făr' de moșie, dîndu jupîneasa Vlădaia cu fii-său Gherghina și zapisul lor de ertăciune la mîna popii Stanciului, ca să fie în paace de rumînie el și cu toți feciorii cît și cu nepoții lui și să aibă a pomeni în viiața lor, precum au lăsat cu sufletul ei și precum scrie și zapisul jupînésii Vlădaei și a fii-său Gherghinii dă ertăciune cu pecețile și cu iscăliturile lor și cu boiari mărturii și întărit cu mare blestem, leat 7121.

Și de atunci încoace popa Stanciul și fie-său popa Ion și nepotu-său popa Badea cu feciorii lor, tot au avut paace de rumînie de cătră tot neamul jupînésii Vlădaei și de cătră a fii-său Gherghinii armașul și de cătră Udrea sin Gherghinii armașul, nepotul jupînésii Vlădaei și de cătră toți feciorii lor pîn-acum. Și și de acum înainte nici o bîntuială n-are de către nimenilea de rumînie, făr' decît învechindu-se zapisul jupînésii Vlădaei și a fii-său Gherghinii armașul cel dă ertăciune, venit-au popa Badea sin popei lui Ion nepotul popei Stanciului, înaintea dom⟨niei mele⟩, cu jalbă și cu rugăciune ca să s⟨e⟩ înnoiască zapisul cu cartea domnii méle, mărturisindu-se în divan înaintea dom⟨niei méle⟩, cum că n-are nici o gîlceavă și nici o judecată cu nimenelea pentru rumînie.

De care și domniia mea văzînd acest zapis al jupînésii Vlădaei și a fii-său Gherghinii ce au făcut în viiața lor, de ertăciune popei Stanciului, moșul popei Badii, vechiu și spartu, domniia mea l-am înnoit cu această carte a dom⟨niei mele⟩ popei Badii sin popei lui Ion, nepotul popei Stanciului, și feciorilor lui, Radul diiaconul i Dumitrașco den sat den Plopșor, ca să fie în paace de rumînie, el cu toți feciorii și nepoții lor de cătră Udrea sin Gherghinii armașul, nepotul jupînésii Vlădaei și de cătră feciorii și toate rudeniile lor, de cătră nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă.

Și să și fie volnic a ținé și a stăpîni popa Badea cu această carte a dom⟨niei mele⟩ a lui moșie dă la satul Plopșorul ot sud Gorj, partea Udrii, feciorul Gherghinii armaș, vnuc jupînésii Vlădaei, den cîmpu, den pădure, den apă cu vad de moară, dîn dealul cu viile, cu tot venitul dă peste tot hotarul cît se va alége toată partea lui Ivașco și a frăține-său lui Stănislav, feciorii lui Stanciul den funea susănească, al optulea loc care iaste tot dentr-o fune și alăturea cu moșiia popei Badii, ce are de moștenire dă la părinții lui acolo în Plopșor, care și Udrii sin Gherghinii armaș încă i-au fost de cumpărătoare dă la Ivașcu și de la frate-său Stănislav, ce scriu și mai sus. Pentru că au cumpărat popa Badea această moșie dă la Udrea sin Gherghinii armașul drept ughi 29 cu zapis de la mîna lui dă vînzare, leat 7194 și cu boiari mărturii iscăliți.

Și iar să fie popei Badii, sin popei lui Ion, moșie, iar acolo la satul Plopșorul, iar partea Udrii sin Gherghinii armaș, den funea josănească, jumătate cît au fostu partea Udrii din Plopșor, den cîmpu, den pădure, den apă cu vad de moară, din dealul cu viile, cu siliștea casii, cu tot venitul dă peste tot hotarul, care moșie și Udrii sin Gherghinii armaș i-au fost de cumpărătoare de la Udrea den Plopșor, pentru că au cumpărat

popa Badea această moșie dă la Udrea sin Gherghinii armaș den Stejariu drept ughi 13 cu zapis dă la mîna lui de vînzare leat 7195 și cu multe mărturii, precum am văzut dom⟨nia mea⟩ toate zapisele de cumpărătoaré acești moșii den Plopșor la mîna popei Badii.

Dreptu acéia și dom⟨nia mea⟩ încă am dat această carte a dom⟨niei mele⟩ popei Badii cu feciorii lui, Radul diiaconul i Dumitrașco, ca să aibă a ținé și a stăpîni această moșie den Plopșor precum o au cumpărat cu bună paace să-i fie de moștenire și feciorilor, nepoților, neclătită și stătătoare în véci. Az Isar pis.

Meseța.....[1] dni, leat 7212 ⟨1703—1704⟩

Arh. St. Buc. Ms 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 362—363. Copie rom.

28

9 martie 1705

Doni, vel căpitan de margine, dă egumenului de la mănăstirea Mărgineni încuviințare să strîngă oameni străini, netrecuți la bir, pentru satul mănăstirii.

Doni vel căpitan za margine, dat-am cartea noastră sfinții sale părintelui egumenului de la mănăstirea de la Mărginéni ca să fie volnic cu această carte a noastră, să strîngă oamini cîți va putea de mulți acolo la satul mănăstirii, numai să fie oamini striini făr' de bir și făr' de gîlceavă, moldovéni, unguréni, sîrbi, au măcar verce féli de oamini vor fi. Și acei oamini vor fi în pace de toate dăjdile multă vréme, niminea de nimic nu-i va bîntui. Așijderea și de către noi vor avea căutare de toate păsurile și greul lor ce ar avea, nimic nici un val nu le va face. Aceasta scriem.

Doni vel căpitan

Mar⟨tie⟩ 9 dni, leat 7213 ⟨1705⟩

Acad. RP.R., pach. CXXVII, doc. 3.
Orig. rom.

29

⟨București,⟩ 9 februarie 1706

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte deschisă pentru căutarea și aducerea la urmă a oamenilor fugiți din satul Robănești și de la mănăstirea Brîncoveni.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi slugii domnii méle anume...[1] ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să umble să strîngă pre toți oamenii cei fugiți den satul Răbăneștii și pre cei ce au fugit de la mănăstirea Brîncovénii veriunde i-ar găsi, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu sau măcar unde i-ar afla, să-i ia pre toți cu toate bucatele lor și să-i ducă iar la urma lor care de unde sînt, iar unde s-ar afla de acești oameni și ar sta cineva înpotriva cărții domnii méle a nu-i daré, pre unii ca aceia să fie volnic sluga domnii méle ce

[1] Loc alb.

scrie mai sus să-i bage în butuci și să-i aducă aici la domniia mea și de către nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 9 dni, leat 7214 ⟨1706⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Arh. St. Buc., M-rea Brîncoveni, pach. XI, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

30

⟨București,⟩ 16 septembrie 1706

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire egumenului de la Tismana de a obliga pe toți cei ce cultivă moșiile mănăstirii, fără nici o deosebire, a-și da dijma din produse.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, oamenilor părintelui.....[1] egumenul de la sfînta mănăstire Tismeana, ca să fie volnici cu această carte a domnii méle să apuce pri tot omul carii vor avea bucate pre moșiile sfintei mănăstiri Tismeanii ce va avea la Cerneț și pentr-alte judéțe, au fie căpitan, au iuzbaș, au dărăbanțu, au martalog, au alți slujitori, au măcar oricine ar fi, pre toți să-i apuce să-și dea dijma din grîu, din mei, din orzu, din ovăz, din fănéț, din cînepi, din păduri, din mîncari de rîmători și din suhaturi, din mori, din stupini și dintr-alte bucate din toate, oricine ce ar avea pre moșiile mănăstirii Tismeanii, pre toți să-i apuce să-și dea dijma și zeciuiala după obicéiu și di către nimeni opreală să n-aibă.

Așijderea vă poruncescu domniia mea și voao căpitanilor și iuzbașilor și pîrcălabilor și dărăbanților, catanelor, martalogilor[2] și tuturor oamenilor oricarii ați avea bucate sau orice pre moșiile sfintei mănăstiri Tismeanii, deaca veți vedea această carte a domnii méle, voi toți să aveți a vă daré dijma și zeciuiala din toate precum iaste obicéiul moșiilor, nimic împotrivă să nu stați, că vercarii vor sta împotrivă a nu-și daré dijma di orice, măcar oricine ar fi, și va veni jalbă la domnia mea de la părintele egumenul, aceia să știe că voi trimite domniia mea om domnescu cu treapăd de-i va apuca de le va lua toate bucatele ce vor avea pe acéle moșii de le va da pe seama mănăstirii, și acelora cu bucatele le va lăsa numai ce le va face zeciuiala bucatelor.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 16 dni, leat 7215 ⟨1706⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

⟨Pe verso:⟩ Cartea lui Costandin vodă pentru moșiile Tismeanii la cei ce nu vor să-și dea adetul și dijma.

Pentru toate moșiile.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XC, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb.

[2] Cuvintele „catanelor, martalogilor" sînt scrise deasupra rîndului.

31

20 februarie 1707

Vlad Dragost din Cîmpulung împreună cu ginerele său Gheorghe dau zapis de chezășie lui Barbu Corbeanu din Nămăești pentru doi rumîni găsiți la dînșii, pe care-i vor da în seama pîrcălabului din sat la „Sfîntul Ilie".

† Adecă eu Vladul Dragos⟨t⟩ din Cîmpulungu împreună cu ginere-mieu Gheorghie ot tam, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la mîna dumnealor jupînului Barbului Corbeanul, precum să s⟨e⟩ știe că găsindu dumnealui 2 rumîni ai dumnealor aicea la Cîmpulung, anume Stan și cu frate-său Ion sin Ion Ște⟨fan⟩, carii sînt ai dumnealor de baștină, de la părinți, den satul dumnealor de la Nămăiaști, deci fiindu ei fugiți de multă vréme și acum găsindu-i dumnealui aicea la casa mea și fiindu-mi mie Stan ginere și puindu-l dumnealui la opreală, am venit la dumnealui de ne-am înrugat de ni i-au dat pă chiezășia noastră de acum pîn la sfeti Ilie să aibă a merge[1] iar la satul dumnealor la Nămăiaști. Și cîte dăjdii și slujbe boiarești ar fi, să aibă a le trage la satul dumnealor la Nămăiaști.

Deci necrezîndu-ne pă noi, am adus pă pîrcălabul dumnealor den Nămăiaști de au intrat chezaș pe noi, de nu s-ar afla Stan rumîn i brat ego Ion și de nu va merge pînă la zi la satu, ci vor fugi, să avem noi a-i căutare, să-i ducem la sat, iar neducîndu-i și fugîndu rumînii să aibă dumnealui a-i căutare la noi, rumînii. Pentru că așa ne-am prinsu și ne-am legat de a noastră bună voe. Și cîndu am făcut acest zapis, fost-au mulți oameni buni mărturie, carii vor iscăli mai jos. Și pentru mai adevărată credință ne-am pus și noi numele și degetele mai jos să s⟨e⟩ crează.

Pis. fev⟨ruarie⟩ 20 dni, leat 7215 ⟨1707⟩

Eu Vladul Dragost chezaș, eu Gheorghi chezaș,
Chirca logofăt martor, eu Necula pîrcălab chezaș,
az Manul păharnic martor, az Dumitru logofăt martor

Acad. R.P.R., pach. MCLXXVI, doc. 66.
Orig. rom.
Publicat fragmentar de N. Iorga în *Studii și documente*, VII, p. 30.

32

26 mai 1707

Costandin comis fiul lui Constandin fost mare paharnic face danie mitropoliei Țării Romînești pe rumînul Vasile din Geminile, „cu toți copiii lui", spre a i se pomeni numele.

† Eu Costandin comis sin Costandin biv vel păharnic, nepot Radului biv vel armaș, dat-am acestu al mieu zapis ca să hie de bună credință

[1] Loc alb.

la cinstita mîna sfinții sale părintelui chir Theodosie vlădicăi și a sfintii mitropolii din București pricum să s⟨e⟩ știe că eu din buna voia mea, am socotit de am dat sfintii mitropolii pre Vasilie din Géminile cu toți copiii lui, care ne iaste și noao rumîn de baștină de la moșul nostru Radu biv vel armaș; însă făr' de moșie l-am dat sfintii mitropolii, pre el și feciorii lui și nepoții lui să-i fie rumîni de moștenire în veci, pentru ca să fie de ajutoriul sfintei mitropolii și noao să s⟨e⟩ pomenească numele moșilor și ale părinților și ale noastre, pentru că împărțindu-mi eu cu frate-mieu Gligorașco din toate ce am avut, frățaște, acestu sat Gémenele au căzut în partea mea cu toți rumînii ci au fost și cu toată moșiia, precum scrie și zapisele noastre ce avem unul la mîna altuia.

Dreptu acéia am dat această scrisoare a mea ca să-l stăpînească cu bună pace de către frate-mieu Gligorașco și de către tot neamul mieu. Și cînd am făcut acestu zapis fost-au mulți boiari martori, carii să vor iscăli mai jos. Și eu pentru mai adevărată credință mi-am pus iscălitura mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 26 dni, leat 7215 ⟨1707⟩

Costandin comis sin Costandin biv vel păharnic

Diicul Read⟨u?⟩ vtori slujer

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. LXV, doc. 25.
Orig. rom.

33

București, 22 iunie 1707

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Albul, slujitorul din Ionești, cu feciorii lui, Badea și Preda, care fiind reclamați ca rumîni de către vornicul Grigore Băleanul, au dovedit cu jurători că nu sînt din Cepari și se trag din neamul Peptеștilor din orașul Rîmnic, oameni liberi.

O carté a Albului sluj⟨itoriului⟩ ot Ionești pentru rumînie, și n-au fost rumîni lui Gligori vornicul Băleanul.

Davat gospodstvo mi siiu poveleniie gospodstva mi, Albului slujitoriului ot Ionești și feciorilor lui, Badea și Preda și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va dărui, ca să fiie în pace de acum înainte de cătră Gligorie vornicul Băleanul și de cătră ficiorii lor și de cătră tot neamul lui, pentru că fiind el om slobod și de moștenirea lui mai dinainté vreme din orașul Rîmnicului de Sus din neamul Pepteștilor, el tot au fost în pace și de nimé nici o bîntuială de rumînie n-au avut nici el, nici părinții lui. Iar cînd au fost acum în zilelé domnii méle l-a apucat Grigorie vornicul Băleanul de zicea cum că iaste rumîn al lui de baștină den sat din Cepari, iar Albul cu feciorii lui și cu ne⟨po⟩ții lui știindu-se că nu sînt nici unui boiari, rumîni di neamul lor, au venit înaintea domnii méle la divan, de s-au pîrît de față cu boiariul domnii melé Gligorie vornicul Băleanul. Și așa pîrîia Gligorie vornicul Băleanul cum că Albul cu feciorii lui și cu nepoții lui îi sînt rumîni ai lui de moștenire mai înainte vreme din sat din Cepari; iar Albul cu feciorii lui așa să plînge foarte tari de direptate,

cum că nu iaste rumîn nici unui boiari, nici iaste din sat din Cepari, ci iaste de moștenire din orașul Rîmnicului de Sus din neamul Peptescul.

Deci domniia mea nu am crezut nici pre unul nici pre altul și vrîndu domnia mea ca să li se mai descoperi mai bine buna direptate, așa am judecat domnia mea înpreună cu toți boiarii domnii mele și am dat Albului cu feciorii lui, 12 megiiași jurători, pri răvașul domnii mele, de acolo din orașul Rîmnicului de Sus, cum că di va putea jura Albul cu feciorii lui și cu nepoții lui înpreună cu acei 12 megiași, cum că ei nu sînt rumîni boiarilui domnii méle, Gligorie vornicul Băleanul, nici nu sînt din sat din Cepari, ci sînt de moștenirea lor din orașul Rîmnicului, și jurîndu într-acesta chip să fiie în paace de rumînie de către boeriul domniei méle, Gligorie vornicul Băleanul, iar neputînd ei jura cu acei 12 megiași ce li s-au dat pre răvașul domnii mele să fie rumîni boiariului domnii mele, Gligori vornicul Băleanul.

Și așa, după porunca domnii mele, cîndu au fost la zi și la soroc au mers Albul cu feciorii lui și cu nepoții lui înpreună și cu sluga domnii melé, Ion vtori portari la orașul Rîmnicului de Sus, și au strîns acei 12 megiași jurători și au mers de au jurat cu toți înpreună în sfînta biserică cu mînilé pre sfînta evanghelie cum că ei nu au fost rumîni, nici neam din neamul lor lui Gligorie vornicul Băleanul, nici nu au șezut ei niciodată în sat în Cepari, ci sînt de moștenire de acolo din Rîmnic și din neamul Pepteștilor, avîndu și boiariul domnii méle Grigori vornicul Băleanul ispravnic acolo, după dînșii la acel jurămînt pre Radul logofăt Bîrsescul și Hriza din Cepari și Costandin din Cărpiniș. Și după jurămînt au rămas Albul cu feciorii lui și cu nepoții lui, să fiie în pace de rumînie di către vornicul Gligorie Băleanul dupre cum am văzut domnia mea și cartea acelor 12 jurători, înpreună și răvașul domnii mele la mîna Albului și a feciorilor lui.

Derept aceia am dat domniia mea această carte a domnii mele Albului și feciorilor lui, Badea și Preda cu feciorii lor și nepoților lui, ca să fie în pace de acum înainté de către vornicul Gligorie Băleanul și de către feciorii lui și de către tot neamul lui, mai mult alt val sau bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, că au rămas boiariul domnii mele, Gligorii vornicul Băleanul de lege și de judecată.

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioși boiarii cei mari ai divanului domnii melé: Costandin Știrbéi vel ban i Șerban Cantacuzino vel vornic i Șerban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șerban Bujoreanul vel vist⟨ier⟩ i Radul Golescu vel cliucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel paharnic i Șerban vel stolnic, Iorga vel slugeri i Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Barbul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta într-al *nooleasprăzăcile ani* din domniia domnii melé în orașul scaunului domnii mele în București, de Danciul logofețelul sin Mirii căpitan Opirian.

Iunie 22 dne, leat 7215 ⟨1707⟩

Barbul Brăiloiul vtori logofăt procit⟨ennom⟩u

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeți — C. Brîncoveanu), f. 406—406v. Copie rom.

34

Mogoşoaia, 6 iulie 1707

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește lui Grigore, feciorul lui Vîlcan, iertarea de rumînie, făcută de către Nicula căpitan Glogoveanul dimpreună cu maică-sa, jupîneasa Vișa vistereasa „de bună voia lor".

O carte a lui Gligorie, fecior lui Vîlcan, pentru ca să fie slobod de rumînie.

† Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi acestui om anume Gligorie, feciorul lui Vîlcan, și feciorilor lui, cîți dumnezeu îi va da, ca să fie în pace de acum înainte și slobozi de rumînie de către Nicula căpitan Glogoveanul și de către feciorii lui și de către tot neamul lor, pentru că fiind Gligorie cu tată-său Vîlcan rumînii lui Stroe pitariul Leurdeanul, unchiu Niculii căpitan Glogoveanul, au fost luat Stroe pitar Leurdeanul pre niște țigani ai Neculei căpitan Glogoveanul, iar apoi ei dintru dînșii, de a lor bună voie au făcut tocmeală de au dat Stroe pitar Leurdeanul pre Vîlcan cu fii-său Gligorie, Niculei căpitan Glogoveanul pentru țiganii ce-i luase el, și după ce i-au dat, i-au stăpînit Nicula căpitan Glogoveanul cu pace.

Iar după ce au trecut cîtăva vréme, slujindu-le cu direptate, fiind Gligorie copil mic, iar Nicula căpitan Glogoveanul dinpreună cu maică-sa jupîneasa Vișa vistereasa, din bună voie a lor au socotit pentru dumnezeu și pentru sufletul lor și al părinților lor, rugîndu-s⟨e⟩ și părintele Niculae proegumenul de au ertat pre Gligorie de rumînie cu toți feciorii și cu nepoții lui, cîți dintru dînsul să vor trage, dîndu-i și zapisul lor de ertăciune la mîna lui Gligorie, de la leat 7200, întărit cu iscăliturile lor și cu mulți boiari mărturie iscăliți în zapis, precum am văzut domnia mea și zapisul Niculii căpitan Glogoveanul și al jupînései Vișăi visterései de ertăciune pentru rumînie la mîna lui Gligorie scriind cu mare legături și blesteme asupra tuturora rudeniilor lor și a tot neamului lor, ca nimé dintre dînșii să nu mai aibă a-i apuca pe Gligorie peste zapisul lor pentru rumînie, ci să fie slobod pe cum l-au ertat ei cu zapisul lor.

Dirept acéia și domnia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Gligorie, ca să fie de acum în pace și slobod de rumînie cu toți feciorii lui de către Nicula căpitanul Glogoveanul și de către tot neamul lui, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, precum le scrie zapisul lor de ertăciune, ca să le fie lor vécinică pomenire.

Și am întărit domnia mea cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii domnii méle ai divanului domnii méle: Costandin Știrbéi vel ban i Șărban Cantacuzino vel vornic i Șărban vel clucer i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Radul Golescul vel clucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianache Văcărescul vel paharnic i Șerban vel stolnic i Pană Negoescul vel comis i Iorga vel slugéri i Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Barbul Brăiloiul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta într-al noaosprăzécelea an din domniia domnii méle la conacul de la Mogoșoaia de Ionașco logofețelul Amăranul.

Iulie 6 dni, leat 7215 ⟨1707⟩

Barbu Brăiloiul vtori logofăt procit⟨ennom⟩u

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 408—408v. Copie rom.

35

București, 21 decembrie 1707

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește lui Oprea, feciorul Oanei din Albești, cu urmașii lui, iertarea de rumînie făcută de jupîneasa Vișa vistiereasa Glogoveanca, pentru că din copilărie i-a slujit ei „tot cu dreptate".

Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi acestui om anume Oprea, feciorul Oanei ot Albești și feciorii lui cîți dumnezeu îi va da, ca să fie de acum înainte în pace și slobod de rumînie de cătră jupîneasa Vișa vistieriasa Glogoveanca și de către fiiu-său Necula și de către feciorii lui și de către tot neamul lor, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, pentru că fiindu Oprea rumîn de baștină al jupînésăi Vișăi vist⟨ieriasa⟩ încă mai denainte vréme, și după copilăriia lui slujindu-i tot cu dreptate la ce i-au fost trebile și porâncile jupînesăi Vișăi vistiereasăi pîn' la bătrînéțăle ei, ia au socotit dintru inima ei pentru dumnezeu și pentru sufletele părinților și ale ei, și pentru căci au slujit cu multă dreptate de l-au ertat de rumînie cu toți feciorii lui cîți dintr-însul să vor trage, dîndusi zapisul ei întărit cu pecetea ei și cu iscălitura fiiu-său Neculei și cu multe mărturii, iscălite în zapis de la leat 7181, scriind în zapis cu mare blestem ca nimeni din rudenie și den neamul lor să nu să mai scoale cineva să-l apuce de rumînie, au pre el, au pre feciorii lui, precum am văzut domniia mea și zapisul jupînései Vișăi cu fiiu-său Necula, de ertăciune la mîna Oprei.

Dreptu acéia și domnia mea am dat această carte a domnii méle Oprei, ca să fie de acum înainte în pace și slobod de rumînie, el cu toți feciorii și nepoții lui cîți dentru dînsul să vor trage, de cătră jupîneasa Vișa vistieriasa și de cătră fiiu-său Necula și de cătră feciorii lui și de cătră tot neamul lor, după cum le scrie și zapisul ce iaste la mîna lui. Deci nici un val și nici o bîntuială să n-aibă pentru rumînie, să nu aibă.[1]

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii cei mari ai divanului domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Șărban Cantacuzino vel vornic i pan Șărban vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar, pan Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i pan Radul Golescul vel clucer, Ștefan Cantacuzino vel postelnic, Ianachie Văcărescul vel paharnic, Șărban vel stolnic i Radul Dudescul vel clucer, pan Negoescul vel comis, Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Barbul Brăiloiul vtori logofăt.

---

[1] Așa în text.

Şi s-au scris cartea aceasta într-al doaozecilea de an din domniia domnii méle de Ionaşco logofătul în oraş în Bucureşti.

Meseţa dic⟨hemvrie⟩ 21 dni, leat 7216 ⟨1707⟩
Barbu Brăiloiul vtori logofăt procite⟨nnom⟩u

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 427v—428.
Orig. rom.

36

⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie 1708

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Cico de la Bistriţa să se înţeleagă cu egumenul de la Tismana pentru păşunatul vitelor sale şi celelalte pagube ce le face moşiei mănăstirii, sau de nu, să-şi mute vitele pe moşia lui.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi ţie Cico dă la Bistriţa. Către aceasta-ţi fac domniia mea în ştire că aici la domniia mea jălui sfinţiia sa părintele Athanasie, egumenul de la sfînta mănăstire Tismana, pentru o moşie a mănăstirii de acolo de la Bistriţa, cum că tu şi dobitoacele tale şăd pe moşiia mănăstirii de fac atîta pagubă şi stricăciune mănăstirii şi oamenilor de acolo. Şi cînd vei să are, tu nu are pe moşiia mănăstirii, ce te duci pe moşiia ta de are şi nu numai tu mergi pe moşiia ta de are, ci iai şi pe alţi oameni de acolea ce mai sînt de-i duci iar pre moşiia ta de ară.

De care lucru, iată că-ţi poruncescu domniia mea, în vréme ce vei vedea această carte a domnii méle, iar tu să cauţi au să te tocmeşti cu părintele egumenul să-i dai adetul moşii ci va face den toate ce vei agonisi şi suhatul pentru vitele tale ce ţii acolo, iar neaşezîndu-te cu părintele egumenul să cauţi tu să te rădici tu şi cu toate vitele tale ce vei avea, să mergi să şăzi pre moşiia ta. Că nemutîndu-te tu pe moşiia ta, nici nu-ţi vei duce vitele, iată că am dat voe părintelui egumenului ca să te scoaţă pe tine şi cu toate vitele tale ce vei avea, făr' de voia ta şi să te apuce să plăteşti toate stricăciunile ce vei fi făcut cu vitele tale.

Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domniie méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 20 dni, leat 7216 ⟨1708⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

37

Bucureşti, 26 martie 1708

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă în divan şi dă carte de libertate lui Pătru Bogoi cu feciorii lui, care pe nedrept era reclamat ca rumîn de către paharnicul Vasile Argitoianu, fără să ţină seama că se răscumpărase de la înaintaşii săi.

O carte a lui Pătru Bogoi cu feciorii lui ce au avut pîră cu Vasilie Hargetoianul pentru rumînie, ce-i înpresura Vasilie păharnic Hargetoianul.

[1] Aşa în text.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi acestui om anume Pătru Bogoi și cu feciorii lui, anume Voinea i Ion i Ionașco ot Salcea ot sud . . . . .[1] și cu feciorii lor cîți dumnezău le va da, ca să fie de acum înainte în pace și slobozi ei de rumînie de către Vasilie păharnic sin Dumitrașco Hargetoianul și de către tot neamul lor, mai mult val sau bîntuială păntru rumînie să nu mai aibă pentru că au avut întrebăciune de față înaintea domnii mele în divan Pătru Bogoi și cu fiiu său Voinea cu Vasilii păharnic sin Dumitrașco Hargetoianul, zicînd Vasilie păharnic cum că Pătru Bogoi iaste rumîn al lui de moștenire, încă mai denainte vréme de la moșii și de la părinții lui, iar acum tăgăduiaște de zice că nu iaste rumîn.

Iar Pătru Bogoi el așa au zis înaintea domnii mele cum că adevărat au fost rumîn al lor, iar cînd au fost în copilăreia lui, în zilele răposatului Io Gligorie voevod în domnia lui dintîi, slujind cu dreptate lui Mihai stolnic, moșul lui Vasilie păharnic Hargetoianul, el s-au milostivit de l-au ertat de rumînie fe‹i›nd însă el neînsurat. Și i-au făcut și zapis de ertăciune la mîna lui și de atunci încoace tot au fost în pace, pentru rumîneia, n-au mai avut de nemini nici o bîntuială.

Iar cînd au fost în zilele răposatului unchiului domnii mele Io Șărban voevod, întîmplîndu-să de au fost vréme dă fo‹a›mete, avînd copii mici, el de mare nevoe au mersu la jupîneasa Floreca ce au fost jupîneasa lui Vasilie Păianul, rugîndu-s‹e› să-i dea bucate să-l scoată din foamete și să fie rumîn. Și după rugăciunea lui l-au primit jupîneasa Florica și i-au dat el zapisul lui Mihai stolnicul Hargetoianul cel de ertăciunea lui pentru rumînie la mîna jupînésii Floricăi și jupîneasa Florica i-au dat bucate de taleri 32 de l-au scos din foamete.

Iar după ce au eșit din foamete, el iar au căzut cu rugăciune la jupîneasa Florica ca să-l iarte de rumînie, îndemnînd-o pe jupîneasa Florica încă și Dumitrașco Hargetoianul, tatăl lui Vasilie păharnic, să-i mai dea de la el taleri 8, iar la alți bani să-i iarte să fie slobozi de rumînie ca să nu să strice pomana moșu-său lui Mihai stolnicul. Deci și jupîneasa Florica, ia încă au socotit dentru inima ei, pentru dumnezeu și pentru sufletul părinților lor și al lor, de au luat acei bani, taleri 8, de la Dumitrașco Argetoianul, iar pentru cei taleri 22 l-au ertat cu toți feciorii lui, să fie slobozi de rumînie, socotind că de mare lipsă și nevoe s-au dat lor să fie rumîn și i-au dat zapisul ei de ertăciune, să fie ertat, la mîna lui.

Iar zapisul lui Mihai stolnicul Hargetoianul cel de ertăciune fiind la jupîneasa Florica, și întîmplîndu-să de au venit curuții aicei în țară și făcînd multe jafuri, au luat curuții și acel zapis înpreună și cu alte cărți și scrisori ale jupîneasăi Floricăi și le-au băgat în foc.

Și au scos Pătru Băgoiu zapisul jupîneasăi Floricăi cel de ertăciune, întărit cu pecétea și cu iscălitura numelui ei și cu multe mărturii, iscăliți în zapis, leat 7203 și o scrisoare de mărturisală a lui Ion, feciorul jupîneasăi Floricăi i a Pîrvului și a nepotu-său Cîndii căpitan, de s-au citit înaintea domnii méle în divan, în care scriia și mărturesiia pentru acel zapis al lui Mihai stolnicul Hargetoianul, că s-au dat la mîna mumei lor,

---

[1] Loc alb.

jupîneasa Florica și au perit, și cum cînd l-au ertat de rumînie le-au dat lor și Dumitrașco Argetoianul taleri 8 și l-au ertat și el.

Într-acéia domnia mea dovedind cu bună dovedință cum că Pătru Bogoi s-au fost ertat încă mai denainte vréme de rumînie de Mihai stolnicul Hargetoianul, moșul lui Vasilie, și cum că după ce s-au dat iar el rumîn de mare nevoe în foamete la jupîneasa Florica, l-au ajutat și Dumitrașco, tatăl lui Vasilie păharnic Argetoianul cu taleri 8, de l-au ertat și jupîneasa Florica de rumînie, domniia mea am judecat împreună cu toți cinstiții și credincioșii boiari ⟨ai⟩ divanului domnii mele și am dat această carte a domnii mele lui Pătru Bogoi și feciorilor lui ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie de către Vasilie păharnic Hargetoianul și de către feciorii lui și de către tot neamul lui, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie de acum înainte să nu mai aibă, nici ei, nici feciorii lor în veac, că au rămas Vasilie păharnic de judecată dinaintea domnii mele, den divan.

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu toți credincioșii boiarii domnii mele: pan Costandin Știrbeiu vel ban i pan Șărban Cantacuzino vel vornic i pan Șărban Grecianul vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bujoreanul vel vist⟨ier⟩ i pan Radul Golescul vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianache Văcărescul vel păharnic i pan Șărban Greceanul vel stolnic i pan Negoescul vel comis i ⟨I⟩orga vel sluger i Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Barbul Brăiloiul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta într-a al 20 de ani din domnia domnii mele în scaunul domnii mele în București de Ionașco logofețelul sin Matei logofăt Amăralul [1].

Mart 26 dni, leat 7216 ⟨1708⟩

Barbul Brăiloiul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 416v—417v. Copie rom.

38

Potlogi, 7 iunie 1708

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește răscumpărarea de rumînie, fără moșie, obținută de Ion din Bîlta și de feciorii lui, de la mănăstirea Strîmba pentru suma de 90 de taleri.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Basarab voevod i gospodin zemb⟨li⟩ Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povelenii gospodstva mi, lui Ioan din Bîlta ot sud Gorji i feciorilor lui, anume Frățilă i Pătru i Nica i Nicola i Stoica și cu feciorii lor cîți dumnezău le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie, ei și toți feciorii lor, de către sfînta mănăstire ce să chiamă Strîmba, unde să prăznuește hramu Sfintei Troiți și de către toți egumenii cîți ar fi la această mănăstire și de către toți [2] săborul sfintei mănăstiri, nici un val și nici o bîntuială de acum înainte pentru rumînie

[1] În alt doc., Amăranul.

[2] Așa în text.

să nu aibă, pentru că acest om Ioan din Bîlta și cu feciorii lui ce scriu mai sus, ei au fost rumîni mai denainte vreme de baștină și cu partea lor de moșie din Bîlta, Stoichiții vistierul și lui Miloș logofăt din Copăceni. Și făcînd Stoichița vistier și nepotu-său Miloș logofăt această mănăstire Strîmba, din temelie, au fost dată și au fost miluită sfînta mănăstire cu acești rumîni pentru pomeni, și tot au fost rumîni mănăstirii de atunci încoaci ei și părinții lor pînă la o vreme.

Iar după aceia, cînd au fost la leat 7217[1] pe vremea cînd au fost Deonesie egumen la această mănăstire Strîmba, iar Ion din Bîlta și cu feciorii lui, Frățilă i Pătru i Nica i Stoica i Nicola, ei au plecat capul și au căzut cu mare rugăciune la Dionisie egumenul și la tot săborul sfintei mănăstiri și la căpitanul Barbu Răioșanu i la văru-său Nicola Măgălea, ctitori aceștii mănăstiri, nepoți Stoichiții vistierul și lui Miloș logofăt, ca să le dea voe să s⟨e⟩ judecească. Deci, Dionesie egumen și cu tot săborul sfintei mănăstiri, ei încă după multă rugăciune și cap plecat al lor au socotit pentru pomană de s-au răscumpărat de rumînie drept bani gata taleri 90, însă numai capitile lor, iar nu și parte de moșie. Și acești bani ce au luat ei de la Ion și de la feciorii lui, i-au dat și i-au cheltuit în trebile mănăstirii, făcîndu-le părintele Dionesie egumenul și cu tot săborul sfintei mănăstiri, înpreună și cu ctitorii sfintei mănăstiri ce scriu mai sus, și zapis de judecie la mîna lui Ioan și feciorilor lui, iscălit de mîinile lor și cu multe mărturii iscăliți în zapis și întărit cu mare blestem și cu afurisanie, precum am văzut și domniia mea zapisul lui Dionesie egumenul și a tot săborul și ctitorii sfintei mănăstiri care sînt mai sus ziși.

Drept aceia și domniia mea încă am dat această carte a domnii mele lui Ion din Bîlta, feciorul lui Achim, și feciorilor lui, Frățilă, Pătru i Nica i Stoica i Nicola, ca să fie în bună pace și slobozi de rumînie, ei și feciorii lor și nepoții, strănepoții lor cîți să vor trage dintr-înșii, de către sfînta mănăstire ce să chiamă Strîmba și de către toți părinții ce vor fi egumeni acolo și de către tot săborul și ctitorii sfintii mănăstiri, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie de acum înainte să ⟨nu⟩ aibă în veac.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cinstiților și credincioșilor boeri cei mari ai divanului domnii mele: pan Costandin Știrbei vel ban i pan Șărban Cantacuzino vel dvornic i pan Șărban Greceanu vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bujoreanu vel vistier i pan Radu Golescul vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianache Văcărescu vel paharnic i pan Șărban Greceanu vel stolnic i pan Neagoe vel comis i Radu Dudescu vel sluger i Costandin Corbeanu vel pitar i Barbu Brăiloiu vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta într-al dooăzăcilea de an din domniia domnii mele la conacul de la Podlogi de Dumitrașco sin Vasilie logofăt Hurezanu.

Iunie 7, leat 7216 ⟨1708⟩

Io Costandin voivod

Pecetea gospod.

Șărban vel logofăt procit

Barbu Brăiloiu vtori logofăt procit

Acad. R.P.R., pach. CCLXXVII, doc. 49.
Copie rom.

---

[1] Așa în text.

39

⟨Craiova,⟩ 3 septembrie 1708

Constantin Știrbei, mare ban, împuternicește pe Radu, ispravnic la moșia mănăstirii Fedeleșoiu de la Întorsura (Dolj), să oblige pe toți oamenii de acolo „să clăcuiască mănăstirii trei zile într-un an și o zi să are la grîu, o zi la mei și o zi să secere".

† Costandin Știrbei vel ban, dat-am cartea noastră acestui om anume Radul, care iaste ispravnic la moșia mănăstirii Fedeleșoiu de la Întorsura ot sud Dolji, ca să fie volnic cu această carte a noastră să apuce pre toți oamenii cîți ședu acolo la Întorsura pe moșiia mănăstirii, veri să fie slujitori, veri birnic, să clăcuiască mănăstirii 13[1] zile într-un an și[1] o zi să are la grîu, o zi la mei și o zi să sécere, pentru că așa s-au tocmit și s-au așezat ei dinaintea noastră cu ispravnicul ce s-au zis mai sus al mănăstirii Fedeleșoiu. Deci după tocmeala și așezămîntul lor și noi am dat această carte a noastră acestui om ce scrie mai sus, care iaste ispravnic pe mo⟨șiia⟩[2] mănăstirii, ca să fie volnic să-i apuce pre to⟨ți cî⟩[2]ți ședu pe moșiia mănăstirii să clăcuiască după cum s-au zis mai sus.

Așijderea vă scriem și ⟨voao t⟩[2]uturor birnicilor de aco⟨lo⟩ di la Torsura, să căutați pentru u⟨n om⟩[2] care va fi mai fără putință, să-l lăsați în pace de rîndul dăjdiilor ca să fie aici la hodaia mănăstirii, să caute de ce-ar fi trebile mănăstirii. Ci numai precum vă scriem așa să faceți, că nelăsîndu-l, apoi să știți că veți păți nevoe. Aceasta vă scriem.

Sept⟨emvrie⟩ 3 dni, leat 7217 ⟨1708⟩

Costandin vel ban

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 5.
Orig. rom.

40

⟨București,⟩ 11 ianuarie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, scrie locuitorilor de la Celeĭ și Potelu, așezați pe moșia mănăstirii Bistrița, că-i va pedepsi exemplar de nu vor fi ascultători la cele ce le cere egumenul să facă.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor sătenilor de la Celéi și de la Potel. Către aceasta vă fac domniia mea în știre, că voi sînteți rumîni mănăstirii Bistriții, și nu numai că sînteți rumîni și încă șădeți și pe moșiia Bistriții de vă hrăniți. Iar acum să jălui părintele egumenul bistriceanul, cum că nu veți să lucrați mănăstirii nici un lucru ⟨și⟩ nu-i dați nici un ajutor nimic, ce încă stați și împotrivă cu semeție și încă nici vin nu îngăduiți să-și vînză pe moșia mănăstirii.

---

[1] Documentul are trecut 13 zile, ceea ce-i neverosimil la această dată; numărul 10 ⟨ї⟩ și cuvîntul „și" au fost adăugate ulterior cu altă cerneală. Este evident vorba de trei zile cum specifică fraza în continuare.

[2] Doc. rupt.

De care lucru, mojici răi ce sînteți, nu vă iaste frică că voi trimite domniia mea un armaș de vă va tăia urechile tot den cap și vă va purta toate satele, tot bătîndu-vă despuiați?

Ce iată că vă poruncesc domniia mea, să căutați orice lucru va avea egumenul și verice v-ar porunci să faceți, să săriți cu toții, să ascultați și să lucrați ca niște rumîni ai mănăstirii ce sînteți, și vinul ce va avea egumenul de vînzare să pue egumenul să vînză și să nu mai înțăleg domniia mea de acum că mai stați înpotrivă, că voiu să vă fac o pedeapsă care să să mire tot județul. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨ar⟩ 11 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 185.
Orig. rom., pecete aplicată.

41

București, 29 martie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Stan și Loiz, feciorii popii Șerbu din Megiiași, reclamați ca rumîni de către Bunea comis, pentru că în divan au făcut dovada că s-au răscumpărat mai înainte.

O carte a lui Stan cu frate-său Loiz, feciorii popei lui Șerbu, nepoții lui Stan den sat den Megiiași, pentru pîra ce au avut de rumînie cu Bunea comis.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva *mi* acestui om anume Stan cu frate-său Loiz ot .....[1] sin popei Șerbu, nepoții lui Stan din sat den Megiiași ot sud.....[1] și feciorilor lor cîți Dumnezeu le va da, ca să fie de acum înainte în pace și slobozi pentru rumînie de către Bunea comis cu frații lui, Ianache i Costandin postelnic sin Nicăi armașul, nepoții Bunei vist⟨ier⟩ și de cătră feciorii lor și de cătră tot neamul lor, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, pentru că Stan, moșul lui Stan și al lui Loiz și tatul lor, popa Șerbu, ei fiind fostu oameni slobozi dă moșie din siliștea Megiiașilor, cînd au fost în zilele răposatului Matei vodă, ei fiind fost fugiți pentru bir de taleri cu toți moșnénii den Megiiași, i-au fost plătit atuncea de toate dăjdile lor, Bunea vist⟨ier⟩ moșul Bunei comis, și au căzut toți oamenii de acolo să-i fie rumîni și cu toată moșiia lor, Bunei vist⟨ier⟩, pentru banii ce au dat de le-au plătit dajdea lor. Iar după ce au fost venit den fugă iar la siliștea lor la Megiiași, au fost căzut cu rugăciune la Bunea vist⟨ier⟩ de le-au dat voe și s-au răscumpărat de la dînsul pentru rumînie. Și cîți dintr-acei oameni din siliștea Megiiașilor au dat bani de s-au răscumpărat, le-au fost făcut răposatul Matei vodă cărți iscălite ca să aibă pace pentru rumînie precum s-au răscumpărat, și așa au fost în pace pentru rumînie după acéia, pîn'în zilele răposatului Costandin vodă.

[1] Loc alb.

Deci cînd au fost atuncea, fostu-le-au lepădat Bunea vis⟨tier⟩ tuturor oamenilor cîţi s-au fost răscumpărat, banii ce au fost dat de s-au răscumpărat de rumînie, iar înapoi, şi le-au luat cărţile lui Matei vodă şi i-au ţinut rumîni cu toată moşiia lor pîn'în zilele răposatului Mihnei vodă. Dar cînd au fost atunce, din porunca Mihnei vodă, iar au fost mersu popa Şerbu, tatăl lui Stan şi al lui Loiz de au dat toţi banii iar înapoi Nicăi armaş, tatăl Bunei comis, de s-au răscumpărat de rumînie şi le-au dat cartea şi le-au dat şi cartea lui Matei vodă cea de răscumpărătoare dintîi ce le-o luase iar la mîna lor şi iar au fost în pace de atunce încoace pentru rumînie, pîn'acum în zilele domnii mele.

Deci cînd au fost acum, fostu-ş-au luat Bunea comis 12 boiari hotarnici pre răvaşele domnii méle de ş-au ales şi ş-au hotărît moşiia de la Megiiaşi de cătră alalţi vecini dinprejurul moşii şi căutîndu-şi rumînii din ciliştea moşii Megiiaşilor, apucat-au şi pre Stan cu frate-său Loiz sin popei Şerbu pentru rumînie şi le-au luat şi cartea lui Matei vodă de la mîna lor. Iar Stan cu frate-său Loiz, ei ştiindu-se cum că sîntu răscumpăraţi de rumînie încă mai denainte vreme, venit-au de s-au întrebat de faţă cu Bunea comis înaintea domnii mele în divan, zicînd Bunea comis cum că Stan cu frate-său Loiz sînt rumîni ai lui din sat den Megiiaşi şi nu sînt răscumpăraţi. Iar Stan, el aşa zicea cum că şi în zilele răposatului Matei vodă au dat bani de s-au răscumpărat şi după ce le-au lepădat banii în zilele lui Costandin vodă, cînd au fost în zilele Mihnei vodă, ei iar au dat banii Nicăi armaş, tatăl Bunei comis şi s-au răscumpărat de rumînie şi nu sînt rumîni.

Deci domniia mea am căutat şi am judecat pre dreptate înpreună cu toţi boiarii divanului domnii mele şi am dat lége să jure Stan cu 12 megiiaşi cum că au dat banii Nicăi armaş, tatăl Bunei comis, pre urmă în zilele Mihnei vodă, de s-au răscumpărat şi nu sînt rumîni. Şi după judecata domnii mele au mersu Stan de au jurat în sfînta biserică aici în oraşul domnii mele în Bucureşti la biserica de jurămînt, hramul S⟨fe⟩ti Dimitrie, cu 12 megiiaşi lîngă dînsul, anume Voinea dărăbanţul i Stanciul i Cîrstea Zornea i Radul Tomescul i Efrim i Nechita ot Bolintin i Radomir i Ion i Leca scutélnicul i Manea i Petré ot Popeşti i Stan Hornea ot Bolintin cu mîinele pre sfînta evanghelie cum că s-au răscumpărat de rumînie şi în zilele lui Matei vodă şi a doao oară la Mihnea vodă, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle, Zaharia vtori portar, precum am văzut şi domniia mea răvaşul popei lui Calin protopopul de la biserica de jurămînt, cum s-au jurat Stan cu aceşti 12 megiiaşi, la mîna lui Stan.

Drept acéia şi domniia mea încă am dat această carte a domnii mele lui Stan şi frăţine-său lui Loiz şi ficiorilor lor, ca să fie de acum'nainte în pace şi slobozi de rumînie de cătră Bunea comis şi de către fraţii lui Enache i Costandin postelnic şi de cătră feciorii lor şi de cătră tot neamul lor, nici un val şi nici o bîntuială să nu mai aibă pentru rumînie că au rămas Bunea comis de lége şi de judecată. Şi am poruncit domniia mea cinstitului şi credinciosului boiariului domnii mele Şerban vel logofăt de au scos numele lor din hrisovul lui Matei vodă cu care-i apuca Bunea comis pentru rumînie.

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii divanului domnii mele: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Șerban Cantacuzino vel vornic i pan Șerban vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șerban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Radul Golescul vel clucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Șerban vel stolnic i Pană Negoescul vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta după ce au trecut 21 de ani din domniia domnii mele în orașul domnii mele în București de Ionașco logofețelul sin Matei logofăt Am⟨ă⟩ranul.

Mart 29 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 457—458. Copie rom.

42

⟨București,⟩ 28 aprilie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește „tuturor slujitorilor i țăranilor" care au vii la Cerneți pe moșiile mănăstirilor Govora și Tismana să dea, în afară de vinăriciul domnesc ce-l ia Tismana, dijma pămîntului „pe trei părți ce ține mănăstirea Govora".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemli Vlascoe. Pisah gospodstvo mi voao tuturor slujitorilor i țăranilor carii aveți vii la Cerneț pe moșiia sfintei mănăstiri Govorei și a mănăstirii Tisménei. Către aceasta vă fac domniia mea în știre că aici la domniia mea să jălui părintele Paisie egumenul de la Govora, zicînd cum că are într-acel hotar al Cernețului trei părți și mănăstirea Tismana o parte. Deci mănăstirea Tismana are de ia de acolo vinăriciul domnescu, iar mănăstirii Govorei nu veți să-i dați vinăriciul ce i-ar face dijma pămîntului, ci ziceți că dați vinăriciul domnescu, ci nu veți da dijma pămîntului. Pentru care lucru dar, de ia mănăstirea Tismana vinărici de acolo, ia vinăriciul domnescu după obicéi, iar nu ia dijma pămîntului. Ci iată că vă poruncescu domniia mea în vréme ce veți vedea această carte a domnii méle, iar voi să căutați cîți veți avea vii pe moșiia Cernețul, să vă dați vinăriciul, dijma pămîntului ce vă va face afară din vinăriciul domnescu ce ia mănăstirea Tismeana, pentru că venitul moșii iaste să și-l ia osebi ...[1] are améstec cu vinăriciul domnescu. Ci de vréme ce vă sînt viile pe moșiia mănăstirii, să căutați să vă dați dijma ce vă va face pe trei părți ce ține mănăstirea Govora pîn' la una, după cum iaste obiceiul moșiilor ca să nu mai vie părintele Paisie egumenul cu jalbă la domniia mea, că de să va mai jălui că nu v-ați dat dijma pămîntului,

[1] Doc. rupt.

voi trimite domnnia mea om domnesc de veți da tot făr' de voia voastră, și veți da și treapăd.

Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 28 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 33.
Orig. rom., pecete aplicată.

43

⟨București,⟩ 10 mai 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, cere preoților și moșnenilor din satele Izvorani și Ștefănești (Mușcel), să mărturisească, cu carte de blestem, dacă rumînul Ioachim din Izvorani este al mănăstirii Cîmpulung sau al boierului Radu Golescu, spre a putea da hotărîrea de judecată.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao preoților i moșnénilor din sat din Izvorani i Ștefănești ot sud Mușcel. Cătră aceasta vă fac domnia mea în știre că aicea înaintea domnii méle la divan, avut-au multă pîră și gîlceavă stinția sa părintele Iosif igumenul de la mănăstirea Cîmpulungu cu cinstitul și credinciosul boiariul domnii méle Radul Golescul vel clucer, pentru un rumîn anume Ioachim din Izvorani, scoțînd părintele egumenul zapise și o scrisoare de mărturiseală, scriind cum acest om iaste rumîn mănăstirii, iar boiariul domnii méle ce scrie mai sus, el așa zicea cum că iaste al lui rumîn și l-au stăpînit moșu-său și tat-său pe feciorii acelui rumîn, el findu-i și vănătoriu.

Deci, într-alt chip neputîndu-să dovedi lucrul, iată că am trimis acolo cu această carte a domnii méle împreună și cu cartea sfinții sale părintelui vlădicăi de blestem asupra voastră, ca să mărturisiți pe dreptate. Dece, fiind voi moșténi tot de la un loc, precum veți ști cu sufletele voastre mai pe dreptate, așa să dați scrisoarea voastră de mărturiseală păntru acest rumîn: al mănăstirii iaste, au al boiarului domnii méle ce scrie mai sus, ca să o aducă la domnia mea să le pociu face dreptate. Într-alt chip să nu faceți.

Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 10 dni, 7217 ⟨1709⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 83.
Orig. rom., pecete aplicată.

44

⟨Izvorani,⟩ 15 mai 1709

Preoții și moșnenii din satele Izvorani și Ștefănești (Mușcel), dau mărturie că Ioachim și cu feciorii lui sînt rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, cumpărați de Matei Basarab, trecuți pe rînd la vornicul Stroe și la marele clucer Radu Golescu.

† Noi preoții și moșnénii cei bătrîni den sat den Izvorani și den Ștefănești ot sud Mușcel carii ne vom pune iscăliturile și dégetele în loc de pecéte mai jos, că viindu-ne luminata carte de poruncă a măriei sale lui vodă și cartea sfinției sale părintelui vlădicăi, cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra noastră, ca să mărturisim pentru Ioachim și cu feciorii lui, al cui rumîn au fost: al mănăstirei Cîmpulungul, au al dumnealui Radul Golescul marele clucér?

Noi după porunca măriei sale lui vodă, ne-am strîns cu toții la sfînta besérică în sat de am cetit întîi luminata carte a măriei sale lui vodă, dupre aceasta am cetit și a sfinției sale părintelui vlădicăi. Și citindu-le amîndoao, noi cu toții am sărutat cartea sfinției sale părintelui, și am priimit asupra noastră și groaznica afurisanie pentru acest rumîn Ioachim și cu feciorii lui, cum că noi așa știm și așa mărturisim cu sufletele noastre și priimind și groaznica afurisanie asupra noastră și înaintea lui dumnezeu și înaintea maicăi précistei și înaintea domniei, că acest rumîn l-am pomenit noi întîi la sfînta mănăstire, apoi l-au luat vornicul Stroe, dupre aceasta iar l-au luat sfînta mănăstire de la vornicul Stroe de l-au stăpînit, apoi de la mănăstire iar l-au luat Radul Golescul marele clucér. Iar noi mărturisim cu sufletele noastre că de baștină iaște al sfintei mănăstiri, cumpărat de răposatul și bunul domn Ioan Mathei voievod, precum scrie și în zapisul acelor vînzători.

Așa știm și mărturisim cu ale noastre suflete.

Mai 15 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

† Az popa Isaiia martor Gorgoiu, az popa Leontie martor, az Bogoslov martor, † az popa Oprea martor, † az diac⟨on⟩ Oprea martor, † eu Dumitru martor, † az popa Preda martor, † az monah Daniil martor † eu Ion martor, † eu Ion Pușcaș martor, † az diiacon Stan martor, † az Spilia martor pîrcălab † eu Mihăilă martor, † eu Dragomir martor, † eu Gheorghița Ep⟨u⟩raș martor, † eu Nicodim monah, eu Damaschin martor, eu Oprea martor, eu Ion martor, † Neacșu martor, † eu Stanciu martor, † eu Mihai martor, † eu Soare martor, † az ...[1] martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 84.
Orig. rom.

---

[1] Indescifrabil.

45

⟨M-rea Tismana,⟩ 4 noiembrie 1709

Gherghina Bleandea din Peştişani dă zapis de împăcare cu egumenul de la Tismana, pentru că omorînd un rumîn al mănăstirii, i-a dat în loc pe Vîlsan cu copiii ce-i va avea în viitor, iar cei de pînă atunci, Idochin şi Dumitraşco, să fie liberi.

† Adecă eu Gherghina Bleandea ot Pestişani, dat-am zapisul mieu la sfînta mănăstire Tismana şi la mîna sfinţii sale părintelui egumenului Athanasie şi a tot soborul sfintei mănăstiri Tisménii, ca să fie de bună credinţă precum să s⟨e⟩ ştie că întîmplîndu-mi-să mie de am fost făcut o greşală de am omorît un rumîn al sfintei mănăstiri, deci ducîndu-mă pre mine la judecăţi şi avîndu eu multă scîrbă şi val, venit-am la sfînta mănăstire de m-am rugat sfinţii sale părintelui egumenului Athanasie şi la toţi părinţii de am făcut pace pentru acel rumîn ce am fost omorît eu, şi am dat în locul mortului aceluia pe Vîlsan, ca să fie rumîn pentru rumînul sfintei mănăstiri, afară den copiii ce au făcut el pîn' acuma, anume Idochin şi Dumitraşco, aceştea să fie slobozi den rumînie. Iar el cum am zis mai sus, şi şi copiii cîţi va face de acum 'nainte, toţi aceia să fie rumîni sfintei mănăstiri în véci, să aibă a-i stăpîni sfînta mănăstire de acuma 'nainte cu bună pace şi făr' de nice o gîlceavă. Şi eu de acuma 'nainte să am bună pace de către sfînta mănăstire şi de către părinţii carii vor fi lăcuitori în sfînta mănăstire. Şi cînd am făcut acesta zapis fost-au mulţi părinţi şi boiari martori carii să vor iscăli mai jos. Şi eu pentru mai adevărata credinţă pus-am mai jos dégitile şi iscălitura ca să s⟨e⟩ crează.

Noemv⟨rie⟩ 4 dni, leat 7218 ⟨1709⟩

Eu Gherghina Bleand⟨ea⟩

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXVII, doc. 28.
Orig. rom.

46

Tîrgovişte, 4 noiembrie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă lui Dumitru, feciorul lui Daniel călugărul din Izvorani, carte de apărare, fiind iertat de rumînie de Calotă logofătul la moartea lui, spre a fi ferit de încercările făcute de fraţii răposatului ca să-l rumînească din nou.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi acestui copil anume Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul den satu den Izvorani ot sud Muşcel şi cu feciorii lui cîţi dumnezeu îi va dărui, ca să fie de acum înainte în pace şi slobod de rumînie, el şi cu toţi feciorii lui de către Gligorie postelnic şi de către frate-său Costandin peharnic şi de către nepotu său Drăghici ceauşul şi de către feciorii lor şi de către toată rudeniia lor, de către nimini nici un val şi nici o bîntuială să n-aibă de rudeniile lor. Pentru că acestu copil Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul, el şi părinţii lui, au fostu rumîni de moşiia lui Calotă logofăt Belcineanul den satu den

Izvorani, de moștenire de la părinții lui, care la înpărțeala ce au avut Calotă logofătul cu feciorii lui ce scriu mai sus, i s-au venit în partea lui și i-au stăpînit Calotă logofătul în viiața lui. Iar după acéia Calotă logofătul neavînd feciori nici fete de trupul său ca să stăpînească moșiile și rumînii în urma lui, cîndu au fost la moartea lui au cugetat întru inima lui pentru dumnezeu și pentru sufletul lui și al părinților, de și-au făcut pomană de au ertat pre toți rumînii cîți au avut den partea lui și au ertat și pe acestu copil ce scrie mai sus de rumînie, cu diiata de la moartea lui și cu mare blestem lăsîndu cu sufletul lui asupra jupînesii lui, Stancăi, de au dat în urma lui tuturor rumînilor zapise de ertăciune pentru rumînie pre la mîinile lor și au dat zapis și acestui copil ce iaste mai sus zis, întărit cu iscălitura boiariului domnii méle, Șărban Prisicenul biv vel ... [1] vărul lui Calotă logofăt și al lui Gligorie postelnic și a fraților lui și cu mare blestem. Și după moartea lui Calotă logofătul au avut acestu copil Dumitru, bună pace de rumînie de către tot omul.

Iar cînd au fostu acum, Gligorie postelnic cu frate-său Costandin și cu nepotu său Drăghici Strîmbeanul, ei priste diiata frăține-său lui Calotă logofăt, s-au sculat ca să strice pomana frăține-său și să rumînească pre acestu copil în silă, făr' de dreptate. Deci Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul, văzîndu că-l înpresoară Gligorie postelnic cu frații lui în silă făr' de dreptate, el au venit cu mare jalbă înaintea domnii mele în divan jăluindu-să de nedreptatea ce-i face Gligorie postelnic cu frații lui și au scos zapisul cel de ertăciune de s-au citit înaintea domnii mele în divan. Și văzîndu domniia mea acest zapis bun și adevărat făcut după diiata lui Calotă logofăt și întărit cu iscălitura boiariului domnii méle, Șărban biv vel comis, vărul lui Calotă logofătul Belcineanul, domniia mea încă am întărit ertăciunea lui Calotă logofăt și am dat această carte a domnii mele lui Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul, ca să fie în pace și slobod de rumînie, el și cu toți feciorii lui, de către Gligorie postelnic i Costandin paharnic i Drăghici ciaușul și de către feciorii lor și de către toată rudeniia lor, de către nimeni nici un val și nici o bîntuială să n-aibă de rumînie, nici el, nici feciorii lor în véci.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioșii boiarii domnii mele: pan Costandin Știrbei vel ban i pan ... [1] vel vornicu i pan Șărban vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bojoreanul vel vistier i pan Radul Golescul vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianachi Văcărescul vel paharnic i pan Șărban vel stolnic i pan ... [1] vel comis i pan Radul Dudescul vel slugér i pan ... [1] vel pitar. Și ispravnecu pan Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta după ce au trecut 22 di ani din domniia domnii mele în orașul domnii mele în Tîrgoviște de Mihai cel bătrîn, tîrgovișteanul.

Mesița noem⟨vrie⟩ 4 dni, leat 7218 ⟨1709⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 445—445v. Copie rom.

---

[1] Loc alb.

47

Tîrgovişte, 10 decembrie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă pricina dintre rumînii din Argitoaia cu stăpînii moşiei, dînd jupînesei Marica Argitoianu şi cumnatului ei Vasile, hrisov de stăpînire asupra ţăranilor care reclamaseră că ei au fost „slugi" şi sînt năpăstuiţi de rumînie.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi jupînésii Maricăi, fata Cornii banul ot. . . [1] care au fost jupîneasa lui Mihai păharnicul Argitoianul sin Dumitraşco căpitanul şi cumnatu-său, lui Vasilie sin Dumitraşco căpitan Argitoianul şi cu feciorii lor cîţi dumnezeu le va dărui, ca să aibă a ţiné şi a stăpîni pre toţi rumînii lor din sat, dăn Argitoaia, care i să trag jupînésii Maricăi de la socru-său Dumitraşco căpitan Argitoianul, tatăl boiariului ei Mihai păharnicul şi cumnatu-său, lui Vasilie, iar dă la tatăl lui, Dumitraşco căpitan.

Însă să s⟨e⟩ ştie şi rumînii cine pre care va stăpîni după ce s-au împărţit ei: să aibă a stăpîni jupîneasa Marica pă Preda şi pă frate-său, Trandafir şi cu feciorii lor şi pă Tudor brat Predii cu feciorii lui şi pă Marco cu feciorii lui, feciorul lui Dănil şi pă Hamzulea cu feciorii lui şi pă Necula cu feciorii lui sin Răduică şi pă Stanciul sin Hutuc cu feciorii lui şi pă Stan brat Novac şi cu doi fraţi ai lui, iar feciorii lui Hutuc şi pă Stanciul Mirişte ot Breasta sin Drăghici Mirişte cu feciorii lui şi pe Marco ot Breasta cu feciorii lui şi pă Dragomir sin Predii vnuc Vintilă şi pă Stan feciorul lui Vintilă şi pă Tanasie sin Jătco, vnuc Vintilă şi pă Gheorghiţă cu feciorii lui şi pă Ion sin Cîrstian, vnuc Bălaur şi pă Mihai Butăneţ i sin ego Dragomir şi Ion şi pă Vîrjoghie sin Oprii Ciopăc şi pă Stanciul sin Radului Ciocoiul vnuc Vintilă.

Aşijderea să să ştie şi rumînii lui Vasilie, cumnatul jupînésii Maricăi anume: Barbul brat Predii şi al lu Trandafir cu feciorii lor şi Hristea brat Predii cu feciorii lui, sin Crăciun, vnuc Florii şi Dumitraşco cu feciorii lui sin Mărcuci, vnuc Cîrstian cel mare şi Preda Uran cu un fecior al lui anume... [1] şi Şărban i brat ego Pîrvul sin Mihai Bolborii cu feciorii lor şi Novac cu feciorii lui brat Stanciul i Mihai sin Costescului cu feciorii lui i Dobrun brat Drăgoi i sin ego şi Ion Mirişte sin Drăghici Mirişte i sin ego i Preda sin Roşcăi cu feciorii lui i Tudor cu feciorii lui i Radul cu fecorii lui sin Ciric i Pîrvul i Stan sin Rusului i Neagoe brat Dragomr, feciorul Predii vnuc Vintilă şi Necula i brat ego Radul i Stanomir vnuc Bălaur cu feciorii lor.

Pentru că fiind aceşti rumîni ai lor dă baştină mai dă 'nainte vréme, iar cînd au fost acum, în zilele domnii méle, leat 7217, ei s-au sculat cu pîră şi cu gîlceavă şi au venit cu toţii dănaintea domnii méle în divan dă s-au jăluit zicînd cum că nu sînt rumîni Argitoianilor, nici ei, nici au fost părinţii, nici moşii lor, ci au fost slugi şi-i năpăstuesc dă-i fac rumîni fără dreptate.

Într-acéia domnia méa, dăn divan, i-am rînduit cu cartea domnii méle la cinstitul şi credincios boiariul domnii méle Costandin vel ban la

[1] Loc alb.

scaunul Craiovei, ca să le ia seama acolo cu amăruntul cu jupîneasa Marica și cu cumnată-său Vasilie să vază, sînt rumînii lor din Argitoaia, au năpăstuescu-i pă'ntreg fără dreptate.

Și mergînd acolo la vel ban, au mersu și jupîneasa Marica de s-au judecat cu dînșii înaintea lui vel ban fiind și ei toți de față. Și ei așa au fost zicînd cum că nici moșii, nici părinții lor nu știu să fie fost rumîni Argitoianilor ci au fost slugi, dupre cum și înaintea domnii méle la divan jăluise. Iar jupîneasa Marica, ia au fost scos un hrisov și alte 2 cărți ale răposatului moșului domnii méle, Matei vodă, de s-au citit și s-au găsit în hrisov că sînt rumîni Argitoianilor de baștină. Și într-o carte au fost scriindu pentru un rumîn al lor den Argitoaia, anume Dănilă, tatăl lui Marco, cum că fiindu răposatul moșul domnii mele, Matei vodă, în țara ungurească și fiindu și acel rumîn fugit acolo pentru rumînie, deci viindu răposatul moșul domnii méle aici în țară de au luat domniia, iar acel rumîn încă au fost venit cu domniia sa aici, în țară și domniia sa s-au fost milostivit de l-au ertat de rumînie să nu mai aibă nici o bîntuială dă cătră Argitoiani, iar birul să și-l tragă cu țara. Și au fost mersu de au șăzut iar în satul Argitoaia și eșindu atunci séama talerului, iar acel rumîn n-au vrut să șază să-și dea birul ce l-au ajunsu acolo cu satul, ci iar au fugit dă au șăzut cîtăva vreme fugariu, pînă cînd au mersu răposatul moșul domnii méle la satul Brîncovénii, iar birul lui l-au plătit tot Mihai păharnicul cît au fost el fugariu. De care acel rumîn Dănilă, el au fost venit dăn fugă și au mersu dă au căzut cu multă rugăminte la răposatul moșul domnii méle, Matei vodă, ca să-l iarte dă birurile cîte i-ar fi făcut partea lui, cît au fost fugariu. Și domnia sa văzînd că l-au plătit Mihai păharnic cu atîta bani, n-au vrut să-l iarte, ci iar l-au dat să fie rumîn cu acea carte iscălită a domniii sale lui Mihai păharnicul Argitoianul.

Iar într-altă carte au fost scriindu cum că în zilele Radului vodă, cîndu au fost țiindu un Dimiian căpitanul satul Salcea, s-au fost sculat acel Dimiian căpitanul cu pîră și gîlceavă, zicînd cum că Cîrstian cu verii lui, feciorii Florii, sînt apucați din legătura lui Mihai vodă în satul Salcea. Iar jupîneasa Neaga, moașa lui Mihai păharnic, i-au fost jurat înaintea lui Dimiian căpitanul cu mîna pe sfînta evanghelie cum că sînt acei rumîni dăn legătură dăn sat dăn Argitoaia și iar i-au ținut cu pace jupîneasa Neaga.

Iar cînd au fost tot în zilele răposatului moșului domnii méle Matei vodă, leat 7153, iar s-au fost sculat acești rumîni Cîrstiian cu verii lui cu pîră și au fost mersu la Istratie ce era atunci vistiiariu dă s-au jăluit, zicînd cum că i-au apucat legătura lui Mihai vodă în sat, în Salcea, iar nu în satul Argitoaia. Și el auzindu așa muncea să-i ia. Iar răposatul moșul domnii mele, Matei vodă, avînd știre, n-au crezut ca să fie acei rumîni dăn sat, den Salcea, ci le-au dat la mijlocul lor pă Dragomir ce era vel vornic și pă Socol vel clucer de le-au luat seama cu amăruntul și așa bine au fost adevărat cum că acei rumîni sînt dăn sat dăn Argitoaia, iar n-au fost dăn sat dăn Salcea, precum zicea acel Istratie vistiiariul. Și au fost pus Mihai paharnic de au și jurat cu mîna pre sfînta evanghelie în sfînta mitropolie înaintea părintelui Theofil ce era atunci mitropolit țărăi fiind îmbrăcat în odăjdii, cum că au jurat moașă-sa jupîneasa în zilele Radului vodă, înaintea lui Dimiian căpitanul, cum că sînt rumîni den Argitoaia,

fiindu ispravnic la jurămînt Leca vtori portar. Și domniia sa au dat carte iscălită la mîna lui Mihai păharnicul de stăpînirea acestor rumîni.

Deci văzîndu cinstitul și credincios boiariul domnii méle, Costandin Știrbéi vel ban, acel hrisov și acele 2 cărți ale răposatului moșului domnii méle, Matei vodă, și adeverindu-i și dumnealui foarte bine pă toți că sînt rumîni Argitoianilor și umbla ei cu meșteșuguri ca să scape de rumînie, dumnealui încă au dat carte de judecată și stăpînire la mîna jupînésii Maricăi și a cumnată-său, lui Vasilie, ca să-i stăpînească.

Iar ei nici pre acéa adeverință și judecată nu s-au așăzat ci iar s-au sculat cu pîră și au venit a doa oara la divan cu jupîneasa Marica, zicînd cum că nici la acea judecată nu li s-ar fi făcut dreptate. Iar jupîneasa Marica, ia au scos cartea dumnealui vel ban cea de judecată înpreună și cu hrisovul și cu cele 2 cărți ale răposatului Matei vodă de s-au citit toate pre rînd dănaintea domnii mele în divan și văzînd domniia méa cum că sînt adevărați rumîni Argitoianilor și au fost judecat boiariul domnii méle bine și pă dreptate, domniia mea i-am scos cu rușine dăn divan și iar am judecat domniia mea ca să-i stăpînească jupîneasa Marica și cumnată-său Vasilie cu pace.

Drept acéia și domniia mea încă am dat acest hrisov al domnii méle jupînésii Marii, fata Cornii banul și cumnată-său lui Vasilie sin Dumitrașco căpitanul Argitoianul și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va dărui, ca să aibă a ținé și a stăpîni pre acești rumîni de acum 'nainte cu bună pace să le fie stătători în véci, pentru că au rămas acești rumîni toți de lége și de judecată denaintea domnii méle, dăn divan.

Și am întărit hrisovul acesta cu tot sfatul și credincioși boiarii cei mari ai divanului domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban i pan.....[1] vel vornic i Șărban Grecianul vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vistier i pan Radul Golescul vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic *i pan* Șărban *Greceanul vel stolnic i* Pană *Negoescu vel comis i pan* Radul Dudescul vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar. Și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris hrisovul acesta întru al doazeci și doi dă ani den domniia domnii méle, aici în orașul scaunului domnii méle în Tîrgoviște, *de Gherghe sin Iane logofăt.*

Mesița dichem⟨vrie⟩ 10 dni, leat 7218 ⟨1709⟩
Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 447—449v. Copie rom.

48

⟨București,⟩ 11 ianuarie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte ispravnicului episcopiei de Buzău să oprească pe locuitori a mai tăia „crivina" de pe moșia Stăncești și frasinii de pe moșia Negreasca.

† *Milostiiu bojiiu Io Costandin Voievod i gospodin.* Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi omului sfinții sale părintelui chir

[1] Loc alb.

Iosaf, episcopul de la Buzău, care l-au pus ispravnic pe moșiia de la Stăncești, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să oprească pe tot omul să nu mai tae crivina de pe moșiia Stănceștii și frasinii de pe moșiia Negreasca, ca să fie numai de treaba viilor și a lucrurilor sfintei episcupii, iar alt nimini să nu fie volnic a tăia crivina și frasinii făr' de știre. Iar pe carii i-ar prinde ispravnicul tăind crivina de pe moșiia Stănceștii au frasinii de pe moșiia Negreasca, pe unii ca aceia să fie volnic cu această carte a domnii méle să-i tragă și să le facă certare pe vina lor și de către niminea opreală să n-aibă. Că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 11 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Io Costandin voievod, milostiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 150.
Orig. rom., pecete aplicată.

49

Tîrgoviște, 17 ianuarie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma cercetărilor făcute, dă carte de apărare unor locuitori din Slăvitești (Olt), pîrîți pe nedrept că s-au vîndut rumîni mănăstirii Plăviceni.

Davat gospodstvo mi siiu povelenniu gospodstva mi, lui Gherghie și frăține-său lui Stan și Ștefului din Slăvetești ot sud Olt și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace de acum înainte de rumînie de către mănăstirea Plăviceni și de către Rafailă egumenul și de către toți părinții călugări cîți să vor afla lăcuitori la această sfîntă mănăstire. Pentru că acești oameni ce scriu mai sus fiind oameni slobozi și cu părțile lor de moșie din Slăvetești, iar cînd au fost acum în zilele domnii mele, avînd moșnenii din Slăvetești multă gîlceavă și judecăți întru dînșii pentru moșia Slăvetești și avînd și mănăstirea Plăveceni moșie în hotarul Slăveteștilor, fost-au luatu 24 de boeri hotarnici ca să aleagă mănăstirii moșiia de către alți moșneni din Slăvetești. Iar Radul iuzbașa ot Cîrligați i Udriște i Aldea ot tam i popa Ivan din Slăvetești, ei au zis înaintea acelor 24 de boeri cum că acești oameni Gherghie cu frate-său Stan i Șteful cu feciorii lor sîntu rumîni mănăstirii Plăviceni, și cum că au luat părinții lor banii de la Dragomir vornicul de s-au vîndut rumîni cu părțile lor de moșie din Slăvetești. Deci acei 24 boeri, căutînd toate cărțile mănăstirii Plăviceni și zapisile, n-au aflatu numele acestor oameni scris în cărțile mănăstirii, nici ale părinților lor ca să fie vîndutu rumîni nici ei, nici părțile lor de moșie, ci au fost oameni slobozi cu moșiia lor, le-au datu carte la mîna lor de judecată ca să fie în pace cu părțile lor de moșie din Slăvetești dă către mănăstirea Plăveceni.

Iar Radul iuzbașa i Udriște i Neagul i Aldea i popa Ivan ca să le înpresoare viile și moșiia, ei s-au sculat cu gîlceavă și au mers de s-au întrebat de față cu Gherghie și cu frati-său Stan și cu Șteful înaintea boerului domnii mele, Șărban Cantacuzino biv vel vornic și au fostu rămas Radul iuzbașa cu ceata lui de judecată și să-și ție Ghierghie cu frati-său Stan i Șteful, viile și părțile lor de moșie cu bună pace. Iar Radul iuzbașa

i Udriște i Neagul i Aldea i popa Ivan, ei pe judecata boerului domnii méle, Șărban vornicul, nu s-au lăsatu, ci au venitu toți de față de s-au întrebatu înaintea domnii méle în divan. Și domniia mea le-am datu 12 megiași adevăratori și cu sluga domnii méle Zahariia vtori portar ca să adevereze, fost-au luat Ghierghie i Stan i Șteful, au părinții lor, bani de la Dragomir vornicul să să fie vîndutu rumîni cu moșiia lor, au n-au luatu? Și dipă ce s-au strînsu acei 12 megiași, toți la un locu, împreună și cu bătrînii dinprejurul locului, foarte bine au adeverit cum că nu sîntu acești oameni ce s⟨ă⟩ scriu mai ⟨sus⟩ rumîni, ci sîntu oameni slobozi. Și au mersu acei megiași de au și jurat cu mîinile pe sfînta evanghelie în mănăstire la Plăveceni înaintea lui Rafail egumenul, fiind ispravnicu la jurămînt, Zahariia vtori portar, cum că nu sîntu rumîni, ci sîntu oameni slobozi, numai Radul iuzbașa cu ceata lui avînd pizmă pe dînșii căci au fostu mărturisit pentru niște vii ale unor rumîni a mănăstirii Plăvicenii, și ca să le înpresoare viile și moșiia, i-au năpăstuit.

Drept aceea văzînd domniia mea cartea acelor 12 megiași cu multe mărturii iscăliți și iscălitura lui Rafail egumenul de la mănăstirea Plăveceni și cartea lui Șărban vornicul de judecată și de rămas, am datu această carte a domnii méle lui Ghierghie și frăține-său Stan și Ștefului din Slăvetești cu feciorii lor ca să fie în pace de rumînie cu moșiia lor de către mănăstirea Plăveceni și să aibă a-și întoarce tot venitul viilor și al moșii și toată chieltuiala ce voar fi cheltuit în 6 ani umblînd pe la judecăți de la Radul iuzbașa cu ceata lui, pentru că ei s-au îndreptatu cu légéa țărăi. Și am întăritu domniia mea cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boerii domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban i Radul Golescul vel vornic i Șărban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩.....[1] vel clucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel paharnic i Șărban vel stolnic i Pană Negoescul vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Neago⟨e⟩ Topliceanu vel pitar și ispravnecu Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta întru al 22 de an din domniia domnii méle în orașul scaunului domnii méle în Tîrgoviște, de Mihail logofețel tîrgovișteanul.

Mesița ghen⟨arie⟩ 17 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 453—454. Copie rom.

50

⟨Tîrgoviște,⟩ 18 ianuarie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, împuternicește pe un slujitor domnesc să umble și să strîngă pe toți rumînii mănăstirii Cîmpulung, oriunde s-ar afla, și să-i ducă la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[1], ca să fie

[1] Loc alb.

volnic cu această carte a domnii méle să umble să strîngă pre toţi rumînii mănăstirii Cîmpulungu, carii sînt fugiţi şi răsipiţi şi scriu anume în foiţa domnii méle cea pecetluită, veriunde i-ar găsi, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu, au pre la oraşă, au supuşi pe lîngă niscare slujitori, au măcar veriunde i-ar găsi în ţara domnii méle, să-i ia pre toţi cu toate bucatele lor ce vor avea, să-i ducă la urmă să-şi tragă dăjdile împreună cu alalţi săténi şi de către niminea opreală să n-aibă.

Aşijdirea poruncescu domniia mea şi voao pîrcălabilor domneşti, boereşti, călugăreşti, pe unde să vor afla de aceşti rumîni care scriu anume în foiţa domnii méle cea pecetluită, iar voi numaidecît să căutaţi să-i daţi pă toţi cu tot ce vor avea, în mîna slugii domnii méle ce scrie mai sus, să-i ducă la urmă. Că veri în ce sat să vor afla de aceşti rumîni şi ar sta cinevaşi împotriva a nu-i daré, ci-i vor ascunde au pe ei, au bucatele lor, unii ca aceia bine să ştie că rea scîrbă şi mare certare vor petréce de către domniia mea.

Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Ghen⟨ar⟩ 18 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Io Costandin voievoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso :⟩ Cartea lui Costandin vodă de volnicie pentru rumînii ot Bădeşti.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 86.
Orig. rom., pecete aplicată.

51

23 februarie 1710

Locuitorii satului Bădeşti, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului Iosif, de lucrul pe care se obligă să-l facă într-un an.

Zapisul rumînilor din Bădeşti de legătura lor, cîte zile să lucréze într-un an la mănăstire. Fev⟨ruarie⟩ 23 dni 7218.

Adecă noi satul Bădeştii, care sîntem rumîni sfintei mănăstiri pre nume: Stoica Pîrvulescul, Radul Pîrvulescul, Voineag Pîrvulescul, Stanciul Pîrvulescul, Oancea Pîrvulescul, Oancea Săvescul, Negoiţă brat ego, Tudor Curivan, Marin Burfescul, Ghiorghiţă brat ego, Dumitraşco brat ego, Albul lăutariul, Fräţilă brat ego, Muşat brat ego, Stanciul sin Albul lăutar, Muşat Macrea, Tudor Bînga, Preda sin Tudor, Frăţilă sin Voicăi, Gheorghie al Dragomirii, Vasilie brat ego, Stănimir Dudescul, Stan vnuc ego, Marin vnuc ego, Neag Ghiaor, Pîrvul sin Bucea, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credinţă la mîna sfinţii sale părintelui Iosif egumen şi la tot săborul sfintii mănăstiri, ca să să ştie ce vom lucra pe an sfintii mănăstiri. Întîi ne-am tocmit să aducem buţi de vin 8 de la deal şi să aducem sare de la Ocniţ⟨ă⟩ cară 8, şi la fîn să avem a cosiré de om cîte zile 4, să-l cosim şi să-l adunăm şi să-l clădim şi să-l îngrădim ; la secerea de grîu să avem a daré 10 oameni mari în 4 zile şi cînd ne va porunci să sărim la culesul viilor, să avem a daré de casă ⟨un⟩ om ; şi cînd s-ar întîmpla a fugi apa de la moară, să avem a o daré noi şi

cînd să va strica curtea și grădina metohului să avem a o facere noi, precum le-am făcut. Și la vremea arăturii să avem a clăcui într-o zi cu plugurile, pentru că așa ne-am tocmit de bună voia noastră să lucrăm acéste lucruri mănăstirii, afară din lătuuréni.

Și să ne pue sfinția sa ispravnic dentru noi, care ne vom alége noi, și de vor sta acéste lucruri jos nelucrate, să aibă sfinția sa să ne facă certare precum îi va fi voia sfinții sale și chiezași unul pe altul. Și pentru credința ne-am pus dégitile mai jos. Și pentru răchită și pentru cercuri să avem precum ne-au fost obicéiul, să tăem răchita și cercurile și să le ducem la vie, la deal. Și mărturie care să vor iscăli.

Fev⟨ruarie⟩ 23 dni, 7218 ⟨1710⟩

Eu Stoica, eu Radu, eu Voineag, eu Stanciul, eu Oancea, Tudor, eu Oancea, Negoiță, Marin, eu Gheorghiță, eu Vas⟨i⟩lie, eu Stănimir, eu Stan, eu Marin; Neagu; Pîrvul, Stanciul, eu Mușat, Preda.

Arh. St. Buc., Ms. 709 (Condica m-rii Cîmpulung), f. 492—492v.
Copie rom.

52

București, 28 aprilie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă pricina lui Manea, feciorul Florei, și Ion, feciorul lui Iane, cu boierii Fărcășani pentru rumînie și le dă carte de libertate pentru că s-au răscumpărat de la Barbu pitar cu 200 de taleri.

† O carte a lui Manei, feciorul Florei, și văru-său lui Ion, feciorul lui Iane, din Tîmburești ot sud Dolj, cu frații lor și cu verii lor.

† Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, Manei feciorul Florei și văru-său lui Ion, feciorul lui Ion din Tîmburești ot sud Dolj cu frații lor și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de către toți boiarii din Fărcaș, pentru că au avut întrebăciune de față Manea și văru său Ion cu Mihai căpitan și cu frate-său Costandin, feciorii Barbunului [1] pitar Fărcășanul, înaintea cinstitului și credinciosului boiariului domnii méle Costandin Știrbéi vel ban la scaunul Craiovei, zicînd Mihai căpitan cu frate-său Costandin cum că acești oameni, Manea și cu văru său Ion, le sînt rumîni de baștină de la părinții lor. Iar Manea și cu văru-său Ion așa au fost zis, cum că adevărat rumîni le-au fost, numai părinții lor Florea și Iane s-au fost răscumpărat mai denainte vréme de la tatăl lor Barbul pitar cu bani gata taleri 200. Și au fost scos și zapisul Barbului pitar Fărcășanul de răscumpărătoarea lor de s-au citit înaintea dumnealui vel ban. Și văzîndu-l și Mihai căpitan cu frate-său Costandin acel zapis, n-au putut tăgădui nimic ci singuri au mărturisit că iaste zapisul tătîne-său și iscălitura lui și iaste bun și adevărat. Și dumnealui vel ban auzind mărturiseala lor, așa au judecat pe dreptate ca să aibă pace de rumînie de către dînșii, dîndu-le și cartea dumnealui de judecată la mîinile lor.

[1] Așa în text.

Iar după aceea trecînd cîtăva vréme s-au fost sculat un Hamza fecior al popei lui Vădislav, ginerele lui Ion deiacunul de la Şăgărceanul, de au fost mersu la Matei, feciorul Pîrvului logofăt, fratele Barbului pitar Fărcăşanul, de au pîrît pe Manea şi pe văru său Ion cum că nu sînt ei feciori Florei din Tîmbureşti şi frăţini-său lui Iane care s-au răscumpărat, ci sînt dintr-alţi rumîni ai Fărcăşanilor care nu sînt judeciţi.

Şi Matei feciorul Pîrvului Fărcăşanul, după pîra lui Hamza, s-au apucat de aceşti oameni cu mare gîlceavă, vrînd să-i ia rumîni. Şi aducîndu-i de faţă iar înaintea dumnealui vel ban, dumnealui vel ban au fost trimis de au adus pe acest Hamza de faţă, înaintea dumnealui, şi l-au întrebat să spue adevărul cu ce dreptate i-au pîrît că nu sînt ei din Florea si din Iane, ci sînt dintr-alţi rumîni, nerăscumpăraţi. Iar el n-au mai tăgăduit nimic ci au spus adevărul cum că nu sînt dintr-alţi rumîni, ci sînt din Florea şi din Iane care s-au răscumpărat, numai fiind părinţii lor datori socru-său lui Ion diiaconul nişte bani şi în urma socru-său căutînd el acea datorie véchie de la aceşti oameni şi neputînd scoate, în pizmă au mersu la Matei Fărcăşanul de i-au pîrît că nu sînt din Flore şi din Iane, ci sînt dintr-alţi rumîni nejudeciţi. Deci dumnealui vel ban, nici această mărturiseală a lui Hamza necrezînd, au judecat ca să-şi găsească Manea şi cu frate-său Ion 12 oameni buni dinprejurul lor ca să jure cum că Manea iaste feciorul Floarei şi Ion feciorul lui Iane, carii s-au răscumpărat şi jurînd să aibă pace de către toţi boiarii din Fărcăşani.

Deci, ei după judecata dumnealui vel ban au adus 12 oameni anume Nedelco ot Apele Vii i Stan ot Rujeşti i Gheorghe ot Belceni i Neagoe ot tam i Lupul ot tam i Gherghina ot Puţuri i Gostea pîrcălabul ot Belceni i Arghel ot tam i Preda vornicelul ot Şagarcea i Mirea ot Belceni i Ghioia ot tam i Stanciul ot tam, de au mersu cu toţii în biserica domnească de la Craiova de au jurat cu mîinile pre sfînta evanghelie cum că Manea iaste fecior Floarei şi Ion fecior lui Iane, care s-au răscumpărat, iar nu sînt dintr-alţi rumîni nerăscumpăraţi, fiind ispravnicu sluga domnii méle Stoichiţă căpitan de scutelnici, precum am văzut domniia mea şi cartea cinstitului şi credincios boiariului domnii méle Costandin Ştirbéi vel ban, de judecată şi de rămas la mîna Manei şi a văru-său lui Ion.

Drept acéia şi domniia mea încă am dat această carte a domnii méle Manei feciorul Floarei şi lui Ion feciorul lui Iane den Tîmbureşti şi fraţilor lor şi feciorilor lor ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de acum înainte de către Mihai căpitan cu frate-său Costandin şi de către văru-său Matei cu fraţii lui Fărcăşani, mai mult val sau bîntuială să nu mai aibă pentru că au rămas boiarii Fărcăşanii de lége şi de judecată.

Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii domnii méle: pan Costandin Ştirbei vel ban i pan Radul Golescul vel vornic i pan Şerban sin Şerban Grecianul vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Şărban Bojoreanul vel vist<ier> i pan vel clucer i pan Ştefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianachie Văcărescul vel păharnic i pan Negoescul vel stolnic i pan Radul Cantacuzino vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar. Şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt. Şi s-au scris cartea aceasta întru al 22 de ani din

domniia domnii méle, aici în orașul domnii méle în București de Radu sin Badei logofăt Vlădescul.

April 28 dni, leat 7218 ⟨1710⟩
Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Ah. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 461—462.
Copie rom.

53

16 iunie 1710

Megiașii din satul Șovîrcu dau zapis de învoială mitropolitului Antim cu privire la îndatoririle la care consimt pentru locurile de hrană de pe moșie.

† Adecă noi megiiașii din sat din Șovîrcu ot sud Vlașca, carii ne vom pune mai jos numele înpreună cu preotul nostru, anume Petre, dat-am acest al nostru adevărat zapis ca să fie de bună credință la cinstită mîna sfinției sale părintelui chir Anthim, mitropolitul a toată Țara Rumînească, cum să s⟨e⟩ știe că aflîndu-ne noi lăcuitori pe această moșie Șovîrcul care iaste a sfintei mitropolii, am vinit noi dentru a noastră bună voe de ne-am tocmit cu sfințiia sa ca să arăm den an în an cîte doaozeci de chile de grîu și să-l secerăm și să-l treerăm tot noi și să-l aducem cu carăle noastre la sfînta mitropolie și să aducem la mitropolie și lémne de foc cară 40, și să facem și fîn care 40, și fînul să se grămădească acolo pe loc. Însă grîul de sămînță de această dată să ni-l dea sfințiia sa, iar de la anul înainte să se oprească sămînța den grîul ce să va face, iar cît va presosi să-l ducem la mitropolie. Deci plinind acéstia cîte scriu mai sus, noi încă să avem pace de alte lucruri ale sfintei mitropolii și de dejmă de toate bucatele ce am face pe moșie pentru că așa ni-am tocmit cu sfințiia sa noi de a noastră bună voe și făr⟨ă⟩ nici o silă.

Și pentru mai adevărată credință ne-am pus mai jos dégetele în loc de peceți și iscăliturile ca să se crează.

Iunie 16 dni, leat 7218 ⟨1710⟩
Eu Popa Petru am iscălit cu mîna mea

Eu Stan, eu Nedea, eu unchiaș Cîrstea, eu Hristea, eu Stoia, eu Stanciul Stîngă, eu Ion nepot lui Stîngă, eu Nedelco Chesea, eu Ion Moldovean, eu Mihail Ciolacul, eu Iancul Cînceanul, eu Toma, eu Ioan și alalți săteni toți.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCVI, doc. 18.
Orig. rom.

54

⟨Tîrgoviște,⟩ 24 august 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește rumînilor din satul Greaca să asculte de egumenul de la Mislea și să nu se vîndă în sat decît vinul mănăstirii, sub amenințarea că li se vor tăia urechile.

† Cartea răposatului Costandin Brîncoveanul voievod pentru rumînii de la satul Greaca ai mănăstirii Mislii, de poruncă să se ⟨su⟩pue sfintei mănăstirii.

Milostiiu bojiiu Io Costandin voievod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor rumînilor de la Greaca care șădeți pe moșiia mănăstirii Mislii. Către aceasta vă fac domnia mea în știre că aicea înaintea domnii méle să jălui părintele Hrisanthu, egumenul de la Mislea, zicîndu cum că tăgăduiți voi de ziceți că nu sînteți rumîni mănăstirii și nu veți să ascultați de céle ce vă dă învățătură. De care arătă egumenul înaintea domnii méle și un hrisov al Radului vodă Paisie și alte hrisoave ale altor domni, întru care în hrisoavele acélea vă dovediți toți cîți sînteți de Greaca că sînteți rumîni adevărați.

Deci iată că vă poruncescu domnia mea în vréme ce veți vedea această carte a domnii méle, iar voi să căutați să vă supuneți suptu ascultarea sfintei mănăstiri, să ascultați de toate ce vă va da părintele egumenul învățătură, nimic să nu stați înpotrivă.

Așijderea spuse la domnia mea cum că nu îngăduiți voi ca să să vînză vinurile mănăstirii acolea în Greaca pe moșiia mănăstirii, ci puneți și voi vinuri de să vînd acolea făr' de voia și făr' de întrebăciunea părintelui.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea de acum înainte, cum vă poruncescu domnia mea de toate să ascultați ce va da părintele învățătură și alte vinuri afară de vinurile mănăstirii acolea să nu mai vînză, că oricare din voi nu va asculta de porunca domnii méle și veți mai sta înpotriva egumenului, să știți că voi trimite domnia mea om domnescu de vă va tăia urechile tuturor și veți petréce și mai mare pedeapsă, într-alt chip să nu vă pară. Tolico pisah gospodstvo mi.

Avgust 24 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Arh. St. Buc. Ms. 465 (Condica m-rii Mislea), f. 49—49v.
Copie rom.

55

Tîrgoviște, 25 august 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Vlod cu frații lui, Stan și Apostol, feciorii lui Pătru de la Bărbătești, care, ca rumîni ai lui Tudor logofăt au fost zălogiți pentru 23 de taleri de stăpînul lor mănăstirii Arhanghelul și plătind ei datoria, au rămas liberi.

Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi Vladului cu frații lui, Stan și Apostol, feciorii lui Pătru de la Bărbătești, ca să fie în pace și slobozi de rumînie, ei și feciorii lor cîți dumnezeu le va da, de cătră sfînta mănăstire Arhanghielul și de cătră Ghenadie egumenul, pentru că avînd ei multă pîră și gîlceavă înaintea domnii méle în divan, zicînd Ghenadie egumenul cum că sînt rumîni mănăstirii, vînduți de Tudor logofăt Bărbătescul lui Partenie, ce au fost egumen pe acea vréme la leatul 7170, iar Vladul și Stan și Apostol, feciorii lui Pătru de Bărbătești, ei așa să plîngea înaintea domnii méle cum că nu sînt rumîni vînduți de stăpînul lor, făr' decît pe acea vréme trebuind stăpîne-său lui Tudor logofăt niște bani, el nu i-au vîndut ci i-au pus zălog cu zapisul lui la Partenie egumenul drept ughi 23 și cu tocmeală ca acéia, cînd ar putea acești rumîni să dea banii egumenului și să-și ia zapisul de zălojîre, să fie niște oameni slobozi. Care Tudor logofăt, temîndu-s⟨e⟩ ca să nu încape acești

oameni ,rumîni mănăstirii, el au luat zapisul de la părintele Partenie egumenul de l-au dat la mîna acestui rumîn, ca cînd ar putea să cîştige banii, să-i dea egumenului şi să fie slobozi de rumînie.

Şi ei după tocmeala ce au avut, au dat taleri 12 de au dres un clopot al mănăstirii şi au mai dat taleri 4 de au zugrăvit raspetiia mănăstirii i o vacă drept taleri 6, care s-au făcut peste tot daţi dentr-înşii taleri 22. Şi avînd tocmeala cu Partenie egumenul să slujască la mănăstire şi să i s⟨ă⟩ ţie în seamă dentr-acei bani, pe an cîte taleri 4, ei au slujit de au plătit toţi banii şi au luat zapisul ce-l făcuse Tudor logofăt la Partenie egumenul de zălojirea lor şi nici cu atîta n-au fost, ci au scos şi cartea lui Vasilie ce au fost egumen în urma lui Partenie, de mărturiseală întărită cu pecétea mănăstirii şi iscăliturile tuturor călugărilor den mănăstire, de s-au citit toate în divan înaintea domnii méle.

Şi văzînd domniia mea cum că n-au fost vînduţi de stăpînul lor, ce au fost zălojîţi, şi cum că au avut tocmeală cu Partenie egumenul, cînd va putea ei să dea banii şi să fie slobozi, şi după tocmeala ce au avut, au dat banii şi au şi slujit mănăstirii de s-au plătit luîndu-şi şi zapisele la mîna lui.

Şi văzînd domniia mea şi din cartea lui Vasilie egumenul de mărturiseală cum că s-au plătit de toţi banii şi rămîn oameni slobozi, şi umblînd călugării în meşteşugul ca să-i rumînească pe'ntreg asuprindu-l cum că au furat scrisorile, derept acéia şi domniia mea am judecat şi am dat această carte a domnii méle Vladului şi cu fraţii lui, Stan şi Apostol, ca de acum înainte să fie în pace şi slobozi de rumînie de către mănăstirea Arhanghielul şi de către Ghenadie egumenul, pentru că au rămas de judecată din divan denaintea domnii méle.

Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii domnii méle: Costandin Ştirbei vel ban i Radul Golescul vel vornic i Şărban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Şărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩, i...[1] vel clucer i Ştefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt. Şi s-au scris cartea aceasta întru al 22 de ani den domniia domnii méle în oraş în Tîrgovişte de Negoiţă sin Negoiţă logofăt ot Tîrgovişte.

Avgust 25 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 474v—475v. Copie rom.

56

Tîrgovişte, 16 septembrie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de libertate lui Marin şi nepotului său Stanciul şi lui Nedelco, vărul lui Marin, ţărani din Dobroşeşti, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscumpărat pentru suma de 90 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat două pogoane de vie în dealul Negovanilor.

O carte de rumînie.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, lui Marin şi ne-

[1] Loc alb.

potu-său Stanciului și lui Nedelco vărul lui Marin și feciorilor lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum'nainte de către sfînta mănăstire Snagovul și de către săborul sfintei mănăstiri, pentru că fiind ei rumîni mănăstirii mai dănainte vréme din sat dîn Dobrișăști, iar cînd au fost în zilele domnii méle, leat 7204, fiind egumen la mănăstirea Snagovul sfinția sa părintele nostru chir Anthim, ce iaste acum mitropolit țărăi, și aflîndu-i unde sînt și cum că sînt rumîni mănăstirii, au fost trimis la dînșii ca să vie dăn bună voia lor iar în satul mănăstirii în Dobrișăști, iar ei n-au vrut să vie, zicîndu că nu sînt rumîni mănăstirii. Și sfinția sa văzînd că nu vor să vie, au fost trimis un om domnescu cu cartea domnii méle dă i-au adus și au venit dă s-au întrebat dă față înaintea domnii méle în divan.

Și așa zicea Marin i vnuc ego Stanciul și cu văru său Nedelco, cum că nu sînt rumîni, scoțînd și cartea răposatului Costandin Șerban voevod și altă scrisoare a unui egumen ce au fost pă acea vréme de s-au citit dănaintea domnii méle în divan, și așa scriia cum că nu sînt rumîni.

Iar sfinția sa părintele Anthim au scos altă carte ce au fost găsit la mănăstire iar a acestuiaș răposat ce s-au zis mai sus domnu, făcută mai pă urmă cu un an decît cartea lor, în care scriia cum că s-au mai pîrît în urmă cu acel egumen și au rămas ei de judecată să fie tot rumîni mănăstirii.

Deci văzînd domniia mea că cartea lor iaste mincinoasă și cartea mănăstirii iaste bună, le-am spart cartea dăn divan și i-am dat să fie iar rumîni mănăstirii cum au fost și mai 'nainte vréme. De care lucru, cunoscînd ei că într-acest chip nu să vor putea mîntui să scape de rumînie, au căzut cu mare rugăminte la sfinția sa și la tot săborul sfintii mănăstiri Snagovul, ca să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie. Și sfinția sa au făcut după rugăciunea lor și au dat ei taleri 90, cu care bani au cumpărat mănăstirea 2 pogoane dă vie în dealul Negovanilor pre valea Ursoii de la Drăghici sin Voinii ot Albești, ca să fie mănăstirii acéste vii dă moștenire în véci, și ei să fie slobozi de rumînie, dîndu-le și cartea sfinții sale la mîna lor, precum o am văzut domniia mea, iscălită dă sfinția sa și dă tot săborul sfintei mănăstiri, fiind întărită ș cu pecétea mănăstirii.

Drept acéia și domniia mea încă le-am dat această carte a domnii méle ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum'nainte dă către sfînta mănăstire Snagovul și dă către tot săborul sfintii mănăstiri, nici un val sau bîntuială să n-aibă.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle: Costandin Știrbéi vel ban i Radul Golescul vel vornic i Șerban sin Șărban Greceanul vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i...[1] vel cliucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Radul Dudescul vel slujer i Neagoe Topliceanul vel pitar, și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris car-

[1] Loc alb.

tea aceasta întru al 22 dă ani dăn domniia domnii méle, aici în orașul domnii méle în Tîrgoviște de Gherghe sin Iane logofăt.

Sep⟨temvrie⟩ 16 dni, leat 7219 ⟨1710⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 478—478v. Copie rom.

57

Tîrgoviște, 18 septembrie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de libertate lui Odor și fratelui său Gheorghe și unchiului său Dumitru cu feciorii lor, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscumpărat pentru suma de 120 de taleri; cu acești bani mănăstirea a cumpărat patru pogoane de vie în dealul Negovanilor.

O carte de rumînie.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi lui Odor și frăține-său lui Gheorghe și unchiu său Dumitru și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum înainte de către sfînta mănăstire Snagovul și de către tot săborul sfintii mănăstiri, pentru că fiind ei rumîni mănăstirii mai dănainte vréme, dăn sat dăn Dobrișăști, iar cînd au fostu în zilele domnii méle leat 7204, fiind la mănăstirea Snagovul egumen sfinții sa părintele nostru chir Antim, ce iaste acum mitropolit țării, și aflîndu-i unde sînt și cum că sînt rumîni mănăstirii, au fost trimis la dînșii ca să vie dăn bună voia lor iar în satul mănăstirii, în Dobrișăști, iar ei n-au fost vrut să vie, zicînd că nu sînt rumîni mănăstirii. Și sfinția sa văzînd că nu vor să vie, au fost trimis om domnescu cu cartea domnii méle dă i-au adus.

Și au venit dă s-au întrebat dă față înaintea domnii méle în divan și așa zicea Odor și cu frate-său Gherghe și cu unchiu lor Dumitru, cum că nu sînt rumîni scoțînd și carte a răposatului Costandin Șărban voevod și altă scrisoare a unui egumen ce au fost pă acea vreme dă s-au citit dănaintea domnii méle în divan și așa scriia cum că nu sînt rumîni. Iar sfinția sa părintele Antim au scos altă carte ce au fost găsit la mănăstire iar acestuiaș răposat ce s-au zis mai sus domn, făcută mai pă urmă cu un an decît cartea lor, în care scria cum că s-au fost mai pîrît în urmă cu acel egumen și au rămas ei dă judecată să fie tot rumîni mănăstirii. Deci văzînd domniia mea cum că cartea lor iaste mincinoasă și cartea mănăstirii iaste bună, le-am spart cartea dăn divan și i-am dat să fie iar rumîni mănăstirii cum au fost și mai 'nainte. De care ei cunoscînd că într-alt chip nu să vor putea mîntui să scape de rumînie au căzut cu mult rugăminte la sfinția sa și la tot săborul sfintei mănăstiri Snagovul ca să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie. Și sfinția sa au făcut după rugăciunea lor și au dat ei bani gata taleri 120, cu care bani au cumpărat mănăstirea 4 pogoane de vie în dealul Negovanilor pre valea Ursoii, de la Drăghici sin Voinii ot Albești, ca să fie sfintii mănăstiri acéste vii dă moștenire în véci și ei să fie slobozi dă rumînie, dîndu-le și cartea sfinții sale la mîinile lor precum o am văzut domniia mea iscălită dă sfinția sa și de tot săborul sfintei mănăstiri, fiind întărită și cu pecetea mănăstirii.

Drept acéea și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Odor și frăține-său lui Gheorghe și unchiu-său lui Dumitru și feciorilor lor și a tot neamul lor, ca să fie în pace și slobozi dă rumînie de acum 'nainte de către mănăstirea Snagovul și de către tot săborul sfintii mănăstiri.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle pan Costandin Știrbéi vel ban, pan Radu Golescul vel vornic i Șerban sin Șerban Greceanul vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vistiar i pan...[1] vel cliucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i pan Radul Dudescul vel slujer i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescu vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 22 dă ani dăn domniia domnii méle, aici în orașul domnii méle, în Tîrgoviște, de Gherghe sin Iane logofătul.

Sept⟨emvrie⟩ 18 dni, leat 7219 ⟨1710⟩

Costandin Conțescu vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 477—477v. Copie rom.

58

Tîrgoviște, 3 noiembrie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, cercetează judecata lui Șerban șetrarul cu Ion rumînul și ceata lui, care au susținut că sînt oameni liberi, hotărînd ca și ei împreună cu ceilalți locuitori din Iablanița, să fie rumîni ai jeluitorului.

O carte a lui Șărban șătrariul pentru satul Iablanița.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi boiariului domnii méle Șărban șătrariul, feciorul Predei pitar Brătășanul, nepotul lui Dumitru pitar Filișanul și cu feciorii lui cîți dumnezeu îi va da, ca să-i fie lui satul Iablanița ot sud Mehedinți, tot satul cu tot hotarul și cu toți rumînii cîți să vor afla, den cîmpu, den pădure, den apă, den siliștea satului, de pretutindinilea, den hotar păn' în hotar, pre bătrîni hotară și pre sémne, pentru că acest sat Iablanița cu toți rumînii și cu tot hotarul iaste al lui Șărban șătrariul de zéstre despre mumă-sa, jupîneasa Ilinca, fata lui Dumitru Filișanul, încă mai denainte vréme, și tot l-au ținut pre seama lor cu bună pace pînă acum în zilele domnii méle. Deci cînd au fost acum, iar un rumîn anume Ion cu frații lui, Baico și Stan, feciorii Pîrvului Ghidel cu nepoții lor anume Ghiorghie i Neagoe, feciorii lui Ion Busii den sat den Iablanită, ei s-au sculat cu pîră zicînd cum că nu sînt rumîni și au fost venit înaintea domnii méle plîngîndu-să cum că-i înpresoară Șărban șătrar de-i rumînéște în silă, făr' de nici o dreptate.

Deci domniia mea am poruncit cu cartea domnii méle la cinstitul și credinciosul boiariul domnii méle Costandin Știrbéi vel ban de au adus pe Șărban șătrariul și pre Ion rumînul cu frații lui și cu nepoții

[1] Loc alb

lor ca să facă adeverință dreaptă pentru Ion rumînul cu ceata lui și cu nepoții lor, sînt rumîni lui Șărban șătrariul, au sînt oameni slobozi ?.
Deci boiariul domnii méle Costandin Știrbei vel ban, după porunca domnii méle au trimis de au adus pe Șărban șătrariul acolo la scaonul Craiovii de au stătut de față cu Ion rumînul și așa au tăgăduit Ion rumînul cum că nu iaste rumîn lui Șărban șătrariul, nici are nici o treabă cu dînșii, ce-i rumînéște în silă făr' de nici o dreptate. Iar Șărban șătrariul, el așa au zis înaintea boiariului domnii méle, cum că acest sat Iablanița mai dinainte vréme au fost al lui Stamatie aga și al nepoților lui, Necula i Udrea și Ion din Vardiniță. Deci cînd au fost în zilele răpăosatului Matei vodă, iar Dumitru pitar Filișanul, moșul lui Șărban șătrariul au fost cumpărat acest sat Iablanița cu tot hotarul și cu toți rumînii de la Stamatie aga și de la nepoții lui, drept 40.000 de aspri gata, și după cumpărătoare l-au fostu dat de zéstre fie-sa jupînésii Ilincăi, muma lui Șărban șătrar, și l-au stăpînit părinții lui din zilele lui Matei vodă și el pîn' acum, și au scos și hrisovul lui Matei vodă iscălit că l-au fost făcut moșu-său Dumitru pitar Filișanul după cumpărătoarea acestui sat Iablanița, care scriia rumînii toți anume, și s-au aflat și Preda rumînul, tatăl Pîrvului Ghidel, scris de rînd cu alți rumîni. Deci boiariul domnii méle Costandin Știrbéi vel ban vrînd ca să dovedească dreptatea și să afle lucrul pe amăruntul, au trimis de au adus rumînii den satul Iablanița și 6 megiiași denprejur acolo la scaonu de i-au întrebat tot pe rînd și așa au mărturisit rumînii cum că Ion nepotul Predii, feciorul Pîrvului, iaste rumîn înpreună cu dînșii și i-au stăpînit Dumitru pitarul și fii-său Barbul vel comis pîn' i-au dat de zéstre surori-sa Ilincăi și tată-său Preda pitarul și el pîn' acum. Iar cei 6 megiiași și cu Ion rumînul tăgăduia și zicea că Ion iaste fecior Predii sîrbul iar nu iaste al Pîrvului Ghidel, nici iaste rumîn lui Șărban șătrar.

Deci Șărban șătrariul, el au scos hrisovul lui Matei vodă de s-au citit și al doilea rîndu și s-au aflat și Preda sîrbul și Preda, tatăl lui Ion, scris de rînd cu alți rumîni. Și așa au adevărat boiariul domnii méle Costandin vel ban, cum că Ion cu bună adeverință iaste rumîn și să trage din Preda rumînul și i-au stăpînit Dumitru Filișanul și Șărban șătrariul pîn' acum, pe cum scrie și hrisovul răposatului Matei vodă.

Drept acéia și boiariul domnii méle pe dreptate au judecat și au dat pe Ion rumînul cu frații lui și cu nepoții lor care-i scriu mai sus din divan, de la scaonul Craiovii, în mîna lui Șărban șătrariul Brătășanul ca să-i stăpînească rumîni, pe cum i-au stăpînit moșu-său și tată-său, Preda pitar.

Iar Ion rumînul cu frații lor și cu nepoții lor nici pre această judecată nu s-au lăsat, ci iar s-au rădicat cu pîră și au venit al treilea rînd cu Șărban șătrariul înaintea domnii méle. Deci domniia mea i-am dat pe seama cinstiților și credincioșilor boiarilor domnii méle Radul Golescul vel vornec i Șărban Bojoreanul vel vistiar i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Radul Cantacuzino vel comis i pan Pană Negoescul vel stolnic, de le-au luat seama acum de iznoavă și le-au citit toate cărțile și au văzut și au adevărat cum că Ion cu frații lui sînt rumîni lui Șărban șătrar și umblă ca niște oameni răi și făr' dă ispravă. Deci și boiarii domnii méle iar după adeverință iar i-au dat den divan în mîna lui Șărban șătrariul, precum am văzut domnia mea hrisovul răpăosatului

Matei vodă şi cartea boiariului domnii méle Costandin Ştirbéi vel ban de judecată şi de rămas la mîna lui Şărban şătrar.

Drept acéia şi domniia mea, după judecăţile ce scriu mai sus, încă i-am dat această carte a domnii méle ca să stăpînească acest sat Iablaniţa cu toţi rumînii, el şi copiii lui în véci. Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi cu credincioşi boiarii divanului domnii méle: pan Costandin Ştirbéi vel ban i pan Radul Golescul vel vornic i pan Şărban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar, Şărban Bojoreanul vel vistiariu i Ştefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Radu Dudescul vel slujer i Neagoe Topliceanul vel pitar şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt. Şi s-au scris cartea aceasta întru al' doaozăcilea şi doi de ani din domniia domnii méle în oraşul scaonului domnii méle în Tîrgovişte de Anghelachie sin Mihai logofăt tîrgovişteanul.

Mesiţa noemvrie 3 dni, leat 7219 ⟨1710⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 479—480.
Copie rom.

59

20 martie 1711

Ion martalog Căprioreanul din Cîrstieneşti, fost rumîn al lui Pavel călugărul care la moarte l-a eliberat de rumînie împreună cu moşia, vinde egumenului de la Argeş, Ghenadie, nepot lui Pavel, pămîntul său pe suma de 17 taleri vechi.

† Adecă eu Ion martalog Căprioreanul ot Cîrstieneşti, cum să s⟨e⟩ ştie că fiind noi rumîni lui Pavel călugărul din Cîrstieneşti, noi şi cu moşie noastră, la moartea lui ne-au ertat de rumînie şi ne-au ertat şi moşiia să fie a noastră. Şi tot avînd gîlceavă cu călugării di la Văléni zicînd că n-avem moşie în Cîrstieneştii, mers-am la părintele Ghenadie egumenul ot Argeş şi i-am vîndut moşia noastră care ne-a o ertat stăpînul nostru Pavel călugărul, însă o silişte în Cîrsteeneşti care să chiamă Ionelul cu toate locurile şi livezile cîte am avut noi şi cu pădure dă la Valea Bocănitei pre den sus şi din hotar în sus pînă în Pravăţ, în taleri 17 vechi, de a mea bună voe şi eu am rămas făr' de moşie, slobod fiind; părintele Ghenadie nepot lui Pavel şi ştiindu-ne că avem moşie, am dat-o sfinţii sale, iar sfinţiia sa cui va vrea să o dea cu zapisul nostru şi să-i fie moşie în veac dă către mine şi dă către copiii miei.

Şi pentru credinţa mare ne-am iscălit mai jos ca să crează

Mart 20 dni, 7219 ⟨1711⟩

Mărturii încă au fost.

Eu Ion martalogul Căprioreanul.

Eu Nicodim proigumen ⟨ot Argeş⟩[1] martor, eu Clement clisiarh, eu diacon Radu potropop[2] ot Argeş martor.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLVII, doc. 113, 114.
Orig. rom. în dublu exemplar.

---

[1] În documentul 114.
[2] Aşa în text.

60

8 aprilie 1711

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor din toate satele indicate să dea pe oamenii mănăstirii Govora, iar cei ce s-ar opune să aibă dreptul, trimisul domniei, să-i bage în butuci.

Milostiiu bojiiu Io Costantin voevod și domn. Scriem domniia mea voaoă tuturor pîrcălabilor și voaoă tuturor oamenilor di prin satele și di prin toate județele care scriu în foița domnii méle cea pecetluită, să aveți a dare pre toți oamenii mănăstirii Govora, pre toți și cu toate bucatele lor cîți vor fi scriși în foița domnii méle, iar cine s-ar ispiti a nu-i dare, să fie volnic sluga domnii méle, să-i bage în butuci și să-i aducă aicea la domniia mea, și de către niminea oprealǎ să n-aibă pentru că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Aprilie 8 dni, văleat 7219 ⟨1711⟩

Io Costandin voevod

Loc pecete — Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Govora), f. 213 v.
Copie rom.

61

⟨București,⟩ 3 mai 1711

Constantin comisul dăruiește cumnatului său Ianache Văcărescu vel clucer, un rumîn din satul Gemenile, cu trei feciori.

† Eu Costandin comis sin Costandin biv vel paharnic, nepotul Radului biv vel armaș, dat-am zapisul mieu la mîna dumnealui cumnatului Ianache Văcărescu vel clucer, ca să fie de bună credință, pentru că pentru multă căutare și milă ce face cu mine la neputința mia și la slăbiciunea mia, i-am dăruit dumnealui un rumîn din sat din Gemenile de pe apa Dîmboviții, anume Ion sin Oprea Crînpot cu 3 feciori ai lui, anume: Mușat, Dragomir, Pîrvul, ca să-i fie dumnealui și coconilor dumnealui rumîni stătători ohabnici. Pentru că acești rumîni îmi sîntu și mie de baștină de la moșu mieu Radul armașul și cînd m-am înpărțit cu frate-mieu, Gligorașco, au căzut acești rumîni cu moșiile lor în partea mia, precum scriu și zapisele noastre, care le-am făcut unul la mîna altuia. Ci să aibă a stăpîni dumnealui acești rumîni cu pace de către nepoții miei și de cătră tot neamul mieu, însă rumînul i l-am dăruit dumnealui făr' de moșie.

Și mărturii boiarii care vor iscăli mai jos. Și eu pentru credința mie-am iscălit numele cu mîna mia să s⟨e⟩ crează.

Mai 3 dni leat 7219 ⟨1711⟩

Costandin comis sin Costandin biv vel păharnic

Șerban vel logofăt mărturie
Șărban vel vist⟨ier⟩ Boj⟨oreanu⟩ mart⟨or⟩
Iordache Cr⟨ețulescul⟩ vel paharnic, mărturie.

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fondul M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 25.
Orig. rom.

62

⟨Tîrgovişte,⟩ 25 ianuarie 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Dumitru diacon și cetei lui din Brătulești, reclamați ca rumîni de către mănăstirea Rîncăciovul, deoarece ei au fost oameni străini, „sîrbi". veniți în țară.

O carte a lui Dumitru diacon ca să aibă pace de rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi lu Dumitru diiacon cu frații lui: Neacșul i Radul sin Stoian diiacon, nepoții lui Pătru din Brătulești și cu verii și cu nepoții lor și cu feciorii lor, ca să fie în pace de acum înainte și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii lor de cătră sfînta mănăstire Rîncăciovul, unde iaste hramul Văvidenii bogoroditii și de cătră părintele Daniil egumenul și de cătră tot săborul sfintii mănăstiri și de cătră alți egumeni ce vor fi de acum înainte, de cătră nimini nici un val și nici o bîntuială să n'aibă, pentru că acești oameni ce scriu mai sus, ei au fost niște oameni streini, sîrbi, veniți aici în țară mai de'nainte vréme, și tot au avut pace de rumînie de cătră tot omul. Iar cînd în zilele lui Matei vodă, sculatu-s-au Sava egumenul care au fost la mănăstirea Rîncăciovul, cu pîră asupra lui Dumitru diiacon cu frații lui, Neacșul i Radul, zicîndu cum că sînt rumîni mănăstirii Rîncăciovului și au avut pîră la divan înaintea lui Matei vodă și au fost rămas egumenul de judecată precum scrie și cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas la mîna lui Dumitru diiacon, și de atunci încoace tot au avut pace de rumînie.

Iar după aceia cînd au fost acum în zilele domnii méle, sculatu-sau Daniil egumenul de la mănăstirea Rîncăciovul înpreună și cu alți călugări d-au apucat pe Dumitru diiaconul cu frații lui și cu verii lui ca să-i rumînească în silă făr' de dreptate. Deci Dumitru diiacon cu frații lui și cu verii lui nu s-au suferit, ci au venit înaintea domnii méle, la divan, de s-au întrebat de față cu Daniil egumenul de la Rîncăciov înaintea domnii méle în divan. Într-aceia Dumitru diiacon, el au scos cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas ce au avut tat-său, moșu său, cu Sava egumenul, iar Daniil egumenul n-au avut nici o scrisoare la mănăstire pentru acești oameni.

Într-aceia domniia mea nici așa n-am lăsat, ci am dat lui Dumitru diiacon cu frații lui și cu nepoții lui, lége cu 12 megiași ca să jure de cătră mănăstirea Rîncăciovul cum că nici moșii lor, nici părinții lor, nici ei nu sînt rumîni mănăstirii Rîncăciovul, fiind ispravnecu la jurămînt sluga domnii méle Zaharia vtori portar. Deci au rămas Daniil egumenul și cu călugării de la mănăstirea Rîncăciovul de judecată dinaintea domnii méle din divan, precum am văzut domniia mea și cartea lui Matei vodă și cartea acelor 12 megiași jurători la mîna lui Dumitru diiacon și a fraților lui și a nepoților lui.

Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Dumitru diiacon și fraților lui și cu verii lor și cu nepoții lor, ca să-i apuce[1] de rumînie și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban i pan Radu

[1] Corect: apere.

Golescul vel vornec i Șărban vel logofăt i pan Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Boj⟨o⟩reanul vel vistiiar i Ianachie Văcărescul vel clucer i Iordachie Crețulescul vel postelnic i pan Neagoe vel stolnic i Radul Dudescul vel păharnic i Radul Cantacuzino vel comis i Gligorie Băleanu vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnec Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al doaozecilea și trei de ani din domniia domnii méle de Anghelache logofețelul sin Mihai logofăt tîrgoviștеanul.

Ghen⟨arie⟩ 25 dni, 7220 ⟨1712⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitenomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 499—500. Copie rom.

63

Tîrgoviște, 25 ianuarie 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Șărbu din Furești și cu ceata lui, ca să fie „slobozi de rumînie" din partea mănăstirii Rîncăciovul, deoarece au dovedit că sînt străini, „sîrbi", veniți în țară.

O carte a lui Șărbu ca să aibă pace de rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi lui Șărbu, feciorul Neacșului, nepotul Vladului, și cu văru său Gavrilă, feciorii Oprii, nepoții lui Cîrstian den Furești și cu feciorii lor, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de către sfînta mănăstire Rîncăciovul și de către părintele Daniil egumenul și de către tot săborul sfintii mănăstiri și de către alți egumeni ce vor fi de acum înainte, de către nimini nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, pentru că acești oameni ce scriu mai sus, ei au fostu niște oameni streini, sîrbi, veniți aici în țară mai denainte vréme și tot au avut pace di rumînie di către tot omul. Iar cînd au fost în zilele lui Matei vodă sculatu-sau Sava egumenul ce au fost la mănăstirea Rîncăciovul, cu pîră asupra lui Șărb și a fraților lui zicînd cum că sînt rumîni mănăstirii Rîncăciovul și au avut pîră la divan înaintea lui Matei vodă și au fost rămas egumenul de judecată, precum scrie și cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas la mîna lui Șărbu, și de atunci încoace tot au avut pace de rumînie. Iar după acéia cînd au fost acum în zilele domnii méle, sculatu-s-au Daniil egumenul de la mănăstirea Rîncăciovul, înpreună cu alți călugări de acolo, de au apucat pe Șărbu cu frații lui și cu verii lui ca să-i rumînească în silă, făr' de dreptate.

Deci Șărbu cu frații lui și cu verii lui nu s-au suferit, ci au venit înaintea domnii méle în divan, de s-au întrebat de față cu Daniil egumenul de la Răncăciov și cu alți călugări de acolo. Într-aceea Șărbu și cu frații lui și cu nepoții lor, ei au scos cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas, ce au avut moșul lui Șărbu cu Sava egumenul, iar Daniil egumenul n-a avut nici o scrisoare la mănăstire pentru acești oameni.

Într-acéia domniia mea, nici așa n-am lăsat, ci am dat lui Șărbu și cu frații lui și cu nepoții lor, lége cu 12 megiași ca să jure de către

mănăstirea Rîncăciovul cum că nici moșii lor, nici părinții lor, nici ei n-au fost rumîni mănăstirii Rîncăciovul, ci au fost slobozi de rumînie și slugi domnești, dărăbanți. Deci cînd au fost la zi și la soroc, Șărbu cu frații lui și-au adus toată légea deplin aici la scaonul domnii méle din Tîrgoviște, de au jurat în sfînta bisérică cu mîinile pre sfînta evanghelie cu sufletele lor că n-are mănăstirea Rîncăciovul nici o treabă cu dînșii pentru rumînie, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle, Zaharia vtori portar. Deci au rămas Daniil egumenul și călugării de la mănăstirea Rîncăciovul de lége și de judecată, înaintea domnii méle din divan, precum am văzut domniia mea și cartea lui Matei vodă, la mîna lui Șărbu și a nepoților lui. Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Șărbu și fraților lui ca să aibă pace de rumînie.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioșii boiarii divanului domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Radu Golescul vel vornec i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Boj⟨oreanul⟩ vel vistiiar i Ianachie Văcărescul vel clucer i Iordachie Crețulescul vel postelnic i Radu Dudescul vel păharnic i Pană vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Gligorie Băleanu vel slugér i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 23 de ani din domniia domnii méle, în orașul scaonului domnii méle în Tîrgoviște de Anghelachie sin Mihai logofăt tîrgovișteanul.

Ghen⟨arie⟩ 25 dne, leat 7220 ⟨1712⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 500—501. Copie rom.

64

Tîrgoviște, 28 ianuarie 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Vasile, fiul lui Nan și nepotului său Stoian, fiul lui Oprea din Cîrstiani, pîrîți ca rumîni de către egumenul mănăstirii Rîncăciovul, deoarece la judecată s-a dovedit că ei au fost străini, „sîrbi", veniți în țară.

O carte a lui Vasilie, feciorii [1] lui Nan, ca să aibă pace de rumînie de către mănăstirea Rîncăciovul.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi lui Vasilie sin Nan și nepot⟨ului⟩ său, lui Stoian sin Oprii din Cîrstiani, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de către sfînta mănăstire Rîncăciovul, el și cu frații lui și cu nepoții lui și de cătră părintele Daniil egumenul și de cătră tot săborul sfintii mănăstiri și de cătră alți egumeni ce vor fi de acum înainte, de cătră nimini nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, pentru că acești ce scriu mai sus, ei au fost oameni streini, sîrbi veniți aici în țară, mai dinainte vréme și tot au avut pace de rumînie de cătră tot omul.

[1] Așa în text.

Iar cînd au fost în zilele lui Matei vodă, sculatu-s-au Sava egumenul ce au fost la mănăstirea Rîncăciovul, cu pîră asupra lui Vasilie, zicînd cum că sînt rumîni sfintii mănăstiri și au avut pîră la divan înaintea lui Matei vodă și au fost rămas Sava egumenul de lége și de judecată precum scrie și cartea lui Matei vodă di pîră și di rămas la mîna lui Vasilie și di atunci încoace tot au avut pace de rumînie.

Iar cînd au fost acum în zilele domnii méle, sculatu-s-au Daniil igumenul de la mănăstirea Rîncăciovul împreună și cu alți călugări de la mănăstire de au apucat pe Vasilie cu frații lui și cu verii lui ca să-i rumînească în silă făr' de dreptate. Deci Vasilie cu frații lui și cu verii lui nu s-au suferit ci au venit înaintea domnii méle în divan de s-au întrebat de față cu Daniil egumenul de la Rîncăciov și cu alți călugări de acolo, înaintea domnii méle, în divan.

Într-acéia Vasilie, el, au scos cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas ce au avut moșul lui Vasilie cu Sava egumenul, iar Daniil egumenul n-au avut nici o scrisoare la mănăstire pentru acești oameni.

Într-acéia domniia mea nici așa n-am lăsat, ci am dat lui Vasilie cu frații lui și cu nepoții lor lége 12 megiași ca să jure de către mănăstirea Rîncăciovul cum că nici moșii lor, nici părinții lor n-au fost rumîni mănăstirii Rîncăciovul, ci au fost oameni streini slobozi de rumînie și slugi domnești dărăbanți mai dinainte.

Deci cînd au fost la zi și la soroc, Vasilie cu frații lui și-au adus toată légea deplin aici la scaonul Tîrgoviștii, de au jurat în sfînta biséricä cu mîinile pe sfînta evanghelie cu sufletele lor, cum scrie mai sus, că n-are mănăstirea Rîncăciovul nici o treabă cu dînșii pentru rumînie, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle Zaharia vtori portar.

Deci au rămas Daniil egumenul și călugării de la mănăstirea Rîncăciovul de lége și de judecată și cartea celor 12 megiași jurători la mîna lui Vasilie și a fraților și a nepoților lui.

Drept acéia și domniia mea încă le-am dat această carte a domnii méle lui Vasilie și fraților lui ca să aibă pace de rumînie. Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Radu Golescul vel vornic, i pan Șărban vel logofăt i pan Șărban Bojoreanul vel vistiar i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Ianachie Văcărescul vel cliucer i pan Iordachie Crețulescu vel postelnic i Radul Dudescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Grigorie Băleanu vel slugér i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta întra al doaozecilea și patru de ani din domniia domnii méle în orașul scaonului domnii méle în Tîrgoviște de Anghelachie sin Mihai logofăt tîrgovișteanul.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, leat 7220 ⟨1712⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 501—502. Copie rom.

65

⟨București,⟩ 19 august 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește moșnenilor și megieșilor din Ceteoara să nu mai împresoare moșia mănăstirii Cernica, luînd venitul dijmei, iar cei ce vor cultiva pe acea moșie, să dea egumenului dijma cuvenită.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor moșnénilor i megiașilor de la Ceteoara. Către aceasta vă facu domniia mea în știre că aici la domnia mea să jălui părintele egumenul de la mănăstirea Cernicăi vornicul, cum că avînd o moșie acolo la Citeoara, să pun unii și alții de o împresoară și ce iaste venitul, dijma, mănîncă tot ei.

Deci, iată că vă poruncescu domnia mea să căutați să mérgeți acolo la acea moșie și să o alégiți de către alții precum veți ști cu suflitele voastre mai cu dreptul. Și cini ce au arat estimpu pe acea moșie să-și dea toți dijma că vor păți nevoe. Și di acum 'nainte să să ferească toți dă acea moșie să nu o mai înpresoare au să-i ia dijma, că unii ca aceia vor păți mare nevoe. Ci cine va ara și să va hrăni pe acea moșie să-și dea toți dijma la mănăstire.

Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

Avgust 19 dni, 7220 ⟨1712⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso:⟩ Pentru moșia Citioara la Săraru

Arh. St., Mitropolia București, pach. LXIV, doc. 13.
Orig. rom., pecete aplicată.

66

Cerneți, 3 octombrie 1712

Chircă Rodeanul, căpitan de Cerneți, judecă reclamația făcută la domnie de către Ion Cocoleul și Necula, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului Sava, că le-a luat vite, stupi și bani și hotărăște ca Necula să-și primească două vite, iar pentru restul pretențiilor, rămîn de judecată.

Cartea Chircăi Rodean⟨ul⟩ vel căpitan za Cerneți de la leat 7221, ce au dat-o părintelui Savei egumenul străhăianu după jud⟨ecata⟩ ce i-au judecat cu niște rumîni ai mănăstirii pentru 6 capete de vită.

Chirca Rode⟨a⟩nul vel căpitan za Cerneți, dat-am cartea noastră de judecată sfinții sale părintelui Savei egumenul ot Străhaia, ca să fie în pace de acum înainte de către Ion Cocoleul i Necula, rumînul mănăstirii ot tam, pentru că făcînd acești oameni jalbă înaintea mării sale domnului nostru Io Costandin Basarab voevod cum că le-au luat părintele Sava egumenul 2 boi și le-a tăiat 4 capete de vite dă vaci și le-au luat și 2 stupi și le-au luat și la văcărit cîte bani 22 afară din chieltuiala boierilor ce au fost cu slujba văcăritului, și nefiind părintele Sava egu-

menul cu dînșii de față, măriia sa după jalba lor, ne-au poruncit noao cu o luminată carte a mării sale legată, ca să le luăm seama de toate ce vor avea cu părintele Sava egumenul. Deci noi după porunca mării sale am trimis de au venit părintele Sava egumenul și cu alți săteni din Străhaia anume Vladul i Lupul de au stătut cu toții de față înaintea noastră și așa zicea Ion Cocoleul că i-au luat părintele Sava egumenul 2 boi făr' dreptate, iar părintele Sava egumenul așa zicea că nu i-au luat boii numai fiind Ion Cocoleul strîngătoriu la banii zaharelii și neplinind bani, zapciii i-au luat boii, iar nu părintele Sava, și în urmă n-au mai purtat grijă să-și strîngă bani, să-și dea să-și scoață boii. Ci pentru aceasta așa au ajuns judecata: părintele Sava egumenul să aibă pace și Ion Cocoleul să-și caute cu satul. Iar Necula rumînul mănăstirii zicea că i-au tăiat țiganii mănăstirii 4 capete de vite de vaci, nefiind nimic datoriu, nici făcînd altă stricăciune, iar părintele Sava egumenul așa au zis că făcînd vitele Neculei rumînul multă stricăciune și pagubă în bucatele mănăstirii, i-au închis în multe rînduri vitele și i s-au mărturisit ca să-și păzească vitele să nu mai strice bucatele mănăstirii și el n-au băgat de seamă, ci prinzîndu-i-le țiganii în urmă în bucatele mănăstirii le-au fost tăiat și le-au adus la casa lui și el le-au vîndut carnea și peile. Iar Necula așa zicea că dintr-acele vite numai ci au vîndut carnea unui bou, iar 3 vaci le-au păgubit. Deci noi am judecat de va putea Necula să jure că n-au vîndut carnea acelor 3 vaci ci au păgubit toată, să-i plătească egumenul Sava vacile cu prețul lor și n-au putut jura Necula într-acest chip nicidecum, ci au poftit de le-au dat părintele Sava egumenul 2 capete de vită, iar pentru o vacă să rabde că s-au socotit peile și carnea de 3 vite, care n-au putut să jure pentru că așa au ajunsu judecata și dreptatea. Și iar mai zicea Necula rumînul că i-au luat părintele Sava egumenul 2 stupi, care nici sfinția sa n-au putut să-i tăgăduiască, ci au zis că fiind niște stupi ai mănăstirii pe seama Neculii, au fost luat acei 2 stupi Necula dintr-ai mănăstirii și aflîndu-i i-au luat iar pă seama mănăstirii. Iar pentru 22 de bani ce au zis că le-au luat la văcărit, dă vită, părintele Sava egumenul, în urma văcăritului fiind Ion Cocoleul i Necula rumînul mănăstirii i Vlad pîrcălabul i Lupul, de față cu părintele Sava egumenul înaintea noastră au scos părintele Sava egumenul o foaie în care scriia că i-au împrumutat la dăjdile lor cu taleri 16 pol. Și apucîndu-i de bani să-i dea, și avînd și ei cheltuiala satului taleri 13, 22 ⟨bani⟩, care fac înpreună taleri 29 pol 22 ⟨bani⟩, ei de voia lor cu toții au pus de au îmbrăcat acești bani pă vită cîte bani 12, iar nu cîte bani 22 precum s-au fost jăluit Ion Cocoleul și cu Necula rumînul mănăstirii la măria sa vodă. Care fiind ei cu toții cîți scriu mai sus de față, n-au putut tăgădui ci și pentru aceasta încă au rămas Ion Cocoleul i Necula rumînul de judecată înaintea noastră.

Iar pentru un Șărban sin călugărul ce s-au fost jăluit la măria sa vodă că i-au luat părintele Sava egumenul 12 stupi, el n-au vrut să vie să stea de față și poruncindu-ne măriia sa vodă ca să-i facem dreptate și lui și nefiind de față, am întrebat pă părintele Sava egumenul, luatu-i-au acei stupi și au mărturisit înaintea noastră că nu i-au luat, nici știe. Ci noi ca să dovedim mai bine am întrebat pre sătenii din Străhaia ce sînt mai sus ziși și ei așa spuseră înaintea noastră că n-au pomenit niciodată pă Șărban să aibă stupi ci ca un om rău și pîrîci făcea pă-

rintelui năpaste. Ci și pentru aceasta după mărturiseala acestor săteni din Străhaia, dovedindu-l că umblă Șărban rău și făr' dreptate, am judecat ca să aibă părintele Sava egumenul pace, pentru că știindu-să el că *n-au avut stupi, pentru aceia n-au venit să stea de față*. Și de altele de toate ce au mai avut întru dînșii i-am judecat și i-am așăzat cu părintele Sava egumenul.

Drept aceia am dat această carte a noastră părintelui Savii egumenul ot Străhaia, ca să aibă pace de acum înainte de către Ion Cocoleul i Necula rumînul mănăstirii Străhăii și de către Șărban sin călugărul, ce s-au îndreptat părintele Sava cu judecată. Aceasta scriem.

Chirca Rudean⟨ul⟩ vel căpitan za Cerneți

Oct⟨omvrie⟩ 3 dni leat 7221 ⟨1712⟩

Arh. St. Buc., Ms. 714 (Condica m-rii Strehaia), f. 965—966.
Copie rom.

67

⟨Craiova,⟩ 21 noiembrie 1712

Constantin Știrbei, mare ban al Olteniei, judecă neînțelegerea dintre postelnicul Staicu Bengescu și Barbul din Stolojani cu fratele său, pentru jumătate din satul Comănești, vîndut împreună cu rumînii care au fugit, obligînd pe vînzători să dea rumînii sau să se înțeleagă cum vor crede.

† Costandin Știrbéi vel ban, dat-am cartea noastră de judecată, dumisale lui Staico postelnic Bengescul, pentru că aici înaintea noastră, avut-au întrebăciune de față, Mihai sluga lui Staico postelnic cu Barbul și cu Nica, feciorii lui Drăghici Paicul den Stolojani, pentru jumătate de sat den Comănești, și cu rumînii anume Stanciul cu feciorii lui și Voit cu feciorii lui și Stan cu feciorii lui și Pătru cu feciorii lui și alt Pătru cu feciorii lui. Care această jumătate de sat și cu acești rumîni, au fost vîndut-o Barbul cu frate-său Hamza și cu Nica, lu Staico postelnic, cu zapisul lor, în bani gata taleri 225, cum am văzut și noi zapisul. Deci, așa zicea Mihai acum înaintea noastră, cum că Barbul cu frații lui, ei au luat de la Staico postelnic, toți banii deplin pe cît scriu în zapis, iar rumînii care semnează mai sus, nu i-au dat Barbul cu frații lui, nici nu sînt acei rumîni nicăiri.

Iar Barbul și cu frații lui, ei așa ziseră înaintea noastră, cum că alalți bani le-au dat Staico postelnic, iar ughi 55, aceștea i-au oprit pentru rumîni, fiind rumînii fugiți, și negăsindu-să... [1] Pentru care lucru văzînd noi că în zapis scrie cum că au luat Barbul cu frații lui, toți banii deplin pe cît le-au fost tocmeala, și văzînd că zice și Mihai sluga lu Staico postelnic iar într-acesta chip, iar Barbul cu frații lui zicînd că n-au luat toți banii pe cît scriu în zapis, ci le-au oprit Staico postelnic acești galbeni 55 pentru rumîni, am judecat de va putea jura Barbul cu frate-său Hamza i Nica și cu 6 oameni lîngă dînșii, 3 să le dea Staico postelnic și 3 să-și ia ei, să jure cu mîinile pe sfînta evanghelie, cum că

[1] Loc alb.

acești bani, ughi 55, nu i-au dat Staico postelnic, ci i-au oprit pentru rumîni; putînd jura să aibă pace de acei rumîni de către Staico postelnic, iar neputînd jura, au să aibă a cumpăra rumînii să-i dea lu Staico postelnic să s⟨e⟩ plătească au să s⟨e⟩ împéce cu Staico postelnic cum vor putea. Aceasta am scris.

Noem⟨vrie⟩ 21 dni, 7221 ⟨1712⟩

Costandin vel ban

⟨Pe verso:⟩ Cartea lui vel ban Costandin Știrbei, za Comănești sud Gorj.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCI, doc. 22
Orig. rom.

68

București, 11 mai 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de slobozenie lui Vlad și fraților lui, feciorii lui Stănimir din Zîmbrești, care, pîrîți, fără dovezi, de Matei vătaf Bălăceanu că-i sînt rumîni au venit la divan să jure c-au fost totdeauna oameni liberi și s-au împăcat în schimbul sumei de treizeci de taleri.

O carte a Vladului cu frații lui, feciorii lui Stănimir den Zîmbrești de scăparea de rumînie.

Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi Vladului și fraților lui Dancoș și Oprea și Voico, feciorii lui Stănimir den Zîmbrești și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să aibă bună pace de rumînie de acum înainte de cătră Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul și feciorii și tot neamul lor. Pentru că cumpărînd Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul a treia parte de moșie den Zîmbrești cu rumînii, de la Negoiță sin Mihai păharnic și al jupînései Păunii den Zmîrdiștiță încă den zilele răposatului Șerban vodă, iar cînd au fost acum de cîtăva vréme încoace, s-au apucat Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul de acești oameni ce scrie mai ⟨sus⟩ [1], zicînd că-i sînt rumîni și să trag den rumîni den moșiia Zîmbreștii ce au cumpărat el.

Iar Vladul și cu frații lui știindu-se că nu sînt rumîni nici ei, nici părinții lor, nici i-au stăpînit nimeni și acum apucînd⟨u-i⟩ de rumînie s-au sculat în cîteva rînduri tot oameni buni bătrîni de ispravă, să vie în divan să jure pe cum că nu i-au pomenit nici pe ei, nici pe părinții lor să fie rumîni nimănui, ci au fost tot oameni slobozi. Și nefăcînd domniia mea divan de multe trebi ale țării s-au întorsu înapoi în 2—3 rînduri. Iar cînd au fost acum pe urmă, ieșind cu toți de față la divan în 2 rînduri și nefiind zapisul lui Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul de față, făr' decît numai un hrisov al boiariului domnii méle Șărban Greceanul treti vistier sin Papei Greceanul, în care carte scriia toate moșiile lor și scriia și de această parte de moșie den Zîmbrești cum că au avut rumîni și cu acel hrisov apuca pe Vladul și cu frații lui de rumînie, zicînd că să trag și ei dintr-acei rumîni. Și nefiind zapisul de față, domniia mea am poruncit să-l aducă și să aducă și mărturii oameni ca aceia să dovedească cu ade-

[1] Omisiune.

vărat că-i sînt rumîni, iar neaducînd, să jure Vladul cu 12 oameni bătrînî cum că nu sînt rumîni și să fie în pace.

Deci, Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul văzînd că n-are zapis și va să jure Vladul cu acei 12 oameni bătrîni și neștiind nici el cu adevărat să-i fie fost rumîni, ei den bună voia lor s-au voit să facă pace și să dea Vladul cu frații lui, lui Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul taleri 30 pentru pacé și i-au dat și Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul, i-au dat scrisoarea lui și zapisul lui, iscălit de dînsul și de toți boiarii divanului domnii méle, cum de acum înainte să fie Vladul și frații lui în pace și slobozi de rumînie, ei și feciorii lor de cătră dînsul și de cătră tot neamul lor, dupe cum am văzut domniia mea zapisul.

Drept acéia domniia mea încă am dat această carte a domnii méle Vladului și cu frații lui să fie în pace de rumînie de cătră Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul. Și am întărit această carte cu toți [1] sfatul și credincioși boiarii domnii méle: Costandin Știrbei vel ban i Gligorie vel vornec Băleanu i Șărban Grecean vel logofăt i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Ianache Văcărescul vel clucer i Iordache Crețulescul vel postelnic i Radul Dudescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Șărban Năsturel vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 25 de ani den domniia domnii méle în orașul scaunului domnii méle în București de Negoiță sin Negoiță logofăt ot Tîrgoviște.

Mai 11 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 549—550. Copie rom.

69

⟨București,⟩ 18 mai 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire oamenilor trimiși de Șerban vel sluger să ia de la locuitorii de pe moșia lui, Zimnicea, cîte patru bani de vită pentru suhat.

† Milostieiu bojiieiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, oamenilor boiariului domni méle Șărban vel slugér, Costandin Hierăscul i Matei pitarul, ca să fie volnici cu această carte a domnii méle de să aibă a luaré sohat după moșiia ce să chiamă Zămnicile [2] a boiariului domnii méle ce scrie mai sus, însă de vită, de bou, de cal, de vacă, di rîmători, di stupi, di oi, po bani 4 după obicéi, și de cătră nimini opreală să n-aibă.

Iar care nu și-ar da sohatul de voe, le-am dat domnia mea voe să-i apuce să-și dea sohatul făr' dă voia lor, au fie turcu, au sîrbu, au armean, au boiariu mare, au boiar de țară, pe toți să-i apuce să-și dea

---

[1] Așa în text.
[2] Adăugat cu altă cerneală.

sohatul făr' dă voia lor. Așijderea să apuce și pe cei ce nu-și vor fi dat sohatul an, să dea și aceia sohatul pe cîte vite vor fi avut, făr' dă voia lor.

Că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 18 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Io Costandin voievoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCLVII, doc. 101.
Orig. rom., pecete aplicată.

70

București, 7 iunie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Oprea și Radu, feciorii Albului, pe care jupîneasa Marica Albeasca voia să-i rumînească.

O carte a Oprii și a Radului feciorii Albului, de rumîniia ce-i apuca jupîneasa Marica Albeasca.

Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, Oprei și Radului feciorii Albului ot..... [1] și feciorilor lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum înainte de către jupîneasa Marica Albeasca și de către feciorii ei și de tot neamul ei, pentru că apucîndu-i jupîneasa Marica Albeasca de rumînie zicînd că îi sînt rumîni, și ei știindu-se că sînt oameni slobozi n-au putut îngădui să-i rumînească, ce au venit înaintea domnii ⟨mele⟩ la divan, de s-au jăluit, zicînd că-i apucă de rumînie. Deci domniia mea neputînd să le rumpu judecată den divan, nefiind jupîneasa Marica de față, i-am dat pe seama sfinții sale părintelui egumen ot Argeș și a boiariului domnii méle Alexandru șuf⟨ar⟩ ca să-i judece pe dreptate.

Și mergînd acolo cu toții de față înaintea părintelui Ghenadie egumenul și a lui Alexandru șuf⟨ar), ei într-altfel nu i-au putut judeca și îndrepta, neavînd jupîneasa Marica nici un dres pe dînșii, ci au dat lége să aducă Oprea și Radul 12 oameni să jure pe dînșii cum că n-au fost rumîni nici ei nici părinții lor, nici i-au pomenit să-i fie judecit cineva, și jurînd într-acestaș fel să fie ei slobozi de rumînie.

Și au adus 12 oameni bătrîni de au jurat în biserică cu mîinile pe sfînta evanghelie cum că nu sînt rumîni, nici i-au pomenit să-i fie rumînit cineva, ce au fost tot oameni slobozi.

Iar după acéia jupîneasa Marica nu s-au lăsat pe acea judecată, ce au mersu și înaintea sfinții sale părintelui Damaschin episcopul ot Rîmnec, fiind și Oprea și Radul de față înaintea sfinții sale ca să s⟨e⟩ judece, și și părintele episcopul neputînd într-altfel să-i judece, văzînd că părintele Ghenadie egumenul și cu Alixandru șuf⟨ar⟩ i-au judecat bine și pe dreptate, făr' decît numai ce au întrebat pe jupîneasa Marica, fost-au și ia de față cînd au jurat acei oameni au n-au fost ? ; și au zis că n-au

[1] Loc alb.

fost de față, nici știe să fie jurat acei oameni. Deci părintele Damaschin episcupul, de iznoavă au poruncit să aducă Oprea și Radul 6 oameni, și să dea și jupîneasa Marica alți 6 oameni, să jure acești 12 oameni, al doilea rînd, cum că nu iaste Oprea și Radul rumîni, ⟨și⟩ să aibă pace. Deci jurătorii care i-au dat jupîneasa Marica n-au cutezat să jure nici că sînt rumîni, nici că nu sînt, iar cei 12 jurători, ce au jurat mai 'nainte, ei zicea cum nu numai 12 oameni vor jura ce și mai mulți au poftit să jure. Și au jurat acești 12 oameni și înaintea sfinții sale, fiind și jupîneasa Marica de față în biserică cînd au jurat. Și după judecata sfinții sale au dat și carte de judecată Oprei și Radului cu feciorii lor ca să aibă pace de rumînie de către jupîneasa Marica Albeasca, pe cum am văzut domnia mea și cartea sfinții sale părintelui episcopului la mîna lor.

Drept acéia și domniia mea încă am întărit și am dat această carte a domnii méle Oprei și Radului cu feciorii lor, ca să aibă bună pace de către jupîneasa Marica Albeasca și de către feciorii ei și de către tot neamul ei, pentru că au rămas de judecată denaintea a doao judecăți. Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioșii boiarii domnii méle: Costandin Știrbéi vel ban i Grigorie Băleanul vel vornic i Șărban vel logofăt i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Ianachie Văcărescu vel clucer i Iordachie Crețulescu vel postelnic i Radul Dudescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Șărban Hierăscul vel sluger i Neagoe Topliceanu vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al doaozeci și cinci de ani den domniia domnii méle în orașul domnii méle în București, de Negoiță sin Negoiță logofăt tîrgoviișteanul.

Mesița iunie 7 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 572 v—573.

Copie rom.

71

⟨București,⟩ 23 iunie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă în divan și dă carte de apărare lui Ion și Vlad, rumîni de pe moșia Vulpeni, care s-au răscumpărat de la pitarul Constantin Corbeanu cu „patru suflete de țigani", împotriva mănăstirii Surpatele ce voia să-i rumînească.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi Stoicăi cu frații lui anume Ion și Vlad care au fost rumîni după moșiia Vulpéni ot sud...[1] ce au fost a lui Costandin pitar Corbean⟨ul⟩ dată de zestre de soacră-sa jupîneasa Stana Drăgoiasca chiurciubășoae, ca să fie în pace și slobozi de rumînie, ei și cine să va trage dintr-înșii, de către tot neamul lui Costandin pitar, ginerile jupînései Stanei Drăgoiascăi și de către tot

[1] Loc alb.

neamul ei și de către mănăstirea Surpatele, pentru că acești oameni ce scriu mai sus fiind rumîni după moșiia Vulpeni, și acea moșie fiind a jupînésii Stanii Drăgoiascăi, s-au fost dat de zestre gineri-său, lui Constandin pitar cu toți rumînii.

Deci Costandin pitar dîndu-le voe acestor ce scriu mai sus ca să s⟨e⟩ judecească, răscumpăratu-sau de către dînsul cu 4 suflete de țigani, anume: Stancul, țiganca lui, Ana, și feciorul lui, Ilie, și cu o fată a lui anume Traga, cu zapis de la mîna lui, iscălit de dînsul precum am văzut și domniia mea.

Deci întîmplîndu-să moarte jupînesii lui Costandin pitar, fétii jupînésii Stanii Drăgoiascăi chirciubășoaei și murind și Costandin pitar și nerămîindu-le copii de trupul lor, și-au luat jupîneasa Stana înapoi moșiia aceasta Vulpéni și altă zestre cîtă au dat lui Costandin pitar. După acéia jupîneasa Stana au fost vîndut această moșie Vulpéni lui Iordan căpitan Zătreanul și neîngăduind domniia mea, fiind această moșie pă lîngă alte moșii ale domnii méle, i s-au lepădat banii ce au dat și au luat această moșie Vulpéni doamna domnii méle Mariia, cu toți rumînii. Însă după ce o au luat, o au dat și doamna domnii méle de danie la mănăstirea Surpatele și căutînd mănăstirea Surpatele de au strînsu rumînii ce au fost din Vulpéni, aflîndu-să acești rumîni judeciți, răscumpărîndu-să de către Costandin pitar cu 4 suflete de țigani și apucîndu-i mănăstirea Surpatele să-i rumînească, ei au venit înaintea domnii méle în divan, de s-au jăluit, arătînd zapisul lui Costandin pitar de răscumpărătoare.

Într-acéia și domniia mea am socotit împreună cu toți boiarii domnii méle cum de vréme ce au răscumpărat Costandin pitar, să fie răscumpărați și oameni slobozi, numai țiganii aceia ce scrie în zapisul de răscumpărătoare, de unde vor fi a sta, să-i dea la mănăstirea Surpatele să fie în loc acestor rumîni.

Drept acéia și domniia mea încă i-am dat cartea domnii méle Stoicăi cu frații lui Ion și cu Vlad, ca să fie în pace și slobozi de rumînie, iar mănăstirea Surpatele să stăpînească țiganii aceștia care scrie mai sus cu pace. Inaco da nest, i is⟨pravnic⟩ rece gospodstva mi.

Mesița iunie 23 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 577—577v.

72

Tîrgoviște, 20 septembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare mai multor locuitori moșneni din satul Rîmești (Vîlcea) care și-au vîndut părțile de moșie mănăstirii Hurez, să nu fie apucați de rumînie, fiind oameni liberi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Basarab voevod i gospodar vsoe zemli Ungrovlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi acestor megiași din satul Rîmeștilor sud Vîlcea care și-au vîndut toată funiia furcească ce au avut în hotarul Rîmeștilor, sfintei mănăstiri

Hurezii, anume Dumitru Bălănescul i Nicola i Pătru i Nistor i Vladul i Andronie Păişăscul i Dima i Vladul, i Radul i Filip i Radul Buşac i Ion i Lazăr, du peste tot hotarul, însă stînjini trei sute i patru şi feciorilor lor şi a tot neamul lor. Şi lui Iane Zgîrcei i Costandin sin Marco i Stoica i lui Ion i lui Simeon i lui Ion a Bucăcioaei i lui Ion sin Nedelco i lui Moisi i Radului Negoi i Iancului Bobocii şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşi din satul Rîmeştii care şi-au vîndut toată partea lor de moşie ce să chiamă funia Naneşilor, du peste tot hotarul Rîmeştilor, aceştii sfinte mănăstiri Hurezii cu zapisul lor, însă stînjăni 168. Şi lui Pătru Buclea i lui Crăciun i Radului i Hrizei i sin Istratie i Vladului i lui Ion Doanda i lui Efrem Doanda i Radului Doanda i Ghinei i lui Iane sin Manasii i lui Socol i Radului i Radu⟨lu⟩i Borcea i popei Simei şi Radului şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşii din satul Rîmeştii care şi-au vîndut partea lor de moşie du peste tot hotarul Rîmeştilor cu plaiurile, cu munţii, ce să chiiamă funiia ţarogească, mănăstirii Hurezii, stînjini 176 pol cu zapisul lor. Şi lui Costandin feciorul popei Oprei şi lui Pătru şi Brătuleţului şi Nicolei şi lui Ion şi lui Grigore şi lui Filip şi lui Ion şi Radului şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşii din satul Rîmeştii, care şi-au vîndut toată partea lor de moşie din Rîmeşti, du peste tot hotarul, cu plaiurile, cu munţii, sfintei mănăstiri Hurezii, ce să chiamă funiia gogoţască, însă stînjeni 177 cu zapisul lor. Şi lui Eftemie Şatavei şi popei lui Crăciun şi lui Dragomir şi Radului şi lui Ion Cozmei şi lui Dumitru sin Istratie şi lui Stan feciorul popei lui Marin şi lui Stan şi lui Pătru şi lui Istratie feciorul lui Grigorie şi lui Ion şi Vladului şi lui Dumitru feciorul lui Iane şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşi din satul Rîmeştii care şi-au vîndut toată partea lor de moşie cîtă au avut în hotarul Rîmeştilor, cu munţii şi cu plaiurile, sfintei mănăstiri Hurezii, ce ⟨să⟩ chiamă funiia grozască, însă stînjeni 198 cu zapisul lor, ca să fie în pace de bănuiala rumîniei, ei şi copiii lor şi tot neamul lor de către sfînta mănăstire Hurezii şi de către tot soborul sfintei mănăstiri, nimic val sau bănuială să n-aibă, nici în zilele domniei méle, nici în urma vieţii domnii méle.

Pentru că fiind ei moşnéni din sat din Rîmeşti, cînd au fost în zilele domniei méle, leat 7221, au luat părintele Ioan înpreună cu megiiaşii dintr-acest sat din Rîmeştii 6 boiari hotarnici, dinpreună cu sluga domniei méle vel portar, de au hotărît şi au ales întîi partea de moşie a rumînilor, după cum scrie mai sus că i-am dat domnia mea la sfînta mănăstire. Apoi au ales şi părţile acestor megiiaşi din Rîmeşti cine pă cît au avut. Iar după acea hotărnicie s-au sculat toţi megiiaşii cîţi avea moşie în Rîmeşti, de a lor bună voe, nesiliţi de nimenea, şi au mers la părintele Ioan arhimandritul de la sfînta mănăstire Hurezii de şi-au vîndut toate funiile şi părţile lor de moşie, cine cît au avut într-acest hotar al Rîmeştilor şi după munţi şi după plaiuri cu zapise de la mîinile lor, dupre cum mai sus arată. Deci temîndu-să ei ca să nu-i învăluiască mănăstirea de rumînie vreodinioară, au altcineva în urma vieţii domnii méle, după cum mulţi cu vréme năpăstuiesc, au poftit ca să aibă carte la mîinile lor. Întru care domniia mea dinpreună cu părintele Ioan arhimandritul şi cu tot soborul sfintei mănăstiri, ştiindu-i că sînt oameni slobozi moşnéni dintr-acest sat din Rîmeşti, le-am dat această carte a domnii méle la mîinile lor ca să fie în pace de bănuiala rumîniei, ca nişte

oameni slobozi, de nimini nici un val și nici o bîntuială să n-aibă. Și după cartea domnii méle le-au făcut și părintele Ioan arhimandritul cartea sfinției sale și a tot soborul sfintei mănăstiri la mîinile lor. Și am întărit cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii cei mari ai divanului domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Grigorie Băleanul vel vornic i pan Șărban Grecean⟨u⟩ vel logofăt i pan Ștefan Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bojoreanul vel vistiiar, i pan Enache Văcărescu vel cliucer i pan Iordache Crețulescul vel postelnic i pan Radu Dudescu vel păharnic i pan Pană Negoescul vel stolnic i pan Radul Cantacuzino vel comis i pan Șărban Hierescu Năsturel vel sulger i pan Neagoe Toplicean vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta întru al doaozăcilea și cinci de ani den domniia domnii méle aici în orașul scaunului domnii méle în Tîrgoviște, de Gherghie logofețelul sin Iane logofăt.

Meseța septemvrie 20 dni, leat 7222 ⟨1713⟩

Io Costandin voevod

Costandin Conțescul vtori logofăt

† Această copie s-au scos den cuvînt în cuvînt dupe hrisovul răposatului Costandin vodă Brîncoveanul, care hrisov iaste la mîna moșnénilor den Rîmești.

Deci la comisionul ce am fost noi 4 boiari rînduiți la hotărîrea moșii Rîmeștilor, la anul 7245 fev⟨ruarie⟩ 16 dni, l-au scos moșnénii la noi pentru îndreptarea părților moșii.

Iordache F⟨ă⟩rc⟨ășanu ?⟩ mart⟨or⟩, Preda Boj⟨o⟩reanu, Mihai Roș⟨u ?⟩, Tanasie Rom⟨a⟩nescul căpitan

⟨Pe verso:⟩ Izvod după hrisovul Rîmeștilor.

⟨În altă parte:⟩ S-au scris la condică.

...[1] logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 20.
Copie rom.

73

Tîrgoviște, 13 octombrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă pricina boierilor Rudeni, împotriva cărora locuitorii din Vulturești și Linești (Olt), s-au ridicat cu reclamație că au fost rumîniți cu sila de logofătul Tudosie Rudeanu, și hotărăște ca țăranii din aceste sate să fie rumîni.

O carte a Diicului feciorului Diicului pitar pentru moșiia Vultureștii de Sus și de Jos i satul Lineștii cu rumîni.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi slugii domnii méle Diicului, feciorul Diicului pitar Rudeanu, nepot lui Tudosie biv vel logofăt și cu verii lui Hrizea i Dumitrașco, nepoții lui Dumitrașco clucer Murgescul și cu feciorii lor, ca să le fie lor satul Vultureștii de Sus și

[1] Indescifrabil.

Vulture știi de Jos și satul Lîneștii ot sud Olt, toate satele cu toate hotarăle și cu toți rumînii și cu tot venitul din Cîmpu, din pădure, din apă și cu silîștea acestor sate du peste toate hotarăle, din hotar pîn' în hotar, pre hotarăle cele bătrîne și prin semne, pentru că aceste trei sate ce scriu mai sus fost-au mai dinainte vréme toți judeci megiiași cu moșiia lor; iar după acéia ei cu toții din bună voia lor s-au vîndut rumîni cu toată moșiia lor lui Tudosie biv vel logofăt Rudeanul, strămoșul Diicului fecior Diicului pitar și a verilor lui ce scriu mai sus, făr' de nici o silă.

Iar după acéia trecînd multă vréme, întîmplatu-s-au lui Tudosie logofăt de au pribegit în țara Moldovei și rămîind acéste sate făr' de stăpînire, ei s-au rădicat cu toți de au mersu înaintea lui Șărban vodă cel bătrîn de s-au plînsu zicînd cum că le-ar fi făcut Tudosie logofăt silă și le-au dat banii și i-au rumînit făr' de voia lor. Deci Șărban vodă după jalba lor le-au dat voe de s-au răscumpărat de rumînie de către domnie. Iar după acéia Tudosie logofăt viind din pribegie aici în țară, el au fost mersu la Șărban vodă de s-au fost plînsu cum că acéste sate s-au răscumpărat de către domnie făr' de dreptate. După acéia, Șărban vodă au fost judecat pre dreptate și au dat lui Tudosie logofăt de au întorsu toți banii acestor săténi dintr-acéste sate ce scriu mai sus al doilea rînd în divan în mîinile lor și au rămas să fie rumîni precum au fost și mai înainte și au avut Tudosie logofăt și cartea lui Șărban vodă de pîră și de rămas pre acéste sate ce au fost pierdute cînd au venit ungurii de au scos pe Alexandru vodă de aici din țară.

Iar după acéia, acéste sate, ei nu s-au lăsat nici așa, ci iar au rădicat cu pîră și au venit înaintea Radului vodă Șărban de s-au pîrît de față cu Vlad logofăt, feciorul lui Tudosie logofăt și așa pîra cum că i-au rumînit Tudosie logofăt cu sila făr' de dreptate. Într-acéia și Radu vodă Șărban, domnia lui, au judecat și au dat lége cu 12 boiari pre răvașă domnești ca să jure cum că le-ar fi făcut Tudosie logofăt silă. Deci cînd au fost la zi, ei n-au putut să jure, ci și-au mutat zi după zi pîn' în trei rînduri și ei tot nu s-au putut apuca de lége, ci au rămas să fie rumîni și de atunci au fost tot rumîni cu pace pîn' în zilele răposatului Matei vodă.

Deci cînd au fost atunci, iar rumînii din Vulturești, iar s-au rădicat cu pîră și au mersu cu Andrei slugér și cu frații lui înaintea lui Matei vodă la divan de s-au întrebat de față. Și așa pîra rumînii cum că ei nu s-au vîndut lui Tudosie logofăt rumîni, nici moșiia lor, ci le-au făcut silă. Într-acéia Matei vodă i-au judecat și le-au dat lége 12 megiiași pre răvașă domnești. Deci cînd au fost la zi au fost jurat rumînii rău. Iar după acéia Andrei slugér și cu frații lui, Radul i Vlad cu verii lor Preda i Tudosie au luat lége peste lége 24 de boiari pre răvașă domnești de au jurat toți cu sufletele lor cum că s-au vîndut satul Vultureștii de Sus i de Jos i Lineștii, rumîni, încă din zilele lui Simeon vodă la Tudosie logofăt pe bani gata de bună voia lor, făr' de nici o silă cu toată moșiia lor și precum le-au dat Tudosie logofăt banii toți și al doilea rînd în zilele lui Șărban vodă cel bătrîn, fiind ispravnic la jurămînt Calciul vel portar și au fost rămas acéste sate ce scriu mai sus de judecată și de lége dinaintea lui Matei vodă. Și au fost trimis domniia de au prădat pe cei 12 jurători de au luat gloabă de la unul cîte 6 boi pentru că au jurat strîmbu,

precum am văzut și domniia mea cartea răpăosatului Matei vodă, leat 7142 la mîna lui Andrei slugér și a fraților lui și a verilor lui, așa mărturisind precum scrie mai sus. Și de atunci încoace tot au stăpînit Rudénii acéste sate cu pace pîn' acum în zilele domnii méle.

Iar după ce au trecut 24 de ani din domniia domnii méle, iar Simeon, feciorul Radului, nepot Stanciului den Linești și Ion feciorul lui Dragomir, nepotul lui Dragomir cel bătrîn, ei s-au rădicat cu pîră și au venit înaintea domnii méle de s-au întrebat de față cu Diicul feciorul Diicului, nepotul lui Tudosie logofăt Rudeanul, scoțînd o carte a Radului vodă, leat 7176 de s-au cetit înaintea domnii méle în divan, scriind într-acea carte cum că s-au pîrît părinții acestor oameni ce scriu mai sus cu Dumitrașco clucer Murgescul apucîndu-i pentru rumînie, zicînd Dumitrașco clucer cum că i-ar fi cumpărat moșu-său, Vladul logofăt de la banul Radul Buzescul. Apoi s-au adevărat că n-au fost acești oameni rumîni Radului banul Buzescul, nici au avut el cu acești oameni treabă, ci au rămas acești oameni să fie în pace de rumînie de către Dumitrașco clucer Murgescul. Și au scos și Diicul, feciorul Diicului pitar Rudeanul, cartea răposatului Matei vodă ce scrie mai sus, scriind toate judecățile acestor răposați domni. Într-acéia domniia mea înpreună cu toți boiarii domnii méle foarte bine am adevărat cum că le-ar fi dat Radul vodă acea carte pre numele lor ca să aibă pace de rumînie, iar ei ca niște oameni răi și ficléni au făcut meșteșuguri la facerea cărții, de au fost pus și moșiia Lineștii și după adeverință am fost pus domniia mea de au scos moșiia Lineștii cu chinovari den cartea Radului vodă și au rămas să o ție Diicul cu pace cu toți rumînii afară din Simion, feciorul Radului, nepotul Stanciului, și afară din Ion, feciorul lui Dragomir, nepotul lui Dragomir cel bătrîn cu feciorii lor, iar Vultureștii de Sus și Vultureștii de Jos să le stăpînească Diicul cu verii lui cu pace și să ție care pe unde scrie zapisele de înpărțeală, însă Diicul feciorul Diicului pitar să ție den Recea pîn' în hotarul Stoicénilor în frasin și pîn' în Gărnița cu Pietrile, iar verii lui, Hrizea și Dumitrașco, să ție din Recea în sus pîn' în apa Cungrii și pîn' în Scorușul cel mare să le fie moșie ohabnică în véci.

Și iar să fie Diicului moșiia ce să chiamă Călinești după apa Cungrei ot sud Argeș, toată cu tot hotarul, pentru că această moșie fost-au a jupînésii Vilaei care au fost mătușa Diicului pitar și neavînd feciori, cînd au fost la moartea ei, fost-au dăruit-o nepotu-său Diicului pitar, tatăl Diicului, și cît au fost Diicul viu tot au stăpînit-o cu pace, iar după moartea Diicului pitar s-au sculat Hrizea Murgescul înpreună cu Vladul i Socol, feciorii Vladului paharnic Rudeanul, de au luat această moșie Călinești, neavînd nici o treabă și au dat-o la mănăstirea Flămînda ... [1]

⟨1713, 13 octombrie⟩

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 530—532. Copie rom.

---

[1] Urmează pricina care nu interesează fiind un conflict între stăpînii de pămînt.

74

⟨Bucureşti,⟩ 17 noiembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din satul Sălătruc să dea dijma cuvenită mitropoliei pentru tot ce folosesc de pe moşia ei pe care locuiesc.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao tuturor sătênilor i slujitorilor şi altor oameni care veţi fi şăzînd la Sălătruc. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire că aici la domniia mea, spuse sfinţiia sa părintele vlădica, zicînd cum că avînd sfinţiia sa moşie acolo la Sălătruc vă hrăniţi pe acea moşie şi o mîncaţi cu vitele şi ce iaste dijma dăn céle ce faceţi pe moşie, nu daţi nimic.

Dă care lucru, iată că vă poruncescu domniia mea să căutaţi măcar ce fel dă om să va fi hrănind pe acea moşie, să-şi dea dijma din toate, să nu ne mai spue sfinţiia sa că aţi stătut înpotrivă dă n-aţi vrut să daţi dijma, că apoi să ştiţi că voi trimite domniia mea dă vă va apuca dă veţi da tot făr' de voia voastră şi veţi da şi treapăd.

Într-alt chip să nu faceţi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Noem⟨vrie⟩ 17 dni, leat 7222 ⟨1713⟩

Însă să vă daţi sohatul dă vară, dă vită po bani 3.

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., *Mitropolia* București, pach. CCCXIII, doc. 10.
Orig. rom., pecete aplicată.

75

Tîrgovişte, 20 noiembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte judecata făcută de marele ban al Olteniei, Constantin Ştirbei, între Iarca stegarul cu verii lui, slujitori păhărnicei în Mehedinţi şi egumenul mănăstirii Strehaia, care voia să-i rumînească, dîndu-le carte de apărare.

† Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi, Arcăi stegariului cu verii lui cîţi să vor trage din Oprea, omul hăţiganul, şi lui Drăghici Căpăţînă cu verii lui cîţi să vor trage din Pătru Mihăescul care sînt slujitori păhărnicei ot sud Mehedinţi, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de cătră sfînta mănăstire Strehae, pentru că aceşti oameni ce scriu mai sus, încă mai denainte vreme au fost moşii şi părinţii lor şi ei pînă acum tot oameni slobozi dă rumînie. Iar cînd au fost mai în trecuta vreme dă sînt doi ani, ridicatu-s-au părintele Sava, egumenul ot Strehae, fără nici o judecată de i-au pus la închisoare, zicînd că sînt rumîni mănăstirii. Deci aceşti oameni ce scriu mai sus ştiind că nu sînt rumîni nici mănăstirii, nici altu nemănui, au venit la domniia mea de s-au jăluit cum că-i înpresoară Sava egumenul şi-i face rumîni mănăstirii pi'ntregul.

Şi domniia mea după a lor jalbă, am poruncit cinstitului şi credinciosului boiarului domnii mele Costandin Ştirbei vel ban, ca să le facă dreptate cu egumenul de la Străhaia. Şi trimiţînd boiariul domnii mele

Costandin Știrbei vel ban într-atîtea rînduri ca să vie Sava egumenul și fiind bolnav n-au putut ca să vie. Deci boiariul domnii mele ce scrie mai sus, după porunca domniei mele, vrînd ca să isprăvească această judecată și neputînd într-alt chip, fiind Sava egumenul bolnav, fost-au rînduit pe boiariul domniei méle Staico postelnicul Bengescul i Negoiță slugeriul i Pătru vătaful, ispravnicul ot scaunul Craiovei, de au mersu la părintele Sava egumenul la gazdă și dinpreună cu Coanda căpitan i cu Iarca steg⟨arul⟩ cu ceata lui și așa au dat sama Sava egumenul către Staico postelnicul Bengescul și către Negoiță slugériu i către Pătru vătaf, cum că acești oameni sînt rumîni mănăstirii.

Și întrebînd pe Sava egumenul, are niscari scrisori sau alt teméi pe acei oameni, cum ca să fie rumîni mănăstirii, iară Sava egumenul au dat seamă către acești boiari că alte scrisori nu sînt făr' decît au găsit o foae la un om anume Lațco, scriind rumînii mănăstirii într-acea foae, și au fost scrise și numele moșilor acestor oameni, care foae au fost citit Conda căpitan de sus pînă jos și cum că într-acestaș chipu i s-au spus și Conda căpitan, că într-acea foae au fost și moșii acestor oameni scriși și sînt rumîni adevărați.

De care fiind și Conda căpitan față, el au dat seamă că acea foae o au citit de sus pînă jos și n-au fost scris Oprea omul hățigan, nici Pătru Mihăescul, moșii acestor oameni, nici au grăit el către Sava egumenul, că sînt acești oameni rumîni mănăstirii Strehaii. Și spuînd acéste toate Staico postelnic Bengescul i Negoiță slugériu i Pătru vătaf, boiariul domnii méle Costandin Știrbei vel ban și fiind față și Sava egumenul și văzînd boiarul domnii mele că plîngu acești oameni iar de nedreptate, au întrebat pe Conda căpitan și aceasta fost-au acea foae cu vreo pecéte domnească au iscălitură, au domnească au boerească, au n-au fost ?. Și Conda căpitan au spus înaintea boiariului domnii mele ce scrie mai sus că n-au fost acea foae nici cu pecete domnească, nici boerească, nici iscălită de nimeni, făr' decît au fost o foae cu niște nume scrise, iar părinții au moșii acestor oameni n-au fost scriși.

Deci boiarii domnii mele, Costandin Știrbei vel ban, socotind că va fi umblînd Coanda căpitan cu nescari meșteșuguri, așa au judecat ca să meargă Conda căpitan în sfînta biserică să mărturisească cum că într-acea foae n-au fost scriși Oprea, omul hățigan, nici Pătru Mihăescul, moșii acestor oameni. Și zicînd Conda căpitan că va mărturisi într-acestaș chip, boiarul domnii mele Costandin Știrbei vel ban au rînduit iar pe acești 3 boiari de au fost și au văzut cu ochii lor pénă au mărturisit Conda căpitan într-acestaș chip.

Deci dumnealui vel ban vrînd ca mai bine să adevereze, nici pe mărturiseala Condii căpitan n-au lăsat, ci au judecat ca să jure Iarca stegariu cu verii lui și cu ceata lor ce scrie mai sus în biserică cu mîinile pre sfînta evanghelie, cu sufletele lor, înpreună cu 24 de slujitori din județul Mehedinților, cum că Oprea, omul hățigan, și cu Pătru Mihăescul, moșii lor, niciodată n-au fost rumîni mănăstirii Strehaii, nici părinții lor, nici altora, și de cînd s-au făcut mănăstirea, alt egumen nu i-au mai apucat să-i rumînească nici pe ei nici pe părinții lor, fără decît numai acum. Și după judecată Arca stegar cu ceata lui și cu verii lui și-au adus toată legea deplin și au mersu în biserica domnească de la Craiova de au jurat toți pre rînd cu sufletele lor cum arată judecata mai sus, fiind

ispravnici la jurămînt cei trei boiari ce sînt mai sus ziși, dupe cum am văzut domniia mea și cartea dumnealui vel ban la mîna Iarcăi stegariu, de lége și de judecată.

Drept aceea și domniia mea încă am mai întărit și am dat această carte a domnii mele Iarcăi stegar cu verii lui și lui Drăghici Căpățînă ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie, ei și cine să va trage dintr-înșii de către mănăstirea Strehaia.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii mele: pan Costandin Știrbei vel ban i pan Gligorie Băleanul vel vornec i pan Șărban Greceanul vel logofăt i pan Ștefan Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bojoreanul vel vistiari i pan Ianache Văcărescul vel clucer i pan Iordache Grețulescul [1] vel postelnic i pan Radu Dudescul vel paharnic i pan Pană Negoescul vel stolnec i pan Radu Cantacuzino vel comis, pan Șărban Fierăscul vel sluger i pan Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnec Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 25 de ani den domniia domnii mele, în orașul scaunului domnii mele în Tîrgoviște, de Anghelachie logofețelul sin Mihai logofăt ot Tîrgoviște.

Mesița noemvrie 20 dni, leat 7222 ⟨1713⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 599v—601. Copie rom.

76

⟨Tîrgoviște,⟩ 7 decembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte lui Radu Piticul, rumîn al mănăstirii Căldărușani și ispravnic al moșiilor mănăstirii, să aibă împuternicirea de a lua tot venitul moșiei Trăisteni (Prahova).

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi Radului Piticul care iaste rumîn mănăstirii Căldorășanii, și l-au pus părintele egumen ispravnec după moșiile mănăstirii, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle ca să aibă a căuta și a lua tot venitul după moșia mănăstirii ce să chiamă Trăisténii ot sud Prahova, și din muntele Curcumazul în piscul Roșcăi și din muntele Radoslavul și din muntele Văii Négrei din munți du pă la stîni, măcar orice fel dă om ar fi avînd stîni acolo pe acea moșie și pe acei munți ce scriu mai sus, pe toți să-i apuce să-și dea adetul după obicéi și dă către nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi

Dec⟨hemvrie⟩ 7 dni, leat 7222⟨1713⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldărușani, pach. XXX, doc. 9. Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Corect: Crețulescul.

77

București, 20 aprilie 1714

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, întărește mănăstirii Cîmpulung satul Bădești cu toți rumînii, în urma judecății la divan, unde aceștia au prezentat „cărți mincinoase“ de libertate, cumpărate de la boierul Stanciu din neamul Dolofanilor, care au stăpînit în trecut satul Bădești.

Milostieiu bojieiu Io Ștefan Cantacuzino voevod i gospodin vsoe zemle Ungrovlahiiscoe. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri den orașul domnii méle den Cîmpulungu, unde să prăznuiaște hramul Adormirii prea sfintei stăpînii noastre născătoarii de dumnezeu și pururea fecioară Mariia și părintelui Theofan egumenul și a tot săborul sfintii mănăstiri, ca să fie sfintii mănăstiri, tot satul Bădeștii după rîul Doamnii ot sud...[1] și cu toți rumînii, den cîmpu, den pădure, den apă și du priste tot hotarul cît să va alége pînă unde să hotărașțe cu satul Domneștii și cu satul Rătivoeștii, pentru că acestui satu Bădeștii și cu toți rumînii, au fostu dat și închinat la sfînta mănăstire, încă mai denainte vréme dă răposatul Neculae Alixandru voevod, feciorul răposatului Băsărab voevod, nepotul Negrului Radului vodă, ce le sîntu trupurile lor îngropate la această sfîntă mănăstire. Care acest sat Bădeștii ce scrie mai sus, cu rumînii, au fostu mai denainte vréme sat domnescu, iar după acéia Necolae Alexandru voevod, domniia lui au cugetat întru inima sa pentru sufletul lui și al părinților lui de au dat și au închinat la această sfîntă biserică den Cîmpulungu, satul Bădeștii și cu toți rumînii, fiindu atunci biserică domnească de mir, ca să fie sfintii biserici de întărire și preoților cîți să vor afla lăcuitori, de hrană, iar domnii lui și răposaților părinților domnii lui, vécinică pomenire. Și după acéia tot au stăpînit sfînta biserică Cîmpulungul acestu satu Bădeștii și cu toți rumînii cu bună pace pînă la 180 de ani.

Deci, atunci fostu-s-au sculat un boiar anume Badea Boloșin stolnicul de au luat satul Bădeștii și cu toți rumînii de la sfînta biserică, făr' de nici o judecată numai în silă și-n putérea lui, ca un om rău și netemătoriu de dumnezeu, și au fostu răbdătoare sfînta biserică Cîmpulungul pînă în zilele Radului vodă, feciorul Mihnii vodă.

Deci, cîndu au fostu atunci, știindu preoții ce era atunci la această sfîntă biserică, cum că acestu satu Bădeștii și cu toți rumînii au fostu dat de danie de răposatul Neculae Alixandru voevod, n-au îngăduit, ci au fostu mersu la divan înaintea Radului vodă, feciorul Mihnii vodă, de s-au jăluit de această silă și nedreptate ce le-au făcut Badea Boloșin stolnecul de le-au luatu satul Bădești și l-au fostu vîndutu la boiarii ce s-au chiemat Dolofani.

Într-acéia, preoții de la această sfîntă biserică, avîndu multă pîră și gîlceavă cu Badea stolnicul Boloșin și cu Dolofanii înaintea Radului vodă, plîngîndu-să de nedreptate, și scoțîndu o carte bătrînă a răposatului Necolae Alixandru voevod de daniia aceștii moșii cu rumînii și o sfîntă icoană, chipul prea sfintii de dumnezeu născătoare ce iaste și acum în sfînta

---

[1] Loc alb.

mănăstire în Cîmpulungu, în care sîntu scrise toate milele acei sfinte bisérici, și arătîndu-să în divan înaintea Radului vodă, s-au găsit și satul Bădeștii cu toți rumînii și cu tot hotarul scris și dați la sfînta mănăstire Cîmpulungul de Neculae Alexandru voevod. Intr-acéia răposatul Radul vodă au căutat și au judecat pre lége și pre dreptate denpreună cu prea sfințitul chir Luca ce au fostu mitropolit atuncea și cu alți boiari mari ai divanului domnii lui, și au dovedit cum că Badea Boloșin stolnecul au luat satul Bădeștii și cu rumînii de la sfînta bisérică în silă și făr' de dreptate, și după adeverința ce au făcut Radul vodă, au dat satul Bădeștii și cu toți rumînii ca să le stăpînească iar sfînta bisérică Cîmpulungul pă cum l-au stăpînit și mai nainte vréme, și au rămas Badea Boloșin stolnecul și cu Dolofanii de lége și de judecată den divan denaintea Radului vodă.

Numai, întîmplîndu-să Radului vodă de au lipsit den domniia Țării Rumînești, și mergîndu domnu la Moldova, n-au apucat preoții, fiindu un lucru foarte grabnecu, ca să facă cartea Radului vodă de judecată și de rămas pentru acestu satu Bădeștii și cu rumînii, cum scrie mai sus, ci au rămas făr' de carte.

Deci Badea stolnecul și cu Dolofanii, ei ca niște oameni răi, iar s-au sculat în silă și făr' de dreptate știindu că n-are sfînta bisérică carte de judecata Radului vodă și de rămas.

Și iar au luat satul Bădeștii cu rumînii, al doilea rînd pre seama lor. Deci după acéia, în urma Radului vodă viindu Alixandru vodă domnu Țării Rumînești, iar preoții de la această sfîntă bisérică, ei iar au fostu mersu cu jalbă înaintea lui Alixandru vodă de s-au întrebat de față cu Badea Boloșin stolnecul și cu Dolofanii. Și au fostu spus preoții toate acéstea cîte scriu mai sus, cum că s-au judecat înaintea Radului vodă și au rămas Badea Boloșin stolnecul și cu Dolofanii de judecată și n-au apucat preoții să-și facă cartea Radului vodă dă rămas. Intr-acéia Alixandru vodă luîndu iarăși seama pă amăruntul, au adăvărat și domnia lui că sîntu Dolofanii oameni răi și umblă cu meșteșuguri și judecata Radului vodă iaste bună, și după judecata ce au făcut și domnia lui au dat satul Bădeștii și cu toți rumînii den divan să-l stăpînească sfînta bisérică cu pace întărind și cu hrisovul domnii sale.

Deci, după acéia, Alixandru vodă lipsindu den domnie și viindu Gavrilă Moghilă voevod, domnu și stăpînitor Țării Rumînești, iar Dolofanii la al trăilea domnu, ei s-au rădicat cu pîră păste toate judecățile și divanurile ce au avut la domnii ce scriu mai sus și au mersu înaintea domnii sale în divan de s-au pîrît cu preoții tot pentru acestu satu Bădeștii și cu rumînii, ca să-l ia. Iar preoții au scos toate hrisoavele de judecățile domnilor ce scriu mai sus și de rămas. Și luîndu și domnia lui iarăși seama cu amăruntul, foarte bine și în dreptate au adăvărat cum că toate judecățile domnilor ce scriu mai sus au fostu bune și drépte, numai Dolofanii fiindu oameni răi și tirani, s-au fostu nevoit în tot chipul ca să ia acestu ⟨sat⟩ Bădeștii și cu rumînii în silă neavînd nici o treabă să păgubească sfînta bisérică. Intr-acéia, domniia lui, încă au judecat denpreună cu toți cinstiții dregători boiarii divanului domnii lui, pe dreptate, și au dat acest sat Bădeștii și cu toți rumînii să-l stăpînească iar sfînta bisérică Cîmpulungul, cu pace, pe cum l-au stăpînit și mai nainte vréme, întărindu și cu hrisovul domnii lui în care s-au fost în-

cheiat toate judecățile domnilor ce scriu mai sus, după cum l-am văzut domnia mea.

Iar după acéia, surpîndu-să și stricîndu-să sfînta biserică, și trăgîndu-să din neamul răpoosatului Matei vodă den Băsărăbești, și văzîndu-o domnia sa surpată și stricată, a cugetat întru inima sa pentru sufletul lui și al părinților lui, dă o a zidit de iznoavă den temeliia ei, și o au făcut mînăstire mare și obște de călugări precum să și véde și au dat milele ce au avut sfînta biserică de la alți răposați domni, toate, și au fostu dat *și acestu satu Bădeștii cu toți rumînii, iar la sfînta* mănăstire, precum au fostu dat și mai denainte vréme, de Neculae Alexandru vodă, feciorul lui Băsărab voevod, nepotul Radului Negrului vodă, ca să le stăpînească sfînta mănăstire în veac, și tot le-au stăpînit cu pace pînă acum în zilele domnii méle, la leat 7222 în anul dentîi al domnii méle. Deci cînd au fostu acum, iar un Stanciu den neamul Dolofanilor, avîndu niște cărți mincinoase de la părinții lui de cîndu au fost pîrăle ce scriu mai sus, el s-au sculat de le-au vîndut acestor rumîni den satul Bădești.

Deci ei cu acele cărți mincinoase s-au sculat cu pîră și cu gîlceavă asupra sfintii mănăstiri, zicîndu că nu sînt rumîni ci sîntu oameni slobozi. Intr-acéia părintele Theofan egumenul știindu că acești oameni sîntu rumîni mănăstirii ohabnici, cu tot satul Bădeștii, dați cu hrisoave de răpăosații domni ce scriu mai sus, și stăpînindu-i atîta vréme, nu i-au îngăduit, ci au venit de s-au întrebat de față înaintea domnii méle în divan cu toți rumînii den satul Bădeștii. Și scoțîndu părintele Theofan egumenul, hrisovul răpăosatului Gavrilă Moghila voevod, și alte hrisoave ale altor domni, scriindu tot pe acestu satu Bădeștii și cu toți rumînii că sînt ai sfintii mănăstiri, și scoțînd și rumînii acele cărți ce le cumpărase de la acel Stanciu ce s-au tras den neamul Dolofanilor și citindu-să și unile și altele, am adevărat domnia mea den hrisoavele sfintii mănăstiri, cum că sînt rumîni ohabnici ai sfintii mănăstiri, dați de danie de Neculae Alixandru voevod, feciorul răpăosatului Băsărab voevod, nepotul Radului Negrului vodă, iar acéle cărți ce le scotea rumînii s-au dovedit că sîntu réle și mincinoase, și s-au luat den divan de la mîna lor și s-au dat la sfinția sa părintele Theofan egumenul și iar au rămas acești rumîni de lége și de judecată și denaintea domnii méle den divan. Și după judecățile *domnilor ce scriu mai sus, și după* judecata și adeverința ce au făcut domnia mea dempreună cu toți cinstiții și credincioșii boiarii domnii méle, am mai întărit și am dat acestu hrisovu al domnii méle de judecată și dă rămas, sfintii și dumnizieștii mănăstiri Cîmpulungul și părintelui Theofan egumenul și a tot săborul sfintii mănăstiri, ca să ție și să stăpînească acestu satu Bădești și cu toți rumînii cu bună pace, cum scrie mai sus, să fie sfintii mănăstiri această moșie și cu rumînii, ohabnică și stătătoare în veacu, pentru că *au rămas rumînii aceștea* den Bădești de lége și de judecată și de-naintea domnii méle den divan.

Și am întărit domnia mea hrisovul acesta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii divanului domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban, i pan Bunea vel vornecu, i pan Radu Dudescul vel logofăt i pan Radul Cantacozino vel spătar, pan Șerban Bojoreanul vel vistiiar, i pan Șărban Prisiceanul vel clucer i pan Pătrașco Brezoianul vel postelnecu, i pan

Statie vel păharnic, i pan Neagoe Topliceanu vel stolnic i pan Mihai Cantacozino vel comis i pan Drăghici Strîmbeanul vel medelnicer i pan Şărban Năsturel vel slugér i pan Şărban Greceanul vel pitariu. Şi ispravnecu, Costandin Conţescul vtori logofăt.

Şi s-au scris hrisovul acesta în anul dentîi al domnii mele, în oraşul scaunului domnii méle în Bucureşti. Pis⟨ah⟩ Anghelachie sin Mihai logofăt ot Tîrgovişte. Mesiţa aprilie 20 dni, văleat 7222⟨1714⟩.

Io Ştefan Cantacuzino voevod ⟨m. p.⟩
Io Ştefan voevoda, bojiiu milostiiu gospodar
Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. VII, doc. 2.
Orig. rom., pecete timbrată.

78

⟨Bucureşti,⟩ 18 mai 1714

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Constantin, fost căpitan de Blehani şi tuturor celor ce locuiesc pe moşia mănăstirii Măxineni, să împlinească trei zile de clacă pe an şi dijma cuvenită, iar împotrivindu-se, egumenul să-i îndepărteze.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Pisah gospodstvo mi ţie Costandine care ai fost căpitan la Blehani şi voao tuturor slujitorilor i birnicilor cîţi sînteţi şăzători pe moşiia mănăstirii Măcsinénii. Către aceasta vă fac domniia mea în ştire că aici la domniia mea la divan, să jălui egumenul de la mănăstirea Măcsinénii, zicîndu cum că şedeţi pe moşiia mănăstirii ⟨şi⟩ v-aţi tocmit cu sfinţia sa, cîţi să vor hrăni pe moşie veri cu ce, să daţi adetiul moşii şi den vii şi den altele den toate. Şi v-aţi tocmit cu sfinţiia sa ca să clăcuiţi mănăstirii 3 zile veri la ce, şi aţi făcut şi scris la mîna egumenului cum că veţi ţiné de obicei şi de cuvînt şi pe cum văzum domniia mea şi scrisorile căpitanilor de margine la mîna egumenului tot într-acestaşi fel ca să daţi adetiul moşii cîţi vă hrăniţi pe moşiia mănăstirii, şi pînă la o vréme aţi dat. Decii aţi stătut, n-aţi mai vrut să mai daţi adetul moşiei, nici de clăcuit n-aţi mai clăcuit nimic. De care lucru să şădeţi voi pe moşiile mănăstirilor şi să nu vă daţi adetiul ce iaste, cu ce sămeţie? Iată că vă poruncescu domniia mea să căutaţi să vă daţi adetiul ce iaste al moşii mănăstirii şi să-i clăcuiţi 3 zile pe cum v-aţi tocmit, că vericare ar sta înpotrivă a nu-şi da venitul moşii şi a neclăcui, am dat voe egumenului să-l scoaţă du pe moşiia mănăstirii afară făr' de voia lui şi să-l apuce să dea tot venitul de pe moşie de cînd să hrănéşte şi n-au dat venitul. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 18 dni, leat 7222⟨1714⟩

Io Ştefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 179.
Orig. rom., pecete aplicată.

79

⟨București,⟩ 27 mai 1714

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, dă împuternicire episcopului de Buzău să oblige pe locuitorii ce și-au făcut case pe locul episcopiei să se învoiască pentru lucrul ce trebuie să-l presteze, iar de nu, să se mute pe locul domnesc.

† Milostiiu bojiiu Io Ștefan voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenii gospodstva mi, sfinții sale părintelui Iosaf episcopul de la Buzău, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, pentru toți oamenii ce vor șădea cu casele lor pă locul sfintei episcopii în mahalaoa episcupiei den acolo den oraș den Buzău, ca să-i chiame și să-și înțeleagă cu dînșii foarte bine, să să tocmească pe cît să lucréze într-un an de om la episcopie. Și după ce să va tocmi, să lucréze fieștecare după tocmeală, că oricare dentr-aceia n-ar lucra ca să dea ajutoriu la episcopie, ci ar sta împotrivă cu vreo semeție, pentru unii ca aceia am dat domniia mea voe părintelui episcopului ca să-i rădice cu casele lor cu tot și să-i mute pă pămîntul domnescu, că multu loc iaste acolo. Că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩saam rece gospodstva mi.

Mai 27 dni, leat 7222 ⟨1714⟩

Io Ștefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Io Ștefan voevoda ⟨m. p.⟩

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. LXXXVII, doc. 92.
Orig. rom., pecete aplicată.

80

⟨Baia de Aramă,⟩ 20 iunie 1714

Marele paharnic State Leurdeanu, Barbu Brăiloiu mare serdar și căpitanul de Cerneți Matei Cantacuzino, judecă, din poruncă domnească, reclamația lui Pîrvu Scafeș, Pîrvu Ușurelul și Ion Coculeu, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului că le-a luat vite și alte bunuri, dîndu-i „rămași de lege".

† State Leurdeanul vel paharnic i Barbul Brăiloiul vel sărdar i Matei Cantacuzino vel căpitan za Cerneți, dat-am cartea noastră de judecată sfinții sale părintelui Savei egumenul ot sfînta mănăstire Străhaia, pentru că aici înaintea noastră la conacul de la Baia de Aramă, den porunca mării sale lu vodă, au avut întrebăciune de față cu Pîrvul Scafiș i Pîrvul Ușurelul i Ion Coculeu, rumînii ot sfînta mănăstire Străhaia, zicînd cum că le-ar fi luat sfințiia sa părintele Sava egumen, unele și altele. Și noi după porunca mării sale lu vodă luatu-le-am seama foarte bine și cu direptate și de cîte au pîrît rumînii cum că au luat părintele Sava egumen. Așa zicea sfințiia sa părintele Sava egumen, că fiindu acești rumîni vătășei la multe dăjdi ale satului, ei nu au purtat grijă ca să strîngă bani, ce au fost fugit unii și alții, și banii nu și i-au dat.

Şi apucînd zapciii de bani pe dînşii, ei au fost dat pentru acei bani ce au fost rămăşiţă, taleri 32, iar nu i-au fost luat sfinţiia sa părintele Sava egumenul pe cum zicea ei, ci au apucat ei pe părintele Sava egumenul, rău şi fără cale, că au trebuit să-şi fie cisluit bani la alte dăjdi, pe cîţi oameni vor fi fost rămas. Numai şi aceasta au avut şi sfinţiia sa puţină vină, căci nu au purtat grijă să le zică să-şi fi cisluit banii. Ci aşa am judecat să dea şi sfinţiia sa părintele Sava egumen, taleri 18 şi să-şi cisluiască el în sat pe oamenii lor, taleri 14, ca să-i strîngă şi să şi-i ia de la sat. Iar pentru doi boi ce jăluia Ion Coculeu că i-au luat părintele Sava egumen, iar părintele Sava egumenul, el au scos doao cărţi de judecată: una a mării sale *lui Costandin vodă*, şi *altă carte a* dumisale Chircăi căpitan care se-au fost mai judecat cu ei de faţă şi au rămas de judecată pentru că nu au fost luat sfinţiia ⟨sa⟩ părintele Sava egumen, aceşti boi. Ci fiindu Ion Coculeu vătăşel de banii zaharélii, el nu au purtat grijă ca să strîngă bani, ci pentru acea rămăşiţă i-au luat zapciii banii ⟨şi⟩ boii. Pentru care lucru noi şi de aceasta nu am lăsat să fie de tot răbdători ci am judecat ca să-i dea părintele Sava egumen un bou, şi el să fie răbdători de un bou că au trebuit să fie purtat el grijă de bani să-i strîngă. Iar pentru o vacă ci zicea Pîrvul Uşurelul că i-au luat-o părintele Sava egumen făr' de nici o dreptate, iar sfinţiia sa părintele Sava egumen scoase un zapis al Pîrvului Uşurelul scriindu cum că i-au fost dat bani pe miiare şi nici miiarea nu au dat, nici bani. De care noi şi de aceasta am judecat: de va putea jura Pîrvul Uşurelul cum că nu au luat bani pe miiare de la părintele Sava egumenul şi putînd jura el într-acesta chip, să aibă a-i dare sfinţiia sa Sava egumen, vaca, iar neputînd jura, să fie răbdători de acea vacă şi de altele de ce au mai avut. De toate s-au împăcat ei cu părintele Sava egumenul dinaintea noastră, pentru că au rămas de judecată denaintea noastră, că au umblat tot rău şi fără cale acei rumîni.
Acestea scriem.

Iuni⟨e⟩ 20 dni, leat 7222 ⟨1714⟩

State Leurdeanul vel paharnic
Barbul Brăiloiul vel sărdar
M⟨atei⟩ C⟨a⟩n⟨tacu⟩z⟨ino⟩ vel căpitan za Cerneţi

Arh. St. Buc., M-rea Strehaia, pach. XIV, doc. 26.
Orig. rom.

81

⟨Bucureşti,⟩ 6 august 1714

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Podul Doamnei şi tuturor locuitorilor de pe moşia schitului Babele, să dea „adetul de vite şi de dijmă" egumenului Macarie şi să-şi mute cîrciuma în sat.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin, davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, lu Macarie egumenul de la mănăstirea Babele, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle de să aibă a luaré adetul după moşiia mănăstirii, orice fel de vite s-ar hrăni pe moşie, au cal, au bou, au bivoli, au rîmători, au oi, să aibă a luaré de vită po

bani 4 și să aibă a luaré și de la stupinile ce vor fi pe moșiia mănăstirii, de stup po bani 3, după obicei, pentru că aicea înaintea domnii méle la divan, să jălui Macarie egumenul de la această mănăstire, cum că s-ar fi hrănit unii ș-alții pe moșiia mănăstîrii și nu vor să-și dea adetul. Așijderea îți poruncescu domniia mea și ție căpitane de la Podul Doamnii, și voao sătenilor de acolo și voi încă să aveți a vă daré adetul de vite și de dijmă după moșie, cum scrim mai sus, că, care dentru voi, nu va da dijmă și ar mai veni jalbă de la călugări, să știți că pă unii ca aceia, voi trimite domniia mea de vă vor aduce aici și veți petréce mare scîrbă de cătră domniia mea.

Așijderea să mai jăluiră călugării de acolo de la mănăstire, cum că v-ați pus de ați făcut cîrcimă la drum pe moșiia mănăstirii alăturea cu cîrcima mănăstirii, fără voia călugărilor, și v-au mai poruncit și cu o carte a lui Costandin vodă ca să v⟨ă⟩ mutați cîrcima la sat, iar voi n-ați băgat seamă. De care lucru, iată că vă poruncescu domniia mea, să căutați să vă mutați cîrcima la sat de lîngă cîrcima mănăstirii, că nemutîndu de voe, iată că am datu voe egumenului ca să o spargă acea cîrcimă, că pentru acéia iaste locul mănăstirii, să s⟨e⟩ vînză numai bucatele mănăstirii și pă cine va vrea egumenul să lase. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Avgust 6 dni, leat 7222 ⟨1714⟩

Io Ștefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CDLXXXI, doc. 3.
Orig. rom., pecete aplicată.

82

⟨București,⟩ 8 ianuarie 1715

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, întărește mănăstirii Arnota stăpînirea peste rumînii din satul Dobriceni, care pentru „supunerea lucrului" au reclamat divanului că ei sînt oameni liberi, răscumpărați din vremea lui Constantin Șerban.

Milostiiu bojiiu Io Ștefan Cantacuzino voevod i gospodin vsoi zemle Ungrovlahiscoe. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii méle sfintei și dumnezăeștii mănăstiri Arnota, unde să cinstește și să prăznuește hramul marilor arhangheli Mihail și Gavriil, și părintelui Stefan igumenul și tuturor părinților călugări, cîți să vor afla lăcuitori la această sfîntă mănăstire, ca să aibă a ținea și a stăpîni sfînta mănăstire toți rumînii din satul Dobricenii, căci sînt ai sfintei mănăstiri.

Pentru că acești rumîni din satul Dobriceni, fiind rumîni ai sfintei mănăstiri încă mai denainte vréme de la alți răposați domni, tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace, ca pe niște rumîni pînă acum în zilele domnii méle la leat 7223. Iar cînd au fost acum, rădicatu-sé-au o seamă de rumîni, cu pîră și cu multă gîlceavă asupra sfintei mănăstiri, găsind multe pricini, zicînd că au fost rumîni și s-au răscumpărat încă mai denainte vréme din zilele răposatului Costandin voevod Șerban și

cărțile ce-au avut de răscumpărătoare le-ar fi luat egumenii ce au fost mai 'nainte la sfînta mănăstire.

Pe care domniia-mea întrebîndu-i, de vréme ce zic ei că s-au răscumpărat din zilele lui Costandin voevod Șerban, cum s-au suferit ei de i-au stăpînit sfînta mănăstire pînă acum tot cu pace ca pe niște rumîni? ; și ei alt n-au avut a răspunde de alt nimic, fără cît luînd domniia mea seama cu amăruntul înpreună cu toți boierii domnii-méle, am adevărat cum că sînt rumîni adevărați sfintei mănăstiri, iar nu s-au răscumpărat pe cum zicea ei, ci scularea lor s-au adevărat că n-au fost de altcevaș, fără decît pentru supunerea lucrului, ce-i supunea egumenii carii era pe vremi la sfînta mănăstire. Pe care după adeverința ce s-au făcut, nici ei n-au tăgăduit nimic, ci au spus adevărul, că sînt rumîni sfintei mănăstiri și scularea lor iaste pentru supunerea lucrului.

Drept acéia și domniia mea după adeverința ce s-au făcut, încă am dat această carte a domnii-méle sfintei mănăstiri Arnotei și părintelui Stefan igumenul, ca să-i stăpînească cu bună pace ca pe niște rumîni, numai și părinții igumeni carii pă vremi vor fi la această sfîntă mănăstire, încă să nu-i prea supere cu lucrul, pe cum să jăluiasc ei că au fost pînă acum, ci să lucréze mănăstirii pe cum vor lucra și alți rumîni de la alte mănăstiri.

Și am întărit cartea aceasta cu toți boierii cei mari ai divanului domnii-méle: pan Costandin Știrbei vel ban și pan Bunea Grădișteanul vel dvornic și pan Radul Dudescul vel dvornic și pan Radul Cantacozino vel spatar și pan Șerban Bojorianul vel vistiiariu și pan Șerban Prisecianul vel clucer și pan Pătrașco Brezoianul vel postelnic și pan Statie Leurdeanul vel paharnic și pan Neagoe Topliceanul vel stolnic și pan Mihai Cantacozino vel comis și pan Gligorie vel slugeriu și pan Șerban Grecianul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta în anul dintîi al domnii domnii-méle aicea în orașu scaunului domnii-méle în București de Tănasie logofețelul sin Mihai logofăt Tîrnoveanul.

Meseța ghenarie 8 zile, văleat 7223 ⟨1715⟩

Noi Șerban[1] Cantacuzino voevod
Costandin Conțescu vtori logofăt procit.

Acad. R.P.R., pach CMXIV, doc. 58.
Copie rom.

83

10 ianuarie 1715

Sătenii liberi, fără de pămînt, locuitori pe moșia mănăstirii Polovraci, dependentă de Hurez; primesc mărturia egumenului că nu sînt rumîni, dînd în schimb zapis că nu au moșie și că vor da dijmă după obicei din produse, mănăstirii.

† Adecă noi toți sătenii den Polovragi anume Vladul Gruntă cu frate-mieu Iacov și Radul cu frate-mieu Stanciu și Vintilă, feciorii Nă-

[1] Așa în text.

grescului și Udrea i Dumitru Paraschivescul cu frate-mieu Ion și Mihăilă și Ion, fratele lui Avram, Mihăilă și Vladul Avram și Mihăilă și Adam Ciucurescul, dat-am acest al nostru credincios zapis la sfînta și dumnezeiasca mănăstire Hurezii și la mănăstirea Polovragii și la mîna părintelui Ion arhimandritul și la tot săborul sfintei mănăstiri, ca să fie de mare credință, pentru că fiind noi oameni slobozi megiiași și viind moșii și părinții noștri de păntre alte părți pe acest pămînt al Polovragiului făcîndu-și așezămînt și pomenindu-ne și noi pe acest hotar al Polovragiului și știindu-ne oameni slobozi și făr' de moșie, temutu-ne-am ca să nu încăpem la vreo învăluială pentru rumîniie, venit-am cu toții la sfințiia sa părintele Ioan hurezanul, fiind mănăstirea Polovragiul cu moșiia și cu satul al sfintei mănăstiri Hurezii, de ne-am rugat cu toții ca să ne dea o scrisoare la mîna noastră cum că sîntem oameni slobozi, iar nu rumîni. Și sfințiia sa căutînd toate hrisoavele mănăstirei cu amăruntul și negăsindu-ne nicicum pe nume scriși ca să fim rumîni, ne-au dat jurămînt ca să jurăm în sfînta biserică cu mîinile pe sfînta ivanghielie și așa am luat légea țărăi ca să jurăm și am întrat în sfînta biserică de am jurat cu mîinile pe sfînta ivanghelie cum că noi ne știm de la moși, de la părinți, că nu sîntem rumîni nimărui ci sîntem oameni slobozi însă făr' de moșie, că moșiia, tot hotarul Polovragiului den hotar pîn' în hotar și cu plaiurile și cu munții, la jurămîntul nostru în sfînta biserecă am mărturisit cu ale noastre suflete că iaste moșie ohabnică a sfintei mănăstiri, dată și închinată de boiarii den Părăiani mănăstirei Polovragiul, de'nceput de cînd au făcut ei mănăstirea, precum să află scris în cărțile și în hrisoavele mănăstirei. Și într-acesta chip s-au încredințat și părintele Ioan pentru noi că nu sîntem rumîni și ne-au dat și cartea sfintei mănăstiri la mîinile noastre ca să fim slobozi de rumînie, însă numai capetele noastre făr'de moșie.

Drept acéia am dat și noi acest al nostru zapis la sfînta mănăstire Hurezii și Polovragiul ca să aibă a-și stăpîni sfînta mănăstire Polovragiul tot hotarul și noi să fim oameni slobozi. Și cît vom ședea pe acest pămînt să avem a ne da dijma după obicéi la sfînta mănăstire și a asculta la toate trebile ce sînt ale mănăstirei pentru că așa ne-am așezat cu părintele Ioan și cu tot săborul sfintei mănăstiri. Și pentru mai adevărată credințe ne-am pus toți iscăliturile și dégetele în loc de peceți mai jos ca să să crează și așa în véci să să ție.

Ghen⟨arie⟩ 10 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

† Eu Vladul Gruntă. † Eu Iacov Grunțe. † Eu Radul Năgrăscul. † Eu Stanciul Năgrăs⟨cu⟩. Eu Vintilă Năg⟨răscu⟩. † Eu Udrea. † Eu Dumitru Paraschivescu. † Eu Ion. † Eu Mihăilă. † Eu Ion. † Eu Mihăilă † Eu Vladul. † Eu Avram. † Eu Mihăilă. † Eu Adam Ciucures⟨cu⟩

Arh. St. Buc., M-rea Polovraci, pach. I, doc. 15[1].

Orig. rom. Publicat fragmentar de Al. Ștefulescu, *Polovragii*, Tg. Jiu, 1906, p. 112—113.

---

[1] Confirmarea de către egumen la 10 iunie 1715, ibidem pach. XV, doc. 6.

84

⟨București,⟩ 13 ianuarie 1715

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, poruncește strîngătorilor de dări din Mehedinți să lase nesupărați opt rumîni ai mănăstirii Tismana, trimiși să lucreze pe moșia Ploștina, deoarece ei sînt impuși în satul mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Ștefan voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi dumneavoastră boiari carei veți fi trimiși cislași și zapcii or cu ce dăjdii și altor slugi domnești ce veți umbla ot sud Mehedinți. Cătră aceasta vă fac domniia mea în știre pentru 8 oameni plugari, boari, morari carei sînt rumîni sfintei mănăstiri Tisménei și-și dau dajdia la satul mănăstirii Tismana, numai fiind trimiși la moșiia mănăstirii ce să chiiamă Ploștina, ca să fie de trebile și lucrurile sfintei mănăstiri.

Deci iată că vă poruncescu domniia mea să căutați să le dați bună pace, nimeni de nimic să nu-i supărați, că oricine s-ar ispiti a le face mai mult val peste cartea domnii méle, bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de cătră domniia mea; că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 13 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

Io Ștefan voevod milostiiu bojiiu gospodin
Io Ștefan voevod ⟨m. p.⟩
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XC, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

85

⟨București,⟩ 27 aprilie 1715

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, dă egumenului de la Cozia carte de stăpînire asupra rumînilor din Jiblea, care s-au sculat „cu pîră și cu gîlceavă" că nu sînt rumîni, ci sînt plăiași, dar divanul a găsit că ei „umblă cu meșteșuguri".

Milostiiu bojiiu Io Ștefan Cantacuzino voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Coziia ot sud Vîlcea, unde să cinstéște și să prăznuiaște hramul Sfînta Troiță, și părintelui Ilarion egumenul și a tot soborul sfintei mănăstiri, ca să aibă a ținea și a stăpîni sfînta mănăstire toți rumînii din satul Jiblia ot sud Argeși, afară din alți oameni carii vor fi judeci, care rumîni sînt ai sfintei mănăstiri încă mai denainte vréme, dați de răposatul Mircea vodă, ctitorul mănăstirii. Și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace ca pe niște rumîni, pînă acum în zilele domniei méle, leat 7223 și într-atîta vréme nu s-au mai sculat cu nici o gîlceavă.

Iar cînd au fost acum ei s-au sculat cu pîră și cu gîlceavă asupra părintelui Ilarion egumenul și a tot soborul sfintei mănăstiri, zicînd cum că nu sînt rumîni ci sînt plăiași și-i stăpînéște mănăstirea fără dreptate. Deci sfinția sa părintele Ilarion egumenul știind că sînt rumînii mănăstirii și-i stăpînește mănăstirea de atîta vréme, nu i-au îngăduit ci au venit de

s-au întrebat cu dînșii de față, înaintea domniei méle în divan. De care și domniia ⟨mea⟩ văzînd că-i stăpînește sfînta mănăstire de atîta vréme și nu s-au mai sculat niciodată cu gîlceavă și luînd seama pre amăruntul, înpreună cu toți boiarii domnii méle am adevărat din divan cum că umblă cu meșteșuguri și sînt rumînii mănăstirii, trăgîndu-se dintr-acei rumîni din satul Jiblia ce i-au fost dat răposatul Mircea vodă, iar nu sînt plăiași precum zicea ei. Și după adeverința ce am făcut domniia mea, i-am dat din divan în mîna părintelui Ilarion igumenul ca să-i stăpînească sfînta mănăstire cu bucatele ca pe niște rumîni, precum i-au stăpînit și pînă acum pe ei cu feciorii și cu tot neamul lor. Inaco de nest. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 27 leat 7223 ⟨1715⟩

Io Ștefan voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Io Ștefan voevod (m. p.).

Procit votri logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 13.
Orig. rom., pecete aplicată.

86

⟨M-rea Hurez,⟩ 22 mai 1715

Locuitorii din Hurez care, zălogiți lui Dima chiurciubașa, au fost vînduți ca rumîni, fără voia lor, lui Constantin Brîncoveanu înainte de a fi domn, făcînd apoi el mănăstire pe moșia lor, dau zapis că, recunoscîndu-li-se prin judecată calitatea de oamenii liberi, fără pămînt, renunță în favoarea mănăstirii la tot hotarul moșiei lor.

† Adecă noi toți sătenii den Hurezi, anume Stanciul ploscariul, Anghel Bîldea, Radul Minciună, Filip tîmplariul, Ion și Marco Balaci, Ion și Radul, Manasiia, Costandin și Filip, Ion și Precup i Matei, dat-am acesta al nostru credincios zapis la sfînta și dumnezeiasca mănăstire Hurezii din județul Vîlcii și la mîna părintelui Ioan egumenul și la tot săborul sfintei mănăstiri, pentru că fiind noi zălojiți la Dima chiurciubașa cu moșiia noastră Hurezii, iar el s-au sculat de ne-au vîndut rumîni cu moșiia, stătători răposatului Costandin vodă Brîncoveanul încă den boeriia mării sale. Și s-au apucat de au făcut și au înălțat această sfîntă mănăstire și ne-au dat și pe noi rumîni mănăstirii, cu hrisov, și noi știindu-ne că n-am fostu vînduți rumîni Dimei chiurciubașii ci numai zălojiți, de pe răposarea lui Costandin vodă, sculatu-ne-am de am mersu la măriia sa Ștefan vodă în divan, de ne-am jeluit pentru aceasta. Măriia sa ne-au rînduit la părintele Damaschin, episcopul de la Rîmnic, ca să ia seama și să adevéreze pentru acestu lucru. Și așa au judecat sfinția sa, de vréme ce s-au făcut această sfîntă mănăstire pe această moșie, și noi nu ne-am mai căutat cu altă judecată ca să s⟨e⟩ îndrépteze lucrul, trecînd mulți ani, ci să aibă a ținea și a stăpîni sfînta mănăstire acest sat Hurezii cu tot hotarul, den hotar pîn' în hotar cu siliștea și cu livezile și cu plaiurile și cu munții, anume Vălénii și Clăbucetul, cu bună pace pîn' în véci, iar noi și copiii noștri și nepoții să fim slobozi de rumînie de către sfînta mănăstire și de către toți părinții de aicea.

Drept acéia și noi de pe judecata părintelui episcopului ne-am învoit cu toții ca să nu mai avem gîlceavă cu sfînta mănăstire, de am lăsat de

pe judecata părintelui și ne-am învoit cu părintele Ioan egumenul și cu toți părinții, ca tot hotarul Hurezilor cu siliștea satului și cu livezile și cu plaiurile și cu munții, anume Vălénii i Clăbucetul, să fie a sfintei mănăstiri stătătoare de acum pînă în véci, dă către noi și de către feciorii noștri și de către nepoți, iar noi să fim slobozi de rumînie de către mănăstire și de către părinți. Însă numai capetele noastre să fie slobode, făr' de moșie, pentru că așa ne-am așezat și ne-am învoit cu părintele Ioan egumenul denaintea sfinții sale părintelui episcopului.

Drept acéia am întărit acest zapis al nostru cu pecețile și cu iscăliturile noastre, mai jos, ca să s⟨e⟩ crează.

Și cînd am făcut acest așezămîntu cu sfînta mănăstire fost-au mulți părinți și boiari mărturie, care vor iscăli mai jos.

Mai 22 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

Eu Stanciul ploscar, eu Anghel Bîldea, eu Radul Minciună, eu Filip tîmplariul, eu Ion, eu Marco, eu Bîlaci, eu Ion, eu Radul, eu Manasiia, eu Costandin, eu Filip, eu Ion, eu Precup, eu Matei, eu Pătru Mănoiul.

Ștefan egumen ot Bistrița mărt⟨urie⟩
Ștefan egumen ot Arnota mărt⟨urie⟩
Grigore
Filothei ierm⟨onah⟩ ot mitropolie mărt⟨urie⟩
Τεοδόρις Καμαράσις μάρτις ⟨Tudor cămăraș martor⟩
Popa Radul mart⟨or⟩
Γρηγόριος Τητιρετζίου μαρτυρῶ ⟨Grigore Titireciu mărturisesc⟩
Σουλίας κάρτιρας ⟨Suli martor⟩

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 23.
Orig. rom.

87

⟨Baia de Aramă,⟩ 26 mai 1715

Arca slujitorul, cu ceata lui, oameni liberi de la Bucovăț, care s-au judecat pentru rumînie cu mănăstirea Strehaia, dau zapis egumenului Sava că s-au împăcat, primindu-și fiecare ceea ce pretindea că i se cuvine și obligîndu-se reciproc a nu se mai pîrî.

Zapisul unor oameni de la Bucovăț pe carei oameni s-au fost bănuit părintele Sava egumen cum că sînt rumînii mănăstirii și au fost avut multă pricină între dînșii și înpăcîndu-să au dat zapis.

Adică eu Arca sluj⟨itor⟩ de la Bucovicior înpreună cu nepotu mieu Lupul i Pîrvul i Drăghici Căpățînă i Ion geambașul i Aldea i Hamza Dodrescul și cu toată ceata noastră, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la mîna sfinții sale părintelui Savei, egumenul sfintei mănăstirii Străhăii, precum să s⟨e⟩ știe că prepuindu-să sființia să pă noi, zicînd că sîntem rumîni mănăstirii Străhăii și avînd noi întrebăciune de față înaintea răposatului Costandin vodă și Costandin vodă ne-au dat pă seama banului de ne-au judecat și s-au adăvărat că n-am fost rumîni. Deci luîndu-se atunci multe de ale mănăstirii și de ale noastre multe făr' dreptate și mergînd acum de față înainte mării sale domnului nostru Io Ștefan voivod de ne-am jăluit și măriia sa ne-au dat pă seama dumnealui

State Urdăreanul vel paharnic și pă seama dumnealui Staico Bengescul vtori vist⟨ier⟩ de ne-au socotit și ne-au așăzat de toate pricinile ce-am avut cu sfinția sa între noi. Și ce-am fost să dăm noi sfinții sale, i-am dat tot pîn' la un cap de ață și sfinția sa ce ne-au luat, ne-au dat tot pîn' la una și ne-am înpăcat de toate pricinile ce am avut cu sfinția sa.

Drept aceia i-am dat sfinții sale zapisul nostru și la toată obștea sfintei mănăstiri ca să aibă bună pace de acum înainte sfinția sa de noi și de toată ceata noastră, că ne-am înpăcat și ne-am așăzat de toate pricinile ce am avut între noi, iar cine s-ar mai scula de acum înainte cu pîră și cu gîlceavă să fie închinat domnii ughi 300 și să li să facă mare pedeapsă. Și acest zapis s-au făcut înaintea dumnealui vel căpitan za Cerneți și înainte a tuturor boiarilor carii să vor iscăli mai jos. Și pentru credința ne-am pus numele și degitile mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 26 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

Eu Arca sluj⟨itor⟩, eu Lupul, eu Pîrvul, eu Drăghici Căpățînă, eu Ion Geambașul, eu Aldea, eu Hamza Donderescul. Vasilie popa martor, Staico biv vel căpitan za Cerneți, mărturie.

Arh. St. Buc., Ms. 714 (Condica m-rii Strehaia), f. 967v—968.
Copie rom.

88

⟨București,⟩ 1 august 1715

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, trimite pe Pană, omul de încredere al logofătului Radu Golescu, să meargă la moșia Stoenești (Muscel) a mănăstirii Sf. Ioan din București, să oblige pe locuitorii de acolo să-și dea dijma cuvenită.

† Milostiiu bojiiu Io Ștefan voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, lui Pană logofețelul al cinstitului și credinciosului boiariului domnii méle Radul Golescul vel logofăt, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle de să meargă să apuce pre tot omul care ar fi arat, au ar fi cosit, au ar fi mîncat ghindă după moșia Stoieneștilor ot sud Muscel care iaste a mănăstirii lui Sfeti Ioan de aici den București, verice féliu de oameni ar fi, să-i apuce pe toți cu strînsoare să-și dea fieștecarele dijma den toate bucatele ce ar fi pă acea moșie a sfintii mănăstiri.

Iar vericarele ar sta înpotrivă a nu-și da dijma au ar umbla făcînd niscare meșteșuguri ca să ascunză dijma, pe unul ca acela am dat domnia mea voe lui Pană logofețelul să-l pue la oprealã la boiariul domnii méle Preda postelnic, ispravnicul de la Cîmpulung, că să-și dea toată dijma bucatelor făr'de voia lui și într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Avgust 1 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

Io Ștefan voevoda, milostiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. XVIII, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

89

⟨Bucureşti,⟩ 22 noiembrie 1715

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, poruncește lui Matei, căpitan de la Bistreț și tuturor care se folosesc de moșia mănăstirii Tismana de acolo, să dea dijma și suhatul fără deosebire, sub amenințare că vor fi pedepsiți.

† *Milostieiu bojiiu* Io Ștefan voevod *i gospodin. Pisah gospodstvo mi* slugii domnii méle Matei căpitan de la Bistreț și voao altor căpitani slujitori și tuturor cîți vă hrăniți pe moșiia mănăstirii Tisménii ce are la Bistreț. Către această vă facem domniia mea în știre că aici la domniea mea la divan, să jălui sfințiia sa părintele Nicodim, egumenul de la mănăstirea Tismana, cum că arați cu plugurile și cosiți fîn și vă țineți vitele voastre pe moșiia mănăstirii și dijmă nu veți să dați ci stați împotrivă cu semeție, mai vîrtos, tu căpitane Matei, și nu veți să dați dijmă găsind multe pricini. De care lucru, cu ce socoteală și cu ce semeție mîncați moșia mănăstirii și nu veți să dați dijmă și vă țineți vitele, caii, vacile, oile, și nici un sohat au dijmă nu dați mănăstirii tocmai ca cînd ar fi moșiia voastră ?

Mai multu nu vă lungescu domnia mea făr'decît iată că vă poruncescu, mai mult ție căpitane Matei, că să jălui că-i iai și venitu după acea moșie. Ci de acum înainte toți să căutați să vă dați dijma și sohatul, ori căpitan de la Bistreț, au măcar cine ar fi, tot pînă la una, că de ni să va mai jălui egumenul cum că tot îi mîncați moșiia și nu vă dați dijma și sohatul, să știți că voi trimite domnia mea un armaș de vă va apuca de veți da tot făr'de voia voastră și veți da și treapăd și veți petréce și o nevoe care n-ați gîndit. Într-alt chip să nu fie. *Tolico pisah gospodstvo mi*

Noem⟨*vrie*⟩ *22 dni, leat 7224* ⟨1715⟩

Io Ștefan voevoda, *milostiiu bojiiu gospodin*

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCII, doc. 41.
Orig. rom., pecete aplicată.

90

⟨Bucureşti,⟩ 24 noiembrie 1715

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc să meargă la Baia de Aramă și în alte părți și să adune rumînii fugiți de la mănăstirea Tismana spre a-i duce la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

Milostiiu bojiiu Io Ștefan voevod *i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi* slugii domnii méle anume...[1] ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să meargă la Baia de Aramă și pentr-alte părți, să umble să caute unde va găsi rumîni fugiți de ai mănăstirii Tisménei, au prin sate domnești, au boerești, au călugărești, au prin slobozii, au pre la orașe, au supuși pe lîngă niscareva slujitori sau măcar veriunde i-ar găsi în țara domnii méle, pre toți să-i ia cu toate bucatele

[1] Loc alb.

lor ce vor avea și să-i ducă să-i așază iar la urmă. Și de către nimenea opreală să n-aibă, ori veriunde s-ar afla de acești rumîni și ar sta cineva înpotrivă ca să nu-i dea, au căpitan, au pîrcălabi, pentru unii ca aceia am dat voe slugii domniei méle ce scrie mai sus să-i bage în butuci și să-i aducă aici la domniia mea ca să li să facă mare zapt. Că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Noem⟨vrie⟩ 24, leat 7224 ⟨1715⟩

Pecetea domnească.

Io Ștefan voevod

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 329 (Condica m-rii Tismana), f. 50.
Copie rom.

91

2 aprilie 1716

Gheorghe de la Rătunda dă zapis paharnicului Mihai Dobrosloveanul pentru suma de 26 taleri, cu care s-a împrumutat, ca să-și scoată un fecior de la turci, că se vinde rumîn lui și urmașilor lui împreună cu fiul său Neagu și cu toți feciorii pe care-i va avea în viitor.

† Adecă eu Gherghie de la Rătunda înpreună cu fie-mieu Neagul, dat-am zapisul mieu la mîna dumnealui păharnicului Mihai Dobrosloveanul, ca să fie de bună credință la mîna dumnealui, pentru că fiind eu dator la turci și neavînd turcii ce lua de la mine, mi-au luat un fecior al mieu pentru taleri 26. Și vrînd ca să-l turcească turcii și neavînd cu ce-l scoate, am umblat pretutindine pe la toți boiarii ca să găsesc bani să mă vînd rumîn. Ce, am venit la dumnealui paharnicul odată, ce n-au vrut dumnealui să-mi dea, și am mers iar acasă și am venit a doa oră cu alți oameni megiiași den Rătunda care să va iscăli mai jos denpreună și cu un răvaș al Ciurii, ispravnicul mănăstirii Brîncovenilor de la Rătunda, de m-am rugat dumisali de mi-au făcut bine și pomană de mi-au dat taleri 26 de mi-am scos feciorul de la turci.

Ce ne-am vîndut dumnealui eu și feciorul mieu rumîni în veac, dumnealui și coconilor dumnealui cîți dumnezeu îi va dărui și nepoților dumnealui, eu și cîți feciori voi face eu de acum înainte. Și i-am dat dumnealui acest zapis al mieu la mîna dumnealui ca să-i fie de mare credință. Și au venit mărturie de i-am mărturisit cum că iaste om slobod de altă părți, numai dumnealui sîntem vînduți pă cum mărturisește Dobri ot Rătunda, i Gherghie Jitescul ot tam, i Florea ot tam. Și cînd s-au făcut acest zapis au fost mulți oameni mărturie, care să vor iscăli mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Ap⟨rilie⟩ 2 dni, 7224 ⟨1716⟩

Eu Gherghi dănpreună cu fii-mieu Neagul, eu popa Iancul ermonah martor; eu Pîrvul păr⟨călab⟩ martor; eu Marin logofăt martor; eu Ștefan căpitan Tîrnăveanul martor; eu popa Preda ot Dobrosloveanu.

Și am scris eu Matei logofăt cu zisa lor.

Acad. R.P.R., pach. XC, doc. 176.
Orig. rom.

92

⟨Bucureşti,⟩ 7 aprilie 1716

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Cerneți şi strîngătorilor de biruri din Mehedinți, să lase nesupărați un cîrciumar, un bouar şi şase plugari, rumîni ai mănăstirii Tismana, care-şi dau birul la vistierie cu ceilalți rumîni din satul lor.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alixandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfinții sale părintelui Nicodim, egumenul ot sfînta mănăstire Tismana, ca să aibă a ține la moşiia sfintei mănăstiri ce să chiamă Ploştina ot sud Mehedinți, un cîrciumar şi un boar şi şase plugari, pentru ca aici la divanul domniei méle jălui sfinția sa părintele egumenul, cum că are sfînta mănăstire un sat ce să chiamă Tismana, tot rumîn, şi îşi trage satul dăjdiile aici la visteriia domnii méle. Numai, fiind locu de munte şi cu anevoie de hrană, şi avînd sfînta mănăstire moşiia ce iaste maî sus zisă, trimite plugari la vréme pentru treaba plugului, şi are şi un cîrciumariu şi un boariu de şăd acolo şi îşi dau dăjdiile cu satul Tismana, fiind rumîni, iar zapcii cari sîntu zapcii şi cislaşi în sud Mehedinți, nu-i lasă să s⟨e⟩ odihnească să-şi dea dăjdiile cu satul Tismana, ci-i pun la bani usebi, şi nu-i poate ține părintele egumenul acolo.

Deci iată că-ți poruncescu domniia mea dumitale vel căpitane za Cerneți şi dumneavoastră boiari carii veți fi zapcii şi cislaşi într-acel județul şi voao altor slugi domneşti şi boereşti carii veți fi strîngători de bani acolo, toți să aveți a vă feri de acești oameni ai sfinții sale părintelui egumenului ce s-au zis mai sus, nimeni, nimic val sau bîntuială să nu le facă, ci să-i lase să s⟨e⟩ odihnească să-şi dea birul cu satul Tismana şi să poată fi de lucrul şi de slujba sfintei mănăstiri. Că oricare le-ar face vreun val peste cartea domnii méle sau le-ar lua niscai bani, unii ca aceia bine să ştie că vor întoarce tot înapoi şi mare pedeapsă vor petrece de către domnia mea, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 7 dni, leat 7224 ⟨1716⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospod
Io Nicolae voevoda ⟨m. p.⟩

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso:⟩ Carte domnească de apărarea oamenilor ce vor şădea pe la moşiile mănăstirii.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 75.
Orig. rom., pecete aplicată.

93

⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie 1716

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor, scăunaşilor şi moşnenilor care locuiesc pe lîngă bălțile mănăstirii Cozia, să dea egumenului dijma cuvenită din peştele pe care-l prind, şi din tot ce folosesc.

† Milostiiu bojiiu Io Neculae Alixandru voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao pîrcălabilor şi altor oameni, şi voao scăunaşilor şi

moșnénilor carei vă aflați cu șădérea pe lîngă bălțile mănăstirii Coziei, carele sînt date încă mai'nainte vréme de răposatul Mircea vodă cel bătrîn, ca să-și ia obicéiul după cum au miluit cu hrisovul domnii sale. Cătră aceasta fac domniia mea în știre, că aicea la domniia mea la divan, jălui părintele egumen de la Coziia, zicînd cum că de la o séamă de vréme încoace, neputîndu căuta, și fiind împresurate de alții, n-au mai luat mănăstirea nici un venit. De care lucru văzînd domniia mea hrisoavele céle bătrîne ale răposaților domni, de milă, domniia mea încă i-am dat acéle bălți ca să-și ia adetul după cum au luat și mai'nainte, 'noindu-i și hrisovul.

Ci să căutați să dați tot venitul din toate, d⟨upă⟩ [1] cum scrie în hrisovul domnii méle cel iscălit, iar cine s-ar pune împot⟨rivă a n⟩ [1] u-și daré adetul, să fie volnic ispravnicul mănăstirii carele va fi, să facă știre, ca... [2] domniia mea a mai sta împotriva poruncii domnești, că așa iaste por⟨unca do⟩ [1] mnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 12 dni, leat 7224 ⟨1716⟩

Io Neculae voevoda, milostiiu bojiiu, gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Coziia, pach. XLVI, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

94

⟨București,⟩ 27 aprilie 1716

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc, să meargă împreună cu un om al egumenului de la Strehaia și că caute rumînii mănăstirii oriunde-i va găsi spre a-i aduce la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

Cartea răsposatului Io Nicolae Alixandru voevod de la leat 7224, de volnicie, să meargă să strîngă rumînii mănăstirii să-i ducă iar la mănăstire, fiind rumînii mănăstirii.

Milostiiu bojiiu Io Nicolaev Alixandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniu gospodstva mi, slugii domnii méle anume... [2] și cu omul părintelui egumenului de la Străhaia, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să umble să caute unde va găsi rumîni de ai mănăstirii, au pin sate domnești, au pin sate boerești, au pin sate călugărești, au pe la orașă, au supuși pre lîngă niscai slujitori, au măcar veriunde i-ar găsi, pe toți să-i ia să-i ducă la mănăstire fiind rumîni mănăstirii.

Așijderea și voao pîrcălabilor du prin sate, să căutați unde să va afla rumîni de ai mănăstirii, să-i lăsați ca să-i ia să-i ducă la urmă, iar să nu stați înpotrivă a nu-i daré, că oricare ar sta înpotrivă, unii ca aceia, am dat voe slugii domnii méle ca să le facă certare. Și de către

[1] Doc. rupt.
[2] Loc alb.

nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 27 dni, leat 7224 ⟨1716⟩

Arh. St. Buc., Ms. 714 (Condica m-rii Strehaia), f. 968 v.
Copie rom.

95

⟨București,⟩ 1716

Ioan Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește vameșilor de la Cîmpina și lui Ion, vătaf de plai, să prindă pe rumînii mănăstirii Mărgineni fugiți în Transilvania, care au pus stăpînire pe o turmă de oi a mănăstirii.

Cartea răposatului Io Ioan Alixandru voevod de poruncă la veșii [1] ot Cîmpina de la leat 7226 ⟨1716⟩.

Milostiiu bojiiu Io Ioan Alexandru voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi slugilor domnii méle vaveșilor [2] dă la Cîmpina și Ion vătaf dă plaiu. Către aceasta vă fac domniia mea înștiințare că aici la domniia mea să jălui egumenul de la mănăstirea Mărginénii zicînd că fugind niște rumîni den Teșila în țara ungurească anume: Radu, Mircea, nepoții Radului Balii, cînd au fost mai anțărțu, au fost prinsu teșilénii pă acei rumîni dincoace în țară, și prinzîndu-i ca să-și vie la urmă, ei s-au fost tocmit cu teșilénii ca să le dea în 5 ani taleri 50, să-i lase să șază în țara ungurească și au dat și zapis cu chezași pe un Radul Furgheni i un Mihai Crețul și un Radul al To...ii [3] iar de acolo din țara ungurească, și i-au lăsat dă s-au dus.

Iar cînd au fost anu, acei rumîni ai mănăstirii, Radu și Mircea, nepoții Radului Balii, găsind oile mănăstirii pă munte, au luat oi 144 și au trecut cu iale dă céia parte, și iaste mănăstirea păgubașă dă acéle oi dă atunci pînă acum. Și acei chezași, spune egumenu că vin d-a-pururea dă acolo, dîncoace. Dă care lucru iată că vă poruncesc domniia mea să căutați să purtați grija, să prindeți măcar au pă ei, au măcar și pă chezașii aceia, pă vericare, și să-i puneți la opreală și să-i apucați să dea acéle oi toate cu prăsila lor, să nu fie mănăstirea păgubașă și prădată de niște hoți. Într-alt chip să nu faceți că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Arh. St. Buc., Ms. 454 (Condica m-rii Mărgineni), f. 240v—241.
Copie rom.

---

[1] Corect: vameșii.
[2] Corect: vameșilor.
[3] Doc. rupt.

96

⟨București,⟩ 13 septembrie 1718

Ioan Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește sătenilor de la Greaca, rumîni ai mănăstirii Mislea, care s-au tocmit cu egumenul să dea 18 taleri primăvara și 18 toamna, în loc de dijmă și clacă, să-și îndeplinească obligația restantă de doi ani, sub amenințare de sancțiuni.

† Cartea iar a răposatului Ioan voevod, de poruncă la toți sătenii de la satul Greaca, ca să dea egumenului de la Mislea bani pentru dijmă după tocmeala ce-au făcut cu egumenul.

Milostiiu bojiiu Io Ioan voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao sătěnilor de la Greaca, care sînteți rumîni mănăstirii Mislii. Către aceasta vă fac domniia mea în știre pentru că aicea la domnia mea au jăluit părintele egumenul misleanul zicînd precum că ați fost voi tocmiți să-i dați taleri 18 primăvara și taleri 18 toamna, ca să nu lucrați la mănăstire și ca să nu dați dijma după arăturile voastre ce vor fi pe moșiia mănăstirii și au trecut pînă acum 2 ani și mai bine și n-ați mai dat nici un ban.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea să căutați să-i dați toți banii cîți sînteți legați voi la mănăstire, au de va fi lucrul într-alt chip să veniți de față, că nedîndu banii acum la părintele egumenul, bine să știți că voi să vă trimițu domnia mea om domnescu cu treapăd să vînză bucatele de ale voastre să împliniți banii fără de voia voastră și veți da și treapăd. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 13 dni, leat 7227 ⟨1718⟩

Arh. St. Buc., Ms. 465 (Condica m-rii Mislea), f. 50v—51.
Copie rom.

97

⟨București,⟩ 29 mai 1719

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește tuturor rumînilor de la Bratovoești (Argeș) să dea dijma cuvenită egumenului mănăstirii Cozia, pe a cărei moșie stau.

Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alixandru voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor rumînilor de la Bratovăești ot sud Argeș. Către aceasta vă fac domniia mea în știre, că aici înaintia domniei méle jălui egumenul de la Coziia zicînd că sînteți rumîni mănăstirii, dupre cum am văzut și domniia mia că sînteți scriși în hrisov rumîni. Și zice egumenul că nu veți să vă supuneți să ascultați la céle ce vă poruncéște, ci stați înprotivă și încă mîncați și venitul acei moșii, Bratovăeștii mănăstirii Coziei, îl mîncați de nu v⟨r⟩eți să dați dijma.

De care lucru iată că vă poruncesc domniia mia să căutați, de vréme ce sînteți rumîni, să ascultați de egumenul la toate cîte v-ar porunci și să vă supuneți și să ascultați de ispravnicii egumenului și să dați și dijma după obicéiu ce v-ați luat. Că de să va mai jălui egumenul de la Coziia că nu ascultați, nici dați dijma, ci stați înprotivă, să știți că veți petréce

mare nevoe de către domniia mia. Într-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domniei méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 29, leat 7227 ⟨1719⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 217.
Copie rom.

98

⟨Craiova,⟩ 20 octombrie 1719

Administrația Olteniei comunică generalului Stainville, comandantul militar al Transilvaniei, obligațiile țăranilor de pe moșiile boierești și mănăstirești.

Responsa deputationis
ad quasdam excellentissimi domini generalis commendantis questiones et cetera.

Boerones ab hominibus et subditis suis in eorundem pagis habitantibus pro proventu decimam, quae dizma vocatur, habebant ex tritico, hordeo, avena, millio, tritico turcico, pannico, foeno et leguminibus, ex quavis nempe sorte decimam partem, ex vino autem a viginti urnis urnam unam, ex apium alvearibus pariter a 20 unum, scilicet ex procreatis apibus. Praeterea subditi in bonis eorum residentes non habebant dies determinatos quavis septimana quibus labores praestare dominis suis terrestribus obligati fuissent, sed dum ipsis necessarii erant, accipiebantur, et si apud hos domines terrestres illorum non erant subeundi labores, tantum otiose sedebant rustici, dum vero ad labores domini sunt vocati, fere saltem circa meridiem et tunc quoque quasi coacti, comparebant. Instat itaque apud excellentiam vestram deputatio pro ulteriori instructione, quatenus quaque septimana certa fiat dierum determinatio, quibus subditi dominorum suorum terrestrium laboribus fungantur.

Iobbagiones etiam sunt in hac provincia, a Valahis rumoni nominati, quos boerones ab avis et proavis suis in eodem statu invenerant et, ut privilegia ipsorum testantur, plurimi ex iis spontanee se vendiderant, alii vero tempore famis, alii dominantibus vaivodis ob magnam solvendae contributionis summam sese qua veros subditos obligarunt.

Ratione pro nunc instituendae portionum repartitionis, dum tempus sit nimium breve, pagi necdum in ordinem redacti, quin imo multi ex incolis de loco in locum transgressi, ea propter nullus est de facto alius repartiandi modus inventus, quam ut cuique vornico demandetur a deputatione, quatenus ille in districtu sibi ordinato, assumptis quatuor ispravnicis, provisores quorumvis locorum convocet, cum quibus facta primum omnium pagorum et incolarum seria inquisitione, fiat iusta et adaequata secundum personarum proportionem repartitio. Post institutam autem hanc repartitionem mittendi sunt vatasi ad incassandas pecunias, qui provisoribus ob earundem perceptionem quietantiam dabunt, similiter quoque provisores vatasis de data ab eisdem pecuniarum summa, quibus observatis nullam poterunt moliri fraudem.

Hoc tamen solito cum respectu insinuamus excellentiae vestrae, quod si summa pecuniarum fuerit magna pro provinciae portionibus, ut non

possit una vice exigi ab incolis, fiat binis vicibus earundem exactio pro sublevatione oneris pauperiorum, qui si simul et semel non aggravantur magnae summae impositione, magis alliceri possunt ad congreationem et populationem provinciae.
Crajovae, 20-ma Octobris 1719

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 51—53.
Copie contemporană.
Un fragment în N. Iorga, *Studii și documente,* V, p. 135.

TRADUCERE

Răspunsurile deputațiunii la anumite întrebări ale prea înaltului domn general comandant, etc.

Boierii aveau ca venit de la oamenii și supușii lor locuitori în satele lor, decima care se numește dijmă, din grîu, din orz, din ovăz, din mei, din porumb, din hrișcă, din fîn și din legume de orice fel, a zecea parte, iar din vin, din douăzeci de vedre una, din stupii de albine din douăzeci cîte unul, adică din roiurile lor. În afară de aceasta, supușii așezați pe moșiile lor nu aveau zile hotărîte de lucru în fiecare săptămînă în care să fi fost obligați a presta stăpînului lor de pămînt muncile necesare, ci, cînd le erau de trebuință, erau chemați, iar dacă la acești stăpîni de moșii nu trebuiau să îndeplinească vreo muncă, țăranii ședeau doar degeaba, pînă cînd erau chemați la lucru; atunci se înfățișau numai în spre ameazi și doar aduși cu sila. Deputația aceasta solicită deci de la excelența voastră, o nouă instrucțiune, ⟨prin care⟩ să se facă o anumită rînduială a zilelor din săptămînă, în care supușii să fie obligați la muncile cîmpului ⟨în favoarea⟩ stăpînilor de pămînt.

Sînt în provincia aceasta și iobagi, numiți de către valahi, rumîni, pe care boierii i-au găsit din moși-strămoși în aceeași stare și precum atestă privilegiile lor, cei mai mulți dintre ei s-au vîndut de bună voie, iar alții în vreme de foamete sau din pricina contribuțiilor prea mari ce li se cereau de către voievozii cîrmuitori, se obligau ⟨să fie primiți⟩, ca adevărați supuși.

În ce privește repartizarea impozitelor ce urmează să se facă, timpul fiind foarte scurt și nefiind nici satele aduse în ordine, deoarece chiar mulți dintre locuitori s-au mutat dintr-un loc într-altul, pentru acest motiv nu s-a putut găsi, de fapt, nici o altă soluție pentru repartizare decît să se dea fiecărui vornic poruncă din partea deputației ca, luînd cu el pe cei 4 ispravnici din cuprinsul județului de sub ordinele sale, să convoace pe pîrcălabii tuturor locurilor, cu ajutorul cărora, făcînd mai întîi cercetarea tuturor satelor și a locuitorilor, să facă o repartizare justă și potrivită cu numărul persoanelor. Iar după stabilirea acestei repartizări, să fie trimiși vătașii la încasarea banilor, care vor da adeverință ispravnicilor pentru această percepere ⟨și⟩ deasemenea și pîrcălabii de darea acestei sume de bani de către vătași, ⟨astfel⟩, ținîndu-se seamă de aceste recomandații, nu vor putea comite nici o fraudă.

Totuși, aducem și aceasta, cu respectul cuvenit, la cunoștința excelenței voastre, că, dacă suma banilor va fi așa de mare pentru dările provinciei, încît să nu poată fi încasată dintr-o singură dată de la locui-

tori, să se facă strîngerea acestora în două rînduri pentru ușurarea sarcinei celor mai săraci care, dacă nu sînt apăsați în același timp și dintr-o dată prin impunerea unei sume mari, pot fi cîștigați mai cu ușurință pentru strîngerea și popularea provinciei.

Craiova, 20 octombrie 1719.

99

⟨București,⟩ 21 octombrie 1719

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire egumenului de la Nucet să oblige pe toți oamenii ce stau pe moșiile mănăstirii să facă clacă, după cum se vor putea învoi.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, sfinției sale părintelui chir Dionisie egumenul de la sfînta mănăstire Nucetul, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle să apuce pă toți oamenii care șăd pă moșiile mănăstirei acolo la Nucet și la deal la Topolovéni și la alte moșii ale mănăstiréi pă care ar fi oameni șăzători, au fie slujitori, au ertați, au măcar ce féliu dă om ar fi, pre toți să-i apuce să-i lucréze după obicéiu precum clăcuescu și alți oameni care șăd pă alte moșii călugărești și boerești, să aibă a să tocmi cu părintele egumenul ce scrie mai sus, precum vor putea să-i clăcuiască.

Iar care ar sta împotrivă, unora ca acelora să fie volnic părintele egumenul, cu cartea domnii méle să le spargă casele și să-i gonească după moșia mănăstirii și de către nimini opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Oct⟨omvrie⟩ 21 dni, leat 7228 ⟨1719⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 87.
Orig. rom., pecete aplicată.

100

Craiova, 20 iunie 1720

Administrația Olteniei cere comandantului militar al Transilvaniei, ordin scris pentru încuviințarea restituirii iobagilor fugari, reclamați de comitatul Huniedoarei, cu condiția să se încuviințeze și trimiterea la urma lor a șerbilor și țiganilor din Oltenia trecuți peste munți.

Literae Deputations ad Excellentissimum Dominum Generalem Commendantem.

Excellentissime Domine Domine nobis gratiosissime,

Excellentiae Vestrae humillime repraesentamus quod his diebus advenerint quidam nobiles ex Transilvania, nominanter Comitatu Hunyadiensi, qui iobbagyones suos ex eodem Principatu in hanc provinciam

transfugientes repetere volunt; et quoniam nullum expressum eatenus mandatum ab Excellentia Vestra nobis est datum neque ab Inclyto Regio Transilvanico Guberino ulla facta sit notificatio pro eo, hanc facultatem iis concedere nolueramus, antequam Excellentiae Vestrae humillima cum obligatione notificassemus. Si autem res eo devenerit ut sine ulteriori tergiversatione omnes ac singulos transilvanensium iobbagyones iisdem restituamus, Excellentiam Vestram submisse rogamus dignetur nobis de hac re scriptotenus suos ordines dare et apud praetitulatum Transilvanicum Gubernium quoque nobis talem literalem assecurationem procurare, juxta cujus tenorem ac vigorem nostri quoque universi in Transilvaniam fugientes iobbagyones et Zingari restituantur. Quam Excellentiae Vestrae gratiam humillime reservire studebimus. Nos de reliquo eidem Excellentiae Vestrae gratie quam obsequiosissime commendando ac manendo Excellentiae Vestrae humillimi et obsequiosissimi servi. Crajovae, 20ma Iunii 1720.

Georgius Cantacuzenus
Theod⟨orus⟩ mon⟨achus⟩ Brailoiul
Serdar Gligorascul
Stajco Benzescul
Nic⟨olaus⟩ de Porta secret⟨arius⟩

P. S. Notificandum praeterea duximus Excellentiae Vestrae etiam hoc quod antelati Domini nobiles Inclyti Comitatus Hunyadiensis, militari assistentia a Domino Capitaneo Gessel postulata, universos suos transfugientes iobbagyones in hac provincia commorantes inquirunt et conscribere volunt, quod forte aliquam confusionem causabit inter rusticos, quoniam sese per nunc ad pagos recipiendo congregantur.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 126—128.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Scrisoarea deputațiunii către prea înaltul domn comandantul general.

Prea înălțate și milostive domn,

Înștiințăm prea umil pe excelența voastră că în trecutele zile au sosit cîțiva nobili din Transilvania, anume din comitatul Hunedoarei, care voiesc să reia pe iobagii lor fugiți din acel principat în această provincie; și deoarece pînă acum nu ne-a fost dată nici o poruncă formală din partea excelenței voastre, și nici din partea ilustrului guvernămînt regal al Transilvaniei nu ni s-a făcut vreo notificare, de aceea nu am vrut să le acordăm această facultate pînă cînd nu vom fi adus faptul la cunoștința excelenței voastre, conform prea umilei noastre îndatoriri. Dar dacă lucrul ar ajunge pînă acolo încît să-i restituim fără zăbavă pe toți iobagii transilvănenilor, rugăm cu supunere pe excelența voastră să binevoiască a ne da în această chestiune în scris ordine și a ne procura o asigurare formală pe lîngă sus-numitul guvernămînt transilvan, în baza conținutului și puterii căreia să fie restituiți și toți iobagii și țiganii

noştri fugari în Transilvania. Noi ne vom strădui să răspundem prea plecat la această graţie a excelenţei voastre; altminteri ne recomandăm prea umili şi supuşi robi ai excelenţei voastre.

Gheorghe Cantacuzino, Teodor Brăiloiul călugăr, serdarul Gligoraşcul, Staico Bengescul, Nicolae de Porta secretar.
Craiova, 20 iunie 1720

P. S. În afară de aceasta, am socotit necesar să aducem la cunoştinţa excelenţei voastre şi faptul că mai sus numiţii domni nobili din ilustrul comitat al Hunedoarei, după ce au cerut concurs militar din partea domnului căpitan Gessel, cercetează şi vor să conscrie pe toţi iobagii lor fugari care locuiesc în această provincie, ceea ce va provoca oarecare turburare între ţărani, deoarece ⟨tocmai⟩ acum se strîng reîntorcîndu-se în sate.

101

Craiova, 25 iunie 1720

Cercetarea făcută de Nicolae de Porta, secretarul administraţiei Olteniei, în privinţa reclamaţiei locuitorilor din satele Bălţeni şi Răşina împotriva vornicului Matei Brăiloiul, care a luat cu sila mai multe familii şi le-a strămutat pe moşia fratelui său, Constantin Brăiloiul, la Peşteana.

Inquisitio
Anno 1720 die 25ta Iunii.

Comparentes apud me infrascriptum subsequentes personae conqueruntur contra vornicum Mathaeum Brailoiul hoc modo:

1mo. Domitru Kohla et Barbul Kopats ex pago Bultyen existentes fatentur, quod antelatus vornik ex hoc eorundem pago violenter acceperit duodecim familias et duxerit ad pagum Pertsan, qui est fratris ejus Constantini Brailojul.

2do. Barbul Tziklan, Stantsul Ressenari et Stantsul Bratejanul ex pago Ressina existentes fatentur et asserunt, quod praedictus vornik Mathaeus Brailojul ex pago ipsorum Ressina nuncupato, simili violentia et mulcta $17^1/_2$ thallerorum leoninorum, vulgo trapado vocata, per husaros ab iisdem extorsa, acceperit triginta familias, ibidem bona propria, id est mosie et oeconomiam habentes.

3^{tio}. Item etiam alias decem familias sine propriorum bonorum possessione in eodem pago habitantes, quos pariter ad antelati fratris sui pagum Pertsana duxit, spernens literas suae excellentiae domini generalis commendantis, in quibus expresse mandatur Constantino Brailojul, ut hos homines in pago illorum et penes propriorum bonorum possesionem relinquat. Quos ego ex commissione illustrissimi domini capitanei Gessel, examinans hanc eorundem fassionem scripsi. Interea autem melius investigare volens eiusdem rei circumstantias praerepetitos rusticos ad Constantinum Brailojul et reverendum dominum monachum Theodosium Brailojul deputatum duxeram dumque eosdem ibi invicem confrontassem asserebat idem Constantinus Brailojul, se cum vornico fratre suo has familias ideo tulisse ad Pertsan, quia ibi est pagus in via directa, antea illos

non in pagis sed in silvis fuisse dispersos. Rustici vero audacter et vere affirmant, sese habitasse in formali pago ibi quoque templum extitisse pagumque eorundem in recta via, quae ex Ribnik versus Csernetz ducit, *situm esse, ad cuius rei testificationem adducunt dominum deputatum* Stajko Benzescul. Desiderant itaque hi rustici, ut si ipsos in supra dicto eorum pago non vult permittere, in liberum alium pagum ad Bultyen vel alium locum ducat, quia dum liberi sint rustici nolunt fieri iobbagiones. Quod haec omnia coram me sic fuerint examinata, testor ex conscientia. In cuius rei testimonium est propriae manus meae subscriptio et sigilli impressio. Signatum Crajovae anno, die menseque ut supra.

Nicolaus de Porta
Secretarius

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 128—131.

TRADUCERE

Cercetare
Anul 1720, ziua 25 iunie

Înfățișîndu-se înaintea subsemnatului următoarele persoane, s-au plîns contra vornicului Matei Brăiloiul în acest fel:

1) Dumitru Cohla și Barbul Copats din satul Bălteni, declară că sus-numitul vornic a luat cu sila din acest sat al lor, douăsprezece familii, și le-a dus în satul Peșteana, care este al fratelui său Constantin Brăiloiul.

2) Barbul Ticleanul, Stanciul Rășinarul și Stanciul Brăteianul din satul Rășina, declară și afirmă că sus-numitul vornic Matei Brăiloiul și-a însușit din satul lor numit Rășina treizeci de familii, ⟨avînd⟩ acolo bu*nuri proprii, adică moșie și gospodărie,* cu violență asemănătoare, și cu amendă de $17^1/_2$ taleri leonini, numită în grai popular treapăd, stoarsă de la aceștia prin husari.

3) Tot astfel, și pe alte zece familii locuind în același sat, fără stăpînire de bunuri proprii, de asemenea le-a dus în satul Peșteana, al fratelui său mai sus numit, disprețuind scrisoarea excelenței sale domnului general comandant, în care, în mod expres i se dădea în grijă ca pe acești oameni să-i lase în satul lor și în posesiunea bunurilor lor proprii. Cercetîndu-i pe aceștia din însărcinarea prea ilustrului domn căpitan Gessel, am scris această depoziție a lor. Dar, între timp, vrînd să cercetez mai cu de-amănuntul împrejurările acestei chestiuni, pe amintiții țărani i-am dus la Constantin Brăiloiul și la cuviosul domn monah Teodosiu Brăiloiul membru al deputăției, și în timp ce îi confruntam pe aceia între ei, același Constantin Brăiloiul afirma că el cu fratele său vornicul, de aceea ar fi dus aceste familii la Peșteana, pentru că acolo este sat pe drum drept, căci mai înainte aceia nu fuseseră așezați în sate, ci împrăștiați prin păduri. Țăranii însă, afirmă cu îndrăzneală și pe drept, că înainte locuiau în sat în toată legea și acolo era și biserică, iar satul acesta era așezat pe drumul drept care duce de la Rîmnic la Cerneți, spre *dovedirea cărui lucru aduc martor pe Staico Bengescul.* Doresc deci, acești țărani, ca, dacă nu li se permite să stea în satul lor mai sus amintit, să-i aducă în alt sat liber, la Bălteni sau în alt loc deoarece, fiind țărani

liberi, nu vor să devină iobagi. Mărturisesc pe conştiinţă că toate acestea au fost astfel examinate în faţa mea. Spre dovedirea acestui lucru, stă iscălitura propriei mele mîni şi apăsarea sigiliului.

Scris la Craiova în anul şi luna de mai sus.

Nicolaus de Porta
Secretar

102

Craiova, 27 iunie 1720

Consilierii administraţiei Olteniei trimit la contele de Stainville, guvernatorul Transilvaniei, pe boierul Constantin Brăiloiu să reclame că nişte nobili din ţinutul Hunedoarei, însoţiţi de 60 de oameni, cutreieră provincia în căutarea iobagilor fugari şi produc multe dezordini, torturînd pe locuitori să-i declare; consilierii cer să se dea ordin în scris pentru restituirea reciprocă a ţăranilor trecuţi dintr-o provincie în alta şi cei ce-i caută să vină însoţiţi de acte pentru a face dovada pretenţiei lor.

Literae

Ad Excellentissimum Dominum Mareschallum Comitem a Stainville.

Excellentissime Domine Domine nobis gratiosissime,

Praesentium exhibitorem Dominum Boeronem Constantinum Brailojul ex unanimi nobilitatis consilio atque requisitione et ex voluntate Excellentissimi Domini Bani his diebus Ribnicium abeuntis, ad Excellentiam Vestram transmittentes, humillime instamus dignetur Excellentia Vestra pro his sequentibus punctis et aliis particularibus rebus, ab hoc nostro expedito expresso Excellentiae Vestrae oretenus uberius recensendis, eidem benignam audientiam nobis vero superinde gratiosam resolutionem dare.

1-mo. Quidam nobiles Transilvanenses ex Comitatu Hunyadiensi existentes ad nos venerant his proxime praeteritis diebus, postulantes omnium ac singulorum suorum iobbagyonum ex Transilvania huc fugientium restitutionem, quos nos illis nullo ab Excellentia Vestra adhuc accepto mandato concedere nolueramus, antequam Excellentia⟨e⟩ Vestra⟨e⟩ ex humillima nostra obligatione notificassemus. Ut enim inter caetera modo audimus, 60 personas habent secum pro auxilio et per totam hanc provinciam nocte dieque discurrendo magnum tumultum variasque violentias patrant, ligando et verberando rusticos ut fateantur, ubinam sint eorum iobbagyones; quae res magnam sane confusionem nanciscit inter Provinciae incolas, sicut praesentium allator Excellentiae Vestrae uberius enarrabit. Si itaque Excellentiae Vestrae mandatum est, ut ipsis restituamus omnes suos iobbagyones, eandem Excellentiam Vestram submisse rogamus, dignetur nobis suos ordines scriptotenus dare et apud Inclytum Regio-Transilvanicum Gubernium quoque talem literalem obligationem atque assecurationem procurare, juxta cujus tenorem etiam nos universos nostros iobbagyones et Zingaros in Transilvaniam fugientes rehabere possimus. Praeterea necesse est ut quivis nobilium tam Transilvanorum quam nostratium certas literas testimoniales producat, quibus authentice demonstraretur hos vel illos suos veros ac legitimos iobba-

gyones esse; nisi enim ea fiet precautio, sub praetextu similis iobbagyonum repetitionis etiam alii qualescunque liberi rustici traduci poterunt.

. . . .[1]

Excellentiae Vestrae humillimus et obsequiosissimi servi
Crajova, 27-ma Iunii 1720.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 131—133.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Scrisoare către prea înaltul domn mareșal conte de Stainville.

Prea înalte și prea milostive domn,

Trimițîndu-l la excelența voastră, la cererea și sfatul unanim al nobilimii ⟨boierimii⟩ și din voința prea înaltului domn ban care a plecat zilele acestea la Rîmnic, pe aducătorul scrisorii acesteia, domnul boier Constantin Brăiloiul, cerem prea plecat, ca excelența voastră să se îndure a-i acorda ascultare binevoitoare, iar nouă apoi a ne da o hotărîre milostivă cu privire la aceste următoare puncte și la alte diferite chestiuni, care urmează a fi înfățișate mai pe larg verbal de către acest trimis special al nostru.

1. Cîțiva nobili transilvăneni din comitatul Hunedoarei au venit zilele trecute la noi, cerînd restituirea tuturor iobagilor lor fugiți din Transilvania, aici, pe care noi, neprimind pînă acum nici o poruncă din partea excelenței voastre, nu am vrut să-i acordăm, înainte de a aduce la cunoștința excelenței voastre, conform prea umilei noastre îndatoriri. Căci după cum am auzit, printre altele, acuma, ⟨nobilii⟩ au cu ei în ajutor 60 de persoane și cutreierînd zi și noapte în toată provincia, provoacă mare turburare și săvîrșesc multe acte de violență, legîndu-i și biciuindu-i pe țărani pentru ca să mărturisească unde se află iobagii lor, fapt care provoacă foarte mare turburare printre locuitorii provinciei, după cum va povesti pe larg excelenței voastre aducătorul scrisorii de față.

Dacă așadar este porunca excelenței voastre ca să le restituim toți iobagii lor, rugăm prea supus pe excelența voastră ca să binevoiască să ne dea ordine în scris și să ne procure și o asemenea obligație și asigurare formală către ilustrul guvernămînt al Transilvaniei, în virtutea conținutului cărora să putem și noi obține pe toți iobagii și țiganii noștri fugiți în Transilvania. În afară de aceasta, e necesar ca fiecare dintre nobili, atît transilvăneni cît și ai noștri, să aducă oarecare acte de mărturie, pe baza cărora să se dovedească în chip autentic că aceștia sau aceia sînt iobagii lor adevărați și drepți; căci dacă nu s-ar lua această precauție, sub pretextul reluării iobagilor vor putea fi luați și alți țărani liberi. . . . .

. . . .

Ai excelenței voastre prea umil ⟨banul⟩ și prea supuși robi ⟨consilierii administrației⟩.

Craiova, 27 iunie 1720.

[1] În continuare textul se referă la alte probleme.

⟨Craiova, iunie 1720⟩

Administrația Olteniei face cunoscut nobililor din comitatul Hunedoarei, ca răspuns la cererea lor, că fără ordin de la autoritățile superioare nu poate încuviința restituirea iobagilor reclamați.

Responsoriae ad universam nobilitatem Inclyti Comitatus Hunyadiensis.

Illustrissimi, Spectabiles, ac generosi Domini, Domini nobis colendissimi, observandissimi.

Literas praetitulatarum Dominationum Vestrarum 14-ta praesentis ad nos exaratas et per expressum Inclyti Comitatus nobis praesentatas, cum honore accepimus. Quod attinet solicitatam exinde iobbagionum transfugitivorum reductionem cum nos ab Excellentissimo Domino Generali Commendante nullos expressos ordines et mandatum eatenus habeamus, neque ab inclyto regio-transylvanico gubernio ulla facta sit de eadem re nobis insinuatio, pro nunc et de facto nec cathegoricam responsionem dare, nec assentiri possumus antequam Suae Excellentiae notificaverimus. Quam iobbagyonum restitutionem și deinceps approbaverit commodamque judicaverit Sua Excellentia, nos ab eadem Sua Excellentia expressos ordines et a praetitulato Gubernio quoque talem literalem assecurationem postulaturi sumus, secundum quorum tenorem ac vigorem prout nos Transilvanis ita et Transilvani nobis restituere debeant ac teneantur omnes ac singulos transfugitivos iobbagyones et Zingaros. De reliquo servet Deus easdem Dominationes Vestras ad propria vota viventes ac valentes, quibus nos quam officiosissime commendantes manemus,

Illustrissimarum, Spectabilium ac generosarum obligatissimi servi Dominationum Vestrarum

⟨Iunie 1720⟩

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 115v—116.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către toată nobilimea ilustrului comitat al Hunedoarei.

Prea iluștri, respectați și generoși domni, prea cinstiți și stimați.

Am primit cu cinste scrisoarea întocmită de domniile voastre la 14 ale lunii curente și care ne-a fost înmînată de un trimis al ilustrului comitat. Cît privește solicitata restituire de aici a iobagilor fugiți, nici nu putem da deocamdată vreun răspuns categoric, nici nu putem consimți înainte de a aduce la cunoștința excelenței sale, deoarece pînă acum nu avem porunci formale din partea prea înaltului domn comandant suprem și nici din partea prea ilustrului guvernămînt regal al Transilvaniei nu ne-a fost făcută vreo mențiune. Iar dacă în viitor excelența sa va aproba restituirea iobagilor și o va considera avantajoasă, noi vom solicita din partea excelenței sale porunci formale și din partea sus-numitului guver-

nămînt o astfel de asigurare scrisă în puterea conținutului cărora să fie îndatorați și ținuți și transilvănenii să ne restituie toți iobagii și țiganii noștri fugari, după cum și noi ⟨îi restituim⟩ transilvănenilor. De altminteri, dumnezeu să aibe în pază pe domniile voastre spre a fi sănătoși și a trăi după propria dorință. Noi ne recomandăm prea supus și rămînem robii prea îndatorați ai domniilor voastre prea respectate și generoase.

⟨banul și consilierii administrației oltene⟩

⟨Iunie 1720⟩

104

⟨Craiova⟩, 1 iulie 1720

Gheorghe Cantacuzino, ban al Olteniei, poruncește pîrcălabului și sătenilor de la Dobriceni și Bogdănești să asculte de egumenul mănăstirii Arnota, făcînd claca după obicei, ca mai înainte, „la coasă și la secere și la altele".

† Ție pîrcălabe și voao sătenilor de la Dobricéni i de la Bogdănești, Cătră aceasta vă facem în știre, îndată ce veți vedea cartea noastră, iar voi toți să căutați să vă supuneți și să ascultați de părintele egumenul Serafim arnoțeanul la toate lucrurile sfintei mănăstiri, să clăcuiți dupe cum ați avut obicéiu mai nainte, la coasă și la sécere, și la altele, că oricare din voi nu s-ar supune la céle ce i-ar porunci părintele egumen, unii ca aceia bine să știe, că vom trimite de-i vor aduce făr'de voia lor și să vor pedepsi dupe neascultarea lor. Intr-alt chip nu va fi. Aceasta poroncim.

Iulie 1 dni, leat 7228 ⟨1720⟩

Gheorghe Cantacuzino

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 91.
Orig. rom.

105

Craiova, 6 mai 1721

Consilierii administrației Olteniei fac cunoscut inspectorului comitatului Hunedoara, Valentin Buda, că au încredințat trimisului Francisc Kis pe toți iobagii fugiți de acolo în timp de doi ani, cu condiția ca și șerbii și țiganii ce trec în Transilvania să fie restituiți.

Ad Dominum Valentinum Buda inspectorem Comitatus Hunyadiensis ratione fugitivorum iobbagyonum restitutionis.

Spectabilis ac Generose Domine nobis observandissime,

Per Spectabilis ac Gratiosae Dominationis Vestrae literarum praesentatorem, Dominum Franciscum Kis, tanquam expeditum expressum Inclyti Comitatus Hunyadiensis, juxta resolutionem piae reminiscentiae Suae Excellentiae Domini Generalis Commendantis Comitis a Stainville, reducendos, commisimus ex praetitulato Comitatu a duorum annorum spatio huc transfugientes iobbagyones cum tali tamen conditione ut et nostri tam

iobbagyones quam Zingari eo transmeantes rite restituerentur. In reliquo sub divinae protectionis commendatione manemus,

Spectabilis ac Generosae Dominationis Vestrae paratissimi servi

Georgius Cantacuzenus
Dositheus mon⟨achus⟩ Brailojul
Gregorius Vlasto
Staiko Bendzeskul
Constantinus Strimbanul
Nicolaus de Porta, S.C.R.M.C. Secretarius

Crajovae, 6 mai 1721

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 158v—159.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Către domnul Valentin Buda inspector al comitatului Hunedoara în chestiunea restituirii iobagilor fugari.

Prea cinstite, milostive și respectate domn,

Conform hotărîrii excelenței sale domnului general comandant, conte de Stainville, de pioasă amintire, am încredințat spre a fi readuși prin prezentatorul scrisorii domniei voastre, respectate și milostive, domnul Francisc Kis, în calitate de trimis special al ilustrului comitat al Hunedoarei, pe toți iobagii fugiți aici din amintitul comitat în interval de doi ani; totuși, cu condiția ca și iobagii și țiganii noștri care trec acolo să fie restituiți după cum se cuvine. *Altminteri rămînem sub recomandarea protecției divine* robi prea supuși ai domniei voastre respectate și generoase,

Gheorghe Cantacuzino, călugărul Dositei Brăiloiul, Grigore Vlasto, Staico Bengescul, Constantin Strîmbeanul, Nicolae de Porta secretar.

Craiova, 6 mai 1721

106

București, 19 iulie 1721

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă încuviințare mănăstirii Sfîntul Ioan din București să țină la moșia Vlădeni (Ialomița), cinci rumîni „fugiți de multă vreme în țara turcească", pe care îi iartă de toate dările pe trecut și viitor, în cazul cînd se vor întoarce.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfintei și dumnezeeștii mănăstiri a lui S⟨ve⟩tî Ioan de aici den orașul domnii méle den București și părintelui igumenului de la această mănăstire, chir Timothei, ca să aibă a ținea la moșiia mănăstirii ce să chiamă Vlădénii ot sud Ialomița, 5 rumîni. Care rumîni sînt fugiți de multă vréme în țara turcească și acum vrînd să vie în țară ca să slujască sfintei mănăstiri, i-am

ertat domnia mea ca să fie în pace și ertați de haraciu, de lipsa haraciului, de pocloanile bairamului, de vel seamă, de seama a doao și a treia, de chieltuiala vistieriei i a jicniții i a slugerii, de salahori, de cară de oaste, de podvoade, de mertice, de conace, de cai de olac, de sataralile ce es pre siliști și de alte dăjdi și orînduiale vericîte ar mai eși de la vistieriia domnii méle peste an în țară, de nici unele nici un val și nici o bîntuială să n-aibă nici odinioară. Pentru că fiind acești oameni rumîni ai mănăstirii și fiind fugiți în țara turcească de atîta vréme și sfînta mănăstire nemaiavînd alți oameni de ajutor aici în țară, domnia mea m-am milostivit de i-am ertat de acéste de toate cîte scriu mai sus, ca să aibă bună pace pururea.

Drept acéia, vericarei, au den boiari cislași, au den alte slugi domnești sau boerești le-ar face vreun val sau bîntuială peste cartea domnii méle, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de către domniia mea. Intr-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iulie 19 dni, leat 7229 ⟨1721⟩

Io Nicolae Alexandru voevoda milostiiu bojiiu gospodin.
Io Nicolae voevoda ⟨m. p.⟩

Procit vel visti⟨er⟩.

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach. V, doc. 32.
Orig. rom., pecete aplicată.

107

25 mai 1722

Megieșii călărași din Lichireștii de Vad, așezați pe moșia mănăstirii Trei-Sfetitele din București, dau zapis epitropilor în fața biv vel căpitanului Afenduli, trimis domnesc, pentru claca ce urmează să o facă, arînd și grăpînd primăvara și toamna cîte 80 de pași, cu sămînța mănăstirii. și dînd „dijmă după obicei".

† Adecă noi megiiașii călărașii care ne aflăm lăcuitori aicea la Lichireștii de Vad pe moșiia sfintei mănăstiri Trisfetitelor den București și viind dumnealui Afendulea biv vel căpitan cu porunca mării sale lui vodă ca să dăm adetul moșii pe cum dau și alții cei ce șăd pă moșiia Deleanului și episcupului de Buzău și noi ne-am așăzat cu epitrupii sfintii mănăstiri înaintea dumnealui Afendulei biv vel căpitan de bună voia noastră ca să avem a face ajutoriu sfintei mănăstiri arătură de toamnă cu plugurile noastre, pași 80, cu sămînța dumnealor, și de primăvară pași 80, însă noi să-i grăpăm și această sumă de arătură să avem a o face în toți anii sfintei mănăstiri. Și noi ce vom ara pă moșiia sfintei mănăstiri să avem a ne da toată dijma ce să află pă moșie, sfintei mănăstiri după obicéiu.

Și oricine s-ar afla prinzînd péște den bălțile sfintei mănăstiri, să-și dea toată zeciuiala după obicéiu, precum să dă și după alte moșie.

Pentru acéia am dat și noi această scrisoare la dumnealor epitrupilor și sfintei mănăstiri, și pentru mai adevărata credința ne-am pus dége-

tile și iscăliturile mai jos ca să să crează. Și am scris eu Stoica logofețel lumînărar cu zisa lor.

Mai 25 dni, leat 7230 ‹1722›

Afendulea biv vel căpitan za margine
‹Urmează 15 iscălituri›

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 40
Orig. rom.

108

Craiova, 9 iunie 1722

Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu rumînii din Bogdănești (Vîlcea), care cer să fie eliberați de rumînie și hotărăște ca și în viitor să rămînă rumîni ai mănăstirii.

În numele prea sfințitei chesaricești măriri și prințipul Valahiei dincoace de Olt, Carol al șaselea, domnului, domnului nostru milostiv.

Dat-am cartea noastră sfintei și dumnezeștii mănăstiri Arnota, unde să cinstește și să prăznuiaște hramul marilor arhangheli Mihail și Gavriil și părintelui Serafim igumenul și tuturora părinților călugări cîți să vor afla lăcuitori la acea sfîntă mănăstire, ca să aibă a ținea și a stăpîni rumînii din satul Bogdăneștii, sud Vîlcea, cîți sînt ai sfintei mănăstiri drepți. Însă să să știe rumînii pre anume: popa Ion cu feciorii lui anume: Necula, Vîlcul, Costandin, Dumitru și Marin și Ilie, fratele popei lui Ion, iar cu feciorii lui, și Dumitru cu feciorii lui și Udriște cu feciorii lui și Pătru Bodeasca cu feciorii lui și Dima Cotea cu feciorii lui carii să trag din Stan Găvicioiul, și Pătru Țîrdea cu feciorii lui anume Nicola și Barbul, și Gavrilă și Roman carii să trag din Micul și Ionașco cu frate-său Ivan și cu feciorii lor și Stanciul cu feciorii lui, carii să trag din Barbul Golici.

Pentru că acești oameni ce scriu mai sus și mai denainte vréme, ei au fost tot rumîni Predei postelnicul și fraților lui, anume: Tudosie postelnicul și Staico postelnicul, feciorii lui Staico paharnicul din Ruda cu jumătate de sat din Bogdănești. Iar cînd au fost în zilele răposatului Matei voevod ei s-au sculat de a lor bună voe de au vîndut acéle neamuri de oameni ce scriu mai sus, rumînii cu jumătate de sat din Bogdănești, la sfînta mănăstire Arnota, drept ughi 115, dupe cum am văzut și noi zapisul acelor boiari ce scriu mai sus, de vînzarea acestor rumîni, cu jumătate de sat din Bogdănești, scris de la anul 7144. Și după vînzarea zapisului aceluia, au întărit și răposatul Matei voevod cu hrisov la sfînta mănăstire Arnota, ca să stăpînească pe acești rumîni ce scriu mai sus cu jumătatea de sat de moșie din Bogdănești, cu bună pace, care hrisov l-am văzut și noi scris de la anul 7145, și de atuncea pînă acum tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota cu bună pace.

Iar cînd au fost acum, s-au sculat acești rumîni din Bogdănești, ce scriu mai sus, de au venit înaintea noastră, înpreună cu părintele Serafim, egumenul arnoțeanul și cerca ca să să sloboază de rumînie. Care părintele Serafim egumenul de la sfînta mănăstire Arnota, scoțînd și zapisul de vînzarea lor și scoțînd și hrisovul lui Matei voevod de s-au citit înaintea noastră și zicîndu-le părintele Serafim egumenul de față, cum că i-au

stăpînit sfînta mănăstire ca pe niște rumîni pînă acum cu pace, ei singuri n-au putut tăgădui cum că nu sînt rumîni. Intr-aceia, adeverindu-să cum că sînt drepți rumîni sfintei mănăstiri, am judecat după dreptate și am dat această carte a noastră sfintei și dumnezăeștii mănăstiri Arnota, și părintelui Serafim egumenul și tuturor părinților călugări cîți să vor afla lăcuitori la acea sfîntă mănăstire, ca să aibă a ține și a stăpîni pe acéste neamuri de rumîni ce scriu mai sus, cu bună pace după cum i-au stăpînit și pînă acum. Datu-s-au în Craiova.

Iunie 9, leat 7230 ⟨1722⟩

Gherghie Cantacozino
Gligorie Băleanul, Radul Golescu, Ilie Știrbei, Staico Bengescu.
Din porunca chesaricestii administrații

N. de Porta secretar

Vezi în dosul cărții [1]

Acești rumîni ce coprindu într-această carte acum la leat 7254, ghenarie 10, în divan, înaintea prea luminatului nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod, s-au răscumpărat, dînd toți banii deplin și pentru căci au rămas supt stăpînirea mănăstirii moșiia, nu li s-au dat hrisovul la ei.

Barbul Văcărescul vel logofăt

La acest domnu s-au rădicat jugul rumîniei de pe creștini carii iar la creștini era robi [2].

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 135.
Copie rom.

109

Craiova, 10 iunie 1722

Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu locuitorii din Dobriceni, care au reclamat că sînt rumîniți pe nedrept, și hotărăște să fie stăpîniți mai departe ca rumîni ai mănăstirii.

În numele prea sfințitei chesaricestii măriri și prințipul Valahiei dincoace de Olt, domnului, domnului nostru prea milostiv Carol al șaselea.

Dat-am cartea noastră sfintei și dumnezăeștii mănăstiri Arnota, unde să cinstéște și să prăznuiaște hramul marilor arhangheli Mihail și Gavriil, și părintelui Serafim egumenului și tuturor părinților călugări cîți să vor afla lăcuitori la această sfîntă mănăstire, ca să aibă a ține și a stăpîni sfînta mănăstire toți rumînii din satul Dobricénii sud Vîlcea, cîți să trag din neamurile ce sînt scrise în zapisul lor cel de vînzare cu părțile lor de moșie, după cum scrie și hrisovul răposatului Matei voevod.

Pentru că acești rumîni din satul Dobricenii ei au fost mai de'nainte vréme oameni slobozi cu moșiile lor, iar cînd au fost în zilele răposatului Matei voevod ei s-au sculat de a lor bună voe de s-au fost vîndut rumîni cu toate părțile lor de moșie sfintei mănăstiri Arnota, drept ughi 950, dupe cum scrie zapisul lor cu care s-au vîndut de la cursul anilor 7148.

---

[1] Notă marginală a lui Dionisie Eclisiarhul.
[2] Notă marginală.

Și dupre vînzarea zapisului lor au întărit și răposatul Matei voevod cu hrisovul mării sale, ca să fie rumîni sfintei mănăstiri Arnota cu părțile lor de moșie dupe cum s-au vîndut, care iaste scris de la anul 7150, și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota cu bună pace, pînă în zilele lui Costantin Sărban voevod. Iar cînd au fost atunci, s-au sculat rumînii din Dobriceni de au fost mersu la sfînta mănăstire Arnota de au luat cu jaful toate cărțile sfintei mănăstiri, dupe cum dovedéște o carte a lui Costantin voevod Șerban, întru care scrie să apuce pe rumînii din Dobricéni cu mare strînsoare să dea hrisovul cel mare și alte cărți și zapise ce vor fi luat de la sfînta mănăstire cu jaful și i-au dat să fie rumîni sfintei mănăstiri, care carte iaste scrisă de la leat 7164, și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota cu bună pace pînă în zilele lui Grigorie Ghica voevod.

Iar cînd au fost atuncia, iar s-au sculat rumînii din Dobricéni de s-au pîrît cu igumenul ce au fost pe acea vréme, înaintea lui Grigorie voevod de față, și iar au rămas să fie rumîni sfintei mănăstiri Arnotei, dupre cum scrie hrisovul lu⟨i⟩ Gligorie voevod, care iaste de la leat 7172. Și de atunci tot i-au stăpînit cu bună pace sfînta mănăstire Arnota, dupe cum am văzut și hrisovul Radului voevod de la leat 7173 și hrisovul răposatului Șărban Cantacozino voevod, scris de la leat 7183 tot de întărire la sfînta mănăstire Arnota, pentru acei rumîni ca să-i stăpînească cu pace.

Iar cînd au fost în zilele răposatului Ștefan Cantacozino voevod, iar ei iar s-au sculat o seamă de rumîni din Dobriceni de au mersu înaintea mării sale cu egumenul Stefan de s-au pîrît de față și iar au rămas să fie rumîni sfintei mănăstiri dupre cum scrie și hrisovul răposatului Ștefan Cantacozino voevod de la leat 7223.

Și de atunci pînă astă-iarnă la luna lui ghenarie în 20 de zile tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace, iar cînd au fost atuncea, iar s-au sculat rumînii din Dobricéni de au venit înaintea noastră cu părintele Serafim igumenul arnoțeanul și cu călugării de la acea sfîntă mănăstire de s-au pîrît de față, zicînd rumînii din Dobricéni cum că s-ar fi răscumpărat de rumînie în zilele lui Costantin Șerban voevod, iar nici o carte de răscumpărare, nici de la sfînta mănăstire Arnota, nici de la Costantin voevod Șerban, nici de la alții n-au avut la mîinile lor, cu care să arate sau să dovedească că s-au răscumpărat de rumînie, și mai vîrtos că-i dovedea cartea lui Costantin voevod Șerban ce scrie mai sus, cu care îi da să fie rumîni sfintei mănăstiri. Iar părintele Serafim igumenul de la sfînta mănăstire Arnota, scoțînd toate cărțile și hrisoavele ce scriu mai sus, de s-au citit înaintea noastră pe rînd și văzînd că într-acélea toate scrie că i-au dat să fie rumîni sfintei mănăstiri, dupe cum ei s-au vîndut cu zapisul lor și tot i-au stăpînit de 82 de ani, ca pe niște rumîni drepți sfînta mănăstire Arnota.

Deci ei văzînd cum că dupe dreptate rămîn ca să fie rumîni sfintei mănăstiri, au zis că să li să mai dea vreme la mijloc 30 de zile ca să-și poată aduce scrisorile de peste Olt, ce vor fi avînd, iar ei au zăbovit de la luna lui ghenarie în 20 de zile, pînă la luna lui mai în 25 de zile. Și viind iarăși cu toții de al doilea rînd înaintea noastră, înpreună cu părintele igumen Serafim de la sfînta mănăstire Arnota, de s-au întrebat, ei nici o scrisoare n-au putut aduce cu care să-i dovedească că nu sînt rumîni sfintei mănăstiri, fără decît au adus lîngă dînșii cîțiva oameni din satul Bărbăteștii și din satul Bodeștii și din satul Chieia de le mărturisiia pre-

cum și dobricenii cu gura lor zicea că Matei voevod i-au rumînit cu sila, și în urma lui Matei voevod, la Costantin voevod Șerban, ei s-au răscumpărat dînd banii la vistieriia domnească și Costantin voevod Șerban le-au dat și hrisovul lui Matei voevod în mîinile rumînilor de la Dobricéni, ca să fie slobozi de rumînie, iar egumenul Ioan Cacoveanul ce au fost pe acea vréme la sfînta mănăstire Arnota, au mers noaptea cu țiganii la omul cel ce au fost ⟨avut⟩ hrisovul lui Matei voevod, de l-au luat cu sila și așa iar i-au înpresurat mănăstirea cu rumîniia. Pentru care pricină la acest domn Costantin voevod Șerban, care zic ei înpreună cu mărturiile lor numai cu gura că s-au răscumpărat de rumînie și le-au dat hrisovul lui Matei voevod în mîinile lor, acest domnu singur dovedește cu cartea lui, care iaste cu pecetea și iscălitura lui, întru care scrie să apuce pe rumînii din Dobricéni cu mare strînsoare cu om domnesc, ca să dea hrisovul cel mare, și alte cărți și zapise, ce vor fi luat de la sfînta mănăstire Arnota cu jaful, și-i dă ca să fie rumîni sfintei mănăstiri, dupe cum scrie mai sus.

Și de atunci încoace din domnu în domnu tot i-au stăpînit și au rămas de au fost rumîni sfintei mănăstiri, dupe cum arată toate hrisoavele răposaților domni ce scriu mai sus.

Drept acéia curgînd pricinile într-acest chip și căutînd noi după lége și dreptate, judecata purcéde și să întemeiază, ca să fie toți rumînii din Dobricéni, cîți să trag din neamurile ce sînt scrise în zapisul lor cel de vînzare cu părțile lor de moșie sfintei mănăstiri Arnota și să-i stăpînească cu bună pace dupe cum i-au stăpînit și pînă acum.

Pentru acéia dăm și întărim și noi cu această carte a noastră sfintei și dumnezăeștii mănăstiri Arnota și părintelui Serafim igumenul și tuturor părinților călugări, cîți să vor afla lăcuitori la acea sfîntă mănăstire, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe toți rumînii din Dobricéni ce scriu mai sus cu părțile lor de moșie, cu bună pace, și să fie rumîni sfintei mănăstiri în véci.

Și iar să aibă a ținea și a stăpîni sfînta mănăstire Arnota, pe Drăgan cu toată ceata lui și cu feciorii lor cîți să vor trage dintr-înșii și cu părțile lor de moșie din sat din Dobricéni, pentru că acești rumîni au fost ai lui Chesar Rudeanul mai de'nainte vréme și s-au fost răscumpărat de la Chesar Rudeanul și au fost niște oameni slobozi, iar cînd au fost în zilele lui Matei voevod, ei, de a lor bună voe, iar s-au vîndut rumîni cu părțile lor de moșie lui Matei voevod, drept ughi 210 și Matei voevod iar i-au închinat la sfînta mănăstire Arnota, și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace, pînă la moartea lui Matei voevod. Iar după moartea lui Matei voevod, în zilele lui Costantin voevod, s-au sculat feciorii lui Chesar Rudeanul de au luat acești bani ughi 210 de la rumînii ce scriu mai sus și i-au slobozit de rumînie, zicînd că Matei voevod i-au prădat cu acei bani pe părinții lor. Și au fost mers feciorii lui Chesar Rudeanul înpreună cu Theofil ce au fost igumen pe acea vréme la sfînta mănăstire Arnota de s-au fost judecat la Costantin voevod și Costantin voevod au fost judecat ca să întoarcă Theofil igumenul, feciorilor lui Chesar Rudeanul, banii, cu care bani zicea ei că i-au prădat și să ție rumînii cu pace, și Theofil igumenul n-au fost întors banii, pînă în zilele lui Gligorie Ghica voevod, Iar cînd au fost în zilele lui Gligorie Ghica voevod, iar părintele Serapion ce au fost egumen pe acea vréme la sfînta

mănăstire Arnota și cu alți călugări, s-au sculat de s-au judecat pentru acei rumîni cu feciorii lui Chisar Rudeanul și Grigorie voevod au judecat de vréme ce n-au fost întors banii Theofil igumenul în zilele lui Costandin voevod acei ughi 210, feciorilor lui Chesar Rudeanul, cu care zicea ei că-i prădase Matei voevod, să întoarcă Serapion egumenul acei bani și să ție rumînii cu pace. Și așa părintele Serapion ce au fost egumen pe acea vréme, dinaintea lui Grigorie voevod în divan au întors acei bani ughi 210 feciorilor lui Chesar Rudeanul și-i-au dat pe rumîni ca să-i stăpînească sfînta mănăstire cu pace, dupe cum scrie hrisovul lui Grigorie voevod de la anul 7169. Și de atunci pînă acum tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota pe acești rumîni cu bună pace. Deci acum, rumînii din Dobricéni, acel zapis al lui Chesar Rudeanul, cu care să răscumpărase acel Drăgan cu toată ceata lui și cu feciorii lor, și cu partea lor de moșie din Dobricéni, dupe cum scrie mai sus, l-au scos înaintea noastră și-l arată ca cum i-ar dovedi că s-au răscumpărat și în zilele lui Chesar Rudeanul de rumînie. Dar fiind pricinile după cum scrie mai sus, au rămas iară cu dreptate ca să fie rumîni sfintei mănăstiri Arnotei cu părțile lor de moșie, după cum ei de a lor bună voe s-au vîndut și dovedescu hrisoavele domnilor ce scriu mai sus, după cum i-au stăpînit sfînta mănăstire într-atîta sumă de ani, ca pe niște rumîni drepți, așa curge dreptatea ca să-i stăpînească sfînta mănăstire și de acum înainte cu pace.

Datu-s-au în Craiova, iunie 10 leatul 7230 ⟨1722⟩
Gheorghie Cantacozino
Grigorie Băleanul, Radul Golescul, Ilie Știrbei, Staico Bengescul

Din porunca chesariceștii administrații,
N. de Porta secretar.

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 59.
Copie rom

110

Craiova, 17 iunie 1722

Administrația Olteniei face cunoscut conducerei comitatului Hunedoara că nu-i poate satisface pentru moment cererea de restituire a iobagilor fugiți, deoarece ei sînt cuprinși în noul recensămînt al provinciei făcut din porunca răposatului comandant militar al Transilvaniei, Virmond, iar dacă succesorul său va decide afirmativ, vor fi revendicați în mod legal și iobagii olteni fugiți peste munți.

Ad duos nobilium iudices praememorati Comitatus Hunyadiensis responsoriae.

Perillustres ac Generosi Domini nobis observandi

Ad litteras praelibatarum Dominationum Vestrarum decima praesentis per duos Inclyti Comitatus expressos nobiles, Franciscum Kis et Petrum Mara, ratione fugitivorum jobbagionum repetitionis nobis exhibitas replicandum habemus quod dum ex stricto mandato piae reminiscentiae

Excellentissimi quondam Generalis Commendantis ac Directoris nostri Domini Comitis de Virmont, plenaria de universis hujus Provinciae incolis facta sit conscripto ac iidem quoque iobbayones sint inserti, mutare illam conscriptionem usque ad affuturi Generalis Commendantis consensum ac dispositionem non possumus, qua occasione prout suos praememoratus Inclytus Commitatus hic commorantes iobbagyones, ita et nos nostros in Transilvania existentes de jure repetituri sumus ; et dum in reliquo praetitulatas Dominationes Vestras divinae protectioni recommendamus, manemus,

Spectabilium ac Generosarum Dominationum Vestrarum parati servi.

Omnes superius dicti.

Crajovae, 17ma Iunii 1722.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 168v—169.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către doi solgabirăi ai sus numitului comitat al Hunedoarei.

Prea iluștri, milostivi și cinstiți domni,

La scrisoarea domniilor voastre sus amintite, înfățișată nouă în ziua a zecea a curentei luni, de către doi trimiși nobili : Francisc Kis și Petrus Mara, în problema aducerii la urmă a iobagilor fugari, avem a răspunde că deoarece din porunca severă a răposatului domn conte de Virmond, comandant general și director al nostru, de pioasă amintire, a fost întocmit un recensămînt complet al tuturor locuitorilor acestei provincii, ⟨în care⟩ sînt incluși și acești iobagi, nu putem modifica acel recensămînt pînă ⟨la primirea⟩ consimțămîntului și a hotărîrii viitorului comandant general ; cu acel prilej, după cum sus-numitul ilustru comitat ⟨îi revendică⟩ pe iobagii săi aflători aici, tot astfel și noi îi vom revendica în chip legal pe ai noștri aflători în Transilvania. În celelalte, vă recomandăm pe domniile voastre mai sus numite, protecției divine, ⟨și⟩ rămînem robi supuși ai domniilor voastre respectate și milostive.

Toți cei mai sus numiți ⟨banul și consilierii administrației⟩.

Craiova, 17 iunie 1722.

111

Craiova, 8 iulie 1722.

Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din satele Călimănești, Inătești și Sevestreni să presteze mănăstirii Cozia, pe a cărei moșie se află, zilele de clacă stabilite, optsprezece zile pe an cu carul sau cu plugul și treizeci zile pălmașii.

În numele prea sfintei chesaricești măririi și prințipul Valahiei dincoace de Olt, domnului domnului nostru prea milostiv.

Voao tuturor oamenilor din satul Călimăneștii, Eneteștii[1] i Sevetrénii carii șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri Coziei. Către aceasta vă

[1] Corect : Inătești.

facem în știre că aici ni să jălui părintele egumenul, zicînd că nu veți să dați ascultare sfinții sale și să vă lucrați zilele de lună pecum s-au așezat din porunca mării sale răposatului ghenăralului grof de Virmont, ci numai șădeți și vă hrăniți și vă pașteți dobitoacele în moșiia mănăstirii și nici un folos de voi nu are sfînta mănăstire. De care lucru iată că vă poruncim, în vréme ce veți vedia cartia noastră, iar voi, să căutați să vă lucrați zilele de lună precum iaste porunca pentru cei ce șăd pre moșiile mănăstirilor și ale boiarilor. Însă zilele sînt acéstia: de lunile de vară să lucréze omul care va fi toporaș 3 zile de lună și de iarnă doao zile de lună, iar care va fi cu carul sau cu plugul să lucreze doao zile în luna de vară și în luna de iarnă o zi. Ci dar, după cum scrie mai sus să căutați să lucrați mănăstirii, că, care nu vor da ascultare bine să știe că să vor pedepsi după neascultaria lor. Aceasta poruncim.

Craiova iul⟨ie⟩ 8, leat 7230 ⟨1722⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 44v.
Copie rom.

112

⟨Ep. Rîmnicului,⟩ 14 noiembrie 1722

Damaschin, episcopul Rîmnicului, dă carte de blestem pentru jurămîntul ce urmează să-l depună locuitorii bătrîni din Măceșul cel Mare în neînțelegerea egumenului de la Arnota cu locuitorii de pe moșia mănăstirii care dau dijma consilierului Staico și vor să mute și hotarul moșiei către moșia lui.

Carte de blestem pentru Măcește.

Damaschin cu mila lui dumnezeu episcop Rîmnicului, și celelalte.

Scriem cartea smerenii noastre cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra bătrînilor din Măceșul cel Mare, anume: Radul Ibric i Mircea Ciolan i Stan Puricel, și asupra molitvei tale popo Stanciule din Bistreț i Nicula Bădosul, și din Bărca, Dobre Berceanul i Țuica Ivancea sin Tatul ot tam și Andreiu de la Nedea. Către aceasta vă fac în știre că aici înaintea smereniei noastre ne spuse igumenul Serafim de la sfînta mănăstire Arnota, zicînd cum că ar fi strîns cîtiva oameni acolo să lăcuiască pe acea moșie cu cartea gheneraruluì, și după ce s-au strîns n-au căutat să fie supt ascultarea mănăstirii precum au fost porunca măriei sale ghenerarului, ci s-au închinat dumnealui consiliarului Staico și slujesc dumnealui și șăd în mijlocul moșii mănăstirii și mănăstirii nici un fel de ascultare nu dau, nici dijmă, nici suhat. Și nu numai pînă într-atît, ci încă și moșia muncesc să o închine consiliarului Staico, mutînd hotarul pă unde le ieste lor voia. De care lucru, iată că vă poruncescu să căutați să spuneți hotarul sfintei mănăstiri și semnele hotarului precum scriu și hrisoavele domnești, pre unde ați pomenit că au ținut mănăstirea, și pă unde au ținut consiliiarul Staico pe cum veți fi pomenit de la moșii și de la părinții voștri, așa să mărturisiți adevărul.

Deci de veți spune drept, nefăcînd fățarie au voe veghiată, să fiți ertați și blagosloviți, iar de nu veți spune cu dreptate și cu frica lui dumnezeu, ci veți tăgădui făcînd voe veghiată, să fiți neertați, procleți și

Excellentissimi quondam Generalis Commendantis ac Directoris nostri Domini Comitis de Virmont, plenaria de universis hujus Provinciae incolis facta sit conscripto ac iidem quoque iobbayones sint inserti, mutare illam conscriptionem usque ad affuturi Generalis Commendantis consensum ac dispositionem non possumus, qua occasione prout suos praememoratus Inclytus Commitatus hic commorantes iobbagyones, ita et nos nostros in Transilvania existentes de jure repetituri sumus ; et dum in reliquo praetitulatas Dominationes Vestras divinae protectioni recommendamus, manemus,

Spectabilium ac Generosarum Dominationum Vestrarum parati servi.

Omnes superius dicti.

Crajovae, 17ma Iunii 1722.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 168v—169.

Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către doi solgabirăi ai sus numitului comitat al Hunedoarei.

Prea iluștri, milostivi și cinstiți domni,

La scrisoarea domniilor voastre sus amintite, înfățișată nouă în ziua a zecea a curentei luni, de către doi trimiși nobili: Francisc Kis și Petrus Mara, în problema aducerii la urmă a iobagilor fugari, avem a răspunde că deoarece din porunca severă a răposatului domn conte de Virmond, comandant general și director al nostru, de pioasă amintire, a fost întocmit un recensămînt complet al tuturor locuitorilor acestei provincii, ‹în care› sînt incluși și acești iobagi, nu putem modifica acel recensămînt pînă ‹la primirea› consimțămîntului și a hotărîrii viitorului comandant general; cu acel prilej, după cum sus-numitul ilustru comitat ‹îi revendică› pe iobagii săi aflători aici, tot astfel și noi îi vom revendica în chip legal pe ai noștri aflători în Transilvania. În celelalte, vă recomandăm pe domniile voastre mai sus numite, protecției divine, ‹și› rămînem robi supuși ai domniilor voastre respectate și milostive.

Toți cei mai sus numiți ‹banul și consilierii administrației›.

Craiova, 17 iunie 1722.

111

Craiova, 8 iulie 1722.

Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din satele Călimănești, Inătești și Sevestreni să presteze mănăstirii Cozia, pe a cărei moșie se află, zilele de clacă stabilite, optsprezece zile pe an cu carul sau cu plugul și treizeci zile pălmașii.

În numele prea sfintei chesaricești măririi și prințipul Valahiei dincoace de Olt, domnului domnului nostru prea milostiv.

Voao tuturor oamenilor din satul Călimăneștii, Eneteștii [1] i Sevetrénii carii șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri Coziei. Către aceasta vă

[1] Corect: Inătești.

facem în știre că aici ni să jălui părintele egumenul, zicînd că nu veți să dați ascultare sfinții sale și să vă lucrați zilele de lună pecum s-au așezat din porunca mării sale răposatului ghenăralului grof de Virmont, ci numai șădeți și vă hrăniți și vă pașteți dobitoacele în moșiia mănăstirii și nici un folos de voi nu are sfînta mănăstire. De care lucru iată că vă poruncim, în vréme ce veți vedia cartia noastră, iar voi, să căutați să vă lucrați zilele de lună precum iaste porunca pentru cei ce șăd pre moșiile mănăstirilor și ale boiarilor. Însă zilele sînt acéstia: de lunile de vară să lucréze omul care va fi toporaș 3 zile de lună și de iarnă doao zile de lună, iar care va fi cu carul sau cu plugul să lucreze doao zile în luna de vară și în luna de iarnă o zi. Ci dar, după cum scrie mai sus să căutați să lucrați mănăstirii, că, care nu vor da ascultare bine să știe că să vor pedepsi după neascultaria lor. Aceasta poruncim.

Craiova iul⟨ie⟩ 8, leat 7230 ⟨1722⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 44v.
Copie rom.

112

⟨Ep. Rîmnicului,⟩ 14 noiembrie 1722

Damaschin, episcopul Rîmnicului, dă carte de blestem pentru jurămîntul ce urmează să-l depună locuitorii bătrîni din Măceșul cel Mare în neînțelegerea egumenului de la Arnota cu locuitorii de pe moșia mănăstirii care dau dijma consilierului Staico și vor să mute și hotarul moșiei către moșia lui.

Carte de blestem pentru Măceșu.

Damaschin cu mila lui dumnezeu episcop Rîmnicului, și celelalte.

Scriem cartea smerenii noastre cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra bătrînilor din Măceșul cel Mare, anume: Radul Ibric i Mircea Ciolan i Stan Puricel, și asupra molitvei tale popo Stanciule din Bistreț i Nicula Bădosul, și din Bărca, Dobre Berceanul i Țuica Ivancea sin Tatul ot tam și Andreiu de la Nedea. Către aceasta vă fac în știre că aici înaintea smereniei noastre ne spuse igumenul Serafim de la sfînta mănăstire Arnota, zicînd cum că ar fi strîns cîțiva oameni acolo să lăcuiască pe acea moșie cu cartea gheneraruluі, și după ce s-au strîns n-au căutat să fie supt ascultarea mănăstirii precum au fost porunca măriei sale gheneraruluі, ci s-au închinat dumnealui consiliarului Staico și slujesc dumnealui și șăd în mijlocul moșii mănăstirii și mănăstirii nici un fel de ascultare nu dau, nici dijmă, nici suhat. Și nu numai pînă într-atît, ci încă și moșia muncesc să o închine consiliarului Staico, mutînd hotarul pă unde le ieste lor voia. De care lucru, iată că vă poruncescu să căutați să spuneți hotarul sfintei mănăstiri și semnele hotarului precum scriu și hrisoavele domnești, pre unde ați pomenit că au ținut mănăstirea, și pă unde au ținut consiliiarul Staico pe cum veți fi pomenit de la moșii și de la părinții voștri, așa să mărturisiți adevărul.

Deci de veți spune drept, nefăcînd fățărie au voe veghiată, să fiți ertați și blagosloviți, iar de nu veți spune cu dreptate și cu frica lui dumnezeu, ci veți tăgădui făcînd voe veghiată, să fiți neertați, procleți și

afurisiți de 318 sfinți părinți de la Nichea. Așijderea și de smerenia noastră să fiți supt blestem; herul să să topească, pietrile să putrezască, munții să să risipească, iar trupurile voastre să stea întregi în veci netopite și nedeslegate. Parte și lăcaș să aveți cu Iuda și cu Arie în tartarul cel înghețat și gheena cea cu foc nestins în viermii cei neadormiți. Să vă umple bubele lui Ghiezi și cutremurul lui Cain și să vă înghiță pămîntul de vii ca pre Datan și pre Aviron, iar de veți spune drept, să fiți ertați și blagosloviți.

Noemvrie 14, leat 7231 ⟨1722⟩

Damaschin, episcop Rîmnicului

Acad. R.P.R., pach. CMXIII, doc. 104.
Copie rom.

113

Craiova, 28 noiembrie 1722

Administrația Olteniei face cunoscut locuitorilor de la Dobriceni și Bogdănești (Vîlcea), de pe moșia mănăstirii Arnota, că s-au dat dispoziții să lucreze o zi pe săptămînă la stăpînul moșiei și dijmă să nu dea, iar egumenul să aibă voie a numi pîrcălabi în toate satele mănăstirii.

În numele prea sfințitei chesaricești măriri și prințepul Valahiei dencoace de Olt, domnului domnului nostru prea milostiv.

† Voao oamenilor de la Dobricéni și de la Bogdăneștii sud Vîlcea, carii șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri Arnotei, cătră această vă facem în știre pentru rîndul lucrului, că veți ști că poruncă iaste de la măriia sa gheneralul comendant, derectorul nostru, grof de Kinecsek, pentru cei ce șăd pe moșiile mănăstirilor și ale boiarilor să aibă a lucra la stăpînul moșiei în toate săptămînile, de săptămînă o zi și dijmă să nu plătească.

Deci fiindcă și voi că șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri să căutați dupe cum iaste porunca mării sale gheneralului, să dați ascultare și să lucrați de toată săptămîna o zi, Intr-alt chip să nu faceți, că apoi veți petrece nevoie. Aceasta poruncim.[1]

Așijderea să aibă voie părintele egumenul să pue pîrcălabi în satele mănăștirii pe care-l veți cunoaște că iaste om de de slujbă și drept, ca să facă dreptate oamenilor; și oamenii toți să să supue aceluia întru toate cîte le va da învățătură pentru poruncile împărătești și trebile mănăstirii ce vor avea învățătură de părintele egumen; și acelui pîrcălab să-i ia părintele egumen carte de la chesariceasca administrație de pîrcălăbie.

Gheorghe Cantacuzino, G. Băleanu, I. Stirbei...[2]

Den porunca chesaricești administrației

N. de Porta, secretar

Din Craiova, noemvrie 28 dni leat 7231 ⟨1722⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 92.
Orig. rom.

---

[1] Referitor la obligațiile de muncă, un document din aceeași zi, cu același text, pentru m-rea Cozia — satele Sevestreni, Călimănești și Orlea (ibidem, M-rea Cozia, pach. XLIX, doc. 22).

[2] Indescifrabil.

114

Craiova, 28 noiembrie 1722

Gheorghe Cantacuzino, banul Olteniei, dă egumenului de la mănăstirea Brîncoveni carte de încuviințare să strîngă oameni de prin sate și să-i așeze la moșie spre a face sat de o sută de case, schimbîndu-li-se și locul în catastifele vistieriei pentru bir.

În numele prea sfințitei chesariceștii măririi și prințipul Valahiei dencoace de Olt ⟨domnului⟩ [1] domnului nostru prea milostiv.

Cu această carte a noastră să aibe voe sfințiia sa părintele Inochentie egumenul de la sfînta mănăstire Brîncovéni să strîngă oameni de cei ce s-ar scoate du pen sate, să-i așeze la moșiia mănăstirii, la Grădini, să facă sat de o sută de casă de oameni, iar mai mulți nu. Și acei oameni den satele care să vor lua, să-i trimiță părintele egumenul aicea ca să li să scoață numele de la catastih, să nu rămîe satele încărcați cu numele lor și să vor așăza acolo la satul mănăstirii cu birul lor, însă oameni de cei ce au fost și mai înainte vréme de satul mănăștirei și de alți oameni care să vor mai găsi, să să facă cu toți de casă o sută și oameni ca ..... [1] acolo la sat iar nu să fie ..... [1] cineva. Și acei oameni să fie de lucrul și de ajutoriul sfintei mănăstiri, să lucréze de om în toate săptămînile de săptămînă o zi, dupe cum iaste porunca mării sale generalului comendant derectoriul nostru grof de Kinicsec [2], iară de alte lucruri și supărări ce au satele megieșăști ei vor avea pace, fiindcă vor să lucréze la stăpînul moșiei într-o săptămînă o zi, după cum iaste porunca mării sale gheneralului, iar cine le va face vreo supărare mai mult peste poruncă, au vornicul, au ispravnicii, au alții, să știe că vor petréce mare nevoie. Aceasta poruncim.

Den Craiova, noem⟨vrie⟩ 28 dni, leat 7231 ⟨1722⟩
Gheorghe Cantacuzino
I. Știrbei, Staico Bengescu
Den porunca chesariceștii administrații,
N. de Porta secretar.

Arh. St. Buc., M-rea Brîncoveni, pach. XXI, doc. 10.
Orig. rom.

115

Craiova, 1 martie 1723

Administrația Olteniei dă carte de încuviințare lui Radu călărașul să ia pe locuitorii ce au trecut de peste Olt pe la Băbici și să-i așeze pe moșia consilierului Știrbei, la Mlecănești.

Carte de volnicie pentru oamenii care au trecut de peste Olt dincoace.

Să fie volnic Radul călărașul să meargă să rădice pă niște oameni ce au trecut de peste Olt pă la Băbiei și să-i aducă să-i așaze la satul

[1] Doc. rupt.
[2] Corect: Königsegg.

dumnealui consiliiariului Știrbei la Mlecănești și dupe ce-i va aduce și să vor așăza vor veni aicea de și vor lua carte și vor avea pace un an, dupe cum iaste porunca; pentru acéia să-i aducă pe toți la satul Mlecăneștii să-i așaze acolo. Aceasta poruncim.

Craiova, mart 2 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Gligorie Băleanu, Radul Golescul, Ilie Știrbéi,
Neculae de Porta sec⟨retar⟩

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 g/204, f. 15.
Copie contemporană.

116

Craiova, 2 martie 1723

Administrația Olteniei dă încuviințare logofătului Tănasie Tîrnoveanu să mute la moșia lui nouă oameni din satul Căciulătești „fiindcă trecea mai mulți decît trebuie".

Carte lui Tanasie logofăt pentru 9 oameni ot Căciulătești.

Cu această carte a noastră să aibă voe Tanasie logofăt Tîrnoveanul să ia 9 oameni de la Căciulătești să-i mute lîngă dînsul la moșiia lui, Căciulăteștii, care oameni i s-au dat de aicea fiindcă trecea mai mulți decît trebuie să fie la un loc, care oameni sînt dați tot anume cu foaia dumnealui vornicului, anume: Ștefan, Ignat, Nedelco i Stanciul i Dumitru i Crăciun i Badea i Stan brat Badea i Albul. Drept acéia să aibă voe să-i ia pe acești oameni ce scriu mai sus să-i mute în moșiia lui lîngă dînsul, pecum de aici i s-au dat. Aceasta poruncim.

Craiova, mart 2 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Gligorie Băleanu, Radul Golescul, Ilie Știrbéi,
Staico Bengescul
Neculae de Porta sec⟨retar⟩

Muzeul Brunkenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 g/204, f. 15v.
Copie contemporană.

117

Craiova, 4 martie 1723

Administrația Olteniei poruncește ispravnicului de Dolj, Gheorma Portărescu, să împiedice spargerea satelor Bohanul, Giurgița și Bîrca, ai căror locuitori vor să se mute la Întorsura.

Carte de poruncă la Gheorma Port⟨ă⟩rescul ispravnicul sud Dolj, pentru satele care umblă să să spargă.

Ispravnice Gheormo Port⟨ă⟩rescule, îți facem în știre că înțelésăm că satul Bohanul și satul Giurgița și Bîrca umblă să s⟨ă⟩ mute la Întorsura, pentru care lucru porunca iaste să să facă satele, iar să nu să strice.

Ci iată că-ți poruncim să cauți să poruncești acelor oameni dentr-acéste sate să șază la locul lor să nu spargă satele, că de să va sparge vreun sat să fugă și să să mute într-alte părți, să știi că dumneata vei da seama, iar care den oameni den sate vor umbla să să mute într-altă parte și nu vor asculta de poruncă, pe aceia să-i pui în butuci și să-i trimiți aici. Aceasta poruncim.

Craiova, mart 4 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghe Cantacuzino
G. Băleanul, Radul Golescul, Ilie Știrbéi,
Staico Bengescul
N. de Porta secretar

Muzeul Brukenthal. Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 g/204, f. 14v.
Copie contemporană.

118

Craiova, 10 iunie 1723

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de la județele Dolj, Mehedinți și Gorj să întocmească liste de toți țăranii iobagi veniți din ținutul Huniedoarei după 1718, spre a fi trimiși înapoi.

Această poruncă s-au dat la 3 vornici: la Gorj i la Mehedinți i la Dolj, pentru iobagi.

Dumitale vornice sud Gorj, sănătate! Cu aceasta facem dumitale știre că fiind porunca mării sale gheneralului și mai marelui nostru derector ca să să dea iobagii cîți au venit aici în țară din ținutul Inidorei dupe cum au dat Doboli Iștfan și Gridi Balaș trimișii de acolo spețificațio, de toți iobagii cîți sînt aici în țară și iată că s-au trimis și la dumneata foae de toți oamenii cîți sînt într-acel județ tot anume în fieștecare sat cîți oameni sînt. Ci dumneata să cauți să trimiți să aducă pe acei iobagi pe toți înaintea dumitale și cu frica lui dumnezeu și cu buna dreptate cu oameni de cinste și credincioși să cerci acel lucru și cîți iobagi să vor adevăra cu dreptate, că au trecut de cînd au luat prea sfințitul nostru împărat această ț⟨ar⟩ă, să faci dumneata spețificațio de toți oamenii tot anume și în ce sat să află și să o trimiți dumneata aici, și dupe cum iaste porunca dată la noi de la măriia sa gheneralul, vom isprăvi și vom face dumitale știre ce vei face. Iar care vor fi venit mai 'nainte, pînă a nu lua prea sfințitul nostru împărat țara aceasta, aceia vor avea pace și vor șădea la locurile lor unde vor fi așăzați și nici o supărare nu vor avea. Aceasta.

Craiova, iunie 10 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghe Cantacuzino
Gligorie Băleanul
Nicolae de Porta sec⟨retar⟩

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 25v.
Copie contemporană.

119

Craiova, 13 iunie 1723

Administrația Olteniei ordonă locuitorilor din Padea (Dolj) să se prezinte la divan împreună cu egumenul de la Șegarcea spre a se cerceta neînțelegerea lor pentru moșia Țugurești, iar pînă atunci dijma să nu fie ridicată de nici una din părți.

† Tanasie pădéne, înpreună cu celalalți pădéni, cătră aceasta vă facem în știre că aici ne scrie părintele egumenul șăgărceanul, cum că ați fi călcînd mai jumătate din hotarul Țugureștii al mănăstirii, și nu lăsați pre ispravnicul mănăstirii ca să ia dijma moșiei. Și acea moșie zice părintele egumenul că iaste hotărîtă și înpietrită, și de cînd s-au dat mănăstirii, tot au stăpînit-o mănăstirea cu pace, iar acum stați împotrivă și călcați hotarul zicînd că iaste moșie a voastră. De care lucru în vréme ce veți vedea cartea aceasta, să căutați să vă luați scrisorile ce veți avea și să veniți aici înpreună cu părintele șăgărceanul ca să arătați cu ce temei vă faceți stăpîni acelii moșii și călcați hotarul pe unde iaste înpietrit. Și dijma să să strîngă la un loc du pe locul cel cu pricina, să stea pînă vă veți isprăvi; și în urmă cui să va cădea, acela va lua dijma dupe cum să va isprăvi pentru moșie. Aceasta poruncim.

Craiova, iunie 13 dni, leat 7231 ⟨1723⟩

Gheorghie Cantacuzino, G. Băleanul, R. Golescul, I. Știrbéi, N. de Porta secretar.

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. VII, doc. 18.
Orig. rom.

120

20 iulie 1723

Matei Cantacuzino, biv vel șătrar, dă zapis de slobozie lui Pătru Bășin rumîn al său de la Răchițele, care s-au răscumpărat cu un fecior al lui anume Ilie pentru suma de 26 de taleri, fără moșie.

† Matei Cantacuzino biv vel șătrar, dat-am cartea noastră lui Pătru Bășin brat Stoian, rumînul nostru din sat din Răchițele, cum să s⟨e⟩ știe că fiind el rumîn vîndut cu moșiia lui încă dă la strămoșul nostru Costandin Cantacuzino biv vel postelnic ⟨și⟩ strămoașa noastră doamna Ilinca, fata răposatului Șărban vodă Basarab, i-am stăpînit pînă acum. Vrînd eu ca să-i răscumpăr din rumînie, au venit și iel de s-au răscumpărat cu un fecior al lui anume Ilie, drept bani gata taleri 26. După aceia dar, le-am dat această carte a mea ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum și înainte, ei și cine să vor trage dîntr-înșii, dă cătră mine și de cătră copiii miei și dă cătră tot neamul mieu. Însă ei s-au răscumpărat afară din moșie, iar moșiia au rămas vîndută toată partea acestui rumîn ce s-ar alege du peste tot hotarul.

Și pentru întărirea scrisorii am iscălit mai jos și mi-am pus și pecetea.

Iulie 20 dni 7231 ⟨1723⟩

Matei Cantacuzino biv vel șătrar

Arh. St. Craiova, pach. CXI, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

121

Craiova, 12 august 1723

Administrația Olteniei poruncește tuturor locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Căluiul să lucreze cîte o zi pe săptămînă „au cu carul, au cu mîinile", fără a mai da dijmă, ascultînd de poruncile ispravnicului mănăstirii.

Carte de poruncă la toți lăcuitorii rumîni și țigani de la Călui și alte slugi și oameni du pă la moșii, ca să dea ascultare ispravnicului Nicolae.

Voao tuturora posluşnicilor, oamenilor, țiganilor și altora cîți vă aflați lăcuitori la sfînta mănăstire Căluiul, către aceasta vă facem în știre pentru că sfinției sa părintele chir Damaschin episcopul Rîmnicului, iată că au orînduit pe sfinția sa părintele Nicolae ca să fie ispravnic și purtătoriu de grijă la toate céle ce vor fi lucrurile și trebile sfintei mănăstiri, atît la céle dinlăuntru cît și céle du pe afară. Deci să căutați fieștecare dupe datoria lui, la céle ce vă va porunci întru céle ce vor fi lucrurile și trebile sfintei mănăstiri să ascultați și să vă supuneți poruncilor. Însă cei ce vor fi megiași și vor fi șăzînd pe moșiile sfintei mănăstiri să aibă a lucra un om, au cu carul au cu mîinile, într-o săptămînă o zi și dijma pămîntului din bucatele ce va fi avînd să nu plătească, dupe cum iaste porunca mării sale ghenăralului comendant și derectorul nostru grof de Chinezec.[1] Deci și părintele de mai sus-numitul purtătoriul de grijă, să aibă a face tuturora supușilor și ascultătorilor sfintei mănăstiri la toate lucrurile și păsurile lor, dreptate bună. Iar care n-ar asculta de céle ce vor fi lucrurile și trebile sfintei mănăstiri, să aibă a-l certa pe fieștecare dupe neascultarea și vina lui.

Craiova, avgust 12 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
G. Băleanul, R. Golescul, Ilie Știrbéi, Staico Bengescul
Nicolae de Porta, secretariul

Muzeul Brunkenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 34.
Copie contemporană.

122

Craiova, 12 noiembrie 1723

Administrația Olteniei dă instrucțiuni logofătului Ioan Podbăniceanul, care împreună cu vameșul împărătesc Ioan Șendrei, este delegat să așeze „scăunașii și plăiașii" pe la margine în județele Dolj și Romanați, să-i aleagă din rîndul țăranilor „den statul de mijloc"; aceste instrucțiuni au fost executate în urmă de vornicii județelor.

Instrucția ce s-au dat log⟨ofătului⟩ Ion Podbăniceanul fiind orînduit cu dumnealui Ioanis Sendrei vameșul cel mare chesaricescu pentru așăzarea scăunașilor pe la marginea în judéțele Jiiul de Jos și Romanați.

[1] Corect: Königsegg.

Fiind poruncă de la măriia sa gheneralul marșal, comendantul și mai marele nostru derector grof de Chinecseg[1] pentru scăunașii și plăiașii, ca să să așaze oameni de mijloc de acei care nu sînt nici bogați, nici săraci, nici bătrîni, nici tineri și să nu fie oameni streini au cu alte pricini, nici să fie rumîni mănăstirești au boerești, ci să fie oameni slobozi, pămînteni și de credință și fără de nici o pricină și care vor fi acum scăunași au plăiași, rumîni mănăstirești au boerești, să să scoată și să să pue alții den statul de mijloc pecum scrie mai sus. Pentru acéia într-acéste două judéțe la ce sat va fi de trebuință ca să să așaze scăunași, să să chéme pîrcălabul și jurații satului ca să aleagă den oamenii cei bogați și den cei săraci, oameni de cei de mijloc unul au doi cîți vor fi de trebuință ca să să așaze scăunași, și cîți scăunași și den ce sate să vor așăza într-acéste doao judéțe să dea dumnealui vameșul foae iscălită la mîna lui Ion logofătul Podbăniceanul. Așijderea și logofătul Ion să dea la mîna dumnealui vameșului, pentru ca să să știe care sînt scăunași și să nu mai fie nici o pricină la mijloc. Carei scăunași așăzîndu-să, să n-aibă datoria a lucra la stăpînul moșiei, pentru bucatele ce va face pă moșiia lui nimic, numai să aibă a-și da dijma den toate bucatele după obicéiu, ca să poată căuta de slujba împărătească. Și care scăunași au plăiași vor fi avînd feciori au frați au nepoți însurați, cu casele lor osebite, aceia să nu să scutească supt numele lui, ci să-și dea toate dăjdiile i orînduielile ce-i va ajunge cu țara dupe dreptate, fără cît numai numele scăunașului și al plăiașului care iaste așăzat să să scutească, dupe orînduiala ce iaste făcută și dupe porunca mării sale ghenăralului.

Craiova, noemvrie 12, leat 7232 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Ilie Știrbéi, Staico Bengescu
Neculae de Porta

Însă această instrucție s-au schimbat numele acestui ce au fost să meargă și s-au rînduit să meargă fieștecare vornic pă județul lui.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g./204, f. 57v—58.
Copie contemporană.

123

Craiova, 10 decembrie 1723

Administrația Olteniei dă carte deschisă egumenului de la Strîmba pentru scutirea oamenilor de pe moșia mănăstirii de a fi luați la muncile județului.

Cartea ce s-au dat egumenului de la mănăstirea Strîmba.

După jalba părintelui Onofrei egumenului de la mănăstirea Strîmba sud Gorj, care au arătat înaintea noastră pentru oamenii care șăd acolo pe moșiia mănăstirii Strîmbei cum că la toate lucrurile și slujbele cîte sînt ale județului fără nici o osibire cu orînduiala vornicului județului lucrează, și mănăstirea n-are nici un folos de la ei, pentru acéia să dă această

[1] Corect: Königsegg.

carte deşchisă la mîna părintelui egumenului Strîmbei care să să arate dumnealui vornicului de judeţ şi ispravnicului plăşii, că precum să îngăduescu satele mănăstireşti şi boereşti ca să nu lucréze la toate lucrurile judeţului, pentru ca să poată înplini zilele de lucru la stăpînii moşiilor, dupe cum iaste porunca mării sale gheneralului marşal comendant şi mai marele nostru derector grof de Chinigsig[1], aşa să fie îngăduiţi şi acei oameni care şăd pe moşiia Strîmba. Iar cînd vor lucra toate satele mănăstirilor şi ale boiarilor atuncea vor lucra şi ei, iar altă osibire la lucruri mai multe peste cartea aceasta acei omeni ai mănăstirii Strîmbei, precum au fost pînă acum, să n-aibă.

Din Craiova dec⟨hemvrie⟩ 10 dni, leat 7232 ⟨1723⟩

Gheorghie Cantacuzino

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 69.
Copie contemporană.

124

⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie 1724

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte tuturor oamenilor şi pîrcălabilor de pe la odăile turceşti, şezători pe moşia Cuneşti, să dea „adetul" după obicei egumenului mănăstirii Radu-Vodă.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin zemli Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi voao tuturor oamenilor i pîrcălabilor du pe la odăile turceşti cîţi sînteţi şăzători pă moşiia Cuneştii i pă alte moşii ale mănăstirii Radul-Vodă. Cătră aceasta vă fac domnia mea în ştire că aici la domnia mea au făcut jalbă părintele egumen cum că nu veţi să vă daţi adetul moşii dupe obicéiu, den bucatele ce aveţi pe moşie, nici den suhaturi, nici den nimica. De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea tuturor cîţi sînteţi şăzători pă moşiia Cuneşti şi pă alte moşii ale mănăstirii, să căutaţi să vă daţi tot adetul moşii de orice bucate ce veţi fi avînd şi şi den stupi şi den suhatu şi den orice, dupre cum au fost obicéiul şi mai înainte. Că de va mai veni părintele egumen să să jăluiască cum că nu vă supuneţi poruncii domnii méle să-i daţi adetul moşiilor, să ştiţi că voi trimite domnia mea de vă va ridica dupe moşii şi vă va sparge odăile şi vă va apuca de veţi da şi adetul moşii făr' de voia voastră. Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 12 dni leat 7232 ⟨1724⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. VII, doc. 16.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Corect: Königsegg.

Fiind poruncă de la măriia sa gheneralul marşal, comendantul şi mai marele nostru derector grof de Chinecseg [1] pentru scăunaşii şi plăiaşii, ca să să aşaze oameni de mijloc de acei care nu sînt nici bogaţi, nici săraci, nici bătrîni, nici tineri şi să nu fie oameni streini au cu alte pricini, nici să fie rumîni mănăstireşti au boereşti, ci să fie oameni slobozi, pămînteni şi de credinţă şi fără de nici o pricină şi care vor fi acum scăunaşi au plăiaşi, rumîni mănăstireşti au boereşti, să să scoată şi să să pue alţii den statul de mijloc pecum scrie mai sus. Pentru acéia într-acéste două judéţe la ce sat va fi de trebuinţă ca să să aşaze scăunaşi, să să chéme pîrcălabul şi juraţii satului ca să aleagă den oamenii cei bogaţi şi den cei săraci, oameni de cei de mijloc unul au doi cîţi vor fi de trebuinţă ca să să aşaze scăunaşi, şi cîţi scăunaşi şi den ce sate să vor aşăza într-acéste doao judéţe să dea dumnealui vameşul foae iscălită la mîna lui Ion logofătul Podbăniceanul. Aşijderea şi logofătul Ion să dea la mîna dumnealui vameşului, pentru ca să să ştie care sînt scăunaşi şi să nu mai fie nici o pricină la mijloc. Carei scăunaşi aşăzîndu-să, să n-aibă datoria a lucra la stăpînul moşiei, pentru bucatele ce va face pă moşiia lui nimic, numai să aibă a-şi da dijma den toate bucatele după obicéiu, ca să poată căuta de slujba împărătească. Şi care scăunaşi au plăiaşi vor fi avînd feciori au fraţi au nepoţi însuraţi, cu casele lor osebite, aceia să nu să scutească supt numele lui, ci să-şi dea toate dăjdiile i orînduielile ce-i va ajunge cu ţara dupe dreptate, fără cît numai numele scăunaşului şi al plăiaşului care iaste aşăzat să să scutească, dupe orînduiala ce iaste făcută şi dupe porunca mării sale ghenăralului.

Craiova, noemvrie 12, leat 7232 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Ilie Ştirbéi, Staico Bengescu
Neculae de Porta

Însă această instrucţie s-au schimbat numele acestui ce au fost să meargă şi s-au rînduit să meargă fieştecare vornic pă judeţul lui.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g./204, f. 57v—58.
Copie contemporană.

123

Craiova, 10 decembrie 1723

Administraţia Olteniei dă carte deschisă egumenului de la Strîmba pentru scutirea oamenilor de pe moşia mănăstirii de a fi luaţi la muncile judeţului.

Cartea ce s-au dat egumenului de la mănăstirea Strîmba.

După jalba părintelui Onofrei egumenului de la mănăstirea Strîmba sud Gorj, care au arătat înaintea noastră pentru oamenii care şăd acolo pe moşiia mănăstirii Strîmbei cum că la toate lucrurile şi slujbele cîte sînt ale judeţului fără nici o osibire cu orînduiala vornicului judeţului lucrează, şi mănăstirea n-are nici un folos de la ei, pentru acéia să dă această

[1] Corect: Königsegg.

carte deșchisă la mîna părintelui egumenului Strîmbei care să să arate dumnealui vornicului de județ și ispravnicului plășii, că precum să îngăduescu satele mănăstirești și boerești ca să nu lucréze la toate lucrurile județului, pentru ca să poată înplini zilele de lucru la stăpînii moșiilor, dupe cum iaste porunca mării sale gheneralului marșal comendant și mai marele nostru derector grof de Chinigsig[1], așa să fie îngăduiți și acei oameni care șăd pe moșiia Strîmba. Iar cînd vor lucra toate satele mănăstirilor și ale boiarilor atuncea vor lucra și ei, iar altă osibire la lucruri mai multe peste cartea aceasta acei omeni ai mănăstirii Strîmbei, precum au fost pînă acum, să n-aibă.

Din Craiova dec⟨hemvrie⟩ 10 dni, leat 7232 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 69.
Copie contemporană.

124

⟨București,⟩ 12 aprilie 1724

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește tuturor oamenilor și pîrcălabilor de pe la odăile turcești, șezători pe moșia Cunești, să dea „adetul" după obicei egumenului mănăstirii Radu-Vodă.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin zemli Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi voao tuturor oamenilor i pîrcălabilor du pe la odăile turcești cîți sînteți șăzători pă moșiia Cuneștii i pă alte moșii ale mănăstirii Radul-Vodă. Către aceasta vă fac domnia mea în știre că aici la domnia mea au făcut jalbă părintele egumen cum că nu veți să vă dați adetul moșii dupe obicéiu, den bucatele ce aveți pe moșie, nici den suhaturi, nici den nimica. De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea tuturor cîți sînteți șăzători pă moșiia Cunești și pă alte moșii ale mănăstirii, să căutați să vă dați tot adetul moșii de orice bucate ce veți fi avînd și și den stupi și den suhatu și den orice, dupre cum au fost obicéiul și mai înainte. Că de va mai veni părintele egumen să să jăluiască cum că nu vă supuneți poruncii domnii méle să-i dați adetul moșiilor, să știți că voi trimite domnia mea de vă va ridica dupe moșii și vă va sparge odăile și vă va apuca de veți da și adetul moșii făr' de voia voastră. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 12 dni leat 7232 ⟨1724⟩
Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. VII, doc. 16.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Corect: Königsegg.

125

⟨București,⟩ 26 mai 1724

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Rîncăciovul să poată opri pe acei ce au vii în dealul mănăstirii de a-și vinde vinurile acolo.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alixandru voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povelenii gospodstva mi sfintii și dumnezeeștii mînăstiri Rîncăciov și părintelui egumen chir Paisie de acolo, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să vînză vinurile mănăstirii pe dealul mănăstirii, iar să nu îngăduiască pe cei ce au vii într-acel deal ca să-și vînză vinurile lor. Pentru că mai înainte vréme, au fost venit unii din cîmpulungéni care au vii într-acel deal, de au făcut jalbă la domnie mea cum că n-au avut obicei părintele egumen de la această mănăstire ca să-i oprească să nu-și vînză vinurile și le-am fost făcut domnie mea și carte ca să urméze obiceiului celui vechiu [1], iar acum cercînd domnie mea, așa s-au dovedit cum că n-au avut ei obicei să-și vînză vinurile lor pe moșiia mănăstirii.

Drept aceea am dat domnie mea această carte a domnii méle părintelui egumenului de acolo, ca să fie volnic să nu-i îngăduiască să-și vînză vinurile lor ci numai ale mănăstirii, pentru că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 26 dni, leat 7232 ⟨1724⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh.St.Buc., M-rea Rîncăciov, pach. XIII, doc. 48.
Orig. rom., pecete aplicată.

126

⟨Sărăcinești,⟩ 29 mai 1724

Sătenii din Sărăcinești dau zapis egumenului mănăstirii Sărăcinești pentru învoiala de a li se da pămînt de hrană în schimbul obligației de a lucra douăzeci de zile pe an fiecare și a da un plugar și un văcar.

† Noi săténii din Sărăcinești, anume: Stan părcălabul, Matei, Preda, Marin, Florea, Vladul și împreună cu ceialalți toți, dat-am scrisoarea noastră la mîna părintelui Pahomie igumenul de la Sărăcinești, precum să s⟨e⟩ știe că fiind noi oameni striini fără moșie, ne-am rugat de sfinției sa să ne lase ca să ședem pe moșiia sfintei mănăstiri și să avem a da ascultare cu lucrul la sfînta mănăstire, de an zile 20. Pentru că fiind porunca de la măriia sa ghinărariul, de săptămînă o zi a să lucra la stăpînii moșiei, și fiind aici loc de munte și neavînd unde ara cu plugul, ne-au lăsat pe atîta. Și noi iar am dat sfintei mănăstiri un plugari și un văcari ca să aibă bună pace de către toate dăjdile și podvoadele ce vor veni la sat, numai să aibă a căuta de treaba sfintei mănăstiri. Iar carii din noi nu

[1] Scris deasupra altor cuvinte ilizibile, de la cuvîntul „urméze".

ne vom ținea de cuvîntu și le-ar face vreun val, să fie volnic părintele cu scrisoarea noastră să ne apuce să dăm din toate dăjdiile ce au trecut, cîte un leu de numele de om, cu care ne-am scutit noi pentru sfînta mănăstire pînă la starea aceasta. Și pentru credința ne-am pus numele și dégetele mai jos ⟨ca⟩ să să crează.

Mai 29 dni, 7232 ⟨1724⟩

† Eu Stan pîrcălab, † eu Matei
† eu Preda, † eu Marin, † eu Florea
† eu Vladul

Arh. St. Buc., Ep. Rîmnic, pach. LX, doc. 21.
Orig. rom.

127

Craiova, 15 iunie 1724.

Administrația Olteniei poruncește vel portarului Ioan Băleanu să meargă la Dobriceni și Bogdănești, unde rumînii nu permit egumenului de la Arnota să stăpînească nici moșia cumpărată; să facă măsurătoare și să o despartă de moșia rumînilor, punînd pietre de hotar.

Cinstite dumneata Ioane Băléne vel portariu, de la dumnezeu sănătate și tot binele poftim dumitale. Facem dumitale în știre că aicea ni să jălui părintele egumenul arnoțeanul pentru rumînii mănăstirii de la Dobriceni și de la Bogdănești, zicînd cum că necum să îngăduiască să stăpînească moșiia de la rumînii lor, ci și moșiia care iaste cumpărată cu bani acolo la Dobriceni, dupe cum am văzut zapisele de taleri 80, iar nu-l îngăduesc să stăpînească. Pentru care scriem dumitale pentru acea parte de moșie care iaste cumpărată cu bani să o alegi dumneata de o parte, iar céialaltă moșie care iaste de la rumîni cumpărată, iar să dai dumneata pe cît vei socoti înpreună cu părintele igumen, de o parte rumînilor ca să să hrănească, iar céialaltă ⟨parte⟩ iar să o alături dumneata lîngă cea de cumpărătoare și să pui pietri ca să o stăpînească sfînta mănăstire cu pace. Aceasta, și fii dumneata sănătos.

Craiova, iunie 15, leat 7232 ⟨1724⟩

Gheorghie Cantacuzino
Ilie Știrbei, Staico Bengescu

Din porunca chesariceștii administrații,
N. de Porta secretar

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 60.
Copie rom.

128

⟨București,⟩ 15 iulie 1724

Cartea răpoosatului Niculae Alexandru voevod pentru clacă.
Îernicire omului mănăstirii Radu-Vodă să oblige pe locuitorii de pe moșia Chiselet să presteze claca „după cum iaste obiceiul și adetul moșiilor".

Cartea răpoosatului Niculae Alexandru voevod pentru clacă.
Cu mila lui dumnezeu Io Nicolae Alexandru voevod și domn. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii mele, slugii sfinții sale părintelui

egumen de la mănăstirea Radul-Vodă, ca să fie volnec cu această carte a domnii mele, să apuce pe oamenii ce sînt șăzători pă moșiia mănăstirii la Cheselet ca să clăcuiască mănăstirii după obiceiu, după cum clăcuiesc și alți oameni ce șăd pe moșii boerești și ale mănăstirilor, pentru că aici la domniia mea au făcut jalbă părintele egumen cum că acești oameni nu vor să să supue să clăcuiască după obiceiu, ci ar fi stîndu înpotrivă.

Drept aceia am dat domniia mea această carte a domnii mele, slugii părintelui egumen ce scrie mai sus, să-i apuce să clăcuiască după cum este obiceiul și adetul moșiilor, iar nesupunîndu-să să clăcuiască, i-am dat domniia mea voe ca să le facă fieșetecărora certare și să-i ducă să clăcuiască făr'de voia lor.

Într-alt chip să nu fie, pentru că așa este porunca domnii mele. Și însumi am zis domniia mea.

Iulie 15 zile, leat 7232 ⟨1724⟩

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 390.
Copie rom.

129

Craiova, 20 iunie 1725

Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din Dobriceni și Bogdănești, rumîni ai mănăstirii Arnota, să asculte de toate poruncile egumenului.

† Voao tuturor sătenilor din satul sfintei mănăstiri Arnota, Dobricénii și Bogdăneștii. Cătră aceasta vă facem în știre că aici la noi să jălui părintele egumenul arnoțeanul zicînd că voi sînteți rumîni mănăstirii dupe cum și noi vă știm, și nici un féliu de ascultare nu dați egumenului pentru céle ce sînt lucrurile sfintei mănăstiri și vă poruncéște.

De care lucru iată că vă poruncim în vréme ce veți vedea cartea aceasta, iar voi să căutați toți să vă supuneți și să dați și ascultare părintelui egumenului la toate cîte vă va porunci pentru lucrurile sfintei mănăstiri, ca unii ce-i sînteți rumîni și șădeți pe moșiile mănăstirii. Că orîcare nu vă veți supune egumenului ci veți sta înpotrivă-i și ni să va mai jălui părintele egumenul, să știți că vom trimite de vă va aduce și vă veți pedepsi după vina voastră. Într-alt chip nu va fi. Aceasta poruncim.

Craiova, iunie 20 dni, leat 7233 ⟨1725⟩

Gheorghie Cantacuzino,
G. Băleanul R. Golescul I. Știrbéi

Din porunca chesaricești administrației,
N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 95.
Orig. rom.

130

Craiova, 10 august 1725

Administrația Olteniei poruncește vornicului de Romanați, Șerban Știrbei, să cerceteze reclamația locuitorilor din satul Grădini că după ce au prestat 240 zile de clacă colonelului Pivoda și egumenului mănăstirii Brîncoveni 210 zile, aceștia le-au luat și dijma din produse; să vegheze asupra acelui sat „ca să nu se spargă".

Cartea care s-au scris le vornicul Știrbéi sud Romanați pentru oamenii de la Grădini.

Dumitale vornice Șărbane Știrbéi sud Romanați, dupe sănătate, facem dumneavoastră în știre că aicea s-au jăluit oamenii de la Grădini cu memorial, zicînd cum că au lucrat la măriia sa viță-colonel Pivoda zile 240 și au lucrat și la părintele egumenul brîncoveanul zile 210 și le-au luat și dijmă din bucatele lor și părintele egumenul și măriia sa viță-colonelul Pivoda.

De care lucru scriem dumitale să cauți să cercetezi acest lucru, iaste adevărat cum s-au jăluit oamenii au ba și dupe cum vei adevăra cu dreptáte, făr' de zăbavă să ne faci dumneata știre ca să să îndreptéze acest lucru. Și despre altele ce vei putea să cauți acel sat, ca să nu să spargă. Aceasta și fii dumneata sănătos.

Craiova, avgust 10 dni, leat 7233 ⟨1725⟩

De binevoitori dumitale,
Gheorghie Cantacuzino
Radul Golescul, Gligorie Băleanul, Ilie Știrbéi
Neculae de Porta secretariul

Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 103.

131

Craiova, 17 februarie 1726

Administrația Olteniei poruncește pîrcălabilor din satele aflate pe moșiile mănăstirii Bistrița să asculte de egumen și ispravnic la ce-i pune să facă, să lucreze o zi pe fiecare săptămînă dacă nu dau dijmă, iar locuitorii de la Potel și Celei să lucreze și să dea dijmă după obicei.

Voao tutulor pîrcălabilor di pen toate satele care sînteți de ședeți pe moșiile sfintei mănăstiri Bistriței. Vă facem în știre să căutați să vă supuneți și să ascultați de sfințiia sa părinteli Ștefan egumenul și de ispravnicii care va trimite sfințiia sa pentru toate lucrurile și trebile sfintei mănăstiri și să lucrați toți oamenii într-o săptămînă o zi, după cum iaste porunca de la măriia sa mai marele nostru diregtor. Însă care din sate va da dijma, acela să nu lucréze, iar care nu va da dijmă, să lucréze după cum scrie mai sus, că oricari din oameni di pin sate va sta ⟨cu⟩ înpotrivire și nu vor lucra după cum iaste porunca și după cum lucrează și la alte mănăstiri și la boiari, să știi că vor petréce mare pedeapsă. Aceasta vă scriem.

Craiova, fevr⟨uarie⟩ 17 dni, leat 7234 ⟨1726⟩

Așijderea și voao oamenilor de la Potel și de la Celéi, să căutați după cum ați avut obicéiu de ați dat péște și ați lucrat la mănăstire și ați dat dijmă și suhaturi, precum ați avut obicéiu mai 'nainte și acum tot așa să dați și să lucrați, că oricare n-ar face după obicéi, să știe că să va trimite de aicea de veți da fără voia voastră.

Gheorghe Cantacuzino,
G. Băleanu, R. Golescul, I. Știrbéi,
N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXIII, doc. 237.
Orig. rom.

132

Craiova, 14 martie 1726

Administrația Olteniei poruncește pîrcălabului și oamenilor din satul Țugurești al mănăstirii Șegarcea, să lucreze o zi pe săptămînă fără să dea dijmă, ori să se înțeleagă cum vor putea cu egumenul.

† Ție pîrcălabe și voao oamenilor de la satul Țugurești al sfintei mănăstiri Șăgarcei. Către aceasta vă facem în știre că aici s-au jăluit părintele egumenul șăgărceanul, cum că nu veți să ascultați și să lucrați de săptămînă o zi, după cum iaste porunca mării sale ghinăralului mai marelui nostru derector. Ci fiindcă șădeți și vă hrăniți pe moșiia mănăstirii, iată că vă poruncim să căutați să lucrați dupre cum iaste porunca, și dijmă să nu dați, au să vă așăzați cu părintele egumenul cum veți putea, ca să știți ce veți lucra, iar să nu să mai jăluiască părintele egumenul cum că nu lucrați, nici v-ați așăzat cu sfințiia sa, că apoi vom trimite de vă vor aduce aici și veți petréce mare certare pentru neascultarea ce veți face.

Craiova, mart⟨ie⟩ 14 dni, leat 7234 ⟨1726⟩
Gheorghie Cantacuzino
G. Băleanul, R. Golescul, I. Știrbei, Staico Ben⟨gescu⟩
Den porunca chesaricești administrații,
N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. VII, doc. 19.
Orig. rom.

133

⟨București,⟩ 30 august 1726

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Argeș să ia tot venitul „din hotar pînă în hotar" de pe moșia Poenari (Teleorman) obligînd pe toți locuitorii să dea dijma după obicei și să interzică vînzarea vinului în afară de cel al mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi, părintelui egumenul de la sfînta mănăstire Argeșul, ca să fie volnec cu această carte a domniei

méle, să ia dijma du pă moșiia Poenarii ot sud Teleorman, de la tot omul ce va fi avînd semănături pe această moșie, au turc fie, au creștin, au măcari veri de la ce om va fi avînd semănături, de la to⟨ți⟩ să ia dijma după obicéiu, din grîu, din orz, din mei și din toate altele ce s-ar afla pe moșie. Așijderea să aibă a pune vinul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, iar pe nimeni alt să nu îngăduiască a pune vin să s⟨e⟩ vînză, pentru că fiind această moșie ce scrie mai sus a sfintii mănăstiri, domnia mea i-am dat această volnicie ca să aibă a lua tot venitul du pă moșie, din hotar pînă în hotar.

Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨sprav-nic⟩ sam rece gospodstva mi.

Avgust 30 dni, leat 7234 ⟨1726⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. DCCCV, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

134

Craiova, 1 septembrie 1726

Administrația Olteniei judecă procesul locuitorilor din Dobrița, care afirmau că sînt oameni liberi, cu Gh. Cantacuzino beizadea, hotărînd să rămînă mai departe rumîni ai lui.

În numele administrații a prea sfințitei chesarocrăeștii măriri rînduitei Țării Romînești dencoace de Oltu.

Dat-am cartea noastră luminatului mării sale Gheorghie Cantacuzino, fiul răposatului mării sale Șărban Cantacuzino voevod, ca să aibă a ținea și a stăpîni pă Andreca și pe Anghel Banciul și pe Costea și pe Dan Beura și pe toți rumînii den Dobrița sud Gorjii cu toată moșiia de acolo, cu bună pace, pentru că acești rumîni den satul Dobrița ei sînt vechi rumîni ai mării sale de la moșii și părinții mării sale și tot i-au stăpînit și răposata doamna Ilina, moașa mării sale și părinții și unchii mării sale cît au fost cu viiață, și măriia sa pînă în anul de estimpu, ca pe neşte drepți rumîni cu toată moșiia, cu bună pace, de sînt vreo 50, 60 de ani trecuți. Și într-atîta vréme trecută, ei nu s-au mai sculat ca să zică cum că nu sînt rumîni; iar în anul de estimpu fiindcă unii dentr-înșii anume Andreica i Anghel era puși la gornici pentru paza plaiului și asculta de dumnealui Ioanis Sendrei, vameșul cel mare chesaricescu dentr-această țară rumînească, s-au sculat cu gîlceavă zicînd cum că ei nu sînt rumîni cu părțile lor de moșie den Dobrița, făcîndu-și ei părți de moșie dupe plăcerea lor, ci sînt oameni slobozi. Pentru carei măriia sa Gheorghe Cantacuzino beizadea văzînd că să scoală ei cu gîlceavă și zic cum că nu sînt rumîni, i-au adus la judecată înaintea noastră în divan, aicea la casele bănești, împreună cu cîțiva rumîni den satul Runcul, iar al mării sale și al neamului mării sale, fiind și dumnealui Sendrei vameșul cel mare atuncea de față în divan și cercînd tot lucrul ca să să vază cu ce să fac ei cum că nu sînt rumîni, fiindcă măriia sa Gheorghe Cantacuzino beizadea au scos catastiful cel de înpărțeală moșiilor, rumînilor și țiganilor

pre frați, al răposatei doamnei Ilinei, moșăi mării sale, cel de moștenire, întru care fieștecăruia den fii mării sale i-au numit și moșiile și rumînii și țiganii ce să stăpînească, dînd la toți fiii cîte un catastif osebit tot într-un chip, și într-acel catastif scriia anume părinții și moșii acestor rumîni den Dobrița cum că sînt rumîni adevărați.

Și întrebîndu-se pe dînșii cu ce să fac ei cum că nu sînt rumîni, ei numai cu gura zicea, cum că nu sînt rumîni și au scos o carte véche a Mircei vodă de la anul 7059 care era de 176 de ani trecuți, întru care scriia ca să stăpînească această moșie Dobrița, un jupan Cîrstian portariul și un jupan Stoica vătaful, iar altă carte, au mai véche au mai noao, cu care să dovedească cum că nu sînt rumîni, n-au avut să scoață.

Și rumînii den Runcu ce era atunci de față îi mărturisiia cum că sînt rumîni adevărați, ei și părinții și moșii lor, tocma ca și dînșii, ai neamului Cantacuzineștilor, cărora ei n-avea ce să le răspunză înpotrivă, fără cît zicea rumînii din Dobrița să jure rumînii den Runcu cum că sînt ei rumîni și să fie rumîni. Și așa fiind atunci numai vreo 4 oameni den Runcu de față și fiind că era ca să meargă cinstitul dumnealui consiliiariul Ilie Știrbéi în Jiiul de Sus la casa dumnealui, Bălcești, am poftit pă dumnealui, rînduindu ca să meargă den satul Runcul acolo, înaintea dumnealui 12 oameni și să fie și rumînii din Dobrița de față, să jure cu mîinile pe sfînta evanghelie, cum că-i știu că sînt rumîni adevărați ai neamului Cantacuzineștilor și jurîndu, să fie rumîni, dupre cum au și fost mai nainte, și au voit ei.

Și cît au fost dumnealui mai sus numitul, cinstitul consilieriu acolo la casa dumnealui, Bălceștii, ei n-au mers ca să facă acel jurămîntu să să isprăvească lucrul, măcar că bine să vedea și să cunoștea că sînt ei rumîni adevărați și fără jurămîntu. Dar fiindcă au făcut această cercare de zicea că nu sînt rumîni, pentru mai bună adeverință și întemeiarea lucrului, s-au trimes de au venit 12 oameni bătrîni den satul Runcu, anume: Drăghici Călopescul, Dragomir Cerceloiul, Radul Negoescul, Voicilă al Zahariei, Costanda Radul Isăroiul, Pătru Hodobeae, Sava Aribaș, Stan Rotogolă, Ion Țanghiul, Stanciul Peicoiun, Udrea Popescul și cu pîrcălabul lor Daian, înpreună și cu rumînii den Dobrița ce scriu mai sus, aici la Craiova.

Și iar cercîndu-se lucrul de iznoavă și fiind tot lucrul după cum scrie mai sus, s-au dat lége la acești 12 oameni de au mersu în sfînta biserica ceastă mare de aicea den Craiova, de au jurat cu mîinile pe sfînta evanghelie, pe numele lui dumnezeu și pă al maicii sfinții sale și a tuturor sfinților și pe sufletele și copiii și casele lor, cum că ei i-au pomenit și-i știu adevărat că și ei și părinții și moșii lor au fost și sînt adevărat rumîni drepți den Dobrița ai neamului Cantacuzineștilor, fiind de față la jurămîntul lor și rumînii den Dobrița ce scriu mai sus de au auzit cu urechile și au văzut cu ochii lor și au fost și trei preoți ai bisericii anume: popa Ioan ecliziarhul și popa Stanciul și popa Alixandru și despre partea administrații, rînduiți (fiind Negoiță portariul, a căruia îi iaste slujba, au fost bolnav) au fost Mihai Săulescul, ispravnecul den sud Gorjii și Tanasie Tîrnoveanul logofătul de la canțelariia chesaricești administrații. Și după jurămîntul ce au făcut acei 12 oameni de mai sus numiți, au dat preoții răvaș de jurămîntu întru care sînt iscăliți și ei și rînduiții de la chesariceasca administrație ce scriu mai sus.

Deci după dreptate și adevința jurămîntului dăm și întărim și noi cu această carte a noastră luminatului mării sale Gheorghe Cantacuzino beizadea, fiiul mării sale răposatului Șărban Cantacuzino voevod, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe Andreica și pă Anghel Bănciul și pe Costea și pe Dan Beura și pe alalți rumîni pe toți den satul Dobrița, cu toată moșiia de acolo, pă ei și pă toți copiii și neamul lor cîți să vor trage dentru dînșii, cu bună pace, măriia sa și coconii mării sale și tot neamul mării sale în véci.

Datu-sau în Craiova sept⟨emvrie⟩ 1 dni, leat 7235 ⟨1726⟩

Radul Golescul, Ilie Știrbei, Staico Bengescu.

Iuxta factam mihi a subscriptis dominis bojaronibus relationem praesentem deliberatum authoritate mea suprema directorali hisce confirmo.

Cibinii die 20-ma martii, anii 1729

de Tiege,

Sac⟨rae⟩ caes⟨arae⟩ Ma⟨jes⟩t⟨a⟩tis actualis, intimus consiliarius, generalis equitatus, generalis commendans in Tran⟨silva⟩nia et Valachia Austriaca, hujus item supremus director et constitutus colonellus.

Acad. R.P.R., pach. CCII, doc. 6.
Orig. rom., 2 peceți timbrate.

135

12 septembrie 1726

Constantin Brătășanul dă zapis vărului său, vornicului Ilie Otetelișanu, pentru suma de șaizeci de zloți, cu care i-a vîndut un rumîn, pe Anghel din Sutești cu fiul său.

Adecă eu Costandin Brătășanul dat-am acesta al mieu adevărat zapis la mîna dumnealui vărului Ilie vornic Otetelișanul, precum să să știe că trebuindu-mi nește bani, tocmitu-m-am cu dumnealui de a mea bună voe de i-am vîndut dumnealui pe Anghel . . .[1] cu fiiul său . . .[1], rumînul mieu din sat din Sutești, însă rumîn făr' de moșie și făr' de vie, în bani gata zloți șaizăci, ca să-i fie dumnealui rumîn în veci ohamnicu, dumnealui și neamului dumnealui, pentru că l-am vîndut dumnealui de a mea bună voe nesilit de niminea, iar de ar fi vreo pricină de cătră frații miei, să aibu a răspunde eu și să aibu a da alt rumîn în locul lui, iar dintr-acel sat și dintr-acel loc mai sus numit.

Și cînd am făcut acest zapis au fost mulți boiari mărturie carii mai jos să vor iscăli. Și pentru mai adevărată credință mi-am pus iscălitura mai jos pentru întăriré, ca să să crează.

Sept⟨emvrie⟩ 12 dni, 7235 ⟨1726⟩

Costan⟨din⟩ Br⟨ă⟩t⟨ășanul⟩

Az popa . . .[2]⟨ot⟩ Otetelis martor

Ion diiaconul am scris, martor

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. V bis., doc. 6.
Orig. rom.

---

[1] Loc alb.
[2] Indescifrabil.

136

⟨M-rea Tismana,⟩ 9 decembrie 1726

Egumenul de la Tismana dă zapis de încuviințare unor locuitori din Hăești să-și pună vii pe moșia de la Orlea, avînd a da zeciuiala pămîntului după șapte ani, o vadră din zece, și îngăduindu-le să-și vîndă via, cu aprobarea mănăstirii.

Nicodim, igumenul sfintei mănăstiri Tisménii, dat-am cartea noastră acestor oameni de la Hăești anume Nicola Godescul, Lupul brat ego, Ivan Zgîndără, Pătru Băbăscul, Paul ciobanul, Oprea și Micșei Pușcariul, ca să aibă a-și pune vii în moșia sfintei mănăstiri la Orlea, care cît vor vrea, pentru că de a noastră bună voe le-am dat loc acolo la acea moșie să-și pue fieștecarele vii și vinăriciu, adecă zeciuiala pămîntului, să nu dea pîn' în 7 ani, iar atuncea înplinindu-să sorocul și viind viile pă rod, să aibă a da la sfînta mănăstire după obicéiu dijma pămîntului adecă vinăriciul din zéce védre numai o vadră, însă vadra dreaptă de doaosprăzéce ocă, iar mai mult alt, nu, precum ne este obicéiul și precum și într-alte moșii unde sînt plaiuri de vii în pămîntul mănăstirii, iarăși asemenea am dat cartea noastră să ⟨aibă⟩ a da pentru mai multă adaogire a sfintei mănăstiri. Deci pentru acéia le-am dat cartea noastră și acestor oameni ce mai sus s-au numit ca și viile ce vor face, să aibă a le stăpîni cu bună pace și fără nici o pricină. Și cînd ar avea vreo nevoe vrînd cineva să-și vînză viia, voe să aibă a o vinde fieștecăruia sta[1] însă prin știrea noastră. Pentru care întărire am pus pecetea mănăstirii și iscălitura mai jos ca să să crează.

Dechemvrie 9 dni, leat 7235 ⟨1726⟩
Nicodim egumenul Tis⟨manei⟩

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXV, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

137

⟨București,⟩ 13 ianuarie 1727

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de la Brăniceni și altora de primprejur, care duc grîu la șeicile de la vadul de pe moșia mănăstirii Dealul, să dea egumenului, după obiceiul vechi, cîte 9 bani de fiecare car și să nu se pună împotrivă, sub amenințare de pedeapsă.

† Milostiiu bojiiu, Io Nicolae Alexandru voievod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao sătenilor de la Brănicéni și altor oameni dup-înprejur carii duceți grîu cu cară la șăicile de la vadul ce iaste pe moșia mănăstirii Dealului. Către aceasta vă fac domniia mea în știre, că aici la domniia mea au făcut jalbă egumenul de la mănăstirea Dealului, zicînd cum că are obicéiul vechiu de ia de la fieștece car cu grîu cîte 9 bani, iar acum vă puneți înpotrivă și nu veți să vă dați obicéiul. Pentru care lucru, iată că vă poruncesc domniia mea, de vréme ce au avut mănăstirea acest obicéiu, să căutați fieștecarile să vă dați adetul și să urmați după cum

[1] Așa în text.

iaste vechiul obicéiu, că de va mai da egumenul jalbă la domniia mea, cum că stați înpotrivă și păgubiți mănăstirea de venitul ei, să știți că veți păți mare scîrbă de la domniia mea și veți da venitul mănăstirii fără voia voastră. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghenar 13 dni, leat 7235 ⟨1727⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 38.
Orig. rom., pecete aplicată.

138

Craiova, 17 noiembrie 1728

Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din Costești, care prin judecată au obținut eliberarea de rumînie, să se învoiască cu egumenul în privința dijmei, pentru pămîntul ce-l folosesc de pe moșia mănăstirii Bistrița.

Voao tuturor săténilor de la Costești și v-ați slobozit de rumînie de către sfînta mănăstire Bistrița, fără nici o parte de moșie, cu judecata răposatului Ștefan vodă Cantacuzino. Cu aceasta vă să face în știre că aici la noi au jeluit sființia sa părintele Stefan, igumenul de la sfînta mănăstire Bistrița, că ședeți pe moșiia sfintei mănăstiri, voi, neavînd nici o parte de moșie, și nici o folosință și ascultare nu dați la sfinta mănăstire. Pentru care vă poruncim, de iaste pricina într-acestaș chip, să căutați să vă supuneți și să dați toată ascultarea de lucru și altele ce vă va porunci precum și alții să supun care șăd pe moșii mănăstirești și boierești după acea rînduială, iar de nu veți pohti acéia, să vă dați venitul adecă dijma și și altele obicinuite după cum vă veți așăza cu sfinției sa mai sus-numitul egumen. Iar de veți avea a răspunde înpotrivă, să căutați să veniți cu sfinției sa de față sa să îndreptéză pricina, că nedînd ascultare pecum s-au zis, nici viind de față, să știți că să va trimite călărași de vă vor apuca de tot lucrul, de-l veți plini făr'de voe. Într-alt chip nu va fi.

În Craiova, noemvrie 17, leat 1728

I. Baron von Czeika gheneral̃e

D. Brăiloiul, Ilie Știrbei, G. Vlasto, C. Strîmbean⟨ul⟩, N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 13.
Orig. rom.

139

⟨București,⟩ 22 aprilie 1729

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Banului (Buzău), să nu îngăduie vînzarea altui vin pe moșia Udați decît vin mănăstiresc și vin domnesc.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi egumenului de la mănăstirea Banului ot sud Buzău, ca să fie volnec cu cartea domnii méle să nu îngă-

duiască pă nimeni din hodăiaşii de la Udaţi după moşiia mănăstirii ca să vînză vinurile lor sau ale altora, nici să ţie nimeni cîrciume, fără cît numai ţinea cîrciume şi a vinde vinurile voastre şi ale altora, fără cît numai să va da.

Drept acéia poruncesc domnia mea şi ţie pîrcălabe de acolo şi voao tuturor hodăiaşilor, văzînd cartea domnii méle nimeni să nu vă ispitiţi a mai ţinea cîrciume şi a vinde vinurile voastre şi ale altora fără cît numai vinurile mănăstirii şi vin domnesc, după cum scrie mai sus, că vericare din voi nu va urma poruncii domnii méle, să ştie că va petréce rea scîrbă şi certare de către domnia mea. Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 22 dni, leat 7237 ⟨1729⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XIV, doc. 2.
Orig. rom., pecete aplicată.

140

Craiova, 25 aprilie 1729

Administraţia Olteniei dă lui Gheorghe Cantacuzino beizadea, carte de stăpînire asupra rumînilor din satul Dobriţa, care s-au ridicat la judecată în 1726 ca să se elibereze de rumînie.

Dat-am cartea noastră luminatului mării sale Gheorghie Cantacuzino, al sfinţitei împărăţiei Romei grof şi gheneral maior, fiiul răposatului mării sale Şărban Cantacuzino voevod, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni pe Andreca şi pe Anghiel Banciul şi pe Costea şi pe Dan Beura şi pe toţi rumînii din Dobriţa sud Gorjiiu, cu toată moşiia de acolo, cu bună pace, pentru că aceşti rumîni din satul Dobriţa, ei sînt vechi rumîni ai mării sale de la moşii şi părinţii mării sale. Dupe cum la anul 7235 la vrémea prea cinstitei chesariceştii administraţiei cei vechi, aceşti rumîni de mai sus numiţi, ei s-au sculat cu pîră şi cu gîlceavă înpotriva mării sale mai sus numitului gheneral, zicînd cum că nu sînt rumîni socotind ca să să mîntuiască de rumînie. Şi fiindcă prea cinstiţii dumnealor ce au fost atuncea consiliiari, au cercetat tot lucrul pre amăruntul pentru aceşti rumîni den toate pricinile şi lucrurile ce au fost la mijloc despre amîndoao părţile dumnealor au aflat din vechiia stăpînire şi din catastiful cel vechiiu de înpărţeală al cinstitei familiei Cantacuzine, unde sînt rumînii, moşiile şi ţiganii înpărţite pe fraţi, şi au adevărat cum că sînt drepţi rumîni ai mării sale. Iară tot ca să să adeveréze şi să să întemeieze lucrul mai bine, au dat lége la 12 oameni bătrîni din satul Runcul care au ştiut pe moşii, pe părinţii lor şi pe dînşii, fiindcă moşiia Dobriţa iaste tot una cu moşiia Runcul, de au jurat cu mîinile pe sfînta evanghielie, cum că ei au pomenit şi-i ştiu cu adevărat că şi ei şi părinţii şi moşii lor au fost şi sîntu ade-

văraţi rumîni drepţi din satul Dobriţa ai neamului Cantacuzineştilor, dupre cum toată pricina, cercetarea şi hotărîrea ce s-au făcut, scrie în largu în cartea dumnealor prea cinstiţilor consiliari în care sînt iscăliţi şi iaste întărită cu pecétea administraţiei. Şi dupe aceia, la acest an 1729, acea carte de hotărîre o au întărit cu puterea derectoratului mare şi măriia sa gheneralul, mai marele nostru derector grof de Tişci.[1] Pentru acéia dăm şi întărim şi noi cu această carte a noastră, mării sale mai sus numitului gheneral Cantacuzino, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni pe aceşti rumîni de mai sus numiţi şi pe alţi rumîni, pe toţi din satul Dobriţa cu toată moşiia de acolo, pe dînşii şi pe toţi copiii şi neamul lor cîţi să vor trage dintr-înşii, cu bună pace, măriia sa şi coconii şi tot neamul mării sale în veci. Datu-s-au în Craiova.

April 25 dni, 1729

J. baron v⟨on⟩ Czeika gheneralum, D. Brăiloiul, Ilie Ştirbei, G. Vlasto, Costandin Strîmbeanu

Acad. R.P.R., pach. CCII, doc. 8.
Orig. rom., pecete timbrată.

141

⟨Bucureşti,⟩ 6 aprilie 1730

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Dealul să-şi ia dijma şi „adetul pămîntului" de la toţi oamenii ce se folosesc de moşia Brănicenii, (Ialomiţa), din produse şi suhat, după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, părintelui egumen de la mănăstirea Dealul, ca să fie volnic cu cartea domnii méle, să aibă a-şi lua dijma şi adetul pămîntului de la toţi cîţi să vor fi hrănind pe moşiia mănăstirii ce are în sud Ialomiţa, anume Brănicénii, din toate bucatele după obicéi, din grîu, din orz, din mei şi din toate semănăturile ce să vor afla pe moşie. Şi să-şi ia de la cei ce vor ţiné vite pe moşie şi suhatul după obicéi, măcar veri de la ce om ar fi. Iar care nu şi-ar da dijma bucatelor şi adetul pămîntului, să fie volnic egumenul ce scrie mai sus, să nu-l îngăduiască a să mai hrăni pe acea moşie a mănăstirii.

Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

April 6 dni, leat 7238 ⟨1730⟩.

Io Nicolae voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 40.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Corect: Tige

Craiova, 23 iunie 1730

Administrația Olteniei face cunoscut comandantului militar al Transilvaniei că episcopul catolic de la Nicopole, care e și vicar apostolic al provinciei, cere pe nedrept restituirea a 96 de florini, dați de dînsul pentru șase familii de plugari și un grădinar acordați ca scutelnici, în contul contribuției sătești.

Responsoriae ad Excellentissimum Dominum Superiorem Directorem in puncto postulatorum quorundam Reverendissimi Domini Episcopi Nicolai Stanislavich.

Excellentissime Domine Comes, Domine nobis Gratiose Gratiosissime.

Porrexit nobis Reverendissimus Dominus Episcopus Nicopolitanus et per Caesaream hancce Valachiam Vicarius Apostolicus, Nicolaus Stanislavich, Excellentiae Vestrae gratiosas literas de dato 21 Maii, ex quibus, prout et accluso iis ejusdem Reverendissimi Domini Episcopi memoriali prolixius vidimus, non tam quas ille instantias apud Excellentiam Vestram fecerit, quam etiam quid Excellentia Vestra desuper ultro resolvere atque Administrationi huic Caesareo-Regiae committere dignata fuit. Praeprimis vult Excellentia Vestra ut 96 floreni quos idem Reverendissimus Dominus Episcopus pro sex familiis ac uno hortulano ei a priori administratione cum adpromissione immunitatis concesssis finaliter exsolvere coactus fuit, iterum restituantur, quos porro cum Administratio Caesareo-Regia ei reddi curare voluisset, objecit se primo statim oblatu, hoc obstaculum, pecuniam illam non amplius prae manibus esse, verum ex Commissariatu Provinciali Cassae Bellicae dudum consignatam, quo tamen non obstante, cum nos mandatum Excellentiae Vestrae adimplere cupidi, inter nos deliberaremus, an non nihilo secius modus aliquis superesset quo antelatum Dominum Episcopum contentum reddere possemus, consequenter circa hoc negotium omnes circumstantias accuratius ruminassemus, in majores continuo difficultates incidimus, quippe animadvertimus pecuniam eandem fuisse pro anno 1729 solutam, quo videlicet praeprimis et adhuc ante publicationem Clementissimi Decreti Caesarei de dato 27 Aprilis, a vetere Administratione, dein medio ejusdem Decreti ab ipsamet Sua Sacratissima Majestate immunitates omnes omnium servorum exemptorum sublatae et penitus abrogate fuerunt, ut itaque ex dictis illis 96 florenis, 81 floreni, 60 denarii valachici aerario pro anno 1729 in sortem pecunialis contributionis, uti et naturalium, sint juste et debite administrati, 14 autem floreni, 20 denarii fuerunt restantiae anni 1728vi, quippe licet isto anno immunitates servorum omnino adhuc duraverint, tamen cum aliqui ex exemptis illis servis ditiores fuerint quam mediocris facultatis homines hic esse solent, fuit antehac practicatum ut tales servi meliorum facultatum, si in repartitionibus pagorum plus contribuere posse viderentur quam quinque talleros leoninos, super plus illud pro sublevatione caeterorum incolarum omnino persolverent. Cum itaque antelati quoque Reverendissimi Domini Episcopi servi ditiores fuerint quam ut eis quinque solum leonini in subrepartitione pagi obvenissent, factum est ut omnino de anno etiam illo 1728 quatuordecim floreni, 20 hujates denarii pro ipsis exsolvi debuerint. Cur autem praelaudatus Reverendissimus Dominus ipsemet

condescenderet ad summam eam 96 flor⟨enorum⟩ ex propriis exsolvendam, patebit ex acclusa hic sub lit⟨tera⟩ A ipsorum servorum fassione seu memoriali Administrationi Caesareo-Regiae porrecto. Erat scilicet inter Suam Reverendissimam Dominationem et servos illos mutuus contractus, vigore cujus servi saepefato Domino Episcopo per annum unusquisque 50 et respective 60 dies laborarent et quilibet praeterea in paratis etiam 6 slotones darent, Sua Reverendissima Dominatio autem eos ab omni contributione immunes servare in se susciperet. Cum ergo idem Reverendissimus Dominus Episcopus pro anno 1729 tam labores quam pecuniam stipulatam a rusticis accepisset, ipsa conventio omnino postulasse videtur, ut ille pro contributionibus ipsorum staret, consequenter has exemptione sublata persolveret. Caeterum cum nos eidem toties mentionato Domino Episcopo viam probationum praecludere nollemus, sed potius et ipsum audire vellemus, si forte aliquid in favorem causae suae producere posset, medio decreti cujus copiam sub lit⟨tera⟩ B accludimus, ei insinuavimus ut si tam in uno quam alio proferendum nobis aliquid haberet, id haud gravatim faceret. Porrexit itaque replicam sub lit⟨tera⟩ C, ex qua uti et reliquis acclusis combinatis praeinsertis, etiam nostris allegatis, Excellentia Vestra ultro discernere poterit an et unde jam 96 illi floreni Reverendissimo Domino sollicitanti refundendi sint; ejusdem Excellentiae Vestrae altae dijudicationi rem totam omni respectu submittentes . . .[1]

Excellentiae Vestrae obsequiosissimus et humillimi servi
J. B. v. Czeika Generalwachtmeister
G. de Vlastro, N. de Porta, I. W. de Vogtt,
I. de Baljanul, St. de Praskovanul

Crajovae, 23 iunii 1730

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 27/356, f. 161—163.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către prea înaltul domn directorul superior în privința unor cereri ale veneratului domn episcop Nicolaus Stanislavich.

Pre înalte și milostive domn,

Veneratul domn episcop de Nicopole și vicar apostolic al acestei Valahii crăiești, Nicolaus Stanislavich, ne-a înaintat scrisoarea binevoitoare a excelenței voastre din 21 mai, și am văzut atît din aceasta cît și mai pe larg din memorialul anexat al aceluiași venerat domn episcop, nu atît cererile adresate de el excelenței voastre, cît ceea ce a binevoit excelența voastră să rezolve în această privință și să încredințeze acestei administrații chesaro-crăiești. În primul rînd excelența voastră dorește ca să-i fie restituiți 96 de florini pe care veneratul domn episcop a fost silit în cele din urmă să-i plătească pentru șase familii și un grădinar, acordați lui cu făgăduința imunității de către administrația anterioară ; pe care apoi, cînd administrația chesaro-crăiască a vrut să se îngrijească a-i

[1] In continuare textul se referă la alte probleme.

plăti, s-a opus de la început acest obstacol, ⟨anume⟩ că banii aceia nu se mai află la îndemînă, ci de curînd au fost consemnați casei de război de către comisariatul provincial. Cu toate acestea, fiind doritori să aducem la îndeplinire porunca excelenței voastre, am deliberat între noi, dacă totuși nu ar exista vreo modalitate de a-l satisface pe numitul domn episcop; în consecință am cercetat cu grijă toate împrejurările referitoare la această chestiune, ⟨dar⟩ ne-am izbit de greutăți tot mai mari, deoarece am constatat că acei bani au fost plătiți pentru anul 1729, în care ⟨an⟩, chiar și înainte de publicarea prea milostivului decret impreial cu data de 27 aprilie, au fost înlăturate și cu totul abrogate de către vechea administrație, apoi prin mijlocirea acestui decret de către însăși majetstatea sa sacră, toate imunitățile ⟨acordate⟩ șerbilor scutiți; astfel încît din acei pomeniți 96 florini, 81 florini și 60 de dinari valahi au fost cu drept și just administrați erariului cu titlu de cotă din contribuția în bani și în natură, iar 14 florini și 20 dinari au fost restanțe ale anului 1728, căci deși în acest an imunitățile șerbilor încă mai erau în vigoare, totuși, întrucît cîțiva din acei șerbi scutiți erau mai înstăriți decît sînt aici oamenii de stare mijlocie, se obișnuia înainte ca astfel de șerbi cu situație mai bună, dacă s-ar constata că pot plăti mai mult decît 5 taleri la contribuția satelor, să plătească spre ușurarea celorlalți locuitori. Întrucît și acești șerbi ai veneratului domn episcop erau mai înstăriți, pentru a fi impuși doar cu cinci lei la cisluirea satului, s-a întîmplat că au trebuit să plătească pentru ei înșiși chiar pentru acel an 1728, 14 florini și 20 dinari. Pentru ce a consimțit sus-numitul venerat domn să plătească din banii proprii suma aceea de 96 florini, va rezulta din mărturia sau memorialul aci anexat sub litera A a acelor șerbi ⟨și⟩ înaintat administrației chesaro-crăiești. Anume era între domnia sa venerată și acei șerbi un contract, în puterea căruia șerbii ⟨aveau⟩ să lucreze des numitului domn episcop, fiecare cîte 50 și respectiv 60 de zile pe an și în afară de aceasta fiecare ⟨avea⟩ să dea și bani gata cîte 6 zloți, iar domnia să prea venerată se însărcina să-i scutească de orice contribuție.

Așadar deoarece veneratul domn episcop a primit de la țărani atît muncile cît și banii conveniți pentru anul 1729, contractul cerea ca el să răspundă pentru contribuțiile lor, în consecință, scutirea fiind înlăturată, să le plătească ⟨contribuțiile⟩. Dealtminteri, deoarece noi nu dorim să închidem calea dovezilor în fața des numitului domn episcop, ci mai degrabă am dori să-l auzim pe el însuși, dacă ar putea să aducă vreun ⟨argument⟩ în favoarea cauzei sale, i-am adus la cunoștință prin decretul a cărui copie am inclus-o sub litera B, că ⟨poate⟩ să ne comunice fără nici o dificultate, în cazul în care ar avea să ne expună ceva, atît într-o chestiune cît și în cealaltă. Ne-a înaintat un răspuns sub litera C, din care, precum și din celelalte anexate împreună și din argumentele noastre, excelența voastră va putea discerne dacă vor trebui să fie restituiți și de unde, veneratului domn episcop, acei 96 florini. Supunem cu tot respectul întreaga chestiune înaltei hotărîri a excelenței voastre....

Ai Excelenței voastre prea supus și prea umili șerbi,
I. B. von Czeika Generalwachtmeister
G. de Vlasto, N. de Porta, I. W. de Vogtt, I. Băleanul,
St. de Prîșcoveanul.

Craiova, 23 iunie 1730

143

8 februarie 1731

Spătăreasa Stanca Cantacuzino, cu fiica ei Safta, dau zapis de liberare lui Nedelco, fiul lui Vasile din satul Filipești, pe care l-au iertat de rumînie, pentru că l-au luat de mic copil de la tatăl său, în casa lor, „dîndu-l la învățătură de au învățat carte și cîntări".

Stanca spătăreasa ce am fost jupîneasă răposatului dumnealui Radului Cantacozino vel spatariu, fiiul prea înțeleptului bătrînului Costandin Cantacozino biv vel stolnic, denpreună cu fie-mea Safta Cantacozineasa, dat-am această a nostră carte, lui Nedelco sluga noastră, feciorul lui Vasilie din satul nostru Filipeștii din sud Praova, ca să fie iertat de rumînie el și cîți copii să va trage dintr-însul, de cătră noi și de cătră tot neamul nostru. Pentru că întîmplîndu-să de l-am luat noi pă dînsul în casă dè mic de la tată-său, și dîndu-l la învățătură de au învățat carte și cîntări, și procopsindu-se el cu învățătura, l-am iertat dupre cum zisem mai sus, fiind crescut în casă. Și mai mult, ca să nu rămîie în mîinile altora, de vréme ce pentru multe păcatele noastre, întîmplîndu-se desăvîrșit stingere casii noastre cu moartea prea iubitului mieu fiiu Costandin Cantacozino vtori logofăt, și rămîindu numai cu fie-mea Safta, care și de la dînsa pînă acum den voia lui dumnezeu și din nenorocirea noastră, neavînd nici un copilaș, drept acéia cu bună voia mea și cu a fie-mea Saftei, zicem să fie în pace și iertat de acum înainte, el și copiii lui cîți dentr-însul se va trage, de cătră noi și de cătră tot neamul nostru.

Așijderea și de acum înainte de s-ar întîmpla ca să mă miluiască dumnezeu cu nescaiva copilași, nepoți ai miei, ca să rămîe den fie-mea Safta, și despre dînșii să fie în pace și iertat el și copiii lui, pentru că de a noastră bună voe l-am iertat pentru sufletul tuturor ai noștri cei răposați și ale noastre, ca să fie pomenire în veci. Iar care s-ar ispiti den neamul nostru a-l supăra pentru rumînie pă dînsul sau pă copiii lui, nebăgînd în seamă cartea noastră, anathema să fie unul ca acela și afurisit; fierul, piatra să putrezească iar trupul lui în veci să nu putrezească.

Și pentru mai buna adeverință și întemeiare, am iscălit cartea mai jos, întărindu-o și cu pecețile noastre ca să să crează. Și mărturii care mai jos să vor iscăli.

Fev⟨ruarie⟩ dni 8, leat 7239 ⟨1731⟩

Stanca Ca⟨ntacuzino⟩ spăt⟨ărească⟩
Safta Cant⟨acuzino⟩
Costandin Dud⟨escul⟩ vel spătar
Costandin Ramadan biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Stavropoleos pach. III, doc. 27.
Orig. rom., peceți aplicate.

144

⟨București,⟩ 25 aprilie 1731

Mihail Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor din Dichiseni (Ilfov), scutiți de a mai plăti cîte 44 bani de om pe an, să execute claca după obicei, cum au convenit cu episcopia Buzăului, stăpîna moșiei.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Pisah gospodstvo, mi voao tuturor oamenilor celor ce vă aflați lăcuitori pe moșiia Dichisénii ot sud Ilhov. Către aceasta vă fac domniia mea în știre că aici la domnia mea ne spuse sfințiia sa părintele episcopul Buzăului, chir Ștefan, zicînd cum că mai nainte vréme ați avut voi obicéiu de ați dat de tot omul cîți s-au aflat șăzători acolo pe acea moșie, de om po bani 44, pentru ca să nu vă pue ispravnicii sfinții sale la nici un féli de lucru. Și viindu voi la sfinția sa, v-ați fost rugat de v-au ertat de acei bani să nu-i dați, fiindu săraci, fără decît să aveți a clăcuiré după cum clăcuescu și alți oameni ce sînt șăzători pe alte moșii boerești sau călugărești. Acum voi fiindu oameni tari de cap, nu ascultați de ispravnicul sfinții sale ca să mérgeți la clacă să clăcuiți după obicei, ci vă puneți înpotrivă.

De care lucru iată că vă poruncescu domniia mea să căutați după cum vă veți așăza cu sfinția sa, să săriți la clacă și la altele ce vă vor da poruncă, ca să aibă sfînta episcopie vreo ajutorință de către voi, de vréme ce hrana voastră și dobitoacele voastre să află tot pe această moșie a sfintei episcopii. Ci dupe cum vă poruncescu domnia mea, așa să urmați, că apoi rea scîrbă și certare veți petréce de către domnia mea. Tolico pisah gospodstvo mi. Și să căutați să vă dați și dijma după obicéiu.

Apr⟨ilie⟩ 25 dni, leat 7239 ⟨1731⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiu bojiiu gospodin
Io Mihai voevod ⟨m.p.⟩

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Buzău, pach. LXXIII, doc. 6.
Orig. rom., pecete aplicată.

145

Craiova, 27 aprilie 1731

Consilierii Administrației Olteniei aduc la cunoștința comandantului militar al Transilvaniei că Barbu Otetelișanu, locțiitor de vornic în Mehedinți, a cerut ajutor pentru a scoate din păduri pe țăranii fugiți acolo din cîteva sate boierești, și că locuitorii satului Gîrla sînt asupriți de stăpînul lor, Nicolaus Pater.

Literae ad Excellentissimum Dominum Supremum Directorem in puncto quaesitae assistentiae a Barbulo Otiteleschanul ad educendos ex sylvis homines profugos et querelarum pagi Girla contra Dominum Nicolaum Pater.

Excellentissime Domine etc.

Decima septima hujus ad nos datae Excellentiae Vestrae literae cum mera responsa ad ternas nostras data contineant, nihil aliud respondendum habemus quam quod eas omni veneratione acceperimus. Occurebant autem de novo aliae iterum apud nos querelae a Barbulo Otitelischanul vornici vices in districtu Mehedinz gerente et a pago Girla hisce diebus propositae, sicut eas Excellentia Vestra ex annexis translationibus ubertim videre dignabitur, ubi dictus Barbul Otitelischanul assistentiam desiderat a nobis pro educendis e sylvis hominibus illis, qui nuper ex aliquibus bojaronum pagis evadendo sese occultarunt et in publicis negotiis contumaciter ac inobedienter se officio opponunt. Quorum intuitu nos equidem omne id quidquid ad servitium Domini vergere potest praevertere haud intermittemus; Excellentiae Vestrae tamen hanc interea rem eum in finem communicandam esse duximus quod tales obstinaces homines post rei indagationem, uti aequum, exemplari paena merito affici velimus.
Altera quae est contra Dominum Nicolaum Pater querela a nobis nec assumi, eo minus decidi potest, cum respective territorium illud Girla fiscum regium concernat et modo dicto Domino Nicolao Pater ad dies vitae per Cameram (uti auditur) pro commodis et usu suo collatum sit. Ne tamen illius incolae extra consuetum provinciae ordinem aut ipsorum conventionem gravioribus et insuportabilibus onerentur atque affligantur laboribus per toties fatum Dominum Nicolaum Pater, Excellentiae Vestrae Supremae directorali authoritati atque remedio omni debito respectu submittimus recomandantes nosmet in reliquo solitis Excellentiae Vestrae gratiosis affectionibus et perseverantes,

Excellentiae Vestrae obsequiosissimus et humillimi servi
I. B. von Czeika Generalwachtmeister
G. de Vlasto, N. de Porta, I. W. de Vogtt, I. de Balljanul,
St. de Praskovanul

Crajovae, 27 Aprilis 1731

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 27/356, f. 243.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Scrisoare către prea înaltul domn, directorul suprem, în chestiunea ajutorului cerut de Barbul Oteteleșanul pentru scoaterea din păduri a oamenilor fugari și a plîngerilor satului Gîrla împotriva domnului Nicolaus Pater.

Prea înalte domn etc.,

Deoarece scrisoarea excelenței voastre care ne-a fost dată la 17 ale acestei luni nu conține decît doar răspunsul dat la trei <scrisori> ale noastre, nu avem nimic altceva de răspuns decît că le-am primit cu toată venerația. Ne-au parvenit însă din nou alte plîngeri din partea lui Barbul Oteteleșanul, locțiitor de vornic în județul Mehedinți, și <cele> înfățișate zilele acestea de satul Gîrla, după cum va binevoi să vadă mai pe larg

excelenţa voastră din traducerile anexate, în care numitul Barbu Oteteleşanul cere ajutor din partea noastră pentru a scoate din păduri pe oamenii aceia care s-au ascuns de curînd, fugind din cîteva sate boiereşti şi ⟨care⟩ se opun cu îndîrjire şi nesupunere îndatoririi, în privinţa obligaţiilor publice. Cu privire la aceşti ⟨oameni⟩ noi nu vom neglija să luăm anticipat orice măsură care poate folosi slujbei împăratului; totuşi am socotit că acest lucru trebuie comunicat excelenţei voastre, deoarece dorim ca astfel de oameni îndărătnici, după cercetarea faptului, să sufere, după cum e drept, o pedeapsă exemplară.

Cea de a doua plîngere care este împotriva domnului Nicolaus Pater nu poate fi nici primită, necum rezolvată de noi, deoarece acel teritoriu Gîrla priveşte fiscul regal şi e conferit numitului domn Nicolaus Pater în folosinţă viageră de către Cameră (după cum se aude). Totuşi pentru ca locuitorii acelui ⟨sat⟩ să nu fie împovăraţi şi chinuiţi de către numitul domn Nicolaus Pater peste obişnuita orînduială a provinciei sau peste învoiala lor, prin munci mai apăsătoare şi de neîndurat, supunem, cu tot respectul cuvenit, ⟨cazul⟩, supremei autorităţi directoriale şi îndreptării excelenţei voastre. Ne recomandăm obişnuitelor sentimente milostive ale excelenţei voastre rămînînd ai excelenţei voastre prea supus şi prea umili robi.

I. B. von Czeika, Generalwachtmeister
G. de Vlasto, N. de Porta, I. W. de Voggt, I. de Băleanul,
St. de Pîrşcoveanul

Craiova, 27 aprilie 1731

146

⟨Bucureşti,⟩ 24 mai 1731

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Mihai-Vodă, carte de încuviinţare a ţine trei oameni, rumîni, „fără gîlceavă“, grădinari la grădinile mănăstirii, scutiţi de toate dările şi obligaţiile în natură.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin vosoe zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfinţii sale părintelui egumenului de la sfînta mănăstire a lui Mihai-Vodă, ca să aibă a ţinea 3 oameni rumîni fără gîlceavă, ca să fie grădinari la grădinele de la mănăstire, iar de către domniia mea să fie în pace şi ertaţi de haraci, dă lipsa şi adaosul haraciului, dă vel seama, de seama a doao şi a treia, de podvoade, de mertice, de conace, de zaharéle, de cai dă olac şi de sataralele ce să pun pre silişte şi aici în oraşul domnii méle în Bucureşti, pre mahalale şi de alte dăjdi şi orînduiale cîte vor eşi peste an de la vistiriia domnii méle în ţară, de nici unile, nici un val şi nici o bănuială [1] să n-aibă, pentru că i-am ertat domniia mea de acéste de toate cîte scriu mai sus, să aibă pace ca să poată fi de paza grădinii.

Drept acéia vă poruncescu domniia mea şi dumneavoastră boiari carii veţi fi cislaşi cu niscare dăjdi aici în oraşul domnii méle în Bucureşti şi

[1] Corect : bîntuială

voao tuturor slugilor domniei méle și boerești, carei veți fi strîngători de bani pe mahalale, și voao mahalagiilor, în vréme ce veți vedea această carte a domnii méle, iar voi toți să aveți a vă feri de acestu grădinariu[1] ce scriu mai sus, nimini dă nimic să nu bîntuiască, că oricine să vor ispiti a le face vreun val peste cartea domnii méle, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și certare vor petrece de către domniia mea, pentru că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Mai 24 dni, leat 7239 ⟨1731⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Io Mihai Racoviță voevod ⟨m.p.⟩
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 18
Orig. rom., pecete aplicată.

147

Craiova, 11 iunie 1731

Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din satul mănăstirii Polovraci să dea ajutor la facerea unei cîrciume de piatră pe moșie, să nu are livezile mănăstirii împotriva dispoziției egumenului și dacă au cu ce dovedi că nu sînt rumîni, să se prezinte la divan pentru judecată.

Voaoă oamenilor de la satul mănăstirii Polovragii, cu aceasta vă să face în știre că aici la noi, chesar⟨iceasca⟩ administrație, au dat jalbă părintele egumenul polovrăgeanul cu un memorial zicînd cum că voi sînteți rumîni mănăstirii Polovragilor și s-au apucat să facă acolo pe moșiia mănăstirii o cîrciumă de piatră și voi nu îngăduiți nici dați nici un féliu de ajutoriu și ziceți cum că nu sînteți rumîni și unde au fost livezile cu fîn ale mănăsterii le-ați arat cu plugurile voastre. Ci pentru aceasta iată că vă să poruncéște, precum dau ascultare și lucrează alți oameni care șăd pe alte moșii mănăstirești și boerești, așa să dați ascultare și să lucrați și voi și livezile mănăstirii să le lăsați în pace și să dați ajutoriu acolo la acea cîrciumă ca să să facă, iar pentru rumînie, de vréme ce ziceți voi că nu sînteți rumîni, după ce va tréce această lună, să veniți aici împreună cu părintele egumenul polovrăgeanul să stați de față și vă veți arăta dreptățile ce veți avea, și atunci după arătarea pricinilor lucrurilor se va face dreptate, iar pîn' atunci după cum vă să poruncéște așa să faceți, că făcînd în alt chip, veți petréce certare.

Craiova, iunie 11 dni, 1731

J. Baron von Czeyka
G. Vlasto; N. de Porta; I. W. Vogtt
I. Băleanul; Ștefan Pîrșcoveanul

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XV, doc. 15.
Orig. rom.

[1] Așa în text.

148

⟨București,⟩ 28 iunie 1731

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește „căpitanului de oraș" să meargă la moșia mănăstirii sfîntului Ioan, de lîngă București, unde Mehmet efendi de la Hîrșova și cu alți turci și-au făcut „hodăi", să-i oblige pe toți a da dijma după obicei și plata suhatului către egumen, iar cei ce se vor împotrivi să fie reclamați în scris pașei de la Silistra.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voivod i gospodin. Pisah gospodstvo mi slugii domnii mele ....[1] căpitan de la oraș. Pricina cărții alt nu iaste făr' decît aici la domniia mea s-au jăluit Thimotei igumen de la mănăstirea Sfîntului Ioan, zicînd că aici aproape de oraș are o moșie; acum, pre acea moșie și-au pus hodae Mehmet efendi de la Hîrșova și pre lîngă hodaia lui s-au lipit și alți turci de și-au făcut hodăi. Și cît pentru dijmă i suhatul de dobitoace i de stupini i pentru clăci ce iaste obicéi de fac hodăiașii, la acéstea la toate să pun în pricină de nu vor să-și dea ce iaste obicéiul, însă atît turcii cît și mai mult hodăiașii. La care iată că-ți dăm tare poruncă; acum iaste vrémea dijmii și altor bucate; să mergi însuși ⟨cu⟩ capul tău acolo și de la toți turcii care vor fi avînd bucate acolo și de la toți hodăiașii, nicidecum pă nici unul să nu-l îngăduești a nu-și da dijma și ce mai iaste obicéiul de suhat, i de stupini i de clăci, ci să le iai tot deplin și să dai pă seama părintelui egumenului a fi de chivernisirea mănăstirii. Pentru vinuri, pre care va vrea igumenul să-l lase să vînză dîndu-și adetul de bute, acela să vînză, iar alt nimeni, iar puind în silă, să-i tai cepul și să-i rădici și butea, căci că, cărțile ce le-am dat domniia mea, scrie întîi să s⟨e⟩ așaze cu cei cu moșiile, apoi să-și pue hodăile. Celor ce vor fi înpotrivitori și acest cuvînt să le zici, că acum iaste pașă la Dîrstor, ci-i vom scrie, și ce le va sosi să nu bănuiască. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 28 dni, leat 7239 ⟨1731⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach. V, doc. 36.
Orig. rom. pecete aplicată.

149

Craiova, 1 septembrie 1731

Locuitorii din Polovraci reclamă administrației Olteniei că au venit „nemții" și-i obligă a-și lăsa locuințele lor spre a se muta la mănăstire și cer să fie lăsați în gospodăriile vechi, unde au o piuă și o moară, care se risipesc prin strămutare.

Prea cinstită chisaricească administrație, préluminate măria ta prizăș, și dumneavoastră pricinstiți consiliari di ...[1] și ...[1]

Cu acest plecat mimorial mă jăluesc mării tale și dumneavoastră pre cinstiți consiliari, pentrucă șădim la Polovraci pe moșii⟨le⟩ noastre, iar

[1] Loc alb

acu au venit nemții de ne sparge casele și ne duc la mănăstire și ⟨ne⟩ muncește săracii de noi, și ne ia și moșiile noastre, dar săracii de noi, casile noastre sînt, măria ta și dumneavoastră, sînt dă la moși, dă la strămoșii noștri, dă cîndu sînt făcute pe acel loc și sîntem pămînteni vechi. Ci ne jăluim mării tale și dumneavoastră, să ni s⟨e⟩ facă dreptate, că noi, săracii de noi, dacă vom fi ca să mergem la mănăstire să ședem cu țiganii, noi ne vom duce toți în toate părțile ca niște săraci, dăcît vom mărge să ședem cu țiganii.

Ci ne rugăm mării tale și dumneavoastră, ca să fie cinstită porînca mării tale și lu dumneavoastră să vă faceți milă și pomană să ne lăsați să ședem la moșia nostră, că noi sîntem 40 de case și tot moșneni, și încă măriia ta și dumneavoastră am și plătit să fac o p ...[1] căii biserică și să ședim pă moșia ⟨mănă⟩[1] sti⟨rii⟩, că noi măria ta și dumneavoastră, avem și cîti o moră și cîte o pio, ⟨și⟩ daca ne vom muta, acelea toate să vor prăpădi, și noi săracii de noi, pentru acelea ne mănîncă nevoia. Ci de aceasta ne jăluim mării tale și dumneavoastră, să vă milostiviți spre niște săraci ca noi, ca să avem dreptate.

Ai mării tale și ai dumneavoastră plecați: Danciul Cizmaș i Oprea Pădurescul, Ion.

⟨Rezoluție :⟩

De la noi, chesar⟨icească⟩ administrație.

Dumneata vornice Bujoréne, să cercetezi, și de sînt acești jăluitori, moșnéni, și șăd la moșia lor, nu trebue să-i rădice să-i ducă la mănăstire la Polovragi, unde n-au moșie, ci să șază acolo la moșiia lor după cum iaste porunca.

Craiova, sept⟨emvrie⟩ 1 dni, 1731

Și fiindcă la catastif nu sînt scriși moșnéni, dumneata să-ți ⟨sco⟩[1] ți numele lor aici în scris fieștecare cu poroclea lui, ca să s⟨e⟩ pue la catastif moșnéni. Să nu faci într-alt chip, că apoi îi vei plăti de la dumneata, netrimițînd ca să să pue numele lor aici, moșnéni.

N. de Porta

Arh. St. Buc., Schitul Polovragi, pach. XV, doc. 17
Orig. rom.

150

Craiova, 11 noiembrie 1731

Administrația Olteniei face cunoscut lui Gheorghe Cantacuzino că pentru a înfrînge împotrivirea continuă a locuitorilor satului Dobrița de a se recunoaște rumîni ai lui și de a-i da dijma din produse, îi va pune la dispoziție un număr de ostași.

Responsoriae ad excellentissimum dominum generalem comitem Georgium Cantacuzenum in puncto incolarum pagi Dobritza se pro subditis eiusdem contra resolutiones duarum administrationum et ratificationes duorum supremorum directorum non agnoscentium.

[1] Doc. rupt

Excellentissime domine, domine nobis colendissime!

Ex remonstratione Excellentiae Vestrae 9-a currentis ad nos datarum litterarum suarum tenore facta perspeximus satis ubertim, qualiter incolae pagi Dobritza, non obstantibus a duabus caesareis administrationibus consequenter emanatis iudiciariis resolutionibus pariterque etiam a duobus supremis directoribus utpote excellentissimis dominis dominis comitibus de Tige et de Wallis subsecutis ratificationibus, sese pro subditis Excellentiae Vestrae agnoscere haud velint et consuetos etiam labores subire decimasque praestare omni modo recusent; quocirca sicuti ego praeses qua generalis ac commendans ante hac iam expressos ab altefati domini comitis de Wallis excellentia obtinueram ordines ut praeattactos inobedientes homines ad paritionem adigerem mediante militari brachio, sic et in praesentibus acclusis talis ad dominum de Fechner in oppido Tîrgul-Syll excubantem incliti cataphractorum regiminis Darmstadiani capitaneum de prastanda in instanti militari assistentia continetur insinuatio. Quod superest nos Excellentiae Vestrae bonis affectibus atque propensionibus condecenter recommendamus et perseveramus, Excellentiae Vestrae obligatissimus et obsequiosissimi servi,

J. Baro von Czeika, General
G. de Vlasto. N. de Porta.
G. de Baljanul. St. de Praskovanul
Crajovae, 11-a Noembris 1731.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 25/354, f. 214.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns excelenței sale domnului general, contelui George Cantacuzino, în privința locuitorilor din satul Dobrița care, împotriva rezoluțiilor a două administrații și a ratificărilor a doi directori supremi, nu vor să se recunoască supușii acestuia.

Prea înălțate domn, domn de noi prea cinstit!

Din mustrarea excelenței voastre, făcută în cuprinsul scrisorii voastre din 9 ⟨ale lunii⟩ curente, am înțeles pe deplin că locuitorii satului Dobrița, în ciuda hotărîrilor judiciare emanate în mod consecutiv de la cele două administrații imperiale și de asemenea în ciuda întăririlor făcute de cei doi directori supremi și anume, de excelențele lor domnii conți de Tige și de Wallis, nu vor să se recunoască drept supuși ai excelenței voastre și refuză cu orice preț să se supună îndătinatelor munci, precum și să dea dijmele; pentru care motiv, după cum eu ca prezident general și comandant, obținusem dinainte ordine exprese din partea mai sus numitului domn conte de Wallis, ca pe mai sus amintiții oameni nesupuși să-i constrîng prin forță militară să se supună, tot astfel se cuprinde și în anexele de față un asemenea ordin, referitor la prestarea concursului militar în prezent, ⟨adresat⟩ domnului de Fechner, căpitan al ilustrului regiment de cuirasieri din Darmstadt, în garnizoană la Tîrgul Jiu. Ne reco-

mandăm cu toată cuviința bunelor sentimente și înclinațiuni ale excelenței voastre și rămînem, ale excelenței voastre prea îndatorată și prea ascultătoare slugi,

I. baron de Czeika, general,
G. de Vlasto, N. de Porta,
G. de Baleanu, St. de Pîrșcoveanul
Craiova, 11 noiembrie 1731

151

Craiova, 13 noiembrie 1732

Administrația Olteniei poruncește rumînilor din satul Păușeștii de Otăsău (Vîlcea), dăruiți o dată cu moșia de către Constantin Poenaru, mănăstirii Dintrunlemn, să se supună la toate îndatoririle cerute de stareță, așa cum au lucrat la vechiul stăpîn.

Voao sătenilor de la satul Păușeștii de Otăsău sud Vîlcea, care sînteți despre partea răposatului Costandin Poenariul ce au dăruit partea sa de moșie la sfînta mînăstire Dintrunlemn. Aici la noi, chesariceasca administrație, au jăluit starița sfintei mănăstiri că de cînd s-au dat acea moșie pe seama mănăstirei, nici o ascultare nu dați. Deci acum, cu aceasta vi să poruncéște, de acum înainte să dați ascultare și să faceți la mănăstire tot lucru, pecum ați lucrat și la mai sus numitul Poenari cînd au fost în viiață. Așijderea și lucru dupe urmă, care n-ați făcut dupe datoria voastră, acum iară să lucrați și să vă așezați cu mănăstirea, că fiind tot înpotrivnici, veți face pe urmă toate făr' de voe.

Craiova, noem⟨vrie⟩ 13 dni, 1732

I. H. Baro⟨n⟩ Dietrich

G. Vlasto.

Arh. St. Buc., Schitul Dintrunlemn, pach. XLIII, doc. 6
Orig. rom.

152

Craiova, 16 noiembrie 1732

Administrația Olteniei face cunoscut egumenului mănăstirii Bistrița că s-a încuviințat să aibă un număr de zece familii din oamenii ce vin dinspre „părțile turcești", scutite de contribuție trei ani, și alți trei ani cu impozite reduse, pe urmă la fel cu ceilalți locuitori.

Prea cuvioase sfinți⟨te⟩ părinte, egumene bistricéne.

Fiindcă la anul trecut cînd au fost aici măria sa directorul mare ⟨al⟩ aceștii țări, grof de Vales[1], luînd înștiințare pentru trebile și lucrurile țărăi și făcînd știre la prea înălțata curte împărătească, între care fiind pentru mănăstiri de obște, și viind rezoluție la măria sa mai sus numitul director, măria sa le-au trimis la noi, la acéste zile trecute și ne scrie ca

[1] Corect: Wallis

să scoatem ecstract în limba rumînească. Ci iată că ce iaste pentru acea mănăstire s-au scos acest ecstract rumînescu şi ţi să trimite aici închis, după care milostivă rezoluţie, care iaste de la iul⟨ie⟩ 31 dni 1732, vei vedea sfinţia ta.

Iară de la măria sa mai sus numitul directorul mare s-au făcut această milă şi ajutare mănăstirilor ca să aibă den oamenii cei streini care vin dăspre părţile turceşti aici în chesariceasca Valahie, şi la fieştecare cîtă sumă va avea să va face înştiinţare de la noi, pecum şi acea mănăstire să aibă ⟨în⟩ acest féliu familii zéce şi să fie scutiţi de contribuţion şi de toate alte rînduieli şi slujbe ale ţărăi, trei ani; iară de la trei ani înainte, 3 ani să plătească fieştecare familie cîte 5 florenţi contribuţion, şi-ntr-acei 3 ani, trei ani să fie scutiţi numai de lucrurile şi slujbele ţărăi, iară de la trei ani înainte pentru lucru, pecum şi de la 3 ani pentru contribuţion, vor plăti şi vor lucra ca şi alţi lăcuitori ai ţărăi. Şi acei oameni să n-aibi slobozenie să-i iai singuri fără cît îi voi trimite eu prezesul şi de să va întîmpla vreunul de aceia să moară, să va da altul în loc de nu va fi lipsă.

Craiova, noem⟨vrie⟩ 16 dni, 1732
De bine voitor sfinţi⟨ei⟩ tale,
H. Baro⟨n⟩ Dietrich
I. W. Vogt.
G. Vlasto
M. Glogoveanu

⟨Pe verso:⟩ Prea cuviosului sfinţ⟨it⟩ părintelui egumen de la sfînta mănăstire Bistriţa, cu sănătate să s⟨e⟩ dea la Bistriţa.

⟨În altă parte:⟩ Pentru oamenii de scuteală, dat zloţi 4 la cănţălărie.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 296.
Orig. rom., pecete aplicată.

153

⟨M-rea Polovraci,⟩ 17 februarie 1733

Foştii moşneni din Polovraci, care în neînţelegere cu mănăstirea Polovraci „au rămas de judecată", dau zapis egumenului că vor plăti cîte 66 de bani falcia de fîn cosit de pe moşia pe care o socoteau în continuare a lor.

Dat-am zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui igumenului Climent al sfintei mănăstiri Polovragii, precum să să ştie că avînd noi pricină cu sfînta mănăstire pentru moşia Polovragii fiindcă am fost noi oameni nebuni şi făr' de nici o socoteală, ne-am fost sculat asupra sfentei mănăstiri şi mergîndu cu sfinţiia sa părintele la scaunul Craiovei la prea cinstita administraţie, am fost rămas de judecată, iar noi fiind oameni făr'de nici o socoteală şi tari de cap, ne-am fost pus de am cosît livezile sfint⟨ei⟩ mănăstiri în sîlă, iar sfinţiia sa părintele igumenul au fost făcut ştire la prea cinstita administraţie. Prea cinstita administraţie iar s-au milostivit şi au trimis la dumnealor cinstiţii vornici ai judeţului, Mihai Săulescu şi cu tovaroşul dumnealui ca să ne plătească

sfinția sa igumenul cosătura, și fînul să fie pe sama sfintei mănăstiri. Noi iar fiind oameni făr' de nici o ispravă n-am vrut să ne dăm ascultării ci ne-am pus de am mîncat fînul iar în sîlă; sfinția sa părintele igumenul iar a do⟨a⟩ oară au făcut știre iar la prea cinstita administrație. Prea cinstita administrație s-au milostivit și au dat răspuns la dumnealor cinstiții vornici ai județului, dumnealui Matei Bălcescu și dumnealui Ghiorghie Arnăutu, tovarășu dumnealui, și dumnealui vornicul Matei după ce au luat acea poruncă de la prea luminata administrație, dumnealui au venit aici la Polovragi și au trimis dumnealui și ne-au adus făr' de voia noastră și ne-au pedepsit și ne-au bătut după cum au fost porunca de la prea cinstita administrație. Iar noi după aceia am căzut la sfinția sa părintele igumenul cu mare rugăciune ca să ne lase să plătim cu bani acéle livezi ce le-am fost cosît în sîlă, însă falcia cîte bani 66, să avem a-i da banii făr' de nici o lipsă de astăzi pîn' într-o săptămînă, iar nedînd banii să aibă sfinția sa voe să trimiță vătășăl al dumnealor cinstiții vornici și toată cheltuiala și trapădul să fie tot de la noi. Și ⟨pentru⟩ mai adevărata credință am iscălit mai jos ca să să crează.

Fev⟨ruarie⟩ 17 dni, leat 7241 ⟨1733⟩

⟨Urmează 13 semnături⟩

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XV, doc. 19
Orig. rom.

154

⟨Craiova,⟩ 18 februarie ⟨1733⟩

Administrația Olteniei poruncește „vornicilor de județe" să nu mai îngăduie ca locuitorii să fie luați la muncă fără plată de către funcționarii administrativi.

Acéste porunci s-au scris la cîte 5 vornici

Cinstit dumneata vornice (N), aici la noi chesariceasca administrație s-au înțeles cu jalbă de la multe locuri, cum că nu să țin acélea care sînt oprite de la măriia sa mai marele nostru derector și poruncite de la noi, adecă lucrurile și clăcile ale dumneavoastră vornicilor, ale ispravnicilor, ci încă să întind și pîn' la vătășăi de să fac în cinste, care cade foarte cu greu lăcuitorilor. Pentru acéia, acum tare să poruncéște ca nu numai dumneata și ispravnicii și vătășăii de plasă să fiți opriți de tot, de acest feliu de lucruri fără plată, să fiți opriți, ci să publicăluești la toți lăcuitorii județului ca să știe să nu lucreze la nimeni fără plată, fără porunca aceștii chesaricești administrații, că oricare va face înpotriva aceștii porunci și va pune pe cineva să lucreze fără plată, să știe că aceia să va globi la fișcuș cu acea gloabă cu care să va cădea după fapta lui și din simbria lui să vor plăti acéle zile de lucru lucrătorilor.

Așijderea să publicăluești la toți lăcuitorii acelui județ care vor avea judecăți de moșii, țigani, vii, mori și de datorii, mai mult decît pîn' la o sută de lei, să vie la această chesaricească administrație să să judece, iar care vor avea judecăți de dobitoace și de alte lucruri mai mici, să-i judecați dumneavoastră vornicii cărora le auziți jălbile și le faceți drept-

tate ca să nu vie totdeauna la noi cu jalbă și cu memoriale. Iar cînd nu vor fi odihniți pe judecata dumneavoastră, atunci pot să facă apelație aici la chesariceasca administrație. Și să aveți dumneavoastră grijă ca să nu vie totdeauna cu jălbi la noi pentru acel feliu de lucruri mici.

Fev⟨ruarie⟩ 18

Salhauzen [1]
G. B. Vlasto
I. V. De Fogt [2]

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75f./205, f. 81
Copie contemporană.

155

12 aprilie 1733

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Cîmpulung să stăpînească pe toți rumînii din satul Izvorani (Muscel) „care se vor fi trăgînd din Ioachim și din Manea, feciorul Neacșului", împreună cu două delnițe, iar dacă ei au ceva împotrivă să se prezinte la judecata divanului

Cartea mării sale Io Costandin Nicolae voevod de stăpînirea rumînilor din Izvorani. Ap⟨rilie⟩ 12 dni 7241 ⟨1733⟩

Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi sfintii și dumnezeeștii mănăstiri Cîmpulungul și părintelui egumen chir Vasilie, ca să stăpînească cu bună pace pe toți rumînii mănăstirii din satul Izvoranii ot sud Muscel, anume Voico cu feciorii lui i Gheorghie, feciorul lui Gligorie, fratele lui Voico, și pe toți alți rumîni carii să vor fi trăgînd din Ioachim și din Manea, feciorul Neacșului, însă fiind adevărați rumîni ai mănăstirii și 2 delnițe din Izvorani. Pentru că la domnia mea au făcut jalbă părintele egumen de la Cîmpulung, cum că fiind acestea toți rumînii ohabnici ai mănăstirii, dați danie de răposatul Matei voevod, nu vor să dea nici un feliu de ajutoriu mănăstirii ci să supun pe la unii și pe la alții și mănăstirea iaste păgubașă de ajutoriu și de folosul lor.

Drept aceia am dat cartea domnii méle ca să stăpînească sfînta mănăstire toți rumînii ce scrie mai sus ca pe niște rumîni ohabnici ai mănăstirii și cu doao délnițe din Izvorani, cu bună pace și nesupărați de nimeni. Iar de vor avea ei niscai dirése pentru rumîniia aceasta, a nu fi rumîni, să vie aici de față înaintea domnii méle să să îndrépteze, că așa iaste porunca domnii méle. I ⟨ipsravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 12 dni, 7241 ⟨1733⟩

Acad. R.P.R., pach. MCCCCXLIII, doc. 128.
Copie rom.

---

[1] Corect : Salhausen
[2] Corect : I. W. de Vogt

156

⟨București,⟩ 13 august 1733

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanilor de la Hodivoaia, Albotești și Lichirești să dea ajutor epitropului mănăstirii Colțea ca să-și strîngă dijma de la moșiile ce sînt pe acolo „atît de la țăranii mărgineni cît și de la turci, deplin după obiceiu", sub amenințarea că vor împlini de la ei

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Pisah gospodstvo mi slugilor domnii méle căpitan de la Odivoe i căpitan de la Albotești i căpitan de la Lichirești. Către aceasta vă face domnia mea în știre, viind acii chir Trandafir, epitropul sfintei mănăstiri Colțea, ca să-și strîngă dijma după moșiile mănăstirii ce sînt pe acolo, iată că vă poruncim domniia mea să căutați să-i fiți de ajutoriu pîn' va strînge toată dijma după la oricarele va fi avînd bucate arate pă moșiile mănăstirii, atît de la țărani i mărginéni cît și de la turci, deplin după obicéiu, să nu care cumva să i să pricinuiască vreo pagubă. Că de vom înțălége domnia mea că nu i-ați dat ajutor ca să-și strîngă dijma pîn' la una de la tot omul, să știți că nu numai vă vom pune domnia mea de veți înplini de la voi, ci veți avea și scîrbă de către domnia mea, să nu socotiți într-alt chip. Tolico pisah gospodstvo mi.[1]

Avgust 13 dni, leat 7241 ⟨1733⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 54.
Orig. rom., pecete aplicată.

157

⟨Craiova,⟩ 4 noiembrie ⟨1733⟩

Cancelaria administrației Olteniei menționează că s-a trimis ordin locuitorilor de la Gogoși să care fînul și să lucreze la ce-i va pune stăpîna moșiei, Maria spătăreasa, iar pentru locuitorii de la Breasta s-a dat poruncă să facă arătură stăpînului, Constantin Argetoianu.

Noem⟨vrie⟩ 4 dni.

S-au făcut carte cu călăraș ca să meargă la satul dumneaei jupînései Maria spătărései la Gogoș, să apuce pă săténii de acolo să aducă 50 de cară de fîn și să-i pue să lucréze la céle ce vor avea poruncă de la dumneaei, după cum iaste obicéiul la stăpînul moșiei după poruncă.

Așijderea s-au făcut și altă carte iar cu călărași, să meargă la Breasta, satul dumnealui Costandin Argitoianul, să apuce pe săténii de acolo să facă arătură și să lucréze ce iaste obicéiul la stăpînul moșiei, după cum iaste poruncă.

Nefiind aici măriia sa prezesul și dumnalor ceilalți prea cinstiți consiliari.

I. V⟨i⟩lh⟨el⟩m de Fogt[2]

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 f/205, f. 35
Copie contemporană.

---

[1] Porunci similare din anii 1732 și 1739, ibidem, pach. CCCLXVII, doc. 51, 61.
[2] Corect: I. Wilhelm de Vogt.

158

⟨București,⟩ 12 ianuarie 1734

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește județului de la Cîmpulung și tuturor oamenilor care au vii pe dealul Topolovenilor să nu mai vîndă vin în cîrciumi pe moșia mănăstirii Nucet, care nu-l poate desface pe al ei.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, ție județ de la Cîmpulungu, și voao tuturor oamenilor carii aveți vii în dealul Topolovénilor. Către aceasta vă fac domnia mea în știre, pentru că aici la domnia mea să jălui părintele egumenul dă la Nucetu zicînd cum că ați pus toți vin pe la crămile voastre, pe moșiia sfintii mănăstiri, dă să vinde vin, și vinul mănăstirii nu să vinde.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea să căutați să nu mai puneți vinu pe moșiia sfintii mănăstiri să vindeți, după cum și hrisoavele altor răposați domni arată avînd obiciai, voi să nu vindeți, fără numai vinul mănăstirii. Pentru care poruncesc domnia mea să urmați poruncii domnii méle, nimini cu împotrivire să nu stea, că mai făcînd egumenul jalbă că nu vă supuneți poruncii domnii méle, și tot să vinde vinul vostru, să știți că veți petréce scîrbă de către domniia mea, pentru că voi n-aveți nici o treabă.

Că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 12 dni, 7242 ⟨1734⟩

Io Grigorie voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

159

⟨București,⟩ 12 martie 1734

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Colțea: Stelnica, Lichirești și Stanomirești, să dea „dijma și zeciuiala deplin după obiceiu" și să presteze clacă cu plugurile primăvara și toamna.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin vsei zemli Ungrovlahiiscoi. Voao tuturor celor ce șădeți pă moșiile sfintei mănăstiri Colții, a Stélnicii și a Lichireștilor și a Stanomireștilor și Tigoiul i moșiile de la Brăila [1], atît slujitori, cît și alții, dă vă hrăniți pă iale și pă uscat și pă apă și nici un folos mănăstirea și spitalurile cu bolnavii săraci dă la voi nu are. De care iată că vă poruncește domniia mea voao tuturor acestora, cari șădeți pă moșii denpreună cu dobitoacele voastre și vă hrăniți pă dînsele, să vă dați dijma și zeciuiala dăplin după obicéiu, den toate bucatele voastre și du pă uscat și du pă apă

[1] De la „Stanomireștilor..." scrise ulterior.

și cu plugurile voastre cîte să află, să faceți clacă mînăstirii, acum dă primăvară dă mălaiu, cum și dă toamnă dă grîu, căci aceste moșii sînt date danii dă răposații ctitori, pentru ca să fie dă folosul mănăstirii și pentru ajutoriul și hrana bolnavilor săraci den spitalurile acestii sfinte mănăstiri. Ci voi șăzînd și hrănindu-vă pă dînsele, după cum vă poruncéște domniia mea, așa să faceți, că nesupuindu-vă poruncii domnii méle vă veți pedepsi. I⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Mart 12 dni, leat 7242 ⟨1734⟩

Io Grigorie voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 183.
Orig. rom., pecete aplicată.

160

⟨M-rea Cozia,⟩ 20 martie 1734

Egumenul mănăstirii Cozia cere administrației Olteniei să se îngăduie de către organele administrative ca îngrijitorul viei de la Gîrdești și morarul de la moara de pe apa Rîmnicului să fie lăsați la treburile lor, căci altfel ambele se pustiesc spre paguba mănăstirii

Prea cinstită chesaricească administrațiio, cu căzută plecăciune.

Înștiințez pă măriia ta și pă dumneavoastră că avînd mănăstirea o viișoară la Gîrdești, sud Vîlcea, cumpărată de cîțiva ani de la niște mosnéni de acolo, iar loc înprejurul viei n-au fost cumpărat ca să putem ținia vreun megiiași din alt sat să poarte grijă de vie și văzînd că acei moșnéni alt om strein, între ei, pentru strîmteala locului, nu îngăduesc, am tocmit unul, moșnén dintr-aceia care iaste mai sărac de cît toți, ca să poată asculta să poarte grija de viișoară, dar pentru podvoade și supărările satului nu poate griji de vie, ci stă de trebile satului și viișoara să va pustii. Așijderea avem o moară în rîul Rîmnicului, iar fiind comanda aproape, iau murariul totdeauna la slujbe și lucrări și la forcipan [1] și la dumnealui comendașul la ce ar trebui și stă moara pustie, cît sîntem numai cu cheltuiala și paguba.

Pentru aceasta ne rugăm să fie mila măriei tale și a dumneavoastră, să porunciți dumnealor vornicilor pentru acel sărac de viariu și morariu să aibă pace de podvoade și alte lucruri, că contribuționul după obicéi își dau, ca să nu ni să pustiiască viișoara și moara. De aceasta cu genunche plecate ne rugăm mării tale și dumneavoastră, iar mila și darul prea sfintei troițe să fie măriei tale și dumneavoastră pururea de bună pază.

Mart 20 dni, 1734

Al mării tale și al dumneavoastră plecat slugă rugătoriu de sănătate.

Ghenadie igum⟨en⟩ coziianu!

⟨Rezoluție :⟩

[1] Corect : Vorspann.

Cinstiților dumneavoastră vornicilor sud Vîlcea să cercetați această jalbă și de vréme că iaste murariu, nu trebuiaște ca să aibă supărare, care să porunciți ca să aibă pace. Iară pentru acel viiari precum va fi pricina să ne înștiințați în scris și atunci va face socoteală această chesaricească administrație și pentru dînsul.

Craiova ap‹rilie› 6 dni 1734
Salhausen collo‹nel›
G. B. Vlasto
M. D. Vogtt [1]
St. Pîrșcoveanul

‹Pe verso :›

Prea cinstitei chesaro-crăești administrații cu căzută plecăciune să să dea.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLIX doc. 24.
Orig. rom.

161

Craiova, 12 mai ‹1734›

Administrația Olteniei poruncește vornicilor din Romanați să oblige pe locuitorii de pe moșia Orlea să plătească suhatul către mănăstirea Cozia.

Cinst‹iți› dumneavoastră vornicilor sud Romanați,

Aici la noi chesariceasca administrație, au jăluit părintele Ghenadie egumenul de la mănăstirea Coziia, cum că într-acel județ are mănăstirea un sat anume Orlea și oamenii aceia care șed acolo pe moșie nici vor să lucréze la mănăstire nici vor să plătească suhatul mănăstirii, ci pentru aceasta dumneavoastră să dați poruncă tare acelor oameni care șăd și să hrănescu pe moșiia mănăstirii, ca să plătească suhatul vitelor după obicéiu de vréme ce nu lucreaze la mănăstire.

Mai 12 dni
Salhauzen [2]
G. B. Vlasto, I. V. De Foct [1], St. Pîrșcoveanul

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 f./205, f. 127v.
Copie contemporană.

162

‹București,› 17 mai 1734

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă încuviințare ispravnicului mănăstirii Radu-Vodă, de la moșia Paraipani (Vlașca), să silească pe toți oamenii ce cultivă sau se folosesc de moșie să presteze trei zile de clacă și să dea dijmă după obicei, obligînd și pe turci a da dijma și a plăti suhatul.

Cartea răpăosatului Grigorie vodă Ghica pentru dijmă i pentru clacă.

Cu mila lui dumnezeu Io Grigorie Ghica voevod și domnu. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii mele ispravnecului părintelui egu-

[1] Corect : I. W. de Vogt.
[2] Corect : Salhausen.

menului de la Radul-Vodă ce este la moșiia Paraipanilor ot sud Vlașca, ca să fie volnec cu cartea domniei mele să aibă a lua de la tot omul cîți vor fi șăzători și să vor hrăni pă acea moșie, dijma și adetul pămîntului din toate bucatele după obiceiu, și să-i facă fieștecarele și obicinuita clacă trei zile pe anu.

Și pe cei ce vor fi șăzători pe moșie să nu-i îngăduiască ca să pue ei vinuri să vînză, fără numai vinurile mănăstirii. Așijderea și pentru turci, încă și făr'de știrea domnii mele pe nimenea să nu îngăduiască să are, iar și cînd s-ar da voe cuivași să are, să fie volnec ispravnecul ce scrie mai sus să-i numere clăile dă orice sămănătură ar fi și să-și ia dijma deplinu după obiceiu și nimenea din turci nici din rumîni să nu stea cu vreo înpotrivire a nu-și da adetul pămîntului, ci de la toți să-și ia dijma bucatelor făr'de sminteală și și de la turcii cei ce vor avea trebuință să-și ție vite pă moșie încă să aibă a-și lua suhatul, după cum să va putea tocmi cu ispravnecul, iar făr'de voe și făr'de tocmeală să nu calce moșiia. Într-alt chip să nu fie, că așa este porunca domnii mele.

Și însumi am zis domniia mea.

Mai 17 dni leat 7242 ⟨1734⟩

⟨Adaos :⟩

Leat 7251 ⟨1743⟩ iuni⟨e⟩ 5 dni. Cartea mării sale răposatului Io Mihai Racoviță voevod asemenea întărește, însă clacă zice să facă șase zile într-un an, vin să nu vînză nimeni și streinii ce vor ținea vite și stupi pe moșie, să plătească suhat.

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 706—706 v.
Copie rom.

163

Craiova, 21 mai 1734

Administrația Olteniei dă carte de încuviințare consilierului Ștefan Pîrșcoveanu să stăpînească pe rumînii din Grozăvești (Romanați), împreună cu toate părțile lor de moșie, care la încercarea de a se elibera au fost „rămași de lege".

Dăm această carte a noastră a chesariceștii administrației dumnealui prea cinstitului Ștefan Pîrșcoveanului de la această chesaricească administrație consilieriu, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe rumînii den satul Grozăveștii sud Romanați, anume: Radul, Stan, Răduinea, care sîntu frați cîte trei, nepoții lui Stroe pîrcălabul și David, Radul, Stroe, Vladul care sîntu frați cîte patru, feciorii lui Răduț și ai Gugei și Sandul, feciorul Stoicăi, nepot de frate celor patru frați mai sus numiți și Radul fecior Jătei, nepot lui Bărbăteiu, și iar Radul, feciorul Stoicăi Gorun, cu toți copiii lor cîți vor avea și cîți de acum înainte le va da dumnezeu. Care aceștia sîntu afară den rumînii care sîntu fugiți tot den satul Grozăveștii, împreună cu toate părțile lor de moșie din hotarul Grozăveștii de peste tot hotarul cît au stăpînit părinții dumnealui și dumnealui de acum înainte cu bună pace.

Pentru că acești rumîni mai sus numiți cu părțile lor de moșie sîntu de la neamul dumnealui încă mai denainte vréme, că au fostu dați de zéstre de jupîneasa Păuna, pe care au ținut-o răposatul Preda Brînco-

veanul, fii-sa Ancuții, pe care au ținut-o Iorga postélnicul, moșul dumnealui zisului consilieriu, după cum am văzut și noi acea carte cu care i-au dat zéstre încă pe părinții acestor rumîni împreună cu alte moșii, rumîni și țigani, întărită cu pecétea și iscălitura dumneaei și cu alte mărturii iscăliți într-însa, scrisă de la anul 7163. Și după acéia, acel sat Grozăveștii cu rumînii au rămas de l-au stăpînit răposatul dumnealui Preda Pîrșcoveanul clucériul, tatăl dumnealui mai sus-numitul consilieriul, și dumnealui Preda Pîrșcoveanul iar l-au dat zéstre surorii dumnealui jupînései Asprei, pe care au ținut-o Tanasie Păușăscul și în urmă au rămas la fiica dumnealor jupîneasa Stanca ce au fost vară primare mai sus zisului dumnealui consilieriului Pîrșcoveanul, pe care au ținut-o răposatul Gligorie Greceanul. Și fiindcă mai sus zisei jupânései Stancăi nu i-au rămas copii pe urmă, au rămas moșiia Grozăveștii și cu rumînii mai sus numiți de i-au stăpînitu dumnealui consilieriul Pîrșcoveanul pînă la vrémea răzmiriții, după cum s-au văzut de la doao atestaționuri, una de la anul 7234, alalta de la anul 1732 în care sîntu iscăliți boiari și alți oameni de acolo înprejuréni carei au știut că i-au stăpînit neamul și tatăl dumnealui consiliariului Pîrșcoveanului și dumnealui tot cu bună pace.

Iară de la răzmiriță încoace nefiind cartea acea véche a mai sus-zisei jupînései Păunei cu care au dat zéstre fie-sa, dumneaei Ancuței, la dumnealui consilieriul Pîrșcoveanul, s-au sculat ei de au zis cum că nu sînt rumîni ci sînt moșnéni ei înpreună cu moșiia lor de acolo den Grozăvești. Pentru care căutînd judecată și dreptate totdeauna mai sus pomenitul consilieriul Pîrșcoveanul la administrațiile care au fost într-această chiericească Valahie, nu s-au putut isprăvi lucrul, dîndu-li-să lor vréme și soroc ca să-și aducă scrisori au alte dovéde și mărturii ca să dovedească și să arate cum că nu sînt rumîni înpreună cu părțile lor de moșie. Și ei n-au putut aduce niciodată, nici scrisoare, nici mărturii cum că nu sîntu rumîni înpreună cu părțile lor de moșie, fără cît și mai 'nainte și acum, moșnénii ce sînt aicea mai jos numiți den Grozăvești au adus o carte a Radului vodă de la anul 7129 care au fost mai vechiu decît cartea aceea de zéstre a mai sus zisei jupînései Păunei cu 38 de ani. Cu care carte de cînd i-au stăpînit neamul și părinții dumnealui consilierului Pîrșcoveanul și dumnealui, sînt 75 de ani trecuți, și rumînii cu mijlocirea acelui hrisov al Radului vodă vrea să să facă că sînt și ei moșnéni, precum mai nainte la célélalte administrații, cu acel hrisov vechiu, rumînii cu moșnénii den Grozăvești să unise și vrea să să facă și ei moșnéni. Iară moșnénii văzînd că rumînii vor să le împresoare și den părțile lor de moșie, nu s-au îngăduit, ci au căutat să mărturisească adevărul.

Carei acum viind acești rumîni mai sus numiți înpreună cu oamenii moșnéni de acolo den Grozăvești și cu alți înprejuréni înaintea noastră a chesaricești administrației de au stătut de față cu dumnealui mai sus zisul consilieriul, și cercetîndu-se lucrul și zicîndu-li-să rumînilor ca să scoață nescai cărți au să arate nescai dovéde cum că n-au fost nici sînt rumîni și ei n-au avut nici scrisori, nici să aducă mărturii cum că nu sînt rumîni, numai zicea cu gura că nu sînt rumîni. Iară dumnealui consilieriul Pîrșcoveanul scoțînd scrisorile ce scriu mai sus și mărturisind și moșnénii de acolo den Grozăvești precum și alți oameni înprejuréni cum că îi știu că au fost și sînt rumîni cu adevărat, ei cu părțile lor de moșie den Grozăvești și i-au stăpînit dumnealui mai sus-numitul consilieriu și neamul și

părintele dumnealui tot cu pace. Și fără aceasta ca să să afle și să să descopere lucrul cu adevărat mai bine, am dat lége la 7 oameni, anume: Cîlțea de ani 65, Stan de ani 63, Pavel de ani 55, Vladul de ani 36, carei sînt moșnéni cu moșie den satul Grozăveștii și Vladul pîrcălabul de ani 53 moșneani de la Deoști, Dumitrașco ceaușul de ani 70 și Balasache pîrcălabul de ani 70, moșnéni den Ghizdăvești, fiindcă părinții acestora au trăit cu părinții rumînilor și ei au trăit cu dînșii de s-au știut foarte bine, de s-au jurat aici la Craiova în biserica ceastă mare cu mîinile pe sfînta evanghelie cum că știu cu adevărat că acești oameni mai sus numiți, cu părțile lor de moșii den Grozăvești, sîntu rumîni adevărați dumnealui consilieriului Pîrșcoveanul și au auzit de la părinții lor și de la alții că i-au stăpînit neamul și tatăl dumnealui și dumnealui pînă la vrémea răzmiriței, fiindu la jurămîntul lor de față și rumînii mai sus numiți. Și de la noi chesariceasca administrație au fost rînduit dumnealui Negoiță portariul și despre partea dumnealui consilieriului Pîrșcoveanul au fostu rînduiți dumnealor Toderașco Fărcășanul și Tudor Berindéiu pînă au făcut jurămîntul.

Deci după acéste dovéde care s-au văzut mai sus arătate cum că sîntu cu adevărat rumîni cu părțile lor de moșie dupe dreptate, dăm și întărim cu această carte a noastră a chesariceștii administrații, dumnealui prea cinstitului consilieriului Ștefan Pîrșcoveanul și coconilor dumnealui cîți dumnezeu îi va da, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe acești rumîni mai sus numiți precum și pe acei fugiți deaca se vor găsi, cu toți feciorii lor cîți vor avea și cîți să vor trage dentr-înșii și cu toate părțile lor de moșie den satul Grozăveștii sud Romanați cu bună pace de acum'nainte.

Datu-s-au în Craiova, mai 21 dni, 1734.

Salhausen collo⟨nel⟩

G. B. Vlasto, I. B. Viechtern, I. W. D. Vogtt

Arh. St. Craiova, pach. CCIV, doc. 17.
Orig. rom., pecete timbrată.

164

Craiova, 31 decembrie 1734

Dumitru din Seaca (Mehedinți) reclamă administrației Olteniei că fiind el răscumpărat de rumînie de la boierul Radu Năsturel, este asuprit de stareța mănăstirii Dintrunlemn, care vrea să-l rumînească, și cere să i se judece pricina.

Prea cinstită chiesaro-crăiască administrație,

Cu plecat memorial jăluescu prea cinstitei administrații că fiind moșii noștri rumîni la dumnealui răposatul Radul Năsturel, ce sînt acel neam de boiari peste Olt, au fost mersu un unchiu al nostru anume Stan, feciorul lu Bratie de la Seaca den Mehedinți, de s-au rugat de stăpînul nostru cel mai sus numit boiar, ca să dea bani să ne răscumpere și boiarul pentru pomana au făcut bine dă au luat bani și ne-am răscumpărat, după cum va vedea prea cinstita administrație și copiia ce iaste scoasă după zapisul de răscumpărare den cuvînt în cuvînt.

Acum sfinţiia sa maica stariţa de la sfînta mănăstire Deunlemnu, şăzînd eu tot într-acel sat în Seaca de unde am fost mai'nainte şi nevrînd ca să fugă nici părinţii miei nici alţii, pe cum au fost fugit alte rude ale méle, să apucă de mine să mă rumînească. De care eu mă rog milii milostivirii prea cinstitei administraţii ca să se facă o luminată carte la sfinţiia sa să vie aici de faţă şi de are niscareva scrisori ca să stea înpotriva scrisorilor méle şi să fie mai bune, atunci mă va da prea cinstita administraţie rumîn ohabnec, iar dă nu, mi să va face şi mie o luminată carte a prea cinstitei administraţii dă voi avea pace, că nu iaste cu direptate să fiu şi prădat cu bani şi să rămîiu şi robu. De aceasta supăr prea cinstita administraţie şi cu toată plecăciunea rămîiu al prea cinstitei administraţii prea plecat.

Dumitru ot Seaca sud Mehedinţi
Craiova, dic⟨hemvrie⟩ 31 dni, leat 1734

⟨Pe verso:⟩

Prea cinstitei chiesaro-crăieştii administraţii cu căzută cinste şi cu multă plecăciune să să închine.

⟨Rezoluţia administraţiei:⟩

Să arăţi această poruncă la stariţa de la mănăstirea Deunlemnu. De va fi după cum jăluieşti, să-ţi dea pace de rumînie, iar de va fi într-alt chip, după 4 săptămîni, să vie împreună cu tine aici înaintea noastră a chesariceştii administraţii ca să stea de faţă să să îndrépteze lucrul, iar pînă nu va veni de faţă să nu te ţie ca pe un rumîn.

Craiova, ghen⟨arie⟩ 14 dni, 1734
Salhausen
I. W. D. Vogtt   Ştefan Pîrşcoveanul

Arh. St. Buc., M-rea Dintrunlemn, pach. X, doc. 20.
Orig. rom.

165

⟨Bucureşti,⟩ 5 ianuarie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă împuternicire unui trimis domnesc să meargă cu sluga doctorului Notara la moşia Porumbrenilor şi altele din Vlaşca, să scoată dijma de grîne pe care i-au luat-o oamenii după ce fusese adunată.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodar. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, slugii domnii méle anume . . . .[1] vtori portar, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle să ia pă . . . . .[1], sluga boerului domnii méle, Dumitru dohtorul Notara, şi să-l ducă la moşiia Porumbrenilor şi cu celelalte moşii ot sud Vlaşca, ca să dea seama pentru toată dijma ori din ce ar fi fost pă acéle moşii, cine i-au luat dijma din mîna lui, pentru că din porunca domnii méle au mersu sluga domnii méle Vladul logofăt sin Tănasie portar acolo la aceste moşii la vremea dijmii dă grîu şi pre cîtă dijmă au găsit, din porunca

[1] Loc alb.

domnii méle, o au luat-o și o au dat pă seama slugii boeriului domnii méle ce scrie mai sus, și alții i-au luat-o de la dînsul.

Drept aceia să fie volnec sluga domnii méle să meargă la aceste moșii și ori pă care om l-ar da sluga boerului domnii méle că i-ar fi luat dijma din mîna lui, să-l apuce să împlinească toată dijma dă grîu, dă orzu, dă ovăz, dă meiu, dă linte, dă mazăre, dă cînepă, după suhaturi, dă fînețe, și de către nimenea opreală să n-aibă, pentru că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Ghenar 5 dni, leat 7243 ⟨1735⟩

Pecetea gospod.
Procitoh vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 58.
Copie rom.

166

⟨M-rea Bistrița,⟩ 15 ianuarie 1735

Egumenul de la Bistrița reclamă administrației imperiale a Olteniei că oamenii de pe diferitele moșii ale mănăstirii nu-i dau nici o ascultare, refuză să presteze zilele de clacă stabilite ori să-și dea dijma cuvenită și amenință cu trecerea Dunării sau a Oltului.

Prea cinstitei chesaricești administrației, închinăciune.

Cu acest plecat memorial, jeluesc mării tale și dumneavoastră prea cinstiți consilieri, pentru moșiile sfintei mănăstiri Bistrița, că de cînd m-am rînduit egumen la această sfîntă mănăstire, nici unele din satele mănăstirii nu-mi dau nici un feliu de ascultare. Și întîi acuma satul Milostea, văz că au dat mare jalbă la prea cinstita administrație, care jalbă deaca am văzut-o, și eu m-am mirat, că nici unele din cîte au zis ei nu sînt adevărul, nici că au lucrat 28 de zile, nici că i-am bătut cu cîte 200 de toege. Iar dacă iaste porunca prea cinstitei administrației să lucreze 50 de zile, eu priimesc, sau să-și dea dijma și suhatul.

Ci mă rog prea cinstitei administrații și pentru satul Costeștii, că sînt 150 de familii și nu mi-au lucrat în ceastă vară preț de 20 de taleri, și satul Furnigariul, sînt 50 de familii și nu mi-au lucrat preț de un ban și mănîncă moșiia cu dobitoacele și au tăiat pădurea de au făcut-o mai toată cîmp. Că, cîte casă să fac pă la Ocnă și pe la Rîmnic, tot de acolo le fac și au prăpădit-o precum se véde, și mănăstirea n-are nici un folos de la dînșii.

Și iar mai jeluesc măriilor voastre pentru jumătate de sat din Arceștii că nu mi-au lucrat preț de un ban și satul Pîrîul din județul Jiiului de Sus, că nici de la acest sat n-are mănăstirea preț de un ban folos.

Ci să fie porunca prea cinstitei administrației la acéste sate, să lucréze 50 de zile sau să-și dea dijma și suhatul, că eu cum le zic ceva, numai să laudă că vor să treacă Dunărea sau Oltul.

Și iar mă jăluesc măriilor voastre pentru moșiia Gura Suhașului de la Ocnă, iaste dată cu hrisoave de la Matei vodă și de Șerban vodă și de Constantin vodă ca, cîți oameni vor șădea pe această moșie, să nu aibă

treabă ocna cu ei, iar acuma de la o vréme s-au dat acei oameni supt ascultarea ocnei pînă acum, iar acum înțălesăi, cum că vor să să mai despartă oameni de la ocnă.

Ci mă rog prea cinstitei administrației, pentru acei oameni ce șăd pe moșiia mănăstirii ca să fie iar supt ascultarea mănăstirii și birul să și-l dea la cinstita cămară precum scrie în hrisoavele acelor răposați voevozi. Ci pentru toate, cu toată plecăciunea mă rog să aibă sfînta mănăstire dreptate.

Ghenar 15, leat 1735
Al prea cinstitei administrații cu totul plecat,
Climent igumen Bistriții

⟨Rezoluție :⟩

Dumneavoastră vornicilor din sud Vîlcea, să dați poruncă cu tărie acelor sate ale mănăstirii, adică satului Arceștii și Costeștii, ca să lucréze la mănăstire cîte 52 de zile, au să dea suhat de vite și dijmă din bucate și așa nu vor lucra, la aceasta cum să vor putea ajunge ei cu igumenul mănăstirii și așa iaste obicéiul mănăstirilor. Iar pentru satul Furnigarii, sfinția ta părinte igumene bistricéne, aceia nu pot să lucréze mănăstirii, că ei au supărare cu purtarea forșpanului, iar dijma și suhat să dea după obicéiu. Iar pentru moșiia Gura Suhașului de la Ocnă a mănăstirii, ce zici sfinția ta că ai înțăles cum că va să să despartă de ocnă, ci poftești acei oameni ca să lucréze mănăstirii după cum ai hrisoavele voevozilor, noi aceasta nu știm, fără cît numai să ne aduci acel hrisov să-l vedem.

În Craiova, fev⟨ruarie⟩ 2, leat 1735
Salhausen collo⟨nel⟩
G. B. Vlasto, I. W. D. Vogtt, Ștefan Pîrșcoveanul

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 105 v—106 v
Copie rom.

167

⟨București,⟩ 1 martie 1735

Grigore Ghica, domnitorul Țării Romînești, întărește mănăstirii Radu-Vodă dreptul de monopol asupra vinului și a mărfurilor de băcănie pe moșia ei din București.

† Cu mila lui dumnezeu Io Grigorie Ghica voevod și domnu a toată Țara Rumînească. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii mele, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri ce să numește Radul-Voevod care este aici în orașul domnii mele în București, unde să cinstește și să prăznuește hramul al prea sfintei și de viiață începătoare și nedespărțite Troițe, și părintelui Parthenie egumenul de la aceastăși mănăstire, ca să fie volnecu cu această carte a domnii mele, cîți oameni vor fi șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri ce are aici în București să nu-i îngăduiască nici pe unul a vinde vinu al lor pre la casele lor, făr'decît numai care

om va lua voe de la egumenul ca să vînză vinu la casa lui, să aibă a da mănăstirii chirie, de bute cîte taleri unul, au de va vrea să vînză la casa lui vinu într-un anu cîte o bute de vinu al mănăstirii, într-acestași chip să fie slobod a-și vinde vinu la casa lui, iar făr' dă știrea și voia igumenului, nimenea să nu fie volnec a-și vinde vinu la casa lui pre pămîntul mănăstirii, măcar că mahalagii zicea că acest obiceiu n-au avut ei ca să dea pînă acuma leul de bute. Dar igumenul dîndu jalbă ca aceasta precum și alte mănăstiri ce sînt aici în orașul domnii mele în București, cîți oameni să află șăzători pe locul mănăstirirescu, cîte un leu de bute, toți dau cei ce vînd vinu, după cum am văzut domniia mea și testamenturile acelor mănăstiri, deci, avîndu celelalte mănăstiri obiceiul acesta, a lua de la tot omul ce vinde vinu pe locul mănăstirescu, cîte un leu de bute, am socotit domniia mea a fi cu cale și această mănăstire, să aibă acest obiceiu, de vreme că ei să hrănescu pe locul mănăstirii.

Așijderea să n-aibă nimeni voe să vînză bucate de băcănie pre la casele lor, ci să s⟨e⟩ vînză marfă numai la băcăniia mănăstirii ce are pe moșiia sa, ca să s⟨e⟩ poată trece marfa de băcănie cîtă va fi a mănăstirii. Iar pre carii din mahalagii i-ar afla igumenul că vîndu vinu al lor făr' de știrea și voia ⟨lui⟩, au vîndu marfă de băcănie neascultîndu de porunca domnii mele, pentru unii ca aceia să aibă igumenul a face știre la cinstitul și credinciosul boerul domnii mele vel agă, și dumnealui dupe la acei oameni carei nu vor băga în seamă porunca domnii mele dupre cum scrie acest al nostru testament, să împlinească tot, pînă la un banu, și pentru nesupunerea și neascultarea lor, să le vie de hacu. Într-alt chip să nu fie, că așa este porunca domniei mele. Într-alt chip să nu fie, și însuși am zis domniia mea.

Mart⟨ie⟩ 1 dni, leat 7243 ⟨1735⟩

Am citit și eu această copie și iaste întocmai din cuvînt în cuvînt dupe condica veche a sfintii mănăstiri.

Petrache clucer

Această copie s-au scos după condica sfintei mănăstiri întocmai, de Chiriță logofețelul sfintei mănăstiri Radu-Vodă.

Az Chiriță logofețel

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. I, doc. 36
Copie rom.

168

⟨București,⟩ 1 martie 1735

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșia mănăstirii Mihai-Vodă să presteze cele opt zile de clacă, așa cum s-au înțeles cu egumenul la început, nu trei, cîte vor ei să facă.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao sătenilor care șădeți pă moșiia mănăstirii lui Mihai-Vodă, către aceasta vă fac domnia mea în știre, că aici la domniia mea jălui părintele egumen, zicîndu cum că ați avut mai'nainte vréme tocmeală de i-ați fost lucrîndu optu zile de clacă, iar de la o seamă de vréme încoace stați împotrivă de nu lucrați pe cum v-au fost tocmeala, ce-i lucrați numai trei zile.

De care lucru să căutați precum știți că v-au fost tocmeala, pe acéia vă țineți, nu stați împotrivă, ce-i lucrați, că nelucrîndu-i și mai viindu părintele egumen de voi al doilea rîndu, să știți că veți avea de cătră domnia mea rea scîrbă și certare. Într-alt chip nu va fi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 1 dni, 7243 ⟨1735⟩

Io Grigorie voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

169

⟨București,⟩ 23 aprilie 1735

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă mănăstirii Rîmnic încuviințarea să oblige pe toți oamenii așezați pe moșiile ei, să presteze fiecare cîte trei zile de clacă pe an, sau să plătească cîte 45 de bani, să dea dijma și „adetul moșiei" după obicei, să plătească suhatul și să nu vîndă vin decît cu aprobarea egumenului.

Cartea mării sale Grigorie Ghica voevod pentru cîți oameni vor șădea pe moșiia mănăstirii, să aibă a clăcui și a da și sohat de vitele lor care vor paște pe moșiia mănăstirii și care vor sta peste an, să dea de bou, de vacă, de cal, de stup, po bani 3, iar de rîmătoriu po bani 4, și care va vinde vin să vînză numai al mănăstirii, iar de va vinde al lor să aibă a da de bute po taler 1. La ap⟨rilie⟩ 23 dni, leat 7243 ⟨1735⟩.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintii și dumnezeeștii mănăstiri Rîm⟨nic⟩, ca să aibă voe cu cartea domnii méle să aibă a luaré de la tot omul cîți vor fi șăzători pă moșiile mănăstirii, dijma și adetul moșii după obicei și să facă clacă fieștecarele om, cîți vor fi șăzători cu casele lor pă moșiile sfinții mănăstiri, 3 zile într-un an, iar care nu vor clăcui să aibă a daré de casă cîte bani 45.

Așijderea să aibă a luaré sohat de vitele fieștecăruia om, de vacă, de cal, de bou, de stup po bani 3 i de rîmătoriu po bani 4, pentru că fiindu ei cu așăzămînturile lor pă moșiile mănăstirii, le calcă și le pascu cu vitele lor și dintr-acea pricină nu vin alți oameni să s⟨e⟩ hrănească pă moșiile mănăstirii, ca să-și ia mănăstirea venitul după obiceiu.

Și cîndu s-ar pune vin de al mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, să nu fie volnic altcineva să pue vin să vînză. Iar cînd nu s-ar vinde vin al mănăstirii verice oameni ar vinde să aibé a daré de bute de vin po taler 1.

Drept aceia poruncescu domniia mea tuturor cîți veți fi șăzători pă moșiile mănăstirii ce scrie mai sus, toți să aveți a urma poruncii domnii méle, dîndu-vă sohatul și dijma după obiceiu, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms, 724 (Condica m-rii Rîmnicu Sărat), f. 580 v—581.
Copie rom.

170

Craiova, 9 mai 1735

Rezolvarea neînțelegerilor mănăstirii Surpatele cu rumînii de pe moșia Vulpeni, stabilindu-se pentru viitor în amănunt obligațiile de clacă ale acestora.

Din porunca prea cinstitei chesaro-crăieștii administrației.

Avînd cuvioasa starița Elisafta de la sfînta mănăstirea Surpatele multă pricină cu rumînii care șed la moșiia Volpénii și cu ceilalți săténi de acolo, cum că de la un an încoace au stătut ei ⟨cu⟩ înpotrivire de n-au lucrat ce au fost tacsa, după rînduiala și obicéiul ce au avut ei și după cum iaste porunca prea înălțatei cărți și fiind de față înaintea noastră starița înpreună cu rumînii și cu ceilalți săténi, am cercetat lucru cu amăruntul și am dovedit cum că rumînii mănăstirii și cu ceilalți săténi au stătut înpotrivă și n-au lucrat după poruncă.

Și au avut obicéi ca să ducă la mănăstire, din an în an, din grîul mănăstirii obroace o sută și acelea nu le-au dus. Și fiindcă au dat stareța din grîul mănăstirii obroace 20 de au dus grîu cu chirie la mănăstire, să aibă pîrcălabul cu rumînii i cu ceilalți săténi a da acest grîu obroace 20 la sfînta mănăstire să-l pue la loc, pentru căci n-au dus ei grîul. Și iarăși să mai dea Ilie 9 obroace de grîu care l-au fost luat din grîul mănăstirii fără de știrea maicăi stariții; iar pentru clăi 4 de fîn ce n-au fost cosit ei în anul trecut, au căzut cu rugăciune la starița, fiind înaintea noastră și le-au ertat fînul, (măcar) că dreptatea așa au ajunsu pentru acéle 4 clăi ce nu le-au făcut la acel an trecut, acum la acest an viitor să cosască 6. Dar căzînd pîrcălabul, rumînii i cu ceilalți săténi cu rugăciune la cuvioasa starița, înaintea noastră, i-au ertat și acest fîn au spus cuvioasa starița cum că la datul de socoteala sfintei mănăstiri ce au dat la prea cinstita administrație, ar fi pus acest fîn în compot[1] socotindu-să în bani gata, ci cu acest fîn să se descarce la alt compot că l-au ertat, iar grîu ce scrie mai sus, să-l dea.

Așijderea și de acum înainte s-au făcut așezămînt și s-au hotărît ca să lucréze sfintei mănăstiri (acéstea) : să facă toți cu plugurile clacă, arătură de primăvară o zi și de toamnă iar să facă clacă cu toate plugurile arătură din grîu 2 zile; și grîul, orzul, ovăzul i meiul cît va fi arat cu plugurile de clacă și cu ale mănăstirii, să sécere rumînii i cu săténii cîte trei zile, iară ce va mai trece să să dea la săcerători, (numai) ei să-l care la arie, iar de treerat să treere o parte rumînii i săténii, iar 2 părți să să dea în treeriște și să-l bage în gropi rumînii i săténii, pecum și porumbul cît să va ara cu claca i cu plugurile mănăstirii, ei să-l prășască, să-l culeagă, să-l pue în pătule și în toți anii să ducă la mănăstire cîte o sută obroace grîu de al mănăstirii și să facă trei oameni o clae de fîn să fie de...[2] stînjini de largă și de naltă pe potriva ei, ca să nu să strice.

Viia de la Vulpéni numai să o tae starița, iar săpatul de primăvară, hărăcitul, plivitul i prășitul de vară și îngrăditul, ei să le lucréze deplin.

[1] Computus = socoteală.

[2] Loc alb.

Carăle mănăstirii să le dreagă ei, lîna și brînza mănăstirii să o ducă ei la mănăstire. Alte lucruri ce scrie mai sus așa s-au hotărît ca să le facă rumînii mănăstirii și cu ceilalți oameni din sat pe deplin, iară mai mult decît atîta să nu mai aibă supărare de la starița sau de la maicile sfintei mănăstiri Surpatele.

Iar oamenilor care vor fi pe acea moșie șezători, rumînii și altor săténi ce mai sînt, de la nici unele să nu le ia mănăstirea dijmă.

Deci pentru această așezare am dat această carte a noastră la sfinția sa cuvioasa starița, ca să aibă a căuta acéste lucruri la rumînii mănăstirii i la sătenii din Vulpéni, ca să înplinească tcate la vreméa lor, iar mai multă supărare să nu le facă. Și pentru livezile, fînurile pe unde să fac pe moșie, întîi să-și facă oamenii claca mănăstirii ce scrie mai sus și să-și facă mănăstirea fîn pe cît va fi de trebuință și ce va rămînea atuncea în urmă să-și cosască fîn și pentru trebuința lor, iar să nu fie slobozi mai'nainte a încépe să cosască.

Craiova, mai 9, 1735 [1]

Arh. St. Buc., Schitul Surpatele, pach. X, doc. 18.
Copie rom.

171

⟨Craiova,⟩ 15 iunie 1735

Rumînii din satul Orlea, siliți de către administrația Olteniei, dau zapis egumenului mănăstirii Cozia de obligațiile de clacă pe care și le asumă, făgăduind că le vor respecta.

Adecă noi satul Orlea, dat-am zapisul nostru la mîna sfinției sale părintelui igumenului Ghenadie și sfintei mănăstiri Coziei, precum să se știe că șezînd noi pe moșiia Orlea, noi și părinții noștri ne-am hărănit pe această moșie bine, avînd loc din destul de arătură și de pășunea vitelor și de fîn, încă rămîne moșie trei părți și mai mult, nelucrată. Deci pentru suhat au fost părinții noștri, cu un zapis de la igumenul Grigorie, așezați să dea pe an taleri 28, iar alt zapis la părintele egumenul Serafim, să-i dăm pe an pentru suhat taleri 25 și să închidem ariia mănăstirii și să dăm 170 oca de péște sărat și cu alt zapis la părintele egumenul Ilarion ca să dăm pentru suhat taleri 17 și péște sărat oca 460. Deci noi totdeauna de acéste tocméle nu ne-am ținut, ci cînd au venit vrémea am tot adus pe părinți de val, precum zapisele scrie, cu mare legătură, și unii dintre noi am început a ara pe alte moșii nu pentru lipsa pămîntului, ci pentru nesupunerea noastră.

Deci acum ne-au adus aicea la Craiova cu treapăd cinstita administrație și ne-au pus la grea închisoare, căci stăm înprotivă de nu dăm adetul sfintei mănăstiri și căci arăm pe alte moșii iar pe moșiia mănăstirii numai paștem vitele și arăm puțin lucru și era ca să ne înparță prin alte sate și să aducă într-această moșie alți oameni din alte sate.

Deci noi văzînd nevoia că ne scoate din moșie cinstita administrație pentru nesupuneré, ne legăm cu zapisul nostru la sfînta mănăstire,

[1] Data pare a fi ștearsă.

ca să avem pentru suhat a clăcui cu plugul, de un plug de primăvară, arătură 14 stînjeni şi de toamnă iar arătură 14 şi să avem noi a secera acéste bucate şi ale căra în gropi şi la arie şi să închidem şi ariia sfintei mănăstiri şi şi să ne dăm dijma din tot ce să va ara pe moşie şi să dăm şi din fîn şi să cosim cu coasa doao zile de dimineaţa pînă seara şi să-l strîngă ţiganii, iar de-l vom strînge noi, să avem a cosi numai o zi.

Iar de să va afla vreunul din noi să are pe altă moşie, să avem satul a da gloabă zloţi 100 şi să luom noi dijma de la acel om să o dăm la mănăstire şi acela să-şi dea gloaba lui.

Şi cînd vom lucra să avem a eşi de dimineaţă la lucru, iar de nu ne vom ţinea de tocmeală şi iar vom aduce pe părinţi de val, şi de vom mai ara pe alte moşii, să fim închinaţi gloabă zloţi 200 şi să plinim tot cu necinste iar de icea de la închisoare, şi să aibă a ne duce pe la alte sate, cum era să se facă pentru nesupunerea noastră, că aşa ne-am legat noi cu zapisul nostru de a noastră bună voe, plăcîndu-ne moşiia.

Iunie 15, 1735

Eu Pîrvu, eu Stancul pîrcălabul ot Orlea, eu Stăncilă, eu Stoian, eu Stan, eu Pîrvan, eu Buna, eu Dumitru, eu Radu, eu Ion, eu Miria

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 108 v.—109.

172

⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Golgota să oblige pe toţi locuitorii ce stau pe moşia Tîrbăcenii (Dîmboviţa), să dea dijma din produse, să clăcuiască trei zile pe an şi să plătească suhatul dacă îşi hrănesc doar vitele şi ară pe altă moşie.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi .... [1] părintelui Dionisie egumenul de la Gorgota [2], ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să aibă a căota venitul moşii Tîrbăcéni ot sud Dîmboviţa ori de ce ar fi pe moşie, au grîu, au mălai, porumbu, au fîneaţă, au cînepă, in şi alte legumi de pin grădini, din toate să aibă a lua şi dijma de la tot omul, din zéce una după obicéi.

Aşijderea să aibă a lua şi de la cei ce vor vinde vin în cîrciumă pe această moşie, de bute cîte taleri unul, după cum dau şi alţii şi să aibă a lua şi de la cei ce şăd pe moşie şi ară cu plugul pe altă moşie, pentru vitele ce să pasc pe moşie, să ia de vite cîte bani 3, ca să fie pentru chiverniseala sfintei mănăstiri Gorgota [2].

Şi iar să aibă a apuca pre toţi oamenii ce şăd pe moşie Tîrbăcénii, ca să clăcuiască fieştecare om trei zile pe an, ori la ce-ar fi treaba mănăstirii după obicéi.

Drept acéia poruncim domniia mea şi voao tuturor oamenilor ce sînteţi lăcuitori pe această moşie şi celor ce să hrănescu pe dînsa, să căotaţi să vă daţi fieştecare dijma şi adetul moşiei, din toate cîte scriu mai sus, că oricare din oamenii ce sînt şăzători pe această moşie, n-ar vrea să clă-

---

[1] Loc alb.
[2] Corect: Golgota.

cuiască și nu și-ar da dijma din zéce una după obicéi, pentru unii ca aceia, părintele egumenul să facă știre la domniia mea și voi trimite domniia mea om domnesc de-i va aduce aici și-și vor lua plata după vina lor și vor înplini dijma moșii și claca după obicéi și vor da și treapăd.

Într-alt chip să nu fie, pentru că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 21 dni, leat 7243 ⟨1735⟩

Io Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Golgota, pach. II, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

173

⟨București,⟩ 7 iulie 1735

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă încuviințare egumenului de la Radu-Vodă să încaseze de la carele cu cereale care merg la vadurile de pe moșia Dichiseni cîte 9 bani, să ia dijma din semănături, plata suhatului și să oblige pe fiecare om de pe moșie să presteze trei zile de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, părintelui Partenie, egumen de la sfînta mănăstire Radul-Vodă, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să aibă a lua de carăle cu grîu, cu orzu, cu mălai, ce duc bucate la șaicile de la vaduri ce iaste pe moșiia mănăstirii ce să chiamă Dichiséni ot sud Ialomița, de car po bani 9, după obicéi.

Și să aibă a lua și dijma din toate sămănăturile ce ar fi pe această moșie, din grîu, orzu, mălai, din cînepi, din fînéț și din alte legumi de pen grădini, din zéce una după obicéi.

Și oamenii ce sînt șăzători pe această moșie, să aibă a clăcui tot omul într-un an zile trei, iar care din oameni șăd pe moșie și ară cu plugurile lor pe alte moșii streine, de nu are mănăstirea folos de la dînșii, ci numai vitele lor își pasc pe această moșie, să aibă a da suhat de vacă, de bou, de cal, po bani 3, i de oae, de stup, de rîmător, po bani 3.

Așijderea să aibă a lua și de la cîrciumile ce vor fi pe această moșie, de bute po taleri unul, după cum să ia și de la alte moșii.

Drept acéia, poruncesc domniia mea și voaoă celor ce duceți bucate la acest vad al șăicii, și voao tuturor oamenilor ce sînteți șăzători pe această moșie, să căotați să vă dați fieștecarele adetul moșii din toate după cum mai sus arată, că oricarele ar sta împotrivă și nu și-ar da adetul după obicéi, să știe acela om că va petréce mare scîrbă și certare de către domniia mea, și va da și venitul mănăstirii făr' de voia lui.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iul⟨ie⟩ 7[1] dni, leat 7243 ⟨1735⟩

Io Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. X, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Data de zi luată de pe o însemnare tergală.

174

〈Bucureşti,〉 7 octombrie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii şezători pe moşiile mitropoliei să dea dijma după obicei, să presteze cîte nouă zile de clacă pe an şi să dea taxa stabilită pentru vînzarea vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, ispravnecului sfinţii sale părintelui mitropolitului ca să fie volnec cu cartea domnii méle pentru oamenii cîţi vor fi şăzători pe moşiile sfintei mitropolii, orice judeţ ar fi şi le va fi hrana pe moşii, să ia de la tot omul dijma bucatelor deplin, după obicéi, şi să clăcuiască tot omul pe an cîte 9 zile de om, însă 3 zile la coasă, 3 zile la sécere şi 3 zile la arătură, după cum clăcuesc şi alţii după moşiile altora.

Şi cînd nu va fi vinul mitropolii să s〈e〉 vînză, să ia de la cei ce vor vinde vin de bute cîte taleri unul, şi de la cei ce vor fi ţiind stupini cu stupi, de stup cîte bani 3, iar de la cei ce nu vor fi şăzători pe moşii, ce le va fi hrana vitelor pe moşiile mitropolii, să aibă a le lua de vită cîte bani 3 suhatul făr' de nici o zăticneală, că aşa iaste porunca domnii méle.

I is〈pravnic〉 sam reci gospodstva mi.

Oct〈ombrie〉 7 dni, leat 7244 〈1735〉

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXII, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

175

〈Bucureşti,〉 14 ianuarie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Banului (Buzău), să interzică „hodăiaşilor" de la Udaţi a ţine circiumi şi să permită numai vînzarea vinurilor mănăstirii, obligînd totodată pe locuitorii de pe moşie a presta cîte trei zile de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi egumenului de la mănăstirea Banului ot sud Buzău, ca să fie volnecu cu această carte a domnii méle să nu îngăduiască pă nimini den hodăiaşii de la Udaţi după moşiia mănăstirii ca să vînză vinurile lor sau ale altora, nici să ţie cîrciume, făr' decît numai mănăstirea şi vinurile mănăstirii să să vînză. Aşijderea şi acei oameni toţi ce vor şădea pe această moşie Udaţii a sfintii mănăstiri ce scrie mai sus, să aibă a clăcui mănăstirii într-un

an trei zile după obicéiu țării și după cum clăcuescu și alți oameni carei șăd pe moșiile altor mănăstiri.

Dreptu acéia poruncescu domniia mea și ție pîrcălabe de la Udați și voao tuturor sătenilor de acolo, toți să căutați și să urmați poruncii domnii méle ce scriu mai sus, că oricare den voi n-ar urma poruncii domniei méle, unii ca aceia bine să știe că mare urgie vor petréce de către domniia mea, că așa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 14 dni, leat 7244 ⟨1736⟩.

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XIV, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

176

⟨București,⟩ 21 ianuarie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Aninoasa să ia în stăpînire niște părți din moșia Bunești (Argeș), foste ale unor rumîni ai mănăstirii care au fugit și le-au lăsat în seama altor oameni.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Aninoasii și părintelui egumenului de acolo, chir Varlaam, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii méle să ție și să stăpînească niște părți de moșiia din Buneștii ot sud Argeș, care moșie au fost a unor rumîni ai mănăstirii Aninoasii și pîn' la o vréme i-au stăpînit mănăstirea pe acei rumîni, iar de la o seamă de vréme încoace, fugind acei rumîni de la mănăstire, au rămas moșiia lor întru stăpînirea altora.

Drept acéia, să fie volnic părintele egumenul ce scrie mai sus, să ia toate părțile de moșie ale acelor rumîni întru stăpînirea sfintei mănăstiri, iar acei oameni ce stăpînescu și țin moșiia rumînilor ce scriu mai sus, de vor avea a răspunde ceva, să vie aici de față, că să-și caute dreptatea.

Iar pînă a veni aice ca să-și aleagă dreptatea de la divan, să fie acéle părți de moșie supt stăpînirea sfintei mănăstiri ce să numéște mai sus, că așa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 21 dni, leat 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CV, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

177

⟨28 ianuarie 1736⟩ [1]

Egumenul Varlaam de la Aninoasa cere domnului Țării Romînești să dispună a i se da o scrisoare către egumenul de la Argeș ca să-i descopere niște rumîni cu moșia lor din Bunești, cumpărați cu 59 de galbeni, care între timp au fugit și moșia o stăpînesc alții.

† Milostive și luminate doamne, să fii măriia ta sănătos întru cinstit și înălțat scaunul măriei tale, la mulți ani cu fericire.

Mă rog, doamne, milii măriei tale să te milostivești măriia ta să ni să facă o luminată carte la părintele arhimandritul egumen ot Argeș să ne descopere niște rumîni cu moșiia lor den Buniștii ot sud Argeș că sînt rumîni adevărați ai mănăstirii Aninoasei, cumpărați cu 59 de galbeni. Și de la o seamă de vréme fiind mănăstirea într-alt județ și rămîind întru nicăutare de egumenii ce au fost pe vremi, iar acești rumîni, ei au fugit și moșiia lor au rămas și alții o stăpînescu, iar mănăstirea iaste păgubașă de toate.

Ci să fie mila și porunca măriei tale să avem dreptate. De aceasta ni rugăm, și ce va fi mila măriei tale.

Rumîni anume: Neanul, Țalapi, Neagoe, Miclia, Vladuli, Iorga.

Al măriei tale plecat și rugător către milostivul dumnezeu,
Varlaam, egumen
ot Aninoasa, sud Muscel

⟨Pe verso:⟩

Carte să i să facă de volnicie de moșie ot Bunești, egumenului Varlaam, să stăpînească acéle moșii, iar cei ce le stăpînescu acum, de vor avea a răspunde ceva, să vie de față.

Să să facă carte de blestem să mărturisească acești moșinași cîtă parte de moșie are mănăstirea după acii rumîni.

Țalapi, călugărul Ursu
† popa Matii, Matii Coșovală
† popa Stoica
† Stanciul sin Stanciului Țîță

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXXIX, doc. 25.
Orig. rom.

178

⟨Craiova,⟩ 14 februarie 1736

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de județe să oblige pe toți locuitorii să facă semănături de toamnă și de primăvară, spre a-i lega de satele lor, iar în caz de fugă, visteria să fie despăgubită cu recoltele pe care le lasă.

Fev⟨ruarie⟩ 14, 1736

S-au scris acéste porunci la cîte 5 vornici dintr-acéste 5 judéțe rumînești chesaricești.

---

[1] Datarea după Indicele cronologic nr. 1, Arh. St. Buc.

După titulus

Fiindcă am luat seama că mulți din lăcuitorii acestii țări și mai tare din birnici care nu au nici o moșie nicăiri, nu să apucă de arătură numai ca să poată mai pe lesne, cînd să face repartițion nou contrebuționului chesaricescu și pe urmă strîngerea lui, a fugi din sat în sat și din județu în județ și așa să nu plătească contrebuțion. Și ca să nu să poată sili la iconomie ca aceasta unii dintr-înșii și vitele lor de jug le vînd. Deci ca să nu să mai lase să să mai facă acest obiceiu al lor rău, care iaste și la vistieriia chesaricească spre lucrul contrebuționului cu pagubă, ci mai tare măcar cu ce fel de mod să va putea afla să să oprească cît mai curînd această fugă a lor, pentru acéia, dumitale cu aceast foarte tare poruncim, ca pe toți lăcuitorii acelui județ la sămănătura bucatelor, atîta de toamnă cît și de vară, precum la lucrul viilor și grădinilor, pe cît le va da prilej starea locului din vréme în vréme și fără de voia lor, tare și supt lauda oarecarei pedepse să-i silești, căci că într-acest chip mai cu greu iconomie ca aceasta a lor și bucatele lor trebuincioase de viiață le vor părăsi, iar de le-ar și părăsi, acélea s-ar putea cuprinde pentru rămășița contrebuționului lor. Și ca să nu poate zice unii din cei mai săraci lăcuitori a zice că nu au dobitoace de jug, și pentru acéia nu pot să facă arătură, să li să poruncească ca să ia de la alți oameni care au dobitoace ca acélea, înprumut, să-și are și să lucréze acelora cu mîinile. Care porunca aceasta a noastră precum nădăjduim că dumneata negreșit o vei pune la ispravă, așa, și rămînem ....[1].

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75e/206, f. 35.
Copie contemporană.

179

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 20 februarie 1736

Mărturie scrisă dată de ieromonahul Iosif hagiu, fost egumen al mănăstirii Cîmpulung, în privința apartenenței ca rumîn a lui Ioachim din Izvorani, revendicat de mănăstire și de boierul Radu Golescu.

† Iromonah Iosifu hagiu ⟨am scris⟩[2] scrisoarea aceasta de mărturisanie sfintei mănăstiri de la Cîmpulung și tuturor părinților cîți vor fi lăcuitori într-această sfîntă mănăstire, precum știu și am pomenit că sîntu călugărit într-această mănăstire, de sînt 70 de ani și am pomenit pe Ioachim de la Izvorani, rumîn sfintei mănăstiri ce scrie mai sus. Cînd mergeam toamna cu egumenul la culesul viilor mănăstirii, la Izvorani, el venia cu feciorii lui de lega la buți și lucra tot lucru pînă să sfîrșia viile de cules. Încă și la Gorgan mergea de lega la buți de vinăriciu. Și era acel Ioachim și vînătoriu bunu. Și știu că odată într-o toamnă au chiemat vornecul Stroe, moșul Golescului, pe egumenul la ospăț la Golești, și fiind la masă au zis vornecul Stroe egumenului, ca să-i dea pe acel Ioachim să-i fie vînătoriu. Egumenul zicea că nu-l poate da, fiind rumîn mănăstirii, vornicul zicea să facă schimbu, să-i dea altu rumîn

[1] Loc alb.

[2] Omisiune în text.

iar de acolea din satu, care îi va plăcea. Egumenul zicea să-i dea un țigan, boiariul zicea că de țigan nu să îndură, și mai zicea boiariul: „Părinte, alți egumeni mi l-au dat de mi-au fostu vînătoriu, iar sfinția ta, pă schimbu, și nu vei să mi-l dai." Egumenul zicea: „Și eu vînătoriu îl dau dumitale sau pe țigan, schimbu." Așa știu că am auzit din gura egumenului și din gura dumnealui vornecului, fiind eu călugăraș tînăr și zvorînd la acea masă.

Și acum mai de curînd, în zilele lui Costandin vodă Brîncoveanul, fiind eu egumen la această mănăstire, iar dumnealui clucériul Radul Golescul s-au sculat ca să ia nepoții lui Ioachim să-i fie dumnealui rumîni, zicînd că pe moșu acestor rumîni, pe Ioachim, l-au stăpînit moșu-său Stroe vornecul și tatăl dumnealui. Și am eșit cu dumnealui față la divanul mării sale Costandin vodă și tot așa am spus mării sale, pe cum am știut și pe cum mărturisescu într-această scrisoare. Și am scos și hrisovul lui Șărban vodă de s-au cetit în divan și măria sa au întrebat pe dumnealui Golescul: are scrisori pe acel rumîn să le scoață? Dumnealui au zis că nu are, numai au pomenit așa.

Măria sa n-au hotărît judecata, ce au făcut o luminată carte a mării sale de poruncă la preoții și la moșnénii cei bătrîni den Izvorani ca să mărturisească al cui rumîn l-au pomenit pe acel Ioachim, și le-au făcut și carte de blestem a părintelui Anthim mitropolitul asupra acelor moșnéni bătrîni ca să mărturisească adevărul.

Și deaca au venit cărțile de poruncă în sat, ei s-au strînsu cu toți și au făcut carte de mărturisanie. Și cînd au venit cartea la Tîrgoviște, pe mine încă m-au scos măria sa din egumenie și au pus un egumen strein, ungurean. Acela n-au mai umblat după acéstea ci au stătut lucrul jos.

Așa știu și așa mărturisesc cu sufletul mieu înaintia lui dumnezeu și înaintia a tot divanul mării sale, că au fost Ioachim, rumîn mănăstirii iar nu Golescului. Și la această mărturisanie a mea, au fost toți părinții mănăstirii și alții care mai jos să vor iscăli, și eu încă am iscălit cu mîna mea să s⟨e⟩ crează.

† Iosif hagiul ieromonah.

Fev⟨ruar⟩ 20 dni, 7244 ⟨1736⟩

Ieromonah Nicodim martor

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 99.
Orig. rom

180

⟨București,⟩ 10 aprilie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, reglementează pentru mănăstirea Radu-Vodă, vînzarea vinului pe moșia mănăstirii în București, cu precizarea dreptului de monopol și sancțiuni celor ce nu vor respecta dispoziția.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri ce să numéște Radul-Vodă de aici din orașul

domniei méle din București, unde să cinstéște și să prăznuiaşte hramul prea sfintei și de viață făcătoarei și nedăspărțitei Troiți, și părintelui chir Parthenie igumenul de la această mănăstire, ca să fie volnic cu cartea domniei méle, să aibă a lua de la toți cei ce vor vinde vin la casele lor pe locul mănăstirei, de bute po taleri 1. Iar carii dintr-înșii vor vrea să vînză pe an cîte o bute de vin de ale mănăstirei, aceia să aibă pace de leul de bute. Însă și aceia carii vor vinde vin pe la casele lor, pe locul mănăstirii, fără de știrea și voia igumenului, să nu fie slobozi a vinde vin, ci întîi să-și ia voe de la igumeni și dîndu-și adetul ce scrie mai sus, de bute cîte un leu, sau vînzînd pe an cîte o bute a mănăstirei, așa și să fie slobozi a-și vinde vin la casele lor. Dar încăși, cu toate acestea, aproape pe lîngă cîrciumile mănăstirii nimeni să nu fie volnic a vinde vin, fără cît mai în laturi și mai departe de cîrciumile mănăstirii, ca să să poată vinde vinul mănăstirescu.

Și măcar că mahalagiii carii să hrănescu cu vînzarea vinului pe locul mănăstirii ieșindu'naintea domniei méle în divan cu igumenul de față, să jăluia către domnia mea că n-au avut ei pîn' acum acest obicéiu ca să dea leul de bute, dar dînd igumenul jalbă ca aceasta precum că alte mănăstiri ce sînt aici în orașul București, de la cîți oameni vînd vin pe loc mănăstirescu, iau cîte un leu de bute, și cum că din pricina acestora ce să hrănescu cu vin pe locul mănăstirei, rămîn vinurile mănăstirei nevîndute și să strică, am socotit domnia mea că cu cale și cu dreptate iaste a avea și această mănăstire obicéiul acesta să ia cîte un leu de bute, de vréme că ei să hrănescu pe locul mănăstirei.

Care socoteală s-au făcut cu tot sfatul cinstiților și credincioșilor boiarilor celor mari ai divanului domniei méle, aflînd cu toții că cu dreptate iaste o mănăstire ca aceasta, dajnică vistieriei, să ia acest adet de la cei ce să hrănescu cu vînzarea vinului pre locul mănăstirei, dupre cum iau și alte mănăstiri.

Așijderea să n-aibă nimeni voe să vînză bucate de băcănie pre la casele lor, fără numai să să vînză la băcăniia mănăstirei ce are pre moșiia sa, ca să să poată tréce marfa de băcănie cîtă va fi a mănăstirei.

Iar pre carii din mahalagii i-ar afla igumenul că vînd vin al lor fără de știrea și voia lui, au vînd marfă de băcănie, pentru unii ca aceia să aibă igumenul a face știre la credinciosul boiariul domniei méle vel agă și dumnealui, după la acei oameni carii nu vor băga în seamă porunca domnii méle, precum scrie acesta al nostru testament, să împlinească tot pîn-la un ban, și pentru nesupunerea și neascultarea lor, să le facă zapt și certare. Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domniei méle.

I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva ⟨m. p.⟩

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Io Costandin Niculae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XXXI, doc. 29
Orig. rom., pecete aplicată.

181

⟨București,⟩ 4 mai 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, încuviințează egumenului de la Glavacioc să ia de la locuitorii șezători pe moșiile mănăstirii dijma după obicei, cîte 45 bani de cap sau trei zile de clacă, taxă pentru suhat, stupi, vin, etc.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Necolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Glavaciogul și părintelui egumen chir Rafailă ca să aibă voe cu cartea domniei méle a luaré de la tot omul, cîți vor fi șăzători pe moșiile mănăstirii de la moșiia Călugărénii i Șărbăneștii i Obislavul i Poenile Vîrtoapele i Velea i Homul i Petreștii i Siliștea, dijma și adetul moșiilor dupe obicéiu, și să-i facă fieștecare om, cîți vor fi lăcuitori cu casele lor pe acéle moșii, clacă 3 zile într-un an; iar care nu vor clăcui să aibă a daré de casă po bani 45.

Așijderea să aibă a luaré sohatu de vitele fieștecăruia om, de vacă, de cal, de stup po bani 3 și de rîmători po bani 4, pentru că fiind ei șăzători pe moșiile mănăstirii, le calcă și le pasc vitele lor și dintr-acea pricină nu vin alți oameni să s⟨e⟩ hrănească pe moșiile mănăstirii ca să-și ia mănăstirea venitul dupe obicéiu.

Și cînd s-ar pune vin de al mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, să nu fie volnici alți oameni să pue vin să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu s-ar vinde vin de al mănăstirii, verice om ar pune vin să vînză, au boiariu să fie, au călugăr, au căpitan, au pîrcălab, au de alți oameni, să aibă a daré de bute cîte taleri 1.

Drept acéia poruncescu domniia mea voao tuturor cîți veți fi șăzători pe moșiile sfintei mănăstiri ce scrie mai sus, toți să aveți a urma poruncii domnii méle dîndu-vă sohatul și dijma după obicéiu. Că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 4 dni, 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin Necolaev voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 69
Orig. rom., pecete aplicată.

182

Craiova, 12 iunie 1736

Administrația Olteniei confirmă dreptul de monopol al mănăstirii Hurez pe moșiile ei asupra vinului, rachiului și miedului, sub amenințare de confiscare pentru cei ce nu se vor supune.

Cu aceasta să dă în știre tuturor oamenilor cîți vă aflați lăcuitori pe moșiile sfintei mănăstiri Hurezului, atîta la județul Vîlcii cît și la alte judéțe. Și cu tăriia aceștiia prea tare să poruncéște ca nimeni să nu fie slobozi de acuma înainte a pune vin, rachiu sau mied ca să să vînză în

cîrciume pe moşiile mănăstirii, nici la zilele în care să face tîrgu de săptămînă, nici la bîlciurile ce să fac peste an pe pămînturile sau în satele aceştii mănăstiri de mai sus numite. Şi nu numai pe lăcuitorii satelor aceştii mănăstiri să opréşte, ci şi pe ofiţiarii judeţului şi pe alţi lăcuitori din alte sate şi pe alţii striini, prea tare să oprescu, ca nicidecum fără ştirea şi voia egumenului sfintei mănăstiri să nu îndrăznească a pune nici un féli de băuturi de care s-au zis mai sus ca să s⟨e⟩ vînză în cîrciume, că oricare ar lua acea îndrăzneală ca să calce porunca aceasta şi ar pune vin sau altféli de băuturi să să vînză în cîrciume la moşiile şi satele mănăstirii, la zile de tîrgu sau la bîlciuri, pentru unii ca aceia (măcar de ce stat să fie), iată că s-au dat volnicie sfinţii sale părintelui Dionisie egumenu, să pue să s⟨e⟩ tae cercurile buţilor sau altor vasă ce s-ar găsi vînzîndu-să cu orice féli de băuturi, în tîrgu au la cîrciume afară, au să s⟨e⟩ ia cu vas cu tot pe seama mănăstirii. Şi nu va fi îndestul cu acéia, ci să voar şi certa şi globi pentru neascultarea şi călcarea poruncii noastrei.

Craiova, iunie 12 dni, 1736

Salhausen

G. B. Vlasto J. B. Viechtern Ştefan Pîrşcoveanu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 50
Orig. rom., pecete aplicată.

183

⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Măxineni să ia dijma după obicei de la locuitorii şezători pe moşiile mănăstirii, să presteze fiecare cîte trei zile de clacă şi alte taxe.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Necolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi părintelui egumen de la sfînta mănăstire Măxinénii, chir Ştefan, ot sud Slam Rîmnic, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle, să caute şi să-şi ia tot venitul şi toată dijma de la toate moşiile cîte va avea sfînta mănăstire Măxinénii de la fieştecare om ce va avea semănături pe acéle moşii, den grîu, den orz, den meiu, den porumbu, den cînepă şi den alte semănături den toate şi den fînéţe după obicéiu ; şi să ia şi sohat de vite i de alte dobitoace de la fieştecare om ce va fi şăzînd pe moşiile sfintei mănăstiri, de vita de vacă i de bivoli i de cal i de stup i de rîmătoriu po bani 3, pentru că den pricina păşunii vitelor lor n-ar fi putînd veni alţi oameni striini ca să are cu plugurile pe moşiile mănăstirii să-şi ia venitul, ce i s-ar fi pricinuind multă pagubă.

Aşijderea şi pentru oamenii care vor fi şăzînd cu aşăzămîntul pe moşiile ce s-au zis mai sus, să aibă a clăcui 3 zile într-un an ori la ce lucru i-ar pune egumenul, după obicéiu, iar carei n-ar clăcui, să dea ...[1] de casă po bani 45, iar mai mult, nu.

[1] Doc. rupt.

Și să nu fie volnici nici unul den oamenii aceia să vînză vin pe moșiile mănăstirii, nici la cîrciumă, nici la casele lor, pînă nu s⟨e⟩ va vinde vinurile mănăstirii, iar în urmă care ar vrea să vînză, să ia voe de la egumen și să dea de bute po taleri 1 după obicéiu.

Drept acéia poruncesc domniia mea și voao tutulor oamenilor pămînténi și striini care veți fi avînd semănături și bucate și veți fi păscînd vitele, sau vin veți fi vînzînd pe moșiile sfintei mănăstiri, văzînd cartea domnii méle, iar voi toți să aveți a vă da dijma de toate semănăturile ce veți fi avînd pe acéste moșii și sohatul după obicéiu cum scrie mai sus. Că oricare den voi n-ar vrea să-și dea obicéiul și ar sta înpotrivă, de s-ar pricinui vreo pagubă sfintei mănăstiri, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 20 dni, 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin voevod, bojiiu milostiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 180.
Orig. rom., pecete aplicată.

184

Craiova, 21 iunie 1736

Administrația Olteniei dă egumenului mănăstirii Govora carte de împuternicire să oblige pe locuitorii de pe moșiile Cerneți și Malovăț a se înțelege cu dînsul în privința dijmei și lucrului de făcut, iar în privința vinului să aibă drept a vinde numai mănăstirea, locuitorilor nelăsîndu-li-se decît o singură cîrciumă în Cerneți, unde să-și desfacă vinul lor pe rînd.

Fiindcă aici înaintea noastră a chesaricești administrației au avut întrebăciune de față sfințiia sa părintele Efrem, egumenul sfintei mănăstiri Govorei, cu Mihai Știucă, pîrcălabul din Cerneț, cu oroșani de acolo și cu Ivan pîrcălabul de la Malovăț sud Mehedinți, care moșii sînt ale mănăstirii Govorei, pentru lucru, pentru suhaturi și pentru cîrciumele ce să țin acolo, zicînd părintele egumenul de mai sus numit, cum că nu are mănăstirea nici un folos de la acei numiți oameni, că nu lucrează după obicéiul moșii și țin numai ei cîrciume de-și vînd vinurile peste tot anul, mai ales oroșanii din Cerneț, iar mănăstirea nu are nici un folos din cîte scriu mai sus, ca de la niște moșii ale ei, pe cum s-ar cădea să aibă, fiindcă mănăstirea nicidecum nu poate rămînea a nu-și lua veniturile de la moșii, măcar ori cum să fie, și mai vîrtos, că cu dreptate să cade a avea mănăstirea acéle venituri ce le caută de la moșiile ei fără nici o pricină.

Pentru acéia, s-au hotărît de la noi, chesar⟨iceasca⟩ administrație ca, cît iaste pentru lucru și dijma moșiilor, să aibă a să așăza cu egumenul, cum vor ști mai bine și pe cît să vor așăza să lucréze și să-și dea dijma fără nici o pricină și tot deplin, iar cîrciume să aibă a ținea numai mănăstirea, atîta la Cerneț, cît și la Malovăț. Iar pe lăcuitori, cu totul să opréște să nu fie slobozi a ținea mai mult decît o cîrciumă în Cerneț ca să-și vînză ei vin pe rînd. Într-acéia să dă această carte a noastră a

chesar⟨iceştii⟩ administraţiei, sfinţii sale părintelui Efrem egumenul sfintei mănăstiri Govorei, ca să aibă a-şi avea tot folosul de la oamenii ce să vor afla lăcuitori în satele de mai sus-numite de acuma înainte cu bună pace şi de nimeni opreală să nu aibă.

Craiova, iunie 21 dni, 1736
Salhausen
G. B. Vlasto, ⟨I. B. Viech⟩ [1] tern
Şt⟨efan⟩ Pîrşcoveanu

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 42
Orig. rom.

185

⟨Craiova, 29 iulie 1736⟩

Administraţia Olteniei, sesizată de inspectorul provincial Gebaur de nedreptatea ce se face locuitorilor de pe moşia mănăstirei Ţînţăreni, scrie egumenului „să umble cu dînşii mai binişor", obligîndu-i fie la darea dijmei şi plata suhatului, fie numai „să lucreze", încuviinţîndu-le şi ţinerea unei cîrciumi în sat.

Tot la această zi.

S-au scris la igumenul ţînţăreanul dupe înştiinţarea ce au făcut dumnealui provinţial inşpector Gebaur pentru oamenii ce şăd acolo, cum că-i siléşte cu lucru şi le ia şi dijmă şi suhat; ci să umble cu dînşii mai binişor să nu-i supere precum nu să cade, ci să le ia dijmă din bucate şi suhat pentru dobitoace şi să nu lucréze, sau să lucréze şi să nu le ia dijmă şi suhat, după cum s-au mai aşăzat cu ei înaintea dumnealui numitului inşpectoriu şi să-i lase să-şi ţie şi o cîrciumă a lor în sat.

Asémenea s-au răspunsu şi la scrisoarea dumnealui provinţial inşpector în caré au scris pentru oamenii de la Ţînţăréni, de s-au înştiinţat cum că s-au scris igumenului, după cum să arată mai în sus la scrisoarea igumenului.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75e/206, f. 87.
Notă de protocol.

186

⟨Bucureşti,⟩ 4 noiembrie 1736

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor care au vii în dealul Vălenilor (Muşcel), pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, să le lucreze şi să dea egumenului „adetul" pămîntului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor celor ci aveţi vii în dealul Vălénilor ot sud Muşcel pe moşiia mănăstirii Radu-Vodă. Vă facem domniia mea în ştire că ne spuse părintele egumen de la Radul-Vodă cum că avînd voi vii pe moşiia mănăstirii, pîn' la o vréme le-aţi lucrat şi v-aţi dat adetul pămîntului

[1] Doc. rupt

după obicéi, iar de cîțiva ani încoace unii din voi v-ați părăsit viile nevrînd să le lucrați, și să pricinuiaște pagubă și visterii domnești și mănăstirii.

Pentru care lucru vă dăm domniia mea tare poruncă, să căutați să vă lucrați fieștecarii viile după cum le-ați lucrat și mai' nainte, ca să-și ia și mănăstirea dreptul pămîntului. Să nu faceți într-alt chip, că iată că hotărîm domniia mea și punem soroc, cine din voi nu-și vor lucra viile pînă la blagoveșteniile viitoare din anul acesta, să știe că pentru unii ca aceia am dat volnicie părintelui egumenul să le dea altor oameni oricine s-ar găsi să le lucréze, cu scrisoarea sfinții sale de stăpînire. Și acei ce le vor lucra viind aici cu scrisorile sfinții sale, li să va da și cărțile domnii méle de vor stăpîni viile nestrămutat, și voi veți fi lipsiți de acéle vii.

Așijderea am înțeles domniia mea că vitele ce aveți alalți carii sînteți cu vii într-acel deal, nu aveți de grijă să vă păziți vitele, ci umblă pen viile oamenilor, călcînd și stricînd viile. Ce și pentru aceasta am dat domniia mea volnicie egumenului să puie gărdurari precum sînt și-n alte dealiuri, și ale cui vite va prinde pen vii să le globească după obicéiu, ca și alalți gărdurari. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

Și să știți că cei cu viile părăginite, ori cei ci au fost viile lor, ori alții cine ar lucra de acéle vii, pîn' la trei ani nu vor avea supărare de pogonărit.

Noem⟨vrie⟩ 4 dni, 7245 ⟨1736⟩

Io Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XVIII, doc. 56

Orig. rom., pecete aplicată.

187

⟨București,⟩ 15 ianuarie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Dealul să invite pe stăpînii viilor părăsite de pe moșia mănăstirii a și le lucra, pe ale acelora ce vor refuza să le dea altora în stăpînire, avînd ei a da dijma mănăstirii, pogonăritul și vinăriciul domnesc după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfinții sale părintelui arhimandritul de la mănăstirea Dealul, chir Ilarion, ca să fie volnic cu cartea domnii méle, pentru viile după moșiia mănăstirii care vor fi părăgine dă mai nainte, și dă cinci, șase ani încoace, de la care vii fiind părăgine, are și mănăstirea pagubă dă venitul lor și să păgubește și visteriia de pogonăritul și cămara dă vinărici domnescu. Ci oricarii din stăpînii acelor vii vor vrea să-și dăstupe viile, să aibă a și le lucra după cum le-au lucrat și mai nainte. Iar carii nu vor vrea să-și dăstupe viile, să fie volnec părintele arhimandritul, cu cartea domnii méle, să le dea altor oameni carii să vor găsi, ca să le ia întru stăpînirea lor, să le dăstupe și să le lucréze; și cui le va da, să fie bine date și ținute, dăstupîndu-le și lucrîndu-le cu

bună pace de către cei ce le vor fi stăpînit acéle vii mai denainte vréme, dîndu-și dijma mănăstirii și plătindu-și și pogonăritul și vinăriciul domnescul după obiceiu.

Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨sprav-nic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghenar 15 dni, leat 7245 ⟨1737⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 42.
Orig. rom., pecete aplicată.

188

⟨București,⟩ 22 ianuarie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Cîmpulung să ia în stăpînirea mănăstirii pe rumînii de la Izvorani care, șezînd în satul domnesc Ștefănești, sînt luați cu ceilalți săteni la alte treburi; pentru a fi numai poslușnici ai mănăstirii, vor fi despărțiți și la darea birului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi, cuviosului sfinții sale părintelui egumen de la mănăstirea Cîmpulungul, chir Vasilie, ca sa fie volnic cu cartea domnii méle să ia întru stăpînirea mănăstirii pe rumînii de la Izvorani cîți scriu anume în cartea domnii méle cea iscălită, care iaste la mîna părintelui egumenului, carii fiind rumîni ohavnici ai mănăstirii, cu hrisoave domnești încă și dă la răposatul Matei vodă și cu 2 délnițe din hotarul Izvoranilor, și fiind șăzători în satul Ștefăneștii, trăgîndu-și și birul lor la acel satu, au dat jalbă la domniia mea părintele egumenul cum că nu-i îngăduescu sătenii să fie poslușnici sfintii mănăstiri la céle ce le va porunci egumenul ca unor rumîni ai mănăstirii, ci îi iau dă lucrează la toate lucrurile ce au ei, fiind satu domnescu.

Drept aceia am dat cartea domnii méle dă volnicie părintelui egumenului chir Vasilie ca să ia pă acei rumîni să fie poslușnici sfintii mănăstiri, iar de acum înainte să nu fie volnici sătenii din Ștefănești să-i ia la lucrul lor, nici să mai aibă a face cu satul nimic, că pentru ca să nu mai găsească sătenii nici o pricină, am poruncit domniia mea și dumnealui vel ban ca să-i osebească din satul Ștefănești cu birul lor, ca să poată fi poslușnici numai la sfînta mănăstire, iar nu și la lucrul satului. Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 22 dni, leat 7245 ⟨1737⟩
Io Costandin voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 81.
Orig. rom., pecete aplicată.

189

〈Craiova, 7 februarie 1737〉

Administrația Olteniei cere episcopului de Rîmnic să pedepsească pe popa Stan din Fărcași care a determinat pe soția răposatului Constantin Fărcășanu să dea carte de slobozenie lui Barbu, pîrcălab de la Zăvideni și la alți trei rumîni, revendicați de noul stăpîn Pătru Zătreanu.

Iar la părintele episcopul Rîm〈nicului〉.

Fiindcă după moartea răposatului Costandin Fărcășanul, socrul dumnealui Pătru Zătreanul, răposata jupîneasa dumnealui cea de a doao, Mariia Călineasca, dupe atestațiia popei lui Stan de la Farcași, au făcut carte de slobozenie de rumînie Barbului ce au fost pîrcălab la Zăvidéni și încă la 3 rumîni, unde și răposatul dumnealui răposatul prea cins〈titul〉 Staico Bengescul iaste iscălit, ca un epitrop ce au fost acei case. Și acum dumnealui Pătru Zătreanul căutînd ca să ție pe acei rum〈îni〉, zicînd că nu sînt ertați de socrul dumnealui, de mai sus numitul Fărcășan, deaca n-au carte de slobozenie de la dumnealui, s-au trimis de s-au adus pe popa Stan ca să mărturisească cum va ști pentru aceea atestație a lui după care s-au ertat acei rumîni. Și la siseonul cînd s-au chemat întîi înaintea noastră a chesaricești adm〈inistrații〉, au răspuns că acea atestație au făcut-o din porunca mai sus numitei jupînése Fărcășancăi, după moartea răposatului Costandin Fărcășanul, iar la al doilea siseon, întorcîndu-și cuvîntul, au zis că pentru frica dumnealui Pătru Zătreanul au zis așa, iar atestațiia au făcut-o după zisa mortului, că l-au învățat cînd l-a ispovedit și l-au precistuit, să să facă carte acelor rumîni de ertăciune. Și cu acest fel de cuvînt de neadevăr, au pe o administrație au vrut să ne poarte de val cu minciuni, au că au făcut carte ficleană. Carele după fapta lui nu numai că iaste pus aici la arest, ci iaste vrédnic după legile împărătești să să și tînză.

Ci sfințiia ta să trimiți oamenii sfinției tale să-l ia de aici de la arest, și după fapta lui să-l pedepsești, că un preot parte besericească nu iaste cu cale să să poarte într-acest chip cu lucruri de înșălăciune. Și în ce chip îl vei pedepsi, sfințiia ta să ne faci știre.

La dumnealui Iordache Fărcășanul să vie numaidecît ca să răspunză ce va ști pentru 4 rumîni din Farcași ce au carte de l〈a〉 jupîneasa răposatului Costandin Fărcășanul de ertăciune și-i apucă dumnealui Pătru Zătreanul, ginerele mai sus numitului Costandin Fărcășanul, să-i fie rumîni.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Beningni, nr. 75 e/206, f. 111v—112.
Copie contemporană.

190

〈București,〉 30 aprilie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, deleagă pe marele ban Grigore Greceanu să cerceteze și să înapoieze mănăstirii Cîmpulung rumînii săi din Izvorani, care sînt ținuți să-și plătească dările la satul Ștefănești.

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu i gospodar zemli Vlahiscoe.

† Cinstit și credincios boiariul domnii méle, Grigorie Greceanu vel ban, sănătate!

Pricina cărții alta nu iaste, făr' decît aici la domnia mea au dat jalbă părintele egumen de la mănăstirea Cîmpulungu pentru niște rumîni ai mănăstirii ce-i are în Izvorani în sud Mușcel ce-și dau dajdea lor la satul Ștefăneștii de acolo, pentru care rumîni are și cartea domnii méle ca să-i stăpînească sfînta mănăstire, osibindu-i-se cu dajdea lor de către satul Ștefăneștii. Și acei săteni den Ștefăneștii, nu-i îngădue nici să s⟨e⟩ supue poslușănii sfintii mănăstiri, nici să-i osibească cu dajdea lor.

Pentru care scriem dumitale, mergînd spre partea Mușcelului și viind părintele egumen înaintea dumitale, să trimiți să aducă pe acei oameni den satul Ștefăneștii și pe acei rumîni den Izvorani să stea cu toții față înaintea dumitale, fiind și părintele egumen, să le ei seama cercînd lucrul cu amăruntul, pentru ce să nu să supue poslușănii sfintii mănăstiri.

Și de vei cunoaște dumneata că sînt în cei oameni ce-i numéște egumenul, rumîni drepți ai sfintii mănăstiri, să-i dai dumneata supt stăpînirea mănăstirii, osibindu-i cu dajdea lor de către oamenii den satul Ștefăneștii, ca nicidecum să n'aibă améstec cu dînșii, ce la toate să fie supt poslușaniia sfintii mănăstiri.

Iar de va fi lucrul într-alt chip, avînd vreo năpăstuire sau asupreală de către egumen, făcîndu-i rumîni pe-ntreg, dumneata să-i îndreptezi ca să nu să năpăstuiască, făcîndu-ne și noao știre cum curge pricina lor. Aceasta, și fii dumneata sănătos.

Ap⟨rilie⟩ 30 dni, leat 7245 ⟨1737⟩

⟨Pe verso:⟩ † Cinstitului și credincios boiariului domniei méle Grigorie Greceanu vel ban, cu sănătate să să dea.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 82.
Orig. rom.

191

⟨Craiova, 15 mai 1737⟩

Administrația Olteniei poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele de pe marginea bălților, să lucreze la facerea gardurilor pentru închisul peștelui, spre a nu produce pagubă arendașilor.

Această poruncă s-au scris la toți pîrcălabii dupe marginea bălților.

Voao tuturor pîrcălabilor și lăcuitorilor de prin satele de pe marginea bălților. Cu aceasta vi să face în știre că aici la noi, chesariceasca administrație, au dat jalbă dumnealor arendatorii bălților, cum că voi nu vă supuneți, nici dați ascultare pecum ați avut obicéiu pentru închisul bălților, ca să lucrați să faceți garduri după rînduială pentru închisul péștelui spre venitul arendii, ci den neascultarea voastră, nevrînd să lucrați cum ați avut totdeauna obicéiu, să întîmplează pagubă arendei, de unde și venitul și hrana voastră vă iaste.

Pentru care iată că vi se poruncéște, cînd veți avea poruncă de la zișii mai sus arendatori pentru lucrul bălților, să dați ascultare și să lucrați pecum ați avut obicéiu, ca să nu să întîmpléze pagubă arendei den

neascultarea voastră, că de vor mai face arendatorii jalbă că nu dați ascultare, să știți că vă veți certa pentru neascultarea voastră.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 e/206, f. 154 v—155.
Copie contemporană.

192

⟨Craiova,⟩ 24 mai ⟨1737⟩

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Vîlcea și Gorj să oblige pe locuitorii din satele de pe moșiile mănăstirilor Bistrița și Hurez ca în contul zilelor de clacă, pe care nu vor să le facă, să încarce grîu din magaziile mănăstirilor și să-l transporte la Craiova.

Mai 24, ⟨1737⟩

Vineri la siseon s-au dat acéste porunci la dumnealor vornicii sud Vîlcea i Gorj.

Fiindcă aici la noi, chesariceasca administrație, au dat jalbă cu memorial sfinția lor părintele Dionisie arhimandritul, igumen Hurezului și eclisiarhul Sava, ispravnicul Bistriței, cum că oamenii din satele mănăstirilor nevrînd să lucréze la mănăstiri de o săptămînă o zi, i-au lăsat să lucréze de două săptămîni o zi și nici acea zi n-au lucrat, pentru care de vréme că i-au lăsat prea ușor de lucru, ei sînt datori tot să mai facă ajutor la mănăstire, care acum fiindcă iaste să să aducă de la acéle mănăstiri aici la magazinul din Craiova grîul ce le-au ajuns repartiția ca să dea, dumneavoastră să dați poruncă la satele ce au acéste două mănăstiri într-acel județ dumneavoastră încredințat, ca în locul acelor zile de lucru să meargă cu carăle să încarce grîul de la mănăstire și să-l aducă aici la magazin cît mai curînd.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 e/206, f. 161.
Copie contemporană.

193

⟨București,⟩ 10 iunie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește lui Scarlat, vel căpitan de margine, să cerceteze reclamația egumenului de la Măxineni împotriva călărașilor și altor locuitori de pe moșie care-i strică zăgazul morii cu vitele și nu vor să plătească suhatul, nici să presteze claca.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincios boiarului domnii méle, Scarlat vel căpitan za margine, sănătate! Pricina alta nu iaste făr'decît aici la domnia mea au dat jalbă ermonah Stefan, egumenul de la sfînta mănăstire Măxineni, pentru călărașii ce șăd pe moșia sfintii mănăstiri, aproape de moară, zicînd că i-ar fi făcînd multă stricăciune la zăgazul morii, trecîndu-și vitele lor pe zăgas și într-o parte și într-alta și zicîndu-le egumenul ca să-și facă pod pe din josul morii să le fie pentru trecerea vitelor, iar ei au fost răs-

punsu că nu-și vor face pod, fiind zăgazul morii, și puțintică apărătură ce ar fi avînd pentru treaba mănăstirii zice că ar fi tăind-o în silă.

Așijderea să mai jălui iar pentru călărași i pentru alți oameni care șăd pe moșiile mănăstirii, că n-ar fi vrînd să-și dea sohatul pentru vite și să clăcuiască după cum iaste obiciaiul, ci călărașii nevrînd ca să dea ei, ar fi îndărătnicind și pe alți oameni a nu da. De care stăm de ne mirăm, fiind căpitan mare marginii, de ce să-i îngăduești să facă silnicii ca acéle mănăstirii, încă mai vîrtos fiind ei călărași.

Ci iată că-ți scriem, viind cu această carte a domnii méle să-i iai seama cu amăruntul și să-i faci dreptate cu acei călărași ce-i strică zăgazul morii și cu ceilalți ce nu vor să-și dea obiciaiul moșii, așezîndu-i de acolo ca să nu mai vie cu jalbă la domnia mea. Aceasta, și fii sănătos.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, leat 7245 ⟨1737⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 56.
Orig. rom., pecete aplicată

194

⟨București,⟩ 14 iunie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește mănăstirii Colțea din București stăpînirea pe o parte din satul Comarnic, „cu moșia cu munții de acolo și cu toți rumînii" aflători în sat și cei fugiți, partea vel spătarului Mihai Cantacuzino.

† Milostiiu bojieiu Io Costandin Nicolaev voevoda i gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri de aici din orașul domniei méle din București ce să numéște Colțea, caré iaste zidită și înălțată din temelia ei de răposatul boiariu Mihai Cantacuzino biv vel spătar, unde să cinstéște și să prăznuiaște hramul sfinților și marilor ierarhi și dascăli a toată lumea : Vasilie cel Mare, Grigorie blagoslovul [1] și Ioann Zlataust, întru care mănăstire sînt și spitalurile cu bolnavii săraci, ca să fie sfintei mănăstiri satul Comarnicul ot sud Prahova, însă partea răposatului Mihai Cantacuzino biv vel spătar dintru acest sat toată moșiia și cu munții de acolo și cu toți rumînii cîți să află de sînt acum în sat și cu cîți sînt fugiți, după cum au ținut și au stăpînit mai sus pomenitul boiariu Mihai spătar, care parte de sat o au închinat danie sfintei mănăstiri dumneaei jupîneasa Ilinca hătmăneasa Cantacuzini, fiica răposatului Mihai biv vel spătar și nepoții dumneai, Barbul și Mihai, feciorii jupînései Ancuții slugeresei Cantacuzini, sora dumneai, și Toma vtori spatar, feciorul jupînései Saftei Cantacuzini sora dumneaei, din bună voia lor, pentru

[1] Corect : bogoslovul

sufletul lor și ale părinților lor și pentru sufletile a tot neamul lor cîți sînt îngropați la sfînta și mai sus numita mănăstire Colțea. Și nu numai că au fost închinat această parte de sat danie pentru pomenirea lor și l-au fost dat și pentru o datorie ce ar fi luat Mihai Cantacuzino biv vel spatarul o sumă de bani împrumut de la mănăstire la trebuințele lui, precum arată și adeverează în cartea lor cea de danie, pentru că după pristăvirea lui Mihai biv vel spatar, ctitorul mănăstirii, rămîind moștenitoriu a toate satele, moșiile, viile, țiganii și alte împrejmuiri și nămestii, fiiu-său Mihai Cantacuzino biv vel comis, și întîmplîndu-se de au murit și el mai pe urmă și nefăcînd nicidecum coconi cu jupîneasa lui ce au fost avut, nu i-au rămas alt moștenitoriu în urmă, fără numai ce au rămas toată moștenirea asupra jupînései Ilincăi hatmănései, fiica răposatului Mihai spatarul Cantacuzino și a nepoților dumneaei, feciorii surorilor dumneaei ce scriu mai sus. Deci vrînd ei și poftind ca să s⟨e⟩ împărțească între dînșii din moșii, din vii, din case, din țigani și din altele ce să află rămase de-ale răposatului Mihai Cantacuzino spătariul, ca să știe cine ce va stăpîni, și cerșind de la domnia mea boiari socotitori și tocmitori ca să-i așaze și să-i împărțească, am orînduit domnia mea pe sfinția sa părintele mitropolitul țării chir Stefan și pe cinstiți și credincioși boiarii, domniei méle Grigorie Greceanul vel ban și pe Barbul Văcărescul vel stolnic și pe Matei Cantacuzino biv vel sărdar, carii la împărțeala acéia ce le-au făcut cu sfatul și cu voia tuturor moștenitorilor și cu hotărîrea boiarilor împărțitori și tocmitori ce au fost orînduiți la acea împărțeală, au socotit de au scos de la mijloc această parte de sat toată cîtă au fost a răposatului Mihai Cantacuzino spătariul, cu moșiia, cu munții și cu rumînii și o au închinat sfintei mănăstiri Triei S⟨fe⟩titelor ce scrie mai sus și danie și pentru datorie, dînd și carte de închinăciune de la mîinile lor, întărită cu iscăliturile lor și cu iscăliturile a multor boiari mari mărturii, ca să le fie vécinică pomenire lor și părinților lor, ctitorii sfintei mănăstiri și a tot neamului lor, care carte și însumi domnia mea o am văzut.

Drept acéia dară, văzînd domniia mea și cunoscînd că au făcut lucru ca acela bun și plăcut lui dumnezeu de au arătat folos și ajutoriu sfintei mănăstiri și săracilor bolnavi din spitaluri carii totdeauna și necontenit să hrănescu și să chivernisescu din venitul sfintei mănăstiri, am dat și domnia mea această carte a domniei méle de întărire sfintei și dumnezeeștii mănăstiri ce să numéște Colțea, ca de acum înainte să ție și să stăpînească acea parte de sat din Comarnic, cu moșiia, cu munții și cu toți rumînii, precum au stăpînit răposatul boiariu Mihai Cantacuzino biv vel spatar și să-și ia venitul ce ar fi după acea parte, făr' de nici o zăticnire. Într-alt chip să nu fie. I is⟨pravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iunie 14 dni, leat 7245 ⟨1737⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Procit Costandin vtori logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fondul Saint Georges, pach. CDLI, dosar I, doc. 6 (roșu).

Orig. rom., pecete aplicată.

195

⟨Craiova, 19 iulie 1737⟩

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Romanați să oblige pe locuitorii de la Loloești sau să presteze claca, sau să dea dijma și să plătească suhatul stăpînului, Șerban Fărcășanu, punîndu-i să împlinească și paguba făcută braniștei.

⟨19 iulie 1737⟩

S-au scris la dumnealor vornicii sud Romanați.

Dupe jalba dumnealui Șărban Fărcășanul să apuce pe oamenii de la Loloești au să lucreze au să dea dijmă și suhat după cum iaste porunca și să cercetéze și pentru braniștea curățită caré o au tăiat cu oameni de la Popînzălești, și cît va fi paguba să-i apuce să plătească.

Muzeul Brukhenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 e/206, f. 80v.
Notă de protocol.

196

23 iulie 1738

Dima pîrcălabul împreună cu 75 de oameni din satul Costești, angajați să cosească fîn de către ispravnicul mănăstirii Bistrița, dau mărturie cum că au fost atacați prin surprindere de sătenii din Recea, conduși de popa Apostol, care au maltratat în special pe călugării ce erau cu dînșii, risipindu-le proviziile.

Adecă eu Dima pîrcălabul din Costești dimpreună cu 75 de oameni carii am fost tocmiți cu părintele Ilarion, ispravnicul Bistriții, ca să cosim în Văii, pe zi cîte bani 15 de un om, și mergînd acolo ca să cosim împreună cu alți părinți mai de cinste din mănăstire și mergînd luni în 17 ale lui iunie acolo, și începînd a cosi pînă la vrémea de amiază-zi și cînd au fost într-acel ceas, îndată au venit sătenii din Recea, fără de veste, cu arme și cu pietri în sîn și prin trăisti și cu ciomage și cu pari și deloc au început a da cu pietri, trei deodată, în ispravnicul, nezicînd nimica și a da cu pari fără nici o milă ca întru niște dobitoace și încă au slobozit și focurile peste noi și după părinți. Deci pe părintele ispravnicul l-au doborît jos cu parii și i-au spart capul, iar pe părintele cliserul iarăși l-au dat jos și l-au ucis tot cu parii și cu chiloame și tot striga popa Apostol: „Dați să moară!"

După aceasta lăsîndu-i acolea jos mai morți, au început a alerga după alții, iar părinții s-au sculat amețiți cum au putut, și au fugit. Deci pe cliseriul ajungîndu-l al doilea rînd în pădure, au tăbărît popa Apostol cu alți patru inși pe dînsul cu chiloamele și cu pari și să suiră pe pieptu-i și-l ucidea pînă l-au lăsat mort; și gîndind ei că au murit i-au tras și cizmele și ciorapii din picioare și i-au luat și podcapetul din cap și zicea unul: „Eu voi să-i dau foc", și au tras un pistol și gîndind că iaste mort l-au lăsat și s-au dus cu cizmele și cu ciorapii, iar podcapetul i l-au zvîrlit

înapoi și l-au înjurat tot de cruce, singur popa Apostol cu gura lui și întorcîndu-să la carul cu pita au luat cît au putut să ia, cît nu, tot cu chiloamele și cu parii o ucidea și o fărîma și o arunca preste cîmp, iar putina cu brînză cum au dat-o jos au început a o săpa cu sabiile și cu lăncile și au luat cît au putut și cealaltă toată au risipit-o peste cîmp.

După aceia și pre noi, pre sătenii, pe care cum îl ajungea le sfărîma coasele și le-au frînt mîinile și tot cu pietri ne ucidea.

Noi așa am văzut cu ochii noștrii și așa mărturisim cu sufletele noastre fiind acolo de față. Și pentru adevărată credință ne iscălim mai jos ca să să crează.

Iulie 23, leat 1738

Eu Dima pîrcălabul din Costești, eu Dumitru Grămescul cu care am fost pîrcălab, eu Pîrvu Iacomescul, eu Pătru sin Dumitrei, eu Isuf Alexandrescul, eu Pătru diaconul, eu Lazăr Hălăpescul, eu Ion Hălăpescul, eu Iordache Sindiile, eu Sima Pleșuvescul, eu Ion Ișfănescul dimpreună cu toți sătenii din Costești, carii am fost acolo și am văzut cu ochii noștrii.

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistrița), f. 379v—380.
Copie rom.

197

15 septembrie 1738

Macarie monahul lasă prin testament mitropoliei un vad de moară cu două sute stînjeni de moșie, „două suflete de țigani" și trei rumîni cu fii lor.

† Văzîndu-mă întru slăbiciune și închinîndu-mă sfintei mitropolii și trupéște și sufletéște, am lăsat cu sufletul mie⟨eu⟩ sfintei mitropolii unde m-am călugărit și unde voi să mă îngrop, am lăsat un vad de moară și cu 200 dă stînjăni de moșie și doo suflete de țigani și rumîni feciorii Lecăi, anume Pană cu feciorii lui i Avirnu cu feciorii lui i Radul, căci, că din casa mea cu atîta am eșit.

Iar carei din feciorii miei și din neamul mieu ar sta înpotrivă și nu ar lăsa ce am dat sfintei mitropolii, să fie supt blestemul lui dumnezeu, să-i fie s⟨fe⟩tii Costandin pîrîș înaintea judecății.

Și cînd am făcut această diată fost-au și mărturii care să vor iscăli mai jos. Și am scris eu Iorga cu zisa dumnealui. Și eu pentru multa slăbiciune mi-am pus dégetul neputînd să mă iscălesc.

Sept⟨emvrie⟩ 15 dni, leat 7247 ⟨1738⟩

Eu Macarie monahul
Costandin Popescul sin Macarie monah, precum au legat tată-mie⟨u⟩ să fie și despre mine.
Eu popa Iosif martor
Eu Parthenie ieromonah zug⟨rav ?⟩ martor

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XI, doc. 13.
Orig. rom.

198

⟨București,⟩ 13 aprilie 1739

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, împuternicește pe omul domniei, Manul, couil din casă, care împreună cu pîrcălabul din Fotoaia (Vlașca), moșia mitropoliei, să caute oamenii fugiți din acel sat și să-i ducă la urma lor oriunde i-ar găsi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi slugii domnii mele anume Manul copil din casă, ca să fie volnic cu această carte a domnii mele dimpreună cu pîrcălabul de la satul Fotoiia ot sud Vlașca al sfinții sale părintelui mitropolitului, ca oriunde ar găsi oameni fugiți de la acest satu, sau în sat domnesc sau boeresc sau mănăstiresc sau supuși pe lîngă nis-caiva slujitori sau oriunde i-ar găsi, să aibă a-i lua cu toate bucatele lor să-i ducă să-i așazi la urma lor.

Pentru care poruncim domniia mea și voao căpitanilor i pîrcălabilor du prin sate, pe unde să vor afla oameni de aceștia, să căutați să-i dați cu toate bucatele lor, ca să-i duci să-i așazi la satu ce scriu mai sus. Iar care ar sta înpotrivă a nu-i da, unii ca aceia să știe că să vor pedepsi cu grea pedeapsă di cătri domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 13 dni, 7247 ⟨1739⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

199

⟨București,⟩ 2 iulie 1739

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabului și locuitorilor de pe moșia mitropoliei, Tîntava, să dea dijma din produse după obicei și să presteze cîte cinci zile de clacă pe an.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi ție pîrcălabe de la Tîntava și voao tuturor sătenilor de și altor oameni ce vă veți afla șăzători pe acea moșie de acolo de la Tîntava a sfintii mitropolii.

Cătră aceasta vă fac domniia mea în știre că ne spuse sfințiia sa părintele mitropolitul cum că șădeți pe acea moșie a sfintii mitropolii de vă odihniți și vă hrăniți voi și dobitoacele voastre și nici un fel de ajutor nu dați sfintii mitropolii pe cum dau alții care șăd pe moșiile altor mănăstiri și boiari.

Pentru care lucru, voi nu știți că oricare oameni șăd pe moșiile mănăstirilor, au măcar și ale boiarilor, clăcuescu și dau ajutor, dar voi cum socotiți și șădeți numai așa și nu lucrați nimic? Mai multu nu vă lungescu domniia mea făr'decît iată că vă dăm tare poruncă să căutați de acum înainte oricîți veți fi șăzători pe acea moșie, să lucrați sfintii mitropolii

într-un an cinci zile, adecă la sécere zile doao şi la coasă zile trei, iar mai multu altă supărare nu vă va face. Şi aşa lucrînd acéste 5 zile, vă veţi odihni pe această moşie făr'de nici o supărare, măcar că oamenii care şăd pe moşiile altor mănăstiri şi boiari nu lucrează numai cîte 5 zile ci lucrează şi cîte 9 zile, iar sfinţiia sa v-au lăsat pe voi ca să lucraţi numai acéste 5 zile.

Aşijderea şi pentru orice sămănături aţi avea pe această moşie, să căutaţi să vă daţi dijma den toate după obicéi la omul sfintii mitropolii ce va fi orînduit acolo.

Ci dar, după cum vă poruncescu domniia mea să căutaţi de urmaţi poruncii domnii méle atît pentru acéste 5 zile ce v-au lăsat ca să lucraţi, cît şi pentru sămănăturile ce veţi avea pe această moşie şi pentru fînul ce veţi cosi să vă daţi toată dijma deplin, să nu faceţi într-altu chip. Iar nepohtind voi ca să lucraţi acéste 5 zile şi nedîndu-vă dijma, să aveţi a eşi după moşie ca să-şi pue sfinţiia sa alţi oameni. Să nu fie într-alt chip că neurmîndu poruncii domnii méle ca să lucraţi acéste zile şi să vă daţi dijma, nici nu veţi eşi după moşie, atunci să ştii tu pîrcălabe că voi trimite domniia mea de te va aduce pe tine şi pe o seamă de săteni cu treapăd aici şi vă vor pedepsi cu mare pedeapsă.

Într-alt chip să nu socotiţi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iulie 2 dni, leat 7247 ⟨1739⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXVI, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

200

⟨Bucureşti,⟩ 2 iulie 1739

Neofit, mitropolitul Ţării Romîneşti, face cunoscut pîrcălabului şi megieşilor de pe moşia Tîntava că a obţinut poruncă scrisă de la domnie să presteze fiecare cîte cinci zile de clacă.

Neofit milostiiu bojiiu arhiepiscop i mitropolit Ungrovlahiscoe.

† Pîrcalabe de la Tîntava i voao megiiaşilor cîţi vă aflaţi lăcuitori pă această moşie, de la dumnezeu vă pohtim pace, sănătate, viaţă curată şi spăsenie sufletească, iar de la smerenia noastră de obşte vă trimitem molitvă şi blagoslovenie.

Dupre aceasta vă facem în ştire că după nesupunerea ascultării voastre dupre cum să cădea ca să clăcuiţi sfintei mitropolii, căci şădeţi pă moşii de vă odihniţi şi vă paşteţi dobitoacele voastre, am înştiinţat pă măria sa vodă, şi măria sa iată că au făcut luminată cartea mării sale de poruncă ca să aveţi a clăcui fieştecare din voi cîte cinci zile. Care carte iată că vă o trimisem să o vedeţi şi să înţelegeţi mai pre largu porunca mării sale. Ci iată că vă poruncim megiaşilor, noi acii pă acea moşie arături sau mai pre înprejur nu avem, făr'decît fîn în livezi, pă moşiia dă acii, ci fieştecare din voi să aveţi cîte trei zile a cosi şi doao

zile a strînge fînul, și la această treabă rînduim ispravnic pă Climent iermonahul, ci spre ocîrmuirea învățăturii lui să urmați și apoi făcînd cu sîrguință porunca noastră, dupre cum mai vîrtos luminată porunca mării sale lui vodă vă poruncește și de la smerenia noastră veți avea molitvă și blagoslovenie și vă ertăm de groaznecul și înfricoșatul blestem ce pusésem asupra voastră.

Aceasta, și fiți blagosloviți.

Iulie 2 dni, leat 7247 ⟨1739⟩

Iar de nu veți asculta, de la domnie mare pedeapsă veți petréce și de la noi și mai mare și înfricoșat blestem veți lua și vă vom scoate afară den biséricä ca pre niște mădulari netrébnice.

Neofit al Ungrovlahiei ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXVI, doc. 2.
Orig. rom.

201

22 august 1739

Popa Constantin din Lăcusteni, care înjurînd pe ispravnicul mănăstirii Sadova, venit să ia dijma de pe moșia Dobrești, a fost pedepsit de episcop, dă zapis egumenului obligîndu-se a nu se mai opune la strîngerea recoltei.

Zapisul lui Popa Constandin ot Lăcusténi, către mănăstire, pentru dijma după moșia Murgași.

Adecă eu popa Constandin ot Lăcusténi, ⟨dat-am⟩ zapisul mieu la cinstita mîna sfinții sale părintelui egumenu chir Teodosie al sfintei și dumnezeești mănăstiri Sadovei, cum să se știe că viind acum ispravnicul sfinții sale ca să caute dijma ce are pe moșia Dobrești, iar eu ca un om rău am sărit de am făcut pricină înjurînd pe ispravnic și ispravnicul spuind sfinției sale, sfinția sa egumeu Teodosie au fost înștiințat pe prea sfinția sa părintele chir Climent, episcopul Rîmnicului, de această sudalmă ce am fost făcut eu. La care eu cunoscînd că am făcut foarte mare greșală, m-au dus trimisul prea sfinții sale părintelui episcopului cu mare treapăd foarte greu. Și după toată pedeapsa și canonul ce am luat, era să mă bată în tîrg, iar alți părinți și vecini s-au rugat prea sfinții sale ca să mă erte de bătae și să viu să caz cu rugăminte la părintele egumenu să mă erte și m-au ertat. Iar de acum înainte, de voiu mai sudui au pă părintele egumenu au pă ispravnicul sfinții sale au măcar pă altcineva, să fie volnic cu acest zapis al meu să mă ducă la prea sfinția sa părintele episcopu să-mi ia cinstea și pedeapsa precum va fi vina și voiu face, întărind subt a mea iscălitură mai jos ca să să crează.

August 22, 1739

Eu popa Constandin ot Lăcusténi, Caramlîu Mașa martor, Costandin isprav⟨nic⟩ Rîioșanu martor, Oprea Lăcusteanu martor, popa Anghel protopopu martor

Acad. R.P.R., pach. CMLXX, doc. 100.
Copie rom.

202

(București,) 1 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, încuviințează egumenului mănăstirii Sfîntul Ioan din București să ia dijma de la toți oamenii de pe moșia Vlădeni (Ialomița), fiind sat domnesc, și să-i oblige la șase zile de clacă pe an fiecare păstrînd și monopolul vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi. De vréme ce moșiia mănăstirii S(fe)ti Ioan ce să chiamă Vlădénii în sud Ialomița iaste sat domnescu, să fie volnic egumenul cu cartea domnii méle, de la toți oamenii cîți vor fi șăzători pe acea moșie să ia dijma din toate bucatele ce vor fi avînd după obicéi, și să-i clăcuiască toți oamenii într-un an cîte șase zile de om, altă supărare să nu le facă.

Și să aibă egumenul a-și vinde vin pe moșie, iar vin domnescu să nu să vînză, nici pîrcălabul, nici săténii, nici alții.

Pentru care iată că vă poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor cîți vă aflați șăzători pe această moșie ce mai sus iaste numită, toți să aveți a-i clăcui și a vă da dijma din toate bucatele ce veți fi avînd pe acea moșie; nimeni din voi să nu vă puneți înpotrivă a nu înplini céle ce(-s) mai sus zise, că oricare din voi nu s-ar supune poruncii domnii méle, unii ca aceia vor avea certare de cătră domniia mea. Într-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) sam rece gospodstva mi.

Iulie 1 dni, leat 7248 (1740)
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan București, pach. V, doc. 55.
Orig. rom., pecete aplicată.

203

(București,) 16 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă călugărilor de la schitul Plăviceni (Olt), carte de încuviințare să ia de la toți oamenii de pe moșie dijma după obicei, să-i oblige la șase zile de clacă și să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi călugărașilor de la schitul Plăvicénii ot sud Olt, ca să fie volnici cu cartea domnii méle pentru oamenii ce șăd pe moșiia mănăstirii, cîți vor fi șăzători pe moșie, de la toți oamenii să-și ia dijma din toate bucatele ce vor fi avînd, după obiceiu. Și să-i clăcuiască toți oamenii într-un an cîte 6 zile de om, altă supărare să nu le facă. Și să aibă a-și vinde numai vinurile mănăstirii pen cîrciume, iar vinuri domnești sau pîrcălabul sau sătean să nu aibă voe să vînză; nici călugării să nu aibă voe să înparță vinul de la oameni în silă, ci să-l pue în cîrciumă să să vînză.

Pentru care iată că poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor, cîți vă aflați șăzători pe acea moșie ce mai sus iaste numită, să aveți a-i clăcui și a da dijma din toate bucatele ce veți fi avînd pe acea moșie. Nici unii din voi nim⟨eni⟩ [1] să nu vă puneți împotrivă a nu împlini céle mai sus zise, că orcare din voi nu s-ar supune poruncii domnii méle, unii ca acéia vor petrece de către domniia mea certare.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩, saam rece gospodstva mi.

Iulie 16 dni, 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. DXCIV, doc. 56.
Orig. rom., pecete aplicată.

204

București, 18 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de volnicie epitropului mănăstirii Colțea din București să ia de la moșiile Lichirești și Stelnica (Ialomița), dijma din produse după obicei și suhatului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davah gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi lui chir Trandafir, epitropul de la sfînta mănăstire ce să cheamă Colțea de aici din orașul domnii méle din București, ca să fie volnic cu cartea domnii méle să aibă a-și strînge toată dijma după moșiia Lichireștii i Stélnica ot sud Ialomița, veri din ce bucate s-ar afla pă acéste moșii, din grîu, din orz, din mălai au din ovăzu, din porumbu i din alte sămănături, din toate și din fînéțe după obicéiu. Așijderea și din suhaturi i de vită, de stupi i de rîmători sau veri din ce, de la tot omul ce ar avea bucate pe acéste numite moșii, să aibă a lua dijma după obicéiu ori de la ce om ar fi, ori striini, ori pămînténi, ori căp⟨itani⟩, ori slujitori sau verice féli de om ar fi, de la toți să aibă a lua dijma după obicéiu pînă la una și să o strîngă pe seama sfintei mănăstiri ca să fie pentru hrana și chiverniseala bolnavilor săraci ce să află totdeauna în spital.

Drept acéia poruncescu domniia mea și voao celor ce aveți bucate pă acéste moșii, văzînd cartea domnii méle toți să căutați să vă dați dijma ce v-ar face după obicéiu, că cine ar sta înpotrivă a nu-și da dijma, unul ca acela să știe că-și va da toată dijma fără voia lui și va petréce și certare de cătră domniia mea. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iulie 18 dni, 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 62.
Orig. rom. pecete aplicată.

[1] Doc. rupt.

205

⟨București,⟩ 18 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, încuviințează mitropolitului să aibă la Bolboșani 32 de oameni și la Orevița 95, care, ca și celelalte moșii ale mitropoliei, trebuie să dea dijma după obicei și să facă șase zile de clacă pe an.

† Milostiiu bojiiu Io. Costandin Nicolae voevod. ⟨Davat⟩ gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfinții salé părintelui mitropolitului ca să fie volnic cu cartea domnii mélé să aibă a ținé la moșia Bolboșanii sud Mehedinți liude 32 i la moșia Oriovița[1] ot tam liude 95 ce sînt șăzători cu așezămîntul pré acéste moșii, să-și ia dijma dă toate bucatele ce ar fi arătură pe moșiile mitropoliei după obicéiul și să lucréze fieșcari care[2] om pe an zile șase, iar altă supărare să nu lé facă.

Și nimeni să nu fie volnic a vindé vin pe moșiile sfintei mitropolii, nici vin domnăscu, nici boerescu, nici pîrcălăbescu, nici birnicescu, nici măcar ce fel dă om ar fi, fără numai să vînză vinuri pă la cîrciumele mitropoliei, dar nici cu sila să n-aibă voe a lăpăda vin la vreun om, fără numai să să vînză.

Drept aceia poruncescu domniia mea și voao celor ce aveți arături pe moșiile sfintei mitropolii, toți să aveți a vă da dijma pînă la una, atît di toate bucatele cît și dîn fînuri. Așijderea cei ce sînteți șăzători pă moșiile sfintei mitropolii cu așăzămîntul, fiștecarile să lucrați aceste zile ce sînt scrise mai sus, că oricarelé dăn voi nu se vor supuné poruncii méle să-i lucréze zile de clacă, unii ca aceia să vor pedepsi dă către domniia mea, că așa iasté porunca domniei mélé. I⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iul⟨ie⟩ 18 dni, leat 7248 ⟨1740⟩

Io Costandin voevoda, milostiu bojiiu gospodin

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCXCV, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

206

București, 11 august 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Sfîntul Ioan din București să ia dijma după obicei de la oamenii de pe moșiile Crețeștii și Bercenii (Ilfov), să-i oblige a face fiecare cîte șase zile de clacă, și să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfinții sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Sfetii Ioan de aici din orașul domnii méle den București, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle pentru cîți oameni sînt șăzători

[1] Corect: Orevița.
[2] Așa în text.

cu aşăzămîntul lor, pe moşiia sfintii mănăstiri ce să chiamă Creţeştii i Bărcénii din sud Elfov, să-şi ia dijmă den toate bucatele ce ar fi arătură pe acéste moşii după obiciai, şi să-i lucréze fieştecare om pe an zile 6, iar mai mult altă supărare să nu le facă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiile aceste, nici vin domnescu, nici vin boeresc, nici pîrcălăbesc, nici birnic⟨esc⟩, nici măcar ce fel de om ar fi, făr'decît să s⟨e⟩ vînză vinul pe la cîrciumele mănăstirii, dar cu sila să n-aibă voe a lepăda vin pe la vreun om, fără cît numai în cîrciumă să s⟨e⟩ vînză. Drept acéla să fie volnec...[1]

Poruncescu domnia mea şi voao celor ce aveţi arătură pe moşiile acéste, toţi să aveţi a vă da dijma pîn'la una, atît din toate bucatéle cît şi din fînéţe. Aşijderea şi cei ce sînteţi şăzători pe moşie cu aşăzămîntul, fieştecare să lucraţi acéste zile ce scrie mai sus, că oricare den voi nu să vor supune poruncii domnii méle să lucréze zile de clacă, unii că acéia să voar pedepsi de către domnia mea, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Avgust 11 dni, leat 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan Bucureşti, pach. I, doc. 23.
Orig. rom., pecete aplicată.

207

⟨Bucureşti,⟩ 4 septembrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte lui Tanasie biv vel şătrar, stăpînirea asupra oamenilor ce locuiesc pe moşia sa, Dărăşti, luîndu-şi dijma după obicei, iar zilele de clacă ale fiecărui locuitor să fie 12 pe an.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi credinciosului boiariului domnii méle, Tanasie biv vel şătrar, ca să aibă a stăpîni pe toţi oamenii ce şăd la Dărăşti pe moşiia dumisale ot sud...[2] şi să aibă a-şi lua dijma din toate bucatele ce ar fi arătură pe moşie, după obicéi şi să-i lucréze fieştecare om pe an zile 12, iar altă supărare să nu le facă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiia dum⟨isale⟩ nici vin domnescu, nici pîrcălăbescu, nici birnicescu, nici măcar ce fel de om ar fi, făr' de numai să s⟨e⟩ vînză vinul pe la cîrciumile dumisale, dar nici cu sila să nu aibă voe a lepăda vin la vreun om, fără numai în cîrciume să s⟨e⟩ vînză.

Drept acéia, poruncescu domniia mea şi voao tuturor oamenilor cîţi veţi fi cu aşăzămîntul vostru pe moşiia credinciosului boiariului domnii méle ce scrie mai sus, văzînd cartea domnii méle să căutaţi cu toţii să vă supuneţi şi să ascultaţi de dumnealui şi toţi să aveţi a vă da dijma pîn'la una, atîta din toate bucatele cît şi din fînuri, şi fieştecare să lucraţi

[1] Aşa în text.
[2] Loc alb.

acéste zile ce scrie mai sus, că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de către domniia mea.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Sept⟨embrie⟩ 4 dni, 7249 ⟨1740⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXV, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

208

19 septembrie 1740

Costache biv vel căpitan și B. Oteteleșanu, din porunca domnului, judecă pricina egumenului de la Arnota cu rumînii din Bogdănești (Vîlcea), Andrei și Mărin cu cetașii lor, care au construit două mori pe rîul Hurez, spunînd că ei se știu moșneni, și-i dă „rămași", ca să-i stăpînească mănăstirea ca rumîni și egumenul să-i despăgubească de cheltuiala cu morile.

Din porunca măriei sale lui vodă.

Am luat sama părintelui egumenul Elarion a sfintei mănăstiri Arnotei cu rumînii din satul mănăstirii Arnotei anume Bogdănești, sud Vîlcea, anume Andrei și Mărin cu cetașii lor, care acești rumîni au fost mersi de au dat jalbă la măria sa vodă împotriva zisului mai sus egumen, zicînd că avînd ei 2 mori în rîul Hurezilor în hotarul Bogdăneștilor Arnotei în care au și ei moșie megieșească, iar părintele egumenul arnoțanul ar fi mersi de au tăiat o moară. Care viind înaintea noastră amîndoao părțile de față, am cerut întîi la acei rumîni mai sus-ziși, ca să-și scoață scrisorile ce vor avea de moștenire într-acel hotar al Bogdăneștilor Arnotei, și nici o scrisoare n-au avut, fără cît răspundea cum că așa au pomenit ei de la părinții lor în zilele altor egumeni de mai'nainte, că au ținut ei mori într-acel hotar pe acel rîu pentru chivernisala lor și n-au avut nici opreală de către egumeni, iar egumenul au răspunsi că niciodat' acea voe n-au avut ca să ție ei mori în moșia mănăstirii, pentru aceia le-au stricat moara.

Și au scos un zapis al Predei postelnic Rudeanul cu frații lui, Tudosie i Staico, feciorii lui Staico paharnic din Ruda, de vînzare, cum că au vîndut jumătate de sat din Bogdănești cu toți rumînii de peste tot hotarul sfintei mănăstiri Arnotei, cu leat 7144, și iar au mai scos un hrisov al răposatului Matei vodă cu leat 7445. Și cetindu-se înainte tuturor, îi arată cum că sînt rumîni cu moșie cu tot, iar nu cum au jăluit ei că sînt moșniani și au moșiia lor osebită megieșească. Și cercîndu-să și neamul lor care din ce moș să trag, s-au adăvărat după datul sămii lor, o ceată din Stan Găvicioiul și altă ceată din Barbul Golici care în zapisul de vînzare și în hrisov să găsesc că numiții asémenea cu tot neamul lor și nici ei n-au putut tăgădui că nu sînt rumîni cu moșia Bogdăneștii, după cum scrie mai sus.

Deci văzînd noi că n-au nimic a răspunde împotrivă și au umblat ca niște oameni răi supărînd pă măria sa vodă, i-am dat rămași, că nu

s-au căzut ei să facă mori pe moșia mănăstirii, fiind rumîni, ci să le întoarcă egumenul cheltuiala pă ce să va adăvăra prețul acelor mori, să rămîe pă sama mănăstirii.

Drept aceia am dat această carte a noastră părintelui egum⟨enului⟩ Elarion al sfintei mănăstiri Arnotei ca să aibă pace de către acești mai sus zişi rumîni. Aceasta.

Sept⟨embrie⟩ 19 dni, 7249 ⟨1740⟩
B. Oteteliṣan
Costache biv vel căpitan

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 9.
Orig. rom.

209

⟨Bucureşti,⟩ 29 octombrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, hotărăște ca oamenii aflători pe moșia schitului Bălteni, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să lucreze șase zile de clacă pe an și să dea dijma din zece una, „după obiceiu", iar vinul locuitorilor să se vîndă numai după o prealabilă învoială cu ispravnicul mănăstirii.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Neculae voevod i gospodar. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi cuviosului sfinții sale părintelui egumenului dăn sfînta mănăstire a Radului-Vodă, chir Macarie, ca să fie volnic cu această carte a domnii mele pentru cîți oameni sînt șăzători la schitul Bălteni ot sud Ilhov, care iaste metoh al sfintei mănăstiri, fieștecarele om să aibă a lucra claca ce s-au orînduit de la domniia mea, într-un an de om zile 6, iar mai mult supărare să nu le facă, însă clacă iar nu lucru și să-și dea dijma moșii dăn zece una după obiceiu. Și să nu fie nimeni volnici a vinde vinurile lor pe moșiia mănăstirii fără cît numai vinurile mănăstirii să să vînză pă la cîrciume, iar să nu-l lepede pă la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, oricare din oameni ar vrea ca să vînză vinu, întîi să să așaze cu ispravnicul mănăstirii ce va fi avînd acolo să-și dea adetul buții, după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Pentru care poruncim domniia mea voă tuturor oamenilor cîți sînteți șăzători pe această moșie a mănăstirii, văzîndu porunca domnii mele toți să fiți cu supunere și oricînd v-ar da poruncă ca ⟨să⟩ săriți la claca mănăstirii, să fiți gata să o faceți, iar afară din claca mănăstirii nici ispravnecului județului nici altuia nimănui nicidecum altă clacă să nu faceți, fără cît această clacă a mănăstirii să o faceți într-un anu. Iar carii din voi nu ar urma poruncii ca să clăcuiască zilele ce s-au rînduit de la domniia mea, ci ar sta cu vreo împotrivire, bine să știe că rea scîrbă și cercetare [1] va avea de către domniia mea.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii mele. I i⟨sprav-nic⟩ saam rece gospodstva mi.

Oct⟨ombrie⟩ 29 dni, leat 7249 ⟨1740⟩

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 233.
Copie rom.

---

[1] Corect: certare.

210

⟨București,⟩ 20 noiembrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă încuviințare egumenului mănăstirii Butoiul (Dîmbovița), să oblige pe locuitorii de pe moșia Vlăduțu (Teleorman), să dea dijma după obicei, să presteze cîte șase zile de clacă pe an fiecare, și să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

† Milostiiu bojiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului sfinții sale, părintelui chir Anthim, egumenul de la mănăstirea Butoiul ot sud Dîmbovița, ca să fie volnicu cu această carte a domnii méle pentru toți oamenii cîți vor fi șă⟨ză⟩tori pe moșiia mănăstirii Vlăduțu în sud Teleorman, fieștecare om să aibă a clăcui mănăstirii într-un anu de om zile șase, iar mai multă supărare să n'aibă, și să-și dea și dijma din zéce, una, după obiceiu. Și să nu fie nimeni volnicu a vinde vinuri pă moșiia mănăstirii, făr'decît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă iar să nu le lépede pă la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din săténi ar vrea să vînză vinu, întîi să s⟨e⟩ așeze cu ispravnicul mănăstirii, ce va fi avînd acolea, ca să-și dea adetul buții, după cum să va putea învoi, și așa să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea voao tuturora oamenilor cîți veți fi șăzători pe această moșie a mănăstirii, văzînd cartea domnii mele, să căutați să vă supuneți și oricînd v-ar da poruncă pentru clacă, să căutați să săriți să faceți claca mănăstirii iar nu lucru[1], că neurmînd poruncii domnii méle, bine să științi că vă veți pedepsi de către domniia mea, că așa iaste porunca domnii méle I i⟨spravnic⟩sam rece gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, leat 7249 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. DXCI, doc. 83.
Orig. rom., pecete aplicată.

211

⟨București,⟩ 20 noiembrie 1740

Constantin Mavrocorat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Butoiul (Dîmbovița), să oblige pe oamenii așezați pe moșia Rogoaze de la Cilieni să facă fiecare pe an cîte șase zile de clacă, „clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei și să respecte dreptul de monopol.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davah gospodstvo mi siiu poveleniu gospodstva mi, cuviosului sfinții sale părintelui chir Anthim, egumenul de la mănăstirea Butoiul sud Dîmbo-

[1] Adaos deasupra rîndului: „iar nu lucru".

vița, ca să fie volnicu cu această carte a domnii méle, pentru toți oamenii cîți vor fi șezători pă moșiia mănăstirii, Rogoaze de la Cilie⟨ni⟩, fieștecare om să aibă a clăcui mănăstirii într-un anu, de om zile șase, iar mai multă supărare să nu aibă și să-și dea și dijma din zéce, una, după obiceiu.

Și să nu fie nimenį volnic a vinde vinuri pe moșia mănăstirii, făr'decît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă, iar să nu lépede pă la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din săteni ar vrea să vînză vinu, întîi să se așaze cu ispravnicul mănăstirii ce va fi acolea, ca să-și dea adetul buții după cum să va putea învoi și așa să aibă volnicie a vinde.

Dreptu acéia, poruncim domnia mea voao tuturor oamenilor cîți veți fi șăzători pă moșiia mănăstirii, văzînd cartea domnii méle, să căutați să săriți să faceți claca mănăstirii iar nu lucru [1], că neurmînd poruncii domniei méle, bine să știți că vă veți pedepsi dă către domniia mea, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, leat 7249 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. D, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

212

⟨București,⟩ 10 decembrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Mislea să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moșia Greaca să presteze cîte șase zile de clacă pe an, „însă clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei și să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

Cartea mării sale Io Costandin Nicolae voevod pentru moșia de la Greaca, a clăcui oamenii cîte 6 zile, leat 7249 ⟨1740⟩ dichemvrie 10.

† Cuviosului sfinț⟨it⟩ părintelui egumen de la sfînta mănăstire Mislea, chir Anthim, ca să fie volnec cu această carte a domnii mele pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșia mănăstirii la Greaca ot sud Vlașca, fieștecare om să aibă a clăcui într-un anu de om 6 zile, însă clacă iar nu lucru și claca să nu o facă tot deodată ci pe rîndu, la seciră, la coasă și la arătură, iar mai mult supărare să nu le facă și să-și dea și dijma pămîntului din zece una după obiceiu.

Și să nu fie nimini volnic a vinde vinu pe moșia mănăstirii fără cît vinurile mănăstirii să s⟨e⟩ vînză în cîrciume, iar să nu-l lepede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea vinuri mănăstirea ca să vînză, oricare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să-și așaze cu ispravnicul mănăstirii ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

---

[1] Adaos deasupra rîndului: „iar nu lucru".

Drept aceia poruncim domnia mea voao tuturor oamenilor cîţi sînteţi lăcuitori pe această moşie, văzînd porunca domnii mele, oricînd va veni vremea ca să vă dea poruncă să faceţi claca, să săriţi să clăcuiţi, să nu staţi cu înpotrivire, că oricare nu să va supune poruncii domnii mele, bine să ştie că să va pedepsi de către domniia mea. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Ms. 466 (Condica m-rii Mislea), f. 31 v.
Copie rom.

213

11 decembrie 1740

Mărturia mai multor locuitori dată egumenului de la Sărăcineşti, pentru livada mănăstirii pe care o revendică moşnenii din Păuşeşti.

Noi carii mai jos ne vom pune numele, dat-am această carte de mărturisanie a noastră, la mîna sfinţii sale părintelui sărăcinescul, precum să s⟨e⟩ ştie că fiind pricină pentru o livade care o au stăpînit-o tot mănăstirea, iar acum să scoală moştenii din Păuşăşti de o cosesc, noi aşa ştim pentru acea livade, că au stăpînit-o tot mănăstirea din pomeneala noastră. Şi aşa ştim şi mărturisim, că am auzit de la bătrîni, că acel pămînt au fost al unui om ce l-au chiemat Damiian. Şi acel om au fost rumîn mănăstirii Sărăcineştilor, apoi dumnealor boiarii la moartea lor, au ertat toţi rumînii, iar pămînturile lor le-au lăsat mănăstirii şi au stăpînit tot mănăstirea.

Iar în vrémea cînd era un egumen Chiril, s-au sculat părinţii acestor oameni şi au zis că vor să ia acel pămînt, că iaste de la neamul lor. Iar acel numit egumen, au mers la sfinţia sa părintele episcopul chir Damaschin şi sfinţia sa aşa au răspunsu, să le dea carte de afurisanie pre spunerea lor, şi priimindu-o să ţie acel pămînt şi ei n-au îndrăznit să ia cartea, ci au stăpînit tot mănăstirea, precum şi mai nainte.

Iar de ceia parte de rîu, despre valea de brădet, au fost zălojit moştenii din Păuşăşti, din hotarul mănăstirii în jos, un codru de moşie, silişte pe luncă, şi au stăpînit-o mănăstirea pînă la un egumen Daniil. Apoi fiind acel Daniil egumen, au cerut bani şi moştenii au dat banii şi au luat moşiia aceia lunca de selişte, pîn' în valea de brădet. Aceasta ştim şi mărturisim cu sufletele noastre.

Iar pentru un codru de pămînt din Zbîrglezu, ştim că l-au stăpînit tot mănăstirea pînă la părintele egumen Pahomie. Iar atunci au făcut un Grigorie vinetic casă, care ţinea de Păuşăşti şi-şi da dijma şi-şi făcea claca la mănăstire, iar odată s-au ispitit nişte oameni din Păuşăşti a nu-l lăsa să-şi dea dijma la mănăstire, iar cel mai sus numit egumen îndată au trimis un călugăr al mănăstirii şi cu ţigani şi i-au surpat casa şi i-au aprins alte neméstii, pînă au venit acel om, Grigorie, de s-au rugat de l-au mai lăsat să şază acolo şi iar au stăpînit mănăstirea. Iar acum murind oamenii cei bătrîni ai satului Păuşăştii, să scoală acum alţii mai

tineri și împresoară moșiia mănăstirii, iar noi așa știm și mărturisim, cum acéste pămînturi le-au stăpînit mănăstirea, și am dat această carte de mărturisanie.

Dechem⟨vrie⟩ 11 dni, 7249 ⟨1740⟩

Eu popa Ștefan martor, eu diiacon Crăciun martor, eu Berinca din Păușăști martor, eu Badea din Sărăcinești, eu Gherghe Păușescu martor, eu Matei Topor Păușăscu martor, eu Pătru din Păușăști martor, eu Preda Brădeanul martor, eu Tănasie Brădean⟨ul martor⟩

Arh. St. Buc., Ep. Rîmnic, pach. LX, doc. 25.
Orig. rom.

214

⟨București,⟩ 27 ianuarie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă încuviințare boierului Apostol, fost pîrcălab de curte, să oblige pe oamenii de pe moșiile sale: Poenari, Văleni și Tărăceni (Dîmbovița), să dea dijma după obicei, să presteze fiecare cîte șase zile de clacă pe an la diferite munci și să respecte monopolul stăpînului asupra vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemle Vlahischiia. Davah gospodstvo mi siiu poveléniiu gospodstva mi, slugii domnii méle Apostol ce au fost pîrcălab dă curte, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, pentru toți oamenii cîți sîntu șăzători pe moșiile lui la sud Dîmbovița: la Poenari, la Văléni i la Tărăcéni, fieștecarele om să aibă a-i face claca ce s-au hotărît de la domniia mea într-un an de om zile șase, însă clacă iar nu lucru și această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură, iar mai multă supărare să nu aibă. Și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicei.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vinuri pe moșiia lui, fără cît vinurile lui să să vînză în cîrciumi, iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicul lui, ce-l va fi avînd acolo, ca să-și dea adetul buții, după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea și voao tuturor oamenilor cîți sînteți șăzători pe aceste moșii, văzînd porunca domnii méle să căutați să vă supuneți și la vrémea cea orînduită a clăcii să săriți să faceți claca cît⟨ă⟩ s-au hotărît de la domniia mea, că oricare din voi nu să va supune poruncii, bine să știe că rea scîrbă și certare va petréce de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 27 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. CCCCLIX, doc. 179.
Orig. rom., pecete aplicată.

215

⟨Bucureşti, 7 februarie⟩ 1741

Paragraful referitor la îndatoririle ţăranilor aşezaţi pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti, cuprins în anaforaua boierilor privind reorganizarea ţării, întărită de C. Mavrocordat.

Pentru cei cu moşiile.

Aşijderea fiind mare nedreptate a şădea oamenii şi a să hrăni pe moşiile mănăstirilor şi ale boierinaşilor celor neputincioşi şi megieşeşti, şi nefiind cu cale a ţinea numai unii oameni şi alţii să n-aibă nici un om, şi mai vîrtos, că acei cu moşiile a nu avea nici un ajutoriu şi folos de la oamenii cari şed pe moşiile loru, supuindu-să oamenii pe la alte sate mari, cine pe unde vrea, s-au socotit şi s-au hotărît cu dreptate, ca oricine pe a cui moşie va şădea, aceluia să-i clăcuiască şi să-şi dea dijma după obiceiu.

Arh. St. Buc., Suluri, 17.

Orig. rom., pergament.

Publicat în *Mercure de France*, pe 1742 şi de P. Teulescu, in *Arhiva romînă*, 1860, p. 60—77.

216

⟨Bucureşti,⟩ 23 februarie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor din satele mănăstirilor din Ilfov să facă claca de arătură de primăvară după indicaţiile din „foaia pecetluită" a epitropilor.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi voao pîrcălabilor şi sătenilor dup'în satele ce sînt şăzători pă moşiile mănăstirilor ot sud Ilfov. Vă facem domnia mea în ştire că acum viind vrémea de a să face claca de arătură de primăvară după hotărîrea ce am făcut domnia mea, fieştecarele sat, după cum îl vor fi aşăzat părinţii epitropi, să căutaţi să eşiţi cu plugurile să araţi claca, anume de orz de primăvară, după cum arată în foaia epitropilor cea pecetluită, dîndu părinţii egumeni sămînţa să o semănaţi. Aşijderea şi la célelalte zile de clacă ce s-au hotărît de la domnia mea, viind vrémea clăcii să nu staţi cu împotrivire ci să clăcuiţi după cum s-au hotărît de la domnia mea, că oricare nu să va supune poruncii, bine să ştie că să va pedepsi de către domnia mea, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi. [1]

Fev⟨ruarie⟩ 23 dni, leat 7249 ⟨1741⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. I, doc. 3.

Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Din aceeaşi zi, o poruncă domnească avînd acelaşi conţinut, se adresa „pîrcălabilor i sătenilor du pîn sate ce sînt şăzători pe moşiea mănăstirilor ot sud Ialomiţa i Muşcel i Teleorman" (Ibidem, M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 11). Aceeaşi poruncă domnească era trimisă la 1 martie locuitorilor de pe moşiile „mănăstirii Bistriţii ot sud Vîlcea, Argeş, Gorj" (Ibidem, M-rea Bistriţa, pach. LXXI, doc. 574).

217

(București,) 7 martie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, interzice boierului Radu Oteteleșanu să ademenească și să ridice locuitorii din satul Șușanii spre a-i muta la Oteteliș, deoarece Șușanii sînt o așezare veche a lui Ion Dîmboviceanu, vătaf de aprozi, care s-a plîns domniei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi tuturor sătenilor den satul Șușanii den sud Vîlcea al boerului domnii méle Iane Dîmboviceanu, vătaf za aprozi, ca să aibă a să (a)păra cu cartea domnii méle de către Radul Oteteleșanul carele ar fi umblînd pentru dînșii ca să-i rădice de acolea după moșiia Șușanilor și să-i aducă la Oteteliș pe moșiia lui, nici un feliu de supărare de către dînsul să n-aibă, nici să aibă a să amesteca la acest mai sus numit sat, pentru că ei șăd pe moșiia boerului domnii méle ce scrie mai sus și iaste sat vechiu, în mai denainte vréme fiind al jupînésii lui.

Drept acéia porunceseu domniia mea și ție Radule Oteteleșane, văzînd cartea domnii méle să cauți să te ferești de acest sat ce scriu mai sus, să nu cumva să înțeleg domniia mea că te atingi de vreun om sau faci satului vreo supărare măcar cîtuși de cît, că apoi vei petréce mare pedeapsă de către domniia mea. Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Mart 7 dni, leat 7249 (1741)

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. V, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

218

(București,) 11 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii din satele Tutana și Vîlcelele, de pe moșia mănăstirii Tutana, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să nu fie supărați de ispravnicul viilor domnești de la Dealul Piteștilor, ei avînd a face numai zilele de clacă obișnuite, cerute de egumen.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi pîrcălabului și tuturor săténilor de la satul Tutana i Vîlcélile ot sud Argeș care sînt șăzători pe moșiia mănăstirii Tutana, metoh sfintei mănăstiri Radului-Vodă, ca să aibă a să apăra cu această carte a domnii mele de către ispravnicul viilor domnești ce iaste orînduit dupe lucru viilor de scaun, la Dealul Piteștilor, nici un fel de supărare să nu aibă, fără numai claca lor, după hotărîrea ce am făcut domniia mea, să aibă a clăcui zilele de clacă mănăstirei Tutana, la coasă, la secere și la arături, iar mai mult supărare nimeni de nimic să nu le facă. Că oricare s-ar ispiti a le face supărare peste cartea domnii méle, unul ca acela bine

să știe că rea scîrbă și certare va avea de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 11 dni, 7249 ⟨1741⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XIX ter, doc. 23.
Orig. rom., pecete aplicată.

219

⟨București,⟩ 16 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și sătenilor de pe moșiile din Dolj ale mănăstirii Zlătari să presteze claca după hotărîrea domnească, dîndu-i dijma după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi voao pîrcălabilor i sătenilor din satele care sînteți șăzători pe moșiile mănăstirii ot sud Dolj. Cătră aceasta vă facem domnia mea în știre pentru claca mănăstirii, după hotărîrea ce am făcut domniia mea, să căutați la vremea cea orînduită a clăcii să nu stați cu vreo înpotrivire, ci dîndu-vă poruncă părinții egumeni, să săriți să clăcuiți la coasă, la secere și la arătură, oricare clacă la vremea ei să o faceți dîndu-vă și dijma din zéce una după obicei, că neurmînd poruncii domnii méle și ne-am înștiința domnia mea că n-ați urmat și nu v-ați supus ca să clăcuiți zilile ce s-au hotărît de la domnia mea, bine să știți că nu numai vom trimite domnia mea de veți face claca făr' de voia voastră ci vă veți și pedepsi de către domnia mea. Într-alt chip nu va fi, pentru că așa iaste porunca dumniei méle. I i⟨sprav⟩nic⟩ sam rece gospodstva mi. [1]

Ap⟨rilie⟩ 16 dni, 7249 ⟨1741⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. II, doc. 36.
Orig. rom., pecete aplicată.

220

⟨București,⟩ 16 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele așezate pe moșiile mănăstirii Bistrița să presteze claca la vremea ei și să-și dea dijma „den zece una după obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, voao pîrcălabilor i săténilor de pe la satele care sînteți șezători pe moșiile mănăstirii Bistriții ot sud... [2] Cătră aceasta vă facem domnia mea în știre pentru claca mănăstirii, după hotărîrea ce am făcut domnia mea, să căutați la vrémea cea orînduită a

[1] Uu document cu același text, dat a doua zi, pentru moșiile mănăstirii Motru (Ibidem, Ms. 252, Condica m-rii Motru, f. 178).
[2] Loc alb.

clăcii să nu stați cu vreo înpotrivire, ci dîndu-vă poruncă părinții igumeni, să săriți să clăcuiți, însă la coasă, la sécere și la arătură, fieștecare clacă la vrémea ei să o faceți, dîndu-vă și dijma bucatelor den zéce una, după obicéiu, că neurmînd poruncii domnii méle și ne-am înștiința domniia mea cum că n-ați urmat și nu v-ați supus să clăcuiți zilele ce s-au hotărît de la domnia mea, bine să știți că nu numai vom trimite domnia mea de veți face claca fără de voia voastră, ci vă veți și pedepsi de către domnia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

Apr⟨ilie⟩ 16 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXVI, doc. 575
Orig. rom., pecete aplicată.

221

⟨București,⟩ 18 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Sf. Ioan din București să stăpînească 18 oameni de la Berceni ce locuiesc pe moșia mănăstirii și pe toți cei ce locuiesc pe moșia Crețești, obligîndu-i la șase zile de clacă și la dijmă după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahischie. Davah gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi, cuviosului sfinții sale părintelui egumen de la mănăstirea Sfetii Ioan, chir Daniil, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să ia întru stăpînirea mănăstirii liude 18 de la Bercéni, ce sînt șăzători pe partea de moșiie a mănăstirii și pe toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiia Creteștii ot sud Elhov, să fie acești oameni ai mănăstirii și să-și pue pîrcălab. Și fieștecare om să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea, într-un an de om zile șase, însă clacă iar nu lucru. Și această clacă să nu o facă tot deodată ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicei, iar mai mult supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiia mănăstirii făr⟨ă⟩ cît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă, iar să nu le lépede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vercare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicul mănăstirii să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor cîți sînteți șăzători pe acéste moșii, văzînd porunca domnii méle, să căutați să vă supuneți și la vrémea cea orînduită a clăcii să săriți să clăcuiți zilele de clacă ce s-au hotărît de la domniia mea, că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, bine să știe că să vor pedepsi de către

[1] Aceeași poruncă este repetată la 17 aprilie 1741 „pîrcălabilor i sătenilor de pe la satele care sînteți șăzători pe moșiile mănăstirii Cotrăcianilor"... (Ibidem, M-rea Cotroceni, pach. XXVII, doc. 12).

domniia mea. Într-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 18 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach I, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

222

⟨București,⟩ 20 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, împuternicește pe epitropul mănăstirii Colțea să oblige pe toți oamenii de pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani, afară de „ciocănași", să presteze „clacă iar nu lucru" și să dea dijma după obicei, respectînd monopolul mănăstiresc asupra vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahiscoie. Davah gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi lui Costandin, epitropul sfintei mănăstiri de la Colțea, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru oamenii de la Slănic i de la Vărbilău i Prăjani, afară din ciocănașii care își fac claca bolovanilor lor de sare după obicei, iar ceialalți oameni, fieștecarele să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea, într-un an de om zile . . [1] însă clacă iar nu lucru. Și această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rîndu, la coasă, la sécere și la arătură. Și să-și dea și dijma din zéce, una, după obicéiu, iar mai multă supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiia mănăstirei, fără cît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Iar dă care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericari din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicul mănăstirii ce-l va fi avînd acolo, ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea voao oamenilor cîți sînteți șăzători pe aceste moșii, afară din ciocănași, văzînd porunca domnii méle, să căutați să clăcuiți și să dați ascultare la vrémea cea orînduită a clăcii, să săriți să clăcuiți claca ce s-au hotărît de la domnia mea, că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, unii ca acéia bine să știe că rea scîrbă și certare vor petréce de către domniia mea.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 20 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel vistier

⟨Adaos :⟩
Am întărit domniia mea și acum, 1762 noem⟨vrie⟩ 27 dni.
Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 114.
Orig. rom., 2 peceți aplicate.

---

[1] Loc alb.

223

⟨București,⟩ 27 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropolitului Neofit să stăpînească pe toți oamenii de pe moșia mitropoliei. Glușov (Vlașca), să le pună pîrcălab și să-i oblige a presta fiecare cîte șase zile de clacă pe an, dînd și dijmă după obicei. avînd mitropolia monopolul băuturilor în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemlî Vlahischiia. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi, prea sfințitului părintelui mitropolitul Ungrovlahiei, chir Neofit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiia sfintei mitropolii la Glușov ot sud Vlașca, să-i ia pe toți întru stăpînirea sfintei mitropolii, și să le pue pîrcălab, să fie sat al mitropolii. Și fieștecare om să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea. Într-un an de om zile șase, însă clacă iar nu lucru. Și această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rînd : la coasă, la secere și la arătură, și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una, după obicei, iar mai mult supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiia făr' decît vinurile mitropolii să să vînză în cîrciumă, iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mitropoliia vinuri ca să vînză în cîrciumă, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întii să să așaze cu ispravnecul ce-l va fi avînd mitropolia acolo, ca să-și dea adetul după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept aceia poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor cîți sînteți șăzători pe această moșie, văzînd porunca domnii méle, să căutați să fiți cu supunere și să dați ascultare la vrémea cea orînduită a clăcii, să săriți să clăcuiți zilele de clacă ce s-au hotărît de la domniia mea. Că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, bine să știe că să vor pedepsi de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi. [1]

Ap⟨rilie⟩ 27 dni, 7249 ⟨1741⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CXI, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

224

⟨București,⟩ 4 august 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Argeș, Constantin postelnic Brusis, să oblige pe locuitorii din Sălătruc să presteze pentru mitropolie claca, să dea dijma și să nu vîndă vinuri de ale lor.

Io Costandin Nicolae voevod bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahscoe. Boeriului domnii méle Costandin postelnic Brusis ispravnicul ot sud Argeș după plasa Argeșului, sănătate!

---

[1] O poruncă cu conținut identic pentru moșia Sălătruc (Argeș), cu data de 6 mai 1741 (Ibidem, Ms. 133, f. 26).

Îți facem domniia mea în știre că aici ne-am înștiințat domniia mea de la prea sfințitul părintele mitropolitul, cum că acolea într-acel județ ar fi avînd sfînta mitropolie o moșie ce să cheamă Sălătrucul pe care sînt oameni șăzători, satul Sălătrucul, și nu ar fi urmînd poruncii méle care s-au hotărît ca să facă claca, care s-au hotărît de la domniia mea, într-un an de om zile șase, nici dijma nu vor să-și dea, ci-și vînd și vinurile lor în silă și vinul sfintei mitropolii nu s-ar fi putînd vinde pentru vinurile lor.

Pentru care iată îți poruncim atît pentru vinuri nicidecum să nu-i îngăduești să-și vînză ei vinurile lor fără voia isprav⟨nicului⟩ sfintei mitropolii și pe cei ce vor fi vîndut să-și dea adetul buții pe cîte vor fi vîndut. Și pentru clacă să le stai asupră ca să o facă după poruncă după cum s-au hotărît. Aceasta, și fii sănătos! Și de nu vor fi urmat poruncii domnii méle să le faci certare.

Avgust 4 dni, 7249 ⟨1741⟩
Vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 133 (Condica Mitropoliei București), f. 26 v.
Copie rom.

225

⟨București,⟩ 10 august 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, deleagă pe Constantin Brusis, ispravnic de Argeș, să caute și să aducă înapoi la siliștea Sălătrucului pe plăeșii mitropoliei spre a se cislui cu toții, după cum sînt așezați și în catastiful vistieriei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davah gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, boiariului domniei méle Costandin Brusis, ispravnicul ot sud Argeș, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle pentru cîți plăiași ținy de siliștea Sălătrucului, care să numește moșiia sfintei mitropolii de aici din București și vor fi șăzînd răsipiți cîte doi și cîte trei afară din siliștea satului, să aibă a-i lua pe toți ca să-i ducă să-i așaze în siliște dimpreună cu ceilalți oameni pe moșiia sfintei mitropolii și după alte moșii să-i ridice, ci să-i ducă pe loc să șază și să aibă a să cislui cu toții după cum sînt așăzați și în catastiful vistieriei, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Av⟨gust⟩ 10 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin Nicolae voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXIII, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată.

226

⟨București,⟩ 22 septembrie 1741

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește marelui ban al Craiovei să oblige pe locuitorii satului mănăstirii Vieroșul de peste Olt, a plăti zilele de clacă cîte 15 bani, cum s-au învoit cu egumenul.

O carte iar a lui Mihai Racoviță voevod.

† Cinstit și credincios boiariul domnii mele Antonachi Caliarhu vel ban al Craiovii, sănătate!

Pricina cărții nu iaste alta, fără cît aicea la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen al sfintii mănăstiri Vierășului, chir Mihail, zicînd că acolo peste Olt are sfînta mănăstire o moșie pe care iaste sat șăzător și pentru claca cea obicinuită ce s-au hotărît pe an cîte 6 zile, s-ar fi așăzat aici oamenii cu egumenul ca să-i plătească zio⟨a⟩ cu bani 15. Deci mergînd omul mănăstirii la dînșii n-au vrut să de nici un ban. Pentru care pricină și la dumneata ar fi fost venit și le-i fost poruncit ca să de plata zilelor după cum s-au tocmit cu zapis și n-au vrut nicidecum să să supue. Pentru care iată și acum, după jalba egumenului, scriem dumitale să-i aduci de față, și dă vreme ce s-au așăzat ei de bună voia lor ca să plătească zilele cu bani, dumneata să-i apuci să înplinească banii și pentru claca de acum înainte încă să-i așăzi cu egumenul, ca să nu mai jăluiască. Aceasta, și fii dumneata sănătos!

Sept⟨emvrie⟩ 22 dni, leat 7250 ⟨1741⟩

Arh. St. Buc., Ms. 710 (Condica m-rii Vieroșul), f. 714v.
Copie rom.

227

15 octombrie 1741

Locuitorii din Stănislăvești, moșia mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului pentru plata dreptului de a vinde vin, cîte 4 bani de vadra domnească, pe timp de zece ani, în sumă de 16 taleri și jumătate, pe care au achitat-o.

Oc⟨tomvrie⟩ 15 dni, 7250 ⟨1741⟩

† Așăzatu-ne-am cu sfințiia sa părintile egumen chir Nicodim pentru zéci buți ce avem obicéi să dăm pe an o bute, însă acésti buți să avem a li da în zéce ani, zéci buți. Fostu-s-au împlinit acești zéci ani și au fost mai trecut piste zéce ani, trei, care și aciștiia rugîndu-ni ni i s-au iertat și pi acésti zéci buți ne-am așăzat cu sfințiia sa părintile egumen de am dat de vadra domnească, po bani 4, de am plătit acésté zeci buți, însă butea pă bani 200, care s-au făcut taleri 16 pol, 20, și de acum înainte cînd să vor împlini iar zéce ani la vin a-i da iar zéce buți noi au să le plătim cu bani.

Și pentru credința ne-am pus iscăliturile și numele mai jos ca să să crează.

† Eu popa Stănilă ot Stănislăvești, Ionichie Piscupescul, eu popa Dumitrașco ot Davidești, Dumitru Grecu, Preda Davidescu.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 105.
Orig. rom.

228

Bucureşti, 20 decembrie 1741

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte cămăraşilor de ocnă, arendaşi ai ocnelor, să oblige pe ciocănaşii de la Slănic, moşia mănăstirii Colţea, să-şi facă anual claca de patru sute de bolnavi, pe care mănăstirea este liberă să-i vîndă la orice negustor.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri de aici den oraşul domniei méle din Bucureşti ce să numéşte Colţea, unde sînt spitalurile cu bolnavii săraci, ca să aibă a face în toţi stimpii, ciocănaşii, claca de sare bolovani 400, după cum au făcut şi an şi altădată, pentru căci şăd pă moşiia mănăstirii acolo la ocna Slănicului ot sud Saac cu casile lor şi să ţin pe dînsa şi să hrănescu. Pentru aceasta sîntu datori de au obiceiu să facă această clacă de sare totdeauna.

Drept aceasta, poruncescu domniia mea şi dumneavoastră cămăraşilor de ocnă ce cumpăraţi ocnile de la domnie, să daţi poruncă tare ciocănaşilor ca să facă claca aceasta la vrémea ei cu bolovanii întregi şi cu bătăturile lor, ca nu cumva a nu purta grija ciocănaşii să o facă la vréme şi după cum să cade, să s(e) păgubească mănăstirea şi spitalul cu bolnavii săraci. Şi sarea aceasta a clăcii să fie mănăstirea volnică fără de opreală de nimeni, să o vînză la neguţătorii ce va găsi, după cum au vîndut-o şi mai' nainte vréme. Şi aceştea ce o vor cumpăra-o să o scoboare la fieştecare vad cu bună pace de către toţi, căci fiind sfînta mănăstire stăpîna moşiei pre care iaste ocna aceasta a Slănicului, are voe osebită în toată vrémea să o vînză sarea aceasta ori la ce muşteriu va găsi. Că aşa iaste porunca domniei méle. I i(spravnic) sam reci gospodstva mi.

Dechem(vrie) 20 dni, 7250 (1741)

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Io Mihai voevod (m. p.)

Procit vtori logofăt

(Adaos :)

Am întărit şi domniia mea.

1762, noem(vrie) 26

Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 115.
Orig. rom., două peceţi aplicate.

229

(Bucureşti,) 21 decembrie 1741

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă epitropului mănăstirii Colţea carte de volnicie pentru a obliga pe oamenii ce locuiesc pe moşiile Slănic, Vărbilău şi Prăjani să presteze claca la coasă, secere şi arătură, să dea dijma după obicei şi să respecte monopolul mănăstiresc asupra vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Davah gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi, lui Costandin

epitropu sfintei mănăstiri de la Colțea, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle pentru oamenii de la Slănic i de la Vorbilău[1] i Prăjani, afară den ciocănașii care își fac claca bolovanilor de sare după obiceiu, iar céilalți oameni fieștecarele să aibă a face claca ce s-au hotărît într-un an de om zile...[2], însă clacă iar nu lucru.

Și această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură și să-și dea și dijma den zéce, una, după obicei, iar mai multă supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiia mănăstirii, fără cît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă, iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Așijderea să nu aibă voe nici vameșii de la ocnă să pue vin să vînză în cîrciumă, fără cît după obiceiul ce l-au avut mai nainte, să aibă a-și da vinul lor pă răboj pe la vătășăii de ciocănași, mertice[3]. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să s⟨e⟩ așaze cu ispravnicul mănăstirii ce-l va fi avînd acolo, ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept aceia, poruncim domniia mea, voao oamenilor cîți sînteți șăzători pe acéste moșii, afară din ciocănași, văzîndu porunca domniei méle, să căutați să clăcuiți și să dați ascultare la vremea cea orînduită a clăcii, să săriți să clăcuiți claca ce s-au hotărît de la domniia mea, că oricarii den voi nu să vor supune poruncii domniei méle, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și certare vor petréce de către domniia mea. Într-altu chip nu va fi, că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Dechem⟨vrie⟩ 21 dni, 7250 ⟨1741⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 116.
Orig. rom., pecete aplicată.

230

⟨București,⟩ 4 ianuarie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Mihai-Vodă să presteze cîte șase zile de clacă pe an, la datele stabilite și să dea dijma din zece una, iar pentru vînzarea vinului, sătenii să se înțeleagă mai întîi cu ispravnicii mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Răcoviță voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfinții sale părintelui egumenului de la mănăstirea lui Mihai-Vodă, chir Grigorie, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiile sfintei mănăstiri, ce să cheamă: Ogrăzéni i Slobozia domnească i Brobodiții i Dragomirești i Lunca i Ciocăneștii de la Baltă, să-i ia pe toți întru stăpînirea sfintei mănăstirii și fieștecare om

[1] Corect: Vărbilău.
[2] Loc alb.
[3] Cuvîntul „mertice", adăugire ulterioară cu altă cerneală.

să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea într-un an de om zile șase. Și această clacă să nu o facă tot deodată ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicei, iar mai multă supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiile mănăstirii fără cît vinurile mănăstirei să să vînză în cîrciumă; iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicii mănăstirii ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor du pe în judéțe, de care cumva nu să vor supune vreunii din oamenii ce sînt șăzători pe moșiile mănăstirii ca să clăcuiască zilele ce s-au hotărît de la domniia mea, dumneavoastră să le dați tare poruncă și făr' de voia lor să-i puneți să facă claca mănăstirei.

Pentru care poruncim domniia mea și voao pîrcălabilor i sătenilor du pe la satele ce s-au zis mai sus, văzînd porunca domnii méle, toți să urmați ca să clăcuiți după hotărîrea ce s-au făcut, că oricare din voi nu să vor supune poruncii bine să știe că să vor pedepsi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 4 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

231

⟨București,⟩ 7 ianuarie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, de carte de încuviințare egumenului mănăstirii Dealul să stăpînească pe toți oamenii de pe moșiile mănăstirii: Ocnița, Aninoasa, Podul Hrizii, Băjeștii, Răzvadul, Popșa, Sătenii, Glodenii din Dîmbovița și Valea Lungă din Prahova, să le impună claca de șase zile pe an, dijma după obicei și monopolul mănăstirii asupra vinurilor în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu proveléniiu gospodstva mi, sfinții sale părintelui egumenului de la sfînta mănăstire a Dealului, chir Luca, ca să aibe volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiile sfintei mănăstiri la sud Dîmbovița anume: pe moșiia Ocnița i Aninoasa i Podul Hrizii i Băjeștii i Popșa i Săténi i Glodéni și altele ce vor mai fi întru acest județ i Valea Lungă la sud Prahova, pe toți oamenii aceștia să-i ia întru stăpînirea mănăstirii și să le pue pîrcălab. Și fieștecare om să aibă a face clacă într-un an de om zile 6, și această clacă să nu o facă tot deodată ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicéiu.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiile mănăstirii făr' decît numai vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciume. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să

vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicii mănăstirii ce vor fi puși pe moșii, ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor dup' în judéțe, văzînd porunca domnii méle, tare poruncă să dați oamenilor ca nici într-un chip să facă claca ce s-au hotărît de la domniia mea.[1] Pentru care poruncim domniia mea și voao pîrcălabilor i săténilor du pă la acéste sate, văzînd porunca domnii méle la tot cum vi s-au poruncit să urmați, că oricare nu să va supune, bine să știți că să va pedepsi de către domniia mea. I ⟨ispravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 7 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

232

⟨București,⟩ 10 ianuarie 1742

Mihail Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire egumenului de la Vieroșul să nu permită tăierea lemnelor din pădurile mănăstirii decît pentru foc, iar cei ce au nevoe de lemne pentru case, mai întîi „să se așeze cu ispravnicii mănăstirii să-și dea adetul".

⟨O carte⟩[2] a lui Mihai vodă pentru apărarea pădurilor, să nu tae.

Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfinții sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Vierășul, chir Mihail, ca să aibă volnicie cu această carte a domniei méle să apere pădurile ce sînt pe moșiile mănăstirii ca să nu să taie făr' de știrea și voia sfinții sale, și afară de lémne pentru treaba focului, pe nimenea să nu îngăduiască a tăia lemne de orice lucru, ci oricare din lăcuitori vrînd ca să taie lemne pentru case sau pentru pivniță sau pentru alte trébi, să vie întîi după obiceiu să să așaze cu ispravnicii mănăstirii să-și dea adetul și așa să le dea volnicie.

Iar pre care i-ar prinde tăind lemne de lucru afară de trébuința focului, să le ia topoarele și să le tae carăle după véchiul obicéiu al pămîntului ca să să dăsvețe a mai face lucrul făr' de porunca stăpînului moșii.

Pentru care vă poruncim domniia mea voao tuturor lăcuitorilor de pe la moșiile mănăstirii, văzînd cartea domnii méle, lémne de lucru făr' de întrebăciunea egumenului să nu mai tăiați, că apoi și de către domniia mea vă veți pedepsi. I⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 10 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Arh. St. Buc., Ms. 479 (Condica m-rii Vieroșul), f. 24—24 v.
Copie rom.

---

[1] Așa în text.
[2] Completare după altă „carte" de pe aceeași filă.

233

⟨Craiova,⟩ 22 martie 1742

Antonache Caliarh, mare ban al Craiovei, poruncește orășenilor de le Cerneți să-și dea otaștina pentru vii mănăstirii Govora, iar pentru clacă, fiind orășeni, să se înțeleagă cu egumenul.

† Antonache Caliarh vel ban al scaunului Craiovei. Voao tuturor orașanilor de la Cerneț, vă facem în știre că aici la noi jălui sfinția sa părintele Iosif egumenul de la sfînta mănăstire Govora, cum că acel hotar al Cernețului, trei părți iaste moșiia Govorii și o parte a mănăstirii Tisménei și dupe hrisoavele și cărțile domnești ce sînt date la acéle mănăstiri, le sînt date toate obicinuitele venituri ale pămîntului și lucrul oamenilor cum s-au obicinuit de lucrează oamenii ce șăd pe moșii cu stăpîni, iar voi vă arătați cu împotrivire. Și sînt doi ani de cînd nici v-ați dat otaștina din vinuri, din 20 de vedre o vadră, nici de buțile ce au vîndut în cîrciume, nici alte dijmuri, nici ați lucrat nimic. Pentru care au jăluit și la măria sa vodă zisul mai sus egumen pentru nesupunerea voastră și veți vedea ce vi să poruncéște cu luminată cartea mării sale.

Pentru care iată că vă poruncim pentru acei doi ani trecuți să odihniți pe părintele egumen pentru otaștina viilor și pentru cîrciumele ce ați ținut de v-ați vîndut vinurile pe pămîntul mănăstirii și de acum înainte să vă plătiți otaștina din vréme în vréme și de toată butea de vin ce-l veți vinde în cîrciumă să dați cîte taleri unul.

Și să vă dați și dijma din toată agonisita voastră ce veți face pe pămîntul mănăstirii și suhat de vite nu veți da. Iar pentru zilele de lucru, de la măriia sa vodă s-au hotărît să lucréze cei ce șăd pe moșii cu stăpîn, pe an, de om cîte 6 zile, iar voi chemîndu-vă orășani, să vă așăzați cu părintele egumenul, dupe cum vă veți putea așăza. Ș, de acum înainte să nu vă mai arătați cu împotrivire ci să vă supuneți pe cum scrie în luminată cartea mării sale lui vodă și cartea aceasta a noastră. Că cine să va arăta cu împotrivire vor petréce certare. Aceasta scriem.

Mart 22 dni, 7250 ⟨1742⟩

Ant⟨onache⟩ vel ban

⟨Adaos marginal:⟩

Așijderea și cei ce vor vinde rachiu și cei ce vor avea prăvălii pe hotarul sfintei mănăstiri să-și dea de prăvalie cîte un zlot. Așijderea și mizilgii și săimenii să-și dea și ei de claca lor de nume cîte un zlot.

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 44.
Copie rom.

234

⟨București,⟩ 24 martie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, încuviințează maicilor de la schitul Lăculețe să oblige pe toți locuitorii de pe moșiile Tița și Petroșița să presteze cîte șase zile de clacă pe an, să dea dijma „din zece, una după obicei" și „adetul buții" pentru vînzare de vin „după cum se vor putea învoi".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi, maicelor călugă-

rițe de la Lăculéțe ot sud Dîmbovița, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiile schitului la Țîța și la Pietroșița întru acel județ, toți oamenii acéia să aibă a clăcui într-un an, de om zile 6, dîndu-și și dijma pămîntului din zéce una, după obicéi, iar mai multă supărare să nu aibă. Și nimeni să nu fie volnic a vinde vinuri pe moșiile schitului făr' decît vinurile călugărițelor. Iar de care cumva nu vor avea iale vinuri, vericare din oameni vor vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnecul schitului ce-l va fi avînd acolo, ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Pentru care poruncim domniia mea și voao pîrcălabilor și vătășeilor de la acéste sate, văzînd porunca domnii méle, la toate să urmați după cum vi s-au poruncit.

Drept acéia poruncim domniia mea și dumitale vel vornice za Tîrgoviște, de care cumva nu să vor supune oamenii acei ce sînt șăzători pe moșiile schitului ce mai sus s-au numit ca să clăcuiască, dumneata nicidecum să nu-i îngăduești, ci venitul mănăstirii, ori după moșii, ori după munți, după cum va fi cu dreptate, să le împlinești du pă la dînșii, ca să-și afle dreptatea lor. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Mart 24 dni, leat 7250 ⟨1742⟩
Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Schitul Viforîta, pach. IV, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

235

⟨București,⟩ 26 martie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ca oamenii din satul Pietrile, al mănăstirii Cotroceni, să-și dea dijma deplin din toate produsele, deoarece nu s-au ținut de învoiala de a lucra în schimbul dijmei, viile mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[1], ca să fie volnec cu cartea domnii méle să meargă la satul Pietrile al sfintii mănăstiri Cotrăcenii și să apuce pe toți oamenii de acolo cîți voar fi avut arături pe moșiia mănăstirii ca să-și dea dijma toată deplin din toate, atît din semănături cît și din fînețe, după obicei, pentru că fiind ei șăzători pe moșia mănăstirii s-au fost așăzat cu părintele egumen pentru dijmă să nu dea, numai să lucréze viile mănăstirii și să le facă garduri după cum le-au fost așezămîntul. Și acum viind vrémea lucrului de vie, ei n-ar fi vrînd să meargă să lucréze, ci șăd viile nelucrate și dijma nedată.

Drept acéia să fie volnesc sluga domnii méle ce scrie mai sus, să-i apuce pe acei oameni pe toți ca să dea toată dijma deplin. Iar de voar vrea ei să s⟨e⟩ ție de așezămîntul ce au făcut cu egumenul ca să lucréze

[1] Loc alb.

acéle vii, să meargă să lucréze și de dijmă să aibă pace; iar nemergînd, nici într-un chip să nu-i îngăduiască. Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mart 26 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 14
Orig. rom., pecete aplicată.

236

⟨București,⟩ 21 aprilie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, încuviințează boierului Neculai vtori comis a strînge la un loc pe toți oamenii de pe moșia lui, Cernele (Teleorman) și să facă sat „unde va fi siliștea cea veche", avînd fiecare a presta clacă șase zile pe an și a da dijma din zece una.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siu poveleniu gospodtsva mi boiariului domnii méle Neculae vtori comis, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle ca pentru toți oamenii cîți vor fi șăzători pe moșia lui din Cernéle ot sud Teleorman să-i ia întru stăpînirea lui și să-i strîngă pe toți la un loc să facă sat unde va fi siliștea cea véche, după cum iaste porunca domnii méle, iar să nu șază răsipiți pin păduri și să le pue pîrcălab pă cine va socoti.

Și fieștecare om să aibă a-i clăcui claca ce s-au orînduit de la domnia mea, într-un an de om zile 6, la arătură, la coasă și la sécere și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicéiu.

Și să nu fie nimeni volnic a vinde vinuri pe moșia lui, fără numai ale lui vinuri să s⟨e⟩ vînză în cîrciume, iar să nu-l lépede cu sila pe la săraci. Iar cînd nu va avea el vinuri să vînză, oricarei dăn săténi ar avea vinuri să vînză, întîi să s⟨e⟩ așaze cu mai sus numitul boiariul domnii méle sau cu ispravnicul ce va avea ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea tocmi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Pentru care poruncim domnia mea și voao tuturor oaminilor cîți sînteți șăzători pe această moșie, văzînd cartea domnii méle să căutați să fiți cu supunere și să clăcuiți zilele ce s-au orînduit de la domnia mea. Că oricare ar sta împotrivire, unii ca aceia să știe că rea scîrbă și certare vor avea de către domnia mea.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 21 dni, 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. CXXXVII, doc. 112.
Orig. rom., pecete aplicată.

237

⟨București,⟩ 25 aprilie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Ialomița să cerceteze la moșia Brînceni a mănăstirii Dealul abuzurile făcute de Ibraîm aga la odaia numită Beilic, în paguba mănăstirii, să-i interzică vînzarea de vin și rachiu în cîrciumi, lăsîndu-i numai atîția oameni scutiți cît prevede cartea domnească.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, boieriului domnii méle ...[1] ispravnic ot sud Ialomița după plasa ...[1], sănătate!

Îți facem în știre că aici la domniia mea au jăluit cuviosul egumen de la sfînta mănăstire a Dealului, chir Luca, zicînd că pe o moșie a sfintei mănăstiri ce să cheamă Brînceni, întru acel județ, iaste o hodae ce-i zice Beilic, al Ibraim agăi, și ar fi ținînd liudi 53 scutați[2] și s-ar fi puind chehaiaoa în silă de pune vinuri pîn cîrciume și rachiul lui de să vinde, și sfînta mănăstire iaste răbdătoare dă venitul ei.

Pentru care iată că-ți poruncim domniia mea să cauți să mergi acolo la acea hodae și să ceri cartea la acea chehaia și pe cîți oameni îi va fi scriind ca să aibă, pe acé⟨ia⟩ să-i lași, iar cîți oameni vor zéce mai mult, să-i iai de supt stăpînirea lui și să-i dai în seama sfintei mănăstiri că să fie sat al mănăstirii.

Așijderea, vin, rachiu, nicidecum să nu îngăduiești ca să vînză, nici chehaiaoa, nici nimeni din săténi, fără numai egumenul mănăstirei, iar alt om nicidecum.

Ci dar, după cum îți poruncim domniia mea, să urmezi și să împlinești porunca, că apoi te vei scîrbi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 25 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

238

⟨București,⟩ 4 mai 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de stăpînire mănăstirii Cîmpulung asupra unor rumîni din Izvorani (Mușcel), urmași ai lui Ioachim și Manea, cumpărați de Matei Basarab, pentru care Nicolae Știrbei, ginerele lui Radu Golescu, judecîndu-se cu mănăstirea „a rămas de lege".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Cîmpulungu și părintelui egumenului, chir Nicodim, ca să aibă a lua întru

[1] Loc alb.
[2] Corect: scutiți.

stăpînirea mănăstirii pe rumînii din satul Izvorani sud Mușcel, anume: pe Proca i pe Vladul i pe Iane i pe Ion i pe Soare i pe Mihăilă i pe Gheorghe i Gligorie, care aceștea toți să trag din Iochim și din Manea, feciorii Neacșului, pe care i-au fost cumpărat răposatul Matei vodă, ctitorul aceștii sfinte mănăstiri, și cu 2 délnițe dăn Izvorani. Iar cînd au fost acum s-ar fi sculat Nicolae Știrbei, ginerele răposatului Radului Golescul, zicînd că sîntu rumîni ai socru-său și i-ar fi puind la lucru împreună cu alți rumîni ai lui.

La care mai sus-numitul egumen știind că sîntu rumîni ai mănăstirii, au dat jalbă la domniia mea pentru Nicolae Știrbei, și fiind de față înaintea domnii méle amîndoi, scoțînd egumenul hrisovu răposatului Matei vodă și alte cărți, am văzut domnia mea că sîntu bune făcute pe acești rumîni, la care nici Nicolae Știrbei n-au putut răspunde, de vréme că nici o scrisoare pentru acești rumîni n-au scos.

Pentru care am dat domnia mea această carte a domnii méle, egumenului de la această sfîntă mănăstire, ca să aibă a-i stăpîni cu bună pace după cum i-au stăpînit și mai înainte, iar Nicolae Știrbéi cu acei rumîni treabă să n-aibă, nici cu délnițele lor de moșie. Și de vréme că acești rumîni își trag dajdea lor cu satul Ștefăneștii, al lui Nicolae Știrbei, i-ar fi supărînd pîrcălabul pentru lucru boierescu. Pentru care dar, iată că-ți poruncescu domnia mea și ție pîrcălabe de la acest sat, nicidecum să nu te întinzi a-i supăra pentru clacă, ci să aibă a lucra numai mănăstirii la céle ce le-ar porunci egumenul. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Mai 4 dni, 7250 ⟨1742⟩

Iar de ar avea Nicolai Știrbei niscareva scrisori, atunce să vie față cu egumenul la divan, să-și caute dreptatea ce va avea.

Io Mihai voevod ⟨m.p⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 109.
Orig. rom., pecete aplicată.

239

București, 22 august 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Sf. Ioan din București să ia sub ascultarea lui cele două sate de pe moșia Vlădenii, unde ispravnicul de Ialomița nu are a se amesteca, pîrcălabii fiind puși de egumen cu putere de a face „certare" locuitorilor nesupuși la îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi cuviosului părintelui chir Daniil, egumenul de la mănăstirea Sveti Ioan, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru doaă sate ce sîntu pe moșia mănăstirii ot sud Ialomița ce să chiamă Vlădénii, de vréme ce oamenii după această moșie s-au dat să fie sate ale mănăstirii și suptu ascultarea egumenului, să nu aibă voe ispravnecul județului să pue pîrcălabu, fără numai egumenul să aibă a pune pă care din săteni va cunoaște că va fi vrédnic de slujbă, pe acela să-l pue pîrcălabu.

Pentru care poruncim domnia mea și voao tuturor oamenilor de la acéște doao sate, să căutați să fiți cu supunere și să dați ascultare pîrcălabilor pe care-i va pune egumenul, că vericarii ar sta cu înpotrivire la céle ce le-ar da învățătură pîrcălabul, atît la poruncile ce ar veni de la domnia mea cît și la trebile sfintei mănăstiri, pentru unii ca aceia am dat domnia mea voe pîrcălabilor, să facă fieștecăruia certare după vina lor. Iar cărora din săténi nu ar putea pîrcălabu să le vie de hac, fiind oameni semeți și tari de cap, pentru unii ca aceia, dînd egumenul jalbă la domniia mea, să știți că vom trimite dă-i va aduce aicea cu mare treapăd și să vor pedepsi de către domnia mea.

Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Avgust 22 dni, 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Însă oamenii să aibă a clăcui mănăstirii dupe cum lucrează și pe la alte mănăstiri, adică de om într-un an po zile șase.

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach. V, doc. 58.
Orig. rom., pecete aplicată.

240

⟨București,⟩ 1 septembrie 1742

Mihail Racoviță, domnul Țării Romînești, încuviințează mitropolitul Neofit să aibă 32 de oameni pe moșia Bolboșanii și 95 la Orevița, care să dea dijma obișnuită și să facă șase zile de clacă.

† Milostiu bojieiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. ⟨Davat gospodstvo mi⟩ siiu poveleniiu gospodstva mi sfinții sale părintelui mitropolitului țării, chir Neofit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să aibă a ținea la moșiia Borboșanii[1] sud Mehedinți liude 32 i la moșiia Oreavița ot tam liude 95, ce sînt șăzători cu așăzămîntul lor pe acéste moșii, și să aibă a-și lua dijma din toate bucatele ce ar fi pe moșiile sfintei mitropolii, din grîu, orzu, mei, porumbu i din alte sămănături să ia din toate din zece una și de claia de fîn, însă claia să fie de cară zece, bani 45, i de șira de fîn, taleri 1, dupre cum au dat și mai nainte, și pădurea cu ghinda să aibă a o vinde ispravnicul ce va fi orînduit de sfinția sa pe bani, după cum să va putea tocmi, iar nimeni să nu cutéze a băga rîmători în ghindă cu sila.

Și acei oameni ce sînt șăzători pe moșiile sfintei mitropolii ce s-au zis mai sus, să aibă a clăcui fieștecarele om șase zile într-un an, iar mai multă supărare să nu li să facă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin sau rachiu pe moșiile sfintei mitropolii, nici vin domnescu, nici căpitănescu, nici isprăvnicescu, nici pîrcălăbescu, nici măcar verice fel de om ar fi, fără numai să să vînză vinul și rachiul sfintei mitropolii pe la cîrciume în sate, dar nici cu sila să n-aibă voe să lépede vin la vreun om. Iar cînd nu va avea mitropoliia

[1] Corect: Bolboșani.

vin ca să pue să vînză și ar vrea vreunii din pămînténi să pue vinul lor să să vînză, acela mai întîi să să așaze cu ispravnicul mitropoliei ce va fi orînduit pre moșie, ca să dea adetul buții și așa să vînză.

Drept aceia poruncesc domnia mea și voao celor ce aveți arături pe moșiile sfintei mitropolii, toți să aveți a vă da dijma pîn'la una și să plătiți ghinda cu bani, iar nu cu sila, că oricare din voi nu s-ar supune poruncii domnii méle, unii ca acéia bine să știe că să vor pedepsi de către domnia mea. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 1 dni, leat 7251 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., *Mitropolia București*, pach. CCXCV, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

241

⟨Craiova,⟩ 9 noiembrie 1742

Antonache Caliarh, marele ban al Olteniei, poruncește ispravnicului de Vîlcea, Constantin Fărcășanu să cheme pe județul orașului Ocnele Mari și să impună orășenilor ce au vii pe moșia mănăstirii Bistrița să-și dea vinăriciul, din zece vedre una, iar nu bani, cum vor ei.

Antonache Caliarh, vel ban al scaunului Craiovei. Ci⟨nstite⟩ dum⟨neata⟩ ispravnice Costandine Fărcășane, facem dumitale știre că aici jălui sfinția sa părintele chir ...[1], egumenul de la sfînta mănăstire Bistrița, pentru vinăriciul ce are mănăstirea cu hrisoave domnești de ia din dealurile dinprejurul ocnelor, cum că totdeauna și-au dat orășanii vinăriciul din zece vedre una, dupe obicéiu, dupe hrisoavele domnilor, iar acum stau împotrivă de nu vor să dea vin cum au avut obicéiu, ci zic să dea bani cum să ia la vinăriciul domnescu. Și măcar că estimpu cum iaste vinul eftin, mai cu folos ar fi mănăstirii, că cu banii dupe o vadră ar putea cumpăra 2 vedre, dar ca să nu să facă scandal și să să strice obicéiul milei mănăstirii, să chiemi dumneata pe județul de acolo de la Ocnă și să-i dai prea tare poruncă să apuce pe orășani cu strînsoare și să-i dai și un om al dumitale să umble cu trimisu părintelui egumenului pă la toate cramele și pivnițele orășanilor, să-și dea obicinuitul vinărici, din zéce vedre una, la mănăstire, nefăcînd altă împotrivire, că apoi li să va trimite cu treapăd de vor da fără voe, că le-am mai trimis o poruncă și n-au băgat seamă. Pentru acéia să-i dai mînă de ajutoriu mănăstirii, ca să-și dea fieștecare vinăriciul după obicéiu.

Noem⟨vrie⟩ 9 dni, leat 7251 ⟨1742⟩

Ant⟨onache⟩ Caliarh vel ban.

Arh. St. Buc., *M-rea Bistrița*, pach. LXII, doc. 199.
Orig. rom.

---

[1] Loc. alb.

242

1 ianuarie 1743

Însemnare în condica mitropoliei referitoare la desfacerea căsătoriei dintre un rumîn şi o femeie liberă, care nu vrea „să fie în robie".

† Am despărţit pă Voica făméia ot Ulubeşti de către bărbată-său Tatul, căci mai nainte de cununie fiind rumîn mănăstirii Cobia n-au spus că iaste rumîn şi nepăhtindu ia ca să fie în robie după porunca prav‹il-nicească›, carte 29, l‹is›t 305 epitomi vasilicon.

Ghen‹arie› 1, 7251 ‹1743›

Arh. St. Buc., Ms. 139 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 231.
Copie rom.

243

‹Bucureşti,› 10 ianuarie 1743

Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire unui om al domniei să meargă la satul Pietrele (Vlaşca) al mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitori a îndeplini îndatoririle ce şi le-au luat cu zapis faţă de egumen în schimbul scutirii de dijme şi otaştina vinului sau să dea din urmă dijma, claca şi otaştina.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniu gospodstva mi slugii domnii méle anume ..... [1], ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să meargă la satul Pietrile ot sud Vlaşcă, să apuce pă sătenii din acel satu ca să înplinească toate cîte s-au legat ei cu egumenul ot mănăstirea Cotrocénii, dă vréme că sînt şezătorii pă moşiia mănăstirii şi dintru a lor bună voe a cerşut ca să-i lase să nu dea dijmă şi otaştitina [2] vinăriciului şi ei să aibă a lucra la mănăstire pe cum zapisul lor ce au la mîna egumenului, arată. Şi dă vréme ce egumenul după aşezămîntu acela nici dijma nici otaştitina [2] nu le-au luat, odihnindu-să, ca să facă céle ce să legase cu zapis, iar ei nici acelea n-au avut purtare dă grijă să le înplinească pe cum s-au aşezat, ei nici dijma n-au dat-o.

Drept acéia să fie volnic sluga domnii méle să-i apuce cu tărie, au să facă acelea toate ce s-au aşezat ei, sau dă nu le va da mîna, să-şi dea dijma toată dă cînd nu va fi dat din toate bucatile şi otaştitina [2] vinăririciului, şi să lucréze dă om pe zile şase pe cum iaste hotărît de domniia mea, iar mai mult supărare să nu aibă. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle.

Ghen‹arie› dni 10, 7251 ‹1743›

Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach XXVIII, doc. 16.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

1 Loc alb.

2 Aşa în text.

244

〈Bucureşti,〉 19 ianuarie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Tismana să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile mănăstirii să lucreze şase zile de clacă şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

Milostiiu bojiiu Io Mihail Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi cuviosului egumen de la sfînta mănăstire Tismana, chir Gavriil, ca să aibă volnicie pentr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi vor fi şăzînd pe moşiile mănăstirii, să aibă a lucra mănăstirii tot omul claca cea obicinuită după cum s-au hotărît de la domniia mea, adecă de om cîte zile 6 într-un an.

Şi să fie volnic mai susul numit egumen cu cartea aceasta a domnii mele să nu îngăduiască pe nimini a vinde vinuri pe unde vor fi moşiile mănăstirii, fără numai vinurile mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri, atunci cine va vrea să vînză vin, întîi să meargă să să aşaze cu egumenul ca să-i dea adetul moşii, apoi să pue vin să vînză, iar făr' de ştirea egumenului nicidecum să nu cutéze nimini a vinde vinuri pe moşiile mănăstirii.

Pentru care poruncim domniia mea şi voao tuturor lăcuitorilor cîţi veţi fi şezînd pe moşiile aceştii sfinte mănăstiri, să căutaţi să vă supuneţi poruncii domnii méle ca să clăcuiţi acéle 6 zile de om într-un an, iar care nu vă va da mîna a lucra acea clacă să vă aşezaţi precum veţi putea cu egumenul. Că apoi de să va jelui egumenu că nu-i daţi ascultare şi nu vă supuneţi poruncii domnii méle, bine să ştiţi că vă veţi pedepsi de către domniia mea. I i〈spravnic〉 sam receh gospodstvo mi.

Ghen〈arie〉 19 zile, leat 7251 〈1743〉

Io Mihai Racoviţă voevod

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 329 (Condica m-rii Tismana), f. 86 v—87.
Copie rom.

245

〈Bucureşti,〉 4 februarie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Cîmpulung să oblige pe toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii a face şase zile de clacă şi a respecta monopolul vinului, iar cei din preajma moşiilor, pentru păscutul vitelor, să-şi dea suhatul sau să clăcuiască, dînd „ajutor" la mănăstire.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului chir Nicodim egumenul de la mănăstirea Cîmpulungului, să aibă volnicie cu această carte a domnii méle ca pentru toţi oamenii cîţi vor fi şăzători pe moşiile mănăstirii să aibă a clăcui fieştecare om cîte 6 zile într-un an, la coasă, la sécere şi la arătură.

Și nimeni alții să n-aibă voie să vînză vin și rachiu pe moșiile mănăstirii fără numai vinurile mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea egumenul vinuri să pue în cîrciume și oricine ar vrea să vînză vinuri, întîi să s⟨e⟩ învoiască cu ispravnecul egumenului ce va avea la acea moșie și dîndu-ș⟨i⟩ adetul buții așa să aibă voie a vinde, iar fără știrea și voia egumenului, nimeni să nu îndrăznească a vinde vinuri.

Pentru care poruncescu domnia mea și voao tuturor oamenilor cîți veți fi șăzători pe moșiile mănăstirii ce scrie mai sus, să căutați cînd va fi la vremea clăcii cea orînduită, să săriți cu toții să clăcuiți, iar carii ar sta cu înpotrivire, pentru unii ca aceia dumneata ispravnice al județului, să le faci certare.

Așijderea și pentru alți oameni carii ar fi șăzîndu în preajma moșiilor mănăstirii, de vréme că să hrănescu pe moșiile mănăstirii și-și pascu și dobitoacele lor și taie pădure și dăramă la oi și la capre și aceia încăși să aibă a să așăza cu egumenul, au să-și dea sohatul, au să clăcuiască dînd ajutor la mănăstire. Iar cărora le-ar părea cu strîmbul să meargă la ispravnecu județului și după hotărîrea ce va face așa să urméze egumenul. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi

Fev⟨ruarie⟩ 4 dni, 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 85.
Orig. rom., pecete aplicată.

246

⟨București,⟩ 20 februarie 1743

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, încuviințează mitropolitului Neofit să ia tot vinăriciul, otaștina cu părpărul și cu poclonul, după obicei, de la moșiile Orevița și Bolboșani, precum și cîte 60 de bani pe an pentru clacă de la toți locuitorii acestor moșii și de la cei de la schitul Cetățuia și dijma obișnuită.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodar zemlî Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sii povelenііu gospodstva mi, prea sfințitului părintelui mitropolit al Ungrovlahiei, chir Neofit, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle să ia tot vinăriciul după moșiile sfintei mitropolii ce să chiamă Orévița i Bolboșanii ot sud Mehedinți, cu părpărul și cu poclonul după obicei, după cum scrie în hrisoavele răposaților domni. Însă vinăriciul să ia den zéce védre de vin o vadră și otaștina, dijma pămîntului ce iaste obicei de să ia den doaozeci de védre de vin o vadră, care face vinăriciul domnesc și otaștina să să ia den doaozeci de védre, trei. Și acéste védre să aibă a le plăti vadra po banî doaozeci după cum să plătéște vinărici și în dealurile domnești și după vremi oricîndu ar fi vin mai scumpu au mai eftinu, iar ei tot cu acest preț să aibă a-l plăti i părpărul și poclonul după cum să ia și în dealurile domnești. Iar mai mult supărare să nu le facă pentru că această milă de vinărici iaste dată și închinată sfintii mitropolii încă mai denainte vréme de la alți răposați domni, după cum am văzut domnia mea

și hrisoavele lor făcute și așezate pe acest vinărici cu otaștina den dealul Orévіții și al Bolboșanilor, ca să aibă a lua sfînta mitropolie în toți anii.

Drept acéia și domnia mea încă m-am milostivit de am dat și am înnoit această milă după cum arată mai sus. Așijderea să aibă a lua și de la toți oamenii casneci cîți vor fi șăzători cu șăzămîntul caselor lor pe moșiia sfintii mitropolii, anume Orévița i Bolboșanii ot sud Mehedinți i pe moșiia schitului Cetățuia ot sud Vîlcea, pentru obicinuita claca lor, de om într-un an cîte bani 60 însă numai de la oamenii casnici. Și dijma să aibă a le lua de la toți oamenii cîți voor avea semănături pe acéste numite moșii den zéce una și de o fînéțe după cum iaste obicei, iar mai mult supărare să n-aibă.

Pentru care poruncim domnia mea și dumitale vel căpitan za Cerneți, de care cumva nu să voar supune niscaiva oameni, au dentr-acei cu viile, au den cei șăzători pe moșii a nu-și da obiceiul, pe unii ca aceia făr' de voia lor să-i faci să-și dea fieștecare adetul pămîntului după cum scrie mai sus.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 20 dni, leat 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCXCV, doc. 22

Orig. rom., pecete aplicată.

247

7 aprilie 1743

Negoiță fiul lui Albul paharnic din Bucșenești (Argeș) dă zapis de libertate lui „Andrei sin Ion martalog", pentru că socotindu-l rumîn și chemîndu-l la judecată, Andrei a dovedit cu acte răscumpărarea bunicului. său Preda Căprioreanu de la înaintașii lui Negoiță.

† Adecă eu Negoiță sin Albul păharnic ot Bușcănești [1], nepot de soră lui Ghenadie ermonah ot Cîrstenești i brat ego, dat-am zapisul mieu la mîna lui Andrei sin Ion martalog, nepot de fecior Predii Căprioreanul, precum să s⟨e⟩ știe că fiind ei mai' nainte vréme rumîni la unchii miei, și știindu eu, m-am dus la București și am adus carte domnească la dumnealui Sandul postelnic Bu⟨c⟩ș⟨ănescu⟩, ispravnicul Argeșului, ca să-și aleagă cu ei de vor fi rumîni au de nu vor fi.

Și nedîndu-i dumnealui îndemînă, m-au orînduit dumnealui la Gheorghiță vătaf de plai ca să ne aducă față și să ne isprăvească. Și aducîndu-ne pe amîndoi față, au cetit scrisorile ce au fost avut Andrei, văzînd și foaia mumă-mea de zéstre, care au fost dată de la frații ei. Și acel Preda, moșul acestui Andrei, nu... [2] ia mumă-mea de zéstre pentru că au avut ace ca⟨rte⟩... [2] dată de ertăciune de la Pavel călugărul, ca să fie ertat cu tot neamul lui. Și m-au rămas Andrei din'naintea judecății, n-am fost avut nice o treabă cu el.

---

[1] Pentru Bucșenești.
[2] Doc. rupt.

Deci acum i-am dat acest zapis al mieu la mîna lui Andrei ca să aibă bună pace de acum înainte de mine și dă tot neamul mieu, el și tot neamul lui cîți să vor trage dintr-însul.

Și pentru credința, mi-am pus numele și dégetul înpreună şi cu mărturii mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Ap⟨rilie⟩ 7 dni, 7251 ⟨1743⟩

Eu Negoiță sin Albul păharnic ,
eu Costandin Rus⟨u⟩ pîrc⟨ălab⟩ ot Corbeni martor
eu Gheorghie Neamț⟨u⟩ ot tam martor
Și am scri⟨s eu B⟩[1]adea logofețel cu zis ⟨a lu⟩[1]i Negoiță și martor

Arh. St. Buc, Mitropolia Bucureşti, pach. CCCII, doc. 15
Orig. rom.

248

15 aprilie 1743

Stanca Glogoveanu și fiul ei Ioniță, fac danie mănăstirii Tismana un rumîn al lor, Ene, feciorul Nicolcii, cu partea lui de moșie din Hăești și din Groșoreni.

Cu acest zapıs al nostru încredințăm la sfînta mănăstire Tismana și la tot soborul, precum să să știe că fiindu Ene, feciorul Nicolcii ot Tismana, rumîn al nostru cumpărat încă dă dumnealui răposatul socru mieu căpitan Nicola Glogovean cu toată partea lui dă moșie din Hăești i din Groşoreni. Pentru aceia acum și eu înpreună cu fiu mieu Ioniță dă a noastră bună voe l-am dat danie sfintei mănăstiri Tismenii ca să aibă a-l stăpîni cu bună pace pă el și feciorii lui și cine să va trage dintr-însul înpreună și cu moșiile lui ce arată mai sus, și să rămîie a sfintei mănăstiri în veac după cum arată și în zapisul lui, carele și acela iar l-am dat la săborul sfintei mănăstiri.

Și pentru mai adăvărata credință ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

7251 ⟨1743⟩ ap⟨rilie⟩ 15 dni

Stanca Glogoveanca
Ioan Glogoveanu

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. IV, doc. 6
Orig. rom.

249

⟨Stroeşti,⟩ 8 mai 1743

Preoții, pîrcălabul și toți sătenii din Stroești dau zapis egumenului mănăstirii Bistrița pentru suma de o sută de zloți pe an, reprezentînd zilele de clacă, suhatul şi dijma moşiei pe care locuiesc.

Adecă noi preoții, dinpreună cu pîrcălabul și cu toți sătenii din Stroești sud Argeș, dat-am zapisul nostru la mîna sfinții sale părintelui Anto-

[1] Doc. rupt.

nie, igumenul Bistriții, precum să s⟨e⟩ știe că viind sfinția sa de la București, au venit și pe la noi, satul Stroeștii, moșia sfintei mănăstiri, și apucîndu-ne să dăm, după cum iaste porunca domnească, bani pe zilele de lucru și suhatu și toată dijma și, socotind sfinția sa, ne-au cerut zloți 150, iar noi cu toți am căzut înaintea sfinției sale și ne-am rugat ca să facă milă cu noi, să ne lase cu zloți o sută pe an, și cînd va trimite sfinția sa de la sfînta mănăstire călugăr, să avem a strînge și a da acești bani ce scrie mai sus fără nici o pricină. Iar de nu vom purta grije să dăm banii la vréme, să fie volnic cu zapisul nostru, să ne apuce cu oameni domnești, să dăm banii fără voia noastră.

Și pentru credință ne-am iscălit mai jos.

Mai 8 dni, 7251 ⟨1743⟩

Popa Ion ot Stroești, Oancea pîrcălabul, Soare, Mărin după vale, unchiaș Gherghe, Oancea, Mihăilă, Ion Gașpar și cu toți sătenii.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LVI, doc. 10.
Orig. rom.

250

⟨București,⟩ 19 mai 1743

Locuitorii din Orevița și Bolboșani dau zapis mitropolitului de îndatoririle cu care s-au obligat să răspundă pentru viile și semănăturile ce le au pe moșia mitropoliei.

Adică eu Radul pîrcălabul Talica ot Oreviță sud Mehedinți înpreună și cu noi Păun al lui Seman i Necula Cameniță i Drăghici Talica i Stanciul Grosul și eu Radul pîrcălabul de la Bolboșani, înpreună cu oamenii noștri care mai jos să vor iscăli, dat-am acest adevărat al nostru zapis ca să fie de bună încredințare la prea cinstită mîna prea sfințitului mitropolit al Ungrovlahiei, chir Neofit, precum să se știe că fiind noi șăzători pe moșiia sfintei mitropolii și avînd vii în dealul Oréviței, multă pricină și netocmire am avut cu ispravnicii ce-i trimitea sfințiia sa asupra vinăriciului, încît înțelegînd măria sa vodă, au trimis de ne-au adus cu treapăd și ne-au pus și la închisoare. Dar sfințiia sa ca un stăpîn bun și milostiv nu s-au îndurat de noi și n-au pus la socoteală greșala și înpotrivirea noastră, ci au rugat pă măriia sa vodă și ne-au luat de la închisoare.

Deci noi văzînd bunătatea sfinții sale, încă l-am mai supărat și ne-am rugat să ne facem așăzămînt înaintea sfinții sale de toate cîte am avut pricină, și sfințiia sa ne-au dat voe ca să facem după cum poftim și am făcut de cîte ne-au păsat și am arătat sfinției sale pe cît putem să dăm bani pe vinăriciu și să clăcuim după cum arată în jos și sfințiia sa pentru rugăciunea noastră lăsat-au să fim odihniți.

Însă să avem a da vinăriciu din zece vedre o vadră cu otaștina și această vadră să o plătim cu bani 30; însă vadra ne iaste dreaptă de ocă 12. Și să ne spunem bucatele drépte, iar oriunde ar cunoaște vechilul sfinții sale că umblăm cu vicleșug și ne-ar găsi făcînd înșălăciune, să fie bucatele domnești. Așijderea și pentru poclon era carte domnească de lua de nume taler 1, dar noi ne-am rugat sfinției sale de ne-au ertat să

dăm bani 54, însă numele bani 24 banița de orz, bani 24 azima, puiul de găină bani 6, iar mai multă supărare să nu avem. Așijderea și pentru claca ce poruncéște măriia sa vodă să facem într-un an zile 6, cei cu plugurile zile 2 de arătură, meiu, porumb, grîu primăvara și toamna, 2 zile de sapă, 1 zi de sécere, 1 zi de treerat, iar cei ce n-au dobitoace, 2 zile de sapă, 2 zile de sécere, 2 zile la arie, iar oricare din noi n-ar clăcui, să aibă a plăti zioa cu bani 15. Și suhat să nu dăm de boi, de cai, de vaci; iar de rîmători să dăm bani 6 cînd va fi mîncare, iar cînd nu va fi mîncare să dăm bani 3; să plătim suhatul de vară și de tot stupul cîte bani 3 și de matce și de roiu. Și de oaie și de capră, iarna bani 1 pol și vara bani 1 pol, însă fără de miei de vară, și de fătăciunea mare un leu și un mieu, iar mai mică, pe jumătate.

Și de claia de fîn de cinci cară bani 30, iar de zéce cară bani 60, iar de șira de fîn bani 90. Și de toate sămănăturile cîte vom avea pe moșie, din grîu, din mălaiu, din orz, din ovăz, din porumb, din grădini, din toate cu dreptate din zéce una.

Așijderea și pentru tescovine cîte cazane vor face rachiu pă dealul cu vinăriciul, să dăm dă cazan vadră 1.

Drept aceasta cînd am făcut acest zapis de voia noastră fost-au și alte obraze de cinste mart⟨ori⟩, și noi ne-am pus numele și dégetele mai jos ca să se crează și pă acest așăzămînt să se facă și carte domnească.

Mai 19 dni, 7251 ⟨1743⟩

Eu Radul pîrcălab Talica, eu Păun al lui Seman, eu Necula Camenință, eu Drăghici Talica, eu Leontie monah, eu Stancul Grosul, eu Ion Negrul, eu Stan al lui Petre, eu Petru Drăghici, eu Stanciul Tatomir, eu Ion Străchinescul, eu Mateiu Burcea, eu Iane Buceanul, eu Radu pîrcălab ot Bolboșani, eu Ion Cionac ot tam, eu Ion Colțea, eu Preda Spuzoiu, eu Ion Negovanul.

Arh. St. Buc., Ms. 136 (Condica Mitropoliei București), f. 319 v—320.
Copie rom.

251

⟨București,⟩ 21 iunie 1743

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă mitropolitului carte de încuviințare să interzică vînzarea vinului sau rachiului fără de știrea lui, atît în București pe locul mitropoliei cît și afară la moșie, sub pedeapsă de confiscare.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi prea sfințitului părintelui nostru și mitropolitu țării, chir Neofit, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți cei ce vor fi vînzînd vinu sau rachiu făr' de știrea sfinții sale sau aici în tîrgu pe locul sfintii mitropolii sau afară la moșii, ori poslușnici ai mitropoliei să fie, ori slugi, ori alții streini de vor fi îndrăznit a pune vin sau rachiu să să vînză sau și de acum făr' întrebăciune vor pune să să vînză, acele bucate ori bute cu vin ori buriu cu rachiu, să aibă sfinția sa părintele mitropolitul volnicie, să le rădice să le ducă la mitropolie, și acei ce le-au pus să să vînză, să rămîie păgubași ca niște oameni ce n-au urmat poruncii stăpînului său.

Drept acéia poruncim domnia mea tuturor posluşnicilor sfintii mitropolii cum şi alţi oameni ai casei i voao mahalagiilor i alţii, toţi să căutaţi să vă luaţi voie întîi de la sfinţia sa părintele mitropolitul şi apoi să vindeţi bucatele voastre. Iar care ar îndrăzni să nu urméze să ştie că va fi răbdător. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 21, leat 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. I, doc. 10.
Orig. rom., pecete aplicată.

252

28 iunie 1743

Megieşii şi preoţii din Brăneşti dau mărturie arhimandritului Onofrei că banul Neagoe Săcuian a lăsat danie mitropoliei o silişte în satul lor, lîngă Stoica Motoacă, iar pe rumînul Leuştean l-a iertat de rumînie.

† Adecă noi megiiaşii împreună cu preoţii din Brăneşti care ne vom iscăli mai jos, dat-am cartea noastră de bună adeverinţă la mîna sfînt părintelui arhimandrit, chir Onufrie, dicheiul sfintii mitropolii a Tîrgoviştei, pentru un rumîn al banului Neagoe Săcuian anume Leuştean, cum că noi aşa ştim şi mărturisim că au fost rumîn al dumnealui. Şi avînd el o silişti aici în sat în Brăneşti alăturea cu valea hotarului, lungul stînjăni ...[1], latul stînjeni din jos pre lîngă Stoica Motoacă i din sus pre lîngă Ilie slujitoriul Hogea, şi să împreună din jos cu locul lui Neculae Recnea unde s-au pus şi piatră la rădăcina nucului, şi din sus pînă în drumul carălor unde s-au pus piatră. Şi această silişti au rămas bună a sfintii mitropolii, dată danie de dumnealui banul Neagoe Săc⟨uianu⟩, iar rumînul l-au iertat de rumînie, iar moşiia stătătoare să o stăpînească sfînta mitropolie cu bună pace. Şi pentru întărirea aşăzămîntului acestuia, ne-am iscălit mai jos ca să ⟨se⟩ crează. Şi cînd s-au făcut această scrisoare, au fost şi alţi oameni la hotărniciia aceştii moşii care să vor iscăli anume.

Iun⟨ie⟩ 28 dni, leat 7251 ⟨1743⟩

† Az popa Nicodim ermonah martor ot Brăneşti
† eu popa Neacşul ot tam
⟨Urmează încă opt nume de megiaşi⟩

Niculae ieromonah martor, † eu Ştefan diiac⟨on⟩ martor, † popa Vladul ot Ţiţa martar.

⟨Pe fila a doua:⟩

Bucur, tată-său Stoica, moş Stan strămoş Nanciul, Costandin tat⟨ăl lui⟩ Dumitru Tălvan, moş Radul Iunotescul.

Radul tat⟨ăl lui⟩ Ion Drăcilă, moş Stan.
Proca tat⟨ăl lui⟩ Dumitru Ciupag, moş Bădica.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XLV, doc. 40
Orig. rom.

[1] Loc alb.

253

⟨Bucureşti,⟩ 28 iulie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare mitropolitului Neofit ca prin vechilul său să oblige pe „călăraşii şi alte haimanale ale lor" de la moşia Babele să-şi dea dijma după obicei şi plata suhatului, fiind scutiţi numai de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleaniiu gospodstva mi, ispravnecului ce iaste orînduit de prea sfinţitul părintele nostru şi mitropolitul ţărăi, chir Neofit, la moşia Babele ot sud Vlaşca, să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle, pentru toţi călăraşii i alte haimanale ale lor ce sînt şăzători pe moşiia Babelor la Podu Doamnei, să-i apuce pe fieştecare să-şi dea dijma pămîntului, den grîu i den alte semănături după obicei. Aşijderea şi den fînuri şi din alte bucate, den toate să-şi ia zeciuiala moşii pînă la una, pentru că alţi lăcuitori dup' în sate îşi dau şi dijma moşii şi lucrează şi stăpînului claca ce iaste obicinuită, iar aceştea fiind menzilgii, pentru clacă i-am ertat domniia mea, iar dijma pămîntului nezăticnit să şi-o dea.

Şi nimeni să nu fie volnici a pune vinuri fără numai vinurile sfintei mitropolii să aibă a să vinde. Iar de care cumva nu va fi avînd sfînta mitropolie vin de prisosit ca să pue să să vînză la cîrciume, vercare din călăraşi ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu stăpînu moşii să-şi dea adetul moşii, şi apoi să aibă volnicie a vinde, iar făr' de voe nicidecum nimeni să nu îndrăznească a pune vin să să vînză. Aşijderea şi pentru suhatul moşii, să aibă a da toţi aceştia, ori călăraş, ori haimana, de cal, de bou, de vacă, cîte bani 6, cum şi de rîmători iarăşi cîte bani 6, iar de stupi, de oi, sau de capre să aibă a da cîte bani 3, iar mai mult să nu să supere, pentru că acest obicei cu suhatul îl dau cei ce nu clăcuesc şi într-alte părţi, ce şi aceştea să-şi dea suhatul vitelor făr' de zminteală.

Pentru care poruncim domniia mea ţie căpitan i ceauş i voao călăraşilor, văzînd cartea domnii méle, la toate să vă supuneţi urmînd poruncii ca să vă daţi adetul moşii, că orcare ar sta cu împotrivire, aceia să vor pedepsi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Iul⟨ie⟩ 28 dni, leat 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXXI, doc. 6
Orig. rom., pecete aplicată.

254

⟨Bucureşti,⟩ 14 septembrie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Şchei a mănăstirii Tuturor Sfinţilor, să presteze cîte şase zile de clacă, să dea dijma şi suhatul, şi dacă nu sînt mulţumiţi să vină cu judecată la divan.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao oamenilor ce şădeţi pe moşiia mănăstirii Tuturor Sfinţilor

la Șchéi sud Dîmbovița. Vă facem domnia mea în știre că aicea la domnia mea să jălui egumenul aceștii sfinte mănăstiri precum că voi v-ați strînsu vro cîțiva oameni de șădeți pe acea moșie și mîncați moșiia cu vitele voastre și nici nu clăcuiți precum și alții ce șăd pe alte moșii clăcuescu, nici suhat de vitele voastre nu dați. Și trimițînd egumenul omul său ca să scrie dijma de bucatele ce s-ar fi făcut pe acea moșie, și de fîn, iar voi i-ați fi stătut împotrivă și nu l-ați îngăduit ca să scrie dijma.

Pentru care mai mult nu vă lungim domnia mea, fără decît iată că pintr-această carte a domnii méle vă dăm tare poruncă de vréme ce veți fi șăzînd pe moșia mănăstirii să căutați au să clăcuiți de tot omul cîte 6 zile egumenului la ce vă va pune, au să vă dați pentru toate dobitoacele voastre suhat pe obicéiu, și dijma din toate să vă dați, au de aveți cevași a răspunde să vă sculați numaidecît să veniți aicea să stați față la divanul domnii méle, că de nu veți urma poruncii domnii méle precum zicem mai sus, să știți că vom trimite de vă va aduce făr' de voia voastră aicea și vă veți pedepsi de către domnia mea. Să nu socotiți într-alt chip. Tolico pisah gospodstvo mi.

Sept⟨emvrie⟩ 14 dni, leat 7252 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. LXXXVIII, doc. 37
Orig. rom., pecete aplicată.

255

⟨București,⟩ 27 septembrie 1743

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, interzice locuitorilor de pe moșiile mitropoliei, în București sau în satele din afară, să vîndă vin sau rachiu fără să se fi înțeles în prealabil cu mitropolitul, plătind „adetul după obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfinții sale părintelui mitropolitului, chir Neofit, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle, pentru toți oamenii cei ce sînt șăzători aici în tîrgu pe moșiia sfintei mitropolii, să nu aibă voie nimini a vinde vin sau rachiu în cîrciumă, atît aici în București cît și la satele de afară ce vor fi pe moșiile mitropolii, au slujitori să fie, au birnic, au măcar sluga mitropolii, nimini să nu fie volnic a vinde vin sau rachiu făr' de voia și știrea părintelui mitropolitului. Iar care dintr-aceia ar vrea să vînză, întîi să meargă la sfințiia sa părintele, chir Neofit mitropolitul, ca să s⟨e⟩ așază și să s⟨e⟩ tocmească să-și dea adetul după obicéi, și așa să aibă voie a vinde.

Drept aceia poruncesc domniia mea și voaoă tuturor lăcuitorilor ce veți fi șăzători pe moșiia mitropolii, au aici în tîrgu, au la țară, văzînd porunca domnii méle, nimini d⟨in⟩ [1] voi să nu îndrăzniți a vinde vin sau rachiu pe la casele voastre, că oricare din voi nu vor urma poruncii méle, i-am dat domniia mea voie unde ar găsi vin sau rachiu să vînză făr' de știrea sfinții sale, să aibă a-l lua tot pe seama mitropoliei și vor petréce

[1] Doc. rupt.

și certare de către domniia mea ca niște nebăgători de seamă poruncii domnii méle, pentru că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 27 dni, leat 7252 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. I, doc. 11
Orig. rom., pecete aplicată.

256

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 17 octombrie 1743

Însemnare despre grădinile cu pomi din gura Văii Izvoranilor, ale rumînilor mănăstirești și boierești.

Foiță de trasul grădinilor cu pomi din gura Văii Izvoranilor, carele sînt ale rumînilor mănăstirilor i ai boiarilor. Și s-au tras acéste grădini de Varlaam arhimandrit i de Nicodim egumen cîmpulungean i de Mihail Vierășan și de Costandin postelnic Vlădescul și de iar Costandin Vlădescul cel mic, care s-au arătat semnile acestor grădini de Dragomir Buțan călugăr, rumîn Vlădeștilor, și de Gheorghie i de fecior Voicului, rumîn mănăstirii Cîmpulungului i de Năstasie cîmpulungean, precum va semna în jos.

Oct⟨omvrie⟩ 17 dni, 7252 ⟨1743⟩

Rumînii Vlădescului celui mic.

† Mihăilă Andolin, un loc cu pomi, lungul stînjeni 40, latul stînjeni 40. † Datcul, un loc cu pomi, latul stînjeni 16, lungul stînjeni 30. † Radul sin Datcu, un loc ce iaste lîngă poarta vlădicească, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 20.

Rumînii postelnicului Costandin Vlăd⟨escul⟩ cel mare.

† Ion Rîncoveanu, un loc cu pomi, latul stînjeni 4 pol, lungul stînjeni 56 pol. † Buțan, un loc cu pomi, lat stînjeni 20, lungul stînjeni 30. † Soare, un loc cu pomi lungul stînjeni 20, lat stînjeni 30. † Marin, un loc cu pomi, latul stînjeni 15, lungul stînjeni 30. Acest loc îl ține acum popa Sima ot Pitești; l-ar fi cumpărat. † Buțan, iar un loc, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 40.

Rumînii Strîmbeanului

† Costandin Catana sin Datcului, un loc cu pomi, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 25.

Rumînii Tigveanului

† Popa Barbul sin Spilea, rumîn, și s-au răscumpărat, un loc cu pomi, latul stînjeni 40, lung stînjeni 6. † Ghenadie călugăr sin popii Oprii, și iaste iertat de paharnicul Badea, un loc cu pomi, lungul stînjeni 40, latul stînjeni 16. † Hagiul, un loc cu pomi ce l-au cumpărat de la popa Barbul, lungul stînjeni 20, latul stînjeni 15.

Rumînii Delencii

† Savul sin Marin Izmă, un loc, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 25. Acest loc să trage Mirin pitariul, fiind ginere Delencii.

Rumînii lui Ciupag

† Numele rumînului nu să știe, un loc cu pomi, lungul stînjeni 20, lat stînjeni 30.

Rumînii mănăstirii Cîmpulungului

† Manea, un loc cu pomi, lat stînjeni 20, lungul stînjeni 20. † Voico, un loc cu pomi, latul stînjeni 31 pol, lungul stînjeni 48 pol. Într-acest loc sînt 7 nume. † Grigorie, un loc cu pomi, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 18 pol. † Grigorie, iar un loc cu pomi, lungul stînjeni 28 pol, latul stînjeni 15 pol. † Un loc cu pomi ce-l ținea Vierășan al lui Ștefan călugăr, latul stînjeni 20, lungu stînjeni 10. † Un loc cu pomi lîngă via vlădicească ce zice că l-ar fi cumpărat Vierășanul de la Ștefan călugăr și de la Ion nepotu său, lungul stînjeni 8, latul, stînjeni 20.

Mănăstirea Aninoasa

† Un loc cu pomi ce iaste danie de la Efrem călugăr și au mai cumpărat Varlam arhimandrit de la Ion Beca, tot la acest loc, lat stînjeni [1], lungul stînjeni 40.

† La acéste grădini, au dat seama Daniil, călugăr Buțan, rumîn postelnicului Costandin Vlăde⟨scul⟩ cel mare și Vasile Boloțea, rumîn argișanului și Proca și Iane și Gheorghie, rumînii mănăstirii Cîmpulungului.

Această foae iaste scoasă după foaia ce iaste la Varlaam arhimandrit.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 110.
Orig. rom.

257

⟨Craiova,⟩ 29 octombrie 1743

Marele ban al Craiovei poruncește ispravnicului Constantin Brăiloiu să dea un pandur care să execute pe locuitorii din Fîntîna Banului, stăpînirea mănăstirii Motru, a plăti cîte un zlot pentru clacă, așa cum s-au tocmit cu egumenul.

Antonache Caliarh vel ban al scaunului Craiovei. Dumneata ispravnice Costandine Brăiloiule, aici au jăluit sfinții sa părintele Mihail igumenul de la Motrul, că oamenii de la Fîntîna Banului, șăd și să hrănesc pe moșiia mănăstirii, și fiind depărtați de mănăstire, altă clacă nu fac la mănăstire după cum iaste obiceiul satelor cu stăpîni, ci au avut tocmeală cu zapis, de au dat pentru zilele de lucru, de casă cîte un zlot pe an, la împlinirea anului la sfinti Dimitrie, iar în anul acesta n-au dat nimic și stau înpotrivă a nu-și da acel cîte un zlot și mănăstirea are trebuință de bani la dăjdile domnești.

Pentru care iată că scriem dumitale să dai un pandur, să meargă cu cartea aceasta să apuce pe toți să-și dea zlotul de an după zapisul lor. Iar de nu s⟨e⟩ vor putea da toți acum, să dea jumătate, iar pentru jumă-

[1] Loc alb.

tate să s⟨e⟩ așaze cu zapis, pînă la o zi să-i dea deplin, iar neînplinindu-i la soroc, li să va trimite cu treapăd de vor plini fără voe.

A⟨ntonache⟩ vel ban   Oct⟨omvrie⟩ 29 dni, 7252 ⟨1743⟩

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 157 v—158.
Copie rom.

258

⟨București,⟩ 29 decembrie 1743

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, trimite un împuternicit la ocna de la Slănic să oblige pe ciocănașii de pe moșia mănăstirii Colțea să facă clacă de patru sute de bolovani, aducînd răvaș de socoteală la mănăstire.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi slugii domnii méle anume, ce iaste trimăs la Slănic [1] copilului din casă, să fie volnic cu această carte a domnii méle ce au mérsu la ocna de la Slănic pentru claca dă sare a sfintei mănăstiri Colții. Și dă iznoavă să dea tare poroncă vătășăilor și ciocănașilor, tuturor, să isprăvească claca cu un ceas mai 'nainte și să facă dăplin bolovanii și cu bătăturile lor, însă pînă ⟨în⟩ 8 zile, din zio dă crăciun pînă în zio dă sfeti Vasile. Și făcîndu-să măglă cum s-au făcut totdeauna, să aducă răvaș dă seamă la mănăstire dă la cămărașu ce va fi acolo dă la ocnă și dă la ciocănași cum s-au făcut clacă, și cu soma bolovanilor dăplin 400, adică patru sute. Într-alt chip să nu fie, pentru că așa iaste poronca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Dechem⟨vrie⟩ 29 dni, 7252 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

⟨Adaos :⟩

Am întărit și domniia mea   1762 noem⟨vrie⟩ 26

Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 119
Orig. rom., două peceți aplicate.

259

⟨București⟩, 8 ianuarie 1744

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Rîmnic, să stăpînească oamenii din satele de pe moșiile mănăstirii, punînd pîrcălabi și obligînd pe toți a face șase zile de clacă, a da dijma după obicei și a nu vinde vinul lor.

Cartea iar a mării sale Mihai vodă pentru cîte sate sînt pă moșiile mănăstirii, să le ia mănăstirea supt a ei stăpînire, să clăcuiască de om într-un an cîte 6 zile. G⟨he⟩n⟨arie⟩ 8 dni, leat 7252 ⟨1744⟩.

[1] „ce iaste trimăs la Slănic" — scris cu altă cerneală.

Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi sfinții sale părintelui igumen de la mănăstirea Rîm⟨nic⟩, chir Meletie, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle, pentru cîte sate sînt pă moșiile sfintii mănăstiri, anume: Buda i Domireștii i Bărăștii i Herăștii i Bălțații i Horjăneștii i Țușasca i Jădeni[1] i Tigoii i Ciorăștii lui S⟨fe⟩ti Nicolae i Lămoteștii i Stanomireștii i Lămoteasca i Vîrticicoii, pre toți oamenii după aceste moșii să-i ia întru stăpînirea mănăstirii și să-și pue igumenul pîrcălab și fieștecare om să facă clacă mănăstirii cea obicinuită, într-un an zile 6, și să-și dea și dijma pămîntului după obiceiu.

Și nimenea să n-aibă volnicie a pune vin să s⟨e⟩ vînză în sate pă moșiile mănăstirii, nici isprav⟨nicul⟩ margenii, nici alți boierenași, nici căpitani, nici pîrcălabul satului, nici măcar vreunul din săteni, ci numai cîrciumile mănăstirii să vînză vin. Iar care ar îndrăzni să pue vin să vînză peste voia egumenului, pentru unii ca aceia, am dat domniia mea voe igumenului să le tae cepurile buții și să le ia buțile, să le scoață din sat și să-i și pedepsească isprav⟨nicul⟩ margenii ca să nu mai stea cu înpotrivire asupra poruncii.

Drept aceia, poruncim domniia mea și dumitale isprav⟨nice⟩ al margenii, văzîndu cartea domnii méle de toate cîte am poruncit domniia mea să te ferești, și nici dumneata nici alții să nu îndrăznească a pune vin să s⟨e⟩ vînză, că apoi care nu va urma poruncii foarte rău să va scîrbi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Iscălit de domnu Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 724 (Condica m-rii Rîmnic), f. 583.

Copie rom.

260

⟨București,⟩ 15 ianuarie 1744

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabului de la Ștefănești să nu îngăduie lui Nicolae Știrbei a lua la clacă opt case de rumîni ai mănăstirii Cîmpulung de care dispune egumenul, iar pentru dări să se cisluiască acești oameni cu satul ca și mai înainte.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voievod i gospodin. Davah gospodstvo mi sii povelenii gospodstva mi, părintelui egumenului de la mănăstirea Cîmpulungul, chir Nicodim, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle pentru opt case de rumîni ai mănăstirii, care sînt șăzători iar și pe moșia mănăstirii, să-i apere cu această carte a domnii méle de către Pîrvu de la Ștefănești și nicidecum să nu-i lase să să supue a-i lua la claca lui Neculae Știrbei.

Iar pentru rîndul dăjdiilor la toate sferturile să s⟨e⟩ cisluiască cu satul Ștefănești, după cum s-au cisluit și mai 'nainte.

Pentru care poruncim domniia mea și ție pîrcălabe de Ștefănești, văzînd cartea domnii méle, să cauți să te ferești de acești oameni ce scrie

[1] Pentru Jidoni.

mai sus, și de vreme ce sînt rumîni ai mănăstirii și sînt și cu șăzămîntul lor iarăși pe moșia mănăstirii, să clăcuiască și să dea ajutor numai mănăstirii, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 15 dni, leat 7252 ⟨1744⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 87.
Orig. rom., pecete aplicată.

261

⟨București,⟩ 5 aprilie 1744

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Nucet să dispună ca la hramul de la Sf. Gheorghe să se vîndă numai vinul mănăstirii „după vechiul obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voievod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi cuviosului egumen de ⟨la⟩ mănăstirea Nucetului, chir Dionisie, ca să fie volnic pintr-această carte a domnii méle acum la hramul sfintii mănăstiri, la sfîntul marele mucenic Gheorghie ce să face acolo zbor, să vînză numai vinul mănăstirii după vechiul obiceiu, iar alt nimini să nu fie volnici a pune vin să s⟨e⟩ vînză.

Drept aceia, să fie volnic cuviosul egumen ce scrie mai sus să nu îngăduiască pe nimeni ca să vînză vin la această zi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 5 dni, leat 7252 ⟨1744⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 82.
Orig. rom., pecete aplicată.

262

15 iunie 1744

Constantin Brezoianu, biv vel armaș, din poruncă domnească cercetează neînțelegerea dintre egumenii mănăstirilor Cîmpulung și Vieroșu, pentru locurile neîmpărțite ale rumînilor din Izvorani și dă carte de îndreptarea hotarului după mărturiile oamenilor bătrîni.

Cartea lui Costandin Brezoianu pentru Izvorani.

Avînd multă pricină sfinția sa părintele egumen cîmpulungeanul, chir Nicodim, cu sfinția sa părintele egumen vierășanul, chir Mihail, pentru niște locuri din siliștea Izvoranilor ot sud Mușcel, avînd mănăstirile într-acea siliște moșie cu rumîni și hotărîndu-se moșia Izvoranilor încă den

zilele răposatului Matei vodă, fostu-se-au despărțit la acea hotărnicie moșie den cîmp, de către siliștea satului, făcîndu-să moșia den cîmp délnițe. Și dîndu-să fieștecăruia den părtași cît i s-au venit, puind și pietri, iar siliștea satului fiind tot rumîni boerești și mănăstirești, nu s-au fost înpărțit la acea hotărnicie, ci au rămas supt stăpînirea rumînilor să-și ție fieștecarele locurile lor înfundate. Iar după vréme, perind unii den rumîni și alții înstreinîndu-să, au rămas locurile lor supt stăpînirea stăpînilor.

Deci, căutînd acești 2 egumeni să facă cîrciume la drumul cel mare pă locurile mănăstirilor și mănăstirea Vierășului neavînd loc ca să iasă în drum, pentru că la hotărnicia ce s-au zis mai sus, cînd s-au despărțit moșia den cîmp de către siliștea satului, s-au pus hotar între moșie de cîmp și între siliștea satului, drumul cel mare, dar trecînd vréme multă la mijloc, s-au mutat drumul.

Și scoțîndu-și egumenul cîmpulungeanul lémne să facă cîrciumă den sus de drum pe un loc al unui rumîn al mănăstirii, iar egumenul vierășanul neavînd locuri în siliște să iasă la drum să-și facă cîrciumă, au mai grăbit de și-au făcut cîrciumă lîngă drumul cel mare pe unde umblă acum, îngrădind și puind pomi den cîrciumă în sus, de au închis locul unde era să-și pue egumenul cîmpulungeanul cîrciumă, zicînd că pe acolo au umblat drumul cel mare pe acele vremi pe cînd s-au hotărît moșia.

Deci sfinția sa părintele egumenul cîmpulungeanul chir Nicodim, nesuferindu-să, au mers de au dat jalbă la măria sa prea înălțatul domnul nostru Io Mihai Racoviță voevod și rînduindu-să cu luminata cartea mării sale aici la mine, ca să s⟨e⟩ cercetéze acest lucru, mers-am acolo în fața locului, fiind și amîndoi egumenii de față și am strîns preoți și megiași bătrîni după înprejur, dentru carii s-au aflat că știu ei drumul pe unde au umblat pe acele vremi, și luînd traistă cu pămînt la spinare au mers de au arătat drumul pe unde au umblat puind și semne. Și fiind pe acea moșie 2 văi noroioase cu poduri, au mers drept la parii podurilor celor vechi carii să văd și acum și să cunoaște că pe acolea au fost drumul. Și au priimit acei megiași să-și jure cu mîna pe sfînta evanghelie, cum că n-au arătat drumul cu nici un fel de meșteșuguri, ci drept pe unde au fost, pe acolo au arătat. Dar părintele vierășanul nu i-au lăsat să jure și așa am adevărat că sfinția sa părintele egumen vierășanul, rău și-au pus cîrciuma acolea, că n-au avut treabă. Încă măsurînd den cîrciumă pînă în drumul cel vechiu s-au găsit 10 (zece) stînjeni întrat egumenul vierășanul în moșie unde n-au avut treabă. Și așa le-am hotărît judecata, ca să-și facă egumenul cîmpulungeanul, chir Nicodim, cîrciumă unde și-au scos lemnile, fiind locul mănăstirii, iar părintele egumen vierășanul, să rădice cîrciuma de acolo, că au pus-o rău. Și pentru adeverința, am dat această carte a noastră sfinții sale părintelui egumen cîmpulungeanului, chir Nicodim.

Iunie 15, leat 7252 ⟨1744⟩

Costandin Brezoianul biv vel armaș

Acad. R.P.R., pach. CMX, doc. 565.
Copie rom.

263

⟨București,⟩ 31 august 1744

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește mitropolitului Neofit stăpînirea peste satele mitropoliei: Mărcuța, Boteni, Curătești, Tobolea și Cucueții (Ilfov), încuviințîndu-i să oblige pe locuitori a clăcui douăsprezece zile, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da întreiala peștelui, iar pe rumînii de baștină să-i stăpînească „ca și mai înainte".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, prea sfințitului mitropolitului țării, chir Neofit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să stăpînească toate satele după moșiile mitropolii: Mărcuța, Boténi, Curăteștii, Tobolea i Cucuiații sud Ilhov, să aibă a pune pîrcălab pre care va socoti a fi om mai de ispravă. Și oamenii ce vor fi șăzători pe moșiile mănăstirii să aibă a clăcui 12 zile într-un an la arătură, la coasă și la sécere și să-și dea dijma moșii din toate bucatele după obicéi.

Și nimeni să nu fie volnic au din boiari au dîn slujbași au dîn săténi a pune vin au rachiu pe moșiile mitropolii să s⟨e⟩ vînză, fără numai vinurile și rachiu mitropolii.

Și nimeni să nu fie volnici a cosi au a ara au a umbla vitele lor pe moșiile mănăstirii pînă nu-și vor lua voe de la isprav⟨nicul⟩ mitropolitului, și oamenii ce vor fi șăzători pe alte moșii și vor fi călcînd moșiile mitropoliei, să aibă voe ispravnicul de la acéste moșii să le oprească au să să așaze cu ispravnecul pe care-l va avea părintele mitropolit și așa așăzîndu-se să pască.

Și pe rumînii de baștină ai mănăstirii să-i stăpînească și mai înainte, iar carii nu să va suferi, va eși la divan.

La bălțile care vor fi pe moșiile mănăstirii, nimeni să nu fie volnic a să amesteca au dîn vameși, au dîn căpitani, ci numai părintele mitropolitul să aibă a-și lua întreiala péștelui după obicéi.

Drept acéia poruncim domnia mea și dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameșilor, văzînd cartea domnii méle, toți să vă arătați cu supunere și să urmați la toate poruncile domnii méle. Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi. [1]

Avgust 31 dni, 7252 ⟨1744⟩

Io Costandin Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Scrisă după condică de Mihai logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. X, doc. 16.

Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Fiind un așezămînt cu aplicație generală, și probabil trimis tuturor mănăstirilor, textul se mai găsește: cu data de 29 august pentru mănăstirea Sf. Ioan din București (Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach. V, doc. 60), pentru m-rea Bistrița (Ibidem, ms. 193, f. 107v), cu data de 31 august pentru episcopia Buzău (Ibidem, Ep. Buzău, Ms. 172, f. 346), cu data de 4 septembrie pentru mănăstirea Nucet (Ibidem, M-rea Nucet, Ms. 457, f. 128), pentru „mănăstirea dumnealui vel dvornic" (Acad. R.P.R., pach. DXCIV, doc. 67), cu data de 22 septembrie pentru mănăstirea Govora (Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 46), cu data de 8 noiembrie pentru mănăstirea Cîmpulung (Ibidem, M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 90), pentru mănăstirea Vieroșu (Ibidem, M-rea Vieroșu, Ms. 478, f. 27), toate din anul 1744.

264

⟨Bucureşti,⟩ 10 decembrie 1744

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă epitropului mănăstirii Colţea, împuternicire să ia claca de sare de 400 bolovani de la moşia ei Slănic, poruncind cămăraşilor de ocnă să oblige pe ciocănaşi să clăcuiască la vreme, iar vînzarea acestor bolovani să fie liberă la orice negustor.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi epitropului de la mănăstirea Colţii ca să aibă a face în toţi stimpii ciocănaşii claca de sare, bolovani 400, după cum au făcut şi altă dată, pentru căci şăd pe moşiia mănăstirii la ocna Slănicului ot sud Saac cu casele lor şi săţin pe dînsa şi să hrănescu. Pentru aceasta sînt datori de au obiceiul să facă această clacă de sare totdeauna.

Drept aceasta poruncescu domniia mea şi dumneavoastră cămăraşilor de ocnă ce cumpăraţi ocnele, să daţi poruncă tare ciocănaşilor ca să facă claca aceasta la vrémea ei, cu bolovanii întregi şi cu bătăturile lor, ca nu cumva ciocănaşii să nu o facă la vréme şi precum să cade, să păgubească mănăstirea. Şi să fie mănăstirea volnecă, sarea aceia să o vînză făr'de opreală la neguţătorii ce va găsi şi cei ce o vor cumpăra-o să o scoboare ori la ce vad cu bună pace, că aşa este porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Dec⟨hemvrie⟩ 10 dni, leat 7253 ⟨1744⟩

Io Costandin Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Trecut la condică. Diicul logofăt

⟨Adaos :⟩

1762 noem⟨vrie⟩ 26. Am întărit domniia mea şi acum.

Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCXIX, doc. 120
Orig. rom., două peceţi aplicate.

265

⟨Bucureşti,⟩ 16 ianuarie 1745

Veliţii boieri judecă pricina lui Zaharia, care se socoteşte pe nedrept rumînit de mănăstirea Mislea, cu egumenul, şi hotărăsc să-l stăpînească mănăstirea „ca pe un rumîn adevărat".

O carte de judecată a veliţilor boeri.

† Zahariia rumînul mănăstirii Mislii au făcut pîră asupra părintelui Anthim egumenul aceştii sfintii mănăstiri, zicînd că fiind el om slobodu îl face rumîn mănăstirii. Întrebîndu noi şi pe mai sus-numitul egumen, au scos o carte a răposatului Matei vodă Basarab de la leat 7151 cu care îl dovedeşte a fi rumînu mănăstirii. Şi osibit de aceasta şi rudele lui anume

Pătru unchi-său i Crăciunu văru-său, s-au adevărat înaintea dumnealui stolnic Tomii, după cum am văzut și o scrisoare a dumnealui. De care și înaintea noastră acest Zahariia cunoscînd că iaste rumînu mănăstirii n-au mai putut să răspunză nimică, am hotărît să-l stăpînească mănăstirea de mai sus-zisă ca pe un rumînu adevărat. Aceasta scriem.

Ghen⟨arie⟩ 16 dni, 7253 ⟨1745⟩

Nicolae Roset biv vel logofăt, Ștefan Văc⟨ărescu⟩ vornic, Neculae Crăciun vel șatrar

Arh. St. Buc., Ms. 466 (Condica m-rii Mislea), f. 126—126 v.
Copie rom.

266

? Curtea de Argeș, 28 ianuarie 1745

Preoții și orășenii din Curtea de Argeș dau mărturie către domnitor pentru locuitorii din Stroești, obligați la dijmă și clacă de egumenul de la Bistrița, că în trecut plăteau mănăstirii „ughi 12, adică taleri 20", fără altă îndatorire.

† Luminate și prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos întru cinstit și prea înălțat scaunul mării tale, întru mulți ani cu fericire!

Cu prea plecată scrisoare facem știre mării tale pentru acești săraci de oameni, robii mării tale din satul Stroeștii după apa Vîlsanului din sud Argeș, că avînd multă supărare și asupreală de sfinția sa părintele egumen de la mănăstirea Bistrița pentru claca și dijma ce le ia după moșiia hotarului Stroeștilor, scoțîndu-i afară din vechiul obicéi ce l-au avut mai denainte vréme de la moșii și strămoșii lor, au venit de au cerut de la noi scrisoare de mărturiseală, cum am pomenit noi și părinții noștri că le-au fost obicéiul pentru moșiia satului Stroeștilor cu părinții egumeni de la mănăstirea Bistrița.

Noi, doamne, știm și noi, și ne-au spus părinții noștri, că toată moșiia hotarului Stroeștilor o stăpîniia moșténi săténi, și avea obicéi cu legătură dă da pe an la mănăstirea Bistrița ughi 12, adecă taleri 20. Și așa, din an în an veniia cîte un călugăr de la egumen din acea mănăstire și-și lua acei bani de-i ducea la mănăstire. Iară altă supărare nu mai avea măcar de un ban, ci-și stăpînia sătenii moșténi tot hotarul moșii cu tot venitul cu bună pace de către igumen și alți părinți călugări de la mănăstirea Bistrița, dupe cum și toate satele împrejurul acestui sat știu că au avut acest obicei și legătură de 'nvechiții ani.

Ci noi, doamne, așa știm și mărturisim înaintea mării tale, ca înaintea lui dumnezeu, încredințîndu această scrisoare înaintea mării tale, cu pecétea orașului mării tale, Argeș. Și ce va fi mare mila mării tale.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, 7253 ⟨1745⟩

† Smeriții rugători de sănătatea mării tale, preoții din orașul mării tale, Argeș.

† Robii mării tale, oroșani din oraș Argeș.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 128.
Orig. rom., pecete aplicată.

267

⟨București,⟩ 28 ianuarie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, încuviințează episcopului de Buzău să strîngă la mănăstirea Vintilă-Vodă și la moșia Beceni oameni străini, „cîți va putea de mulți", avînd a se tocmi asupra numărului de zile de clacă și urmînd să plătească numai dările celor patru sferturi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi cinstitutului și de dumnezeu iubitoriu, sfinția sa părintele episcopul de Buzău, chir Metodie, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii méle să strîngă la sfînta mănăstire Menedicul ce-i zicu și Vintilă-Vodă sud Buzău, și la moșiia Becénii i Fureștii, oameni striini dup'într-alte părți striine, cîți ar putea de mulți. Că de vréme ce domniia mea am făcut milă pentru rînduiala civerturilor și am lăsat să fie pe an numai patru civerturi, după hotărîrea ce-au fost și mai înainte, în domniia ceaelaltă a domniei méle, fieștecarele den striini făr'de nici un fel de sfiială să veniți și să vă așăzați la moșiia ce scrie mai sus, că de cătră domniia mea să fiți încredințați că veți avea tot félul de milă și tot félul de bună chiverniseală și pururea veți fi păziți cu dreptate și apărați de toate alte strîmbătăți și supărări. Și mai mult decît patru civerturi pe an nu veți da măcar un ban, nici cu alte cheltuieli sau angarii ori de către vist⟨ierie⟩ ori de către boiarii slujbași sau de către slugile lor, sau de mîncăturile pîrcălabilor și a sindiilor, nicidecum nu veți fi supărați, măcar de un puiu de găină, făr' de numai ce veți da dajdea voastră la patru civerturi ce s-au hotărît să fie pe an.

Iar pentru claca stăpînului celui cu moșiia, vă veți tocmi cîte zile să-i clăcuiți pe an, și la fieștecare vréme cîte cîte zile să clăcuiți, dîndu și zapis de tocmeală la mîna stăpînului moșiei.

Deci dar, oricarii ar năzui să vie cu totul în pămîntul țării la mai sus-zisa moșiie ori la ce vréme, să méargă la ispravnicul județului să-și ia fieștecarii peceți pe-a-mîna lor făr'de bani. Și de să va întîmpla venirea voastră la vremea oricăruia civertu, dîndu înștiințare adevărată la boiarii ispravnici, să știe fieștecarele cu bună adeverință că de acel civert întru carele să va întîmpla venirea voastră, veți fi ertați și nesupărați, încă și la celalat civertu viitoriu cînd iaste să încépeți a vă da civerturile după orînduiala lor de 4 ori într-un an, tocmai la sfîrșitul civertului veți încépe a vă da banii. Și mai vîrtos că strîngîndu-vă și așezîndu-vă cu toții la mai sus zisa moșiie, fiindcă iaste moșiia sfinției sale părintelui episcopului, să știți că voi veți avea de la domniia mea mai multă și osăbită milă ⟨de⟩cît alții.

Drépt acéia poruncim domniia mea și dumitale ispravnice al județului acestuia să aibi purtare de grijă, cînd vor veni de acești oameni cu așăzămîntul lor la moșia ce scrie mai sus, fiind striini adevărați, fieștecăruia să i se dea pecéte la mîna lui, iar de bani la acel civertu întru care să va întîmpla venirea fieștecăruia, nicidecum să nu să supere. Încă și la celalalt civertu care va urma după acela, tocmai la sfîrșitul civertului să înceapă a-și da fieștecare banii, dajdea lor la 4 civerturi într-un an, iar de alt de nimică, măcar de un ou sau de un paiu de

fîn, supărare să n-aibă. Așijderea să fie apărați, nimică vătaful de plaiu sau plăiașii amestecîndu-i în cisla lor sau la alte cheltuieli cîte au plaiurile obiceiu de dau, șindilă, șoimu, sărărit și altele, de nici unile supărare de către plaiu să n-aibă. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Trecut la condică.

Acad. R.P.R., pach. CXXIV, doc. 184

Orig. rom., pecete aplicată.

Publicat în Anal. Acad. Rom., Mem. Secț. Ist., seria II, tom. IX (1886—1887), p. 169—170.

268

⟨București,⟩ 2 februarie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește la reclamația egumenului, stăpînirea mănăstirii Golgota asupra satelor ei Tîrbăceni și Fîntîna Rece, cu obligația locuitorilor de a face douăsprezece zile de clacă, de a da dijma, a respecta monopolul băuturilor și a da, din bălți, „întreiala peștelui".

Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, egumenului de la mănăstirea Golgota, chir Ioachim, ca să fie volnic cu această carte a domnii mele să stăpînească toate satele după moșiile mănăstirii, anume Tîrbăceni i Fîntîna Rece și egumenul să-și pue pîrcălabi pe care va socoti a fi om de ispravă. Și oamenii ce vor fi șăzători pe moșiile mănăstirii să aibă a-i clăcui zile 12 într-un an la arătură, la coasă, la secere și să-și dea și dijma din toate bucatele după obicei.

Și nimeni să nu fie volnic au din boiari au din slujbași au din săteni a pune vin sau rachiu pe moșiele mănăstirii să vînză fără numai egumenul.

Și nimeni să nu fie volnic a cosi sau ara au a umbla cu vitele pe moșiile mănăstirii pînă nu-și vor lua voe de la egumen. Și oamenii ce vor fi șăzători pe alte moșii și vor fi călcînd pe moșiile mănăstirii, să aibă voe egumenul și cu ispravnicul lui ...[1] și așezîndu-se ...[1] Și pe rumînii de baștină ai mănăstirii să-i stăpînească ca și mai înainte, iar care nu să va suferi va iși la divan.

La bălțile care vor fi pe moșiile mănăstirii, nimeni să să nu fie volnic a să amesteca au din vameși au din căpitani, ci egumenul să aibă a-și lua întreiala peștelui după obicei.

Drept aceia poruncescu domniia mea și dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameșilor, văzînd cartea domnii mele, toți să vă arătați cu supunere și să urmați la toate poruncile domnii mele ce scrie

[1] Omisiune.

mai sus. Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 2 dni, 7264 ⟨1756⟩[1]

Io Costandin Nicolaev, milostiiu bojiiu gospodar

Greșindu-se văleatu s-au șters și s-au pus al doilea.

Procit vtori logofăt

Scris după condică de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Golgota, pach. II, doc. 9.

Orig. rom., pecete aplicată.

Anexă

Egumenul de la Golgota reclamă domnului Țării Romînești că locuitorii de pe moșia mănăstirii nu se supun la facerea clăcii și nu respectă monopolul băuturilor.

Milostive și luminate doamne să fii măriia ta sănătos, la mulți ani cu fericire.

Jăluescu doamne milii mării tale, eu rugător de sănătate mării tale, Ioachim ieromonah egumen ot Golgota, că avînd sfînta mănăstire la Tîrbăceni moșie, ⟨pe⟩ care moșie șade satul Tîrbăceni pe ia, și acum, luminate doamne, ei nu numai că nu să supun mănăstirii a clăcui după cum iaste luminată porunca mării tale, ci să pun de vînd și vinuri pe moșie ⟨și⟩[2] mănăstirea nici un folos de către ei nu are, că vinurile mănăstirii nu să pot vinde, avînd ei vinurile lor. Cu păcat va fi, luminate doamne, șăzînd ei pe moșiia mănăstirii să n-aibă sfînta mănăstire nici un ajutor de către ei. Ci mă rog milii mării tale ca să aibu dreptate ⟨la aceasta⟩[2] rugîndu-mă. Și ce va fi, mila mării tale.

Rugător de sănătatea mării tale,
Ioachim ieromonah egumen ot Golgota

Arh. St. Buc., M-rea Golgota, pach. II, doc. 9.

Orig. rom.

269

⟨București,⟩ 19 februarie 1745

Hotărîrea divanului domnesc pentru otaștina viilor mănăstirii Aninoasa din dealul Urecheștilor: „din 20 dă vedre, o vadră și să aibă a lua bani iar nu vin, dă vadră po bani 20".

† Înaintea mării sale prea înălțatului nostru domn, Io Costandin Nicolaev voevod, fiind și noi cu toți de față la divan, au dat jalbă părinții

[1] Cu multă probabilitate data este 7253 ⟨1745⟩ pentru că textul are același formular ca al documentelor emanate în acest timp (august 1744—martie 1745) iar în original, indicația anului a fost modificată ulterior, greșit. La 2 februarie 1756 era domn în Țara Romînească, Constantin Racoviță. Mavrocordat este învestit la Constantinopol, la 8 februarie.

[2] Doc. rupt, reconstituit după copia din Ms. 228 (Condica m-rii Golgota), f. 35v—36.

egumeni du pă la mănăstiri pentru cei ce au vii pe moşîile mănăstirii că nu să supun a-şi da otaştina după obicéiul pămîntului.

Drept aceia dar, din divan s-au izbrănit această hotărîre, ca oricine ar avea vii pe moşîile mănăstirii, să aibă a-şi da otaştina, adică dijma pămîntului din 20 dă védre dă vin, o vadră, însă şi să nu ia vin, ci bani, plătind vadra po bani 20.

La care avînd şi sfînta mănăstire Aninoasa moşie în dealul Uricheştilor i Izvoranii, pe care moşie fiind vii, să aibă a-şi lua otaştina dă la oricine ar avea vii într-acestu deal, din 20 dă védre o vadră şi să aibă a lua bani, iar nu vin, dă vadră po bani 20.

Iar care ar sta cu înpotrivire a nu-şi da otaştina după hotărîrea ce s-au făcut, făcînd ştire egumenul la ispravnecul judeţului, să apuce pe fieştecare să-şi dea otaştina după cum scrie mai sus.

Fev⟨ruarie⟩ 19 dni, 7253 ⟨1745⟩

Barbu vel logofăt, Costandin Dud⟨escul⟩ biv vel logofăt, Costandin Brînc⟨oveanu⟩ vel clucer, Radul Comănean⟨u⟩ vel paharnic.

Procit vtori logofăt
Scris dă Ion logofăt

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneata ispravnice şi judecătorul ot sud ...[1]. după hotărîrea ce scrie mai jos[2] aşa să urmezi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 19 dni, 7253 ⟨1745⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXVIII, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

270

⟨Bucureşti,⟩ 23 martie 1745

Cererea egumenului de la Cotroceni către domn de a i se da carte pentru obligarea ţăranilor la clacă pe moşia mănăstirii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i supună la 12 zile pe an de fiecare locuitor şi la dijma obişnuită.

Prea înălţate doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulţi ani.

† Jăluesc doamne mării tale pentru oamenii cei ce sînt şăzători pe moşiia sfintii mănăstiri Cotrăcenii căci că de la dînşii nu are sfînta mănăstire nici un folos. Ci mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte a mării tale ca să-mi clăcuiască zilele ce s-au orînduit de la măriia ta. Ce va fi mila mării tale.

Prea plecat şi către dumnezeu rugătoriu de sănătatea mării tale,
Gligorie egumenul Cotrocenilor.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe. Dumneata ispravnice şi judecătoriu ot sud Ilhov, pentru oamenii cei

---

[1] Loc alb.
[2] Rezoluţia este în original, deasupra actului.

ce șăd pe moșiia sfintii mănăstiri Cotrăcenii, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12, însă la 4 vremi : primăvara zile 3, vara zile 3, toamna zile 3 și iarna zile 3, și să aibă a-și da dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic să vînză fără numai egumenul acestii mănăstiri, stăpîn moșii, sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui și a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre egumenul, dumneata ispravnice al acestui județ să trimiți să aducă oamenii de la acest sat și unora ca acelora să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea, că așa iaste poronca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 23, 7253 ⟨1745⟩

Scris de Gheorghe logofăt — Procit vtori logofăt
De Radul logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

271

24 martie 1745 [1]

Plîngerea egumenului de la Nucet către domn că locuitorii din satele de pe moșia Topoloveni nu vor să execute zilele de clacă, și rezoluția lui Constantin Mavrocordat ca ispravnicul de Mușcel să-i constrîngă la executarea dispoziției domnești.

Prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos.

† Jăluesc doamne mării tale pentru oamenii care sînt șăzători pe moșiia Topolovenii a sfintei mănăstiri Nucetul, că n-are sfînta mănăstire nici un folos de dînșii, că nu vor ca să s⟨e⟩ supue să clăcuiască orînduitele zile ce au făcut măriia ta. Ci mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte a mării tale precum s-au făcut și altor mănăstiri care au moșii ca să le lucreze orînduitele zile. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat mării tale și pururea către dumnezeu rugător de sănătate,
Dionisie egumenul de la Nucet.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu i gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnice i judecător dintr-acel județ, pentru oamenii ce șăd pe moșiia Topolovenii a sfintei mănăstiri Nucetul, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12, însă la patru vremi : primăvara zile trei și vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei ; și să aibă a-și da dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

[1] Data rezoluției.

Şi vin şi rachiu nimenea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii şi cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui şi a nu-şi da dijma dupe cum am hotărît domniia mea, făcînd ştire dumneata ispravnice al judeţului, aceluia să trimiteţi să aducă oameni de la acel sat şi pe unii ca aceia să le faceţi certare ca să ⟨se⟩ supue poruncii şi hotărîrii ce s-au făcut de la domniia mea.

Mart 24 dni, 7253 ⟨1745⟩

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 84
Orig. rom., pecete aplicată.

272

⟨Craiova,⟩ 6 aprilie 1745

Caimacanii Olteniei poruncesc locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Vieroşul să dea otaştina în bani, iar cei ce au semănături pe moşia Urîţii să clăcuiască 12 zile şi să plătească taxa pentru vinul vîndut în cîrciumi pe moşia mănăstirii.

Pentru vinăriciu.

Noi caimacamii ai scaunului Craiovei.

Voao tuturor oamenilor cîţi aveţi vii pe moşiia sfintei mănăstiri Vierăşului, vă facem în ştire că aici la noi viind sfinţiia sa părintele egumen Mihail de la sfînta mănăstire Vierăşul, ne arătă hotărîrea ce au făcut măriia sa vodă în trecuta toamnă, că toţi cine ar avea vii pe moşiia sfintei mănăstiri, să-şi dea otaştina pămîntului den 20 vedre o vadră, însă nu vin ci bani, vadra po bani 20, şi voi nu v-aţi plătit acea otaştină de vinul ce aţi făcut. Pentru care iată că vă poruncim după hotărîrea mării sale lui vodă, să căutaţi să vă daţi otaştina cine pe cîte vedre de vin aţi făcut astă-toamnă, plătind la 20 vedre una cu bani 20, însă că neplătind de voe, vom trimite cu treapăd de veţi plăti făr' de voe. Aşijderea vă poruncim şi voao oamenilor ce sînteţi şăzători pe acea moşie Urîţii să vă înpliniţi zile de lucru la un an, de un om cîte 12 zile şi să vă daţi şi dijma den toate precum scrie în luminata porunca mării sale lui vodă şi să plătiţi şi buţile ce aţi vîndut în cîrciumi pe moşiia sfintei mănăstiri în sat, de bute taler unul şi vadra 1 de vin după obicei. Şi acum fiind primăvară să faceţi clacă la mănăstire cu plugurile, la orzu, la ovăz i mălai, den obicinuitele zile de lucru. Aceasta scriem.

Ap⟨rilie⟩ 6 dni, 7253 ⟨1745⟩

Noi caimacani: Radul Comăneanul vel păharnic, Costandin Strîmbeanul, Pavel biv vel agă, Costandin Obedeanul, Ianache vel cluciariu.

Arh. St. Buc., Ms. 479 (Condica m-rii Vieroşul), f. 25—25v.
Copie rom

273

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 5 mai 1745

Vasile ieromonah, proegumen de la mănăstirea Cîmpulung, dă zapis că pentru suma de 55 de taleri a vîndut rumînilor Ion cel Mare și fratelui său Nițu, doi copii de țigan, ai lui Ion căldăraru, pe care să-i dea mănăstirii spre a se răscumpăra.

† Eu Vasilie eromonah proegumen de la sfînta mănăstire ot Dolgopol, dat-am acest al mieu adevărat zapis ca să fie de mare adeverință la mîinile feciorilor Aldii Groșanul, anume: Ion cel Mare i brat ego Nițul, precum să s⟨e⟩ știe că fiind ei rumîni sfintei mănăstiri dați de răposatul Negru vodă, ctitorul sfintei mănăstiri vechi, strămoșii lor și moșii și părinții lor pîn'acum i-au stăpînit mănăstirea cu bună pace. Iar acum socotindu-se acești doi numiți frați, ei s-au socotit întru inimile lor, ca de vor putea, să s⟨e⟩ răscumpere.

Și au venit la sfinția sa părintele chir Nicodim, năstavnicul sfintei mănăstiri, cu rugăminte și cu lacrăme și s-au rugat sfinții sale ca să s⟨e⟩ milostivească ca să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere. Sfinția sa, văzînd rugămintea lor, chemat-au părinții și tot soborul sfintei mănăstiri și pe toți ne-au întrebat cum socotim de aceasta. Noi cu toții un cuvînt am răspuns că mulți rumîni are mănăstirea fugiți aicea în țară și în alte țări și nu are mănăstirea nici un folos de dînșii că rumînii sînt cu birul și cu alte necazuri. Ci noi așa am socotit și am îndemnat pe sfinția sa ca să s⟨e⟩ răscumpere, numai să dea țigani, cap pentru cap, suflet pentru suflet, însă fără de moșie.

Așăzîndu-se într-acestaș chip și umblînd ei cîtăva vreme după țigani ca să găsească țigani și negăsind într-altă parte, avînd eu niște țigani cumpărați de la jupîneasa Maria, ce au fost jupîneasa Herii logofăt Piscupescul și de la fii-său Ștefan, și țiganii anume Ion căldărar și cu frati-său Vlaicu ce le zicu Leușteneștii. Deci eu m-am tocmit cu acești frați ce s⟨e⟩ numesc mai sus și le-am vîndut doi copii ai lui Ion căldărar: unul voinic mai mare, și altul mai mic anume Costandin, i brat ego și am tocmit în preț taleri 55 și am luat acești bani în mîinile mele. Și i-am vîndut de bună voia mea și de nimenea silit și așa i-am vîndut mai mult ca să fie iar lîngă părinții lor, la mănăstire.

Și la această vînzare și plată deplin, fost-au mulți boiari și preoți care mai jos să vor iscăli. Și eu pentru mai adevărată credință m-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mesița mai 5 dni, 7253 ⟨1745⟩

Ieromonah Vasilie proegumen
⟨Urmează alte zece iscălituri⟩

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXII, doc. 121
Orig. rom.

274

⟨București,⟩ 20 mai 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor și judecătorilor de Prahova ca cei 96 de oameni din Comarnic, locuitori ai mănăstirii Colțea, să plătească pentru clacă cîte 90 de bani pe an, să dea dijma și să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

Io Costandin Nicolae voevod bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnic și judecător din sud Prahova, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșia sfintei mănăstiri Colții, în satul Comarnicul, casnici liude 96, aceștia să aibă a da pentru claca ce este orînduită, să facă peste an de om casnic cîte bani 90, însă acești bani să se dea la 2 vremi: jumătate la sfeti Gheorghe și jumătate la sfete Dimitrie, și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie. Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea epitropii să dea voe să vînză.

Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu-și da banii ce scrie mai sus pentru clacă și a nu-și da dijma după cum am hotărît domnia mea, făcîndu-ți știre dumitale, ispravnic al județului, să trimiți să aducă oameni de la acel sat, și unora ca acelora să le faceți certare că să s⟨e⟩ supuie poruncii și hotărîrii ce am făcut domnia mea. Și epitropii pentru clacă mai mult supărare să nu le facă, de vreme că domnia mea am făcut să ia cîte un zlot de la tot omul casnic. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 20 dni, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin Nicolae voevoda milostiiu bojiiu gospodar

De Radul logofăt za vist⟨ierie⟩ — Procit vtori logofăt

Scris de Bunea logofăt

⟨Întărirea domnească:⟩

1762 noem⟨vrie⟩ 26. Am întărit domnia mea și acum.

Vtori logofăt

B.C.S. (Filiala Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CDLI, dosar I, doc. 7. Orig. rom., două peceți aplicate.

275

25 mai 1745[1]

Cererea boierului Sandu, logofăt de divan, către domn, ca locuitorii de pe moșia sa Hîrleștii să-i presteze clacă și porunca lui Constantin Mavrocordat, dată ispravnicului de Teleorman, ca acei locuitori să facă 12 zile de clacă sau, cu învoirea stăpînului să dea cîte un zlot pe an, și să dea dijma după obicei.

Prea înălțate și mult milostive doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulți ani cu fericire.

† Jăluescu doamne mării tale, pentru că am măriia ta, o moșie în sud Teleorman ce să chiamă Hîrleștii, în drumul Slatinii, unde iaste și

[1] Data rezoluției.

menzil. Și sînt maria ta, oameni, satu, de șăd pă moșie și să hrănescu pe dînsa și ne strică cu dobitoacele lor moșia de fîn pe unde iaste, și nu cunoaștem nimic de la dînșii. Ci mă rog să fie mila mării tale după cum la alții, să ne lucréze și noao zilele céle orînduite de la măriia ta, ca să cunoaștem și noi cevași de vréme că șăd și să hrănescu pe moșia noastră.

De aceasta mă rog mării tale, să fii măriia ta sănătos. Ce va fi, mila mării tale.

Robul mării tale,
Sandul logofăt za divan

⟨Rezoluție:⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnice și judecător din sud Teleorman, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiia Hîrleștii a lui Sandul logofătul, să aibă a-i clăcui de om într-un an, zile 12, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile 3, toamna zile trei, și iarna zile trei. Și să aibă a-și dà și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie, și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde fără numai acesta, stăpînul moșii, sau cui va vrea să dea el voe să vînză. Însă de va priimi stăpînul moșii ca pentru claca ce arată mai sus, să ia bani, să aibă a lua de fieștecare om pe an cîte un zlot, care bani să-i dea la doao vremi: jumătate la sfete Ghiorghie și jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori. Iar nepriimind stăpînul moșii să ia bani, să aibă a face claca dupe cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă, au a nu-și da dijma dupe cum am hotărît domnia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să aducă oameni de la acel sat și unora ca acelora să le faceți certare ca să să supue poruncii și hotărîrii ce s-au făcut de la domnia mea. Aceasta scriem.

Mai 25 dni, 7253 ⟨1745⟩

De Radul logofăt — Procit vtori logofăt
Scris de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldărușani, pach. XXXI, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

276

⟨București,⟩ 9 iunie 1745

Judecata veliților boieri pentru rumînii de la Bădești ai mănăstirii Cîmpulung, care cer să fie „slobozi de rumînie", hotărăște că ei „sînt cu adevărat rumîni mănăstirii".

Rumînii sfintei mănăstiri Cîmpulungul, dă la Bădești ot sud . . .[1] cu ce temei de scrisori căuta ca să fie slobozi dă rumînie, împreună și cu părțile lor de moșie, după cum va arăta mai jos:

Iun⟨ie⟩ 9, 7253 ⟨1745⟩

[1] Omisiune.

— 7072 ⟨1564⟩. Arată rumînii hrisovul răposatului Pătru voevod, fecioriu lui Pătrașco voevod, în care răspund că după judecata ce au făcut Mihnea voevod luînd satul Bădéști dă la Badea stolnic Boloșin și l-au dat supt stăpînirea lui Stan Dolofan, văzînd și măriia sa Mihnea voevod, l-au întărit cu acest hrisov.

⟨Urmează trei acte ale rumînilor din anii: 1570, 1593 și 1597, apoi cinci ale mănăstirii Cîmpulung din anii 1619, 1647, două din 1710 și unul din 1714⟩.

— 7218 ⟨1710⟩. O carte a răposatului Costandin voevod Brîncoveanu, cu care au fost trimis de au strînsu pă rumînii mănăstirii după cum arată și foaia pecetluită, cu numele lor, și care pă unde au fost fugiți.[1]

Foiță pentru rumînii mănăstirii Cîmpulungului din satul Bădeștii, care pre unde sînt fugiți, precum semnează în jos.

la București[2]

† Voico, † Oprea, † Mușat, † Ion, † Barbul

la mănăstire, la Seaca în Cricov[2]

† Soare Floandă, † Albul, fiiu-său, † Soare Stîrpilă, † Neagul fiiu-său, † Oprea Zbora, † Mihnea brat ego, † Măican sin Șerban, † Albul al lui Mihai.

la Craiova[2]

† Dumitru zidariul, † Oancea brat ego cărămidariu

— 7218 ⟨1710⟩ zapisul rumînilor mănăstirii la mîna lui Iosif egumen, în care arată că s-au tocmit ce și ce să lucreze pă an.

— 7222 ⟨1714⟩ Hrisovul răposatului Ștefan voevod Cantacuzino, în care arată cum ⟨că⟩[3] un S⟨tan⟩[3]ciul ce s-au fost trăgînd din neamul Dolofanilor avînd niște cărți mincinoase dă la părinții lui rămase, le-au vîndut rumînilor de la Bădești, și cu acéle cărți au căutat rumînii judecata înaintea domniei sale căutînd ca să fie slobozi dă rumînie, și domniia sa după hrisoavele ce au văzut că are mănăstirea, dovedindu-i că sînt adevărați rumîni, i-au dat supt stăpînirea mănăstirii, și cărțile ce le scoteau rumînii, le-au luat de la mîinile lor și le-au dat la mănăstire (acéste doao hrisoave sînt ce⟨le ce le-au a⟩[3]rătat acum egumenul, fiind făcute după vremea cînd să judeca Dolofanii cu Badea stolnecul Boloșin).

Din porunca mării sale prea luminatului și prea înălțatului nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod, au eșit înaintea noastră la judecata egumenului sfintei mănăstiri Cîmpulungul, chir Nicodim, cu unii din rumînii mănăstirii de la Bădești ot sud Mușcel, anume: Neacșu uncheașul, Oancea Popescul, Gheorghe Pîrvulescul, Voico Pîrvulescul, Dumitru Pîrvulescul, Iancul Pîrvulescul, Stoica Bătcă, Ioan Căminețu, zicînd ei cum că-i năpăstuește că sînt rumîni mănăstirii și le stăpînește și moșiia.

Deci, citindu-se scrisorile ce au avut și o parte și alta, după cum mai ⟨sus să⟩[3] arată, s-au cunoscut că și moșiia Bădeștii iaste a mănăstirii, și și ei sînt rumîni mănăstirii, iar aceste doao hrisoave ce le arată ei, nu au fost ale lor, ce au fost ale Dolofanilor și ale stolnicului Boloșin, după cum le mărturiséște hrisovul răposatului Gavriil Moghila voevod.

[1] Urmează în continuare foaia anexă a documentului.
[2] Subliniat de noi.
[3] Doc. rupt.

Şi încă după cercetarea aceştii judecăţi ce li s-au făcut, dă iznoavă eşind şi înaintea mării sale lui vodă, însuşi ei au mărturisit că sînt cu adevărat rumîni mănăstirii şi şi moşiia iaste a mănăstirii. Aceasta scriem.

Neofit mitropolitul Ungrovlahiei, I. Cr⟨eţulescul⟩ vel dvornic, Grigorie vel ban, Barbu Văcărescu vel logofăt, Şerban C⟨îndescu⟩ biv vel paharnic, Şt ⟨?⟩ Bărbătescu biv vel paharnic, Şt ⟨?⟩ Fălc⟨oianu⟩ biv vel sărdar, Mihail Bărbătescu biv vel şătrar.

Costandin Cînd⟨escul⟩ vtori logofăt procitoh

Scris şi trecut în condică de Mihai logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. VII, doc. 3.

Orig. rom., cu o foaie anexă; pecete aplicată.

277

⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie 1745

Cererea egumenului de la mănăstirea Cotroceni către domn, de a i se da carte pentru constrîngerea locuitorilor de pe moşia Bairactari şi Căşcioarele la executarea clăcii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i oblige la 12 zile şi dijma obişnuită, putînd, în schimbul clăcii, să dea cîte un zlot pe an, cu învoirea stăpînului.

Milostive şi prea înălţate doamne, să fii măria ta sănătos la mulţi ani cu fericire.

Mă rog doamne mării tale că are schitul Cataloiul ce este închinat la sfînta mănăstire Cotrăcenii o moşie ce ⟨să⟩ chiamă Bairactari i Căscioarele în sud Ilhov şi sînt cîţiva oameni de sînt şăzători pe aceste moşii şi n-are acest schituleţ nici un folos de dînşii că nu vor să dea nici un fel de ascultare şi pun vin şi rachiu de vînd ei pe moşiile acestui schituleţ. Ci mă rog, doamne, mării tale, ca să mi se facă o luminată carte a mării tale dupe cum s-au făcut şi pe la alte mănăstiri, ca să-mi clăcuiască zilele ce s-au hotărît din porunca mării tale. De aceasta mă rog mării tale şi ce va fi mila mării tale.

Rugător de bună fericită sănătate mării tale,
Grigorie, egumen de la mănăstirea Cotrăcenii

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Necolaev voevoda, bojiu milostiu gospodar zemli Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnice şi judecătoriul ot sud Elhov, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia ce să chiamă Bairactarii i Căscioarele într-acel judeţ, ale schitului Cataloiul ce iaste închinat la mănăstirea Cotrocéni, să aibă a-i clăcui de om într-un an zile 12 după obicéiu, însă la 4 vremi, primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei şi să aibă a-şi da dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe acéste moşii.

Şi vin, rachiu, niminea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Însă de va primi stăpînul moşii ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieştecare om pe an cîte un zlot, care bani

---

[1] Data rezoluţiei.

să-i dea la 2 vremi, jumătate la sveti Gheorghe și jumătate la svetii Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după hotărîrea și așăzămîntul ce s-au făcut la divan. Iar nepriimind stăpînul moșii să ia bani, să aibă a face claca dupe cum scrie mai sus, iar carii din săténi ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă și a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului să trimiți să aducă oamenii de la acéle sate și unora ca acelora să le faceți certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

De Radul logofăt — Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

278

10 iunie 1745 [1]

Egumenul de la Glavacioc reclamă domnitorului că locuitorii de pe moșia m-rii nu prestează claca, iar Constantin Mavrocordat poruncește ispravnicului de Vlașca să-i constrîngă a face 12 zile de clacă sau să plătească pe an cîte un zlot și să dea dijma.

Prea luminate și prea înălțate și mult milostive doamne,

† Jeluesc doamne milii și bunătății mării tale, că sînt vreo zece oameni șăzători cu așăzămîntul pe moșie înprejurul sfintei mănăstiri Glavaciogul și nu vor să clăcuiască la mănăstire nimic, ci numai șăd ei și dobitoacele lor hrănindu-se pe moșie și mănăstirea nu are nici un folos și ajutor de la dînșii.

Ci să fie luminată porunca mării tale la dumnealui ispravnicul din județul Vlășcii, ca să le poruncească silindu-i să facă claca ce iaste orînduită de la măriia ta, ca să s⟨e⟩ ajute și sfînta mănăstire ceva de la dînșii. De aceasta jeluesc, și ce va fi mila mării tale.

Rugător către milostivul dumnezeu pentru sănătatea mării tale,

Ionă arhimandritul, egumenul ot Glavaciog

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahscoi.

† Dumneata ispravnic și judecător din sud Vlașca, pentru oamenii ce sîn șăzători pe moșiia ce să chiamă Glavaciog, într-acel județ, a sfintei mănăstiri Glavaciog, să aibă a clăcui de om într-un an zile 12 după obiciai, însă la 4 vrémi : primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnec a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Însă de va priimi stăpînul moșii ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieștecare om pe an cîte un zlot ; care bani să-i

---

[1] Data rezoluției.

dea la 2 vrémi: jumătate la sfeti Gheorghe şi jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după hotărîrea şi aşăzămîntul ce s-au făcut la divan. Iar nepriimind stăpînul moşii să ia bani, să aibă a face claca după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă şi a nu-şi da dijma, după cum am hotărît domnia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului, să trimiţi să aducă oameni de la acel sat şi unora ca acelora să le faceţi certare ca să se supue poruncii şi hotărîrii ce am făcut domnia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 73.
Orig. rom., pecete aplicată.

279

⟨Bucureşti,⟩ 11 iunie 1745[1]

Egumenul de la Mihai-Vodă reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Ciocăneşti a mănăstirii cosesc fîn şi cultivă pepeni pentru comerţul cu turcii de la Silistra, fără să dea dijmă, iar Constantin Mavrocordat porunceşte lui Constantin Cioran, ispravnic şi judecător de Ilfov, să oblige pe săteni la toate îndatoririle iar la „zeciuială din bani" numai pe acei ce vînd pepeni.

Milostive şi luminate doamne, să fii măriia ta sănătos.

† Jeluesc, doamne, mării tale, că are sfînta mănăstire nişte moşioare în judeţul Elhov unde să chiamă Lunca i Spanzolul i Ciocăneştii şi pe această moşie ce-i zicea Ciocăneştii sînt mulţi oameni şăzători; la care această moşie iaste şi a mănăstirii Mărginenilor şi a noastră şi cîţi oameni sînt şăzători pe moşii, sînt jumătate pe moşiia Mărginenilor, iar jumătate sînt pe moşiia mănăstirii.

Şi aceşti oameni toţi dupe amîndoao moşiile mai mult le iaste hrana lor pe moşiia noastră, de spargu moşiia cu plugurile şi ară pepini, dar nu numai de mîncare ci fac multă neguţătorie, de iau cîte 4—5 sute de taleri pe pepini de la turcii dristoreni şi pun pîndari tot turci de păzesc pînă să cocu pepinii şi după ce să cocu bostanurile vin turcii de la Dristor de cumpără bostanele cu ardicata şi ei îşi opresc numai de mîncare şi tocmai la cules ne dau şi noao dintr-aceia de mîncare, iar din cei mulţi de-i vînd, noao nu ne dau nici să mîncăm, nici zeciuiala.

La care pentru aceasta ne rugăm, doamne, mării tale, pentru cei ce-i vinde pe bani, să ni să facă orînduială să ne luăm zeciuiala banilor după obicei, iar pentru cei ce-i opresc de mîncare să ne dea şi noao dijma de pepini după obicéi.

Aşijderea ne rugăm mării-tale şi pentru fînul ce-l cosescu oamenii Mărgineanului şi ai noştri dupe moşiia noastră, nicidecum nu vor să ne

[1] Data rezoluţiei.

dea dijma moșii. Ci ne rugăm mării tale să avem dreptate după obicei. Să fii măriia ta sănătos.

Al mării tale plecat și către dumnezeu fierbinte rugător de sănătate,

Teofan, egumen Mihai-Vodă.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiu gospodar zemle Vlahscoe.

† Cinstit și credincios boiarul domnii méle Costandin Cioran, biv vel paharnic, ispravnic și judecător județului Ilhov, pentru cîți oameni vor fi șăzînd pe moșiile sfintei mănăstiri Mihai Vodă, ce ⟨se⟩ numescu într-acest răvaș, să aibă a clăcui într-un an zile 12: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei, iarna zile trei și să-și dea și dijma din toate cele ce vor avea arate pe moșii.

Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic să vînză, făr numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea să dea voe egumenul să vînză.

Însă de va priimi egumenul pentru claca ce s⟨e⟩ arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de tot omul casnic cîte un zlot pe an, care bani să-i dea la doao vremi, jumătate la sfeti Gheorghie, jumătate la sfeti Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după așăzămîntul și hotărîrea ce s-au făcut în divan. Iar nepriimind egumenul să ia bani, să aibă a face clacă după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă și a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului să trimiți să aducă oamenii den acel sat și unora ca acelora să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrei ce am făcut domniia mea.

Așijderea și pentru pepenii ce arată egumenul că să ară pe moșie de negutătorie, cîți să vor vinde cu bani să ia zeciuială din bani, de la cei ce vor vinde cu bostanile, iar de la cei ce nu vor vinde să-și ia dijma după obicei.

Și oricine ar cosi fîn pe moșiia mănăstirii să aibă a-și da dijma după obicei, iar care nu să vor supune, să-i împlinești dumneata și să le faci și certare. Aceasta scriem.

Iunie 11 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

Trecut la condică de Costandin logofăt Mănescu

De Radul logofăt za visterie

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 22.
Orig. rom.

280

⟨M-rea Arnota,⟩ 19 iunie 1745

Egumenul de la Arnota reclamă domnului că rumînii din satele mănăstirii, Dobriceni și Bogdănești, nu presteaza claca și nu dau dijmă, împărțindu-și moșia, iar Constantin Mavrocordat poruncește ispravnicului de Vîlcea să-i constrîngă la cele 12 zile de clacă ori plata în bani cîte un zlot, la dijmă și la respectarea monopolului mănăstirii asupra băuturilor.

Milostive și luminate doamne, să fi măria ta sănătos în luminat scaunul mării tale întru mulți ani cu fericire.

Cu plecăciune jăluescu, doamne, milii mării tale pentru sfînta mănăstire Arnota, care mănăstire iaste zidirea ei în vîrful unui munte, de răposatul Matei voevod și de alte mile ce au avut mai denainte de toate, de acelea s-au lipsit. Numai ce-au rămas această sfîntă mănăstire cu 2 sate, anume Dobricénii i Bogdăneștii, care sate mai denainte vréme în zilele mării sale răposatului Matei voevod au mersu oamenii dintr-acéste mai sus numite sate, au mersu ei de a lor bună voe de s-au vîndut rumîni mării sale, dar măriia sa i-au dat sfintei mănăstiri ca un ctitor. Însă cînd s-au vîndut rumîni lui Matei vodă, s-au vîndut ei și cu toate părțile lor de moșie precum arată hrisoavele mării sale care sînt la mănăstire.

Deci pîn' la o vréme acești oameni au dat ascultare la céle ce li s-au poruncit de la mănăstire, fiind rumîni ai mănăstirii ; iar acum necum să asculte la alte ascultări ce le poruncim, ci încă nici la lucrul mănăstirii nu vor să iasă după cum iaste porunca mării tale a lucra oamenii care șăd pe moșiile mănăstirilor cîte 12 zile și să-și ia dijmă din toate céle ce să află pe moșie, iar ei nici măcar cîte șase zile nu vor să lucréze.

Și fiind moșiia mănăstirii și cu pometurile și ei rumîni ai mănăstirii, s-au pus de au împărțit moșia de o au făcut tot părți fieștecare cu partea lui osebită unii de cătră alții și de cătră mănăstire, făr' de știrea noastră. Și de le zicem ceva sau le poruncim la vreun lucru, iar ei sar la noi cu gîlceavă cu micu cu mare și mănîncă de pe moșie tot și cosesc livezile în moșie, unde le place și pe noi nu vor să ne asculte la nici unele.

Ci să fie luminată porunca mării tale ca să lucréze mănăstirii cît iaste porunca mării tale și să ne luăm și dijmă din bucate. Însă fiind ei că sînt rumîni ai mănăstirii cu moșie cu tot, s-ar cădea să lucréze mănăstirii mai mult decît alți oameni venetici. Ce va fi mila mării tale.

Al mării tale plecat și către dumnezeu rugători,
Ilarion, igumen Arnotei
Iun⟨ie⟩ 19, 7253 ⟨1745⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiu gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumneata Matei Ruset biv vel sluger, ispravnic și judecător județului Vîlcii, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșia Dobricenii i Bogdăneștii într-acel județ ale sfintei mănăstiri Arnotei, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12, dupe obicei, însă la 4 vremi, primăvara zile 3, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei, și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

Și vin, rachiu, niminea să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Însă de va priimi stăpînul moșii ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieștecare om pe an cîte un zlot, care bani să-i dea la 2 vremi, jumătate la sfete Gheorghie și jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după așăzămîntul și hotărîrea ce s-au făcut în divan. Iar neprimind egumenul să ia bani, să aibă a-i face claca dupe cum scrie mai sus. Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui și a nu da

banii pentru clacă și a nu-și da dijma dupe cum au hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să aducă oameni și de la acel sat și unora ca acelora să le faci certare ca să să supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domnia mea. Aceasta scriem.

Iuli⟨e⟩ 1 dni De Radul logofăt za vist⟨ierie⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 106.
Orig. rom., pecete aplicată.

281

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 20 iunie 1745

Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de răscumpărare la „patrusprezece case" de rumîni din satul Bădești, cu cîte 25 taleri „omul casnic cu copii" și 12 taleri și jumătate de „holtei", fără moșie.

Neofit ⟨al⟩ Ungrovlahii adeverezu.

† Ieromonah Nicodim egumenul sfintei și dumnezeești mănăstiri Cîmpulungul unde să cinstéște și să prăznuiaște hramul Adormirea prea sfintii stăpînii noastre născătoarii de dumnezeu și pururea fecioarii Mariei, dinpreună și cu alți părinți ai sfintei mănăstiri care mai jos ne vom numi, dat-am acest al nostru adevărat zapis ca să fie de mare adeverință la miinile acestor rumîni ai sfintei mănăstiri din satul Bădeștii ot sud Mușcel, du pre rîul Doamnei, rumîni anume: Gheorghie Pîrvulescul cu doi copii, Stoica și Vișan, i Dumitru brat ego cu 3 copii, Șărban, Bucur i Radul, i Stan brat ego cu un fecior, Neagoe, i Voico Pîrvulescul cu doi feciori, Stan, Ion, Iancul Pîrvulescul cu 3 feciori, Radu, Gheorghie i Costandin, Voico Pîrvulescul cu 4 feciori, Stan, Stoica, Nica, Preda, Ion Cămineț cu doi feciori, Oancea i Dumitru, Stoica brat ego, Stanciul brat ego cu un fecior, Ghinea, Neacșul Popescul, Oancea Popescul cu trei copii, Dumitru, Gheorghie, Radu, Stoica Băcică cu 5 feciori, Preda, Ilie, Ion, Stanciul, Gheorghie, Stanciul Pîrvulescu brat Iancul cu doi copii, Mihai i Cîrstea, Vasilie Pîrvulescul brat Gheorghie, Alecsie brat Ion Cămineț, neînsurat, precum să s⟨e⟩ știe că fiind ei rumîni de baștină ai sfintei mănăstiri, dați și închinați de răposatul măria sa Necula Alicsandru voevod, feciorul bătrînului Băsărab voevod și nepot Radului Negru voevod, încă după cînd au fost sfînta mănăstire biserică de mir, căruia i să odihnescu oasele și acum în sfînta mănăstire și tot i-au stăpînit preoții de mir în bună pace pînă în zilele mării sale răposatului Matei Basarab voevod. Și atunci măria sa fiind îndemnat din voia lui dumnezeu au făcut acea biserică, mănăstire mare, obște de călugări, întărind și măria sa toate milele ce au fost date și închinate de la vechii răposați ctitori, fiind și acest sat, Bădeștii și cu toți rumînii supt acea întărire a mării sale.

Și așa au stăpînit sfînta mănăstire și toți părinții egumeni ce au fost după vremi, pînă acum în zilele prea luminatului și prea înălțatului nostru domn Io Costandin Nicolae voevod, s-au sculat de au venit și cu noi acești numiți rumîni înaintea mării sale de au căzut cu rugăciune înaintea mării sale la divan ca să s⟨e⟩ răscumpere, fiindcă de multă vreme iaste de cîndu sîntu tot rumîni sfintei mănăstiri, tot din neam în neam pînă acum. Dar măria sa vodă ca un domn drept ne-au[1] dat po-

[1] Așa în text.

runcă ca să se răscumpere, ci au lăsat la voia mea și a celorlalți părinți călugări de la această sfîntă mănăstire, ca de vom vrea să să răscumpere, vom avea voe și de la măria sa.

Ci dar noi socotind și atîta vreme a rumînii lor și neavînd sfînta mănăstire moșie de cîmpu, prin științarea mării sale lui vodă și a prea sfînțitului mitropolit și a prea cinstiților dumnealor boiarilor și a tuturor fraților dintr-această sfîntă mănăstire, m-am așăzat cu dînșii de le-am dat voe de s-au răscumpărat, însă făcînd tocmeală cu dînșii, de mi-au dat de omul casnic cu copiii lui cîte taleri 25, răscumpărîndu-să patrusprezece case de rumîni și un holtei neînsurat cu taleri 12 pol. Care aceștea toți mai sus sînt numiți, care s-au făcut toată suma banilor pe casnici i pe holtei taleri . . . .[1] și ne-au dat acești bani toți în mîinile noastre ca să cumpărăm o moșie de cîmp sfintei mănăstiri pe acești bani. Ci dar de acum nainte să fie oameni slobozi, pe cum toată țara, nemaiavînd nici o treabă cu dînșii sfînta mănăstire, pentru că prin științarea domnii și a mitropolitului și a dumnealor boiarilor țării s-au răscumpărat, fără de moșie, numai ei, capetele lor cei ce să coprind într-acest zapis și afară din alți rumîni, cei ce sînt fugiți în țară.

Și noi pentru credința le-am dat acest zapis care iaste întărit cu pecetea sfintei mănăstiri și cu iscălitura noastră și a toată obștea sfintii mănăstiri, fiind iscăliți mărturii și mulți boiari mari și de cinste.

Și am scris eu Costandin logofățel Mălăescul cu zisa sfințiilor sale, fiind și rumînii de față.

Iunie 20 dni, 7253 ⟨1745⟩
Eromonah Nicodim egumen ot Dolgopol
Locul peceții

Clement episcop Rîm⟨nic⟩, Metodie episcop Buz⟨ău⟩, eromonah Vasilie proegumen ot Dolgopol, Iordachie Creț⟨ulescu⟩ vel dvornic mărt⟨urie⟩, Grigorie Grece⟨anu⟩ vel ban mărt⟨urie⟩, Barbul Văcărescul vel logofăt mărt⟨urie⟩, Antonache biv vel ban mărt⟨urie⟩, Mihai Bărbătescu biv vel paharnic martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 117
Copie rom.

282

⟨București,⟩ 21 iunie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Vlașca să oblige pe locuitorii de pe moșiile mitropoliei, Fotoaia și Obislavii, să presteze 12 zile de clacă pe an, să dea dijma și să nu vîndă vin fără încuviințare, iar dacă primește mitropolitul, să dea fiecare pe an cîte un zlot în schimbul clăcii.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi dumitale Iordache biv vel clucer za arie i ispravnic și judecător din sud Vlașca. Dupe înștiințarea ce ne-au făcut aici sfinția

[1] Loc alb.

sa părintele mitropolitul, chir Neofit, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Fotoaia, casnici liude 74, i moşiia Obislavii, casnici liude 79, într-acel judeţ, ale sfintei mitropolii, să aibă a-i clăcui mănăstirii într-un an de om zile 12 dupe obicei, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei. Şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe aceste moşii, şi vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea sfinţiia sa, şi ispravnicul sfinţii sale să dea voe să vînză.

Însă de va primi sfinţiia sa ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieştecare om pe an cîte un zlot, care bani să dea la 2 vremi, jumătate la sfete Gheorghie şi jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, dupe aşăzămîntul şi hotărîrea ce s-au făcut în divan, iar nepriimind sfinţia sa să ia bani, să aibă a-i face claca dupe cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui sau a nu da bani pentru clacă şi a nu-şi da dijma dupe cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului să trimiţi să aducă oamenii de la acel sat, şi unora ca acelora să le faceţi certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii şi hotărîrii ce am făcut domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iuni⟨e⟩ 21 dni, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin Nicolaev voievod, milostiu bojiu gospodin

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt za vistierie.

Scris dupe condică de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XIV, doc. 20

Orig. rom., pecete aplicată.

283

⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să oblige pe locuitorii de la Mărcuţa, Boteni, Tobîlea şi Curăteşti, moşii ale mitropoliei, să presteze 12 zile de clacă sau să plătească în bani cîte un zlot, şi să dea dijma.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voievod i gospodin. Pisah gospodstvo mi dumitale Costandine Ciorane biv vel păharnic, ispravnic şi judecător ⟨de⟩ Ilhov. După înştiinţarea ce ne-au făcut aici sfinţiia sa părintele mitropolitul, chir Neofit, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Mărcuţa, casnici liude 21, i Botěnii, casnici liude 29, i Tobîlea, casnici liude 24, i Curăteştii, casnici liude 57, într-acel judeţ, ale sfintei mitropolii, să aibă a clăcui mănăstirii într-un an zile 12 dupe obicei, însă la 4 vremi: primăvara zile 3, vara zile 3, toamna zile 3, iarna zile 3, şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe acéste moşii.

Şi vin i rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea sfinţiia sa sau ispravnicul sfinţii sale, să dea voe să vînză.

Însă de va priimi sfinţiia sa ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua dă fieştecare om, pe an cîte un zlot, care bani să-i

dea la doao vremi: la sfeti Gheorghe jumătate și jumătate la sfeti Dimitrie, adecă cîte un tultu de doao ori, dupe hotărîrea și așăzămîntul ce s-au făcut în divan. Iar nepriimind sfinția sa să le ia bani, să aibă a-i face clacă după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui sau a nu da bani pentru clacă sau a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să-i aducă pă oamenii de la acel sat și unora ca acela[1] să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 21 dni, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt za vist⟨erie⟩

Arh. St. Buc., M-rea Mărcuța, pach. XXII, doc. 2
Orig. rom., pecete aplicată.

284

⟨București,⟩ 27 iunie 1745

Veliții boieri judecă reclamația egumenului de la Cotroceni împotriva unor rumîni de pe moșia mănăstirii, Tătărani, care stăpînesc niște livezi fără să dea dijmă sau să presteze clacă, pe motiv că strămoșii lor au defrișat pădurea cu toporul, și dau cîștig de cauză egumenului.

Cartea a judecătorilor veliților boeri prin care dau întru stăpînire mănăstirii livezile de fîn ce sînt pe moșiia mănăstirii ce era împresurate de rumîni.

Noi judecătorii,

Egumenul cotroceanul, chir Grigorie, face pîră asupra lui Coman i Tudor i Mircea, cerînd să-i scoață din niște livezi de fîn ce sînt pe moșiia mănăstirii, Tătărani, pentru că de zece ani nici dijma de fînu nu dau, nici clacă mănăstirii nu fac.

Coman i Tudor i Mircea, răspund că moșii lor cu toporul au curat pădurea și au deschis acéle livezi, și cît au trăit moșii și părinții lor, le-au cosit cu bună pace și pomenindu-să și ei cu acéle livezi, nu le vor lăsa, ci zic că își vor da dijma.

Li s-au cerut scrisori de așăzămîntul ce vor fi făcut cu igumenii după acéle vremi și au zis că n-au. Egumenul mai sus numit, temîndu-se ca să nu să înstrăinéze moșiia mănăstirii cu mai îndelungată vréme, pentru că au trecut peste treizeci de ani, nu va să-i îngăduiască mai mult. Pentru care zic pravilele: tom 1, cartea a cincea, titlu 2, list 163, cap. 7, tocméle ca să facă mănăstirile le dăm voe ca, cît vor putea să să tocmească cu aceia ce să tocmescu, numai preste treizeci de ani să nu treacă.

Hotărîm: igumenul să ia supt stăpînirea mănăstirii livezile acélea, iar ei să nu poată a mai ținea livezile, precum le-au ținut pînă acum, fără cît să să așaze de iznoavă cu igumenul. Aceasta scriem.

Iunie 27, 7253 ⟨1745⟩

---

[1] Așa în text.

N. Roset biv vel logofăt, Dimitrache, Gavril biv vel postelnic, Ghiorghios slugearis, Alexandros Ducas megas serdaris, Panaghiotis proin megas gramaticos.

Arh. St. Buc., Ms. 692 (Condica m-rii Cotroceni), f. 51 v—52.
Copie rom.

285

⟨Bucureşti,⟩ 6 iulie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte biv vel sărdarului Mihai Fălcoianu, ispravnic şi judecător la Olt, să oblige pe locuitorii de pe moşiile Dorobanţii şi Belciugul, precum şi pe cei de la Suhaia din Teleorman să dea mănăstirii Clocociov dijma obişnuită şi să clăcuiască 12 zile pe an sau să plătească în bani, cîte un zlot, echivalentul clăcii

Io Costandin Nicolaev voievod milostiiu bojiiu gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumn⟨eata⟩ Mihai Fălcoene biv vel sărdar, ispravnic și judecător al județului Oltului, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiia Dorobanții i Belciugul într-acel județ i în sud Teleorman moșiia Suhaia, ale sfintei mănăstiri Clocociovul, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12 dupe obicei, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei, și să-și ia dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe aceste moșii.

Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Iar de va priimi stăpînul moșii, adecă egumenul, ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieștecare om pe an cîte un zlot, care bani să-i dea la 2 vremi, jumătate la sfete Ghiorghie și jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, dupe așăzămîntul și hotărîrea ce s-au făcut în divan; iar nepriimind egumenul ca să ia bani, să aibă a face claca dupe cum scrie mai sus.

Iar care din săténi ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă și a nu-și da dijma dupe cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să aducă oameni de la acel sat și unora ca acelora să le faci certare ca să să supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea. Aceasta scriem.

Iul⟨ie⟩ 6 dni, 7253 ⟨1745⟩
De Radul logofăt za vist⟨ierie⟩

Trecut la condică de Bunea logofăt
Arh. St. Buc., M-rea Clocociov, pach. I, doc. 3.
Orig. rom., pecete aplicată.

Anexă ⟨Fără dată⟩ [1]

Cererea egumenului mănăstirii Clocociov către domn, ca să dispună a i se lucra moșiile de către locuitorii clăcasi

---

[1] Pe aceeași foaie cu porunca domnească.

Mult milostive și înălțate doamne, să hii măriia ta sănătos în cinstit și luminat scaunul mării tale în mulți ani cu fericire.

† Jăluesc măriei tale că sfînta mănăstire Clocociovul, din sud Oltu, are niște moșioare în sud Oltu, anume Dorobanții i Belciugul și în sud Teleorman, anume Suhaia, și oamenii ce șăd pe dînsele, sfînta mănăstire n-are nici un folos de la dînșii. Ci mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale ca să clăcuiască zilele ce ai hotărît măriia ta au să dea banii dupe cum iaste luminată porunca măriei tale. Și ce va fi mila măriei tale.

Rugător de sănătatea măriei tale,
Serafim egumen de la mănăstire Clocociov ot sud Olt.

286

⟨București,⟩ 10 iulie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Vlașca să constrîngă pe locuitorii de pe moșia Podul Doamnei a schitului Babele să achite cîte un zlot pe an pentru clacă în două rate, iar pe căpitanul de acolo să nu-l îngăduie a vinde vin fără învoire.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Neculae voevoda i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi boiariului domniei méle Grigorașco Brătianu biv vătaf za aprozi, ispravnic și judecători sud Vlașca

Îți facem domnia mea în știre că aici ne spusă sfinția sa părintele mitropolitul pentru oamenii dă la Podul Doamnei carei șăd pă moșiia schitului Babele care iaste închinată la sfînta mitropolie, cum că nu să supun hotărîrii ce s-au făcut ca să dea pentru clacă, de casnic pă an cîte un zlot.

Așijderea și pentru căpitanul de acolo dă la Podul Doamnei ne-au spus sfinția sa că pune vin dă vinde acolea fără voia și știrea părintelui mitropolit și a egumenașului dă la acel schit Babele.

Pentru care dă vréme ce să arată ei cu atîta nesupunere, iată că am trimis domnia mea pă acest copil din casă anume ... [1] ci dumneata să le poroncești ca să dea bani, adecă dă tot casnicul cîte un tult de sfeti Gheorghie trecut, iar dă nu vrea nici acum să dea bani, am dat volnicie copilului din casă înpreună cu oamenii dumitale să-i apuce să dea dă tot casnicul cîte un tult iar celaltul îl vor da la sfeti Dimitrie după hotărîre. Așijderea și pă căpitanul dă la Podul Doamnei, nicidecum să nu-i îngă-

[1] Loc alb.

…ești dumneata ca să vînză vin făr' dă voia sfinții sale părintelui și să-i tai cepul, iar dă nu să va supune, să ne face știre ca să-l pedepsim [1]. I i⟨s-pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iulie 10, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin voevoda, milostiu bojiiu gospodin.

Procit vel vist⟨ier⟩

Trecut la condică.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CDLXXXI, doc. 7.

Orig. rom., pecete aplicată.

287

10 iulie 1745

Un număr de locuitori din satul Geminile (Dîmbovița), rumîniți fără știrea lor de boierul Pană Negoescu și dăruiți împreună cu moșia la m-rea Sfîntul Gheorghe din București, dau jalbă domnitorului că au fost năpăstuiți și sînt asupriți de călugări, iar Constantin Mavrocordat aprobă anaforaua boierilor, care hotărăsc să rămînă moșia a mănăstirii și reclamanții — oameni liberi.

Prea înălțat și milostive doamne să fii măriia ta sănătos întru cinstit și luminat scaunul mării tale întru ani dălungați cu norocire.

Jeluesc doamne mi!ii mării tale ca unui domn și milostiv pentru ca să te milostivești măriia ta asupra noastră, noi săracii dă oameni dă aicia din sat din Geminile, care am fost năpstuiți, de ne-au ținut robi pe noi și moșeile noastre dumnealui Pană Neg⟨o⟩escul și noi dăm jalbă mării tale că așa știemu di la neamul nostru și de la părinții noștri că am fost năpăstuiți, iar n-am fostu robii. Numai noi, doamne, spunem mării tale cu dreptate că fiind dumnealui Pană Neg⟨o⟩escul boeriu mare, în zilele dumnealui cît au trăit ne-au fost bine că ne-am stăpînit moșiile noastre, că-i lucram dumnealui cît îi lucrau și alți megiași dă aici, iar acum ne găsim dați danie mănăstirii lui sfînt Gheorghe și călugării acum,

---

[1] La 11 iulie același an, egumenul Teofan, de la mănăstirea Mihai-Vodă, cere lui Constantin Mavrocordat „pentru oamenii ce șăd pe moșiia mănăstirii la Sabar, să fie luminata porunca mării tale, să ni să facă o luminată carte a mării tale pentru clacă, ca să ne clăcuiască zilele ce s-au hotărît într-un an de la măriia ta. Fiindcă sînt aproape, să ne aducă un car de fîn și un car de lemne, iar ceilaltă clacă să ne clăcuiască acolo, pe loc, la ce ne-ar trebui...“ Pe această cerere domnul poruncește: „Cinstit și credincios boierul domnii mele, Costandin Ciorane biv vel paharnic, ispravnic și judecător județului Ilhovului, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiia Dragomireștii, într-acel județ, a sfintei mănăstiri Mihai-Vodă, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12 după obiceiu, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei. Și aceștia, fiind aproape de mănăstire, să aibă a aduce de fieștecare om cîte un car de fîn și cîte un car de lemne și să va prinde în seamă la cele 12 zile, iar celelalte zile să le clăcuiască acolo. Și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie. Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii, sau cei ce va vrea egumenul să dea voe să vînză. Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui și a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre dumitale ispravnice al județului, să trimiți să aducă oameni de la acel sat și unora ca acelora să le faci certare, ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea“. (Ibidem. M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 23. Orig. rom.).

ne-au vîndut moșiile noastre, doamne, și zic ei că o să ne vînză turcilor. Ci ne rugăm, doamne, milii mării tale ca să avem dreptate. Ce va fi mila mării tale.

Noi robii mării tale,

† Stoica † Voicu † Florea † Vîlcul † Oprea † Stanciul ot satul Geminele sud Dîmbovița

⟨Anaforaua veliților boieri :⟩

Din porunca prea înălțatului nostru domn Io Costandin Nicolae voevod, au avut întrebăciune de față înaintea noastră, acești oameni de la Geminile ot sud Dîmbovița, anume Vîlcul i Oprea i Stanciul i Stoica i Voicul i Florea cu cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Sfîntul Gheorghie, chir Antim, zicînd ei că de la o vreme încoace îi trage egumenul ca să fie rumîni ai sfintei mănăstiri Sfîntul Gheorghie. Întrebîndu-se și egumenul cu ce temeiu și cu ce cărți îi trage la rumînie, au arătat o carte de danie a dumneaei jupănesii Saftii logofetesii Negoiascăi di la leat 7236 în care arată că au închinat această moșie Gemenile cu rumîni la sfînta mănăstire. La care ei tăgăduind că n-au fost rumîni nici mai' nainte vreme, ci numai moșiia au fost boeriască, s-au mai întrebat egumenul, mai are alte dovezi? și au răspuns că alte dovezi nu mai are.

Pentru care noi așa am ales cu dreptate ca să fie slobozi de rumînie de către igumenul de la sfîntul Gheorghie, însă ei singuri, iar nu și moșiia. Și de acum înainte nici un fel de supărare de rumînie să n-aibă, iar igumenul de va găsi alte drese, afară din cartea de danie, cu care să-i poată bine dovedi că sînt rumîni adevărați, atunci va ieși cu dînșii de față la divan și cum să va hotărî den divan, așa va rămînea. Și moșiia să și-o stăpînească egumenul cu pace, dovedindu-se că iaste a mănăstirii, iar ei de rumînie să fie în pace pîn' își va aduce egumenul dovezi. Aceasta scriem.

Iulie 10, leat 7253 ⟨1745⟩

Iordache Crețulescu vel dvornic, N. Roset vel logofăt, B. Văcărescu vel logofăt, Costandin Dudescu biv vel logofăt.

Trecut în condică

⟨Întărire domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voevod bojiu milostiiu gospodar.

După hotărîrea ce au făcut dumnealor veliții boieri, așa să se urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iulie 11, 7253 ⟨1745⟩

Arh. St. Buc., Ms. 1235, f. 389—389 v
Copie modernă

288

⟨București,⟩ 26 octombrie 1745

Așezămîntul domnesc, privitor la avantajele acordate locuitorilor înstrăinați, care ar voi să vină în țară, specificîndu-se obligațiile către domnie și către stăpînii de moșii, unde se vor așeza.

Cu această a noastră obștească carte înștiințăm și adeverăm tuturor oamenilor celor înstriinați printr-alte părți, că măriia sa prea înălțatul

domnul nostru Io Constandin Nicolae voevod, după porunca și hatișeriful prea puternicului înpărat și mai vîrtos că dintiași dată pentru cei înstriinați avînd rîvnă ca să-i tragă și să-i adune pre toți spre lăcuință în țară, chematu-ne-au ca să socotim în ce chip și cu ce mijloc să va putea ca să tragă înstriinații să vie în pămîntul țării să să așéze la lăcuință. Și sfătuindu-ne am socotit și au hotărît măriia sa ca cine va veni în țară, să să așaze or la ce loc le va plăcea, să fie în pace și în odihnă șase luni, să nu dea nimărui nici un ban, iar de la înplinirea a șase luni, să dea pe an de om cîte taleri cinci, iar mai mult nici o para.

Și acești taleri 5 ori în ce feli vor pofti a-i da, așa să-i dea, adecă au de patru ori într-un an cu patru ciferturi, cîte cincizeci de parale de nume la un cifert, au cu doao ciferturi cîte 100 de parale la un cifert: la s⟨fe⟩tii Gheorghie un cifert și la s⟨fe⟩tii Dimitrie alt cifert, din doao feliuri cum vor pofti și cum le va plăcea așa să dea. Și oricîți vor veni de mulți, printr-alte sate amestecați și cu oamenii de țară să nu între, ci să-și aleagă loc de așăzare unde le va plăcea ca să să așéze deosebi.

Și carii cum vor veni și cîți vor veni după alégerea locului, îndată și numaidecît să vie drept aici la măriia sa vodă cu dovadă bună ca acéia, că sînt cu adevărat de cei de acum veniți din striinătate și să-și ia fieștecarele pecetluit roșu de ruptoare de la vistierie ca să să știe că sînt ruptași, oameni veniți din striinătate. Și să nu aibă cu dînșii a face pîrcălabii satelor de țară, nici nimeni alții, nici să fie în rînduiala celorlalți țărani, ci să-și dea însuși ei a lor ruptoare cu orînduiala ce mai sus arată.

Acest așăzămînt să fie ales numai pentru cei ce să află în străinătate, iar nu pentru alții carii umblă cu meșteșuguri, înșălînd și o parte și alta sau pentru alții ce umblă cu înșelăciuni sculîndu-se de la un județ și mergînd la altul să facă că sînt striini, că pentru unii ca aceia dovedindu-se măcar pînă la un an că au umblat cu acel feliu de vicleșuguri, s-au hotărît să plătească dajdia anului trecut îndoit.

Auzind dar și înțelegînd acest hotărît așezămînt, cei înstriinați carii după unde să vor fi aflînd pentru binele și folosul lor, fără de nici o îndoire și fără de nici o sfiială să vie cîți ar vrea de mulți să să așéze în țară, însă acum cît s-ar putea mai timpuriu să vie ca să-și facă și lăcașuri pe unde să vor așăza și ca să aibă odihnă în 6 luni. Iar de la acel soroc înainte vor începe a-și da ruptoarea lor, de om cîte taleri 5 pe an.

Așijderea și cei ce vor veni mai tîrziu, și aceia tot șase luni să aibă odihnă și pace. Iar de la înplinirea a șase luni își vor da ruptoarea după orînduiala ce scrie mai sus, numai fieștecarii îndată să vie aici la domnie ca să li să dea peceți roșii de ruptoare; că, carele nu va veni aică și să va găsi pe urmă fără de pecetluit roșu, i să va da pecéte țărănească.

Iar pentru lucrul stăpînului celui cu moșiia, altă supărare mai mult să nu aibă, fără cît au șase zile într-un an să-i clăcuiască, au șasezeci de bani de nume într-un an să-i dea pentru clacă și să-și dea și dijma pămîntului după obicéiu, iar altceva nu.

Acéstea le adeverim și le încredințăm cum vă vor fi toate păzite și nestrămutate, încredințînd cartea aceasta cu iscăliturile noastre.

Octom⟨vrie⟩ 26, leat 7254 ⟨1745⟩

Neofit ⟨al⟩ Ungr⟨ovlahiei⟩, I⟨or⟩d⟨ache⟩ Cr⟨ețulescu⟩ vel dvornic, N⟨icolae⟩ Roset logofăt, G⟨rigor⟩ie Grece⟨anu⟩ vel ban, Ant⟨onie⟩ vist⟨ier⟩, Bar⟨bu⟩ Văcărescu vel logofăt, Cost⟨andin⟩ Dud⟨escu⟩ biv vel logofăt, C. Năsturel biv vel vistier, C⟨onstantin⟩ Brînco⟨veanu⟩ vel clucer, A⟨nto⟩n biv vel clucer, Gavriil biv vel postelnic, Mi⟨hai⟩ Băr⟨bătescu⟩ biv vel paharnic, Radu Cr⟨ețulescu⟩ vel stolnic, Pîrvul Cant⟨acuzino⟩ biv vel stolnic, A⟨ntioh⟩ Caragea biv vel comis, Șt⟨efan⟩ Văcărescu vel sărdar, Mi⟨hai⟩ Fl⟨ores⟩c⟨u⟩ biv vel sărdar, Costandin vel pitar, Șt⟨efan⟩ Breaz⟨u⟩ vel vornic.

⟨Întărire domnească :⟩

Io Costandin voevod i gospodar zemli Vlahischiia.

După alégerea ce am găsit a fi cu cale precum cu cinstiții și credincioșii boiarii domniei méle am socotit pentru cei înstreinați carii ar veni de acum să să așaze în țară, am hotărît domniia mea precum mai jos arată : adecă șase luni să aibă pace și odihnă și de la soroc înainte să dea într-un an de nume cîte taleri cinci, iar mai mult nu.

Și pentru lucrul stăpînului celui cu moșiia, au șase zile într-un an să clăcuiască, au șasezeci de bani de nume într-un an să-i dea pentru clacă, și să-și dea și dijma pămîntului după obicéiu.

⟨Pe verso :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahischiia.

† Cerșînd părintele igumenul chir Ilarion de la mănăstirea Arnota la moșiia Vel Măceș ot sud Dolj, carte de céle tipărite ca să-și aducă oameni de cei de demult înstreinați, după orînduiala ce s-au făcut acum pentru cei înstreinați, să aibă voe să aducă cît de mulți, numai pre carii cînd i-ar aduce să-i așaze la moșiia sfintei mănăstiri ce mai sus s-au numit, îndată să-i ducă la ispravnicul județului să le dea răvășalile dumnealui și să le scrie numele și chipurile pe foae și după acéia numai decît să-i trimiță aici la visterie cu foaia ispravnicului iscălită ca să li să dea pecetluituri de ruptoare și toate céle ce să cuprindu în carte să să păzască neclintit și nestrămutat. Aceasta poruncim.

Fevruarie 4 dni 7254 ⟨1746⟩

Și după hrisovul domniei méle ce s-au făcut pentru cei ce vor fi rumîni să fie ertați și de vor eși la divan, unii ca aceia să i se dea carte de ertăciune să fie ertați ei și tot neamul lor.

Io Costandin Nicolaev voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. VI, doc. 11
Orig. rom., tipărit, pecete aplicată.

289

⟨București,⟩ 10 ianuarie 1746

Anaforaua veliților boieri din Țara Romînească, întărită de Constantin Mavrocordat, referitoare la dreptul mănăstirii Arnota de a stăpîni moșia Bogdănești, după eliberarea foștilor rumîni, care s-au răscumpărat numai cu „capetele lor"

De vréme ce oamenii din satul Bogdăneștii du pă apa Bistriții ot sud Vîlcea, carii ⟨fiind⟩ [1] rumîni de la strămoșii lor, ai sfintei mănăstiri Arnotei, dați danie de răposatul Matei vodă Basarab cu hrisov ⟨de la⟩ [1] leat 7145, au venit la prea înălțatul nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod în divan, de și-au luat voe ⟨de⟩ [1] s-au răscumpărat, fiind și cu voia egumenului și a tot soborul sfintei mănăstiri, însă numai cu capitile lor răscumpăr⟨îndu-se⟩ [1] iar nu și moșiia Bogdăneștii, pentru că toată moșiia cîtă o au avut-o ei, au rămas iarăși supt stăpînirea mănăstirii. Ci dar ca ⟨nu cumv⟩a vreodinioară să să scoale cinevași dintr-acești rumîni să zică cum că, cînd s-au răscumpărat ei și-au ⟨răscmpărat și moșiia⟩ [1], ci dar am dat cartea noastră la mîna sfinții sale părintelui [1] egumenului chir Ilarion și a tot să⟨borul sfintei mănăstiri, ca să⟩ [1] aibă a⟨ținea și a stăpîni moșia⟩ [1] Bogdă⟨neștii cu bună pace de către oamenii ce au fost rumîni mănăstirii⟩ [1], după cum au stăpînit și pînă acum, pentru că numai pe ei, capetile lor ⟨s-au răscumpărat....

Iar⟩ [1] unii ce să trag din neamul preoțesc, mai'nainte vréme au fost rumîni, dar pr⟨eoțindu-să părinții lor... [1]⟩ și viind și ei la divan dinpreună cu cei ce s-au răscumpărat, aceștia din ⟨neamul preoțesc carii sînt, să⟩ [1] nu mai fie rumîni, pentru că cel ce să preoțește nu să poate să mai fie robu, nici acela nici cei ce să vor tra⟨ge dintr-în⟩sul, iar moșiia au rămas tot a mănăstirii și cîtă parte au avut ei. Ci dar, atît să stăpînească mănăstirea moșiia celor ce s-au răs⟨cumpăr⟩at, cît și a celor ce să trag din neamul preoțesc, după cum au stăpînit și mai 'nainte vréme.

Ghen⟨arie⟩ 10 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

I⟨or⟩d⟨ache⟩ Cr⟨ețulescul⟩ vel dvornic, Grigorie Grece⟨anu⟩ vel ban, Antonie vel vist⟨ier⟩, Barb⟨ul⟩ Văc⟨ărescu⟩ vel logofăt, Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ Dud⟨escu⟩ biv vel logofăt, Costand⟨in⟩ Brînc⟨oveanu⟩ vel clucer, Mihai Bărbătescu biv vel paharnic, Ștefan Văcă⟨rescu⟩ vel comis.

Costandin vtori logofăt procit

Sc⟨ris în cond⟨ică⟩ de Radu... [1]

⟨Întărirea domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahiscoe.

Acest așăzămînt ce s-au făcut în divan înaintea domnii méle, l-am întărit cu pecétea și cu iscălitura domnii méle, ca de acum înainte mănăstirea Arnota să aibă a stăpîni moșiia Bogdăneștii cu bună pace, de către oamenii ce au fost rumîni ai mănăstirii, carii sînt numiți cu copiii lor în

[1] Doc. rupt, reconstituit după copia de la Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 139.

zapisul ce l-au dat egumenul la mîna lor de răscumpărare, după cum mai jos arată. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ [1] 2 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolae voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 10.
Orig. rom.

290

⟨Bucureşti,⟩ 12 ianuarie 1746

Divanul Țării Romînești judecă neînțelegerea dintre mănăstirea Bistrița și rumînii din satele Vaideei și Cîndoi, hotărînd răscumpărarea lor cu bani din visterie, fapt încuviințat de Constantin Mavrocordat

† În divan înaintea mării sale prea înălțatului nostru domn Io Costandin Nicolae voievod, fiind și noi cu toți de față, făcut-au pîră rumînii den satul Vaideei i den Cîndoi, anume: Radu sin Gheorghe i Ion sin Mărian i Pătru sin Avraam i Ion sin Chiric i sin ego Radul i Radul sin Tănase i Dan brat ego i Iscul brat ego i Tudor sin Cheser, asupra egumenului de la sfînta mănăstire Bistrița, chir Antonie, zicînd cum că nefiind ei rumîni ai mănăstirii Bistriții, s-au pomenit de cîtăva vreme încoace năpăstuiți de rumînie.

S-au întrebat și egumenul de sînt rumîni ai mănăstirii, să-i dovedească cu ce-i stăpînește și au scos un hrisov al mării sale răposatului Matei vodă de la leat 7146 întru care scriia cum că au fost cumpărat măriia sa satul Vaideei i Cîndoi cu toți rumînii și l-au dat danie cu acest hrisov la mănăstirea Bistrița de sînt acum ani ... [2], scoțînd și alte hrisoave ale altor mulți răposați domni cu carele întăria acea danie a răposatului Matei voevod.

Și așa citindu-se toate pe rînd, s-au dovedit că-s rumîni ai mănăstirii, la care și den multa ispitire ce s-au făcut în divan, nemaiputînd tăgădui mai sus numiții rumîni, însuși ei au mărturisit cum că și moșii lor și părinții lor au fost rumîni mănăstirii și și ei sînt.

Deci din divan așa se hotărîse: dupe cum i-au stăpînit mănăstirea pîn' acum, așa să-i stăpînească și de acum înainte. Numai egumenul au căzut cu rugăciune la măriia sa vodă zicînd că de acești rumîni mănăstirea nu are nici un folos, ci numai să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere, și cu banii ce va lua de la dînșii să va cumpăra alt lucru statornic de la care va avea mănăstirea mai mare folos.

Dar fiindcă în hrisovul al acelui răposat domn Matei vodă scriia mare blestem asupra celui ce va strica această milă (și celelalte hrisoave cu carele întăriia acel hrisov), măriia sa vodă temîndu-să de acel blestem au întrebat întîi pă prea sfințitul părintele mitropolitul țării, chir Neofit, i pe amîndoi episcopii și pe toți egumenii cîți s-au aflat la sfînta blagoiavlenie, aicia strînși i pe noi pe toți, cade-se să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere? Și așa cu toții am răspunsu cum că de vreme ce sfînta mănăstire nu să folosește nimica de dînșii și de vreme ce sînt dați de un domnu

[1] În copia de la Acad. R.P.R. e indicată greşit ziua de 1. În original este loc alb.
[2] Loc alb.

danie, pentru ca să nu să strice nici pomenirea a acelui răposat domnu şi ca să nu rămîie nici mănăstirea păgubaşă, să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere.

Numai, văzîndu-i noi că sînt oameni săraci şi de nu vor putea ei să dea bani, zăbovindu-să lucrul, vor rămînea iarăşi robi mănăstirii, ne-am rugat la măriia sa vodă ca să dea bani din visterie, fiind şi ei dajnici visteriei şi măria sa dupe rugăciunea noastră îndată au priimit. Şi întrebînd pe egumen ce cere pe dînşii, el au răspunsu taleri ...[1] şi măriia sa au poruncit de au aduś aceşti bani, taleri 200, din visterie şi i-au dat în mîna dumnealui Costandin Brîncoveanu, vel clucer, ca să stea la dumnealui, fiind ctitor mănăstirii, pînă cînd va găsi ori vie, ori moşie, ori altcevaşi lucru statornic ca să cumpere mănăstirii.

Ci dar, de acum înainte mai sus numiţii rumîni să fie oameni slobozi şi nesupăraţi de rumînie, ei şi copiii lor şi tot neamul lor cît se va trage dintr-înşii. Însă răscumpăratu-s-au numai ei, iar nu şi moşiile Vaideei i Cîndoi, pentru că moşiile au rămas iarăşi supt stăpînirea mănăstirii. Aceasta scriem.

Ghen⟨arie⟩ 12 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Neofit al Ungrovlahiei, Climent episcop Rîmnic⟨ului⟩, Methodie episcop Buz⟨ăului⟩, Gavriil arhimandrit igumen Tismenii, Luca igumen ot Deal, Nicodim igumen Dolgopol, Dionisie arhimandritul igumen Hurez⟨ului⟩, Rafail igumen ot Sneag⟨ov⟩, Iosif igumen Gov⟨orii⟩, Ilarion igumen Arnotei.

I⟨or⟩d⟨ache⟩ Cr⟨eţulescu⟩ vel dvornic, Gr⟨igorie⟩ Greceanu vel ban, Anton Caliarh vel vist⟨ier⟩, Barbul Văcăr⟨escu⟩ vel logofăt, Costandin Dud⟨escul⟩ biv vel logofăt, Costandin Năsturel biv vel vist⟨ier⟩, Costandin Brînc⟨oveanul⟩ vel clucer, Dum⟨itrache⟩ vel paharnic, Şerban C⟨îndescu⟩ biv vel paharnic, R⟨a⟩d⟨u⟩ Cr⟨eţulescu⟩ vel stolnic, Toma G⟨uliano⟩ biv vel stolnic, Şt⟨efan⟩ Văcă⟨rescul⟩ vel sărdar, Costandin F⟨undăţeanu⟩ vel pitar.

Costandin Cîndescul vtori logofăt procit

⟨Întărirea domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voievod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahiscoe.

† Această judecată ce s-au făcut în divan înaintea domniei mele o am întărit cu pecetea şi cu iscălitura domniei mele ca de acum înainte mănăstirea Bistriţa să aibă a stăpîni moşia Vaideei i Cîndoi cu bună pace, iar rumînii ce sînt numiţi într-această carte, care sînt puşi cu toţi copiii lor şi în zapisul egumenului ce l-au dat la mîna lor, să fie oameni slobozi şi nesupăraţi de rumînie, ei şi copiii lor, pentru că i-am răscumpărat domniia mea cu bani den visterie, dupe cum arată. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 12 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolaev voievoda, milostiu bojiu gospodin

Io Costandin voievoda ⟨m. p.⟩

Scris şi trecută la condică de Gheorghe logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. VIII, doc. 39.

Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb

291

⟨Bucureşti,⟩ 1 martie 1746

Domnul şi boierii Ţării Romîneşti dau hrisov pentru eliberarea rumînilor care s-au înstrăinat din cauza asupririlor, dacă s-ar înapoia în satele lor.

Vrîndu măria sa prea luminatul şi prea înălţatul nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod ca să tragă şi să adune pe toţi fiii patriei cei risipiţi din pămîntul lor, dupe cum iaste datoria stăpînească, şi dupe hatişăriful prea putérnicii înpărăţii, ce cu multă milă au arătat şi au poruncit, că-i iaste voia, pohta, şi porunca să să adune cei înstreinaţi, sfat de obşte cu noi făcîndu măria sa cu toată boerimea, s-au aflat cu cale ca nartul dăjdii cel obicinuit ce iaste asupra ţăranilor, la aceşti înstreinaţi să se micşoréze, şi întăi după ce vor veni în ţară, pentru ca să-şi poată face sălaşu, şi céle pentru chivernéseala vieţii, să aibă odihnă şi să fie fără de dajde şase luni, iar dupe aceasta nartul dăjdiilor să să ştie pe an de om cîte talere cinci la patru ciferturi, iar mai mult nu.

Şi ori pă ce moşie să vor aşăza, să fie neopriţi; numai stăpînului celui cu moşiia să-i lucréze pe an cîte şase zile, şi dijmă den toate semănăturile lor să dea, după cum pe largu dovedéşte în cărţile céle dintăi ce s-au tipărit. Iar dupe aceasta socotindu măriia sa prea înălţatul nostru domnu pentru vre unii den pămînténii ţărani aceşti înstreinaţi care vor fi rumîni au la mănăstiri, au la boiari, ca nu cumva jugul robiei aceştia să-i zăticnească a nu veni la patria lor, şi despre altă parte încredinţîndu-se ei chemării mării sale, şi viindu, în loc de a-şi cîştiga răpaos şi odihnă, să cază iarăşi de iznoavă suptu jugul robiei, temîndu-se măria sa ca să nu cază păcatul acela asupra mării sale, de vréme ce pentru aceasta la cărţile céle dentăi nimic nu s-au pomenit, de iznoavă sfat au făcut măria sa cu noi cu toţi, fiindu de faţă la divan şi preasfinţitul mitropolitul ţărăi noastre chir Neofit şi sfinţia sa părintele episcopul Rîmnecului, chir Climentu, ne-au întrebat măria sa: care din doaă ni să pare a fi mai cu cale: a să zăticni unii ca aceştia să nu vie la patria lor, au viindu să fie suptu jugul rumîniei ca şi mai înainte, căci că măria sa va să dea aceasta întru înştiinţare acelora, să nu rămîe măria sa suptu păcatul acela. Pentru care au răspunsu sfinţia sa părintele mitropolitul, cum că viind prin chemarea măriei sale, şi de vor rămînea să fie iarăşi rumîni, va avea măria sa mare păcat şi încă păcat de moarte şi în ceialaltă viaţă să va osîndi sufletul măriei sale, fiindu că măria sa să face pricină robiei lor. Ci dar pentru ca să nu rămîe aceştia înstreinaţi de patria lor, şi ca nici măria sa prea înălţatul nostru domnu să nu cîştige acel păcat şi osîndă, de vor rămînea iarăşi suptu rumînie, întîi sfinţia sa părintele mitropolitul au răspunsu cu mare glas, că cu cale iaste acei rumîni care vor fi înstreinaţi de pămîntul acesta, ori ai cui ar fi, vrîndu să vie la pămîntul lor, să fie slobozi de rumînie, şi să nu să mai numească rumîni. Aşăjderea şi sfinţia sa părintele episcopul Rîmnecului şi noi toată obştea boiarilor, iarăşi asémenea fieştecare deosebi, am zis părérea noastră şi am dat sfat: ca veri care den rumîni ori mănăstireşti ori boereşti vor fi fost înstreinaţi den pămîntul acesta, aceia vrînd să se întoarcă la pămîntul patriei lor să se aşeze unde le va fi voia, şi de rumînie să fie slobozi şi ertaţi, ne mai avîndu nici o supărare de către stăpînii lor, şi încă să aibă a veni cine va

vrea la divan, ca să-şi ia den divan carte osebită de slobozenia sa pe acest aşăzămîntu. Care hotărîre fiindu-ne tuturor de obşte bine plăcută, s-au dat înscris printr-acestu hrisov ce s-au iscălit de către sfinţia sa părintele mitropolitul i sfinţia sa părintele episcopul Rîmnicului i egumenii şi de către noi toţi boiarii ţărăi rugîndu-ne mării sale prea înălţatului nostru domnu de l-au întărit şi măria sa cu a mariei sale domnească iscălitură şi pecéte ca să fie nestrămutat. Şi s-au scos după acesta, isvoade asémenea tipărite şi întărite cu pecétea domnească de s-au trimis în toată ţara.

Martie 1 dni, leat 7254 ‹1746›

Neofit al Ungrovlahiei. Ἁγιοργίτης Ἀνθίμος.
Ghenadie arhimandrit igumen Cozian Ῥαδουληότης Ἰωσήφ.
Μιχαλιότης Θεοφάνης. Gherasim igumen Căldăruşani

Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος. Grigorie egumen Cotroceni. Ἡγούμενος Σαραντάρίου Ἄνθιμος. Ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δανίηλ. Ὁ τοῦ ἁγίου Σάββα ἡγούμενος Γαβριήλ. Ἡγούμενος τοῦ Σταυροπόλεως Παρθένιος. Ilarion igumen ot Toţi Sfinţii. Καστζοράνος Παγγράθιος. N. Roset biv vel logofăt. Grigore Greceanu vel ban. Antonie vel vistier. Barbul Văcărescu vel logofăt. Costandin Dudescu biv vel logofăt. Costandin Brîncoveanu vel clucer. Fiera Brezoianu biv vel vistier. Gavrilaşco biv vel postelnic. Şerban Cîndescul biv vel paharnic. M. Băr‹bătescu› biv vel păharnic. Răducan vel stolnic. Ioan Roset. Toma Greceanu biv vel stolnic. Ştefan Văcărescu vel comis. Grigorie Topliceanu biv vel comis. Iordache Cantacuzino vel sărdar. Alexandru Duca biv vel sărdar. A.[1] biv vel sărdar. Ştefan vel medelnicer. Dimitrie Greceanu biv vel pitar. Costandin Florescu biv vel pitar. Costandin Cîndescu vel şătrar. Mihai Bărbătescu biv vel şătrar. Costandin Strîmbeanu biv vel şătrar. Pîrvu Cantacuzino vel clucer za arie. Mihai biv vel clucer za dorobanţi. P. Muruz biv vel cămăraş za ocnă. Radul Văcărescu vtori logofăt. Ia.[1] D. vtori vistier. Manolachi Cantacuzino vtori postelnic. Pană Filipescu vătaf za aprozi. Mihai Cantacuzino ceauş za aprozi. Sandul postelnic ‹?›.

‹Întărire domnească :›
Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Ungrovlahischiia.

Această hotărîre ce s-au făcut printr-această carte atît de către toată obştea bisericească cît şi de către toţi boiarii ţării, am întărit şi domnia mea cu pecétea şi cu iscălitura domnii méle ca să se păzească nestrămutat.

Martie 1 dni, leat 7254 ‹1746›

Io Costandin Nicolae voevoda milostiu bojiu gospodar
Io Costandin voevoda ‹m. p.›
Scris de Mihai logofăt şi trecut la condică

Arh. St. Buc., Suluri nr. 18. Orig. rom., pecete aplicată.

Publicat în *Magazin istoric pentru Dacia*, vol. II, p. 280—283 şi în *Anal. Acad. Rom., Mem. Secţ. Ist.*, seria III, t. XXIX (1947), p. 62—64.

[1] Semnături care nu au decît iniţiale.

292

⟨București,⟩ 15 martie 1746

Mitropolitul Țării Romînești, Neofit, eliberează pe rumînii mitropoliei de la Tîrgoviște și din București, cumpărînd în schimb pentru mitropolie, cu bani proprii, moșia Pătroaia, pe care a dat 3500 taleri.

Neofit cu mila lui dumnezeu arhiepiscop și mitropolit a toată Țara Romînească. De vréme ce răscumpărarea robilor iaste mai cinstită decît toate celelalte milostenii cîte să fac (dupe socoteala sfinților părinți), pentru aceasta și smerenia noastră iertăm și slobozim pe toți rumînii atît ai sfintei mitropolii de la Tîrgoviște, cît și aceștii de aicea din București, pre ei și pre feciorii lor, pre nepoții și strănepoții lor și alții cîți să vor mai trage dentr-înșii (însă numai capetile lor fără de moșii) ori de domni sau de boiari de vor fi închinați au de arhieriei de vor fi cumpărați, ca să fie pentru sufletele fericiților și pururea pomeniților ctitori ai acestor doaă sfinte mitropolii, și pentru cei ce au dat danii și vor da de acum înainte, și pentru sufletele pururea pomeniților arhieriei ce au fost mitropoliți și vor fi și de acum înainte pînă la sfîrșit.

Deci dar, pentru ca să nu zică cineva din cei dupe urma noastră arhieriei, pentru ce noi, lucruri care au închinat și au dat alții, le-am dăzlipit de la acéste mai sus zise mitropolii, și va îndrăzni ca iarăși să-i facă robi, pentru aceasta, știut să fie că am cumpărat cu banii noștri (iar nu den veniturile mitropolii) moșiia ce să chiamă Pătroaia cu bisérica de piatră cu case de piatră, cu pimniță de piatră și cu pogoane de vie, dreptu taleri 3500, care o am lăsat în locul acestor rumîni pe carei i-am slobozit, a cărora prețu nici pînă la taleri 1500 nu făcea. Pentru care rugăm și pe cei întru Hristos frații noștri arhierei care în urma noastră dupe vremi să vor întîmpla a fi mitropoliți, să ție și să păzească, iar să nu strice această facere de bine, că pe acela ce nu o va păzi, ci să va îndemna ca să o strice, îl lăsăm să dea seama înaintea înfricoșatului județ al domnului nostru Iisus Hristos.

De care am rugat și pe măria sa prea luminatul și prea înălțatul nostru domnu, Io Costandin Nicolae voevod, de au întărit și măria sa cartea aceasta cu a mării sale domnească pecéte și iscălitură.

Asémene rugăm și pe blagocestivii domni pe carii domnu dumnezeu dupe vremi îi va dărui cu domnia aceștii țări, ca oricînd s-ar îndrăzni vreunii den arhieriei ai țărăi aceștia, socotind să strice această facere de bine și să rumînească iarăși pe acești mai sus ziși, nicidecum să nu îngăduiască, ci încă să adeveréze și să întărească acéastă facere de bine pentru că va avea a da seama și măria sa la înfricoșatul acela județ și să va osîndi sufletul mării sale.

Dreptu acéia am întărit această carte cu iscălitura noastră și cu pecétea sfintei mitropolii puind mărturii pe toți cinstiții boiarii cei mari ai divanului, ca să fie nestrămutat.

Martie 15 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Neofit mitropolitul Ungrovlahiei; N. Roset biv vel logofăt, Grigorie Greceanu vel ban, mărturie, A. Caliarh vel vistier, Barbul Văcărescul vel logofăt, mărturie, Costandin Dudescul biv vel logofăt mărturie, Costandin Brînc⟨oveanu⟩ vel clucer, Fiera Brezoianu, biv vel vistier, Gavrilașco biv

vel portar, Șerban Cîndescul biv vel paharnic, M. Bărbătescu biv vel paharnic, Toma G⟨uliano⟩ biv vel stolnic, Șt⟨efan⟩ Văcă⟨rescul⟩ vel comis mărturie, Iordache Cantacuzino vel sărdar, A. biv vel sărdar.

⟨Întărirea domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voievod i gospodar zemli Ungrovlahischiia. Acestu așăzămîntu ce s-au făcut de sfinția sa prea sfințitu mitropolit al Ungrovlahiei, chir Neofit, pentru toți rumînii ce au avut sfînta mitropolie de la Tîrgoviște și de aici den București, iertîndu-i și slobozindu-i de rumînie pe toți, am întărit și domnia mea cu domneasca pecete și cu iscălitura domniei méle, ca să să păzească pururea nestrămutat.

Martie 15 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolae voievod, milostiiu bojiiu gospodar
Io Costandin voievoda ⟨m. p.⟩

Procit vel logofăt

Scris de Mihai logofăt și trecut la condică.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. LVII, doc. 122.
Orig. rom., două peceți aplicate.

293

⟨București,⟩ 10 aprilie 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii din raiaua Giurgiu, care au vii la Daia și nu vor să dea otaștina mănăstirii Cășcioare, să se prezinte în termen de zece zile la divan, iar în caz de refuz, egumenul să le ia viile pe seama mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului egumenului de la Cășcioare, anume Pangratie, care au dat jalbă aici la domniia mea pentru niște giurgiuvéni care au vii pă moșiia mănăstirii la Daia și nu vor ca să-și dea otaștina moșii, după cum iaste adetul. Pentru care am scris domniia mea la voivoda de la Giurgiov, ca să-i trimiță aici la domniia mea de acum pînă în 10 zile, să stea de față cu egumenul și să să așaze înaintea domniei mele pentru otaștină.

Iar de nu vor vrea ca să vie aici pînă la sorocul cel orînduitu, să fie volnic egumenul a le lua acéle vii ale loru pă séama mănăstirii, nemaiîngăduindu-i pă ei ca să le lucréze, de vréme ce numai vița iaste a lor, iar pămîntul iaste al mănăstirii.

Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domniei mele. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

⟨Adaos în josul documentului :⟩

Pentru care poruncim domniia mea și ție căpitane den Odivoia, să nu îngăduiești nicidecum pe aceia den orînduitul soroc a-și mai lucra viile, ci să rămîie pe seama mănăstirii pe cum s-a hotărît.

Io Costandin Nicolae voievoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Trecută la condică

Arh. St. Buc., M-rea Cășcioarele, pach. II, doc. 6.
Orig. rom., pecete aplicată.

294

14 aprilie 1746

Anaforaua boierilor către domn, privitoare la cererea lui Iane Purcariul și fratelui său Neagu de a li se arăta cu ce drept sînt stăpîniți de mănăstirea Valea (Muscel), și dovedindu-se că sînt rumîni să li se permită răscumpărarea.

Anafora

† Iane Purcariul i brat ego Neagul din Hortești sud Mușcel, cer la părintele egumen de la mănăstirea din Valea, chir Damaschin, ca să le arate cu ce-i stăpînéște supt nume de rumînie și dovedindu-să că sînt rumîni să să răscumpere.

Părintele egumen răspunde că pe aceștea îi stăpînéște mănăstirea de sînt ani 78, avîndu-i cumpărați și arată un zapis cu leat 7176 al Ducului iuzbașa cu care au vîndut partea lui de moșie din Mihăești, délnițe 8 și cu 9 rumîni, la aga Tudoran, drept ughi 130, între carii rumîni se găséște și Mihăilă, tatăl lui Iane al Neagului.

Mai arată și un hrisov al răposatului Radului vodă Leon, tot de la acest văleat, numai în urma zapisului cu luni 11, cu care a volnicit pă sfînta mănăstire de au întorsu banii agăi Tudoran, ughi 140, pe această moșie și pe rumîni, mai căzîndu-i-să a cumpăra mănăstirea avînd și altă moșie alăturea și fiindu-i rumîni, și egumenul priméște să s⟨e⟩ răscumpere.

S-au dovedit că sînt rumîni mănăstirii și din scrisori și din însăși spusa lor că i-au stăpînit mănăstirea de atîta sumă de ani.

Hotărîrea rămîne să se facă de la luminat divanul mării tale. Aceasta scriem.

Ap⟨rilie⟩ 14 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

N. Roset biv vel logofăt; Iordache vel stolnic; Ἀλέξανδρος Δούκας πρώην μέγας σερδάρης ⟨Alexandru Duca fost mare serdar⟩ M. Bărbătescu biv vel șătrar; I. biv vel cluciar za arie.

Scris de Dumitru și trecut la condică.

Procit Co⟨stan⟩din Lupoian

Arh. St. Buc., M-rea Valea, pach. III, doc. 33.
Orig. rom.

295

⟨București,⟩ 6 mai 1746

Cererea vel clucerului Constantin Brîncoveanu către domn pentru a constrînge locuitorii de pe moșia sa Găgeni să-i presteze claca și celelalte obligații și hotărîrea veliților boieri ca ispravnicul de Saac să-i oblige la 12 zile pe an, la dijmă și la plata taxei pentru vinul vîndut, întărită de rezoluția lui Constantin Mavrocordat.

Prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulți și fericiți ani.

† Inștiințez pe măriia ta pentru oamenii care sînt șăzători pe moșia mea la căpitănia de la Găgeni ot sud Saac, că nu vor nicidecum ca să-mi clăcuiască măcar o zi din cele 12 zile ce s-au hotărît, nici nu vor să-și dea dijma după obiceiu și an au vîndut făr' de voea mea vreo treizeci de buți de vin și estimpu 20, iar vinurile mele stau în pimniță.

Ci mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte la dumnealui ispravnicul județului, ca să-i facă să-mi clăcuiască cele 12 zile și să-și dea și dijma din toate bucatele, dupe cum s-au făcut tuturora, cîți au moșii. Că ei de voia lor nu vor, măriia ta, că stau cu înpotrivire zicînd că ei sînt slojitori și nici vin sau rachiu să nu-i îngăduiască de acum înainte să mai vînză. Și cîte buți vor fi vîndut an și estimpu, dumnealui ispravnicul să-i apuce să-mi înplinească adetul de bute. De aceasta mă rog mării tale, și fii măriia ta sănătos.

Mai 6 dni, 7254 ⟨1746⟩

Plecată sluga măriei tale,
Costandin Brîncoveanu vel clucer

⟨Anaforaoa boierilor :⟩

† De vreme ce dumnealui Costandin Brîncoveanu vel clucer au înștiințat pe măriia sa vodă pentru oamenii du pe moșia dumisale Găgeni ot sud Saac, cum că nu vor ca să clăcuiască, nici nu vor ca să-și dea dijma dupe obicei, noi așa am socotit ca dumnealui ispravnicul județului să-i facă fără de voia lor ca să clăcuiască cele 12 zile care s-au hotărît și să-și dea și dijma din toate bucatele după obicei ; iar pentru clacă de va priimi dumnealui vel clucer ca să ia bani, să aibă a lua de omu casnic cîte un zlot, iar de nu va vrea ca să ia bani, să aibă a clăcui zilele ce s-au zis mai sus. Și de vreme ce făr' de voia dumisale au vîndut ei an și estimpu vin pe moșie, după cum arată într-acest răvaș, dumnealui ispravnicul să-i apuce pe aceia ce vor fi vîndut ca să înplinească chireia de bute cîte taleri 1 și de acum înainte să nu-i mai îngăduiască a vinde vin sau rachiu pe moșie, făr' decît vinurile și rachiu dumnealui vel clucer să s⟨e⟩ vînză. Aceasta scriem.

Mai 8 dni, 7254 ⟨1746⟩

Vel logofăt ; vel spătar ; vel comis.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolae voevod bojiiu milostiiu gospodar.

† Dum⟨neata⟩...[1] isprav⟨nice⟩ ot sud...[1] după cum au găsit cu cale dumnealor veliții boieri, așa să urmezi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 8 dni, 7254 ⟨1746⟩

Procit vtori logofăt

Trecut de Gheorghe logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

296

⟨M-rea Hurez,⟩ 9 mai 1746[2]

Popa Ion, Ionașcu pîrcălab și alți „moșneni" de la Hurez, reclamă domnitorului că egumenul mănăstirii caută să-i gonească de pe moșie, luîndu-le vitele pentru treburile lui și-i pune la clacă peste zilele hotărîte.

Luminate și prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos!

† Jăluim doamne, milii mării tale, pentru că noi șădem pe moșiia mănăstirii Hurezul, la Hurezi, de la moși de la strămoșii noștri pînă acum. Și avem, măriia ta, livezi de pomi făcute de părinții noștri și de noi cu multă strădanie și livezi de fîn curate din pădure și acum avem mare supărare de egumenul acesta, căutînd să ne scoață și să ne gonească după moșie și să ne ia livezile de pomi și de fîn și ne ia boi și cai de-i pune la ce-i trebue și pe noi ne pune dă-i clăcuim mai mult dicîtu iaste porunca mării tale.

Ci cădem la mila mării tale ca să te milostivești măriia ta asupra noastră, să ni să facă o luminată carte a mării tale la dum⟨nealui⟩ isprav⟨nicul⟩ județului al Vîlcii ca să ne apere de cătră egumen să nu ne scoață din casele noastre, nici din livezile de pomi și de fînu, ce le avem de la moșii noștri, și pentru clacă, să-i clăcuim după cum iaste porunca mării tale iar nu mai mult, și la vréme, iar nu făr dă vréme, și dijma din toate bucatele și din fînu să-i dăm din zéce una, după obicéiu. De aceasta ne jăluim mării tale.

Robii mării tale,
popa Ion i Ionașco pîrc⟨ălab⟩ i alți moșnéni de la Urezi sud Vîlcea.

⟨Anaforaoa boierilor :⟩

† După jalba ce au dat acest popă Ion și Ionașco pîr⟨călab⟩ i alți moșneni de la Hurezi pentru egumenul de la mănăstirea Hurezi, cum că-i scoate den casile lor și den livezile de pomi i de fîn și-i supără pentru

[1] Loc alb.
[2] Data rezoluției.

clacă mai mult decît iaste hotărîrea, am socotit ca dum⟨nealui⟩ isprav⟨nicul⟩ județului să cerceteze și de va fi după cum să jăluescu ei, să-i apere de către egumen. Iar de va fi lucrul într-alt chip, dum⟨nealui⟩ ispravnicul să-i judece hotărînd prin carte de judecată. Iar de nu să vor odihni vreo parte pe judecata isprav⟨nicului⟩, dum⟨nealui⟩ le va pune soroc ca să vie la divan amîndoaă părțile și de la divan, care parte va rămîne de judecată, va plăti toată cheltuiala ceilalte părți. Aceasta scriem.

Mai 9 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Costandin biv vel logofăt ; vel comis

⟨Rezoluția domnească :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiu milostiu gospodar zemle Vlahscoi.

† Dumneata Manule vel cămăraș za ocne, ispravnicul Vîlcii, după cum au găsit dumnealor veliții boiari cu cale, așa să urmezi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 9 dni, 7254 ⟨1746⟩

Procit vtori logofăt

Trecut de Costandin logofăt Mănescu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 65.
Orig. rom., pecete aplicată.

297

⟨București,⟩ 9 mai 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește hotărîrea veliților boieri de a se porunci ispravnicului de Mușcel să întocmească tabel de rumînii mănăstirii Argeș, care urmează să se răscumpere cu prețul de zece taleri.

† De vreme ce rumînii mănăstirii Argeșul s-au hotărît ca cîți vor fi de vîrstă, adecă vor fi supt dajdii, să s⟨e⟩ răscumpere cu preț de taleri 10, am socotit ca să meargă omul mănăstirii la dumnealui ispravnic ot sud Mușcel, și dumnealui ispravnic să trimiță să aducă pe toți și cîți vor fi dă vîrstă, adică de peceți, or casnic, or ⟨h⟩oltei, să-i scrie pe toți în foae anume. Așijderea și cei ce nu vor fi de vîrstă, iarăși osebit să-i scrie și iscălindu acea foae, numaidecît să o trimiță aicea ca să s⟨e⟩ săvîrșească hotărîrea. Aceasta scriem.

Mai 9 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Costandin biv vel logofăt

⟨Rezoluția domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu i gospodar zemli Vlahscoe.

După cum au găsit dumnealor veliții boieri cu cale, dumnealui ispravnic al județului, așa să urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 9 dni, 7254 ⟨1746⟩

Trecut la condică

Procit vtori logofăt

Parale 3

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. LXIX-ter, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

298

〈Bucureşti,〉 16 mai 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte hotărîrea divanului referitoare la locuitorii de pe moşia Ageşti a lui Iordache clucerul, care sînt obligaţi a da dijma după obicei şi să presteze 12 zile de clacă, sau să o răscumpere în bani, dacă stăpînul e de acord, cu cîte un zlot pe an.

Prea luminate și prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos în mulți ani cu fericire.

† Jăluescu mării tale că avînd o moșie în sud Vlașca ce să cheamă Ageștii, la cîrciuma baciului, unde s-au făcut căpităniia acum, slujitorii de acolo nu vor să clăcuiască după hotărîrea mării tale 〈și〉 căpitanul au pus vin de vinde făr' de voia mea. Ci cum va fi mila mării tale.

Robul mării tale,
Iordache cluciariul.

† De vreme ce dumnealui Iordache biv vel clucer za arie au jăluit printr-acest răvaș pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiia dumnealui anume Ageștii la cîrciuma baciului în sud Vlașca, cum că nu are nici un folos de dînșii, deci noi așa am socotit ca să-i clăcuiască într-un an de om zile 12, după hotărîrea ce s-au făcut, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei și să-și dea și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pă această moșie.

Și vin, rachiu, nimenea să nu vînză fără numai vinurile dumnealui sau cui 〈va〉 vrea dumnealui să dea voe să vînză.

Iar de va priimi dumnealui ca pentru claca ce arată mai în sus să ia bani, să aibă a lua de fieștecare omul casnic, iar nu de holtei, pă an cîte un zlot, care bani să-i dea la doao vremi, jumătate la sfeti Ghiorghie și jumătate la sfeti Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după așăzămîntu și hotărîrea ce s-au făcut în divan, iar neprimind stăpînul moșii să ia bani, să aibă a-i face claca după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta cu înpotrivire a nu clăcui sau a nu da bani pentru clacă au a nu-și da dijma după cum s-au hotărît, făcînd știre ispravnicului al acelui județ, dumnealui va trimite de va aduce oameni de la acel sat și pă unii ca aceia îi va face de să vor supune poruncii și hotărîrii ce s-au făcut. Aceasta scriem.

Mai 16 dni, 7254 〈1746〉

Biv vel logofăt, vel comis

〈Rezoluția domnească :〉

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar.

† Dumneata ispravnice din sud Vlașca. Dumneata, după cum au găsit cu cale dumnealor veliții boeri, așa să urmați. Tolico pisah gospodstvo mi.

Procit vel logofăt

Parale 3

Trecută de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., Achiziții noi, pach. CLXII, doc. 24
Orig. rom., pecete aplicată.

299

⟨M-rea Cozia,⟩ 19 iunie 1746

Mănăstirea Cozia îngăduie „judecilor" din Jiblea să cultive o parte din moșia sa, din Coisca la vale prin crucile de piatră spre Olt, danie a strămoșilor lor, în condițiile arătate pentru clacă și dijmă

De la soborul sfintii mănăstiri Cozii.

Adeverința noastră la mîna dumnealor judeci jibleni, adecă: popii lui Nicolaie judecu i popii lui Pătru judecu i la mîna popii lui Drăghici judecu i la mîna lui Neagoe judecu i lui Dinu Stoe judecu i lui Ștefan Neamțul judecu i lui Tănasie Jardă judecu i lui Matei Jardea judecu i lui Grigorie Muțea judecu i lui pîrcălabu Tudosie Popescu judecu, pentru ca să să știe că viind acești oameni judeci jibleni la sfînta mănăstire Coziia ca să mergem cu dînșii la judecată pentru moșiia lor, și purcezînd cu dînșii a merge, am cerut unii la alții împăciuire cu adeverințe de legătură de blestem, care s-au luoat de la mîinile noastre.

Însă orice om dintr-acești judeci va pune în cîmpul nostru bucate, din Coisca la vale prin crucile de piatră spre Olt, ce au dăruit niște moși ai lor de danie, însă la un schit ce să zice După Turn, aceia să facă cîte șase zile de clacă pă an: vara trei și iarna trei, și să dea clăcuitorilor pentru mîncare cîte trei pîini pă zi și legume să-și ia de la casele lor. Iar pentru pluguri, cine va vrea din bunăvoința lor să facă cîte vro zi cu plugu de clacă, să fie cu pomelnic a să pomeni la sfînta mănăstire, iar popi, diaconi, văduve, să nu fie supărați de clacă. Și pentru mîncarea plugarilor îndestul să li se dea, asemenea și băutură de la metohu sfintii mănăstiri.

Și dijmă are să dea din zece banițe de porumb, una, și grîu, din zece znopi, unu.

Și de caru de fîn măsurat cu stînjinu, patru parale, dar pentru suhatul caprelor cîte doao parale și o lițcae. Iar pentru grădinile și pomii ce-i au în sat i căminuri de case de la moșii lor i alte grădini închise, osebite cu pruni, curături de topor, să nu avem treabă cu dînșii a luoa otaștină sau dijmă, numai viile ce le au pă dealuri, osebit de pomi, din doaozeci de vedre una.

Și pentru bucatele lor, vin rachiu, ce vor avea, să fie slobozi a și le vinde totdeauna nepopriți, și sfînta mănăstire să puie în satul lor o bute de vin de optzeci de vedre, iar mai mult, nu.

Și cine va strica această legătură ce s-au făcut între noi, să-i strice dumnezeu trupul și să fie supt blestemul sfinților părinți trei sute optzeci [1], soboru de la Nichia, și de zmereniia noastră să fie anathima.

1746 iunie 19

[1] Corect: optsprezece.

Rafail arhimandrit, epistatu sfintei mănăstiri Cozii. Zoil ermonah adeverez, Parthenie ermonah adeverez, Gherasim monahu, Nichifor monah.

Și am scris logofăt Udrea cu zisa soborului și sînt martor

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 17.
Copie rom.

300

⟨București,⟩ 5 august 1746

Domnul și boierii Țării Romînești dau hrisov pentru eliberarea tuturor rumînilor, prin răscumpărarea cu zece taleri fiecare sau prin bunăvoința stăpînilor.

În pămîntul țărîi noastre vedem că multe den céle vechi obicinuiri care s-au cunoscut că sîntu bune și de folos, și de cei în urmă stăpînitori s-au întemeiat desăvîrșit și sîntu păzite nestrămutate; dar și unele dentr-acéste vechi legături vedem că nu numai că nu au fost de nici un folos, ci și de mare pagubă sufletului creștinescu, după cum au fost acestu vechiu și rău obicéiu al rumîniei carele de la moșii și strămoșii noștri pînă astăzi au rămas asupra capului nostru. Pentru că a fi frații noștri cei întru Hristos suptu jugul robiei noastre nu iaste altu păcat mai greu și mai mare, pentru că și domnul nostru Iisus Hristos în sfînta evanghelie ne învață zicîndu: „Iubește pe de aproapele tău ca însuți pre tine". Ci de vréme că să cade să fim supuși aceștii porunci și învățături, nu trebue să punem pe frații noștri cei întru Hristos suptu jugul robiei.

Deci dar cunoscînd și noi cu toții de obște că acest lucru, a avea supuși robiei pe pravoslavnicii creștini, care sîntu întru o credință cu noi, nu iaste lucru creștinescu, ci de mare pagubă sufletelor noastre, socotit-am cu toții pentru rumînii ce i-am avut pînă acum la stăpînirea noastră, fiind vînduți cu moșiile lor den vremile céle vechi la strămoșii noștrii, așa am găsit cu cale mai mult pentru ușurarea sufletelor noastre și a părinților, a moșilor și a strămoșilor, ca ori la cine den neamul boerescu, sau la mănăstiri vor fi rumîni cu moșiile lor, moșiile să rămîe la stăpînirea noastră, să le stăpînim cum și pînă acum, iar cît pentru capetele rumînilor, fără de moșie, care dintre noi va vrea den bună voința lui ca să-i iarte pentru a sa pomenire, bine va face; iar de nu va vrea să facă această facere de bine sufletului său, să aibă a face acei rumîni cum vor putea, și să dea bani de fieștece cap cîte taleri zéce, și să să răscumpere, și cu voe de va fi stăpînului său, și fără de voe, ei să facă bani și să-i dea la stăpînul său, și nevrîndu să-i priimească, va veni de va face jalbă la divan, pentru că acest lucru, bun și sufletescu noi cu toții l-am găsit și l-am legat să fie la mijlocul nostru păzit și întărit și de către noi și de către tot neamul nostru carii în urma noastră vor rămînea noaă moștenitori. Pentru care noi după hotărîrea ce am legat, rugatu-ne-am și mării sale, prea luminatului nostru domn Io Costandin Nicolae voevod ca să fie și cu voia mării sale și să ne întărească această legătură și facere de bine sufletului nostru și cu a mării sale domnească pecéte și iscălitură. Și noi împreună cu prea sfinții arhierei ce să află la această parte de loc și cu toți părinții egumeni, am iscălit și am pus si pecețile noastre ca să rămîe în véci nestră-

mutate. Și s-au scris cartea aceasta în anul de la zidirea lumii, leat 7254, iar de la nașterea domnului și mîntuitorului nostru Iisus Hristos 1746.

Neofit Mitropolitul Ungrovlahiei, † ὁ Καισαρείας Ἀνανήας ⟨Anania al Cesareei⟩, † ὁ Λιδίας Ναθανιήλ ⟨Nathanail al Lidiei⟩, † Πρώην Ῥιμνίκου Νεόφιτος ⟨Neofit fost al Rîmnicului⟩, † ὁ πρώην Παμφιλίου Διονύσιος ⟨Dionisie fost al Pamfiliei⟩, † ἁγιοργίτης Ἀνθίμος ⟨Antim de la Sf. Gheorghe⟩, Gavriil arhimandrit, igumen Tismanii, Ραδουληότης Ἰωσίφ ⟨Iosil de la Radu-Vodă⟩, Μιχαλιώτης Θεοφάνης ⟨Theofan de la Mihai-Vodă⟩, ἡγούμενος Σαραντάρίου Ἀνθίμος ⟨Antim igumen al Sărindariului⟩, ἀρχιμανδρήτης Μακάριος ⟨Macarie arhimandrit⟩ ἡγουμένος τοῦ ἐν Φοξιανίω ἁγίου Ἰωάννου Θεόκλητος ⟨Theoclit igumen Sfîntului Ioan din Focșani⟩, † Κοτροτζανίου Γρηγόριος ⟨Grigorie de la Cotroceni⟩, ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δανίηλ ⟨Daniil igumen Sfîntului Ioan⟩, ὁ τοῦ ἁγίου Σάββα ἡγούμενος Γαβριήλ ⟨Gavriil igumen Sfîntului Sava⟩, ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Ἐκαταιρίνης Φυλάρετος ⟨Filaret epitrop Sfintei Ecaterina⟩, ἡγούμενος τοῦ Σταυροπόλεως Παρθένιος ⟨Parthenie igumen Stavropoleei⟩, N. Roset biv vel logofăt, Grigore Greceanu vel ban, Costandin Dud⟨escu⟩ vel vornic, A. Caliarh vel vistier, Barbul Văcărescul vel logofăt, C⟨ostandin⟩ Năsturel biv vel vistier, Costandin Brîncoveanu vel clucer, Gavrilașco biv vel postelnic, Mihai Bărbătescu biv vel paharnic, Șt⟨efan⟩ Dudescu biv vel paharnic, Pîrvul Cantacuzino biv vel stolnic, Radu Cr⟨ețulescu⟩ vel stolnic, Șt⟨efan⟩ Vacărescu vel comis, Grigorie Top⟨liceanu⟩ biv vel comis, Costandin Cant⟨acuzino⟩ biv vel agă, Ianache vel serdar, M⟨anolache⟩ Roset biv vel sluger, C. Not. biv vel sărdar, Ἀλέξανδρος Δούκας μέγας σερδάρη ⟨Alexandru Duca mare sărdar⟩ A. biv vel sărdar, Mihai Cantacuzino vel medelnicer, D. Racoviță biv vel medelnicer, Di⟨mitrie⟩ Greceanu biv vel pitar, Costandin biv vel pitar, Matei Comăneanul biv vel pitar, Iosif Calichi vel armaș, Mihai Bărbătescu biv vel șătrar, Matei Farcășanu biv vel șătrar, Costandin Strimbeanu biv vel șătrar, Pătru Zătreanu biv vel șătrar Constandin Brăiloiu biv vel șatrar, Mihai Deadiul vel șatrar, Pîrvu Cantacuzino biv vel clucer⟨za⟩arie, Alexie biv vel clucer za arie, Iordache biv vel clucer za arie, Petre biv vel clucer za arie, P. Murus biv vel cămăraș za ocmă, Ia⟨nache⟩ D. vtori logofăt, Iordache Pandre vtori vistier, Pană Filipescu vtori postelnic, Iordache Micșunescu biv vel căpitan za dorobanți, Radul logofăt za visterie, Constandin Coc⟨orăscu⟩ logofăt za visterie, Costandin Lupoianu logofăt za visterie, Preda Uescu logofăt za visterie, Mihai Cantacuzino vătaf za aprozi, Mihai Popescu postelnic.

⟨Întărire domnească:⟩

Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Ungrovlahischiia.

Această hotărîre ce s-au făcut printr-această carte pentru slobozirea și răscumpărarea rumînilor, atît de către toată obștea bisericească cît și de către toți boiarii țării, am întărit și domnia mea cu pecetea și cu iscălitura domniei méle ca să să păzească nestrămutat.

Mesița avgustu 5 dni leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolae voevoda, bojieiu milostiiu gospodar
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

I

⟨Întărirea patriarhului Partenie al Ierusalimului:⟩

† Παρθένιος ἐλέῳ θεοῦ Πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱεροσολήμων καί πάσης Παλαιστίνης.

† Οὐ γάρ τό πεσεῖν χαλεπόν ἀλλά τό πεσόντα κεῖσθαι ὁ τῶν ἱερῶν διδασκάλων ἀπεφήνατο θίασος ταυτ' ἄρα προχρόνων οἱ τῆς θεοφυλάκτου ταύτης αὐθεντεῖας τῆς Οὐγγροβλαχίας οἰκήτορες εἰς παράπτωμα πεσόντες παγχάλεπον τό τούς τῶ δεσποτικῶ αἵματι ἐξαγορασθέντας, καί αὐτόν τόν δεσπότιν διά τοῦ θείου βαπτίσματος φορέσαντας, ὅσοι γάρ εἰς χριστόν ἐβαπτίσθητε Χριστόν ἐνεδύσεσθε τό ἱερόν φησί λόγιον καί τῆς αὐτῆς μετέχοντας τραπέζης τοῦ δεσποτικοῦ σώματος τε καί αἵματος, δούλους εἶναι καί ταῦτα κατά κληρονομίαν, ὥστε μηδέποτε οὔτε αὐτούς οὔτε τούς ἀπογόνους αὐτῶν ἐλευθερίας τυγχάνειν καί αἰτίαν τῆς δουλείας ὅπερ καί λέγειν αἰσχρόν τό πεινῶντας θρέψαι ποτέ, ὅπερ καί ταῖς εὐσεβέσιν αὐτοῖς ἀλλότριον κρίνεται πολλοῦ γε καί δεῖ χριστιάνους. Εἰς τόν το τοίνυν τό παράπτωμα περιπεσόντες, δεῖν ἔγνωσαν μεταμελεία χρήσασθαι καί ἐκ τοῦ πτώματος τούτου ὀψέποτε ἀναστῆναι καί δή δι' ἰδίου αὐτοῦ γράμματος, τήν ἄφεσιν τοῖς τοιούτοις δεδώκασι ἐνθέντο, καί ἡμεῖς ὡς ἀξιωθέντες ὑπογράψαιτε καί ἐπικυρῶσαι τήν παρ' αὐτῶν ἰδία βουλῆ γενωμένην ἄφεσιν, πρῶτον συνεχωρήσαμεν τό προγεγωνός ἁμαρτήματως ἐξ ἀγνοίας, γεγονός καί συγκεχωρημένους ἔχομεν παρά τῆς ἁγίας καί ὁμοουσίου καί ζωοποιοῦ καί ἀδιαιρέτου τριάδος. Τούς δέ μετά ταῦτα τολμήσοντες τό καλῶς καί θεοσεβῶς γενόμενον τῶ αἰωνίω καθυποβάλλομεν ἀναθέματι.

† ὁ Ἱεροσόλιμων Παρθένιος Πατριάρχης ἐν ἁγίω πνεύματι ἀποφαίνεται.

Partenie, din mila lui dumnezeu, patriarh al sfintei cetăți a Ierusalimului și a toată Palestina.

Soborul sfinților dascăli a spus că nu-i atît de cumplită căderea [în păcat], pe cît este zăcerea în aceasta a celui căzut. Deci, cu ani în urmă, locuitorii acestei de dumnezeu păzite țări a Ungrovlahiei au căzut în vină grea. Ei însă au fost răscumpărați de către domnul nostru și prin sfîntul botez s-au îmbrăcat întru domnul, așa după cum zice cuvîntul sfînt: „cine se botează întru Hristos întru Hristos se îmbracă", și s-au împărtășit de la această masă cu trupul și sîngele domnului. Ei sînt robi dintru moștenire, așa ca niciodată atît ei cît și urmașii lor să nu-și dobîndească libertatea.

Pricina robiei lor este aceea care se spune: cu necuviință este pe cei plăpînzi să nu-i săturați niciodată, iar pe cei cucernici să-i judecați ca pe străini, iar nu ca pe creștini. Cei căzuți în greșală au înțeles să se pocăiască și s-au ridicat într-un tîrziu din căderea aceasta și așa, prin această a lor carte, le-au dat iertarea. Acum și noi, ca împuternicit, iscălim și întărim desrobirea făcută de aceștia prin chiar voința lor, iertînd, înainte de toate păcatul lor de mai înainte, făcut din neștiință și iertați să fie și de Sfînta Treime cea de o ființă, nedespărțită și de viață dătătoare. Iar pe aceia care după aceasta vor îndrăzni să fie împotriva acestei bune și cucernice fapte, îi supunem veșnicului blestem.

Partenie, patriarh al Ierusalimului, întru duhul sfînt, întărește.

II

⟨Întărirea patriarhului Matei al Alexandriei :⟩

† Ματθαίος ἐλέῳ θεοῦ Πάπας καί Πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.

† Οὐ τοσοῦτον ἡ πτῶσις δεινόν, ὅσον τό μή ἀναστῆναι παγχάλεπον φασίν οἱ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι ἐπεί τοίνων προχρένων ἱκανῶν οἱ τῆς θεοστηρίκτου ταύτης αὐθεντείας τῆς Οὐγγροβλαχίας οἰκήτορες, δεινῷ προπεσόντες παραπτώματι, τῷ δουλίας πιέζειν δηλονόντι ζυγῷ οὗς ἐξηγόρασεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς διά τῆς ἐκχύσεως τοῦ παναγίου αὐτοῦ αἵματος, τό, τε τῆς ἀφθαρσίας ἐνεδύσατο ἄμφιον διά τοῦ θείου βαπτίσματος καί κοινωνούς τοῦ παναχράντου αὐτοῦ σώματος καί αἵματος ἐποιήσατο καί ταῦτα ἐν λόγῳ κληρωνομίας, ὥστε μηδέποτε, οὔτε αὐτούς, οὔτε τούς ἀπογόνους αὐτῶν ἐλευθερίαζειν καί τό τῆς δουλείας αἴτιον οὔτε λέγειν ἐπάξιον τό πεινῶντας αὐτούς ποτέ δηλονότι ἐκθρέψασθαι, ὅπερ μή ὅτι γέ εὐσεβέσιν ἀλλά καί τοῖς ἀσεβέσιν αὐτοῖς ἀπηγόρευτα. Εἰς τοῦτο φημί τό πτῶμα προπεπτώκοτες μεταμεληθῆναι δεῖν ἔγνωσαν καί ἐξαναστῆναι τοῦ πτώματος καί δή ἀφέσεως αὐτούς ἀξιώσαντες δι Ἰδίου αὐτῶν γράμματος, ταύτους ἐλευθέρωσαν. Διάτοι ταῦτα καί ἡμεῖς, τόν τῆς Λιβύης ἀρχιερατικοῦ θρόνου πρό ὀλίγον προϊστάμενοι καί τό παρά τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Οὐγγροβλαχίας συγχωρητικῷ γράμματι τοῦ αὐτοῦ στώματος συναποφαινόμενοι, ἅτε δή πνευματικός πατήρ τυγχάνοντες πολλῶν τῶν ἐνδοξοτάτων καί πανευγενετάτων ἀρχόντων τῆς πανεκλάμπρου ταύτης αὐθεντείας καί καλῶς ταύτης γνώμης αὐτῶν περί τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐπιστάμενοι τά νῦν δέ θείῳ ἐλέει τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων μεγάλης πόλεως πατριαρχείας ἀξιωθέντες καί ἐπικυρῶσαι τήν παρ' αὐτῶν ἰδία βουλῇ γενομένην ἄφεσιν παρακληθέντες πρῶτον συγχωροῦμεν αὐτοῖς τό προγεγονός αὐτῶν ὡς ἐξ ἀγνοίας ἁμάρτημα καί συγκεχωρημένους ἔχομεν παρά τῆς ὁμοουσίου καί ἀδιαιρέτου καί ζωοποιοῦ ἁγίας τριάδος. Τούς δέ ποτέ μετά ταῦτα παραβῆναι τολμήσοντα τό καλῶς τοῦτο καί εὐσεβῶς γεγονός, τῷ αἰωνίῳ καθυποβάλλομεν ἀναθέματι.

† ὁ Ἀλεξανδρείας Πάπας καί Πατριάρχης Ματθαίος ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται.

Matei, din mila lui dumnezeu, papă și patriarh al marei cetăți a Alexandriei.

Dascălii bisericii spun că nu-i atît de grea căderea [în păcat], pe cît este de cumplit să nu te ridici din ea.

Cu destui ani în urmă, locuitorii acestei de dumnezeu păzite țări a Ungrovlahiei au căzut în grea vină cu asuprirea robiei, adică sub jugul ei, din care Isus dumnezeu-omul i-a răscumpărat prin vărsarea sfîntului său sînge, iar prin sfîntul botez și prin sfînta împărtășanie cu trupul și sîngele său cel fără prihană i-a îmbrăcat cu haina nemuririi. Aceștia sînt lăsați cu binecuvîntată moștenire ca niciodată, atît ei cît și urmașii lor să nu fie desrobiți ; iar pricina robiei este nevrednică, adică așa : ca cei flămînzi să nu fie niciodată hrăniți, iar celor cucernici ca și celor necucernici să le fie hărăzită aceeași opreliște.

Acum s-a spus că cei căzuţi au cunoscut pocăinţa şi s-au ridicat din cădere, învrednicindu-i pe aceştia cu iertarea, desrobindu-i prin însuşi al lor înscris.

Pentru aceasta şi noi, care cu puţin timp în urmă am fost în capul scaunului arhieresc al Libiei, am fost de aceeaşi părere cu înscrisul de iertăciune al preasfinţitului Ungrovlahiei şi întîmplîndu-se să fim părinte duhovnicesc al multora din măriţii şi preacinstiţii boieri ai preastrălucitei iertăciune a preasfinţitului Ungrovlahiei şi întîmplîndu-se să fim părinte acestei ţări, am considerat de bun chibzuirea acestora în ceea ce priveşte această pricină, şi acum, din mila domnului, fiind învrednicit ca patriarh al marei cetăţi a Alexandriei, fiind rugat, întărm iertarea pe care au făcut-o cu însăşi voinţa lor, iertîndu-i întîi pentru fapta lor dinainte, ca fiind o greşală din neştiinţă şi iertaţi să fie de Sfînta Treime cea de o fiinţă nedespărţită şi dătătoare de viaţă.

Iar pe aceia care, după aceasta, vor îndrăzni să calce această faptă bună şi cucernică, îi supunem veşnicului blestem.

Matei, papă şi patriarh al Alexandriei, întăreşte întru duhul sfînt.

Arh. St. Buc., Suluri, nr. 19.

Orig. rom., pecete aplicată. Publ. în *Magazin istoric pentru Dacia,* vol. II, p. 284—287, şi în *Anal. Acad. Rom., Mem. Secţ. ist.,* t. XXIX, (1947), p. 65—66.

301

⟨Bucureşti,⟩ 13 septembrie 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare mitropolitului să aducă la moşia Băneştii (Dîmboviţa) oameni „de demult înstrăinaţi", cu precizarea că, dacă între ei vor fi şi rumîni, aceştia „să fie iertaţi de rumînie, şi ei şi tot neamul lor".

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahschii.

† Cerşind sfinţiia sa părintele mitropolitul ţării carte de céle tipărite ca să-şi aducă oameni de cei de demult înstreinaţi la moşiia Băneşti sud Dîm⟨boviţa⟩, după orînduială ce s-au făcut acum pentru cei de demult înstreinaţi să aibă sfinţia sa voe să aducă cît de mulţi, numai pre carii cînd i-ar aduce, îndată să-i trimiţă să-i ducă la ispravnecul judeţului să le dea răvăşalile dumnealui şi să le scrie numele şi chipurile pe foae şi dupe aceia numaidecît să-i trimiţă aici la vistierie cu foaia ispravnicului iscălită, ca să le dea pecetluituri roşii de ruptoare şi toate céle ce coprindu în carte să s⟨e⟩ păzească neclătit şi nestrămutat.

Așijderea din oamenii aceștea de demult înstreinați carii vor veni în pămîntul țării, de vor fi și rumîni, au boerești au mănăstirești, dupe hrisovul domniei méle ce s-au făcut, să fie ertați și în pace de rumînie, carii de vor eși și la divan să li s⟨e⟩ dea carte de ertăciune să fie ertați de rumînie și ei și tot neamul lor dupe dînșii. Aceasta poruncim domnia mea.

Sept⟨emvrie⟩ 13 dni, leat 7255 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda milostiiu bojiiu gospodin

Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXXVI, doc. 28.

Orig. rom. scris pe verso la așezămîntul tipărit al lui Constantin Mavrocordat din 26 octombrie 1745.

302

1 noiembrie 1746

Safta Crețulescu, fiica lui Constantin Brîncoveanu, împreună cu cei patru feciori ai ei, dau zapis de iertare de rumînie pentru Ion Giurcă și fratele său Marin din satul Gogoși (Mehedinți).

† Safta Crețuleasca, fata răposatului Costandin vodă Brîncoveanu, soția răposatului dumnealui Iordache Crețulescul vel dvornic, dinpreună cu prea iubiții miei fii, anume Radul vel stolnic i Costandin biv vel agă i Toma biv vel medelnicer i Nicolae biv vel șătrar, dat-am această carte a noastră lui Ion Giurcă i brat Marin ot satul Gogoșii sud Mehedinți, carii fiind rumîni de baștină ai dumneaei răposatei mamii Predii, sora mumii dumnealui răposatului meu soț, și dumneaei la moartea dumneaei au fost dat danie această moșie și cu rumînii de acolo, dumnealui răposatului meu soț și dumnealui i-au stăpînit pînă acum. Iar cînd au fost acum la sfîrșitul vieții dumnealui, pentru pomenirea sufletului dumnealui și a răposatei dumneaei mamii Predii i-ar [1] ertat de rumînie.

Drept aceea și noi, după ertăciunea răposatului dumnealui mai sus numit, pentru adeverința ertărei am dat această carte a noastră la mîna lor ca de acum înainte să fie ertați de rumînie ei și copiii lor și nepoții și strănepoții lor, orcîți să vor trage dentr-înșii, de niminea din neamul nostru nici o supărare să n-aibă, ci să fie oameni slobozi de rumînie pînă în véci (numai și ei la vreme de trebuința noastră să ne dea ajutor și a pururea pentru facerea de bine a ertării să pomenească sufletele acelor răposați).

Și noi pentru mai buna întemeiere am întărit această carte cu iscăliturile și cu pecețile noastre. Aceasta scriem.

Noem⟨vrie⟩ 1 dni, leat 7255 ⟨1746⟩

Safta Crețuleasca

Radu Cr⟨ețulescul⟩ vel stolnic, Costandin Cr⟨ețulescul⟩ biv vel agă, Toma Cr⟨ețulescul⟩ biv vel medelnicer, Nicolae Cr⟨ețulescul⟩ biv vel șătrar.

Acad. R.P.R., pach. CCCLIX, doc. 48.

Orig. rom., cinci peceți aplicate.

---

[1] Corect: i-a.

303

23 noiembrie 1746

Neculai Argetoianu dă zapis de eliberare de rumînie lui Necula, fiul lui Stan Burluş cu cinci feciori ai săi, Oprea, Radu, Dumitru, Stan şi Ion, care s-au răscumpărat pentru suma de şaizeci de taleri, fără moşie.

Adeverez printr-acest al mieu adevărat zapis, ca să fie de bună credinţă la mîna acestor rumîni ce au fost ai miei, din satul Ciofrîngéni, sud Argeş, anume: Necula sin Stan Burluş cu cinci feciori ai lui, anume: Oprea i Radul i Dumitru i Stan i Ion, care rumîni fiind ai mii, încă mai de'nainte vréme, rămaşi de moştenire de la moşi de la strămoşi, şi de atuncea pîn'acum tot supt a mea stăpînire s-au aflat.

Iar cînd au fost acum în zilele prea înălţatului nostru domn Io Costandin Nicolaev voevod, căzînd aceşti mai sus numiţi rumîni cu multă rugăminte înaintea mea, cerşind voe de răscumpărare, ca să fie oameni slobozi de rumînie, pentru care şi eu însumi bine am voit de a mea bună voe de le-am dat voe să se răscumpere şi m-am aşăzat cu dînşii înaintea dumnealor veliţilor boiari pentru preţ, ca să dea de cap cîte taleri zéce, care fac la aceste şase capete taleri şaizeci. Deci fiind cu voia mea, mi-au adus aceşti bani, toţi deplin şi i-au dat în mîna mea.

Drept aceia şi eu încă am dat acest credincios zapis la mîna acestor rumîni ce scrie mai sus, ca de acum înainte să fie ertaţi şi slobozi de rumînie şi cine s-ar trage dintr-înşii, însă capetele lor făr' de moşie, pentru că de a mea bună voe, aşa mi-au fost aşăzămîntul şi tocmeala cu dînşii.

Şi întărescu acest zapis cu pecetea şi cu iscălitura mea, fiind şi dumnealor, neamul mieu, mărturiia, care mai jos să vor iscăli ca să s⟨e⟩ crează.

Noem⟨vrie⟩ 23 dni, leat 7255 ⟨1746⟩

N⟨i⟩c⟨olae⟩ Argetoian adeverez, Balaşa Brîncoveanca mărturie,

N. Roset biv vel logofăt mărturie, Barbu Văc⟨ărescu⟩ vel logofăt.

Şi am scris eu Costandin logofăt za divan cu învăţătura dum⟨nealor⟩, mart⟨or⟩.

Arh. St. Buc., Schitul Dintrunlemn, pach. XLIII, doc. 18.

Orig. rom., două peceţi aplicate.

304

⟨M-rea Arnota,⟩ 3 februarie 1747

Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că după eliberarea rumînilor din Bogdăneşti, răscumpăraţi cu bani din visterie, doi „judeci", Gheorghe şi Mihăilă Ciocan, împreună cu foştii rumîni, „au luat moşia jumătate" şi cere să se rînduiască boieri pentru cercetări la faţa locului.

Prea luminate şi prea milostive doamne, să fii măria ta sănătos în luminat înălţat scaunul mării tale, întru mulţi ani.

Cu plecăciune jăluesc mării tale pentru satul Bogdăneştii, care iaste al sfintei mănăstiri şi fiindcă au fost rumîni ai sfintei mănăstiri cu toată partea lor de moşie, daţi sfintei mănăstiri de răposatul Matei vodă şi i-au tot stăpînit sfînta mănăstire cu pace ca pe neşte rumîni împreună cu moşiile lor.

Te-ai milostivit măriia ta astă-iarnă de i-ai răscumpărat de rumînie cu bani din visteriia mării tale, iar moșiia au rămas iar pe sama sfintei mănăstiri. Iar cînd au fost astă-vară, s-au aflat un om anume Gheorghie din Bogdănești de pe Olt, cu un hrisov al Mihnei vodă cu leat 7060, de cerea acest mai sus-numit sat cu rumînii, zicînd cum că i-ar fi răscumpărat strămoșii lor și n-are mănăstirea nici o treabă. M-au tras la judecată în luminat divanul mării tale și după dreptate și după pravilă au rămas de judecată.

Și nici pe aceia nu s-au lăsat, ci fiind un om anume Mihăilă Ciocan, judec încă mai denainte vréme cu partea lui de moșie, aleasă și înpietrită de către mănăstire, s-au înfrățit acel Gheorghie cu acest Mihăilă zicînd cum că sînt veri amîndoi și iarăși m-au tras la judecată înaintea mării tale și măriia ta m-ai rînduit la dumnealui vel ban. Și după toată cercetarea și de la dumnealui, au rămas să stăpînească mănăstirea precum au stăpînit pînă acum, iar acei oameni să-și stăpînească partea lor. Și după ce au venit aici au rădicat hotarnici și au mers în fața locului, înfrățindu-să acești doi oameni cu toți rumînii, care te-ai milostivit măriia ta de i-ai răscumpărat, dintr-acest sat al mănăstirii și au rădicatu mare pricină și au luoat moșiia jumătate.

Ci mă rog, doamne, milii mării tale, să fie mila mării tale să să rînduiască dumnealui Manuil vel cămăraş și dumnealui Barbul Gănescul biv vel pitar, să cercetéze această pricină în fața locului și voi aduce din toate satele dinprejur oameni bătrîni de vor mărturisi că nu l-au pomenit pe acest Mihăilă stăpînind, afară din partea lui ce iaste aleasă și înpietrită și nici acel Gheorghie cu acel hrisov vechi nu l-au pomenit niciodată stăpînind au căutînd moșie în Bogdănești. De aceasta jăluesc și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu de sănătatea mării tale,
Ilarion, igumenul Arnotei

Fe⟨vruarie⟩ dni 3, 7255 ⟨1747⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneata Manule vel cămăraș za ocne, ispravnic ot sud Vîlcea. Dă vréme ce egumenul de la mănăstirea Arnota nu să odihnește pe alegirea moșii ce au făcut-o hotarnicii pe care i-au luat acel Gheorghe i Mihăilă la moșiia Bogdăneștii, dupe cum mai pe largu jalba egumenului întraceastă carte arată, să trimiți dumneata acum să aducă pe acei doi numiți față și de vor fi și sătenii din Bogdănești ceva amestecați, dupe cum egumenul să jăluește, să-și facă și ei un vechil și dinpreună cu egumenul sau cu vechilul egumenului și cu cartea de alegire ce le va fi dat acei hotarnici, să-i trimiți aicea la divan să stea față și dă la divan care parte va rămînea de judecată va plăti cheltuiala celeilalte părți. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 15 dni 7255 ⟨1747⟩
Procit vel logofăt

De Gheorghe logofăt și trecut la condică

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 11.
Orig. rom.

305

⟨Bucureşti,⟩ 12 februarie 1747

Veliţii boieri, judecînd neînţelegerile locuitorilor din Stroeşti cu mănăstirea Bistriţa, hotărăsc ca aceştia să dea egumenului 75 taleri pe an ori să presteze fiecare cîte 12 zile de clacă şi să dea dijma obişnuită.

Noi judecătorii,

Oamenii de la satul Stroeştii ot sud Argeş, făcut-au pîră asupra igumenului bistricianul, chir Antonie, zicînd că din neamul lor s-au pomenit şăzători pe moşia aceasta a mănăstirii Bistriţii şi au avut obicéi de au dat mănăstirii pentru dijma bucatelor şi pentru clacă, pe an numai cîte taleri 20, iar acuma le ia cîte taleri 75.

Întrebîndu-să şi părintele igumen cel mai sus zis, au răspunsu că vreun obicéi hotărît pentru aceasta n-au fost, ci cum s-au putut tocmi ⟨cu⟩ igumenul ce-au fost după vremi, aşa au dat, precum şi cu sfinţiia sa zicea că s-au tocmit, dă sînt acum 3 ani, că să-i dea pă an cîte taleri 75 şi să nu le ia nici dijma bucatelor, nici să-i clăcuiască, dîndu-i şi zapis la mînă. Care zapis ei l-au tăgăduit că nu să ţin de acel aşăzămînt, fără cît ei iar au răspunsu că părintele egumen argeşanu, chir Nicodim, fiind posluşnic la mănăstire, cîndu era Stefan egumenul, ştie ce da ei pă an şi pă cum va mărturisi sfinţiia sa, vor fi odihniţi.

La care chemînd noi pă igumenul argeşanul au mărturisit că clăcuia mănăstirii şi-şi da dijma, dar mai în urmă s-au fost aşezat ei cu egumenul Stefan dă-i da pe an cîte 12 galbini.

Deci, noi văzîndu că vreo scrisoare veche dă dovadă n-au să arate că au avut acel fel de obiciéiu şi mai vîrtos că egumenul zicea că dijma lor de bucate tae mai mult decît acei taleri 75, hotărîm au să să ţie de acel aşezămînt ce l-au făcut de bună voia lor prin zapis, au să-şi dea dijma din toate sămănăturile şi să clăcuiască mănăstirii fieştecare om pe an cîte zile 12. Acestea scriem.

Fev⟨ruarie⟩ 12 dni, leat 7255 ⟨1747⟩

Costandin Brîncoveanu vel clucer

. . . .[1]

Φραγκίσκος Δαδίκης ⟨Francisc Dadichis⟩
Β. Κύπος ⟨V. Chipos⟩
Ἀλέξανδρος Δούκας ὁ μέγας σερδάρης ⟨Alexandru Duca mare sărdar⟩

Scrisă de Dimitrache logofătul

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LVI, doc. 11.
Orig. rom.

306

20 februarie 1747

Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de eliberare de rumînie lui Ion şi Stănilă, feciorii lui Vasile Liţ din satul Bădeşti (Muşcel), care s-au răscumpărat, fără moşie, pentru suma de douăzeci de taleri.

Izvod de carte de rumînie.

Nicodim arhimandritul şi năstavnicul sfintei şi dumnezeştii mănăstiri Cîm⟨pulung⟩ unde se cinstéşte şi să prăznuiaşte hramul Adormirii prea

[1] Iscălitură grecească indescifrabilă.

sfintei stăpînei noastre născătoarei de dumnezeu și pururea fecioarei Mariei, dinpreună și cu tot soborul sfintei mănăstiri, carii mai jos ne vom numi, dat-am acest al nostru adevărat zapis, ca să fie de mare adeverință la mîinile acestor rumîni ai sfintei mănăstiri din satul Bădeștii ot sud Mușcel după rîul Doamnei, rumînii anume: Ioan și frate-său Stănilă, feciorii lui Vasile Liț, precum să se știe că fiind ei rumîni de baștină ai sfintei mănăstiri, dați și închinați de răposatul măriia sa Necola voevod Alixandru, feciorul bătrînului Basarab voevod și nepot Radului Negru voevod, încă după cînd au fost sfînta mănăstire biserică de mir, căruia i se odihnesc oasele și acum în sfînta mănăstire, și de atunci pînă acum în zilele prea luminatului, prea înălțatului domnului Io Costandin Necolae Alixandru voevod fost-au tot supt stăpînirea mănăstirii. Iar la leat 7255 iunie[1] 20 dni, sculatu-s-au unii dintru acei rumîni din satul Bădeștii de au dat jalbă în divan înaintea luminatului domn ce s-au numit mai sus, fiind și noi de față, bănuind cum că i-ar fi înpresurînd sfînta mănăstire a-i face rumîni.

Deci măriia sa vodă dinpreună cu tot luminatul divanul mării sale, luînd seama cu amăruntul, i-au dovedit din scrisori cum că au fost și sînt rumîni și i-au dat iarăși să fie rumîni mănăstirii.

Dar iarăși măriia sa, ca un domn bun și milostiv, i-au răscumpărat cu banii mării sale, însă numai capetele lor fără de moșie, numai pre acei rumîni cîți fusése la divan. Și luînd noi acea sumă de bani am cumpărat o moșie sfintei mănăstiri.

Apoi iar măriia sa cu tot divanul mării sale, au dat poruncă ca oricare din rumîni de vor vrea să se răscumpere afară din moșie, să dea de capul lui taleri zece. Iar acum viind acești doi frați ce s-au numit mai sus cu mare rugăminte, cerînd ca să se răscumpere, noi dimpreună cu tot soborul sfintei mănăstiri, după luminata poruncă domnească, i-am slobozit de rumînie, răscumpărîndu-se amîndoi cu bani taleri doaozeci, însă capetele lor fără de moșie. Și cu acești bani am cumpărat (pe Anna țiganca), fata Mariei (țigăncii) de la logofăt Pătrașco Mihăescu.

Drept aceasta și noi dinpreună cu tot soborul sfintei mănăstiri încă am dat acest credincios zapis la mîna acestor doi rumîni frați ce s-au numit mai sus, ca de acum înainte să fie ertați și slobozi de rumînie, ei și cei ce s-ar trage dintr-înșii, iar moșiia au rămas tot supt stăpînirea mănăstirii, întărind zapisul acesta cu pecetea sfintei mănăstiri și cu iscăliturile noastre a toată obștea, fiind și alte obraze de cinste marturi, ca să să crează iscălindu-se.

Fev⟨ruarie⟩ 20 dni, 7255 ⟨1747⟩

S-au scris de Ștefan Motreanu dascăl ot Cîmpulung.

⟨Pe verso:⟩

† Ion sin Gheorghe Stăvar ot Bădești, s-au răscumpărat dintîi. Cu acești bani s-au ajutat la locul Florii ot Rău ⟨?⟩

April 5 dni 7255, s-au răscumpărat Voico i Bunii cu fecior⟨ul⟩ Ion ⟨al⟩ Scurtului ot Voinești i Gheorghe i feciorul lui Stan Scurtul, dîndu pă Stan țigan Leuștenescu.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 121.

Copie rom.

[1] Data greșită, fiind ulterioară documentului.

307

⟨București,⟩ 25 februarie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Buzău și lui „beșli-agasi" să îngrijească de strîngerea venitului moșiilor Cioranii și Iasul (Rîmnic), foste ale episcopiei Buzău și luate acum pe seama visteriei, trimițînd la urmă socoteala amănunțită la domnie.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi. Dă vréme ce moșiia ce să chiiamă Cioranii și Iasul ot sud Slam Rîmnic, care moșii sînt ale sfintei episcopii a Buzăului, s-au luat pă seama domnească cu toți oamenii cîți să află lăcuitori pă acéste moșii și cu tot venitul, dăm domnia mea tare poruncă și volnicie dumitale ...[1] ago beșli-agasi de la Buzău i boiariule al domnii méle, Costache[2], ispravnice al județului Buzăului[2], foarte să aveți purtare dă grijă ca să să strîngă venitul după acéste mai sus-zise moșii, din toate bucatele ce sînt semănate și să vor semăna de acum, den grîu, den mălai, din porumbu, den orzu, din ovăs, din cînepă, den in, den suhaturi, den fînéțe, den stupi de claca oamenilor și de altele, din toate ori din ce ar fi pe acéle moșîi, fiindu că le dăm asupra dumnivoastră să aveți purtare de grijă ca să să strîngă venitul cu socoteală bună pe seama visterii domnești. Și după ce să strînge tot venitul, să faceți catastih curat, lămurit, de tot venitul pînă la una, și să-l trimiteți la domnia mea, fiind venit al visterii. Iar nici sfinția sa părintele episcopul Buzăului, nici alt nimenea să nu să atingă de acel venit, luîndu-să în seama visterii domnești, ci să să strîngă tot venitul cu seamă bună prin purtarea dă grijă a dumnivoastră celor mai sus ziși. Și la vrémea strînsului a orice venit dupe moșie, dumnita mai sus numitule beșli-ago i dumnita ispravnice, să aveți în grijă pentru cei ce ar sta înpotrivă a nu-și plăti adetul, să-i faceți ca să-și plătească fieștecarele adetul după obiceiu și să nu să facă vreo firoseală și pagubă venitului visterii de la acéste moșii, că apoi îl veți înplini de la dumnivoastră. Ci dar, așa veți face și nu într-alt chip. Aceasta poruncim domnia mea.

Fev⟨ruarie⟩ 25 dni, leat 7255 ⟨1747⟩

Io Costandin Nicolae voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt
Trecut la condică

Acad. R.P.R., pach. CXXV, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb.
[2] Completat ulterior cu altă cerneală.

308

⟨București,⟩ 25 aprilie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește zapisul făcut de Pîrvu Cantacuzino Măgureanu pentru eliberarea de rumînie a lui Romcea Lungeanu din satul Cricov, care s-a răscumpărat pentru suma de zece taleri.

† Pîrvul Cantacuzino biv vel stolnic, adeverez cu această credincioasă carte a mea la mîna Romcii Lungean⟨u⟩ ce ne-au fost noao rumîn, că au venit ⟨înaintea noastră⟩ [1] de s-au rugat ca să s⟨e⟩ răscumpere. Deci eu pentru pomenirea răposaților părinților miei am vr⟨ut⟩ ... [1] ⟨a⟩șa, m-am așăzat cu dînsul de s-au răscumpărat numai el, capu lui că co ... [1] cînd s-au răscumpărat au avut, însă s-au răscumpărat și cu mo ... [1] nirea lui toată, însă taleri zece, care mi i-au dat toți dăplin în mî⟨na⟩ mea. I de ac⟨um înainte⟩ [1] să fie ertat și în pace de rumînie de către mine și de către copiii miei ⟨și de că⟩ [1] tre tot neamul mieu, pentru că la împărțeala ce am avut de rumîni cu frații ⟨miei⟩ ... [1] au fost venit în partea mea ... [1].

Pentru întărirea scrisorii am iscălitu mai jos ... ⟨și⟩ [1] ne-am pus și pecetea.

Apr⟨ilie⟩ 25 dni, leat 7255 ⟨1747⟩

Pîrvul Cantacuzino biv vel stolnic

... [1] biv logofăt ⟨de⟩ vistierie, Costandin ⟨?⟩ ... [2] Barbu vel logofăt Văcărescu, Costandin Brîncoveanu vel clucer martor, ... [2].

⟨Întărire domnească :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlah⟨scoe⟩

Acest zapis prin care s-au răscumpărat dă rumînie acest Romcea Lungean⟨u⟩ din satul Cricovul ot sud ... [1] de la cinstit și credinciosul b⟨oiarul domnii mele⟩ [1] Pîrvul Măgureanul biv vel stolnic, însă numai capul lui ... [1] toată, care zapis s-au adevărat și de dumnealor veliții ... [1] mea ca să s⟨e⟩ păzească nestrămutat. Tolico pisah gospodstvo mi.

Apr1l 26 dni, 7255 ⟨1747⟩

Procitennomu vel logofăt

Arh. St. Buc., Achiziții noi, pach. CCXCIV, doc. 11.
Orig. rom., două peceți aplicate.

309

⟨București,⟩ 29 mai 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Mușcel să trimită un slujbaș împreună cu omul domniei la Topoloveni să taie cepurile celor ce vînd vin fără încuviințarea egumenului de la Nucetul și să amendeze pe cei vinovați.

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

† Costandine Brusis, ispravnice din sud Mușcel, după jalba ce să arată într-acest răv⟨aș⟩, de vreme ce sătenii de la Topoloveni nu s-au

---

[1] Doc. rupt.
[2] Indescifrabil.

supus poroncii domniei méle, ci peste poroncă vînd vinurile și rachiu lor, pentru care iată că am trimis pe sluga domniei méle Radul, copil din casă, carele viind acolea să-i dai unu om să meargă amîndoi în satul Topolovenii și oricîte buți va găsi vînzîndu-se, la toate să le tae cepurile și să le pecetluiască cu pecetea ta. Și aducînd pe săteni față înainte-ți, să-i apuci să împlinești mănăstirii pe cîte buți vor fi vîndut ei păste poruncă de bute cîte un leu.

Apoi făcîndu-le certare ca unor nesupuși, să-i faci să urmeze cu supunere poruncii cei dintîi, a clăcui și a-și da dijma mănăstirii și a nu mai vinde vin sau rachiu de al lor făr' dă voia egumenului, căci că hotărîre s-au făcut ca cel ce să va mai îndrăzni a vinde, acela să știe că din divan va da stăpînului moșiei, gloabă, taleri 15 de bute.

Deci fiindcă această carte iaste să rămîie la egumen, să avem de la tine, ispravnice, răspunsu pe copilul din casă, cîte buți s-au găsit în sat și ce-ai împlinit mănăstirii.

Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Mai 29 dni, 7253 ⟨1747⟩

Treapăd bani = 600

De Gheorghe logofăt, și trecut la condică.

Procit vel logofăt

⟨Pe verso:⟩

Mai 29 dni

Egumenul mănăstirii dă la Nucet, chir Dionisie, prin Radul sluga.

Dă săteni dă la Topoloveni sud Mușcel

Fiind moșia Topoloveni a mănăstirii, peste porunca mării tale pun vinurile lor și rachiu dă vînd.

Cere om domnesc să le tae cepurile și osebită poruncă și la ispravnic, ca să nu s⟨e⟩ mai îngăduiască a vinde.

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 85.
Orig. rom., pecete aplicată.

310

6 iunie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropoliei să ia „dijma și adetul pămîntului" de pe moșiile Orzești, Ciorăneasca și Copăceanca (Prahova), iar cei nemulțumiți să se prezinte la divan.

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

† Cu această carte a domniei méle, să fie volnic isprăvnicelul cel pe carele îl va pune sfinț⟨ia sa⟩ părintele mitropolit pe aceste trei moșii din sud Prahova ce să arată într-acest răvaș [1], ca să ia dijma și adetul pămîn-

---

[1] Cererea mitropolitului este prezentată domnului prin următorul raport:

Iunie 6 dni

Sfinția sa părintele mitropolitul, prin Mușat logofăt, avînd sfînta mitropolie moșie la Orzești i în Ciorăneasca și în Copăceanca, sud Prahova, și fiind hotărîte. și

tului din toate semănăturile oricît s-ar afla pe moșii pîn' în hotarăle și semnile ce să arată în cărțile sfintei mitropolii și de către nimeni opreală să n-aibă. Iar de va avea cineva cevaș a răspunde înpotriva acelor hotară, acela va veni aici la divan de să va judeca cu vechilul sfinț⟨iei sale⟩ părintelui mitropolit. Într-alt chip să nu fie. Is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 6 dni, 7255 ⟨1747⟩
Procit vel logofăt
Vtori logofăt

De Gheorghe logofăt și trecut
la condică

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. VII, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

311

⟨București,⟩ iunie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Cozia să stăpînească satele Jiblea, Călimănești, Bratovoești și Orlea, fiind așezate pe moșiile mănăstirii, să oblige pe locuitori la 12 zile de clacă, la dijmă și la respectarea monopolului băuturilor.

Milostiiu bojiiu, Io Costandin Nicolaie voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului chir Grigorie igumenul mănăstirii Cozii, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii mele, să-și stăpînească sat⟨ele⟩ Jiblea i Călimănești i Bratovoești i Orlea, fiind șăzători pă moșiile mănăstirii. Și egumenul să aibă a-și pune pîrcălab pă care va socoti a fi om mai de ispravă. Și oamenii ce vor fi șăzători pe moșiile mănăstirii, să aibă a clăcui 12 zile într-un an, la arătură, la coasă și la secere, și să-și dea și dijma moșii din toate bucatele după obiceiu.

Și nimini să nu fie volnic au din boiari, au din slujbași, au din săteni, a pune vin sau rachiu pă moșiile mănăstirii să vînză, fără numai igumenul. Și nimini să nu fie volnici a cosi sau a ara, au a umbla vitelelor pe moșiile mănăstirii pînă nu-și vor loa voie de la igumen.

Și oamenii ce vor fi șăzători pe alte moșii și vor fi călcînd moșiile mănăstirii, să aibă igumenul voie și ispravnicul ce va avea, să le oprească, au să se așază cu igumenul sau cu ispravnicul ce va avea, și așăzîndu-să să pască.

La bălțile care vor fi pă moșiile mănăstirii, nimeni să nu fie volnic a să amesteca au din vameși, au din căpitani, ci egumenul să aibă a-ș loa întreiala peștelui după obiceiu.

Drept aceia, poruncim domniia mea și dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameșilor, văzînd cartea domnii mele, toți să vă arătați cu

---

înpietrite mai denainte vréme, cere ca să să facă cartea mării tale ca să aibă voe a lua dijma după acéle moșii, iar cine din răzașii de acolo ar avea ceva a răspunde, să vie să stea față; (Arh. St. Buc., ibidem).

supunere și să urmați la toate poruncile domnii mele ce scrie mai sus. Într-alt ⟨chip⟩ să nu fie, că așa este porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iunie leat 7255 ⟨1747⟩

Locul pecetii
Sud Vîlcea

† Această copie scoțîndu-să întocmai după condica sfintei mănăstiri Cozia, ce este scrisă de părintele Grigorie arhimandritul sfintei mitropolii și protocolindu-să însuși de mine din cuvînt în cuvînt și din slovă în slovă, am adeverit-o cu iscălitura spre a fi crezută.

1825 fevruar 7

Ștefan Bib ...[1]

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 18.
Copie rom.

312

9 decembrie 1747

Un număr de locuitori din Ocnele Mari, avînd casele și cîte o grădină pe moșia Suhașul a mănăstirii Bistrița, se învoiesc prin zapis cu ispravnicul egumenului să dea fiecare cîte 60 de bani pe an chirie.

† Adecă noi oamenii de la Ocnă carei șădem pe moșiia sfintei mănăstiri Bistriții, anume Suhașul, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la cinstită mîna sfinții sale părintelui chir Antonie, arhimandritul și egumenul sfintei mănăstiri Bistriții, precum să să știe că orînduind sfințiia sa părintele, ispravnic pe această moșie ce să chiamă Suhașul, pe moșul Onofrie, și moșul Onofrie își căuta claca la noi după obicei și după poruncă ce avea de la părintele.

Deci unii din noi sta împotrivă și nu vrea să-și dea claca, și viind de față înaintea dumnealui Manului biv vel cămăraș ispravnicul Vîlcii, și dumnealui după luminată porunca mării sale lui vodă, ne-au zis ca să ne tocmim cu părintele egumenul au cu bani, au cu zile de clacă. Și noi cu toții răspunzînd să ne lase de casă cîte bani șaizeci pe anu, pentru că nu are moșie să ne dea cît ne-ar trebui să ne hrănim, ci numai șădem cu casele pe moșiia sfintei mănăstiri și avem cîte o grădină.

Și după cerérea noastră ne-au lăsat și ne-am tocmit noi cu toții de bună voia noastră înaintea dumnealui ispravnicului județului, cu moșul Onofrie, care iaste trimis de părintele egumenul ispravnic, pe această moșie și să ne dăm și dijma din toate bucatele cîte vom avea pe moșie, numai în cest an trecut, ce am lucrat clacă, să ne ție moșul Onofrie în seamă la acești bani 60.

Deci noi, carei sîntem iscăliți mai jos, să avem a da acești bani 60 pe an, că ne-am tocmit noi de bună voe, iar care ar sta înpotrivă, să ne globim înaintea judecății, pentru că noi ne-am rugat de ne-au lăsat de casă cîte bani 60 și ne-au lăsat dupe cum iaste luminată porunca mării

[1] Indescifrabil.

sale lui vodă de dau alții carei șăd pe alte moșii boerești. Noao ne-au lăsat mai jos de casă cîte un ort. Pentru aceia ne-am legat cu acest zapis și ne-am pus numele mai jos ca să să crează.

Dic⟨hemvrie⟩ 9 dni, leat 7256 ⟨1747⟩

⟨Urmează 21 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 151.
Copie rom.

313

⟨București,⟩ 1 aprilie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, încuviințează mitropolitului Neofit să dispună ca toți locuitorii de pe moșia mitropoliei din București să dea pentru chiria locului cîte două care de lemne și să facă șase zile de clacă la vremea fînului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi. Dă vreme ce sfinția sa părintele mitropolitul țării chir Neofit au spus domniei méle pentru mahalagii ce șăd cu casile lor pă pămîntu sfintii mitropolii de aicea din București, că au obicéiu pentru chiriia locului dă aduc la mitropolie fieștecare om mahalagiu pe an cîte doao cară de lemne și clăcuesc și la strînsul fînului 6 zile, iar altă chirie pă cum iau alte mănăstiri dă aicea din București sfinția sa să nu le ia, domniia mea după același obicéi dăm această carte a domnii méle sfintei și dumnezeștii mitropolii din București și sfinții sale părintelui mitropolitului, chir Neofit, ca să aibă volnicie cu cartea domnii méle de la toți oamenii cîți vor fi șăzători pă moșiia mitropolii, dă fieștecare casă să ia cîte doao cară dă lemne dă foc pe an, însă aceste lemne să le dea mahalagii dă doao ori pe an, la sfeti Costandin cîte un car și la nașterea domnului iar cîte un car.

Așijderea și la vremea fînului încă fiștecare om ce va fi cu șăderea lui pe locul mitropolii, să clăcuiască la adunatul și strînsul fînului 6 zile, iar la alte lucruri să nu aibă supărare.

Pre lîngă acestea dar, mai dăm domniia mea volnicie mai sus pomenitului părinte mitropolit pentru cei ce vor vinde vin la casele lor pă locul mitropolii, dă vor vrea dă voia lor ca să ia dă la mitropolie cîte o bute de vin pă an să-l vînză, acela om să fie slobod a-și vinde vinul său pînă la anul, oricîte buți ar putea vinde. Iar nevrînd într-acestași chip, să fie volnic părintele mitropolitul să ia dă la aceia veri dă cîte buți ar vinde, dă bute cîte taleri unul pentru chiriia locului. Iar afară dintr-atîta mai mult altă supărare să nu aibă.

Drept aceia dar, am dat cartea aceasta a domnii méle sfintii mitropolii și prea sfințitului mitropolit, ca céle ce coprind mai sus să aibă a le avea nezmintite. Inaco da nest po reci gospodstva mi. I i⟨spravnic⟩ saam recih gospodstvo mi.

April 1 dni, leat 7256 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Io Grigorie Ghica voevoda ⟨m. p.⟩
Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. I, doc. 13.
Orig. rom., pecete aplicată.

314

⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie 1748

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare egumenului mănăstrii Brîncoveni să oblige pe locuitorii de pe moşiile ce le are în Romanaţi să-şi dea dijma după obicei, să clăcuiască 12 zile şi să respecte monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, părintelui egumen de la mănăstirea Brîncovénii, chir Ghenadie arhimandrit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi să află şăzători pă moşiile mănăstirii în sud Romanaţi ca să clăcuiască mănăstirii fieştecare om după cum au avut aşăzămîntu de au clăcuitu şi pîn' acum, zile 12 şi să-şi dea dijma moşii din toate sămănăturile după obicei.

Şi vin sau rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde pă moşiile mănăstirii făr' de voia şi ştirea egumenului, fără numai întîi să s⟨e⟩ aşaze cu egumenul şi aşăzîndu-s⟨e⟩ să dea de bute cîte un leu, după cum dau şi pă alte moşii ale mănăstirilor.

Pentru care poruncesc domniia mea şi voao oamenilor ce vă aflaţi şăzători pă moşiile mănăstirii, toţi să aveţi a clăcui după aşăzămîntul ce-l aveţi de aici şi a vă da dijma pămîntului din toate sămănăturile ce aveţi arate pă moşiile mănăstirii, că orcare n-ar clăcui şi nu şi-ar da dijma moşii după obicei, ci ar sta cu înpotrivire, dumneata ispravnice al judeţului, pe unii ca aceia care nu s-ar supune poruncii, să-i faci să clăcuiască după aşăzămîntul ce au şi să-şi dea şi dijma moşii şi făr' de voia lor.

Aşijderea şi pentru oamenii ce şăd pă alte moşii cu casile lor şi le umblă vitele la păşune pă moşiile mănăstirii, fiind alăturea, şi ei tae şi pădurile ce sînt pă moşiile mănăstirii, şi pe aceia să-i faci să-şi dea suhatul moşii. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iuni⟨ie⟩ 2 dni, leat 7256 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Brîncoveni, pach. XXI, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

315

⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie 1748

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare ispravnicului mitropoliei să oblige pe oamenii de pe moşiile Lucieni, Săcuieni, Voineşti şi Aninoasa (Dîmboviţa), să dea dijma după obicei, să presteze cîte şase zile de clacă şi să respecte monopolul vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi ispravnicului sfinţii sale părintelui mitropolitului, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru toţi

oamenii cîți vor fi șăzători pe moșiile sfintei mitropolii den sud Dîmbovița, ce să chiamă Luciianii i Săcuianii, Voineștii i Aninoasa.

Și de va fi hrana lor pe acéste moșii, să ia de la tot omul dijma bucatelor deplin după obicei și să clăcuiască tot omul pe an cîte 6 zile de om, însă 2 zile la coasă, 2 zile la sécere și 2 zile la arătură după cum clăcuescu și alții du pe moșiile altora.

Și cînd nu va fi vinul mitropolii să să vînză, să ia de la cei ce vor vinde, de bute cîte taleri unul și de la cei ce vor fi țiind stupini cu stupi, să ia de stup cîte bani 3, iar de la cei ce nu vor fi șăzători pe acéste numite moșii și le va fi hrana vitelor pe moșiile mitropolii, să aibă a lua de vită cîte bani 3, suhatul, fără nici o zăticneală, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, 7256 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXXVII, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

316

⟨Craiova,⟩ 22 iulie 1748

Constantin Dudescu, marele ban al Craiovei, poruncește pîrcălabilor și locuitorilor care s-au răscumpărat din satele Dobriceni și Bogdănești, să dea dijma din produse și să presteze claca mănăstirii Arnota, sub amenințare că vor fi puși la închisoare.

Costandin Dudescul vel ban al scaunului Craiovei. Scriem cartea noastră voao pîrcălabilor dintr-acéste doao sate ale sfintei mănăstiri Arnotei, ce să chiamă Dobricénii i Bogdăneștii și tuturor lăcuitorilor ce vă aflați acolo, care mai 'nainte fiind rumîni v-ați răscumpărat acum cînd au fost domnia mării sale lui Costandin Nicolae vodă, singuri, numai capetele voastre, iar moșiile acestor doao sate au rămas supt stăpînirea sfintei mănăstiri.

Și de vréme că sfinția sa părintele Ilarion, egumenul sfintei mănăstiri Arnotei, au vrut să-și caute venitul acelor moșii, din céle ce ați avut voi pe moșie în anul trecut, să-și ia dijma din bucate și du pă fînurile ce ați cosit din livezi, v-au cerut ce iaste adetul după obciei, și v-au poruncit ca să lucrați zilele céle rînduite, iar voi nicidecum nu v-ați supus ci ați stătut înpotrivă, nici lucru n-ați lucrat, nici dijmă n-ați dat, nici fînurile ce ați cosit din livezi n-ați plătit, ci tot venitul anului trecut au rămas sfînta mănăstire păgubașe.

De care acum văzînd părintele igumenul nesupunerea voastră au venit înaintea noastră de au dat jalbă pentru voi, cum că mare stricăciune și pagubă aduceți sfintei mănăstiri, mai vîrtos pentru livezi, că cu semeție făr' de nici o slobozenie le cosiți.

Ci iată că cu această carte a noastră vă dăm poruncă să căutați de acum 'nainte, întîi pentru fînețele ce sînt pe acele moșii, nicidecum să nu mai îndrăzniți a mai cosi de capetele voastre, făr' de slobozenie de la igumeni și făr' de tocmeală. Așijderea și pentru dijmă, ori din céle ce vor fi în moșie: grîu, mălai, porumbu, cînepă și alte deplin după

obiciai, din zécé una, să căutați să dați, precum și zilele ce sînt porunca mării sale lui vodă rînduite să căutați fieștecare să lucrați. Așijderea și pometurile dintr-acéle moșii, cui va vrea igumenul să dea, aceia să fie slobozi spre chiverniseala sfintei mănăstiri.

Iar de nu vă veți supune poruncii noastre ci vă veți scula iarăși cu semețiia ce ați avut ca să mîncați în silă veniturile moșiilor și nu veți împlini céle ce scriem mai sus, sculîndu-să iarăși părintele igumen și viind cu jalbă la noi pentru nesupunerea voastră, să știți că vom trimite slujitori și vor veni asupra voastră și vor aduce pe cîțiva din voi ce veți fi mai de frunte și veți fi pușí aici la închisoare și de la închisoare veți plini tot venitul mănăstirii după foaia ce va arăta părintele igumen și acei ce veți fi mai mult protivnici vă veți pedepsi foarte greu.

Iar pentru venitul ce n-ați dat anul trecut, de vréme că de bună voia voastră știm că nu veți da, iată că am pus asupra voastră pe Mihai Bărbătescul, vătaf de plai, ca să vă apuce să împliniți tot pînă la una. Aceasta scriem.

Iulie 22, 7256 ⟨1748⟩

Costandin Dudescu vel ban

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 111.
Orig. rom.

317

⟨Craiova,⟩ 1 septembrie 1748

Constantin Dudescu, mare ban al Craiovei, dă încuviințare egumenului de la Strehaia să adune pe toți locuitorii de pe moșie pe siliștea veche lîngă mănăstire și să-i oblige să-și dea dijma și să presteze claca.

† Costandin Du⟨de⟩scul vel ban al scaunului Craiovei. Dat-am cartea noastră sfinții sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Strihaia, pentru că viind înaintea noastră au jăluit pentru oamenii care țin de satul Strihaia cum că nu vor să s⟨e⟩ strîngă să șază lîngă sfînta mănăstire în siliște unde au fost și mai 'nainte satu, ci șăd răsipiți prin păduri, unii într-o parte, alții într-alta, și orice ar ara pă moșiia sfintei mănăstiri pentru treaba sfintei case, vitele lor prăpădesc tot după moșie și rămîne mănăstirea păgubașă dă bucate. Și încă nu numai atîta, ci și din bucatele lor ce au arat pă moșiia sfintei mănăstiri nu vor să-și dea dijma, și nici claca cea obicinuită a sfintei mănăstiri nu vor să o facă. La care jalbă a părintelui egumen fiind dă față și pîrcălabul cu cîțiva săteni, n-au putut da nici un răspuns, văzînd că sînt zisele egumenului adăvărate.

Drept aceia, am dat această carte a noastră la mîna egumenului, ca să aibă a strînge toți oamenii care să numesc de satul Strihaia și sînt răsipiți prin pădure, la siliștea lor cea veche aproape de mănăstire și s-au orînduit și un călăraș anume ...[1] ca să înplinească de la dînșii dijma mănăstirii ce să va face din bucatele lor, din fîn și din alte bucate. Așijderea și dă la cei ce vor avea stupi, să împlinească de la dînșii,

[1] Loc alb.

au dă stup cîte o para, au dă la o sută dă stupi, patru stupi, după cum dă și toată țara.

De care lucru, îți poruncim și ție pîrcălabe i voao tuturor sătenilor, să nu cumva să faceți într-alt chip, ci pînă la sfîrșitul lui septemvrie să aveți a vă muta toți la siliștea voastră cea veche lîngă mănăstire, după cum este și porunca mării sale lui vodă, ca să iasă să șază fieștecare la siliștea lor, iar nu prin păduri dă n-are să-i mai găsească nimini. Că de ne vom înștiința că nu v-ați mutat pînă la sorocul ce s-au zis mai sus, să știți că vom trimite copil din casă, dă vă va ridica fără dă voia voastră și vă va duce la siliște și-ți da și treapăd, de nume cîte taleri 1. Și încă pă unii din voi îi vom aduce la Craiova dă-i vom pedepsi ca să vă supuneți poruncii, iar să nu faceți de capetele voastre.

Aceasta scriem.

Sept⟨emvrie⟩ 1 dni, 7257 ⟨1748⟩

Costandin Dud⟨e⟩s⟨cul⟩ vel ban

Arh. St. Buc., M-rea Strehaia, pach. XIV, doc. 32.
Orig. rom.

318

⟨București,⟩ 3 septembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului schitului Pîrliți din Mușcel, închinat mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitorii de pe moșia schitului să dea dijma, să presteze cîte șase zile de clacă „însă clacă iar nu bani", să respecte monopolul băturilor și să dea cîte 2 bani de capră.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siu povelenie gospodstva mi, schitului Pîrliții ot sud Dîmbovița ce iaste închinat la sfînta mănăstire Cotroceni și egumenului de la acest schit, chir Anthim, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii mele pentru toți oamenii ce sînt șăzători pe moșiia schitului, la satul ...[1] ca să-i clăcuiască fieștecare om pe an cîte 6 zile, însă clacă iar nu bani.

Și dijma să-și dea din toate sămănăturile ce va avea arate pe moșie, după obicei, afară de legumile lor ce vor fi avînd puse pen grădini și înprejurul casilor lor, pentru treaba casii lor, iar nu să facă vreo negutătorie, să n-aibă a-i supăra de dijmă.

Și vin, rachiu, nimeni den săteni să nu fie volnici a vinde, fără numai vinurile și rachiul mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri să vînză, atunci care den săteni vor vrea să vînză vin, să meargă întîi să ia voe de la egumen și așa să vînză vin și să dea de bute cîte un leu.

Așijderea, să aibă voe egumenul pentru cei ce au den săteni capre și umblă pă moșie de să hrănesc cu iarbă și cu crîngurile, să la ia de vită cîte 2 bani într-un an, iar mai mult nu, de vreme că acestea facu multă stricăciune și pagubă multă din venitul moșiei.

---

[1] Loc alb.

Iar pentru cai și boi care să hrănescu pe moșie, să nu le facă nici o supărare pentru suhatul lor.

Așijderea și unde va ajunge moșia schitului în baltă, încă să-și ia zeciuiala de pești.

Așijderea să ia și de matcă de stupi cîte bani 3, că așa iaste porunca domniei mele. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Sept⟨emvrie⟩ 3 dni, 7257 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată.

319

⟨București,⟩ 4 septembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă egumenului mănăstirii Cotroceni carte de încuviințare să oblige pe locuitorii de pe moșiile acesteia, să dea dijma, să presteze claca după cum „au clăcuit și pînă acum" sau să dea de casă cîte un zlot, să nu vîndă vin fără încuviințare.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siie povelenie gospodstva mi, părintelui egumenului de la mănăstirea Cotrocénii, chir Grigoré, ca să fie volnic cu această carte a domniei mele pentru toți oamenii cîți se află șăzători pă toate moșiile mănăstirei ot sud ...[1] ca să clăcuiască mănăstirii fieștecare om după cum au avut de au clăcuit și pîn' acum, au de nu, să dea de casă cîte un zlotu după cum au avut așăzămînt de au dat și pîn' acum.

Și să-și dea dijma moșii din toate semănăturile după obicei. Și vin sau rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde pă moșiile mănăstirii făr' d⟨e⟩ voia și știrea egumenului, fără numai întîi să să așaze cu egumenul, și așăzîndu-să, să dea de bute cîte un leu după cum dau și pă alte moșii ale mănăstirilor.

Pentru care poruncescu domniia mea și voao oamenilor ce vă aflați șăzători pe moșiile mănăstirii, toți să aveți a clăcui după așăzămîntul ce-l aveți și a vă da dijma pămîntului din toate semănăturile ce aveți arate pă moșiile mănăstirii, că oricarii n-ar clăcui și a nu-și da dijma moșii după obiciaiu ci ar sta cu înpotrivire, dumneata ispravnic al județului pe unii ca aceia care nu s-ar supune poruncii, să-i faci să clăcuiască după așăzămîntul ce au și să-și dea și dijma moșii făr' d⟨e⟩ voia lor.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 4 dni, 7257 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Trecut ⟨în condică⟩ Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 26.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb.

320

⟨București,⟩ 23 decembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, face cunoscut egumenului mănăstirii Bistrița că a dat dispoziții marelui ban al Craiovei să aducă pe oamenii care își pasc vitele pe moșiile din Romanați ale m-rii, să-i oblige a-și da suhatul și dijma, iar pentru moșia din Argeș, ispravnicii județului vor împlini cei 60 de taleri datorați anului de către săteni.

Io Grigorie Ghica voevod i gospodin, bojiiu milostiu zemle Vlahscoe. Cuvioase sfinția ta chir Antonie arhimandrite, igumenul sfintei mănăstiri Bistriței, sănătate! Cartea ce ai trimis au venit și céle ce scrii am văzut domniia mea. Pentru neputința sfinții tale, cum că n-ai putut ca să vii la acéste sfinte zile după orînduială, iată că îți dăm voe să nu vii. Pentru moșiile ce le are sfînta mănăstire în județul Romanaților, pe care scrii că oameni nu sînt șăzători, ci alte sate care șăd pe alte moșii înprejur își pasc vitele lor și tae pădurile de fac case și mori și alte namestii și mănăstirii n-ar fi aducînd acei oameni nici un folos, iată că am scris la dumnealui vel ban, ca să trimiță să-i aducă pe acei oameni și să-ți facă așăzămînt cu ei, ca să-și plătească suhatul și dijma moșiei, atît din arături cît și din pădure, după obiciaiu.

Așijderea și pentru moșiia ce are mănăstirea în sud Argeș și ai fi avînd așăzămînt cu oamenii carii sînt șăzători pă acea moșie, ca să dea pe an cîte taleri 60 la mănăstire și de anul trecut n-au dat nici un ban, iată că am scris domnia mea la ispravnicii județului ca să apuce pe acei oameni și după zapisul lor să-ți înplinească. Aceasta, și fii sfinția ta sănătos.

Dec⟨hemvrie⟩ 23 dni, leat 7257 (1748)

Pecete de afară.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 108.
Copie rom.

321

⟨București,⟩ 23 decembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește lui Răducan, ispravnic de Argeș, să cerceteze și să împlinească de la locuitorii de pe moșia Stroești a mănăstirii Bistrița plata a 60 de taleri pe an către egumen, cu care s-au învoit pentru clacă.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, boiariul domniei méle Răducan, ispravnic den sud Argeș, sănătate! Iți facem domniia mea în știre că aici la domniia mea au dat jalbă egumenul de la sfînta mănăstire Bistrița, chir Antonie arhimandrit, pentru oaminii care sînt șezători pe o moșie ce să chiamă Stroeștii dentr-acel județ, zicînd că avînd sfînta mănăstire acea moșie aici, și fiind depărtată de mănăstire și nedîndu-i îndemînă ca să o caute, ar fi făcut așăzămînt cu zapis cu acei săteni pentru clacă să dea la mănăstire pe an cîte taleri 60 și pînă acum de anul trecut n-au dat nici un ban.

Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea să trimiţi la acei oameni şi de vor fi făcut ei aşăzămînt cu zapis şi nu-şi vor tăgădui zapisul, după al lor zapis să-i apuci şi să-i înplineşti toţi banii ca să nu mai vie cu jalbă la domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Dec⟨hemvrie⟩ 23 dni, 7257 ⟨1748⟩.

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Trecută de Toma logofăt Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LVI, doc. 12.
Orig. rom., pecete aplicată.

322

⟨1748⟩[1]

Egumenul de la Arnota reclamă lui Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, că Mihăilă Ciocan şi Gheorghe cu cetaşii lor au ocupat împreună cu foştii rumîni din Bogdăneşti, o parte din moşia mănăstirii „cu pricină c-au avut şi ei jumătate de hotar" şi cere să se facă cercetare.

Luminate doamne să fii măriia ta sănătos.

Jăluesc doamne, mării tale, pentru un Mihăilă Ciocan i Gheorghe şi pentru alţi cetaşi ai lor din satul Bogdăneştii sud Vîlcea. Vei şti măriia ta, că tot hotariul de moşie al Bogdăneştilor, dentru 'nceput cu rumînii, au fost al unor boeri de neam Rudéni şi după ce au făcut răposatul Matei voevod mănăstirea Arnota, au cumpărat de la acei boeri jumătate dintr-acest hotar cu rumînii şi l-au dat la mănăstire. Deci mai în urmă, boerii Rudénii au dat voe rumînilor ce le rămăsése pe ceialaltă jumătate de hotar, ca să se răscumpere cu părţile lor de moşie şi aşa s-au răscumpărat. Dar şi rumînii după vremi şi-au vîndut şi ei părţile ce şi le răscumpăraseră dintr-acea jumătate de hotar, unii la mănăstirea Bistriţa, alţii la mănăstirea Hurezii, de la unii au mai cumpărat şi mănăstirea Arnota şi aşa au stăpînit mănăstirea noastră atît jumătate de hotar de la răposatul Matei vodă ctitorul, cît şi părţile ce s-au mai cumpărat cu bună pace, pînă acum în domniia mării sale lui Constantin Neculae vodă.

Iar acum dînd şi măriia sa poruncă la toţi rumînii să să răscumpere, şi după poruncă, răscumpărîndu-se şi rumînii ce era ai mănăstirii pe jumătate de hotar, ei în urmă s-au ajunsu cu acel Gheorghie şi cu Mihăilă Ciocan, fiindcă aceştia sînt din jumătatea de hotar ce nu-l vîndusă boerii Rudénii lui Matei voevod şi cu feli de feli de meşteşuguri şi cu pîri mincinoase, s-au sculat de au luat din cîtă moşie avea mănăstirea Arnota, pe jumătate, cu pricină că au avut şi ei jumătate de hotar, nearătînd adăvărul, cum că n-au fost al lor, au vîndut, sau cum că nu iaste

[1] Documentul original este nedatat, avînd numai menţiunea pe verso, de altă mînă „7256" = 1747 — 1748. Faptele expuse sînt menţionate, în doc. de la 18 aprilie 1752, de către Gr. Ghica, că s-au petrecut „la venirea domniei mele", adică în aprilie 1748. Menţiunea din document: „patru ani de cînd iaste jumătate moşia mănăstirii împresurată" nu ne duce la data actului de răscumpărare (1746), întrucît „judecii" Mihăilă Ciocan şi Gheorghe au început mai înainte încălcarea moşiei, asociindu-şi pe ceilalţi ţărani după răscumpărarea lor. Ca atare, considerăm că menţiunea din dosul actului este bună, înţelegînd anul 1748, cînd începe domnia lui Gr. Ghica.

tot hotariu supt stăpînirea Arnotii, şi aşa mérge pe patru ani, de cînd iaste jumătate din moşiia mănăstirii înpresurată dă către dînşii, care o stăpînesc cu ei acum cu toţii făr' de nici o dreptate.

De care mă rog milii şi bunătăţii mării tale, ca să te milostiveşti asupra mănăstirii şi să fie luminată porunca mării tale la amîndoi părinţii episcopi şi la dumnealui ispravnicul judeţului şi la alţi părinţi igumeni şi boeri, ca să aducă pe acei rumîni faţă şi luînd seama pentru această pricină în frica lui dumnezeu, în ce feliu vor afla dreptatea, să adeveréze mării tale. Şi cum va fi mila mării tale.

Rugătoriu de fericita sănătatea mării tale,
Ilarion, egumenul ot Arnota.

⟨Pe verso :⟩

Carte după jalbă : şi să adevereze şi aici, şi de va fi ca să să hotărască cu divan, să trimiţă şi pe rumîni.

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 226.
Orig. rom.

323

⟨Bucureşti,⟩ 18 ianuarie 1749

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia încuviinţare să oblige, împreună cu ispravnicul judeţului, pe cei ce pescuiesc în balta de pe moşia Orlea să dea zeciuiala cuvenită, poruncind sătenilor să respecte monopolul mănăstirii pentru vînzarea de vin şi rachiu.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi. De vreme ce le domniia mea au dat jalbă Rafailă, egumenul mănăstirii Cozii, zicînd cum că are mănăstirea în sud Romănaţi o moşie ce să cheamă Orla [1] lîngă Dunăre, şi pe acea moşie are baltă ce-i zice Mamina, şi cei ce umblă cu năvoadele de vînează peşte n-ar fi vrînd să-i dea zeciuiala peştelui după hrisoavele ce are mănăstirea.

Aşijderea s-au jăluit şi pentru oamenii din sat zicînd că ar fi puind vinul şi rachiul lor de vînd făr'de ştirea egumenului, şi vinurile mănăstirii ar fi şăzînd de să strică.

Pentru care am dat domnia mea volnicie printr-această carte a domnii méle, ca să aibă a-şi lua dă la cei ce vor vîna în balta mănăstirii, adetul moşii, zeciuala peştelui după obicei după hrisovul ce au, nezăticnit de cătră vameş. Pentru care scriem domniia mea şi dumitale ispravnic al judeţului, ca să fii mînă de ajutor, ca să nu să păgubească mănăstirea de acel venit, ci să-şi ia zeciuiala peştelui după obiceiu.

Aşijderea şi pentru oamenii cei dup-în sat, ce pun vin sau rachiu de vînd făr' de ştirea egumenului, nimeni să nu fie volnic să vînză vin sau rachiu făr'decît vinul şi rachiu mănăstirii. Iar cînd nu va avea mănăstirea vin i rachiu să vînză, atunci care din săteni vor vrea să vînză vin sau rachiu, să meargă la egumen, şi aşăzîndu-se cu egumenul, dîndu-şi adetul, să pue să vînză, iar făr'de ştirea şi voia egumenului să nu

[1] Corect : Orlea.

cumva să pue, că pe unii ca aceia care nu să vor supune poruncii domnii méle, dumneata ispravnice, să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ghen⟨ar⟩ 18 dni, 7257 ⟨1749⟩.

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.
Scrisă dă Nica logofăt

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 19.
Orig. rom. pecete aplicată.

324

14 martie 1749

Locuitorii satului Romani dau zapis egumenului de la Hurez prin care se obligă să facă mănăstirii cîte trei zile de clacă la sapă şi coasă, o zi cu plugul la arat, pentru dreptul de a-şi păşuna vitele, sau să răscumpere aceste zile cu cîte 15 bani fiecare.

† Adecă noi oamenii din satul Romanii, dat-am zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui chir Dionisie arhimandritul, igumenul hurezanul, precum să s⟨e⟩ ştie că şezînd noi cu casele pe moşiia noastră şi fiind moşiia mănăstirii pînă în satul nostru, dobitoacele noastre pasc pe moşiia mănăstirii. Şi lémne de foc şi de alte trebi şi pari şi nuiele tăiem de pe moşiia mănăstirii, şi neavînd nici un ajutoriu mănăstirea de la noi, sfinţiia sa părintele egumenul au jăluit la măriia sa vodă şi au poruncit măriia sa la dumnealui Sandul Bucşănescu ispravnicul Vîlcii, ca să ne aşaze tocmeală cu sfînta mănăstire cît să lucrăm pe an au să nu mai trecem pe hotar.

Şi fiindcă nu ne iaste cu putinţă a ne ţinea fără moşiia mănăstirii, ne-am aşezat cu sfinţiia sa părintele egumenul de a noastră bună voe să avem a lucra de tot omul cu casă cîţi ne vom afla în satul Romanii, să lucrăm la sfînta mănăstire de om zile trei la sapă şi la coasă şi cîte pluguri vor eşi din satul nostru să arăm la mănăstire zi 1. Şi aşa vitele noastre să fie slobode a umbla pe moşie ⟨unde⟩ va fi loc slobod, iar de bucate şi de livezi să ne ferim. Şi unde ne va da de vom ara sau vom cosi, să ne dăm dijma la sfînta mănăstire după obiciaiu.

Pe acest aşezămînt de nu ne vom ţinea să aibă părintele voe cu zapisul nostru să ne apuce cu omul dum⟨nealui⟩ is⟨pravnicului⟩ judeţului să plătim toată claca, zioa cîte bani 15.

Şi pentru credinţă ne-am pus numele şi dégetele mai jos.

Mart 14 dni, 7257 ⟨1749⟩

Eu David Boţoacă ot Romani, eu Tănase Boţoacă ot tam,
Negoiţă ot tam, eu Constandin Vasilescu ot tam.

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 72.
Orig. rom.

325

18 mai 1749

Locuitorii din satul Perișor se obligă prin zapis către egumenul de la Bucovăț să lucreze la arătură de mălai și de grîu, pe care să-l secere și să-l care la arie, dînd și dijma din produse și havaet pentru vînzarea vinului.

Zapisul sătenilor de la Perișor, prin care să leagă ca să lucréze la mănăstire, să are cu plugurile și să samene și să secere și să-și dea dijma din toate sămănăturile și să dea havaet pentru vînzarea vinului.

Adecă noi sătenii care sîntem din Perișor care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinții sale părintelui egumenul bucovicianul, cum să se știe că am venit de ne-am tocmit cu sfinția sa ca să-i lucrăm la sfînta mănăstire, însă într-o zi toate plugurile să-i facem arătură la mălai. Și acel ogor toamna să-l semănăm iar noi grîul tot, și grîul să fie al mănăstirii. Și acel grîu într-o zi să secerăm toți oamenii cîți vom fi în sat și tot grîul după acéle locuri să-l cărăm cu carăle noastre la arie, să-l facem stoguri.

Și pentru vin, care va vinde în sat să-și dea dijma după obiciaiu și dijma să-și ia din toate ce să va ara pe moșie, afară din legumele din grădini.

Și de pe vaci și rîmători i de pe stupi i oi să nu ne ia nimic.

Și pentru credință ne-am pus iscălitura noastră mai jos ca să să crează.

Mai 18 dni, 7257 ⟨1749⟩

Eu Mirea sin Stoica Iliescu pîrcălabul,
Eu Radul Piciorea, eu Ion Butariul, eu Barbul ot tam, eu Mihai Dondăi adeverim.

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Bucovăț), f. 205—205 v.
Copie rom.

326

⟨București,⟩ 14 iulie 1749

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire egumenului de la Cotroceni, să ia de pe moșia Făcăiani (Ialomița) a mănăstirii numai dijma din produse, deoarece claca și cîrciumăritul, au fost vîndute locuitorilor pînă la sf. Dumitru.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, cuviosului părinte chir Grigorie egumenul mănăstirii Cotroceni, ca să aibă volnicie cu cartea domniei méle să-și ia într-acest an orice dijmă ar afla pe moșiia Făcăiani din sud Ialomița a mănăstirii, afară numai din claca satului și din vînzarea vinurilor, pentru că în anul trecut vînzînd venitul aceștii moșii sătenilor de acolo, însă dijma bucatelor de la sfeti Gheorghe de an pînă la sfeti Gheorghe de iest timpu ce au trecut, iar claca și cîrciumăritul de la sfeti Dimitrie ce au trecut pîn' la sfeti Dimitrie viitor, fiindcă acestea

aşa ş-ar fi vînzînd şi neavînd sătenii atuncea bani ca să dea cînd au tocmit, şi-au pus soroc cu egumenul ca pîn' la preobrajenie să dea toţi banii taleri 110 în cît tocmise, şi aşa au scris şi egumenul la un Radul logofeţelul ce-l avea acolo, ca dînd ei la dînsul banii la soroc să aibă a-şi lua venitul moşiei, iar trecînd sorocul să nu să amestece.

Deci ei banii i-au dat la soroc, dar cerînd răvaş de seamă de la acel logofeţel, el prin greşală le-au fost dat ca un zapis cum că din porunca egumenului au luat de la săteni acei bani pentru tot venitul moşiei, de la sfeti Dimitrie ce au trecut pîn' acum la sfeti Dimitrie viitor, iar n-au arătat după cum le-au fost tocmeala.

Şi ei cu acel zapis căuta ca să ia dijma bucatelor şi într-acest an, neîngăduind pe oamenii mănăstirii să se amestece. Deci egumenul chemîndu-i aici cu cartea domniei mele şi eşind faţă înaintea dumnealor veliţilor boieri şi văzînd dumnealor că s-au făcut greşală cu acel răvaş, au hotărît ca să le întoarcă egumenul acei taleri 110 cu dobînda lor şi ei să dea claca şi cîrciumăritul şi alte ce ar fi mai luat du pe moşie înapoi.

Dar în urmă temîndu-se sătenii ca nu care cumvaşi îi va pune la vreun jurămînt, au mers cu rugăciune la egumenul de au mărturisit adevărul cum că s-au înşălat dupe acel răvaş al Radului, iar ei cu dijma de estimpu n-au treabă, fiindcă tocmeala le-au fost după cum s-au zis mai sus, fără numai claca şi cîrciumele sînt ale lor pîn' la sfeti Dimitrie viitor.

Şi au dat şi zapis la mîna egumenului adeverind toată pricina pe largu.

Drept aceea am dat şi domnia mea această carte cu care să fie volnic omul pe care îl va orîndui egumenul la acea moşie să ia orice dijmă ar fi, făr' de nici o zăticnire. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Iul⟨ie⟩ 14 dni, 7257 ⟨1749⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach XXVIII, doc. 28
Orig. rom., pecete aplicată.

327

21 octombrie 1749

Ene, Ioan şi Soare, feciorii lui Voicu din siliştea Izvorani, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului că-i oferă părţile lor de locuri, în schimbul unei sume de bani, cu care şi-au plătit o datorie la turci.

† Adică eu Ene, Ion brat ego i Soare brat ego, feciorii unchiiaşului Voicul Proulecu din silişte⟨a⟩ Izvorani, şi sîntem rumîni sfintei mănăstiri Cîmpulungul. Dăci, fiindu noi şase fraţi, Proca şi Vlad fiindu mai mari, lor nu le-au dat parte în locul căminelor, ci şi-au făcut ei mai dăn sus, silişte. Deci rămîindu noi patru fraţi stăpînitori, iar un frate dentru noi, anume Mihail, el s-au răscumpărat den rumînie fără de moşie, ci partia lui cei i să vine, i-au loat supt stăpînirea sfentei mănăstiri.

Deci, noi rămîindu la sărăcie şi la grea datorie la turci şi neavîndu noi cu ce ne plăti, umblat-am rugîndu pe unul şi pe altul ca să le vindem părţile noastre de locuri şi nemeni n-au priimit a le cumpărat[1].

Şi căznindu-ne turcii de bani, căzut-am cu rugăminte la părintele arhimandrit Nicodim, egumenul sfintei mănăstirii noastre, de ne-au dat bani taleri . . . . .[2] ca să ne mai uşurăm den datoriia turciască şi noi am dat părţile noastre de locuri ce ne-au rămas de la tatăl nostru.

Însă n-au cumpărat sfinţiia sa că noi rămîn⟨ii⟩[3] n-avem voe să vindem, ci văzîndu sfinţiia sa cazna noastră de la turci ne-au dat acei bani şi noi am dat locurile noastre de le-a alăturat sfinţiia sa cu polele viilor mănăstirii, însă făcîndu semne pă din sus de locurile noastre, din scoruşul din vîrfu la vale pă din sus de fîntînă şi pă marginea dăn sus a topil⟨ei⟩ pînă în drumul cel mare în vale şi pă drum la vale pîn' în gardul mănăstirii.

Şi pentru credinţa sfintei mănăstiri am dat acestu zapis al nostru, scriindu-ne mai jos numele şi puindu-ne degetul.

Oct⟨omvrie⟩ 21, 7258 ⟨1749⟩

† Eu Ene, eu Ion, eu Soare, feciorii lui Voicul, rumîni mănăstirii.

† Eu Vlad rămîn[4] sin Voicul martor, eu Mihail sin Voicul ce-am fost rumîn, martor.

† Şi am scris eu diiacon Marin cu învăţătura mai susulor numiţi, unchilor mei.

† şi sîntu fecior Vladului rămîn[4] şi m-am răscumpărat de către sfînta mănăstire fără de moşie.

Mai 'nainte s-au mai răscumpărat un unchiu al acestui numit rumîn, numele lui Mihăilă, care s-au luat pe aceşti doi rumîni taleri 20 precum zapisele lor arată. Cu aceşti bani am răscumpărat locurile cu pometurile din gura văii Izvoranilor la leat 7251, avgust 30 dni, de la Voico i de la Iane sin Voico i de la Gligorie sin Păunul, care aceştia fiind rumîni, vînduse aceste locuri.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. XLVI, doc. 48.
Orig. rom.

328

⟨Bucureşti,⟩ 23 ianuarie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii ce au vii pe moşia Dîrmoxa să dea mănăstirii Tismana otaştina, dijma pămîntului, din 20 de vedre una, deosebit de vinăriciul care este datorit domniei.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi. De vréme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Tismana, chir Gherasim arhimandritul, pentru nişte oameni ce au vii pe o moşie a mănă-

[1] Aşa în text.
[2] Loc alb.
[3] Corect : rumînii.
[4] Corect : rumîn.

stirii ce să chiamă Dîrmocsa ot sud Gorjii, zicînd că nu vor să-şi dea otaştina pămîntului după obicei, cu pricină căci că au dat şi au luat de la dînşii mănăstirea vinărici, ci nu vor da şi otaştina, zicînd că un Nicodim ce au fost egumen mai'nainte vréme pre cînd stăpînea nemţii acea parte de loc cînd s-au deschis acel deal cu vii, le-ar fi făcut o carte într-acestaşi chip, ca oricîndu ar lua mănăstirea vinărici, ei otaştină să nu dea. Dar de vréme ce vinăriciul iaste o milă domnească ca să fie pentru chiverniseala şi ajutoriul sfintei mănăstiri, iar dijma pămîntului adecă otaştina, sînt ei datori să o dea după cum dau şi alţii care au vii pe moşii boereşti şi mănăstireşti, pentru aceasta am volnicit domniia mea pe mai sus-numitul egumen să-i apuce să-şi dea otaştina pămîntului, din 20 de vedre de vin o vadră, însă vin să ia iar nu bani, măcar căci dăşi au ei carte ca aceia de la acel proegumen, acum trebue să dea, căci că vinăriciul iaste osebită milă domnească iar otaştina iaste hacul pămîntului.

Iar cînd vor sta ei cu vreo înpotrivire a nu plăti otaştina, poruncim domniia mea dumitale ispravnice al judeţului, oricare dintr-aceia nu să vor supune să plătească otaştina pămîntului, dumneata să-i faci să-şi dea otaştina făr' de voia lor după cum scrie mai sus, ca să nu s⟨e⟩ păgubească sfînta mănăstire. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodtva mi.

Ghen⟨arie⟩ 23 dni, leat 7258 ⟨1750⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XLIV, doc. 5.
Orig. rom., pecete aplicată.

329

⟨Bucureşti,⟩ 25 ianuarie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Sandu Bucşănescu, ispravnicul de Vîlcea, să oblige pe locuitorii din Călimăneşti şi Jiblea să dea mănăstirii Cozia dijma din produse şi din pietrele de moară ce le lucrează şi să respecte monopolul asupra băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, boiariul domniei méle, Sandule Bucşănescule biv vel logofăt za visterie, ispravnic ot sud Vîlcea, sănătate! Îţi facem domnia mea în ştire că aici la domnia mea au dat jalbă cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Cozia, chir Rafailă, pentru satul Călimăneştii i Jiblea, zicînd că nu ar fi vrînd ca să dea ascultare la sfînta mănăstire, ci s-ar fi puind înpotrivă şi nici dijma de bucate ce s-ar fi făcînd, nu ar fi vrînd ca să o dea.

Şi ar fi puind satul vin şi rachiu de s-ar fi vînzînd şi nu poate mănăstirea ca să-şi vînză vinurile de dînşii, ci s-ar fi stricînd vinurile mănăstirii acolo şi nici un folos nu ar fi avînd mănăstirea de la dînşii.

Şi la acea moşie iaste şi un munte, de tae aceste sate pietri de moară dintr-acel munte şi nu ar fi vrînd ca să-şi dea dijma nici din pietri, după cum au avut obiceiu.

Pentru care iată că-ţi poruncim dumitale să cauţi ca să faci pe acei săténi ca să dea ascultare la sfînta mănăstire şi să-şi dea dijma din toate semănăturile şi din pietri, după obicéiul ce l-au avut. Iar care să va înpotrivi şi nu va vrea să dea ascultare la sfînta mănăstire şi făcînd egumenul ştire la dumneata, să-i faci aceluia certare ca să nu ni să mai jăluiască. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 25 dni, 7258 ⟨1750⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Trecută la condică dă Nica logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

330

⟨Bucureşti,⟩ 28 ianuarie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca pentru dijma de sare ce i se cuvine de pe moşia Telega, mănăstirea Mărgineni să primească de la cămăraşii de ocne şase sute de taleri pe an.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, de vréme ce ocna Telega fiindu pe moşiia sfintei mănăstiri Mărginénii, au avut obicei sfînta mănăstire atît prin hrisoavele domnilor trecuţi, cît şi prin hrisovul domniei méle dintru întîia domnie a domnii méle, ca să-şi ia sfînta mănăstire dijma din sarea ce să tae la acea ocnă Telega, pe cum şi ocna de la Slănic fiindu pe moşiia sfintei mănăstiri Colţii îşi ia dijma după cum s-au aşăzat iarăşi prin hrisoave domneşti.

De care acum jăluindu domniei méle egumenul al sfintei mănăstiri Mărginénii, chir Anthim, cerîndu dreptate ca să-şi ia dijma pămîntului de la acea ocnă Telega, şi cunoscînd domniia mea că cu cale şi cu dreptate iaste să nu fie sfînta mănăstire păgubaşă de adetul moşii, mai vîrtos încă, că şi ciocănaşii de la acea ocnă, hrana lor şi chiverniseala le iaste pe acea moşie a mănăstirii Mărginenii, întru aceia am orînduit domniia mea şi am făcut aşăzămîntul, ca pentru acea dijmă să dea cămăraşii za ocne la sfînta mănăstire Mărginénii pe an cîte taleri 600, şi în toţi anii să aibă a da aceşti bani fără zminteală, după aşăzămîntul ce le-am făcut domniia mea cu cămăraşii za ocne.

Drept aceiia domniia mea, pentru ca să întărim acel aşăzămîntu care din bună voe au priimit şi cămăraşii za ocne, am dat domniia mea această carte a domniei méle sfintei mănăstiri Mărgineni, ca să aibă a lua de la cămăraşii za ocne în toţi anii acei bani, pe an cîte taleri 600, că am hotărît domniia mea ca să să urmeze într-acestaşi chip. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Ghen⟨ar⟩ 28 dni, leat 7258 ⟨1750⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Io Grigorie Ghica voevod (m. p.)

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. DCXXIII, doc. 190.
Orig. rom., pecete aplicată.

331

⟨Făcăiani,⟩ 9 Februarie 1750

Locuitorii din satul Făcăieni dau zapis egumenului de la Cotroceni pentru obligația de a plăti claca în bani, iar dijma din produse, după obcei.

† Adecă noi satul ot Făcăian⟨i⟩, care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la mîna sfinții sale părintelui egumenului ot Cotroceni, precum să se știe că ne-am așăzat cu sfinția sa, ca să dăm de numele oamenilor însurați cîte taler pol., însă la sfeti Gheorghe cîte bani 30 și la sfeti Dimitrie cîte bani 30, pentru claca cea obicinuită, iar de altă supărare să nu avem.

Iar pentru dijma de cîmpu să-și ia pe cum au fostu obiceiul.

Și pentru vin au rachiu să nu fie volnic nimere să vînză, afară fără bucatele mănăstirii.

Pentru aceasta ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Fev⟨ruarie⟩ 9 dni, 7258 ⟨1750⟩

† Eu Frangule pîrcălabul, † eu Costache,
† eu Leca, † eu Anghel pîrcălabul,
† eu Denia, † eu Stan, † eu Andreiu,
† eu Radul, † eu Stan, † eu Costan, † Popa Ion martor,
† eu Radu, † eu Flore,
Noi sătenii cu toții denpreună.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 31.
Orig. rom.

332

⟨București,⟩ 14 mai 1750

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, face cunoscut, la cererea egumenului mănăstirii Argeș, tuturor străinilor care vin în țară și înstrăinaților, obligațiile față de fisc și de stăpînii moșiilor; șase taleri pe an bir, dijma și șase zile de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Printr-această a noastră domnească carte adevărăm domniia mea tuturor ungurenilor rumîni, celor streini și celor ce să vor fi înstreinat din pămîntul țării mai denainte și vor vrea să vie să să sălășluiască în pămîntul țării aceștia, după adeverința și rugăciunea ce s-au făcut prin cuviiosul exarh și protopop Nicolae Balomirea, carele acum s-au făcut arhimandrit și egumen domneștii mănăstirii Argeșului, dinspre partea a multor rumîni ungureni, cerșîndu de la domniia mea adeverință pentru așăzămîntul lor ce vor avea după ce vor veni să să așeze în pămîntul țării, în ce chip le va fi dajdia pe an.

Le făgăduim domniia mea și le adeverim într-acestași chip: că oricarei vor veni, să aibă voe să sălășluiască ori pe a cui moșie va pofti, pe loc gol, și să pue ei dintre dînșii birăi adecă pîrcălabi, și de către stăpînul moșii supărare de lucru un an deplin să nu aibă, fără numai

să-şi dea dijma din toate bucatile din zéce una, iar după ce să va înplini anul să clăcuiască stăpînului moşii într-un an zile şase, iar mai mult nu.

Şi dajdia fieştecăruia să fie pe an taleri şase, adecă la fieştecare civert po taleri unul; iar flăcăii care nu vor fi de vîrstă, supărare de dajde să nu aibă.

Şi cel ce va veni va fi apărat de bir la un civert, adecă doao luni, iar trecînd doao luni îşi va lua de la boiarii ispravnici răvaş tipărit şi pecetluit.

Şi de vor vrea ca să destupe vii de céle părăsite, care pămîntenii pentru lenevirea lor le-au lăsat nelucrate şi păgubesc şi visteriia domnească şi pă stăpînii moşii, lipsindu-i de otaştina pămîntului, streinii aceştia ce vor veni să s⟨e⟩ aşaze în ţară, să aibă volnicie să lucreze şi să vie la domnia mea ca să-şi ia cărţi domneşti să le stăpînească ei şi feciorii lor în veci, numai ci să aibă a-şi da otaştina vii stăpînului moşii, din 20 de vedre o vadră, după obiceiu. Iar cei ce nu vor găsi vii părăsite să le destupe, aceia, oriunde le va fi voia şi le va plăcea locul, să-şi sădească vii, şi să dea adetul stăpînului moşii.

Oerit, de vreme ce şi pămîntenii cei de baştină şi streinii ungureni şi şasii care vin de ernează numai cu oile în ţară îşi plătesc oeritul cîte bani 15, asemenea să plătească şi aceştia cîte bani 15, iar la mai mult val să n-aibă. Aşijderea şi de olăcărit şi de alte angarii ce ar eşi pe ţară, aceştia fiind oameni streini, de toate să fie apăraţi, nimic să nu s⟨e⟩ supere. Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 14, leat 1750

Io Grigore Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Io Grigorie Ghica voevod (m. p.)

Barbul Văcărescu vel vistier procitenomu

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XXVII, doc. 17.
Orig. rom., pecete aplicată.

333

⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Răducanu, ispravnic de Vîlcea, să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a mănăstirii Titireciul să presteze claca şi să dea dijma din produse, iar otaştina s-o dea în vin, nu în bani.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincios boiariul domnii mele Răducanul, ispravnicul Vîlcii, sănătate! Iţi facem în ştire că aicea la domniia mea, au dat jalbă Damaschin, igumenul mănăstirii Titireciul, zicînd cum că mănăstirea ar fi avînd acolea în judeţ o moşie ce să cheamă Gorunişul, aproape de mănăstire, pe care moşie şi-ar fi ⟨fă⟩cut unii din oameni livezi dă pomi şi dă fînéţe, unde şi vii şi-ar fi făcut şi nici vor să-şi dea dijma şi otaştina viilor, nici nu vor să s⟨e⟩ clăcuiască.

Pentru care iată că-ţi poruncim, dă sînt acei oameni şăzători pă moşia mănăstirii cu casele lor, cîţi vor fi şăzînd pă moşie, să-i faci ca

să clăcuiască mănăstirii, după testamentul care s-au făcut acum dă domnia mea, precum şi dumitale ţi s-au trimis izvod după testament. Ci cîte zile sînt hotărîte ca să clăcuiască mănăstirilor cei ce sînt şăzători pă moşiile mănăstirilor, aşa să-i faci şi pă acei oameni ca să clăcuiască, însă dă sînt şăzători, cum zicem, pă moşiia mănăstirii, iar dă vor fi din cei ce vin numai dă să hrăneascu pă moşiia mănăstirii, unii, ca aceia supărare să nu li să facă, pentru că dă la aceia trebuie să-şi ia dijma. Şi pe acei ce sînt şăzători pă moşia mănăstirii, osebit dă hotărîta clacă, să-i faci ca să-şi dea şi dijma din toate semănăturile oricîte vor fi arat pe moşie, din grîu, din orz, din mălaiu, din porumbu, din legume, din fînéţe, din livezile dă pomi sau veri din ce. Aşijderea şi otaştina viilor la vreme încă să o dea, însă din 20 de vedre o vadră şi vin să ia, iar nu bani, urmînd dumneata după cum să cuprinde în testament, ca să nu ne mai vie cu jalbă. Tolico pisah gospodstvo mi.

1750, iunie 15

Io Grigore Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Vtori logofăt

Acad. R.P.R., Pach. CCCLXXII, doc. 182.
Orig. rom. pecete aplicată.

334

⟨Bucureşti,⟩ 4 august 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte biv vel paharnicului Vasilache Canela, ispravnic de Prahova, să silească pe locuitorii de pe moşia Comarnic a m-rii Colţea a-şi da dijma din produse şi din tot ce folosesc.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, cinstit şi credincios boiariul⟨ui⟩ domnii méle, Vasilache Canela biv vel paharnic, ispravnicul Pra⟨h⟩ovii, sănătate! Îţi facem în ştire că aicea la domnia mea s-au jăluit chir Triandafil, epitropul mănăstirii Colţii, cum că la strînsul dijmii după moşiia Comarnecul dintr-acel judeţ, mulţi din cei ce au bucate pă pămîntul mănăstirii, n-ar fi vrînd să-şi dea dijma după obicéi, şi neavînd cu cine să le stea înpotrivă, rămîne mănăstirea răbdătoare.

Pentru care iată că-ţi scriem domnia mea, viind omul mănăstirii să dijmuiască această moşie, pentru acei ce stau cu înpotrivire, să fiţi de ajutoriu şi să nu-i îngăduiţi a nu-şi da dijma, ci pînă la o baniţă de la fieştecare să staţi cu sîrguială să iasă, atît din bucate cît şi din fînuri şi suhaturi, ori din ce ar fi pe aceste moşii. Să staţi într-ajutor să-şi dea fieştecare dijma, să nu rămîe mănăstirea păgubaşă. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Avgust 4 dni, leat 7258 ⟨1750⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Gheorges, pach. CDLI, dosar I, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

335

4 august 1750

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanilor de la Lichirești și Stelnica să oblige pe locuitorii de pe acele moșii să-și dea dijma din semănături și din fînețe epitropului mănăstirii Colțea.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, slugilor domniei méle .....[1] căpitan de la Lichirești i......[1] căpitan de la Stélnica. Către aceasta vă facem domniia mea în știre, că aici ni s-au jăluit chiar Triandafir, epitropul mănăstirii Colții, cum că ⟨la⟩ strînsul dijmei, după acéste moșii Lichirești i Stélnica ale mănăstirii, mulți din cei ce au bucate pe pămîntul mănăstirii, n-ar fi vrînd să-și dea dijma după obicei și el neavînd cu ce să le stea înpotrivă rămîne mănăstirea păgubașă.

Pentru care iată că vă poruncim domniia mea, viind omul mănăstirii să dijmuiască acéle moșii, pentru acei ce stau cu înpotrivire, să-i fiți mînă de ajutor și să nu-i îngăduiți a nu-și da dijma, ci pînă la o baniță de la fieștecare să stați cu sîrguială să iasă, atît de semănături cît și de fînéțe și suhaturi ori din ce ar fi, așa și stupi[2], să stați întru ajutor să-și dea fieștecarele hacul moșiei, să nu rămîe mănăstirea păgubașă. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Avgust 4 dni, 7258 ⟨1750⟩

Io Grigore Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 71.
Orig. rom., pecete aplicată.

336

⟨București,⟩ 20 august 1750

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește lui Iordache vel medelnicer, ispravnic de Vlașca, să oblige pe locuitorii de pe moșia schitului Babele să-și plătească suhatul pentru oile și caprele care pasc și strică pădurea.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodtstvo mi sie povelenie gospodstva mi, credincios boiariul domnii méle Iordache vel medelnicer ispravnicul Vlășcii. Îți facem în știre că ne-am înștiințat domniia mea de la sfinția sa părintele mitropolit, cum că avînd sfînta mitropolie un schit ce să numéște Babile într-acel județ, și oamenii ce sînt șăzători pe moșia schitului ar fi avînd oi și capre ca la trei mii și umblă și iarna și vara pe moșiia schitului, și fiind pădure de ghindă pă moșie, mănîncă oile și caprele acelor oameni, ghinda, și strică pădurea și nu vor să plătească sohatul moșii.

Pentru care îți poruncim domniia mea să apuci pă acei oameni ca să-și dea sohatul moșiei după obicéi, precum dau și la alte moșii, afară

[1] Loc alb.
[2] Scris ulterior: „așa și stupi".

din vitele de vaci i de cai, de vréme ce pentru acélea clăcuesc. Iar de vor sta cu împotrivire a nu-şi da sohatul, să le dai poruncă şi să nu-i mai îngădueşti să umble cu oi şi capre pe acea moşie a mai sus-numitului schit, ci dar precum îţi scriem, aşa să urmezi. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Avgust 20 dni, 1750

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXI, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

337

⟨Bucureşti,⟩ 26 august 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oblige pe oamenii de pe moşiile Cobia, Căpşuna şi Racoviţa şi pe birnicii ce ar fi posluşnici pe la unii turci, să presteze şase zile de clacă mănăstirii Cobia şi suhatul după obicei pe cei ce stau pe alte moşii.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, credincios boiariul domnii méle Petre biv vel clucer za arie, ispravnice ot sud Vlaşca. Îţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă Onofrie arhimandrit, egumenul de la mănăstirea Cobiia dintr-acel judeţ, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Cobiia, Căpşuna i Racoviţa i pentru oamenii birnici ce ar fi posluşnici pe la unii din turci, cari n-ar fi vrînd să clăcuiască mănăstirii zilele céle obicinuite, zile 6. Pentru care îţi scriem domniia mea ca după testamentul ce l-am făcut domniia mea, după care testament încă mai înainte ţi s-au trimis izvod, ci în ce chip să coprinde aşa să urmezi, să faci pe acei oameni ca să clăcuiască mănăstirii obicinuitele zile. [1]

Iar pentru oamenii ce şăd pe aiurea şi-şi pascu vitele pe moşiile mănăstirii, dumneata să-i faci ca să-şi dea suhatul de vitele ce le va fi păscînd pe moşiile mănăstirii după obicei [2] şi aşa să-i aşăzi. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Avgust 26 dni, 1750

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVI, doc. 40.
Orig. rom., pecete aplicată.
Publicat de G. Potra în M-rea Cobia (Dîmboviţa). Studiu şi Documente, Buc., ⟨f.a.⟩, p. 42.

---

[1] Adaos marginal de altă mînă: „au bani să dea cîte un zlot de casă şi de matca de stup bani 3".
[2] Adaos de altă mînă: „bani 12 de vită".

338

8 septembrie 1750

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de judecată mănăstirii Mislea pentru a stăpîni moșia Sineștii cu rumînii ei, care au încercat să tăgăduiască situația lor și să se considere oameni liberi.

Cartea mării sale Ion Grigorie Ghica voivod, de judecata ce au avut cuviosul egumen chir Sofronie de la mănăstirea Mislea cu rumînii mănăstirii Mislii din Sineștii ot sud Prahova care să numia mai'nainte Coc⟨o⟩răștii, leat 7259, iar de la Hristos 1750, sept⟨emvrie⟩ 8 dni.

De vreme ce din porunca domnii mele s-au judecat față cuviosul egumen de la sfînta mănăstire, chiar Sofronie, cu rumînii mănăstirii Mislii din Sineștii ot sud Prahova, care să numia mai'nainte Cocorăști, înaintea credincios boer⟨ului⟩ domnii mele Andonache biv vel căpitan, ispravnic ot sud Prahova, zicînd egumenul cum că de la o vreme încoace s-ar fi obicinuit numiții rumîni de nu numai că nu vor să-și dea obicinuita dijma moșii, ci încă să face stăpînitori pe toată moșie și încă își vîndu și locurile pe la alți oameni, cu pămînt cu tot și mănăstirea n-are nici un folos, nici de la numiții rumîni, nici de la moșie.

Iar rumînii au răspunsu cum că ei nu ar fi pomenit ca să fi mai stăpînit alți egumeni moșia, nici dijma nu le-au luat. Și după zisile lor, le-au fost cerut ispravnicul ca să dovedască zisile lor, cum că sînt adevărate și nici o dovadă n-au avut și zic ⟨că⟩ așa au pomenit de la părinții loru.

Egumenul au fost zis cum că mai'nainte adevărat nu li s-au luat dijmă, că fiind rumîni ai mănăstirii, pururea slujiia și lucra mănăstirii la toate trebile tocmai ca niște țigani și pentru aceia nu li să lua dijmă din locurile lor, iar acum nu lucrează ca mai'nainte și n-are mănăstirea nici un folos de la dînșii. Fost-au arătat igumenul și un hrisovu al răposatului Radu vodă, fecior Mihnii vodă, de la leat 7124, întru care osibit de alte danii ce scrie c-au fost dat mănăstirii Mislii, adăverează și pentru satul Cocărăștii care să numesc Sinești, căci că mai'nainte așa s-au fost numind, iar după vremi au fost într-acel sat un om vechiu ce-l chiema Sinu și de atunci s-au fost început a să zice Sinești, cum că l-au fost cumpărat domniia sa răposat Mihaiu vodă cu tot hotarul moșii, cît este hotărîtă cu 12 boieri, partea lui Drăgoiu și a lui Dumitranu și a lui Manole i de la nipoții acestora i de la feciorii Vlădicăi i de la Stan Tibă i de la Dragomir cu frate-său Șărbanu și au fost dat-o danie mănăstirii Mislii. Așijderea au fost răspunsu cum că nici rumîni mănăstirii nu sînt, făr' decît părinții lor au fost poslușnici și dărvari mănăstirii, ertați de bir.

La aceste zise, au fost arătat mai sus-numit egumenu un hrisov al răposatului Alexandru vodă cu leat 7136, întru care scrie că au ertat pe rumînii mănăstirii Mislii de toate dăjdiile și angariile țării ca să poată posluși mănăstirii. Au fost mai arătat și alt hrisov al răposatului Costandin vodă ot leat 7162 întru care au fost scriindu cum că s-au fost ertat pe rumînii mănăstirii din Sinești de toate dăjdiile, pentru ca să poată fi de poslușaniia mănăstirii și să dea pe anu numai cîte 3 pol galbeni. Fost-au mai arătat și alt hrisov cu leat..... [1] al răposatului Constandin

[1] Loc alb.

vodă Brîncovean întru care iarăşi aseminea scrie pentru rumînii aceia ai mănăstirii; au mai arătat şi cartea a răposatului Mateiu Basarab voevod, întru care au fost scriindu cum că au avut judecată egumenul Zosim cu un Pătru, rumînu mănăstirii Mislii, dintr-acel sat, care rumînu au fost dat 30 oi cu miei la un Iosif episcop care au fost pe acele vremi năstavnic sfintei mănăstiri, de l-au fost ertat de rumînie pe el i feciorii lui. Şi după aceia viind Zosim egumenu la această sfîntă mănăstire şi aflînd de această pricină, n-au fost îngăduit, ci ar fi dus pe acel rumînu înaintea domnii sale Mateiu vodă şi din divanu l-au fost dat să fie iarăşi rumînu al mănăstirii el şi feciorii lui ca şi mai'nainte şi să i să dea acele 30 de oi cu miei de la mănăstire înapoi, din care şi pîn'acum se trag unii dintr-înşii.

Şi ispravnecu cercetîndu pricina foarte cu amărunt şi cunoscînd din hrisoavile răposaţilor domni ce au arătat egumenu cum că moşia Sineştii, care şi Cocărăşti să numeşte, este dreaptă şi adevărată moşie a mănăstirii Mislii, împreună şi cu rumînii pe care îi erta răposaţii domni de dăjdii pentru posluşaniia mănăstirii, aşa au fost găsit cu cale şi cu dreptate ca să-şi stăpînească mănăstirea acea moşie ca un hodor şi danie ohabnică ce-i este de la răposat Mihaiu voivod, împreună şi cu rumînii care să coprindu în hrisoavile răposaţilor domni ce s-au zis mai sus. Şi rumînii să-şi dea toată dijma moşii după obiceiu la mănăstire, ori din livezi ori din curăturile lor ce vor avea pe acea moşie a mănăstirii, de vreme că acum nici un folos sau ajutor nu are mănăstirea de la dînşii, precum avea mai'nainte de slujiia la toate mănăstirii, şi pentru aceia nu le luoa dijma pămîntului.

Şi rumînii să nu fie volnici a-şi vinde curăturile lor unul la altul, ci care dintr-înşii va lipsi sau va muri, curătura aceluia să rămîe pe seama mănăstirii de vreme că toată moşiia iaste mănăstirească.

Şi au hotărît prin cartea dumnealui de judecată, care carte o am văzut-o şi domniia mea şi s-au cunoscut cum că bine şi pe dreptate au cercetat şi au judecat.

Dreptu aceia, am dat şi domniia mea această carte a domnii mele la sfînta mănăstire Mislea de întărirea judecăţii, ca după hrisoavile răposaţilor domni să aibă a stăpîni acea moşie cu rumînii mănăstirii, nezăticnit de către nimini şi judecata ispravnecului să fie nestrămutată. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Însă de vreme că judecată înaintea domnii mele n-au avut şi de vor mai avea altceva a răspunde, uşa divanului să le fie dăşchisă şi neopriţi.

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 466 (Condica m-rii Mislea), f. 74 v— 76.
Copie rom.

339

⟨Bucureşti,⟩ 17 septembrie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte călăraşilor de la Lichireşti şi saragelelor de la Stelnica să facă arătura cu care s-au angajat şi la timpul cerut, mănăstirii Colţea, pe a cărei moşie locuiesc.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi. De vréme ce la domniia mea au dat

jalbă chir Triandafir, epitropul mănăstirii Colţii, pentru călăraşii cu oamenii lor de la Lichireşti şi pentru saragélele şi alţi săteni ai mănăstirii de la Stélneca[1] den sud Ialomiţa, care sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri Colţea, cum că au aşăzămînt cu mănăstirea pentru obicinuita claca pămîntului, ca toţi călăraşii cu oamenii lor de la Lichireşti să are mănăstirii toamna cîte 100 paşi de arătură şi primăvara iar cîte 100 de paşi, aşijderea şi saragélele de la Stélneca să are toamna cîte 70 de paşi şi primăvara iar cîte 70 de paşi, care aşăzămînt l-am văzut şi domniia mea. Şi după acel aşăzămînt ar fi şi făcînd arătura, dar n-ar fi făcîndu-o la vréme, încît nu numai că n-ar fi avînd mănăstirea nici un folos de acea clacă a lor, ci încă ar fi pierzînd şi sămînţa. Pentru care dăm domniia mea volnicie mai sus-numitului epitrop sau trimisului său, să apuce pe acei mai sus-numiţi călăraşi şi saragéle, ca să facă fieştecare om obicinuita clacă de arătură la vréme, adecă arătura de toamnă să înceapă a o face de la zi întîi a lui sept⟨emvrie⟩ şi pînă la sfîrşitul lunii să ia sfîrşit, şi arătura de primăvară să o înceapă de la zi întîi a lui aprilie şi pînă la sfîrşitul lunii să ia sfîrşit.

Drept acéia poruncim domniia mea şi voao călăraşilor i saragélelor, văzînd cartea domniei méle să căutaţi fieştecarele să faceţi arătură la sorocul ce s-au zis mai sus, că vericare din voi nu să vor supune poruncii domniei méle, să ştie că să vor pedepsi de către domniia mea, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.[2]

Sept⟨emvrie⟩ 17 dni, 7259 ⟨1750⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

340

5 noiembrie 1750

Vlad fiul lui Voico, rumîn al mănăstirii Cîmpulung, dă zapis egumenului Nicodim că, în schimbul ajutorului primit, oferă mănăstirii partea lui de pomi din siliştea Izvoranilor.

† Adecă eu Vladul, rumîn mănăstirii Cîmpulungului, sin Voico ot Izvorani ⟨dat-am⟩[3] scrisoarea mea la mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit Nicodim, pentru că rămîind eu la mare sărăcie şi vrînd ca să fug, m-au miluit sfinţiia sa cu ce s-au îndurat şi eu am dat partea mea de pomi din siliştea Izvoranilor, mănăstirii, să-i stăpînească cu pace de cătră mine şi de către fii-mieu pentru că fii-mieu s-au răscumpărat.

---

[1] Pentru Stelnica.
[2] Un document cu conţinut identic, cu data 30 septembrie 1751, ibidem, pach. CCCLXVII, doc. 74.
[3] Omisiune.

Şi cînd am făcut acest zapis au fost şi Gheorghie şi Grigorie martor. Şi eu pentru credinţa mi-am pus numele şi dégitul mai jos ca să să crează.

Noem⟨vrie⟩ 5 dni, 7259 ⟨1750⟩

Eu Vlad rumîn vînzător,
eu Gheorghie martor, eu Grigorie martor

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 126.
Orig. rom.

341

⟨M-rea Banu,⟩ 24 noiembrie 1750

Locuitorii din Maxin dau zapis egumenului de la Banul prin care se obligă a nu mai tăia pădurea mănăstirii, iar în caz de recidivă să fie duşi înaintea ispravnicului ca să-i „globească".

† Adecă noi sătenii ot Maxinii mănăstirii Banului, care mai jos ne vom iscăli, dat-am scrisoarea noastră la mîna sfinţiei sale părintelui nostru chirio chir Theofil, précum să s⟨e⟩ ştie că tăind noi pădurea de acolea din Maxinii în multe rînduri, şi au fost multă pricină şi tot ni s-au ertat greşala noastră. Iar acum aşa ne-am prinsu cu această scrisoaré a noastră, de acum înainte ori pe care ne va afla tăind măcar un lémnu, atunci să fie sf⟨inţia sa⟩ volnic să ne aducă cu greu treapăd la dumnealui isprav⟨nicul⟩ şi să ne pedepsească dumnealui isprav⟨nicul⟩ şi să ne globească ca pe nişte oameni răi, nesupuşi [1].

Şi pentru aceasta ne-am pus degetile mai jos, în loc de iscălitură ca să s⟨e⟩ crează.

Noem⟨vrie⟩ 24 dni, 7259 ⟨1750⟩

Eu Radul Lungul, eu Neagul brat Badea, eu Radu Mustăţea, eu Dumitraşco Cănce ⟨?⟩, eu Mihul, eu Barbul, eu Pavel, eu Neagul sin Neag călug(ărul), eu Voinea, eu Ion.

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XI, doc. 42.
Orig. rom.

342

⟨1750⟩ [2]

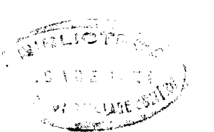
Locuitorii din satele Nucet, Movila Tăiată şi Olari, reclamă domnitorului că sînt asupriţi de egumenul mănăstirii Nucet, arătînd amănunţit împovărările şi obligaţiile neobişnuite ce li se impun.

Prea înălţate doamne,

Noi lăcuitorii din trei sate de pă moşie sfintei mănăstiri Nucetu, cu lăcrămi fierbinţi jăluim înălţimii tale pentru multe nedreptăţi şi asupreli ce ni să pricinuesc de către sfinţie sa părintele Sofronie, egumenul

---

[1] Adaos marginal: „şi să avem a plăti lemnul cu ughi 1".
[2] Datarea aparţine lui Radu Greceanu: Arh. St. Buc., Indice cronologic, nr. 16, Buc., 1949, p. 145.

aceştii sfinte mănăstiri, că toate vechiurile obiceiuri ale pămîntului ni li-au stricat, întreindu-le şi înpătrindu-le.

Ce mai întîi din dejma porumbului nu ni s-au măsurat cu prăjină dreaptă sau să ni să ia cu baniţă dreaptă, ci ni s-au măsurat cu prăjină făcută dă sfinţiia sa de 16 palme, şi bucate ni s-au luat cu baniţă de 31 oca.

Al doilea, la dijma de fîn vechiul obicei ne-au fost de dam cîte parale 10 de car, apoi la egumenu ci-au fost înaintea pîrîtului, cu cuvînt ni-au făcut şi ni-au mai încărcat încă cu cîte parale 10 de car, dar ne măsura drept. Dar pîrîtul după ce la măsurători ne întrieşti şi ne înpătreşti, apoi ne ceri şi cîte taleri 1 de car şi nici fînul nu sîntem volnici a-l arădica din vremi, să-l aducem pă la casile noastre, după cum s-au pomenit din bătrîni şi la alţi egumeni, mai ales că nu ne dă de cosit la vreun cîmpu limpede, ci curăţim noi cu mîinile, scoatem rădăcini de ne facem cîte o fărămiţă de livedie.

Al treile, din livezile de pruni n-au fost obiceiu să dăm zeciuială, fiindcă bătrînii noşti, toţi cu totul au sădit şi au făcut livadă de tot feliu de pomet mănăstirii şi lăcuitorii să fie nesupăraţi de nici un fel de dijmă, iar numitu au numărat şi cereşi şi vişini şi zarzari şi orice fel dă pom roditor, niroditor, di-au înplinit zăci şi n-au luat nici pă al d-al zăcile, ci au luat fruntia în partia ci i-au plăcut di-a rîndul.

Al patrăle, avem obicei de dam la toate sămănăturile numai 2 parale logofiţălului ce scriia cînd ducem dejma şi un puiu de găină la sîn-Petri i o găină la crăciun, iar acum la tot feliul de sămănătură ne ia cîte o găină şi cîte zăci parale de tot numele.

Al cincile, zile 9 dă clacă le facem, dar celi trebuincioase pentru casi nu ni să dă, adecă lemne de foc, nuele şi altele, ci cumpărăm dă pă alte moşii, fiindcă au făcut oprituri pă unde nu s-au pomenit. Căci, dacă ne prinde pă moşie sfintei mănăstiri, ne zălojăşti şi ne bate de morte, încît şi un puţ ce l-am făcut la dru⟨mu⟩l mare al olacului pentru adăpătoare lumii, cu lemne dă pă altă moşie, cumpărate, şi acelea în pizmă ni l-au tăiat.

Apoi socoteşti, milostive doamne, cîtă duşmănie ari! Pentru care cu plîngeri ne rugăm înălţimii tale ca să te milostiveşti asupra sărăciilor nostre, a i să porunci pîrîtului igumen ca să păzească trahtaturile vechiurilor obiceiuri şi spre noi să te milostiveşti a ni să face o luminată poruncă a înălţimii tale să o avem la noi, de hotărîre ci să va face, ca nu de cîte ori să vor schimba egumenii să avem acest fel de încărcături şi să ne stingem cu cheltuielile tot umblînd în judecăţi, după cum pînă acuma am pătimit. Că de nu ni să vor face o luminare de către înălţimea ta, toţi cu totul ne răspundim, care încotro cu ochii vom viadia. Şi cum va fi milă înălţimii tale asupra ticăloşiilor noastre.

Noi robii înălţimii tale,
Noi sătenii din trei sate : Nucetu i Movila Tăiată şi Olarii.

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXII, doc. 14.
Copie rom.

343

București, 14 aprilie 1751

Veliții boieri judecă pe Mihalache clucer, împotriva căruia locuitorii din Izvorul de Jos au făcut reclamație la domnie, și propun ca moșia Izvorul de Jos să se ia de sub stăpînirea lui și să se dea sătenilor în compensație pentru jafurile și necazurile ce le-a pricinuit.

†Din luminată porunca prea înălțatului nostru domnu Io Grigorie Ghica voevod, dumnealui Theodorache ceaușul de aprozi au adus de față înaintea noastră pă Mihalache clucer sin Neacșul Pitiștean, ca să-și dea seama pentru jălbile ce au dat sătenii și cu martalogii de la Izvorul de Jos, sud Vlașca, pentru necazurile, răotățile și asuprelile ce le-au făcut.

Răvașul ce au dat către măriia sa vodă, sătenii.

Jăluim mării tale pentru dumnealui clucer Mihalache că avînd o moșie de zestie ce să chiamă Izvorul, astă-iarnă au venit de s-au așăzat cu șăderea acolea și pă loc au trimis dă ne-au luat toate vitele satului dă le-au ținut închise trei zile, cerînd ca să-i dăm suhat cîte 8 parale de vită și așa să calce și vitele noastre pe moșiia dumnealui, fiindcă noi cu casile șădem pe moșiia ispravnicului Iordache medelnicer, apoi trimițînd dumnealui ispravnicul, dintr-aceea dată ne-au scos vitele.

După aceasta dîndu-ne dumnealui poruncă, ca să nu tăem lemne din pădurea dumnealui, noi mergeam astă-iarnă la lemne cu săniile pentru treaba focului la altă moșie ce să chiamă Popeștii și după ce încărcam lemnile de acolo și fiind trecerea piste moșiia dumnealui, trimitea țigani dă ne lua săniile și le ducea la dumnealui dă le descărca. Eu Vlaicul și cu Stan croitoriul, am avut 16 sute de uluce tăete în pădurea dumnealui, nu de acuma, de cînd ne-au dat poruncă, ca să nu mai tăem, ci de mai'nainte; iar dumnealui au trimis țigani cu care dă le-au încărcat și le-au dus la curtea dumnealui și noi am rămas datori la turci.

Care noi văzînd acestea care ni le face, am hotărît cu toții să ne mutăm într-altă parte pă altă moșie. Ci pentru aceasta ne jăluim mării tale că și acum în trecutele zile, mergînd dumnealui piste cîmpu și găsind niște cai păscînd la iarbă, au pus țiganii de i-au luat; mărturii avem zece oameni de la Gratiia că din iarbă i-au luat, iar nu din arături. Ci și unde vom merge, la acea moșie să nu ne mutăm, iar sînt moșii alăturea care nu iaste cu putință a nu călca vitele noastre la iarbă. Măriia ta ai hotărît 12 zile să clăcuim stăpînului cu moșiia, și le clăcuim. Acum avem mare supărare de împrejureni că vitele deacă scapă cîteodată nu strică livezi ci numai la iarbă; în pădure deacă tăem ne iau dijmă după obiceiu și de aceia nu bănuim, ci să avem dreptate de la măriia ta și răspunsu, să știm ce să facem. Și ne rugăm milii mării tale ca să fie luminată porunca mării tale ca să ne dea ulucile și să-și ia dijma, că de nu ni le va da, sîntem robi la turci. Și ce va fi mila mării tale.

Robii mării tale, sătenii din Izvorul dă Jos, sud Vlașca.

Răspunsu mării sale lui vodă.

Dumneata vel vist⟨ier⟩, de zulumuri ca acestea ce să fac săracilor de către unii ca aceștea, să spargu satile, iar nu de dăjdile visterii. Dar acestea toate și pentru sohatul vitelor și pentru clacă nu s-au coprinsu

în porunca ce s-au trimis la ispravnicul județului ca să le citească pen toate satile și să să urmeze? Ci pentru jalba acestora să te adeverezi de la medelnicerul Iordache ispravnicul Vlășcii, și de iaste așa, cum au îngăduit să să supere săracii pînă într-atît și nu i-au apărat după porunca noastră ce i s-au dat? Și cercetînd pricina aceasta, pre largu să ne faci știre.

Cartea ce s-au făcut să aducă pe Mihalache clucer.

Davat gospodstvo mi boiariului domnii méle Ioniță postelnic ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să meargă la sud Vlașca, la Izvor, la Mihalache clucer, pe care numaidecît să-l bage în fiiară și așa băgat în fiiară să-l aducă la domniia mea ca să dea seama înaintea domnii méle pentru blestemățiia lui de zulumurile ce au făcut unora din lăcuitori, lucruri care sînt înpotrivă piste porunca domnii méle. Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 14 dni, 1751

Jălbile ce au mai dat sătenii, fiind de față și Mihalache clucer înaintea noastră, care nici Mihalache clucer, n-au tăgăduit că sînt adevărate.

La sfeti Nicolae ne-au luat toate vitele dă le-au ținut închise la curtea dumnealui trei zile, nemîncate, nebăute, cerînd ca să-i dăm sohat de vită cîte 8 parale.

Cînd era dumnealui vel vornic cu pecețile, eu Radul pîrcălab am mersu de am cerut bani la un sătean al mieu, anume Stan și acest Stan fiind supus dumnealui și șădea lîngă curtea dumnealui, cum m-au văzut au trimis țigani de m-au dus cu palme și m-au băgat în curtea dumnealui și m-au luat de păr și m-au bătut cu bățul. Și mergînd de am spus dumnealui vel vornic, au trimis dumnealui pe un Tudor căpitan de i-au zis de ce bate pe oameni, iar dumnealui au răspunsu că știe bine că nu va să-l bată vodă pentru un rumîn ce l-au bătut, care și acest Tudor căpitan iaste aicea în București de față.

Ilie Cănea avînd casă pe moșiia dumnealui, pă vréme de iarnă l-au scos din casă și au băgat un om al dumnealui, anume Costandin. El nu iaste de față, că au fost bolnav și n-au putut să vie. Această pricină o știe și dumnealui vel vornic.

Eu Stanciul martalog, fiind în slujbă domnească și avînd un copil ca de zéce ani și trimițîndu-l nevasta cu caii în cîmpu, dumnealui au trimis pe un Gheorghe țiganul și au dat copilul după cai jos și au luat caii de i-au înhămat la carul care ducea sămînță la plug și i-au ținut doao zile și cînd i-au slobozit mi s-au stîrpit o iapă. Pentru luatul cailor și pentru înhămat la car, iaste mărturie Radul pîrcălabul satului, care iaste aicea de față.

Dîndu-ne poruncă ca să nu mai tăem lemne pe moșiia dumnealui, am trecut pe altă moșie, anume Popeștii, și încărcînd săniile dă lemne de foc, fiind un copil al lui Tudor Ceaușul la sanie, cîți au trecut piste moșiia dumnealui de curmeziș, au luat saniia cu lemnile dă au dăscărcat-o în curtea dumnealui și Tudor ceaușul iaste aicea de față. Și au mai luat sanii de lemne și a lui Ianache și a lui Dragnea Oltean de le-au descărcat la dumnealui.

Constandin Desculțul aducînd după moșiia dumnealui puțintele nuiele de un coșar, au trimis țiganii de l-au dezbrăcat, l-au bătut, luîndu-i

o dulamă şi o pătură, doao frîne, un bici şi le-au ţinut pîn'aproape de paşte şi pîn' nu i-au adus un car de lemne nu i-au dat zăloagile.

Eu Stan croitor, avînd trei sute de uluce în pădure, au trimis oamenii dumnealui dă le-au rădicat şi le-au dus la curtea dumnealui toate, şi scîndurile acestea ale méle le-au dat Savului de acolea dă le-au dus la Giurgiul, fiind dator la turci Savul, şi sînt aicea de faţă.

De la Savul au luat trei sute, atîta au avut, ce lui i-au dat ale lui Stan croitor o sută şi cincizeci, iar ale Savului au rămas toate la casa dumnealui.

De la Vlaicul au luat cîte au avut, patru sute şi dintr-acestea i-au dat trei sute pentru că i-au ţesut mătuşa lui un zăblău şi Savului pentru o sută şi cincizeci de scînduri ce i-au dat, s-au tocmit cu dumnealui să-i ducă un car de nuiale şi un car de pari. Aceşti doi nu sînt dă faţă că s-au dus la Giurgiul cu scînduri.

Matei Brînduşă avînd 150 de scînduri, cu totul le-au luat dă le-au dus la dumnealui. Acest Matei nu iaste aicea, că iaste piste Olt; iar eu Stan croitor i Stanciul Petecilă ştim că Matei ne-au spus din gura lui şi acéste scînduri au fost cu ale Vladului la un loc.

Eu Radu pîrcălab am avut şapte sute de scînduri şi au mersu singur, véste nu ne-au dat, de au încărcat 120, atîta îmi lipsesc, şi jumătate au fost făcute pe moşiia dumnealui şi jumătate au fost făcute pe moşiia dumnealui ispravnicului.

Eu Dumitru Cătunar, auzind porunca dumnealui că nu ne îngăduește ca să facem scînduri pe moşiia dumnealui, am trecut pe moşiia dumnealui ispravnicului şi am făcut 300 de uluce, iar dumnealui singur cu feciorii dumnealui au venit de au încărcat cu carul 60.

Stancul Lungul astă-iarnă mutîndu-şi un coşar după moşiia Popeştilor să-l ducă la Izvor, dumnealui au trimis pă Ioniţă bucătar ca să ia carul cu totul să-l ducă la curtea dumnealui şi nelăsîndu-s⟨e⟩, iar ţiganul l-au lovit cu zburătura de doao ori şi dînd cu carul dosul i-au căzut biciul, dă l-au luat ţiganul şi nu l-au mai dat pînă în ziua de astăzi.

Iar pentru căci au trecut curmeziş piste moşie, la martie 16 zile mergînd dumnealui, piste cîmpu era nişte cai ai satului, ca la vreo 20 şi pă moşiia dumnealui şi pe a ispravnicului; dumnealui au pus ţiganii de i-au luat ca să-i închiză şi nefiind dumnealui ispravnicul aici, noi nu i-am lăsat, ci am mersu nefiind nici o stricăciune la arături, că avem zéce oameni de la Gratia marturi, dînd şi scrisoare la mîna noastră că din iarbă i-au luat.

Pe Popa Matei al satului l-au scos pă vréme de iarnă din casă afară şi am rămas numai cu un popă şi şade dumnealui în casa popii.

6 oameni sîntem de o săptămînă de zile de umblăm, perindu-ne munca, că toţi săracii şi-au pus porumbul şi grădini, iar noi şi ceilalţi oameni din sat, am rămas de nici porumbu n-am pus, nici grădini, tocma ca cînd am fi băjănari.

Văzînd că dumnealui ne supără cu acestea am priimit ca să-i clăcuim de om cîte 2[1] zile; dumnealui ne-au lăsat pă 5 zile cu acest aşăzămînt: copaci verzi să nu tăem şi nici un fel de cherestea pe moşiia

---

[1] Probabil 12 zile.

dumnealui să nu facem, numai să avem a ne lua lemne de foc, dărămături dă jos.

Ci ne rugăm milii mării tale ca să avem îndreptare să ştim ce să facem.

Stînd de faţă înaintea noastră Mihalache clucerul şi cu săténii şi martalogii ce s-au numit mai în sus şi citindu-li-se toate jălbile acestea ce au dat săténii şi martalogii, n-au putut tăgădui Mihalache clucerul că nu le-au făcut aceste necazuri şi asupréli, pentru care după vina lui i să cădea mare pedeapsă. Dar noi îndrăznind la mila prea înălţatului şi prea milostivului nostru domu, i-am hotărît pedeapsă mai uşoară pentru ca să să înţelepţească să nu mai prade şi să jăfuiască pe săraci şi spre pilda altora moşiia aceasta de la Izvorul de Jos să să ia de supt stăpînirea lui şi să să dea săténilor şi martalogilor pentru jafurile şi necazurile ce le-au făcut. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la luminată porunca prea înălţatului nostru domn.

Ap⟨rilie⟩ 22 dni, 1751

Barbu Văcărescu vel ban, Constantin vel logofăt, Constandin Năsturel vel dvornic, Ştefan Văcă⟨rescu⟩ vel vist⟨ier⟩, D⟨umi⟩tr⟨u⟩ Racoviţă vel clucer, Costandin Obedeanu vel paharnic.

Acad. R.P.R., pach. DCXXIV, doc. 107.
Copie rom.

344

⟨Bucureşti,⟩ 11 mai 1751

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Mehedinţi să oblige pe oamenii ce şed pe moşiile mănăstirii Motru să clăcuiască după obicei şi să pedepsească pe acei ce fac stricăciuni semănăturilor.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodar. Pisah gospodstvo mi credincios boiariului domnii méle, Manolache biv vel armaşi, ispravnic ot sud Mehedinţi. Îţi facem în ştire că aici la domniia mea au jăluit igumenu de la mănăstirea Motru, cum că oamenii ce şăd pă moşiile mănăstirii n-ar fi vrînd să clăcuiască după obiceiu şi cum că avînd mănăstirea bucate arate, unii dintr-aceia oameni semeţindu-să turcilor, ar fi u⟨m⟩blînd cu vitele lor păste bucatele mănăstirii de i-ar fi făcînd multă pagubă.

Pentru care iată că-ţi poruncim domnia mea să aduci pă acei oameni de care să jăluește şi să-i faci făr'de voiia lor să clăcuiască mănăstirii după obicei şi să aperi moşiile de către acei oameni, ca să nu facă stricăciune semănăturilor, atît ale mănăstirii cît şi ale altor lăcuitori. Şi pentru unii ca aceia de vor fi făcut aşa după cum să jăluește igumenu, să le vii de hac, făcîndu-le certare, ca să s⟨e⟩ părăsască de acest feli de fapte, urmînd la toate după cum mai sus poruncim. Tolico pisah gospodstvo mi.

Maiu 11, 1751

Io Grigorie Ghica voevod

L⟨oc⟩ p⟨ecete⟩

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 46—46 v.
Copie rom.

345

⟨București,⟩ 15 iunie 1751

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Dealul să ia dijma de la toți oamenii așezați pe moșiile mănăstirii în grăunțe „iar nu clăi".

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sii povelenie gospodstva mi, cuviosului părintelui egumenului de la mănăstirea Dealului, chir Onofrie, ca să fie volnic cu cartea domnii méle pentru toți cei ce vor fi avîndu bucate pe moșiile sfintei mănăstiri, să le dijmuiască luînd grăunțe depă vechiul obicéi, iar nu clăi. Însă să ia seama, cum vor fi lăsîndu clăile la cîmpu, așa să s⟨e⟩ socotească să s⟨e⟩ ia grăunțe pentru ca să nu să facă vreo încărcătură săracilor.

Drept aceia să aibă volnicie părintele egumenul și oamenii sfinții sale pe care îi va trimite, să dijmuiască pe dreptate, luînd de toate bucatele după vechiul obicéiu, grăunțe iar nu clăi, și de către nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 15 dni, leat 1751

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată.

346

⟨București,⟩ 20 iunie 1751

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește egumenului de la Vintilă-Vodă să se prezinte înaintea divanului pentru judecată, fiind reclamat de unii foști rumîni cari s-au răscumpărat mai de mult, că mănăstirea stăpînește 2 000 de stînjeni din moșia lor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, cuvioase egumene de la mănăstirea Vintilă-Vodă, sud Buzău. Îți facem în știre că la domniia mea au dat jalbă Ion Țigăra i Manea i Radu de aici cu cetașii lor, zicîndu că din neamul lor, fiindu iei rumîni mănstirii lui Vintilă-Vodă, unde avîndu moșie de 3000 dă stînjăni a lor, zic că pentru ca să s⟨e⟩ răscumpere iei de rumînie au dat mănăstirii dintr-această moșie a lor stînjăni 1000 și 20 de vaci cu viței și 3 sălașe de țigani. Și pentru un vadu de moară ar fi dat un ră⟨va⟩șu drept taleri 12 la egumenul ce au fost pă acea vreme și după ce s-au răscumpărat iei, ar fi stăpînit moșii lor moșiia cîtă le-au rămas, 100 de ani, iar acum de sîntu 46 de ani de cîndu li s-ar fi înpresurat și acei 2000 de stîjăni de egumenii ce au fostu mai înainte la mănăstire.

Pentru care fiind trebuință de a i să izbrăni cu divan, iată că-ți poruncim domniia mea să cauți să te scoli să vii cu toate scrisorile ce

vei fi avîndu ca să stai faţă cu dînşii, că dă la divan să s⟨e⟩ hotărască judecata. Că neviind, apoi să ştii că vom trimite un logofăt dă divan dă te va aduce făr'de voe-ţi şi vei da şi treapăd.

Şi voi jăluitorilor, nevrîndu ca să vie la divan, să mergeţi la ispravnicul judeţului să ne aduceţi adeverinţă cum că n-au ascultat de poruncă ca să vie şi atunci vom trimite dă-l va aduce făr' de voia lui. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

1751, iun⟨ie⟩ 20 dni

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXIV, doc. 182.
Orig. rom., pecete aplicată.

347

⟨Bucureşti,⟩ 7 septembrie 1751

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Tismana să oblige locuitorii de pe moşiile mănăstirii a-i face cîte 12 zile de clacă, a-i da dijma din tot ce folosesc, după obicei şi a respecta monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Tismenii i părintelui egumen de la această sfîntă mănăstire, chir . . . . .[1] ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri, ca să-i clăcuiască fieştecare om pe an cîte 12 zile, însă clacă, iar nu bani. Şi dijma să-şi dea din toate semănăturile ce va avea arate pă moşie, după obiceiu, afară din legumile lor ce vor fi avînd puse pen grădini şi împrejurul caselor lor pentru treaba casei lor, iar nu să facă vreo neguţătorie, să n-aibă a-i supăra de dijmă.

Şi vin, rachiu, nimeni din săteni să nu fie volnici a vinde fără numai vinurile şi rachiu mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri să s⟨e⟩ vînză, atunci care din săteni vor vrea să vînză vin, să meargă întîi să ia voe de la egumen şi aşa să vînză vin şi să dea de bute cîte un leu.

Aşijderea să aibă voe egumenii pentru cei ce au din săteni, capre, şi umblă pe moşii de să hrănesc cu iarba şi cu crîngurile, să le ia de vită cîte doi bani într-un an, iar mai mult nu, de vréme că acestea fac multă stricăciune şi pagubă din venitul moşii. Iar pentru caii şi boii cu care să hrănescu pe moşie, să nu le facă nici o supărare pentru suhatul lor.

Aşijderea şi unde va ajunge moşiile mănăstirii în baltă, încă să-şi ia zeciuiala de peşte. Aşijderea să ia şi de matcă de stupi cîte bani trei.

[1] Loc alb.

Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 7 dni, 1751

Io Grigorie Ghica voévoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

După condică.
⟨Pe verso:⟩ Carte domnească pentru claca satelor tuturor.
Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCI, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată.

348

12 noiembrie 1751

Un număr de locuitori dau zapis lui Radu Fărcăşanu pentru învoiala de a-şi face vii pe moşia lui, Predeşti (Vîlcea), cu condiţia de a-i da otaştina din douăzeci de vedre, una, după obicei, în afară de vinăriciul domnesc, iar la părăsirea viilor, pămîntul să rămînă tot al stăpînului.

† Adecă noi care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui coconului Radului Fărcăşanul, pe cum să să ştie că trebuindu-se ca să ne facem vii şi plăcîndu-ne pămîntu pe moşiia dumnealui, Predeştii, deci noi strîngîndu-ne cu toţii, am mers la dumnealui de ne-am aşezat şi ne-am tocmit cu dumnealui ca să ne facem vii cu dijmă, însă să avem a-i da otaştina moşiei după obicéiu, din védre doaozăci, una, afară din vinăriciul domnesc, că aşa ne-am tocmit şi ne-am aşăzat cu dumnealui de a noastră bună voe.

Iar care din noi ar sta în pricină de n-am da otaştina pămîntului după cum scrie mai sus, atuncea să fie dumnealui volnic cu zapisul nostru să ne apuce cu om domnesc să dăm făr' de voia noastră.

Iar de s-ar face vreo cheltuială sau zeciuială, să fie toată de la noi, călcînd noi tocmeala şi legătura zapisului nostru. Însă şi după ce vor înbătrîni viile şi le vom părăsi, pămîntul să rămîe tot al dumnealui, după cum iaste.

Drept aceia pentru mai adevărată credinţă, ne-am pus iscăliturile şi peceţile, alţii numele şi dégetele în locu peceţii, ca să să crează, dinpreună şi alte mărturii care să vor iscăli.

Noem⟨vrie⟩ 12 dni, 7260 ⟨1751⟩

Staico Lăcusteanu, Stanci⟨u⟩ Lăcusteanu, Mărin iuz⟨başa⟩, Stanciu iuz⟨başa⟩, popa Radu, diiaconul . . . . .[1] Enache, eu Vasilie, eu Costandin, eu Datco, Dragomir Groescu, eu Iancul Ion, eu Amza brat, eu Drăgan Novăcescu, eu Vasilie, eu Stan Prep., eu Necolaie brat,. . . .[2], Dumitraşco ⟨?⟩, eu . . . .[1], eu Iancu Stoian, eu Preda, eu Preda sin Petru, eu Stanciu Dieconescu.

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CCCXXXVIII, dosar 4, doc. 41.
Orig. rom.

[1] Doc. şters.
[2] Doc. rupt.

349

(București,) 17 martie 1752

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește biv vel șătrarului Giorgian, ispravnic de Ialomița, să oblige pe locuitorii din satele Brînceni, Jigălia și Beilic să facă mănăstirii Dealul „obișnuita clacă", să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor și să-și plătească suhatul acei ce stau pe alte moșii dar pasc vitele acolo.

† Milostiiu bojiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincios boiarul domnii méle Giorgian, biv vel șătrar i ispravnic ot sud Ialomița. Îți facem în știre că aici la domniia mea au dat jalbă cuviosul chir Onufrie, egumen mănăstirii Dealului, zicînd cum că într-acel județ are sfînta mănăstire o moșie, pe care moșie ar fi acéste sate Brîncénii, Jăgăliia și Beilicul și cum că nu ar fi vrînd să-și facă obicinuita clacă, nici ar fi îngăduind pe egumen ca să vînză vinul și rachiul mănăstirii, ci-și pun ei vinul și rachiul lor de vînd și cum că alți oameni du pintr-alt sat, își pascu vitele pe moșiia mănăstirii și sohatul moșiei nu vor să plătească.

Pentru care îți poruncim domniia mea, de vréme ce numitul egumen n-au vîndut venitul acei moșii la alții, ci-l strînge pe seama mănăstirii, nicidecum să nu îngăduești pe acei săténi a-și vinde vinul și rachiul lor, ci să vînză egumenul vinul și rachiul mănăstirii.

Însă pentru satul Beilicul ți-am mai poruncit domniia mea ca să-și rădice și egumenul cîrciuma, să o mute de céia parte la Jăgălia, fiindcă Beilicul iaste hodae turcească, dar nici pă alt pă nimeni să nu îngăduești să vînză, nici din săténi, nici din altul nimeni.

Așijderea îți poruncim domniia mea, atît pentru cei ce nu vor să-și facă claca după obicéi, cît și pentru cei ce pasc vitele pe moșiia mănăstirii și nu vor să-și plătească sohatul moșiei, pe unii ca aceia să-i faci făr' de voia lor să clăcuiască după cum iaste hotărît prin testamentul domniei méle, însă claca să facă, iar nu bani și să-și plătească fieștecare sohatul pentru pășunea vitelor lor, ca să nu mai jăluiască numitul egumen la domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 17 dni. 1752

Io Grigori Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 35.
Orig. rom., pecete aplicată.

350

(București,) 18 aprilie 1752

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește marelui ban al Craiovei, Barbu Văcărescu, să cerceteze reclamațiile egumenului de la Arnota că Mihăilă Ciocan și Gheorghe, împreună cu ceata de rumîni care s-au răscumpărat, au luat în stăpînire o parte din moșia mănăstirii de la Bogdănești, precum și vînzarea venitului întreg al moșiei Cucești la turci de către Mihai Diiculescu, pe care mănăstirea o are în devălmășie cu dînsul.

Io Grigorie Ghica voevod i gospodin bojiiu milostiiu zemle Viahiscoe.

† Cinstit şi credincios boiariul domnii mele Barbul Văcărescul vel ban, sănătate! Îţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă cuviosul igumen de la sfînta mănăstire Arnota, chir Neofit, pentru Mihăilă Ciocan i Gheorghe i pentru ceilalţi rumîni de la Bogdăneşti, sud Vîlcea, zicînd că fiind ei rumîni ai mănăstirii, domniia sa Costandin vodă le-ar fi dat voe de s-au răscumpărat, dar moşiia au rămas mănăstirii şi la venirea domnii mele s-ar fi sculat acei rumîni de au împresurat moşiia, stăpînind-o ei făr' de nici un temeiu.

Şi în trecuta vremé, viind ei aici, s-ar fi judecat cu proegumenu Ilarion la dumnealui răposat vornicul Greci⟨anul⟩, dar nefiind scrisorile mănăstirii aici, ar fi făcut proegumenul un zapis mincinos şi dovedindu-l, el au fugit şi au rămas judecata nehotărîtă şi mergînd rumînii acolo n-ar fi îngăduind ca să-şi stăpînească mănăstirea, moşiia.

Aşijderea s-au mai jăluit şi pentru Mihaiu Diiculescul ot sud Vîlcea, zicînd că avînd mănăstirea o moşie Cuceştii d-avalma cu dînsul, ar fi vînzînd venitul turcilor şi mănăstirea n-ar fi avînd nimic.

Pentru care să trimiţi dumneata ca să-i aducă faţă atît pe rumînii de la Bogdăneşti cît şi pe Mihai Diiculescu şi să-i judeci pentru amîndoo pricinile şi să le alégi, hotărînd prin cartea dumitale de judecată, ca să nu să năpăstuiască mănăstirea. Aceasta, şi fii sănătos!

Aprilie 18 dni, 1752

⟨Pe verso:⟩ † Cinstit şi credincios boiariului domnii mele Barbul Văcărescu vel ban al scaunului Craiovei, cu sănătate să să dea.

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 116.
Orig. rom., pecete aplicată.

351

⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie 1752

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moşia schitului Turbaţi să presteze cîte şase zile de clacă, să respecte monopolul vinului şi să-şi dea adetul moşiei.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincioşi boiarii domniei méle Costandin Catargiul biv vel pitar i Păun biv vel clucer za arie, ispravnicii den sud Prahova. Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă Pelaghia, stariţa de la mănăstirea Turbaţii, sud Elhov, cum că sfînta mănăstire are moşie într-acel judeţ al Prahovei, pe care moşie şi oameni sînt şezători şi n-ar fi avînd nici un folos mănăstirea de la acei oameni şi moşiia abiia iaste de treaba lor şi de a dobitoacelor lor.

De care iată că vă poruncim domniia mea, după testamentul domniei méle ce s-au dat mai pe urmă, să faceţi pe acei oameni, pe toţi cîţi vor fi şăzători pe moşiia schitului, ca să clăcuiască de casă cîte 6 zile într-un an.

Şi nimeni din săteni să nu fie volneci a vinde vin sau rachiu pe moşiia schitului, făr' de numai vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea vin să vînză, atunci care din săteni va

vrea să vînză vin sau rachiu, întîi să să aşaze cu stariţa şi să dea de bute cîte taleri unul şi aşa să aibă voe să vînză.

Iar care va sta cu vreo împotrivire a nu-şi face claca şi a nu-şi de adetul, pe unul ca acela să-l faceţi făr' de voia lui să clăcuiască şi să-şi dea adetul moşiei, că aşa iaste porunca domniei méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile şi den fînéţe după obicei.

Ap⟨rilie⟩ 24 dni, 1752

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Ţigăneşti, pach. IX, doc. 3.
Orig. rom., pecete aplicată.

352

⟨Craiova,⟩ 7 iulie 1752

Barbu Văcărescu, mare ban al Craiovei, hotărăşte ca locuitorii din satul Govora, care s-au răscumpărat de rumînie fără pămînt în vremea lui Constantin Brîncoveanu, să nu mai stăpînească livezile de pomi de pe moşia mănăstirii, termenul fiind depăşit.

Barbu Văcărescu vel ban al Craiovei.

† Dînd jalbă la noi Ghenadie egumenul de la mănăstirea Govora, cum că oamenii din satul mănăstirii Govorii care mai'nainte vréme au fost rumînii mănăstirii şi în zilele răposatului Costandin vodă Brîncoveanu s-au răscumpărat de rumînie, numai capetele lor fără de moşie şi rămîindu-le pometuri vechi de la moşii şi părinţii lor pe moşiia mănăstirii, i-au tot stăpînit mănăstirea, atît moşiia, cît şi pometurile acélea pînă acum. După cum, pentru aceasta fiind la divan şi sfinţia sa părintele episcopul Rîmnicului, chir Grigorie, ne-au spus că au pomenit stăpînind mănăstirea acéle pometuri şi vînzînd poamele, iar acum s-au sculat acei oameni ca să-şi ia acéle pometuri ale moşilor şi părinţilor lor întru stăpînirea lor. Pentru care de vréme ce acéle pometuri au eşit de la mîna acelor din zilele răposatului Costandin vodă Brîncoveanu, de cînd s-au răscumpărat ei de rumînie şi au stăpînit tot mănăstirea, n-au ei nici o treabă a să întinde cu stăpînirea la acéle pometuri, că şi pravila hotăraşte: un om ce va sădi pomi pe moşiia altuia, iaste volnic să-i stăpînească pînă în treizeci de ani şi să-şi dea dijma din poame, iar de la treizeci de ani înainte, nu mai are nici o treabă cu pomii, ci rămîn pomii ai stăpînului moşii, şi acela lipséşte. Precum şi aceşti oameni ce au fost rumîni mănăstirii şi au lipsit de pomi de atîta sumă de ani, n-au treabă a-i mai stăpîni, pentru că de să voar face stăpînitori şi de la treizeci de ani înainte, să obicinuescu a să întinde cu stăpînirea şi în moşie.

Pentru acéia volnicim pă mai sus numitul egumen govoreanu ca printr-această carte a noastră să aibă a stăpîni toţi pomii ce au fost mai 'nainte vréme ai acelor oameni, cu bună pace de către dînşii şi să-i culeagă şi estimp şi de acum înainte, tot mănăstirea. Şi de voar

vrea acei oameni sau şi alţii să-şi pue pomi pe moşiia mănăstirii cu ştirea şi cu aşăzămîntul de la egumen, să-şi pue pomi şi să-şi dea dijma din pomi după obicéiu, urmîndu-să iar după cum s-au zis mai sus. Iar fără ştirea egumenului să nu fie volnic a pune pomi. Iar de voar avea vreunii a răspunde, să vie de faţă. Aceasta scriem.

Iul⟨ie⟩ 7 dni, 1752

Barbu Văcărescu vel ban

Procit treti logofăt

Trecut la condică

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 48.
Orig. rom.

353

15 iulie 1752[1]

Egumenul de la Arnota reclamă marelui ban al Craiovei că locuitorii din Dobriceni şi Bogdăneşti, care s-au răscumpărat de rumînie, continuă să stăpînească livezile şi pomii mănăstirii, şi nu îngăduie pe ispravnicii trimişi de el. Marele ban hotărăşte ca ispravnicul de Vîlcea să-i bată la tălpi.

Prea cinstite dumneata vel ban, să fii dumneata sănătos!

Cu plecat răvăşel mă rog milii şi bunătăţii dumitale ca să te milostiveşti dumneata pentru folosul sfintei mănăstiri după cum ne-ai făgăduit dumneata, să ni să facă o cinstită carte a dumitale pentru nesupunerea şi împotrivirea rumînilor din Dobricénii Arnotei i din Bogdăneşti, că ei fiind rumîni ai sfintei mănăstiri şi unii dintr-înşii judecindu-s⟨e⟩ la măriia sa Costandin vodă, judeci făr' de moşie, după cum le scrie şi hrisovul lor de la măriia sa, iar acuma să scoală cu mare înpotrivire asupra sfintei mănăstiri şi asupra ispravnicilor ce sînt rînduiţi la posluşanie de zic că iaste moşiia a lor şi zic că nu vor îngădui odată cu capul lor să stăpînească livezile şi pomii mănăstirea, şi vor face şi moarte.

Şi se întind cu înpotrivirea şi cu nesupunerea de aduc vin şi rachiu de vînd ei pi sat neîntrebat şi nici zilele céle rînduite de clacă nu vor să le lucréze la mănăstire la céle ce le poruncim, ci îşi bat joc după cheful lor de trimit copii mici din namiazi zi îndesar numai în sat unde şedu, iar la mănăstire, unde să cade, fiind cale numai de o jumătate de zi, nu vor să meargă nicidecum şi rămîn şi zilele de lucru iar la dînşii, neavînd ce lucra în moşie că de-abia iaste de dînşii şi mare nedreptate şi înpotrivire la toate are sfînta mănăstire de la dînşii de cînd s-au judecit.

Iar alţii din ⟨dîn⟩şii[2] au rămas tot rumîni şi sfînta mănăstire nu cunoaşte ajutoriu de un ceas de la dînşii ci numai înpotrivire şi nesupunere la toate şi nici zilele céle rînduite, nici dijmă din grădini şi din altele nu vor să-şi dea după obicéiu ci să laudă tot cu ciumagul şi de multe ori am făcut porunci de la ispravnici şi nici le voia să le ştie ca nişte oameni răi.

---

[1] Data rezoluţiei.
[2] Omisiune în text.

Ci pentru aceasta mă rog milii dumitale, fă-ţi pomană şi cu această săracă de mănăstire, să mi ⟨s⟩e facă o cinstită carté dumitale pentru nesupunerea lor, să nu mai zică că sînt moşnéni şi să stea cu înpotrivire asupra sfintei mănăstiri, ci să urméză altor sate boereşti şi mănăstireşti după obicéiu şi să pociu face pîrcălabu în satul mănăstirii cu voia săténilor şi cu ştirea dumnealui ispravnicului, numai ca să ne cunoască şi pe noi de stăpîn moşii, după cum şi pe alţii carii au moşii cu sate.
Mă rog milii dumitale să nu îmi fie în zadar rugăciunea, că mare pomană vei avea dumneata. Şi ce va fi mila dumitale.

Al dumitale plecat,
Neofit igum⟨enul⟩ Arnotei

⟨Rezoluţie:⟩

† Dumneata ispravnice al judeţului să trimiţi să aducă pe acei oameni de care să jălueşte şi să cercetezi şi de va fi aşa după cum să jăluiaşte, să-i pui să le dai cîte o bătaie bună pe talpe şi să-i faci să să supue să clăcuiască zilele céle orînduite şi să-şi dea dijma după obicéiu pentru că mi să pare că are igumenul şi carte⟨a⟩ noastră de volnicie. Ci cum zicem dumitale să-i faci să să supue şi să-şi pue pîrcălab igumenul.

Vel ban

Iul⟨ie⟩ 15, 1752

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 118.
Orig. rom.

354

⟨M-rea Cotmeana,⟩ 20 noiembrie 1752

Dionisie, egumenul mănăstirii Cotmeana, dă carte de învoială locuitorilor de pe moşia Ciocăneşti (Muscel) pentru claca în bani şi dijma în produse.

Dionisie, egumen sfintii mănăstiri Cotmeana, dat-am cartea noastră la mîna lăcuitorilor ce să află pă moşiia noastră a sfintii mănăstiri ce să chiamă Ciocăneşti din judeţul Muşcelului spre a să destupa moşiia spre folosu tutulor de opşte. Şi învoirea între noi au fost aşa: pentru claca casilor ce vor fi cu lăcuinţa pe moşie, bani 100, iar din sămănăturile cîmpului, adică dijma porumbului din zece, una i din toate sămănăturile ce să vor pune în cîmp. Asemenea şi din fîn să aibă a da tot din zece una aducîndu-să toată dijma după moşie la metohu sfintii mănăstiri, fiindcă le-am dat pădure să-şi cureţe să-şi facă cuprinsuri pentru casile lor. Şi orce frate igumen va veni cu stăpînirea la sfînta mănăstire, să nu aibă voe a strica această legătură, fiindcă aşa am găsit cu cale, că este moşia înfundată şi n-au de toate céle trebuincioase, adică pădure de lemne, loc de a-şi paşte vitele şi altele. Şi pentru ca să fie de mare credinţă şi întocmai ca un sinet, le-am dat la mînă să le fie de mare credinţă, am iscălit.

Dionisie igumen Codmenei
Parthenie egumen Codmenei ade⟨ve⟩rez
Noemvr⟨ie⟩ 20 dni, 7261 ⟨1752⟩

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. L, doc. 16.
Orig. rom.

355

⟨București,⟩ 26 noiembrie 1752

Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Glavacioc să oblige pe oamenii de pe moșia Cernătești (Săcueni) să presteze claca cîte șase zile pe an, să-și dea dijma din produse, să nu vîndă vin fără încuviințare, să plătească pentru capre și pentru stupi.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfinții sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Glavaciog, chir Ilarion, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle, pentru toți oamenii ce sînt șăzători pă moșiia mănăstirii, la satul ce să chiamă Cernăteștii ot sud Saac, ca să clăcuiască fieștecare om pe an cîte zile 6, însă clacă iar nu bani. Și dijma să-și dea din toate semănăturile ce va avea arate pă moșie după obicéiu, iar din legumile ce vor avea puse pen grădini pentru treaba casii lor (iar nu pentru vreo negutătorie), dintr-acelea nimic să nu le ia. Așijderea vin și rachiu, nimini din săteni să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile și rachiu mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri să s⟨e⟩ vînză atunci care din săteni vor vrea să vînză vin, să meargă întîi să ia voe de la egumen, și așa să vînză vin și să dea de bute cîte taleri unul. Și să mai aibă voe egumenul pentru cei ce au din săteni capre și umblă pă moșie dă să hrănesc cu iarba și cu crîngurile, să le ia de vită cîte bani doi într-un an, iar mai mult nu, dă vreme că acestea fac multă stricăciune venitului moșiei. Iar pentru caii și boii care să hrănesc pă moșie, să nu le facă nici o supărare pentru sohatul lor. Așijderea și unde va ajunge moșiia mănăstirii în baltă, încă să ia zeciuiala din péște după obicéiu și să ia și de matca de stup cîte bani trei pă an, că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 26 dni, 1752

Io Matei Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavcioc, pach. XXXIV, doc. 75.
Orig. rom., pecete aplicată.

356

⟨București,⟩ 27 decembrie 1752

Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă arhimandritului Nichifor, egumenul mănăstirii Argeș, încuviințare să oblige pe locuitorii de pe moșiia Soașul (Vîlcea) a face cîte șase zile de clacă pe an, a da dijma din produse „după obiceiu", și a respecta monopolul băuturilor și alte îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Argeșul și cuviosului chir Nichifor arhimandrit igumen, ca să aibă

volnicie cu această carte a domniei méle pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri, Soaşul sud Vîlcea, să aibă a clăcui fieştecare om cîte 6 zile pe an şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile ce vor avea arate pe moşi⟨e⟩, din zăce una, după obicéi, afară numai din grădinile cu legume ce le au dinprejur pentru treaba casilor lor, de acelea să nu să supere de dijmă, iar din céle ce le vor avea puse de neguţătorie să aibă a-şi da dijmă.

Asémenea şi nimeni din săténi să nu aibă voe a vinde vin sau rachiu pe moşiile mănăstirii, fără numai vinul şi rachiu mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea vin şi rachiu să vînză, atunci care din săténi va vrea să vînză, întîi să ia voe de la igumen şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult nu.

Şi care din săténi vor avea capre să pască pe moşie şi cu crînguri, să dea de vită cîte bani doi, căci că fac multă stricăciune venitului moşiei. Aşijderea şi de matca de stupi încă să dea cîte bani 3 după obicéiu, iar vitele céle de hrană ce să hrănesc oamenii cu dînsele pe moşie, acélea să nu fie supărate de sohat, Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Dichem⟨vrie⟩ 27 dni, 1752

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XXVII, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

357

⟨Bucureşti,⟩ 29 decembrie 1752

Negre, Radu şi Ionaşcu, locuitori din satul Ciupelniţa (Saac), care au cumpărat cu 37 ani în urmă cîte un pogon de loc pentru vie de la egumenul schitului „Iordache-Vornic", dau zapis mitropoliei, consimţind să plătească în bani otaştina pe zece ani în urmă iar pe viitor, cîte şaizeci de bani de pogon.

† Adică eu Negre şi Radu şi Ionaşco de la satul Ciupelniţa sud Prahova, dat-am acest adevărat şi credincios al nostru zapis, să fie de bună şi adevărată credinţă la prea cinstită dreapta prea sfiinţii sale părintelui mitropolitului Ungrovlahiei, chir Neofit, precum să s⟨e⟩ ştie că la leat 7223 fiind un Savă er⟨o⟩monah egumenaş la schitul Iordache-Vornic den sud Saac, ce iaste închinată metoh sfintei mitropolii, am mers noi la acest mai sus numit egumenaş de ne-am rugat să ne vînză cîte un pogon de pădure den moşiia schitului, den dealul Cherbeni ca să ne facem vii.

Şi acest egumenaş văzînd rugăciunea noastră, ne-au vîndut la trei oameni, trei pogoane de pădure po pogon taleri 2 şi ne-am făcut vii şi le-am stăpînit pînă acum. Dar acel popă Sava n-au fost luat întîi volnicii de la părintele mitropolit ce au fost pă acea vreme, nici au făcut în ştire, şi noi încă fiind oameni proşti n-am ştiut rînduiala să întrebăm are volnicie să vînză pămîntul schitului, au n-are?

Deci, acum sfinţiia sa părintele dovedind acest lucru de la popa Ionichie egumenul schitului Iordache, cum acest numit popă Savă făr' de volnicie de la mitropolitul ce au fost atunci, ne-au vîndut noao pămîntul schitului, au dat anafora către măriia sa prea înălţatul nostru domn Io Matei Ghica voevod şi măriia sa au trimis om domnesc, aprod, şi ne-au adus făr' de voia noastră şi am ieşit la divan cu vechilul sfinţiei sale pop⟨ii⟩ Ionichie ce-au fost egumen la schit, înaintea dumnealor veliţilor boiari.

Şi cercetînd dumnealor pricina pre amăruntul au cunoscut şi au văzut că rău şi făr' de cale ne-au vîndut acel popă Sava pămîntul schitului, noao, neavînd el volnicie de la stăpîn, nici treabă să-l vînză. Şi aşa au hotărît dumnealor ca eu Negre avînd zapis de la acel Savă eromonah să-mi ţin viţa, dar să dau otacina pămîntului la schit, de cînd am cumpărat pămîntul, adică de ani 37, iar eu Radul şi Ionaşco neavînd zapise fiindcă le-am pierdut, să fim lipsiţi de vii.

Dar sfinţiia sa părintele mitropolit văzînd că sîntem nişte oameni scăpătaţi şi săraci, s-au milostivit sfinţiia sa asupra sărăcii noastre şi nu ne-au scos afară din vii după cum ne-au hotărît judecata, ci ne-au dat să ne stăpînim viile şi încă ne-au ertat şi de otacină de om cîte ani 27, fără numai să dăm otacina de cîte zece ani, de pogon po bani 60, care fac parale cîte trele pe trei pogoane taleri 15.

Aşijderea şi de acum înainte iar să ne dăm otacina pămîntului după obiciaiul dealului, de pogon po bani 60, cît vom putea ţinea viile, atît noi cît şi neamul nostru la cine va rămînea aceste vii, au să să facă vii au să nu să facă, iar otacina tot să o avem a o da deplin la ispravnicul ce-l va pune sfinţiia sa şi egumen la schitul Iordache.

Iar cînd vom sta noi în pricină au neamul nostru a nu da otacina pămîntului, pă cum să coprinde mai sus, atunci să ne scoaţă sfiinţiia sa din vii şi să rămîe viile pă seama schitului, căci aşa ne-au hotărît judecata şi ne-am legat şi noi cu acest zapis al nostru înaintea sfinţii sale părintelui mitropolitului.

Şi să ni să măsoare viile şi la care va găsi vie mai multă decît un pogon, să ne apuce să dăm otacina şi pă cît au trecut şi acum înainte.

Şi pentru încredinţare am dat acest adevărat al nostru zapis întărit cu iscăliturile noastre, puindu-ne şi degetele în loc de peceţi iscălindu-să şi alte mărturii de credinţă.

Dechemvrie 29 dni, leat 7261 ⟨1752⟩

Eu Negre ot Ciupe⟨l⟩niţa; eu Radul ot Ciupelniţa; eu Ionaşco ot Ciupe⟨l⟩niţa; Ghenadie arhimandrit ierm⟨onah⟩ govorean martor; Costandin vel dvornic martor; Gheorghie logofăt martor; Samoil dichiul mit⟨ropoliei⟩ martor; Ionichie ierodiacon mit⟨ropoliei⟩ martor; Neacşul logofătul mit⟨ropoliei⟩ martor.

Şi am scris eu Muşat logofătul ot mit⟨ropolie⟩ cu zisa lor, şi martor.

Arh. St Buc., Ms. 132 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 111 v — 112 v.
Copie rom.

358

⟨București,⟩ 11 ianuarie 1753

Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Cotroceni să oblige pe toți oamenii de pe moșia Pietrile (Vlașca) să presteze cîte șase zile de clacă pe an, să dea dijma după obicei și să nu vîndă vin fără încuviințare.

Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Cotrocéni și cuviosului chir Ionichie igumenul, ca să aibă volnicie cu această carte a domniei méle pentru toți oamenii ce sînt șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri, Pietrile ot sud Vlașca, să aibă a-i clăcui fieștecare om cîte șase zile pe an, însă clacă iar nu bani. Și să-și dea și dijma den toate semănăturile ce vor avea arate pe moșie, din zece una după obicéiu, afară numai den grădinile cu legume ce au înprejur pentru treaba casălor lor să nu să supere de dijmă, iar din céle ce le vor avea puse de neguțătorie să aibă a-și da dijma asémenea.

Și nimeni din săténi să n-aibă voe a vinde vin sau rachiu pe moșiia mănăstirii, fără numai vinul și rachiul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vin sau rachiu să vînză, atunci care din săténi va vrea să vînză, întîi să ia voie de la egumen și așa să vînză și să dea de bute cîte taleri 1, iar mai mult nu.

Și carii din săténi vor avea capre să pască pe moșie cu iarba și cu crîngurile, să dea de vită cîte bani doi, căci că fac multă stricăciune venitului moșiei.

Așijderea și de matcă de stupi, încă să dea cîte bani trei după obicéi.

Iar vitele céle de hrană ce să hrănescu oamenii cu dînsele pe moșie, acélea să nu fie supărate de sohat.

Și de va ajunge moșiia și în baltă, care oameni vor vîna pește, să dea din zéce pești unul după obicéi.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 11 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 38.
Orig. rom., pecete aplicată.

359

⟨București,⟩ 7 februarie 1753

Matei Ghica, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropoliei ca să oblige oamenii de pe moșiile sale din Argeș să presteze cîte douăsprezece zile de clacă, să dea dijma din produse și din tot ce folosesc și să respecte monopolul băuturilor.

Milostiiu bojieiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mitro-

polii şi omului pre care va prîndui sfinţiia sa părintele mitropolitul, isprăvnicel la moşiile sfintei mitropolii ot sud Argeş, însă moşiia Sălătrucul i Cîrstineştii i Ionel i Schitul Vălénii şi alte moşii ce va avea mitropoliia într-acest judeţ, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii méle pentru toţi oamenii ce să vor afla şăzători pe aceste numite moşii, să-i clăcuiască de om pe an 12 zile şi să aibă a-şi da şi dijma din toate semănăturile ce vor avea arate pe moşii, din 10 una după obicéiu, afară numai din grădinile cu legumi ce au înprejur pentru treaba caselor lor şi nu pentru vreo neguţătorie.

Şi vin sau rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde din săteni sau din alţii fără numai vinul şi rachiul sfintei mitropolii să se vînză. Iar cînd nu va mai avea vin sfînta mitropolie să vînză, atuncea care din săténi va vrea să vînză vin, întîi să meargă să ia voe de la sfinţiia sa părintele mitropolit sau de la isprăvnicelul sfinţii sale şi dîndu-i voe, aşa să vînză şi să dea de bute po taleri unul. Iar fără ştirea şi voia sfinţii sale părintelui mitropolitului sau a isprăvnicelului sfinţii sale, nimeni să nu fie volnic a vinde.

Şi care din săteni vor avea capre pe numitele moşii de să pasc cu iarbă şi cu crîngurile, să aibă a da de o capră po bani doi, căci fac multă stricăciune şi pagubă venitului moşiilor.

Aşijderea şi de matca de stupi încă să dea cîte bani 3 după obicéiu. Iar vitele cu care să hrănesc oamenii cu dînsele pe moşii să nu se supere de sohat.

Iar care moşie va ajunge şi în baltă, încă să aibă a lua de la cei ce vînează peşte, din 10 peşti unul după obiceiu.

Drept aceea poruncim domniia mea şi dumitale ispravnice al judeţului, cînd vreunii din sătenii de la aceste numite moşii nu să vor supune poruncii domnii mele să urmeze după cum scrie mai sus, ci au dijma nu vor vrea să-şi dea, au în semeţie vor pune de-şi vor vinde vinul lor, numaidecît să trimiţi să aducă pe unii ca aceia şi făcîndu-le certare după vina lor, nicidecum să nu-i îngăduești să-şi vînză vinul sau rachiul lor şi făr' dă voe să-i faci să se supue şi să urméze poruncii domnii méle. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Fevruarie 7 dni 7261 ⟨1753⟩

Arh. St. Buc., Ms. 133 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 27.
Copie rom.

360

⟨Bucureşti,⟩ 11 februarie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte vel vornicului Constantin Brîncoveanu dreptul de monopol asupra băuturilor pe moşia sa Găgenii, specificînd condiţiile în care ar putea vinde şi ţăranii vinul lor.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi.... [1] ce-l are cinstit şi credincios boiariul domniei méle Costandin Brîncoveanul vel vornic, isprăvnicel la

[1] Loc alb.

moşia dumnealui Găgénii[1] sud.....[2] ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle pentru toţi sătenii i me⟨n⟩zilgiii de acolo de la menzilul Găgeni,[1] pă nimeni să nu îngăduiască a vinde vinul şi rachiul lor, fără numai vinul şi rachiul dumnealui vel vornic să să vînză în cîrciumele dumnealui.

Iar care din săteni sau din me⟨n⟩zilgii vor vrea să vînză şi ei vin, întîi să vînză cîte o bute de vin a dumnealui vel vornic, apoi după ce va fîrşi vinul dumnealui vel vornic şi va plăti toţi banii ce i să va face, să aibă voe a vinde şi vinul lor peste tot anul, însă tot cu preţul ce să va vinde şi vinul dumnealui vel vornic, în 2 cîrciumi ce le are acolo de să vinde vin pururea, iar nu cu alt preţ.

Şi oricîte buţi de vin va vinde fieştecine peste an, să nu dea nimic de bute, pentru că a⟨cest⟩ aşăzămînt l-au avut ei şi în trecutul an şi mai 'nainte.

Iar de care cumva nu s-ar supune vreunii din săténi sau din me⟨n⟩zilgii şi-şi vor vinde vinul şi rachiul lor, să aibă omul dumnealui vel vornic a da în ştire ispravnicului de judeţ şi, dumneata ispravnice, pe unii ca aceia nici într-un chip să nu-i îngădueşti, ci făr' de voia lor să-i faci să s⟨e⟩ supue poruncii, după cum coprinde mai sus. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 11 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Orig. rom., pecete aplicată.
Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 42.

361

⟨Bucureşti,⟩ 13 martie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul ca să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să facă şase zile de clacă pe an, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Dealul, sud Dîmboviţa, şi cuviosului igumen de la această sfîntă mănăstire, chiar Onufrie, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle pentru toţi oamenii cîţi sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri din sud Dîmboviţa[3], să aibă a clăcui fieştecare om pe an, zile şase, şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile ce vor avea arate pe moşiile mănăstirii, din zéce una, şi din fînéţe, după obicéi, afară numai din legumile ce vor avea puse pin grădinile du pă lîngă casă pentru treaba casilor lor, iar nu pentru vreo neguţătorie, acélea să nu fie supărate de dijmă.

---

[1] Scris de altă mînă.
[2] Loc alb.
[3] Urmează scris de altă mînă între rînduri : sud Ialomiţa.

Şi nimeni din săténi sau din altcineva să nu fie volnic a vinde vin sau rachiu pe moşiile mănăstirii nicăiri, fără numai vinurile şi rachiu mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vin, atunci care din săténi vor vrea să vînză vin sau rachiu, întîi să meargă să-şi ia voe de la igumen şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult, nu.

Aşijderea şi care din săténi vor avea capre pe moşiile mănăstirii de să pascu cu iarbă şi cu crîngurile, să dea pe an de vită po bani doi, căci că fac multă stricăciune şi pagubă venitului moşiilor. Şi de matca de stup po bani 3, iar vitele cu care să hrănesc oamenii pe moşii, să nu să supere de sohat.

Şi de va ajunge vreo moşie şi din baltă, să aibă a-şi lua dijma şi din péşte din zéce unul de la cei ce vor vîna péştile după obicéi.

Iar carii din săténi n-ar urma poruncii domniei méle a nu-şi da dijma, adetul moşiei, sau în semeţiia lor vor pune vin şi rachiu de vor vinde, să meargă igumenul să dea de ştire ispravnicului de judeţ. Şi dumneata ispravnice, pe unii ca aceia să trimiţi să-i aducă şi făr' dă voia lor să-i faci să să supue şi să urméze la toate.

Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨sprav-nic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mart 13 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 58.
Orig. rom., pecete aplicată.

362

⟨Bucureşti,⟩ 31 martie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), a mănăstirilor Mihai-Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze şase zile de clacă, pe jumătate la fiecare mănăstire; potrivit înţelegerii egumenilor, în anul de faţă să fie obligaţi a presta toate zilele de clacă la mănăstirea Mihai-Vodă.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor sătenilor din satul Popeştii sud Ilf⟨ov⟩ ce sînteţi şăzători pe moşiia mănăstirii Mihai-Vodă i a Sfintei Ecaterinii. Vă facem în ştire că aici la domnia mea au jăluit cuviosul chir Nichifor, igumenul mănăstirii Mihai-Vodă, cum că acea moşie pe care şădeţi voi, iaste jumătate a mănăstirii Sfînta Ecaterina şi jumătate a mănăstirii Mihai-Vodă, unde claca cea obicinuită ce iaste de clăcuiţi stăpînilor celor cu moşiia, iaste să o faceţi jumătate unii mănăstirii şi jumătate altiia.

Şi fiindcă în anul trecut au vîndut igumenul de la Sfînta Ecaterina venitul moşiei cu clacă cu tot, altora, au rămas într-acest an să clăcuiţi mănăstirii Mihai-Vodă, după cum şi igumenii amîndoi s-au aşăzat prin zapise.

Ci dar, iată că vă poruncim domniia mea să căutaţi ca într-acest an să vă faceţi toată claca la mănăstirea Mihai-Vodă, însă cîte 6 zile

de om şi nu numai deodată, ci rînduri, rînduri la ce vă va pune acum de primăvară. Cei ce vor avea vite să-şi facă claca cu plug, cei făr' de vite cu sapa şi la coasă, la sécere şi la altele ce va trebui, că de nu veţi clăcui după cum vă poruncim domniia mea, să ştiţi că vom trimite om domnesc cu treapăd şi vă va aduce făr' de voe aici şi vă veţi şi pedepsi, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mart 31 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată.

363

București, 1 august 1753

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșia Popești (Ilfov), care este a mănăstirilor Mihai-Vodă și Sfînta Ecaterina, să presteze claca în întregime pentru acel an la Mihai-Vodă, șase zile, iar pe viitor cîte trei zile la fiecare mănăstire.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Gehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao tuturor săténilor de la satul Popeşti sud Ilh⟨ov⟩ ce sînteţi şăzători pe moşiia mănăstirii Mihai-Vodă i a Sfintei Ecaterinii. Vă facem în ştire că aici la domniia mea au jăluit cuviosul chir Nichifor igumenul mănăstirii Mihai-Vodă, cum că nu vă supuneţi să-i faceţi obicinuita clacă ce iaste hotărîtă să clăcuiţi cîte 6 zile într-un an, pentru că fiind jumătate moşiia a mănăstirii Mihai-Vodă şi jumătate a Sfintei Ecaterinii, trebue să clăcuiţi cîte 3 zile unii mănăstirii şi cîte trei altiia, mai vîrtos că claca dintr-acest an iaste să o faceţi cîte 6 zile numai mănăstirii Mihai-Vodă precum are şi aşezămînt pri⟨n⟩ zapis cu igumenu de la Sfînta Ecaterina, fiindcă în anul trecut şi mai 'nainte aţi clăcuit numai la Sfînta Ecaterina, pentru care vi s-au poruncit şi de către domniia sa Matei vodă şi nu v-aţi supus.

Ci dar, iată că de iznoavă vă poruncim şi domniia mea să căutaţi să vă faceţi obicinuita clacă într-acest an numai la mănăstirea Mihai-Vodă, iar de la anul viitor au că veţi clăcui jumătate la o mănăstire şi jumătate la alta, sau că veţi obicinui de veţi clăcui într-un an la o mănăstire şi într-alt an la alta.

Iar de aveţi voi altcevaşi a răspunde înpotriva jălbii igumenului de la Mihai-Vodă să vă sculaţi să veniţi aici ca să ieşiţi la divan cu igumenul şi de la divan în ce chip să va găsi cu cale, să va hotărî în ce fel să urmaţi. Că de nu vă veţi supune poruncii domnii méle să vă faceţi obicinuita clacă, nici veţi veni la divan, vom trimite domniia mea om domnesc cu treapăd de vă va aduce făr' de voe şi vă veţi şi

pedepsi pentru nesupuneré. Că aşa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Avgust 1 dni, 1753

Io Costandin Mihail Gehan Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc. M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 26.
Orig. rom., pecete aplicată.

364

24 decembrie 1753

Locuitorii din Stroeşti dau zapis ispravnicului pentru suma de 350 de taleri, cu care este zălogită moşia Stroeşti, clucerului Mincu Bucşănescu, obligîndu-se ca în termen de 15 zile să depună suma menţionată în mîna egumenului mănăstirii Bistriţa înlăturînd amestecul străin pe moşie.

Adécă noi sătenii din Stroeştii dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui isprav⟨nicului⟩ pentru taleri 350, ce este hotarul Stroeştii zălog la dumnealui clucerul Mincu Bu⟨c⟩ş⟨ănescul⟩ [1] şi pentru osteneala banilor să-şi ia venitul moşii şi să-şi vînză vinurile. Noi nu ne-am suferit cu toţi sătenii, ci i-am întorsu vinul dumnealui îndărăt şi i-am ucis slugile, că noi sîntem volnici să ţinem moşia. Şi ne-am pus soroc de acum pînă în cincispreze zile, să mergem la egumenul bistriceanul şi să-i aducem dumnealui banii, că noi nu-l îngăduim să ţie dumnealui moşia ; iar nedînd banii la zii, să fie dumnealui volnic ca să ne închiză să plătim banii de la închisoare.

Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Dec⟨hemvrie⟩ 24, 7262 ⟨1753⟩

⟨Urmează 10 semnături⟩

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 130.
Orig. rom.,

365

⟨Bucureşti,⟩ 1 februarie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel să constrîngă pe locuitorii de pe moşiile Ciocăneşti şi Stănceşti ale mănăstirii Cotmeana să presteze claca ca şi în alte părţi şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate, afară de acela al mănăstirii.

Io Costandin Mihai Gehan Racoviţă voevod i gospodin zemle Vlahiscoie. Credincios boeriul domnii mele Gheorghie Serezli biv vel pitari, ispravnicul din sud Muşcel, sănătate.

Îţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă igumenul codmeneanul cum că are mănăstirea Codmeana moşie într-acel judeţ, ce să chiamă Ciocăneştii i Stănceştii, pre care moşii sînt şi vii şi sînt şi

[1] Completat după Ms. 192, f. 566 v.

oameni şăzători. Şi acei oameni să pun în semeţie de-şi vînd vinu şi rachiul lor şi nici de clăcuit n-ar fi vrînd să clăcuiască.

Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea să trimiţi să-i aducă pe acei oameni şi să le dai poruncă ca nicidecum vin sau rachiu de al lor să nu mai vînză, ci numai vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză. Şi să-i faci ca să să supue toţi oamenii aceia cîţi vor fi pe acele moşii, să clăcuiască la mănăstire, după cum clăcuiesc şi alţi oameni carii sînt şăzători pe moşiile altor mănăstiri.

Iar carele nu să va supune poruncii ce le vei da, unora ca acelora să le faci şi cercetare[1] şi fără de voia lor să-i faci să să supue poruncii şi să-şi facă clacă după obicei şi de a mai vinde vinul lor să să ferească, că aşa iaste porunca domnii méle. Aceasta, şi fii sănătos!

Fev⟨ruarie⟩ 1 dni, 1754

Arh. St. Buc., Ms. 357 (Condica m-rii Cotmeana), f. 37—37v.
Copie rom.

366

⟨Bucureşti,⟩ 21 februarie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să cerceteze reclamaţia egumenului de la Glavacioc împotriva locuitorilor din satele Colţeni, Ungheni, Podeni şi altele, care stau pe alte moşii unde-şi fac claca, iar pe ale mănăstirii pasc vitele, obligîndu-i a plăti suhatul cîte 12 ban de vită.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, de vréme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul chir Ilarion, igumenul mănăstirii Glavaciog, pentru unii oameni ce sînt şăzători în satul Colţénii i Unghénii i Podénii şi pin alte sate ce sînt pe lîngă moşiile mănăstirii, cum că ei şăd cu casile pe alte moşii streine şi dobitoacile lor le hrănesc pă moşiile mănăstirii cu iarba şi cu crîngurile, şi tae pădurea de-şi fac case şi altele ce le trebuesc, şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda după moşiile mănăstirii şi strică fînéţile, încît de peirea lor nimeni nu îndrăznesc să are şi să facă semănături pe moşiile mănăstirii, fiindcă de-şi ară cineva, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic, dintru a cărora faptă să pricinuiaşte mănăstirii multă pagubă.

Pentru carii poruncim domniia mea dumitale ispravnice din sud.....[2], văzînd cartea aceasta a domniei méle, numaidecît să timiţi să aducă pă pîrcălabii du pîn satele ce-ţi va arăta igumenul că fac de acest fel de faptă şi pă cîte doi trei din săténi şi să le dai poruncă ca să s⟨e⟩ aşaze cu igumenul atît pentru sohatul vitelor, să dea de vită cîte bani 12 pe an, de vréme că ei altă clacă mănăstirii nu fac, cît şi pentru pădure şi pentru fînéţe într-acestaşi chip să s⟨e⟩ aşaze. Şi să le dai poruncă să-şi pue păzitor la vite ca să nu facă stricăciune la bucate, şi cîtă stricăciune vor fi făcut acum, au la ghindă, au la fînéţe, au la

[1] Corect: „certare".
[2] Loc alb.

pădure, sau măcar veri la ce, să-i apuci şi să înplineşti mănăstirii de la dînşii pînă la una, după cum vei găsi dumneata cu cale.

Iar de care cumva vreunii nu vor vrea să-şi facă aşăzămînt cu igumenul ca să ştie ce să dea pe an la mănăstiré, ci numai aşa peste porunca domniei méle să vor tinde a tăia pădurea mănăstirii şi-şi vor mai ţiné vitele la păşune pă moşie, unora ca acelora să le faci şi certare şi făr' dă voia lor să-i apuci să împlinească atît sohatul vitelor, cum şi venitul pădurii, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

Fev⟨ruarie⟩ 21 dni, 1754

Io Costandin Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 77.
Orig. rom., pecete aplicată.

367

⟨Bucureşti,⟩ 22 februarie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Glavacioc să nu permită locuitorilor din Ciocăneşti, Cătunul şi alte sate să taie lemne fără încuviinţare, nici să prindă peşte în gîrla Drîmbovnicului.

† Milostiiu bojiiu Io Costadin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, cuviosului chir Ilarion, igumenul de la mănăstirea Glavaciog, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle să apere pădurea ce iaste împrejurul mănăstirii pe moşiia mănăstirii, de către satul Ciocăneştii i Cătunul şi de către alte sate ce sînt pînprejur, nicidecum nimeni dintr-acéle sate sau din altă parte să n-aibă voe a tăia lémne de lucru dintr-această pădure făr'dă ştirea şi voia igumenului. Iar pă carii i-ar găsi tăind lémne într-acea pădure făr'dă ştirea igumenului, să le tae roatele carălor şi să le ia topoarăle după obicéi şi să-i ducă şi la ispravnicul judeţului să le facă certare cu bătae, după vina şi nesupunerea lor, ca să să véghe şi alţii a mai strica pădurea mănăstirii. Aşijderea să aibă voe igumenul a apăra şi gîrla Drîmbovnicului cît ţine moşiia sfintei mănăstiri, nimeni din oamenii du pă numitele sate sau măcar şi din satul mănăstirii sau

---

[1] La 20 februarie 1754, ibidem, doc. 76, Constantin Racoviţă hotărăşte obligaţiile locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Glavacioc: 6 zile clacă pe an, dijmă din toate semănăturile din zece una, doi bani de fiecare capră care paşte pe moşie, un peşte din zece de la cei ce pescuiesc; vin şi rachiu nu e voie să se vîndă decît numai cel al mănăstirii, iar dacă egumenul va permite şi ţăranilor să-şi vîndă băuturile, atunci se va percepe o taxă de un taler pentru fiecare butoi. In privinţa păşunatului vitelor mari se prevăd următoarele: „iar vitele cu care se hrănesc oamenii pe moşii cu dînsele, să nu le facă nici o supărare pentru sohat, însă numai vitele celor care să hrănesc cu dînsele pe moşiile mănăstirii, iar nu şi vitele lăturaşilor celor carii cu casăle şăd pe alte moşii şi vitele le pasc pe moşiile mănăstirii, pentru că cei ce şăd pe moşiile mănăstirii îşi fac obicinuita clacă la mănăstire, iar pă lăturaşii aceia, fiindcă nu dau nici un ajutor mănăstirii, nicidecum să nu-i îngăduiască igumenul să-şi pască vitele pe moşiile mănăstirii pînă nu să vor aşăza cu igumenul ce să dea la mănăstire pe an pentru păşunea vitelor..."

de aiurea, să n-aibă voe a vîna péşte pe acea gîrlă, fără numai pescarii mănăstirii; iar pe care l-ar găsi vînînd péşte, să-i ia sacul şi mreaja şi să-i facă şi certare.

Drept acéia poruncim domniia mea şi dumitale ispravnic al judeţului, de care cumvaşi vreunii dintr-aceştia nu să vor supune să urméze poruncii domnii méle, făcîndu-le certare să-i faceţi făr' dă voia lor să-s⟨e⟩ supue şi să urméze după cum scrie mai sus. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 22 dni, 1754

Io Costandin Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 78.
Orig. rom., pecete aplicată.

368

⟨Bucureşti,⟩ 15 martie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Petre biv vel stolnic, vel vornic de Tîrgovişte, să cheme la judecată pe locuitorii de la Şchei, împotriva cărora Calinic, egumenul mănăstirii Tuturor Sfinţilor, a făcut plîngere că stau pe moşie şi nu fac clacă, nu dau dijmă, zicînd că este stăpînirea lor.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin Mihal Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, cinstit şi credincios boiariul⟨ui⟩ domniei méle Petre biv vel stolnic, vel vornicul za Tîrgovişte. Îţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă Calinic, igumenul de la mănăstirea Tuturor Sfinţilor, pentru oamenii de la Şchii dintr-acel judeţ al Dîmboviţii, cum că sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, şi sînt doi ani de cînd stau cu înpotrivire şi să pun de vînd vinul şi rachiul lor şi adetul moşii ei n-ar fi vrînd să-şi dea, nici vor să-i clăcuiască, nici dijma nu vor să-şi dea, zicînd că iaste moşiia a lor.

Pentru care iată că-ţi scriem domniia mea, să trimiţi să aducă pe acei săteni de care să jăluiaşte, şi puindu-i faţă să le ei seama, şi de va fi moşiia a mănăstirii să-i apuci ca să-şi dea toată dijma, şi să-i înplineşti claca şi adetul moşiei de cît vin va fi vîndut, şi de acum înainte să-i faci ca să s⟨e⟩ supue. Iar de va fi pricina într-alt chip şi vor fi avînd altcevaşi a răspunde, să-i judeci, şi după cum vei cunoaşte că iaste cu cale şi cu dreptate, să le hotărăşti prin carte de judecată. Iar neodihnindu-să vreo parte după hotărîrea ce le veţi face cu soroc, să-i trimiţi la divan. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 15 dni, 1754

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LXXXVIII, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

369

⟨București,⟩ 24 aprilie 1754

Constantin Racoviță, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Tismana să oblige oamenii de pe moșiile ei să facă 12 zile de clacă pe an, „ca și boierilor", să dea dijmă și să nu vîndă vin sau rachiu în sate fără aprobare.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintei și dumnezeeștii mănăstiri Tismenii și cuviosului chir Gherasim igumenul, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii mele pentru toți oamenii ce sînt șăzători pe moșiia sfintii mănăstiri, atît satul Tismana cu cătunele lui, cît și alți oameni du printr-alte sate și moșii ale mănăstirii, să aibă a clăcui fieștecarele om cîte 12 zile pe an, măcar că la alte mănăstiri le clăcuesc numai cîte 6 zile într-un an, dar fiindcă această mănăstire iaste în loc de munte și cu anevoe de hrană, i-am făcut domnia mea ca să-i clăcuiască ca și boerilor satile lor, cîte 12 zile.

Și să-și dea și dijma din toate sămănăturile ce vor avea pe moșie, din zece una după obicei, afară numai din grădinile cu legumile ce le au împrejur pentru treaba casilor lor, iar nu pentru vreo negutătorie, dintr-acelea să nu să supere de nimic.

Și nimeni din săteni să n-aibă voe a vinde vin sau rachiu pe moșiile mănăstirii, fără numai vinul și rachiul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză; iar cînd nu va avea mănăstirea vin și rachiu să vînză, atunci care din săteni va vrea să vînză, el întîi să ia voe de la igumen și așa să vînză și să dea de bute câte taler unul, iar mai mult nu.

Și care din săteni vor avea capre să pască pe moșiia mănăstirii și cu crîngurile, să dea de vită cîte bani 2, căci că fac multă stricăciune venitului moșii. Așijderea și de matca de stup încă să dea cîte bani 3.

Și de va ajunge moșiile și în baltă, care oameni vor vîna pește, să dea din zece pești un pește, după obicei.

Iar vitele cele de hrană ce să hrănesc oamenii cu dînsele pe moșie, acelea să nu fie supărate de sohat. Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

April 24 dni, 1754

Io Costandin Mihai Cehan Racoviță voevoda, bojiiu milostiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCII, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

370

30 mai 1754

Constantin Crețulescu, biv vel spătar, vinde clucerului Ștefan Balotă, moșia Sîmburești (Argeș) cumpărată de tatăl său, cu „șaisprezece suflete de țigani și cu doi rumîni", pentru suma de 650 taleri noi, fără țiganii și rumînii menționați.

† Costandin Crețulescul biv vel spătar, fiul răposatului Iordache Crețulescul vel vornic, adeverez cu acest al mieu zapis, la mîna dum-

nealui Ştefan Balotă biv vel clucer za ar⟨ie⟩, că avîndu o moşie anume Sîmbureştii ot sud Argeş, care moşie iaste cumpărată de răposatul dumnealui tata cu şaisprezece suflete de ţigani şi cu 2 rumîni, anume Mihai i Stanciul Corbeanul, de la Stanca a Diicului Stănescul sin Ancuţii Sîmbureascăi, şi de la Preda ceauş, Găgiulescul ce au ţinut pă Mina, fata Tudoscăi Sîmbureasca, şi de la fratele ei Tudorache, după cum arată zapisul lor de vînzare.

Şi această moşie să hotărăşte pe din sus cu moşiia ce să chiiamă Dăjăştii şi pe din jos cu moşiia Dobroteştii. Şi fiindu-mi mie această moşie de vînzare şi fiindu moşiia Dăjăştii a dumnealui Ştefan Balotă biv vel clucer za ari⟨e⟩ pe lîngă această moşie, şi căzîndu-să a o cumpăra, m-am aşăzat şi m-am tocmit cu dumnealui şi mi-au dat taleri 650 noi, însă numai pă moşie, iar ţiganii şi rumînii ce scrie în zapisul vînzătorilor nu i-am vîndut. Şi am luat aceşti bani toţi deplin în mîna mea, şi am vîndut această moşie şi cu ştirea dumnealor fraţilor miei carei mai jos să vor iscăli, dîndu şi zapisul vînzătorilor ce au vîndut la răposatul dumnealui tata şi alte scrisori vechi.

Deci, i-am dat şi eu acest al mieu adevărat zapis ca de acum înainte să aibă a stăpîni această moşie şi cu biserica de piatră şi cu pivniţă de piiatră, cu vie, cu pometuri, din hotar pîn' în hotar, pe cum iaste hotărîtă şi împietrită cu bună pace, precum am stăpînit-o şi noi pîn'acum. Şi să-i fie dumnealui moşie ohabnică şi stătătoare şi fiilor dumnealui, pentru că i-am vîndut-o de bună voia mea.

Şi pentru mai adevărată credinţă m-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 30 dni, 1754

R⟨a⟩d⟨u⟩ Cr⟨eţulescul⟩ biv vel clucer.

Constandin Cr⟨eţulescul⟩ biv vel spătar vînzător

Acad. R.P.R., pach. CCCCLXVIII, doc. 87.
Orig. rom.

371

⟨Bucureşti,⟩ 9 iunie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romneşti, dă încuviinţare mitropoliei să oblige pe locuitorii de pe moşia Fotoaia să presteze cîte douăsprezece zile de clacă anual, să dea dijma din produse, să respecte monopolul băuturilor, să plătească cîte doi bani de capră şi trei bani de stup, şi să dea din zece peşti un peşte, poruncind şi ispravnicului de Vlaşca să pedepsească pe cei ce ar îndrăzni să taie lemne din pădurea de pe acea moşie.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sfintei şi dumnezeeştii mitropolii den Bucureşti, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei mele, pentru toţi oamenii cîţi vor fi şăzători pe moşiia Fotoia ot sud Vlaşca a sfintei mitropolii, să clăcuiască fieştecare om pe an cîte 12 zile şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile den zece una şi den fîneţe după obicei, afară numai den legumile du pîn grădini ce le vor avea lîngă casă pen-

tru treaba caselor lor, acelea să nu fie supărate de dijmă, iar să nu fie de vreo neguţătorie.

Şi nimeni din săteni să nu fie volnici a vende vin sau rachiu, fără numai vinul şi rachiul sfintei mitropolii să să vînză, iar cînd nu va fi vin de al mănăstirii, atunci care din săteni va vrea să vînză vin sau rachiu, să meargă întîi să ia voe de la isprav⟨nicul⟩ sfintei mitropolii şi aşa să aibă voe să vînză vin sau rachiu şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult nu.

Şi care den săteni vor avea capre ce să pascu pe moşia cu crîngurile şi cu iarba, să dea pe an de vită cîte bani doi, pentru că acelea fac mare stricăciune şi pagubă moşiei, şi de matca de stupi să dea pe an cîte bani 3. Şi de va ajunge moşiia şi în baltă, să ia den zéce peşti un péşte de la cei ce vor vîna în baltă. Iar vitele cu care să hrănesc pe moşie, acelea să nu fie supărate de suhat.

Aşijderea să aibă volnicie isprăvnicelul sfintei mitropolii pe care îl va orîndui la acea moşie, să apere şi să păzească ca să nu tae nimeni în pădure, nici lemne de lucru, nici de foc, iar care cu îndrăzneală şi în semeţie va tăia în pădure, pe unii ca aceia să-i spue la dum⟨neata⟩ is⟨pravnice⟩ de judeţ şi dumneata ispravnice să trimiţi să aducă pe unii ca aceia şi să le faci certare, ca să să véghe şi alţii a mai îndrăzni peste porunca domnii méle şi a mai tăia în pădure, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 9 dne, 1754

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CXI, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată.

372

⟨Bucureşti,⟩ 4 octombrie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oprească pe locuitorii şi călăraşii de la Podul Doamnei, şezători pe moşia mitropoliei, să pască vitele şi să taie pădurea moşiei mănăstirii Glavacioc.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, cinstitului şi credincios boiariul domnii mele, Iordache biv vel stolnic, ispravnecul de sud Vlaşca. Îţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul igumen de la mănăstirea Glavaciog, chir Ilarion arhimandrit, pentru sătenii şi călăraşii de la Podul Doamnii dintr-acel judeţ, cum că ei sînt şăzători pe moşiia sfintei mitropoliei, care moşie să lovéşte în capete cu moşiia mănăstirii Glavaciog, despărţindu-le apa Neajlovului şi acei săteni n-ar fi vrînd să-şi pască vitele pe moşiia mitropoliei pe care sînt şăzători ci le trec peste apă şi le dă cîmpul pă moşiia Glavaciogului de strică semănăturile, livezile, mănîncă ghinda şi trec şi ei de tae pădurea, atît de foc cît şi de alte lémne, cherestéle de trebuinţă lor şi o dărîmă dobitoace⟨le⟩ lor încît au stricat moşiia foarte rău şi s-au părăsit de nu să hrănesc nimeni alţii pe acea moşie de răul lor şi de al dobitoacelor lor şi n-are mănăstirea nici un folos nici de la dînşii, nici de la acea moşie.

Pentru care iată că scriem dumitale să cauţi să dai dumneata tare poruncă atît călăraşilor cît şi haimanalelor de acolo, ca de acum înainte să caute să să părăsească de a mai tăia pădurea sau de a mai călca vitele lor pe acea moşie a mănăstirii Glavaciogului, ci să tae ce le trebuiaşte lor şi să-şi pască vitele pe moşiia mitropoliei pe care sînt ei şăzători, iar de care dentr-acei călăraşi sau săteni va mai cuteza peste porunca domnii méle şi vor tăia în pădure sau îşi vor mai paşte vitele pe moşiia Glavaciogului, arătîndu-să nesupuşi şi cu înpotrivire, pe unii ca aceia să le faci certare cu bătae, măcar călăraşi fie, măcar săténi, ca să să véghe şi alţii şi să să înţarce şi să urméze poruncii, că iaşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Oct⟨omvrie⟩ 4 dni, 1754

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiu bojiiu gospodin

Procit vtori vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 80.
Orig. rom., pecete aplicată.

373

⟨Bucureşti,⟩ 2 ianuarie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe omul mănăstirii Cotroceni să păzească pădurea de pe moşia Bărbuleşti (Ialomiţa), pe care o taie locuitorii din partea locului, pădurea servind şi ca adăpost pentru oamenii şi vitele lor pe vreme de viscol.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Cotrocénii şi omului pe care îl va orîndui igumenul aceştii sfinte mănăstiri, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle să apere şi să păzească pădurea ce iaste pe moşiia Bărbuleşti a sfintei mănăstiri,[1] sud Ialomiţa, de către toţi sătenii de acolo şi de către alţii carei vor mérge ca să tae într-acea pădure, veri fie săténi de acolo, veri alţii dup' într-alte sate ori boereşti, ori mănăstireşti, ori fie măcar şi oameni boereşti, pe nimeni să nu-i îngăduiască să tae într-acea pădure, nici lemnu de lucru, nici lemnu de foc, nici pari, nici nuiale, ci de către toţi să o apere şi să o păzească.

Pentru că acea pădure ce iaste pe moşiia sfintei mănăstiri, fiind la mijlocul cîmpului, iaste de mare folos, atît mănăstirii pentru moară şi pentru dobitoace şi alte trebi ale mănăstirii, cît şi altora striini păstori de dobitoace pe vréme de iarnă. Că la vréme ca acéia cînd lovéşte viforul pe păstori şi alţi călători pe cîmpu, n-are alt aliman de adăpostire şi de scăpare, făr' decît cu toţii acolo năzuesc, atît oamenii cu capetele cît şi cu dobitoacele şi scapă de vifor.

Pentru care pădure am fost mai dat cartea domnii mele de apărare, dar unii în semeţie au îndrăznit şi au mersu de au tăiat în pădure, iar acum iată că dăm domniia mea tare poruncă tuturor împrejurenilor, veri săténi de acolea de veţi fi, veri dup' în sate boereşti, veri dup' în sate mănăstireşti sau măcar slugi boereşti de veţi fi, toţi să vă feriţi de acea pădure şi nimeni să nu îndrăznească să tae într-însa nici un fel de lemnu.

---

[1] Scris marginal: „Cotorca".

Iar care în semeţie va intra într-acea pădure şi va îndrăzni a tăia măcar un lemnu, să aibă volnicie omul mănăstirii pe care îl va orîndui păstor [1] să le ia topoarăle, şi să le taie carăle [2] şi alte trăsuri, şi încă pe care îi va cunoaşte că stau înpotrivă cu semeţie, pentru unii ca aceia să dea în ştire dumisale ispravnic⟨ului⟩ de judeţ şi unora ca acelora, dumneata ispravnice să le faci certare, după vina lor, ca să să véghe şi alţii a mai cuteza şi a mai tăia într-acea pădure. Intr-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 2 dni, 1755

Io Costandin Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 52.

Orig. rom., pecete aplicată.

374

⟨Bucureşti,⟩ 28 ianuarie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Lotru să se înţeleagă cu egumenul de la Cozia, care pentru că stau pe moşia mănăstirii le cere ca în locul cantităţii anuale de păstrăvi să dea pe viitor dijma obişnuită din produse, ori dacă nu sînt mulţumiţi şi au „niscaiva aşezămînturi vechi", să se prezinte la judecata divanului.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Gehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor lăcuitorilor din Lotru sud Argeş, carii vă hrăniţi pe délniţele de moşie ale mănăstirii Coziei. Vă facem domniia mea în ştire că aici ni să jălui cuviosul chir Samuil arhimandrit, igumen aceştii sfinte mănăstiri, cum că toată hrana şi chiverniseala voastră vă iaste după moşiia sfintei mănăstiri şi voi nici daţi dijmă din sămănături, nici din fînaţe, nici pometuri, nici din nimic afară din... [3] de peşti, păstrăvi pe an. Şi acum cerînd igumenul la domniia mia ca să lipsească acel péşte şi să vă daţi dijma din toate precum dau şi alţii ce şăd pe alte moşii, iată că vă poruncim domniia mia ca au să vă aşezaţi cu numitul egumen să ştiţi şi de acum înainte ce să daţi la mănăstire, au de aveţi niscaiva aşezămînturi vechi să vă luaţi acele scrisori de aşezămînturi de cînd le veţi avia şi să veniţi cîţiva din voi, aici, ca să staţi de faţă cu igumenul să via [4] să ia seama şi să via [4] să hotărască de la divan ce să daţi la mănăstire pe an, de acum înainte. Că de nu vă veţi aşeza voi între voi de acolo, nici veţi veni aicea după porunca domniei méle, să ştiţi că vă vom trimite om domnesc de vă va aduce făr'de voe şi veţi da şi treapăd, că aşa iaste porunca domniei méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, 1755

Însă de nu vă veţi aşeza cu igumenul, să vă puneţi soroc ca, cînd va veni egumenul, să veniţi şi voi.

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 212.

Copie rom.

---

[1] Aşa în text.
[2] Scris deasupra rîndului cu altă cerneală.
[3] Loc alb.
[4] Corect : vi.

375

⟨București,⟩ 6 iulie 1755

Constantin Racoviță, domnul Țării Romînești, încuviințează mănăstirii Găisenii (Dîmbovița) să ia de la viile ce se vor sădi de către locuitori pe moșia ei Oncești (Vlașca), otaștină din zece vedre una și 30 de bani de nume.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviță voevod i gospodar zemli Vlahscoi.

De vréme ce sfînta și dumnezeiasca mănăstire Găisénii sud Dîmbovița, unde să cinstéște și să prăznuiaște hramul sfîntului mare ierarh și de minuni făcător Nicolae de la Mira-Lichea, are o moșie în sud Vlașca ce să chiamă Oncești, care să hotărăște cu drumul Banului ce iaste hotar țării turcești, pe care moșie ar fi și un loc foarte bun de a să face vii pă dînsul, pe care altă dată n-au mai fost vii nicidecum.

Iar acum unii din lăcuitorii țării pohtind ca să-și facă vii pe acel loc, au mersu la cuviosul chir Mihail, igumenul aceștii sfinte mănăstiri, de au cerut voe cu așăzămînt ca după ce vor sădi vii, să știe ce să dea mănăstirii pe an pentru loc. Și igumenul știind obiceiul țării că cei ce au vii pe pămînturi boerești și mănăstirești, osibit de dijma pămîntului ce dau celui cu moșiia din 20 de vedre de vin, plătescu și la domnie vinărici cîte 4 bani de vadră, au venit și au făcut rugăciune la domniia mea cerșind ca să facem milă cu această sfîntă mănăstire, ca după ce să vor face vii pă acel loc al mănăstirii, vinăriciul ce ar fi să să ia pe seama domnească, să-l dăm să-l ia mănăstirea, ca și mănăstirea să poată lăsa mai pe ușor pe cei ce vor vrea să sădească vii. Și lăcuitorii știindu-și așăzămîntul că vor da numai la mănăstire, să vor putea îndemna mai mulți a sădi vie pe acel loc, de unde și sfînta mănăstire va avea oareșce folos și ajutor mai mult decît numai ce ar lua dijma pămîntului din 20 de védre o vadră.

Deci, domnia mea văzînd că această sfîntă mănăstire alt ajutor și milă domnească nu are, și fiind foarte scăpătată și mai mult pentru evlaviia ce avem către sfîntul mare ierarh Nicolae, n-am trecut cu vedérea rugăciunea mai sus-numitului igumen, ci cu toată inima am binevoit să să ajutoreze și această sfîntă mănăstire cu oareșce din milile domnești. Și socotind domniia mea cum s-ar putea ca să aibă mănăstirea mai mult folos și cu ce mijloc s-ar îndemna lăcuitori mai mulți să sădească vii pe acel loc, acest mijloc s-au găsit ca nici lăcuitorii să nu să supere ca alții ce au vii printr-alte dealuri și cu otaștină și cu vinărici și m-am milostivit domniia mea de am ertat acel deal de vinăriciul domnesc și am dat să ia numai sfînta aceasta mănăstire. Și după cum s-au așăzat și lăcuitorii cu igumenul, așa și domniia mea am hotărît printr-acest cinstit hrisov al domniei méle să dea la mănăstire din tot vinul ce vor face, zeciuială, din zéce védre de vin o vadră și bani 30 pentru poclon de nume, iar mai mult nicidecum să nu să supere, nici pentru vinărici, nici pentru otaștină, ci numai această zeciuială să le fie și pentru vinărici și pentru otaștină.

Iar vinăricerii domnești nicidecum la acéle vii ce să vor face pe mai sus-numita moșie a aceștii sfinte mănăstiri să n-aibă a să amesteca

sau a face supărare cît de puţin, ci numai igumenul şi părinţii călugări să ia acest vinărici pă seama sfintei mănăstiri şi niciodată să nu mai adaoge mai mult decît coprinde mai sus, din 10 vedre de vin una şi poclonul de nume bani 30, ca să fie sfintei mănăstiri de întărire şi părinţilor călugări de hrană şi chiverniseală, iar domniei méle şi părinţilor domniei méle vécinică pomenire.

Ci pentru ca să să ţie şi să să păzească această milă pururea nestrămutată, am întărit hrisovul acesta cu sfatul tuturor cinstiţilor şi credincioşilor boiarilor cei mari ai divanului domniei méle: pan Constandin Dudescul vel vornic, pan Costandin Creţulescul vel ban, pan Costandin Brîncoveanu vel spătar, pan Dumitraşco Racoviţă vel logofăt, pan Mihai Can⟨tacu⟩zino vel vistier, pan Costandin Cîndescul vel clucer. pan...[1] vel postelnic, pan Matei Cantacuzino vel paharnic, pan...[1] pan Condorat vel stolnic, pan Lascarache Geani vel comis, pan Iordache Caragea vel pitar, pan... [1] Brătăşan vel sluger, şi ispravnic pan Dumitraşco Racoviţă vel logofăt. Şi s-au scris hrisovul acesta într-al doilea an de domnia domniei méle, de Radu logofăt de divan, la leat 1755 iulie 6 dni.

Io Costandin Racoviţă voevod, bojiiu milostiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m.p.⟩
D⟨umitraş⟩co R⟨acoviţă⟩ vel logofăt procitenomu

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXIII, doc. 218
Orig. rom., pecete timbrată.

376

⟨Bucureşti,⟩ 3 august 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare paharnicului Chiriţă Doicescul să oblige pe toţi oamenii de pe moşia sa Ciulniţa (Ialomiţa) a-i face cîte şase zile de clacă, a-i da dijma din semănături, a respecta monopolul băuturilor, a-i da cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi lui Chiriţă paharnic Doicescul, să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi sînt şăzători pe moşiia lui, Ciulinţa, sud Ialomiţa, să aibă a clăcui fieştecare om pe an cîte şase zile şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile ce vor avea pe moşie den zéce una şi den fînéţe după obicei, afară numai den grădinile ce vor avea lîngă casă de treaba caselor lor, iar nu de vreo neguţătorie, acéléa să nu fie supărate de dijmă.

Şi nimeni den săteni să n-aibă voe a vende vin sau rachiu pe moşiia lui, făr'de numai vinul şi rachiul paharnicului Chiriţă să să vînză, iar cînd nu va avea el vin, atunci care den săteni va vrea să vînză vin sau rachiu, întîi să meargă să-şi ia voe de la dînsul şi aşa să vînză vin sau rachiu şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult nu.

Şi care den săteni vor avea capre şi să vor paşte pe moşie cu iarba şi cu crîngurile, să aibă a da pe an de vită cîte bani doi, pentru

[1] Loc alb.

că acélea fac multă stricăciune moşiei, şi de matca de stupi cîte bani trei; iar dobitoacele cu care să hrănesc pe moşie, acelea să nu fie supărate de suhat. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Avgust 3 dni, 1755

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Ştefan logofăt za divan

Procit vel logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CCLXXII, dosar 1, doc. 6. Orig. rom. pecete aplicată.

377

⟨Bucureşti,⟩ 10 noiembrie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Titireciul din Vîlcea să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a face cîte şase zile de clacă, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da cîte doi bani de capră şi cîte 3 bani de stupul de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sii povélenie gospodstva mi, de vreme ce mănăstirea Titireciul ot sud Vîlcea are o moşie ce să chiamă Gorunişul, tot într-acel judeţ, pe care moşie sînt oameni şăzători avîndu şi vii, şi nu vor să clăcuiască zilele cele obicinuite, nici dijma din toate semănăturile ce au arate pe moşia mănăstirii nu vor să-şi dea, ci stau cu înpotrivire. Pentru care dăm domnia mea volnicie printr-această carte a domnii méle cuviosului chir Neofitu, egumenului de la această mănăstire Titireci, ca să apuce pe toţi oamenii ce sîntu şăzători pe mai susnumita moşie, ca să-i clăcuiască fieştecare om pe an cîte 6 zile după obicei, şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile ce vor fi avînd arate pe moşia mănăstirii, afară din legumile lor ce au împrejurul casii lor pentru treaba casii lor, iar nu să facă vreo neguţătorie, să n-aibă a-i supăra de dijmă.

Şi vin, rachiu, nimeni să nu fie volnici a vinde fără numai vinul şi rachiul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, iar cînd mănăstirea sau egumenul nu va avea vin ca să puie să se vînză, atunci care din săteni vor vrea ca să vînză, să meargă întîi să ia voe de la egumenul şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri 1.

Să aibă egumenul voie şi pentru cei ce au din săteni capre şi să paşte cu iarba şi cu grîngurile[1] du pă moşia mănăstirii, să le ia de vită cîte bani doi într-un an, iar mai mult nu, de vreme ce acestea fac multă stricăciune şi pagubă din venitul moşii. Iar pentru cai şi boi şi vaci care să hrănesc pe moşie, supărare să nu le facă pentru suhat şi să ia şi de matca de stupi cîte bani trei după obicei.

Iar care din acei săteni nu s-ar supune a face claca şi a-şi da dijma pămîntului după obicei, să meargă egumenul să facă ştire la dumnealor ispravnicii judeţului. Şi dum⟨neavoastră⟩ ispravnicilor pe unii

[1] Corect: crîngurile.

ca aceiia ce ți-i[1] va arăta zisul egumen, că nu să supune a face claca și a da dijma pămîntului, să-i faci[1] să clăcuiască și să-și dea și dijma după obicei, fără de voia lor. Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1755 noemvrie 10 dni

Io Costandin Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

De Toma logofăt după condică

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXII, doc. 183.

Orig. rom., pecete aplicată.

378

11 mai 1756[2]

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, la reclamația egumenului, dă carte de încuviințare mănăstirii Arnota să oblige pe locuitorii din Dobriceni a face 12 zile de clacă sau a da cîte un zlot, a da dijma și a nu vinde vin fără învoire.

Prea luminate, prea înălțate, mult milostive doamne, să fii măria ta sănătos în luminat scaonul mării tale.

Jeluesc doamne milii și bunătății mării tale, fiindcă au avut sfînta mănăstire Arnota 2 sate cu rumîni cu moșiile lor, iar în domnia mării tale ai făcut măria ta milă de i-ai răscumpărat capetele lor, iar moșia au rămas supt stăpînirea mănăstirii. Acum, luminate doamne, să scoală de nu vor să dea ascultare mănăstirii, nici nu vor să lucreze zilele de clacă cele orînduite, nici dijma du pe fînurile ce cosăsc du pe moșie nu au dat, de sînt 2 ani și încă și cîte livezi nu pot ei să le cosască le vînd ei pă bani la alți oameni streini, zicînd că sînt livezile lor și vînd ei vin și rachiu în sat și vinu mănăstirii și rachiu stă de nu să vinde, vînzîndu-și ei al lor și nu vor să dea du pe acelea nimic mănăstirii, iar mănăstirea iaste păgubașă de toate părțile. Ci să fie mila mării tale cu luminată carte a mării tale și cu om domnesc să meargă să apuce pe acei oameni să scoață bani du pe dijma fînului de la satul Dobricenii, după cum au scris dijma du pe obiceaiu muntelui, după cum iau alte mănăstiri și boiarii care au moșii înprejur, că sfînta mănăstire alte venituri n-are dacă s⟨e⟩ va lipsi și de acesta. ⟨Și cum⟩[3] va fi mila mării tale.

Prea plecat către dumnezeu rugători de sănătatea mării tale,

Grigorie, igumenul Arnotei

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

† Dupe așăzămîntu ce au fost făcut în anii trecuți prin hrisov, care s-au întărit acum și de către domnia mea cu divan, să aibă toți sătenii cîți vor fi șăzători pe satele du pe moșiile mănăstirii, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai ⟨cei⟩ ce vor fi casneci și vrednici de muncă iar hol-

---

[1] Așa în text.
[2] Data rezoluției.
[3] Doc. rupt.

teii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la săvărşitu toamnei, în 9 luni, iar nu tot deodată. Dar cînd mănăstirea nu va avea lucru ca să-i pue să lucreze ci va cere să ia bani de la dînşii, atuncea dupe adaosul ce s-au făcut acum la acel aşăzămîntu, să aibă a da fieştecarele casnec pentru acele zile cîte un zlot pe anu, iar nu mai mult. Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate sămănăturile cîte vor avea pe moşie dupe obicei, iar din legumile ce le vor avea pen grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimeni altul a vinde, fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, acela întîiu să meargă să să aşaze cu egumenul, şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci aceasta la voia stăpînului moşii stă, dar de nu va urma vreunul din săteni la toate dupe cum poruncim, dumneata is⟨pravnice⟩ al judeţului, pe unul ca acela să-l faci să să supue făr' de voia lui. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 11 dni, 1756

Vtori logofăt să i să facă carte la ispravnic du pe orînduială.

Mai 8 dni

Trecut la condică

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 122.
Orig. rom., pecete aplicată.

379

⟨Bucureşti,⟩ 16 iunie 1756

Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşiile mănăstirii care s-au răscumpărat de rumînie nu se supun la îndatoriri, ameninţînd pe călugări, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicilor de peste Olt să-i oblige a face claca sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma şi să nu vîndă băuturi fără încuviinţare.

Jalba egumenului de la Arnota.

† Oamenii du pe în satele mănăstirii Arnotei, care fiind rumîni s-au răscumpărat şi moşiile au rămas pe seama mănăstirii :

Nu vor nici zilele céle orînduite a lucra, nice pentru lucru lor cîte un zlot nu vor să dea.

Vin şi rachiu vîndu ei pe la casele lor, iar vinul şi rachiul mănăstirii stă şi nu să vinde.

Umblă pe la metoaşăle mănăstirii cu semeţie şi înjură şi ocărăscu pe călugări cum iaste mai urît.

Pe ţigani unde-i găsescu îi bat şi-i fărîmă zicîndu, călugări şi ţigani să nu vază în ochi, că s-au judecit de rumînie.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

† Dumneavoastră boieri ispravnici du pe în judeţele dă peste Olt, după jalba ce au dat egumenul de la Arnota, chir Grigorie, printr-acest răvaş să aduceţi pe acei oameni du pă în satele mănăstirii de faţă înaintea dumneavoastră şi să luaţi seama. Şi de va fi aşa precum egumenul

au dat jalbă, să le faceţi certare şi dijma ce le-ar face a da mănăstirii să o înpliniţi de la dînşii pînă la una.

Şi pentru claca mănăstirii, au să clăcuiască zilele cele orînduite. au să plătească de casă cîte un zlot pe an, după cum s-au făcut orînduială de la domniia mea.

Şi vin şi rachiu, nimenea din sătenii aceia să nu fie volnic a vinde pen sate fără numai vinul şi rachiul mănăstirii; iar cînd nu va avea mănăstirea vin şi rachiu a vinde, căruia din săteni va da egumenul voe a vinde cu tocmeală ca să-şi dea adetul mănăstirii, acela să vînză, iar fără de voia şi ştirea egumenului, nicedecum.

Iar de vor sta vreunul dintr-aceia înpotriva poruncii domnii méle. să le faceţi zapt şi certare ca să să supue poruncii, pe călugări să nu-i ocărască, nice pe ţigani să nu-i bată, că apoi să vor pedepsi foarte rău. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle.

Iun⟨ie⟩ 16 dni, leat 7264 ⟨1756⟩

Trecut la condică de Gheorghe logofăt

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 113
Orig. rom., pecete aplicată.

380

⟨Bucureşti,⟩ 30 iunie 1756

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşiile din Ilfov ale mitropoliei, să presteze, casnicii cîte douăsprezece zile de clacă sau — la cererea stăpînului — să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelênie gospodstva mi, dupe aşăzămîntul ce s-au fost făcut în anii trecuţi prin hrisovul care s-au întărit acum şi de către domnia mea cu divan, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători prin satele după moşiile sfintei mitropolii ot sud Elhfov, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pîn' la sfîrşitul toamnei, în 9 luni, iar nu tot deodată. Dar cînd sfînta mitropolie nu va avea de lucru să pue să lucreze şi va cere să ia bani de la dînşii, atuncea, dupe adaosul ce s-au făcut acum la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecarele casnic pentru acele zile cîte un zlot pá an, iar nu mai multu.

Şi dijma încă să o dea deplin din toate sămănăturile cîte vor avea pe moşiile, după obiciaiu, iar din legumile ce le vor avea pen grădini. de treaba caselor lor supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnec nimeni altul a vinde, fără numai totdeauna vinul şi rachiul sfintei mitropolii să să vînză, iar cînd nu va avea sfînta mitropolie de vînzare, atuncea care din săteni va vrea să vînză, acela întîi să meargă să să aşaze cu ispravnicul ce va fi orînduit

de sfinţia sa părintele mitropolitul, acolo la acele moşii, şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului stă.

Dar de nu va urma vreunul din săteni la toate după cum poruncim, dumneata ispravnice al judeţului, pă unul ca acela să-l faci să să supue fără voia lui. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 30 dni, 1756

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bǫjiiu gospodar

Procit vel logofăt

Trecut în condică

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. I, doc. 14
Orig. rom., pecete aplicată.

381

20 iulie 1756

Însemnare de strîngerea dijmei şi celelalte venituri ale moşiei Mirceasca (Ialomiţa) pe care vel vornicul Constantin Dudescu le dă mănăstirii Sfinţii Apostoli.

Foiţa de moşiia ce să chiamă Mircească, sud Ialomiţa, a dum⟨nealui⟩ boerului, de dijma ce s-au strînsu într-acest an, anume după cum arată mai jos:

Iul⟨ie⟩ 20, 1756

15 chile de grîu
15 chile de orz
18 pol chile, ciozverţi 2 de porumbu
2 chile de meiu
cinit chile peste tot 50 pol. ciozverţi 2.
20 taleri s-au luat de pe un suhat.
5 taleri s-au luat du pă alt suhat care au fost amestecat cu alte moşii.
4 taleri du pă o stînă.
5 taleri du pă dijma de fîn.
cinit taleri 34.
Iost asupra lui unchiiaşi Manii du pă fîn, taleri 3.

Aceste bucate care sînt semnate că s-au făcut într-acest timpu şi banii cîţi arată că s-au adunat, s-au dat la mîna arhimandritului pentru sufletile celor ce sînt la această sfîntă mănăstire întru odihnă.

Constandin Dud⟨escu⟩ vel vornic.

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Apostoli, pach. XIII, doc. 7.
Orig. rom.

382

⟨Bucureşti,⟩ 6 aprilie 1757

Anaforaua marelui logofăt, aprobată de Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, în privinţa obligaţiilor sătenilor de pe moşiile mănăstirii Argeş, în conformitate cu dispoziţiile hotărîrii domneşti.

Ap⟨rilie⟩ 6 dni.

Viind la judecată, jăluiaşte Nichifor, igumen de la mănăstirea Argeş, de oamenii ce şăd pă moşiile mănăstirii: Flămînzeştii, Moştişte,

sud Argeş, Domneşti i Corbii sud Muşcel, Futeşti sud Ialomiţa, că nu vor să clăcuiască zilele ce⟨le⟩ orînduite de măria ta, după aşăzămîntul ce s-au fost făcut în anii trecuţi prin hrisov care s-au întărit acum şi de către măriia ta în divan: să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele de pe moşiile sfintii mănăstiri a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnei în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd mai sus-numita mănăstire nu va avea lucru ca să pue să lucreze, ci va cere să ia bani de la dînşii, atunci după adaosul ce s-au făcut acum la acest aşăzămînt, să aibă a da fiiştecarele casnicu pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimeni alt a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea dă vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, acela întîi să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit acolo la acele moşii şi luîndu-şi voea aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate după cum iaste porunca mării tale, dumnealor ispravnicii pă unul ca acela fără voia lui să-l facă să s⟨e⟩ supue. Aceasta scriem.

1757

Să s⟨e⟩ treacă în condică

Vel logofăt

⟨Rezoluţie:⟩
Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.
Aşa să să urmeze.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, 1757

După condică Nic⟨olae⟩ logofăt.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. II, doc. 94.
Orig. rom., pecete aplicată.

383

⟨Bucureşti,⟩ 14 mai 1757

Anaforaua marelui logofăt, întărită de domn, privitoare la obligaţiile locuitorilor de pe moşiile schitului Şerbăneşti, de a face claca 12 zile sau de a plăti cîte un zlot pe an, de a da dijma după obicei şi a respecta monopolul schitului asupra băuturilor.

1757 mai 14 dni

Viind la judecată jăluiaşte părintele....[1] epitropul de la schitul Şărbăneştii, de oamenii ce şăd pe toate moşiile schitului că nu vor să clăcuiască zilele céle orînduite de măriia ta şi dijma încă nu vor să dea, dupe aşăzămîntul ce s-au fost făcut în anii trecuţi, prin hrisov, care s-au întărit acum şi de cătră măriia ta cu divan, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători pe moşiile schitului, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi

[1] Loc alb.

claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii, pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea schitul lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cére să ia bani de la dînşii, atunci dupe adaosul ce s-au făcut acum la acest aşăzămînt, să aibă a da fieştecare casnic pentru acele zile, cîte un zlot pe an, iar nu mai mult. Şi dijma încă să o dea pe deplin, din toate semănăturile, cîte vor avea pă moşie după obiceiu, iar din legumile ce vor avea prin grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimini a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul schitului să să vînză; iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni de va vrea să vînză, acela întîi să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu epitropul şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate, după cum iaste porunca mării sale lui vodă, dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului pă unul ca acela, fără voia lui să-l facă să să supue. [1]

1757, mai 14 dni

Vel logofăt

⟨Rezoluţie:⟩

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

Aşa să să urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

Procit vel logofăt

1757, mai 14 dni

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXIII, doc. 6.
Orig. rom., pecete aplicată.

384

6 iulie 1757

Mărturie dată de un număr de ţărani de pe moşia Murgii, în pricina de judecată a lui Matei Creţulescu, biv vel serdar, cu moşnenii Grigore, Dragomir şi ceata lor.

În ce chip ştim şi mărturisim pentru moşiia Murgii a dumnealui Matei Creţulescu biv vel sărdar ce are pricină cu Gligorie i Dragomir i Stan i Ghencea ce cer moştenire după cum mai jos ne-am pus numele şi arătăm după cum ştim.

Iulie 6 dni, 1757

Uncheaş Ghinea ot Ghimpaţi, om dă ani 80, uncheaş Marin ot Caciulaţi, om dă ani 70, uncheaş Petre pîrcălab ot tam, om de ani 60, Neacşul pîrcălab din Stoeneşti, moştean din Stoeneşti, om de ani 50, uncheaş Petco ot Porumbreni, om de ani 60, uncheaş Radu ot tam, om de ani 70, uncheaş Stoica ot tam, om de ani 60, uncheaş Albul ot tam, om de ani 60, uncheaş Şărban vătaf dă oi, om de ani 55, Voico brat Zamfir, om de ani 50, uncheaş Stan ot tam, om de ani 60, Zanfir pîrcălab ot tam, om de ani 40, Vasilie ot tam, om dă ani 40.

---

[1] Texte identice cuprind documentele de la 11 aprilie pentru satele Menedic, Ulmeşti, Valea Părului, Cîmpulungeana, Săruleşti şi Colneşti (Buzău) ale mănăstirii Menedic (Ibidem, Ms. 3699, f. 83v-84) şi din 3 mai acelaşi an, pentru satele Racoviţa şi Cobia (Vlaşca) ale mănăstirii Cobia (Ibidem, pach. CCCLXVI, doc. 47).

Noi, aceşti oameni ce mai sus să arată, ştim şi mărturisim şi înaintea judecăţii şi a lui dumnezeu, cum că noi de cînd sîntem şi ne-am pomenit noi şi pă părinţii noştri, ne-am hrănit tot pă această moşie Murgii, şi nu am pomenit pă Grigore sau pă ceialalţi părtaşi ai lui sau pă părinţii lor, să zică că au parte în moşie sau să ne ia dijmă vreodată, ci tot ne-au dijmuit din neamul dumnealui sărdarului Matei Creţulescu. Şi încă într-o vreme acel Dragomir cetaşu lui Grigorie, hrănindu-să şi el pă această moşie, au dat şi el dijmă, şi în multe rînduri au vîndut dumnealui şi venitu moşii la neguţători, şi aceştea nicidecum nu s-au amestecat, nici s-au pomenit, şi ei au fost şăzători tot pă aici în partea locului. Şi încă în zilele răposatului mării sale Neculae vodă, din întîmplarea vremilor, după ce au pribegit dumnealui postelnic Şărban în ţara ungurească, au dat această moşie dă beilic, sfintei mitropolii şi au stăpînit mitropoliia pînă cînd s-au însurat jupînu doftoru Dumitru de au luat pă sora dumnealui postelnic Şărban şi au luat moşie dă zestre şi au scos-o de supt stăpînirea sfintei mitropolii şi nici atuncea nu s-au sculat părinţii acestora să ceară moştenire.

Şi aşa ştim şi mărturisim, iar pentru mărturiia Renţii ce să face slugă a vornecului Bunii, ce zice că după ce au venit postelnic Şărban din pribegie, au hotărît această moşie şi l-ar fi rînduit pă dînsul dijmuitor, iarăşi rea mărturie au dat că nu iaste aşa, ci într-acestaşi chip au cursu pricina aceasta, că avînd dumnealui postelnic Şărban pricină cu jupîn doftorul pentru această moşie, căutînd ca să-i împuţineze din zestrile ce-i dedese, au rînduit măriia sa răposatu Grigore vodă pă Vlad portaru de-au văzut starea moşii şi au dus înscris la măriia sa, după cum ştim că arată şi hrisovul care s-au dat la mîna dumisale jupîn dohtoru Dumitru, iar nu s-au hotărît nicidecum ; nici Renţea slugă vornecului Bunii n-au fost, nici Şărban postelnic dijmuitor nu l-au pus, că nu avea nici o treabă cu moşiia, că, cînd au venit postelnicul Şărban din pribegie, moşiia era dată zestre jupînului dohtor. Ci aşa ştim şi mărturisim şi înaintea judecăţii şi a lui dumnezeu.

Drept aceasta, ne-am pus şi degetile noastre mai jos ca să să crează.

Şi am scris eu Preda logofăt dă la Odivoe cu zisa lor.

† Iordache biv vel stolnic

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 66.
Copie rom.

385

⟨Craiova,⟩ 23 iulie 1757

Constantin Brîncoveanu vel ban, face cunoscut egumenului de la Hurez că judecata divanului domnesc a hotărît ca moşia Baia de Fier (Gorj) să rămînă a mănăstirii, iar locuitorii să fie eliberaţi de rumînie, urmînd a face 12 zile de clacă şi a da dijma din produse.

† Cinstite prea cuvioase, sfinţiia ta părinte igumen chir Dionisie arhimandrit al sfintii mănăstiri Hurez, dă la milostivul dumnezeu poftim sfinţiei tale sănătate întreagă şi spăsenie sufletească ca să-ţi dăruiască.

Scrisoarea sfinției tale ce am primit, am luat. Cele ce ne scrii sfinția ta am văzut pentru moșia mănăstirii Baia de Hier din sud Gorj. Vechilul sfinției tale ce l-ai trimis aici ca să s⟨e⟩ judece cu rumînii de acolo au eșit la divan înaintea măriei sale lui vodă și din divan au rămas rumînii aceia dă judecată și i-au scos afară și lor le-au făcut carte ca să fie apărat numai dă rumînie, iar cu moșia mănăstirii, treabă nu au, ci să lucréze după vechiul obicéiu dă om cîte zile 12 într-un an și să-și de dejma din toate, iar carte măriia sa vodă n-au făcut mănăstirii de judecată după cum are măriia sa acum obiceiu dă nu face cărți.

Numai dă acum înainte sfinția ta să stăpînești moșiia de cătră ei cu bună pace, iar pentru rumînii, sfinția ta să nu-i superi de acum înainte, ci să le dai bună pace. Iar de să vor mai scula ei și altă dată cu pîră asupra mănăstirii, noi boiarii sîntem tot față dă știm toată pricina. Aceasta, și fii sfinția ta sănătos!

A sf⟨inției tale⟩ dă bine voitori,
Constandin Brîncoveanu vel ban.

Iul⟨ie⟩ 23 dni, 1757

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 46.
Orig. rom.

386

30 septembrie 1757

Dijma moșiei Ciolnești a mitropoliei Țării Romînești între anii 1754—1757.

† Foaie din cîte bucate de dijmă am strînsu du pă moșiia Ciolneștii, în zilele sf. părintelui mitropolitului Filaret, de la leat 7262 ⟨1754⟩ pîn' acum, sept⟨embrie⟩ 30, leat 7266 ⟨1757⟩.

† 5 chile de meiu cu ciz⟨vert⟩ za oca 18, în anul dintîi.
† 3 chile porumbu, tot atunci.
† 2 pol chile de grîu, tot atunci.
† 5 clăi de fîn.
† 2 taleri după suhat de oi.

Anul al doilea leat 7263
† 10 chile de meiu cu ciz⟨vert⟩ za ocă 18.
† 3 pol chile de porumbu.
† 1 chile de grîu.
† 8 clăi de fîn.
† 2 taleri du pă suhat de oi.

Anul al treilea leat 7264
† 6 chile di mii cu ciz⟨vert⟩ tot aceia.
† 2 pol chile di grîu.
† 2 taleri du pă suhat di oi.

Anul al patrule leat 7265
† 12 chile de mii cu ciz⟨vert⟩ tot aceia.
† 6 ciz⟨verți⟩ din grîu.
† 5 chile di porumbu.
† 2 taleri du pă suhat de oi.
Cinit chile 51 ciz⟨verți⟩ 2
Cinit taleri 8.
Fîn clăi 18.
† Dintr-această sumă arăt ce am dat cu răvășele:
† 20 chile am dat ciobanilor cu un picitluitu al sf. părintelui mitropolit la leat 7262.
† 1 chile cu un răvaș al părintelui Theodosii arhimandrit, iar la ciobani.
† 3 chile cu un răvaș al lui Procopiiului, iar la ciobani, la leat 7264.

† 4 chile, iar cu un răvaş al lui Procopie la ciobani, tot atunci.

† 4 chile, ipac tot la ciobani iar atunci.

† 21 chile am dat iar la ciobani tot cu răvaşul lui Procopie la leat 7265.

† 2 chile am dat de au făcut doao gropi de bucate.

Cinit dat chile 55.

Aceste chile s-au dat cu ciz⟨vert⟩za ocă 15.

Iost asupra mea chile 7 cu ciz⟨vert⟩za ocă 15. Dintr-aceste chile 7, sînt gărgăricite chile 2 pol.

Cilălalte s-au oprit pentru ziciuială.

† 6 taleri dat la Radu vătaf de au cumpărat suhat di oi cu porunca sf. părintelui mitropolit.

Iost asupra mea taleri 2.

† 5 clăi de fîn le-au luat Radu vătaful de lé-au mîncat cu oile sfintei mitropolii.

† 8 clăi de fîn lé-au mîncat Dragomir ispravnicu dumnealui stolnicului Gheorghi Sirizli cu vitele dumnealui, iar ghinda ci s-au făcut pe timpi, au mîncat rîmătorii dumnealui stolnicului.

La aceasta am dat eu seamă
popa Neacşul
proin protopop

Μιχαλέστι μουσία εἶναι εἰς τό Τέλορμανι, καί τό Μπλότουρι καί Γγιπάτζι εἰς τόν λογαριασμόν τοῦ Παπάς Σεραφείμ ἰσπραυνίκου ἀπό Τιτέστυ

⟨*Moşia Mihăleşti este în Teleorman, iar Blotori şi Ghimpaţi în socoteala popii Serafim, ispravnicul de la Titeşti.*⟩

Arh. St. Buc., M-rea Bradu, Hanu Grecii şi Codreni, pach. VII, doc. 38.
Orig. rom.

387

6 octombrie 1757

Moşnenii din Budişteni, avînd moşia în coproprietate cu mănăstirea Cotroceni, dau zapis egumenului că se mulţumesc cu două cincimi din dijma ce se va aduna din produse, iar mănăstirea să mai ia şi claca de la locuitorii obligaţi a o face.

†Adecă noi sătenii din satul Budişténi care ne vom iscăli mai jos, dat-am scrisoarea noastră la cinstita mîna sfinţii sale părintelui chiriu chir Neofit, egumenului de la sfînta mănstire Cotrocéni, precum să se ştie că ne-am aşezat cu sfinţia sa dă moşie satului din Budişténi, din ce venit va fi dă bucate, dă fîn, dă bir [1], dă verice legume să vor afla pă moşie în sat în Budişténi, şi dă ghindă, să aibă a să strînge toată dijma la un loc şi din bucatele noastre şi dă la alţi omeni streini care şăd în satu, şi să avem a o strînge la un loc să o părăţăm [1], să ia sfînta mănăstire parte din cinci părţi, trei, şi noi moşténii 2, pă cum ne-a răspunde cărţii noastre.

Aşijdărea şi din cîte case să află aici în sat, afară din opt case ale noastre, să aibă sfinţia sa a luoa clacă de la toate cîte să va mai găsi din cele opt case ale nostre, pentru că aşa ne-am legat noi cu sfinţia sa dă a noastră bună voe.

[1] Aşa în text.

Şi pe care ispravnic va orîndui sfinţia sa, să aibă a da dijma la ispravnicul sfinţii sale, fără nici o pricină partea mănăstirii.

Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am pus dégitele mai jos ca să să crează.

Oct⟨ombrie⟩ 6 dni, 1757

Eu diaconul Duminică moştean, eu Pătru Tofănescu.
⟨Urmează alte 7 semnături⟩
Şi am scris eu popa Niţu cu zisa lor.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. V., doc. 38.
Orig. rom.

388

⟨Bucureşti,⟩ 2 februarie 1759

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile Tîntava şi Oreştii (Ilfov) ale biv vtori logofătului Dumitrache, să presteze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea cîte doi bani de capră şi trei bani pentru stupul de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, după aşăzămîntul ce s-au făcut prin testament care iaste întărit, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele du pîn moşiile credincios boiarului domnii méle, Dimitrache biv vtori logofăt, anume Tîntava i Oreştii ot sud Ilfov, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnei, în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere să ia bani de la dînşii, atunci, după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fiiştecarele casnic pentru acele zile, cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate semănăturile cît vor avea pe moşie, după obicei, iar din legumile ce le vor avea pen grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnici nimeni altul a vinde, fără numai totdeauna vinul şi rachiu lui Dimitrache biv vtori logofăt să s⟨e⟩ vînză, iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, acela întîiu să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit acolo la acéle moşii şi luîndu-şi voe, aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea şi care din săteni de va avea capre, să dea pe an cîte doi bani de capră, pentru că acelea fac multă pagubă şi stricăciune la moşie. Şi de matca de stup cîte trei bani, iar pentru vitile ce le vor ávea de hrana casilor lor, acelea să nu să supere de suhat.

Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate după cum poruncim mai sus, dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, pe unul ca acela

fără voia lui să-l faceţi să să supue. Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 2 dni, 1759

Io Scarlat Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin.

Procit vel logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond St. Georges, pach. CCCXVIII, dosar 1, doc. 208.

Orig. rom., pecete aplicată.

389

⟨Bucureşti,⟩ 25 mai 1759

Filaret, mitropolitul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe Serafim, egumenul schitului Dideşti, să ridice şi să aducă la mitropolie pe ţiganii de la schitul Gîlmele, iar în caz de împotrivire, ispravnicul de Olt să-i dea în ajutor „beşlii sau slujitori".

Filaret, milostiiu bojiiu arh⟨episcop⟩ i mitropolit Ungrovlahiei.

† Dat-am cartea smereniei noastre de volnicie, cuviosului popei chir Serafim, egumen ot schitul Dideştii, să fie volnic cu cartea noastră, să rădice pă toţi ţiganii noştri ce sînt şăzători la schitul Gîlméele împreună cu ţigancele lor i cu copiii lor şi cu toate bucatele i dobitoacele lor, şi să-i aducă aice la sfînta mitropolie să lucréze, de vréme că acolo alte lucrări noao ⟨nu sînt⟩, fiindcă noi lucrăm viile cu bani. Aşijderea şi viile lor le-am dat asupra popei Serafim, să fie în seamă să le lucréze şi să le ia venitul să-l trimiţă aici la mitropolie, şi noi pă dînşii îi vom chivernisi de îmbrăcăminte şi de mîncare ca pe nişte robi.

Aşijderea vă poruncim şi voao tuturor ţiganilor de acolo, să căutaţi să vă rădicaţi cu toţii să veniţi aici de bunăvoia voastră, să nu vă puneţi înpotrivire cu vreo semeţie de cinevaşi, căci noi n-am vrut să trimitem oameni domneşti, armăşăi, să vă rădice şi să vă aducă aici, căci ne-au fost milă de sărăcia voastră să nu vă prade cu treapede şi cu cheltuieli. Iar neviind de bunăvoia voastră, atunci vom trimite armăşăi de vă va aduce făr'de voe. Şi pohtim pe dumneata arhon ispravnice den sud Olt şi-ţi trimitem molitvă şi blagoslovenie de va veni acest ieromonah să supere pe dumneata pentru acéle cioară ce nu vor vrea să vie de bună voia lor, să-i dai dumneata mînă de ajutor cu niscareva beşlii sau slujitori pînă să-i rădice de acolo, să-i aducă la mitropolie şi treapădul lor şi-l vor lua de la dînşii, şi foarte vom mulţumi dumitale. Şi egumenul Serafim de nimeni oprealǎ să n-aibă. Aceasta scriem.

Mai 25 dni, leat 7267 ⟨1759⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXLII, doc. 11.

Orig. rom., pecete aplicată.

390

⟨București,⟩ 18 ianuarie 1760

Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșia Găgeni (Saac) a marelui logofăt Constantin Brîncoveanu să presteze 12 zile de clacă pe an sau, la cererea stăpînului, să dea cîte un zlot, să dea dijma și să respecte monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, dupe așăzămîntul ce s-au făcut prin testament, care iaste întrărit, să aibă toți sătenii i menzilgii cîți vor fi șăzători în satul du pe moșiia dumnealui cinstit și credincios boiariul domnii méle, Costandin Brîncoveanu vel logofăt, ce să chiamă Găgeni, sud Saac, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici și vrednici de muncă, iar holteii să nu se supere. Și claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrșitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea dumnealui vel logofăt, lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere ca să ia bani de la dînșii, atunci dupe adaosul ce s-au făcut la acel așezămînt, să aibă a da fieștecare casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Și dijma încă să și-o dea pe deplin din toate sămănăturile cîte vor avea pe moșie, dupe obiceiu, iar din legumele ce le vor avea prin grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin și rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde, fără numai totdeauna mai întîiu vinul și rachiul dumnealui vel logofăt să să vînză, dupe cum au ei așăzămînt cu dumnealui prin cartea prea iubit fratele domniei mele, Matei Ghica voevod; iar cînd nu va avea de vînzare, atuncea care din săteni sau menzilgii va vrea să vînză, întîiu să meargă să să așaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit dumnealui vel logofăt acolo la această moșie și luîndu-și voe așa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moșii stă.

Dar de nu vor urma vreunii din cei ce vor șădea pe această moșie la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneavoastră ispravnici ai județului pe unul ca acela și făr'de voia lui să-l faceți să să supue, că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

Ghen⟨arie⟩ 18 dni, 1760

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel vistier

Dupe condică. Treti logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Un document cu conținut asemănător, emis de același domn, cu data de 9 decembrie 1758, ibidem, pach. CCCLVII, doc. 43.

391

⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie 1761

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşia Valea Mare a schitului Nămăeşti să presteze cîte 12 zile de clacă sau, la cererea stăpînului, să dea cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi, după aşăzămîntul ce s-au făcut prin testament, care este întărit, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele du pe moşiia Valea Mare sud Muşcel, a schitului, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea schitul lucru ca să pue să lucreze, ci va cere ca să ia bani de la dînşii, atunci după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecarele casnec pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate semănăturile cîte vor avea pe moşie dupe obiceiu, Iar din legumile ce vor avea prin grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie nimeni volnic a vinde fără de numai totdeauna vinul şi rachiul schitului să să vînză. Iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîiu să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit acolo la această moşie şi luîndu-şi voie, aşa să vînză. Căci că aceasta l⟨a⟩ [1] voia stapînului moşii stă.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani do⟨i p⟩e [1] an, şi de matca de stup cîte bani trei.

Iar pentru vitele ce vor avea pentru treaba caselor lor, de suhat să nu să supere.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă, să ia zeciuială de la cei ce vînează, din zece peşti un peşte, sau den zece bani un ban, după obiceiu.

Dar de nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pe această moşie, la toate după cum poruncim mai sus, dumneavoastră isprav⟨nici⟩ al [2] judeţului, pe unul ca acela făr' de voia lui să-l faceţi să să supue, că aşa este porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ghenar 20 [3] dni, 1761

Io Scarlat Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

După condică.

Arh. St. Buc., Schitul Nămăeşti, pach. II, doc. 33.

Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Doc rupt.

[2] Aşa în text.

[3] Doc. rupt, s-a indicat ziua după verso.

392

⟨București,⟩ 5 martie 1761

Scarlat Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșiile schitului Văleni (Saac), metoh al mănăstirii Cotroceni, să presteze cîte 12 zile de clacă ori să dea în bani cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviințare, să dea din zece pești, unul, să plătească doi bani de capră și trei bani de stup.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, dupe așăzămîntul ce s-au făcut prin testament care iaste întărit, să aibă toți sătenii cîți vor fi șăzători în satele du pe toate moșiile schitului Văleni ot sud Saac ce iaste metoh al mănăstirii Cotrocenilor, a clăcui pe an cîte doasprezece zile, însă numai cei ce vor fi casnici și vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Și claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutu primăverii pînă la sfîrșitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea mănăstirea lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere să ia bani de la dînșii, atunci, dupe adaosul ce s-au făcut la acel așezămînt, să aibă a da fieștecarele casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Și dijma încă să o dea pe deplin din toate semănăturile cîte vor avea pe moșie, dupe obicei, iar din legumile ce le vor avea pen grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin și rachiu încă să nu fie volnic nimeni altul a vinde fără numai totdeauna vinul și rachiul schitului să să vînză, iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîiiu să meargă să să așeze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit acolo la acele moșii și luîndu-și voe așa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moșii stă.

Așijderea și care moșie va ajunge în baltă, să aibă a lua de la cei ce vînează pește, din zece pești un pește sau din zece bani un ban, după obicéiu.

Și care din săteni va avea capre, să dea pe an de capră cîte doi bani și de matca de stup cîte trei bani, iar pentru vitele ce vor avea de hrana caselor lor, acelea să nu să supere de suhat. Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneavoastră isprav⟨nici⟩ ai județului, pe unii ca aceia făr' de voia lor să-i faceți să să supue, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

1761 mart 5 dni

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Dupe condică.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 1.

Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Text identic în documentul de la 30 aprilie același an pentru satele Dobriceni, Bogdănești, Măceșu cel Mare, Florei și Grădiștea ale mănăstirii Arnota (Ibidem, M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 125).

393

⟨Craiova,⟩ 17 martie 1761

Caimacamii scaunului Craiovei judecă reclamația biv vel medelnicerului Fota Vlădoianu înpotriva locuitorilor de pe moșia lui, Predeștii, care i-au tăiat pădurea și au fasonat opt sute de stîlpi, pe care i-au vîndut în Craiova și i-au ars conacul din siliște, hotărînd să fie despăgubit de sumele pretinse.

Noi caimacamii scaunului Craiovei.

† Dumnealui Fota Vlădoianu biv vel medelnicer au tras la judecată înaintea noastră pă oamenii de la Predeşti carii şed pă moşiia dumnealui, Predeştii, zicînd cum că acei săteni au luat bani du pă la neguțătorii de aici din Craiova, pă stoboru de curte şi i-au făcut acei stobori pă moşia dumisale mai mult decît 800 de stobori, necerînd nici un féliu de voe ca de la un stăpîn al moşii, şi i-ar fi stricat pădurea foarte rău unde au fost temeiul pădurei şi cerea să aibă dreptate ca să i să împlinească paguba.

Întrebîndu-să sătěnii de la Predeşti, alt n-au avut ce să zică, fără cît au răspunsu cum că nu au făcut atîta sumă de stobori cît zice dumnealui medelnicer Fota, ci mai puţini. Şi zicea că au socotit că vor fi slobozi în pădure fiind sătěni.

Care zisăle lor, s-au văzut că sînt fără cale, că măcar de sînt şi săteni, la alte lémne de lucru şi de foc, sînt sătěni slobozi. Iar atîta stobor cu sutele şi cu miia, care să fac în temeiul pădurei, unde iaste pădurea cea mai bună, cu ghindă, nu sînt slobozi a tăia pădurea fără ştirea stăpînului moşii, că iaste de mare pagubă şi stricăciune. Şi fiind vina sătěnilor cît pentru greşala lor li s-au ertat, iar pentru stoborii ce i-au făcut ei pă la neguțători, ca pă cîţi stobori va adevăra dumnealui medelnicer Fota că au făcut sătěnii în pădurea dumnealui, să împlinească sătěnii zăciuiala, nu cu stobor, ci cu bani, după prețul ce vor fi vîndut ei stoborii.

Aşijderea au mai avut judecată dumnealui medelnicer Fota, tot cu sătěnii de la Predeşti pentru o casă mare în care au fost 3 casă şi o cămară ce au fost făcut-o dumnealui pă moşiia Predeştii în siliște, arătînd că au cheltuit cu acéle case, taleri 40 bani gata, numai cu meşteri, şi sătěnii ce şed pă moşie s-ar fi pus de au fărîmat casa şi au arsu lémnele de tot şi cerea ca şi pentru aceasta iarăşi să aibă dreptate.

Împotriva aceştii pricini, nici sătěnii n-au putut tăgădui, ci însuşi ei au spus că s-au arsu. Numai zicea că rămîind singuri fără om de a o păzi, s-au fărîmat şi au ars-o cine cum au vrut, şi cum că ar fi lucrat şi sătěnii la acéle casă, şi n-ar fi cheltuit dumnealui medelnicer Fota atîțea bani cît zice, iar dumnealui medelnicer Fota, în frica lui dumnezeu au adevărat că au cheltuit aceşti bani.

Deci, de vréme ce dumnealui medelnicer i-au avut pă dînşii sătěni, carii trebuia să apere şi să păzească lucrurile stăpînului moşii ce era făcut cu cheltuială, iar nu însuşi ei să le prăpădească, şi mai vîrtos, adeverindu-ne cu sufletul dumisale că au cheltuit aceşti bani iarăşi hotărîm

să le plătească sătenii cu acei taleri 40, şi mai multă pricină la mijloc să nu fie. Aceasta.

Mart 17 dni, 1761

Τεόφιλος Καμν..., Petrachi, R. Socoteanu, biv vel şătrar

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Kogălniceanu, pach. XC, dosar 1, doc. 63.
Orig. rom.

394

⟨Bucureşti,⟩ 11 mai 1761

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vîlcea să cerceteze reclamaţia egumenului de la Arnota împotriva locuitorilor de la Dobriceni şi să-i oblge a-şi da dijma fînului.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, dumitale ispravnice ot sud Vîlcea. Îţi facem în ştire că la domnia mea jălui igumenul de la mănăstirea Arnota pentru sătenii de la Dobriceni ce sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, că de doi ani nici clacă au făcut mănăstirii, nici dijmă şi-au dat, nici dijmă de fîn nu vor să şi-o plătească dupe obicéiu, ci lasă cîte o copiţă peste cîmp pe care iar vitele lor le mănîncă, dupe cum mai pe larg vei înţelege din răvaşul de jalbă.

Ci dar, dumneata să trimiţi să-i aducă faţă şi luînd seama de va fi ceva dă înplinit cu carte de judecată să înplineşti, şi de acum înainte să-i faci să s⟨e⟩ supue, şi dijma să-şi dea şi claca să o facă pe deplin după cum să coprindă în ceialaltă carte a domnii méle. Aşijderea şi pentru dijma de fîn, încă să le faci un aşăzămînt ca să rămîe şi igumenul odihnit să nu ni s⟨e⟩ mai jăluiască. Tolico pisah gospodstvo mi.

1761, mai 11 dni

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 124.
Orig. rom., pecete aplicată.

395

⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie 1761

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire lui Sima arnăutul să păzească pădurea schitului Banu de pe moşia Maxin, oprind pe oricine a mai tăia lemne fără voia egumenului.

I.

Izvod din condică. Noem⟨vrie⟩ 20 dni, 1761

Omului pre carele îl va orîndui egumenul mănăstirii Banului, pe Sima arnăut, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii mele să păzească pădurea ce o are pe moşiia mănăstirii Maxini de către toţi sătenii de acolo şi de către alţi împrejureni, nimeni să nu fie volnic făr' de ştirea şi făr' de voia numitului egumen ce s-au zis mai sus a tăia

măcar un lemn. Iar cînd vreunii din săteni va avea trebuinţă de a tăia cevaşi din pădure, întîiu să meargă să ia voe de la egumenul Theoclit şi aşa să tae. Iar făr' de a nu-şi lua voe, nicidecum, nimeni să nu îndrăznească a tăia măcar orice.

Poruncim, dar, domniia mea şi voao celor ce veţi fi şăzători acolea prinprejurul acei păduri sau măcar şi mai departe, văzînd porunca aceasta a domnii méle, toţi să vă feriţi de mai sus-numita pădure; nimeni să nu fie volnic a tăia măcar un lemn făr' de ştirea egumenului Ban⟨ului⟩, că orcarele s-ar îndrăzni păste porunca domnii méle a tăia din pădure cevaşi, să ştie că am dat voe mai sus-numitului om ca pe unul ca acela să-l ia şi să-l aducă la ispravnicul judeţului şi dumneata ispravnice să-i faci certare ca unui nesupus, ca să să înveţe şi alţii de a mai tăia păduri. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

II

Tacrirul părintelui igumen ot mănăstirea Banul sud Buzău.

Sfînta mănăstire are pădure ţinută pă moşiia Macsimu din sud Buzău. Sătenii după acea moşie, cît şi alţi împrejuraşi, tae acea pădure. Să roagă cu porunca mării tale să să apere.

Vtori logofăt

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin

† Cu straşnică hotărîre poruncim domniia mea, aşa să se urmeze.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, 1761

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XI, doc. 43.
Orig. rom., pecete aplicată.

396

⟨Craiova,⟩ 16 decembrie 1762

Caimacamul Craiovei porunceşte locuitorilor din satele Dobriceni şi Bogdăneşti să presteze mănăstirii Arnota 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot şi dijma din toate produsele.

Ant⟨ioh⟩ Caragea biv vel postelnic, caimacamu Craiovei.

† Voao tuturora sătenilor ce vă aflaţi şăzători la satu Dobriceni i la satu Bogdăneşti ot sud Vîlcea pe moşiia sfintei mănăstiri Arnota. Cu aceasta vă facem în ştire că aicea la divan ne-au dat jalbă cuviosul părintele Stefan egumenul sfintei mănăstiri, cum că voi nu veţi ca să clăcuiţi cele 12 zile de lucru după obicei, nici zlotu de vatră nu veţi ca să daţi. Aşijderea şi pentru dijma de fîn i din pomi, încă nu veţi ca să vă daţi zeciuiala.

Ci iată că vă poruncim să căutaţi să vă supuneţi ca ori să lucraţi cele 12 zile dupe obicei şi dupe cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, sau să daţi zlotu de casă. Aşijderea şi pentru dijma de fîn încă să căutaţi să o plătiţi cu bani după obicei, şi după cum vă va ajunge dreptatea. Şi pentru poamele voastre ce veţi face pe moşie care

le veţi face rachiu, să-i ⟨da⟩ţi[1] ⟨di⟩n[1] 10 ocă una, iar care le veţi usca să-i daţi din 10 oca de poame iar una, iar nu dupe cum lăsaţi voi din 10 pomi un pom să-l culeagă egumenu.

Ci într-acestaşi chip să urmaţi, că neurmînd dupe cum vă poruncim, vom trimite cu treapăd de vă va aduce aicea şi veţi înplini fără voie şi veţi lua şi certare. Aceasta.

Dic⟨hemvrie⟩ 16 dni, 1762

Ant⟨ioh⟩ Caragea biv vel postelnic. B. biv vel stolnic
R. . . . .[2] şat⟨rar⟩

Trecut ⟨în⟩ condică Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 130.
Orig. rom.

397

⟨Craiova,⟩ 16 ianuarie 1763

Caimacamul Craiovei judecă reclamaţia egumenului de la Polovraci împotriva unor săteni de pe moşia mănăstirii, care se împotrivesc a da dijmă şi a face clacă, arătînd acte că sînt slobozi, şi dă dreptate egumenului.

Ant⟨ioh⟩ Caragea biv vel postelnic, caimacam Craiovii.

† Părintele Mihail, egumenul sfintei mănăstiri Poluvraciul ot sud Gorj, au tras la judecată înaintea noastră pe Barbul Mănesăscu i pe popa Dumitru Popesăscu şi pe Andrei sîn Stoicăi, cu fraţii şi verii lor săteni din Poluvraci ot tam, ce sînt şezători pe moşiia sfintei mănăstiri Poluvraciul, zicînd egumenul că aceşti oameni fiind şi de mai de'nainte vréme şi acuma înpotrivitori sfintei mănăstiri, sînt 3 ani de cînd cu sămeţie şi cu nesupunerea lor nu vor să-şi dea dijma ce li să face, nici vor să lucréză zilele cele obicinuite, precum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, şi ceria să aibă dreptate

Din ce pricină nu să supun a-i da dijma şi a lucra după hrisoavele domneşti şi dupe zapisul lor ce au dat la sfînta mănăstire Hurezul şi la sfînta mănăstire Poluvraciul, fiind Poluvraciul închinat la Hurez, întrebîndu-să numiţii săteni ce au a răspunde şi de ce nu să supun să lucréză şi să-şi dea dijma pămîntului deplin ca nişte săteni, după obiceiul pămîntului şi al ţării şi dupe porunca domnească, ei au arătat o carte a unui Dionisie ce au fost mai'nainte egumen la Poluvraci, de la anu...[3] în care scriia că la judecăţile ce au avut ei cu mănăstirea s-au găsit că nu sînt rumîni mănăstirii, ci sînt oameni slobozi, săteni fără moşie şi apărea într-acea carte ca dijmă să nu dea, numai să lucréză la sfînta mănăstire ca şi alţi săteni şi cu aceia să ţin a nu lucra.

Înpotriva acii cărţii a lui Dionisie proigumen, ne-au arătat părintele Mihailă egumen polovrăcianu, zapisul moşilor lor şi a părinţilor lor săteni de mai sus-numiţi de la ghenarie 13 dni, 7223, ce scrie la mîna părintelui Ioan arhimandrit egumen hurezanu şi la tot soborul sfintei mănăstiri ca să-şi dea obicinuita dijmă a pămîntului la sfînta mănăstire Poluvraci şi să asculte la toate lucrurile ca şi alţii, iar de rumînie sînt slobozi.

[1] Doc. rupt.
[2] Indescifrabil.
[3] Loc alb.

Osăbit de aceiia, ne-au mai arătat egumenul polovrăgeanu un hrisov al mării sale răposatului Ştefan vodă Cantacuzino tot de la acel an 7223, mai 10 dni, cu care întăréşte sfintei mănăstiri să-şi stăpînească moşia Poluvraci cu bună pace de către toţi oamenii de acolo din hotar pînă în hotar, fiind dată sfintei mănăstiri din neamul boiarilor Pîrîeni, ctitorii sfintei mănăstiri, pe cum arată hrisovul şi tot neamul acestor oameni să-şi dea la mănăstire obicinuita dijmă şi să lucréză ca şi alţi săteni.

Şi în vrémea nemţilor, fiindcă atuncea lucra de om cîte o zi pe săptămînă şi dijmă nu da, cu această pricină sta sătenii înpotrivă de nu vrea să-şi dea dijma şi de 3 ani încoace, zice egumenu, că fiind unii dintr-înşii zorbagii şi avînd la dînşii nişte izvoade cu nume de cărţi, neiscălite de nimini, nu vor să lucréză şi să-şi dea dijma, care izvoade le-au arătat egumenu în divan şi văzîndu-le noi că sînt nişte izvoade făcute prin meşteşuguri, neiscălite şi neîncredinţate de nimini, nu s-au ţinut în samă.

Deci fiind toate pricinile după cum arată mai sus, s-au văzut că aceşti săteni din Poluvraci umblă rău şi fără cale cu nădejdea izvoadelor celor mincinoasă şi cu nădejdea cărţii lui Dionisie egumenu, cînd s-au curăţit ei de supt prepusul rumîniei. Pentru că peste zapisul lor de legătură şi peste hrisovul mării sale răposatului Ştefan vodă şi fără ştirea egumenului hurezanu unde iaste Poluvraciul închinat, n-au avut egumenu poluvracianu voe şi putere să dea sătenilor acea carte a nu da dijmă, căci numai cei ce sînt moşneni nu dau dijmă şi nu lucrează, iar cei ce sînt moşneni fără moşie, aceia toţi lucrează şi dau dijmă; care acea carte fiind făcută fără orînduială şi cu greşală, nu s-au ţinut în samă.

Ci după dreptatea ce s-au cunoscut, hotărîm ca sfînta mănăstire Poluvraciul i părintele Mihail igumenu şi tot soboru sfintei mănăstiri să aibă a ţinea şi a stăpîni tot hotaru moşii Poluvraci din hotar pîn' în hotar, precum scrie în hrisoave, cu bună pace de către numiţii săteni şi de către tot neamul lor şi sătenii să aibă a-şi da dijma din toate bucatele şi să lucrează fieştecarele casnic cîte 12 zile pe an, după cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, iar care nu vor lucra zilele de lucru să dea omu casnic cîte un zlot, precum dau şi alte sate, pentru că aşa au găsit că iaste cu cale şi cu dreptate.

Ghen⟨arie⟩ 16 dni, 1763

N. Caragea biv vel postelnic, B. Găn⟨es⟩cul biv vel stolnic

Trecut în condică — Treti logofăt

Arh. St. Buc,. Schitul Polovraci, pach. I, doc. 17.
Orig. rom.

398

⟨Craiova,⟩ 17 ianuarie 1763

Caimacamul scaunului Craiovei porunceşte judecătorilor de la Gorj să meargă la mănăstirea Polovraci şi să cerceteze amănunţit pagubele aduse de săteni prin tăierea pădurii şi nesupunerea la dijmă şi la lucru, spre a se stabili despăgubirile ce se cuvin.

Ant⟨ioh⟩ Caragea biv vel postelnic, caimacamu Craiovii.

† Dumneata, Andronic biv vtori armaş, i dumneata, postelnic Foto Bălăcescule, jud⟨ecători⟩ de la sud Gorj, vă facem dumneavoastră în

ştire că aicea înaintea noastră au avut multe pricini de judecată părintele Mihail egumenu polovrăceanu cu sătenii ce şed pe moşiia sfintei mănăstiri Polovracii, atîta pentru dijma moşii i pentru lucru oamenilor, cît şi pentru tăiatu braniştii, arătîndu-ne egumenu că unii din săteni prin sămeţiia lor, nici au dat dijmă, nici că au lucrat. Şi care n-au lucrat, n-au dat zlotu de casă dupe cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, iar la tăiatu şi stricăciunea braniştii au dat toţi sătenii, unii de faţă, alţii pe ascunsu, jaf, de au tăiat multă sumă de pădure de şi-au făcut casă, bordie şi cele ce le-au trebuit fără ştirea egumenului, făcînd mare pagubă sfintei mănăstiri. Care branişte au fost tot oprită şi apărată din zilele veichilor domni, iar acuma di la o vréme, pin obrăzniciia sătenilor au dat jaf braniştii.

Şi tăgăduind sătenii la zisăle egumenului şi de tăiatu braniştii şi de dijmă i de lucru, şi neputîndu-să acest fel de pricini îndrepta de aicea, pînă nu să va cerceta la faţa locului, unde sînt toţi oamenii de faţă, să să vază şi stricăciunea pădurii şi răspunsurile celor ce sînt supt bănuială că au făcut paguba, pentru aceia, fiindcă dumneavoastră sînteţi judecători acolo la acel judeţ, iată că i-am orînduit la dumneavoastră. Ci la sorocul ce-şi vor pune, să mergeţi sînguri dumneavoastră acolo la sfînta mănăstire unde să fie egumenu i călugării cu toţi sătenii de faţă, să luaţi sama foarte pe amăruntu şi atît pentru dijmă i pentru lucru, să dovediţi pă fieştecare care va fi dat dijma deplin şi va fi lucrat 12 zile, sau va fi dat de casă un zlot pentru lucru, pe aceia să-i arătaţi cu o foae osăbit că s-au plătit, iar care nu-şi vor fi dat dijma şi nu vor fi lucrat, să arătaţi iar osăbit şi să împlinească acuma dijma. Şi pentru zilele de lucru să dea de casă cîte un zlot, dupe cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă dupre cum veţi vedea toată hotărîrea din cartea noastră de judecată.

Aşijderea şi pentru tăiatu braniştii, iar să cercetaţi, să adevăraţi stricăciunea şi pe fieşteare om cîţi copaci au tăiatu, atîta săteni, cît şi cei striini, şi cu ştirea egumenului sau fără ştirea egumenului, şi osăbit, din ce lemne va fi hărăzit egumenu altora, şi s-au tăiat pentru lucru mănăstirii i ce au tăiat ţiganii mănăstirii, măcar că mai iaste o sămnare ce au făcut un logofeţăl al nostru pentru stricăciunea pădurii, dar răspunzînd sătenii, cum că aceea foae iaste făcută cu greşală şi cu încărcătură, au rămas jos ; care şi acea foae v-am trimis-o.

Dar dumneavoastră acuma de iznoavă să cercetaţi toate pe amăruntul şi nici să ţineţi cu egumenu nici cu sătenii, ci în frica lui dumnezeu cum veţi găsi cu dreptu să daţi înscris să aducă la noi să vedem, şi de vom cunoaşte că aţi urmat cu dreptate, vom întări şi noi şi vom orîndui să să împlinească toată paguba ce va fi a sfintei mănăstiri.

Ci într-acest chip, dumneavoastră să urmaţi.

Ghen⟨arie⟩ 17 dni, 1763

N. Caragea biv vel postelnic, B. biv vel stolnic

Treti logofăt

T⟨re⟩c⟨ut⟩ în cond⟨ică⟩

⟨Pe verso :⟩ Antioh Caragea, cartea dumnealui vel ban : Polovragi.

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XV, doc. 24.

Orig rom.

399

⟨Bucureşti,⟩ 6 iunie 1763

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Argeş să aducă oameni străini din „Ţara ungurească" pe moşia Suhaşul, care se vor înscrie ca ruptaşi la visterie.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Gehan Racoviţă voievod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme că la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen al sfintei mănăstiri Argeş chir Nichifor, cum că avînd sfînta mănăstire o moşie dincolo de apa Oltului în sud Vîlcea, ce să cheamă Suhaşul, din sus de oraşul Vel Ocnă, au fost sat mare cu mulţi oameni pe acea moşie, dar fiindcă la dăjdii au fost amestecaţi cu oraşul Vel Ocnă, din multele încărcături şi mîncături ce li să făcea de judeţii oraşului nemaiputînd suferi s-au răsipit de au rămas numai trei oameni. Deci cerînd de la domniia mea carte ca să-şi strîngă oameni streini din ţara ungurească să-i aşaze pe acea moşie Suhaşul să nu fie pustie, i-am dat domniia mea această carte a domnii mele prin care să aibă voe a chema şi a aduce oameni streini din ţara ungurească cîţi va putea de mulţi, să-i aşaze pe acea mai sus-numită moşie. Şi după ce îi va aşăza să-i ducă la ispravnicul judeţului ca să-i cerceteze, şi de vor fi cu adevărat streini din ţara ungurească, şi făcînd foae de numele cu porecla lor şi cu chipurile lor, iscălită de ispravnicul judeţului, să trimiţi pe doi ori trei dintru dînşii cu acea foae aici, ca să li să dea bir de la visteriia domnii mele după puterea lor, ca să fie osebiţi, plătindu-şi dreptul lor după cum să vor aşăza, iar cu oroşanii de la Vel Ocnă întru nimic amestec să nu aibă.

Drept care, poruncim domniia mea dumitale ispravnice al judeţului să-i aperi de către orăşani şi oricare judeţ să va mai atinge de ei, să va pedepsi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

1763, iunie 6 dni

Io Costandin Mihai Racoviţă voievod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XXVII, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

400

5 septembrie 1763 [1]

Iordache postelnicul cere domnitorului să hotărască în pricina cu Ianache Mavrodin care i-a ridicat oamenii din satul Lăcenii de pe moşia sa, şi i-a dus pe moşia lui, iar în urmă locuitorii s-au întors la siliştea veche.

Prea înălţate doamne,

Jăluiesc, doamne, mării tale, pentru Ianache Mavrodin, că sînt acum patru ani de cînd era tatu-său slugerul Mavrodin ispravnic la sud Teleorman, s-au pus de au rădicat satul Lăcénii du pă moşia noastră şi l-au

[1] Data rezoluţiei.

dus pe moșia dumnealui, care și pînă astăzi se numesc oamenii, tot satul Lăcénii.

Acum, ei de bună voia lor au venit cu toții de au dat jalbă mării tale și la dumnealui vel vistiernic, trăgîndu-se să se mute iarăși la seliștea lor unde au șăzut și mai înainte; luînd și voe de la dumnealui vel vistier, au mers de s-au mutat la siliștea lor unde au șăzut și mai înainte.

Acum el în toate zilele strigă asupra mea și supără și pe măria ta. Și cu păcat va fi doamne, să-l ia și să-l ție în silă, că atîta sat am și eu și destul că i-au ținut patru ani de am fost păgubaș. Ci mă rog mării tale, să fie luminată porunca mării tale să ne scoață înaintea dumnealor veliților boieri să ne ia seama. Și cum va fi mila mării tale.

Robul mării tale, Iordache postelnicul.

⟨Rezoluție:⟩

Vătaș za aprozi, să-i scoți înaintea dumnealor veliților boieri ca să le ia seama și să ⟨să⟩ îndrepteze.

1763, septembrie 5

Arh. St. Buc., Ms. 129 (Condica Mitropoliei București), f. 57v—58.
Copie rom.

401

⟨București,⟩ 3 octombrie 1763

Anaforaua boerilor de divan către domn, privitoare la judecata dintre Iordache postelnicul Ciocăneanul și Ianăche Mavrodin postelnicul, pentru locuitorii de pe moșia Lăceni, mutați în silă la Zbrăglezile.

Prea înălțate doamne,

Din luminată porunca mării tale au adus înainté ceaușu de aprozi pe Iordache postelnic Ciocănescul și pe Ianache Mavrodin postelnic, zicînd Iordache postelnic că sînt acum 5 ani cînd era Mavrodin sluger ispravnic și s-au pus de au rădicat un sat al lui Iordache postelnic, anume Lăcénii și l-au dus pe moșia lui ce să chiamă Zbrăglezile, și de l-au și mutat pe moșia lui, dar în visterie se numesc tot Lăcénii. Și acum fiindu-le oamenilor peste mînă, au dat jalbă mării tale că în silă i-au mutat, cerîndu-și voe ca să se mute iarăși la Lăcéni.

Ianache postelnic Mavrodin răspunde cum că satul Lăcénii nu este al Ciocănescului ci este al dumnealui stolnicul Pădure și cum că fiind săteni ai dumnealui nu-i va lăsa să se mute, și cum că acestea le zice Iordache postelnic, iar oamenii nu vor să se mute de acolo.

Ci cît pentru aceasta ne-au spus dumnealui Badea Știrbei biv vel vistier, cum că au venit la dumnealui oameni de la Lăcéni de au dat jalbă cerînd să se mute de acolo, zicînd că le este hrana peste mînă, atît la măria sa vodă, cît și la dumnealui, cum că în silă i-au mutat, cerînd voe să se mute la urma lor.

Iar pentru moșia Lăcénii ne-au spus dumnealui Pantazi biv vel clucer cum că moșia nu este a dumnealui stolnicul Mateiu Pădure ci este a lui Iordache Ciocănescul și cu tovarășii lui.

[1] Data rezoluției.

Hotărîm ca oamenii de la Lăcéni, de vreme că să jăluiesc că le este cu necaz şi peste mînă acolo la Mavrodin, să aibă voe să se mute iar la urma lor pe moşia Lăcénilor, unde le dă îndemînă de hrana şi agonisita lor, unde şi mai 'nainte au fost şăzători. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la înălţimea ta.

Oct⟨omvrie⟩ 3, 1763

Vel dvornic, biv vel dvornic

Arh. St. Buc., Ms. 129 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 58—58 v.
Copie rom.

402

⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie 1764

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Călimăneşti şi cîţi se vor afla pe moşia mănăstirii Cozia, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijmă, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea zeciuiala peştelui, cîte doi bani de capră şi cîte trei de stup.

† Milostiiu⟨bojiiu⟩ Io Costandin Mihai Gehan voievodu i gospodin. Davat gospodstvo mi, dupe aşezămîntul ce s-au făcut prin testamentu care iaste întărit, să aibă toţi sătenii dă la satul Călimăneşti sud Vîlcii şi cîţi vor fi şăzători pe moşiia mănăstirii Cozii, a clăcui pe an cîte dooasprezece zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii, în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea igumenul mănăstirii lucru ca să pue să clăcuiască, ci va cere ca să ia bani dă la dînşii, atunci, dupe adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecare casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pă deplin din toate semănăturile cîte vor avea pe moşie dupe obiceiu. Iar din legumile ce vor avea pîn grădini de treaba casălor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiu mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu vor avea dă vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîi să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avîndu orînduit igumenul acolo la această moşie şi luîndu-şi voe, aşa să vînză, pentru că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani 2 pe an şi de matca de stupi cîte bani trei. Iar pentru vitele ce vor avea pentru treaba casilor, de suhat să nu să supere. Aşijderea dă va ajunge moşiia în baltă, să ia zeciuială dă la cei ce vînează, din zece peşti un peşte, sau din zece bani un ban, dupe obiceiu.

Dar de nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pe acea moşie la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneata ispravnice al judeţului, pe unu ca acela, făr' de voia lui să-l faceţi[1] să să supue. Într-alt chip să

[1] Aşa în text.

nu fie, că aşa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.[1]

1764, ghenar 13 dni

Io Costandin Gehan voievoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

403

⟨Bucureşti,⟩ 14 aprilie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să meargă la Chiselet, pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, să oblige pe locuitori a nu mai vinde vin de al lor fără voia egumenului.

Cartea răposatului Ştefan Mihaiu Racoviţă voevod întru care porunceşte ispravnicului ca să supue pă lăcuitorii din satul Cheseleţi[2] a nu pune vin i rachiu să vînză fără voia igumenului.

Cu mila lui dumnezeu Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod şi domnu. Scris-am domniia mea dumnea⟨tale⟩ ispravnice din sud Ilfov, sănătate! Îţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă igumenul mănăstirii Radului-Vodă, cum că sătenii ce sînt şăzători pe moşiia Cheseletul al mănăstirii, fără ştirea şi voia igumenului ar fi puindu vin de al lor de ar fi vînzîndu şi nu ar fi îngăduindu pe igumen ca să vînză vin de al mănăstirii, care după altă jalbă ce au mai dat igumenul s-au mai făcut şi altă poruncă a domnii mele.

Care mergîndu isprăvnicelul cel orînduit de igumen cu 2 buriaşe de vin, ei necum că s-ar fi supus, ci ar fi sărit să-l şi bată, după cum vei înţelege şi din răvaşul de jalbă. Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea, straşnică poruncă să le dai ca să s⟨e⟩ supue, şi fără voia igumenului nicicum vin de al lor să nu fie volnici a vinde, fără numai vinul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză.

Ci dar, dupe cum îţi poruncim să urmezi, îndreptîndu, ca să nu să mai jăluiască igumenul. Aceasta am scris domniia mea.

Aprilie 14, 1764

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 391.
Copie rom.

404

⟨Bucureşti,⟩ 4 iunie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile Oreviţa, Bolboşanii şi Gogoşii (Mehedinţi) să clăcuiască mitropoliei „după vechiul obiceiu" sau să dea nouăzeci de bani fiecare, să dea dijma şi otaştina, să plătească suhatul oilor, caprelor şi rîmătorilor cum au mai plătit, iar celor ce nu se vor supune, ispravnicul judeţului să le facă „certare".

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihail Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, isprăvnicelului prea

[1] Text identic în documentul din 25 septembrie acelaşi an, dat de Ştefan Racoviţă pentru moşia Scorţeni (Prahova) a lui Dumitru Creţulescu (Acad. R.P.R., pach. DCXXXII, doc. 163) şi în documentul din 28 iulie, acelaşi ani pentru moşia Puţintei (Teleorman) a m-rii Aninoasa, (Arh. St. Buc., Mitrop. Buc. pach CCCI, doc. 11).

[2] Pentru Chiselet.

sfinţii sale părintelui mitropolitului, pe care l-au orînduit sfinţiia sa isprăvnicel şi purtător de grijă peste moşiile sfintei mitropolii ce are la sud Mehedinţi: Oraviţa, Bulbuşanii [1] şi Gogoşii, ca să aibă a lua şi a strînge tot venitu du pă dînsele, din toate semănăturile ce vor fi pe acele moşii, după vechiul obiceiu şi din fîneţe şi din claca oamenilor; însă care nu vor face clacă să lucreze zilile cele orînduite pe an, să aibă a da de om po bani noaozeci. Şi otaştina şi vinăriciu ce-l are sfînta mitropolie din vechi domni, aşijderea şi de domniia mea, iarăşi asemenea la toate urmînd după obiceiu şi suhatul oilor dă oi şi de capră şi de rîmători şi de stupi, dă la acestea să ia după obiceiu, cum au luat an şi estimpu.

Drept aceia poruncim domniia mea şi voao tuturor lăcuitorilor ce veţi fi şăzători pe aceste mai sus-numite moşii, să căutaţi să vă daţi toate dijmurile i suhaturile ce veţi avea, la mai sus-numitul isprăvnicel, că oricarele va sta cu împotrivire a nu-şi da obiceiu pămîntului, poruncim domniia mea dum⟨itale⟩ isprav⟨nice⟩ al judeţului, pe unii ca aceia să-i faci a-şi da adetul pămîntului după obiceiu, făcîndu-i încă şi certare ca unui nesupus poruncii domnii mele. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 4 dni, 1764

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXVIII, doc. 37.
Orig. rom., pecete aplicată.

405

⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Hodivoaia să lase la destinaţia ei casa mănăstirii Pantelimon cumpărată pentru depozitarea recoltei şi să dea ajutor la strîngerea dijmei din produse.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihai Racoviţă voievod i gospodin, pisah gospodstvo mi. Poruncim domniia mea ţie căpitane dă la Odivoe, fiindcă am înţeles dă la epitropul mănăstirii sfîntului Panteleimon, cum că mănăstirea are acolea o casă cumpărată cu zapis, în care să strîngea bucatele ce să agonisea du pe moşiia Odivoii a sfintei mănăstiri, iar călăraşii au făcut-o dă musafiri, şi încă unii din lăcuitorii ot tam au şi stricat dintr-ale casii. Ci dar, tu, ca un căpitan ce eşti, să aperi casa ca să fie pentru trebuinţa bucatelor sfintei mănăstiri şi pe care îi vei dovedi că au făcut acea stricăciune, să-i pui ca ce vor fi stricat, să dreagă la loc.

Şi iar îţi poruncim domniia mea să cauţi, omului pe care l-au rînduit epitropul după strîngerea dijmii de estimpu. să-i fii mînă d⟨ă⟩ [2] a⟨ju⟩tor ca să ia dijma atît din toate semănăturile cît vor fi pe acea moşie, şi den coasă şi din clacă pred obiceiu, cît şi leul dă bute pe vinurile ce să vor fi vîndut pînă acum, şi cîte să vor vinde de acum înainte.

---

[1] Pentru Bolboşani.
[2] Doc. rupt.

Și den suhaturile ce vor fi pe moșie, iarăși să să ia adetul precum să vor așăza cu omul mănăstirii. Tolico pisah gospodstvo mi.

1764, iunie 10

Io Ștefan Mihai Racoviță voievoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXIV, doc. 2.
Orig. rom., pecete aplicată.

406

⟨Ștefănești,⟩ 4 august 1764

Moșnenii din Ștefănești dau zapis egumenului mănăstirii Argeș prin care se obligă să execute claca și să dea dijma pînă vor putea merge la divan ca să se judece.

† Dat-am sătenii de la Ștefănești anume Vladul Mîț⟨ă⟩ i Stanciul Tiț⟨ă⟩ i Vladul Șuv⟨elea⟩ și cu toți sătenii cîți ne aflăm lăcuitori pe moș⟨ia⟩ Ștefănești fiindu moșteni, am dat zapisul nostru la mîna părintelui egumenului argeșan, precum să să știe că de pe hotă⟨rî⟩rea moșii mănăstirii i a stolnicului Niculae Știrbeiu, noi fiindu moșteni am stătut înpotrivi⟨to⟩ri a nu face claca. Deci sfinția sa au dat răvaș la măriia sa Ștefan vodă Racoviță pe cum că nu ne supunem să dăm clacă și dijma dupe obiceiu; au adus luminată carte de la măriia sa vodă ca să ne supunem. Deci noi fiindu îngreueți cu dăjdile n-am putut să scăpăm să ne judecăm. Dar văzîndu luminată porunca mării sale la dumnealui ispravnecului ne-am dat platnici ca să clăcuim și să dăm dijma dupe obiceiu pîn' ne va da mîna să mergem la divan să ne alegem; iar pîn' a nu ne judeca, de vom mai sta cu ⟨în⟩potrivire să avem a ne pedepsi de către măriia sa vodă cu grea pedeapsă. Și ne-am iscălit ca să să crează și ne-am pus și degetele.

Această hotărîre s-au făcut prin porunca domnească și prin marafetul dumnealui ispravnicului înaintea dumnealui căpitanului Andrei și au fostu și mărturii vrednici dă credință și am iscălit pe cum să vede.

Avgust 4, 1764

Stancul Tiț⟨ă⟩ adeverez, Vladul Mîț⟨ă⟩ adeverez, Nica Miț⟨ă⟩ adeverez, Grigorie adeverez, Vladul Șuvelea adeverez, Stănislav adeverez, Pătru Mîț⟨ă⟩ adeverez, Soare sin Tănasie adeverez, Ștefan Șuv⟨elea⟩ adeverez și cu tot satul megi⟨eșii⟩. Și au scris diac⟨ul⟩ cu zisa lor.

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. XIX, doc. 55.
Orig. rom.

407

⟨București,⟩ 12 august 1764

Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, orînduiește isprăvnicel care să se îngrijească de dijmuirea recoltei de pe moșia Cozleciul, scoasă la mezat din „poruncă împărătească", și-i poruncește să țină o evidență clară de tot ce va aduna.

Milostiiu bojiiu Io Ștefan Mihai Racoviță voevod i gospodar. Pisah gospodstvo mi, de vreme ce moșiia Cozleciul cu cătunile ce sînt îm-

prejur și cu țiganii de acolo, cu porunca împărătească, prin vechilul dumisale Mehmet aga, s-au vîndut la mezat și fiindcă acei mușterii ce au fost eșit la mezat, neavînd banii dăplin să-i împlinească și dîndu-să bani dă la [1] pînă a împlinit banii, sau însuși mușteriu ce au eșit sau cui vom da-o domniia mea cu prețul ce s-au încărcat la mezat, ca să nu stea moșiia necăutată, fiind vremea dijmii și a tot lucru pămîntului, orînduit-am domnia mea pe [1] ca să fie purtător dă grijă și să strîngă dijma după obiceiu, dă orice va fi pă moșie, făcînd catastih curat să aibă toată agonisita acei moșii supt păstrare.

Pentru care poruncim domniia mea și voaa țiganilor să fiți cu toată supunerea la mai sus-numitul isprăvnicel, făcînd orînduitele trebi ale casii și ale moșii. Așijderea și voao sătenilor, cîți vă aflați șăzători pe numita moșie, să căutați la vreme să faceți obicinuita clacă; asemenea și voi slugilor ai casii să aveți purtare dă grijă dînd ajutor numitului isprăvnicel și împreună și voi țiganilor să aveți purtare dă grijă ca să nu să strice dă ale casii garduri și unile, altile și să nu fure și să ia unii și alții lemnile, scîndurile și altile ca dă la o casă pustie. Și voi morarii, să aveți purtare de grijă a morilor, pentru că s-au dat poruncă de către domniia mea numitului isprăvnicel pentru oricare nu va urma după cum mai sus zicem, nu numai să-l certe, ci să dea în știre și la domniia mea și unul ca acela să va pedepsi. Și tu numitule isprăvnicel, să ții catastih curat, că vei să aibi a da seama sau la domniia mea sau la mușteriul ce i se va da moșiia, fiindcă acel dintîiu mușteriu n-au avut banii a-i împlini, după cum mai sus s-au zis. Tolico pisah gospodstvo mi.

1764 avgust 12

Pecetea gospod

Procitoh vel logofăt

Copie rom.
Acad. R.P.R., pach. DVIII, doc. 22.

408

⟨București,⟩ 3 septembrie 1764

Ștefan Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește ca „toți călărașii și alte haimanale", locuitori pe moșia Babele, la Podul Doamnei, să dea mitropoliei dijma din produse, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea pentru suhat șase bani de vită sau de rîmător și trei bani de stup, oaie sau capră, deoarece sînt scutiți de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Ștefan Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, isprăvnicelului ce iaste orînduit de prea sfințitul părintele nostru și mitropolitul, chir Grigorie al Țării Romînești, la moșia Babele ot sud Vlașca, să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți călărașii i alte haimanalelor [2] ce sînt șăzători pe moșia Babelor la Podul Doamnii, să-i apuce pe fieștecarele să-și dea dijma pămîntului din grîu și din alte sămănături, după obiceiu.

---

[1] În text, linie.
[2] Așa în text.

Aşijderea şi din fînuri şi din alte bucate, din toate să-şi ia zeciuiala moşii pînă la una, pentru că alţi lăcuitori du pîn în sate îşi dau şi dijma moşii şi lucrează şi stăpînului claca ce iaste obicinuită, iar aceştia fiind menzilgii, pentru clacă i-am ertat domniia mea, iar dijma pămîntului nezăticnit să şi-o dea.

Şi nimeni să nu fie volnic a pune vinuri, fără numai vinurile sfintei mitropolii să aibă a să vinde. Iar care cumva nu va fi avînd sfînta mitropolie vin dă prisosit ca să pue să să vînză la cîrciumă, vericare din călăraşi ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu stăpînul moşii să-şi dea adetul moşii şi apoi să aibă volnicie a vinde, iar făr' de voe nicidecum nimeni să nu să îndrăznească a pune vin să să vînză.

Aşijderea şi pentru suhatul moşii să aibă a da toţi aceştia, orî călăraş, ori haimana, dă cal, dă bou, dă vacă cîte bani 6, cum şi dă rîmători, iarăşi cîte bani 6, iar de stup, dă oae sau dă capre, să aibă a da cîte bani 3, iar mai mult să nu să supere. Pentru că acest obiceiu cu suhat îl dau cei ce nu clăcuescu şi într-alte părţi şi aceştia să-şi dea suhatul vitelor lor fără zmintealā, după aşăzămîntul ce l-au avut sfînta mitropolie şi de la alţi domni.

Am văzut şi cartea răposatului întru fericire părintelui domnii mele, pentru care poruncim domniia mea ţie căpitane i ceauş i voaoă călăraşilor, vîzînd cartea domnii méle, la toate să vă supuneţi urmînd poruncii, ca să vă daţi adetul moşii, că oricare ar sta cu înpotrivire, aceia să vor pedepsi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 3 dni, 1764

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCII, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

409

⟨Bucureşti,⟩ 28 septembrie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel, la plîngerea egumenului de la Radu-Vodă, să oblige pe locuitorii care au vii şi livezi pe moşia mănăstirii şi nu lucrează viile, să dea dijma livezilor „după obiceiu".

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod, bojiu milostiu gospodar zemle Vlahscoe.

† Dumneata ispravnice ot sud Muşcel, sănătate! Iţi facem în ştire că la domniia mea dete jalbă egumenul dă la mînăstirea Radului Vodă, cum că ar fi avînd mănăstirea moşie acii într-acel judeţ şi oamenii care au vii pă acea moşie ar fi avînd şi livezi dă pomi în poalele viilor, şi viile nu le lucrează dar poamele du pîn livezi le culege şi dijma nu-şi dau. Ci dumneata să trimiţi să aducă pă toţi cei ce au vii, şi puindu-i faţă cu omul egumenului, să le ei séama şi să-i îndreptezi. Şi pă cei ce au livezi în poalele viilor şi nu lucrează viile, să-i faci să-şi dea dijma din livezi, din toate ce va fi într-însile, că dă va lucra viile îşi

va da otaştina viei şi din livezi n-ar da nimic, dar fiindcă nu lucrează viile, să-şi dea dijma livezilor după obiceiu. Aceasta şi fii sănătos!

1764, sept⟨emvrie⟩ 28 dni

⟨Pe verso:⟩

† Dumnealui ispravnic din sud Muşcel, cu sănătate să să dea.

La sud Muşcel

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XVIII, doc. 68.
Orig. rom., pecete aplicată.

410

4 iunie 1765[1]

Cosma, episcopul Buzăului, cere domnului să intervină ca turcii de la Brăila, care au arendat suhaturile celor trei moşii ale episcopiei, să fie obligaţi la plata arenzii după preţul obişnuit, iar Ştefan Racoviţă porunceşte ispravnicilor de Rîmnicu-Sărat să ia înţelegere cu zabitul pentru împlinirea banilor.

Prea înălţate doamne,

Cu zmerită anafora înştiinţez pe măriia ta pentru că avînd sfînta episcopie 3 moşii anume Batoţi i Colţea i Ciorani, sud Slam Rîmnic, spre Brăila şi pe aceste moşii sînt noao suhaturi şi le ţine neguţători turci de la Brăila şi cîndu le pun nu vin să să aşaze cu noi, ci fără de ştirea noastră le pun în silă şi din pricina acestor sohaturi ne şăd moşiile nelucrate şi avem mare pagubă şi nici adetul nu vor să şi-l dea, că sohaturile cît de puţin cîte taleri 20 să vindea pînă nu le coprinsese turcii, iar acuma ne dau ce vor ei şi de aceia nu vor oamenii noştri ca să priimească ce dau ei; pe urmă nu mai dau nimic. Ci ne rugăm înălţimii ⟨tale⟩ cu ajutoru înălţimii tale să nu rămînem păgubaşi, ci să ⟨se⟩ scrie de către înălţimea ta la zabiţii loru ca să înplinească banii dupe cum să vindea mai 'nainte de la cei ce ţin sohaturile.

Şi iar mai jăluim înălţimii tale că totu alăturea cu aceste moşii sînt şi alte moşii boiereşti şi au sohaturi patru şi totu neguţătorii turci de la Brăila le ţin şi pun puţurile la hotarul moşiilor noastre şi cu numele aceloru moşii boiereşti mănîncă şi calcă moşiile episcopii şi şi de vor fi luînd ceva acei boieri, noaoa nu ne dă nimic. Ci ne rugăm mării tale şi pentru aceste patru sohaturi să nu rămînem păgubaşi. Şi anii înălţimii tale rugăm de la domnul dumnezeu să fie mulţi şi norociţi.

Al înălţimii mării tale fierbinte rugător,

Cozma, ⟨e⟩pis⟨cop⟩ B⟨uzău⟩

⟨Rezoluţie:⟩

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod i gospodin.

Dum⟨neavoastră⟩ isprav⟨nicilor⟩ ot sud Slam Rîmnic; prin jalbă ne înştiinţă sfinţ⟨ia sa⟩ părintele episcop, cum că trei moşii i s-ar fi călcînd cu vitele unor turci ce ţin suhat şi adetul nu-şi dau dupe cum îşi dau şi alţii. Ci dar înpreună cu dumnealui zabit să luaţi seama pentru aceşti turci şi să îndreptaţi aşăzînd zeciuială pentru călcarea moşiilor i suhat şi aşa îndreptînd să şi înpliniţi ca să nu rămînă sfînta

---

[1] Data rezoluţiei.

mănăstire păgubaşă de adetul moşiilor. Şi îndreptarea şi alegerea ce vei face, pe largu în scris să ne înştiinţăzi.

Iunie 4, 1765

Arh. St. Buc., Ep. Buzău, pach. LXVI, doc. 26.
Orig. rom. pecete aplicată.

411

⟨Bucureşti,⟩ 6 iunie 1765

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii de pe moşia Dridul să dea dijmă şi să presteze clacă mănăstirii Dealul „după obiceiu."

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, dumitale ispravnice ot sud Dîmboviţa. Îţi facem în ştire că la domniia mea dete jalbă igumenul mănăstirii Dealul, cum că sătenii ce şăd pă moşia Dridul dintr-acel judeţ a sfintii mănăstiri, dă trei ani nu ar fi vrînd să-şi dea adetul moşiei după obiceiu, nici s-ar fi supuind a-şi face claca după obiceiu şi după cartea domnească. Ci dar, aducînd pă acei săteni faţă, să le iei seama, şi fiind precum au jăluit, să-i faci ca să-şi facă claca şi să-i aşezi, dînd şi dă acum înainte adetul moşii după obiceiu, făcîndu-i fără dă voia lor a să supune. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 6 dni, 1765

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevoda, bojiiu milostiiu gospodin
Treti logofăt Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 69.
Orig. rom., pecete aplicată.

412

⟨Bucureşti,⟩ 12 decembrie 1765

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din satele de pe moşiile mănăstirii Cotroceni: Pietrile, Luica şi altele, să presteze cîte 12 zile de clacă şi să dea dijma din produse.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi. După aşăzămîntul ce s-au făcut prin testamentul care iaste întărit după obiceiu, ce iaste cu hotărîre făcut în toată ţara pentru toţi cîţi sînt şăzători pă moşii streine, să aibă dar şi sătenii ce sînt şăzători în satele după moşiile mănăstirii Cotrăceni anume: Pietrele i Luica i alte moşii unde vor fi, sud . . . . .[1] să aibă a clăcui pă an 12 zile de om, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnei în noaoă luni iar nu tot dăodată.

---

[1] Loc alb.

Iar cînd nu va avea egumenul mănăstirii lucru ca să pue să lucreze ci va cere ca să ia bani dă la dînşii, atunci după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecarele casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea după obiceiu pă deplin, din toate sămănăturile cîte vor avea pă moşie, după obiceiu, iar din legumile ce vor avea prin grădini de treaba casilor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde fără dă numai totdauna vinul şi rachiul mănăstirii să vînză. Iar cînd nu va avea dă vînzare, atuncea care va avea din săteni să vînză, întîi să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit egumenul acolo la acea moşie şi luîndu-şi voe aşa să vînză, că aceasta la voia stăpînului moşiei stă.

Aşijderea să aibă voe a lua şi dă capră cîte bani 2 pă an şi de matcă dă stupi cîte bani trei, iar pentru vitele ce vor avea pentru treaba casilor lor, de suhat să nu să supere.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă să ia zeciuiala din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban.

Dar dă nu va urma vreunii din cei ce şăd pe aciste moşii la toate după cum poruncim mai sus, dumneata ispravnice al judeţului, pă unul ca acela fără dă voia lui să-l faci să să ⟨su⟩pue, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1765, dec⟨hemvrie⟩ 12 dni

Io Scarlat Grigore Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.
După condică de Alecsandru ⟨?⟩
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 40.
Orig. rom., pecete aplicată.

413

⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să cerceteze paguba făcută de oamenii din Drăgoeşti la pădurea Crătuneşti a mănăstirii Radu-Vodă şi să-i oblige să plătească stricăciunile.

Carte răpăosatului Scarlat Grigorie Ghica voevod către ispravnicul ot sud Ilfov ca să înplinească paguba ce au făcut rumînii la pădurea mănăstirii.

Cu mila lui dumnezeu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod şi domnu, scris-am domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov. Iţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen de la mănăstirea Radului Vodă, chir Athanasie arhimandrit, cum că oamenii din satul Drăgoeştii, s-au pus dă tae braniştea mănăstirii ce o are oprită la moşia mănăstirii, Crătuneşti, sud Ilfov, şi i-au bătut pe un călugăraş ce-l are acolo isprăvnicel şi de pază.

Ci dar, iată că-ţi scriem domniia mea să cauţi să cercetezi şi să dovedeşti şi ce stricăciune vor fi făcut acei numiţi săteni, să-i faci să plătească mănăstirii. Şi de acum înainte să o aperi acea branişte şi pe

dînşii să-i înfrînezi ca să nu mai facă şi altă dată asemenea, că să vor pedepsi.

Atîta am scris domniia mea.

Ghen⟨a⟩r⟨ie⟩ 11 dni, văleat 1766

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 347 v.
Copie rom.

414

⟨Bucureşti,⟩ 5 februarie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Dîmboviţa să cerceteze la satul Schei pentru ce locuitorii n-au făcut claca şi n-au dat dijma mănăstirii Tuturor sfinţilor şi să-i oblige să-şi dea „obiceiul pămîntului".

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi dumitale ispravnice ot sud Dîmboviţa, sănătate! Îţi facem în ştire că la domniia mea dete jalbă cuviosul Thimothei, egumenul de la mănăstirea Tuturor sfinţilor, pentru oamenii ce şăd pe moşiia mănăstirii anume Schei dintr-acel judeţ, cum că nu şi-au dat obicinuita clacă, nici dijmă de bucatele de pe moşie şi încă de la alţi oameni ce au arat pe moşie au luat ei dijmă. Dintr-a cărora pricină mănăstirea are pagubă, precum pe largu din jalbă vei înţelege.

Ci dar faţă aducîndu-i să le iai seama prin carte de judecată şi să plineşti, făcîndu-i ca şi de acum înainte să-şi dea obiceiul pămîntului, după hotărîrea testamentului.

Iar fiind pricina într-alt chip şi nu să voar odihni, să-i trimiţi la divan cu carte dă înştiinţare. Tolico pisah gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 5, 1766

Io Scarlat Grigorie Ghica voevod milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Trec⟨ut în⟩ condică de Al⟨e⟩c⟨san⟩d⟨ru⟩ Parlechi, Radu.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LXXXVIII, doc. 40.
Orig. rom., pecete aplicată.

415

⟨Bucureşti,⟩ 23 februarie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din toate satele de pe moşiile mănăstirii Mărgineni să presteze cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea zeciuiala peştelui, să dea doi bani de capră şi trei bani de stup.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, după aşăzămîntul ce iaste făcut prin testamentul care iaste întărit pentru toţi cîţi sînt şăzători pe moşii streine, să aibă a da dar şi sătenii ce vor fi şăzători în toate satele după moşiile mănăstirii Mărgineni, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi

casnici și vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Și claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrșitul toamnii în noaă luni, iar nu tot dăodată. Dar cînd nu va avea lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere ca să ia bani dă la dînșii, atunci, după adaosul ce s-au făcut la acel așăzămînt, să aibă a da fieștecare casnic cîte un zlot pă an, iar nu mai mult. Și dijma încă să o dea pe dăplin din toate semănăturile cîte vor avea pă moșii după obiceiu, iar din legumile ce vor avea pîn grădini dă treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin și rachiu să nu fie volnic a vinde nimeni, fără numai totdeauna vinul și rachiul mănăstirii să să vînză; iar cîndu nu va avea dă vînzare, atunci care din săteni vor avea să vînză, întîiu să meargă să s⟨e⟩ așaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit la acele moșii și luînd voe așa să vînză, căci aceasta la voia stăpînului moșii stă. Așijderea să aibă a lua și de capră cîte bani doi pă an și de matca dă stupi cîte bani trei. Iar pentru vitele ce vor avea de treaba caselor lor, dă suhat să nu să supere. Așijderea și care moșie va ajunge în baltă să aibă a lua zeciuială dă la cei ce vînează, din zece pești un pește sau din zece bani un ban, după obiceiu.

Pentru care poruncim dumitale ispravnice al judeţului, dă care cumvași vreunii dintr-acei ce vor șădea pă acele moșii nu vor urma la toate după cum scriem mai sus, pă unii ca aceia să-i faci să să supue, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam recih gospodstvo mi [1].

Fev⟨ruarie⟩ 23 dni, 1766

Io Scarlat Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică ⟨de⟩ Stanciu

Taleri 1,45

Acad. R.P.R., pach. DCXXIII, doc. 208.
Orig. rom., pecete aplicată.

416

⟨București,⟩ 26 iunie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romînești, îndeamnă pe locuitorii fugiţi peste hotarele ţării să vină să se așeze pe moșiile mitropoliei: Tobolea și Tămășasca din Ilfov, acordîndu-le ușurări la stabilirea dărilor și cu făgăduiala de a nu mai fi pe viitor sporite.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, voao tuturor celor striini și după vremi înstriinaţi din pămîntul ţării, care din nedreptăţile ce aţi avut în trecuta vreme, vă aflaţi acum întru striinătate. Vă facem domniia mea în știre că după cum și în céilaltă domnie a noastră, toată ţara au avut milă și dreptate precum știut este de toţi, și acum cu a doao domnie ce ne-au învrednicit dumnezeu și mila prea puternicului împărat, de am venit în părătescu [2] și strămoșăscu nostru scaun, tot gîndul și scoposul domnii méle au fost

[1] Text identic în documentul de la 12 aprilie același an pentru schitul Pîrliţi, Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 41.
[2] Corect: în părintescul.

şi iaste, şi nu numai pă lăcuitorii cei ce să află acum în ţara domnii méle i-am îndreptat şi s-au aflat răsuflare, ci cu cît mai vîrtos rîvnă şi poftă avem şi pentru voi cei ce v-aţi înstreinat, să veniţi la urma voastră şi pentru voi cei streini să eşiţi în ţara domnii méle la loc bun de hrană, să trăiţi cu dăsfătare.

Ci dar, în ştire să vă fie la toţi de obşte, şi îndată ce veţi vedea cartea domnii méle, numaidecît să veniţi cu îndrăzneală şi fără nici un fel de sfiială în ţara domnii méle, cîţi de mulţi, să vă aşăzaţi pe moşiia Tobolea i Tămăşasca sud Ilfov a prea sfinţii sale părintelui mitropolit, şi să mergeţi la ispravnecu judeţului, că are poruncă de la domniia mea ca să vă facă aşăzămînturile cu dreptate, ca să ştie fieştecarile ce să dea pe civert. Care aşăzămînt ce vă să va face de către ispravnec, să va întări şi cu cărţile domnii méle şi să va păzi nestrămutat, de nu vor fi volnici ispravnicii de acum, nici alţii după vremi, a vă strica aşăzămîntul şi a vă mai încărca măcar cu un ban.

Căci care nu va veni de voe dupe porunca împărătească ce este dată prin firman, să ştiţi că marginea, dupe nezamul ce s-au dat, va să s⟨e⟩ păzească făr'de nici un fel de cusur. Şi necum vitele voastre nu vor avea voe a mai eşi la păşune în pămîntul ţării, ci nici voi măcar cu picior nu veţi fi slobozi a mai eşi în ţară, cu nici un fel de hrană, ci de cîţi [1] să fiţi popriţi de hrana voastră, mai bine, cum zicem, năzuiţi la mila domnii méle ca să vă plătiţi dăjdiile cu uşurinţă, şi de către domniia mea toată dreptatea vi să va păzi nestrămutat, c-aşa este porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 26, 1766

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

După condică

⟨Pe verso:⟩ Hrisov să strîngă lăcuitori la Tămăşasca.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XVI, doc. 23.
Orig. rom., pecete aplicată.

417

⟨Bucureşti,⟩ 3 septembrie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, ordonă ca un om al domniei şi ispravnicul de Vlaşca să cerceteze nesupunerea locuitorilor din Podul Doamnei, care au cosit fînul de pe moşia Grădiştea a mănăstirii Radu-Vodă, bătînd pe omul trimis de egumen, şi să dea carte de judecată.

Cartea domnului Scarlat Ghica voevod tot pentru această moşie.

Cu mila lui dumnezeu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod şi domn. Dat-am domniia mea de vreme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul chir Athanasie arhimandrit, igumen mănăstirii Radului Vodă, pentru oamenii din Podul Doamnei, sud Vlaşca, cum că are mănăstirea o moşie acolo aproape ce să chiiamă Găşteştii, unde fiind şi livezi de fînu şi trimiţînd omul mănăstirii, ca să pue să cosească, arată cum că acei oa-

[1] Aşa în text.

meni nu l-au îngăduit pe omul igumenului, ci încă şi bătîndu-l s-au pus de au cosit ei fînul acela în silă şi dobitoacele mănăstirii, arată că au rămas fără fînu.

Pentru care volnicim pă sluga domnii mele. . . .[1] să meargă să ia pe acei oameni să-i ducă la ispravnicu judeţului şi dumneata ispravnice, puindu-i faţă, să le ei seama şi dupe cum vei afla şi vei găsi cu cale, dîndu carte de judecată, ce va fi de înplinit, mumbaşirul să şi înplinească. Asemenea cercetîndu şi pentru bătae şi iarăşi să dai în scris, iar cînd vreo parte nu să va odihni pe hotărîrea de acolo, să ia mumbaşirul pe unul, doi, vechili din partea tuturor şi împreună cu cartea de judecată să-i aducă la divan şi de aici care parte va rămînea, va plăti treapăd şi cheltuiala. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Sept⟨emvrie⟩ 3 dni, 1766

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă) f. 683v-684.
Copie rom.

418

13 septembrie 1766

Anghelache şi Ştefan, feciorii lui popa Pavel din Fundeni, dau zapis marelui paharnic Ianache Văcărescu, prin care se angajează să nu mai facă „pricini şi gîlcevuri", condiţie de a fi îngăduiţi să locuiască mai departe pe moşia cumpărată de el.

† Adecă eu Anghelache denpreună cu frate-meu Ştefan sin popa Pavel ot satul Fundeni, dat-am adevărat zapisul nostru la cinstită mîna dumnealui coconului Ianache Văcărescu vel paharnic, precum să s⟨e⟩ ştiie că ne-am rugat noi de dumnealui de şi-au făcut dumnealui pomană cu noi de ne-au priimit ca să şădem şi noi dinpreună cu alţi săteni în satul dumnealui, Fundeni. Că făcînd noi mai 'nainte vre⟨me⟩, cînd trăia răposat Cioran, multe pricini şi gîlcevuri şi acum cumpărînd dumnealui această moşiie şi aflînd şi dumnealui precum că făcusem mai'nainte multe pricini şi gîlcevuri, hotărî dumnealui ca să ne rădice cu banii noştri cîţi ne ajunge la bir, zioa namează mare să ne mute la altul sat, să nu mai şădem pe moşiia dumnealui, nici piciorul nostru să mai calce pe moşiia dumnealui.

Văznîd noi acestu lucru cît va să păţim noi aşa pentru faptele nostre, am căzut cu mare rugăminte la mila dumnealui de s-au milostivit dumnealui asupra noastră de ne-au ertat şi ne-au trecut greşala noastră cu vederea. Şi pentru această facere de bine ce ne-au făcut dumnealui, să avem şi noi să fim supuşi la toate porăncile dumnealui oricît ne va porănci, să clăcuim şi noi denpreună, cum va clăcui şi ceilalţi săteni. Iar de nu vom fi noi supuşi la orice porîncă ne să va porunci, să fie dumnealui volnec cu zapisul nostru să ne pedepsească cum îi va fi voiia dumnealui şi cu altă pedeapsă domnească mai mare, pentru că aşa

---

[1] Loc alb.

ne-am legat noi de a noastră bună voie. Şi ne-am pus şi degitile în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

Sept⟨emvrie⟩ 13 dni, 7275 ⟨1766⟩

† Eu Anghelache sin popa Pavel adeverez,
† eu Ştefan sin popa Pavel adeverez.

Muzeul Regional al Olteniei — Craiova.
Orig. rom.

419

⟨Bucureşti,⟩ 27 decembrie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca pe moşia Fundeni a biv vel vistierului Badea Ştirbei, să nu vîndă nimeni vin şi rachiu pînă ce mai întîi nu se va învoi cu stăpînul moşiei.

O carte a domnului Scarlat vodă Ghica, coprinzătoare ca nimini să nu fie volnic a pune vin sau rachiu pă moşiia Fundeni din sud Ilfov a dumnealui Badea Ştirbeiu biv vel vist⟨ier⟩, pînă nu-şi vor lua voe dă la dumnealui, ci numai bucatele dumisale să să vînză.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Scarlat Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme ce ne-au înştiinţat dumnealui Badea Ştirbeiu biv vel vistier cum că pă moşiia dumisale Fundeni ot Ilfov, unii ce sînt şăzători pă marginea Bucureştilor îşi pun vinul şi rachiul lor dă să vinde, şi bucatele dumnealui stau din pricina acelora.

Pentru care, după obiceiul ce este cu hotărîre făcut, ca nimini să nu aibă voe a pune bucatele lor să să vînză fără a nu lua voe de la stăpînul moşii, poruncim domniia mea, nimini să nu fie volnic a pune vin sau rachiu pă moşiia dumisale, ce s-au zis mai sus, pînă nu-şi vor lua voe de la dumnealui, ci numai bucatele dumisale să să vînză, că cel ce nu va urma după cum poruncim, să va pedepsi. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1766, dechemvrie 27

După cum pentru aceasta văzum şi cartea mării sale răposatului întru fericire părintelui domnii mele.

Pecete gospod
Procit vel logofăt

Stanciul

Acad. R.P.R., pach. DXXI, doc. 7.
Copie rom.

420

⟨Bucureşti,⟩ 22 mai 1767

Locuitorii din Călimăneşti dau zapis egumenului de la Cozia, în faţa marelui logofăt Pîrvu Cantacuzino, pentru claca la vie, la cosit şi secerat pe moşia mănăstirii, precum şi dijma din porumb cu „baniţa de 22 ocale".

Adecă noi setenii ot satul Călimăneşti sud Vîlcia, carii ne vom pune numele şi dégetele mai jos, adeverim cu acest zapis al nostru la mîna părintelui igumenului sfintei mănăstiri Coziei şi la mîna a tot

soborul mănăstirii, precum să se ştie că fiind noi şăzători pe moşiia sfiintei mănăstiri şi avînd despre proegumenul Sofronie mai multă supărare despre rîndul clăcii peste orînduială, am venit aicea cu jalbă şi eşind cu părinţii călugări înaintia dumnealui Pîrvului Cant⟨acuzino⟩ vel logofăt, ni-am aşăzat între noi pentru rîndul clăcii, după cum arată mai jos: viia din satul Călimăneşti să o lucrăm peste an, adecă să o tăem, să o hărăcim, să o cercuim, să o săpăm, să o plivim şi iarăşi a doao oară să o săpăm după cum să cade.

Şi la vrémia coasei să cosim 100 cară de fîn, iar de strîns să se strîngă cu robii mănăstirii.

Aşijderia şi la vrémia sécerii de va avea mănăstiria grîu pe moşiia Călimăneştii, să secerăm tot grîul acela; iar cînd ⟨nu⟩ va fi grîu la Călimăneşti şi ne vom duce la moşiia Jiblia, să secerăm de tot casnicul cîte o zi.

Şi la vrémia culesului viilor să lucrăm mănăstirii la legatul vaselor, la cercuri, la funduri şi la ce ne va pune, de tot casnicul cîte o zi.

Şi pentru fînul ce vom cosi noi de treaba caselor noastre, să dăm dijmă; aşijderea şi de grîu şi din mălai şi din orz şi din porumbi şi din cînepă, după obicéiu. Iar din legumile din grădinile noastre supărare să nu ne facă.

Şi la măsuratul dijmii porumbului după locurile mănăstirii, să ia dijmă cu baniţa de oca 22, iar nu mai mare, că aşa ni-am aşezat între noi.

Şi această clacă i celelalte lucruri ale mănăstirii, după cum arată mai sus, să o facem toţi sătěnii noştri cu cîţi sîntem la dajde.

Şi pentru credinţă ne-am pus numele şi dégetele mai jos, rugîndu-ne şi de dumnealui vel logofăt de s-au iscălit mărturie ca să se crează.

Mai 22, 1767

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 48 v.
Copie rom.

421

⟨Bucureşti,⟩ 1 iulie 1768

Anaforaua mitropolitului Ţării Romîneşti către domn, cercetînd reclamaţia ţăranilor din Jiblea împotriva egumenului mănăstirii Cozia, cu propunerile făcute pentru aplanarea neînţelegerilor.

Prea înălţate doamne,

Cu smerita noastră anafora facem în ştire măriei tale pentru jalba ce au dat la măriia ta seténii de la Jiblia sud Argeşi, jăluind măriei tale pentru cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Coziia că li-au stricat toate obicéiurile, încît nu pot de a mai sta la acel loc. Că au avut pămîntul lor hotărît de la răposatul Mircia vodă cu legătură şi cu blestem, satul Jiblia şi cu locuri de hrană împrejurul satului, făr' de dijmă şi făr'de clacă şi în 360 de ani n-au auzit de la moşi şi de la strămoşi să le fi luat locurile lor cu plugurile sau cu coasa sau dijmă vreodată, ci au avut tot bună pace, iar de la 22 ani încoace au început egumenii a-i trage pre la judecăţi.

Şi ei neavînd altă carte, fără numai hrisovul Mircei vodă, care arată că au făcut tocmeală cu boiarii ce au fost atunci şi au zis ca să scoaţă

egumenul acel hrisov la judecată şi au zis că nu ştie de acel hrisov şi au făcut cărţi că ar fi luat tot satul carte de blestem şi cu multe mărturii că iaste satul Jiblia al mănăstirii. Şi viind cu acea carte cu atîtia mărturii la divan, li-au făcut şi divanul carte de întărire şi au început a le lua dijmă. Şi egumenul ce iaste acum i-au scos din locul lor cel de hrană de tot şi nu le dă fîn sau să-şi facă ogor de cînepă cu sapa.

Şi fiind ei orînduiţi din luminată poruncă a mării tale la noi să cercetăm, au venit şi proegumenul Rafail, vechilul egumenului, şi au stătut faţă cu seténii înaintia noastră şi cetindu-se răvaşul lor cel de jalbă, am întrebat pă numit vechil ce răspunde la acéstia ce jăluescu numiţii seténi. Şi ne arătă numitul vechil o carte a răposatului Gheorghie Bulgariul biv căpitan za dorobanţi cu leat 7253, ce au fost ispravnic pe acea vréme la sud Argeşi, că fiind orînduiţi de măriia sa Constandin vodă Mavrocordat la dumnealui să le ia seama cu egumenul coziianul ce au fost atunci şi să-i cercéteze prin carte de blestem, după poruncă au fost cercetat şi s-au dovedit prin multe mărturii de credinţă că n-au pomenit pă mai sus-numiţii moşténi să stăpînească moşie în Jiblia şi au dat şi mărturisaniia lor în scris.

În urmă, neodihnindu-se numiţii moşténi au venit şi la divan de s-au judecat cu egumenul înaintia dumnealor veliţilor boiari şi văzînd atîtia mărturii ce au priimit cartea de blestem, că n-au pomenit pe numiţii moşténi stăpînind moşie în Jiblia, au hotărît şi dumnealor veliţii boiari prin carte de judecată, iar cu leat 7253 avgust 3, ca să stăpîniască mănăstirea Coziia tot hotarul moşiei Jibliei, împreună şi cu nişte delniţe ce le are de cumpărătoare de la un Neagoe cu fraţii lui.

Şi a doao zi au fost eşit numiţii jibleni cu egumenul şi înaintea mării sale Constandin vodă Mavrocordat şi cercetîndu-se judecata şi înaintia măriei sale, s-au cunoscut că iaste bună şi iar s-au întărit de către dumnealor veliţii boiari.

Ne mai arătă numitul vechil şi altă carte de judecată de la fratele episcopul Rîmnicului, chir Parthenie, că au mai avut numiţii moşténi judecată înaintia frăţiei sale şi a dumnealui ispravnicului din sud Vîlcea în trecutul an, fiind orînduiţi din luminată porunca măriei tale şi cercetînd pricina, iarăşi asémenia au dovedit că n-au numiţii seténi nici o moşie în Jiblia.

Şi ei tot nefiind odihniţi, au jăluit şi acum măriei tale, cerînd moşie în satul Jiblia, zicînd că aşa le scrie în copiia lor de hrisov. Numitul vechil ne arătă hrisoave de ale răposatului Mircii vodă, în care arată că au închinat satul Jiblia împreună cu alte sate la mănăstire, iar hrisov să se potrivească cu izvodul lor nu s-au găsit la mănăstire, făr' decît s-au găsit aici la mitropolie un izvod de hrisov, care să potrivéşte cu acel izvod al lor, dar nici acolo nu pomenéşte numele moşiei, care zice că li-au slobozit lor. Ci fiindcă acéste pricini de moşie s-au cercetat prin divan şi înaintea domnului, iarăşi la divan înaintia măriei tale rămîne să se cercéteze.

Iar pentru claca ce clăcuesc ei mănăstirii şi pentru dijma ce le ia din semănăturile lor, răspunse vechilul că mai 'nainte de răzmiriţă nu era hotărît pentru clacă cît să lucréze oamenii, ci lucra cîte zile avea de lucru mănăstirea sau boierii şi dijmă nu le lua din bucatele lor ; iar de la răzmiriţă încoace, de cînd au făcut măriia sa Costandin vodă Mavro-

cordat hotărîre cîte zile să lucréze de om cei ce șăd pe moșii mănăstirești și boerești și au înpuținat zilele de lucru, de atunci încoace fiindu că-și fac claca după hotărîre, li se ia dijma din semănăturile ce au, fiind moșiia mănăstirii.

Iar pentru locurile de hrană ce zic moșnénii că le-au avut din moși, din strămoși, de s-au hrănit într-însele și le-au luat mănăstirea și ei n-au unde să s(e) hrănească, de să va dovedi că sînt curățate din neamul lor și tot ei s-au hrănit într-însele, acéle locuri găsim cu cale să le dea egumenul să se hrănească iar ei, și să-și ia dijma moșiei după obiciaiu, fiind moșiia mănăstirii.

Așijderea și pentru livezile de fîn ce au curat pădure, de și-au făcut livezi cu voia egumenului, zic moștenii că nu va egumenul să le ia dijmă fîn, ci le pune copițele tot cîte un car și le cére pe car cîte un leu, care ei zic că acolo să vinde carul de fîn cîte bani 30 și lor le iaste cu greu a plăti dijma, carul cîte un leu. Ci de vréme că nu priimesc setėnii să dea bani pentru dijmă, să-și ia egumenul dijmă fîn, din zéce copiți, o copiță.

Pentru prunele ce zic setėnii că le-au strîns din pomii lor să le facă rachiu și au luat căldări cu chirie să pue să le facă rachiu și egumenul au trimis de le-au luat țevile și le-au ținut pînă li s-au prăpădit prunele, din care li s-au pricinuit mare pagubă, întrebînd pe numitul vechil ce ră(s)punde la această pricină, au zis că nu știe, că au fost afară la poslușanie. Ci pentru aceasta găsim cu cale să se facă carte de blestem asupra lor și omul domnesc ce să va orîndui de către măriia ta să meargă să cercetéze, cercetînd de această pagubă, ce zic că li s-au pricinuit de la egumen ; pe cît să va dovedi înaintea dumnealui ispravnic prin carte de blestem, să le plătească egumenul paguba. Și această pricină spuse vechilul că nu iaste de acum, ci iaste de trei ani.

Mai jăluesc setėnii că au pus egumenul țigani pintre dînșii, carii le fac multă stricăciune și nu pot să-i sufere să șază pentre ei. Pentru aceasta ne spuse numitul vechil că adevărat sînt 3, 4 case de țigani, dar unii din seténi ei singuri și-au vîndut casele la doi, trei țigani, cu zapise. Ci pentru țiganii ce au cumpărat case din ei sau le vor fi pus zălog, de vor avea a răspunde cevaș, vor mérge înaintea dumnealui ispravnicul, fiind și omul domnesc, și după cercetarea ce va face, cum vor găsi cu cale, așa le va hotărî. Iar pe ceialalți țigani să-i rîdice egumenul de acolo să-i mute la altă parte, să nu le mai facă stricăciune.

Pentru o casă ce zic setėnii că au făcut-o egumenul aproape de besérică, cu pricină să șază călugărul ce să orînduiaște ispravnic la moșie și în urmă au făcut-o cîrciumă, găsim cu cale de acum înainte să lipsească vînzarea vinului și să șază în casă călugărul ispravnic.

Mai zic sătėnii că trimite egumenul țiganii și le ia parii și nuialele ce și le tae ei și le duc la mănăstire. Vechilul răspunse că la știrea egumenului nu iaste aceasta, ci țiganii o fac făr' de porunca egumenului și poate de vor fi și luînd țiganii nuialele și parii lor, duc de să plătesc ei. Ci de acum înainte să le dea egumenul bătae să nu mai facă aceasta.

Așijderea și pentru bătătura vitelor ce zic setėnii că au închis egumenul de n-au unde le paște vitele lor, ne-au spus vechilul egumenului că sînt doao părți de loc, din care unul ară mănăstirea și unul ară setėnii, care și mai 'nainte îl ara mănăstirea ; dar fiindcă într-acest an s-au

arat amîndoao odată, iar nu s-au arat pe rînd şi cu acéia nu le-au rămas loc de umbletul vitelor, ne spuse vechilul egumenului că peste doao săptămîni secerîndu-se grîul, de rămîne locul slobod să le umble vitele şi de acum înainte cînd să va mai ara acele locuri, să vor ara pe rînd, iar nu tot odată.

Pentru grîul ce zic setenii că l-au avut arat la pădure şi l-au stricat dobitoacele mănăstirii şi livezile le-au mîncat, ne spuse vechilul că n-au fost cu ştirea egumenului, ci văcariul au scăpat vitele, dar aflînd, l-au bătut şi grîul l-au ispăşit cu pîrcălabul lor să le plătească paguba.

Iar pentru livezile cu fînul, cercetînd omul domnesc că au mîncat iar vitele mănăstirii, să le dea fîn într-alt loc să-şi facă, iar de le va fi mîncat alţii streini îşi vor căuta cu aceia.

Noi, luminate doamne, după cercetaria ce am făcut, făcum în ştire măriei tale şi hotărîria rămîne să se facă de către măriia ta. Şi anii măriei tale, de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi şi îndelungaţi.

Al măriei tale smerit şi către dumnezeu fierbinte rugătoriu şi sufletesc părinte,

Grigorie al U⟨ng⟩r⟨ovlahiei⟩

Iul⟨ie⟩ 1, 7276 ⟨1768⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 161 v—163 v.
Copie rom.

422

⟨Bucureşti,⟩ 7 iulie 1768

Mitropolitul Ţării Romîneşti face cunoscută egumenului de la Cozia cercetarea reclamaţiilor ţăranilor din Jiblea contra lui şi măsurile de luat pentru a împăca neînţelegerile.

Grigorie milostiiu bojiiu arhiepiscop i mitropolit.

† Cuvioase arhimandrite chir Sofronie igumen al sfintii mănăstiri Coziei, blagoslovenie! Te înştiinţăm că dupe ce au venit aici vechilii cuvioşii tale şi au stătut de faţă înaintea noastră cu sătenii ot Jîblea, cu multă gîlceavă i-am făcut de au priceput că moşie în Jîblea n-au, i mai vîrtos dupe un hrisov care însuşi ei îl numea şi noi l-am găsit în condica mitropolii. Ci dar, au rămas pentru nişte delniţe care zic ei că le-au avut de la moşi, de la stremoşi curători[1] ale lor şi pentru acestea aşa am făcut învoială cu dînşii prin vechilul cuvioşii tale, ca acéste délniţe să rămîe iarăşi la dînşii să le aibă ei hrănindu-se pe dînsele. Însă ei să n-aibă volnicie a le vinde la alţii, ci cînd vor fugi într-alt sat să rămîie iarăşi pe seama mănăstirii şi pe orice roduri vor face, să aibă a-şi da dijmă la mănăstire. Pentru care să le faci şi adeverinţă prin cartea cuvioşii tale la mîna lor şi de la mîna lor iar să să ia un zapis întru care anume să să pomenească acéste delniţi de unde pînă unde ţin, ca dupe vrémi să nu să uite lucru ca cum ar fi ale lor, ci să să ştie că sînt pămînturi ale mănăstirii şi ei le ţin cu dijmă.

Iar pentru clacă, mult cerînd ca să li să facă scăzămînt din zile, zicînd că de la stremoşi şi-au avut, nicidecum n-am dat ascultare, nedîn-

---

[1] Corect : curături.

du-ne mîna ca să stricăm obiceiul. Însă ca să să mîngîe oareşce, am făcut un mijloc ca şi ei să mai aibă răpaos şi obiceiu să nu să strice, şi totdeauna să nu să pue toţi sătenii la clacă, ci unii să să lase ca să fie ajutori, aceştia la cei ce clăcuescu 12 zile; adecă de vor fi 30 ca să clăcuiască, să să ia la clacă numai 20 şi să clăcuiască céle 12 zile, iar cei zéce să rămîe să ajute pre cei 20 la zilele care clăcuescu. Fiindcă dupe cum am văzut, între dînşii sînt mai mulţi bătrîni slabi şi făr'de ajutor, nu vor putea ca să stea la lucru neprestan 12 zile, pentru care mai vîrtos am făcut această scădére şi ajutor. Ci şi la aceasta cuvioşiia ta iarăşi aşa vei urma.

Iar cît pentru o moară şi pentru pagube unor prune ce era să le facă ei rachiu şi le-ai luat cuvioşiia ta ţevile de la cazan şi li s-au stricat prunile, rachiu ce zic că au pricină de judecată, fiindcă vechilii cuvioşii tale au zis că nu ştiu la aceasta să răspunză, vei mérge cuvioşiia ta la dumnealui ispravnicul ⟨de⟩ Argeş, către care iată că scrisem şi noi carte şi va cerceta pricina şi dupe cum va găsi cu cale dumnealui aşa te vei supune şi te vei aşăza cu sătenii ca să nu mai jăluiască. Aceasta, şi fii blagoslovit!

Iulie 7, 7276 ⟨1768⟩

Pentru o moară ce au făcut-o ei aici şi zic că sînt vreo 96 ani de cînd au luat-o mănăstirea, să vezi cuvioşiia ta de să va fi luat moara cu carte de judecată. O să arăţi dumnealor ispravnicilor ca după carte să să urmeze. Iar neavînd carte de judecată înaintea dumnealor ispravnicilor, trebue ori moara să le-o dai cu arendă, ori cheltuiala să le-o plăteşti ce va fi cu dreptul. Vînzare de vin şi de rachiu să nu mai fie la casa care aţi făcut lîngă biserică, ci numai să fie de şăzut isprăv⟨nicelul⟩ mănăstirescu ce vei fi avînd. Ţiganii ce-i vei fi pus cuvioşiia ta să şază între dînşii, să-i scoţi dintre dînşii déca va fi pricină. Într-acestaşi chip fiind şi porunca mării sale lui vodă, am păciuit precum vezi la toate. Ci caută de urmează i pentru dijma de fîn să nu le mai ei bani, ci fîn din zéce una; bătătura vitelor aşa s-au făcut aşăzămînt, cînd va ara mănăstirea să nu li să închiză păşunea vitelor, ci dupe cum au fost mai'nainte aşa să să urméze.

Grigorie al Ungrovlahiei

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 25.
Orig. rom.

423

⟨Bucureşti,⟩ 13 septembrie 1768

Alexandru Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din satele de pe moşia schitului Brebu să-şi îndeplinească obligaţiile în conformitate cu aşezămîntul lui Constantin Mavrocordat.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Scarlat Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi dupe aşezămîntul ce s-au făcut prin testamănt care iaste întărit dupe obiceiu, ce iaste cu hotărîre făcut în toată ţara, pentru cîţi sînt şăzători pe moşii streine, să aibă dar şi sătenii ce sînt şăzători în satele dupe moşia schitului mănăstirii Brebul ot sud [1], a clăcui pe an

[1] Omisiune.

cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici dă muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot dăodată, iar cînd nu va avea sfîntul schit lucru ca să-i pue să lucreze, atunci să aibă a da fiiştecarile casnic pentru acele zile cîte un zlot pă an, iar nu mai mult, afară dăn streinii la care iaste să urmeze dupe cărţile ce au la a lor mînă.

Şi dijma încă să o dea pă dăplin din toate semănăturile cît vor ara pă moşie dupe obiceiu, iar din legumile ce vor avea dă treaba casilor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul sfîntului schit să să vînză, iar cînd nu va avea dă vînzare, atunci din săteni, care va vrea să vînză, întîiu să meargă să să aşaze cu isprăvnicelu ce-l va fi avînd orînduit acolo la această moşie şi luîndu-şi voe, aşa să vînză. Căci aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea să aibă şi dă capră cîte bani 2 pă an şi dă matca dă stup cîte bani trei pă an, iar pentru vitile ce vor avea de treaba casilor lor, dă suhat să nu să supere.

Iar dă nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pă moşie aceasta la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneata ispravnice al judeţului pă unul ca acela, şi făr' dă voia lui să-l faci ca să să supue, că aşa iaste poronca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Septem⟨vrie⟩ 13, 1768

Io Alexandru Scarlat Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Vtori logofăt

Dupe condică

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LI, doc. 28.
Orig. rom., pecete aplicată.

424

15 martie 1770

Un număr de locuitori, care în multe rînduri s-au arătat „cu împotrivire de a nu plăti dijma", dau zapis egumenului sinaitu, chir Nil, obligîndu-se la plata fînului şi porumbului luat de pe moşia mănăstirii, să dea pe viitor „toată dijma după obiceiu", să nu are şi să nu cosească fără învoire, respectînd şi monopolul băuturilor.

† Adeverim cu zapisul nostru, care mai jos ne vom iscăli la mîna sfinţii sale părintelui egumen sanaitu, chir Nilu, pă cum să s⟨e⟩ ştie că noi în multe rînduri arătîndu-ne cu înpotrivire de a nu plăti dijma, dipă obiceiu moşii, însă de am îndreznit de am cosit şi fîn făr' de ştirea isprăvnicelului. Acuma îndrăznind fără ştirea şi voia părintelui de am luat şi tot fînul al părintelui, ce l-au avut cosit cu bani pentru treaba mănăstirii şi l-am dat de l-au mîncat vitele noastre. Deosebit iarăşi şi cît mălaiu l-au avut părintile strîns pă la mo⟨a⟩ră, tot l-am luat de l-am mîncat făr' de cale, îndrăznind de ne făceam şi stăpîni pe moar⟨ă⟩ şi pe moşiia mănăstirii de cosiam, aram şi nici o dijmă nu dam.

De care fapte rele şi necuvioase ce le făceam, nemaiputînd părintele a mai suferi, au jăluit dumnealor boerilor ai prea luminatului divan, şi dumnealor porînceşte prin cinstită carté la dumnealor ispravnicii judeţului, ca nu numai să ne apuce să plătim fînul cît şi mălaiu, ci şi toată dijma şi deosebit să ne pedepsiască cu cîte trei sute de toege, fieştecăruia la talpe şi să ne trimiţ⟨ă⟩ şi în butuci la Bucureşti ca să ne luem altă pedeapsă şi să ne scoaţă şi di pă moşiia sfinţii sale.

Deci noi înşune, cunoscîndu-ne vina şi greşala şi cum că sîntem vrednici de a ne lua pedeapsa, di pă faptele noastre, am căzut cu mare rugăciune la sfinţiia sa părintele egumen, ca să stea de dumnealui ispravnicul să ne erte de bătae şi de pedeapsă şi să plătim fînul şi porumbul după cum ni s-au porîncit şi toată dijma di pă moşie ori di ce ar fi, dînd şi acest zapis la mîna sfinţii sale, cum de acum înainte vom fi supuşi sfinţii sale, vom plăti toată dijma, după obiceiu; făr' de porînca şi voia egumenului şi a isprăvnicelului, nici să arăm, nici să cosim, nici altfel de nesupunere să nu facem. Cît şi pentru vin, rachiu să nu fim volnici să vindem pe moşiia sfinţii sale fără cît numai al părintelui, iar cînd ne va dovedi sfinţiia sa cum că n-am păzit pă vreo una de aceste, care mai sus ne-am legat, să fie volnic cu zapisul nostru să ne de judecăţii ca să ne pedepsească după fapta noastră, neavînd nici un fel de îndreptare, pentru că aşa ne-am legat noi cu zapisul nostru de a noastră bună voe

Şi cînd s-au făcut acest zapis s-au pus şi alţii martori pentru ca să s⟨e⟩ crează, puindu-ne şi noi toţi numile şi degetile în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

Mart 15 dni, 1770

Eu Ioan Pogn. ⟨?⟩ adiverez, eu Radu Narte adiverez, eu Iani sin Stan adiverez, eu Drăgan Narte adiverez, eu Stoica adiverez, eu Stoica Vlădişcău adiverez.

Gheorghi vtori logofăt, martor

Sfinţiia sa părintele egumen rugîndu-se pentru ertăciunea acestor mai sus-numiţi înaintea noastră, însuşi de a lor bună voe au dat acest zapisu, prinzîndu-se că tot cî⟨t⟩ scriu în zapisu, le vor păzi nestremutat, adiverind şi eu cu iscălitura.

Mart 15

Nicolae Obedeanu ispravnic

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXV, doc. 110.
Orig. rom.

425

⟨Bucureşti,⟩ 26 aprilie 1770

Boierii divanului Ţării Romîneşti hotărăsc pentru toţi locuitorii de pe moşiile Pîrliţii din Dîmboviţa, Pîrlita şi Hereşti din Ilfov, ale mănăstirii Pîrliţii să presteze cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte 90 de bani, să dea dijma, să nu vînd vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de stup.

Noi boiarii prea luminatului divan al Ungrovlahiei. După vechiul obicei şi după testamentul ce s-au făcut în toată ţara pentru cîţi oameni sînt şăzători pe moşiile altora, să aibă dar şi oamenii ce sînt şăzători pe

moşia Pîrliţii sud Dîmboviţa i moşia Pîrlita i Hereşti ot sud Ilhov a mănăstirii Pîrliţii sud Dîmboviţa, a clăcui pe an cîte 12 zile fieştecare om casnec, însă numai cei vrédnici de muncă iar holteii să nu să supere. Iar cînd nu va avea igumenul lucru, atunci să aibă a da pentru acéle zile de clacă, pe an cîte bani 90 şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile după obicei, iar legumile dup' în grădini ce va avea de treaba caselor lor să nu să supere.

Vin şi rachiu, nimeni altul să n-aibă voe a vinde pe moşie, fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîi să să aşază cu igumenul sau cu isprăvnicelul ce-l va avea la acea moşie şi aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşiei stă.

Şi să dea şi de capră ce vor avea sătenii, pe an cîte bani doi şi de matca de stupi pe an cîte trei bani.

Iar care den săteni nu să va supune după cum cuprinde mai sus, dumneata ispravnice al judeţului, să-i faci să să supue şi făr' de voe, şi să-i apuci să-i înplineşti ca să nu să jăluiască. Aceasta scriem.

Ap⟨rilie⟩ 26 dni, 1770

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 42.
Orig. rom., pecete aplicată.

426

18 iunie 1770

Diaconul Ion din Goleşti dă scrisoare egumenului de la Argeş prin care declară că-i mulţumit să-l lase a trăi pe moşia mănăstirii cu dijmă şi clacă şi nu va mai spune „că iaste moşia noastră".

† Adecă eu diaconul Ion ot Goleşti dat-am scrisoarea mea la mîna părintelui arfimandritului argişanului precum să s⟨e⟩ ştie că oprindu-mă ca să nu-mi cosescu livezile ce am pă moşiia sfintii mănăstiri auzind prin alţii că am zis că iaste moşiia noastră, eu n-am zis nici nu zic, ci mă rog să m⟨ă⟩ lase pă unde am ţinut să mă hrănescu cu dijmă şi cu clacă cum am pomenit di la părinţi.

Pentru aceasta am dat această scrisoare la mîna sfinţii sale, iar de m-aş scula a zice că iaste moşiia mea, să aibă a mă duce la judecată.

Iunie, 18, 7278 ⟨1770⟩

I⟨o⟩n diiaconu

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. VII, doc. 76.
Orig. rom.

427

23 iunie 1770

Manole Giani Ruset, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile din Rîmnic ale mănăstirii Radu-Vodă să dea zeciuială din produse şi „obşinuita clacă" şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Manoil Roset voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vréme ce sfînta mănăstire Radu-Vodă avîndu moşii ce mai jos arată în sud Slam Rîmnic şi acum viind vremea de a să căuta veniturile din semănăturile ce să vor fi aflînd pe acele moşii, cît şi clăcile

după testamentul ţării, dăm volnicie printr-această carte a domnii mele...[1] ce iaste orînduit de egumen, ca să aibă a căuta dijma, luînd zeciuiala din toate semănăturile ce să vor fi aflînd pe acele moşii, cît şi obicinuita clacă.

Şi nimeni din lăcuitorii ce vor fi şăzători pe aceste moşii să nu fie volnici a vinde vin sau rachiu, ci numai sfînta mănăstire să puie, iar cînd să va întîmpla de nu va avea sfînta mănăstire, luîndu-şi voe de la isprăvnicelul cel orînduit, dîndu-şi obiceiul, atunci va avea voe să vînză.

Pentru care poruncim domniia mea şi dumitale ispravnic al judeţului, după trebuinţa ce va avea numitul isprăvnicel, să-i daţi mînă de ajutor, că aşa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.[2]

Iunie 23, leat 1770

Io Manoil voievod Roset, milostiiu bojiiu gospodin
Lac⟨ul⟩ Tătarului
Boru
După condică

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XI, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

428

15 aprilie 1771

Manea vierul se angajează să lucreze la via mănăstirii Bradu cu 15 taleri pe an, specificînd în zapis muncile pe care urmează să le facă.

† Adică eu Mane viierul dat-am acest credincios zapis al meu la pre cinstită şi pre blagoslovită dr⟨e⟩apta sfinţii sale precum să ⟨se⟩ ştie că m⟨-am⟩ tocmit eu viieru la pre sfinţiia sa, într-un an, po taleri 15, adică cinsprizece, şi eu să aibu purtare de grijă de cele ce o trebui la viie, buţile să le leg i tocitori i putinile i tot cele ce trebuie la ale viii cît şi pîră la...[3] ri, să aibu a le astupa tot eu, pentru că aşa m⟨-am⟩ legat eu cu zapisul meu.

Şi pentru mai adevărată credinţă mă voi ⟨is⟩căli mai j⟨os⟩ ca s⟨ă se⟩ crează. Aceasta.

Aprilie dni 15, 1771

Eu Manea viierul adeverez,
eu Tudor dascălul martor,
eu Gheorghe ficior logofătului Oprii, martor,
eu Dumitru nepotă-său martor,
eu Paraschiva mar⟨tor⟩.
Şi am scris eu Constandin logofăt cu zisa lui, şi martor.
⟨Pe verso:⟩
Dintr-aceşti taleri 15, am luat eu Manea viierul taleri 6 din mîna logofăt⟨ului⟩ Constandin, cînd m-am tocmit.

Arh. St. Buc., M-rea Bradu, pach. VII. doc. 58.
Orig. rom.

---

[1] Loc alb.
[2] Text identic în doc. din 24 iunie, acelaşi an, pentru moşiile din Vlaşca (ibidem, pach. CVII, doc. 3) şi din Ialomiţa (ibidem, Ms. 256, f. 392 v), ale mănăstirii Radu-Vodă.
[3] Doc. rupt.

429

⟨Bucureşti,⟩ 20 aprilie 1771

Înştiinţare făcută locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Mislea şi nu le lucrează, că s-a dat voie egumenului să le dea cui va găsi ca să-şi ia venitul.

† Voao tuturor oamenilor celor ce aveţi vii pă moşiia sfintei mănăstiri Mislii. Vă facem în ştire că aici veni sfinţiia sa părintele egumen mislean dă ne arătă cum că unii din voi cei ce aveţi vii pă moşiia mănăstirii, aţi părăginit viile de cîte cinci, şase ani şi numai vă stăpîniţi pometurile, din care mănăstirea nu ia nici un venit, iar viile de unde iaste să ia şi mănăstirea ceva venit, nu veţi să le lucraţi nici nu îngăduiţi să le dea la alţii să le lucreze ca să-şi ia mănăstirea venitul.

Ci dar pravila zice şi încă şi obiceiul iaste, ca tot omul cel ce va avea vie pă moşie sau mănăstirească, sau boerească, şi nu o va lucra pînă în 3 ani, iaste volnic stăpînul moşii ca acele vii să le dea altora, ca lucrîndu-le să-şi ia venitul moşii.

Pentru care iată că şi noi detem voie sfinţiei sale părintelui egumen mislean ca tuturor celor ce vor avea dă acest fel de vii părăginite pă moşiia sfintei mănăstiri, să le dea în ştire şi cei ce vor vrea să le lucreze bine, îşi va da adetul pămîntului, iar cei ce nu vor vrea să le lucreze dînsu, de acum să fie volnic sfinţiia sa părintele egumen să le dea oricui va găsi să le lucreze, ca să nu rămîie sfînta mănăstire păgubaşă de venitul moşii. Aceasta.

Ap⟨rilie⟩ 20 dni, 1771

Constandin Conţ⟨escu⟩ ?
Radu Filiş⟨anu ?⟩

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 15.
Orig. rom.

430

20 iulie 1771

Nicolae, îngrijitor, scrie dichiului mitropoliei că banii ce i s-au trimis pentru săpatul viilor nu sînt de ajuns, despre starea morii şi porumbul consumat de către ţiganii mănăstirii Glavacioc.

Cu smerită plecăciune mă închin sf⟨inţiei tale⟩.

† Cu plecată scrisoare înştiinţez pă sfinţiia ta pentru 100 galbeni ce mi-ai dat sf⟨inţia ta⟩ pentru sapa viilor după plevilă. Am mersu cu cartea sf⟨inţiei tale⟩ la dum⟨nealu⟩i jupîn Ioniţă la Văleni şi l-am găsit şi galbenii mi i-au schimbat, însă galbenu cîte taleri 4 pol, după cum i-ai scris şi sf⟨inţia ta⟩ dum⟨nealu⟩i. Aceşti bani i-am împărţit pă la toate viile, dar nu s-au isprăvit cu aceşti bani şi mai trebuesc taleri 300 ca să le isprăvim de sapă, că de vor rămînea nesăpate acum după plevilă, nu să alegea nimică, că alţii le sapă de cîte 3 ori, dar noi, măcar că le isprăvim de aceste 2 sape. Şi de va fi ca să trimiţi sf⟨inţia ta⟩ bani, să-i trimiţi mai în grabă pîn' se găsesc şi oameni acum şi pînă nu să măresc strugurii, fiindcă mai întîrziindu să face firoseală multă.

Mai înştiinţez pă sf⟨inţia ta⟩ pentru nişte bucate ce au fost puse într-o gropă, care bucate au fost strînse de uem, baniţe 122, baniţe de ocă 22. Dintr-aceste bucate am vîndut 60 chile. Iar celelalte au rămas şi sta forte bine, dar acum viind părintele gravaciogean[1] cu ţigănie, cu toată băjăniia, s-au pus şi au deschis gropa şi au luat toate bucatele. Şi aşa au zis că le-au dat ţiganilor şi nici m-au chemat ca să fiu faţi să măsor bucatele. Şi am mersu la sf⟨inţia sa⟩ de i-am zis pentru ce au luat bucatele, că aceste bucate sîntu ale mitropolii. Sfinţiia sa au zis că şi ţiganii sîntu ai mitropolii.

Şi de cînd au căzut ţigăniia aci pe lîngă m⟨oa⟩ră au luat o piatră de ale morii şi au făcut rîşniţe şi au arsu şi streşinile morii şi postăvile, în scurtu, au prăpădit moara.

La aceasta după cum vei socoti sf⟨inţia ta⟩, ori să aşăzi morar să nu să prăpădească moara, ca pînă cînd să va da apa, să fie la moară pentru pază, că sf⟨inţia sa⟩ părintele glavaciogan umblă să ia şi moara mit⟨ropoliei⟩ să rămîe sf⟨inţiei sale⟩ pentru ţigani. Las aceste cum va fi bună înţelepciunea sfinţii tale şi să să facă poruncă ca să să ridice ţigăniia de aici că prăpădesc delu, strugurii, pomile şi tot ce găsesc pă unde ajungu.

Pentru ocă 6 ceară de la Edéra, n-au vrut ca să o dea, ci au zis că va aduce-o el. Ci de va fi adus, să am răspunsu de la sf⟨inţia ta⟩.

Aceasta şi rămîi al sf⟨inţiei tale⟩ prea plecat,

Nicolae[2]

Iul⟨ie⟩ 20, 1771

⟨Însemnări ulterioare :⟩

Şi cîţi bani să va da, să să dea pă acest om ce va aduce scrisoarea. Şi trimeseiu sf⟨inţiei tale⟩ doi mehalgii.

† S-au dat la acest trimis taleri doao sute şi cincizeci şi s-au însemnat în condică.

⟨Pe verso :⟩

† Întru cinstită mîna sf⟨inţiei sale⟩ părintelui arhidiac⟨on⟩ cu plecăciune să să dea.

Acad. R.P.R., pach. CLXXXV, doc. 47.

Orig. rom.

---

[1] Pentru glavaciogian.

[2] [Pentru acest Nicolae, la 15 aprilie 1776, Alexandru Ipsilante, dă următoarea carte de scutire] : Davat gospodstvo mi lui Nicolae carele fiind slugă al sfintii mitropolii şi pururea pentru slujba lui au fost apărat de orînduelile ţării, asupra căruia ne-am milostivit domniia mea şi i-am dat această carte a domnii mele ca să fie în pace şi ertat de toate dăjdiile şi orînduelile veri cîte ar eşi de la visteriia domnii mele peste an pe ţară, de nici unile capul lui val sau supărare să nu aibă pentru ca să s⟨e⟩ afle slujind sfintei mitropolii. Pentru care poruncim domniia mea dumi⟨tale⟩ vel agă şi dum⟨nea⟩v⟨oastră⟩ ispravnici du prin judeţe, cum şi altor zapcii, văzînd această poruncă a domniei mele, mai multă supărare să nu-i faceţi, că aşa poruncim domniia mea. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1776 april 15 dni

Io Alexandru Ioan Ipsilant milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXII, doc. 6.

Orig. rom.

431

31 martie 1772

Un număr de locuitori veniţi din Transilvania, aşezaţi pe moşia mănăstirii Văleni, se angajează cu zapis să dea dijma din produse, afară de varză şi fasole, să presteze clacă în primul an cinci zile, iar în anul următor opt zile.

† Adică noi aceşti oameni streini ungureni care mai jos ne vom iscăli, dat-am acestu credincios zapis al nostru la mîna sfinţii sale părintelui egumenului de la Văleni, precum să s⟨e⟩ ştie că ne-⟨a⟩u dat părintili loc ca să şădem şi noi să-i clăcuim părintelui pentru moşie zile 5; şi noi ci vom pune pă moşiia părintelui, orici bucate, să ne dăm dijma dăpă obiceiu, dar estimpu din varză şi din fasole să ne erte în anu acesta, da în anul viitor om da şi dintr-acele. Şi claca să-i clăcuim în anul viitor cîte zile 8.

Dar noi să ne păzim vitele să nu facem stricăciune la bucate şi la fînu, da şi pentru oameni iar să nu fie oameni răi ca să facă pagubă, ce de s-ar afla dintre noi vreun om rău, hoţ, să avem a da noi toţi se⟨a⟩ma. Pentru aceasta i-am dat noi acestu credincios zapis al nostru ca să fie de adevărata credinţă întărindu cu iscălituri şi puindu-ne şi degetile în loc de pecete.

Mar⟨tie⟩ 31 dni, 1772

Eu Radu al Tomei adeverez, eu Gheorghe baci adeverez, eu Oancea al Nenului adeverez, eu Ion ginerile Manului adeverez, eu Ion Grec⟨u⟩ adeverez, eu Manu Găloe adeverez, eu Ion Ungur adeverez, eu Gheorghe păcurar adeverez.

Şi am scris eu popa Cerna cu zis⟨u⟩ al lor.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 4.
Orig. rom.

432

⟨Craiova,⟩ 2 mai 1772

Egumenul de la Arnota reclamă boierilor de la scaunul Craiovei că un număr de locuitori din Bogdăneşti, după ce s-au răscumpărat din rumînie, au luat în stăpînire moşia mănăstirii fără nici un drept.

Prea cinstiţi dumneavoastră veliţi boiari.

† Jăluesc dumneavoastră pentru Iane Romînescu i Dima Bugulescul, Constandin Ciocan i cu alţi cetaşi ai lor din satul Bogdăneştii Arnotei ce au fostu rumîni sfintei mănăstiri, cumpăraţi pe bani de răposatul Matei voevod ctitorul. Şi după ce au scăpat de supt jugul robiei s-au sculat a stăpîni şi moşiia cîtăva vréme, iar cînd au fostu în zilele mării sale Ştefan voevod, au căutat sfînta mănăstire divan cu dînşii şi s-au hotărît de către divan ca să stăpînească mănăstirea cu pace pe unde au stăpînit şi mai 'nainte. Şi după hrisoavele şi cartea domnească a mării sale, au stăpînit sfînta mănăstire cu pace pînă acum, iar acum

s-au sculat aceşti mai sus-numiţi a stăpîni cu sila pămîntul sfintei mănăstiri. Pentru care neîndrăznind a face alte pricini cu dînşii, am năzuit la cinstit divanul dumneavoastră să-mi aflu dreptate ca, după hrisovul mării sale Ştefan voevod, să aibă a stăpîni sfînta mănăstire, măcar că mi s-au făcut cercetare la Rîmnec înaintea dumnealui paharnic Fota Vlădăianul, şi poruncindu-le şi din gură şi cu poruncă, nici într-un chip nu vor să dea ascultare. Aceasta jăluesc dumneavoastră, să am dreptate.

1772, mai 2

Anthim igumenul Arnotei

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 19.
Orig. rom.

Anexă

⟨Craiova,⟩ 4 mai 1772

Divanul banatului Craiovei porunceşte locuitorilor din Bogdăneşti care au luat în stăpînire moşia mănăstirii Arnota să renunţe la ea şi dacă au vreun temei să se prezinte la judecată după ce se va termina războiul.

De la divanu Banatului Craiovei.

† Ţie Iane Rom⟨î⟩nescu i ţie Dimo Bugulescul i ţie Constandine Ciocan i cu ceailalţi cetaşi ai voştri de la satu Bogdăneştii Arnotei, ce aţi fost rumîni sfintei mănăstiri. Aicea ne jălui sfinţila sa părintele igumenul sfintei mănăstiri Arnotei, că dupe ce v-aţi văzut scăpaţi de supt jugul robiei, v-aţi sculat acum să stăpîniţi şi moşiia cu sîla. Dă care iată că vă poruncim să căutaţi, nicidecum de moşie să nu vă atingeţi, să stăpînească sfînta mînăstire dupe cărţile şi hrisoavele ce are, dupe cum au stăpînit şi pîn' acum; iar avînd şi voi niscarva cărţi, să veniţi la divan, dar nu acum, ci dupe ce să vor linişti vremile. Iar pînă cînd ⟨vă⟩ veţi judeca, să nu vă atingeţi de moşie nici cu o îndrăznire, să-şi caute sfînta mănăstire ca şi pînă acum, că îndrăznind a vă amesteca la moşie făr' de judecată, apoi veţi fi aduşi cu treapăd şi vă veţi lua căzuta pedeapsă dupe nesupunerea voastră.

1772, mai 4

....[1], Costandin Argitoian, F⟨o⟩t⟨a⟩ Vlădăianu paharnic

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 19.
Orig. rom.

433

Bucureşti, 22 mai 1772

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige, împreună cu trimisul mănăstirii Căldăruşani, pe locuitorii de pe moşia Fieni şi Ţiţa, să presteze claca şi să-şi dea dijma după obicei.

Poruncă de la divanul Prinţipatului Ţării Romîneşti la dumnealor ispravnicii ot sud Dîmboviţa.

---

[1] Indescifrabil.

Au jăluit la divan cuviosul protosinghel, chir Filaret, ce iaste purtător de grijă la mănăstirea Călduroşanii pentru oamenii ce sînt lăcuitori şi să hrănesc pe părţile moşii ce are mai susnumita mănăstire în hotarul Fienii i Ţîţa sud Dîmboviţa, cum că nu să supun a-şi face obicinuita clacă şi a-şi da dijma după obiceiu, iar mai vîrtos unii dintr-înşii stau cu înpotrivire cu pricină că au şi ei moşie într-acest hotar. Deci fiindcă numita mănăstire are hrisovul răposatului ctitor de hotărnicia părţilor de moşie ce are într-acel hotar, şi deosebit are şi alte zapise de cumpărătoare în urma hrisovului, dupe care şi de la divan s-au fost rînduit la leat 1771, dichemvrie 9, preoţi şi boiernaşi care de isnoavă au fost şi au descoperit în scris supt iscăliturile lor semnele hotarălor pe părţile ce are mănăstirea.

Şi de vreme ce acei oameni care să înpotrivesc cu pricină că au şi ei moşie într-acele hotară, în doao rînduri li s-au pus soroc ca să vie la divan să-şi aleagă, şi ei nu s-au supus, drept aceea de la divan s-au dat această poruncă în scris la mîna omului pe carele îl va orîndui cuvioşia sa despre partea mănăstirii, ca dupe coprinderea hrisovului şi a cărţilor divanului, să aibă a apuca pe toţi cei ce lăcuiesc şi să hrănesc pe moşia numitei mănăstiri, ca să-şi facă claca şi să-şi dea dijma din toate semănăturile dupe obiceiu. Iar carele va sta cu înpotrivire şi nu va vrea de voe a-şi da obiceiul moşiei şi a-şi face claca, să-l arate la isprav⟨nicii⟩ judeţului.

Pentru care să porunceşte şi dumneavoastră ispravnicilor judeţului, pe unii ca aceia să-i faceţi şi fără voe ca să-şi dea adetul moşiei din toate semănăturile şi să-şi facă claca dupe obiceiu. Şi ei de vor zice că au a răspunde, vor veni la divan de-şi vor căuta cu judecată.

Pod polcovnic . . . . [1], Mih⟨ai⟩ C., vel logofăt, vel spătar, vel vist⟨ier⟩, vel paharnic.

1772 mai 22, Bucureşti
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldăruşani, pach. XXXII, doc. 26.
Orig. rom.

434

⟨Bucureşti,⟩ 30 iulie 1772

Divanul Ţării Romîneşti dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan să adune pe toţi fugarii din Vlădeni, de pe moşia Balta (Ialomiţa), să repopuleze satul şi să-i dea în seama ispravnicului să-i „aşeze şi la zaharea".

De la divanul Ţării Romîneşti.

† De vreme ce sfinţiia sa părintele arhimandrit, egumenul mănăstirii Sfîntului Ioan, arătă la divan că avînd sfînta mănăstire moşie

[1] Indescifrabil.

în sud Ialomiţa ce să numeşte Balta, pe care moşie au avut şi sat ce s-au numit Vlădeni, şi din înperecherea vremilor cu răzmiriţi spărgîndu-să numita silişte, au fugit oamenii răsipîndu-să, înprăştiindu-să care încotro au vrut. Şi cerînd sfinţiia ⟨sa⟩ voe de la divan a-şi aduna pe toţi oamenii să-i aducă la urmă spre întregimea siliştii, s-au dat această carte de volnicie, ca să umble şi oriunde va găsi pe acei fugari să-i ia cu toată iconomiia lor şi să-i aducă la urmă, pe carii să-i arate la ispravnicii judeţului, ca dupe puterea şi starea lor să-i aşaze şi la zaharea, să dea la orînduitele magazii şi să aducă şi adeverinţă de la ispravnicii pe aşezămîntu ce le va face. Aceasta.

1772, iulie 30 dni

Podpolcovnic . . . .[1]
Vel spătar

vel vist⟨ier⟩
vtori vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. V, doc. 63.
Orig. rom.

435

⟨Bucureşti,⟩ 1772

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului de la Cotroceni că la metohul Văleni, locuitorii de pe moşie nu presteazâ claca, nu-şi dau dijma, au scaun de carne şi vînd vin fără încuviinţare, şi să-i silească a se supune la îndatoriri.

De la divanu Ţării Romîneşti.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Saac. După jalba ce au dat la divan părintele Neofit egumenul cotrocean cum că ar fi avînd sfînta mănăstire un metoh într-acel judeţ ce să numeşte Văleni şi oamenii ce sînt şăzători pe acea moşie nu ar fi vrînd ca să-ţi dea dijma şi claca lor după obiceiu din toate sămănăturile, aruncînd pricini. Aşijderea mai jălui că pe unde este să s⟨e⟩ vînză vinurile mănăstirii tot aceiaşi oameni ar fi puind vinurile lor în silă şi şi le-ar fi vînzînd, umblînd să păgubească acea sfîntă mănăstire, cum iarăşi mai zice cum că i-ar fi tăind carne pe la scaune pe moşiia mănăstirească, neluînd ei voe de la acel egumenaş ce-l are acolo purtător de grijă.

Pentru care iată, scriem dumneavoastră, pentru dijma şi claca după dreptul ce-i va arăta acel posluşnic că nu şi-au dat după obicei, să-i faceţi dumneavoastră ca să dea. Iar nevrînd de voe, să-i faceţi dumneavoastră fără de voe ca să-şi dea obiceiu pămîntului, atît cît şi pentru vinurile ce nu le îngădue iarăşi egumenu ca să vînză pe acea nicicum să nu-i îngăduiţi dumneavoastră, nepricinuindu-s⟨e⟩ pagubă moşie fără de a nu lua voe de la acel posluşnic al sfintei mănăstiri, mănăstirii. Şi cei cu scaunele de taie carne, asemenea să urmaţi dum-

[1] Indescifrabil.

neavoastră, fără de voia acelui posluşnic ce este acolo, să nu-i suferiţi spre a face pagubă aceii mănăstiri. Ci după cum vă scriem dumneavoastră aşa să urmaţi; iar de va fi pricina într-alt chip, după cercetarea ce veţi face dumneavoastră în scris, să-i trimiteţi la divan. Aceasta.
1772.

Brigadir Medd ⟨er⟩

. . . .[1] . . . .[1] . . . .[1] . . . .[1]

Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 5.
Orig. rom.

436

București, 16 ianuarie 1773

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa ca împreună cu omul mănăstirii Căldăruşani să oblige pe toţi pescarii de la balta Ciorani să dea „întreiala din peşte după obiceiu".

Poruncă de la divanul Prinţipatului Ţării Romîneşti.

† Dupe jalba ce au dat la divan cuviosul arhimandrit şi protosinghel ce este purtător de grijă mănăstirii Căldorăşani, chir Filaret, asupra celor ce vînează peşte în balta ce este pe moşiia mănăstirii la Ciorani sud Ialomiţa, cum că nu să supun a-şi da întreiala din peşti după obiceiu, precum au dat şi în vremea domnilor, ci stau cu înpotrivire. Deci pentru aceasta, afară din hrisoavele domnilor celor vechi ce are mănăstirea pentru obiceiurile acestii bălţi, să văzu la condica mănăstirii trecută că are şi cartea domnii sale Grigorie vodă Ghica din anul 7258, aprilie 11, cu care poronceşte ca să ia mănăstirea această întreială de peşte, nepoprit, şi vameşii la aceasta să nu se amestece.

După care şi de la divan să dă această poroncă în scris la omul mănăstirii pe care-l va orîndui cuvioşia sa, ca să aibă a apuca pe toţi cei ce vor vîna peşte într-acea baltă, să plătească dreptul mănăstirii după obiceiu şi de către nimeni opreală să nu aibă. Iar pentru cei care nu să vor supune să dea de voe, să poronceşte dumneavoastră, ispravnici de judeţ, să-i supuneţi a da dreptul ce să cuvine al mănăstirii după obiceiu.

Brigader Medd⟨er⟩

Pr. . . . .[1], vel logofăt, vel vistier

1773, ghen⟨arie⟩ 16
Bucureşti

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldăruşani, pach. XXVII—XXVIII, doc. 16.
Orig. rom.

---

[1] Indescifrabil.

437

⟨București,⟩ 31 ianuarie 1773

Divanul Țării Romînești, pe baza încuviințării obținute de la comandantul armatei ruse, generalul Rumianțov, scutește pe seama mitropolitului Grigorie locuitorii satului Dărăști (Ilfov) de „ale obștii norodului dajdii și datorii", ca să servească numai pentru „posluşania sfinției sale".

De la divanul Țării Rumînești.

† După salgovardiia luminatului poruncitoriul armii mării sale gheneral feldmarșal și a multor ordine cavaler, graf Petru Alecsandrovici Romianțov, ce au dat prea sfinții sale părintelui arhiepiscop i mitropolitului al Ungrovlahii, Grigorie, pentru satul Dărăștii din ținutul Ilfovului, cu care poruncește cinurilor țării osebit și ispravnicilor dintr-acel ținut, ca pe lăcuitorii dintr-acel sat să nu-i tragă la ale obștii norodului dăjdii și datorii, ci să-i lase a fi numai pentru polușaniia prea sfinții sale, osebit să oprește și ostașilor ca pe oamenii dintr-acel sat să nu-i supere a le lua caii și boii lor la podvăzi, și a le face supărări, nedreptăți și stricăciuni.

Deci, după salgovardiia luminatului, i s-au dat și această carte a divanului. Aceasta.

1773, ghenar 31

Brigadir Medder

Vel vist⟨ier⟩
Procit treti vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXV, doc. 15.
Orig. rom.

438

București, 29 mai 1773

Divanul Țării Romînești poruncește locuitorilor din satul Comarnic să-și îndeplinească îndatoririle față de mănăstirea Colțea după porunca lui Constantin Mavrocordat din 1745, dînd cîte 90 de bani pentru clacă, dijmă după obicei și vin să vîndă numai cu încuviințare.

Poruncă.

De la divanul Prințipatului Țării Rumînești.

Dupe jalba ce au dat la divan Panait biv ceauș za aprozi, epitro⟨pul⟩ mănăstirii Colții, cerînd ca după cartea domnii sale Constandin Neculae voevod ce au dat la mănăstire din anul 7253 mai 20, să i se facă întărire în scris de la divan ca să poată apuca pe oamenii ce sînt șăzători pe moșiia mănăstirii Colții în satul Comarnicul, pentru dijmă și clacă. Care carte cetindu-să la divan, să văzu că să coprinde ca oamenii ce vor fi șăzători în satul Comarnicul, casnici, să aibă a-i da pentru claca ce este orînduită să să facă peste an, de om casnic cîte bani noaozeci, însă jumătate la sfete Gheorghe și jumătate la sfete Dimitrie și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor ara pe această moșie.

Și vin i rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea epitropu să dea voe să vînză.

Dupe cum şi de la divan să dă această poruncă în scris la mîna mai sus-numitului epitrop, ca dupe cum mai sus să coprinde, întocmai să fie următor, orcare din săteni va sta cu vreo înpotrivire a nu-şi da dijma şi claca după cum să coprinde mai sus, să porunceşte dumneavoastră ispravnicilor dă judeţ, pe unii ca aceia să-i supuneţi şi făr' dă voe a da, ca să nu să păgubească sfînta mănăstire de venitul ce i să vine a lua du pe această moşie.

1773, mai 29, Bucureşti

Cos⟨tandin⟩ vel dvornic ; vel logofăt ; vel vistier,
. . . . .[1] ; Radu Băleanu

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 210.
Orig. rom.

439

1 august 1773

Locuitorii din Tomşani dau zapis boierului Micşinescu pentru opt zile de clacă, pe care se obligă să le presteze la cererea stăpînului şi să fie „ascultători la orice".

† Adicăte noi toţi sătenii ot Tomşani ce şădem pe moşiia dumnealui Costandin Micşinescu, căpitan biv vel za lefegii, dat-am zapisul nostru la cinstită mîna dumnealui, precum să s⟨e⟩ ştie că nesupuindu-ne noi să-i facem claca, obiceiu pămîntului, după porunca prea cinstitului divan, şi văzînd dumnealui nesupunerea nostre, aşa mergînd la dumnealui ispravnicul judeţului acestuia Costandin Hrisosculeon, spuind pricina nesupunerii nostre, aşa dumnealui ispravnicul trimiţînd slujitor şi luîndu pe unii din noi şi ducîndu-ne la dumnealui ispravnicul, şi cunoscînd dreptatea dumnealui şi noi unblînd făr' de cale, ne-am hotărît ca să-i facem obicinuita clacă după obiceiu pămîntului, zile 12. Deci văzînd şi noi c-am umblat făr' de cale, am căzut cu rugăciune către dumnealui ca să ne erte de fapta noastră ce ne-am arătat cu nesupunnere, ci să facă dumnealui bine să ne mai erte din zile.

Deci văzînd şi dumnealui plecăciunea nostră, ne-au ertat de om cîte zile patru, însă estimp fiindcă din fapta nostră nevrînd să facem claca şi trecînd vremea primăverii şi vara şi rămîind să clăcuim dumnealui numai fîn, ne-am aşăzat cu dumnealui de om cîte 8 zile, iar cine nu va sări la clacă din unii din sătenii noştri, să aibă a plăti zio după cum o plăti dumnealui zio la alţi oameni streini cosaşi.

Şi pentru aceasta am dat zapisul nostru la mîna dumnealui, ca de astăzi înainte să fim ascultători la orice, cînd va veni omul dumnealui la noi. Şi pentru încredinţare ne-am pus numile şi degetul ca să să crează. Iar de să va întîmpla iarăşi să ne scoaţă la clacă cu slujitori, să avem noi a plăti noi orice treapăd s-ar face. Şi cînd s-au făcut acestu zapis au fost şi preoţi faţă. Aceasta.

Avgust 1, 1773

---

[1] Indescifrabil.

† Eu Ion sin Grozav adeverez, † eu Costin sin Lupul adeverez, † eu Chirul Brat adeverez, † eu Radul Pulbere adeverez, † eu Stoian adeverez, † eu State diiacon adeverez.

† Şi am scris eu popa Nicolae ot Tomşani cu zisa tuturor oamenilor şi sîntu şi martor.

Acad. R.P.R., pach. CCCCXV, doc. 145.
Orig. rom.

440

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 14 mai 1774

Divanul Olteniei judecă reclamaţia făcută de popa Gheorghe şi cetaşii lui din satul Costeşti (Vîlcea) împotriva egumenului de la Bistriţa, că nu sînt lăsaţi să-şi stăpînească partea de moşie şi hotărăşte, după cercetarea actelor de stăpînire, ca locuitorii menţionaţi, neavînd dreptate, să-şi facă zilele de clacă şi să-şi dea dijma după obicei.

De la divanu banatului Craiovii.

La divan înaintea noastră au tras la judecată popa Gheorghe i cetaşii lui din satu Costeşti sud Vîlcea pă sfinţiia sa părintele, chir Ştefan, egumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, zicînd popa Gheorghie cu cetaşii lui cum că ar fi avînd şi ei parte de moşie în hotarul Costeştilor şi părintele egumen nicidecum nu-i îngădueşte ca să stăpînească după cărţile ce au. Am cerut ca să ne arate scrisorile ce au. Ei alte scrisori n-au avut făr' decît ne-au arătat o copie după un hrisov al Mihnii voevod cu leat 7091, întru care scrie că ar fi dat unui om, anume Coafeşi, moşie în hotaru Costeşti i Bodeşti, în care copie iscălisă şi pă răposat părintele Damaschin episcop. Şi cu această pricină să scula aceşti mai sus-numiţi o⟨a⟩meni ca să între şi ei cu stăpînirea în moşie, fiindcă ei să trag din neamul lui Coafeş.

Întrebînd şi pă părintele egumen ce are să răspunză pentru această pricină, întîi ne-au arătat o carte de judecată a prea sfinţiei sale răposat părintelui Antim mitropolit şi a doi arhierei: Damaschin episcopul Rîmnecului şi Iosaf al Buzăului şi a trei boeri mari: Bunea Grădişteanu vel vornic i Şărban Bujoreanul vel vistier i Radu sin Hrizii vist⟨ier⟩, vel vornic al Tîrgoviştii, cu leat 7222.

Şi fiind în divan la această cercetare şi prea sfinţiia sa părintele proin mitropolit, chir Grigorie şi înfăţişînd iscălitura părintelui Damaschin din copiia numiţilor Costeşti şi dintr-această carte de judecată s-au văzut că nicidecum nu să potriveşte, şi s-au cunoscut că acea copie nu iaste adevărată. Întru care carte de judecată scrie cum că după multă cercetare ce li s-au făcut, au hotărît ca nicidecum treabă cu moşiia să n-aibă, ci să o stăpînească sfînta mănăstire Bistriţa cu bună pace, împreună şi cu rumînii ce sînt daţi prin hrisoave domneşti, iar rumînii cei ce sînt slobozi de rumînie, să aibă a lucra sfintei mănăstiri zilele de clacă după vechiul obicei.

A doao, ne-au mai arătat un hrisov al Radului voevod cu leat 7118, întru care scrie că s-au vîndut tot satu Costeşti înpreună cu moşiia

lor lui Mihai voevod şi Mihai voevod i-au închinat a fi rumîni sfintei mănăstiri Bistriţii cu moşie cu tot.

Aşijderea ne-au mai arătat şi alt hrisov al lui Gavril Mohilea voevod cu leat 7127, tot asămenea pentru Costeşti şi alt hrisov al lui Leon voevod cu leat 7138, tot asămenea şi alt hrisov al lui Matei Basarab voevod cu leat 7141, şi alt hrisov al lui Costandin Şărban voevod cu leat 7162 şi alt hrisov al lui Costandin voevod Brîncoveanu cu leat 7197 şi alt hrisov al lui Ştefan Cantacozinu voevod cu leat 7223, întru care hrisoave să coprinde pe largu, atît pentru moşiia Costeşti cît şi pentru rumînii sfintei mănăstiri.

Deci dar şi noi, după hotărîrea cărţilor de judecată a sfinţilor arhieriei şi a boerilor şi după întărirea acestor numite hrisoave domneşti, am hotărît ca să stăpînească sfînta mănăstire Bistriţa toată moşia Costeştilor cu bună pace de către popa Gheorghie cu cetaşii lui, fiindcă făr'de nici un temei umbla ca să între cu stăpînirea într-această moşie şi ei ca neşte oameni ce şăd pe moşiia sfintei mănăstiri să aibă a-şi da dijma şi a-şi lucra zilele de clacă după vechiul obicei. Iar pentru o moară du pă moşiia mănăstirii ce zicea numiţii oameni că ar fi cumpărat-o de la un egumen ce au fost pe acea vreme la sfînta mănăstire, să aibă a o stăpîni sfînta mănăstire Bistriţa cu bună pace de către dînşii, fiind cumpărătoarea făr' de cale, pentru că nici părinţii egumeni nu sînt volnici a vinde lucrurile sfintelor mănăstiri.

Podpolcovnic graf Podgoricianin.

Ştefan Pîrşcoveanu vel ban, C. Argitoianu vel vornic, Ştefan Bibescu, vel logofăt, Costandin Gianog, vel spătar, Hagi Stan Jiianu, vel vistier, Barbu Ştirbei, vel stolnic.

Ovladeanii Ştefanom igumenu monastîrea Bistriţî vseami moşiami prinadleajaşcimi do derevni Costeşti po silea imeaiuşcihsea u nevo grammot.

Secretari Vasile Baturmiţski
14 mai 1774 ani. Rîmnicul
Procit treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. I, doc. 27.
Orig. rom.

441

Bucureşti, 20 mai 1774

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ca locuitorii de pe moşia Perşinarii şi Şuţa din judeţul Dîmboviţa să facă mănăstirii Nucet „obişnuita clacă" şi să-şi dea dijma din semănături, „precum au dat şi în vremea domnilor".

Poroncă.

De la divanul Prinţipatului Ţării Romîneşti.

Cuviosul arhimandrit egumen de la mănăstirea Nucetul au jăluit divanului cum că are mănăstirea moşie ce să numeşte Perşinarii i Şuţa în sud Dîmboviţa şi cei ce să află şăzători pe această moşie nu să supun a-şi face obicinuita clacă şi să-şi dea dijma din semănăturile ce au pe acele moşii dupe vechiul obiceiu, ci să pun cu înpotrivire.

Drept aciia să dă această poroncă în scris la mîna cuvioșii sale și la mîna omului ce-l va avea orînduit, ca să aibă a apuca pe toți aceia ce vor fi șăzători pe acele moșii, să-și facă obicinuita clacă și să-și dea dijma din semănăturile ce au, dupe obiceiu, precum au dat și în vremea domnilor. Iar care vor sta cu înpotrivire să-l arate la dumnealor ispravnici și dumneavoastră ispravnici ai județului să-i supuneți a-și da dreptatea moșii.

Vel . . . . [1], vel vistier, vel pitar, vel paharnic
1774, mai 20
în București

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXIV, doc. 9.
Orig. rom.

442

Rîmnic, 13 iunie 1774

Divanul banatului Craiovei poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Bistrița să presteze „obișnuita clacă", să dea dijma după „obiceiul pămîntului" și să nu vîndă vin decît cu încuviințare.

De la divanul banatului Craiovei.

Sfinția sa cuviosul igumen al sfintei mănăstirii Bistrița, chir Stefan, au dat jalbă la divan că voi sătenii care vă aflați șăzători pe moșiile sfintei mănăstiri nu veți ca să vă faceți claca după vechiul obiceiu și nici dijma din sămănăturile ce faceți pe numitele moșii, iarăși nu veți ca să vi-o dați.

După care de la divan vi să poruncește ca obicinuita clacă la mănăstire să o faceți și dijma după obiceiu pămîntului să vi-o dați de orice sămănături veți face pe moșiile sfintei mănăstiri.

Așijderea vin și rachiu pe moșiile sfintei mănăstiri, de al vostru să nu vindeți, fără numai atunci cînd veți lua voe de la sfinția sa sau de la isprăvniceii ce-i va avea orînduiți pe la moșii.

Iunie 13, 1774, Rîmnic

Podpolcovnicul graf Podgoricianin
C. Argit⟨oian⟩ vel vornic
Hagi Stan Jianu vel vistier

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 193.
Orig. rom.

443

Rîmnic, 29 august 1774

Divanul banatului Craiovei poruncește ispravnicilor de Vîlcea să trimeată să împlinească 30 de taleri ceruți de egumenul mănăstirii Bistrița de la unii locuitori pentru folosirea pășunatului pe un munte și să oblige la clacă pe cei ce nu au făcut-o.

De la divanu banatului Craiovei către dumnealor ispravnicii ot sud Vîlcea.

---

[1] Indescifrabil.

Veți vedea în ce chip jăluește sfinția sa părintele egumen bistricianu; ci dumneavoastră să trimiteți ca să apuce pe acei săteni să împlinească taleri 30 după venitul acelui munte precum au avut tocmeală cu ungurenii. Așijderea și pentru acele livezi că le-au slobozit cu dobitoacele lor, iarăși să-i apucați să plătească fînu, precum și pentru zilele de clacă după obiceiu pămîntului, care dintre aceia nu le vor fi lucrat pînă acum, să orînduiți mumbașir asupră-le, pînă le vor înplini, și să odihniți pe părintele egumen ca să nu mai vie cu jalbă la divan.

Podpolcovnic g⟨raf⟩ Podgoricianin,
vel logofăt, vel clucer.
1774 avgust 29, Rîmnicu

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXIII, doc. 207.
Orig. rom.

444

⟨București,⟩ 2 februarie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii de pe moșiile mănăstirii Bistrița să presteze 12 zile de clacă sau să plătească fiecare cîte un zlot pe an în două rate, să dea dijma și să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi dumneavoastră ispravnicilor ot sud.....[1] sănătate. Facem dumneavoastră în știre că la domnia mea veni cuviosul igumen al sfintei mănăstiri Bistriții, chir Stefan, cu jalbă asupra celor ce sînt lăcuitori pe moșiile sfintei mănăstiri, cum că la céle obicinuite, cu care sînt datori mănăstirii pentru moșie, unii se arată înpotrivitori. Pentru care după obiciaiu să aibă toți țăranii ce vor fi lăcuitori pe moșiile numitei mănăstiri a clăcui pe an cîte doaosprezece zile, însă numai cei ce vor fi casnici și vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Și claca să o facă rînduri: trei zile vara, trei zile toamna, trei zile iarna, trei zile primăvara, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea mănăstirea trebuință de lucru ci va cére ca să ia bani de la dînșii, atunci să aibă a da fieștecare casnic cîte un zlot pe an iar nu mai mult, și acești bani să să dea de doao ori într-un an, un tult la zioa sfîntului Gheorghie și un tult la zioa sfîntului Dimitrie. Să aibă a da și dijma din toate bucatele cîte vor face după moșie.

Vin și rachiu să nu fie volnic niminea a vinde fără de numai vinul și rachiul mănăstirii să să vînză: iar cînd nu va avea mănăstirea băutură a vinde, atunci care din lăcuitori și cei ce sînt șăzători pe moșiia mănăstirii, ar vrea să pue beutu⟨ri⟩ de vînzare, întîi să să așaze cu igumenul mănăstirii și luînd voe, așa să să vînză.

---

[1] Loc alb.

Ci dar, la toate acéstea cîte să cuprinde mai sus, dumneavoastră ispravnicilor să-i faceţi pe lăcuitori să urméze şi să dea dreptul ce iaste obicinuit al sfintei mănăstiri. Tolico pisah gospodstvo mi. Însă aceasta să să urméze de acum înainte, iar rămăşiţurile trecute să nu să caute.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod

Locul peceţii.

1775 fev⟨ruarie⟩ 2

Biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 109.
Copie rom.

445

⟨Bucureşti,⟩ 24 februarie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Văleni (Saac), să oblige pe toţi locuitorii a presta cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

† Milostiiu bojiiu Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme ce la domniia mea dete jalbă cuviosul igumen de la sfînta mănăstire Văleni cum ⟨că⟩ are moşie în sud Saac, anume Văleni, şi oamenii ce să află şăzători pe acea moşie nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma, ci stau cu înpotrivire. Drept aceia dăm domniia mea această carte la mîna mai sus-numitului igumen ca să aibă a apuca pe toţi oamenii ce sînt şăzători şi să hrănesc pe moşie să-şi facă claca şi să-şi dea dijma, adică claca 12 zile pe an, numai cei ce vor fi casnici şi vrednici dă muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, trei zile primăvara, trei vara, trei toamna şi trei iarna, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea stăpînul moşii trebuinţă de lucru şi va cere să ia bani de la dînşii, atunci să dea tot casnicul cîte un zlot pe an, iar mai mult nu.

Cum şi vin i rachiu să nu fie volnic nimeni a pune fără dă voia stăpînului moşii, iar care să va arăta cu înpotrivire să-l arate la dumnealor ispravnicii judeţului; să porunceşte şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi fără dă voia lor a să supune la obiceiu moşii, că aşa iaste poronca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam recih gospodstvo mi.

1775 fevr⟨uarie⟩ 24.

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 6.
Orig. rom. pecete aplicată.

446

⟨București,⟩ 31 martie 1775[1]

Epitropul mănăstirii Colțea reclamă domnitorului Alexandru Ipsilanti că locuitorii din Comarnic, iertați de rumînie de Constantin Mavrocordat, nu vor să presteze mănăstirii clacă și să dea dijmă și vînd băuturile lor fără încuviințarea sa.

Prea înălțate doamne,

† Însuși proniia cea dumnezeiască au lucrat de au încoronat pă măriia ta cu luminata stemă a domniei a țării aceștiia spre bucuriia tuturor pămîntênilor mari și mici.

Jalbă fac, luminate doamne, și mă rog măriei tale pentru sfînta mănăstire Colțea, ca să aibă dreptate de la măriia ta, pentru că avînd mănăstirea o moșie ce să chiamă Comarnecul ot sud Prahova, care această moșie, iaste dată danie mănăstirii cu rumînii de acolo de dumneaei răposata jupîneasa Ilinca hătmăneasa, fiica dumnealui răposatului Mihaiu spatar Cantacuzino, muma dumnealui vist⟨iernicului⟩ Racoviță.

După aceasta, mai în urmă, măriia sa răposatul Costandin vodă Mavrocordat au ertat pă rumînii aceia numai de rumînie, cum și pă alții, iar nu le-au dat și moșiia, că moșiia iaste a mănăstirii și ei să dea adetul moșiei, să dea dijma, să facă claca mănăstirii, să să vînză vinul și rachiul numai al mănăstirii pă moșie, după cum adeverează și cartea măriei sale răposatului Costandin vodă.

Iar ei de la o seamă de vrême încoace, s-au făcut și stăpîni pă moșie și nici dijma nu vor să dea, nici nu vor să facă claca mănăstirii și pun vinul și rachiul lor de să vinde pă moșie și nici pă alți oameni nu lasă să șază pă moșie, nici să are.

Ci mă rog măriei tale, luminate doamne, ca să fie luminată porunca măriei tale la ispravnecul județului să le dea poruncă să-și dea adetul moșiei și să facă claca mănăstirii și ei să nu mai vînză vinul și rachiul lor pă moșie, ca să nu rămîe sfînta mănăstire păgubașă.

Și pentru binele ce vei face măriia ta cu bolnavii săraci de la spital, vei fi măriia ta ctitor nou la sfînta mănăstire și vei avea măriia ta și pă marii arhierei sfinții ierarși paznici și umbritori. Și cum va lumina duhul sfînt pă măriia ta.

Robul măriei tale,
Panait ceauș, epitropul mănăstirii

⟨Rezoluție:⟩

Io Alexandru Ipsilant voevod i gospodin.

Dumneavoastră ispravnicilor de județ să cercetați, și dovedind că moșiia este a mănăstirii să-i faceți și făr' de voe să s⟨e⟩ supue și să-și dea adetul moșii. Iar fiind pricina într-alt chip și acei săteni vor zice că au cevași înpotrivă a răspunde, după duminica Tomii, cu cărțile și dovezile ce vor avea, să-i sorocești la divan.

1775, mart 31 dni
Vtori logofăt
Treti logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX doc. 212.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Data rezoluției.

447

⟨București,⟩ aprilie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ca nimeni să nu vînd, fără încuviințare, vin și rachiu pe moșiile mitropoliei.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi. Prea sfinția sa părintele mitropolitul arată domnii mele cum că atîta aicea în tîrg pă locul sfintii mitropolii, cît și afară pă la moșii, să pun unii alții din lăcuitori și poslușnici ai sfintii mitropolii, dă vînd vin și rachiu da ale lor făr' dă știrea și voia prea sfinții sale, și bucatele sfintii mitropolii stau nevîndute din pricina aceasta.

Pentru care dar, dăm domniia mea această poruncă a domnii mele omului ce-l va avea orînduit, ca să aibă volnicie și pă nimini dă acum înainte să nu mai îngăduiască a mai vinde vin sau rachiu pă moșiia sfintii mitropolii făr' dă știrea și voia prea sfinții sale.

Poruncim domniia mea și vooă poslușnicilor ai sfintii mitropolii, mahalagiilor și tutulor dă opște, după cum mai sus să coprinde, să fiți următori. Într-alt chip să nu fie, că așa este porunca domnii mele. I ⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

1775 apr⟨ilie⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CDLXXXII, doc. 5.
Orig. rom., pecete aplicată.

448

⟨București,⟩ 17 mai 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de județe să ia măsuri ca de la sfîrșitul lunii mai să nu mai îngăduie țăranilor a se muta de pe locurile unde se află, conform „ponturilor" pe care le-a dat, cu excepția celor ce au zapise cu termene deosebite pentru lucrul grădinilor.

17 cărți legate către ispravnici pentru așăzămînt. Maiu 17, 1775.

Sănătate! Fiindcă hotărîrea domnii mele prin ponturi au fost de a să muta la urma lor cei strămutați, pînă la sfîrșitul lunăi lui maiu, iar cei ce pînă la acest soroc nu să vor muta, să rămîe de baștină unde s-au aflat. Iată acum și sfîrșitu lunii lui maiu sosește și aceasta după cum s-au cunoscut, umbletile țăranilor au fost numai a să răzvrăti din locul lor. Poruncim dumneavoastra, de la sfîrșitul lunii să contenească toți, nimeni să nu să mai mute nici să să mai strămute din locul ce s-au aflat, ci să să așaze toți pe loc, afară numai cînd care cumvași vreunii vor fi dat zapisu cu orînda, cum că drept iaste a să muta și s-au zăticnit pentru grădini, puindu-și soroc cu zapisele mai lungu decît sorocul ponturilor, aceia numai vor fi volnici dă a să muta la urma lor, la sorocul ce ș-au pus, iar alții nimeni să nu fie slobozi a să mai muta. Însă carii

în pace s-au rădicat din satul lor şi au dosit sau strămutat la alt satu şi la alt judeţ, măcar că aceia nu să coprindu într-această poruncă dar pot a să mai ⟨muta⟩ la urma lor, că iaste cunoscut cum că o au făcut numai ca să-şi stingă siliştea după năravul cel rău să meargă la alt loc, să să numească om nou, ci pentru aceia să-l dea la urmă.

Muzeul de Ist. Buc., nr. inv. 31348. Condica Ianache Văcărescu p. 4.

Copie rom.

449

⟨Bucureşti,⟩ 11 iunie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte obligaţiile de clacă şi dijmă ale locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Argeş, Şegarcea şi Scurta.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul arhimandrit chir Damaschin, igumenul mănăstirii Argeş, cum că mănăstirea are moşie în sud Olt ce să numeşte Şăgarcea i Scurta, şi oamenii ce sînt şăzători pe această moşie nu să supun a-şi face claca şi să-şi dea dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu pun pe moşie de vînd făr' de voia numitului igumen, drept aceia am dat domnia mea această carte a domnii mele mai sus numitului igumen şi omului ce-l va orîndui, cu care să aibă voie a apuca pe toţi cei ce sînt şăzători şi să hrănesc pe această moşie, să clăcuiască 12 zile pe an, însă numai cei ce vor fi caznici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna, trei zile iarna, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va ⟨avea⟩ stăpînul moşiei trebuinţă de lucru ci va cere bani, să aibă a lua de caznic cîte un zlot pe an, iar nu mai mult. Aşijderea şi dijma să aibă a lua din toate semănăturile după obiceiu, din zece una, iar nu mai mult.

Vin sau rachiu, nimeni din lăcuitori să nu fie volnic să pue pe moşie să vînză fără voia stăpînului moşii.

Iar care la aceasta să vor arăta cu înpotrivire, să-i arate la ispravnicii judeţului şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr' de voe să să supue la obiceu pămîntului. Iar pentru rămăşiţa din vremea trecută a răzmiriţii supărare să nu facă.

I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi [1].

1775 iunie 11

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

După condică

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach XXVI, doc. 7.

Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Text identic din acelaşi an, în doc. din 22 mai pentru moşia Apostolache a mănăstirii Slobozia lui Enache (ibidem, M-rea Slobozia lui Enache, pach. XI, doc. 36), din iunie, pentru moşia Stelnica a mănăstirii Colţea (Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 192) şi din 20 august pentru moşiile Strîmba, Balta şi Morţeşti a schitului Strîmba (Acad. R.P.R., pach. XCI, doc. 117).

450

Iunie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire lui Nicolae Brîncoveanu, biv vel logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moşia şi din tîrgul Găgeni (Saac) să clăcuiască, să dea dijmă, să plătească suhat şi să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi cinstitutului şi credincios boiarului domnii mele, dumnealui Nicolae Brîncovean bi⟨v⟩ vel logofăt, ca să fie volnec ⟨cu⟩ această carte a domnii mele să apuce pe oricine ar fi şăzători în tîrgu Găgeni sud Saac sau afară din tîrg pe moşiia Găgeni ce să numeşte şi Budureşti şi vor fi avîndu vite care să pascu pe moşiia aceasta, ca să dea suhatu de orice vite vor fi avîndu, de bivol, de bou, de vacă i cal, cîte bani trei. Aşijderea şi cei ce vor fi avînd rîmători i stupi, iarăşi să-i apuce să-şi dea adetul lor, însă de rîmători po bani trei i de matca de stupi po bani trei.

Şi iarăşi să fie volnec sluga boerului domnii mele să apuce pe tot omul ce vor fi şăzător în tîrgul Găgeni şi vor avea case şi pe cei ce vor fi şăzători afară din tîrg, pe moşie, să clăcuiască dupe obiceiu, adică 12 zile într-un an, însă nu totu deodată, ci rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara şi trei toamna şi trei zile vara şi trei iarna, însă numai cei ce vor fi casnici iar nu şi holtei.

Aşijderea totudauna vinul, rachiul dumnealui să să vînză, iar alţii oricare din lăcuitori sau căpit⟨ani⟩, din vameşi, să nu aibă voe a vinde, fără numai cînd nu va avea dumnealui de vînzare, atuncea, care va vrea să vînză, acela să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul cel orînduitu acolo la acea moşie şi luîndu-şi voie, aşa să vînză.

Pentru cei ce vor fi întinzînd marfă la zi dă tîrg prin prăvălii de vînd în fieşcare săptămînă, să-i apuce să dea de prăvălie po bani doi.

Şi cei ce vor fi puind stîne şi vor fi făcînd perdele pe moşie, încă să-i apuce să dea dupe cum să va putea tocmi cu stăpînul moşii. Şi pentru păşunea erbii şi pentru hanerele [1] ce sînt acolo în tîrgu, de va vrea dumnealui să le ia cu chirie, însă să aibă hangii a-i plăti chiria hanurilor i a locurilor dupe cum să va putea tocmi. Şi pentru cele ce vor fi avînd prăvălii stătătoare de vînd peste totu anul, încă să-şi dea chiriia locului dupe cum să va putea aşăza.

Şi pentru dijma de grîu, orz, mălaiu, făină, cînipă, inu sau din orice feliu de sămănături, dintr-atîta să ia dijmă dupe obiceiu de la orice feliu de om ar fi.

Drept aceia, să fie volnec sluga boerului domnii mele să apuce pe toţi cei ce să vor fi aflîndu cu aşăzămînt şi pe cei ce să vor fi hrănind pe moşie, să-şi dea adetul şi dijma din toate cum să cuprinde mai sus.

---

[1] Aşa în text.

Pentru care poroncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului și ție căpitane de la Găgeni, de care cumvași va sta cinevași cu împotrivire a nu-și da dijma și adetul moșăii deplin din toate, dupe cum scrie mai sus, făcînd știre sluga dumnealui numitului boieru pentru împotrivire, să aveți a-i apuca cu mare strînsoare pe toți, măcar verice fel de oameni ar fi, ca să-și dea fiiștecare dijma și adetul moșii pe deplin cît s-ar face, iar de rămășițuri de dijmă din vremea trecută a răzmiriții, nimeni să nu să supere. Într-alt chip să nu fie, că așa este poronca domnii mele. I ⟨ispravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1775 iunie

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCCXCIII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

451

30 august 1775

Zapisul unui număr de locuitori prin care se angajează să lucreze viile vel vornicului Nicolae Dudescu de la Sărata, cu arătarea în amănunt a muncilor pe care le vor presta.

† Adecă noi care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna dumnealui vel vornic Neculae Dudescul, precum să să știe că ne-am așăzat pogonași la dumnealui la viile de la Sărata și să lucrăm pogoanele după cum ne-au așăzat dumnealui vătaful Tudor prin foae care au trimis la dumnealui vornicu. Asemene să lucrăm la vreme și să le săpăm de doo ori pe vară și plevil⟨e⟩ la vremi fără sminteală, și toamna după cules să le tăem și să le îngropăm și să băgăm de tot pogonul cîte doo sute cincizeci butași și cîte doo sute și cincizeci de haraci despicați. Și să ducem și doi oameni o bute de vin la București, pentru că așa ne-am legat cu zapisul nostru.

Și pentru credință, ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează, puind și degitile.

Avgust 30, 1775

Eu Iane singur adeverez, eu Neagul adeverez, eu Coman adeverez, eu Gheorghe adeverez, eu Tudor adeverez, eu Anton adeverez, eu Radul adeverez, eu Paraschiv adeverez, eu Ranete adeverez, eu Stan adeverez. eu Stoica adeverez, eu Ionașco adeverez, eu Marin Gurban adeverez, eu Radul Bădanu adeverez, eu Preda Pirigoiu, eu Stan Bărăscu adeverez, eu Radul Țapul adeverez, eu Mihai Popescul adeverez.

Și noi chezași pe acești oameni. Frățilă Mehedințul, eu Lupul brat ego.

Și am scris eu popa Ioan ot mănăstirea Barbului cu zisa lor și martor.

Acad. R.P.R., pach. I, doc. 207.
Orig. rom.

452

⟨București,⟩ 18 septembrie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare lui Mihalache Conduratul să ia de la locuitorii care au vii pe moșia sa Măgrenii (Saac), „otaștina pămîntului, din douăzeci de vedre de vin, o vadră".

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, dă vreme ce la domniia mea au dat jalbă Mihalache Conduratul, cum că oamenii ce au vii pe moșiia sa Măgrenii din sud Saac nu să supun să-și dea obiceiul moșii din vin, adică otaștina, din doaozeci vedre dă vin, o vadră, precum au dat mai 'nainte, dupe tocmeala și așăzămîntul ce au avut cu dînșii, drept aceia i-am dat domniia mea această carte ca să aibă a lua dă la toți cei ce au vii pe moșiia sa, otaștina pămîntului din zece[1] vedre dă vin, o vadră, dupe obiceiu, iar nu mai mult. Și pentru otaștină vin să ia, iar nu bani. Pentru care poruncim domniia mea și voao tuturor celor ce aveți vii pe moșiia numitului jăluitor, să vă dați otaștina pămîntului dupe cum să coprinde mai sus și dupe așăzămîntul ce veți fi avînd, făr' dă a vă arăta ⟨cu⟩ nimic înpotrivitori. Tolico pisah gospodstvo mi.

1775 septemvrie 18.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Procit vtori logofăt

Trecut în condică

Muzeul de Ist. Buc. doc. 25.532.
Orig. rom.

453

22 decembrie 1775

Catastif de încasări de la locuitorii din București de pe moșia mitropoliei, care au plătit în bani claca.

† Oamenii cei ce au dat bani pentru ca să nu clăcuiască i pentru un car de fîn, și nu s-au supărat de clacă, cum arată:

1775 dec⟨hemvrie⟩ 22.

Taleri	bani	
4	—	Ghinga brașovean
4	—	Stoian abagiu
4	—	Mateiu cojocar
4	—	Ghiorghe cojocar
4	—	Radoiță cojocar
4	—	Neculcea cojocar cel mic.

[1] Așa în text.

4	—	Radu cojocar
4	—	Stama coj⟨ocar⟩
4	—	Tudor cizmar
4	—	Tudoran brăslaş
4	—	Tudor căpitan
4	—	Ioan braşovean
4	—	Manea brăslaş
4	—	Năstase Curelea
4	—	Gligoraşco brăslaş
4	—	Ivaşco sin Niţulesii
64	—	
4	—	Ilie mătăsariu
4	—	Dumitru abagiu
4	—	Nicula cojocar Vizirean
2	—	Stan păcureţ
2	—	Manea trăistaru
4	—	Dumitru copil din casă
4	—	Ioan cojocar
4	—	Ghinea băcan
4	—	Petco Cocioabă
4	—	Petco cel mare
4	—	Gavrilaşco mazil
2	—	Manul sin Mihaiu
4	—	Radu mătăsar strein
1	69	Tănasi cojocaru
4	—	Dumitru pescaru
4	—	Stoica de la Pietroşani
4	—	Cernat
4	—	Niţa cojocăreasa
3	—	Caraghilea armeanu
3	—	Ghiorghe Zarosche
3	—	Ghiorghe Dăsculţul i Şărban măcelar
3	—	Nedelco tabacu
4	—	Dumitru Burtea
79	69	
3	—	Ştefan Spălăţel
3	—	Ioan pescaru
3	—	Dragomir i Stanciul măcelar
2	90	Ştefan cizmar
—	60	Toma izbaşa
2	—	Sima cojocaru
3	—	Gheorghe Vijălie
3	—	Manole pescaru
3	—	Ioan Alpostăvăriţii
2	60	Tudor Ciotea
3	—	Petre măcelaru
3	—	Gheorghe i Tudor
2	—	Uncheaş Vasile
8	—	Necula băcan, casa şi prăvăliile
1	90	Costandin Craiovean

3	60	Ioan cu Dobre i Necula
2	33	Mariia boiangiica
3	—	Mărgărit armeanu
3	—	Ovanes armeanu
3	—	Stepan Ghiurgiu
1	60	Mariia armeanca
4	—	Dumitru arnăut pă o băcănioară
2	—	Ghiorghe braşovean . . . .
65	93	

Acad. R.P.R., pach. CXCVI, doc. 242
Orig. rom.

454

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 21 martie 1776

Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din satele Bogdăneşti şi Dobriceni să presteze claca către mănăstirea Arnota şi să nu-şi facă grădini fără voia egumenului.

Voao oamenilor de la satul Bogdăneşti i Dobricenii Arnotii ce vă aflaţi cu şederea pe moşiia sfintei mănăstiri Arnotii. Aicea ne înştiinţarăm de la sfinţiia sa părintele egumenul arnăuţeanu pe cum că nu veţi să vă faceţi claca pămîntului după luminată porunca mării sale şi după vechiul obicei, adecă doosprăzece zile într-un an.

Deosăbit ne mai arată cum că vă faceţi grădini pă moşie şi pă sfinţiia sa nu-l întrebaţi; rîmătorii nu-i păziţi, ci umblă de strică livezile.

La care iată că vă poruncim să căutaţi să vă faceţi claca pămîntului după vechiul obicei, după cum arătăm mai sus şi rămătorii să vî-i păziţi să nu mai strice livezile şi pentru grădini iarăşi să vă luaţi voe de la sfinţiia sa.

Şi de acum înainte să nu mai auzim că n-aţi urmat la toate după poruncă, că veţi fi aduşi aicea şi veţi lua şi certare, fiindcă vă faceţi ogrăzi şi grădini prin livezi şi ţarine; aceasta să lipsească.

. . . . .[1] . . . . .[1]

Martie 21, 1776

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 136
Orig. rom.

455

⟨Bucureşti,⟩ 23 martie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca „plăeşii din plaiul Slănicului" să facă 12 zile de clacă, sau, la cerere, să dea cîte un zlot, şi să dea dijma din semănături.

Cartea plăiaşilor ot plaiu Slănicului ca să nu-i supere stăpînii moşiilor mai mult peste obiceiu.

---

[1] Indescifrabil.

De vreme ce la domniia mea au dat jalbă plăiaşii din plaiu Slănicului, sud Buzău, pentru stăpînii moşiilor pe care să află şezători cum că-i apucă de le ia cîte taleri 2,60 pe an de casă, cu nume de clacă, şi cum că în loc de dijmă le ia cîte taleri 4 şi 5 de claia de fîn, iar nu urmează obicinuitei orîndueli a pămîntului, drept aceia hotărîm şi poruncim domniia mea ca peste obiceiu pămîntului să nu se supere lăcuitorii, ci să aibă a clăcui numai cîte 12 zile pe an, însă acolo în faţa locului să lucreze stăpînului moşii, iar nu într-alte părţi. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, iar tot deodată nu, însă trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna şi numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Dar cînd stăpînii moşii nu vor avea trebuinţă de lucru şi vor cere bani, să aibă a lua cîte un zlot de casă pe an, iar mai mult nu.

Aşijderea şi pentru dijma, atît de fîn cît şi de altele semănături, să le ia numai din zece una după obiceiu, iar mai mult să nu îndrăznească nimenea a-i supăra. Şi pentru legumile ce vor avea prin grădini pentru treaba casilor lor să nu să supere lăcuitorii.

Poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor să daţi mînă de ajutor numiţilor plăiaşi ca peste obiceiu pămîntului şi porunca domnii mele, de către nimeni întru nimic mai multă supărare să nu li să facă. Într-alt chip să nu fie, că aşa este porunca domnii mele.

1776 mart 23

Arh. St. Buc., Ms. 1 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 93v.
Copie rom.

456

⟨Bucureşti,⟩ 27 martie 1776

Socoteala venitului moşiei Fleşti a mitropoliei Ţării Romîneşti, pentru anii 1774 şi 1775.

Socoteala ce au dat diac Neagoe, pentru venitul moşii Fleştii, de doi timpi, care diacon au fost rînduit de Bărbucean, brat părintele episcop Buz⟨ău⟩.

În anul 1774

Taleri 22,60, după 30 de case, po bani 90.
Taleri 7, după 40 cară fîn de dijmă, po bani 21.
Meiu de dijmă cezverte 30, po oca 12, să află.
Porumbu ştiuleţi de dijmă, cezverte 340, po oca 25.
Porumb ştiuleţi ce s-au făcut de clacă, cezverte 100, po ocă 14.
Numiţii bani cei din sus, taleri 29 pol, i-au dat Bărbuceanul aici la mitropolie, iar bucatele au rămas în seama diaconului Neagoe.

În anul 1775

Taleri 22 pol, 30 de case ce sînt pe moşie, însă bani nu s-au luat, fiindcă au lucrat la zăgasul morii, care fiindcă vieroşan cu cheltuiala zăgasului s-au dăscărcat la mitropolie, iaste ca să răspunză diaconul aceşti bani, mai vîrtos fiind şi un răvaş al vieroşanului den trecuta lună a lui ghenar care dă pă diacon platnic pentru banii clăcii.

Taleri 10 după tufă. Aceşti bani, zice diaconul că au intrat iar la cheltuiala zăgasului. Ci şi aceştiia să-i răspunză la mitr⟨opolie⟩, ori diaconul ori vieroşanul.

Taleri 6 au vîndut 4 cară de fîn ce-l luase de dijmă lui Stănilă Bucşănescu şi pîn' acum bani nu i-au luat diaconul.

3 pol cară de fîn ce-l luase de dijmă şi l-au adus lîngă pătulile cu porumbu ca să le învălească, şi s-au pus Răducanu Budiştean de l-au luat zicînd ca să aducă fînu pentru fîn şi n-au adus.

Taleri 4 pol 54, după dijma de fîn. Aceşti bani sînt rămăşiţă la oameni.

Taleri 19 pol, după 13 buţi cu vin ce s-au vîndut în sat, de bute cîte taleri 1 pol, care bani sînt nescoşi, însă taleri 6 la Mihai pă 4 buţi i taleri 3 la Dumitraşc⟨o⟩ după 2 buţi, şi taleri 10 pol la Gligore după 7 buţi. Care această sumă de buţi sînt dintr-amîndoi timpii : de leat 1774 şi ⟨17⟩75 pîn'la sfîrşitu lui dechem⟨vrie⟩.

Meiu de dijmă 10 baniţe po ocă 14, să află porumbu ştiuleţi de dijmă baniţe 450, baniţe de oca 24. Acest porum⟨b⟩ nu iaste scos tot, ci mai iaste rămăşiţă ca să s⟨e⟩ mai scoaţă baniţe 141. Pentru acest por⟨u⟩m⟨b⟩ l-au tocmit cu un neguţător din Piteşti anume Arsenie, chila cea mică de oca 120, po taleri 1 pol 30, pentru treaba rîmătorilor ca să-l mănînce şi au şi început a să mînca, dar bani n-au luat pîn'acum de la acel neguţător.

Iar pentru porumbul ce să vede într-această socoteală din toamna cu leat 1774, acel porumbu tot s-au stricat din pricina Răducanului Budiştean că au luat acele 3 pol cară de fîn ce era aduse pentru învălişul pătulelor, şi n-au adus alt fîn să-l pue la loc.

Această socoteală o am dat eu diaconul Neagoe acum la leat 1776, mart 27 dni.

Neagoe diacon

Acad. R.P.R. pach. DCCCXVI, doc 7

Orig. rom.

457

22 aprilie 1776

Gheorghe şi Dumitru din Ciuperceni dau zapis egumenului de la mănăstirea Polovraci pentru un loc ce l-au primit să-l cultive, aproape de Olteţ, angajîndu-se a da dijma după obicei şi a face claca „după cum scrie cartea domnească".

Adecă eu Gheorghe dimpreună cu cumnatu-mieu Dumitru, dat-am scrisoaria noastră la mîna părintelui Dionisie, egumenul sfintei mănăstiri Polovragiului, precum să să ştie că ni-am rugat de sfinţiia sa de ni-au dat un loc al mănăstirei ce iaste aproape de Olteţi în dreptul Ciupercianilor şi noi să avem a ne da dijma după obiciai, şi claca să o facem după cum scrie cartia domniască.

Şi pentru mai adevărata credinţă, ni-am iscălit mai jos, puindu-ne şi diagetile în loc de peciate ca să să criază aceasta.

Ap⟨rilie⟩ 22 dni 1776

Eu Gheorghe sin Dragu ot Ciuperciani, eu Dumitru zet Dragului.

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. I, doc. 18.

Orig. rom.

458

30 aprilie 1776

Invoială între egumenul mănăstirii Motru, stăpînitor al moșiei Fîntîna Banului și Iordache Păianu, stăpînul moșiei Cetatea, ca să dea fiecare, reciproc, pe țăranii strămutați din cauza condițiilor grele, de pe o moșie pe alta.

Adeverința de la părintele egumenul motreanu cum să să urmează pentru rînduiala clăcii.

Încredințăz cu adeverința mea la mîna dumnealui Iordachie Păianu ca după așezămîntul ce va face cu sătenii după moșiia dumnealui, Cetatea, neodihnindu-să vreunul din săténi și fugind după hotarul dumisale și venind pe hotarul moșii mănăstirii Fîntînii Banului, să aibă dumnealui a-l apuca pe acel fugari să-și ia tot avaitul după așezămîntul ce va face cu sătenii ot Cetatea, că între noi am făcut acest așezămînt, ca nici dumnealui să nu primească săténi după moșiia mănăstirii, nici eu săténi să nu primesc după moșiia dumnealui pă moșiia mănăstirii. Iară vrînd a da în doaă părți, să fie slobod să șază. Și pentru credința am iscălit.

1776, apr⟨ilie⟩ 30 dne
Pimen igumenul motrean

Acad. R.P.R., pach. MLXVIII, doc. 31.
Copie rom.

459

12 mai 1776

Ioniță Jianul face însemnare că de pe moșia Grojdibod a mitropoliei, pentru anii 1772, 1773 și 1774, nu s-a luat nici un venit „fiind moșiile făr'de oameni din pricina răzmeriții".

Însemnare de partea ce i s-au venit sfintei mitropolii din moșiia Grojdibodul de la leat 1775 cum arată:

1776, mai 12

Obroace
8 grîu
4 ovăz
4 se⟨că⟩riță
200 porumb drugi
10 meiu.

Iar taleri 8 ce i-am fost dat prea sfinții sale părintelui episcop chiriu chir Chesarie, sînt din venitul anului 1771, dar pe anul 1772 i pe ⟨17⟩73 și pe ⟨17⟩74 nu s-au luat nici un venit fiind moșiile făr'de oameni din pricina răzmiriții. Cu această dijmă ce să arată mai sus sînt încărcat, și cînd să vor vinde bucatele mele să vor vinde și acestea și voi răspunde cu bani.

Ioniță Jiianul

Acad. R.P.R., pach. DCCCXVI, doc. 8.
Orig. rom.

460

19 mai 1776

Locuitorii unui sat de pe moşia Lipovu, dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Şegarcea, ca dînd pe an cinci ocale de ceară şi ducînd douăzeci de care de lemne, ei să aibă voie a-şi paşte vitele pe moşie şi a tăia din pădure lemne pentru foc.

Scriso⟨a⟩r⟨ea⟩ noastră la cinstita mîna sfinţii sale părintelui arhimandritului ce este la mănăstirea sfintei . . .[1] Şegarcea, pentru ca să s⟨e⟩ ştie că ne-am tocmit cu dumnealui . . .[1] vitele noastre slobode să pască pe moşiia sfintei mănăstiri Şegarcea . . .[1] să nu facă stricăciune în livezi i alte bucate i la ghindă.

Aşijderea să fim slobozi a tăia şi lemne de foc, dar cît pentru lemne mari de alte trebuinţă de acolo i de alte trebi, lemne mari să nu îndrăznim a tăia pînă nu a veni să ştiinţeze pe sfinţia sa arhimăndritul, igumenu sfintei mănăstiri şi noi să avem a-i da la sfînta mănăstire pe an, ocă 5 de ceară, lemne de car 20.

Şi pentru mai adăvărata credinţa ne-am iscălit ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 19 dni, 1776

Eu pîrcălabul Mihai, eu Bălan, eu Nicolai, io Bădia, Preda brat ego, eu unchiaşul Stancu, eu Nică, eu Opria al popii, eu popa Radul, eu diaconu Pîrvu împreună cu tot satul.

⟨Pe verso :⟩ Să să pue la hîrtiile moşii Lipovu.

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. VI doc. 21.
Orig. rom.

461

⟨Bucureşti,⟩ 25 mai 1776

Anaforaua boierilor divanului, întărită de domn, pentru împăcarea neînţelegerilor dintre locuitorii ardeleni cu egumenul mănăstirii Argeş, de la care au luat în arendă patru munţi pentru păşunatul oilor şi vitelor.

Pricinile ungurenilor ot Corbi cu igumenul mănăstirii Argeş, pentru păşunea munţilor.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale, dumnealui vătaf za divan aduse la judecată pă ungurenii striini de la satul Corbii sud Muscel, pîrîşi asupra arhimandritului argeşan chir Damaschin, zicînd că nu ar fi păzindu sfinţiia sa aşăzămîntul ce au avut cu dînşii prin zapis, arătînd întîi dă 4 munţi ce au cumpăraţi de la mănăstire pentru păşunea vitelor lor, că nu le-ar fi lăsînd toate vitele, ci numai oile şi caii, din care li s-ar fi pricinuind multă pagubă.

Intrebîndu-să şi Arsenie economul i Ionichie monah, vechilii argeşanului, au răspunsu că le-ar fi tocmeala numai dă oi i dă cai, iar pentru dobitoace şi rîmători, nu.

---
[1] Doc. şters.

Înpotriva a cărora răspunzîndu numiţii pîrîşi, că dintr-aceasta lî s-ar fi pricinuind mare pagubă, cerea mai vîrtos ca să-şi pască şi cele lalte vite înpreună cu oile şi cu caii, făgăduindu-să să dea iarăşi banii ce şi mai nainte da, şi rîmătorii să nu-i ţie acolea, iar ţiindu-i şi nepăzindu-şi făgăduinţa, orice stricăciune şi pagubă vor face mănăstirii, să aibă a o răspunde ei fără nici un cuvînt dă pricină.

Deci văzîndu noi că nu ar fi putinţă a-şi deosibi vitele celelalte de oi şi dă cai, care nici ei nu priimesc nicidecum şi văzîndu că iarăşi dau banii ce şi mai 'nainte plătea, am hotărît ca vitele să le pască înpreună cu oile şi cu caii afară din rîmători.

Mai arătară pîrîşii că ar fi vrîndu a le face igumenul adesea catagrafii dă numele lor, care ei nu priimesc, ci vor ca ispravnicii ce vor fi dupe vremi să le facă acea catagrafie dă numele lor, ca unii ce sînt raele şi birneci domneşti, iar nu rumîni ai mănăstirii, pentru că să află cu lăcuinţele pe moşia mănăstirii. Care această a lor cerere fiindu cu cale şi cu dreptate, am hotărît ca igumenul să nu aibă această voe a le face catagrafii, iar casele cîte vor fi, are voe a le scrie ca un stăpîn al locului.

Mai cerură numiţii pîrîşi ca izlazul ce l-au avut pînă acum, iar să-l aibă, neavîndu voe oamenii mănăstirii să între într-acel izlaz după cărţile dă aşăzămînt ce au cu igumenul, zicînd şi aceasta fiindcă într'acest izlaz ar fi avîndu parte şi sătenii, să s⟨e⟩ deosibească partea lor dă a sătenilor, ca să fie odihniţi, nemaiavîndu pricinuire între dînşii. Mai cerînd o parte din izlazul Scondinile i Gruiul lui Dragomir şi altă parte din sat în sus Furgile ⟨?⟩ pînă la hotarul Nucşoarii, după cartea de aşăzămînt ce au de la igumenu cu leat 1766 apr⟨ilie⟩ 15, de care cereri ale pîrîşilor, întrebaţi fiind călugării, nu putură arăta vreun răspunsu dă îndreptare, ci toate cuvintele lor răzămară numai dă a-i sili să dea mai mult de cum dau.

Deci am hotărît ca să s⟨e⟩ păzească acele aşăzămînturi ce au cu igumenul, necerîndu-li-se mai mult decît ce au tocmit întîi, cîndu au fost vrut să lăcuiască pe moşiia mănăstirii. Aşijderea să aibă a păzi igumenul şi aşăzămîntul ce au făcut cu dînşii la leat 1772 octom⟨vrie⟩ 27, ca pîrcălabii lor să fie ertaţi dă dijmă şi din fîn, la 6 cară să dea un car dijmă, din sămănături, zeciuiala şi clacă, ori şase zile să clăcuiască fieştecarele, mănăstirii, ori să dea taleri unul.

Pentru oemul morii să dea la 12 oemuri, un oem, şi stricîndu-să zăgazul, să aibă a-l drege ei, iar cheltuiala morii să fie de la igumen. Care acestea am hotărît ca să s⟨e⟩ urmeze dă igumen după cartea de aşăzămînt ce are dată la mîna numiţilor ungureni, ferindu-să numiţii ungureni de a nu pricinui mănăstirii vreo pagubă, că neurmîndu aşăzămîntul lor, nu numai vor plăti toată paguba mănăstirii, ci să vor şi pedepsi.

Mai arătară numiţii călugări că aceşti ungureni calcă obiceiul pămîntului vînzînd vin şi rachiu pe moşiia mănăstirii, de care am şi hotărît ca ei nicidecum să nu aibă cîrciuma lor pe moşiia mănăstirii.

Mai arătară numiţii călugări dă aceşti ungureni, că ar fi stricîndu pădurea, de care am hotărît ca de acum înainte să nu îndrăznească a face pădurilor vreo stricăciune, iar îndrăznindu, să plătească îndoit paguba, mănăstirii.

Așijderea, să aibă igumenul a le da loc deosebit pentru pășunea rîmătorilor ce vor fi avîndu, luînd de la dînșii pentru aceasta deosebită plată. Dar fiind trebuință ca acestea toate să s⟨e⟩ hotărască în fața locului, să fie luminată porunca mării tale cătră dumnealor ispravnici ot sud Argeș i din sud Mușcel, ca să orînduiască i din sud Argeși un boerinaș dăspre partea igumenului și ispravnicii din sud Mușcel, un boerinaș despre partea ungurenilor, cari să meargă în fața locului, față fiindu și părintele argeșanul și toți ungurenii, ca să s⟨e⟩ hotărască toate cele mai sus numite ce să hotărăsc printr-această carte, după cuprinderea cărților de așăzămînt ce au ungurenii la mînă, fiindcă după cum să vinovățesc ungurenii de orice pagubă vor face mănăstirii nepăzindu așăzămîntul ce-l au și după hotărîrea aceasta, așijderea și igumenul să vinovățește la cîtă pagubă vor pricinui lor, nepăzîndu-l așăzămîntul și hotărîrea aceasta. Părerea noastră într-acest chip este, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la înălțimea ta.

Mai 25, 1776

Meche Fotesco paharnic, D. Ciorne ⟨?⟩ paharnic
Costandin biv vel comis. Ev. biv vel medelnicer.

Arătăm și numele acelor 4 munți:

Păpăul cu întărcătoarea lui, Podurile.
Valea Lungă cu întărcătoarea lui, Poenile și Șcheirile.
Felipop cu întărcătoarea lui, Alunișul.
Plăișorul cu întărcătoarea lui, Groșii, care munte este făr' de sinet fiindcă s-au pierdut, care ne este tăgăduit dă igumen.

⟨Rezoluție:⟩
Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod.

S-au cercetat și de către domniia mea pricinile ungurenilor cu vechilii igumenului argeșan, față fiindu amîndoao părțile, și ascultînd atît zisele lor cît și toate răspunsurile și arătările vechililor și văzîndu și cele înscris așezămînturi ce au avut între dînșii, n-am găsit nici o nedreptate la hotărîrea dumnealor boerilor judecători, ce la toate întărindu și domniia mea, după cum scrie mai jos, poruncim dumneavoastră ispravnicilor ai acelor județe, să orînduiți boernași carii urmîndu după hotărîrea judecății să facă alegere i căutare și locurilor ce sînt numite în zapisul igumenului cel cu leat 1766, apr⟨ilie⟩ 15, de la mîna ungurenilor ce s-au însemnat de la divan, ca acele locuri să le aibă după așăzămînt pe unde să vor alege după coprinderea zapisului aceluia. Așijderea înpreună cu vitele lor, la munți să nu fie opriți dă către igumen a merge și cu dintre carele lor ce le sînt trebuincioase pentru strînsul rodului și pentru pază acolo lîngă vite.

1776 iunie 1

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alex. Ipsilante), f. 46v—47.
Copie rom.

462

⟨București,⟩ 5 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște obligațiile locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Aninoasa, din Mușcel și Teleorman, reclamați de egumen că nu se supun la îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. De vreme ce la domnia ⟨mea⟩ au dat jalbă cuviosul

igumen al sfintei mănăştiri Aninoasa din sud Muşcel, arătînd cum că sfînta mănăstire are moşii în sud Muşcel ce să numesc: Aninoasa, Capul Piscului, Corbuşorii şi Coşeştii i în sud Teleorman ce să numeşte Puţintei şi oamenii ce sînt şezători pe dînsile nu să supun a-şi face claca şi să-şi dea dijma dupe obiceiu, cum şi vin i rachiu pun pe moşie de vînd făr' de voia cuvioşii sale.

Drept aceia am dat domniia mea această carte la mîna numitului igumen şi a omului ce-l va orîndui, cu care să aibă volnicie a apuca pe toţi oamenii ce sînt şăzători şi să hrănesc pe aceste moşii să clăcuiască 12 zile pe an, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, dar nu tot deodată. Dar cînd nu va avea igumenul trebuinţă de lucru ci va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an, iar nu mai mult. Aşijderea să aibă a lua dijma din toate semănăturile adică din zece una, după obiceiu, iar pentru legumile ce vor avea prin grădini de treaba casilor, de dijmă să nu să supere.

Vin, rachiu, din lăcuitori să nu vie volnic nimeni să pue pe moşii să vînză făr' de voia igumenului.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani doi pe an i de matca de stup cîte bani trei pe an, iar pentru vitele ce vor avea de treaba casilor lor, de suhat să nu să supere.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă, să aibă a lua zeciuiala peştelui din zece bani un ban sau din zece peşti un peşte după obiceiu. Iar cînd vreunii din cei ce sînt şezători pe aceste moşii să vor arăta cu vreo înpotrivire, să-i arate la ispravnicii judeţului şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr'de voia lor a să supune obiceiului pămîntului, fără de numai pentru vreo rămăşiţă din vremea trecută a războiului lăcuitorii să nu să supere[1].

1776 iunie 5

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

După condică ⟨de⟩ Radu logofăt condicar.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCI, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

463

⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să dispună ca pe moşia Creţeşti (Ilfov), locuitorii să nu mai taie dumbrava, oprită pentru trebuinţa mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoiu. De vreme ce cuviosul arhimandrit şi igumen al mă-

[1] Text identic în doc. din 8 mai 1778 pentru moşiile Morigravul, Hurezii şi Oboga ale schitului Morunglav (Acad. R.P.R., pachet CCCLXXIII, doc. 9) şi în doc. din 31 oct. acelaşi an, pentru moşia Mănieţii a măn. Sinaia (ibidem, pach. CCCLXXV. doc. 112).

năstirii Sfete Ioan de aici din Bucureşti, prin jalbă au arătat domnii mele cum că sfînta mănăstire are moşie în sud Ilhov, ce să numeşte Creţeştii, pe care moşie are şi dumbravă poprită pentru trebuinţa sfintii mănăstiri şi unii din lăcuitori în silă şi făr' de a nu lua voe de la cuvioşiia sa să pun de o tae şi fac stricăciuni, pentru care să pricinueşte pagubă sfintii mănăstiri, drept aceia dăm domniia mea această carte a domnii mele la mîna omului ce-l va avea purtător de grijă pe această moşie, cu care să aibă volnicie să nu mai îngăduiască pe nimeni a mai tăia dumbrava.

Iar cei ce să vor arăta cu înpotrivire să-i arate la ispravnicii judeţului şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr'de voia lor a să supune.

I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi

1776 iunie 10

Io Alexandru Ioan Ipsilant, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

După condică, Radu logofăt condicar.

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. I, doc. 30
Orig. rom., pecete aplicată.

464

⟨Bucureşti,⟩ 18 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să cheme pe pîrcălabii satelor din jurul moşiilor Epureşti, Pătroaia şi Prisiceanca ale mitropoliei şi să oblige pe sătenii care au păscut vitele să plătească suhatul cîte 12 bani de vită, despăgubind şi alte stricăciuni arătate în reclamaţia mitropolitului.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. De vreme ce ne-am înştiinţat domniia mea de la prea sfinţia sa părintele mitropolitul pentru unii din oamenii ce sînt şăzători prinprejurul moşiilor sfintii mitropolii, ce să chiamă Ep⟨u⟩reştii, Pătroaia i Prisiceanca, sud Vlaşca, cum că ei sînt şăzători cu casele pe alte moşii streine, şi dobitoacele lor le hrănesc pe moşiile sfintii mitropolii cu iarba şi cu crîngurile, şi taie pădurea de-şi fac case şi altele ce le trebuiesc, şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda du pe moşiile mitropolii, şi strică fîneţile, încît de rău lor, nimini nu îndrăznescu să are şi să facă semănături pe moşiile mitropolii, fiindcă de-şi ară cevaşi, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic, dintru a cărora faptă să pricinuieşte multă pagubă mitropolii.

Pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor din sud Vlaşca, văzînd cartea aceasta a domnii mele, numaidecît să trimiteţi să aducă pe pîrcălabii du prin satele ce le va arăta isprăvnicelul mitropolii că fac de acest fel de fapte şi pe cîte doi trei din săteni, şi să le daţi poruncă ca să să aşaze cu omul mitropolii atît pentru sohatul vitelor, să dea de vită cîte bani 12 pe an, de vreme că altă clacă mitropolii nu fac, cît şi pentru pădure i pentru fîneţe într-acestaşi chip

să s⟨e⟩ aşaze, şi să le daţi poruncă să-şi puie păzitori la vite ca să nu facă stricăciuni la bucate.

Şi cîtă stricăciune va fi făcut pînă acum, au la ghindă, au la fîneţe, au la pădure, sau măcar veri la ce, să-i apucaţi să înpliniţi mitropolii de la dînşii pînă la una, dupe cum veţi găsi dumneavoastră cu cale. Iar de care cumvaşi vreunii nu vor vrea să-şi facă aşăzămînt cu omul mitropolii, ca să ştie ce să dea pe an, ci peste porunca domnii mele să vor tinde a tăia pădurea şi vor mai ţiné vitele la păşune pe moşiile mitropolii, unora ca acelora să le faceţi şi certare, ca fără de voia lor să-i apucaţi să înplinească tot suhatul vitelor i venitul pădurii, pentru că acest aşezămînt au fost făcut şi de domniia sa Ştefan Mihail Racoviţă voevod, precum din cărţile domnii sale ne adeverim. una cu leat 1765 şi alta cu leat 1764.

Drept aceia am întărit şi domniia mea acest aşăzămînt, ca întocmai dupe cum să coprinde mai sus, la toate să să urmeze. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi. Iar mai mult decît să coprinde mai sus, supărare lăcuitorilor să nu li să facă.

1776, iunie 18

Io Alexandru Ioan Ipsilant, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Procit vtori logofăt

Asemenea dupe cartea mării sale Ştefan Mihai Racoviţă voevod

Trecut în condică de Radu logofăt, condicar.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 30

Orig. rom., pecete aplicată.

465

⟨Bucureşti,⟩ 19 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze pagubele făcute pe moşiile episcopiei Buzău, Poenari, Cislău şi Buda, de către locuitorii ce stau în vecinătate, obligîndu-i la plata suhatului cîte 12 bani de vită şi la despăgubirea altor stricăciuni, arătate în reclamaţia episcopului.

Copie dupe cartea domnească.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoi. De vreme ce ne-am înştiinţat domniia mea de la cinstit şi de dumnezeu iubitor sfinţii sa părintele episcop al sfintei episcopii Buzău, chir Cozma, pentru unii din oameni ce sînt şăzători pe înprejurul moşiilor sfintei episcopii ce să chiamă moşia Cislău i moşia Poenariu şi Buda, din sud Saac, cum că ei sînt şăzători cu casele pe alte moşii streine, şi dobitoacele lor le hrănesc pe moşiia sfintei episcopii cu iarba şi cu crîngurile, şi tae pădurea de-şi fac case şi altele ce le trebuesc şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda du pe moşiia episcopii şi strică fîneţile, încît de răul lor, nimeni nu îndrăznesc să are şi să facă semănături pe moşiia episcopii, fiindcă de şi ară cevaşi, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic dintru a cărora faptă să pricinueşte multă pagubă episcopii.

Pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră isprăvnicilor din sud Saac, văzînd cartea aceasta a domnii mele, numaidecît să trimiteţi şi să aduceţi pe pîrcălabi du prin satele ce le va arăta isprăvnicelu episcopii că fac de acest fel de faptă şi pe cîte doi, trei săteni şi să le daţi poruncă ca să să aşaze cu omul episcopii, atît pentru suhatul vitelor, să dea de vită cîte bani 12 pe an, de vreme că altă clacă episcopii nu fac, cît şi pentru pădure i pentru fîneţe, într-acestaşi chip să să aşaze şi să le daţi poruncă ca să-şi pue ei păzitor la vite să nu facă stricăciune la bucate.

Şi cîtă stricăciune va fi făcut pîn-acum, au la ghindă, au la fîneţe, au la pădure, sau măcar ver la ce, să apucaţi să împliniţi episcopii de la dînşii pînă la una după cum veţi găsi dumneavoastră cu cale.

Iar de care cumvaşi vreunii nu vor vrea să-şi facă aşăzămînt cu omul episcopii ca să ştie ce să dea pe anu, ci peste porunca domnii mele să vor întinde a tăia pădurea şi vor mai ţinea vitele la păşune pe moşiia episcopii, unura ca acelora să le faceţi certare ca făr, de voia lor să-i apucaţi să împlinească tot sohatul vitelor i venitul pădurii.

Şi poruncim totdeauna aşa să s⟨e⟩ urmeze nestrămutat, iar mai mult decît să coprinde mai sus, supărare lăcuitorilor să nu li să facă. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1776 iuni 19 dni

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 121.
Copie rom.

466

⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie 1776

† *Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Comarnic să-şi păstreze „curăturile de livezi şi de arături" făcute cu munca lor, dînd stăpînilor moşiei „adetul pămîntului" după obicei.*

Cartea ce s-au dat sătenilor comărniceni.

De vreme ce la domniia mea au jăluit sătenii din satul Comarnic sud Prahova, cum că pă moşiia Comarnec care iaste la patru stăpîni încă mai dinainte, în loc unde nu era dă nici o hrană, au curăţit cu a lor cheltuială şi osteneală de au făcut livezi dă a-şi hrăni dobitoacele şi locuri de arătură şi acum Iordache vătaful ce ieste orînduit acolo isprăvnicel nu-i lasă a le ţine şi cerură ca să aibă dreptate a le ţine acelea cu dijmă.

Deci măcar că ei întîiu făcea dava cum că au şi moşie în Comarnec şi le cerea ca ale lor, dar judecîndu-să cu stăpînii moşiilor la dumnealor veliţii boeri şi la divan înaintea domnii mele, s-au cunoscut că cererea lor iaste rea şi n-au moşie. Făr' dăcît fiindcă ei sînt lăcuitori acolo pă acea moşie şi au trebuinţă pentru hrana şi păşunea vitelor lor cum şi pentru dînşii dă locuri dă arătură şi de livezi, poruncim domniia mea ca curăturile dă livezi şi dă arături ce cu adăvărat vor fi dă dînşii cu cheltuiala şi munca lor făcute, să aibă a le ţine nesupăraţi şi să-şi plătească adetul pămîntului la stăpîni după obiceiu, după care şi dumneavoastră isprăvnicilor de judeţ aşa să urmaţi.

1776, iunie 20

Arh. St. Buc., Ms. 1 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 142v—143.
Copie rom.

467

⟨București,⟩ 23 iunie 1776

Anaforaua veliților boieri către Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, în pricina neînțelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistrița și locuitorii de pe moșia Costești, care nu vor să clăcuiască „peste al doilea și al treilea hotar".

Prea înălțate doamne,

După jalba ce au dat înălțimii tale cuviosul igumen chir Stefan den sfînta mănăstire Bistrița din sud Vîlcea, cum că sătenii ce sînt șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri ce să numește Costești, unde iaste și sfînta mănăstire, zice că nu are la ce-i pune să-și facă claca lor, zilele cele hotărîte fiind loc de munte și pietros și că nu vor să s⟨e⟩ supue să meargă peste al doilea și al treilea hotar, unde are sfînta mănăstire moșie și iaste și loc ca să clăcuiască, după a căruia jalbă din luminată porunca înălțimii tale, vătaf de copii za divan au adus pe numitu igumen înaintea noastră și ni să poruncește de către înălțimea ta, ca să arătăm cum iaste obiceiu la acest fel de cereri și cu anafora să arătăm înălțimii tale.

Pentru care de obicei, arătăm înălțimii tale, că de la o moșie pînă la altă moșie nu iaste obiceiu a merge oamenii ca să clăcuiască, de va fi loc depărtat, dar de va fi după arătarea igumenului că iaste peste al doilea și al treilea hotar, adică cale ca de trei ceasuri, iar nu mai departe, și de vreme că iaste la acea moșie, unde iaste sfînta mănăstire, loc de piatră și nu are sămănături ca să-și facă obicinuita lor clacă, la aceasta și noi găsim cu cale să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnici ai acelui județ ca să cercetezee. Și de va fi după cum arată numitu igumen că iaste cale numai ca de trei ceasuri, atunci să facă pe acei săteni să s⟨e⟩ supue și să-i ducă acolo, unde are sfînta mănăstire moșie, ca să-și facă claca lor deplin pentru ca să nu să păgubească sfînta mănăstire de obicinuita claca lor.

Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a se face de către înălțimea ta.

Iunie 23, 1776

Vel dvornic
(Nicolae Știrbei) [1]
Vel logofăt
(Ioan Guliano) [1]
Vel logofăt
(Racoviță) [1]

D. Racoviță
Dumitrache Rac⟨oviță⟩ vel ban [1]
Bad⟨ea⟩ vel vornic
Badea Știrbei [1]

⟨Rezoluție:⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

Dumneavoastră ispravnicilor de județ, să cercetați și de veți dovedi cu adevărat cum că s-au obicinuit pîn' acum și urma și mai 'nainte a

[1] Scris de altă mînă ulterior. Sînt identificări contemporane.

merge la altă moşie ca să clăcuiască, să-i supuneţi ca şi de acum înainte asemenea să urmeze şi să daţi mînă de ajutor igumenului ca să-i rădice să-i ducă. însă nu mai departe decît dupe cum au arătat igumenul diiastima. Iar de nu va fi fost şi mai 'nainte altă dată, să aibă a plăti claca cu bani cîte un zlot, după obiceiu, de casă pe an, de vreme ce nu are igumenul loc de lucru pe moşia ce lăcuesc ei.

1776, iunie 24

Trecut în condică de Mih⟨ai⟩ logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

468

⟨Bucureşti,⟩8 iulie 1776 [1]

Anaforaua a trei mari boieri către domn, referitoare la cercetarea neînţelegerilor egumenului mănăstirii Găiseni cu locuitorii din satele Urlueşti şi Băneşti (Argeş) pentru clacă şi dijmă, cu propunerea ca sătenii să dea cîte un zlot pe an, zeciuiala din produse, cîte patru taleri pentru mori şi să fie protimisiţi la arendarea moşiei.

Prea înălţate doamne,

Din luminata porunca înălţimii tale vătaful de aprozi au adus la judecată înaintea noastră pă sătenii din doao sate anume Urlueştii şi Băneştii din sud Argeş pîrîşi cuviosului igumen al sfintii mănăstiri Găiseni, chir Ioana [2], zicîndu că ei sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, care moşie să numeşte Urlueşti şi Băneşti, dar această moşie este dată danie la mănăstire de o jupîneasă Stanca şi lăsată cu blestem că aceste două sate să dea la mănăstire de sat cîte bani 300, iar mai mult nu şi că aceasta li s-au păzit pîn' la o vreme, iar apoi li s-au stricat acel aşăzămînt şi s-au tocmitu cu Calinic igumenul să dea dă sat cîte taleri 15 pe an, cu zapisu, care zapisu să văzu şi dă către noi cu leat 7255, întru carele zise că s-au aşăzat lude 30 din satele Urlueşti, Băneşti, să dea pe an taleri 30, adică amîndooaă satele şi să nu-i mai supere nici de dijmă. nici de clacă şi vin i rachiu să-şi vînză ei. Şi aşa zic că s-au urmat pînă la vremea răzmiriţii, iar de 4 ani încoace egumenul ce era mai 'nainte de cuvioşiia sa s-au vîndut venitul acestii moşii la nişte arnăuţi şi i-au apucat de au dat dijmă din toate semănăturile cu încărcătură şi pentru clacă le-au luat de toată casa cîte taleri 1 pol, iar nu cîte un zlot după obiceiu.

Şi lipsind acel igumen acum, caută şi cuvioşiia sa să urmeze după cum au urmat şi celălaltu şi moşiia este vîndută şi încă acum de estimp totu la acei arnăuţi şi caută să le ia tot taleri 1 pol de casă pentru clacă şi să le ia şi dijma după cum le-au luat în anii trecuţi şi cer ca decît să ţie acei arnăuţi venitul moşii, mai bine să-l ia ei de la igumen cu învoială întracestu an sau să-şi dea dijma din toate semănăturile şi să plătească şi cîte un zlot de casă la omul mănăstirii care îl va orîndui.

S-au întrebat şi cuviosul igumen ce răspunde înpotriva aceasta şi ne arătă dooa cărţi dă judecată tot pentru această pricină, una cu leat

[1] Data rezoluţiei.
[2] Probabil Iona.

7256 şi alta cu leat 1772 a dumnealor boerii ce era pe acea vreme la judecată, întru carele le hotărăşte să-şi dea dijma şi să-şi facă claca după obiceiu.

Iar pentru nişte mori ce le-au făcut sătenii pă apa Vedislava, tot pe moşiia mănăstirii, pentru acele mori să hotăraşte în cartea cea după urmă de judecată să le întoarcă igumenul banii ce au cheltuitu pe mori şi să le ia pe seama mănăstirii, însă pă cît le va preţui dumnealor ispravnicii judeţului să întoarcă banii sătenilor.

Dar în urma aceştii cărţi de hotărîre, numiţii sătenii s-au învoit ⟨cu⟩ Isaiia igumenul prin zapisu, care zapis să văzu şi dă către noi cu leat 1773 de au rămas morile iar ale sătenilor numai să plătească di moară cîte taleri 4 pe an şi să-şi dea dijma din toate semănăturile cum şi din livezile dă fîn şi din livezile de pomi şi să-şi facă clacă.

Deci după acea cercetare ce am făcut, să vede că acestu zapisu au întemeiatu toate cărţile ce are igumenul la mînă şi dă au avut mai 'nainte altu aşăzămînt, după cum arată sătenii, dar cu acestu zapis şi l-au stricat. Care nici sătenii nu tăgăduiră zapisul, ci primiră să-şi dea dijma la mănăstire din toate semănăturile şi pomii şi livezile dă fîn şi morile să şi le stăpînească ei şi să-şi dea dijma atît de poame, cît şi dă fîn şi cîte taleri 4 dă moară, după legătura zapisului. Iar pentru clacă, de va avea mănăstirea acolo trebuinţă dă lucru, vor clăcui, iar neavîndu trebuinţă, să dea cîte un zlot de casă.

Dreptu aceia şi noi găsim cu cale, livezile de pomi şi dă fîneţe, fiindu făcute de dînşii cum şi morile să şi le stăpînească sătenii, numai să-şi dea dijma atît din semănături, din zece, una, cît şi din poame din zece baniţe, una i din fîn din zece care, unul şi ori să clăcuiască de va avea mănăstirea trebuinţă dă clacă ori să dea cîte un zlot de casă şi să dea şi pentru acele mori cîte taleri 4 pe an, după cum s-au legat prin zapisu.

Cînd egumenul va vrea să vînză venitul moşii la altă parte, decît acela să aibă sătenii protimisis, însă ce va da aceia, să dea ei şi să ia ei venitul moşii, după cum să va învoi cu egumenul. Iar cît pentru taleri 200 (?) pentru claca ce zic că le-au luat acei arnăuţi, care ţin venitul moşii în anii trecuţi i dijma ce zic că le-au luat cu încărcătură, să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnici ca să cerceteze şi de le va fi luatu atît dijma cu încărcătură i dă casă cîte taleri 1 pol pentru clacă, după cum zic ei, pe aceia ce zic ei că le-au luat mai multu să-i apuce să înplinească de la dînşii. Şi banii ce vor fi datu acei arnăuţi pe venitul moşii estimpu să întoarcă sătenii şi să ia ei venitul sau să rămîe moşiia să s⟨e⟩ caute dă mănăstire. Iar cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face dă către înălţimea ta.

1776 iulie 8

Nec⟨ulai⟩ Ştir⟨bei⟩ vel dvornic, Badea Ştirbeiu vel vornic
Ioniţă Guliano vel logofăt

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Ion Ipsilant voevoda, bojiiu milostiiu gospodin zemle Vlahscoi.

După cum s-au găsit cu cale de către dumnealor veliţii boeri, întărim şi domniia mea, la toate aşa să s⟨e⟩ urmeze şi dumneavoastră ispravnicilor să urmaţi a face cercetarea ce scrie mai jos.

1776 iulie 15

Arh. St. Buc., Ms. 5, (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 112v—114.
Copie rom.

469

⟨Bucureşti,⟩ 22 Septembrie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, judecă în apel neînţelegerea locuitorilor din Ciorteşti (Vîlcea) cu boierul Ioniţă Bănescu şi hotărăşte anularea pretenţiilor reciproce pentru trecut, iar pe viitor cei ce se vor folosi de moşia acestuia să dea cîte patru parale de vită mare şi zeciuială din produse.

Judecata ce au avut Badea Ciortescu, vechil şi celorlalţi săteni ot satu Ciorteştii sud Vîlcea, cu Ioniţă Bănescu tot dintru acel judeţ, pentru clacă şi alte pricini.

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoiu.

Badea Ciortescu, vechil şi celorlalţi săteni ot satul Ciorteşti sud Vîlcea, nefiind odihniţi pe această hotărîre a dumnealor veliţilor boeri, au eşit şi la divan înaintea domniei mele cu jalbă asupra lui Ioniţă Bănescu, cum căci să pasc vitele lor pe moşiia Bănescului, i-au supărat cu zile de clacă mai mult peste dreptate, le-au luat dijmă de fîn peste obiceiu, cîte taleri 5 de clae, îi apucă şi pentru pădure de copaci cîte un tult şi le cere să plătească şi copacii ci i-au tăiat alţii, necăjindu-i foarte.

Faţă fiind la divan şi Ioniţă Bănescu, au tăgăduit pîra lor.

Deci după cercetarea ce am făcut, fiindu că rămîne şi Ioniţă Bănescu dator a le întoarce din zilele de clacă, aşijderea rămîne şi ei datori Bănescului a plăti copacii ce i-au tăiat din pădurea lui de s-au făcut trebuinţile lor, care copaci fiind trebuinţă a să cerceta la faţa locului cît sînt tăeţi de dînşii, dă vreme că au fost şi alte sate anume Vălenii la tăerea acei păduri, cît şi zilile de clacă, să dovedi iarăşi dă ţărani cu dovadă cîte cît au lucrat fieştecare şi în ce vreme, fiindu că Bănescul tăgăduia şi văzîndu-se prelungirea şi treapăd ce este trebuinţă a face cu mergerea la faţa locului, de acum înainte pînă să va dovedi bine acestea, şi căzîndu cu greu şi cu cheltuială la amîndoaă părţile, domniia mea, căutîndu la periciunea şi trecirea de vreme a lor, ca să nu să mai cheltuiască şi să s⟨e⟩ trepide mai vîrtos acum în vremea a toată munca, cîndu şi unul şi altul are trebuinţă şi mai vîrtos că nici unul, nici altul, în doi ani n-au făcut jalbă de au avut pagubă sau nedreptate unul de către altul, am hotărît de au rămas aceste trecute jos, ca nici ei să nu ceară de la Bănescul nimic pentru zilele ce i-au clăcuit, nici Bănescul să nu ceară de la ei nimic pentru copacii ce i-au tăiat, fără de numai de acum înainte socotindu-se numai ce este drepte şi obicinuite, am hotărît ca pentru păşunea vitelor ce să vor hrăni pe moşiia Bănescului să aibă a da pe an cîte parale patru de vită mare sau de nu, să-i clăcuiască tot casnicul cîte doaă zile pe an.

Dar fiindu că zise Bănescul cum că nu are lucru a-i pune să lucreze, mai vîrtos ca să lipsească toate pricinile, am hotărît să-i dea cîte patru parale de vită mare şi cei ce vor avea vite de vor paşte pe moşiia lui, aceia numai să dea; iar cei ce nu vor avea vite, aceia să fie nesupăraţi.

Aşijderea şi de oae i de capră să-i dea cîte bani doi pe an şi de matca de stupi cîte bani trei, să-i dea şi de rîmători cîte bani şase pe an.

Aşijderea şi dijmă din bucatele ce vor face pe moşiia lui i din fîn să aibă a-i da din toate după obiceiu din zece una, cum şi pentru pădure, de copaci mare, cîte un ort, iar pentru alte mărunţişuri de lemne mici pentru foc, să nu fie supăraţi, care acestea să s⟨e⟩ înceapă din timpul di estimp înainte, iar de mai 'nainte să nu să supere pentru doi ani trecuţi cum am zis.

Însă pentru toate acestea ce au trebuinţă de hrana lor şi a vitelor lor, întîi să dea de ştire şi să ia voe de la stăpînul moşii şi cu voia stăpînului moşii să s⟨e⟩ urmeze ale hrănii lor, iar nu de sineşi cu semeţie să s⟨e⟩ pue în moşie şi în pădure să facă stricăciune, că vor cădea în vină de pedeapsă, cît şi Bănescul să va pedepsi cîndu îi va supăra mai mult peste ciiace rînduim printr-această carte. Aşijderea şi pentru adăpatul vitelor să aibă voe acolo unde au adăpat şi mai 'nainte şi ei şi părinţii lor nesupăraţi, iar să nu facă acum mutări spre stricăciune şi călcarea moşii pe unde nu au fost obiceiu a trece şi a călca vita. Pentru care poroncim şi dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului aşa să urmaţi.

1776 septemvrie 22

Asemenea carte s-au dat şi la mîna Badii Ciortescu de la satul Ciorteştii sud Teleorman, pîrîşii lui Ioniţă Bănescu.

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 166—167.
Copie. rom.

470

⟨Bucureşti,⟩ 12 decembrie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel să trimită un slujbaş în dealul Glîmbocelul, moşie a mănăstirii Nucetul, să oblige pe oamenii care din cauza războiului s-au mutat în vii cu toată gospodăria lor şi ale căror vite strică viţa, să coboare în siliştea satului.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Muşcel, sănătate! Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă toţi cei ce au vii în dealul Glîmbocelul du pă moşia sfintei mănăstiri Nucetul dîntr-acel judeţ, cum şi igumenul numitei mănăstiri Nucetul asemenea jălui cum că unii din lăcuitorii dă acum din vremea răzmiriţii încoace s-au pus şi s-au mutatu cu şăderea sus pîn vii şi prin poalele viilor, cu păsări, cu vite, cu cîini, şi face mare stricăciune şi pagube la toate viile dă obşte, rozînd vitele viţa, bătătorind pămîntul, surpînd haracii. Şi nu numai la stăpînii viilor să pricinuieşte pagubă şi nici un folos dă munca şi cheltuiala lor n-au, cum şi mănăstirii asemenea pagubă dă otaştină, ci încă şi cămării domnii mele.

Pentru care după poruncile ce s-au dat şi mai' nainte, era ca să rînduim acum să-i rădice pe toţi du prin vii şi să-i mute la vale în silişte a satului, dar fiind acum vreme dă iarnă li s-au dat soroc pînă în vreme dă primăvară, şi atunci să orînduiţi oameni într-adinsu să meargă să cerceteze în tot dealul şi oriunde va găsi om şăzător în vii şi în poalele viilor, numaidăcît să-i mutaţi la vale în siliştea satului, afară numai să lase cîte un vier pentru pază la fieşcare vie, însă numai pă vier singur, făr'dă dobitoace, păsări şi cîini. Iar şi pîn' atunci, dobitoace, cîini, păsări, dă vor face stricăciune, ori să şi le păzească foarte, sau să le scoboare la vale, şi într-acestaşi chip să fiţi următori. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1776 dechemvrie 12

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt

După condică, Iane logofăt condicar.

Treti logofăt

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 98.
Orig. rom., pecete aplicată.

471

⟨Bucureşti,⟩ 13 decembrie 1776

Anaforaua boierilor, întărită de domn, referitoare la cercetarea reclamaţiei locuitorilor din Frînceşti (Vîlcea) împotriva stareţei mănăstirii Dintrunlemn, care-i „supără peste obiceiu"; boierii propun să fie obligaţi sătenii la îndatoriri „după cum este obiceiul pămîntului."

† Anaforaoa lui Ştefan i Dumitrul şi Barbul cu cetaşii lor din satul Frînceştii ot sud Vîlcea cu stareţa dă la mănăstirea Dintrunlemnu, că-i supără peste obiceiu.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca mării tale, dumnealui vătaful za păhărnicei aduse la judecată pă Ştefan i Dumitrul şi Barbul cu cetaşii lor dă la satul Frînceştii sud Vîlcea, pîrîşi Sofii stareţii ot mănăstirea Dîntrunlemnu, zicînd că ei fiindu rumîni ai mănăstirii cu toată moşiia lor, iar răposatul măriia sa Costandin vodă i-au fost răscumpărat din rumînie numai pă dînşii, iar moşiia au rămas mănăstirii, învoindu-să răposatul domnu cu mănăstirea, ca să-şi ţie rumînii, vadurile de moară, ogrăzile şi livezile cu toate namestiile lor şi dijmă să nu dea la mănăstire, avînd dăosibire dă ceilalţi lăcuitori şi aşa s-au urmat pînă la o vreme.

Iar de sînt ani 15, de cînd s-au aşăzat numita stareţă la mănăstire, au început a le lua dijmă şi-i pune dă clăcuesc, le ia şi suhat, de capră cîte bani 12. Dijmă la fîn nu au dat niciodată şi cere să nu dea.

Întrebîndu-să şi stariţa, răspunse că nu le cere nimic mai mult decît obiceiul pămîntului. Le-am cerut să ne arate aşăzămîntul ce au avut cu mănăstirea şi nu avură nimic în scris să ne arate. Deci noi, cercetînd condica dă obiceiu, am găsit cum că stariţa tocmai obiceiului pămîntului, atît pentru clacă cît şi pentru altile, numai dă la capre să

văzu că lua mai mult, cîte parale 2, dă vreme ce le lua cîte parale patru și obiceiu este să ia cîte bani doi de capră, vara și bani patru, iarna.

Pentru care am hotărît ca de acum înainte să dea cîte doaă parale dă capră, iar nu cîte patru, urmîndu-să și pentru celelalte obiceiuri, după cum s-au urmat și pînă acum. La care acestea toate s-au mulțumit și pîrîșii, numai la dijma fînului, care este obiceiu să dea la zece care doaă, au cerut pîrîșii să nu dea, zicînd că nici au mai dat vreodată, ci numai acum îi supără stareța. A cărora cerere, adecă să nu dea dijmă pentru fînu nu am priimit-o fiind făr' dă dreptate și înpotriva obiceiului pămîntului, ci am hotărît acea dijmă să o dea, după cum este obiceiul pămîntului. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la înălțimea ta.

1776, dichemvrie 13

Miche paharnic, Costandin biv vel comis, Ev. biv vel medelnicer, D. Breaz⟨u⟩

⟨Rezoluție:⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

După cum s-au ales dă la judecată, întărim la toate așa să s⟨e⟩ urmeze după obiceiu, însă pentru capre, după cum coprinde cărțile domnii mele ce s-au dat la toți dă obște, după condică, așa să să urmeze și la această, adecă cîte bani doi pă an.

1776 dichemvrie 16

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 226v-227.
Copie rom.

472

⟨București,⟩ 14 decembrie 1776

Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, pentru pricina locuitorilor din Costești (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistrița în privința tretinei pentru mori, a zilelor de clacă și a altor neînțelegeri, propunînd să se judece procesul de către caimacamul Craiovei.

Prea înălțate doamne,

Mateiu Cozma i Radu Ștefan ce sînt vechili și celorlalți săteni de la satu Costeștii sud Vîlcea, cu doao jalbi au jăluit înălțimii tale pentru cuviosul igumen al sfintei mănăstiri Bistriții, chiar Ștefan, zicînd că ei sînt șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri Costeștii și pe acea moșie au avut dă la părinții lor rămase doao mori pă apa Costeștilor pă moșiia mănăstirii, pentru care mori zic că plătea la sfînta mănăstire pe an cîte taleri 2, tretina, iar altu nimic. Dar învechindu-s⟨e⟩ acele mori zic că pă una au prefăcut-o dă sînt ani cinci, iar pă alta au prefăcut-o dă sînt ani trei și tot ei zic că le-au stăpînit și plata numai tretina pe tot anul, iar de doi ani încoace zicu că le-au stăpînit numitul igumen cu tot, făcîndu-s⟨e⟩ stăpîn pă dînsele.

Dăosăbit jăluesc zicînd că ei au avut obiceiu dă clăcuia numai șaze zile într-un an la sfînta mănăstire și da dijma numai din cînipa ce o fac ei prin ogrăzile lor pă acea moșie a mănăstirii, iar din alte bucate ce făcea pentru mîncarea lor prin grădini, zic că nu da nimic, iar numitul igumen pentru toate acele bucate zic că le lua dijma și i-au pus și au

clăcuitu atît în anul trecut cum şi estimpu, cîte zile doaosprezece pe an încă şi mai multu.

Dăosăbit zic că au pomi sădiţi dă moşii şi părinţii lor pe acea moşie şi mai 'nainte din poamele ce făcea dintr-acei pomi nu da nimic la mănăstire, iar estimpu zic că numitul egumen toate poamele cîte s-au făcut într-acei pomi le-au luat cu totu şi lor nu le-au dat nimic.

Aşijderea zic că ei au un munte cu plaiu al lor ce să chiamă Neteda, tot în judeţul Vîlcea, pe care munte îşi pascu vitele lor şi ca unul ce zic că au fost al lor, l-au stăpînit atît părinţii lor, cît şi moşii lor şi ei pîn' acum doi ani, iar dă atunci încoace zice că cu sila l-au luat numitul igumen şi s-au făcut stăpîn pă dînsul, cerîndu-le sohat şi aşa să-l lase să pască muntele cu vitele lor.

Asemenea zic că ei aducînd cîte 20, 30 vedre dă vin pentru trebuinţa caselor lor, iar nu dă vînzare, şi pentru acel vin zic că le-au luat numitul igumen cîte taleri 2,30 şi zic că acest obiceiu mai 'nainte n-au avutu, fără dăcît numai cela ce vinde vin în cîrciumă da dă bute cîte taleri 1.

Deci după jalba lor ni să porunceşte dă către înălţimea ta ca să facem cercetare la jalba lor şi cu anafora să înştiinţăm înălţimii tale. Pe care aducîndu-i vătaful dă visterie, zapciul cel rînduit înaintea noastră, ne arătară numiţii jăluitori o carte legată a răposatului Ştefan Cantacozino voevod cu leat 7223 sept(emvrie) 2, care carte să vede cu o pecete mică stricată, iar nu să cunoaşte a fi domnească, întru care scrie către un Radu logofăt Goran că le-au hotărît măriia sa să clăcuiască pă an cîte şase zile la sfînta mănăstire şi cu acel aşăzămînt să-i aşaze şi să le dea poruncă să nu să mai strămute din locul lor. Aşijderea ne mai arătă o carte iscălită, a răposatului Gheorghe Cantacozino i răposatului Grigorie Băleanu consilierul i Radu Golescul consilierul i Ilie Ştirbei consilierul şi Staico Bengescu consilierul cu leat 7230 iunie 20, întru care scrie că dau acea carte lui Costandin Surdul i frăţine-său Ion i popii lui Mihăilă i lui Dumitraşcu Grămescu din Costeşti, cum şi celorlalţi cetaşi ai lor, ca să aibă a stăpîni un munte ce să chiamă Neteda după cum l-au stăpînit şi mai 'nainte părinţii şi moşii lor prin semnile cele vechi şi prin cursura apelor cu plata lui, care scrie că să osebeşte dă către sfînta mănăstire Bistriţa şi dă către sfînta mănăstire Arnota şi dă către satul Berbeştii.

Care noi, din luminată porunca înălţimii tale, cercetîndu-le jalba lor pentru obiceiu, arătăm înălţimii tale, că dă va fi a vinde[1] ei acele mori, după cum jăluesc, făcute dă părinţii şi moşii lor şi le-au stăpînit tot ei pîn' acum doi ani şi da la sfînta mănăstire pe an numai cîte taleri 2, tretina doao mori, şi fiindcă le-au prefăcut tot ei şi le-au stăpînit pîn' la vremea ce să arată mai sus şi dă atunci încoace le-au luat numitul igumen cu totul supt stăpînirea sfintei mănăstiri, dă va fi jalba lor adevărată, cu nedreptate le-au luat igumenul acele mori, care este obiceiu să-şi ia numai tretina, ce zic că da mai 'nainte.

Ci fiindcă numitul igumen nu fu aici dă faţă ca să ne arate scrisori, dă va fi avînd, înpotriva scrisorilor jăluitorilor, atît pentru acel munte cît şi pentru acele mori i pentru clacă, cîte cîte zile au clăcuitu mai 'nainte cum şi pentru dijmă, am găsit cu cale să fie luminată porunca

---

[1] Aşa în text.

mării tale către dumnealor ispravnici din sud Vîlcea ca să chieme pă numitul igumen, și înpreună cu cărțile și scrisorile ce vor avea și o parte și alta, să le cerceteze pricina cu amăruntul și dă-i va putea odihni dă acolo, bine, dîndu-le carte dă judecată la mîna cui i să va cădea, iar cînd nu să va odihni vreo parte pe alegerea dumnealor ispravnicilor, să meargă și la dumnealui caimacam ca să-i judece, și cîndu nu să vor odihni nici pă judecata caimacamului, atunci după ce vor trece aceste sfinte zile, să fie aici la luminatul divan al înălțimii tale ori igumenul sau vechilu igumenului, făcîndu și cu cărțile ci va avea pentru aceste pricini ca să vii și jăluitorii ca să s⟨e⟩ înfățișeze cu toții față la judecată și atunci citindu-s⟨e⟩ scrisorile și a unii părți și a altii, în ce chip li să va dăscoperi dreptatea, a cui va fi, li să va face hotărîre dă la luminatul divan ⟨al⟩ înălțimii tale, iar care parte nu va veni, neodihnindu-s⟨e⟩ pă acele judecăți, să i să trimiță cu treapăd. Și numiții jăluitori să arate această carte și cuviosului igumen ca să știe.

Noi așa găsim a fi cu cale, iar hotărîrea cea dăsăvîrșită rămîne a să face dă către înălțimea ta.

1776, dichemvrie 14

Vel vornic, Badea vel vornic

⟨Rezoluție :⟩

Io Alecsandru Ioan Ipsilant, voevod i gospodar zemle Vlahscoiu.

După cum s-au găsit cu cale dă către dumnealor vel vornici, întărim și domniia mea și poruncim dumitale caimacame Craiovii i dumneavoastră ispravnicilor să faceți cercetarea ce scrie mai jos.

1776 dichemvrie 18

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 227v—228.
Copie rom.

473

⟨București,⟩ 20 decembrie 1776

Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, privitoare la reclamația locuitorilor din Dobriceni (Vîlcea) împotriva egumenului de la Arnota pentru zilele de clacă și dijma din livezile de pomi.

Ștefan i Costandin ce sînt vechili și dăspre partea celorlalți săteni de la Dobriceni sud Vîlcea pentru obiceiu clăcii.

Prea înălțate doamne,

Ștefan i Costandin ce sînt vechili și dăspre partea celorlalți săteni de la satul Dobriceni, sud Vîlcea, au jăluit înălțimii tale, zicîndu că ei să află șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri Arnota, care moșie să chiamă Dobriceni și atît ei, cît și părinții și moșii lor, zic că au avut mai 'nainte obiceiu dă clăcuia la sfînta mănăstire pe an cîte zile 6 sau de nu le clăcuia, da pe an de casă cîte un zlot, iar acum igumenul ce să află la această sfîntă mănăstire, zic că-i apucă și le cere ori să facă clacă pe an cîte 12 zile sau să dea cîte taleri 3 dă om.

Dăosibit zic că au avut obiceiu de vindea pe această moșie cîte o bute cu vin și da dă bute cîte taleri unul, iar acum zic că le cere numitu igumen cîte taleri doi și o vadră de vin. Așijderea zic că pântru

ogrăzile lor ce au închise dă fînețe și legumi pentru mîncarea lor, dijmă nu da mai 'nainte, cum nici din pomii ce-i au sădiți pă acea moșie, iar acum zic că-i apucă igumenul și le ia dijmă pentru toate. Și după jalba lor ni să poruncește ca să cercetăm obi⟨ce⟩iu și cu anafora să înștiințăm înălțimii tale.

Deci aducîndu-i pe numiții jăluitori vătaful dă vist⟨erie⟩ înaintea noastră, i-am întrebat să ne arate ori vreo carte domnească sau vreo scrisoare de la vreun igumen ca să fie avut așăzămînt să facă clacă numai cîte zile 6, după cum zic ei că au avut obiceiu mai 'nainte și ziseră că n-au. Ci noi arătăm înălțimii tale că după hotărîrea înălțimii tale să clăcuiască pe an cîte zile 12, după cum zic că le cere și igumenul, iar cînd nu va va avea sfînta mănăstire dă lucru, să dea dă casnic cîte un zlot după vechiul obiceiu, iar mai mult nu. Și cînd nu va avea sfînta mănăstire vinuri sau rachiu ca să s⟨e⟩ vînză pe acea moșie, atunci cu voia igumenului să vînză ei vinurile lor și să dea dă bute cîte un leu și o vadră de vin după obiceiu, iar nu mai mult. Așijderea să-și dea dijma din fîn din zece cară un car, după obiceiu, cum și din sămănăturile ce vor face pe acea moșie dîn zece banițe, una i dîn poamele ce vor face din pomii lor, din zece banițe dă poame, una ; iar din legumile ce vor face prin grădinile lor pentru mîncarea lor i pentru acelea nu este obiceiu ; iar de vor face grădini cu legume pentru vînzare, dintracelea este obiceiu să dea din zece una.

Ci noi după cum știm obiceiu, arătăm înălțimii tale, iar hotărîrea cea dăsăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1776 dichemvrie 20

Vel vornic ; vel vornic

⟨Rezoluție :⟩

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod.

După cum s-au găsit cu cale de către dumnealor veliții dvornici pre obiceiu pămîntului, poruncim și domniia mea, așa să urmeze, iar mai mult nimic să nu-i supere, pentru carele dăm această întărire la mînă.

1776 dichemvrie 20

Arh. St. Buc., Ms. 5. (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 235v—236.
Copie rom.

474

⟨București,⟩ 16 ianuarie 1777

Anaforaua divanului Țării Romînești către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti privind judecata locuitorilor „din trei mahalale du pe marginea Bucureștilor" cu stăpînul moșiei Fundeni, vornicul Badea Știrbei, pentru clacă și monopolul băuturilor.

Prea înălțate doamne,

Din luminată porunca înălțimii tale vătaful de aprozi au adus la judecată înaintea noastră pă cîțiva oameni din trei mahalale du pe marginea Bucureștilor ce șăd pe moșiia Fundeni a dumnealui vel vornic

Badea Ştirbeiu, pîrîşii dumisale, zicînd că ei sînt şăzători pe moşiia dumisale, pe care moşie cade şi oborul tîrgului de afară şi zic că dumnealui vel vornic îi apucă să plătească cîte 12 zile de casă şi să le dea dumnealui şi cîte o vadră dă vin de casă ca să o bea ei cu sila şi să-i plătească vadra cîte parale 70. Şi ar fi avut obiceiu mai 'nainte dă da numai cîte parale 15 şi cel ce vindea vin pe acea moşie da dă bute cîte taleri 1, iar acuma zic că dumnealui le-au pus peceţi pe la pimniţele lor şi le-au îngheţat vinurile şi cer dreptate.

Deci după jalba lor ni să porunceşte ca, fiind şi dumnealui vel vornic Badea Ştirbei faţă, să cercetăm de obiceiu şi cum vom găsi cu cale, cu anafora să înştiinţăm înălţimii tale. Deosebit mai ziseră jăluitorii că alăturea cu această moşie este şi moşiia sfîntului Pandeleimon şi şi mahalagii ce şăd pe acea moşie dau dă casă cîte parale 15 şi dă butea de vin cîte taleri 1, după cum şi ei zic că au avut obiceiu, iar clacă sau alt ajutor n-au făcut stăpînului moşii.

Întrebîndu-se şi dumnealui vel vornic zise cum că pînă la vremea răzmiriţii, i-au clăcuit toţi cîţi şădea pe moşiia dumnealui, unii cu plugurile la arătură, alţii la secere şi alţii la coasă, cum şi an, unii dintr-înşii i-au făcut arătură cu plugurile lor şi cînd avea vin el dumnealui, nu avea voe altul să vînză vinul lui; iar cînd nu avea dumnealui, atuncea cel ce avea să vînză vin, îşi lua voe de la dumnealui şi cîte buţi vindea, da dă bute cîte taleri 1 şi 1 vadră vin.

Faţă fiind şi prea sfinţiia sa părintele mitropolitul şi sfinţiie lor părinţii episcopi şi însuşi prea sfinţiia sa părintele mitropolit ne arătă cum că şi sfînta mitropolie are moşie aici în oraşul Bucureştilor în tîrg şi cei ⟨ce⟩ şăd pă moşiia sfintei mitropolii clăcuesc de casă într-un an cîte zile 6 şi aduc şi cîte 2 cară de lemne la sfînta mitropolie. Şi cînd nu are sfînta mitropolie vin să vînză pe acea moşie, le dă voe şi vînd şi dau dă bute cîte taleri 1 şi o vadră dă vin; iar cînd are sfînta mitropolie vin să vînză, iau toţi aceia cîte o bute dă vin a sfintii mitropolii dă o vînd şi apoi au şi ei voe dă vînd şi ei vinul lor.

Prea înălţate doamne, noi văzînd luminată hotărîrea înălţimii tale că este pentru cei ce şăd pe moşiile boereşti să clăcuiască cîte 12 zile într-un an şi cei ce şăd pe moşie, cum este a sfintii mitropolii şi a altor sfinte mănăstiri, iarăşi sînt hotărîţi cu luminate cărţile înălţimii tale cît să clăcuiască, dar aceştii ce şăd pe moşiia Fundeni a dumnealui vel vornic Badii Ştirbeiu, fiindcă este moşie cumpărată cu bani, iar nu este danie de domnu şi hotărît cîte cît să clăcuiască, după cum este hotărît la sfînta mitropolie şi la alte sfinte mănăstiri, găsim cu cale ca şi la această moşie a dumnealui, asemenea să s⟨e⟩ urmeze, după cum este luminată hotărîrea înălţimii tale şi la alte moşii boereşti. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1777 ghenar 16

Grigorie al Ungrovlahiei, Chiesarie episcop Rîmnicului, vel vornic, vel logofăt, Constandin Bălăceanu stolnic

⟨Hotărîrea domneasca :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

Neodihnindu-se mahalagii pe această alegere dă mai jos arătată, au jăluit domnii mele zicînd că niciodată clacă n-au avut obiceiu a face,

nici vadră dă vin au dat, nici altă supărare au avut mai mult, fără dă numai, dupre cum urmează mahalagii din alăturea lor, ce şăd pe moşiia mănăstirii sfîntului Pandeleimon, asemenea li s-au păzit şi lor obiceiu din vechime, care obiceiu vechiu îl urmează şi acum şi nu stau cu înpotrivire a păgubi pă stăpînul moşii.

Deci cercetînd domniia mea cu denadinsul prin stăpînii care au avut mai dinainte moşiia aceasta întru stăpînire, cu ce orînduială au avut pre mahalagii ce lăcuia pe dînsa, ne adeverim de la dumnealui cinstit şi credincios boeriul domnii mele vel ban Necolae Dudescu cum că atît părintele dumisale cît şi cei mai dinainte stăpîni ce au avut moşiia aceasta întru stăpînire, d'început acest obiceiu au păzit, adică lua de la toată casa pe an bani patruzeci şi cinci şi dijma din toate semănăturile cîmpului din zece una, afară numai din legumile grădinilor, care pentru a lor trebuinţă de mîncare fac, iar nu de neguţătorie. Aşijderea şi pentru vinul ce vindea, lua de bute cîte taleri doi şi era nepopriţi a-şi vinde vinul lor.

Deci fiindcă hotărîrea cea cu 12 zile clacă iaste pentru lăcuitorii cei du pe afară, iar mahalagii şi oroşanii sînt cu deosebită orînduială şi fiindcă la aceştiia acest obiceiu s-au urmat d'început, la toţi cei dupe vremi stăpîni ai moşii, poruncim ca asemenea să s⟨e⟩ urmeze şi mai mult să nu fie supăraţi.

1777 apr⟨ilie⟩ 30

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 362v—363v.
Copie rom.

475

⟨Bucureşti,⟩ 17 ianuarie 1777

Anaforaua vistierului Ianache Văcărescu către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, prin care propune ca locuitorii din Comarnic (Prahova) să fie obligaţi de ispravnicii judeţului a-şi îndeplini îndatoririle de clacă şi dijmă.

Prea înălţate doamne,

Sătenii dă la Comarnicul ot sud Prahova ce lăcuesc pă a patra parte dă moşie, care este stăpînire dreaptă şi bine cumpărată a luminatii casii mării tale, nu au urmat a-şi face claca, după obiceiu pămîntului, nici a-şi da dijma lor ce să cuvine, prepuind cum că acea parte dă moşie este a lor şi cum că rău au vîndut ghinărarul Cantacozino. Dă care lucrul măcar că ştiu că ghinărarul Cantacozino pîn' a nu-şi vinde şi această moşie cum şi altele, întîi şi-au căutat toate pricinile ce au avut cu aceştiia prin vechilul ce au trimis la divan, Constandin Nenciulescu biv vtori logofăt şi după ce s-au întărit prin carte de judecată şi s-au adeverit că este dreaptă clironomie a mai sus-zisului Cantacozino, aşa s-au făcut şi vînzare.

Dar cu toate acestea, pentru ca nu care cumvaşi să bănuiască cum că poate li să face nedreptate dă către mine, am chemat ca să vie la luminat divanul mării tale, ca să facem şi altă dată altă întrebăciune de iznoavă. Şi viind aici le-am zis ca să eşim la judecată şi ei zicîndu-mi cum că au scrisori şi nu sînt la dînşii, mi-au făcut rugăciune

ca să-i las pîn' la crăciun nesupăraţi dă clacă şi la crăciun, dă nu vor veni ca să stea la judecată cu mine, să fie cunoscuţi că nu au nici cărţi şi sînt mincinoşi şi să-şi plătească şi claca şi dijma după obiceiu şi să rămîe ca nişte săteni ai satului cum au şi fost pînă acum.

Deci fiindcă din crăciun au mai trecut încă 23 zile şi ei tot n-au mai venit ca să-şi dăsluşească pricina, este de faţă văzut că toate pornirile lor sînt mincinoase şi viclene. Ci să fie luminată porunca mării tale ca să meargă mumbaşir un zapciu şi să ia pă numiţii săteni să-i ducă înaintea dumnealor ispravnicilor judeţului şi prin marafetul dumnealor să înplinească şi claca şi dijma şi au să-mi adevereze în scris supt iscăliturile lor, că n-au nici o parte dă moşie şi rele le-au fost toate cererile lor ce au făcut, după cum este adeverit şi din judecăţile ce au avut mai 'nainte şi din pornirea ce au făcut acum sau să-i aducă aici ca să es cu ei să mă mai judec la luminat divanul înălţimii tale. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la înălţimea ta.

1777 ghenar 17

Al înălţimii tale, prea plecată slugă,
Ianache Văcărescu vist⟨ier⟩

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant, voevod i gospodin zemle Vlahscoiu.

Dăm volnicie slugii domnii mele . . . .[1] să meargă şi după cum scrie mai jos să urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

1777 ghenar 28

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 261v—262.
Copie rom.

476

19 ianuarie 1777[2]

Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnului Ţării Romîneşti că locuitorii din satul Vaideei alungă şi bat pe toţi oamenii trimişi de el „zicînd că iaste moşia lor" şi cere să poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i cheme la judecată şi să le facă „certare".

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru satul Vaideei din sud Vîlcea, că fiind moşiia sfintei mănăstiri încă din vechime cu cărţi şi cu hrisoave domneşti, am stăpînit livezile şi plaiurile i munţii şi tot hotarul, iar astăvară s-au sculat sătenii de au băutut nişte ungureni, ce i-am avut puşi cu oile lor în munte şi au mai bătut un om de la alt sat şi l-au şi dezbrăcat, care îl trimesesem eu să-şi tae lemne de o casă. Aşijderea şi un călugăraş stupar al mănăstirii, mergînd iarăşi să-şi tae lémne de trebuinţa lui, l-au oprit zicînd că iaste moşia lor iar nu a mănăstirii, că şi-au găsit nişte cărţi în ţara ungurească, şi nici nu vor să iasă cu cărţile să ne judecăm, nici nu ne îngăduiaşte să stăpînim moşia cu pace. Ci mă rog, luminate doamne, să fie porunca înălţimei tale la

[1] Loc alb.
[2] Data rezoluţiei.

dumnealor ispravnicii dintr-acest judeţ, să aducă pe acei oameni, să ne judece cu cărţile ce vor fi avînd. Iar neavînd nici un temei, să li să facă certare şi să ne înplinească şi paguba ce au făcut, ca să ne putem stăpîni moşiia cu pace. Şi cum va fi mila mării tale. Prea plecat şi rugătoriu către dumnezeu de fericita sănătatea mării tale.

Ştefan, arhimandrit igumen Bistriţ⟨ii⟩ din sud Vîlcea

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Ipsilant voevod. Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, înfăţişîndu-i să-i judecaţi şi în scris hotărînd să îndreptaţi. Iar neodihnindu-să vreo parte, cu carte de judecată să-i trimiteţi la divan.

1777, ghenar 19

Vtori logofăt

Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 157.
Orig. rom., pecete aplicată.

477

⟨Bucureşti,⟩ 24 ianuarie 1777

Anaforaua boierilor către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti, privind reclamaţia locuitorilor din satele Băteşani, Mărgineni şi Măţuleşti (Vîlcea) împotriva lui Şerban Oteteleşanu care le ucide vitele şi-i pune pe nedrept la zile de clacă, stabilind ca o comisie de şase boieri să facă o nouă cercetare la faţa locului.

Prea înălţate doamne,

Dîn luminată porunca mării tale vătaful dă aprozi au adus la judecată înaintea noastră pe Radu i Constandin şi Vlăduţ, vechili şi din partea celorlalţi săteni dîn trei sate, anume Beteşani i Mărgineni şi Măţuleşti din sud Vîlcea, pîrîşi şătrarului Şărban Oteteleşanu, zicînd că în mijlocul moşii lor are şătrarul moşie cumpărată tot dă la moşii lor, într-un rînd stînjeni 284 şi al doilea mai la urmă stînjeni 52. Şi zic că avînd şătrarul aceşti stînjeni de cumpărătoare, le ucide dobitoacele şi fiind ei şăzători pe moşiia lor îi apucă dă clăcuesc, carii zic că şi foae au de cîtă clacă i-au făcut, deosebit şi alte multe răutăţi zic că le face şătrarul.

Aşijderea zic că deosebit de acestea s-au sculat şi cu hotarnici să le mai ia din moşie şi în trecutile zile mai jăluind înălţimii tale şi fiind orînduiţi la dumnealor boerii Craiovii zic că numitul Oteteleşanu ar fi aruncat pricină asupra lor cum că i-ar fi tăiat copaci în vremea răzmiriţii şi cum că i-au mîncat cu dobitoacile lor moşiia şi ghinda şi cu acel fel dă mijloc la jalba lor zic că nici o ascultare nu li s-au dat la Craiova şi orînduindu-să dă acolo cercetători ca să cerceteze aceste pricini zic că nici acela n-au mersu, prelungindu-să pînă acum. Şi ceru ca să li să cerceteze zilile ce au clăcuit şi dobitoacele ce zic că li s-au mîncat, cerînd şi pentru acei 52 stînjeni dă moşie să-i întoarcă banii şi să lipsească şătrarul Oteteleşanu din mijlocul moşiei lor fiindcă nu pot trăi cu dînsul.

Faţă fiind şi şătrarul Şărban Oteteleşanu ne arătă carte dă judecată a dumnealui Manolache Romano ce au fost caimacam la Craiova,

iscălită şi dă Ştefan Bibescu i dă sluger Ioniţă Brăiloiu şi dă Barbul Ştirbei sluger, cu leat 1776 dechemv⟨rie⟩ 22, întru care scrie că pentru pîra ce făcuse jăluitorii din numitele sate au cercetat dumnealor, fiind faţă şi o parte şi alta. Şi întîiu pentru zilile dă clacă arătă că întrebîndu-i pă cîte unul dă cîte zile au clăcuit, arată că au dovedit că au clăcuit şătrarului Şărban Oteteleşanu în doi ani satul Bătişani, zile 21, i Mărgineni cu Mătăleşti, iar pe doi ani, zile 29, ce s-au făcut peste tot zile 50.

Care pentru această clacă ce i-au clăcuit au zis şătrarul Şărban Oteteleşanu că au avut aşăzămînt cu ei să-i facă această clacă pentru suhatul vitelor ce-şi pascu numiţii jăluitori pe moşiia sa. Iar pentru dobitoacile ce zic jăluitorii că le ucide i pentru alte răutăţi ce jăluesc ei că le face Oteteleşanu şi pentru aceasta scrie într-aceea carte cum că au cercetat dumnealor şi unile dobitoace care arată că au zis jăluitorii că le-au ucis tatăl şătrarului Oteteleşanu. De atunci pînă acum zic că sînt 40 dă ani şi nu şi-au căutat, că numai dă cînd au murit Radul Oteteleşanul, tatăl şătrarului, sînt trecuţi ani 23 şi ei tot nu şi-au căutat.

Iar pentru alte vite ce zic că le-au ucis oamenii şătrarului în trecuta răzmiriţă, fiindcă şătrarul au tăgăduit zicînd că nu ştie, jăluitorii încă n-au putut să dovedească pă cel ce le-au ucis vitele, nici acolo la Craiova, nici aici.

Şătrarul Şărban Oteteleşanu încă arătă că numiţii jăluitori i-au tăiat copacii dă doi ani încoace şi cu vitele lor i-au mîncat moşiia şi ghinda şi alte bucate, care acestea le cere dă la dînşii.

Jăluitorii zic că acei copaci s-au tăiat în vremea răzmiriţii dă unii, alţii, pentru trebuinţa muscalilor, cum şi dă acele bucate şi ghindă au tăgăduit jăluitorii.

Mai zise şătrarul că un Şerban Vlădescu tot dîntr-aceşti jăluitori ar fi pus vie pe moşiia sa, fără de a nu lua voe, cum şi ceilalţi săteni îi impresoară moşiia şi are şi zapis pe cîţi stînjeni dă moşie să stăpînească. Iar pentru 52 stînjeni dă moşie ce arată jăluitorii în jalbă că i-au vîndut mai la urmă, cerînd ei să-i întoarcă banii pă acei stînjeni şi să ia ei acea moşie, la aceasta nu avură nici o dreptate pentru că să vede zapis dă vînzarea acestor stînjeni dă moşie dă 35 dă ani, vînduţi la tatăl numitului şătrar, în care zapis să vede iscălit şi acel Radu Piele jăluitor, fecior Necoli Pielé vînzători.

Deci dă vreme că nici o parte, nici alta, n-avu dovadă mărturii ca să poată dovedi adevărul pîrelor lor şi la cererile lor ce fac unul asupra altuia, să li să poată hotărî judecata dă aici, am găsit cu cale să fie luminată porunca înălţimii tale să orînduiască 6 boeri hotarnici pe care îi va cere şi o parte şi alta, însă trei dăspre o parte şi trei dăspre alta, cu portărel şi să meargă acolo în faţa locului şi să strîngă pe toţi moşnenii cum şi pe alţi înprejureni ce vor avea moşie pe lîngă această moşie şi prin carte dă blestem a prea sfinţii sale părintelui mitropolitului să tragă acea moşie toată după obiceiu prin trei locuri. Şi după scrisorile i zapisile ce va avea şătrarul Şărban Oteteleşanu şi să vor dovedi dă bune, să-i dea moşie ca unui cumpărător dă o parte, iar ceilaltă moşie să rămîie a moşnenilor. Însă la aceasta numiţii hotarnici să nu năpăstuiască nici pă jăluitori, nici pe şătrar, ci tot moşie dăpotrivă să le dea fiieştecăruia. Zicînd că să vor odihni toate părţile

pe acea alegere să pue boeri hotarnici şi pietre ca să ştie fiieştecare pe unde să stăpînească, iar neodihnindu-să vreo parte să nu pue pietre, ci să facă numai semne, şi cu alegerea ce vor face în scris să-i trimiţă şi aici la luminat divanul înălţimii tale ca să li să izbrănească judecata. Şi toată chieltuiala acelor boeri hotarnici, cum şi a portărelului, să o poarte şătrarul Şărban Oteteleşanu, după cum însuşi au priimit înaintea noastră.

Şi tot acei hotarnici să cerceteze şi pentru tăiatul acelor copaci cum şi pentru cele dă mai sus pricini. Însă dă vor dovedi că acei copaci să tăiau pentru niscareva cherestele în vremea răzmiriţii, dă trebuinţa oştirii sau acum după pace încoace dă trebuinţa domnească sau pentru trebuinţa şătrarului, după cum zic ei, să aibă pace jăluitorii pentru tăiatul acelor copaci, iar dovedindu-să că au tăiat pentru trebuinţa casilor lor, pe cîţi copaci să va dovedi prin carte de blestem că i-au tăiat ei, să-i plătească copaci mare cîte bani 30, după obiceiu.

Asemenea cercetînd boerii hotarnici şi pentru acea ghindă i bucate, cum şi pentru alte pricini ce au ei între dînşii pentru această judecată ce să arată mai sus şi după dreptate să dea şi carte de judecată la mîna cui să va cădea.

Aşijderea şi pentru clacă, dă vreme ce zic ei că au clăcuit 639 zile şi dumnealui caimacam înpreună cu ceilalţi boeri arată că numai 50 zile au clăcuit, şi pentru aceasta iarăşi prin blestem să cerceteze acei boeri hotarnici cîte zile au clăcuit toţi şi cîte zile se va dovedi că au clăcuit mai mult peste cît va fi avut aşăzămînt pentru suhatul vitelor, să le plătească şătrarul zioă cîte cîţi bani să va dovedi că plătesc şi alţii pă acolo.

Iar cînd nu să vor odihni nici după această cercetare ce vor face acei boeri hotarnici dă toate prin carte dă blestem cu alegere dă toate în scris, să-i trimiţă şi aici la luminat divanul înălţimii tale şi cine va rămînea va plăti toată chieltuiala.

Noi aşa am găsit cu cale, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1777 ghenar 24

Vel vornic, Badea vel vornic

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu

Eşind şi înaintea domnii mele la divan amîndoaă părţile, arătînd numiţii mai jos vechilii satelor jalba pentru cele ce să coprind mai jos, au tăgăduit Oteteleşanu dă toate. Deci tăgăduind cel pîrît am cerut jăluitorilor dovadă de pîra lor dupe orînduiala judecăţii şi nu avură aici să arate nici în scris, nici prin marturi, pentru care dă trebuinţă fu, după cum şi dumnealor vel dvornicii au ales, a să cerceta la faţa locului, unde pot şi ei să aibă dovezi cum şi Oteteleşanu şi li s-au zis să-şi aleagă doi boirinaşi, drept şase, dar zicînd ei cum că aici fiind nu ştiu pă cine să ceară, pentru aceia am scris domniia mea osebită carte către dumnealui caimacamul Craiovei, ca de acolea să orînduiască, carii mergînd la faţa locului să urmeze la toate cum scrie mai jos. Şi cînd nu să vor odihni, să-i aducă la divan mumbaşirul sluga domnii mele.

1777 fev⟨ruarie⟩ 3

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 272v—275.
Copie rom.

478

⟨Bucureşti,⟩ 1 februarie 1777

Moşnenii din Vlădeşti, Băteşani şi Mărgineni (Vîlcea) se judecă la divan cu boierul Şerban Otetelişanu, cerînd a li se plăti 639 zile de clacă prestate de ei, vitele ucise şi restituirea a 52 stînjeni din moşia lor.

Vătaf de aprozi, fevr⟨uarie⟩ 1, ⟨1777⟩

Moşnenii din trei sate anume: Vlădeştii, Brătăşanii[1] şi Mărginenii sud....[2], prin vechili Radu i Con⟨stan⟩d⟨in⟩ i .....[2] cu Şărban Otetelişanul şătrarul, fiind pe a lor moşie şăzători, i-au pus de au clăcuit 639 de zile, le-au ucis nişte vite şi alte multe pagube le-au făcut, cäriia cerea atît plată dă acele zile şi pagube ce le-au făcut, cît şi să-i întoarcă banii pe 52 stînjeni dă moşie ce iaste la un loc cu a lor.

La toate au tăgăduit Otetelişanul.

S-au cerut ţăranilor dovezi şi aici nu au avut să arate nici una.

Deci pentru acéste, căci n-au avut aici dovezi ei, s-au hotărît să să facă cercetare la faţa locului cu boeri rînduiţi de la caimacamul Craiovii, carii boeri la toate să urmeze după anaforaoa dumnealor veliţilor boeri şi să-i scrie la caimacam şi deosebită carte legată. Şi neputînd a-i aşăza de acolo, să-i trimiţă aici.

Arh. St. Buc., Ms. 4 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 44v.
Copie rom.

479

17 martie 1777[3]

Orăşenii din Cerneţ, de pe moşia mănăstirii Govora şi a mănăstirii Tismana, reclamă domnului Alexandru Ispilanti că sînt împovăraţi cu obligaţii peste obicei şi nu mai au voie a tăia lemne pentru foc şi cer să dispună a fi lăsaţi în situaţia de mai înainte.

Prea înălţate doamne.

† Jăluim mării tale pentru că noi fiind şăzători într-acest oraş, care oraş să află pe moşia mănăstirii Govorii, i mănăstirea Tismanei, şi mai înainte încă pînă acum în răzmiriţă am dat de casă cîte un zlot, şi de tarabă un zlot, şi de bute cu vin, taleri 1, iar de rachiu n-am fost supăraţi, iar acum ne-am aşăzat să dăm de tarabă taleri 1 pol, i de casă cîte un zlot şi ne cere şi chirie pămîntului pentru rachiu.

Şi noi milostive doamne, altă hrană nu mai putem face pe aceste moşii, că pe alte moşii ne iaste hrana pămîntului şi aceia ne ia dijmă şi nu ne lasă să tăiem lemne nici de foc; ne ia topoarăle şi de toate părţile sîntem supăraţi şi necăjiţi. Care de cînd iaste acest oraş, acest obicei n-au fost să ne ia topoarăle pentru lemne de foc sau măcar şi de lucru de grădină. Ci ne rugăm mării tale să ni să facă luminată porunca mării tale, ca după obiceiu ce am avut de n-am fost supăraţi pentru

[1] Probabil Bătăşani.
[2] Loc alb.
[3] Data rezoluţiei.

lemne de foc sau de lucru ni⟨ci⟩ acum în fericite zilile mării tale să nu ne supere, că noi moşii n-avem. Şi cum va fi mila mării tale.

Robii mării tale, noi oroşani ot Cerneţ, sud Mehedinţi.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod. Cinstit şi credincios boerul domnii mele Theodorache biv vel cluceriu, caimacamul Craiovii, să cerceteze dumnealui, şi mai mult peste obiceiu să nu să supere.

Pentru care să faci dumneata şi alegere în scris.

1777 mart 17

Vtori logofăt

treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 92.
Orig. rom., pecete aplicată.

480

29 martie 1777

Obligaţiile pe care locuitorii din Costeşti declară că le-au avut faţă de mănăstirea Bistriţa.

Ponturile după obicéiu ce am avut noi satul Costeşti, ce şădem pe moşiia mănăstirii, a clăcui pe an la sfînta mănăstire Bistriţa, încă din zilele vechi pînă acum în egumeniia sfinţii sale părintelui arhimandritul Stefan, ce se află acum igumen după cum va arăta şi ale oamenilor bătrîni împrejureni în frica lui dumnezeu.

Mar⟨tie⟩ 29. 1777

1. Şasă zile am făcut de clacă omul casnic, aicea împrejurul mănăstirii ori la ce ne-au pus, iar nu ne-au dus pe alte moşii depărtate, fiind loc puţin, neavînd unde să ne hrănim ; şi dijmă numai din cînepă am dat, iar din célelalte sămănături n-am dat, după cum scrie şi în cartea mării sale răposatului întru fericire Ştefan vodă Cantacuzino

2. Am avut un munte ce să chiamă Neteda cu plaiul lui, care l-au stăpînit moşii, strămoşii, părinţii noştrii şi noi, şi supărare de sfînta mănăstire Bistriţa n-am avut, iar acum în venirea părintelui arhimandritul Ştefan igumenul, să scoală să ne ia suhat, care alte sate înprejureni ştiu şi adeverează că iaste al nostru acest munte.

3. Am avut mori de céle mici făcae şi ni le-au luat sfinţiia sa, iar la altă parte pe alte moşii dau tretina morii.

4. Cînd cumpărăm cîte o bute de vin şi o punem în sat de să vinde, aveam obicéiu de dăm de bute cîte taleri 1, iar acum ni s-au stricat obicéiul şi ne ia de bute cîte taleri 2, bani 30 şi cînd mai cumpărăm vin să ne facem cîte o pomenire sau să ne însurăm cîte un fecior şi dintr-acelea iarăşi ne ia arenda.

5. Avem obicéiu de dam la sfînta mănăstire cîte trei oameni meşteri de lucrează mănăstirii şi trei oameni vieri pe carii de toate angarerile satului îi scutim noi, de podvoade nu-i supărăm, care şi acum sunt nelipsiţi, noi ne ţinem obicéiul ce am avut mai 'nainte, iar sfinţiia sa s-au sculat acum şi ne-au stricat toate obicéiurile ce am avut.

6. Avem pometuri, ogrăzi pusă de părinţii noştrii şi de noi, şi n-am avut obicéiu ca să ne ia dijma din pomet, iar acuma să scoală

părintele igumen, cînd să fac poame vine cu ţiganii şi cu carăle de ni le scutură şi încarcă carăle de prune, de le duce la mănăstire; ci de vreme ce am ajuns să ne ia şi poamele, nu vom mai putea răbda.

La acéste ponturi veniră oameni bătrîni înprejureni şi arătară în frica lui dumnezeu cum ca aşa le-au fost obicéiul costeştilor, care fieştecare să vor iscăli mai jos, fieştecare pe nume şi din ce sat au fost, cum arata.

⟨Urmează 26 iscălituri cu mărturii⟩

Această foae măcar că iaste cu meşteşug făcută înpotriva mănăstirii, dar numai pentru ca să să găsească am scris-o şi să dovedéşte din adeverinţa popei lui Stan din Bodeşti, că iaste cu interes precum scrie înapoia foaei. Dionisie Ecles⟨iarh⟩ am scris această condică cu multă osteneală. 1795[1]

⟨Pe margine cu roşu:⟩ A sătenilor costeştii înpotriva mănăstirii, însă s-au scris ca să s⟨e⟩ găsască.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 111

Copie rom.

Anexa I

Céle ce primeşte satul Costeştii să lucréze la sfînta mănăstire Bistriţa pe an cum arată. Aprilie 3, 1777.

8 zile să lucréze omul casnic, ori la ce va fi porunca igumenului.

8 meşteri, însă patru meşteri în mănăstire, să lucréze la lemn cu săptămîna şi trei vieri şi un pescar.

Cu carăle să facă clacă după obicéiu, împrejurul mănăstirii şi pînă la schitul Mănăileşti, să aducă pari şi nuele şi orice va trebui.

La praznicul sfintei mănăstiri să aducă cîte un car de lémne şi ascultare după cum au avut obicéiu.

Şi pentru acestea cer oamenii din satul Costeşti, dijmă din sat să nu li să ia din orice sămănături şi pentru strîmtorarea locului în care să află, neavînd unde să hrăni şi să mănînce vitele lor în muntele ce să chiamă Neteda, şi suhatul să nu le ia, după cum nici pînă acum nu li s-au luat.

⟨F. dată⟩.

Anexa II

De vréme ce m-au chemat sătenii din Costeşti, fiindu-le şi rudă, m-au luat cu vorbe ca să zic pentru un munte că iaste al lor, şi să adevărezi şi pentru cartea lui Ştefan vodă cum că i-am pomenit clăcuind numai cîte şasă zile pe an, şi fiind silit de dînşii şi îndemnat fiind şi de polcovnicul Vladul, m-am iscălit în foaia lor. Dar acum în urmă văzînd că au adus sfinţiia sa părintele arhimandritul bistriceanul carte de blestem să ne dea, eu în frica lui dumnezeu mărturisesc că pentru acea carte a lui Ştefan vodă n-am văzut-o, nici am pomenit lucrînd numai 6 zile după cum zic ei, ci i-am pomenit lucrînd cît le-au cerut sfînta mănăstire, cu mîinile lor şi cu carăle lor. Aşişderea şi pentru munte,

[1] Comentariul lui Dionisie Eclesiarhul.

l-am pomenit păscîndu-l Costeştii cu vitele, iar al cui iaste, eu nu ştiu, vor răspunde cărţile mănăstirii.

Leat nu iaste scris

Eu popa Stan din Bodeşti adeverez

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 110.
Copie rom.

481

⟨Craiova,⟩ 6 mai 1777

Teodorachi Negri, caimacamul Craiovei, porunceşte lui Bîrsescu, biv logofăt de visterie şi lui Ilie Olănescu să meargă să cerceteze la faţa locului reclamaţia locuitorilor din Costeşti contra egumenului de la Bistriţa că nu le respectă vechile învoieli de a lucra numai şase zile de clacă şi le ia dijmă din toate.

Teodorache Negri biv vel clucer caimacam Craiovei.

Dumneata Pîrvule Bîrsescule, biv logofăt za vistierie, i dumneata Ilie Olănescule. Cu aceasta vă facem în ştire că aici la divan au avut pricină de judecată Cozma şi Stan, vechili fiind şi acelorlalţi săteni din Costeşti sud Vîlcea, cu prea cuviosul arhimandrit şi igumen al sfintei mănăstiri Bistriţii chir Stefan, zicînd că ei au avut obiceiu care totdeauna pînă acum li s-au păzit, de clăcuia numai cîte şase zile casnicul, şi de dijmă era nesupăraţi, pentru strîmtorarea locului în care se află, neavînd pămînt de a-şi face hrana lor şi a vitelor din destul, pe cît le trebue. Iar acum şi de clacă îi supără mai mult, şi dijma le ia din bucatele şi fînurile ce fac, pentru care au avut întrebăciune şi înaintea mării sale lui vodă şi mi se porunceşte ca să orînduesc boeri de ispravă şi cu credinţă ca să facă cercetare la faţa locului. Deci, prea cuviosul arhimandrit bistriceanul despre partea sfinţii sale, te ceru pe dumneata logofăt Pîrvule Bîrsescule şi sătenii din Costeşti te ceru pe dumneata Ilie Olănescule.

Ci dar, primind porunca aceasta, să vă sculaţi să mérgeţi la numitul sat, şi întîi să deosebiţi hotarul Banului pe care iaste zidită mănăstirea şi hotarul Tîrsa ce iaste pe din sus şi hotarul Cuceasca ce iaste pe din jos, şi pe unde să alége hotarul Costeştii după cărţile ce va avea mănăstirea, cîţi oameni vor fi şăzători pă numitul hotar Costeşti, să cercetaţi dumneavoastră atît prin oameni bătrîni de acii din sat cît şi prin alţi înprejureni şi prin boierinaşii ce vor fi pe aproape, de au clăcuit ei numai cîte céle şase zile într-un an şi de au dat dijmă din bucatele lor sau nu ; şi de nu vor fi dat, să cercetaţi ce alt folos avea mănăstirea de la dînşii, şi ce ascultare făcea la mănăstire. Şi cum veţi descoperi adevărul drept şi în frica lui dumnezeu fără de hatîr sau voe veghiată la nici o parte, să daţi în scris să aducă la divan ca să să izbrănească (însă numai pentru cei ce vor fi şăzători pe hotarul Costeşti, după cum am zis şi hrana lor le iaste iarăşi pe hotarul Costeştii), şi pre cei prin carii vă veţi pliroforisi de adevăr, să le arătaţi că pe mărturiia ce vor da va să li se trimiţă şi carte de blestem.

1777 mai 6

Teodorache clucer caimacam

Procital treti logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 112.
Copie rom.

482

28 iunie 1777

Locuitorii din Slătioare dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Govora că se angajează să presteze cîte şase zile de clacă în schimbul dreptului de a paşte vitele şi a lua lemne de foc.

† Adecă noi oamenii din satul Slătioarelor care mai josu ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinţii sale părintelui igumen govoreanul, chir Mihail, precum ca să să ştie că neavînd noi moşie ca să ne pască vitele, ne-am aşezat cu sf⟨inţia sa⟩ ca să-i lucrăm la sfînta mănăstire şasă zile pe an [1] şi să ne fie vitele slobode a paşte pe moşiia sfintei mănăstiri Govorii. Însă noi care şedem pe moşiia stariţăi, la Slătioara, neavîndu stariţa moşie ca să ne pască vitele, ne-am aşezat cu părintele dupe cum scrie mai sus şi să ne lom şi lemne de foc la casăle noastre, iar să nu vindem, după cum ştim şi hotarul moşii sfintei mănăstiri Govorii pe unde s-au hotărît şi au priimit oameni bătrîni şi carte de blestem, din gura văii Slătioarelor pe drum pîn Pietreĭ pîn'în drumul Mehedinţului despre ocnă.

Aceaste adevărăm şi am iscălit. Iar pentru livadia mănăstirii Govorii ce este de la vale de drum, să ne păzim dobitoacele.

Iun⟨ie⟩ 28. 1777

Eu Nicula ot Slătioare,
eu Dumitru brat ego,
eu Stan ot tam,
eu Ioan sîn Maria Rocăi ⟨?⟩,
eu popa Costandin,
eu Dragomir ma⟨rtor⟩,
eu Ioan pîrgariul,
eu Ilie brat,
eu Ioan rîndaşul.

Climent proegumen Govora, martori

Arh. St. Buc., M-rea Govora. pach. XXVI, doc. 17.
Orig. rom.

483

1 iulie 1777

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel şi altor boieri să meargă la satul Izvorani ca să cerceteze nesupunerea locuitorilor ce au vii pe moşia mănăstirilor Argeş, Cîmpulung, Aninoasa şi Vieroşul de a da otaştina, pe motiv că „dealul şi pădurea este a lor" şi să facă alegerea hotarului.

Poruncă domnească către ispravnici, pentru Izvorani.

Cu mila lui dumnezeu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod şi domn. Dat-am domnia mea dumneavoastră ispravnicilor ot sud Muşcel i dumitale clucer Apostole i dumitale clucer Mincule Topolovene, şi dumitale

---

[1] „Pe an" — adaos marginal.

State Bucşenescu biv vel clucer za arie, sănătate! Vă facem în ştire că la leat 1775 fevruarie 18, dupe jalba ce au fost dat domnii mele, cuviosul arhimandrit de la mănăstirea Argeşul i mănăstirea Cîmplung i Aninoasa şi de la mănăstirea Vieroşul, arătînd cum că aceste sfinte mănăstiri au moşie de deal cu vii i cîmp şi dă pădure într-acel judeţ, ce să numeşte Izvorani, care la hotărnicia ce s-au fost făcut cu 12 boeri au dăspărţit numai cîmpul, iar dealul cu vii şi pădure, au hotărît ca toată otaştina ce să va aduna, cum şi banii ce să vor lua după vînzarea ghinzii din pădure, să să înparţă pă delniţe.

Şi oamenii ce sînt şăzători şi au vii pe acea moşie, nu să supun nici a-şi da otaştină din vinul ce-l fac, nici să-şi facă obicinuita clacă, zicînd că mănăstirile au moşii numai de cîmp, iar dealul şi pădurea este a lor.

Cerînd cuvioşii arhimandriţi şi igumeni ai acestor sfinte mănăstiri ca să se hotărască, am rînduit domnia mea hotarnici şi alegători pe dumnealui biv vel vornic Nicolae Ştirbei i pe dumnealor ispravnici ot sud Muşcel i ot sud Argeş, înpreună cu portărel. Dar fiindcă dumnealui vornicul nu s-au aflat în partea locului şi ispravnicii s-au schimbat, au rămas şi pînă acum neizbrănită această pricină şi vă cerură în locul dumnealor pe dumneavoastră. Pentru care, iată vă poruncim, înpreună cu sluga domnii mele Ioan portărel, mergînd la faţa locului, să urmaţi la toate după cum să coprinde într-aceiaşi carte a domnii mele cu care s-au rînduit întîiu numiţii boeri şi să faceţi alegere şi hotărîrea ce să cuvine. Atîta am scris domnia mea.

1777 iulie 1

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod.

Pecetea domnească

Procit vel logofăt

Treti logofăt

Trecut în condică (de) Gheorghe logofăt.

Acad. R.P.R., pach. CMX. doc. 570.
Copie rom.

484

31 octombrie 1777

Pîrvu Bîrsescu, logofăt de visterie şi Ilie Olănescu, trimişi de caimacamul Craiovei, cercetează reclamaţia locuitorilor din Costeşti contra egumenului mănăstirii Bistriţa, care le ia dijmă şi-i pune la clacă, pe cînd ei declară că făceau şase zile de clacă, fără a da dijmă.

Din cinstita poruncă a dumnealui Theodorache biv vel clucer, caimacam scaunului Craiovii, fiind noi orînduiţi după jalba ce au dat sătenii din Costeşti pentru părintele arhimandrit chir Stefan, igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, zicînd ei că numai 6 zile au avut obiceiu de au lucrat la mănăstire şi dijma nu le lua, iar acest părinte le ia şi claca şi dijma, ni să porunceşte de către dumnealui ca să mergem în faţa locului şi întîi să deosebim acest hotar ce să chiamă Costeştii de către célelalte hotară ale sfintei mănăstiri, apoi să cercetăm pe oamenii ce

sînt şăzători pe acest hotar prin oameni bătrîni şi prin alţi înprejureni ce obiceiau au avut cu mănăstirea pentru dijmă şi pentru clacă.

Noi după porunca dumnealui am mers în faţa locului şi ne-au arătat sfinţiia sa părintele arhimandritul ocolnica sfintei mănăstiri a mării sale Pătraşco voevod cu leat 7064 în care cuprinde hotarul Banului pe care iaste sfînta mănăstire zidită şi hotarul Tîrsii.

Arătăm sémnele la acéstea doao hotară :

⟨Urmează descrierea hotarelor⟩

...Iar pentru sămnul ce să chiamă ariia Iugăi, au fost multă pricină zicînd oamenii din Costeşti că nu iaste acesta, ci arăta altul mai sus, care unde arăta ei, nu să potrivea cu sămnul ce iaste în ocolnică, că rămînea alte sémne ce mai sînt în ocolnică mai jos. Şi neputînd noi într-alt chip a descoperi adevărul, am chemat preoţi şi oameni bătrîni din satul Bărbăteştii şi Bodéştii, fiind răzaşi, şi ne-au adevărat că acesta iaste sămnul cel bun, ariie Iugăi, care iaste în capul viei lui Doicin, iar nu care zicea costeştii.

Şi deosebindu-să hotarul Costeştii de célelalte hotară, am cercetat pentru oamenii ce şăd pe dînsul, ce obiciaiu au avut cu sfînta mănăstire, fiindcă jăluesc ei că au avut obiciaiu de lucra numai şasă zile şi dijmă nu da. Am întrebat şi oameni bătrîni din sat şi au răspuns dintr-înşii diiaconu Ioan, fiind om foarte bătrîn şi Dima Grămescul, fiind şi alţii faţă, cum că pînă la noao zile încă şi mai mult au lucrat, şi cu carăle lor au dat ascultare.

Aşijderea cercetînd şi satele ce sînt înprejurul lor déteră mărturie supt iscăliturile lor, boernaşi din Măldăreşti şi preoţi şi oameni bătrîni din satul Bărbăteştii i din satul Bodeştii i din satul Pietrarii i din Tomşani, cum că i-au pomenit lucrînd la lucrurile mănăstirii, mai mult de cum zic ei, şi cu carăle lor da ascultare la trebile mănăstirii şi nici mănăstirea dijmă nu le lua.

Şi s-au păzit acest obiceiu pînă la răposatu arhimandritul Mihail ce au fost igumen de sînt ani 17, iar atuncea au început a nu să supune să dea acea ascultare. Şi văzînd egumenul că nu să supun, au început a le lua dijmă şi a-şi căuta claca după obiciaiu. Iar pentru hrana lor, vedem la această moşie vii, pometuri, livezi, iar pentru locuri de arătură cam puţintele. Noi după cercetarea ce am făcut arătăm, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face dă către dumnealui caimacamul.

Octomvrie 31 dni,
leat 1777

Pîrvul Bîrsescul biv logofăt za vistier⟨ie⟩.

Ilie Ol⟨ă⟩nescul

Fiind şi eu orînduit de dumnealor ispravnici, am fost împreună la această cercetare,

Stoian vătaf de plaiul Cozii

⟨Scris marginal :⟩ Într-această carte cuprinde şi sémnele moşii : i hotarul Banului i Tîrsa i Costeştii i Cuceasca.

Arh. St. Buc., Ms 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 112v—113.

Copie rom.

485

1 noiembrie 1777

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Nucet, care din cauza războiului s-au mutat cu toată gospodăria în vii, dau zapis egumenului că, după porunca domnească, se angajează a se duce în satele lor în termen de trei săptămîni.

Adică noi sătenii poporani ce şedem pe moşiia sfintei mănăstiri Nucetului prin polile vii şi prin dealuri, că după luminată porunca mării sale lui vodă ce au fost dat din anul trecut către dumnealor ispravnicii judeţului ca să eşim cu tot, cu dobitoace cu tot pă la satile noastre şi neurmînd pînă acum, sfinţiia sa părintele arhimandrit nuceteanu, de iznov au mers acum la dumnealor boerii ispravnicii judeţului şi arătînd dumnealor că nu s-au urmat luminate porunci ca să fim eşit, şi dumnealor orînduind pă dumnealui comis Ion ca să scrie acele lude întru adăvăr ne-au scris şi de toţi au eşit lude 18 din valea Tătarului iar ceilalţi după alte părţi tot dintr-acest judeţ, lude 14. Şi dumnealor boerii ispravnici au orînduit sluji cu poruncă ca să ne scoaţă din vii şi să mergem la satile noastre tot într-acest judeţ unde ne tragem şi dajdiia.

Şi sfinţiia sa părintele arhimandrit ne-au pus soroc de azi pînă în trei săptămîni să ne mutăm, iar pentru dobitocile noastre adică boi, vaci, cai, rîmători, curci, găini, gîşte, raţe, dă astăzi să avem a le scoate toate afară cu păzitor. Iar neurmînd cu mutare, atunci ca să ne mutăm să aibă a ne trimite sfinţia sa om domnesc cu greu treapăd, iar pentru dobitoace dă n-om urma ci le va găsi sfinţiia sa piste 2—3 zile tot pă aici la vii, să le ia sfinţiia sa pentru treaba mănăstirii, pentru că am dat zapis dă bună voia noastră şi pentru mai adăvărată credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Noem⟨vrie⟩ dni 1, 1777

Eu Stan Pleş,
eu Radu Scovard,
eu Stanciu Motrun,
eu Oancea Cîrcîrcu,
eu Iane cîrciumaru şi cu toţi ceilalţi săteni.
eu Neculae sin Oprea şălar,
Fiind şi noi dă faţă, cu voia lor au dat zapis.
Ion Scocea martor, Teodor postelnic martor

Arh. St. Buc., M-rea Nucetul, pach. XXIV, doc. 11.
Orig. rom.

486

⟨Craiova,⟩ 16 noiembrie 1777

Anaforaua caimacamului Craiovei către domn şi rezoluţia lui Alexandru Ipsilanti, referitoare la judecata locuitorilor din Costeşti cu egumenul mănăstirii Bistriţa, prin care se hotărăşte a presta fiecare cîte opt zile de clacă şi a da dijma din toate semănăturile.

Prea înălţate doamne,

După judecata ce au avut cuviosul arhimandrit chir Stefan, egumenu sfintei mănăstiri Bistriţa cu sătenii de la Costeşti, atît la dum-

nealor veliţii boeri, cît şi înaintea mării tale la trecuta lună a lui fev⟨ruarie⟩ şi pentru celelalte pricini ce au avut, s-au întărit şi de către înălţimea ta anaforao dumnealor veliţilor boeri, iar pentru clacă şi dijmă, zicînd sătenii că au avut obiceiu, care totdeauna pînă acum s-au păzit, a clăcui numai cîte şase zile pe an casnicu şi de dijmă au fost nesupăraţi pentru strîmtorarea locului în care să află, neavînd pămînt a-şi putea face hrana lor şi a vitelor lor din destul pe cît le trebue, afară numai din cînepă, pentru care porunceşte măriia ta ca să s⟨e⟩ facă cercetare la faţa locului prin dovezi şi martori vrednici şi de să va dovedi că au avut obiceiu ca acesta, să li să păzească şi de acum înainte; aşijderea şi pentru dijma de bucate şi de fîn i pentru vinu şi rachiu ce au zis sătenii că i-ar fi supărînd mai mult, iarăşi să se cerceteze şi după cum să va dovedi că au avut obiceiu, asemene să li să păzească şi de acum înainte.

După luminată porunca mării tale viind amîndoao părţile faţă şi cerînd cuviosul egumen pe Pîrvu Bîrsescu biv logofăt za vist⟨erie⟩ şi sătenii pe Ilie Olănescu, i-am orînduit de au cercetat întîiu pentru hotarul moşii Costeştii de l-au deosebit de celelalte hotară ale mănăstirii, la care se vede că bine au urmat boerii cei orînduiţi, îndreptînd hotarul după semne şi după potrivirea semnelor şi după mărturisania moşnenilor împrejuraşi: bărbăteştii i bodeştii. Apoi au cercetat şi pentru clacă ce obiceiu au avut, unde fiind cu toţii de faţă înpreună şi alţi înprejureni, s-au dovedit că n-au avut obiceiu a lucra numai cîte şase zile şi dijma a nu da, ci au lucrat pînă la 9 zile încă şi mai mult şi au dat ascultare şi cu carăle lor la sfînta mănăstire şi pentru căci lucra şi da ajutor cu carăle lor la mănăstire nu le luoa dijmă din bucate. Iar de şaptesprăzece ani încoace, de la Mihail egumenu, nesupuindu-să a-i mai da ascultare, au început şi egumenul a-şi căuta şi a luoa dijma şi a-i pune să clăcuiască după obiceiu. Care boeri ce au fost orînduiţi au luat şi iscălituri de la împrejuraşi, care o văzui şi eu. Cu care carte de cercetare şi de alegere, viind proegumenul Grigorie, vechil despre partea mănăstirii, faţă şi cu patru oameni din Costeşti anume: Matei Bălintescu i Ion Miştocescu i Ilie Grămescu i Cîrstea Fungescu şi cetindu-să întru auzul sătenilor, altu nimic nu mai avură a răspunde, făr'decît zicea că moşnenii bărbăteşti i bodeşti n-au arătat semnele cele adevărate şi vor să le scoaţă carte de blestem de au mărturisit adevăru sau de nu; iar pentru clacă, de vreme ce prin cercetarea ce au făcut orînduiţii boeri, s-au dovedit că n-au avut obiceiu şase zile, după cum au zis sătenii, ci noao zile şi da ajutor şi cu carăle lor la lucrul mănăstirii, dar fiindcă au loc strîmtu pentru hrana lor şi a vitelor lor şi ca să s⟨e⟩ deosăbească aceştia din alţi, am făcut de au primit şi proegumenul Grigorie, care l-au trimis arhimandritul Ştefan ce iaste egumen, vechil, ca să clăcuiască cîţi oameni sînt şăzători pe moşiia Costeşti, cîte opt zile pe an, iar nu mai mult, iar dijma să o dea din toate pe deplin; şi vin sau rachiu să nu fie volnici a vinde pe moşiia mănăstirii făr' de

știrea și voia egumenului. Iar cea desăvîrșită hotărîre rămîne a să face de către înălțimea ta. 1777 noemv⟨rie⟩ 16

Al mării tale prea plecatu slugă,
Tudorache Negri clucer
Trecută în c⟨ondica⟩ divanului.
Constandin condicaru

⟨Rezoluție:⟩ Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar. De vreme ce dumnealui caimacam arată că cercetînd, așa au dovedit și le-au izbrănit cum scrie mai jos și dă vréme că nici țăranii nu s-au mai arătat în urmă aici dă au avut a mai răspunde cevaș, am întărit domniia mea ca după alegerea ce au făcut dumnealui caimacam să s⟨e⟩ urmeze asemenea cum scrie mai jos. Iar de nu vor fi odihniți țăranii și vor veni după aceasta la divan ca să facă ampelație, iarăși să va cerceta dă au vreun cuvînt dă temeiu. 1777 dichemv⟨rie⟩ 10

⟨Altă rezoluție:⟩ Io Alexandru Ioan Ipsilant voevodu bojiiu milostiiu i gospodar zemle Vlahscoe. † Într-acest an, leat 1779 ghenarie 16, mai viind sătenii de la Costești la divan, eșiră înaintea domnii mele cu arhimandritul Ștefan, igumenul mănăstirii Bistriții, tot cea dintîiu pîră făcînd pentru zilele de clacă i pentru dijmă și iarăși nici un temeiu și dovadă vrednică n-au avut, fără numai arătară un hrisov pe limba slovenească vechiu de 150 de ani, făr' de iscălitură domnească, cum sînt toate hrisoavile vechi cu sinthesis neasemănat dă hrisov și neprotocălit de logofăt dupe obiceiu. Care hrisov, măcar că să cunoaște a fi neadevărat, precum nici l-au arătat vreodată la cîte rînduri de judecăți au avut, dar și adevărat de ar fi peste 150 de anii, dupe ce au urmat însuși la un obiceiu vechiu ca acesta și au clăcuit la mănăstire cîte 9 zile, lucrînd și cu carăle lor înpreună, cum s-au dovedit la fața locului, acum nu iaste de nici un temeiu și rău umblă numiții săteni, Pentru care, după hotărîrea dintîiu ce să vede trecută în fața aceștii anaforale, asemenea întărim cu desăvîrșită izbrănire ca să aibă a clăcui tot omul cîte optu zile pe an. Așijderea să-și dea și dijma din toate după obiceiu. Și vînzarea vinului i a rachiului să fie a mănăstirii. Care această hotărîre fiindu-le cu ușurare și cu scăzămînt de patru zile din ceia ce clăcuesc toți locuitorii țării de obște, poruncim dumneavoastră isprăvnicilor să-i faceți să urmeze și făr' de voia lor, iar mai mult să nu-i supere igumenul.

1779, ghenarie 16

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 20.
Orig. rom., două peceți aplicate.

487

12 decembrie 1777

Ispravnicii de Dîmbovița dau carte de judecată pentru moșia Pogoriș a mitropoliei, împotriva căreia s-au ridicat unii locuitori, care considerîndu-se moșneni, nu se supuneau la darea dijmei, hotărînd că nu au nici un drept în privința aceasta.

Sud Dîmbovița

† După luminată porunca prea înălțatului nostru domnu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, aducînd față înaintea noastră pe unchiaș Vlă-

dimir i Tatomir i Ion i Constandin, lăcuitorii din satul Pogorîş de aici dintr-acest județ al Dîmboviței, carii să numiia a fi moşteni şi a avea moşie la Pogorîş, şi nu să supunea a-şi da obicinuita dijmă la sfînta mitropolie (care moşie este dată danie la mitropolie de dumnealui răposat sluger Iordache Văcărescu) şi înfățişîndu-i cu părintele eclisiarh şi protopopa al județului chir popa Grigorie (fiind vechil orînduit de prea sfinția sa părintele mitropolit al Ungrovlahii chirio Grigorie), am cercetat pricina cu amăruntul, şi întîi am întrebat pe mai sus-numiții moşteni ca să ne arate cu ce pricină să pun cu împotrivire şi nu-şi dau obicinuita dijmă a moşii.

Ei ne răspunseră cum că au şi ei parte de moşie nevîndută într-acest hotar, şi pentru aceia nu-şi dau obicinuita dijmă. Şi cercetîndu-i ca să ne arate niscareva scrisori, nu ne arătară nimic, fără numai cu gura ziseră că moşii lor vînzîndu-şi moşiia Pogorîş la dumnealor boierii Văcăreşti, le-ar fi rămas o parte din moşie nevîndută, ce să chiamă Mogoşineasca, între Pogorîş şi între moşiia Lucieni a sfintei mitropolii Tîrgoviştii, însă la capu den vale la Speriiat; şi cum că răposatul sluger Iordache Văcărescu cu silnicie o au împresurat şi în multe rînduri au avut prigoniri şi judecăți cu sluger Iordache Văcărescu şi nu au putut folosi. Ci acum după moartea dumnealui, cer a stăpîni acea parte de moşie.

Li s-au mai cerut alte dovezi de stăpînirea moşii de zece sau doaozeci de ani, sau de au stăpînit părinții lor. Ei ne răspunseră cum că moşiia este înpresurată mai dinainte vreme cu mulți ani.

Am cercetat pe părintele eclisiarh Grigorie cu ce cere sfînta mitropolie a stăpîni acea parte de moşie şi ne arătă o carte a lui Ivan biv treti vistier ot leat 1777 septemvrie 10, întărită de dumnealui Dumitrache Ghica vel spătar, şi de dumnealui Ianache Văcărescu vel vistier, epitropii casii răposatului Iordache Văcărescu, în care arată că această moşie Pogorîş i trei sălaşe de țigani este de răposat lăsată danie sfintei mitropolii şi încă fiindcă au rămas să răspunză casa răposatului, datorii, au ajutat şi prea sfinția sa părintele mitropolit cu taleri 500 la acele datorii. Mai cercetîndu-l cu ce scrisori au stăpînit răposatu sluger Iordache Văcărescu acea moşie Pogorîş, şi ne arătă un zapis ot leat 7204 fevruarie 1, al treizeci şi patru de moşteni vînzători acei moşii cu 9 iscălituri de boieri martori, în care arăta că şi-au vîndut toată partea lor de moşie din Pogorîş, dumisale Ianache Văcărescu biv vel agă i dumnealui Ivan vătaf, brat ego, însă 17 funii şi stînjeni 3, funia po stînjeni 50, drept taleri 284 şi bani 44. Mai căzîndu-li-să dumnealor, fiind vecini, arătînd într-acel zapis, şi hotarăle moşii în lat din hotaru Nucetului pînă în hotaru Văcăreştilor, şi în lung din valea Nucetului pînă în hotar satului Speriat, am cercetat pe moştenii ce au să răspunză la acest zapis. Ei ne arătară că acea vînzare este bună, numai le-au mai rămas o părticică de moşie nevîndută den Valea Şuții unde au fost cîrciuma boierilor Văcăreşti şi pînă în Crucişoară în Frăsiori la Cîmpul Speriatului.

Asupra aceştii zise a lor, arătă părintele eclisiarh Grigorie o carte ot leat 7253 avgust 18 a sfinții sale răposat părintelui arhimandrit Varlaam, dicheu sfintei mitropolii Tîrgoviştea i a răposatului Badii Văcărescu, Iordache Văcărescu i preoții din Văcăreşti şi alți mulți, încă şi din

moştenii pogorăşani iscăliţi, în care scrie că avînd părintele arhimandrit Varlaam pricină cu boierii Văcăreşti pentru împresurarea hotarului moşii Lucieni a sfintei mitropolii, de către moşiia Văcăreşti, şi strîngîndu-se amîndoao părţile cu mulţi megiaşi ca să aleagă hotarăle moşii Lucienii, arată cum că să înjugă moşia Lucieni cu moşiia boierilor Văcăreşti şi merge împreună din apa Ilfovului pînă în Gemenile, în Capul Piscului, unde au fost cîrciuma boierilor Văcăreşti. Şi de acolo merge pînă în Ulmuleţu de supt coastă şi urcă drept la deal unde s-au fost curat trei stăjărei, şi de acolo merge drept pîn' tufe şi dă în Vîlceaoa Cocorii ce s-au numit mai 'nainte Valea Prejbii şi apucă pe colnic pe drum pînă în Crucişoară şi în Frăsior unde este capul moşii la Speriiat.

La aceasta răspunseră moştenii pe cum că moşiia boierilor Văcăreşti merge alăturată în lungu cu moşiia Lucieni din apa Ilfovului numai pînă la cîrciuma boierilor Văcăreşti la Ulmuleţu supt coastă, iar de acolea să înjugă moşiia Lucieni cu ceia ce o cer ei a o stăpîni, de o şi numesc Mogoşineasca. Împotriva aceştii zise a lor, arătă părintele eclisiarh o copie după un hrisov al răposatului Matei Basarab voevod ot leat 7143 iunie 29, în care arată hotarăle moşii Lucieni că merge alăturea cu moşiia boierilor Văcăreşti, din Cereşul den Dîmboviţa în sus la Obraţie şi de acolo pe drum pînă la Bălţaoa Văcarului şi Bălţaoa Gemenii şi la Ulmuleţi şi Bălţaoa Prejbii şi de acolo pe Colnicu lui Tudor pînă la Colnicu lui Dan. Din care hrisov ne încredinţăm mai mult, cum că moşiia boierilor Văcăreşti, merge înjugată cu moşiia Lucieni pînă la Speriiat, iar nu cu a moştenilor.

Ne mai arătă părintele eclisiarh Grigorie, o carte de judecată ot leat 1765 ghen(arie) 4, a dumisale Scarlat Greceanu biv vel comis în care arată că din porunca mării sale Ştefan Mihai Racoviţă voevod (după jalba ce au fost dat moştenii din Pogorîş tot pentru această moşie) au fost cercetat toată pricina lor fiind faţă sluger Iordache Văcărescu, care şi atunci neavînd moştenii nici un fel de dovezi sau scrisori de stăpînirea aceştii moşii, şi cum că sînt 50 de ani de cînd nu au fost stăpînit acea moşie, au fost judecat şi dumnealui după cărţile ce le avea sluger Iordache Văcărescu şi după mărturiile ce au fost adus, ca să stăpînească sluger Văcărescu acea moşie cu bună pace de către acei moşteni după cum o au fost stăpînit şi pînă atunci.

Deci şi noi, după multele cercetări ce am făcut aceştii pricini şi din scrisorile ce mai sus arătăm şi din stăpînirile cele vechi şi din însuşi zapisul lor cel de vînzare în care zice că şi-au vîndut toată partea lor de moşie din Pogorîş, în lat din hotaru Nucetului pînă în hotaru Văcăreştilor, şi în lungu din Valea Nucetului pînă în hotaru satului Speriiat, asemenea şi din copia hrisovului mării sale Matei voevod, în care arată că moşiia Lucieni să hotărăşte cu moşiia Văcăreştilor, iar nu cu alţi moşteni, de unde să cunoaşte că nu rămîne altă moşie între aceste doao hotară, am cunoscut că rău să fac aceşti oameni a fi moşteni pe acea parte de moşie, mai vîrtos neavînd nici dovezi prin scrisori sau prin mărturii de stăpînire de 20 sau de 30 de ani.

Drept aceia, am dat această carte a noastră de judecată la sfînta mitropolie ca să stăpînească toată moşiia Pogorîş în pace de către aceşti

moşteni, iar ei de nu să vor odihni după această alegere, după sărbătorile crăciunului, vor merge şi la luminat divanu mării sale lui vodă.

1777 dechemvrie 12

Ioan . . . . .[1], Alexandru biv vel sărdar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XLIV, doc. 8.
Orig. rom., cu o copie chirilică de la sf. sec. XIX.

488

⟨Bucureşti,⟩ 16 februarie 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să cerceteze neînţelegerea locuitorilor moşiei Bratovoieşti cu egumenul mănăstirii Cozia, care a reclamat că nu vor să presteze claca, nici să dea dijmă şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemliu Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş, sănătate!

Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul igumen al sfintei mănăstiri Cozii, chir Ilarion, cum că oamenii ce sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, anume Bratovoieştii dintr-acel judeţ, nu urmează ca să-şi dea dijma şi să-şi facă claca lor dupe obicéiu pămîntului.

Pentru care iată scriem dumneavoastră să cercetaţi şi de au luat mai'nainte mănăstirea de la acei oameni dijmă şi clacă, şi de este moşiia a mănăstirii, dumneavoastră să daţi mînă de ajutor ca să-i supue la cele ce sînt obicinuite ale pămîntului dupe cum dau şi alţi lăcuitori dupe alte moşii streine şi dupe poruncile ce sînt date de către domniia mea. Iar pentru vreo rămăşiţă de anii trecuţi, să nu să supere lăcuitorii, ci numai de acum înainte de vor arăta nesupunere şi împotrivire, dumneavoastră să-i faceţi să să supue a da cele ce sînt obicinuite şi cu cale. Tolico pisah gospodstvo mi

Adică să clăcuiască zilile cele obicinuite, şi să-şi dea dijma dupe obiceiu.

1778 fev⟨ruarie⟩ 16

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 28.
Orig. rom., pecete aplicată.

489

24 februarie 1778

Locuitorii ungureni dau zapis egumenului Grigorie de la mănăstirea lui Vintilă-Vodă (Buzău), pentru învoiala de a locui pe moşie în schimbul clăcii, cîte opt zile pe an, şi a dijmei după obicei, fiind solidari „unul pe altul".

† Adecă noi ungurenii care ne-am tocmit sa şădem pe moşiia părintelui egumen chir Grigorie,[2] dat-am zapisul nostru la mîna părintelui.

[1] Indescifrabil.

[2] Egumenul mănăstirii Vintilă-Vodă.

precum să s⟨e⟩ ştie că ne-am tocmit cu sfinţiia sa să clăcuim pă an cîte zile 8 şi din toate bucatele să ne dăm dijma, că aşa ne-am învoit cu sfinţiia sa.

Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am iscălit mai jos şi ne vom pune şi degetile în locu de pecéte ca să să crează, care sîntem şi chezaşi unul pe altul, cîţi ne vom aduna la acest sat. Aceasta.

Fev⟨ruarie⟩ 24 dni, 1778

† Eu Mateiu, † Ojă, † Frenţe, † i Jăcmon,
care sîntem noi chezaşi peste toţi

Arh. St. Buc., Ms. 172 (Condica Ep. Buzău), f. 393—393v.
Copie rom.

490

3 martie 1778

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului prin care se obligă a nu mai lăsa vitele să strice livezile mănăstirii şi să nu facă nici o supărare oamenilor aduşi din altă parte.

Era într-acestaşi chip ca să ne spargă părintele, bordéele, fiind pe moşiia sfintei mănăstiri Sadova, dar noi am dat încredinţat zapisul nostru la mîna sfinţii sale, precum ne vom păzi vitele ca să nu strice livezile ce sînt ale sfintei mănăstiri. Şi iar ne-am aşezat cu sfinţiia sa pentru oamenii ce i-au adus de altă parte, să nu avem a le face nici o supărare la nici un feliu, ci să rămîie ai sfintei mănăstiri, că aşa ne-am legat cu sfinţia sa cu zapisul nostru, iar neţiindu-ne de tocmeală, cum va şti sfinţiia sa, aşa va lucra cu noi.

Mar⟨tie⟩ 3, 1778

Eu pîrcălab Ion, eu Stan Bucă, eu Ilie, eu Pîrvul, eu Ilie Dulan, eu Stan Angheloc, eu Bădică. Şi noi tot satul, chezaşi unul pentru altul.

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica M-rii Sadova), f. 13v.
Copie rom.

491

13 aprilie 1778

Locuitorii din Costeşti (Vîlcea) se angajează faţă de egumenul mănăstirii Bistriţa să lucreze pe moşia Vaideei, prestînd clacă şi dînd dijmă, în afara obligaţiilor pentru moşia pe care stau.

Adecă noi sătênii din Costeşti, carii mai jos ne vom iscăli, dat-am acest adevărat şi încredinţat zapis al nostru la cinstita mîna sfiinţii sale părintelui arhimandritului şi igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Stefan, precum să să ştie că în trecuţii ani ne-am fost rugat sfinţii sale de ne-au dat voe ca să ne arăm porumburi şi grîu şi să ne cosim fînuri pe hotarul Vaideeilor pentru treaba caselor noastre, cu dijmă şi cu claca moşiei după obicéiu, dar unii din noi n-au vrut să-şi dea dijma şi să-şi facă claca. Sfinţiia sa văzînd aşa, ne-au scos şi ne-au lipsit pe toţi din toate ţinuturile noastre ce am avut într-acest hotar.

Deci noi iarăşi ne-am sculat şi am venit la sfinţiia sa de am căzut cu mare rugăciune ca să nu ne scoaţă din ţinuturile noastre şi ne-am aşezat cu sfinţiia sa să clăcuim de zioa de arătură, care o vom face peste hotar, afară din ţarcul fînului, o zi, şi de tot ţarcul de fîn, trei zile, după cum iaste obiciaiul şi la alte moşii ale mănăstirii şi osebit să ne facem claca cu plugurile şi să ne dăm dijma deplin. Şi această clacă iaste afară din claca moşiei care şădem cu casele noastre şi acéste zile ori la prăşıt, ori la cosit, la ce va vrea sfinţiia sa, să ne pue să le lucrăm, să fim cu toţi supuşi şi să nu fim volnici a pune plugul sau toporul sau coasa, fără ştirea sfinţii sale.

Iar care din noi nu va vrea să să supue într-acestaşi chip, acela să fie lipsit de pe hotar, nici cu plugul, nici cu toporul, nici cu coasa de nimic să nu să atingă pentru că nu era cu putinţă a ne mai atinge noi de hotarul acesta. Numai căzînd cu mare rugăciune şi cu acest feliu de aşăzămînt, aşa ne-au priimit sfinţiia sa, că în vremea cînd ne-au dat sfinţiia sa locuri de porumb şi levezi de cosit, au scos pe alţi streini şi ne-au dat noao. Acum, după neascultarea şi după nesupunerea noastră, iarăşi ne scosése de pe hotar. Pentru aceea am dat acest zapis la sfînta mănăstire şi la mîna sfinţii sale părintelui arhimandritului şi a tot soborul sfintei mănăstiri, ca să fim supuşi la toate, după cum scriem mai sus.

Şi ne-am pus iscăliturile mai jos şi degetile în loc de peceţi, ca să să crează.

April 13, 1778

(Urmează 56 iscălituri)

Şi noi sătenii din Guşnăţ, Lazăr Roşcescul şi Ion sin Lazăr, ne legăm într-acest zapis că ne vom face claca şi ne vom da dijma.

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica M-rii Bistriţa), f. 390v—391v.
Copie rom.

492

22 mai 1778

Stoica Dănicel cu fratele său Grigore şi cu neamul lor dau zapis episcopului de Rîmnic prin care declară că nu vor mai ridica pretenţie asupra moşiei Dobreşti a mănăstirii Flămînda, cu care s-au judecat în mai multe rînduri şi au fost daţi rămaşi ,angajîndu-se a da dijma şi a face claca după porunca domnească.

Dobreştii

Adecă eu Stoica Dănicel înpreună cu frate-mieu Grigorie şi cu neamul nostru, încredinţăm cu această adeverinţă a noastră la prea cinstită dreapta a prea sfinţii sale părintelui episcopu Rîmnecului, chirio chir Chesarie, precum să s(e) ştie că avîndu noi sătenii ot Dănicei pricină cu sfînta mănăstire Flămînda ot sud Argeş, metohul sfintei episcopii, pentru moşiia Dobreştii a mănăstirii, dintr-acest judeţ, cerîndu ca să o luom cu pricină că iaste a noastră, megieşască. De care fiind noi vechili şi despre partea celorlalţi săteni, trăgîndu multe judecăţi pentru această pricină şi avîndu dreptate sfînta mănăstire prin hrisoave şi cărţi domneşti, ne-au rămas la toate judecăţile.

Dar iarăşi noi neodihnindu-ne, la trecuta lună a lui martie am işit şi înaintea prea înălţatului nostru domnu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod şi judecîndu-ne cu vechilul igumenului sfintei mănăstiri, iarăşi ne-au rămas, precum să dovedeşte prin anaforaoa ce s-au întărit cu pecetea mării sale. Şi dupe dreptatea ce şi-au dobîndit sfînta mănăstire, apucîndu-ne pentru dijma moşii, am înplinit-o în mîna omului domnescu, însă partea noastră, iar pentru ceilalţi megiiaşi să aibă a-şi căuta igumenul sfintei mănăstiri cu dînşii a-şi împlini dijma.

Deci, de acum înainte, de către noi să aibă a stăpîni sfînta mănăstire moşiia cu pace, fiind supuşi a ne da tot adetul moşii, din semănăturile ce vom avea pe moşiie, şi a face claca dupe porunca domnească. Iar oricare din noi să va mai scula de acuma înainte şi va zice că are moşiie în Dobreşti, unul ca acela să aibă a să pedepsi cu mare pedeapsă ca un nesupus hotărîrii domneşti.

Şi pentru mai adevărată credinţă, ne-am iscălit mai jos.

1778 mai 22

Stoica logofăt Dănicel, adeverez,
Grigorie Dănicel, adeverez

Acad. R.P.R., pach. CMXCIII, doc. 28.
Copie rom.

493

⟨Bucureşti,⟩ 9 august 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să constrîngă pe locuitorii din Costeşti la darea dijmei şi prestarea clăcii către mănăstirea Bistriţa, aşa cum a hotărît judecata, iar de vor mai avea ceva de zis locuitorii, să vină la divan.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Cartea ce aţi trimis de la doao ale lunii aceştiia, au venit la domniia mea. Céle ce scrieţi pentru sătenii de la satul Costeşti ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Bistriţii, cum că după hotărîrea care prin doao anaforale întărite de domniia mea s-au făcut, nu vor nici claca a o face, nici dijma după obicéiu a o da, pricinuind cum că au a face apelaţia, şi cu aceasta prelungind, să păgubeşte mănăstirea de dreptul său, şi nici la divan nu vin, nici dijma şi claca nu vor să o dea, am văzut. Pentru care, de vréme ce hotărîrea domnii méle cea din urmă, s-au făcut încă de la luna lui dechemvrie a anului trecut, de sînt pînă acum opt luni şi într-acéste opt luni nu s-au arătat, iată vă poruncim după hotărîre să-i apucaţi să-şi dea dijma şi claca ce sînt datori la mănăstire, făcîndu-i ca să să supue, şi să-şi aibă hotărîrea urmarea sa, iar de au a mai zice cevaşi, după Sîntămărie să vie la divan. Aceasta, şi fiţi sănătoşi.

1778, av⟨gust⟩ 9

Locul peceţii

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica M-rii Bistriţa), f. 113 v.
Copie rom.

494

4 noiembrie 1778

Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din Costeşti, care au amestecat produsele de pe moşia Costeasca cu cele de pe alte hotare, să dea mănăstirii Bistriţa dijma din ce au făcut pe celelalte moşii, rămînînd să hotărască judecata divanului pentru dreptul de stăpînire în Costeasca.

Voao sătenilor de la Costeşti, sănătate! Vă facem în ştire că sfinţiia sa părintele arhimandritul, igumenul mănăstirii Bistriţii, ne-au arătat cum că voi cîte sămănături veţi fi avut, cum şi fînuri, pe alt hotar al mănăstirii afară de Costeasca, toate le-aţi fi cărat şi le-aţi fi amestecat cu sămănăturile ce aţi fi avut pe moşiia Costeasca, şi acum nu aţi fi îngăduind oamenii mănăstirii ca să scrie şi să-şi ia dijma după obiceiu, nici după bucatele ce aţi avut pe alte hotară ale mănăstirii. Şi pentru acest vicleşug ce aţi făcut cu gînd să păgubiţi mănăstirea, eram să vă aducem aici, ca de la opreală să vă daţi dijma bucatelor ce aţi avut pe alte hotară afară din Costeasca, şi să luaţi şi certare, dar iată deocamdată vă scriem să mérgeţi înşivă să luaţi om al mănăstirii ca să vă scrie deosebit dijma bucatelor ce aţi avut pe alte hotară, şi deosebit dijma după Costeasca. Şi pe cît să va alége drept a fi dijma după célelalte moşii ale mănăstirii, să împliniţi pînă la una, după obicéiu, la oamenii mănăstirii, iar pentru cît să va alége a fi dijma du pe Costeasca, să să facă catastih atît de oamenii mănăstirii cît şi de voi, şi de înplineală nu veţi fi supăraţi de dijma Costeascăi pînă vi se va hotărî judecata la luminat divanul mării sale lui vodă.

Că de nu veţi urma după cum vă scriem a deosebi dijma costeascā din dijma celorlalte hotară, cu gînd ca să păgubiţi mănăstirea, să ştiţi că se vor rîndui oameni de la noi de vor scrie şi vor înplini toată dijma după cum o aveţi amestecată. Ci să nu ziceţi că nu v-am scris ceea ce cade. Aceasta.

Noemv⟨rie⟩ 4, 1778

Zamfirache stolnic, ispravnic; Nicolae Vlădianul pitar, ispravnic.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 113v—114.

Copie rom.

495

⟨Bucureşti,⟩ 30 noiembrie 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului mănăstirii Bistriţa să vină la divan cu locuitorii din Costeşti care au reclamat din nou şi se opun a da dijma şi a face claca.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Cuvioase igumene de la sfînta mănăstire Bistriţa, chir Ştefane, sănătate!

Jalba ce au dat domnii méle sătenii de la Costeşti, pe larg o vei înţélége din răvaşul lor.

Ci cît pentru munte, fiindcă cu divan s-au hotărît de către domniia mea şi s-au dat a-l stăpîni mănăstirea, altă cercetare n-au rămas a să mai face.

Iar pentru clacă şi dijmă, de vréme că numiţii săténi nu sînt odihniţi şi fac apelaţie, iată îţi poruncim domniia mea, după sărbătorile crăciunului, ori însuţi, sau vechil să-ţi trimiţi aici la divan, negreşit. Aceasta.

1778, noemv⟨rie⟩ 30

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 114.
Copie rom.

496

⟨Bucureşti,⟩ 15 decembrie 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să aducă înaintea lor pe locuitorii din Tîmbureşti, care au stat „cu înpotrivire a-şi da obiceiul pămîntului" şi au bătut în mai multe rînduri pe isprăvnicelul stăpînului Manolache Brîncoveanu să le facă „certare cu bătae" şi să împlinească toate pagubele.

Cartea dumnealui vel logofăt Manolache Brîncoveanu cu mumbaşir orînduit pentru sătenii de la Tîmbureşti, carii au bătut pe orînduitul dumnealui.

Zemle Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ialomiţa, sănătate! Vă facem în ştire că iarăşi ne arătă dumnealui cinstit şi credincios boierul domnii mele, Manolache Brîncoveanul vel logofăt, cum că sătenii ce să află şăzători pe moşiia dumnealui Tîmbureştii dintr-acel judeţ, nu numai că au stătut cu înpotrivire a-şi da obiceiul pămîntului, ci au sărit dă au bătut pe orînduitul isprăvnicel în multe rînduri, de care vi s-au mai trimis în doao rînduri poruncile domnii mele ca să-i aduceţi faţă înaintea dumneavoastră să cercetaţi şi de va fi cu adevărat să le faceţi certare după vina lor, făcînd şi înplinire după paguba ce va fi făcut.

Şi la aceasta nici o urmare nu aţi făcut, după care neurmare, nici ei nu au făcut părăsire. Ci acum trimiţindu-şi pe omul dumnealui acolo de au pus vinuri pe la cîrciumi, iar pîrcălabul şi cu sătenii din Tîmbureşti, aflîndu-se acolo la o cîrciumă, făr' dă a nu le zice omul dumnealui nimic, au năvălit la dînsul şi l-au luatu de păr şi cu ciomagile l-au bătut pînă au sărit oamenii du pînprejur dă l-au scos din mîinile lor. Şi trimeţînd căpitanul de la Stelnica ca să-i prinză, ei au dosit. În urmă peste cinci zile prinzîndu-i, au cercetat pricina şi găsindu-i vinovaţi, nici o certare nu le-au făcut, fără dă numai le-au luat numele în scris, şi i-au slobozit.

Pentru care iată, că într-adinsu să trimise mumbaşir pe sluga domnii mele . . . .[1] ca prin marafetul dumneavoastră să meargă şi pe toţi cari-i va arăta omul dumnealui că au sărit dă l-au bătutu, să-i ia, să-i aducă înaintea dumneavoastră, fiind faţă şi căpitanul. Şi cercetînd

[1] Loc alb.

pricina cu amăruntul prin oameni ce să va fi întîmplat faţă acolo la gîlceavă, dă-l va fi bătut cu adăvărat şi sînt acest fel de oameni răi, acolea dinaintea dumneavoastră să le faceţi certare cu bătae după vina lor, făcîndu-i a să supune şi a să părăsi de fapte ca acestea. Şi de orice pagubă va arăta că au făcut la moşie, după cercetarea dumneavoastră, mumbaşirul să facă înplinire de la dînşii. Iar fiind pricina într-alt chip şi nu să va odihni vreo parte, în scris cu cercetarea ce le veţi face, să-i daţi în mîna mumbaşirului să-i aducă aici la divan, şi cine va rămînea va plăti treapădul şi cheltuiala. Tolico pisah gospodstvo mi.

1778 dichemv⟨rie⟩ 15

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 57v.
Copie rom.

497

18 decembrie 1778 [1]

Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu se supun să presteze claca şi Alexandru Ipsilanti porunceşte ispravnicilor de Saac să-i constrîngă a o face „fără de voia lor".

Prea înălţate doamne,

Cu plecat răvaş jăluesc mării tale pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşia Vălénii a sfintei mănăstiri Văleni, că dupe luminată porunca mării tale şi după obiceiul pămîntului, nu să supun a-şi face obicinuita clacă.

Am arătat dumnealor ispravnicilor luminată porunca mării tale ca să-i facă să să supue şi iarăşi nu să supun.

Ci mă rog mării tale, fiindcă sfînta mănăstire are trebuinţă a lucra şi cu plată la cele după vremi stricate şi trebuincioase a face şi iarăşi oameni nu să prea găsesc, ⟨să⟩ fie luminată porunca mării tale a-i face ca să s⟨e⟩ supue a-şi face obicinuita clacă. Ce va fi mila mării tale.

Prea plecat şi rugător către dumnezeu,
Chiril igumen mănăstirii Văléni, sud Saac.

⟨Rezoluţie :⟩ Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, să cercetaţi şi de va fi cerirea igumenului cu cale şi dupe obiceiu, să-i faceţi pe acei săteni şi fără de voia lor a să supune la cele obicinuite.

1778, dechemvrie 18
Procit vel logofăt
Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Data rezoluţiei.

498

22 ianuarie 1779[1]

Egumenul mănăstirii Bistrița reclamă domnitorului că locuitorii din Recea pasc vitele în livezi și taie pădurea moșiei Vaideei fără să dea nimic; domnul poruncește episcopului de Rîmnic și ispravnicilor de Vîlcea să cheme pe locuitori la judecată și să-i oblige a se supune la îndatoriri.

Prea înălțate doamne,

† Jăluesc mării tale că sfînta mănăstire Bistrița are o moșie la munte ce să chiamă Vaideei și are plaiuri cu livezi și cu pădure, și alți oameni ce să chiamă recenii, ce sînt alăturea cu acest hotar, ne mănîncă livezile cu dobitoacele lor și ne tae pădurea de-și fac casă și alte némestii, după hotaru mănăstirii și nu dau nimic; încă și șindrilă fac tot du pe hotaru mănăstirii și alte bucate ce punem acolo: porumb, grîu, toate ni le strică. Numai foi de ispașă avem de o mie trei sute de banițe de porumb și nu putem scoate nimic de la ei.

Ci mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale la dumnealor ispravnicii Vîlcii, să-i aducă în față să ne judecăm pentru toate și să ne și înplinească paguba. Și de acum înainte să-i facă a să supune să se ferească de moșiia mănăstirii, au să să așeze cu noi pentru orice trebuință ar avea.

Osăbit de aceasta mai avem patru zapisă de la niște moșnéni tot din Recea, care fie că au dat danie tot părțile lor de moșie din Récea, ce și aceasta să ne-o aleagă pîn carte de blestem să ni să aleagă cu celalalt hotar Vaideei, mult, puțin, oricît va dovedi că au avut acei moșnéni parte în hotarul Recei. Și pentru toate să ni să dea și cărți de hotărîre la mînă, ca să ne putem odihni unii de către alții. Și cum va fi mila mării tale.

Prea plecat și cătră dumnezeu rugători,

Ștefan arhimandrit, igumen mănăstirii Bistrița din sud Vîlcea.

⟨Rezoluție:⟩ Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

Iubitoriule de dumnezeu, sfinției ta părinte episcoape al sfintei episcopii Rîmnic i dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Înfățișîndu-i să cercetați atît pentru semănăturile ce fac de bucate și nu-și dau dijma și pentru stricăciunea ce face la pădure cu vitele și după obiceiu urmînd, cum veți dovedi că dau alții ce șăd pe alte moșii, să dați în scris și să-i faceți a să supune obiceiului, să-și dea adetul, făcînd și înplinire dumneavoastră ispravnicii, mănăstirii.

Așijderea și pentru alt hotar de moșie ce arată că să înpresoară de moșneni, iarăși înfățișîndu-i întîiu prin judecată să cercetați pricina și cum veți găsi cu cale, să hotărîți în scris și să îndreptați. Iar fiind trebuință a să face vreo alegere și la fața locului, să orînduiți boerinași ca să facă cercetare acolo, după care dă să vor odihni cu toții să pue și semne, iar dă nu să vor odihni vreo parte, cu carte dă judecată să-i sorociți și la divan.

1779, ghen⟨arie⟩ 22
Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 155.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Data rezoluției.

499

⟨Bucureşti,⟩ 23 ianuarie 1779

Anaforaua veliţilor boieri către domn referitoare la neînţelegerile locuitorilor din satul Bîrzeşti (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistriţa; sătenii au reclamat că li se ia venitul livezilor de pomi, în loc de dijma din zece, unul, iar boierii găsesc neîntemeiată plîngerea ţăranilor.

Prea înălţate doamne,

† Din luminată porunca înălţimii tale vătaful dă visterie au adus la judecată înaintea noastră pe Ion Bîrzescu i Dumitraşcu Bîrzescu, vechili fiind şi celorlalţi săteni de la satu Bîrzeşti, din sud Vîlcea, carii cu jalbă au jăluit înălţimii tale pentru chir Ştefan, arhimandritul şi igumen al sfintii mănăstiri Bistriţii, zicînd că ei au livede de pomi pe moşiia sfintii mănăstiri şi la toţi ceilalţi igumeni ce au fost mai'nainte dă cuvioşîia sa au avut obiceiu dă da dîn zece pomi, un pom, iar cuvioşîia sa dă anul trecut le-au luat tot venitul acelor livezi dă pomi, şi cerură dreptate.

După luminată porunca înălţimii tale aducînd numitul zapciu pe amîndoaoă părţile şi înaintea noastră, ne arată numitul arhimandrit că această moşie dîn Bîrzeşti ce o stăpîneşte sfînta mănăstire acum, au fost tot dă la neamul acestor jăluitori şi au vîndut dîntr-însa sfintii mănăstiri cu livezi dă pomi şi cu livezi dă fîn şi cu tot venitul dă sînt ani 80 şi mai bine, după cum văzum şi hrisovul răposatului mării sale Costandin vodă Brîncovean de la leat 1695, cum şi hrisovul răposatului mării sale Mihaiu vodă cu leat 7252 dă stăpînirea aceştii moşii, iar cîtăva dintr-această moşie au rămas nevîndută şi o stăpînesc mai sus-numiţii jăluitori şi acum. Şi ei nu caută să stăpînească livezile dă pomi şi dă fîn ce sînt pe moşîia lor, ci vor să stăpînească şi pomii şi livezile ce sînt pe moşîia sfintii mănăstiri, vînduţi dă părinţii şi moşii lor, făr'dă a nu clăcui, nici a avea mănăstirea vreun folos de la dînşii (care la aceasta nici ei nu tăgăduiră), ci numai cerură să dea dijmă din zece pomi un pom. Care cerere a lor este fără de nici un temei dă dreptate, căci obiceiu este: cel ce şade ori pe moşie mănăstirească sau boerească îşi face zilele lui cele obicinuite dă clacă la stăpînul moşii şi dă are livezi, ori dă pomi sau de fîn, le stăpîneşte şi îşi dă dijma după obiceiu, iar şăzînd pe altă moşie nu poate după moşie streină să stăpînească nici pomii, nici livezile, mai vîrtos că aceşti jăluitori sînt şăzători pe moşiia lor, iar nu pe moşiia mănăstirii. Şi neavînd sfînta mănăstire nici un folos de la ei, rău cer să stăpînească acele livezi dă pomi.

Ci am găsit cu cale, după cum au stăpînit sfînta mănăstire pîn'acum atît moşiia i pomii, cît şi livezile, să stăpînească şi dă acum înainte cu bună pace dă către mai susnumiţii jăluitori. Şi vitele lor de le vor paşte pe moşiia mănăstirii, după obiceiu să-şi dea şi adetul moşii la sfînta mănăstire. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face dă înălţimea ta.

1779, ghen⟨a⟩r⟨ie⟩ 23 dni

N⟨icolae⟩ Dudescu vel ban, Pană ⟨Filipescu⟩ vel dvornic, ⟨Badea Ştirbei⟩ vel vornic, Ştefan ⟨Pîrşcoveanul⟩ vel vornic, vel logofăt, Scarlat ⟨Greceanu⟩ vel logofăt

Trecut în condică

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. III, doc. 51.

Orig. rom.

500

⟨București,⟩ 19 februarie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Saac să oblige pe locuitorii de pe moșia Scăeni a se ține de învoiala făcută cu stăpîna Ilinca Băltășoaia de a presta cîte trei zile de clacă și a da dijma, sau să plătească suhatul pentru vite.

Carte legată la ispravnicii din sud Saac la jalba Ilincăi Băltășoaii, asupra lăcuitorilor ce șăd pe moșiia Scăeni.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Saac, sănătate!

La domniia mea au dat jalbă Ilinca Băltășoae cum că unii din lăcuitori ce șăd pe cîte un petec de cămin al lor și alții du pe alte moșii dinprejur, făcîndu-și hrana lor și a dobitoacilor lor pe moșiia sa ce are într-acel județ, care să numește Scăeni, s-au așăzat cu dînsa prin zapisul ce-l arătă dă s-au văzut, că să-i clăcuiască cîte trei zile fieșcare om pe an și să-și dea și dijma din bucate.

După care zapis ei nu urmează acum a-i înplini aceste ce s-au legat, ci își pascu vitele și își fac hrana făr' dă a avea nici un folos dă la ei, și ceru dreptate.

Deci vă poruncim ori să-i faceți ca să urmeze dupe zapis și dupe așăzămînt, sau să le dați poruncă ca să dea suhat pentru vite. Și ce va fi de înplinit să înpliniți și să-și afle dreptate dă la dumneavoastră ca să nu ne mai jăluiască.

1779 fevr⟨uarie⟩ 19

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 97.
Copie rom.

501

⟨București,⟩ 22 februarie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, la reclamația locuitorilor din Strehaia că sînt asupriți de către egumenul mănăstirii, hotărăște ca ei să lucreze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijmă, să dea cîte trei bani de stup și doi bani de capră pe an.

Cartea ce s-au dat sătenilor ot Strihaia sud Mehedinți.

Zemli Vlahscoiu. Au jăluit domnii mele sătenii de la satul Strihaia sud Mehedinți, pentru igumenul mănăstirii Strihaia, cum că fiind ei șăzători pe această moșie a mănăstirii, sînt foarte năpăstuiți de către igumen și încărcați la clacă și la dijmă, supărîndu-i peste obiceiu și cerură dreptate.

Deci, ca să știe datoria lor spre a nu să supăra mai mult, le-am dat această carte a domnii mele la mînă cu arătare la cele ce au a da, căci șăd și să hrănescu pe moșiia mănăstirii, adică cîte dooăsprezece zile pe an, rînduri, rînduri, să le clăcuiască omul casnic, iar holtei să nu să supără, însă trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar nu tot deodată; iar neavînd mănăstirea trebuință de lucru, să dea de casă cîte un zlot pe an.

Dijma să dea din toate sămănăturile, adică zeciuială după obiceiu, iar pentru legumi ce vor avea prin grădini de treaba casilor lor, n-au a să supăra de dijmă pentru acelea.

Aşijderea au a da şi de matca de stupi cîte bani trei pe an, i de capră cîte bani doi pe an, iar pentru vitele ce vor avea de treaba casilor lor, de suhat să nu să supere.

Drept aceia dar, peste aceste mai sus arătate ce sînt după obiceiu pămîntului, să nu fie supăraţi, pentru care poruncim şi dumneavoastră, ispravnicilor ai judeţului, să nu-i îngăduiţi pe igumeni a-i supăra cu nimic mai mult decît cele obicinuite. [1]

1779 fevr⟨uarie⟩ 22

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 95.
Copie rom.

502

⟨Bucureşti,⟩ 22 februarie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă mănăstirii Căldăruşani încuviinţare să ia din balta de pe moşia Cioranii (Ialomiţa), vama peştelui „adecă întreiala după obiceiu".

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoie. De vreme ce sfînta mănăstire Căldăruşanii, cu alte cărţi domneşti care s-au înnoit şi de către domniia mea, are milă vama peştelui din baltă cît ţine moşiia mănăstirii ce să numeşte Cioranii ot sud Ialomiţa, adecă întreiala după obiceiu, dăm domniia mea volnicie omului pre carele îl va orîndui sfinţiia sa părintele mireon nastavnicul aceştii sfinte mănăstiri, chir Filaret, ca să aibă a căuta şi a lua acest venit din trei una, făr' de nici o împotrivire de către nimeni.

Pentru care poruncim domniia mea şi dumneavoastră ispravnicilor judeţului, să daţi mînă de ajutor orînduitului om de a putea strînge acest venit. Aşijderea şi voi vameşilor de acolo, să nu vă amestecaţi la acest venit din baltă cît va ţinea moşiia mănăstirii. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1779 fevr⟨uarie⟩ 22

Io Alexandru Ioan Ipsilant, bojiiu milostiiu.

Procit vel logofăt

Dupe condică

Acad. R.P.R., pach. CMLXXIV, doc. 70.
Copie rom.

503

⟨Bucureşti,⟩ 6 martie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satul Bucov, de pe moşia vel vornicului Panfili, care s-au mutat cu casele şi vitele „pîn livezi de fîn şi arături de bucate" să fie obligaţi să se înapoieze în siliştea satului cea veche.

Zemle Vlahscoie. Dă vreme ce au arătat domnii mele dumnealui cinstit şi credincios boerul domnii mele Panfili vel vornic, cum că lăcuitorii din satul dumnealui Bucov sud Saac s-au răsipit mutîndu-să pîn

---

[1] Dispoziţii domneşti asemănătoare în documentul din 22 martie, pentru moşia Cioranii a mănăstirii Căldăruşani (Acad. R.P.R., pach. CMLXXIV, doc. 71) şi în doc.

livezi dă fîn şi pe lîngă arături de bucate, cu casele lor, cu dobitoace şi cu păsări şi pricinuiescu pagubă nu numai moşiei dumnealui şi încă şi celorlalţi lăcuitori; pentru care dăm volnicie slugii domniei mele.......[1] să meargă şi prin ştirea ispravnicilor dă judeţ, să-i rădice pă acei oameni cu casele şi cu toate dobitoacele şi să-i mute în siliştea satului cea veche ca să nu să pricinuiască moşiei dumnealui stricăciune şi lăcuitorilor pagubă. După cum pentru acestea sînt şi mai 'nainte date poruncile domnii mele, mai vîrtos fiind acum şi vreme de primăvară cînd cu lesnire le este şi acelor oameni dă a s⟨e⟩ muta fără nici o nevoie.

Leat 1779 mart 6

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 106v.
Copie rom.

504

⟨Bucureşti,⟩ 18 iunie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să rînduiască dintre mazilii judeţului pe unul care să strîngă dijma de la orăşenii pe de moşia domnească, lăsîndu-i nesupăraţi de clacă şi la vînzarea vinurilor lor.

Carte legată către ispravnicii Ialomiţei pentru lăcuitorii ce să află pe 2.000 stînjăni din oraş, sud Ialomiţa, cum să urmeze la clacă i la dijmă.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ialomiţa, sănătate! Vă facem în ştire pentru moşiia domnească de la oraşul dintr-acel judeţ, stînjăni 4 000, din care stînjăni 2 000 sînt afieromat ai mănăstirii sfîntului Spiridon Nou, iar dooaă mii stînjăni sînt rămaşi domneşti. Pentru care vă poruncim să alegeţi din mazîlii judeţului un om harnic cu credinţă şi să-l rînduiţi ca să strîngă tot venitul ce va fi du pă acei 2 000 stînjăni, din grîu, orz, mălaiu, fîn sau orice, care la vreme să ne trimiteţi catastih de tot venitu cu arătare anume de la cine şi cîtă dijmă s-au luat, care venit să-l aveţi la păstrarea dumneavoastră purtîndu-i de grijă a nu să face vreun sfeterit moşii şi veţi avea poruncă cum să urmaţi.

Iar de clacă să nu-i supăraţi cumva pe oamenii ce vor fi şăzîndu pe aceşti 2 000 stînjăni, nici vînzarea vinurilor lor să nu le embodisiţi sau să socotiţi cumva a face dumneavoastră vreun alişveriş şi vreun enteres cu pricina aceasta, că iaste moşiie domnească, a-i supăra ori cu claca sau la vînzarea vinurilor, ci numai dijma şi alte venituri să le strîngeţi cu catastih.

1779 iunie 18

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 149v.
Copie rom.

---

din 2 septembrie, acelaşi an, pentru moşiile Gherghiţa, Borusul, Radu Cojocar şi Bereleştii, ale mitropoliei Bucureşti (Arh. St. Buc., Mitropolia Buc., pach. IV, doc. 24).

[1] Loc alb.

505

⟨Tîrgovişte,⟩ 1 iulie 1779

Ispravnicii de Dîmboviţa cercetează nesupunerea locuitorilor din Săcueni, Lucieni şi Băneşti de a presta mitropoliei din Tîrgovişte cîte 12 zile de clacă, făcînd numai şase, şi le dau termen ca peste două săptămîni amîndouă părţile să iasă la judecata divanului.

Sud Dîmboviţa

† Prea sfinţiia sa părintele mitropolit prin anafora înştiinţînd prea înălţatului nostru domn Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mitropolii ot Tîrgovişte că nu vor a clăcui cîte 12 zile pe an, după obiceiu pămîntului, ci numai cîte 6, cu pricină că acei oameni pricinuiesc că aşa au avut obiceiu şi cum că de au şi avut obicei cum zic, nu este prin ştirea sfinţii sale, ci din neputinţa dicheilor şi silnicia lăcuitorilor. După care anafora, poruncindu-ni-să de către măriia sa vodă ca să s⟨e⟩ înfăţişăze acei lăcuitori cu dicheu şi să cercetăm de au vreun temeiu în scris la mînă-le de obiceiu ce zic şi de li s-au păzit, şi cîţi ani, iar de n-au vreun temeiu, cu cuvînt drept să-i supunem a clăcui cum toţi lăcuitorii de obşte clăcuesc la stăpînii moşiilor.

După poruncă înfăţişîndu-să părintele dicheu sfintii mitropolii, chir Daniil, cu oamenii din satele Săcueni i Lucieni i Băneşti dintr-acest judeţ, ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mitropolii şi întrebîndu-să cu ce temei pretenderisescu a clăcui numai cîte 6 zile pe an, răspunsără că în scris vreun temeiu de la vreun mitropolit sau dicheu n-au, fără numai cu gura ziseră că aşa au pomenit din vechime, dar de cîţi ani nu ştiu.

Deci după obiceiu pămîntului datori sînt a clăcui dăplin cum toţi lăcuitorii ce să află pă alte moşii mănăstireşti, boereşti, şăzători, clăcuesc.

Şi fiindcă pîrîţii săteni nu să odihniră li să puseră soroc pînă după săptămîna mare să se afle amîndoao părţile, adică dicheu şi pîrîţii, la luminat divanul mării sale. Aceasta.

1779. iulie 1 dni

Ioan H.... [1]
Theodor biv vel pitar ispravnic
Trecut la condica judeţului
Costandin logofăt condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXVIII, doc. 28.
Orig. rom.

506

5 iulie 1779 [2]

Egumenul de la Mislea cere domnitorului încuviinţarea ca viile de pe moşia mănăstirii, de la Greaca, părăsite de locuitori din cauza şi în timpul războiului, să le poată da altora care să le lucreze efectiv, spre a-şi putea lua dijma cuvenită.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc milei şi bunătăţii mării tale, că sfînta mănăstire are moşie în sud Vlaşca ce să numeşte Greaca, pe care moşie iaste deal cu vii şi

[1] Indescifrabil.

[2] Data rezoluţiei.

mulţi din cei cu vii le-au părăsit, unii dinaintea răzmeriţii, alţii din răzmeriţă. Dîndu-le veste mănăstirea să s⟨e⟩ apuce să-şi lucreze viile, nu şi le lucrează. Să găsesc mulţi care cer voe de la mănăstire să lucreze, dar nefiind luminată porunca mării tale, nici aceia nu cutează a lucra.

Ci după cum luminate poruncile mării tale sînt date ca pîn' la 3 ani, cine-şi vor părăsi viile să aibă voe stăpînul moşii a le da altuia cui să va găsi să le lucreze, mă rog mării tale să fie mila mării tale a să face sfintei mănăstiri luminată cartea mării tale, ca cu acea luminată carte să dea părăginile cui vor cere, ca să nu s⟨e⟩ mai păgubească mănăstirea de dijma acelor părăgini. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu pentru fericită sănătatea mării tale,

Calinic ieromonah, igumen mănăstirii Mislii

⟨Rezoluţie:⟩ Dumneata vel logofete de Ţara de Jos, întîiu să cercetezi vremea de cînd nu să lucrează acele vii şi fiind cu cale, să-i faci cartea domnii mele dupe obiceiu.

1779, iulie 5

Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 17.
Copie rom.

507

Craiova, 15 iulie 1779

Divanul Craiovei dă împuternicire postelnicului Ioniţă Săulescu, ispravnic de Mehedinţi, să cerceteze reclamaţia locuitorilor din Baia de Fier către domn, împotriva egumenului de la Hurez care, pe lîngă alte asupriri, le-a redus întinderea păşunei pentru vite.

De la divanul Craiovei.

După jalba ce au dat la măriia sa prea înălţatul nostru domn Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, Avram i Radul şi Stanciu, vechili fiind tuturor oamenilor de la satul Baia de Fier sud Gorj, împotriva cuviosului igumen de la sfînta mănăstire Hurezu, chir Gherasim, arătînd că ei aflîndu-să şăzători pe moşiia Baia a sfintei mănăstiri Hurezu, pînă acum ar fi avut obicéi de plătiia de casă cîte bani 90 de vatră într-un an, iar de alt nimic nu să supăra, dar acum i-ar fi supărînd ca să şi clăcuiască, şi nu caută să clăcuiască acolea pe moşie, ci-i duce dintr-un judeţ într-alt judeţ şi pentru o zi ce este să clăcuiască, mai mult umblă strămutîndu-să; şi fînul ce-l cosescu pe moşiia mănăstirii, nu le iau iar fîn de dijmă, ci bani, şi le-ar fi luînd mai mult peste cît li să cuvine.

Şi deosăbit că ei ar fi păscut cu vitele lor munţii mănăstirii plătind suhatul, iar acum nu i-ar fi îngăduind ca să-şi pască vitele pe acei munţi şi să-şi plătească adetul, ci ar fi cerînd ca să dea după cum dau şi alţii streini, ori să lipsească din munţi. Şi ni să poruncéşte de către măriia sa ca pentru toate acéstea să cercetăm, şi de nu să va odihni vreo parte, cu carte de judecată, după vrémea lucrului, să-i sorocim şi la divan.

Care după luminată poruncă înfăţişîndu-să aici la divan părintele igumen cu jăluitorii, răspunsără atît jăluitorii cît şi igumenul, că pentru

banii de vatră s-au aşăzat ca să dea de omul casnic cîte un zlot după obicéi.

Iar pentru că le cére şi clacă pentru zlotu de vatră, răspunsă igumenul că, avînd 20 de livezi pe acea moşie care le cosiia pentru trebuinţa vitelor mănăstirii, le-au dat ca să le cosască ei; şi pentru acéle livezi să ajute şi ei de omul casnic cu cîte o zi de clacă la mănăstire, care la aceasta nici jăluitorii nu putură tăgădui, cum şi pentru dijma de fîn s-au învoit ca să dea bani după obicéi şi că sînt mulţumiţi şi odihniţi ca pentru acéle livezi ce le-au dat igumenul să le cosească, să lucréze cîte o zi la mînăstire.

Iar pentru munţi, răspunsără că tot ei din vechime i-ar fi păscut cu vitele lor, plătindu-şi suhatul, arătîndu-ne şi un răvaş al sfinţii sale proigumenul chir Dionesie armhimandritu cu leat 1766 ce scrie la mîna sătenilor de la Baia, că le-au dat muntele Băii ca să-l pască cu vitele lor pe un an cu taleri 22. Şi tot într-acel răvaş, la leat 1767 scrie că au luat taleri 26 şi le-au dat muntele ca să-l pască şi pe acel an. Iar acum le-ar fi luat igumenul un picior dintr-acei munţi şi l-ar fi dat la neşte unguréni în suhat şi munţii ce le-au rămas lor n-ar fi avînd iarbă de ajunsu pentru păşunea dobitoacelor lor. La aceasta răspunsă igumenul că acel picior de munte niciodată ei nu l-au păscut cu vitele lor ci tot acei unguréni, şi cu întîmplarea vremilor, strămutîndu-să acei unguréni de acolo, în 2 ani l-ar fi păscut şi ei cu dobitoacele lor şi nici suhat la mănăstire n-au dat. Arătîndu-ne pentru acel munte o carte a unui Mihail igumen poluvrăgean cu leat 1757, ce scrie la mîna igumenului hurezan, cum că fiind mănăstirea Polovragu metoh la mănăstirea Hurezu, acel munte mai înainte l-ar fi fost dat igumenul poluvrăgeanu la un căpitan Andrei în suhat şi după moartea acelui căpitan tot igumenul poluvrăgean l-au dat în suhat la nişte unguréni înpreună cu muntele Poluvragi şi banii ce eşiiau dupe suhat îi lua mănăstirea Poluvragi, jumătate şi mănăstirea Hurezu, jumătate. Şi zicea că şi acum tot înpreună cu muntele Poluvragi este dat la acei unguréni, osăbit de ceilalţi munţi ai Băii şi cum că oamenii din Baia nu-şi pascu numai vitele lor pă ceialalţi munţi ci ar fi băgînd şi alte vite streine, şi cu această pricină caută să ia şi acel picior de munte, de unde să cunoaşte că ei acel picior de munte nu l-au avut supt păşunea dobitoacelor lor, ci au fost dat deosăbit în suhat cu muntele Polovragi după cum cartea igumenului poluvrăgean de învoire ce au avut cu igumenul hurezan adeverează.

Dar, fiindcă oamenii din Baia întăriia cu zisăle că nicidecum alte vite streine în vitele lor nu bagă şi că iarbă nu le este de ajunsu pă ceialalţi munţi, am găsit cu cale ca să meargă un boer la faţa locului să cercetéze acolo prin mărturii şi dovezi acei munţi: este-le de ajunsu numai pentru păşunea dobitoacelor lor şi numai vitele lor să pascu pe acei munţi, sau bagă ei şi alte vite streine? Spre care cercetare te-ai orînduit dumneata, postelnic Ioniţă Săulescule, ci priimind cartea aceasta să te scoli să mergi acolo în faţa locului la acei munţi şi foarte cu amăruntul să faci cercetare ca să dovedeşti: oamenii din Baia numai cu vitele lor pascu pe acei munţi sau bagă şi alte vite streine? Şi numai pentru vitele lor ce vor avea să li să dea munţii aceia cît le va fi de ajunsu, plătind suhatul mănăstirii, iar de va mai rămînea dintr-acei munţi ce i-au păscut ei pînă acum, are voe igumenul a-i da la altă parte

în suhat. Iar cînd vei dovedi că alte vite streine nu bagă în vitele lor şi că pe acei munţi nu le va fi de ajunsu iarbă pentru păşune, atunci de vor da ei preţul ce dau acei unguréni pe acel picior de munte ce este deosăbit dat în suhat cu muntele Poluvragi, îl vor lua iar ei în suhat pentru păşunea dobitoacelor lor. Şi după cum vei dovedi, nefăcînd hatîr la vreo parte, în frica lui dumnezeu să dai în scris.

1779, iul⟨ie⟩ 15 dni

Grigore Rasti, Costandin Ţănti ⟨?⟩ paharnic,
Ştefan Ib..., Ştefan sluger.

Procit treti logofăt

Trecut în condică

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 49.
Orig. rom.

508

⟨Bucureşti,⟩ 31 iulie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii de pe moşia Epureasca (Vlaşca), a mitropoliei, fugiţi din cauza războiului în străinătate, dacă vor fi convinşi să se înapoieze, să se bucure de „ocrotirea" ispravnicilor „pînă să-şi facă şi ei case şi namestii".

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar. Davat gospodstvo mi, dă vreme ce domniia mea în toată ţara domnii mele am pus bune îndreptări nu numai la orînduielile dăjdiilor a fi cu o mare uşurinţă, dupe cum să vede, ci şi pentru toate celelalte orînduieli a să păzi cu deplină dreptate şi linişte a tuturor de opşte. Şi fiind cunoscut că înt-aceste trecute vremi mulţi şi-au fost lăsat pămîntul şi căminul lor şi s-au fost înstreinat prin alte ţări nemernicindu ticăloşi prin locuri streine, dupe cum ne arătă şi prea sfinţiia sa părintele mitropolitu, că pe moşiia sfintei mitropolii ce să numeşte Iepureasca sud Vlaşca ar fi fost sat cu mulţime de oameni şi toţi s-au risipit şi s-au înstreinat în vremile trecute dă nevoile ce le-au fost asupră.

Drept aceia am dat domniia mea cartea aceasta omului ce-l va orîndui prea sfinţiia sa ca să aibă voe a chema şi a aduce pre toţi cei înstreinaţi la urma lor şi lă lăcuinţa pămîntului. Şi carii vor veni să-i arate la dumnealor ispravnicii judeţului ca de vor fi de acei veniţi din streinătate precum arătăm, să le caute dreptatea lor, după poruncile ce au date dă la domnia mea pentru dînşii, să-i ocrotească pînă să-şi facă şi ei case şi namestii şi să s⟨e⟩ apuce de pămînt.

Scriem dar şi vouă acelor ce după vremi v-aţi înstreinat, văzînd cartea domnii mele să căutaţi să veniţi la urma voastră şi la lăcuinţa pămîntului vostru, că veţi afla buna petrecere cu mila domnii mele cu toată liniştea şi ocrotirea voastră. Tolico pisah gospodstvo mi. [1]

1779, iulie 31

Io Alixandru Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Vel vistier.

După condica vistieriei Spir⟨idon⟩ logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCC, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Un document cu conţinut identic, cu data de 7 august 1779, este dat pentru moşia Fotoaia, din judeţul Vlaşca, tot a mitropoliei, ibidem, pach. CXI, doc. 27.

509

30 octombrie 1779

Egumenul de la Tismana cere domnitorului ca locuitorii de pe moșiile mănăstirii, din Mehedinți, să fie constrînși „a-și da zlotul de vadră" și Alexandru Ipsilanti poruncește ispravnicilor să împlinească „dreptul mănăstirii".

Prea înălțate doamne,

Jăluescu mării tale fiindcă sfînta mănăstire are moșii în sud Mehedinți și oamenii ce sînt șăzători nu să supun a-și da zlotul de vadră dupe porunca, ci mă tot poartă cu vorbe cu anu, și datornicii pă mine nu mă așteaptă.

Ci mă rog mării tale luminate doamne, ca să fie luminată porunca mării tale cu mumbașîru să meargă să-mi împlinească zlotul de vadră den satele dupe moșiile mănăstirii din sud Mehedinți, ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu pentru fericită sănătatea mării tale,

Mihaiu, igumen sfintii mănăstiri Tismanii.

⟨Rezoluție:⟩ Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, urmînd după obiceiu să apucați cu strînsoare pe acei săteni ce șăd pe moșiia mănăstirii să împliniți dreptul mănăstirii, spre a nu să păgubi, făcîndu-i și făr' dă voia lor a să supune.

1779, octomv⟨rie⟩ 30

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 31.
Orig. rom., pecete aplicată.

510

⟨București,⟩ 30 octombrie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște ca veliții boieri, să întocmească așezămîntul special de claca cerută de egumeni pentru locuitorii din Ciocănești (Mușcel), de pe moșia mănăstirii Cotmeana și cei de pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, dat fiindcă arături și fînețe își fac pe alte moșii.

Vătaf dă aprozi, oct⟨omvrie⟩ 30, ⟨1779⟩

Climent, igumenul mănăstirii Cotmenii, cu sătenii de la Ciocănești sud Muscel și igumenul mănăstirii Radu-Vodă cu sătenii . . . .[2] jăluindu-se că fiind șăzători numiții săteni pe moșiile măn⟨ăstirilor⟩ nu vor să clăcuiască cum clăcuesc toți alții ce șădu pe moșii streine.

Au răspunsu rumînii că iaste loc strimt la aceste moșii, de n-au unde să-și facă hrana ci numai doar cît șădu cu casile, iar arături și fînețe își fac pe alte moșii streine și pentru strîmtoare, clacă la mănăstire niciodată n-au dat nici ei, nici părinții lor.

---

[1] Data rezoluției.

[2] Loc alb.

Inpotrivă au răspuns igumenii că totdeauna i-au apucat de clacă, dar nu s-au supus să facă, scoţînd spre adeverire o anafora a veliţilor boeri, întărită fiind şi de măriia sa Scarlat Ghica vodă, întru care îi dă să facă clacă cum fac toţi cei ce şăd pe moşii streine.

Hotărîrea gospod

De vreme ce obiceiu vechiu al pămîntului care iaste întărit atît dă alţi domni cît şi de gospodu cu testament, păzindu-se la toţi de obşte, oricine şade pe moşie streină are a face clacă la stăpînul moşii, datori dar sînt şi ei ca să facă obicinuita clacă la mănăstiri ; atît numai pentru strîmtoarea locului jăluindu-se că n-au unde îşi face hrana pe aceste moşii şi să hrănesc pe alte moşii, s-au rînduit la dumnealor veliţii boeri ca să le facă oareşcare scăzămînt.

Arh. St. Buc., Ms. 4 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 152v.
Copie rom.

511

⟨Bucureşti,⟩ 11 noiembrie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din satul Ocniţa să dea mănăstirii Dealul cîte un zlot pentru clacă şi otaştină din douăzeci de vedre una.

Ceauş de aprozi, noemv⟨rie⟩ 11, ⟨1779⟩

Sătenii de la Ocniţă sud Dîmboviţa cu Sofronie dichiu, vechil igumen⟨ului⟩ mănăstirii Dealului, cum că ei fiind şăzători pe moşiia mănăstirii, unde neavînd loc de hrană îndăstul, au avut osebire la clacă, adică cîte 6 zile sau cîte un zlot pe an, carele s-au păzit la toţi igumenii ce au fost după vremi şi dijma din bucate o da după obiceiu cum şi otaştina dintr-o sută vedre, cinci, cu vadră dă zece ocă, iar acum îi apucă igumenul să clăcuiască 12 zile de om pe an sau să dea taleri 3 şi otaştina le ia cu vadră de doaoăsprezece oca şi pentru doaoă, trei cară de fîn ce cosescu le ia cîte un car dijmă, cum şi din porumbu le ia de pogon cîte 4 baniţe, cu baniţă de ocă 52 şi cere dreptate la aceasta. Întrebîndu-să Sofronie dichiu, au răspunsu că el ce lua de mai 'nainte nu ştie, fiind de puţină vreme venit la mănăstire, iar acum de cînd au venit el la mănăstire, unii au clăcuit cîte 6 zile, alţii 4, alţii opt şi alţii nimic şi mănăstirea nu le cere mai multu decît 12 zile pă an, care să urmează şi la alţii. Cum şi pentru cele ce zic sătenii că le-au cerut acei taleri 3 pentru clacă şi pentru dijmă mai mult decît iaste obiceiu, nimeni nu i-au supărat.

Hotărîrea gospod

Cît pentru clacă fiindcă să află pe moşie mănăstirea[1] şăzători şi la loc de munte cu neîndămînă la hrana lor şi mănăstirea avînd sate şi oameni de lucru, de la aceştiia să ia cîte un zlot pentru clacă pe an, sau de are mănăstirea trebuinţă de lucru să s⟨e⟩ aşaze cu dînşii cu învoială şi socoteală asupra zlotului. Iar pentru otaştină s-au poruncit

[1] Aşa în text.

ispravnicilor să facă doaoă vedre drepte, vadra de cîte zece oca, pe care însemnîndu-le să fie una la mănăstire şi alta la dînşii, cu care să s(e) urmeze şi de acum înainte a le lua din doaoăzeci vedre o vadră şi cele va fi luat mai multu, atît din vinuri cît şi din celelalte bucate ce zic sătenii, aducînd pe igumen faţă, sau vechil, să cerceteze ispravnicii şi de va dovedi că le-au luat igumenul mai multu, înpotriva obiceiului, să le înplinească, şi de acum înainte să nu fie supăraţi mai mult peste obiceiu.

Arh. St. Buc., Ms. 4 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 153v.

Copie rom.

512

⟨Bucureşti,⟩ 12 noiembrie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii de pe moşia mănăstirii Tismana, care au reclamat că sînt asupriţi de egumen, să dea pentru clacă cîte un zlot de casă, dijma din semănături, otaştina din 20 de vedre, una, cu vadra de zece ocale.

Hotărîrea de la mîna rumînilor

† Neodihnindu-să sătenii, au ieşit înaintea domnii mele la divan cu Sofronie dichiu, zicînd că lăcuinţa lor fiind între munţi, n-au loc de hrană din destul, şi pentru aceasta au avut osebire la clacă, adică şase zile pe an sau cîte un zlot, care li s-au păzit la toţi cîţi după vremi au fost igumeni.

Întrebîndu-să dichiu, au răspuns că el cele de mai'nainte nu le ştie fiind de puţină vreme venit la mănăstire, iar acum dă cînd au venit el la mănăstire, rînduială n-au avut, cît unii au clăcuit cîte şase zile, alţii cîte patru, alţii cîte opt şi alţii nimic.

Deci, obiceiu şi testamentul la toţi lăcuitorii ţării de obşte iaste ori 12 zile, ori un zlot, care acest obiceiu are a să urma şi la dînşii. Asupra căruia obiceiu făcînd şi domniia mea hotărîre, zicem că fiind pă moşie mănăstirească şăzători şi la loc de munte, care mănăstire avînd şi alte sate şi oameni de lucru spre a-şi face trebuinţele, de la aceştia, hotărîm să aibă a lua zlotul de casă şi altă supărare să nu le mai facă. Pentru care, ca să fie apăraţi de altă supărare, le-am dat domniia mea această întărire la mînă cu domneasca noastră pecete, iar avînd trebuinţă mănăstirea a cere şi de la aceştiia lucru, să vor aşăza cu învoială între dînşii cu socoteală tot asupra zlotului.

Să mai jăluiră sătenii că şi otaştina din vii le ia cu vadră mare, adică de ocă 12. Aşijderea şi din porumb le ia de un pogon, patru baniţe, şi baniţa de ocă 52, cum şi la dijma fînului le face nedreptate.

Deci, pentru acestea scriem dumneavoastră ispravnicii judeţului, viind numiţii săteni, să chemaţi şi pă igumen sau pe vechilu său faţă, şi întîi pentru otaştină să faceţi dumneavoastră vadră dreaptă de zece ocă, şi însemnînd-o să faceţi una la mănăstire, alta la dînşii, şi cu acel fel de vadră dreaptă să aibă a le lua otaştină, adică din 20 vedre, o vadră.

Iar pentru bucate, să dea zeciuiala la zece, una, cum şi din fîn, dijma cea obicinuită. Şi într-acestaşi chip făcîndu-le socoteala bucatelor sau vinului de estimp, ce veţi dovedi că li s-au luat mai mult, să le înpliniţi. Şi de acum înainte poruncim mai multă supărare peste aceste ce hotărîm, să nu le facă igumenul, şi dumneavoastră să-i apăraţi în toată vremea.

1779 noem⟨vrie⟩ 12

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 32.
Copie rom.

513

⟨Caracal,⟩ 20 decembrie 1779

Ispravnicii de Romanaţi poruncesc locuitorilor din Pleşoiu, Dranoveţi, Slătioara, Piatra de Sus, Piatra de Jos, Brîncoveni şi Criva, să se înţeleagă prin zapis cu isprăvnicelul mănăstirii Bistriţa pentru păşunatul şi tăiatul lemnelor de pe moşia Muşcelul.

Sud Romanaţi

Voaă lăcuitorilor de la satu Pleşoiu, Dranoveţi, Slătioara, Piatra de Sus, Piatra de Jos şi de la Brîncoveni i Criva. Aici ne arătă sfinţiia sa părintele arhimandrit egumenu sfintei mănăstiri Bistriţii cum că pe moşia sfintei mănăstiri ce să numeşte Muşcelul v-aţi fi avînd toată păşciunea vitelor voastre, din care pricină nici ar fi putînd a să face arături ca din rodurile sămănăturilor să-şi ia obicinuitu venit, aţi fi tăind şi lemne din pădurile ce sînt pe acea moşie fără de a avea tocmeală cu isprăvnicelul moşii şi a lua voe de la dînsul, şi nu v-aţi fi supuind a da nimic unii din voi.

Pentru care iată vă scriem de aţi tăiat lemne din pădurile acei moşii şi v-aţi păscut vitele pe dînsa, să căutaţi negreşit să vă aşăzaţi cu isprăvnicelul moşii şi să-i daţi peşin adetul pe carele vă veţi învoi. Şi de acum înainte de veţi avea trebuinţă a tăia lemne şi a vă paşte vitele pe mai sus-zisa moşie, întîi să mergeţi la isprăvnicelul moşii cu care să faceţi tocmeală şi aşăzămînt prin zapis şi aşa să fiţi slobozi, iar pînă a nu face această tocmeală şi a lua voe slobodă de la isprăvnicel, foarte să vă feriţi a mai călca moşia sfintei mănăstiri întru nimic, că de ne va mai arătă isprăvnicelul că nu aţi urmat după cum vă scriem, şi iarăşi cu silnicie aţi îndrăznit a călca moşia, atunci veţi lua căzuta certare, că aşa este şi luminata porunca mării sale lui vodă, aceasta ce o văzum la mîna sfinţii sale părintelui egumen care şi aici la condică s-au trecut.

1779, dichemvrie 20

Ioan Argitianul sluger

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 97.
Orig. rom.

514

⟨București,⟩ 4 ianuarie 1780

Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, încuviințează mănăstirii Sfîntul Spiridon cel Nou din București, să oblige pe locuitorii de pe moșia ei, Rușii de Vede, să dea pentru clacă cîte un tult pe an, dijma după obicei și să nu vîndă vin și rachiu, decît numai preoții și slujitorii isprăvnicești, din viile lor, aceștia fiind scutiți de clacă și dijmă.

Cartea mănăstirii sfîntului Spiridon cel Nou pentru lăcuitorii dă la moșiia Rușii dă Vede sud Teleorman pentru clacă, dijmă, vin și rachiu.

Zemle Vlahscoiu. Dă vreme ce din jalba ce ne-au dat biv vtori logofăt Costandin Nenciulescu, epitropul mănăstirii sfîntului Spiridon, ne-am înștiințat pentru lăcuitorii dă la moșiia Rușii de Vede din sud Teleorman care iaste danie numitei mănăstiri, cum că nu urmează cu supunere la coprinderea așăzămîntului răposatului domnu Alexandru Ghica voevod ce iaste făcut prin hrisov, care așăzămînt s-au întărit și cu hrisovul domnii mele unde scrie ca toți ceilalți lăcuitori du pă numita moșie să-și dea dijma după obiceiu, și pentru clacă să dea de casă cîte un tult.

Iar vin sau rachiu să nu fie volnici a vinde nicidăcum, fără dă numai bucatele mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, sau cînd nu va avea mănăstirea vin, să s⟨e⟩ învoiască prin așăzămînt cu mănăstirea.

Iar preoții biséricii dă acolo și slujitorii isprăvnicești cu pecetluituri ce vor fi șăzători pă această moșie, dă dijmă și dă clacă să fie nesupărați. Cum și vin din viile lor care le avea pe numita moșie, să aibă a și le vinde dă la vremea culesului pînă la sfeti Vasilie. Care acei slujitori, din vremea răzmiriții, părăginîndu-și viile, au început a cumpăra vinuri streine și a vinde pă moșie, făcînd neguțătorie, nu numai dă la cules pînă la sfeti Vasilie, ci peste tot anul, și iar, nu numai slujitori, ci și toți ceilalți lăcuitori. Care această a lor urmare fiind înpotriva coprinderii hrisoavelor, s-au fost făcut poruncile domnii mele către ispravnicii județului ca să-i poprească dă a nu mai vinde, iar ei căzînd la învoială au făcut așăzămînt cu mănăstirea ca să dea la mănăstire cîte doaoă parale de vadră și să aibă voe să vînză cîți va vrea. Care acest așăzămînt dă la leat ⟨17⟩76 pînă în anul trecut urmîndu-l, atunci au venit unii din ei cu jalbă căt⟨re⟩ domniia mea, zicînd că li s-au făcut obiceiu, și orînduiți fiind înaintea dumnealor veliților boieri, li s-au făcut cercetare și nu au dovedit să fi avut ei vreo supărare dă către mănăstire mai mult cevași fără dă cale. După aceia întorcîndu-să înapoi, iarăși nici așăzămîntului următori și primitori n-au fost, nici coprinderii hrisovului supunere n-au dat, ci în silă fac toată vînzarea lor.

Pentru care am dat domniia mea această carte la mîna omului ce să va orîndui dă către epitropul mănăstirii, prin care să aibă volnicie a lua claca cîte un tult dă casă, după coprinderea hrisovului și dijma după obiceiu, iar mai mult să nu-i supere. Iar pentru vînzarea vinului, dă vreme ce n-au urmat nici vor urma așăzămîntul lor, să fie popriți a mai vinde, ca numai vinu și rachiu mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, afară numai din preoți i slujitori cu pecetluituri, cînd vor avea vin din drepte

viile lor, vor vinde numai în vremea cea orînduită, dă la cules pînă la sfeti Vasilie, iar alţii toţi să fie opriţi.

Poruncim şi dumneavoastră ispravnicilor judeţului, să-i supuneţi şi fără dă voia lor şi să daţi omului mănăstirii tot feliul dă ajutor, ori în ce vreme va fi trebuinţa, spre a să urma după cum poruncim mai sus, făcînd şi înplinirea de clacă i dijmă. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1780, ghenar 4

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 211v—212.
Copie rom.

515

⟨Tîrgovişte,⟩ 12 februarie 1780

Ispràvnicii de Dîmboviţa judecă reclamaţia locuitorilor din Săcueni împotriva dichiului mitropoliei din Tîrgovişte care le pretinde obligaţii prea mari şi hotărăsc să presteze claca „după numita poruncă gospod", să dea dijma din porumb cîte patru baniţe de pogon de cîte 36 ocale şi 18 bani carul de fîn, cum se obişnueşte la moşiile învecinate.

Sud Dîmboviţa

† Sătenii ot satul Săcuienii din acest judeţ, pîră făcînd către prea sfinţia sa părintele mitropolitu chirio chirio Grigorie asupra sfinţii sale părintelui arhimandrit şi dicheu sfintei mitropolii ot Tîrgovişte, chir Daniil, că şezători fiind pe moşia sfintei mitropolii, s-ar fi supărînd peste orînduială cu claca, cerîndu-le cîte zile 12 de om pă anu, din dijma porumbului că le ia de pogon cîte baniţe 4, baniţa de ocă 50 şi din carul de fîn cîte bani 24, cerînd a clăcui numai cîte zile 6 şi dijma de pogon porumb cîte baniţe 4, baniţa de cîte ocă 30, i din carul de fîn cîte bani 15.

Şi după jalbă-le ni s-au scris de către prea sfinţiia sa că pentru rîndul clăcii prin anafora au înştiinţat mării sale lui vodă a să urma după luminată porunca mării sale şi vechiul obiceiu cîte zile 12, iar pentru celelalte înfăţişîndu-să cu numitu arhimandrit să-l îndrepteze spre a nu să face năpăstuiri la nici o parte. Înfăţişîndu-să sfinţia sa cu 6 din săteni anume: Dumitraşco Brănariu, unchiaşu Tudor Măţescu, Ioan opincariul, Dobre Păpuşoiu, Neagul Păpuşoiu, Dumitraşco Borbanu, vechili din partea tuturor sătenilor, numiţii săteni au făcut iarăşi aceiaşi cerere cu pricină că aşa au avut obiceiu şi că asemenea să urmează şi la alte moşii du prinprejurul ce să vecinesc cu aceasta.

Părintele arhimandrit înpotrivă-le răspunsă că de cînd să află dicheu vreun obiceiu nou n-au făcut, ci cum la alţi dichei înaintea sfinţii sale s-au urmat, asemenea şi sfinţia sa (care aceasta nici pîrîşii n-au tăgăduit-o) şi primi ca cum să urmează la alte du prinprejurul moşii, să fie şi la aceasta. Şi aşa cercetînd noi la 4 moşii ce să alătură cu aceasta, deteră seama Pîrvu Odobaş, ispràvnicelu moşii Răzvad a mănăstirii Sfeti Gerghe, i Alecse arnăutu al moşii Gura Ocniţii a sfintei

mănăstiri Mislea i Dumitraşco căpitanu al moşii Bucşani al dumnealui vel ban Ghica i Tudorică al moşii Răzvad al dumnealui Scarlat Greceanu biv vel logofăt, cum că dijma iau din pogonul de porumb cîte banițe 4, banița de oca 36 i de carul de fîn cîte bani 18.

La care cercetare, față fiind amîndoao părțile şi cu toții odihnindu-să s-au făcut banițe de către noi înherate şi s-au dat una la sfînta mitropolie, una la numitul satu. Şi hotărîm întîi pentru clacă să să urmeze după luminată poruncă gospod, ce de opşte este dată şi după vechiul obiceiu al pămîntului. Iar din porumbu să să ia cu acea baniță înherată 4 banițe de pogon i de carul de fîn cîte bani 18 cum să urmează la celelalte moşii cu care să vecinesc. Din legumi ce fac pîn grădini, însă pentru trebuința caselor lor, supărare de dijmă să nu aibă iar din altele ce vor avea peste cîmpu, iarăşi să-şi dea dijma după obiceiu. Şi pentru ca de aicea înainte să nu mai fie pricină nici la o parte, s-au dat această carte a noastră sfintei mitropolii ot Tîrgovişte, asemenea dîndu-să şi mai sus numiților i tot satu Săcueni. Aceasta

Fev⟨ruarie⟩ 12, 1780

Ioan H . . . .[1]
Cal⟨is⟩tr⟨at ?⟩ biv vel pitar, ispravnic
Trecut în condica județului,
Costandin logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 35.
Orig. rom.

516

20 februarie 1780

Ispravnicii de Dîmbovița cercetează din poruncă domnească, neînțelegerile dintre locuitorii din satul Ocnița şi mănăstirea Dealul, în privința dijmei şi a clăcii, pe care locuitorii vor s-o dea în bani, iar egumenul o pretinde în muncă.

Sud Dîmbovița

† Sătenii ot Ocniță din acest județ, ce cu şăderea lor sînt pă moşiia sfintii mănăstiri Deal⟨ul⟩, diafora avînd cu sfințiia sa părintele arhimandrit şi năstavnic sfintei mănăstiri, chir Grigorie, pentru claca moşii i otaştina de vinu i dijma de porumbu şi fîn ce fac pă acea moşie, judecîndu-să la luminat divanul mării sale lui vodă cu Sofronie, dechiu mănăstirii, de către înălțimea sa, s-au hotărît pentru clacă să dea de casă cîte un zlot, iar avînd mănăstirea trebuință de lucru, să vor aşăza cu învoială între dînşii cu socoteală tot asupra zlotului şi pentru otaştina din vii i dijma de porumbu i fîn că li să ia cu asupră, adică vadra otaştinii de ocă *12*[2] şi banița cu care să ia, *4*[2], la pogonu de porumbu de ocă *52*[2], cum şi la dijma fînului li să face nedreptate.

Ni să porunceşte de cătră măriia sa, ca înfățişîndu-i cu igumenul mănăstirii sau vechilu său, întîi pentru otaştină să să facă vedre drepte de ocă *10*[2], şi însămnîndu-să de noi, una să fie la mănăstire şi alta la

---

[1] Indescifrabil.
[2] Subliniat în text.

dînşii, ca cu acelea să să ia otaştina din vedre doaozeci, una, iar pentru bucate să dea zeciuiala la zece, una, cum şi din fîn, dijma cea obicinuită. Şi într-acestaşi chip făcîndu-să socoteala bucatelor sau vinului din estimpu ce vom dovedi că li s-au luat mai mult, să li să împlinească urmîndu-să de aicea înainte într-acestaşi chip.

După luminată poruncă înfăţişîndu-să amîndoao părţile, din partea satului: Costandin Codreanu pîrcălab, Dobre Ţincuş pîrcălab, Stroe cîrciumar, Dragomir Popescu, Marin Ţincuş, Costandin sin Anghel, uncheaş Stanciul Ţincuş, Dumitru Neculcescu, Baico Prahoveanu, Iordache Lungu, şi din partea mănăstirii însuşi arhimandritul, am cercetat întîi vadra cu care s-au luat otaştina, şi măsurînd-o cu ocă dreaptă aramă, s-au găsit dreaptă de ocă *10*[1] pînă în preatcă, pînă unde să pune vinu. Şi plăcută fiind amîndurora părţilor, s-au înherat puindu-să înlăuntru la preatcă ţintă, asămenea dîndu-să şi satului alta pentru dijma porumbului.

Estimpu, prigonire fiind între dînşii, foarte puţini şi-au dat dijma, şi măsurîndu-să şi acea baniţă cu grîu, orz, meiu şi porumbu, fără dară, s-au găsit de ocă treizeci şi şase. Şi după luminată hotărîre iaste a da zeciuiala din zece una, iar nu de pogonu cîte baniţă patru. Numai însuşi sătenii arătînd că zeciuiala iaste cu discolie a o da, pentru că tot omul ce va avea arătură pă acea moşie, trebuie să-şi ţie bucatele pă cîmpu strînsă pînă ce va veni omul mănăstirii a le măsura, şi aşa zăbavă făcîndu-să, li să pricinuieşte mai multă pagubă şi de să vor întîmpla şi ploi, să prăpădescu bucatele cu tot. Făcîndu cerire, ca cum să vor urma la moşiile dimprejuru aceştiia, să fie şi la aceasta, am adusu baniţă şi cinci isprăvnicei de la cinci moşii du prin prejur, adică: Pîrvul Odobaş după moşiia Răzvad a mănăstirii Sfete Gheorghie, Iamandi după moşiia Săcueni a sfintei mitropolii, Alexe după moşiia Gura Ocniţii a mănăstirii Mislii, Dumitrache căpitan după moşiia Bucşani a dumnealui vel ban Ghica, Tudorache după moşiia Răzvad a dumnealui biv vel logofăt Scarlat Greceanu. Şi măsurîndu-să şi acele baniţă, s-au găsit iarăşi asămenea, şi aşa însuşi ei au priimit a să urma şi la satul lor.

Tot aceşti isprăvnicei s-au cercetat şi pentru dijma fînului cum să urméze la cele moşii, şi arătară că iau de car cîte parale şase (ci însuşi pîrîşii n-au tăgăduit). Numai, căzînd cu rugăciune la numitul arhimandrit a-i lăsa mai jos, să învoiră amîndoao părţile a să da dijmă de car cîte parale cinci.

Şi apucîndu-să a împlini dijma porumbului i a fînului, pricinuiră sătenii că la scrisul dijmii s-ar fi năpăstuit unii dintr-înşii. Pentru care găsim cu cale, locurile porumbului să să măsoare de iznoavă cu prăjina după obiceiu, orînduindu-să om şi din partea noastră, şi pă cît să va găsi dreptu, să plătească fieştecarele dijma sa pentru fîn, fiindcă s-au scrisu de Sofronie dechiul mănăstirii să i să dea carte de blăstăm că n-au năpăstuit pă nimenea. Şi priimind-o, să-şi plătească fieştecarele dijma sa de car po parale cinci, după arătarea numitului decheu.

Deci, după cercetarea ce cu amărunt s-au făcut, să vede a fi neadevărată pîra ce-au făcut sătenii asupra igumenului, pentru că vadra să dovedi dreaptă, baniţa cu care să lua dijma deopotrivă cu a moşiilor

[1] Subliniat în text.

cu care să vecinesc (care înherîndu-să de noi, asemenea s-au dat şi satului) cum şi dijma fînului li să cerea ca şi la celelante moşii du prinprejur.

Iar pentru rîndul clăcii arătă igumenul că mănăstirea trebuinţă avînd de lucru, zlotul de casă nu poate priimi, ci după luminată hotărîre cere învoială. Sătenii răspunsiră că dintr-înşii vor lucra, iar ceialanţi să dea zlotul. Şi la aceasta neputîndu-să învoi, încă igumenul, zicînd că are a jălui mării sale lui vodă, rămîne a să hotărî de către înălţimea sa. Iar pentru celelante pricini, fiindcă înainte-ne s-au învoit amîndoo părţile, şi odihnit rămîind pentru ca să nu mai fie pricină între dînşii, s-au dat această carte a noastră sfintei mănăstiri, asemenea dîndu-să şi satului Ocniţii. Aceasta.

Fev⟨ruarie⟩ 20, 1780

Ioan . . . . .[1]

. . . . .[1] biv vel pitar ispravnic

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 83.
Orig. rom.

517

⟨Bucureşti,⟩ 28 februarie 1780

\+ *Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare lui Stoica logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moşiile sale din Ialomiţa: Hărăborul de Baltă, Ciulniţa şi Cioara, să presteze cîte 12 zile de clacă, să dea dijmă după obicei, să dea din zece peşti, unul, de capră cîte doi bani şi cîte trei bani de stup, iar vin şi rachiu să nu vîndă fără încuviinţare.*

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoiu. Au jăluitu domnii mele Stoica logofăt, cum că are moşii în sud Ialomiţa ce s⟨e⟩ numesc Hărăborul de Baltă i Ciulniţa şi Cioara şi oamenii ce sîntu şăzători pe dînsele nu s⟨e⟩ supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu pun de vînd făr' dă voia omului ce-l are orînduitu.

Drept aceia, am dat domniia mea această carte la mîna lui, cu care să aibă volnicie a apuca pe toţi oamenii ce sîntu şăzători şi să hrănescu pe aceste moşii, să clăcuiască doosprezece zile pe an, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holtei să nu s⟨e⟩ supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar nu tot deodată. Dar cînd nu va avea stăpînu moşiilor trebuinţă de lucru, ce va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an.

Aşijderea şi dijma să aibă a lua din toate semănăturile, adică din zece una după obiceiu, iar nu mai mult, iar pentru legumile ce vor face prin grădini, de dijmă să nu s⟨e⟩ supere.

Vin, rachiu, din lăcuitori să nu fie volnic nimeni să puie să vînză pe moşii, făr' dă voia stăpînului moşiilor, iar care din lăcuitori va vrea să vînză, întîiu să s⟨e⟩ aşaze cu jăluitoru.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani doi pe an şi de matca de stupi cîte bani trei pe an, iar vitele ce vor avea de treaba casilor lor, de suhat să nu s⟨e⟩ supere. Aşijderea, care moşii vor ajunge în baltă,

---

[1] Indescifrabil.

să aibă a lua zeciuiala peştelui, din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban, după obiceiu.

Iar cînd vreunul din cei ce sîntu şăzători pe aceste moşii, vor sta cu vreo împotrivire la aceste mai sus-numite, dumneavoastră ispravnicilor, pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr' dă voia lor a să supune[1].

I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi

1780, fevr⟨uarie⟩ 28

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Procit vtori logofăt

După condică

Acad. R.P.R. pach. DLVIII, doc. 20.

Orig. rom., pecete aplicată.

518

29 februarie 1780[2]

Egumenul de la Dealul cere domnitorului să revină asupra hotărîrii ca locuitorii din satul Ocniţa să achite claca în bani, pe temeiul că sînt aproape de mănăstire şi Alexandru Ipsilanti hotărăşte ca aceşia să lucreze cîte şase zile de clacă şi să nu mai taie pădurea pînă nu vor da „adetul".

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru sătenii ot Ocniţa, sud Dîmboviţa, ce au ieşit înaintea mării tale cu vechilul mieu pentru zilele de clacă ce îi apucam după luminată porunca mării tale ca să clăcuiască zile 12, după vechiul obiceiu al pămîntului şi după însuşi testamentul mării tale ce iaste la toţi lăcuitorii. Asupra căruia obiceiu pentru numiţii oameni ce au zis înaintea mării tale că lă⟨cu⟩inţa lor fiind între munţi, n-au loc de hrană, ai făcut măriia ta hotărîre ca să dea zlotul de casă, iar nu zilele de lucru. Coprinzîndu-se în domneasca mării tale hotărîre că mănăstirea mai are şi alte sate şi oameni de lucru spre a-şi face trebuinţele, iar avînd trebuinţă mănăstirea a cere şi de la aceştia lucru, să se facă învoire cu socoteală asupra zlotului, arăt mării tale în frica lui dumnezeu, că aceştia şi dă sînt şăzători la loc de munte, dar sînt aproape de mănăstire diiastimă numai ca de un ceas şi toată hrana lor, atît pentru dînşii cît şi pentru dobitoacile lor, îşi fac pe deplin şi cu îndăstulare pă moşiia mănăstirii.

Şi nu numai aceasta, ci şi o pădure dă ghindă ce are mănăstirea acolo o prăpădesc ei cu tăiatul. Crămi pă la vii îşi fac, buţi, casă, garduri şi orice le trebuiesc, şi la mănăstire nu să supun să dea nimic. De li să cere adetul, ei sar cu gîlceavă, de pune mănăstirea cîte vreo bute de vin acolo să vînză, de plinirea vinurilor lor, nu să poate vinde, şi alte multe pagube are mănăstirea de la dînşii. Care pentru ca să nu procsenisesc supărare mării tale, nu pociu a le arăta toate aice şi de nu voi avea crezămînt la acestea, fie luminată porunca mării tale a să cerceta. De ar fi avut ei vreo stănahorie, luminate doamne, nu ar fi adăstat pînă să-i trag eu la judecată de silnicia lor, ci mai întîi ar fi venit ei de ar fi dat jalbă.

[1] Text identic în documentul din 13 ianuarie acelaşi an pentru moşia Cetatea a biv vel clucerului Păianu (Ibidem, pach. MLXVIII, doc. 30).

[2] Data rezoluţiei.

Acum, milostive doamne, de vreme ce acestora li s-au făcut orînduială de înălţimea ta, ca să dea zlotul pentru zilele de clacă, iar să nu facă lucru, asemenea urmare pot a face şi alţi oameni ce mai sînt prin prejurul mănăstirii pe deosăbite moşioare, precum şi răspunsul mi-au dat mănăstirea, niscai oameni de lucru spre a-şi face trebuinţele (precum razimă domneasca mării tale hotărîre) nu are, toţi ţiganii mănăstirii sînt şapte. Deşi mai are mănăstirea alte sate, dar sînt depărtate în sud Ialomiţa la Dunăre, de la care pentru depărtarea locului să ia zlotul iar nu zilele dă lucru. Toate trebile mănăstirii la un lucru dă vie, la un fîn, la un gard, sînt penprejurul mănăstirii. Eu ca să aduc oameni după moşie depărtată la mănăstire la lucru nu pociu, nici că am această volnicie de la aceştia. De voi sta a cere învoială de lucru cu socoteală asupra zlotului, ei mai mult decît doaă zile, mult trei, nu să vor supune, socotind zioa cîte zece sau unsprezece parale. Ci cu smerenie mă rog milostivirii mării tale, să răverse mila înălţimii tale şi asupra aceştii mănăstiri de a-şi afla dreptatea pentru această pricină.

Şi cum domnul sfînt va lumina pă măriia ta,

Al mării tale smerit şi plecat,

Grigorie arhimandrit deleanu

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Ion Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahiscoiu.

† Fiindcă şi la domneasca noastră hotărîre ce s-au dat la mîna sătenilor, scrie că de va avea mănăstirea trebuinţă de lucru, să facă învoire cu dînşii de cîte zile să lucreze, care zile nefiind orînduite anume şi neputîndu-se între sineşi învoi, urmează iarăşi a fi pricini în toţi anii între igumen cu sătenii aceştia, cînd igumenul silindu-i la lucru mai mult, cînd sătenii apărîndu-se a nu lucra. Deci fiindcă însuşi sătenii au arătat înaintea domnii mele la divan că au avut obiceiu de lucra cîte şase zile pe an, netăgăduind, cum într-aceiaşi domneasca noastră hotărîre ce s-au dat la mîna lor, arată, orînduim dar printr-această poruncă cu hotărîre ca fieştecare casnic dintr-aceşti săteni, adică numai de la satul Ocniţa ce s-au judecat la divan, să lucreze la treaba mănăstirii cîte şase zile pe anu, de om, fără de nici o înpotrivire, iar alţii lăcuitori din alte sate după moşiile mănăstirii afară dintr-aceştiia, să urmeze obiceiul care iaste de obşte.

Aşijderea poruncim ca numiţii săteni să se ferească şi să fie opriţi a nu mai tăia pădurea mănăstirii pînă nu vor plăti obicinuitul adet, şi plătind dreptul mănăstirii, cu voe de la igumen, aşa vor lucra cele ce au trebuinţă din pădurea mănăstirii.

Vin sau rachiu pă moşiia mănăstirii să nu fie volnici a vinde, ca să se vînză după obiceiu bucatele mănăstirii, iar de le va da voe igumenul, plătind obicinuitul de bute, vor vinde.

La toate acestea poruncim dumneavoastră ispravnicilor judeţului să-i supuneţi fără de voia lor, fiind cu cale şi dreptate.

1780, fevruar 29

Pecetea gospod

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 84.
Copie rom.

519

20 martie 1780

Veliţii boieri cercetează reclamaţia locuitorilor din satul Muereasca de Sus împotriva episcopiei Rîmnic pentru asuprire şi stabilesc prin anafora către domn obligaţiile sătenilor faţă de stăpînul moşiei.

1780, martie 20. Anaforaoa veliţilor boeri coprinzătoare chear aşa: sătenii din satul Muereasca de Sus, sud Vîlcea, cu jalba ce au jăluit înălţimei tale, zic că ei aflîndu-se şezători pă moşiia sfintei episcopii Rîmnicu, din vechime zic că au avut obicei la clăci şi la dijme (care obicei nu-l arată anume în jalba lor). Acum zic că-i apucă de toată casa să clăcuiască zile doăsprezece pă an deodată, şi din fîn zic că le ia din zece clăi una, şi din porumb i grîu, fasole i cînepă, care zic că le au pentru trebuinţa caselor lor, zic că iarăşi le ia din zece una. Asemenea şi din păsările lor, zic că le ia din zece una, cum şi din rachiu, zic că le ia din zece vedre o vadră, şi de capră i de oae, cîte bani şase pe an, care vite zic că le sînt pentru trebuinţa caselor lor; şi alte nedreptăţi zic că le fac pîrîţii călugări de la sfînta episcopie şi cer aceşti jăluitori să-şi afle dreptatea de la înălţimea ta.

După a căror jalbă cu zapciu vătaf de păhăr⟨nicei⟩ ni să porunceşte de înălţimea ta să cercetăm jalba lor, şi obiceiul ce zic că au, şi cele ce vom găsi cu cale dîndu-le în scris, să înştiinţăm înălţimei tale

După luminată porunca înălţimei tale, stînd numiţii jăluitori faţă înaintea noastră, i-am întrebat ce fel de obicei zic ei că au avut mai înainte, şi ziseră că mai înainte, de alt nu să supăra de nimic, fără numai clăcuia de om cîte zile doăsprezece pă an, care şi aceste le făcea de patru ori pă an, acum zic că le cer să le facă deodată. Din rachiul ce fac din livezile lor, zic că nu avea⟨u⟩ obicei să le ia dijmă nimic. Acum zic că le ia din zece vedre o vadră şi alte năpăstuiri zic că le fac, după cum să coprinde şi mai sus. De care pricină cercetînd noi condica divanului, văzum că să coprinde în luminată porunca înălţimei tale, ca fieştecarele om casnic să clăcuiască cîte zile doăsprezece pă an, însă aceste zile să le facă rînduri, rînduri, adică: trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar holteii să nu să supere de clacă.

Şi vin i rachiu să nu fie volnici nimini din lăcuitori a vinde făr' de voia stăpînului moşii.

Şi de capră să dea cîte bani doi pe an, şi de stupi cîte bani trei pă an.

Asemenea şi din toate sămănăturile să dea din zece, una, după obicei, iar pentru legumile ce vor face prin grădinile lor, pentru trebuinţa caselor lor, de dijmă să nu să supere.

Asemenea şi vitele ce vor avea pentru treaba lor, de suhat să nu să supere afară numai cele care sînt pentru neguţătoria lor, acelea să plătească suhat după cum să va putea învoi cu stăpînul moşii.

Pentru care, noi aşa găsim cu cale, ca claca să o facă aceşti săteni rînduri, după cum să coprinde în luminată hotărîrea înălţimii tale, însă numai casnicii să clăcuiască, iar holteii să nu să supere.

Aşijderea şi din toate alte sămănături şi arături ce vor avea, să le ia din zece, una, după obicei, afară numai din legumile ce vor face prin grădinile lor pentru hrana caselor lor, acelea să nu să supere de dijmă. Şi dijma de fîn să dea din zece clăi, una, după cum este vechiul obicei şi după cum să urmează în toată ţara.

Cum şi din rachiul ce vor face du prin livezile lor şi-l vor avea pentru trebuinţa caselor lor, să nu să supere de dijmă. Iar vrînd ei ca să-l vînză acel rachiu pentru a lor neguţătorie, să dea din doăzeci de vedre una, iar pentru capre i pentru stupii ce vor avea, să se urmeze după cum să coprinde în luminată cartea înălţimei tale ce să dea la fieştecare pentru clacă. Iar pentru altele, vite ce vor fi mai avînd pentru trebuinţa şi hrana lor, adică: boi, vaci şi cai, iarăşi după cum să coprinde în luminată hotărîrea înălţimei tale, aşa să urmeze, iar mai mult să nu să supere.

Noi de cercetarea ce făcum, arătăm înălţimei tale, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de înălţimea ta.

Acad. R.P.R., pach. CMLXXXII a, f. 6—6v.
Copie rom.

520

(Bucureşti,) 15 noiembrie 1780

Formular general pentru poruncile privitoare la suhat.

Carte de suhat

Zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud......[1] sănătate. Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă....[1] cum că au moşie într-acel judeţ ce să chiamă................[1] şi lăcuitorii ce şăd pe alte moşii de alăturea, anume.............[1] îşi pasc şi hrănescu vitele pe moşiia.............[1], făr' de a nu avea nici un folosu de la dînşii, cerură dreptate spre a nu să păgubi de venitul moşii.

Pentru care vă poruncim să cercetaţi şi cînd veţi dovedi că toată hrana vitelor şi-o fac cu adevărat numai şi numai pe moşiia jăluitorilor, să-i aşăzaţi ca din zilile de clacă ce dau la stăpînul moşii (pe) care şăd, să dea şi jăluitorilor ceia ce va fi cu cale pentru păşune şi într-acestaşi chip să faceţi dumneavoastră îndreptare. Care această să aibă a o primi şi stăpînii moşii........[1], de vreme ce acolo n-au locuri de hrană şi după ce să vor aşăza, precum poruncim, să aibă a-şi paşte vitele, ferindu-să şi atunci a nu face strecăciuni la livezi de fîn şi la arături de bucate. Iar de nu vor urma a face aşăzămînt, să-i opriţi neîngăduindu-le a mai strica moşiia. Tolico pisah gospodstvo mi.

1780 noem(vrie) 15

Arh. St. Buc., Ms. 2 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 95v.
Copie rom.

---

[1] Loc alb.

521

București, 1780

Capitolul referitor la relațiile agrare din „Pravilniceasca condică" a lui Alexandru Ipsilanti.

Ceale drepte ale stăpînilor moșiilor
ce au asupra lăcuitorilor

1. Lăcuitoriul are să lucreze clacă stăpînului moșii cîte doaosprezece zile întru an; iară de să va așăza stăpînul moșii cu dînșii mai pe puține zile și să va dovedi una ca aceasta, să nu poată în urmă să-i silească pentru doaosprezece zile, de vreme ce nu numai că s-au învoit cu dînșii însuși el, ci să cunoaște că aceasta iaste și înșălăciune pentru vreun interesu al său.

2. Să dea otaștină la doaozeci de vedre o vadră, iară să nu-i silească să dea bani, afară numai de să vor așăza între dînșii și să vor învoi amîndoă părțile atît stăpîni viilor, cît și stăpîni moșiilor, de vreme ce această otaștină să vede că iaste vechiu obiceiu pămîntesc și cu dreptate, după cum ne-am adeverit Domniia mea atît din hrisoavele mănăstirești, cît și din cele boerești. Dar pentru ca să nu să năpăstuiască săracii din încărcăturile ce va îndrăzni să facă vreunul din vinăriceri la scrisul vinăriciului, (de vreme ce stăpîni moșiilor iau otaștina după acel catastih al vinăricerilor), pentru aceia am mai micșorat Domniia mea vedrele de otaștină, orînduind acest fel de vedre însemnate cu fierul domnesc spre a să lua otaștina cu aceste vedre, iară nu cu altele; deci oricare să va dovedi călcînd această hotărîre, să se pedepsească întocmai ca cei ce fac vicleșuguri în cumpene și în măsuri, a cărora orînduială spînzură de la însuși puterea stăpînitoriului al fieșcare politii.

3. Nu poate a sădi cinevaș vie făr' de voia stăpînului moșii, iară cînd făr' de a nu lua voe, va sădi cinevaș în loc ce era ales de stăpînul moșii mai denainte pentru trebuința lui, atunci să-și piarză osteneala; iar cînd va sădi în loc ce nu era de trebuința stăpînului, atunci nu să vinuește atîta cel ce au sădit făr' de voe, pentru că stăpînul moșii are a să folosi cu obicinuita otaștină.

4. Cînd stăpînul moșii nu va pune vin să se vînză pe moșiia lui, atunci poate lăcuitoriul cu voia stăpînului moșii să vînză, dînd cîte taler unul de bute i cîte o vadră vin.

5. Cînd nemernicul, adică lăcuitoriul ce șade pe moșiia altuia, își va părăsi viia lui în trei ani deplin nelucrată, atunci stăpînul moșii să arate domnii meale și, dîndu-i-să știre și încă de un an soroc, de nu o va lucra nici într-acel an, atunci să o stăpînească stăpînul moșii. Însă aceste soroace, de trei ani și de unul, să se caute, cînd nu să va întîmpla vreo întîmplare de mare nevoe.

6. Lăcuitoriul are să dea zeciuială la stăpînul pămîntului pentru toate rodurile ce va face pe moșie, afară numai din grădinile ce are împrejurul casi lui, pentru care nu are a da nimic.

7. Lăcuitorii pentru fînul ce vor cosi pe moșiia ce șăd ori pe alta, au să dea dijmă din zece clăi de fîn, una.

8. Pentru grîul şi orzul ce seamănă, au să dea din zece clăi, una, numai să aibă datorie lăcuitoriul a căra dijma aceia cu însuşi carul său la ariia stăpînului moşii după obiceiu. Iară cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă nu va urma, după cum s-au zis, şi îşi va rădica şi grîul lui tot, atunci ispravnicul judeţului să aibă a face împlinire stăpînului moşiei.

9. Pentru porumbu au să dea din zece baniţi, una [1].

10. Pentru stupi au să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

11. Pentru caprele ce au lăcuitori, au să dea stăpînului moşii de capră cîte bani doi, atît vara, cît şi iarna.

12. De la stînile ce vor fi pe moşie, are să ia stăpînul moşii după aşăzămîntul ce va face, sau brînză sau bani.

13. Lăcuitori pentru rîmători ce vor avea, nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să îndrăznească să-ş bage rîmători lor în pădurile ceale oprite, adică în ceale ce vor avea deosebite stăpîni moşiilor pentru vînzarea ghinzi, ci întîi să se tocmească cu stăpînii şi, aşa aşăzîndu-se, să-i bage; iară cîţi vor îndrăzni să-şi bage rîmători lor, făr de tocmeală, unii ca aceaia să plătească stăpînului moşii preţul acela ce putea să-l ia şi de la alţii.

14. Lăcuitoriul de va fugi sau de va muri făr de a nu avea moştenitor de aproape sau de departe (de nu va fi dator la visterie), stăpîneşte cel cu moşiia grădinile aceluia cu toţi copacii cei roditori.

15. Stăpînul moşii alege cel mai bun loc al moşii pentru trebuinţa lui, dar nu are voe să ia locul ce s-au deşchis şi s-au lucrat mai nainte de către lăcuitor.

16. Nici un rumîn nu are volnicie să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii.

17. Nici un rumîn nu are volnicie să vînză vin sau rachiu pe moşie făr de voiia stăpînului, sau să aibă băcănie, făr de numai de să va aşăza cu stăpînul moşii, după cum mai sus s-au zis.

18. Lăcuitoriul nemernic nu poate să facă moară, fiindcă aceasta iaste a o face stăpînul moşii.

19. La bălţi sînt slobozi lăcuitori a vîna peşte, dînd stăpînului zeciuiala, adică din zece peşti unul.

20. Locul ce-l va curăţi nemernicul, adică lăcuitoriul, ca să-l semene sau să facă fîn sau grădină, nu poate stăpînul moşii să i-l ia.

21. De la perdelile de oi ce sînt cu fătăciune pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un miel i cîte t⟨a⟩l⟨er⟩ unul, şi au a şădea acolo perdelele de la blagoveştenii pînă la sf⟨î⟩ntul Gheorghie.

---

[1] La sfîrşitul legiuirii este adăugat următorul paragraf :

„Măcar că după cum la celelalte roduri, asemenea şi pentru dijma porumbului s-au hotărît într-această condică a să lua din zece una după dreptate, dar fiindcă să întîmplă nelesnire atît lăcuitorilor cît şi stăpînilor moşiilor, de vreme ce culesul de porumbu nu să întîmplă a să face numai odată, nici lăcuitorii n-au putere a-l rădica deodată şi stăpînii moşiilor a avea oameni să-şi piarză vremea, păzind pînă la vremea culesului de porumbu, să păgubesc, pentru aceea, cu al doilea mai cuviincioasă socoteală, urmînd şi obiceiurile din vechime, hotărîm a să lua dijmă de pogon cîte patru baniţe porumbu grăunţe, însă baniţa de ocă douăzeci şi doao". (*Pravilniceasca Condică*, Buc., Ed. Acad. R.P.R., 1957, p. 156.

22. Cînd stăpînul moşii nu va avea de lucru să lucreze lăcuitorii ceale doasprezece zile de clacă, atunci lăcuitoriul să dea cîte un zlot de casă şi să nu aibă volnicie stăpînul moşii, cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd acei lăcuitori, să-i ducă la altă moşie a lui depărtată, ca să-i clăcuiască aceale doaosprezece zile, afară numai de va fi ceilaltă moşie aproape de aceia ce să află cu şăderea, ca de doao sau cel mult de trei ceasuri şi de nu vor putea să-ş isprăvească lucru şi trebuința cu acei lăcuitori ce-i are pe însuş acea moşie.

Pravilniceasca Condică, Buc., Ed. Acad. R.P.R., 1957, p. 80—86.

522

17 martie 1781

Locuitorii din Ioneşti se angajează față de egumenul mănăstirii Motru, ca în loc de cele 12 zile de clacă să dea cîte un zlot pe an şi să-i lucreze două zile la coasă şi la prăşit, să culeagă porumbul şi să-l pună în pătul, „osăbit de plugurile de clacă".

Adecă eu pîrcălabul Gheorghie înpreună cu sătenii ioneşti, dat-am zapisul nostru la mîna părintelui igumen Pimen motreanul, precum să s⟨e⟩ ştie că apucîndu-ne sfinţiia sa ca să-i clăcuim 12 zile precum porunceşte măriia sa vodă, noi n-am putut, ci ne-am rugat de părintele, de ne-au lăsat ca să-i dăm zlotul de vatră cum am dat şi pînă acum şi să-i facem 2 zile clacă, o zi cu coasa la fîn, o zi cu sapa la prăşit la porumbi, şi porumbii să-i culegem să-i punem în pătul, osebit de plugurile de clacă. Şi pentru credinţa ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Mart 17, 1781

Eu Gheorghie pîrcălab, eu Nicu Saraulu, eu Nicola, eu Mihai Cotoşman, eu Iancu, eu Costandin sin Vişan, eu Costandin Ciubin, eu Vişan unchiiaşu, eu Radul sin Crăciun, eu Ioan Stegărec înpreună cu tot satul.

Şi am scris eu popa Neaniul cu zisa mai suşilor numiţi

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 120—120v.
Copie rom.

523

25 mai 1781

Locuitorii din satul Bairactar se angajează față de egumenul mănăstirii Brebul să presteze fiecare cîte şase zile de clacă pe an şi să dea ajutor la facerea curţii bisericii din sat.

† Adică eu Radu pîrcălab cu toţi sătenii ce ne aflăm şăzători la satul Bairactar pe moşiia sfintei mănăstiri Brebul, încredinţăm cu zapisul nostru sfinţii sale părintelui egumen Isaii, precum să s⟨e⟩ ştie că dinaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-am învoit cu numitul egumen pentru rîndul clăcii moşii, adică de tot omul ce va fi casnic, să avem a clăcui cîte şase zile pe an, însă primăvara trei zile şi vara trei ⟨zile⟩, rînduri. Iar altă supărare mai mult să nu ne facă, fără

numai într-acest an avînd sfinţiia sa trebuinţă ca să facă curtea sfintei biserici din satul nostru, am voit cu toţii ca să sărim cu carăle noastre să aducem pari obli cîţi vor trebui la curte cum şi mărăcini, să-i facem curtea după cum zicem, cu mărăcini, să o dăm gata, şi de la an încolo să avem a ne face numai zilele clăcii care s-au zis mai sus. Şi iarăşi din voia noastră cînd va avea sfinţiia sa trebuinţă de cîte cevaşi, să avem a-i da cîte un ajutor sfintii mănăstiri.

Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează, puindu-ne şi degitele în loc de pecete.

Mai 25, 1781

Eu Radu pîrcălab adeverez, eu Radu brat Radu adeverez, eu Gheorghe vătaf, eu Marin adeverez, eu Vasile adeverez, eu Vlad adeverez, eu Ion adeverez, eu Pîrvu adeverez, eu Gheorghe adeverez, eu Mihai adeverez, eu Gheorghe.

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 2.
Orig.* rom.

524

27 mai 1781

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Apostolache (Saac), care în vremea războiului s-au mutat cu locuinţele prin munţi şi prin livezile de fîn, dau zapis egumenului că se vor reîntoarce în siliştea satului şi vor face claca „după luminata carte a măriei sale".

† Adecă noi care mai jos ne vom pune numele şi degetile, dat-am acest credincios al nostru zapis la mîna sfinţii sale părintelui igumen Ieremiia apostolochean pe cum că fiind noi şăzători pe moşiile mănăstirii Apostolache, mai 'nainte în vremea muscalilor, fiind în voia noastră, am făcut case pen munţi ce să vinde de stîni i pe unde era livezile ale mănăstirii de fîn, făcînd noi multă pagubă mănăstirii. Iar la leat 1779 mart⟨ie⟩ 1 dni, viind sfinţiia sa igumenul stăpîn ⟨al⟩ mănăstirii şi cunoscînd stricăciunea şi paguba ce o facem noi la munţii i la livezile cu fîn, n-au suferit, ci ne-au chemat pe toţi şi ne-au dat cuvîntu, fiindcă iaste pace, să ne părăsim a mai face stricăciune cu vitele la sămănături i la livezi, şi din munţi să ne pogorîm cu casele la siliştile vechi unde au fost şi mai 'nainte sat, puindu-ne văcariu la vitele noastre.

Deci nu l-am ascultat noi, ci tot obiceiul de cînd era muscalii am ţinut a face multă pagubă mănăstirii, nepoprindu-ne vitele din livezile de fîn i din munţi, nici pogorîndu-ne cu casele la silişti, nici obicinuita clacă făcînd, arătînd multe cuvinte de pîră pentru sfinţiia sa cătră vătaful de plaiu i cătră dumnealor ispravnici, că iaste om rău şi pentru dînsul vom să fugim, pentru ca să avem voe a şădea pen munţi şi a paşte cu vitele livezile de fîn ale mănăstirii dupe cum eram obicinuiţi.

Văzînd părintele igumen că nu ne supunem sfinţii sale, ci tot pîră şi gîlcevuri facem, au dat jalbă mării sale lui vodă pentru noi, care orînduindu-se la dumnealor ispravnici, fost-am aduşi faţă fiind şi sfinţiia sa igumenul. Şi cercetînd judecata, dumnealor boiarii ispravnici au găsit toate pîrăle ce făcusem noi asupra igumenului, mincinoase. Şi

dupe minciunile noastre cele cu zavistie dă-l ponosluisăm pe igumen cu multe fapte rele, era să ne pedepsească dumnealor ca să dăm pricini şi altor zavistnici.

Dar cunoscîndu noi că vom să luom certare şi să dăm şi gloabă dumnealor boiari ispravnici, am căzut la sfinţiia sa părintelui igumenu de ne-au ertat dîndu-i şi acest al nostru zapis la mîna sfinţii sale, legîndu-ne noi de a noastră voe ca dupe munţi să ne dăm cu casele la siliştele cele vechi, să ne facem case şi să ne ferim vitele de semănături, de livezile cu fîn ale mănăstirii şi să ne facem obicinuita clacă dupe luminată cartea mării sale lui vodă ce o are egumenul, dupe cum iaste în toată ţara. Şi de acum să ne părăsim a-l mai prepune cu cuvinte de zavistie şi pîri către oameni de cinste, şi claca să ne-o facem dupe obicei, nu cînd vom vrea noi, ci cînd ne va porunci sfinţiia sa. Şi aşa ne-au ertat dumnealor boiarii ispravnici de certare şi de gloabă care ni să cădea ca unor oameni răi şi zavistnici nesupuşi stăpînului moşiei.

Şi de acum înainte care să va mai scula iarăşi cu zavistie sau cu pîră cătră igumen şi nu să va pogorî din munţi cu casele la siliştile vechi, au va strica cu ale lor vitele, livezi, au sămănături, pe unii ca aceia să aibă voe părintele igumen să-l ducă la dumnealor ispravnici să le facă certare cu 100 de beţe la talpe şi gloabă cîte taleri 25 şi să-i trimeaţă la Bucureşti la măriia sa vodă să-i dea pîn tîrg ca pe nişte zorbagii şi zavistnici.

Şi pentru mai adevărată credinţă, în loc de iscălituri, ne-am pus degetile noastre ca să s⟨e⟩ crează :

Mai 27 dni, 1781

⟨urmează 18 iscălituri⟩

Toţi şăzători pe moşie adevărăm

Sud Saac

Însuşi aceşti lăcuitori de a lor bună voe au dat acest zapis egumenului apostolăchean şi adeverim şi noi.

Maiu 27, 1781

Costandin Fili⟨pescu⟩ ⟨?⟩ Radu Filipescu

Arh. St. Buc., M-rea Slobozia lui Enache, pach. XI, doc. 44.
Orig. rom.

525

⟨Inceputul lui⟩ iunie, 1781

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi ca locuitorii de pe moşia Iablaniţa a biv vel clucerului Iordache Păianu să fie supuşi după Pravilniceasca condică a face claca de 12 zile sau să dea cîte un zlot, să dea dijma cu arătarea amănunţită din fiecare fel de produse şi să se înţeleagă cu stăpînul pentru cazurile speciale.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ion Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Mehedinţi, sănătate! Vă facem în ştire că credinciosul boiariul domnii méle Iordachie Păianu biv vel clucéri za arie, prin jalbă au arătat că are o moşie

într-acel judeţi ce să numéşte Iablăniţa şi omenii ce sînt şezători pe dînsa nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obicéi, cum şi vin şi rachiu vînd pe dînsa fără de a nu lua voie de la dumnealui. Pentru care iată că vă poruncim să cercetaţi întîi de iaste moşiia dreaptă a dumnealui, şi de va fi avîndu-o cu bună stăpînire fără de pricină, să supuneţi pe acei lăcuitori şi fără de voia lor, ca dupe pravilnicească condică să urmează şi să înplinească toate céle rînduite cu hotărîre a să săvîrşi de către dînşii, adecă: lăcuitoriul să lucréze claca stăpînului moşii cîte doaăsprăzéce zile într-un an, rînduri, rînduri după obicéi, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iară holtei să nu să supere.

Stăpînu moşii de nu va vrea să pue vin să să vînză pe moşie, atunci lăcuitorii întîi să-şi ia voie de la stăpîn şi cu voia stăpînului moşii să vînză ei, dînd cîte taleri unu de bute i cîte o vadră de vin.

Lăcuitoriu are să dea zăciuială la stăpînu moşii pentru toate rodurile ce va face pe moşie, afară numai din grădinile ce are înprejurul casei lui, pentru care nu are a da nimic. Pentru fînul ce vor cosi, au să dea dijmă din zéce clăi una, numai să aibă datorie lăcuitoriul a căra dijma acéia cu însuşi carul său la ariia stăpînului moşii după obicéi. Iară cînd sau din lenevire sau din nebăgaré de samă nu va urma dupe cum s-au zis mai sus şi-şi va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor aveţi a face înplinire. Pentru porumbi au să dea de pogonu cîte patru baniţă porumbu grăunţă, baniţa de ocă doaoăzăci şi doaoă; pentru stupi să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roiu, nu are a da nimică.

Pentru caprele ce au lăcuitorii au să dea stăpînului moşii de capră cîte bani doi, atît vara cît şi iarna. De va fi stîni pe această moşie, are să ia stăpînul moşii după aşezămîntul ce vor face, ori brînză sau bani. Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimică stăpînului moşii, dar nici să îndrăznească să-şi bage rîmătorii în pădurile céle poprite, ci întîi să să tocmească cu stăpînu moşii şi aşa aşăzîndu-să să-i bage, iar cîţi vor îndrăzni fără de tocmeală să bage, aceia să plătească preţul acela ce putea să ia stăpînul moşii de la alţi.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vînéze péşte în heleşteul stăpînului moşii. Nimini din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vinu sau rachiu pe moşie fără de voia stăpînului, sau să aibă băcănie fără de numai de să vor aşeza. Iară de va avea moşiia baltă, au voie lăcuitorii să vînéze péşte şi să dea zăciuiala din zéce peşti unul.

De la perdelele de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un mielu i cîte taleri unul şi au a şedea acolo cu perdelile de la blagoveştenii pînă la sfeti Gheorghie.

Cînd stăpînul nu va avea de lucru să lucréze lăcuitorii cele doaosprăzéci zile de clacă şi va vrea să ceară bani de la dînşii, atunci lăcuitorii să dea cîte un zlot de casă. Şi să nu aibă volnicie stăpînu moşii cînd nu va avea de lucru pe moşiia acéia ce şed aceşti lăcuitori, să-i ducă la altă moşie a sa depărtată să-i clăcuiască acéle doaoăsprăzéce zile, afară de va fi céialaltă moşie aproape de acéia ce să află cu şedérea ca de doaoă sau mult trei ceasuri şi de va putea să-şi isprăvească lucrul şi trebuinţa cu acei lăcuitori ce-i are pe însuşi acea moşie.

Pentru care poruncim dumneavoastră ispravnicilor de nu să va supune vreunu din lăcuitorii ce şed pe această moşie, la toate acéstea ce să arată mai sus, să puneţi fără de voia lor, fără a nu mai aştepta poruncă de la domniia mea şi în toată vrémea să aveţi a da mînă de ajutori stăpînului moşii ca să-şi aibă dreptate şi folosul lui la toate precum orînduim mai sus. Pentru care s-au dat această domnească a noastră carte dupe condică la mîna dumnealui clucériului. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1781, iunie

Io Alexandru Ion Ipsilant voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică

Acad. R.P.R., pach. MLXVIII, doc. 11.

526

⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie 1781

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să supună pe toţi locuitorii a face stăpînilor de moşii toate zilele de clacă orînduite, la ceea ce va fi trebuinţă, lucrînd ziua în întregimea ei.

S-au scris cărţi la toate judeţele pentru lăcuitori ca să clăcuiască.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud......[1] sănătate! Fiindcă ne-am înştiinţat cum că lăcuitorii săteni ce sînt şăzători pe moşii mănăstireşti i boereşti nu urmează a clăcui zilile cele hotărîte, nici vor a lucra claca aceia la trebuinţile cele care are stăpînii moşii şi stau cu împotrivire, unii nevrînd a lucra la cele ce iaste trebuinţa stăpînului moşii, alţii şi dă să arată că clăcuesc, dar nu cu prothimiia ce li să cade după datorie şi zioa dăplin, ci după ce abiia să porneşte, tocmai tîrziu peste zi, nici atuncea nu mergu casnicii cei ce sînt vrednici de muncă, ci trimit copii. Şi aşa cu întîrzierea ce fac, dă nu vor să-i mînece dă dimineaţă, şi cu trimiterea copiilor, nu să alege stăpînul moşii cu nimic, rămîind numai cu numele că i să face clacă; alţii iarăşi nu vor să clăcuiască toate zilile ce sînt hotărîte şi dintr-această pricină căci nu lucrea⟨ză⟩ lăcuitorii săteni claca lor precum să cade şi nu fac arăturile cu silinţă şi la vreme, este şi neîndéstulare la zaherea şi la rînd⟨ul⟩ pămîntului.

Pentru care fiindcă domniia mea vă avem porunci date şi condici trimise cu arătare pe larg de cele ce sînt drepte ale stăpînilor moşii, iată vă poruncim straşnic de obşte, după condică urmînd, să aveţi a supune pe fieşcare lăcuitor, nu numai a clăcui toate zilele cele orînduite în vreme (afară de cine-i cu aşăzămînturi) ci să lucreze chiar la trebuinţile ce va avea stăpînul moşii, apucînd zioa dă dimineaţă, şi însuşi casnicii cei vrednici. Şi care din stăpîni va veni şi vă va arăta, pentru aceia nu aveţi a mai aştepta poruncă de la domniia mea, ci înşivă cu zapcii şi cu slujitori să-i supuneţi făr' de voia lor la toate după coprinderea condicii dom-

[1] Loc alb.

nii mele. Şi încă pentru cei nesupuşi numaidecît să ne înştiinţezi ca să vă dăm poruncă să-i şi pedepsiţi.

1781 iuni 15

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 381.
Copie rom.

527

⟨Iablaniţa,⟩, 21 iunie 1781

Locuitorii din satul Iablaniţa (Mehedinţi) dau zapis de învoială stăpînului moşiei, Iordache Păianu, să-i facă o zi de arătură, două zile de clacă, să dea cîte un zlot, să dea în total şaizeci de ocale de brînză şi să-i cosească o livadă.

† Adecă noi, toţi sătenii din satul Iablăniţăi, dat-am această adeverinţă a noastră la cinstită mîna dumnealui cliucériului Iordachie Păianu ce iaste stăpînul moşiei Iablăniţăi, ca să să ştie că ne-am aşăzat cu dumnealui de a noastră bună voie pentru obicéiul pămîntului, măcar că adusasă dumnealui carte domnească ca să-i clăcuim cîte 12 zile într-un an şi să dăm de matca de stup cîte o para şi de capră cîte 2 bani. Dar fiindu-ne noaoă cu greu după porunca domnească, ne-am rugat de dumnealui şi ne-am aşăzat ca să-i arăm într-o zi cu plugurile satului şi să-i clăcuim şi cîte doaă zile dînd şi zlotul de vatră deplin şi dumnealui, din cele mai sus-zise, de oaie, de capră şi pentru stîni să nu mai avem supărare, fără decît şaizăci de oca de brînză să-i dăm peste tot hotaru, cît şi pentru stupi să nu avem supărare. Şi livezile să ni le cosim noi, fără numai o livade să avem a-i cosi, ca să fie pentru trebuinţa dumnealui cînd va veni, că aşa ne-am aşăzat de a noastră bună voie. Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Iunie 21 dne, 1781

⟨Urmează 22 de nume⟩ şi toţi sătenii
Şi am scris eu Dumitru dascălul cu zisa a tot satul.

Acad. R.P.R., pach. MLXVIII, doc. 12.
Copie rom.

528

⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie 1781.

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor moşiilor mănăstireşti şi boiereşti să ia de la locuitori dijma la timp, nu cu întîrziere şi fără să aleagă numai „fruntea", ispravnicii de judeţe avînd datoria de a veghea la executarea acestei dispoziţii.

Cărţi la ispravnici dă obşte pentru dijmă

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoi.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud . . . .[1] sănătate! Ne-am înştiinţat domniia mea cum că ispravnicii moşiilor boeri⟨şti⟩ i mănăstireşti nu urmează a lua dijma în vreme cînd să stringu şi să gătescu

[1] Loc alb.

bucatele, ci o lasă de altă dată, întîrziind 'nadinsu pînă trece toamna și iarna și tocmai primăvara îi apucă dă dijma trecută și atunci le face feluri dă năcaz nețiindu-le în seamă bucatele ce să strică, nici luînd dă rînd din bun și din prostu, ci caută a lua numai fruntea. Care această rea urmare este de tot nedreaptă și în toată vremea făr' de cale, cu cît mai vîrtos acum, că sînt lăcuitorii necăjîți dă lăcuste, și sperieți unii dă lipsă, carii agonisesc acele bucate cu atîta muncă și osteneală, și după toate acestea, a pătimi și acest fel de necaz pentru dijmă, aceasta nu o suferim domniia mea nici într-un chip. Nu numai acum într-această vreme, ci totdeauna, măcar și în alți timpi roditori, norociți și ferici [1] dă lăcuste, iarăși nu o suferim, ca un lucru nedrept ce este și hotărîm ca să lipsească cu totul această rea urmare din țara aceasta.

Poruncim strașnic dumneavoastră ispravnicilor să dați în știre tuturor isprăvniceilor mănăstirești i boerești, ca fieștecare să poarte grija a-și lua dijma acum în vreme, iar să nu lase să o ceară pă urmă în altă vreme, că dă va trece să știe toți că sînt opriți a mai cere rămășițuri de dijmă. Și nu numai aceasta să o urmeze, ci și la luatu bucatelor să aibă a o priimi de rînd și din bun și din prostu și din cele de mijloc, așa amestecat, dă care au dat dumnezeu lăcuitorilor bun sau rău, să priimească de rînd iar să nu aleagă fruntea, nici să cate a lua cu încărcătură mai mult din ceia ce este obiceiu arătat prin poruncile noastre.

Și aceasta să o cercetați dumneavoastră ispravnicilor și să purtați de grijă ca să s⟨e⟩ urmeze negreșit cum poruncim, că de vom auzi sau ne va veni jălbi înpotrivă, să știți că asupra dumneavoastră ne vom porni cu multă turburare. Aceasta.

1781, iulie 12

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 390.
Copie rom.

529

⟨Arcești,⟩ 17 iulie 1781

Ispravnicul mănăstirii Bistrița reclamă ispravnicilor de Romanați că locuitorii de la Arcești ce au vii pe moșia mănăstirii nu vor să presteze claca și nu dau „adetul" pentru vînzarea de vin, iar cei de la Bobicești nu dau suhatul, pentru care fapt se dă poruncă zapciilor din plășile Oltul și Oltețul să execute pe săteni.

Cu plecăciune mă închin dumneavoastră cinstiți boeri ispravnici ai scaunului Caracalului. Cu scrisoarea această înștiințăzi dumneavoastră, că fiind eu orînduit de sfințiia sa părintele arhimandritul aicea la Arcești pe moșiia sfintei mănăstiri pentru lucrul viilor și altele ale casei, oamenii ce sînt datori de clăcuescu, nu vor să să supue precum în alți ani, a-și da claca, ci stau înprotivă și cu necinste, cé din pricina lor stau viile de să părăginescu nelucrate.

Așijderea și pentru un Neacșu ce șade pe moșiia sfintei mănăstiri și au vîndut în patru ani buți de vin doaosprezece și rachiu, necontenit și nu va să-și dea adetul după poruncă, încă și alți oameni au mai vîndut

[1] Corect: feriți.

şi tot asémene au urmat. Iarăşi şi pentru un Costandin i Vladu şi cu alţii ce şăd pe moşiia Bobiceştilor plasa Olteţului, ce fac stricăciune pe moşiia sfintei mănăstiri cu vitele lor, atîta la bucate cît şi la livezi şi în toţi anii ne fac stricăciune şi nici nu dau suhat şi nu să părăsăsc de pe moşie.

De acéste de toate mă rog dumneavoastră că să ni să orînduiască un slujitori să scoaţă atît claca pentru lucru vii, cît şi altele, iar ceia ce vor căuta judecată îi va aduce înaintea dumnealui zapciului şi vom sta de faţă. De aceasta, şi rămîn al dumneavoastră plecat,

Iulie 17, 1783 [1]

Gherasim eclisiarhu Bistriţii

⟨Rezoluţie:⟩ Logofete Avraame, zapciule de plasa Oltului, şi dumneata căpitane Petre zapciule de plasa Olteţului, veţi vedea céle ce jăluieşte părintele Gherman eclisiarhul sfintei mănăstiri Bistriţa, care să citiţi jalba aceasta şi să aduceţi pe aceia faţă înainte-vă şi pentru acei carii sînt datori a clăcui, negreşit să-i faci ca să clăcuiască ceia ce sînt datori. Asemenea şi cei care au vîndut vin şi rachiu, să-i apuci ca să plătească adetul moşii, iar cînd vor zice că sînt năpăstuiţi şi nu să vor odihni după alégerea care o veţi face, să-i trimiteţi aicea amîndoao părţile ca să li să izbrănească.

Asemenea urmare să faci şi dumneata căpitane Petre de cei care să jăluieşte că calcă moşiia şi nu vor ca să dea suhat, să-i faci ca să-şi dea suhatu după obiceiu pămîntului. Pentru clacă, într-adins să orînduești, logofete Avraame, slujitori, ca să-i scoaţă la lucru să nu rămîe viile din pricina lor nelucrate.

1781 iulie 6 [2]

Grigorie Hrisosculeu, ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 194 (Condica m-rii Bistriţa), f. 212—212v.
Copie rom.

530

⟨Piteşti,⟩ 21 noiembrie 1781

Ştefan pitar şi Ştefan şătrar, ispravnici de Argeş, scriu sătenilor din Valea Mare de pe moşia mănăstirii Argeş, să presteze claca şi să dea dijma, conform poruncii domneşti, iar dacă sînt alte motive de împotrivire să se prezinte la isprăvnicat.

Văao sătenilor de la Valea Mare. Isprăvnice⟨lul⟩ ce-l are sfinţia sa părintele arhimandrit argeşan, ne arată că sînteţi şăzători pe moşia sfintei mănăstiri şi nu daţi nici claca nici dijma de porumb. Pentru care vă scriem să căutaţi după luminată porunca mării sale lui vodă şi după obicei, să daţi claca şi dijma, iar de aveţi cevaşi a răspunde, să veniţi faţă aici. Aceasta.

1781 noemvrie 21

Ştefan pitar, Ştefan şătrar

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LXIX ter, doc. 54.
Orig. rom.

---

[1] Aşa în text.
[2] Data rezoluţiei este greşită.

Socotelile moşiei Meteleu (Buzău), a mitropoliei Ţării Romîneşti pe anii 1779—1781.

1779

Moşiia ot Meteleu după tacrirul Dragului

Taleri bani
44 — bani gata, însă:
24, după suhatul de la Dumitru neguţător
6 după o stînă de la Radu mocan
6 după o stînă de la Manea mocan
4 după doaă perdele.
4 după avaetul cîrciumilor
44

baniţe orz
100 . . . . . dijmă po baniţa ocă 21, afară din zece.
baniţe meiu
48 . . . . . dijmă po baniţa ocă 22, afară din zece
30 mănuşi cînipă
10 mănuşi in
20 ocă fasole
1 bute s-au vîndut a diiaconului

1780, Tot Meteleu

taleri bani
22 60 bani gata, însă:
6 după o stînă de la Stoica Gaman
6 după o stînă de la Săcuiul
6 după o stînă de la fratele popei Apostol.
2,60 după avaetul cîrciumii
2 după o perdea
22,60

taleri bani

1781

40 bani gata, însă:
30 după suhat de la Pană feciorul portariului.
6 după stîna Savii
4 după o stînă cîrlani de la Barbul
40; o bute a diiaconului s-au vîndut.

Chile orzu

10 au vîndut diiaconul Dragului gropar po taleri 2, bani 90, chila

1779

Moşiia ot Acsentiile după tacrirul dumnealui postelnicului Costandin ce este şi tovarăş dă moşie.

taleri bani
14, 90 bani gata, însă:
12,90 după 17 casă, părţile părintelui
2 — după o perdea.
14,90

banițe grîu
15 . . . . . dijmă po banița ocă 20, afară din zece
banițe orzu
10 dijmă po banița ocă 20, afară din zece.
2 care fîn, un car s-au vîndut.

1780 tot Acsentie

taleri bani
36 . . . . . bani gata, însă:
15 după case 20, părțile părintelui
15 după dijma de fîn
6 după o stînă
36

banițe grîu
18 . . . . . dijmă po banița ocă 20, afară din zece.
banițe orzu
16 . . . . . dijmă po baniță oca 20, afară din zece.
banițe por⟨umb⟩
60 . . . . . dijmă po baniță ocă 25, însă știuleți.
4 vedre rachiu s-au vîndut ale diiaconului.
1 bute s-au vîndut a diiaconului.

1781 tot Acsentiile

taleri bani
6 60 bani gata, însă
5 după o stînă
1,60 după o perdea
6,60

banițe grîu
20 pol. . . . . . dijmă pot banița ocă 20.
6 cară fîn.
100 mănuși in.

Acad. R.P.R., pach. DCCCXVI, doc. 10.
Orig. rom.

532

⟨M-rea Hurez,⟩ 6 februarie 1782

Locuitorii din satul Runcu, de pe moșia mănăstirii Hurez, dau zapis egumenului, întărit de ispravnicul de Vîlcea, prin care se obligă a nu mai face cîrciumă și a vinde vin de al lor.

Adică noi sătenii și lăcuitorii din satul Runcul ce ne aflăm șezători pe moșiia sfintei mănăstiri Hurezi care mai jos ne vom iscăli, dat-am încredințat zapisul nostru la mîna sfinții sale părintelui Ionichie călugărul și vechilu sfintei mănăstiri Hurezului, precum să să știe că dupe luminatele poruncile domnești care sîntu date la tot de obște sfintele mănăstiri, ca orice sat să vor afla pe moșii mănăstirești, să nu fie volnici făr' de voia egumenului a ținea cîrciumi în sat, iar neavînd egumenu vinuri să vînză, să-și ia voe de la egumen, dîndu-și havaetul

cel orînduit. Şi noi din nepurtarea de grije şi blestemăţiia noastră n-am păzit poruncile domneşti ce prin pravilă au hotărît, ci am făcut circiumi în sat fieşticare cum am vrut şi vinurile mănăstirii stau nevîndute din faptele noastre.

Pentru care pricină, dînd sfinţiia sa părintele iconom Rafail al sfintei mănăstiri Hurezului, jalbă la dumnealor boerii ispravnici şi la dumnealui boeriul judecători, ne-au adus în judecată cu numitul vechil şi arătîndu-ne ponturile domne⟨şti⟩, erea ca să ne luom certarea dupe a noastră nesupunere. Care înşine cunoscîndu-ne vina şi greşala ce am făcut înpotriva poruncilor, am căzut cu rugăciune şi ne-au ertat dumnealui boerul judecătoriu de certari ce erea să ni să facă de către judecată, iar de acum înainte de ne vom mai scula să mai facem cîrciumi făr' de voia egumenului mănăstirii, să fim închinaţi cîte taleri una sută globă şi cîte 200 — sute de beţă în falangă. Şi din ceasul acesta, de să va mai găsi cîrciumă str⟨e⟩ină făr' de numai ale mănăstirii, dupe cum ne legăm cu acest zapis, înaintea judecăţii să fim următori. Şi pentru credinţă, am iscălit mai jos ca să să crează puindu-ne degetile în loc de pecete.

1782 fev⟨ruarie⟩ 6

. . . .[1]

Preda grecu

Ion Roşu

Stroe sin Chiriţă cu toţi sătenii

Am scris Nica logofăt cu învăţătura lor şi sînt şi martor.

. . . . . .[1]

⟨Rezoluţie:⟩

Sud Vîlcea

Acest zapis de aşezămînt, aducîndu-să în judecată sătenii din Runcu ce au făcut cîrciumi pe moşiia mănăstirii Hurezului făr' de voia egumenului, l-au dat înaintea mea.

Pentru aceia am întărit cu iscălitura ca dupe cum în zapis să cuprinde, aşa să să urmeză, că aşa am găsit cu dreptate.

1782 fev⟨ruarie⟩ 6

. . . .[1]

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIV, doc. 12.

Orig. rom.

533

⟨Dărmăneşti,⟩ 7 februarie 1782

Locuitorii din satul Dărmăneşti roagă pe stăpînul moşiei, marele ban, să intervină pentru a fi scutiţi de o obligaţia ce le-a fost impusă de a da două care de „fîn domnesc" şi să le vîndă fînul pe care el îl are în sat, „cu preţul lui", căci le mor vitele de foame.

† Prea cinstite dumneata stăpîne vel bane,

† Cu prea plecată scrisoarea noastră, jăluim milii dumitali, ca să te milostiveşti asupra noastră, după cum şi pînă acum te-ai milostivit

---

[1] Indescifrabil.

asupra noastră, pentru doao cară de fîn, fînu domnescu, ce ne-au venit acu în sat. Fiindcă acu nici fîn n-avem, nici bani n-avem, numai dumneata să-ţi faci milă şi pomană cu noi să ne ridici de aceste doao cară de fîn, şi cum va fi mila dumitale aşa va ră⟨mî⟩nea.

Altă rugăciune facem dumitale; pentru fînu ce-l ai aici, ne rugăm dumitale să ne-l dai noo cu preţul lui, că ne pier vitele de foame.

Altă rugăciune mai facem milii dumitale pen⟨tru⟩ dajdiia ce sîntem încărcaţi cu bani, sîntem ⟨cu⟩ taleri 288, şi ne stau zapciii în spinare şi n-avem cu ce să ne plătim, că fiind şi oameni care au mai murit, şi am sărăcit, alţii sîntem neputincioşi.

Ci de aceasta ne rugăm milii dumitale, ca să s⟨e⟩ reverse mila dumitale asupra sărăcii noastre. Şi cum te va lumina duhul sfînt pă dumneata.

Fev⟨ruarie⟩ 7, 1782

Plecaţi dumitale, noi tot satul Dărmăneşti

⟨Pe verso:⟩ Întru cinstită mîna dumnealui stăpînului vel banului, cu plecăciune să să dea.

Acad. R.P.R.R., pach. I, doc. 254.

Orig. rom.

534

⟨Bucureşti,⟩ 13 aprilie 1782

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare omului mitropoliei să oprească pe oricine a tăia lemne din pădurea moşiei Futoaia (Vlaşca) şi a nu permite păşunatul fără a da „adetul după obiceiu".

Milostiiu bojiiu Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemliu Vlahscoiu.

Fiindcă prea sfinţiia sa părintele mitropolitu arătă domnii mele cum că sfînta mitropolie are moşie în sud ⟨Vlaşca⟩ [1] ce să numeşte Futoaia, pe care moşie are tufe curate pentru a să înălţa copaci cu rod de ghindă, şi deosebit, şi altă pădure ţinută numai pentru trebuinţa sfintei mitropolii, adică de cercuri, dă pari i nuele de uluci şi de alte cherestele, iar lăcuitorii ce sînt şăzători pe împrejur şi pe alte moşii streine, să pun de tae atît tufele cele curate, cît şi pădurea, de fac stricăciune şi pagubă sfintii mitropolii, aşijderea şi vitele lor le lasă dă să hrănesc cu păşunea tot pe această numită moşie, şi nu-şi dau adetul după obiceiu cum dau alţi lăcuitori ce-şi pasc vitele pe alte moşii, ci la toate fac împotrivire spre stricăciunea şi paguba sfintii mitropolii.

Deci, după arătarea prea sfinţii sale părintelui mitropolitului, dăm domniia mea această carte a domnii mele la mîna omului ce-l va orîndui prea sfinţiia sa asupra aceştii moşii, cu care să aibă volnicie a nu mai îngădui pe nimeni dintr-acei lăcuitori sau pe alţii a mai face stricăciune

[1] Loc alb.

cu tăiatul tufelor i a pădurei, cum şi vitele lor să nu aibă voie a le mai lăsa la păşune pe numita moşie pînă a nu să învoi cu orînduitul sfintei mitropolii de a-şi da adetul după obiceiu. Iar carii dintr-înşii vor sta cu împotrivire, poruncim dumnealor ispravnicilor de judeţ, pe unii ca aceia arătîndu-i numitul orînduit, să-i faceţi şi făr' de voia lor a să supune la toate dupe cum arată mai sus, făr' de a nu mai face nici un fel de pagubă sfintii mitropolii. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1782, apr⟨ilie⟩ 13

Io Nicolae Costandin Caragea voevod, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Trecută în condica divanului

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CXI, doc. 29.
Orig. rom., pecete aplicată.

535

⟨Bucureşti,⟩ 30 aprilie 1782

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Gorj şi Mehedinţi să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii Tismana a face numărul de zile de clacă „după condică", a da dijma şi celelalte îndatoriri specificate în mod amănunţit.

† Milostiiu bojiiu, Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemliu Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Gorju i ot sudu Mehedinţu, sănătate!

Vă facem în ştire că cuviosul arhimandrit şi egumen al sfintii mănăstiri Tismanii, prin jalbă au arătat cum că oamenii ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri dintr-aceste judeţe nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu vînd pe dînsăle făr' de voia sa.

Pentru care vă poruncim domniia mea dupe condică să aveţi a urma şi a supune pe acei lăcuitori, ca să urmeze a împlini cele drepte ale stăpînului moşii, cum sînt hotărîte întru aceiaşi condică dupe vechiu obiceiu al pămîntului, adică lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze claca stăpînului moşii cîte doosprezece zile într-un an, rînduri, rînduri, după obiceiu, pe cum în condică sînt rînduite, afară însă de cei ce vor avea vreun deosebit aşăzămînt cu stăpînul moşii, la care aceia are a să urma dupe acel aşăzămînt al lor, iar holteii să nu să supere. sau neavînd stăpînul de lucru şi va cere bani, să aibă a lua de casă, cîte un zlot pe an. Iar cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd, să nu aibă volnicie stăpînul moşii a-i duce la altă moşie a sa depărtată spre a-i clăcui, fără numai de va fi ceilaltă moşie aproape de ceia ce să află cu şăderea ca de doo sau mult trei ceasuri să meargă să-i lucreze zilile ce sînt orînduite, iar la moşie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitori a mîneca dîns de dimineaţă apucînd zioa deplin şi însuşi casnicii cei vrednici de muncă să meargă

la lucru, iar să nu trimiță copii sau să întîrzieze, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la treaba ce li va arăta, ci la însuşi trebuința ce va avea stăpînii moşii, să lucreze zilile clăcii.

Dar şi stăpînii moşii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd şi din bun şi din prost şi la vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu dupe ce va trece vremea; cum şi lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma ca, cu trecere de vreme, să păgubească pe stăpîn.

Nimini de lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin sau rachiu pe moşie, iar cînd stăpînu nu va avea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să ia întîi voie de la stăpînu moşii, şi aşa să vînză ei, dînd de bute cîte taleri unul i cîte o vadră de vin.

Nici un lăcuitor să nu aibă voie a ţinea băcănie făr' de numai de să vor aşăza cu stăpînul moşii.

Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moşii, zeciuială, afară numai din grădinile ce au împrejurul caselor, din care acelea nu au a da nimic.

Pentru grîu şi orz ce să seamănă, au să dea de zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuşi carul său la ariia stăpînului după obicei.

Iar cînd, sau din lenevire, sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, şi-şi va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor să aveţi a face împlinire.

Pentru fînu ce vor cosi ori pe moşiia ce şăd, sau pe alta, să dea dijmă după condică.

Pentru porumbu, au să dea de pogon cîte patru baniţe porumbu grăunţe cu baniţă za ocă doozeci şi doo. Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre, au să dea de capră cîte doi bani atît vara cît şi iarna. De la stînele ce vor fi pe această moşie, are să ia stăpînul moşii dupe aşăzămîntul ce vor face, ori brînză, sau bani.

De la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moşie, are să ia stăpînul moşii di toată perdeaoa cîte un miel i cîte taleri unul, şi au a şădea acolo de la blagoveştenii pînă la sfete Gheorghie.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să îndrăznească să-şi bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîi să s⟨e⟩ tocmească cu stăpînii moşii şi aşa să-i bage. Iar care va îndrăzni fără de tocmeală să bage, aceia să plătească preţul ce putea să ia stăpînul moşii de la alţii. Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşie au voie să vîneze şi să dea zeciuială din zece peşti, unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor, să aveţi a urma dupe cum mai sus vă poruncim, fără de a nu mai aştepta altă poruncă de la domniia mea, să daţi mînă de ajutor omului ce-l va avea orînduit pe aceste moşii, supuind negreşit şi pe cel ce să va arăta cu înpotrivire la aceasta, ca să-şi poată avea dreptatea şi folosul său la toate dupe cum mai sus arătăm.

Pentru care s-au dat această domnească a noastră carte la mîna isprăvnicelului ce este rînduit. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstva mi[1].

1782, ap⟨rilie⟩ 30

Io Nicolae Constantin Caragea voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt

Dupe condică, Gheorghe condicar

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 38.
Orig. rom., pecete aplicată.

536

⟨București,⟩ 10 mai 1782

Ioana Zota, stăpînul moșiei Porumbreni (Vlașca), reclamă domnitorului că locuitorii nu-i dau dijma, vînd băuturi fără voia lui, îi strică fînul cu oile și cere a fi chemați la judecata divanului.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale pentru că am moșie în sud Vlașca ce să numește Porumbreni, și oamenii ce sînt șăzători pă dînsa nu să supun a-și da dijma după obiceiu și după poruncile ce sînt date, și pun vin dă vînd, cum și rachiu, și vinu mieu stă de nu să vinde. Cum și cei ce au oi, stupi, iarăși nu-mi dau nimic, și acum după sfete Gheorghie, după ce s-au oprit fînul au băgat oile în livezile cu fînu și l-au încurcat. De care zicîndu-le isprăvnicelul mieu ce-l am pă moșie ca să scoață oile din fînu, unii le-au scos, iar alții au sărit dă l-au bătut și nu mă folosesc după moșie cu nimic.

Mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte a mării tale pentru a-și da numiții săteni claca și dijma după obiceiu, și fiindcă sînt aici cîțiva din săteni, să fiu rînduit la un zapciu să mă scoață cu dînșii la dumnealor veliții boeri, ca să mă judec pentru băgarea oilor în fîn și pentru adetu moșii, sau să fie porunca mării tale la dumnealor ispravnicii ca să mă judec cu toții acolo în județ la dumnealor ispravnicii, pentru ca să să supue a-și da adetul moșii și a nu mai vinde vinu și rachiu pă moșie făr' de voia mea. Și cum va fi mila mării tale.

Robu mării tale,
Zota Ioanu de aici

⟨Rezoluție :⟩

De vreme ce și unii din lăcuitori să află aici, poruncim vătașe dă aprozi, să-i scoți înaintea dumnealor veliților boeri.

1782, mai 10
Treti logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 15
Copie rom.

---

[1] Text identic în documentele din același an, cu următoarele date: 30 aprilie, pentru moșiile episcopiei Rîmnic din Vîlcea, Romanați și Dolj (Acad. R.P.R., pach. CMLXXIX, doc. 147) ; 5 iunie, pentru moșia schitului Cîrnul, din județul Saac (Arh. St. Buc., m-rea Căldărușani, pach. LII, doc. 12) ; 9 iunie, pentru moșia Porumbreni a lui Ioan Zota (B.C.S., filiala Nic. Bălcescu, fondul Kogălniceanu, pach. XC, dos. 18, doc. 3).

537

11 mai 1782

Pitarul Scarlat Hiotu, însărcinat cu cercetarea nesupunerii sătenilor de la Putineiul, face cunoscut stăpînului moşiei, banul Nicolae Dudescu, cauzele nemulţumirilor locuitorilor şi cererea lor de a fi schimbat isprăvnicelul, sub ameninţarea de strămutare în altă parte.

† Scrisoarea pitarului Scarlat Hiotu către biv vel banul Nicolae Dudescu

† Cu multă plecăciune sărut cinstită mîna dumitale.

Luminată porunca mării sale lui vodă înpreună cu cinstită scrisoarea dumitale cu multă plecăciune am priimit, în care mi să scrie că au înştiinţat dumitale Sterie căpitanul ce l-ai orînduit isprăvnicel la moşiia Putineiul, cum că sătenii nu-şi fac arăturile pe această moşie ci în alte părţi şi cum că nu să supun la ale clăcii, fiind zorbagii dintr-înşii. Şi mi să porunceşte de către înălţimea sa să merg eu acolo să cercetez din cine este pricina şi să înştiinţez mării sale.

Înştiinţez dumitale că mergînd însumi la numitul sat, am înfăţişat pe săteni cu Sterie căpitanul, isprăvnicelul dumitale, şi cercetînd întîiu pentru arături, de la amîndoaă părţile mă adeveriiu că cele multe sămănături de toamnă cum şi de primăvară pe moşia dumitale şi le-au făcut, numai fiindcă de la Putineiul mai spre hat sînt lăcuste îngropate, s-au temut de călcarea lor şi puţini dintr-înşii cîte oareşce arături au făcut şi pe alte moşii mai în sus de sat, înăuntru judeţului, numai la vale cu gînd ca (ferească dumnezeu!), de li să va face stricăciune de lăcuste la unele locuri, la altele să le scape.

Intrînd în cercetare şi pentru nesupunerea lor, văzuiu la mîna lui Sterie căpitanul o foaie de cererea dumitale cu ponturi, după care cîte una una cercetînd, arăt dumitale cele ce zic sătenii că sînt aşăzaţi cu dumneata a clăcui şi le vor săvîrşi fără cusur, iar pentru celelalte răspund că sînt de prisos şi fac mare strigare că nu le vor clăcui. Osebit de aceia strigă şi pentru isprăvnicel să li să orînduiască de către dumneata altul, că de va fi tot Sterie, ei să strămută. Eu pentru oricare din acestea, măcar că cercetarea am făcut-o foarte cu amăruntul, dar obraz cît de puţin nu le-am dat, nici vreo hotărîre n-am făcut şi temîndu-mă să nu găsească pricină de strămutare, că ştiut este dumitale, unde se află acest sat, că este aproape de hat, fără numai toate le-am luat în scris şi înştiinţaiu mării sale lui vodă pentru arături i pentru clacă. Iar de strigarea lor la cele ce zic că li să cer mai mult, sau pentru isprăvnicel, n-am arătat, ci dumitale înştiinţez ca prin bună socoteală dumitale să să facă îndreptare, că rămîind tot într-acest chip cererea ori isprăvnicelul, mă tem că să va strămuta satul.

1782, maiu 11

Să fii dumneata sănătos!

Al dumitale plecat şi slugă,

Scarlat piitar

Acad. R.P.R., pach. DXLVIII, doc. 12.

Copie rom.

538

⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie 1782[1]

Ioan Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), cere domnitorului să dispună aducerea locuitorilor nesupuşi la judecata divanului, iar Nicolae Caragea hotărăşte ca cercetarea şi aplicarea de sancţiuni să o facă ispravnicii judeţului, fiind vremea muncilor agricole.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale că avînd eu o moşie în sud Vlaşca anume Porumbrenii, şi fiind sat pă dînsa, sătenii nu să supun a-mi face clacă după poruncile domneşti, nici suhat pă oi i pă stupi nu-mi plătesc. Şi avînd livezi dă-mi fac fînu pentru treaba vitelor méle, cei cu oile mai în trecute zile călcînd iarba şi încurcîndu-o au mersu omul mieu carele am acolo ca să scoaţă oile din livezi, iar un Coman, om din sat, au apucat pă isprăvnicel şi l-au bătut pînă la moarte. Deosebit, din săteni pun de vînd vinu i rachiu şi-mi zăticnesc bucatele mele pentru care am mai jăluit mării tale. Fiind din săteni trei inşi aici, şi orînduindu-ne la judecată, ei prinzînd veste au fugit. Acum unii s-au pus în silă de-mi cosesc livezile pînă încît la toate au rămas de-mi stăpînesc ei moşiia.

Mă rog să fie luminată porunca mării tale cu om domnesc, să meargă şi să ia pă unii ce-i arăt mai jos, care sînt împotrivitori şi zăticnesc şi pe alţii întărindu-i dă a nu să supune poruncilor domneşti, să-i aducă aici să mă judec înaintea dumnealor veliţilor boeri. Şi ce va fi mila mării tale.

Robul mării tale,
Zota Ioan dă aici

⟨Rezoluţie :⟩

Io Nicolae Constandin Caragea voevod, bojiiu milostiiu i gospodar.

Fiindcă de acum înainte să începe vremea lucrului cînd nu sînt lăcuitorii a să rădica du pe la hrana lor, pentru aceia nu să trimite mumbaşir a-i aduce, nefiind vremea. Făr' decît, poruncim dumneavoastră ispravnicilor judeţului, dupe condică să-i faceţi şi să-i supuneţi a urma atît pentru clacă i suhatul dă oi i dă stupi i pentru vînzarea vinului, ca să fie numai a stăpînului moşii, cît şi pentru livezile dă fînu să nu-i îngăduiţi a le cosi ei dă sineşi făr' de ştirea şi voia jăluitorului, ci dupe obiceiul pămîntului să meargă la stăpînul moşii să ceară ca să le dea loc de cosit de va avea, iar făr' de voia lui să nu fie slobozi, ci să-i opriţi. Sau fiind pricina într-alt chip, să ne înştiinţaţi.

1782, iuni 2

Pecetea gospod — Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 16.
Copie rom.

---

[1] Data rezoluţiei.

539

⟨București,⟩ 9 noiembrie 1782

Nicolae Caragea, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare vel vornicului Ianache Moruzi să poată obliga pe locuitorii de pe moșia sa Ploești, afară de călărași, să facă 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma din semănături și din pește, să dea cîte doi bani de capră și trei bani de stup.

† Milostiiu bojiiu, Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. De vreme ce moșiia și orașul Ploeștii sud Prahova, prin hrisovul domnii mele am dat-o iarăși întru stăpînirea dumnealui cinstit și credincios boerului domnii mele Ianache Muruz vel dvornic, carele ca să poată lua dă la cei ce să află lăcuitori pe această moșie cele drepte și cu cale obiceiuri ale pămîntului, am dat această domneasca noastră carte la mîna dumnealui și a omului ce-l va rîndui, cu care să aibă volnicie ca afară din cei ce sînt dovediți vechi călărași și n-au dat niciodată dijmă și clacă, avînd și cărți de la alți trecuți domni de această scuteală, asupra cărora și domniia mea ne-am milostivit dă i-am lăsat a fi nesupărați, iar pe ceialalți toți, să-i apuce să clăcuiască cîte doaoăsprezece zile într-un an, însă numai cei ce vor fi casnici și vrednici dă muncă, iar holtei să nu să supere. Și claca să o facă rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar nu tot deodată. Dar cînd nu va avea stăpînul moșii trebuință dă lucru ci va cere bani, să aibă a lua dă casă cîte un zlot pe anu. Așijderea să aibă a lua și dijma din toate semănăturile, adică din zece una, după obiceiu, iar nu mai mult. Iar pentru legumile ce vor face prin grădini dă trebuința casilor lor, de dijmă să nu să supere. Vin, rachiu, din lăcuitori să nu fie volnic nimeni din lăcuitori să pue pă moșie să vînză, făr' dă voia stăpînului moșii, iar care din lăcuitori va vrea să vînză, întîiu să să așaze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit pe acea moșie. Așijderea să aibă a lua și de capră cîte bani doi pe an, și de matca dă stupi cîte bani trei pe an, iar pentru vitele ce vor avea dă treaba casilor lor, de suhat să nu să supere. Și de va ajunge această moșie în baltă, să aibă a lua zeciuiala peștelui, din zece pești un pește sau din zece bani un ban. Iar cînd vreunul din cei ce sînt șăzători pe această moșie, afară din cei dovediți de vechi călărași, vor sta cu vreo împotrivire la cele mai sus-numite, dumneavoastră ispravnicilor ai județului, pe unii ca aceia să-i faceți și fără dă voia lor a să supune. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1782, noemv⟨rie⟩ 9

Io Nicolae Costandin Caragea voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXCVI, doc. 250.
Orig. rom., pecete aplicată.

540

⟨Tîrgu Jiu,⟩ 18 noiembrie 1782

Ispravnicatul de Gorj porunceşte locuitorilor din satul Polovraci să execute obligaţia stabilită de judecata căimăcămiei Craiovei de a se supune să facă mănăstirii Polovraci clacă ori să dea cîte un zlot pe an şi dijma din fîn, iar dacă au ceva împotrivă, să vină la judecată.

Ţie pîrcălabe i voo tuturor sătenilor de la satul Polovragiu.

Veţi şti că de multe pricini şi nesupunere ce aţi făcut cu egumenul Pahomie polovrăgeanul pentru moşiia Polovragiu care sînteţi şezători pe ia şi nu vă supuneţi să-i clăcuiţi, nici nu veţi să daţi bani de vatră după obicinuitul obicei care l-aţi avut şi pînă acum şi părintele egumenul văzînd nesupunerea şi năravul vostru cel rău, au mers la Craiova şi au dat jalbă în divan cum că vitele voastre şed în munte şi voi araţi pămîntul şi cosiţi fîn, şi toată hrana voastră aveţi du pă moşia mănăstirii. Şi dumnealor boierii caimacami ne-au dat noo poruncă ca veri să clăcuiţi, veri să vă daţi bani de vatră şi dijma de fîn după obiceiul vechi, că părintele egumen a pus acolo în locul lui, vechil, pe economu mănăstirii Hurezului, ca să urmaţi după cum vă puruncim.

Iară de aveţi ceva a răspunde, să vă sculaţi toţi şi înpreună cu vechilul egumenului să veniţi aici faţă, că neurmînd poruncii, nici viind faţă, vom triimite cu treapăd.

. . . .[1]

⟨1⟩782 noem⟨vrie⟩ 18

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XVI, doc. 17.
Orig. rom.

541

⟨Bucureşti,⟩ 19 decembrie 1782

Mitropolitul Ţării Romîneşti cere domnitorului să dispună ca locuitorii din Bătieşti să presteze claca şi să compenseze folosirea ghindei şi a jirului, iar Nicolae Caragea porunceşte ispravnicilor de Muşcel să constrîngă pe săteni a-şi îndeplini îndatoririle „după condică" şi a se înţelege cu isprăvnicelul moşiei pentru ceea ce folosesc din pădure.

Prea înălţate doamne,

Cu smerita noastră anafora înştiinţăm pre măriia ta că ispravnicelul ce-l avem orînduit la o moşie a mitropolii, Bătieştii, din sud Muşcel, ne arătă cum că locuitorii ce sînt şăzători pe dînsa nu să supun a-şi da obicinuita clacă, şi deosebit atît el cît şi alţii ce sînt şăzători prinprejur pe alte moşii streine, nu şi-ar fi păzind dobitoacele ce au, ci le-ar fi dînd în pădurea ce iaste pe numita moşie de mănîncă ghinda şi jirul ce iaste şi ar fi dărîmînd pădurea tot pentru mîncarea dobitoacelor, făr' de a nu-şi face mai întîi aşăzămînt fieşcare pentru dobitoacele ce are.

Pentru carii rugăm pre măriia ta să s⟨e⟩ facă luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici, ca mai întîi să-i facă pe acei

[1] Indescifrabil.

lăcuitori a-şi da claca după obiceiu, şi în urmă să le dea poruncă a-şi păzi fieştecare dobitoacele ce va avea. Iar cînd vor avea trebuinţă să şi le hrănească, mai întîi să meargă la isprăvnicelul nostru ce-l avem şi dupe aşăzămîntul ce-şi va face pe seama vitelor ce va avea, aşa în urmă să le ducă în pădure să şi le hrănească, însă cu mîncarea ghindei şi jîrului, cu dărîmare de crăngi, iar nu copaci rodnici şi trebuincioşi de lucruri să-i strice. De aceasta rugăm pe măriia ta ca să nu să mai pricinuiască pagubă mitropolii de nesupunerea lor. Şi anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi şi norociţi.

1782 dichem⟨vrie⟩ 19

A mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

Grigorie al Ungrovlahiei

⟨Rezoluţie:⟩ Io Nicolae Costandin Caragea voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemble Vlahscoe.

Cu cale fiind anaforaoa prea sfinţii sale părintelui mitropolitului, poruncim dumneavoastră ispravnicilor judeţului, ca dupe condică urmînd, să faceţi pe acei lăcuitori să să supue a face claca în vreme, după obiceiu şi după poruncile domnii mele, precum iaste dator fieşcare ţăran către stăpînul moşii. Aşijderea şi pentru pădure să-i opriţi ca să nu tae copacii rodnici sau să-şi bage vitele în pădure unde iaste ghindă şi jîr, făr' de nici o tocmeală şi aşăzămînt, ci de au trebuinţă, să aibă a să învoi cu omul mitropolii, dă vreme că, dupe cum ne arată prea sfinţiia sa, iaste pădure roditoare, la care au a să simfonisi întîi şi apoi vor avea voe.

1782, dichemv⟨rie⟩ 20

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXC, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

542

29 ianuarie 1783

Locuitorii din Slătioara dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru învoiala de a tăia lemne de foc din pădurea Arceşti, timp de un an, cu suma de 20 taleri.

Încredinţăm noi care mai jos ne vom iscăli cu acest adăvăratu nostru zapis la mîna sfinţii sale părintelui Gherman, iclisiiarhul al sfintei mănăstiri Bistriţii, precum ca să să ştie că avînd noi trebuinţă pentru lemne de foc ne-am tocmit cu sfinţia sa ca să tăem lemne de foc din pădurea ce să numeşte Arceşti, moşia sfintei mănăstiri, întru un ⟨an⟩, însă drept taleri 20, adică doaozăci. Şi aceşti bani să avem a-i da în doao săptămîni şi la acest soroc să avem a da bani fără pricină, însă numai lemne de foc, iar alte lemne de trebuinţa casălor sau pentru lănării [1] să nu fim slobozi a tăia măcar un lemn. Iar avînd trebuinţă de

[1] Pentru blănării.

acest feli de lemne, după tocmeală şi învoiala sfinţii sale vom tăia; şi anu de la nov⟨embrie⟩ întîi, pînă la nov⟨embrie⟩ întîi, leatu 1783.

Pentru un cal ce s-au întîmplat dintr-această pricină de au murit, al lui Ion, am primit tot noi să-l plătim, iar sfinţia sa să nu aibă ⟨treabă⟩ pentru această pricină.

Şi banii de nu-i vom da la sorocul care ni l-am pus, să aibă a ne apuca cu acest zapis să-i înplinim toţi aceşti bani fără pricină.

1783 ghenar 29

Şi am iscălit: eu Badea pîrcălabul ot Slăti⟨oara⟩ adeverez; eu Voinea sin Marin ot mă⟨năstire⟩ adeverez; eu Gheorghe pîrcălabul ot tam adeverez; eu Nicula comisariu adeverez; eu Nicula sin Drăghici ot tam adeverez şi noi toţi sătenii ce ne aflăm . . . .[1] într-acéstu sat, adăvărăm.

La această învoială şi facerea zapisului am fost şi noi de faţă, care de a lor bunăvoe au priimit toţi sătenii dintr-acest sat Slătioara după cum să cuprinde într-acest zapis şi am iscălit şi noi pentru încredinţare.

1783 ghin⟨arie⟩ 29

Popa Co⟨stan⟩d⟨in⟩ prot⟨osinghel?⟩
Gheorghe logofăt ot scaunu Caracal sînt martor

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 57.
Orig. rom.

543

⟨Bucureşti,⟩ 24 martie 1783

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să oblige pe locuitorii de pe moşia Fleştii a mitropoliei, să presteze cîte 12 zile de clacă sau un zlot pe an, să dea dijma din produse specificată amănunţit, să nu vîndă vin şi rachiu fără încuviinţare, iar pentru alte foloase, oamenii să facă înţelegere deosebită cu isprăvnicelul mitropoliei.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş, sănătate!

Vă facem în ştire că prea sfinţiia sa părintele mitropolit ne-au arătat cum că sfînta mitropolie are moşie într-acel judeţ ce să numeşte Fleştii, şi oamenii ce sînt şăzători pă dînsa nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu vînd pă dînsa făr' de voia omnului prea sfinţii sale.

Pentru care vă poruncim domniia mea, dupe condică să aveţi a urma şi a supune pe acei lăcuitori ca să urmeze a împlini toate cele drepte ale stăpînului moşii, cum sînt hotărîte întru aceiaşi condică dupe vechiul obiceiu al pămîntului, adică lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze clacă stăpînului moşii cîte doaosprezece zile într-un anu, rînduri, rînduri, după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, afară din cei ce vor avea vreun deosebit aşăzămînt cu stăpînii moşii, la care aceia are a să urma după acel aşăzămînt al lor, iar holtei să nu să

[1] Indescifrabil.

supere. Sau neavînd stăpînul de lucru şi va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an, iar cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd, să nu aibă volnicie stăpînul moşii a-i duce la altă moşie a sa depărtată spre a-i clăcui, fără numai de va fi şi ceilaltă moşie aproape de aceia ce să află cu şăderea ca de doao sau multu trei ceasuri, să meargă să lucreze zilele cele orînduite, iar la moşie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitorii a mîneca dăz-dă-dimineaţă apucînd zioa deplin. Şi însuşi casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru, iar să nu trimită copii sau să întîrzieze, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuşi trebuinţa ce va avea stăpînul moşii să lucreze zilile clăcii. Dar şi stăpînul moşii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai multe a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd şi din bun şi din prost. Şi la vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum şi lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să păgubească pă stăpîn. Nimeni din lăcuitori să nu fie volnec să vînză vin sau rachiu pe moşie, iar cînd stăpînul nu va vrea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să-şi ia întîiu voe de la stăpînul moşii şi aşa să vînză ei, dînd dă bute cîte taleri unul i cîte o vadră dă vin. Nici un lăcuitor să nu aibă voe a ţiné băcănie făr' dă numai de să vor aşăza cu stăpînul moşii. Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moşii zeciuială, afară numai din grădinile ce au înprejurul caselor, din care nu au a da nimic.

Pentru grîu şi orzu ce să séamănă, au să dea din zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuşi carul său la ariia stăpînului dupe obiceiu. Iar cînd sau din lenevire, sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, şi-şi va rădica bucatele toate, atunce dumneavoastră ispravnicilor să aveţi a face împlinire.

Pentru fînul ce vor cosi ori pă moşiia ce şăd, sau pe alta, să dea dijma dupe condică.

Pentru porumb, au să dea de pogon cîte patru baniţe porumb grăunţe cu baniţa za ocă doaozeci şi doao.

Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre, au să dea de capră cîte doi bani atît vara cît şi iarna. De la stînile ce vor fi pe această moşie, are să ia stăpînul moşii, dupe aşăzămîntul ce vor face, ori brînză, sau bani. De la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un miel i cîte taleri unul, şi au a şădea acolo, de la blagoveştenii pîn' la sfete Gheorghe.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să îndrăznéască să-şi bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîiu să s⟨e⟩ tocmească cu stăpînul moşii, şi aşa să-i bage. Iar care să va îndrăzni făr' de tocmeală să-i bage, aceia să plătească preţul ce putea să ia stăpînul moşii de la alţii.

Nimeni din lăcuitori nu are volnicie să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşie, au voe să vîneze şi să dea zeciuială din zéce peşti, unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor, să aveţi a urma după cum mai sus vă poruncim, şi făr' de a nu mai aştepta altă poruncă de la domniia mea, să daţi mînă de ajutor stăpînului moşii supuind negreşit pă cel ce să va arăta cu înpotrivire la acestea, ca să-şi poată avea dreptate şi folosul său la toate după cum mai sus arătăm.

Pentru care s-au dat această domnească ⟨a⟩ noastră carte la mîna isprăvnicelului ce-l va avea orînduit pe această moşie.

Tol⟨i⟩co pisah gospodstvo mi [1]

1783 mart 24

Io Nicolae Costandin Caragea voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică, Gheorghe condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXII, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată.

544

18 aprilie 1783

Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru prin care consimt ca în schimbul celor 12 zile de clacă să-şi dea fiecare „zlotul de vatră" şi să facă şi două zile de lucru la arat şi culesul porumbului.

Adecă noi tot satul Ioneştilor carii mai jos ne vom iscăli, încredinţăm cu acest zapis al nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui igumen motreanul, pentru că apucîndu-ne ca să facem clacă sfintei mănăstiri, dooăsprezece zile, dar noi am căzut cu mare rugăciune ca să-şi facă milă şi pomană să ne lase să ne dăm fieşcare zlotul de vatră şi să-i facem şi dooă zile de clacă osebit de pluguri şi de culesul porumbilor.

Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează:

Aprilie 18, 1783

Eu Gheorghie pîrcălab, eu Mihai Munteanul, eu Nîcul sărariu, eu Costandin Vişan, eu Costandin cioban, eu Costandin Tomulescul, eu Nicolae, împreună cu tot satul.

Şi am scris popa Neaniul cu zisa şi învăţătura mai suşilor numiţi.

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 120 v.
Copie rom.

545

⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie 1783

Mihail Şuţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să trimită pentru judecata locuitorilor din Ploeşti, care nu vor să clăcuiască şi să dea dijmă vornicului Moruzi, pe cîţiva dintre ei în faţa divanului şi să nu-i îngăduie „a să porni cu gloata, după năravul lor".

Io Mihail Costandin Suţu voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

---

[1] Text identic în doc. din 12 iunie 1784 pentru moşia Coşoveni a mănăstirii Colţea (Acad. R.P.R. pachet CCCLXXIII, doc. 134), în doc. din 14 iunie 1785 pentru moşiile Gherghiţa, Borusul, Radu Cojocar şi Bereleştii (Arh. St. Buc., Mitropolia, pachet IV, doc. 26), precum şi în doc. din 5 februarie 1786 pentru moşia Herişani (ibidem, pachet CCLXXVII, doc. 13), ale mitropoliei.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Prahova, sănătate! Cartea ce ai trimis dumneata stolnic Iordache, de la 6 ale acestei luni au venit la domniia mea, şi cele ce scrii pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Ploeştii că nu să supun a clăcui şi a da dijmă, şi cum că dupe ce le-aţi citit porunca, iei toţi ca cu o gură au răspunsu că pînă nu să vor judeca cu dumnealui vornicu Muruzi înaintea noastră, nici clăcuesc, nici dijmă dau, am văzut.

Ci dă vreme că ceru judecată, iată că vă poruncim dupe 15 ale lunii aceştiia să-i aduceţi pe toţi faţă înaintea dumneavoastră şi să le ziceţi ca să s⟨e⟩ aleagă dintre dînşii trei patru, mult cinci liude, vechili dăspre partea tuturor şi să le puneţi soroc ca pînă în cinci şase zile să să afle aici ca să iasă înaintea domnii mele şi să nu-i îngăduiţi a să porni cu gloata după năravul lor spre venirea aici, ci dupe cum poruncim numai patru cinci să vie, iar nu mai mult, nefiind de trebuinţă. Şi de vreme că dupe răspunsu ce au dat, venirea lor iaste a fi pentru judecată, trebuie să-şi ia şi scrisorile ce vor fi avînd, pentru aceia vă poruncim cu toate scrisorile să trimiteţi pe vechilii lor, iar cînd la acest soroc nu vor urma a veni, voe să aveţi cu porunca domnii mele, ca să le faceţi silă şi să-i supuneţi făr' de voia lor a clăcui şi a da dijmă dupe cartea ce vi s-au scris întîiu. Şi fiţi sănătoşi!

1783, oct⟨omvrie⟩ 11

⟨Pe verso:⟩ Dumnealor ispravnicilor ot sud Prahova, cu sănătate să să dea!

Pentru Ploeştii

Vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXCVII, doc. 5.
Orig. rom., pecete aplicată.

546

⟨Bucureşti,⟩ 25 noiembrie 1783

Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, stabileşte prin hrisov condiţiile în care oamenii străini de peste hotare sînt îndemnaţi să vină în ţară şi să creeze slobozii.

Copie scoasă după hrisovul mării sale Mihail Suţu voevod.

Netăgăduită datoria fiind domnilor întru a oblădui şi a ocîrmui norodul ce să încredinţează de la dumnezeu întru stăpînire cu linişte, blîndeţe şi dreaptă cumpănire, iată dar şi domniia mea fiind următori, făcut-am socoteală pentru cei striini ce vor trage şi vor veni spre lăcuinţă în pămîntu ţării, carii ca nişte nemernici şi năimiţi ce sînt, să aibă deosebire la răspunderea datoriilor ca să-şi poată agonisi prilej înlesnit hălăduirilor sale cu linişte şi bun răpaos, şi prin domnescu nostru acesta hrisov hotărîm a li să urma aşăzămîntul lor într-acestaş:

1. Acest norod de oameni ce vor veni aici în pămîntul ţării, unde să vor aşăza, să s⟨e⟩ cheme slobozii domneşti, neamestecîndu-să cu ţara în cislă, nici cu dăjdiile visterii obicinuite şi neobicinuite.

2. După ce vor veni, oriunde să vor aşăza, patru luni de dajdie să fie nesupăraţi.

3. La trecerea lor pe unde le-ar da mîna, să nu să supere de vameşi, nici să s⟨e⟩ oprească, nici să s⟨e⟩ jăfuiască de pămînteni la venirea lor pînă să vor aşăza şi pînă a-şi găsi loc sălăşluirii lor.

4. La locul ce le va plăcea a să aşăza, de să vor afla acolo numai zece oameni şi aceştia vor fi cincizeci, cu ştirea domnii şi cu învoirea stăpînilor moşii să s⟨e⟩ rădice aceia la alte sate ce va fi mai aproape şi să le plătească aceştia cele ce nu vor putea ei muta şi să s⟨e⟩ aşaze ei. Aşijderea şi unde s-ar afla şăzători doaozeci şi cei veniţi ar fi o sută, asemenea să s⟨e⟩ urmeze.

5. Unde să vor aşăza, au moşie boerească fie, au mănăstirească, să clăcuiască stăpînului moşii de casă zile şase, şi să dea dijma după obiceiu.

6. În judeţul care să vor aşăza, dă vor fi niscareva moşii zălojite la alţii şi să vor putea învoi ei cu stăpînul moşii, afară din neamul ce să protimiseşte, să fie volnici a răscumpăra ei.

7. Aşijderea şi suhaturi, munţii ce vor lua cu învoirea stăpînului moşii, să fie bine luaţi, şi să nu fie volnici a-i scoate altcinevaşi cu nume că sînt nişte streini. Şi de să vor aşăza pe lîngă niscareva munţi de sare, de sărărit să nu să supere.

8. La doazeci de oameni să aibă un om scutit pentru strîngerea birului şi de alte trebi ale lor.

9. Boerii zapcii sau slujbaşi nicicum să nu calce aceste slobozii cu nici un fel de pricini.

10. Jălbile ce vor avea, fiindcă uşa divanului domnii mele este deşchisă, singuri prin spunerea lor să-şi arate fieşcarele, jalba sa.

11. Orice neguţătorie s-ar face în sloboziile lor, vamă să nu dea.

12. Afară din marfa de afară ce va intra înlăuntru în slobozie sau care din slobozie va eşi afară.

13. Dijmărit, fiindcă din vechime este aşăzat şi nu să poate scădea, fiind spre paguba visterii, aceşti oameni să plătească drept, mai ertîndu-li-să acestora la zece, doi, la stupi, şi cînd vreun păs s-ar înălţa dijmăritul, aceşti oameni tot drept să plătească, şi şi atunci să aibă ertăciune la zece, doi.

14. Pentru miglicit le hotărîm domniia mea să dea la sută cinci, iar mai mult să nu să supere şi de cai de mizil să aibă bună pace.

15. Vii noaă ce vor face, după ce vor începe a rodi să plătească vinărici pe jumătate, iar de pogonărit cînd ar eşi, să nu să supere.

16. Preoţii i diaconii acestor slobozii să aibă a da de nume pe an un galben unguresc poclon sfinţii sale părintelui mitropolit, iar de dăjdiile visterii să fie în pace şi nesupăraţi.

17. Pentru dăjdiile lor, măcar că în hrisovul domnii sale, fratelui Alexandru vodă Ipsilanti să coprinde a plăti pe an cîte taleri şase, dar fiindcă după cercetarea ce s-au făcut, s-au văzut că încă de la leat 1776 însuşi domniia sa socotindu-să, le-au mai adaos ruptoarea lor de atuncea încoace, şi găsindu-se şi de domniia sa fratele Nicolae vodă Caragea, aşăzaţi de a purta cîte taleri doisprezece de om, le-au întărit prin hrisovul domnii sale acele taleri 12 să aibă a da pe an.

Pentru aceia dar, şi domniia mea ne-am milostivit de am lăsat a purta, nevoind domniia mea de a le mai face alt adaos sau încărcătură ;

care aceşti bani să aibă a-i plăti la trei sumi pe fieştecare an, după orînduiala visterii ce pînă acum s-au urmat, iar întru mai mult, nimic supărare să nu aibă.

18. Pentru oerit, măcar că într-acelaşi hrisov al lor să cuprinde la zece oi, doaă, dar fiindcă după aceia la toată obştea norodului s-au fost făcut scădere bani 4 pol, rămîind a plăti toată obştea de oae po bani 12, precum pentru aceasta şi prin hrisovul domnii sale Nicolae vodă Caragea să coprinde, întru aceasta au rămas a să urma şi la dînşii, avînd şi ei mai mult folos, asemenea dar, hotărîm şi domniia mea a li să păzi.

19. Pentru tacsilul banilor de dăjdiile lor, măcar că mai 'nainte vréme avea orînduială de-i da de doao ori într-un anu şi ei însuşi şi-i aducea la vist⟨ierie⟩, dar de la leatul 1776, orînduindu-să boiariul ispravnic pentru mai bunul lor folos de a-i ocroti, a-i păzi de alţi boiari, zapcii, slujbaşi, căpitani, slujitori, a nu călca slobăziile lor şi a nu să năpăstui de către unii, dă către alţii, ci a le căuta toate judecăţile ce vor avea între dînşii, precum şi cu alţii din pămînténi, şi a-şi da şi banii dăjdiilor lor la boiariul ispravnic de a nu să mai trep⟨ă⟩da ei pe aici şi a să lipsi de hrana şi agonisita, cunoscîndu-să şi de către domniia mea că iaste urmată dreptăţei şi cu al lor folos, am hotărît, ca asémenea să li să păzească şi de acum înainte.

20. Pentru pricinile de judecăţi alegîndu-şi ei dintră dînşii să le caute judecăţile, neodihnindu-să să meargă amîndoao părţile la boiariul ispravnic al lor, unde de iznoavă, cercetîndu-să, să să îndreptéze, cînd nu să vor odihni nici după aceia, cu alegerea ispravnicului lor în scris, să vie amîndoao părţile la divanul domnii méle.

21. Cînd vreunul din streini va avea a cere şi la un pămînteanu, prin judecata ispravnicului de judeţu să i să împlinească dreptul ce va avea a loua. Asémenea şi un pămîntean cînd va cere şi la vreun străin, ispravnicul să-i judece şi să facă căzuta 'mplinire.

22. Zaharelele, hierăstrélele, cînd să va rădica ori în ce vreme pe ceilalţi lăcuitori ai ţării, ei să fie în pace şi nesupăraţi.

23. Cîţi dentr-aceşti străini vor fi trecuţi în vîrsta bătrînéţelor şi betejii şi neînsuraţi holteii, să fie nedajnici şi nesupăraţi. Aşijderea şi cîţi dintre cei caznici ce vor fi legaţi cu dăjdiile, care vor muri, să să scoată din catastihul vist⟨ieriei⟩, arătînd ispravnicul lor cu foaie, pricinile toate la vis⟨ierie⟩, după cum să va încredinţa de fieştecare pricină.

24. Auzind dar şi înţelegînd acest hotărît aşezămînt, cei înstreinaţi care, după unde să vor fi aflînd, pentru binele şi folosul lor, făr' de nici o îndoire sau sfială, să vie cîţi ar vrea de mulţi să să aşaze în ţară, avîndu-şi odihna lor şi plăţi de dăjdii după cum mai sus să arată.

Apoi mărturiile: boerii cei mari şi iscălitura domnului

Noemvrie 25, 1783

Io Mihai Suţul voevod

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 151.
Copie rom.

547

9 ianuarie 1784[1]

Stan Tărcă din satul Pribegii (Ialomiţa) reclamă domnitorului că locuitorii îi calcă pădurea cu vitele, care îi strică livezile şi-i mănîncă fînul, cerînd să se poruncească ispravnicilor a-i opri să treacă cu vitele pe pămîntul lui.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale, pentru oamenii ce se află şăzători la satul Pribegii sud Ialomiţa, fiindcă am un peticel de moşie unde mă aflu cu şăderea, pe care moşioară am şi puţintică pădure. Şi la capu moşii dăspre pădure, este acest sat, şi în vremea răzmiriţii stricîndu-să, nu s-au mai făcut, iar acum de un anu de zile iarăşi au început a să face acel sat la locu şi-şi duc vitele lor la apă prin pădure, din care pricină multă stricăciune mi să face. Pădurea mi-o calcă, livezile de fînu mi le strică, şi estimp am făcut cîtva fîn într-acele livezi, şi cu venirea vit⟨el⟩or lor la apă mi-l mănîncă. Şi pentru unile stricăciuni ca de-alde acestea, am şi răvaşul ispravnicilor ce s-au aflat mai 'naintea răzmiriţii, cu care le porunceşte acestor lăcuitori ca să nu-şi aducă vitele la apă, la gîrlă, ci să le şi le[2] adepe de la puţuri în sat.

Pentru care mă rog mării tale, ca să fie luminată poruncă către dumnealor ispravnici, ca să-i oprească şi să-i supue a nu-şi mai aduce vitele la apă la gîrlă, să nu mi să mai facă stricăciune. Şi ce va fi mila mării tale.

Robul mării tale,
Stan Tărcă din sud Ialomiţa

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Suţu voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor, să cercetaţi această jalbă de i să pricinueşte această pagubă şi stricăciune dupe cum să jălueşte, şi de veţi dovedi că îi iaste jalba adevărată şi să face această stricăciune, să ne înştiinţaţi, ca de va fi dupe cum să jălueşte, să-şi afle den domniia mea dreptatea, care cercetare să o faceţi la faţa locului.

1784, ghen⟨arie⟩ 9
Vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLIV, doc. 95.

Orig. rom., pecete aplicată. În aceeaşi chestiune cu mai multe amănunte, ibidem, doc. : 93, 96, 97 şi 98.

548

⟨M-rea Bistriţa,⟩ 21 februarie 1784

Egumenul de la Bistriţa face cunoscut episcopului de Rîmnic numărul diferit al zilelor de clacă pe moşiile mănăstirii la care sînt supuşi şi preoţii, rugîndu-l să dea poruncă arhimandritului Samuel să interzică acestora să „se mai amestece cu sătenii", plecînd la Bucureşti să reclame împreună cu ei divanului nemulţumirile ce le au.

Prea cinstite, prea sfinţite părinte, cu plecată metanie mă închin, sărut blagoslovitoarea dreaptă prea sfinţiei tale. Cu prea plecata mea

[1] Data rezoluţiei.
[2] Corect : ci să şi le.

scrisoare mai înştiinţez prea sfinţiei tale că aici lîngă mănăstire unde să chiamă satul Costeştii, sînt deosebiţi oamenii care şed pe hotarul Banului şi sînt deosebiţi care şed pe hotarul Costeasca. Care aceştia sînt cumpăraţi de un Mihai vodă cu o sută de ani mai în urmă de zidirea mănăstirii, cu care am avut judecată în zilele mării sale lui Io Alexandru Ipsilant voevod pentru muntele Neteda şi pentru claca şi dijma după acest hotar Costeasca. Ci cît pentru munte şi pentru dijmă i-au supus măria sa să plătească după obicei, iar pentru clacă au mai scăzut pe mănăstire cu patru zile, şi să ia numai opt.

Acum fiindcă ceialalţi dupe hotarele Banului mai rămăsese unii cîte cinci, şase zile de clacă, şi apucîndu-i noi acuma înaintea dumnealor boerilor ispravnici să le împlinească, i-au dat datori să le împlinească, dar fiindcă sînt şi din preoţii satului rămăşiţă de clacă şi s-au împreunat şi cu cei ce au avut pricină cu Bărbăteştii pentru moşie, zicînd că eu am fost pricină de şi-au pierdut moşia, şi s-au sfătuit cu toţii să vie să dea jalbă mării sale lui vodă ca pe preoţi să-i lase de tot de clacă şi pe săteni să-i lase pe opt zile ca şi pe Costeşti. Ci pentru aceasta nu lipsii a înştiinţa şi prea sfinţii tale. Şi mă rog pentru preoţi să scrii fratelui arhimandritului chir Samuil ca să-i facă să să supue să-şi facă claca, cei după Costeasca cîte opt zile şi ceialalţi cîte doaosprezece zile, şi să le dea straşnică poruncă să nu să mai amestece cu sătenii să facă turburări şi cheltuieli mănăstirii. Apoi eu din clacă tot îi voi mai uşura cîte ceva, că şi dumnealor ispravnicii îmi sînt mînă de ajutor la aceasta, numai pentru partea bisericească nu prea îndrăznescu. Şi de să va întîmpla de va veni cineva de acii din Costeşti pentru pricini ca acestea, prea sfinţia ta ca un stăpîn al sfintei case şi al nostru al tuturor să ne fii mînă de ajutor, să nu cumva să ni să mai împuţineze claca că nu avem cu ce mai ţinea sfînta casă.

Şi mă rog prea sfinţii tale să am ertăciune şi blagoslovenie, că la toate păsurile noastre năzuim la mila şi ajutoriul prea sfinţii tale.

Şi cu toată plecăciunea rămîn al prea sfinţii tale cu totul prea plecat,

Ştefan arhimandrit, igumen Bistriţii

Fevruarie 21, 1784

⟨Rezoluţie :⟩

Filaret, cu mila lui dumnezeu episcop Rîmnecului.

Cuv⟨ioase⟩ arhimandrite al sfintei episcopii, chir Samuile, ⟨cu⟩ blagoslovenie vei vedea această înştiinţare ce ne făcu cuv⟨iosul⟩ arhimandrit bistriceanu.

Ci iată scriem cuvioşiei tale să aduci pe acei preoţi împotrivitori faţă, şi să le dai straşnică poruncă, ca nu care cumvaşi să să îndrăznească vreunul dintrînşii aici la Bucureşti, sau să mai fie la sfat împreună cu rumînii, arătîndu-le cu hotărîre că dovedindu-i pe unii ca aceia, îi tundem. Şi să fie supuşi a-şi face claca, căci pentru una ca aceasta, înşine stăm dă pretendăluim dreptatea mănăstirii lor, fiind datori ca cei ce şăd pă moşii streine să-şi facă claca măcar oricine. Şi fii blagoslovit!

1784, mart 6

Al cuv⟨ioşiei tale⟩ părinte sufletescu,

Ριμνίκου Φιλαρέτος (Filaret al Rîmnicului)

⟨Pe verso:⟩ Prea sfinţii sale părintelui nostru episcopul al Rîmnicului, cu toată plecăciunea.

⟨În altă parte:⟩ S-au împlinit ce porunceşte stăpînul că s-au legat cu deosebit zapis la sfînta mănăstire Bistriţa.

1785

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 240.
Orig. rom.

549

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 27 aprilie 1784

Episcopul de Rîmnic face cunoscut egumenului de la Bistriţa că preoţii de la Costeşti sînt nemulţumiţi de învoiala pentru clacă la care sînt obligaţi după Pravilniceasca condică, *de a da „zlotul de casă" şi a face două zile, sfătuindu-l să renunţe la una „ca să nu se rupă aţa, întinzînd-o prea mult".*

Filaret, cu mila lui dumnezeu episcopul Rîmnicului.

Prea cuvioase arhimandrite şi igumene al sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Ştefane, molitvă şi părintească blagoslovenie trimitem cuvioşii tale!

Pentru zilele de clacă ce ai avut cuvioşiia ta pricină cu preoţii i diaconii ce şăd pe moşiia sfintei mănăstiri la Costeşti, au venit aici un preot, vechil fiind şi din partea celorlalţi, şi ne-au trimis cuviosul arhimandrit chir Samuil, copie de pe zapisul lor şi aşăzămîntul ce au făcut cu cuvioşiia ta, şi măcar că după jalba ce ne-au dat vechilul acestor preoţi, nu erau odihniţi dupe aşăzămîntul ce au făcut, arătînd că zapisul l-au dat fiind înspăimîntaţi de porunca noastră şi cum că la alte moşii mănăstireşti partea bisericească nu sînt supăraţi de clacă, dar le-am arătat că de vréme ce pravilniceasca condică ce s-au făcut de obicéiurile pămîntului hotărăşte că oricarii vor fi şăzători pe moşii streine să-şi dea dijma din bucate şi să-şi facă claca ori să-şi dea zlotul de vatră, sînt şi ei datori a fi supuşi la această hotărîre. Ci după zapisul de aşăzămîntul ce văzum că ai făcut cu dînşii, bună iaste urmarea ce s-au făcut de a-şi da zlotul de vatră, ca unii ce au şi purtarea de grijă a păzi slujba bisericii şi nu pot să clăcuiască cu mîinile, dar de a face şi ajutor cu carăle, una toamna la căratul porumbilor şi alta la praznicul sfîntului Grigorie, aceasta s-au făcut făr' de orînduială. Cu toate acéstea, pentru o zi la praznicul sfîntului Grigorie le-am poruncit să dea ajutor cu carăle la lémne, care vor avea cară, iar ceialaltă zi de toamnă să le-o laşi. Şi aşa, să fii blagoslovit a ne asculta ca să nu să rupă aţa întînzîndu-o prea mult. Şi fii blagoslovit!

Al cuvioşii tale părinte sufletesc, al Rîmnicului, Filaret

1784 ap⟨rilie⟩ 27

⟨În continuare:⟩

Am priimit şi scrisoarea ce ne-ai trimis cu cuviosul proegumen chir Grigorie, şi după rugăciunea ce ne-ai dat pentru cuvioşiia sa ca să nu-l zăbovim aici, iată că numai cît l-am închinat mării sale lui vodă îl ţinum şi îl trimisăm înapoi. Cartea de blestem pentru Neteda -ţi trimisem.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 116—116v.
Copie rom.

550

22 iunie 1784

Locuitorii din satul Peretul (Teleorman) dau zapis stăpînului moşiei, Paraschiva cămăraş, că se învoiesc pentru un an, spre a împlini paguba unor şire de fîn care au ars, să dea dijma din zece căpiţe două, în loc de una din zece, cum o dau în mod obişnuit.

Adică noi care mai jos ne vom iscăli, adeverim cu acest zapis al nostru la cinstita mîna dumnealui coconului Paraschiva cămăraş, precum să să ştie că cumpărînd dumnealui moşiia Peretul şi ca un stăpînitor ⟨al⟩ pămîntului viind cu luminată porunca mării sale lui vodă şi cercetîndu-ne pe toţi avînd livezi de fîn pă numita moşie a dumisale, Peretul, mergîndu cu noi cu toţi din livede în livede, luîndu în scris şi cunoscîndu-să şi de dumnealui că ne sînt livezile bune, curăţite cu toporu, ni s-au dat iarăşi supt a noastră stăpînire ca să le cosim noi cît vom trăi, dîndu-ne obicinuita dijmă din zece copiţi, una, după obiceiu. Dar întîmplîndu-să din unul făcător de rele de au dat foc la doăo şire dă fîn ale dumisale, vechiu dă anul trecut, de au arsu totu, pentru care pricină aducîndu-ne dumnealui înaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-au apucat după judecată ca ori tot fînul să-l împlinim puindu-l la loc, ori să arătăm pă acel hoţ să-l dăm dă faţă, sau lipsiţi de livezile de fîn să rămînem. La care şi noi singuri cunoscînd că această pagubă din unul din cei cu livezile s-au întîmplat, de livezi a ne lipsi n-am putut, hoţul a-l da de faţă nu-l ştim; fără numai dinnaintea dumnealor boerilor ispravnici ne-am tocmit şi ne-am aşăzat cu dumnealui pentru paguba ce s-au întîmplat, să avem a da în anul acesta din zece căpiţi, doao. Care căpiţi, fieştecarele întîi să arate isprăvnicelului moşii să să numere după obiceiu şi întîi dijma după cum mai sus am scris, din 10, doao căpiţi să avem a le duce la locul unde ni să va porunci, apoi, în urmă să fim volnici a strînge al nostru. Iar după anul acesta iarăşi să avem, stăpînindu-ne livezile, să ne dăm dijma din zece una după vechiul obiceiu, iar mai mult nu, fiindcă aşa ne-am învoit şi ne-am aşăzat cu dumnealui de a noastră bună voe şi nesiliţi de nimini. Iar care nu va priimi a-şi da dijma fînului după acest aşăzămînt, să ştie că s-au lipsit de livedea lui şi cu hotărîre să să dea altora care să-şi dea dijma, din zece căpiţi, doao, să fie acela bun stăpînitor cît va trăi el. Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

1784 iunie 22

⟨Urmează 31 semnături⟩

Şi am scris eu Nedelco logofăt cu zisa tuturor şi martor.

⟨Întărire:⟩

Sud Teleorman.

Acest zapis precum mai sus să coprinde, chemînd pre toţi înaintea noastră şi întrebîndu-să de l-au dat dă bună voia lor şi de le este prin voinţă acest aşăzămînt, şi ziseră cu toţii că de a lor bună voe au priimit şi au dat acest zapis. Pentru care auzind din gurile lor, am întărit şi noi cu iscăliturile mai jos.

1784 iunie 22

Mihalache paharnic

Acad. R.P.R., pach. DXXXVI, doc. 11.
Copie rom.

551

⟨București,⟩ 12 iulie 1784

Mihail Suțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Ilfov să cerceteze dacă pădurea moșiei Tîncăbești a mitropoliei este din cele „oprite“, atunci să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă va fi „neoprită“, să aibă voe a tăia numai pentru trebuința casei lor, dînd dijmă cînd vor tăia „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguțătorie“.

† Milostiiu bojiiu Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov, sănătate!

Vă facem în știre că prea sfinției sa părintele mitropolitul au arătat domnii mele că sfînta mitropolie are moșie într-acel județ, ce să numește Tîncăbeștii, pe care moșie are și pădure poprită, și lăcuitorii ce sînt șăzători pe alte moșii împrejur să pun de tae copacii cei roditori și ceru de a fi opriți. Pentru care vă poruncim să cercetați, și de va fi pădure roditoare dă ghindă sau dumbravă ținută, care după obiceiu și după dreptate au a fi opriți, să dați poruncă lăcuitorilor ca să nu o mai tae, oprindu-i și zăticnindu-i a o avea ferită, și această carte să să dea la mîna omului sfintii mitropolii ce-l va avea orînduit a păzi. Iar de va fi pădure din cele neoprite, pentru lemne de foc, sau crînguri pentru alte mărunțișuri, la aceia nu sînt opriți lăcuitorii cei ce vor fi șăzători pe însuși moșiia aceia a tăia numai lemnele ce vor fi trebuincioase caselor lor, că pentru aceia clăcuiesc, fără numai cherestea dă vînzare dă vor vrea să facă să tae sau alte lemne dă neguțătorie, pentru aceia au a să așăza lăcuitorii întîiu cu omul mitropoliei ca să plătească dijma obicinuită, și așa vor fi slobozi.

I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1784 iul⟨ie⟩ 12

Io Mihail Costandin Suțul voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXIX, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

552

⟨București,⟩ 26 august 1784

Manolache fost clucer cercetează și află că unii locuitori din satele Tărtășești, Ciocănești și Schit. au tăiat „copaci rodnici de ghindă“ din pădurea Ciocăneasca, donată de socrul lui, mitropoliei, propunînd ca să plătească fiecare copac cu cîte șaizeci de bani.

Sfînta și dumnezăiasca mitropolie de aici din orașul Bucureștilor avînd moșie în sud Ilvov ce să numește Ciocăneasca, dată danie de la leat 7258 de răposatul Radul vornicul Bojorianul i de răposata cocoana dumnealui Mariia, care moșie fiind de pădure cu copaci rodnici de ghindă, din vrêmea trecutei răzmiriți s-au tăiat de către satele dinprejur foarte rău. Pînă încît înțelegînd prea sfinției sa părintele mitropolitul

Ungrovlahiei chirio chir Grigorie, osebi că li s-au dat înştiinţare cu necontenite porunci ca să să ferească de a nu mai tăia numita pădure, dar acum nemaiputînd răbda, numaidecît au şi înştiinţat cu anafora la măriia sa prea luminatul şi prea înălţatul domnul nostru Io Mihail Costantin Suţul voevod, arătînd prea sfinţiia sa pre largu stricăciunea ce s-au urmat de numiţii lăcuitori, cerînd de a să face înplinire la toată paguba ce să va dovedi.

Şi măria sa pliroforisindu-se de o rea urmare ce din nebăgare de seamă s-au făcut de acei lăcuitori, au făcut întărire prin numita anafora cu straşnică poruncă către dumnealor ispravnicii judeţului, ca să să facă cercetare în faţa locului şi orice pagubă să va dovedi că s-au făcut cu tăiarea copacilor rodnici, să facă şi înplinire după obiceiu, orînduindu-să şi zapciu pe sluga mării sale Costantin aprodul Vătăşescul.

Şi după aceasta prea sfinţiia sa părintele mitropolitul vorbind cu dumnealor ispravnicii şi înţelegînd şi eu de stricăciunea numitei păduri şi mai vîrtos numindu-mă şi ca un ctitor (fiind această moşie Ciocăneasca dată danie de răposatul socrul mieu Radu Bojorianul) pînă a nu avea vorbă cu prea sfinţiia sa, singur am voit să fac această cercetare şi fără zăbavă primind şi o prea cinstită carte a prea sfinţii sale şi deosebi şi înştiinţare de către dumnealor ispravnici, în grabă am început spre a face everghie după luminata porunca mării sale vodă. Şi dovedindu-să unii din sătenii din satul Tărtăşeştii, Ciocăneştii şi din Schit că au tăiat o sumă de copaci, li s-au făcut cislă găsindu-să cu cale de au plătit copaciu rodnic de ghindă cîte bani şaizeci precum mai jos să va arăta anume, ca unii ce au îndrăznit de au făcut stricăciune fără de orînduială, de la care n-au avut mitropolia nici un folos.

Dar fiind pricină şi pentru hotarăle numitei moşii...

Avgust 26, 1784

Manolache proin clucer

Arh. St. Buc., Ms. 128 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 496v—497v.
Copie rom., fragment.

553

⟨M-rea Tismana,⟩ 2 noiembrie 1784

Socoteală pentru dijma de fîn dată de locuitorii din Godineşti, mănăstirii Tismana în anul 1784.

Dijma de fîn ot Godineşti

	clăi	taleri	bani
Matei Sulea	1	—	30
Matei Răţoi	1	—	4
Constandin cioban	2	—	66
Laţcă cioban	4	—	92
Iovan sîn ego	1	—	15
Iovan cioban	2	—	75
Dumitru Poenariu	1	—	70
Costandin Vîlceanu	1	—	70
Matei Ecobici	2	1	30
Sandu Ecobici	2	1	60

	clăi	taleri	bani
Staicu Ecobici	1	—	60
Oprița săraca	2	1	60
Pătru Corloi	2	1	—
Ianăș Corloi	1	—	50
Ianăș Mănescu	1	—	50
Măduța săraca	1	—	15
Nicola Ecobici	1	1	56
Barbu Poenariu	1	—	21
Sandu Vidul	1	—	70
Dumitrașco Chirăcescu	2	1	—
Alicsandru Stupaiu	2	—	70
Gheorghe Știrbu	1	—	60
Sanfira fata	1	—	30
Ștefan Ecobici	2	1	30
Colina săraca	2	1	60
Oprița săraca	1	—	110
Vida săraca	1	—	45
Dumitrașco Ciungu	1	—	45
Nica văcariu	1	—	100
Gheorghe Bej	1	—	21
Popa Ioan	1	—	76
Gheorghe Bocean	2	1	70
Gheorghe Schitie	1	—	30
Anița săraca	2	1	—
Nicolae Fărca	1	—	36
Gheorghe Pera	2	1	—
Nicola Bej	1	—	110
Pîrvul cojocariu	1	—	36
Semi⟨on⟩ Pecea	2	—	81
Chirco Isac Birișu	1	—	51
Ipac la el	1	—	45
Matei bivolariu	1	—	54
Giurca Pera	2	1	—
Paraschiva Jorcone	1	—	45
Dochia Jorcone	1	—	30
Matei văcariu sîn Lazăr	1	—	24
Ilie Brebunariu	1	—	60
Nica văcariu	1	—	45
Maria Văcăroiu	1	—	30
Pătru Vîlceanu	2	1	40
Ion Tivici	1	—	80

Cinit taleri 33 pol.

1784, noemvrie 2

† Arhimandrit tism⟨eneanu⟩

Acești bani mi-au dat Oce Daniil și și-au făcut istovul.
1784 noemvrie 11

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCVI, doc. 26.
Orig. rom.

554

21 decembrie 1784

Stanciu Răsuceanu, care împreună cu un om din „țara turcească", a luat în arendă de la paharnicul Herescu, venitul moșiei Cucuruzi, ca să ia dijma după obicei și să vîndă vin în sat, dă zapis cămărașului Zota că desființează în termen de 21 de zile cîrciuma făcută pe hotar, pricinuitoare de pagubă satului acestuia, Porumbrenii.

Adeverez cu acest credincios zapis al mieu la cinstită mîna dumnealui cămărașului Zotii, precum să să știe că cumpărînd venitul moșii Cucuruzii dă la dumnealui paharnecul Herescul, pe anul acesta, 1784 septemvrie, ca să iau dijma după obiceiu, i să vînz vinu în satul dumisale după cum au fost și pînă acum. Deci ducîndu-mă eu la numitul sat Cucuruzii, m-am îndemnat și am făcut o cîrciumă pă hotarul moșii, unde altădată cîrciumă nu au mai fost, în spinarea satului Porumbrenii ai dumnealui cămărașului Zotii.

Din care lucru pricinuindu-să dumisale pagubă la vînzarea vinurilor dumisale, mai ales fiind faptă peste obiceiurile țării a să deșchide de către vecinu cîrciumă în spinarea altui sat vecinesc, s-au întîlnit cu dumnealui paharnic Herescu, și spuindu-i pricina, au auzit dă la dumnealui cum că eu n-am avut poruncă sau voe ca să deșchiz cîrciumă în spinarea satului vecinesc, care mărturisesc și eu că așa iaste adevărul.

Pentru acestea dar, și pentru că făcusem tovarăș la vînzarea vinului și la tot venitul moșii Cucuruzii, pe unul de la Coșări din țara turcească, care iaste peste poruncile domnești ce au fost și pururea să fac către ispravnicii județului, vrînd dumnealui prin mărifetul ispravnicilor cu poruncă domnească ca să mă pedepsească și cunoscîndu-mi greșala și vina mea, am căzut la dumnealui cu rugăciune ca să mă erte și să nu facă mai mult davagilîc, și eu mă făgăduesc și mă leg cu acest zapis al mieu, că de acum pînă în douăzeci și una dă zile, să rădic cîrciuma aceia de acolo, și să nu cutez mai mult să o deșchiz nici aceia, nici alta în spinarea satului dumnealui.

Și la sorocul ce mai în sus zic, să am a aduce dumnealui adeverință dă la preoții satului dumnealui i dă la megieași, că am rădicat acea pricinuitoare de pagubă și de gîlceavă cîrciumă, iar cînd nu o voi strica pînă la numitul soroc, să aibă dumnealui a mă pedepsi prin marafetul ispravnicilor cum îi va plăcea, ca pe unul ce nu m-am ținut dă legătura mea și pricinuesc pagubă peste obiceiul și peste poruncă, iar vinul ce este la cîrciuma aceia, să am a-l rădica acum cum m-oi duce și să-l duc la satul Cucuruzii.

Și pentru mai adevărată credință, m-am iscălit mai jos puindu-mi și degetul.

1784 dechem⟨vrie⟩ 21 dni

† Eu Stanciul Răsuceanul adeverez

Χρήστος....[1] μάρτυς

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 24.
Copie rom.

[1] Indescifrabil.

555

⟨1784⟩

Ispravnicii de Argeş raportează domnitorului Mihail Şuţu că pe baza cercetării amănunţite pe care au făcut-o la moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa, pentru intervalul de timp dintre 1775—1784, venitul anual, din claca locuitorilor, plata suhatului şi dijmă, variază între 180 şi 250 de taleri pe an, după timp.

Prea înălţate doamne,

Cu prea plecată scrisoare, facem în ştire mării tale, că după luminată porunca mării tale, ce ni s-au trimis, pentru moşiia ce are aici într-acest judeţ Argeşu, sfînta mănăstire Bistriţa, ce să numéşte Stroeştii, ca să facem cercetare să ne adeverim ce venit dă moşiia aceasta într-un an la această vréme şi pînă la cîtă sumă de bani poate eşi venitul ei pe an, care cercetare să o facem de la leat ⟨17⟩75, pînă acum la ⟨17⟩84. Vei şti măria ta că făcînd măruntă cercetare ne-am adeverit cum că la vréme cînd iaste timpul bun, rodos înbilşugat, poate ajunge tot venitul moşii pînă la taleri 250, însă claca lăcuitorilor, suhatul vitelor, dijma de fîn, de bucate şi livezi de pometuri i ghindă, iar cînd iaste timpul mai prost să pogoară venitul de la această sumă şi pînă la taleri 180, iar mai jos nu, şi nici mai sus nu să poate urca. De aceasta făcum ştire, şi anii înălţimii mării tale, îndelungaţi.

Ai mării tale prea plecaţi slugi,

Gheorghi Negrea paharnic, Scarlat Drugănescu stolnic

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistriţa), f. 567v.
Copie rom.

556

⟨Rîmnicu Vîlcea, 8⟩ ianuarie 1785

Anaforaua ispravnicilor de Vîlcea către Mihail Şuţu, domnul Ţării Romîneşti, referitoare la cercetarea neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii din Costeşti, propunînd măsurile de luat împotriva ţăranilor.

Prea înălţate domne,

Sfinţiia sa părintele arhimandritul şi igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Ştefan, veni înaintea noastră cu pîrcălabul Costandin i Cozma i Costandin Frumuşelu i Dumitru Ghinescul şi cu alţi oameni din satul Costeştii dintr-acest judeţ Vîlcea, pîră făcînd sfinţiia sa părintele arhimandritul asupra acestor oameni, arătînd că sfînta mănăstire are mare pagubă de la mai susnumiţii, că deosebit că totdeauna să fură cai şi alte vite, atît de ale sfintei mănăstiri cît şi de-ale robilor mănăstirii, ci şi cu foc s-au întîmplat, de şi în anul trecut şi estimp s-au ars fînéţele mănăstirii cît şi ale robilor, şi deosebit de arsura fînéţelor au pus foc şi la un porumbariu al mănăstirii, şi pînă a stinge păzitorii focul, au fugit acei ce didése foc şi nu i-au putut prinde.

La care arătări ale sfinţii sale părintelui arhimandritul igumenul Bistriţii, nici mai sus numiţii nu tăgăduiră, dar cine sînt de fac acéstea, zisără că ei nu ştiu, arătînd că şi lor li s-au furat cai şi li s-au arsu fînéţele.

Mai arătă sfinţiia sa părintele arhimandritul cum că aceştea ce lăcuesc pe moşiia sfintei mănăstiri, atît în anul trecut au vîndut 38 de vase cu vin, cît şi într-acest an au vîndut vase 43, şi vînzînd fieşcare vinul lor, vinul mănăstirii şade nevîndut şi nici obicinuitul havaet nu şi-l dau. Precum şi pentru clacă arătă părintele arhimandritul că din anul trecut au rămas rămăşiţă de clacă zile 988, şi din anul acesta iarăşi rămăşiţă zile 898, care şi pentru acéstea nu tăgăduiră mai sus numiţii lăcuitori după moşiia sfintei mănăstiri, ci răspunsără pentru vin că obicéiu au avut pentru trebuinţa lor a-şi aduce cîte 20—30 vedre de vin, ori pentru nuntă ori pentru pomenire şi ce le prisosea, vînzîndu-l, da cîte o para de vadră pentru adetu moşii. Sfinţiia sa părintele arhimandritul arătă că mănăstirii să pricinueşte mare pagubă, că nu numai nu să mulţuméşte cu cîte o para de vadră, ci mai mult, că vinul mănăstirii rămîne nevîndut.

Asémenea şi pentru rămăşiţa zilelor de clacă, răspunsără numiţii săteni cum că ei din luminată hotărîre sînt datori a clăcui de fieştecare casnic cîte 8 zile, iar nu cîte 12, şi ce vor fi rămăşiţă dintr-acéste zile optu vor împlini, arătîndu-ne numiţii săteni şi o luminată poruncă a înălţimii tale ot leat 1784, martie 23, unde li să hotăraşte că satul Costeştii ce să află pe moşia sfintei mănăstiri, după hotărîrea mării sale Alexandru vodă Ipsilant, să aibă a clăcui pentru strîmtorarea locului cîte opt zile, poruncindu-ni-să ca să înştiinţăm mării tale pentru ce părintele arhimandritul caută să desparţă satul.

La care răspunsă sfinţiia sa părintele arhimandritul egumenul Bistriţii cum că sfinţiia sa nu umblă să desparţă satul, fără numai ne arătă că lăcuitorii din satul Costeştii la dajdea visteriei sînt legaţi cu un nume de sat Costeştii, iar şăderea lor le iaste pe trei hotară de moşie ale sfintei mănăstiri, însă pe hotarul de moşie ce să numeşte Costeasca, Tîrsa şi hotarul Banului, pe care iaste mănăstirea zidită, şi după hotărîrea mării sale Alexandru vodă Ipsilant ce prin hrisov s-au făcut la leat 1779 ghenar 16, care hrisov văzîndu-să şi ⟨de⟩ noi, arată şi hotăréşte ca numai aceia carii sînt şăzători pe acea moşie Costească să aibă a clăcui cîte 8 zile fiind loc strîmtorat, încredinţîndu-ne părintele arhimandritul că pe cei ce şăd pe această moşie Costeasca nu-i supără mai mult peste hotărîre. Care şi însuşi acei lăcuitori nu tăgăduiră, iar de la cei ce şăd împrejurul aceştii moşii, însă pe hotarul Tîrsa şi hotarul Banului, după testament cére de a clăcui cîte 12 zile, arătînd cum că numiţii lăcuitori fiind legaţi la vistierie, toţi cei ce şăd pe acéste trei hotară de moşie cu un nume de sat, Costeştii, dînd jalbă către înălţimea ta, au luat acest feliu de poruncă că n-au arătat în jalbă numele moşii Costeasca ci au arătat numele satului Costeştii. La care răspunsără şi acei ce şăd pe hotarul Tîrsa i pe hotarul Banului că, după cum pentru aceii ce şăd pe moşiia Costeasca să hotăraşte ca să clăcuiască cîte opt zile, şi ei să clăcuiască iar cîte 8 zile ca unii ce sînt alăturea şi birul îşi trag tot una, fiindcă deosebit de acéste 8 zile ce zic să clăcuiască unde sînt şăzători, arată că mai clăcuiesc la Vaideei, de ţarc de fîn cîte trei zile, unde le dă sfinţiia sa livezi de cosesc fîn.

La care răspunse părintele arhimandritul bistriceanul, fiindcă în hrisov să arată chiar numai pentru acei ce sînt șăzători pe moșiia Costeasca să clăcuiască cîte 8 zile, iar nu și pentru cei ce șăd pe hotaru Tîrsa și pe hotaru Banului, iar pentru că clăcuesc și la Vaideei cîte trei zile de țarc de fîn, arătă sfinția sa părintele arhimandritul că acel hotar de moșie Vaideei iaste peste cinci hotară de moșie străine și mai susnumiții au venit cu rugăciune de au căzut la sfinția sa ca să scoață pe oamenii ce cosea la Vaideei și să le dea lor acéle livezi, și prin zapis s-au legat ca să clăcuiască și ei céia ce clăcuia cei st[r]eini. Care zapise de deosebit așăzămînt ce au pentru acéle livezi l-am văzut și noi, cu leat 1778 april 13, dar nu toți Costeștii, ci mai puțini, și nici ei nu-l tăgăduiră. La aceste patru arătări ce făcu părintele arhimandrit egumenul bistriceanul, părerea noastră iaste într-acestaș chip: pentru furtișagul vitelor că să apuce lăcuitorii dintr-acest sat Costeștii ca să dovedească pe hoți sau să plătească vitele pentru înfrînare, asemenea și pentru paguba sfintei mănăstiri ce i s-au făcut cu foc, că să cunoaște chiar că sînt oameni din satu acesta. Iar pentru vînzarea de vin ce au făcut an și estimpu, cum va lumina dumnezeu pe măriia ta, așa să va hotărî să plătească și de acum înainte să nu mai aibă voie a mai aduce vin sau rachiu din alte părți la casele lor, după cum cuprinde și hrisovul. Iar pentru pricina clăcii fiindcă în hrisovul mării sale Alexandru vodă Ipsilant hotărăște chiar numai pentru acei ce sînt șăzători pe acea moșiie Costeasca, să clăcuiască cîte 8 zile iar nu și pentru cei ce sînt șăzători pe hotaru Tîrsa și pe hotaru Banului, și măcar că cu dajdia visteriei sînt legați cu un nume de sat Costeștii, dar fiindcă acéste doao hotară sînt deosebite, i să pare că ar fi cu cale să plătească cîte 12 zile pe an după testament, și cu toate că au arătat acești lăcuitori ce șăd pe acéste doao hotară că clăcuesc și pe moșiia Vaideei, deosebit, dar aceasta sînt datori să o facă după deosebit așăzămînt ce prin zapis au făcut, care s-au văzut și de noi.

Părerea noastră într-acestaș chip iaste, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a se face de către înălțimea ta.

1785, ghenar

Gheorghie Jiianu, biv vel șătrar, ispr⟨avnic⟩

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 116v—118.
Copie rom.

557

10 ianuarie 1785[1]

Egumenul mănăstirii Bistrița reclamă lui Mihail Șuțu, domnul Țării Romînești, că locuitorii din satul Costești, care s-au judecat la divan și au fost obligați să presteze claca și să dea dijmă, nu se supun la îndatoriri.

Prea înălțate doamne,

Jăluescu mării tale că avînd sfînta mănăstire Bistrița un sat anume Costeștii în județul Vîlcii aproape dă mănăstire, și fiind oameni răi și

[1] Data rezoluției.

nesupuși, s-au judecat cu mănăstirea trei, patru ani la măriia sa Alexandru vodă și i-au hotărît a să supune mănăstirii cu hrisov domnescu, și a-și da dijmă din toate, și a-și face claca cîte dooaăsprezece zile, după obiceiu ce să urmeaze la toate moșiile, iar ei acum fac unii cîte patru și cinci zile, alții și mai puțin. Ci mă rog să fie luminată porunca mării tale cătră dumnealor boerii ispravnici a înplini cîte dooăsprezece zile claca lor, dupe cum scrie hrisovul mării sale Alexandru vodă. Și cum va lumina dumnezeu pă măriia ta.

Al mării tale cătră dumnezeu rugător,
Ștefan arhimandrit, igumen⟨ul⟩ Bistriții din sud Vîlcea.

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați văzînd și domnescul hrisovu ce zice că s-au făcut mănăstirii pentru clacă și dupe acel hrisov urmînd, să faceți pă acei lăcuitori ca să s⟨e⟩ supuie și să fie următori. Și ce va fi cu cale de înplinit să și înpliniți.

1785 ghenar 10

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 26.
Orig. rom., pecete aplicată.

558

10 ianuarie 1785[1]

Egumenul de la Bistrița reclamă lui Mihail Șuțu, domnul Țării Romînești, că locuitorii „ungureni" de pe moșia Băbeni „nu se supun a-și da obiceiul pămîntului pe deplin" și taie, pentru trebuințele lor, din „pădurea oprită" a mănăstirii.

Prea înălțate doamne,

Jăluescu mării tale că avînd sfînta mănăstire Bistrița o moșie ce să chiamă Băbenii în județul Vîlcii pe care iaste și satu dă rumîni și este și alt sat dă ungureni și este pădure și pentru treaba satului și este și altă pădure poprită dă doisprezece ani pentru treaba mănăstirii, satul dă rumîni își dau și obiceiu pămîntului și să ferescu și dă pădurea poprită, iar ungurenii deosebit că nu să supun a-și da obiceiu pămîntului pă dăplin ca și la alte moșii, dar și pădurea cea oprită dă treaba mănăstirii o taie pentru lemne dă casă și pentru lemne dă foc, i dă alte trebi ale lor. Pentru care mă rog să fie luminată porunca mării tale cătră dumnealor boerii ispravnicii județului, să nu-i îngăduiască a mai strica acea pădure cu tăiatu, fiindcă este altă pădure tot pe acel hotar și să-i supue a-și da și obiceiu pămîntului pe deplin. Și cum va lumina dumnezeu pă măriia ta.

Al mării tale cătră dumnezeu rugător,
Ștefan arhimandrit igumen Bistriții din sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod, bojiiu milostiiu gospodar.

[1] Data rezoluției.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului dinpreună cu ispravnicii de ungureni i streini să cercetați și cît pentru pădure de va fi dupe cum arată arhimandritu din cele ce să cade a fi oprită, dupe ponturile divanului să-i opriți a nu fi volnici să o taie și să o strice, ci să o aibă ferită pentru treaba mănăstirii, iar pentru cele obicinuite ale pămîntului să urmați dumneavoastră dupe hrisovul ce au ungurenii streini și dupe dreptate. Și făcînd hotărîrea dreptății ce va fi dă înplinit să și înpliniți spre a nu să păgubi mănăstirea dă dreptu său.

1785, ghenar 10

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 82.
Orig. rom., pecete aplicată.

559

1 februarie 1785

Locuitorii din satul Vîrvor dau zapis în fața ispravnicilor de Dolj, egumenului de la Bucovăț, prin care se obligă a nu aduce și vinde vin, în afară de vinul din viile lor pînă la sf. Vasile, iar dacă vor călca învoiala, vinul să se ia de gloabă.

Zapisul sătenilor de la Vîrvor prin care să leagă înaintea boerilor ispravnici, duși fiind de igumen, ca să nu îndrăznească a vinde vin în satu mănăstirii, iar de să va găsi la ei vin de vînzare, tot acel vin să să ia domnesc de gloabă.

Dăm zapisul nostru la mîna sfinții sale părintelui egumenului al mănăstirii Bucovățul ca să știe că, aducîndu-ne înaintea dumnealor boerilor ispravnici, vinuindu-ne că cumpărăm vinuri de vindem pe moșiia mănăstirii, noi ne-am prins înaintea judecății că vinul ce l-am avut făcut din viile noastre, l-am vîndut în sat pînă la sfeti Vasilie, după învoiala ce am avut mai înainte și de atunci încoace, nici am mai cumpărat vin, nici am vîndut în cîrciumă, fără cît trei inși din noi am adus cîte o bute de vin să ne căsătorim cîte un copil și după săvîrșirea nunților, ce va rămînea să-l vindem cu rădicata.

Iar dovedindu-ne sfințiia sa că l-am oprit și-l mai ținem cu gînd a-l vinde în cîrciumă acel vin, să ni să ia domnescu și asémene să avem a urma peste tot anul, pînă la toamnă, cînd vom face vin din viile noastre, să nu ne întindem a cumpăra vin să aducem pe moșie să vindem măcar o ocă, iar cînd ne va dovedi, tot vinul acela să ni să ia domnescu. Și pentru credință ne-am iscălit puindu-ne și degetile în loc de peceți.

1785, fevruarie 1 dni

Eu Preda unchiașu ot Vîrvor adeverez, eu Stan ot tam adeverezi, eu Pană ot tam adeverezi, eu Matei ot tam adeverezi, eu Firu ot tam adeverezi

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Bucovăț), f. 206v—207.
Copie rom.

560

⟨București,⟩ 21 februarie 1785

Mihail Șuțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Buzău să cerceteze dacă pădurea de pe moșia Șopîrliga a postelnicelului Constantin Vernescu este din cele oprite, să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă este neoprită au voie a lua lemne de trebuința caselor, dînd dijma în cazul cînd taie „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguțătorie".

† Milostiiu bojiiu Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Buzău, sănătate! Vă facem în știre că la domniia mea au dat jalbă boeriul domnii mele Costandin Vernescu postelnicel, cum că are moșie într-acel județ, ce să numește Șopîrliga, pe care are și dumbravă poprită și ar fi tăind-o lăcuitorii du prinprejur ce sînt șăzători pe alte moșii, și ceru de a fi opriți.

Pentru care vă poruncim să cercetați și de va fi pădure roditoare dă ghindă sau dumbravă ținută, care după obiceiu și după dreptate au a fi opriți, să dați poruncă lăcuitorilor ca să nu o mai tae, oprindu-i și zăticnindu-i a o avea ferită. Și această carte să să dea la mîna omului ce-l va avea orînduit a păzi.

Iar de-i va fi pădure din cele neoprite, pentru lemne de foc sau crînguri pentru alte mărunțișuri, la aceiia nu sînt opriți lăcuitorii cei ce vor fi șăzători pă însuși moșiia aceea a tăia numai lemnele ce vor fi trebuincioase caselor lor, că pentru aceia clăcuesc, fără numai cherestea de vînzare de vor vrea să facă să tae sau alte lemne dă neguțătorie, pentru aceia au a să așăza lăcuitorii întîiu cu stăpînu moșii ca să plătească dijma obicinuită și așa vor fi slobozi. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1785, fevr⟨uarie⟩ 21 dni

Io Mihail Costandin Suțul voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Vel logofăt

După condică, Gheorghe condicar

Acad. R.P.R., pach. CCX, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

561

⟨Rîmnicul Vîlcea,⟩ 16 martie 1785

Ispravnicii de Vîlcea hotărăsc împăcarea neînțelegerilor locuitorilor din satul Cerătul cu mănăstirea Hurezul, consimțind egumenul să primească „zlotul de vatră" și două zile de clacă, precum și dijma din produse, iar pentru trecut, numai plata zlotului.

† Sființia sa părintele igumenul al sfintei mănăstiri Hurezul, chir Rafail, trase înaintea noastră pe oamenii ce sînt șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri satul Cerătul, arătînd părintele igumen că de doi ani n-au făcut la mănăstire zilele céle de clacă ce sînt obicinuite, nici de fătăciuni de oi, nici de stînă din brînză, după obicéiul pămîntului, cum și de cîrciume, vînzînd vin și rachiu în sat fără așăzămînt de la mănăstire și fără nici un havaet după luminatele porunci domnești.

Întrebîndu-să și ei ce au a răspunde la aceasta, ei altă pricină nu găsiră, numai ce ziseră că zlotul de vatră vor da, iar de célelalte nu să apucă, nici zile de clacă nu vor face și numai ce-și vor da dijma din bucate și zlotul, iar părintele igumen, întăriia că nu are trebuință de zlot, ci de zile de lucru.

Și nevrînd ei nicidecum a să apuca de zile de lucru, am zis și noi părintelui igumen să le priimească zlotul și cîte doao zile de lucru de tot omul însurat. Deci, sfinţiia sa nepoftind a vedea atîta netocmire între ei, au lăsat după acest așăzămînt, însă zlotul de vatră să-l dea și celelalte ce scrie mai sus după cum la toate moșiile boerești și mănăstirești să urmează, făcînd și acéle doao zile de lucru și să aibă a plini mănăstirii pe acești doi ani ce n-au dat nimic, numai zlotu de vatră, iar de célelalte ce să coprind, am stătut de părintele igumen ca să le lase jos, fiindcă n-au avut nici un fel de așăzămînt pînă acum, iar de acum înainte să fie următori după cum s-au învoit amîndoao părţile și pricină la mijloc mai mult să nu mai fie.

1785 mart 16

Γεώργιος....... [1]

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. LIII, doc. 89.
Orig. rom.

562

6 aprilie 1785 [2]

Economul mănăstirii Aninoasa reclamă domnitorului Ţării Romînești că moșnenii din Urechești (Rîmnicu Sărat) fac mare împresurare moșiei mănăstirii, nu dau otaștina și aduc tot felul de pagube prin nerespectarea vechiului așezămînt.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru moșnenii ot Urichești sud Slam-Rîmnic că mănăstirea Aninoasa, metohul sfintei mitropolii, are moșie acolo la Urechești, cumpărată de ctitorii mănăstirii de la moșneni; care în zilele răposatului întru fericire domn Costandin vodă Brîncoveanul s-au hotărît în doao rînduri, odată cu 12 boieri la leat 7207, altă dată cu 24 la leat 7208, la care hotărnicii nu le-au fost rămas măcar un stînjin de moșie nevîndută de dînșii. Și ei văzînd că nu le rămîne moșie nimic, au căzut cu rugăciune la ctitori și la boierii hotarnici de le-au dat stînjini 427, deosebindu-li-o deoparte și le-au lăsat și viile ce au avut pă moșiia mănăstirii, ca să și le ţie fără otaștină, cu locul crămii i cu locul dă casă, cu pomi la siliște și cu așăzămînt, ca cine din moșneni după vremi vor vrea să vînză locul, să nu fie volnic făr' de știrea mănăstirii.

Acum numiţii moșneni, luminate doamne, cu sîlnicie fac mare înpresurare moșii mănăstirii, că cei ce au vii nu și le stăpînesc cu locul de

[1] Indescifrabil.
[2] Data rezoluţiei.

cramă precum să coprinde în hotărnicii, ci au cuprins locuri de şi-au făcut opriturі de crînguri şi să fac moşneni şi pă acel pămînt. Şi unii din moşneni şi-au vîndut viile la alţi oameni du pîn Moldova şi du pîntr-alte părţi şi să fac şi aceia moşneni şi nu vor să dea otaştină. Pentru care pricină are mănăstirea şi carte de volnicie a răposatului întru fericire domn Mateiu vodă Ghica de la leat 1752 de sînt acum ani 33, ca să plătească unii ca aceia otaştina, iar moşnenii cei vechi ce-şi ţin viile, să nu să supere, dar ei stau cu înpotrivire. Aşijderea unii dintr-înşii şi-au lăsat viile după moşiia mănăstirii care sînt cu otaştină de s-au părăginit de cîte zéce, cincisprezéce ani şi numai la livezile de pomi ce au pe la acele părăsişti, vin de şi le culeg, iar viile nu vor să le lucreze. Aşijderea unii din moşneni, dintr-acei stînjeni 427 ce au fost ai mănăstirii s-au pus de au vîndut la unii, alţii, făr' de ştirea mănăstirii şi vitele, atît ale acelor cumpărători cît şi ale moşnenilor, să hrănesc pă moşiia mănăstirii şi suhat nu să supun să plătească. Asemenea şi pentru locurile de casă din silişte, care sînt în mijlocul moşiei mănăstirii, unii din moşneni le-au vîndut cu totul la alţii streini, iar alţii le-au dat cu chirie cîte un ort de casă şi vitele acelora iar pe moşiia mănăstirii să hrănesc şi pun şi vin de vînd şi adetul îl dau la moşneni.

Aşijderea mai jăluesc mării tale că sînt acum ani doaozeci de cînd cu schimb au dat mănăstirea zece pogoane de vie unui căpitan Mihaiu ca să le stăpînească fără otaştină. Acel căpitan au murit şi clironomii aceluia ţin acele zéce pogoane şi nu le lucrează, ci deosebit au cumpărat de la altul tot acolea pă moşiia mănăstirii noao pogoane de vie, care acestea le lucrează şi nu să supun să dea otaştina şi pentru zece pogoane ce are cu schimb, stăpînesc noaosprezéce.

De toate aceste pricini păgubitoare ce curg mănăstirii din pricina lăcuitorilor de acolo, mă rog mării tale să aibă dreptate mănăstirea şi ce va fi mila măriei tale.

Al mării tale plecat şi rugător către dumnezeu,
Ghenadie, iconomul mănăstirii Aninoasei, metohul sfintei mitropolii.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Suţul, voevod i gospodar Zemli Vlahscoe

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, toate acestea să le cercetaţi atît înaintea dumneavoastră prin judecată, cît şi la faţa locului de va fi trebuinţă pentru vreuna dintr-aceste pricini. Şi la dreptatea ce va avea mănăstirea, să faceţi dumneavoastră hotărîrea cea cuviincioasă şi să îndreptaţi pentru fieşicare pricină.

Ce va fi dă înplinit să şi împliniţi de la fieşicarele.

Pecetea domnească — 1785 apr⟨ilie⟩ 6

Vel logofăt
Biv treti logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 130 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 17—18.
Copie rom.

21 aprilie 1785

Un număr de locuitori de pe moşia mănăstirii Tismana, Drămocşa, reclamă egumenului că isprăvnicelul Daia Dulubei îi asupreşte cu darea otaştinei şi dijma din celelalte produse, cerînd schimbarea lui.

† Cu plecată scrisoare sărut cinstită mîna sfinţii tale, părinte afimăndrinte[1]. Înştiinţăm pe sfinţiia ta pentru acest isprăvnicel anume Daia Dulubei ce isprăvnicéşte aicea la moşiia sfintei mănăstirii la Drămocşa. Jăluim sfinţii tale tot satu, fiindcă astă toamnă la strînsura ostaştinii[2] vinului din dealul Bobului, au strîns trei buţi şi au mai rămas rămăşiţă, şaizăci de vedre de vin, şi au loat bani vadra cîte părale cincisprăzece, şi au mai rămas vedre treizăci rămăşiţe pîn' acuma. Şi acuma au pus un ţigan pe noi, de am plătit vadra cîte părale treizăci şi cinci, acest vin, başca din cele şaizeci de vedre şi noi ne-am dus cu vin astă toamnă, şi ne-am întors cu vinu înapoi.

Şi pentru fîn, au ieşit taleri optzeci de lei fiind an cu lipsă de dijmă. Şi am mai făcut patru clăi de fîn sfintei mănăstiri, şi noi am văzut că la mîncarea fînului nu s-au mîncat de sfînta mănăstire.

Pentru dijma grîului s-au vîndut treizăci de obroace de grîu, obrocul cîte cinci orţi.

Şi s-au vîndut cinci buţi de vin pe moşie şi şi-au loat taleri cinci şi o vadră de vin. Şi pentru dijma porumbilor ce s-au strînsu, un pătul de porumbi i-au bătut şi au vîndut obrocul un leu. Şi arătăm sfinţii tale să vedem, sînt prin ştirea sfinţii tale, au nu sînt ?

Şi fiind noi cu el la o vie la dumnealui postelnicul Ioniţă Săulescul şi zicînd că nu-i cu cale ca să pue ţiganul pe noi pînă vom întreba pe sfinţiia ta, el au zis că nu eşti sfinţiia ta stăpîn pe moşiia Drămocşei, ci iaste dumnealui Ioniţă Săulescu, stăpîn. Ci noi, arătăm sfinţii tale, de aceasta.

Şi noi ne rugăm sfinţii tale, ca să ne orînduieşti pe acest om anume Mărin, fiindcă este om credincioşi şi temători de suflet asupra sfintei mănăstiri. Iară de va fi tot acest Dae isprăvnicel, noi toţi ne părăsim cramurile. Şi ne rugăm sfinţii tale de aceasta.

April 21, 7293 ⟨1785⟩

Ai sfinţii tale plecaţi :
eu Nicola Călţun adeverez,
eu Radul Blidariu adeverez, eu Costandin Misail, eu Ion sin Pîrvul, eu popa Dumitru ot Cărbuneşti, eu Ion Bău adeverez, eu Dumitru armaşul adeverez.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 50.
Orig. rom.

---

[1] Corect : arhimandrite.
[2] Aşa în text.

564

18 mai 1785

Anaforaua biv vtori spătarului Dumitru Topliceanu către domn, referitoare la cercetarea pe care a făcut-o pentru reclamația economului mănăstirii Aninoasa împotriva moșnenilor din Urechești, stabilind obligațiile celor ce folosesc sub orice formă moșia mănăstirii.

Prea înălțate doamne,

Dupe jalba ce au dat înălțimii tale, Ghenadie, iconomul mănăstirii Aninoasei, metoh sfintei mitropolii, pentru moșnenii ot Uricheşti i alții, că facu înpresurare moșii mănăstirii, ni să poruncește de către înălțimea ta să cercetăm toate pricinile ce arată numitul iconom în jalbă și să îndreptăm.

La care după luminată porunca înălțimii tale, puindu față pe Ștefan logofăt, vechil iconomului, cu unii ce să găsescu că au oprituri de pădure pe la viile lor, și întrebîndu eu pe aceia cu ce țînu acele oprituri de pădure, ziseră că din vechime au apucat acele oprituri de pădure. Și precum le-au apucat le-au ținut și ei și n-au avut supărare de isprăvniceii mănăstirii. Pentru care eu citind doă cărți de hotărnicie, pentru această moșie Urichești a mănăstirii Aninoasei, vedem că zice moșnenii, au rămas cu viile lor înfundate și cu locuri de cramă în moșia mănăstirii, și acești boeri hotarnici dau numai viile și cu locurile de cramă suptu stăpînirea moșnenilor, iar loc cu pădure nu dau și să văzu că acele apărături sînt pe moșia mănăstirii. Pentru care așa găsescu cu cale, acele oprituri să rămîe supt stăpînirea mănăstirii și cei ce vor tăia lemne dintr-însele să dea din zece una, și oricine vor tăia haraci pe moșiia mănăstirii să aibă după obiceiu a da din zece una.

Am pus față cu numitul Ștefan vechil și pe cei ce au lăsat viile lor de s-au părăginit și vin numai la livezile de pomi de și le culeg, și așa am găsit cu cale unii ca aceștea să dea dijmă din poamă din zece una după obiceiu.

Așijderea am pus față pe Ștefan vechilul, și cu moșnenii ce au locuri înfundate la siliștea Urichieștilor, și cercetîndu să adiveri că vitele lor pascu pe moșiia mănăstirii ce s⟨e⟩ numește Urichieștii, precum nici lăcuitorii n-au tăgăduit. Și pentru căci starea acestor lăcuitori iaste aproape de margine și n-au obicei a plăti suhat, ci obicinuescu satele dinprejur de facu numai clacă stăpînilor moșiilor și și aceia cu ușurință, adică pe anu trei zile, și pentru ca nici mănăstirea să nu rămîe păgubașă, nici lăcuitorilor să nu li să pricinuiască greutate și vreo strămutare, așa am găsit cu cale: din trei zile ce facu pe anu satele dinprejur stăpînilor moșiilor, cu doă zile să să scutească, căci șăd pe pămîntul lor, iar o zi să facă clacă pe anu, numiții mănăstirii.

Așijderea și alți lăcuitori ce șăd iar pe locuri înfundate de ale moșnenilor și pascu vitele lor pe moșia mănăstirii, iarăși asemenea să urmeze.

Am cercetat și pricina ce avu numitul vechil cu Iordache ἐet Mihai căpitan, și acest Iordache arătă zapisul răposatului Roman ce era atunci igumen mănăstirii Aninoasei, cu leat 1765 noem⟨vrie⟩ 1 dni, în care arată că Mihai căpitan dîndu partea lui de moșie din Cărțoclești sud Teleorman, stînjeni 30 numitii mănăstiri, i-au dat numitul igumen schimbu

pogoane 10, care era vie cumpărată de Mihai ca să le ţie fără otaştină. Dar fiindcă să adeveri că mai ţine numitu Iordache încă 6 pogoane vie. şi 3 pogoane livede, ce le are de cumpărătoare şi au fost cu otaştină, care măcar că le cerea Iordache schimbu în locul pogoanelor ce le are făr' otaştină fiind acelea părăginite, dar nefiind cu cale, am găsit cu drept viile acestea să fie cu otaştină iar acele 10 pogoane precum să cuprinde în zapisul igumenului Roman ce mai sus arată, să fie nesupărate de otaştină.

Am pus faţă pe numitul vechil şi cu Nicolae ceauş Cotescu şi cercetîndu pricina hotarului moşii de la capul moşii din sus, răspunse ceauşul Nicolae că avîndu venitul moşii mănăstirii cumpărat, cu această pricină au luat venitul moşii mănăstirii. Dar în vreme cînd venitul moşii mănăstirii nu-l cumpără, nu trece peste hotarăle moşii mănăstirii, nici înpresurare nu face. Şi pentru bănuiala ce avea vechilul că face ceauşul Nicolae înpresurare moşii la hotarul moşii, de la căpătîiul din sus, scoase ceauş Nicolae o carte de judecată a trei boerinaşi: popa Dragul potropop ot Focşani, Iordache căpitan, Barbul căpitan, cu leat 7239 iulie 23 dni, carii fiind rînduiţi din porunca răposatului Antone biv vel armaş ispravnicul marginii, ca să aleagă o parte de moşie Odobeasca căpitănèsii Gherghinii Tănăsoaei şi strîngîndu-se toţi moşnenii de Uricheşti şi de Coteşti, au fost adus diaconul Roman cartea prea sfinţii sale părintelui mitropolit şi a sfinţ⟨ii sale⟩ părintelui episcop de Buzău, de afurisanie asupra moşnenilor ca să mărturisească adivărul pentru hotarăle moşii mănăstirii Uricheştii. Şi moşnenii au priimit cartea de blestem a doi arhierei, cum că Odobeasca iaste afară din hotaru Uricheştilor şi n-are treabă Varlaam igumenul mănăstirii Aninoasei cu această moşie, că nici cei 12 boeri hotarnici ce au hotărît moşiia numitei mănăstiri, nici cei 24 nu au pus sfoara din matca cîrciumii drept acel locu ce au pus din curmătură din deal de unde să începe Odobeasca şi merge pe culmea Oreavului şi loveşte unde să scură lacu de-i zicu Podu lacului. Şi după aceasta au fost avut igumenul Roman întrebăciune cu Gherghina Tănăsoaie şi înaintea răposatului Antone biv vel armaş ispravnicul marginii, zicînd numitul igumen că Odobeasca iaste în hotarul Uricheştilor şi dumnealui iar aşa au găsit cu drept precum şi aceşti mai sus-numiţi boerinaşi cum Odobeasca iaste afară din hotarul Uricheşti, precum să arată în cartea dumnealui de judecată ce să văzu de mine cu leat 7239 avgust 1 dni.

Deci, găsesc cu cale că mănăstirea are dreptate a stăpîni moşia Uricheştii din cap în cap după semnile şi hotarăle ce arată în hotărnicia a 12 şi a 24 de boeri, şi aşa după hotărnicie zise şi Nicolae Cotescu că mai mult nu să va întinde peste hotarăle moşii mănăstirii. Părerea mea aşa iaste, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către inălţimea ta.

Mai 18 dni, 1785

Dum⟨itru⟩ Topl⟨iceanu⟩ biv vtori spatar
N. G. S-au scris în condică

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. LXXXVIII, doc. 53.
Orig. rom.

565

⟨București,⟩ 20 mai 1785

Mihai Suțu, domnul Țării Romînești, comunică ispravnicilor de Vîlcea hotărîrea lui în privința măsurilor de aplicat locuitorilor din Costești, care au fost reclamați de egumenul de la Bistrița că prin neexecutarea în întregime a zilelor de clacă și alte abateri au cauzat pagube mănăstirii.

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar Zemle Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Vă facem în știre că la domniia mea au dat jalbă cuviosul arhimandrit chir Samuil, igumenul sfintei mănăstiri Bistriții, pentru Costandin pîrcălabul i Cozma i Costa Frumușelu i Dumitru Ghinescu dinpreună și cu alți oameni din trei cătune ce să numesc Costeasca i Pietreni i Vărateci, cum că aceștia locuesc pe moșiia mănăstirii și neurmînd după obiceiul pămîntului, atît în anul trecut au pus vin de au vîndut vase 38, cît și într-acest an vase 43, iar vinul mănăstirii șade nevîndut, și nici obicinuitul havaet nu și l-au dat; și cum că, osebit că totdeauna să fură cai și vite ale mănăstirii și ale țiganilor, au pus și foc la fînéțele mănăstirii și ale țiganilor și la un porumbariu, și prinzînd de véste păzitoriul porumbariului pînă a stinge focul, cei ce i-au dat foc au fugit și nu i-au mai putut prinde, făcînd multă pagubă mănăstirii.

Asémenea mai jălui arhimandritul și pentru obicinuita clacă, arătînd că din anul trecut au rămas rămășiță zile 988 și de anul acesta zile 898 și ceru dreptate, arătînd la acestea și anaforaoa dumneavoastră ce faceți către domniia mea cu leatul de acum 1785 ghenar 8, întru care scrieți că dupe cercetarea ce ați făcut, pentru toate acéstea nici numiții lăcuitori n-au tăgăduit mărturisind și însuși ei pentru paguba focului și a vitelor că așa s-au întîmplat. Făr' de numai pentru vin au răspuns că obicéiu au avut a-și aduce cîte 20—30 de vedre vin de trebuința lor, ori pentru nuntă ori pentru pomenire și ceea ce le prisosea, vînzîndu-l, da cîte o para de vadră pentru adetul moșiei. Cum și pentru rămășița zilelor de clacă au răspuns cum că ei din porunca noastră sînt datori a clăcui fieștecare casnic cîte opt zile pe an iar nu cîte 12, și ce vor fi rămășiță dintr-acéste opt zile vor împlini, iar mai mult nu, arătîndu-vă numiții săténi și o poruncă a domniei noastre unde li să hotărăște ca satul Costeștii ce să află pe moșiia aceștii mănăstirii Bistrița să aibă a clăcui cîte opt zile.

V-au arătat și igumenul hrisov al domnii sale fratelui nostru domn Alexandru Ipsilant voevod cu leat 1779 ghenar 6, în care scrie și hotărăște pentru cîți oameni vor șădea pe moșiia Costeasca, numai aceia să clăcuiască la mănăstire cîte opt zile. Dupe care au zis igumenul că-și păzéște hotărîrea și pe aceia ce să află șăzători pe această parte de moșie Costeasca nu-i supără mai mult peste poruncă. Dar numiții lăcuitori fiindcă sînt legați cu dajdia visteriei cîte tréle cătunele acestea cu un nume Costeștii, cu această pricină caută și cei din célelalte doao cătune, Pietrenii i Văratecii, a să vîrî supt privileghiul celor ce șăd pe Costeasca.

Și găsiți cu cale ca pentru furtișagul vitelor i pentru paguba ce au făcut mănăstirii cu foc, fiindcă să cunoaște că sînt chiar oameni din satul Costeștii cei ce le-au săvîrșit acéstea, să să apuce săténii dintr-acest sat Costeștii ca ori să dovedească pe hoț sau să plătească ei; pentru vînzarea de vin ce au făcut an și estimp, o lăsați la noi să hotărîm cît să plătească mănăstirii, și de acum înainte să n-aibă voie a mai aduce vin și rachiu din alte părți la casele lor, după cum cuprinde și hrisovul. Pentru clacă, cei ce sînt șăzători pe moșiia Costeasca să clăcuiască după hotărîrea hrisovului cîte opt zile pe an. Iar cei ce sînt pe célelalte hotară, măcar că cu dajdia vistierii sînt legați toți cu nume de costești, dar fiindcă sînt deosebite hotară, găsiți cu cale ca aceștia să clăcuiască cîte 12 zile pe an după testamenturile țării.

Deci după a dumneavoastră pliroforie ce ne dați la acéste pricini, iată dar vă poruncim, cît pentru furtișagul vitelor i pentru paguba focului, de vréme ce după cercetarea ce ați făcut ne arătați că să cunoaște cum cei ce au săvîrșit fapta aceasta sînt oameni din satul acesta, să apucați pe săténi cu strînsoare ca ori să dovedească pe hoți și pe cei ce au făcut fapta aceasta să-i dea de față, sau să plătească de la dînșii paguba, pe cît îi va fi dreptul întru adevăr făr' de vreo încărcătură mai mult, ori de să vor cere la divan, să aveți a-i trimite la divanul domniei méle pe doi trei dintr-înșii.

Iar pentru vinurile ce au vîndut an și estimp, aceasta fiindă iaste înpotriva testamentului și obicéiurilor pămîntului, care numai la stăpînul moșii dau volnicia aceasta, să-i apucați ca să plătească aceea ce rînduește condica, cîte taleri unul și o vadră de vin de bute, făcînd dumneavoastră înplinire, și de acum înainte să-i opriți cu totul, ca numai vinurile și rachiurile mănăstirii să să vînză, făr' de a nu-i îngădui dumneavoastră mai mult.

Iar pentru clacă, fiindcă și a noastră poruncă ce s-au dat sătenilor, pentru opt zile este făcută, după domneasca hotărîre a fratelui ⟨nostru⟩ Alexandru vodă, care s-au fost făcut cercetare prin divan, veți urma după cuprinderea aceii domneștii hotărîri asupra căriia este întemeiată și a noastră poruncă, în care hotărîre de vréme ce ne arătați cum că numai cîți vor șădea pe moșia Costeasca cuprinde a avea acea orînduială, aceia dar, poruncim și domniia mea ca să clăcuiască numai 8 zile, iar ceilalți ce sînt șăzători pe celelalte hotară de moșii să aibă a clăcui dupe testamentul țării, doaoăsprezece zile pe an, supuindu-i dumneavoastră a fi următori făr' de voia lor. Ci dar, la toate acéste pricini într-acestaș chip să urmați ca să afle sfînta mănăstire îndestularea dreptății sale de la dumneavoastră cu urmare în faptă, spre a nu să mai pricinui pagubă. Și fiți dumneavoastră sănătoși!

1785, maiu 20

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 118—119.
Copie rom.

566

14 iunie 1785[1]

Egumenul mănăstirii Argeş reclamă domnitorului Mihail Suţu că locuitorii „ungureni" din satele Corbii şi Domneşti, care prin zapis s-au angajat la aşezare să dea numai dijma, iar claca s-o facă pe alte moşii, cer acum să facă şi claca tot acolo, dar el se opune deoarece au vite multe şi mănăstirii nu-i rămîne nici un folos.

Prea înălţate doamne,

† Jăluesc mării tale pentru doaoă sate de ungureni, Corbii i Domneştii din sud Muşcel, că la aşăzămîntul lor cînd s-au aşăzat pă moşiile mănăstirii au făcut aşăzămînt prin zapis dă le-au dat mănăstirea aceste hotară dă moşie ca să le lucreze pă seama lor cu dijmă şi claca lor cea obicinuită, să o facă pă alte moşii unde îi va chema. Şi pînă acum într-acest chip au păzit acestu aşăzămîntu nezmintit iar acum cer să facă clacă acolea pă acea moşie puind pricină că la alte părţi nu vor merge. Luminate doamne, aceşti oameni nu sînt ca alte sate mai uşurei dă dobitoace ca să poată şi mănăstirea a-şi face agonisita sa, ci nu le ajunge încă nici lor. Şi cînd nu vor priimi ei să-şi facă claca după cum au făcut-o şi pînă acum la alte părţi, mă rog să fie luminată porunca mării tale ca să aibu voe să înparţu locurile i livezile al doilea, ca să rămîie şi mănăstirii parte din locurile ce sînt date lor ca să-şi facă claca acolea; fiindcă aceste moşii sînt muşcele, n-au fost pădure ca să o fi curăţat ei, că într-alt chip cu tot să păgubeşte mănăstirea dă venitul moşiilor acestora. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,
Parthenie arhimandrit igumen argeşanu

⟨Rezoluţie:⟩

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemli Vlahscoe

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, dinpreună cu dumnealui biv vel sărdar Ioniţă ispravnic de ungureni streini, să cercetaţi jalba aceasta ce ne dă igumenul, văzînd acel aşăzămînt ce arată că are făcut cu numiţii ungureni cît şi coprinderea hrisovului ce au ungurenii la mîinile lor şi la dreptatea ce va avea mănăstirea să faceţi hotărîre în scris spre a nu să păgubi mănăstirea, ci să îndreptaţi negreşit prin judecată.

1785 iunie 14

Vel logofăt

Biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XVI, doc. 92.
Orig. rom., pecete aplicată.

567

14 iunie, 1785[1]

Egumenul mănăstirii Govora reclamă domnitorului că locuitorii moşiei Ocnişoarele nu îşi îndeplinesc obligaţiile, nu fac claca deplin şi la vreme şi nici dijma nu o dau întreagă.

Prea înălţate doamne,

Jăluescu mării tale pentru lăcuitorii ce şăd pe moşiia Ocnişoarile a sfintii mănăstiri, care moşie este aproape de mănăstire numai o jumă-

[1] Data rezoluţiei.

tate de ceas, și de alți igumeni mai din'nainte să vindea venitul în arendă la acești lăcuitori, iar de cînd mă aflu eu igumen la această mănăstire am văzut că este de mare folos mănăstirii a să căuta venitul de către mănăstire. Fiind, dupe cum zic, foarte aproape, n-am voit a mai vinde venitul, ci s-au căutat și să caută de sfînta mănăstire.

Și acești lăcuitori nu să supun a împlini céle drepte ale stăpînului dupe porunca mării tale, adică clacă dă 12 zile nu vor să o facă dăplin, cum și dijma nu o aduc deplin și la vreme. I la pădure să pun de tae lemne dă negutătorie și nu plătesc adetul, nici vor să-și ia voe de la mine mai întîiu.

Asemenea și într-această trecută iarnă au întrat în pădure și au dărîmat-o de au stins cu tot pentru hrana vitelor lor.

Ci mă rog mării tale ca să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici să-i supue la toate dupe condică și hotărîrea mării tale ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său. Asemenea să-mi înplinească pentru tăerea pădurii ceia ce puteam să iau de la alții, și de acum înainte să-i supue ca să nu mai între cu obrăznicie pînă a nu lua voe de la mănăstire. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu de fericită săn⟨ătatea⟩ mării tale,

Anatolie, igumen sfintei mănăstiri Govorii.

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului pentru toate să cercetați și după obiceiu și după condicile divanului urmînd să faceți hotărîrea cea cuviincioasă în scris și ce va fi dă înplinit să și înpliniți, făcînd îndreptare ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său.

1785 iun⟨ie⟩ 14

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 79.
Orig. rom., pecete aplicată.

568

22 iulie 1785

Moșnenii din satul Roata se învoesc cu egumenul de la Stavropoleos să-i presteze cîte două zile de clacă, o zi la coasă și una cu carul, să plătească pentru capre și rîmători și să dea dijmă din produse acei ce vor face semănături pe moșia mănăstirii.

† Adecă noi sătenii moșneni ot satul Roata care mai jos ne vom iscăli, dat-am adevărat zapisul nostru la cinstită mîna prea sfinții sale părintelui vlădicăi Pogoniianis, stăpînul sfintii mănăstirii Stavropoleosu, precum să s⟨e⟩ știe că ne-am învoit cu prea sfințiia sa ca să-i clăcuim cîte 2 zile, adecă o zi cu coasa, o zi cu carul, iar afară dintr-aceasta cine va avea capre și rîmători și vor umbla în moșie, să avem a plăti cu

bani. Și cine va ara grîu, porumbu, mălai, și va cosi fîn, să avem a da dijmă din toate ce<le> mai sus zise.

Iul<ie> 22 dni, 7293 <1785>

Eu Oana unchiiaș adeverez, eu Oana zet Oana adeverez, eu Iorga adeverez, eu Șărban Bănic adeverez, eu Gheorghe pîrcălab adeverez

Arh. St. Buc., M-rea Stavropoleos, pach. X, doc. 72.
Copie rom.

569

3 august 1785

Socoteala mănăstirii Tismana pentru plata oamenilor angajați la cositul fînului în locul țiganilor care n-au vrut să lucreze.

Foiță de cîți bani arată vătaful Gheorghe Șuneai că au cheltuit astă vară la fînu mănăstirii pentru țig<ani>i care n-au venit să lucreze cum au avut obicéi cum arată. Avgust 3, 1785.

taleri 5, parale 5, am dat în mîna lui Oce Inochentie și lui Oce Ionichie.

taleri 1 am cheltuit eu cît am fost la fîn; aici arătăm țiganii care am dat pentru ei.

pentru Matei Morunea	bani 90
pentru Ion Pleșa	bani 90
pentru Rudu Pleșa	bani 90
pentru Mihai Falcoe	bani 90
Gheorghe Andrei	bani 90
Costandin Burdulea	bani 90
Costandin sin Tănasie	bani 90
Radu Falcoe lăutariu	bani 90

de țigani cîte șasă zile de lucru și zioa cîte parale cinci, fac cîte un zlot, pe opt ludi cîte un zlot, fac taleri 6.

Gheorghe Lugean	bani 90
Nicola sin Ciucuru	bani 90
Mihai Surudul	bani 90
Mihai Romcea	bani 90
Radu brat ego	bani 90
Alixandru brat ego	bani 90
Costandin sin Dragomir Romcea	bani 90
cinit	taleri 5 bani 30

Care face cu taleri 6, ce scrie mai sus și cu taleri 5. bani 30, taleri 11 bani 30, cu cheltuiala fînului, cu cheltuiala Craiovei.

	bani
Vladu Falcoe	90
Vasilie brat ego	60
Dinu brat Vasilie	60
Rădui sin Dumitru Falcoe	60
Barbu sin Stana	90
Barbu sin Ciucur	60
Mihai al Păunii	60

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCVI, doc. 29.
Orig. rom.

570

13 august 1785[1]

Egumenul mănăstirii Argeş reclamă domnitorului că unii locuitori din satul Costeşti nu execută claca după obicei şi nu dau dijma; iarna vînd fînul şi intră cu vitele în pădure făcînd pagube mănăstirii.

Prea înălțate doamne,

Jeluesc mării tale pentru cîțivași lăcuitori din satul Costeşti, moșiia sfintei mănăstiri Argeșul, că nu să supuni a-și da claca după obicei i dijma din fîn și din porumb după cum dau și alte sate tot de pe moșiile sfintei mănăstiri i de pe alte moșii streine, mănăstireşti şi boereşti ce sînt în partea muntelui, precum și ei de cînd s-au pomenit pe moșiia mănăstirii au dat, și nici după hotărîrea pravilii ce iaste făcută de măria sa Alexandru vodă nu să supun a urma.

Așijderea și iarna unii dintr-înșii vînd fînul lor și întră cu vitele în temeiul pădurii unde să face jir și ghindă și nu dărîmă ramuri ci tae copaci de rînd din pămînt, cum și cînd să face mîncare în pădure nu vor să plătească suhat pe vitele ce mănîncă ghindă și jir, după cum plătéște toată țara, ci păgubescu mănăstirea.

Pentru care mă rog să fie luminată porunca măriei tale la dumnealor boiarii ispravnici, ca să cercetéze și după cum vor găsi cu cale să-și afle sfînta mănăstire dreptatea ca să nu să păgubească de venitul său întru prea fericite zilele măriei tale, ci să-și ia adetul cel obicinuit după cum au luoat din vechime și după cum iau și alți înprejurași. Și cum va lumina duhul sfînt pe măriia ta.

Al măriei tale prea plecat și către dumnezeu rugător,

Parthenie arhimandrit igumen argeşan

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemli Vlahscoiu.

† Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați, și cît pentru claca și dijma ce nu să supun lăcuitorii dupe pravilniceasca condică, să urmați și să-i faceți să urmeze lăcuitorii să facă claca și să-și dea dijma dupe obiceiu, iar pentru paguba ce fac cu vitele lor în pădure, prin judecată să-și afle mănăstirea dreptatea de la dumneavoastră făcînd hotă-

[1] Data rezoluției.

rîrea cea cuviincioasă la toate, să nu să mai pricinuiască pagubă mănăstirii.

1785 avgust 13

Procit vel logofăt

Biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 34.
Orig. rom., pecete aplicată.

571

⟨Bucureşti,⟩ 17 septembrie 1785

Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii care-şi pasc vitele pe moşiile Valea Caselor, Pătroaia de la Capul Piscului şi Băseasca, să se înţeleagă cu omul mitropoliei pentru plata suhatului şi a stricăciunilor comise în păduri.

† Milostiiu bojiiu Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemble Vlahscoie. Dă vreme ce ne-am înştiinţat domniia mea de la prea sfinţiia sa părintele mitropolitu pentru unii din oameni ce sînt şăzători prinprejurul moşiilor sfintei mitropolii ce să chiiamă Val⟨e⟩a Caselor î Pătroaia de la Capul Piscului şi Băseasca din sud Dîmboviţa, cum că ei sînt şăzători cu casele pe alte moşii streine şi dobitoacele lor le hrănescu pe moşiile sfintei mitropolii cu iarba şi cu crîngurile şi-i taie pădurea de-şi fac case şi alte ce le trebuiesc şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda du pe moşiile mitropolii şi-i strică fîneţile, încît de răul lor, nimeni nu îndrăznescu să are şi să facă semănături, fiindcă de-şi ară cinevaşi, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic, dintru a cărora faptă să pricinueşte multă pagubă mitropolii.

Pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor din sud Dîmboviţa, să aduceţi pă acei lăcuitori din prejur şi să le daţi poruncă să s⟨e⟩ aşeze cu omul mitropolii ca să dea sohatul cela ce iaste obicinuit negreşit precum să urmează şi la alte moşii, precum văzum şi domneasca poruncă a fratelui domnii ⟨mele⟩ Alexandru vodă Ipsilant, însă să-şi pue păzitori la vite ca să nu facă stricăciune la livezi de fîn şi arături şi la pădure roditoare, sau măcar la orice. Şi de va fi făcut vreo pagubă, să-i apucaţi să înpliniţi mitropolii ceia ce va fi cu cale. Iar de nu vor urma a să aşăza ca să plătească sohatul, atuncea să-i opriţi cu totul a nu să mai întinde ori ei sau vitele lor în moşiia mitropolii, ca să nu mai pricinuiască sfintei mitropolii pagubă. Aşijderea şi cei ce şădu pe moşiile sfintei mitropolii, Pătroaia şi Băseştii, avînd capre şi păstrîndu-le pe aceste moşii, nu să supun să plătească obicinuitul adet, pentru care şi de aceasta vă poruncim să urmaţi dupe condică şi să apucaţi pe acei săteni ca să dea de capră cîte doi bani într-un an şi aşa să îndreptaţi pentru toate aceste pricini. Tolico pisah gospodstvo mi.

1785 septemv⟨rie⟩ 17

Io Mihail Costandin Suţul voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Trecut în condică

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 37.
Orig. rom.

572

⟨Cîmpulung,⟩ 26 septembrie 1785

Ispravnicii de Muscel cercetează neînțelegerea egumenului mănăstirii Argeș cu locuitorii din satele Corbii și Domnești privitor la facerea clăcii pe altă moșie; declarînd locuitorii că vor continua respectarea zapisului ca pînă atunci, ambele părți se arată mulțumite.

Sud Mușcel

Din luminată porunca mării sale lui vodă și după jalba ce au dat la măriia sa, sfinția sa părintele arhimandrit egumenul sfintei mănăstiri Argeș, chir Parthenie, asupra ungurenilor de la satu Corbii i de la satu Domneștii dintr-acest județ ce sînt șăzători pe moșiile sfintii mănăstiri, cu arătare că au avut sfînta mănăstire cu ei așăzămînt prin zapis cînd le-au dat aceste hotară de moșie dă le lucrează numai pe seama lor cu dijmă și claca cea obicinuită să o facă pe altă moșie unde-i va chema, că pe aceste moșii ce șăd n-au la ce să clăcuiască, căci abia sînt moșiile acestea numai pentru dînșii, și cum că pînă acum s-au ținut numiții ungureni de așă-mîntul lor după zapise, și că și-au plătit atît dijma cum și claca, încă au făcut-o unde i-au chemat după zapisele lor fără nici o zminteală, iar acum pricinuesc vorbe înpotriva așăzămîntului ce au cu sfînta mă-năstire.

Și după luminată poruncă ce ne-au adus sfinția sa, s-au înfățișat înaintea judecății părintele arhimandrit cu Bucur Avraam pîrcălab de la Corbi i Simion Mariuțăi ungurean, vechil fiind și celorălalți ungureni, cum și ungureni din Domnești și ne arătă sfinția sa că de cînd s-au așazat acești ungureni în aceste sate pe moșiile mănăstirii, au făcut sfînta mă-năstire acest așăzămînt prin zapise în ce chip să dea dijma din fîn și din porumb cum și pentru clacă să o facă unde-i va chema, adecă din fîn să dea din șase căpițe una și ei să facă fînul clăi și să-l îngrădească și din alte sămănături din zece una, satul Corbii, iar Domneștii să dea din șapte copițe una și din celelalte sămănături din zece una ca și satul Corbii. Iar grădinile lor cu legumi să nu să supere de dijmă; și părcălabii lor fiindcă dau și ei ajutor la strînsul clăcii și al dijmii să nu să supere.

Care acest așăzămînt nici ungurenii nu-l tăgăduiră, ci prin graiul lor arătară că așa le este așăzămîntul și că l-au păzit și ei cum și sfinția sa părintele arhimandrit pînă acum; care și acum înaintea judecății iarăși voiră numiții ungureni ca și de acum înainte să le fie acest așăză-mînt iarăși nestrămutat că-l vor păzi și de acum înainte. Și așa dînd ei cuvînt înaintea judecății i-am întrebat din ce s-au îndemnat a pricinui înpotrivire asupra așăzămîntului lor, și răspunseră că au fost îndemnați de unii alții. Deci dar, după cercetarea ce s-au făcut acum și fiind acest așăzămînt primit de amîndouă părțile, rămîne numiții ungureni îndato-rați a urma după așăzămîntul lor ce au prin zapise atît pentru darea dijmii, cum și pentru clacă să o facă unde-i va chema, după cum și pînă ⟨acum⟩ s-au urmat dă către dînșii. Aceasta scriem.

1785 septemv⟨rie⟩ 26 dni

Constantin pîrcălab

Trecută la condică, Radu logofăt condicar

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. XVI, doc. 93.
Orig. rom.

573

9 octombrie 1785

Locuitorii din satul Bădești dau zapis egumenului de la Cîmpulung prin care se obligă să facă șase zile de clacă, să dea dijmă din fîn din șapte, una, dijma obișnuită din celelalte produse, să are cîte un pogon, iar femeile să clăcuiască la cînepă.

† Dat-am această scrisoare a noastră de adeverință la mîna sfinții sale părintelui arhimandrit egumen cîmpulungeanu, precum să s⟨e⟩ știe că viind noi cu șăderea pă moșiia sfintii mănăstiri, ce să numește Bădești și am făcutu satu dă ungureni acolea pe moșie și ne-am fostu așăzat cu sfințiia sa dă toate orînduelile ce sîntu ale moșiiei după cum au avut așăzămîntu și satu Corbi cu mănăstirea Argeșul, fiind ei veniți mai dinainte din țara ungurească pe moșiia aceiia, care așăzămînturi s-au păzit pîn' acum; dar acum întîmplîndu-să oareșcare pricină dăspre obiceiu moșiiei, atît dintre unii din săteni cît și din isprăvniciei ce au fostu puși pe moșie, ci de iznoavă am venit noi sătenii bădești dă ne-am făcut așăzămîntu cu sfințiia sa în scris dă toate rînduelile, cum arată în jos:

Întîiu, dijmă dă fînu să avem a da din șapte, una, adică: una a mănăstirii și șase ale noastre și dijmă să avem a o căra cu carăle noastre acolea pe moșiie, unde va zice isprăvnicelu. Iar din bucate, din toate ce vom avea arate pe moșiie, din zece, una, cum: porumbu i mazărea i fasulea i grîu, iar pentru secară să avem a da porumbu pe seama cîtă arătură va fi; iar pentru cînipă să ni să numere după loc și cîtă ni să va face, dijma să avem a o aduce la metof; iar pentru pusu la topilă să aibă a da ajutor nevestile noastre atît la pus în topilă cît și la scos; iar pentru melițatul ei să aibă a pune isprăvnicel cu clacă să o lucreze. Așijderea și pentru zile dă clacă să avem a face cîte șase zile pe anu și cu merindele noastre[1] însă oameni vrednici dă orce lucru, care zile să avem a le face la orice trebuință va avea sfințiia sa pe moșie.

Iar cînd să va avea trebuință sfințiia sa, trebuință dă lucru și la Berev⟨o⟩ești să avem a merge, cum și la trebuințele morii i la zăgas să avem a sări cu toți și a drege ce va fi, deosebit de cele șase zile de clacă, pentru care să aibă și sfi⟨nția sa⟩ a ne da ceva de băutu.

Iar pentru plugurile ce să vor afla în satu să avem a ara sfinții sale cîte un pogon de plug, iar neavîndu mănăstirea trebuință dă toate plugurile cîte vor fi în sat, pentru care va rămînea să aibă a da ori trei zile de clacă, ori un zlot.

Așijderea și pentru vreunu din săteni ce va fugi de acolea du pă moșie într-altă parte, orice îi va rămînea acolea pe moșie, casă sau pomi, să fie ale mănăstirii, după cum este obiceiu țării.

Așijderea și pentru cei ce vor mai veni acii în sat, să nu fimu volnici a-i mai primi, iar primind noi pe cineva făr' de știrea sfinții sale, să n-aibă a-i da mănăstirea nici livede de fînu, nici loc de arătură, ci oricare îl va primi, acela să-i dea den coprinsul lui, iar claca mănăstirii să facă dăplinu acela.

---

[1] „Și cu merindele noastre" adaos marginal.

Și acestea care să numescu mai sus să avemu a le păzi, legîndu-ne cu sfinția sa, dîndu-ne și sfințiia sa asemenea scrisoare la mînă. Și pentru credință ne-am ⟨pus⟩ numele și degetele în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

Oc⟨tomvrie⟩ 9, 1785

Eu Ionu Sitea bătrînu, eu Bar⟨bu ?⟩ Moga, eu Ionu Codrea bătrînu, eu Ion Reghel, eu David Moga, eu Gavril Aldeș, eu Nuțul Sitean cu tot satul dinpreună

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 152.
Orig. rom.

574

20 octombrie 1785

Sătenii și năvodarii din satul Nedeia dau zapis egumenului mănăstirii Arnota, prin care se obligă a nu mai pune năvoadele în balta mănăstirii pentru pescuit, fără o prealabilă înțelegere cu vechilul mănăstirii.

Adecă noi sătenii și năvodarii din satul Nedăia care mai jos ne vom iscăli, dat-am încredințat zapis al nostru la cinstită mîna sf⟨înt⟩ părintelui iegumen arnoțanul chir Filaret și sfintei mănăstiri Arnota, care noi sîntem șăzători pe moșia sfintei mănăstiri Hurezul, care iaste baltă cu pășe pe aceea moșie a mănăstirii Hurezul și iaste aproape și baltă domnească ce să cumpără de vameșii domnești, iară mai din sus la Măceșul cel Mare iaste moșia și balta sfintei mănăstiri Arnotii care să ⟨se⟩ stăpî⟨nea⟩scă de mănăstire și de cei ce o cumpără de la mănăstire, iar nu de alți vameși.

Și noi vrînd ca să vînăm pășe cu îndrăznire pe această baltă a Arnotii ca și pe celelalte bălți dă pești și balta stăpănindu-să jumătate de sfînta mănăstire și jumătate fiind vîndută la un negutător și dînd bani la oamenii din Măceșul de au făcut năvoade, ne-au adus poroncă de la dumnealui caimacamul ca să nu îndrăznim a băga năvoadele într-această baltă.

Și noi cu nebăgare dă samă am băgat nevoadele în baltă și necăjindu-să părintele igumen pă noi ne-am sorocit la divan. Și noi ne-am rugat de sfințiia sa ca să ne lase și pe noi cu năvoadăle și ne-am legat cu acest zapis ca să nu mai băgăm năvoadele făr' de voia sfintei mănăstiri în baltă, ci numai cînd ne va chema sfinția sa să vînăm cu năvoadele, atunci să mărgem, iar nu cînd vom vrea noi. Și să facem întîi cla⟨că⟩ sfintei mănăstiri și jafuri să nu facem la năvoade. Și să ascultăm de vechilul sfintei mănăstiri ca de un vameș la ce ne va porănci, iară înpotrivire să nu mai facem.

Și de vom mai băga năvoadele făr' de voe în baltă, să fim opriți de tot. Și pentru credință am iscălit ca să nu mai fie între noi pricini, iară luhînd voe și bani de sfări, să vînăm și noi ca și ceilalți. Și am fost venit și despre ceialalți năvodari și cînd s-au făcut acest zapis au

fost mulţi negustori şi obrază de cinste, şi am pus şi dăgetele în loc de păcete.

1785 octomvrie 20

Eu Ion vătafu adeverez, Eu Stoica vătafu adeverez. Eu Pătraşco vătaful adeverez, Eu Stan vătaful adeverez, şi cu toţi năvodarii adeverim.
Eu Ion Antaţa martor, i Dumitraşco Chintescu martor, ...[1], i Ion Bădia, Oprea sin Popa Dumitru martor, Nicola Va...[1] mart⟨or⟩

Şi am scris eu popa Gavril cu zisa şi învăţătura lor şi martor.
I asemenea şi noi ceşti vătaşi dă nevodari dă p' aşăzămîntul şi dă pă legătura ce scrie întru acest zapis a fi următor şi lipsesc toate pricinile dintre noi şi pentru încredinţare am iscălit.

Eu Iovan Benghea vătaf adeverez ot Nedée, Eu Ghiţă vătaf adeverez ot tam, Pant⟨elimon⟩...[1] mart⟨or⟩, eu Mitroi vătaf adeverez, ot tam, eu Florea vătaf adeverez, ot tam.

Întîmplîndu-mă şi eu călători aici p⟨r⟩in judeţu Dolj aflîndu-mă ispravnic şi viindu pînă la satu Măceşu de Sus şi aflîndu-să aici şi sfinţia sa părintele Filaret egumănu Arnotii mi i-au arătat cum că au avut multă pricină cu năvodarii de la Nedeia pentru pricina bălţilor şi cum că s-au învoit prin zapis, care zapis arătîndu-mi-l şi mie am chemat faţă pă năvodari şi îmi arătară toţi cum că zapisul l-au dat din bunăvoia lor.
Pentru aceia am iscălit şi eu.

1785 oc⟨tomvrie⟩ 26

Gheorghi ban martor

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 149.
Orig. rom.

575

⟨Piteşti,⟩ 12 noiembrie 1785

Ispravnicii de Argeş cercetează neînţelegerea egumenului de Argeş cu locuitorii din Costeşti, fixînd obligaţiile după Pravilniceasca condică, *pentru amîndouă părţile.*

Sud Argeş

Fiindcă sfinţiia sa părintele arhimandrit egumenul sfintii mănăstiri Argeşu, au avut judecată înaintea noastră cu lăcuitorii ot satu Costeşti ce şăd şi să hrănesc pe moşiia mănăstirii, neurmînd numiţii lăcuitori a-şi da dijma, claca, dupe prăviliceasca condică. Pentru toate acestea s-au hotărît a plăti întocmai dupe coprinderea condicii, adică claca pe an cîte zile 12, dijmă de fîn din zece copiţi una şi de pogon de porumb patru baniţe de grăunţe, baniţa de ocă 22, care fac ocă 88 la un pogon şi spre a să înplini dreptu mănăstirii s-au fost scris zapciului plăşii, şi urmare n-au făcut.

[1] Indescifrabil.

Pentru care să aibă omul mănăstirii ce să va orîndui de sfinţiia sa ca, înpreună cu preoţii i alţi megiaşi oameni streini, să meargă să măsoare pogoanile de porumb ce au arat fieşcare lăcuitori de la Costeşti pe moşiia mănăstirii, însă cu prăjina ce s-au pecetluit de aici, faţă cu sătenii şi pe fieşcare să-l apuce acel orînduit ca să dea dijma porumbului dupe cum mai sus să coprinde, care măsurătoare să să facă pe dreptate şi întru adevăr, fără năpăstuire.

Iar care nu să supune a plăti, să ni-l arate şi va fi adus aici de va răspunde; aşijderea şi pentru alte semănături iarăşi au a da zeciuială dupe poruncă. Aceasta scriem.

1785 noemv⟨rie⟩ 12 dni

Teodor sluger — Alexandru Coc...[1]

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 35.
Orig. rom.

576

20 decembrie 1785

Anaforaua boierilor trimişi de domn să cerceteze reclamaţia ciocănaşilor din Slănic împotriva mănăstirii Colţea că sînt stăpîniţi în silnicie; cercetînd cuprinsul hrisoavelor şi dovezile prezentate de părţi, boierii găsesc că locuitorii din Slănic sînt clăcaşi ai mănăstirii.

Prea înălţate doamne,

† Apostol ciocănaşul din satul Slănicul, sud Saac, vechil şi altor slăniceni, au jeluit mării tale încă de la trecuta luna lui ghenar acestui următor an, pentru epitropul sfintii mănăstiri Colţea, zicînd că au moşie de la moşii şi părinţii lor, ce să numeşte Slănicul, pe care moşie iaste şi ocnă şi cum că răposatul spătar Mihaiu Cantacuzino cu silnicie au cumpărat ocna de la moşii lor şi moşiia i-au lăsat-o lor de să hrănea, nedînd dijmă, vînzînd vin şi rachiu şi stăpînindu-şi căminurile cu pace. Şi zicea că de aceasta au şi un răvaş al spătarului Mihaiu, iar de la răzmiriţă încoace, cum că răspîndindu-să toţi ai lor cei bătrîni, au găsit mai sus-numitu epitrop, găsind vreme care nu era cine să-i stea înpotrivă, au început să vînză şi venitul moşii pe la streini şi să-i stenahorisească de dijmă şi de clacă. De care aceasta, văzînd că vor să-şi pearză moşiia, prin judecată cerea ca să-şi afle dreptatea.

Şi fiindcă ni să poruncea prin zapciu dumnealui vătaf za aprozi ca să cercetăm, după luminată porunca mării tale aduşi fiind la judecată, am cerut de la dînşii atît acel răvaş al spătarului Mihaiu de care în jalba lor pomenesc, cît şi alte scrisori ce vor avea spre dovada jelbii lor. Şi zicînd că alte scrisori n-au, ne arătară acel răvaş de la leat 7225 mart 17 cu coprindere ca să-i lase să-şi are locurile, iar nu să nu dea dijmă sau clacă sau altile.

Am cerut şi de la pîrîtul Iancu epitropul aceştii sfintii mănăstiri scrisorile ce are de stăpînirea aceştii moşii şi ne arătă doă zapise de cumpărătoarea aceştii moşii Slănicul ale moşnenilor de acolo, unul de la leat

[1] Indescifrabil.

7193, de sînt ani 96, întru care arată că au vîndut hotarul moşii jumătate, şi altul de la leat 7202, de sînt ani 91, întru care arată că au vîndut şi ceilaltă jumătate de hotar, adică toate părţile lor din Slănic, de peste tot hotarul. Şi zise că cu aceste zapise mănăstirea au stăpînit pînă acum luînd şi dijma şi claca dupe obiceiu.

De care această madea a clăcii şi a dijmii, a vînzării vinului şi a rachiului, înpotriva ziselor jeluitorilor, ne arătă şi şase porunci domneşti: una de la leat 7249, alta de la leat 7250, alta de la leat 7252, alta de la leat 7253, şi alta de la leat 7254, prin care toate acestea să volniceşte epitropul sfintii mănăstiri, nu numai să ia pe tot anul de la ciocănaşii şezători pe această moşie Slănicul şi Vărbilăul cîte 400 bolovani sare pentru claca moşii, ci şi dijma toată deplin din toate semănăturile dupe obiceiu. Şi vin i rachiu de al mănăstirii să să vînză, nefiind volnici jeluitorii nicidecum a vinde.

Deci, fiindcă la acea judecată, de către jeluitori alt sinet nu s-au arătat decît numai acel răvaş al spătarului Mihaiu, care nu numai că nu le iaste de nici un folos, ci încă de stricăciune, fiindcă de atunci printr-însul să dovedeşte că stăpînirea moşii au fost necontenită de acel boiar, şi fiindcă mănăstirea au arătat zapise bune de cumpărătoare întru care iaste iscălit vînzător şi tatu acestui Apostol, dupe dreptate s-au fost şi făcut hotărîre ca să stăpînească mănăstirea nesupărată de către dînşii, cum au stăpînit şi pînă acum.

Care hotărîre văzîndu-o jeluitorii, îndată au pricinuit înpotriva acestor scrisori ale mănăstirii ⟨că⟩ au multe cărţi şi hrisoave care sînt în ţara ungurească la nişte oameni de ai lor, şi cerură soroc ca să-şi aducă acele ale lor scrisori spre descoperirea dreptăţilor, care a lor cerire au şi priimit-o judecata.

Şi dîndu-le un soroc îndelungat anume, iarăşi au venit şi dupe jalba ce au dat, de iznoavă s-a înfăţişat la judecată şi ne arătară hrisoavele ce au, însă: un hrisov al Radului vodă de la leat 7118, de sînt ani 176, prin care să dă moşie în Teişani unui Oancii logofăt de acolo, alt hrisov de la leat 7156, de sînt ani 138, a lui Matei Băsărab voevod, prin care să dă Neagului din Teişani toată partea de moşie a socru-său Oancii logofăt, i o carte de hotărnicie a 12 boiari de la leat 7210, de sînt ani 84, prin care să vede că avînd pricină între dînşii nişte oameni din Teişani, au mersu acei boiari de le-au deosebit moşiia, şi un hrisov de la leat 7219, de sînt ⟨ani⟩ 75, a lui Costandin voevod, prin care să dă întru stăpînirea lui Drăguşin i fămeii lui, Voicăi, toată partea lui Stoian din Teişani. Dupe ce am citit toate aceste scrisori şi am văzut că doă hrisoave sînt cu nume de Teişani şi dinaintea zapisilor de vînzare moşii Slănicului, care şi de Slănic de vom zice că sînt iarăşi, nu au nici o putere ca să ajutoreze cerirea jăluitorilor, ca un lucru ce să cunoaşte că s-ar cădea să fie la mănăstire, şi rău să găsesc la miinile lor. Şi dupe ce am văzut că şi cartea de hotărnicie şi hrisovul cel dupe urmă nu face nici o pomenire într-însile din[1] Slănic, ci numai chear de Teişani, care iaste alt hotar, am întrebat şi pe pîrîtul epitrop al sfintei mănăstiri ca să ne arate ce are să răspunză înpotriva acestor scrisori şi răspunse că mănăstirea alt nu stăpîneşte, decît moşiia Slănicul dupe mai sus-numitele

[1] Aşa în text.

zapise, dupe semnile și hotarăle ce din vechime au stăpînit, iar moșiia Teișani să stăpînește de dumnealor boiarii Filipești.

Deci, fiindcă toate scrisorile jeluitorilor scrie de Teișani iar nu de Slănic, nici la judecata de acum nu am putut să dăm jeluitorilor nici un fel de dreptate, ci am hotărît ca sfînta mănăstire Colțea, dupe zapisile ce mai sus arătăm, să-și stăpînească moșiia Slănicul cu bună pace de către jeluitori, pe semnile și hotarăle ce și pînă acum au stăpînit, și jeluitorii să-și plătească claca și dijma dupe poruncile domnești ce mai sus arătăm și dupe obiceiu pămîntului, nefiind ei volnici de a vinde nici vin sau rachiu făr' de voia și știrea epitropilor mănăstirii. Iar de li să pare că mănăstirea, cu nume de Slănic s-au întinsu dupe vremi și le-au coprinsu moșiia din Teișani, și socotesc că această moșie din Teișani nu să va fi stăpînind de dumnealor boiarii Filipești cu bună stăpînire, cu a lor cheltuială să ia boiari hotarnici spre descoperirea dreptății lor la fața locului, fiindcă acolo poate să să dovedească vechea stăpînire a mănăstirii și de au avut ei vreodinioară stăpînire și s-au călcat de mănăstire sau de altcinevaș dupe vremi.

Dupe multa cercetare ce în multe rînduri am făcut asupra acestii pricini, într-acestași chip găsind cu cale, înștiințăm mării tale ca să să facă cea desăvîrșită hotărîre de către înălțimea ta.

1785, dichem⟨vrie⟩ 20

Κωνστ <αντίνος> κλ <ουτσέρης> Costandin clu⟨cer⟩,
Gheorghe stolnic, Alidonie ⟨?⟩ Jiian

Trecut în condică

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 129.
Orig. rom.

577

4 februarie 1786[1]

Egumenul de la Bistrița reclamă domnitorului Țării Romînești că locuitorii de pe moșiile mănăstirii au rămas datori cu zilele de clacă din timpul iernii, pe mai mulți ani și nu vor să aducă nici carul de lemne la praznicul sf. Grigorie Decapolitul, și cere să dea ordin ispravnicilor de Vîlcea să-i execute.

Prea înălțate doamne,

† Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce șăd pă moșiile sfintei mănăstiri Bistriții din sud Vîlcea, că din zilele de clacă ce sînt a clăcui la sfînta mănăstire, în toți anii rămîn rămășiță, pentru că la cele trei zile dă iarnă cînd clăcuescu nu vor să s⟨e⟩ supue să meargă să lucreze la tăiat de lemne, la haraci dă vie i la altele orice și la sfînta mănăstire din anu în anu rămîne multă sumă dă zile din claca ce este a o face și i să pricinuește pagubă din acea rămășiță dă zile.

Mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boierii ispravnici ai județului ca să orînduiască mumbașir slujitor și cu vechilul mănăstirii să-i apuce să împlinească acea rămășiță dă zile ce n-au clăcuit și să-i supue a nu mai rămîne rămășiță dă zile și să meargă să lucreze mănăstirii la orice va avea trebuință la claca cea obicinuită.

[1] Data rezoluției.

Așijderea mai arăt mării tale, fiindcă la această mănăstire să află sfintele moaște ale prea cuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolitul, din vechime s-au urmat obiceiu dă aducea fieșcare lăcuitor cîte un car dă lemne la sfînta mănăstire mai' nainte dă praznic, însă cei după înprejurul hotarului mănăstirii, dă să ajuta sfînta mănăstire mai cu lesnire pentru încălzirea chiliilor, pentru venirea celor ce vin la praznic, care pînă acum tot să urmează acestu obiceiu dar foarte țin ⟨?⟩, care din anu în anu să vede tot scăzămînt. La care și pentru aceasta, luminate doamne, să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici, ca în prea luminate și fericite zilele mării tale să nu să strice acestu obiceiu, ci să aducă fieșcare lăcuitor cîte un car dă lemne cum au adus și mai 'nainte. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,
Samoil, arhimandrit, igumen mănăstirii Bistriții din sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩
Io Mihail Costandin Suțu voevod i gospodar
Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați și la cele ce sînt drepte și cu cale, după condică urmînd, să supuneți pe acei lăcuitori dîndu mînă de ajutor igumenului ca să nu să păgubească de dreptul mănăstirii ce să cuvine după condică a lua de la dînșii. Și ce va fi de înplinit să și înpliniți.

1786 fevruarie 4

Procit vel logofăt
biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXIII, doc. 248.
Orig. rom., pecete aplicată.

578

⟨Craiova,⟩ 26 martie 1786 [1]

Egumenul de la Hurez reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Baia de Fier nu vor să facă zilele de clacă, preferînd să plătească „zlotul de vatră" pe care el nu-l primește, deoarece mănăstirea are nevoie de lucru și cere ca divanul să hotărască „cîte zile de clacă să facă, plătind și zlotul de vatră".

Jalbă către divan.

† Jăluesc dumitale prea cinstit cliucer pentru sătenii din Baia de Fier ce iaste moșie a sfintei mănăstiri, că după jalba cea dintîi ce am dat pentru zilele de clacă, la care mi-au eșit răspunsu cătră dumnealor ispravnicii de județ a-i aduce la cale să facă obicinuitele zile ale clăcii, pentru anul de estimpu îndoesc rugăciune către dumneavoastră, că chemați fiind la lucru, n-au vrut să iasă și și de față fiind înaintea dumnealor boiarilor ispravnici, nu s-au supus, ci au strigat toți de față într-un glas că clacă nu fac fără numai zlot de vatră dau și ne fac să priimim și fără voia noastră zlot. Și noi nu ne plîngem atîta de zlot

[1] Data rezoluției.

cît de zile de lucru, neavînd cu cine să ne slujim acolea atît în moșie cît și la mănăstire, fiind din moșiia Baia de Fier pînă la mănăstire cu deplin tocma 3 ceasuri. Și așa trecînd anul acesta tot cu gîlcevuri și cu judicăți, am rămas pînă acum și fără clacă și fără vatră, de care iarăși către ajutoriul dumneavoastră caz, ca să plătească cele 12 zile după cum le lucrează ei altora sau după cum va socoti înțelepciunea dumneavoastră, că eu cînd i-am pus la cîte un lucru, fără parale 10, nicidecum n-au vrut să lucréze zioa acéia. Sau de nu să vor pleca nicidecum a face zilele clăcii pe deplin, măcar să li să hotărască de aici din divan cîte zile de clacă să facă, plătind și zlotul de vatră, că după cum iaste obicéiul în moșiile boerești și ale altor mănăstiri a face clacă cu plugu o zi la stăpînul moșiei, cît și de fătăciune taleri 1 și un miel, încă și de alte suhaturi mai mărunte după porunca domnească, de către mănăstire nu să supără acești lăcuítori după această moșie.

Ci cum va lumina dumnezeu duhul dumneavoastră și pentru aceasta. Iar eu cu toată plecăciunea sînt,

al dumitale smerit către dumnezeu rugător,
Rafail igumenul mănăstirii Hurez ot
sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Gheorghe Suțul biv vel clucer, caimacamu Craiovii.

Volnicim acest călăraș să meargă la Baia de Hier sud Gorj și să ia pe acei săteni și dinpreună cu vechilul părintelui igumen să-i ducă înaintea dumnealor boerilor ispravnici ai județului și dumneavoastră frați ispravnici să cercetați de această pricină și după coprinderea pravelniceștii condici urmînd, să hotărîți în scris și pe ce va rămînea de înplinit să să și înplinească ca să nu rămîe mănăstirea păgubașă de dreptul ce să cuvine al venitului moși⟨ei⟩.

1786 martie 26

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

579

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 6 mai 1786

Ispravnicii de Vîlcea, Ioan Caramanlîul și Ioan Oteteleșanu poruncesc lui Sima, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze reclamația egumenului de la mănăstirea Cozia împotriva locuitorilor din Costești și să-i oblige a nu mai vinde vinul lor fără încuviințare și să-și dea dijma de fîn, cu care au rămas în urmă.

Dumneata vătașe Simo ot plaiul Cozii, sănătate!

Fiindcă sfinției sa părintele igumenul bistriceanul, chir Samuil, ne arată cum că oamenii ce să află cu șăderea pe moșiia sfintei mănăstiri de la Costești, făr' de nici o voie și știre a sfinții sale ar fi punînd vin în circiumi de și-l vînd, și vinul mănăstirii stă nevîndut, iată îți scriem, pe nimini dintr-acei oameni ce șăd pe moșiia mănăstirii să nu-i îngăduești a-și vinde vinul lor făr' de voia părintelui igumenului, iar cînd mănăstirea

nu va avea vinuri de vînzare acolo, atunci cu știrea sfinții sale pot să-și vînză vinurile lor, dîndu-și obicinuitul havaet la sfînta mănăstire și așa să fie slobozi; iar de vei găsi pe vreunul vînzînd făr' de a nu fi slobod de către igumen, să-l trimiți aici spre a lua certare.

Așijderea să cercetezi și pentru niște dijmă de fîn ce zisă sfinţiia sa părintele igumenul că are să o ia de la acei oameni carii nu să supun să și-o dea, și de nu vor tăgădui ei să faci înplinire mănăstirii. Aceasta, iar de va fi pricina într-alt chip, să ne înștiințezi.

1786, mai 6

Ioan Caram⟨an⟩lîu ispravnic
Ioan Oteteleşanu ispravnic.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 119 v.—120.
Copie rom.

580

⟨Craiova,⟩ 9 iunie 1786 [1]

Locuitorii satului Goicea (Dolj), reclamă caimacamului Craiovei că noul egumen al mănăstirii Jitia le-a mărit numărul zilelor de clacă și dijma, spunînd că dacă nu se mulțumește cu „zlotul de casă", ei se mută pe altă moșie.

Prea cinstite dumneata biv vel postelnic,

Cu plecat răvaș jeluim dumitale ca să avem dreptate cu sfinţiia sa părintele egumen jitiianul pentru că, cît au fost părintele Dionisie egumen, am avut obiciaiu să-i lucrăm 6 zile, doao cu plugul și șasă [2] cu mîinile și dijmă să-i dăm de șiră mare taler 1 pol, a doilea șiră mijlocie taler 1 bani 30, a treilea șiră mai mică taler 1, iar de clae bani 90, a doilea clae mică șaizeci de bani. Și am avut voe să vindem vin și rachiu.

Iar sfinţiia sa părintele egumen de cînd s-au pus igumen la sfînta mănăstire, de toate ne-au oprit și ne-au mărit și dijma moșii, de ne-au încărcat peste măsură și ne cere să lucrăm și opt zile, care noi nu sîntem putincioși; una că acest obicéiu ce nu l-am avut nu putem a-l mai avea, fără decît de ne va lăsa sfinţiia sa a da zlotu. Așa vom șădea pe moșiia sfinții sale și a putea da și dajdea mării sale lui vodă, precum vedem și alte sate ce șăd pe moșii mănăstirești, dar o clacă putem a face spre ajutoriul sfintei mănăstiri, într-o zi, oriunde ne va porunci. Iar nemilostivindu-te dumneata asupra noastră, ne vom rădica la altă moşie și vom da și noi precum dau și alții pe alte moșii ale altora. Și cum va fi mila dumitale.

Prea plecați ai dumitale,

Vladu unchiașu, Nan, Radu, Stan împreună cu tot satul de la Goicea ot sud Dolj

⟨Rezoluție:⟩

Costache Gherache biv vel postelnic, caimacam Craiovei

[1] Data rezoluției.
[2] Așa în text.

Cinstiților dumneavoastră frați ispravnici ot sud Dolj înfățișîndu-i înaintea dumneavoastră să le cercetați pricina și asupra dreptății urmînd, să faceți cuviincioasa îndreptare.

1786, iunie 9

Pecete caimacam

Sud Dolj

Cu fiiască evlavie părinte igumen

Vezi sfinția ta jalba acestor săténi, ci după poruncă vino sfinția ta de te înfățișază la judecată ca să nu pice lăcuitorii în vrémea muncii.

1786, iunie 11

Ioan vel clucer ispravnic
Nicolae Vlădăianu biv vel pitar ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 144—144 v.

581

⟨Craiova,⟩ 11 iunie 1786

Ispravnicii de Dolj raportează caimacamului Craiovei că au cercetat neînțelegerea locuitorilor din Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia, care refuzînd „zlotul de casă" propus de săteni, s-a ajuns la învoiala să facă opt zile de clacă și să plătească fînul după mărimea șirelor.

Sud Dolj

Cu plecăciune ne închinăm dumitale arhon biv vel postelnic. După cinstită porunca dumitale înfățișînd pe părintele igumen jitiianu cu sătenii de la Goicea din acest județ, le-am cercetat pricina și a da pentru clacă numai zlotu de vatră nu se poate, căci au avut alt obicéiu mai'nainte. Ci am găsit cu cale ca să clăcuiască pe an, cu mîinile, fieștecare sătean cîte șasă zile rînduri și cu plugurile să-i are cîte doao zile. Iar pentru fînuri, găsim cu cale ca pentru șira cea mai mare de șasă stînjéni lungu și doi latu și unu și jumătate' naltu, să i s⟨e⟩ dea cîte taleri unul și jumătate, șira de mîna al doilea să fie de patru stînjeni lungul și de un stînjin grosul și de unul și jumătate 'naltu, să dea cîte taleri unu bani treizeci, iar alte șire mai mici să aibă a-i da pentru dînsele cîte taleri unu tocma. Pentru clăi care vor fi mai mari, să s⟨e⟩ dea cîte un zlot și cinci parale, céle de al doilea cîte un zlot, cele mai mici cîte doaozeci și cinci parale. Ci nu lipsim a înștiința dumitale, rămîind.

1786, iuni⟨e⟩ 11

Iar de să vor lenevi a nu-i ara cu plugurile cîte o zi primăvara și una toamna, să aibă a-i da bucate făcute, cîte obroace patruzeci și cinci pe zioa de primăvară, asemenea și pentru ziua de toamnă. Pentru care asemenea adeverință s-au dat și la mîna lor, ca să-și știe legătura datoriei ce au.

Ioan vel clucer ispravnic
Nicolae biv vel pitar Vlădăianu ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 144v—145.
Copie rom.

582

⟨Tîrgovişte,⟩ 18 iunie 1786

Radu Golescu biv vel clucer, ispravnic de Dîmboviţa, raportează domnitorului, în legătură cu păşunatul vitelor lui Vîlcu, lefegiu spătăresc, pe moşia Bîrsani, că locuitorii care-şi pasc vitele pe alte moşii decît pe acelea pe care şed, se învoiesc de „clăcuesc unii cîte două zile, alţii cîte trei zile, nefiind hotărît tot într-un fel a se urma".

Prea înălţate doamne,

Luminată porunca înălţimii tale cu multă plecăciune am priimit, prin care ni să porunceşte că, la luminat divanul înălţimii tale eşind cu jalbă dumnealui biv vel pitar Costandin Nenciulescu asupra Vîlcului lefeciu spătăresc, cum că acest lefeciu fiind şăzător pe 27 stînjăni dă moşie a unor copii sărmani, alăturea cu moşiia dumisale pitar⟨ului⟩ ce să numeşte Bîrsani, într-acest judeţ al Dîmboviţei şi avînd ca la 30 dă vite, le paşte pe moşiia pitarului şi face stricăciune, cerînd ca ori să-i plătească suhatul cel obicinuitu, sau să să oprească a nu-i mai călca moşiia. După care, atît din cercetările judecăţilor ce s-au făcut la luminatu divan i la faţa locului, cît şi din zapisul numitului lefeciu, s-au dovedit că vitele lui pascu şi calcă acea moşie şi are dreptate dumnealui pitar la cererea ce face. Ni să porunceşte dă către înălţimea ta să cercetăm, ceilalţi lăcuitori ai părţii locului unde să află lefeciul şăzător, carii asemenea îşi vor fi păscînd vitele pe moşiile dă prinprejur ce plătescu la stăpînii moşiilor şi cum iaste obiceiul pămîntului care să urmează la partea locului, să înştiinţăm înălţimii tale.

Următori fiind luminatei porunci am cercetat foarte cu amăruntu la partea acelui loc şi ne încredinţăm cum că obiceiul este într-acest chip, adică: lăcuitorii ce şăd pe moşii mănăstireşti i boereşti şi îşi pasc vitele tot pe acea moşie, suhat nu plătesc, că pentru aceia îşi fac obicinuita clacă. Iar carele este ⟨cu⟩ şăderea pe o moşie şi vitele îşi pasc pe alte moşii, să învoesc cu stăpînii moşii precum pot, de clăcuesc unii cîte doo zile, alţii cîte trei zile, nefiind hotărît tot într-un feliu a să urma la toate moşiile. Pentru care nu lipsim a înştiinţa înălţimii tale întru adevăr. Şi anii mării tale fie de la dumnezeu mulţi întru fericire.

1786, iunie 18

Al mării tale prea plecat slugă
Radu Golescu, biv vel clucer, ispravnic

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 102.
Copie rom.

583

⟨Bucureşti,⟩ 28 iunie 1786

Anaforaua divanului pentru judecata dintre locuitorii de pe moşia Schitului Goleşti şi egumenul mănăstirii Cîmpulung, referitoare la termenul de prestare a zilelor de clacă şi la dijma fînului, stabilind, după cererea sătenilor, a se lua fînul din cinci căpiţe, una şi a se face claca de patru ori pe an, după „condică".

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale, prin zapcilîcu dumnealui vătafului de păh⟨ărni⟩cei, s-au adus la judecată sătenii de la schitul Goleşti

sud Mușcel cu jalba ce au dat mării tale pentru cuviosul arhimandrit și igumen al sfintei mănăstiri Cîmpulung, în care arată cum că ei aflîndu-să șăzători pe o moșie a sfintei mănăstiri, clăcuescu pe tot anul cîte zile 12, care clacă zic că nu-i pun să o facă rînduri, după obicei, ci numai odată la prașila porumbului și altă dată la coasa fînului.

Așijderea mai zic că și la dijma de fîn să năpăstuesc, căci le ia tot din patru copiți una.

Față fiind și cuviosul arhimandrit, întîi pentru dijma de fîn au răspunsu cum că acolo în partea locului fiind locurile foarte strîmte și fînețile mici și puține, așa s-au obișnuit și să obișnuesc stăpînii moșiilor din vechime. Care aceasta fiind netăgăduită și dă jăluitori, i-am întrebat ce le este cererea și din cîte copiți să mulțumesc să dea una și răspunseră cum că să li să ia din cinci, la care aceasta numaidecît fu primitor și numitul arhimandrit. Să învoiră și să mulțumiră amîndoă părțile, ca într-acestaș chip să li să păzească obiceiul de acum înainte.

Iar cît pentru clacă, că-i pune numai de doă ori într-un an, aceasta zice că s-au urmat pîn'acum chiar din priimirea lor, pentru ca să nu să supere toamna la culesul dă porumb și iarna pă ger. Iar de voesc de aici înainte de a clăcui de patru ori într-un an, nici cuvioșiia sa nu ese din obiceiu și din poruncile domnești; numai nici ei pe acele vremi să nu să pue înpotrivă. Pentru aceia dar, de vreme ce obiceiul și poruncile prin condică sînt date ca lăcuitorii să-și aibă a-și face claca la stăpînul moșiii de patru ori într-un an, adică trei zile primăvara, trei vara, trei toamna și trei zile iarna și de la judecată s-au găsit cu cale așa să li să păzească jăluitorilor obiceiu de acum înainte și igumenul mănăstirii la orînduitele vremi să nu fie volnic a-i supăra mai mult decît cîte zile trei. Iar cînd lăcuitorii să vor arăta cu vreo nesupunere, atunci igumenul după luminata cartea mării tale ce va lua la mînă pentru clacă, îi va arăta la dumnealor ispravnicii județului și-i va face de să vor supune și făr' de voia lor. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la înălțimea ta.

1786, iuni⟨e⟩ 28

Dupe condică scoasă din cuvînt în cuvînt
A⟨lexan⟩dru logofăt za spătărie

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 140.
Copie rom.

584

⟨București,⟩ 5 iulie 1786

Mitropolitul Țării Romînești, pe baza dispoziției domnului Nicolae Mavrogheni, scutește treizeci de locuitori, orășeni din Gherghița, de clacă, dijmă și monopolul băuturilor, avînd voie a lua și lemne uscate pentru foc din pădurile de pe alte moșii ale mitropoliei.

Grigorie, milostiiu bojiiu arh⟨iepiscop⟩ i mitropolit U⟨n⟩gr⟨ovlahiei⟩.

Dat-am cartea smereniii noastre acestor lude treizeci, oroșani dă la orașul Gherghița sud Ilfov, carii să trag din oroșanii cei vechi ai acestui oraș, anume: Preda i David i Fl...[1] i Balotă i Dragului i lui Moisi i lui

[1] Doc. rupt.

Iane i lui Neculae diacon i lui Grigorie diacon i Radului Lazăr i Nanului i lui Drăghici i Radului Maciucă i lui Ion Măciucă i lui Gheorghe sin Stoian i Savul Mladie i Dinului sin Pastiia i Petcului unchiaș i Voicului Pisică i lui Ilie i Voicului i lui Ioniță i lui Droncă i Stanciului măcelari i lui Dobre mătăsar i lui David cizmar i lui Lepădat i Savii i lui David mămular i lui Ivan și lui Negrea, precum să s⟨e⟩ știe că acești mai sus-numiți dînd jalbă prea înălțatului nostru domnu Nicolae Petru Mavrogheni voevod, zicînd că acest oraș Gherghița și cu moșiia cît ține împrejur, mai'nainte au fost slobodă domnească și să hrănea ei pă dînsa făr'de a da vreun adet al pămîntului, iar de la o vreme dăruindu-să de răposații trecuți domni de mai 'nainte, acest oraș cu moșiia, sfintii mitropolii, au rămas supt dare de adetul pămîntului la clacă i dijmă și opriți de alișverișu lor a vinului și a rachiului, cerînd acum ca să rămîe orașul iarăși slobod domnescu asupra lor, precum au fost mai 'nainte vreme.

Măriia sa vodă nevrînd ca să strice daniia de acest oraș și moșie ce au făcut-o sfintei mitropolii printr-atîtea hrisoave ⟨ale⟩ răposați întru fericire trecuți domni de mai 'nainte, și nici ei, adică numai acești mai sus-numiți treizeci lude care să trag din oroșanii cei vechi să nu rămîe isterisiți și supuși de adetul pămîntului, au hotărît măria sa ca orașul și moșia după cum s-au aflat dată daniie sfintii mitropolii, așa să rămîe și de acum înainte supt stăpînirea sfintii mitropolii, iar pe acești mai sus-numiți oroșani i-au rînduit la noi ca să-i odihnim și să le facem musaadea ca unora ce să trag din oroșanii cei vechi care au fost slobozi, pentru slujbele ce au făcut moșii lor domnilor și țării.

Deci printr-această carte a noastră îi lăsăm slobozi, însă numai pe acești treizeci lude ce să arată mai sus anume, cari să nu fie supărați de clacă i dijmă nicidecum. Așijderea să aibă voe să vînză și vin și rachiu în oraș, să-și facă alișverișul lor neopriți de sfînta mitropolie. Cum și pentru lemne de foc uscate, fiindcă pe această moșie Gherghița, pădure nu iaste și nu avea ei nici un cuvînt drept ca să le dăm voe ca să ia lemne du pă altă moșie a mitropolii de alăturea, dar noi făcîndu-le musaadea și la aceasta le-am dat voie, însă numai acestora, ca să tae lemne uscate de foc, iar altfel de lemne verzi să nu fie slobozi a tăia nicicum, căci oricare dintr-înșii să va îndrăzni atît[1] lemne verzi și a strica pădurea, aceia să știe că să vor pedepsi de către măriia sa vodă.

Iar afară dintr-acești mai sus-numiți oroșani cărora li s-au dat acest privelegu, toți ceilalți cîți să află lăcuitori în orașul Gherghiții, să aibă a-și da dijma și claca după obicei, precum au dat și mai 'nainte, și să nu fie volnici a vinde vin sau rachiu[2], numai al sfintei mitropolii vin și

[1] Corect : a tăia.

[2] La 25 mai 1794 mitropolitul, fie că a anulat exceptarea de la dreptul de monopol pentru aceste treizeci de familii, fie că se referă la restul locuitorilor, face cunoscut domnitorului că „unii din locuitorii gherghițeni în silnicie ar fi pus vin și rachiu al lor în vînzare pă numita moșie, dintru a căror urmare să pricinuește pagubă sfintei mitropolii, neputîndu-se trece vinul i rachiul casii ce se află acolo. Ci fiindcă acest obiceiu n-au fost pînă acum, rugăm pă măria ta să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnici ai județului, ca dumnealor să orînduiască mumbașir a merge în fața locului să le facă zapt, poprindu-i pă aceia de a nu mai vinde vinu și rachiu lor". Alexandru Moruzi aprobă cererea și ordonă ca locuitorii să fie opriți „dă vînzarea vinului i a rachiului, ca să să vînză numai vinurile i rachiurile sfintei case după condica divanului". Ibidem, pachet V, doc. 23.

rachiu să s⟨e⟩ vînză și al cestor mai sus-numiți treizeci lude oroșani vechi.

Drept aceia întru adeverire am iscălit

1786, iuli 5

Pecetea părintelui mitropolit
Netrecută în condică
⟨Pe verso de altă mînă :⟩ Crăsani sud Ilfov

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCXCIII,doc. 61.
Copie rom.

585

8 iulie 1786[1]

Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului Țării Romînești că locuitorii din Baia de Fier nu vor să fază zilele de clacă și să dea „cele obișnuite ale pămîntului", socotind moșia ca a lor, dînd numai „parale 30 pentru vatră și dijma din fîn și porumb sau grîu", iar Nicolae Mavrogheni poruncește ispravnicilor de Mehedinți să cerceteze.

Pea înălțate doamne,

† Jăluesc înălțimii tale pentru sătenii băiași, că fiind ei șăzători pe moșiia mănăstirii ce să chiiamă Baia de Fiier sud Gorj, care moșie iaste dată mănăstirii de măriia sa răposatul întru fericire Costandin vodă Brîncoveanul, ctitorul sfintei mănăstiri, s-au rădicat numiții săteni cu înpotrivire de nu să supun acum a-și face claca și a-și da céle obicinuite ale pămîntului, adecă să iasă cu plugurile la vrémea primăverii mai întîi, să facă mănăstirii o zi de clacă cu plugul și a da de fătăciunile ce să fac pe moșie un leu și un miiel, după cum să urmează la fieștecare moșie boerească și mănăstirească. Jir de să face în pădure își bagă rîmătorii lor fără nici un suhat și fără știrea mănăstirii. Lémne pentru foc nu numai de trebuința lor tae, ci vînd și altor sate cu bani, care sînt lipsite de lémne, neîngăduind pe mănăstire a lua vreun havaet de la cei ce le trebuesc lémne. La alții ce au munți de vînd iarba cu suhat, vedem că iau de la cumpărători cu tocmeală, de stînă unii cîte taleri 60, alții și cîte taleri 50, mai jos, nu. Iar acești săténi țin munții mănăstirii ce sînt tot într-acéiași moșie, în care fac uneori cîte cinci stîni, alteori și mai multe și zic că pe toate stînile acélea mai mult de taleri 40 nu vor da mănăstirii.

Care pentru acéstea toate, caz către mila înălțimii tale ca să mi să facă o luminată carte la mîna mănăstirii, ca pentru fieștecare dintr-acéste madéle să se hotărască carte acelui sat și aceasta să se păzească ca o lége de hrisov. Și cînd să vor supăra mai mult de către mănăstire peste hotărîrea înălțimii tale, atunci vom rămîne noi supt vină, că poruncile céle ce să trimit de obște de către luminații domni, acelor porunci ei nu să supun. Că m-am silit prin féliuri de judecăți cu multă cheltuială și nicidecum nu să supun, mai vîrtos, zile de clacă nici într-un chip nu vor să facă, ci numai dau parale 30 pentru vatră și dijma din fîn și din porumb sau grîu iar alt nimic din céle zise, nici îngăduescu pe mănăstire a face

[1] Data rezoluției.

în moșie arătură sau fîn, ci țin moșiia ca însuși a lor, fără numai cu acel prea puțin dat să arată către mănăstire. Iar într-acestași chip, lége hotărîtă puindu-li-se de către înălțimea ta acelui sat și supuindu-se la céle poruncite, va avea mănăstirea pace și înălțimea ta vécinică pomenire. Și ce va fi mila înălțimii tale.

Smerit rugător pentru sănătatea înălțimii tale,
Rafail, igumenul mănăstirii Hurez ot sud Vîlcea

⟨Rezoluție:⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni, voevod i gospodar zemli Vlahscoe

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului. Dupe ponturile divanului și dupe poruncile domnii mele care în trecutele zile vi s-au trimis pentru ale moșiilor obiceiuri, să urmați și să faceți pe acei lăcuitori cu cuvînt să înțeleagă și la cele ce sînt drepte și cu cale să nu să înpotrivească, ca să nu să păgubească mănăstirea. Și așa să faceți îndreptare.

1786, iulie 8

Vel logofăt,
vtorîe logofăt,
biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 74.
Orig. rom., pecete aplicată.

586

⟨Craiova,⟩ 14 iulie 1786

Boierii divanului Craiovei judecă reclamația unor locuitori din satul Bîrzești (Vîlcea), împotriva egumenului de la Bistrița că nu-i mai îngăduie să cosească fînul de pe o moșie vîndută de neamul lor, și hotărăsc să stăpînească mănăstirea livezile, iar dacă le-ar da la alții, sătenii din Bîrzești să aibă dreptul a întoarce acelora banii prin judecată și să le cosească ei, dînd dijma.

De la divanul Craiovei

Din luminată porunca mării sale prea înălțatului nostru domn Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod, ce au fost dată asupra noastră ca să eșim din Craiova și să mergem din județ în județ să dovedim și să aflăm pă toți hoții și făcătorii de rele du prin județă, să să prinză ca să fie toți lăcuitorii înliniștiți și în odihnă și făr' de grijă și frică de făcători de rele. Și deosăbit iarăși am mai avut poruncă ca pe la conacele unde vom merge prin sate, să cercetăm și să judecăm pricinile norodului ce vor avea unii cu alții.

Și mergînd și la sfînta mănăstire Bistrița din sud Vîlcea, au venit înaintea noastră de s-au judecat Preda uncheașu i Nica i Ene i Pătru i Dumitru și alți săteni ai lor de la satul Bărzești, cu cuviosul arhimandrit și egumen al acei sfinte mănăstirii Bistriței, chir Samuil, zicînd numiții săteni că avînd sfînta mănăstire un hotar de moșie Bărzeștii vîndută de la neamul lor și de la acea vînzare au avut-o dată părinților lor de să hrăniia pă dînsa cu dijmă, de alți egumeni ce au fost după vremi, precum și ei s-ar fi hrănit în pace dîndu-și dijma pămîntului la mănăstire după obiceiu, iar de trei ani încoace ar fi început a-i scoate după moșie și să

o dea altora. Şi jăluindu-să la dumnealor boerii ispravnici, li s-ar fi dat dreptate ca să să hrănească tot ei pă acea moşie cu dijmă şi acum nu ar fi îngăduind a-şi cosi fînul ce ar fi pe acea moşie şi cerea să-şi afle dreptatea prin judecată.

Întrebîndu-să şi cuviosul egumen ce are să răspunză, zisă cum că la alţi oameni streini, nicidecum n-au dat acea moşie cu arendă, fiindcă livezile abiia sînt pentru treaba mănăstirii, făr' de numai unor oameni ce le zic Budeştii, care au avut curături pă acea moşie a mănăstirii, pe aceia, fiindcă au curăţit pădure şi mărăcini, pe cît au curăţit, cosăsc livezi pentru treaba lor cu dijmă. Fiindcă de vreme ce au curăţit pădure, nu-i poate scoate din livezi, ci cosăscu şi-şi dau dijma după obiceiu, iar ceialaltă moşie este pentru treaba dobitoacelor mănăstirii. Şi cum că aceşti săteni şed pă moşiia lor şi ajung dobitoacele de pascu moşiia mănăstirii, şi de-i va lăsa ca să cosească livezile ce sînt pă moşiia mănăstirii măcar şi cu dijmă, poate după vremi cu acest feli de urmări să să facă stăpînitori ei pă moşiia mănăstirii şi cum că s-au mai şi judecat cu dînşii la Bucureşti pentru pricina livezilor şi au dat dreptate mănăstirii, arătîndu-ne şi anaforao departamentului de la Bucureşti cu leat 1786 ghen⟨arie⟩ 24, întărită şi de măriia sa Mihai Costandin Suţul voevod, prin care să cuprinde că s-au judecat sătenii aceştiia cu numitu egumen, zicînd ei că de la moşii şi părinţii lor avînd moşie în hotaru Bărzeştii, unii dintre dînşii şi-au vîndut părţile la numita mănăstire. După care vînzare au şi stăpînit mănăstirea pînă la vremea nemţilor, iar atunci, tot dintre bătrînii lor sculîndu-să şi-au luat 6 boeri hotarnici şi au hotărît moşiia alegîndu-şi părţile cele nevîndute, şi şi-au pus şi preţi stînjenu po taler unul vechi şi au stăpînit cu pace pînă în zilele mării sale răposatului Mihai vodă Racoviţă. Cînd atunci egumenul ce au fost pă acea vreme la mănăstire neodihnindu-să după acea alegere, au luat alţi boeri hotarnici şi au micşorat şi preţu stînjenilor de moşie, făcîndu-l po bani 97, şi cu aceasta le-ar fi înpresurat şi din moşiia lor, unde acum nu au să să hrănească, rămîindu-le numai cît îşi au casăle şi cum că alţi egumeni ce au fost pînă atunci, le da loc cu dijmă de să hrăniia, adecă de-şi făcea arături şi fîn. Iar numitu egumen neurmînd acelora, nu i-ar fi lăsînd nici să are, nici fîn să cosească, ci ar fi vînzînd venitu la alţii, cum asemene nici la poamele din pomii lor nu i-ar fi îngăduind a le culege.

Şi să cuprinde în anafora că au fost răspunsu numitu egumen, că aceşti jăluitori sînt şăzători pe alte moşii streine, la care stăpîn îşi fac clacă şi-şi dau dijma din sămănături, şi cu toate că ei să află şăzători pe alte moşii şi la acela cu moşiia clăcuescu, dar vitele lor tot să pascu pă moşiia mănăstirii, şi cum că nici într-un chip, fîn după locul care ei cer să le dea mănăstirea a-l cosi, la alţii streini nu-l dă, ci fiind livezi numai de fîn, îl are oprit pentru treaba vitelor mănăstirii. Şi măcar că voie într-acel trecut an nu li s-au dat a-l cosi, dar ei cu silnicie, făr' de ştirea cuvioşii sale, păzind vreme cînd nu să afla acolo, ci dus la trebi de ale mănăstirii, cu toţi puindu-să au cosit toată acea livede, cărora după ce au aflat şi le-au zis de obrăzniciia ce fac, au sărit şi cu gîlceavă asupră-i şi au lăsat vitele mănăstirii ca într-acea iarnă să rămîie peritoare de foame. Şi fiindu-le urmarea într-acestaş chip şi la acea judecată au fost zis că nu-i mai poate a-i mai suferi să între în moşie a cosi fîn că cu

vreme pot să aducă mai multă chieltuială și pagubă mănăstirii, să zică că este moșiia lor și mănăstirea au înpresurat-o.

Și după cercetarea ce s-au fost făcut atunci asupra aceștii pricini, și fiindcă însuși jăluitorii și-au fost mărturisit silniciia ce făr' de știrea și voia egumenului au făcut cu întrare de au cosit toată acea livede de fîn ce o are egumenul oprită pentru vitele mănăstirii, dreptul au fost a nu li să da nimic dintr-acel fîn, în vreme ce egumenul avea oamenii mănăstirii să-l cosească. Dar cu sincatavasis ce egumenul au priimit ca dintr-însul a le da și lor, să găsește de la judecată cu cale ca din 11 clăi de fîn ce au fost cosit atunci din livedea mănăstirii, jumătate să-l lasă și lor a-și putea scoate vitele din iarnă, iar pentru cel care rămîne mănăstirii, nici o cheltuială, atît pentru cosit, cît și pentru strînsu, egumen să nu le dea nimic, fiind cosit făr' de voia cuvioșii sale. Și de aci înainte nici într-un chip să nu mai îndrăznească a mai face vreo urmare într-acestaș chip, adecă a cosi făr' de voe și știrea egumenului spre paguba sfintei mănăstiri, cît și a să pedepsi ca nește sîlnici. Care anafora o întărește și măriia sa Mihai vodă ca să să urmeză arătata izbrănire a judecății departamentului, înpotriva cării hotărîri nici o apelație neavînd sătenii a mai face, ca nește mulțumiți la hotărîre, s-au fost sculat de cum s-au făcut hotărîrea și s-au dus, după cum s-au fost adeverit pentru aceasta de la zapciul cel rînduit, și poruncește dumnealor ispravnicilor ca să dea ajutori a să urma hotărîrea aceasta.

Și zicea cuviosul egumen că numiții săteni, toate acele unsprăzece clăi de fîn le-au mîncat cu vitele lor încă de atunci, nelăsînd fînul pă jumătate după hotărîrea judecății să-l ia mănăstirea, care nici pînă acum nu l-au plătit, ce nici numiții săteni nu tăgăduiră și zisără că să dau și platnici a-l înplini mănăstirii.

Deci cercetîndu-să și de către noi pricina și de vreme că acele livezi sînt pentru trebuința vitelor mănăstirii și să și prinsă numitu egumen înaintea noastră că nici într-un chip la alții streini nu le-au dat ca să le cosească cu dijmă, fiind de treaba mănăstirii, afară numai dintr-acei Bodești ce-și au curăturile lor și-și dau dijma, din care curături niminea nu poate să-i scoață, pentru că și la pravil⟨n⟩iceasca condică la list 19, pont 20, zice: „Locul ce-l va curăți nemernicu, adecă lăcuitoriul, ca să-l samene sau să facă fîn sau grădini, nu poate stăpînul moșii să i-l ia.“ Cu cît mai vîrtos, că sătenii aceștiia să vede că prin silnicie au fost cosit acele livezi în anu trecut. Și după judecata ce au avut mănăstirea cu dînșii, nici pă jumătate fînu după hotărîre nu l-au fost plătit, și cînd să mai cosească livezile și acum măcar să-și dea și dijma deplin, iarăși tot pricinuiri de gîlcevuri pot să facă sfintei mănăstiri să zică că este moșiia lor.

Pentru aceia s-au cunoscut că făr' de cale le este cererea ca și estimpu să să cuteză a cosi livedea mănăstirii, peste hotărîrea judecății cu întărirea de domnu și făr' de voaia și știrea egumenului, în vreme că acele livezi zice egumenul că nu le-au dat la niminea, ci le are pentru vitele sfintei mănăstiri.

Ci găsim cu cale, sfînta mănăstire să-și stăpînească livezile și de acum înainte în pace, iar dovedind numiții săteni că le va fi dat numitu

egumen la cinevaşi cu dijmă, atunci, de să vor mulţămi cu preţul ce au tocmit cu aceia, să aibă ei a întoarce acelora banii prin judecată şi să le cosească ei plătindu-şi dijma la mănăstire după obicei.

1786, iulie 14

Costandin. . . . ;[1] B. Şti‹rbei› clucer; Gheorghe vel paharnic
Ştefan ‹?› Ote‹teli›ş‹anu› stolnic
Procit treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. III, doc. 56.
Orig. rom.

587

‹Bucureşti,› 7 august 1786[2]

Egumenul mănăstirii Radu-Vodă din Bucureşti reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Măneşti, din satele Flămînzeni, Cocoşi şi Buftea, deşi sînt lăsaţi la şase zile de clacă, nici pe acelea nu le fac şi nici dijma fînului nu o dau, cerînd a se porunci către ispravnicii judeţului să-i supună la îndatoriri.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale că sfînta mănăstire are o moşie în sud Ilfov ce să numeşte Măneştii, pe care moşie sînt trei sate: Flămînzeni, Cocoşi şi Bufti, pe care oameni la rîndul clăcii, eu i-am lăsat din voia mea a mi-o da pe jumătate, adică dupe cum este obiceiu în alte părţi, cîte 12 zile pe an, eu le iau cîte 6 zile pe an şi acum nici acele zile care sînt cu paguba mănăstirii nu le lucrează cu prothimie, ci stau cu multă împotrivire, trimiţîndu copii şi nevrednici de muncă, şi nici pe acestea nu vor să le facă.

Asemenea şi la dijma fînului i a bucatelor nu să supun a da după obiceiu pămîntului.

Ci mă rog mării tale să te milostiveşti a fi luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnicii judeţului să-i supue şi făr' de voe la cele drepte şi obicinuite ale pămîntului ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu de fericită sănătate mării tale,
Hrisanth arhimandrit, igumen sfintii mănăstiri Radului-Vodă

‹Rezoluţie:›

Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar.

† Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, să cercetaţi şi după poruncile ce aveţi date de către domnia mea, să aveţi a face pe pîrîţi cu cuvîntul să înţeleagă spre a înplini datoriia lor ce sînt datori către mănăstire dupe obiceiu.

1786, avgust 7

Vel logofăt
vtori logofăt
biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XXXVI, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Indescifrabil.
[2] Data rezoluţiei.

588

21 septembrie 1786[1]

Egumenul mănăstirii Motru reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Ioneşti avînd învoială scrisă ca peste „zlotul de vatră" să facă şi trei zile de clacă pe an, nu le execută şi cere să li se poruncească a-şi îndeplini angajamentul.

Prea cinstite dumneata biv vel postelnic,

Cu smerit răvaşi jăluesc dumitale pentru oamenii de la Ioneşti ce şăd pă moşiia sfintei mănăstiri, fiindcă am avut aşăzămînt cu dînşii ca peste zlotul de vatră ce iaste obicinuit a da, să facă clacă sfintei mănăstiri şi trei zile, însă o zi la prăşitul de porumbi şi una la cosit şi alta la culesul de porumb. Aceste trei zile să le lucreze sfintei mănăstiri, într-un an. Şi după aşăzămîntul ce am făcut, acum nu să supun a face, rămînînd sfînta mănăstire păgubită la acéstea, care chemîndu-i acum la culesul de porumb, nu au vrut.

Ci mă rog dumitale ca să fie cinstită porunca dumitale către dînşii ca să urméze după cum ne-am făcut aşăzămînt, fiindcă aceştia din bună voia lor le-au făcut, iar nu să fie fost siliţi de către cinevaş. Ci de aceasta mă rog, şi ce va fi mila dumitale.

Plecatu şi rugători către dumnezeu,
Pimen igumen motreanul.

⟨Rezoluţie :⟩

Costache Gherache biv vel postelnic, caimacamul Craiovei.

Poruncim voaoă tuturor sătenilor de la Ioneşti să căutaţi după aşăzămîntul ce aveţi cu părintele igumen, să-i lucraţi acele zile de clacă, că de va mai triimite jalbă cum că nu v-aţi supus poruncii, vi să va triimite mumbaşir şi nu numai că veţi lucra acele zile, ci veţi da şi treapăd.

1786 septemv⟨rie⟩ 21

Tretie logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 121—121v.
Copie rom.

589

2 octombrie 1786

Ispravnicii de Argeş cercetează procesul egumenului mănăstirii Argeş cu sătenii din Costeşti şi hotărăsc ca aceştia să respecte zapisul.

Sud Argeş.

†Sfinţia sa cuviosul părintele arhimandrit şi egumen al sfintei mănăstiri Argeş, chir Parthenie, au tras la judecată înaintea noastră pe sătenii ot satul Costeştii dintr-acest judeţ, care sînt şăzători pe moşia sfintei mănăstiri Costeşti, arătînd cuvioşiia sa că după pricina ce au avut cu numiţii din trecutul an, pentru dijma şi claca moşii, nevrînd ei să şi-o facă după vechiul obiceiu, şi după cum clăcuescu şi dau dijma şi alte sate

---

[1] Data rezoluţiei.

ce se află şăzători pe moşii boereşti şi mănăstireşti de aici din partea muntelui, au dat jalbă la măria sa Mihai vodă Suţul, şi aducînd sfinţia sa poruncă s-au şi judecat cu dînşii la dumnealor ispravnici ai acestui judeţ ce era atunci. Dar ca să lipsească toate acele pricini, şi mai mult, după a lor rugăciune cu care au căzut cu toţii către sfinţia sa, atunci la leat 1785 octomvrie, s-au învoit şi s-au aşăzat cu dînşii prin zapis, în ce chip să să urmeze de către dînşii pentru toate ale moşii ce au datorie să facă, din care madele ce să coprinde în zapisul acela s-ar fi coprinzînd şi pentru dijma de fîn ca să dea ei din şase copiţi una, zicînd aşa însuşi ei prin zapis că aşa au avut obiceiul pentru aceasta, după cum citindu-să zapisul să văzu şi de noi că zice aşa chear. Iar acum zise numitul arhimandrit că numiţii săteni nu s-ar fi ţiind de legătura şi aşăzămîntul acelui zapis, ce ar fi cerînd ca pentru dijma de fîn să dea din zece copiţi una, şi prin judecată cerea îndreptare la aceasta. De care, faţă fiind şi sătenii costeşti şi întrebîndu-să ce au a răspunde înpotriva zapisului lor şi aşezămîntului ce au făcut cu mănăstirea, ei întîi arătară pentru zapis că l-au dat de frică, avînd mumbaşir pus asupra lor slujitor de la dumnealor ispravnicii judeţului, şi al doilea, mai arătînd că ei aşa au avut obiceiu pentru dijma de fîn de da din zece copiţi una, iar nu din şase după cum le cere sfinţia sa cuviosul arhimandrit. Dar înpotriva lor şi sfinţia sa arhimandritul arătă judecăţii că zapisul de bună voia lor l-au dat încă cu rugăciune căzînd la pace, iar nu de vreo silă, căci să cercetase pricina prin judecată, care judecată nu sileşte niciodată pe nimeni. Iar pentru dijma de fîn arătă zicînd că sînt ani opt de cînd s-au făcut sfinţia sa egumen la această sfîntă mănăstire şi pe dînşii i-au găsit dînd la alţi egumeni din cinci copiţi una, iar sfinţia sa i-au lăsat să dea încă din şase copiţi una. Şi aşa le-au şi luoat într-acei opt ani trecuţi de atunci pîn' în trecutul an, cînd ei atunci puindu-i cu înpotrivire şi apoi văzînd că sfinţia sa au jăluit la domn şi aducînd poruncă, au căzut la pace şi învoiala ce au făcut prin zapisul cel mai sus-zis.

Deci făcîndu-să de către noi cercetare, întîi pentru zapis, prin cei ce au ştiut de atunci cînd au dat numiţii săteni la sfînta mănăstire, să dovedi prin multe mărturii că l-au dat de a lor bună voe şi fără nici o silinţă, iar acum pricinuirea ce o fac ei, iaste numai ca să să păgubească sfînta mănăstire.

Mai făcum cercetare ca să vedem cum să urmează şi la alte moşii cele ce sînt aici în partea muntelui cu luarea dijmii de fîn, şi ne adeverim cu bun adevăr că toţi cei ce sînt şăzători pe moşii boereşti şi mănăstireşti, dau dijma fînului unii din cinci copiţi, alţii din şase, una. Şi de vreme ce într-acestaşi chip s-au dovedit şi mai vîrtos şi cunoscîndu-să că numiţii săteni la toate celelalte madele ce să coprinde prin zapisul lor sînt odihniţi şi-şi ţin aşăzămîntul, iar numai la această madea a fînului umbla pricinuind, am găsit cu cale ca să să păzească coprinderea zapisului lor la toate pe deplin de către numiţii săteni costeşti, cu a-şi împlini datoria la sfînta mănăstire atît de clacă şi de dijmă, cît şi de celelalte toate ce să coprinde în zapis. Şi pentru rămăşiţa de dijmă ce arătă sfiinţia sa părintele arhimandrit că iaste asupra numiţilor săteni, şi nu vor să o dea, după dreptatea ce iaste i să orîndui de către judecată şi slujitor domnescu, ca să i-o înplinească sfintei mănăstiri a nu rămînea păgubaşe.

Drept aceia, să dete la mîna sfinții sale părintelui arhimandrit această carte a noastră de judecatăă, pentru care rămășiță de dijma fînului nici numiții săteni nu tăgădui. Aceasta.

1786 octomvrie 2

Σάββας καμινάρης Ταριτζάνος ⟨Sava căminar Tăriceanu⟩
Νικώλαος Φραγγούλας πιτάρης ⟨Nicolae Frangulea pitar⟩

Trecut în condica județului

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. IV, doc. 38.
Orig. rom.

590

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 2 octombrie 1786

Sătenii „ungureni" de pe moșia Stănești a mănăstirii Cîmpulung dau zapis egumenului pentru condițiile în care consimt să continue a locui: dijma din fîn din șapte una, din celelalte semănături după obicei, claca de șase zile și cîte un pogon de arătură de fiecare plug.

Dat-am scrisoarea noastră de adeverință la cinstită mîna sfinții sale părintelui arhimandrit igumen cîmpulungean, precum să se știe că fiind noi cu șăzămîntu pe moșiia sfintei mănăstiri ce să numește Stănești și am făcut sat de ungureni acolea pe moșie și ne-am fost așăzat cu sfinția sa de toate orînduelele ce sînt ale moșiei, după cum au avut așăzămînt și satu Corbii cu mănăstirea Argeșul, fiind ei veniți mai denainte din țara ungurească pe moșiia aceia, care așăzămînt s-au păzit pînă acum, dar acum, întîmplîndu-se oareșcare pricină dăspre obiceiul moșii, atît dintre unii din săteni, cît și din isprăvnicei ce au fost puși pe moșie, ci de iznoavă am venit noi, sătenii din Stănești de ne-am făcut așăzămînt cu sfinția sa, în scris, de toate orînduelele cum arată în jos :

Întîi. Dijmă de fîn să avem a da din șapte una, adică una a mănăstirii și șase ale noastre, și acea dijmă să avem a o căra noi cu carăle noastre acolea pe moșie unde va zice isprăvnicelul, iar din bucate, din toate ce vom avea arate pe moșie, din zece una, cum : porumb i grîu i fasolea i mazărea. Iar pentru secară să avem a da porumbu pe seama cîtă arătură va fi, iar pentru cînepă, să ni să numere după loc, și cît să va face dijmă să avem a o duce la metoh. Iar pentru pusu la topilă, să aibă a da ajutori nevestile noastre, atît la pus în topilă cît și la scos, iar pentru melițatu ei, să aibă a pune isprăvnicelul cu clacă să o lucreze.

Așijderea și pentru zilele de clacă să avem a face cîte șase zile pe an și cu merinzile noastre, însă oameni mari, vrednici de orice lucru, care zile să avem a le face la orice trebuință va avea sfinția sa pe moșie. Iar cînd va avea trebuință sfinția sa de lucru și la moșiia Berevoești, să avem a merge, cum și la trebuințele morii la zăgaz să avem a sări cu toții și a drege ce va fi, deosibit din cele 6 zile de clacă pentru care să aibă și sfinții sa a ne da ceva dă băut. Iar pentru plugurile ci să vor afla în sat, să avem a ara sfinției sale cîte un pogon de plug, iar neavînd mănăstirea trebuință de toate plugurile cîte vor fi în sat, pentru care va rămînea să avem a da ori 3 zile de clacă, ori cîte un zlot de plug.

Așijderea și pentru vreunul din săteni ce va fugi de acolea după moșie într-altă parte, orice-i va rămînea acolea pe moșie, casă sau pomi, să fie ale mănăstirii, după cum este obiceiul țării.

Așijderea și pentru cei ce vor mai veni aici în sat, să nu fim volnici a-i mai priimi; iar priimind noi pe cineva făr' de știrea sfinției sale, să n-aibă a-i da mănăstirea nici livede de fîn, nici loc de arătură, ci oricare îl va priimi, acela să-i dea din coprinsul lui, iar claca mănăstirii să o facă deplin acela.

Și acestea care să numesc mai sus, să avem a le păzi, legîndu-ne cu sfinția sa, dîndu-ne și sfinția sa asemenea scrisoare la mînă. Și pentru credință, ne-am pus numele și degetile în loc de pecete ca să s⟨e⟩crează:

1786 oct⟨omvrie⟩ 2 dni

Eu Ioan pîrcălabu, eu Samoilă Șăbu ⟨?⟩, eu Onea Hristea, eu Gheorghe cel Mare, eu Aldea Voevodean, eu Nițul Răceanul și cu tot satul dinpreună

⟨Pe verso:⟩ Așăzămîntul ungurenilor de la Stănești pentru orîn⟨du⟩iala moșii.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 142
Orig. rom.

591

6 octombrie 1786

Locuitorii din satul Ciuturița și „sîrbii i rumînii" din Drosăști, dau zapis egumenului mănăstirii Jitia prin care se învoiesc să dea cîte un zlot de vatră și să presteze trei zile de clacă, să are primăvara o zi și să dea zeciuială din toate produsele.

Adecă noi satu Ciuturița i sîrbii i rumînii ot Drosăști, dat-am încredințat zapis al nostru la mîna sfinții sale părintelui arhimandritu și igumen jitiianu, chir Nicandru, precum să s⟨e⟩ știe că ne-am așăzat cu sfinția sa ca să șădem pe moșiia sfintei mănăstiri și să avem a da cîte un zlot de vatră și să clăcuim cîte trei zile de lucru, unde ne va porunci părintele, pe an; să avem a eși și primăvara cu plugurile toate, să arăm sfintei mănăstiri într-o zi și să dăm și zăciuială din toate aducerile moșii și din grădini.

Și lémne verzi sau copaci pentru vînzare sau pentru foc, să nu fim volnici a tăia, numai uscate de foc.

Vin și rachiu să nu vindem, fără numai mănăstirea să vînză, fiindcă așa ne-am așăzat cu sfinția sa.

Iar de nu vom păzi, atunci să avem a clăcui cîte doaosprăzéce zile după luminatul hrisov ce are mănăstirea pentru acest sat al nostru. Și pentru adevărată credință ne-am iscălit mai jos și ne-am pus și dégetele în loc de peceți.

1786, octomvrie 6

Eu Iovan sîrbul adeverezi, eu Ștefan sîrbul adeverezi, eu Cîrstea sîrbul adeverezi, eu Stan sîrbul adeverezi, eu Gheorghie adeverezi, eu Matei Văcuță adeverezi, eu Mușat adeverezi, eu Mirea ot Drosăști adeverezi.

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 148 v.
Copie rom.

592

26 octombrie 1786

Locuitorii din satul Oreavu, care șțau pe moșia mănăstirii Aninoasa, dau zapis logofătului pentru învoiala de a plăti claca cu cîte nouăzeci de bani de casă și a da dijma din semănături și din fînul ce-l vor cosi.

Adică noi sătenii ot Oreav⟨u⟩ care șădem pe moșiia mănăstirii Aninoasii, dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui logofătul precum să s⟨e⟩ știe că ne-am așăzat cum[1] dumnealui de a noastră bună voe ca, cîți șădem pe moșiia mănăstirii să dăm pe an bani 90, adică noazeci, și altă supărare pentru clacă de casă să nu ne mai facă, făr' decît din sămănătură, orice vom sămăna, să dăm obicinuita dijmă și din fîn ce vom cosi, iarași să dăm dijmă, iar suhatu ce să vindea mai 'nainte de umbla capre pîn tufe, să nu-l mai vînză, ca să aibă vitile noastre loc să umble.

Pentru aceia ne-am legat cu acest zapis al nostru ca, viind numitul soroc, să dăm claca de casă dupe cum sîntem legați mai sus, făr' de nici o pricină și să dăm și cîte o găină de casă.

Și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit puindu-ne și degetile în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

1786, oc⟨tomvrie⟩ 26

Eu Ene Turbureală adeverez, eu Radu Meca adeverez, eu Năstasi adeverez, eu Linca Buciucaș adeverez, eu Negoiță Buciucaș adeverez.

⟨Pe verso :⟩ Zap⟨isul⟩ sătenilor ot Oreavu de așăzămîntul clăcii.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXIV, doc. 22.
Orig. rom.

593

⟨M-rea Tismana,⟩ 4 decembrie 1786

Egumenul mănăstirii Tismana cere ispravnicilor de Mehedinți să poruncească locuitorilor Matei și Nicolae al Megăniții care și-au făcut vii și livezi pe hotarul moșiei Erghevița, să-și dea dijma sau să vină la judecată.

Cu bună dimineața mă închin dumneavoastră cinstiți boiari.

Înștiințăzi pe dumneavoastră că în capul moșii Ergheviții despre răsărit, au mai trecut niști oameni de la Băloteni, anume Matei și Nicolae al Megăniții, peste muchiia hotarului dincoaci, de au curat și și-au pus vii și ogrăzi și și-au făcut și livezi, și eu pînă acum n-am știut că nu-și dau dijma la mănăstire. Acum îmi spuseră negustorii arendători moșii, că nu să supun a-și da dijma. Ci mă rog dumneavoastră să li să facă o poruncă de soroc în dosul răv⟨așu⟩lui acestuia la acești 2 oameni să-și ia toate scrisorile ce vor avea de moșia lor și să se scoale înpreună cu toți cetașii lor să vie aici să ne judecăm, că voi trimite eu omul mănăstirii la dînșii. De aceasta mă rog, și rămîi al dumneavoastră plecat și cătră dumnezeu rugător.

1786, dechemv⟨rie⟩ 4

Al dumneavoastră plecat și cătră dumnezeu rugător,
† arhimandrit igumen tismeneanu

[1] Corect : cu.

<Rezoluție :>

Matei Bălotene i Nicolae al Megăniții de la zăgaz, veți vedea ce ne arată părintele igumen tismeneanu în dosul acestui răvași cum că v-ați fi făcut vii, curături și livezi în capu moșii Ergheviiții și nu v-ați fi supus să dați dijma la sfînta mănăstire. De care iată vă poruncim, căutați și dați dijma după obicei, sau de aveți a răspunde, să vă sculați cu scrisorile ce veți avea să veniți aici să vă judecați, că neurmînd veți fi aduși cu treapăd. Aceasta.

1786, dichemv<rie> 4

. . . . .[1] . . . . .[1]

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XI, doc. 29.
Orig. rom.

594

23 decembrie 1786

Ispravnicii de Argeş raportează prin anafora continuarea procesului dintre sătenii din Costeşti cu egumenul mănăstirii Argeş, în privinţa dijmei.

Prea înălțate doamne,

Dupe jalba ce au dat înălțimii tale sătenii de la satu Costeștii ce să află cu lăcuința pe moșiia schitului Brădetul, ce iaste metoh sfintei mănăstiri Argeșu dintr-acest județ Argeșu, zicînd că nu urmează egumenașu schitului a le lua dijma și claca dupe obiceiu ce ar fi avut de mai 'nainte, ce îi apucă să clăcuiască cîte zile doaosprezece pe an, și le ia dijma fînului din șase copiți una, și ni să poruncește de către înălțimea ta ca să cercetăm și să facem îndreptare a-și plăti lăcuitorii claca, dijma, ori dupe vechiul obicei ce va fi avut, sau dupe prăvilniceasca condică.

Dupe luminată porunca mării tale, înfățișînd pe jăluitori cu sfinția sa cuviosul arhimandrit, egumenul sfintei mănăstiri Argeșu, chir Parthenie, și cercetînd pe amîndoao părțile, ne adeverim că din vechime pînă în trecutu an și-au dat jăluitorii dijma fînului tot din șase copiți una, și claca au făcut-o tot cîte doaosprezece zile pe an dupe cum să urmează aici în partea locului, atît la alte moșii ce mai are sfînta mănăstire, cît și pe la alte moșii mănăstirești, boerești.

Încă ne arătă cuviosul arhimandrit că mai 'nainte, în vreme cînd s-au orînduit sfinția sa egumen la mănăstire, au găsit pe numiții jăluitori dîndu-și dijma fînului din cinci copiți una, și sfinția sa au primit de i-au lăsat să dea din șase, și așa s-au urmat pînă în trecutul an, iar de an încoace au început jăluitorii a pricinui să dea dijma fînului din zece una. Și cum că de multe ori jăluind sfinția sa la dumnealor boerii ispravnici de mai 'nainte, li s-au făcut îndemnare să-și dea dijma, să-și facă claca dupe obiceiu ce au avut de mai 'nainte, și ei n-au vrut să urmeze ; am întrebat pe jăluitori de au să ne arate vreun așăzămînt în scris de la alți părinți egumeni, și nu avură, ci numai ziseră că precum dau dijma

[1] Indescifrabil

porombului cu zeciuială, aşa să dea şi dijma fînului. A cărora cerere să cunoscu făr' de orînduială, fiindcă dijma porumbului să porunceşte prin prăvilniceasca condică a să da de pogon cîte patru baniţe de grăunţe, baniţe de ocă 22, şi dupe cum să află starea porumbului aici în partea locului cînd li s-ar lua dijma porumbului într-acest chip, vine să dea din patru şi din cinci baniţe una, încă la unii şi mai din puţin, şi s-ar cunoaşte lăcuitorii întru o multă năpăstuire; ci fiind starea porumbului proastă, să urmează şi dijma din zece baniţe una.

Aseminea şi dijma fînului fiind aici locurile strimte şi trebuinţă de fîn mult, s-au urmat a să da dijma din şase copiţi una. Ci de vreme ce numai aceşti lăcuitori fac acestă cerere şi nici un aşăzămînt în scris de la vreun egumen nu avură să ne arate, dreptate are sfînta mănăstire a-ş lua claca şi dijma dupe vechiul obiceiu, precum să urmează şi la alte moşii mănăstireşti, boereşti, aici în partea locului.

Dar fiindcă numiţii jăluitori nu să odihniră, li să puse soroc ca dupe sfintele sărbători ale crăciunului să vie la luminatul divan înpreună cu vechil din partea mănăstirii şi cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face de către înălţimea ta.

1786, dichemv⟨rie⟩ 23 dni

Σαβα . . . τας[1]
Νικόλαος . . .[1]

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 39.
Orig. rom.

595

⟨Craiova,⟩ 25 ianuarie 1787

Gheorghe, treti logofăt, face cunoscut egumenului m-rii Motru că la divanul Craiovei s-a hotărît ca locuitorii din Ioneşti ori să urmeze aşezămîntul ce au făcut ei cu mănăstirea, ori să-i lucreze cîte 12 zile.

Cu fiiască plecăciune sărut cinstită mîna sfinţii tale.

Cinstită scrisoarea sfinţii tale, cu plecăciune am primit şi am înţăles cele poruncite. Omul sfinţii tale au eşit la divan cu oamenii ot Ioneşti şi s-au hotărît, ori aşăzămîntului ce ai sfinţiia ta cu ei să urmeze, ori cîte 12 zile pă an să lucreze, şi aşa să vie la sfinţiia ta să-i învoiască şi zisără că zlotul îl vor înplini acum deplin. Ci vin cu toţii acolea, ci cum va fi mai bine vei face cu dînşii, ca şi sfînta mănăstire, să nu să păgubească de dreptul ce să cade, nici ei să nu să năpăstuiască. Şi mai pă larg îi va arăta omul sfinţii tale.

Pentru volniciia moşii Dobra îmi vei triimite pă cinevaşi de-ţi voi triimite călăraşi. Şi sînt plecat fiiu sufletesc.

1787, ghen⟨arie⟩ 25

Gheorghie treti logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 121v—122.
Copie rom.

---

[1] Indescifrabil.

596

26 februarie 1787

Locuitorii din Costești dau zapis egumenului mănăstirii Argeș că se învoiesc să dea dijma fînului din șapte, iar celelalte „după obicei", angajîndu-se a nu mai dat loc la nici o nemulțumire și a îngriji de fînul mănăstirii ca și de al lor.

† Adecă noi sătenii din satul Costești den Vîlsan, dat-am credincios zapisul nostru la cinstita mîna sf⟨înt⟩ părintelui Parthenie arhimandrit, egumenul sfintei mănăstiri Argeș, ca să fie de bună credință precum să să știe că avînd multe pricini noi sătenii înpotrivă, a nu ne face claca cea obicinuită a moșii precum și dijma dă fîn i alte asémenea a da după obicéiu, ce în trei ani ne-au tot scos pricinuire a jălui pă la divan precum și la dumnealor ispravnicu, pînă viind vrémea și acuma de ne-am tras la judecată la dumnealui ispravnicul...[1] ca să ne izbrănim, iarăși noi singuri ne-am cunoscut greșeala că iaste lucru cu înpotrivire fără orînduială a nu da céle obicinuite ale moșiei ci singuri noi ne-am rugat de sf⟨inția sa⟩...[1] ca să ne mai erte numai la dijma fînului adecă precum dam den șase copiți una, mai 'nainte, să ne ia de acuma 'nainte din șapte una, iar alte toate să le dăm după obiceiu, precum sîntem legați tot satu prin dăosăbit zapis ce-l avem dat iarăși la mîna sfînt părintelui Parthenie arhimandrit cu leat ⟨17⟩85.

După care rugăciune ce am făcut, văzînd sfinția sa și sărăcia noastră, voi și sfinția sa dă ne lăsă să dăm a șaptea copiță și dă acum înainte să avem pace și unire între noi toți sătenii a ne ținea dă așăzămîntul zapisului acestuia, iar altă pricină să nu mai fie între noi.

Iar cînd nu ne vom ținea, ci ne vom mai scula cu altă pricină a nu urma așăzămîntu, atunci și sfinția sa să ne ia din șase copiți una, cum și paguba dă ani trei ce am făcut sfintei mănăstiri. Și să avem la vremea fînului a strînge dijma ce ni să va face la loc ce ne va porunci oamenii părintelui, și să-l îngrădim precum și al nostru. Iar care din noi nu vom urma a duce și a strînge dijma și să va strica, atunci să aibă voe cu zapisul nostru să ne ia dijma din clăile noastre. Și pentru credință ne-am iscălit noi jos ca să să crează. Așijderea și pentru vin i rachiu ne-am legat să nu fim volnici a vinde noi măcar o ocă, fără numai mănăstirea.

1787, fev⟨ruarie⟩ 26

Eu Ion pîrcălab ot Costești adeverez,
eu Dumitru Dragotă adeverez,
eu David Oltean adeverez.

Aceștii trei sîntem vechili trimiși dă tot satu, precum vom face noi, să fie făcut dă tot satu

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. IV, doc. 40.
Orig. rom.

---

[1] Loc alb.

597

⟨București,⟩ 3 martie 1787

Anaforaua divanului Țării Romînești către domn și întărirea ei de către Nicolae Mavrogheni în privința judecății stolnicului Constantin Nenciulescu, stăpîn la Boșari (Dîmbovița) cu Dragomir catană, care și-a făcut jumătate din casă pe moșia lui și nu vrea să-i presteze claca.

Prea înălțate doamne,

După luminată porunca înălțimii tale prin zapcilîcul dumnealui ceaușului dă aprozi, s-au adus la judecată dumnealui biv vel stolnic Costandin Nenciulescu cu jalba ce au dat mării tale pentru Dragomir catană dă la Boșari sud Dîmbovița, în care arată că în moșiia dumisale Boșarii, are și un Radu comișăl o delniță înfundată, dă douăzeci stînjeni lungul și latul, iar numitul Dragomir zice că s-au pus și cu nume că face casă pă delnița acelui Radu, s-au pomenit că au făcut-o numai pe jumătate pe acea delniță, iar jumătate și cu toate alte namestii, zice că au făcut-o pe moșiia dumisale, cum și vitele și le paște pe moșiia dumnealui, neavînd loc pe moșiia Radului, dă la care cu dreptate zice că cerîndu-și cuviincioasa clacă, el au stătut cu înpotrivire, pricinuind că ar fi clăcuind Radului.

Deosebit de aceasta, zice că la leat ⟨17⟩85 s-au pus de au întrat cu coasa într-o livede ce o avea păzită pentru trebuința casii dumnealui, unde prinzîndu-i dă veste omul ce-l avea acolo orînduit și scoțîndu-l din cositură, i-au rădicat și fînul cît îl cosise, fiind fost ca la o jumătate de car, care fîn și acum îl ține la păstrare. Iar el, fără a nu cerca judecată, s-au pus și spărgîndu-i o clae de fînu i-au luat un car de măsură.

A căruia silnicie zice că nemaiputîndu-o suferi, au fost jăluit mării sale Mihai vodă Suțul și aducîndu-să cu mumbașir, s-au înfățișat la judecata acestui departament, dă unde să văzu prin anaforaoa ce este scrisă dă la dechemvrie 9, 1785, întărită de măriia sa vodă, că pricinuind numitu Dragomir și Radu cum că casa nu iaste pe moșiia dumnealui și cum că cositura au fost făcut-o pe moșiia dumnealui biv vel logofăt Brîncoveanu, zice boerii judecători să să orînduiască doi boernași din partea locului să facă cercetare și cînd să va dovedi că Dragomir și Radu au făcut arătare mincinoasă, nu numai că să-i plătească claca și carul dă fînu ci încă să plătească și toată cheltuiala ce ar curge pînă a să izbrăni judecata.

Și după aceasta văzum iarăși alegerea acestor doi boernași cu leat ⟨17⟩68[1] ghenar 25, în care zic cum că din poruncă domnească fiind orînduiți de către dumnealor ispravnicii ca să facă cercetare pentru casa lui Dragomir sin Gheorghe de la Boșari și să dovedească de cade pe moșiia dumnealui stolnicului, fiind fost pă acea vreme biv vel pitar, sau pe moșiia Radului Comișălu și după ce au mersu la numita moșie unde față fiind atît Radul comișălu cît și Dragomir catana i tată-său⟨u⟩ Gheorghe i vechilu dumnealui stolnicului cît și alți oameni înprejurași, au făcut cercetare cu amăruntul, dar n-au putut într-alt chip adeveri, fără dă numai zic că mergînd cu toții la hotarul de jos ce este cunoscut,

[1] Probabil 1786.

au pus sfoara de acolo și au mersu în sus spre casa lui Dragomir. Scoțînd a fieșteșcăruia parte după suma stînjănilor, au ajunsu în moșiia dumnealui pitarului, pe care trăgîndu-o zice că au ajunsu sfoara pînă în dreptu ferestrii casii lui Dragomir și rămîne casa jumătate pe moșiia dumnealui stolnicului, atît casa cît și grădina, iar jumătate rămîne pă moşiia Radului comişăl. Apoi, zice că mergînd iarăşi cu toții unde au fost făcut Dragomir cositura și cercetînd cu amăruntul, au dovedit cum că toată acea cositură a lui Dragomir au fost ca dă un car dă fînu, din care dooă părți zice că au fost cosit pă moșiia dumnealui vel vornic Brîncoveanu, iar a treia parte pă moșiia dumnealui stolnicului, care acea a treia parte fiind cosită fără de știre și fără de voe, zice că au mersu omul dumnealui stolnicului de au rădicat-o.

Deci, la toate zisele și dovezile numitului stolnic, întrebîndu-să numitu Dragomir de mai are cevași a răspunde sau a arăta înpotrivă, rămase anapologhitos, fără numai că ceru dă la judecată a i să da soroc pînă după sfete Gheorghie ce vine și-și va rădica casa de acolo. La a căruia cerere și numitu stolnicu fu priimitor și zice că dă să va rădica la acest soroc ce-şi pune, nu numai că să-i erte claca şi păşunea vitelor ce să făcea a i să da în cît au șăzut pe moșiia dumnealui, ci încă și acel car dă fînu ce să vede că rău i l-au luat, pe cum și cheltuiala ce după hotărîrea judecății era dator a o întoarce, toate i le iartă dă a nu-i mai cere nimic.

Deci, după amîndurora priimire ce deteră înaintea judecății, noi așa găsim cu cale ca numitul Dragomir și cu tată-său, pînă la sorocu ce-și puse, să fie îndatorat ca ori să s⟨ă⟩ învoiască cu numitu stolnicu a-i clăcui zilile de clacă atît el cît şi tată-său, ori să să mute de acolo fără a nu să mai înnădi cu grădină sau sămănătură de primăvară, să zică că nu-și poate părăsi ale sale. Iar cînd pînă la acel soroc ce însuși îl ceru, nici să va învoi la clacă nici să va muta, atunci nu numai că să-i plătească cheltuiala ce să va dovedi că au făcut și face umblînd prin judecăți și fînul ce fără judecată i l-au luat, ci încă și cît s-ar socoti după dreptate, să plătească și claca pă doi ani dă cînd au întrat în judecată și cu luminată porunca mării tale cu mumbașir prin marifetu dumnealor boerilor ispravnici de județ să-i rădice cu toate ale lor, să-i mute la altă parte. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la mila mării tale.

1787, martie 3

⟨Rezoluție :⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar zembli Vlahscoi.

După alegerea ce au făcut boerii judecători ai depertamentului, cu priimirea amîndurora părților, ca ori să să învoiască pîrîtu pentru clacă, sau cu soroc să să mute du pe moșie, întărim și poruncim dumneavoastră ispravnicilor să urmați și ori să să învoiască pîrîtu pentru clacă sau să să mute după moșie, precum însuși au priimit înaintea judecății, pentru care rînduim și mumbașir pe sluga domnii mele ca să facă la această săvîrșire.

1787, iunie 17

Pecetea gospod

Procitoh vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 40.
Copie rom.

598

⟨Rîmnicu Vîlcea.⟩ 5 martie 1787

Ispravnicii de Vîlcea cercetează neînţelegerea locuitorilor satului Milostea cu egumenul mănăstirii Bistriţa, împotriva căruia au făcut plîngere la domn, pentru dijma fînului şi numărul zilelor de clacă, obligînd pe ţărani să plătească în bani dijma fînului din anul precedent, iar claca s-o facă în 12 zile după Pravilniceasca condică.

Sud Vîlcea

Sătenii ot satul Milostea din acest judeţ, jăluind mării sale lui vodă pentru sfinţiia sa părintele arhimandritu egumen bistriceanu, chir Samuil, cum că aflîndu-să ei şăzători pă moşiia Milostea a sfintei mănăstiri Bistriţii, obiceiu au avut de mai 'nainte vreme pentru fînu ce cosea du pe moşie, de da dijma din zece clăi una, iar numitu egumen ar fi început a le lua bani pentru dijma de fîn şi cum că fînul ce l-ar fi cosit ei astă-vară după moşie, l-ar fi făcut tot copiţele ca să-l dijmuiască, precum au avut obiceiu, dar sfinţiia sa nu ar fi mersu să-l dijmuiască, din care pricină, zic ei, că li s-ar fi prăpădit tot fînul peste cîmpu, mîncîndu-l dobitoacele şi stricîndu-să de ploi, rămîind ei de nu ár fi avînd cu ce îşi hrăni vitele şi numitu egumen pentru dijma acelui fîn, le-ar fi cerînd bani, cîte parale 20 de car.

Deosăbit mai arată ei tot într-această jalbă şi pentru clacă, că mai 'nainte vreme ar fi făcut numai cîte şase zile, iar acum îi ia de clăcuesc cîte 12 zile şi nu rînduri, rînduri, ci în temeiu verii .

După a căror jalbă de la 7 ale trecutului dechemvrie să porunceşte de către măriia sa ca să-i judecăm cu egumenul, atît pentru dijma de fîn cît şi pentru clacă şi să-şi afle îndreptare. Deci, înfăţişîndu-să înaintea noastră amăndoaoă părţile, am întrebat pe părintele egumen ce are să răspunză împotriva jălbii lor. Sfinţiia sa ne arătă că mai 'nainte vreme adevărat au avut sfînta mănăstire aşăzămînt cu dînşii de da bani pentru dijma de fîn şi cum că atunci şi lor le cădea mai cu uşor, iar de anţărţi încoace, văzînd că unii dintr-înşii era pricinuitori, puindu-să cu înpotrivire că nu vor da bani pentru dijma de fîn, dintr-aceiaşi pricină zice că i-au lăsat şi sfinţiia sa în pace, nesupărîndu-i de bani. Şi într-acel an tot fînul ce l-au cosit ei după moşiia mănăstirii, făcîndu-l clăi, le-au luat dijma din zece clăi una, după luminatele porunci domneşti (la care nici ei nu tăgăduesc). Astă-vară, zice egumenul că ei iarăşi cu aceiaşi înpotrivire arătîndu-să, făr' de a nu întreba pă sfinţiia sa sau pe isprăvnicelul moşii ca să le arate ce fîn să cosească, s-au pus de au cosit livezile care le-au plăcut şi nici clăi n-au vrut să-l facă, ca să-l poată dijmui, ci dintr-acel fîn ce cosise, cîtva, şi l-au strînsu şi l-au luat, iar cîteva copiţele ce nu le-au plăcut, le-au lăsat răsipite pe cîmpu de s-au prăpădit, cu pricină că acelea ar fi fost dijma mănăstirii, făr' de a nu avea sfinţiia sa nici o ştire. Şi aşa văzînd o înpotrivire a lor ca aceasta, s-au tras înapoi după moşie, pentru care zice că unde are ca sfinţiia sa să-şi caute la dînşii acea pagubă a venitului moşii, acum vede că iarăşi ei s-au dus de au dat jalbă.

La care măcar că pricinuia ei cum că i-ar fi făcut ştire sfinţii sale să trimiţă să-şi ia dijma dintr-acele copiţele ce le lăsase pe cîmpu ne-

strînse, ducîndu-i și răvașe de aici de la boerii ispravnici ce să afla atunci, și n-ar fi trimis, dar egumenul la aceasta ne arătă în frica lui dumnezeu că nici o știre n-au avut, nici vreun răvaș de vor fi luat de aici, de la boierii ispravnici după cum zic ei, sfinț⟨ia sa⟩ nu au văzut, că nu i-au adus.

Deci după cercetarea ce făcum, dă vreme ce din însuși arătarea lor să dovedi că sfînta mănăstire, din fînul ce l-au cosit ei astă-vară, n-au luat dijma, nici măcar o plată, ci încă dintru a lor răotate și pricină au lăsat cîtva copițele pe cîmpu nestrînse, nevrînd să-l facă clăi, ca să nu-l poată dijmui, pentru aceea dar, de la judecată s-au găsit cu cale ca socotindu-să și dijma fînului de astă-vară, după suma carălor de fîn ce l-au luat dijmă egumenul în anul trecut, să aibă mai sus-numiții a-l plăti cu bani la sfînta mănăstire. Și de acum înainte să-și poarte orînduiala ce li să cade, ca fînul ce-l vor cosi în fieșcare an după moșie, făcîndu-l clăi, să dea în știre egumenului, să vie să-l dijmuiască.

Iar cît pentru clacă ce pricinuia ei, fiindcă ne arătă egumenul că ei și pînă acuma, tot cîte 12 zile au clăcuit (după cum nu putură tăgădui), să aibă și de acum înainte, tot cîte 12 zile a clăcui, precum să coprinde și în pravilniceasca condică, însă rînduri rînduri, iar nu tot, vara. Aceasta.

1787, martie 5

Costand⟨in⟩ Ot⟨ete⟩liș⟨anu⟩ sărdar, Marco portar, Ruset biv treti logofăt jud⟨e⟩c⟨ă⟩t⟨or ?⟩

Trecut în condică, Gheorghe condicar.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 172.
Orig. rom.

599

Rîmnicu Vîlcea, 11 martie 1787

Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamația egumenului de la Bistrița împotriva sătenilor din Costești că nu vor să-și îndeplinească zilele de clacă și hotărăsc, după ce ascultă părțile, ca sătenii din Costeasca să facă 8 zile de clacă, iar cei din Pietreni și Vărateci cîte 12 zile.

Sud Vîlcea

Sfinția sa părintele arhimandritu egumen bistricianu, chir Samuil, viind aici ne-au arătat pentru sătenii ot satu Costeștii din acest județ, cum că ei aflîndu-să șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri Bistriții, nu să supun a-și face claca după obiceiu și ar fi avînd rămășiță la dînșii multe zile de clacă, care cu catastih le-au arătat. Pentru care aducîndu-să și numiții săteni aici față cu sfinția sa, i-am întrebat ce au să răspunză și pentru ce nu să supun a-și face claca ce sînt datori. Ei ziseră că nu să pun cu înpotrivire a nu și-o face, dar egumenu îi supără a clăcui cîte 12 zile și ei ar fi datori a clăcui fieșcare casnec numai cîte 8 zile pe an, iar nu cîte 12 și cum că ce vor fi rămășiță dintr-aceste opt zile vor înplini, arătîndu-ne ei și o carte domnească de la măriia sa Mihaiu vodă Suțul ot leat 1784 martie 23, unde li să hotărăște ca satul Costești ce să află pă moșiia aceștii sfinte mănăstiri Bistrița să aibă a clăcui cîte 8 zile.

în care carte văzum mai jos că să coprinde, cum că fiindcă numiții săteni au fost arătat atunci că egumenul umblă să le desparță satu în doaoă, care au zis ei că niciodată nu li s-au mai făcut, pentru aceia s-au fost poruncit de către măriia sa boierilor ispravnici ai acestui județ, ce să afla pe acea vreme, ca să cerceteze dumnealor, cu ce cuvînt umblă a o face egumenul aceasta și cum iaste pricina să înștiințeze și vor avea poruncă.

Dar înpotrivă ne arătă și egumenul altă carte tot a mării sale Mihaiu vodă Suțul ot leat 1785 maiu 20, din urma cărții sătenilor ce s-au zis mai sus, cu coprindere pentru clacă într-acestași chip, că de vreme ce după cercetarea ce din poruncă domnească au fost făcut ispravnicii ce să afla atunci, au fost înștiințat mării sale cum că acest sat Costeștii este trei cătune, adecă : Costeasca, Pietreni și Văratecii și cum că numai cîți vor șădea pă cătunul Costeasca au aceiași orînduială de a clăcui cîte opt zile, iar celelalte doaoă cătune Pietreni și Văratecii sînt să clăcuiască cîte 12 zile, după hrisovul mării sale Alecsandru vodă ce l-au fost arătat egumenul atunci. Pentru aceia hotărăște și măriia sa ca într-acestași chip să s⟨e⟩ urmeze, după cum și numiții săteni ce să află șăzători într-acele doaoă cătune Pietreni i Văratecii nu tăgăduiră că nu au clăcuit pînă acum tot cîte 12 zile, dar pricinuia că de vreme ce cu dajdiia visterii sînt legați cîte trele cătunele acestea cu un nume Costești, cu această pricină caută și ei a fi supt privileghiiu celor ce șăd pă Costeasca, a cărora cerere o cunoscum făr' de orînduială, în vreme cînd la mîna egumenului să vede hotărîre domnească ca numai Costeasca să clăcuiască cîte 8 zile, iar Pietrenii i Văratecii cîte 12.

Ne-au mai arătat numiții săteni că ei osăbit de aceste 12 zile, ar fi mai clăcuind și cîte trei zile la moșiia Vaidiei tot a mănăstirii Bistriții, pentru căci le-au dat-o de să hrănesc pă dînsa. La care nici egumenu nu tăgădui fără numai zisă că pă acea moșie Vaidiei mai 'nainte vreme să afla clăcași alți oameni ce să hrănea pe dînsa, iar în anii trecuți după rugăciunea ce au făcut numiții săteni părintelui Ștefan arhimandritu, egumen tismeneanu (care atunci să afla egumen mănăstirii Bistriții), au scos pe acei oameni du pă moșie și le-au dat-o numiților săteni a să hrăni pe dînsa cu așăzămînt prin zapis ca să clăcuiască mănăstirii cîte trei zile. Dar acest așăzămînt să cunoscu a fi făr' de orînduială, fiindcă sătenii arătară cum că la Costești unde să află șăzători, fiind moșiia strîmtă, neavînd locuri îndestule spre hrana lor, pentru aceia s-au rugat de i-au lăsat egumenul și pe moșiia Vaidiei și încă zic că nici acolo nu li să ajunge loc de hrană spre trebuința lor.

Deci, după cercetarea ce făcum de la judecată s-au găsit cu cale ca acele trei zile de clacă ce le făcea sătenii pă moșiia Vaidiei să lipsească de acum înainte să nu le mai facă (după cum și egumenul zisă că nu-i va mai supăra de acele trei zile) și ei să-și facă numai claca ce sînt datori, adecă cei du pă Costeasca cîte opt zile și cei du pă celelalte doaoă cătune, Pietreni i Văratecii, cîte 12 zile, după hotărîrea domnească ce să arată mai sus, însă rînduri, rînduri, iar nu tot deodată. Dar și egumenul este dator a-i lăsa și de acum înainte să s⟨e⟩ hrănească pă moșiia Vaidiei, cu dijmă, dă vreme ce nu li să ajunge loc îndestul spre hrană pă moșiia Costeștii și cîte zile vor clăcui ei acolo la Vaidiei, să

aibă agumenul a le ține în seamă din zilile de clacă ce sînt datori a face ei pă moșiia Costeștii. Aceasta.

1787, mart 11

Costandin Otetelișanu biv vel sărdar, Marco portar,
Ruset biv treti logofăt jud⟨ecător?⟩

Trecut în condică: Gheorghe condicariu

Costa⟨n⟩d⟨in⟩ Ot⟨e⟩teleș⟨anu⟩, Marco portar, Rusit[1]

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXIV, doc. 304
Orig. rom.

600

17 martie 1787

Egumenul de la Bistrița reclamă domnitorului Țării Romînești că locuitorii de pe moșiile dimprejurul mănăstirii nu vor să dea dijma, să presteze claca și vînd băuturi fără încuviințare și cere să se dea ordin isoravnicilor să-i oblige la îndatoririle legale.

Prea înălțate doamne,

Jeluesc mării tale că aici la moșiile sfintei mănăstiri ce sînt înprejurul casei, oamenii ce șăd pe dînsele cu desăvîrșită nesupunere s-au îndărătnicit de nu înplinesc céle ce sînt obicinuite pentru adetul pămîntului: clacă nu vor să facă, dijmă din bucate și suhat din vite nu vor să-mi dea, cu sîlnicie pun vin și rachiu de vînd, cu sîlnicie taie pădurea, și acéia ce le iaste voia fac, nesocotindu-mă întru nimic că sînt stăpîn moșii. Pentru care cu rugăciune caz la nemărginita mila mării tale a mi să face luminata carte mării tale slobodă, sau poruncă de a cerceta dumnealor ispravnicii și a face ca să-și vie acești lăcuitori în cunoștință de a-mi înplini céle ce sînt obicinuite pentru adetul pămîntului și a fi următori supunerii, iar nu a să arăta cu înpotrivire, că eu nici o supărare nu le facu, nici îi însărcinez cu alte obicéiuri afară din céle ce să urmează la toate moșiile de obște.

Și ce va fi mila mării tale. Al mării tale prea plecat și rugător către dumnezeu,

Samuil arhimandrit, igumen Bistriții.

⟨Rezoluție:⟩ Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnici ai județului să cercetați și după poruncile ce aveți date de către domniia mea pentru obicéiurile moșiilor urmînd să îndreptați, și ceea ce va fi de înplinit să și înpliniți, și să faceți pe lăcuitorii săténii a fi următori celor obicinuite dupe caidul divanului, mai vîrtos pentru vînzarea vinului și a rachiului care iaste a fi numai a stăpînului moșiii să-i opriți.

1787, mar⟨tie⟩ 17

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 120—120v
Copie rom.

---

[1] Identificări ulterioare, scrise de altă mînă, cu altă cerneală.

601

17 aprilie 1787

Locuitorii „sîrbi" și „ungureni" din Perișoru dau zapis egumenului de la Bucovăț prin care se obligă să plătească pășunatul vitelor și celelalte îndatoriri, în condiții specificate în mod amănunțit.

Zapisul sîrbilor din Perișor prin care s-au tocmit și s-au așezat cu egumenul mănăstirii să plătească pășunea vitelor lor și pentru stînele oilor, anume precum scrie zapisu.

Adecă noi sîrbii din Perișor, carii mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinții sale părintelui egumenului bucovicianul, precum să să știe că încă mai de 'nainte vréme, avînd sfinția sa niște suhaturi pe această numită moșie, însă cîndu nu era satul înputernicit cu oameni și fiindcă acum strîngîndu-ne noi lăcuitorii pe moșiia sfintei mănăstiri și avînd și tot lăcuitoriul cîte puțintele vite de oi și capre, umblînd în moșiia sfintei mănăstiri cu vitele noastre, stricam suhaturile de nu le vindea sfinția sa la altă parte. Și pentru aceasta fiind tot price între noi, am venit înaintea sfinții sale de ne-am tocmit și ne-am așezat în véci ca să dăm de tot omul ce va avea vite de mînzare, cîte bani trei, și la cincizeci de vite în sat de să va găsi, să-i dea și un miel, iar cel ce va avea de prisosit, de va face stînă afară din sat, să dea bani 90 și un miel, și de mînzare bani trei, într-acestași chip ne-am tocmit noi toți sătenii. Și la acea vréme ce va veni, să aibă a ne număra vitele și pe cîte vor găsi, pe atîtea să avem a plăti, după tocmeala și după legătura ce ne-am legat ca acei bani ce să vor face, făr' de cuvînt de judecată să-i dăm. Și pentru credință ne-am iscălit. Și cevași brînză ce vom putea face să dăm de bună voia noastră. Și pentru aceasta ne-am pus și degetile în loc de pecete.

1787, aprilie 17 dni

Eu unchiaș Lilea ot Perișor adeverezi; eu Stoian sîrbul ot tam adeverez; eu Naidin sîrbul ot tam adeverez; eu Ion Brașoveanul ungureanul ot tam dinpreună cu toți ungurenii și cu sîrbii ot Perișor adeverim.

Eu Mihail isprăvnicelul ot tam martor.

Și am scris eu logof⟨ătul⟩ Pătru cu învățătura numiților 'și sînt martor.

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Bucovăț), f. 207—207v
Copie rom

602

9 mai 1787

Locuitorii din satul Ionești dau zapis egumenului mănăstirii Motru că se obligă să-i lucreze două zile de clacă, să-i culeagă porumbul, să-i dea zlotul de vatră, dijma din fîn și semănături, lăsînd pe unul din ei văcar la vacile mănăstirii

După multele judecăți ce am avut cu sfinția sa părintele igumen motrean, înaintea divanului, pentru clacă i pentru dijma fînului, nețiindu-ne noi de zapisul ce l-am dat, de așăzămînt, ni s-au hotărît de la

divan ca să ne voim cu sfinţiia sa părintele şi ne-am voit ca să-i lucrăm doaoă zile de clacă, una la coasă, alta la prăşitul porumbului şi să avem a culege şi porumbul. Şi să avem a-i da şi vatra şi dijma de fîn şi din porumb şi din altele ce să va agonisi du pă moşie, şi ne-am aşăzat cu părintele. Aşijderea şi noi am lăsat părintelui un văcar la vaci. Aşijderea şi cine nu va face cele doaoă zile de clacă, să avem a i le plăti zioa cum umblă.

Şi pentru adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 9, 1787

Eu Gheorghie pîrcălab, Costandin ce au fost pîrcălab,
Nicolae Hobeanul, Ion Munteanul, Ion sin Nicu Sărariu,
Ion al Şchiupului, Barbul Găfu, Dima Grecul, Ştefan zet
Mihail Şchiuc şi cu tot satul Ioneşti.

Şi am scris eu popa Mihai cu zisa acestor mai suşilor numiţi.

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 122.
Copie rom

603

6 august 1787 [1]

Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca şi vînd băuturi fără încuviinţarea lui.

Altă jalbă a egumenului văleanul pentru nesupunerea locuitorilor văleni, că nu vor să-şi facă claca şi vînd rachiu şi vinu pe moşiia mănăstirii fără de ştirea egumenului.

Prea înălţate doamne,

Jăluescu milii mării tale că sfinta mănăstire Vălenii are moşia înprejurul ei şi lăcuitorii ce sînt şezători pe dînsa cu casele, nu să supun să-şi facă claca cea obicinuită. Şi sînt atîţea ani, unii dintr-înşii clăcuescu cîte o zi doao, alţii nicidecum, zicînd să puiu eu om în locul lui şi el să plătească şi nici aceluia nu va să plătească, ci rămîne sfînta mănăstire păgubaşe.

Osebit de aceasta, de cînd s-au făcut hotărniciia de moşiia aceasta, s-au osebit partea moşiilor lor de o parte, unde au poftit ei moşnenii şi au rămas case a unora din moşneni pe moşiia mînăstirii şi alte locuri de case ce s-au vîndut de ei, tot pe moşiia mănăstirii, nu vor să clăcuiască nici aceia.

Şi vinu şi rachiu pă în unele case vînd. Şi mă rog milostivirii mării tale ca să fie luminată poruncă a înălţimii tale, către dumnealor boerii ispravnici ai judeţului, ca să-i facă să să supue şi să-şi facă obicinuita clacă, nici vinu să nu vînză sau rachiu, ca să nu rămîe mănăstirea păgubaşe. Şi ce va fi mila mării tale.

Al mării tale rugătoriu către dumnezeu şi prea plecat,

Chiril, egumen Vălenii de Munte.

---

[1] Data rezoluţiei.

⟨Rezoluție :⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați și după obiciaiul pămîntului i dupe poruncile domnii méle ce aveți date, urmînd, să faceți îndreptaria cea cuviincioasă și ceia ce va fi de înplinit, să înpliniți.

1787, avgust 6

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 206 (Condica m-rii Cotroceni), f. 755—755v.
Copie rom.

604

12 octombrie 1787

Socoteala dijmei din porumb de la moșiile Trestienii, Corlăteștii și Mărăcinii Lungi (Prahova) ale mitropoliei Țării Romînești

⟨Socoteala d⟩[1]e dijma de porumbu du⟨pă⟩ [1] moșioarăle din sud Prahova. 1787, octomvrie 12.

Moșiia Trestienii

24 banițe porumbu știuleți du pă 6 pogoane s-au luat dumnescu; taleri 6 du pă dijma de fîn s-au luat domnescu.

Moșiia Corlăteștii

10 banițe porumbu știuleți du pă 2 pol pogoane s-au luat domnescu.

Moșiia Mărăcinii Lungi

taleri 4 du pă dijma de fîn[2]
16 banițe porumbu știuleți du pă 4 pogoane s-au luat domnescu;
ocă 360 porumbu de oemu, 50 ocă, 40 meiu dijmă de la morișca ot Mărăcinii Lungi, s-au luat domnescu.

Acad. R.P.R., pach. DCCCXVI, doc. 15.
Orig. rom.

605

24 octombrie 1787

Căpitanul Vasile Ogaru dă zapis de învoială egumenului mănăstirii Nucet, prin care se obligă ca din livada de pruni îngrădită „peste drumul cel mare" să dea pentru anul în curs dijma zece vedre de rachiu, iar pe viitor din douăzeci de pruni, unul.

Adică eu căpitan Vasile Ogaru, dat-am adevărat zapisul mieu la mîna sfinții sale părintelui egumen nuciteanu, chir Evghenie, precum să să știe că avînd eu livade dă pruni îngrădită peste drumul cel mare, și

---

[1] Doc. rupt.
[2] Adaos cu altă cerneală.

după obiceiu pămîntului m-au apucat ca să dau din zece pruni unul, dijma, și rugîndu-mă dă sfinția sa m-au lăsat ca dă anu dă estimp să dau mănăstirii zece vedre dă rachiu, și dă acum înainte să aibă a da dijma din doaozeci dă pruni unul, fiindcă în poalele vii, loc dă livade nu am, și cu aceasta m-au lăsat a da doaozeci dă pruni unul, și din cîți pruni am puși în livade pîn-acum, să nu fiu slobod a mă mai întinde să mai pun pruni. Iar trecîndu-mi peste legătură și mai tinzîndu-mă, să fie slobod cu zapisul mieu a mi-i tăia.

Iar pentru loc dă porumb să fiu slobod a-mi ara oricît dă mult.

Și cînd s-au făcut acest zapis au fost mulți preoți și boeri martori care să vor iscăli mai jos. Și pentru credința am iscălit.

Oc⟨tomvrie⟩ 24, 1787

Eu Vasile căpitan
....[1] martor
Popa Nicolae martor
Și am scris eu Costandin postelnic și martor

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXIV, doc. 12.
Orig. rom.

606

28 noiembrie 1788

Locuitorii de pe moșia mănăstirii Tîrșor dau zapis egumenului prin care se obligă să împlinească toate îndatoririle ce le au, pînă la „sfete Nicolae", iar dacă nu se vor ține de cuvînt să dea gloabă douăzeci de taleri.

† Din cinstită porunca dumnealui ispravnicului, viind părintile igumen tîrșoreanu cu slujitorul domnesc ca să împlinească de la noi venitul moșii sfintei mănăstiri Tîrșori, de anu trecut, cu foia ce i-o făcuse isprăvnicelul mînăstirii, anume Gligore, dar noi după cum ne-am știut dreptul nostru, am făcut altă foae și am și iscălit-o, care ce sîntem să dăm. Și după acea foae iscălită de noi, dăm acest credincios zapis la mîna prea sfinții sale igumenului tîrșoreanu, ca cu soroc pînă la sfete Niculae, să-i împlinim tot venitul fără nici⟨o⟩ altă prelungire; iar neîmplinind și mai arătînd alte cuvinte înpotrivă, să fim închinați a da gloabă taleri doaozeci. Și pentru mai adevărată credință, ne-am iscălit puindu-ne și degitile în loc de peceți, ca să să crează.

1788, noemv⟨rie⟩ 28

Eu popa Vasile ot Vaideelu adeverez, eu Gheorghe Vaideescul adeverez, eu Toma Vaideescu adeverez, eu Dumitru Vaideescul adeverez, eu Gligorie Vaideescu adeverez, eu Mincul Dălgulescu mazilu, martor, eu Scarlat mazil, martor, eu Tudor de la dumnealui șătrar Mariș, ispravnic, martor, eu Stan slujitoru ce am fost orînduit la această înplinire și martor, eu Neculai Mărea martor.

Și am scris eu...[1] Clucerescu cu zisa dumnealor și martor.

Acad. R.P.R., pach CCCLXXV, doc. 234.
Orig. rom.

---

[1] Indescifrabil.

607

1788

Socoteală de încasările în bani a veniturilor mănăstirii Bistrița pe anul 1788.

Taleri		Parale	Bani ce primesc eu, cum arată. 1788
4	pol	—	vatra preoților din Groșeni
8		30	ipac vatra din Pietreni
3		—	ipac vatră din Văratici
13		—	de la Chiceanu la socoteala buții
9	pol	—	din dijma fînului din Pietreni
3		—	ipac din dijma fînului din Groșeni
11		—	de la Stan grămăticu din banii vinului
30		—	de la Jura țiganu din vin
37		—	de la popa Ion ot Bobeni[1] din dijma fînului
11		—	din dijma fînului din Văratici
15		—	iar dijma fînului din Groșeni
20		—	de la Dumitru Chiceanu din dijma fînului
10		—	iar din dijma fînului din Groșeni
6	pol	—	de la Lupu ot Folești din fînu ce au vîndut
50		—	de la Jura din vinu părintelui de cumpărat
10		—	pă moara de supt Piatră
20		—	iar de la Chiceanu din vinu ce i l-am dat la paști
8		—	de la Gheorghe cîrciumaru de supt Piatră
10		—	de la Marin țiganu ot Bărzăști
13		—	pă miță
7		—	de la Gheorghe cîrciumaru dintr-o rămășiță de la Pavel
4		—	de la Dima Găină din vinu ce l-am dat la paști.

Acad. R.P.R., pach. CMXCVII-a, f. 9 v.
Orig. rom.

608

1788

Socoteală de dijmă neîncasată și alte venituri ale moșiei mănăstirii Tîrșor, în anul 1788.

Foița de numărătoarea prunilor i a merilor i a nucilor du prin livezile lăcuitorilor celor ce n-au dat dijmă după obiceiu, de ani patru, cum arată anume în jos.

⟨1⟩788[2]

Case,	pruni,	nuci,	meri	
1	100	—	—	Stanciu Roșca în livedea izbașii Voinii
1	70	—	—	Ioana văduva tot în livedea izbașii Voinii
1	150	—	—	Gheorghe ceaușu
—	25	—	—	Ion ot tam

[1] Pentru Băbeni

[2] Scris cu altă cerneală.

—	54	—	—	Toma Căcățoiu
1	43	—	—	Simion
1	73	—	—	Sirghie Căcățoiu
1	—	—	—	Stanciu Burciu făr' de livede
1	100	—	3	Ilinca văduva
—	35	—	—	Drăgulin
1	270	—	—	Stoica Ureche
—	155	—	—	Stanciul ot tam
—	75	2	—	Pascul
—	46	10	—	Gheorghe unchiaș
1	100	—	—	Pîrvu Roșul
—	15	3	4	cocona Sanfira ot tam
—	80	—	15	Neagul Ciocu
1	225	11	—	Matei Surdul
1	80	—	—	Costea
1	44 nuci		8	Drăgulin
—	15	4	1	Toma Coțofan
12	1755	75[1]	31	Adecă o mie optzeci de pruni[1] i șaptezeci și cinci de nuci i treizeci de meri[1] s-au găsit pîn livezile dobrotenilor, și ⟨nu⟩ și-au dat zeciuiala de atîțea ani.

Foița de dijma porumbului du pă moșiia Vaideești ce este a sfîntei mănăstiri Tîrșorul, cum arată anume în jos.

pogoane,	cizverți	
4	—	Zahariia holteiu
3	—	Vasilca mătușa
3	—	Ilinca mătușa
—	1	Stoica ot tam
2	—	Gheorghe socru Radului Coțăfană
—	1	Stoica diiaconu sin popa Vasile
2	—	popa Vasile de grîu din doaă veri
1	—	Dumitru mazilu iar den doaă veri nedată dijma
15	—	
		Cei ce are vii pă moșiia Vaideel ce este pe moșiia mănăstirii Tîrșorul pă funiia cea din sus, cea fără pricină, care sînt stînjeni 115 în hotaru de la Pietrișu
1	—	de vie, Gheorghe cu otașniță nedată
1	—	de vie, Stoica diiaconu sin Vasilca
pol	—	de pogon, Ilinca mătușa
	130	de pruni, Zahariia holteiu
	10	pruni, Stoica. Aceștiia n-au dat dijma

taleri	parale	
27	pol	Bani ce am luoat du pă dijma porumbului de anu și de anțărțu, de pogon cîte taleri 2 pol, care fac taleri 37 pol pă cincisprezece pogoane de porumbu
1	—	du pă doaă pogoane de vie otașniță de pogon cîte parale 20

[1] Așa în text.

3	—	este erbăritul și au rămas asupra Radului isprăvnicel, taleri 2 tot asupra Radului, de la mătușa Vasilca să-i ia.
9	—	am luoat o giubea albastră de postav de la Zahariia holteiu

Foița de cele ce au arătat ceaușu Radu după cum sînt anume în jos pă hotaru din jos ce să hotărăște cu Gheorghițoiu.

Vii pogone	cizverte	
2	—	Mușat diiaconu
1	—	Stanciul Roșca ot Valea lui Dobrotă
	3	Arsenie ot tam
2	2	popa Pătrașco ot Gornenii
1	—	Pîrvu brat ceauș Gheorghe ot Valea lui Dobrotă
1	—	Gheorghe ceaușu ot tam
10 pol.		adică zece și jumătate pogoane de vie ce este pă moșiia sfintei mănăstiri Tîrșor, și nu vor rumînii să-și dea otașnița după obiceiu.

Scaunul ce au vîndut rumînu

taleri		
5	—	Au dat Neacșu ot Valea Boului, vîndut de ceauș Gherghe Dobroțeanu.
5	—	Au dat Apostol măcelar ot Păcureți
5	—	au dat Sava măcelar ot Văleni, vîndut de Gherghe ceauș Dobroțeanu cu cetașii lui.
5	—	S-au prețuit scaunu cu tovarășii lui Gherghe fiindcă au tăiat Gherghe și nu au dat nici un ban părintelui egumen al sfintei mănăstiri Tîrșor, zicînd că este moșiia lor.
20		

30	—	capre Tudor Pasărebătrînă ot Dobrotă
4	—	vite diiaconu Mușat ot Gorneni
8	—	vite Stanciu Buțean ot tam
20	—	rîmători, Pascu ceaușu au băgat la jir, ce șade în Valea lui Boz
30	—	de capre Tamaș au mîncat în pădure
26		rîmători tot ai lui Tamaș la jir.
2		cară de fîn le-au mîncat tot Tamaș în silă
2		cară de fîn au vîndut Sirghie fecior, ceauș Radului în taleri 25 și nici unii nu au dat bani la numitul părintele egumen.

Acad. R.P.R., pach. CCCCXXV, doc. 235.
Orig. rom.

609

19 februarie 1790

Lista locuitorilor clăcași din satul Comarnic, de pe moșia mănăstirii Colțea.

† Izvodu de rumîni din satul Comarnicul ce o stăpînește Colțea, partea lui spathariu Mihai, după hrisovul domnescu.

† Stan cojocar cu copiii lui: Ioan i Stoica
† Milul Scară cu copiii lui: Stan, Moisi și Mihul
† Vlasto cu copiiii lui: Comșa i Văsiiu
† Vlad Momgoreanu cu copiii lui: Șărban, Ion, Radul
† Bîrlă Cască cu copiii lui: Drăgan, Bucur
† Voico Gheaoș cu copiii lui: Manea, Stoica i Neagoe
† Savul vnuc Voico Gheoș
† Ion vnuc Voico Gheaoș
† Comșa Moncea cu copilul lui: Comșa
† Ion Dulamă cu copiii lui: Milul, Radul, Stan, Ianache, Oprea
† Stroe Gogul cu copiii lui: Stan, Ion i Stoica
† Mătea Bojin cu copiii lui: Milul, Balea i Mirică
† Stan Iordan cu copiii lui: Radul i Voico
† Milul brat Iordan cu copilul lui, Oprea
† Voico Ureche cu copilul lui, Stan
† Bîrlă cu copilul ⟨lui⟩, Milul
† Chivul cu copilul lui: Stan
† Neagoe Buligă cu copilul lui, Stan
† Radul Bulică cu copiii lui: Radu și Drăgan
† Dumitrașco cu copilul lui, Chivul
† Bucur cu copilul lui, Radul
† Ion Pielmea cu copilul lui, Neagoe
† Stan cu copilul lui, anume Stan
† Milul cu copilul lui, anume Milul
† Ghieorghie Alpopii lui Voico
† Ioan Mozgorean cu copiii lui: Vlad i Stan
† Balea Mozgorean cu copiii lui: Coman i Radul
† Ioan Alrusoaicii
† Staico Gusea
† Stoian Huia
† Ion sin Voico Scundea

⟨Pe verso cu litere latine:⟩ 1790 fevruar 19 —
Sătenii de la Comarnicu

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 216.
Orig. rom.

610

⟨București,⟩ 5 martie 1790

Divanul Țării Romînești poruncește ispravnicilor de Dîmbovița să cerceteze reclamația egumenului de la Nucet împotriva locuitorilor de pe moșia mănăstirii și să-i oblige a-și face claca, a-și da dijma și să-i oprească a vinde băuturi de-ale lor.

De la divanul Prințipatului Țării Rumînești, cătră dumnealor ispravnici ot sud Dîmbovița.

La divan au jăluit Evghenie, egumenu sfintii mănăstiri Nucetul din sud Dîmbovița, arătînd că lăcuitorii ce sînt șăzători pe moșiia mănăstirii Nucetu dintr-acel județ nu urmează datorii lor a-și face claca și a-și da

dijma, cum și vin i rachiu vînd în silă pe moșiia mănăstirii. Asemenea și poamele mănăstirii le culeg ei în silă și pă țiganii mănăstirii îi bate și îi izgonesc. Pădurea mănăstirii care este ținută și copacii cei roditori dă ghindă îi taie și îi strică pentru a lor trebuință.

Pentru care de la divan să poruncește dumneavoastră să cercetați și dupe condica divanului în care sînt arătate obiceiurile pămîntului urmînd, să faceți pe acei lăcuitori a-și face claca și a-și da dijma i celelalte, cum și de la vînzare de vin să-i opriți pe lăcuitori, a să vinde numai vinul i rachiul mănăstirii dupe obiceiu. Asemenea și pentru poame i pentru stricăciunea pădurii prin judecată să faceți îndreptarea cea cuviincioasă.

Și așa urmînd să dați ajutorul cel cuviincios numitii mănăstirii, ca să nu să păgubească dă drepturile sale.

1790 mart 5

Ὁ Ῥιμνίκου Φιλάρετος ⟨Filaret al Rîmnicului⟩
Dim⟨itrie⟩ ban
Merkelius

Biv vel sărdar

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXII, doc. 7.
Orig. rom.

611

7 martie 1790

Popa Andrei din gura Văii Ștefăneștilor și alți locuitori dau zapis egumenului de la Hurez că primind „nște țelină cu mărăcin" în dealul Piteștilor se obligă să o curețe și să sădească vie și pomi, dînd otaștina după obicei, iar pînă va fi via pe rod să dea fiecare cîte o oca de ceară pe an la mănăstire.

Adică eu preot popa Andreiu de la beserica Argeșanului din gu⟨ra⟩ Văii Ștefăneștilor i Savu diiacon i Tudor Mîță ot Ștefănești dinpreună cu copiii noștri, anume: Mihai, Enache i Stoica, Ion și cîți dumnezeu ne va mai dărui, dat-am acest zapis al nostru la cinstita mîna sfinții sale părintelui Rafail, igumenu sfintei mînăstiri Hurezu și la tot soborul sfintei mînăstiri, precum să să știe că fiind neşte țelină cu mărăcini pă lîngă viia mînăstirii ce este în gura Văii Izvoranilor în dealul Piteștilor, ne-am rugat de sfinţiia sa și de tot soboru ca să ni să dea să curățim și să sădim vie și pomi și să dăm otaștina după obiceiu ce este în țara noastră.

Și pîn' a da viia po rodu ei, noi să dăm cîte oca 1 ceară pă an, adică din an în an cîte trei oca și după rugăciunea noastră ni s-au dat voe să închidem despre răsărit din dealu, în dreptu vii mînăstirii spre miazăzi, prin semnile ce să cuprind în zapisile mînăstirii. Iar cînd din neamu n-om

mai putea a chivernisi, vom face știre soborului mînăstirii de aceasta. Încredințăm cu iscăliturile noastre, puindu-ne și degetile în loc de peceți.

Mart 7, 1790

Eu Andreiu, preot ot beserica Argișanului, Mihai, Enache, Stoica sin popa Andreiu,
Eu Tudor Mîță ot Ștefănești, Ion Dumitru sin Tudoru Mîță,
Eu Savu diiacon ot biserica Argeșanului, Ion sin diiacon Savu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XL, doc. 11.
Orig. rom.

612

7 aprilie 1790[1]

Egumenul de la Bistrița reclamă divanului Craiovei că locuitorii de pe moșie nu vor să presteze claca, „rudele dă volintiri" vînd în silă vin, răzeșii de la Borzasca s-au făcut stăpîni pe pămînturile mănăstirii, iar la facerea podului pe apa Bistriței s-au luat lemnele mănăstirii.

Jalbă către cinstitul divan

Jăluesc cinstitului divan că sfînta mănăstire Bistrița avînd moșie aici în partea locului, la toate fiind cu înstrîmtoare despre lăcuitorii pămîntului, mai întîi clacă acum despre primăvară nu să supune ca să facă după vechiul obicei, al doilea, cîrciumind cu silnicie, mai vîrtos cei ce să numesc rudenii dă volintiri, și vinurile mănăstirii nu le priimesc pă moșie ca să-i vînză, făcîndu-să dă sîneși ei stăpîni.

Dăosăbit dă aceasta, arăt la cinstit divan că pă unde au avut sfînta mănăstire ținuturi dă livezi, mai vîrtos la moșiia Borzasca, lăcuitorii ce sînt răzași, cu care au avut mănăstirea 15 ani judecată pentru pricina moșii și în vremea cînd au venit dumnealui caimacamul pă aici și înpreună cu alți doi cinstiți boeri ai divanului, și atunci, răposatu arhimandritu ce erea egumen, i-au tras la judecată și cu întărire s-au hotărît ca să nu să mai atingă dă moșiia mănăstirii. Și cu înpăreicherea vremilor nedînd locu mînăstirii și pietriile hotarălor le-au scos și toate livezile le-au arat în silă, i-am tras la judecată la dumnealor ispravnicii județului, care au fost pă acea vreme și fiindcă zicea că nu pot a să strămuta de unde s-au hrănit, din pricina ordiei cea dă la mînăstirea Hurezu și cu aceia am trecut cu vederea cu voie și făr' de voie. Acuma, cu mila lui dumnezău, liniște avem în partea locului, poate fieșcare a să hrăni pă unde au avut agoniseală mai' nainte, iar acești borzăști și estimpu caută în silă să s⟨e⟩ pue pă livezile sfintei mănăstiri să le are, fiindcă socotesc ca cu acest mijloc să ia stăpînirea asupra mănăstirii și întemeere.

Dăosăbit dă aceasta, arăt prea cinstitului divan, că sfînta mănăstire au avut gătire de lemne doo casă la moșiia Băbeni în gura apei Bistriței, care lemne le făcusăm cu taleri una sută șaizăci. Acuma la facerea podului la apa Bistriței, fiind orînduitu dumnealui armașu...[2],

---

[1] Data rezoluției.
[2] Loc alb.

ginerile dumnealui sărdar Băbeanu, mii-au luat acele lemne toate și le-au pus la pod. Și pentru aceasta am fost arătat dumnealor ispravnicilor ca de vreme că s-au găsit dă trebuință la facerea podului, să poruncească a să pune alte lemne la loc și au și poruncit. Și dumnealui armașu s-au făcut nebăgător de samă, încît și din suma cherestelii ce mai rămasese aciia, cum și în pădure, toată au vîndut-o pă bani și cu păcat va fi a să păgubi sfînta mănăstire în vreme cînd cherestea au mai rămas și nu s-au pus la loc, ci s-au vîndut.

Pentru care cu zmerenie caz rugîndu-mă cinstitului divan ca să s⟨e⟩ arate milă cu ajutori către sfîntul lăcași al maicei lui dumnezău, ca să s⟨e⟩ poruncească dumnealor ispravnicilor mai întîi pentru podvoadele înpărătești a supune pă lăcuitori să ajute pă sfînta mănăstire cu clacă după obicei, în vremea priimăverii.

Al doilea, pentru vînzarea vinurilor, ca să fie numai al mănăstirii după obicei, cum și pentru ținuturile veichi ale mănăstirii, ce au fost livezi, să oprească pă lăcuitori a nu le lăsa slobode, în vreme cînd cu mila lui dumnezău au lăcuitorii toată liniștea de pot a-și face agonisita pă unde s-au mai hrănit și pînă acum, cum și pă sătenii bărzăști [1] ce sînt răzași, a-i supune să-și ia mîna du pă moșiia mănăstirii, care cu sîlnicie au arat toate livezile; așijderea și pentru acele lemne ce mi s-au luat, să mi se pue la loc, sau să ia mănăstirea rămășița de cherestea care au vîndut-o.

Și pentru mila și ajutori ce va cîștiga sfîntul lăcași prin porunca blagorodii dumneavoastră, veți avea însutit dar de la prea curata fecioară Mariia, iar rugăciunile sfîntului prea cuviosului părintelui nostru Grigorie cele întinsă către dumnizău pentru întărirea și întemeerea preavoslavnicii înpărății, pururea rog să fie umbritoare cu bogate daruri și peste creștetile blagorodii dumneavoastră.

Prea plecat smerit rugători către dumnezău pentru fericită sănătatea dumneavoastră,

Nectarie, egumenu mănăstirii Bistriței
sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

De la divanu banatului Craiovii

Dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Vîlcea, veți vedea jalba aceasta ce dete la divan cuviosul igumen. Ci pentru veniturile și obiceiurile pămîntului după poruncile ce aveți date, să faceți îndreptare și înplinirea cea cuviincioasă, cum și pentru acele hotară de moșie după cărțile și hotărîrile veichi ce arată că are, și după stăpînire să se urmeze și de acum înainte.

Asemenea și pentru vinuri, să nu vînză lăcuitorii făr' de știrea cuviosului igumen, prin cîrciumi la moșiile mănăstirii sau făr' de a isprăvniceilor ce-i vor avea. Și de toate, făr' de a face vreo năpăstuire, să faceți căzuta îndreptare și să-i odihniți.

1790, aprilie 7

Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. III, doc. 57.
Orig. rom.

[1] Pentru borzăști.

613

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 11 aprilie 1790

Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă ispravnicilor de Vîlcea că locuitorii din Costeşti care lucrează moşia Vaideei au asupra lor „rămăşiţe din dijmuiri şi clacă" şi cere să-i scoată cu sila la munca datorită ori să-i cheme la judecată, iar ispravnicii trimit pentru aceasta pe căpitanul Tudorică, vătaful plaiului Cozia.

Cinstiţi dumneavoastră boieri ispravnici,

Jăluiesc dumneavoastră, că avînd sfînta mănăstire o moşie ce să chiamă Vaideei, pă care moşie mai 'nainte vreme aflîndu-să lăcuitori oameni streini ungureni şi alţii, să hrănia pă dînsa dîndu-şi dijma pămîntului den toate după obiceiu făcîndu-şi şi claca după aşăzămîntu ce avea cu sfînta mănăstire. Iar la leatu 1778 s-au sculat sătenii din satul Costeşti ce să află tot pe moşiia aceştii sfinte mănăstiri (aflîndu-să igumen fratele arhimandritu chir Stefan) de au făcut cerere zicînd că decît alţi streini să să hrănească pă moşie, mai bine ei, legîndu-să prin zapis cum că toate dijmurile şi claca după sinfoniia ce au avut mănăstirea cu acei oameni streini, întocmai pă deplin o vor face ei (osebit de claca ce-şi fac, căci să află şăzători pe hotaru Costeşti) şi după a lor legătură i-au şi scos pă acei streini după moşie. Şi dîndu-le lor protimisis i-au băgat pă dînşii, cari vreo cîţiva ani şi-au dat dijmurile şi clăcile şi le-au făcut pă deplin, iar de doi ani încoace fiind şi vremile împărechete, neputînd să ne căutăm, să află asupra lor atîta rămăşiţă de dijmuri şi clacă; ci fiindcă acum este vremea de a să începe lucru hranii pămîntului şi a ponovului, mă rog dumneavoastră ca să li să orînduiască un mumbaşir asupră-le, să împlinească de la dînşii atît dijmurile ce va fi rămăşiţă după foae, cît şi claca, şi să-i cerceteze, ca de vor vrea şi de acum înainte să se ţie de aşăzămîntu zapisului lor, aşa să să pue pă numita moşie să-şi facă arături. Iar de nu să vor supune a plăti şi vor zice că au să răspunză, să-i ia să-i aducă la judecată înaintea dumneavoastră, că este păcat a să păgubi sfînta mănăstire de dreptul ce are.

Al dumneavoastră smerit rugători către dumnezeu,
Nichifor, igumen bist⟨riţean⟩

⟨Rezoluţie:⟩

Sud Vîlcea

Dumneata căpitane Tudorică, vătaşe al plaiului Cozii, sănătate! Dintr-această jalbă ce au dat sfinţiia sa părintele igumen bistriceanu pentru acei săteni ot Costeşti, ci dumneata, aducîndu-i faţă cu părintele, să-i cercetezi, şi de vor arăta că să ţin de aşăzămîntu zapisului lor, să-l adeverezi şi dumneata, şi acum de iznoavă să dea şi ei în scris supt iscăliturile lor, şi aşa să să apuce să-şi facă semănăturile, iar de vor pricinui cevaşi şi vor zice că au să răspunză, să-i trimeţi aici faţă.

1790, april 11

Costandin Bengescu, Manolache cupar

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 156.
Orig. rom.

614

⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie 1790

Mitropolitul Cosma al Ungrovlahiei cere divanului țării să poruncească ispravnicilor de Dîmbovița să oblige pe locuitorii moşiei Săcueni a se supune la executarea clăcii şi darea dijmei, luîndu-le cartea de scutire dată lor de Nicolae Mavrogheni.

De la smereniia noastre către cinstitul divan a Prințipatului Țării Rumînești.

Anafora

Mitropoliia Tîrgoviștei are moșie în sud Dîmbovița ce să numește Săcuenii și lăcuitorii ce să aflã șăzători pe dînsa nu să supun ca să-și facă claca și să dea dijma fînului i a porumbului și a altor semănături, după vechiul obiceiu precum au fost dintru început și precum să urmează și la alte moșii du pă înprejur, mînăstirești și boeréști, ci stau cu înpotrivire semețindu-să numai într-o carte ce o au la mînă de la domnul Mavrogheni și întru o adeverință a răposatului starețului nostru ce le-au dat-o de mare silă.

Ci fiindcă să pricinuește mare pagubă mitropoliei și totdeauna acești numiți lăcuitori fac gîlcevuri și stau cu înpotrivire omului mitropoliei ce iaste orînduit purtător de grijă, rugăm cinstitul divan ca să facă strașnică poruncă către dumnealor boierii ispravnici ai județului să-i supue pe acești numiți lăcuitori spre a da adetul pămîntului după obiceiu ce vor fi avut înainte vréme, pînă cînd li s-au dat acea carte de la domnul Mavrogheni și după cum va fi dînd și acum alți lăcuitori împrejureni du pă alte moșii mînăstirești și boerești. Și să li să ia și acéle sinenuri[1] de la mîna lor ca să nu mai stea cu înpotrivire obiceiului pămîntului, că va fi cu păcat să rămîie mitropolia isterisită de dreptul său.

1790, aprilie 25

Cosma al Ungrovlahiei

⟨Rezoluție :⟩

De la divanul Prințipatului Țării Rumînești poruncă către ispravnicii ot sud Dîmbovița.

Veți vedea anaforaua ce au dat la divan prea sfinția sa părintele mitropolitu, pentru care divanul vă poruncește ca pe acei lăcuitori să-i faceți a fi următori și supuși la cele drepte obiceiuri ale moșii spre a-și da adetul lor la sfînta mitropolie, după obiceiul ce au avut mai 'nainte pînă li s-au dat acea carte la mînă și după cum dau și alți înprejurași du pe alte moșii du prin prejur, mînăstirești i boerești.

[1] Corect : sineturi

Şi acea carte ce au la mînă de la domnul Mavrogheni, cum şi acea adeverinţă a răposatului părintelui mitropolit ce de silă şi de nevoe le-au dat, luundu-le, să le trimiteţi la divan.

1790, maiu 1, Bucureşti
Dimitrie ban

Enzenberg
† ὁ Ριμνίκου Φιλάρετος ⟨Al Rîmnicului, Filaret⟩
Merkelius

Biv vel sărdar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 90.
Orig. rom., pecete aplicată.

615

25 aprilie 1790 [1]

Egumenul schitului Sărăcineşti reclamă ispravnicilor de Vîlcea că oamenii de pe moşie nu vor să facă „obicinuita clacă după obiceiul pămîntului" şi ispravnicii hotărăsc a trimite un slujitor să-i scoată cu sila la la îndatoririle lor.

Cinstiţi dumneavoastră boieri ispravnici,

Jăluesc dumneavoastră pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia schitului Sărăcineşti că nu vor a-şi face obicinuita clacă după obiceiul pămîntului, pricinuind feluri dă chipuri. Care acei clăcaşi nu sînt nici la alte angarale ca ceilalţi săteni, ci numai din nesupunerea lor arată.

Pentru care, foarte mă rog dumneavoastră ca să fie poruncă cu un slujitor de a-i scoate a-şi face obicinuita clacă la vremea lucrului schitului, şi va fi mare pomana dumneavoastră.

Al dumneavoastră plecat şi rugător către dumnezeu,

Isail igumen sărăcinescu

⟨Rezoluţie :⟩

Sud Vîlcea

Fiindcă după jalba ce ne arată sfinţia sa părintele Isail sărăcinescu, cum că clăcaşii ce şed pe moşiia sfintei mănăstiri nu s-ar fi supuind a-şi face obicinuita clacă a pămîntului şi mănăstirea are mare trebuinţă de lucru, drept aceia să dă volnicie acestui slujitori anume ... [2] să meargă şi pe cîţi va arăta omu sfintei mănăstiri că sînt buni clăcaşi, să-i facă cu voe, făr'de voe, a eşi la clacă după obicei, iar care nu să va supune, să-i aducă pe unii ca aceia ca să-şi ia căzuta certare. Aceasta.

.... [3]

1790, apr⟨ilie⟩ 25

Acad. R.P.R., pach. XCII, doc. 72.
Orig. rom.

---

[1] Data rezoluţiei.
[2] Loc alb.
[3] Indescifrabil.

616

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 26 aprilie 1790

Ispravnicii de Vîlcea, din porunca divanului Craiovei, judecă reclamația egumenului de la Bistrița împotriva locuitorilor din Bîrzești care „cu obrăznicie" au arat și cosit livezile mănăstirii fără să dea dijmă și hotărăsc ca pe viitor să nu mai intre în moșie fără voia egumenului.

Sud Vîlcea

După jalba ce au dat la cinstitul divan al banatului Craiovii sfinției ⟨sa⟩ părintele igumen ⟨al⟩ sfintii mănăstiri Bistriții, chir Nictarie, pentru sătenii ot Bîrzeștii, că după multele judecăți ce au avut cu dînșii pentru supărarea ce făcea la moșiia Bîrzăști, ce este hotar al sfintii mănăstiri, adecă arînd livezile și cosindu-le în sîlnicie și acel hotar de moșie era poprit pă seama mănăstirii, li s-au hotărît bîrzăștilor ca nici într-un chip să nu să mai întinză la acea moșie. După care hotărîre s-au și păzit cîtăva vreme, iar acum de doi ani încoace, rumînii după obiceiul lor, văzînd înpărecherea vremilor, cu obrăznicie, cunoscînd că părintele igumen nu-și poate căuta cu judecată, iarăși s-au întins de au arat acele livezi și le-au cosit, încă nedîndu-și nici obicinuita dijmă.

Și ca lucru ce este trebuincios, acel hotar de moșie pentru a mănăstirii trebuință, cere părintele igumen a-și afla îndreptare și a face numiții bîrzești părăsire de la acele livezi ale mînăstirii. După a căruia jalbă ni să poruncește de către divan, ca înfățișîndu-i la judecată să le cercetăm pricina și urmînd cărților și hotărîrilor ce vor fi, să facem îndreptare.

Deci aducînd față pe moșnenii bîrzești, i-am întrebat cu ce temei de îndrăsneală să pun în sîlnicie pe moșiia sfintei mănăstiri și de mai au vreo judecată să răspunză și să arate cărțile. Și ei cu toți să apără zicînd că vreun fel de pricină sau judecată cu mînăstirea pentru acea moșie nu au, ci îndemnarea ce au făcut într-acești doi ani trecuți le-au fost din împotrivirea vremilor, că neavînd ei moșie a lor de ajunsu, fiind parte de munte și de răul ascherliilor neputînd a să depărta de casele lor să-și facă ponovu pe alte moșii, unde mai 'nainte obicinuia, s-au pus pe moșiia mănăstirii, fiind alăturea cu moșiia lor, făcînd numiții bîrzești cerere cu rugăciune către părintele igumen ca și pe anu acesta să-i slobоază a-și ponovi tot pe acea moșie și de acum înainte nu să vor mai întinde.

Dar fiindcă după cercetarea ce am făcut ne-am pliroforisit că acel hotar de moșie este poprit numai pentru treaba mănăstirii, iar nu de a-l da altora cu dijmă și neprimind nici sfinția sa a le da voe, fiind cunoscuți și de oameni răi, umblînd cu sîlnicie, să să facă ca niște stăpînitori moșii, le-am arătat și le-am poruncit ca de acum înainte, nici într-un chip să nu să mai îndrăznească a să pune pe acea moșie, făr' de voia igumenului, că osebit că după dreptate să vor pedepsi cu bătae, vor plăti și toată cheltuiala ce dintru a lor pricină va face mănăstirea prin judecăți, ca unii ce treabă cu moșiile streine nu au, mai ales că s-au dovedit că ei fiind

lăturași cu moșia și pietrile ce erea semne între hotară le-au scos și le-au mutat.

1790, aprilie 26

Costandin Bengescu agă, ispravnic; manolache cupar, ispravnic.

Trecut la condică, Ioan postelnic condicar

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. III, doc. 59.
Orig. rom.

617

⟨Tîrgoviște,⟩ 19 iunie 1790

Ispravnicii de Dîmbovița cercetează împotrivirea locuitorilor din Săcueni de a face mitropoliei 12 zile de clacă și de a plăti dijma fînului cîte zece parale, deoarece domnul țării, Nicolae Mavrogheni, le redusese claca la șase zile și șase parale dijma de fîn.

Cătră luminatul divan al Prințipatului Țării Rumînești
de la ispravnicii ot sud Dîmbovița.

Înștiințare

Prea sfințitul părintele mitropolit chirio chir Cosma, prin anafora de la 25 dni ale trecutului ap⟨rilie⟩, făcînd arătare către luminatul divan cum că sfînta mitropolie a Tîrgoviștii avînd moșie într-acest județ ce să numește Săcueni, lăcuitorii ce să aflä pă dînsa nu să supun a-și face claca și a-și da dijma fînului i a porumbului și altor semănături după vechiul obiceiu cum au fost dintru 'nceput și pă cum să urmează și la alte moșii du pinprejur, mînăstirești i boierești, ci stau cu înpotrivire semețindu-să numai la o carte ce o au de la domnul Mavrogheni i la o adeverință a răposatului mitropolitului Grigorie ce le-au fost dat-o în vremea aceia de mare silă, din care să pricinuiaște mari pagube mitropolii și totdeauna să urmează gîlcevuri cu înpotriviri asupra purtătorului de grijă și cere dreptate a nu să isterisi de obicinuitul venit al pămîntului. La care ni să poruncește ca să facem pă pîrîți a fi următori și supuși la dreptele obiceiuri ale moșii, a-și da adetul cum s-au urmat mai 'nainte pînă a nu li să da acea carte la mînă și pă cum dau și alți împrejurași du pă alte moșii mînăstirești i boierești, cum și acea carte a domnului Mavrogheni i adeverința răposatului mitropolit să li să ia de la mînă și să le trimitem la luminatul divan.

Următori fiind poruncii, am adus pe pîrîți, unde despre partea prea sfinț⟨itului⟩ mitropolit fiind față sfinția sa părintele vlădica Sidin, chir Grigorie, am intrat în cercetare și întrebînd pe pîrîți cu ce temeiu nu să supun a-și face claca, cîte 12 zile de om pe an și a-și plăti dijma fînului, cîte zece parale de car, precum să urmează acest obiceiu și la alte moșii du pînprejur, și cu un cuvînt răspunsără că nici într-un chip nu să vor supune a da mai mult decît 6 zile clacă și șase parale dijma de fîn, zicînd că așa le coprinde cartea domnului Mavrogheni și adeverința răposatului mitropolit Grigorie.

Am întrebat iarăși pă dînșii afară dintr-acea carte și adeverință de mai au vreun așăzămînt mai denainte în scris, ori de la sfînta mitro-

polie, ori de la vreunii domni, să ni le arate, ca să ne pliroforisim a le da dreptatea și ziseră că alte sineturi decît cele din sus nu mai au; le-am cerut dar și pe acelea ca să vedem ce coprindere au și nici într-un chip nu vrură să ni le arate, zicînd că la luminatul divan le vor arăta.

Deci după cercetarea ce făcum, văzînd că cererea prea sfințit părintelui mitropolit iaste cu cale, iar nu iaste înpotriva obiceiului pămîntului și văzînd că pîrîții fără nici un temeiu stau cu mare înpotrivire și nu să supun nici a-și da dreptele obiceiuri ale moșii, precum să urmează și la alte moșii du pînprejur, nici a scoate numitele sineturi, noi mai mult nu putem a-i sili fără numai le deterăm soroc după a lor cerere, ca îndată după zioa aceasta a sfinților apostoli să se afle la București a să înfățișa la judecata luminatului divan. Și rămîne a să face hotărîrea la luminatul divan.

Leat 1790, iunie 19

Plecați slugi...[1] az Radu ⟨?⟩ Cant⟨acuzino⟩

Trecut în condica județului...[1] post⟨elnic⟩

⟨Rezoluție:⟩

De la divanul Prințipatului Țării Rumînești, poruncă către ispravnicii ot sud Dîmbovița.

S-a citit la divan această anafora a dumneavoastră pentru înpotrivirea cu care s-au arătat numiții săteni pe carii și pînă acum așteptîndu-i la divan sfinția sa părintele vlădica Sidin, nu s-au arătat pîrîții a veni după sorocul ce și-au luat înaintea dumneavoastră. Deci fiindcă la obiceiul țării, care să urmează la toate moșiile mînăstirești și boerești și mai vîrtos dupe cum să va fi urmînd la toți înprejureni de aicia du pe moșii mînăstirești și boerești, sînt datori și acești lăcuitori săteni după moșiia Săcueni a fi următori și nu pot cu nici un cuvînt a fi deosebiț în alte obiceiuri, cînd nu au la mîinile lor nici un sinet domnesc vechiu sau vreun așăzămînt de la sfînta mitropolie în scris mai denainte dă vremea domnului Nicolae vodă Mavrogheni, cu care să poată dovedi dă adevărată zisa lor. Divanul poruncește dumneavoastră ca să aveți a-i supune făr' de voia lor la datoriia și obiceiul acela ce iaste și la alți locuitori du pe moșii mănăstirești și boerești de acia din prejur și precum cei de aproape vecini ai lor sînt următori, așa și ei să fie datori a-i clăcui 12 zile după coprinderea pravilniceștii condici și a-și da dijma fînului întocmai precum dau alți înprejureni. Și dumneavoastră sînteți datori a face urmare poruncii divanului cu închipuirea cea cuviincioasă pentru toate dreptele obiceiuri ale moșii și acele seneturi din vremea domniei sale Nicolae vodă Mavrogheni, dupe porunca ce aveți luîndu-le de la mîinile lor, să aveți a le trimite la chențelariia divanului.

1790, iulie 4, București

Enzenberg F⟨eld⟩ma⟨rschall⟩

Merkelius...[1] ...[1]

Biv vel sărdar

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXIII, doc. 91.
Orig. rom.

---

[1] Indescifrabil.

618

⟨Cîmpulung,⟩ 23 iunie 1790

Ispravnicii de Mușcel cercetează nesupunerea țăranilor de pe moșia Coșești a mănăstirii Aninoasa, care ținuseră în arendă timp de 22 ani această moșie, față de noii arendași și hotărăsc să facă șase zile de clacă la cosit și să-și dea dijma.

Sud Mușcel.

† După jalba ce au dat la cinstitul divan Radul Dascălu și Nicolae log⟨ofe⟩ț⟨el⟩ ot Curtea de Argeș cum că ei cumpărîndu în arindă venitul moșii Coșăști de la mănăstirea Aninoasa dintr-acest județ în anul acesta și căutînd obiceiu moșii să și-l tragă după orînduială, oamenii ce sînt șăzători pă acea moșie nu să supun să-și dea obicinuitele orîndueli, ci tot felu de înpotriviri le face arîndu livezile făr' de voia lor, sărind și cu ciumagele să-i bată. Pentru care cerîndu-și îndreptare cu a nu rămînea păgubaș, ni sè poruncește de către cinstit divan ca să cercetăm și după obiceiu pămîntului și după condica divanului urmînd, să facem pă acei lăcuitori a fi următori spre a să păzi orînduiala moșiilor, la cele drepte și obicinuite ce va fi dă înplinit să și înplinim.

După poruncă înfățișîndu pă jăluitori cu pîrîții oameni înaintea noastră, le-am cercetat pricina și înpotrivirea lor să vede că nu le-au fost din altu, fără numai că în 22 de ani ei au avut cumpărat venitul acei moșii de la igumeni ce după vremi s-au aflat la sfînta mănăstire și ca unii ce însuși ei clăcașii avea luat moșiia în arindă, făcea ce le era voia că nimeni nu le mai cerea nimic din cele obicinuite ale pămîntului și într-atîta ani trecuți, precum și în anul acesta.

Ne arătă sfinția sa părintele igumen că atunci cînd i-au venit mușterei pentru venitu moșii, iarăși întîi pă lăcuitorii du pă moșie au întrebatu dă o iau ei cu prețul ce dau alții, și nevrîndu să o ia, au vîndut-o altora, precum și însuși sătenii nu putură tăgădui. La urmă vrîndu numiții cumpărători să-și caute venitu moșii și lăcuitorii clăcași neștiindu (sau făcîndu-s⟨e⟩) că nu știu obiceiu pămîntului, cu netemeinice păreri să punea înpotrivire pricinuindu că nu ar fi cu cale să facă și să dea din toate cîte au ei pă moșie.

Dar acum, după poruncă făcîndu-i înțelegători de toată rînduiala celor drepte și obicinuite ale moșiilor, nu mai avură nici un cuvînt de înpotrivire, ci rămaseră îndatorați a înplini tot adetu moșii după obiceiu, cum: claca, dijma din toate semănăturile i pomi ce au pă moșie întocmai după obiceiu pămîntului și după condica cinstitului divan. Iar pentru clacă, măcar că dooăsprăzece zile sînt a face într-un an după obicei, dar fiindcă au avut așezămînt mai denainte cu sfinția sa cuviosul igumen ca să clăcuiască numai șase zile pă an, însă toată vara la coasa fînului,

așa să s⟨e⟩ urmeze și de acum înainte, după acest așezămînt a-și înplini claca, iar nu mai mult. Aceasta.

⟨1⟩790, iuni 23

Costandin paharnic

. . . .[1]

Trecut în condica județului,
Costandin condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCX, doc. 32.

619

20 iulie 1790

Locuitorii de pe moșia Săcueni (Dîmbovița) se angajează prin zapis față de mitropolie să dea, începînd cu „toamna viitoare", cîte zece parale de casă penru dijma fînului, ca și pe alte moșii.

Noi care mai jos ne vom iscăli, adeverim cu acest zapis al nostru la sfînta mitropolie Tîrgoviștea precum să să știe că noi, findcă sîntem șăzători pe moșiia Săcueni și ne hrănim pe această mai sus-numită moșie, dăm tare prindere și făgăduială pentru dijma fînului ca de la toamna viitoare înainte să avem a da de casă cîte parale zece depă cum acest obiceiu să urmează și la alte moșii dintr-acest județ ale sfintei mitropolii, adică la Bănești i la Lucieni i la Aninoasa și la altile.

Iar cînd vom face vreo pricină ori la dijma fînului ori la alte adeturi ale moșii și nu le vom da deplin depă cum ne făgăduim și depă obiceiu, atunci să fim lipsiți din toată hrana ce ne facem pe moșie și ca niște oameni răi să ne pedepsească de către luminatul divan. Și acest zapis înșine noi de bună voie am venit la prea sfințiia sa părintele Sidin și l-am dat la prea sfințită dreaptă prea sfinției sale că să se crează.

Iulie 20 dni, 1790.

Vasile ot Adînca adeverez, Vlad unchiaș ot ⟨tam⟩ adeverez,
Neacșu unchiaș ot ⟨tam⟩ adeverez,
⟨urmează alte 10 iscălituri⟩

Eu unchiaș i eu Ion sin Gheorghie care șădem pe moșii Mislii și pentru că ne ajung vitele și pe moșiia Săcueni ne făgăduim ca să dăm cîte 3 zile clacă pe anu de lude și cîte zece parale de caru de fîn dijmă.

Eu Staico rîndaș Mărcuții și eu Enache sin Ion care șădem pă moșiia Mislii ne dăm platnici și noi pentru dijma fînului ca să dăm de car cîte zece parale, să dăm și cîte 2 zile de clacă, pentru că vitele calcă pe moșia mitropolii. Aceasta.

Iulie 21 dni

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXIII, doc. 89.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

620

7 mai 1791

Locuitorii din satul Tătărăi dau zapis isprăvnicelului șătrarului Dumitru Polizu că în momentul în care va pleca armata austriacă din sat, ei se mută pe moșia sa, avînd a-i da cîte „un leu de casă și o găină" sau „patru zile de clacă și o găină".

Adecă noi satu Tătărăi dat-am zapisul nostru la mîna isprăvnicelului dumnealui șătrar Dumitru Poliz că mai înainte așăzîndu-ne ca să ne mutăm pe moșiia dumnealui cu casăle și cu șăderea, mai în scurt, sat să-i facem, care ne-am apucat de am făcut și grădini pe loc și vrînd ca să ne și mutăm nu ne-au îngăduit tistii și catanele împărătești ce să află în satu cu cfartire.

Și acum puindu-să cu plugurile pe lîngă grădinile noastre însuși isprävnicii ca să are cu clacă, noi după tocmeala ce-am avut nu i-am îngăduit ca să are și am dat acest zapis, ca ori în ce ceas să vor arădica catanile după noi să avem a ne muta, iar tocmeala ce-am fost făcut ca să-i dăm sau un leu de casă și o găină, sau patru zile clacă și o găină, de nu va pofti un leu, fie și patru zile, tot să le răspundem sau mutați sau nemutați. Și ne-am iscălit ca să se crează.

1791, mai 7

Eu Sandu pîrcălab ot Tătărăi adeverez ⟨și alte 11 iscălituri⟩ și cu tot satul nostru adevărăm.

Atunci întîmplîndu-mă aici, în satu Tătărăi, și sculîndu-să satu Tătărăi asupra isprăvnicelului dumnealui șătrar Dumitru Polizu ca să nu-i lasă să are pe lîngă grădinile ce mai sus arată și văzînd că au dreptate ca să nu să are locurile pe lîngă grădini și pă lîngă casele ce or să le facă după așăzămîntul ce l-au făcut, măcar că s-au mai arat și de alții, dar arătară isprăvnicelului că n-au fost cu știrea lor și scoțîndu-să plugurile au dat acest zapis, întărindu-să și de către mine cu iscălitura. Aceasta.

⟨17⟩91, mai 7

Gheorghe . . . .[1] polcovnic

Acad. R.P.R., pach. CCCCXV, doc. 162.
Orig. rom.

621

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 24 iunie 1791

Sătenii „ungureni" din slobozia Băbenilor dau zapis la isprăvnicatul Vîlcea, prin care arată că s-au angajat față de egumenul mănăstirii Bistrița, stăpîna moșiei, să facă de fiecare om însurat cîte șase zile de clacă pe an și să dea dijma obișnuită.

Adecă noi sătenii ungureni ot slobozia Bobenilor cari mai jos ne vom iscăli, dat-am încredințat zapisul nostru la cinstitul isprăvnicat al

[1] Indescifrabil.

Vîlcii precum să să știe că noi oameni streini fiind și neavînd pămînt cu care să ne putem chivernisi viața dintr-o zi pînă într-alta, ne-am și așezat cu sfinț⟨ia sa⟩ părintele igumen chir Ștefan, ce erea egumen pe acea vreme la sfînta mănăstire Bistrița, puindu-ne sălașele pe moșia sfintei mănăstiri cu tocmeală ca de tot ludile ce s-ar găsi în sat să dăm cîte un zlot.

Deci trecînd cîtăva vreme și întîmplîndu-se din curgerea vremilor, scumpindu-se zilele de lucru și sfînta mănăstire avînd trebuință de lucru iar nu de bani, ne-au și tras la judecată înaintea dumnealor boerilor ispravnici de sfinț⟨ia sa⟩ părintele igumenu bistriceanu, chir Nectarie, făcînd cerere ca să lipsască zlotu și să facem pe an 12 zile de clacă ca și ceilalți lăcuitori.

Deci noi prin mijlocirea dumnealor boerilor și prin rugăciunea ce am dat către sfinț⟨ia sa⟩, ne-am legat cu acest zapis, învoindu-ne ca de tot ludile ce să va afla căsătorit în sat să facă cîte șase zile de clacă la verice lucru va avea sfînta mănăstire, avînd purtare de grije ca oricînd ne va chema omul mănăstirii la lucru, să fim voioși, fără a sta cu înpotrivire și cu nesupunere, pentru că oricare nu va fi săritori și să va arăta cu înpotrivire, unul ca acela își va lua căzuta pedeapsă de către judecată. Dar și sfinț⟨ia sa⟩ încă să nu aibă a ne mai supăra mai mult de cevași peste aceste șase zile, fără numai obicinuita dijmă din cele ce ne vom agonisi pe moșiia sfintii mănăstiri. Și cînd s-au făcut acest zapis au fost cu voia tutror sătenilor dintre cari ne vom iscăli puind și degetele în loc de peceți. Și claca să o facem numai pe moșia sfintei mănăstiri acolea la Bobeni.

1791 iuni 24

Eu Simion Catană adeverez: eu Savul Neagă adeverez; eu Pătru Groșanu adeverez; eu Bucur muraru adeverez; eu Vasile pîrcălabu adeverez; eu Ion purcaru adeverez; eu Ion Drăghină adeverez; eu Dumitru Dănulețul adeverez și cu tot satu.

⟨Rezoluție :⟩

De la isprăvnicatu Vîlcii

Această învoire ce au făcut ungurenii ot Bobeni cu sfinția sa părintele igumen bistriceanu, arătîndu-ne însuși sătenii ungureni că este cu a lor bunăvoință, cum și cu a părintelui igumen, s-au adeverit acest zapis și cu ale noastre iscăliturí ca întocmai să să urméze.

1791, iunie 24

Iordache medelnicer ispravnic, Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ Socoteanul pitar, ispravnic.

Trecut la condică, Ivan postelnicel, condicar

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 85.
Orig. rom.

622

3 august 1791[1]

Egumenul mănăstirii Căşcioarele cere divanului Ţării Romîneşti să dispună ca locuitorii de pe moşia mănăstirii să-şi dea dijma, să presteze claca şi să plătească suhatul vitelor.

Către marele şî luminat divan al Prinţipatului
Ţării Rumîneşti, prea plecată jalbă.

Lăcuitorii ce şăd pe alte moşîi ce sînt înprejurul moşîi sfintei mănăstiri Căşcioarelor, îşi pasc vitele lor pe moşiia mănăstirii şi îşi fac arături şi toată chiverniseala le este pe această moşie (că lor le este folos), iar mănăstirii să pricinueşte mare pagubă că tae copaci carii aduc venit şî fac cherestea şi lemne de foc cu care să neguţătoresc.

Iar dijma, claca pentru sohaturi şi pentru toate altele ce este obiceiul pămîntului de a da pentru moşie, să pun întru înpotrivire şi nu vor să dea la isprăvnicelul mănăstirii.

Aşijderea urmează şi lăcuitorii căşcioreni de fac ca şi aceia şi încă nu numai că nu să supun la cele drepte obiceiuri de a le da şi a-şi face claca cîte 12 zile, ci să pun în silnicie de cosesc şi livezile de fîn ale mănăstirii, care vor să moară vitele la iarnă de foame.

Mă rog luminatului divan să fie straşnică poruncă atît către cei ce nu sînt şăzători pe moşii mănăstirii, cum la şî[2] lăcuitorii şăzători, ca claca să şi-o facă, dijma să şi-o dea din toate, din uluce i alte cherestele şi din lemne de foc, cu care să neguţătoresc cum şi pentru sohaturi să plătească. Că dacă merge isprăvnicelul de le cere, ei zic că sînt scutelnici boereşti şi tae beilicuri şi cu aceasta să pun înpotrivă dă nu vor să plătească.

Ci spre a nu fi mănăstirea isterisită de dreptul său, fiindcă cu această moşie caută să-i chivernisească pe oamenii mănăstirii, să se milostivească marele divan de a da poruncă să urmeze toţi dreptului obicei al pămîntului şi moşiilor şi făr' de ştirea stăpînului moşii să nu fie volnici a tăia pădurea şi a face de capul lor, de a semăna. Şi cum va fi mila marelui divan.

Prea plecat divanului,
Macarie, igumen căşciorean

⟨Rezoluţie :⟩

De la divanul Prinţipatului Ţării Rumîneşti

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului să theorisiţi jalba şi cererea egumenului şi dupe obiceiul pămîntului şi dupe condica divanului urmînd, să daţi dumneavoastră nizamul cel cuviincios şi aşa, să-şi afle

[1] Data rezoluţiei.
[2] Aşa în text.

mănăstirea îndreptarea sa de la dumneavoastră, ca să nu să păgubească de drepturile venituri ale sale. Ce va fi de înplinit să și înpliniți.

1791, avgust 3, București
῾Ο Ρίμνικου Φιλάρετος ⟨Filaret al Rîmnicului⟩

Scarlat vistier ⟨?⟩
Drăghici ⟨?⟩ Biv vel sărdar
᾿Ιοάννης Λογοθέτης ⟨Ioan logofăt⟩
. . . .[1]

Arh. St. Buc., M-rea Cășcioarele, pach. I, doc. 6.
Orig. rom.

623

⟨București,⟩ 28 noiembrie 1791[2]

Egumenul mănăstirii Slobozia reclamă domnitorului că în vremea lui Mavrogheni, țăranii de pe moșie au fost făcuți „privileghiați împotriva obiceiului pămîntului" și că a fost silit să le dea 120 de taleri, și cere să poruncească a i se înapoia banii și a fi obligați locuitorii să presteze claca și să dea dijma din toate „după obiceiu".

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce sînt șăzători lîngă sfînta mănăstire, pă moșiia mănăstirii ce să cheamă Sloboziia din sud Ialomița, că înpotriva priveleghiului pămîntului și a cărților și poruncilor domnești, ce are sfînta mănăstire de la toți luminații domni, s-au sculat numiții lăcuitori în zilele lui Mavrogheni, cerînd a să face privileghiați înpotriva obiceiului pămîntului. După care a lor cerere, fiind adus aici, făr' dă a fi judecat și cercetat la vreo judecătorie, am fost silit dă Mavrogheni de le-am dat lor taleri 120, afară din treapăd ce am dat mai mult decît aceștiia și am fost pus dă le-am dat zapis precum ei au cerut, făcîndu-se privileghium.

În zilele nemților îndată am pornit jalbă dă nedreptatea mănăstirii și fiind orînduiți dă ne-am înfățișat la dumnealui stolnic Dumitrache i la dumnealui pitar Niculescu i la dumnealui sărdar Tufean și la dumnealui sărdar Dumitrache Brézian, ce îi ai și măriia ta judecători de au cercetat toate pricinile cu amăruntul și au făcut anafora, care o pusei într-această jalbă.

Mă rog mării tale să s⟨e⟩ citească anaforaoa spre a lua măriia ta pliroforie de adevărul pricinii și să s⟨e⟩ dea întărirea mării tale la dreptatea mănăstirii, înpotriva acei nedrepte hotărîri a lui Mavrogheni, ca să nu rămîe în luminate zilile mării tale mănăstirea într-această adichie, supuindu-să cu porunca mării tale a întoarce acei bani, ce mii-au luat și să să supune să-și facă claca și a-și da dijma din toate după obiceiu, căci nu arată supunere a o da. Și ce va fi mila mării tale.

Către dumnezeu rugător,

---

[1] Indescifrabil.
[1] Data rezoluției.

Ghermano, egumen sfintei mănăstiri Sloboziia din sud Ialomița

⟨Rezoluție :⟩

Dumneata biv vel stolnice Dimitrache i dumneata biv vel sărdar Theodorache Tufene i dumneata biv vel sărdar Dimitrache Brézoene i dumneata biv vel pitar Costandine Niculescule, ce ați fost rînduiți judecători asupra pricinii aceștiia, să aveți a arăta domnii mele prin anafora acum, pricina aceasta în ce chip iaste pe larg și cum ați hotărît fieșcare madea anume, atît pentru celelalte după obiceiu pămîntului și dupe condica domnii mele, cît și pentru pădure, după domneștiile seneturi ce zice că are.

1791, noemv⟨rie⟩ 28

Arh. St. Buc., Ms. 314 (Condica m-rii Slobozia), f. 100—100 v.
Copie rom.

624

⟨București,⟩ 2 decembrie 1791

Anaforaua veliților boieri și hotărîrea domnitorului Mihail Suțu în privința reclamației egumenului mănăstirii Slobozia împotriva țăranilor care au primit „privileghium" de la Mavrogheni; se hotărăște anularea zapisului vechi și constrîngerea țăranilor la restituirea talerilor luați și la îndeplinirea îndatoririlor „după legea și obiceiul țării".

Prea înălțate doamne,

Înștiințăm mării tale că în trecutele luni înfățișîndu-să la acest departament igumenul sfintei mănăstiri Slobozii din sud Ialomița, chir Ghermano, cu unii din sătenii ot tam, cerînd atunci igumenul mai întîi să li să ia de la mîinile lor un zapis ce zice că de frică l-au dat în domniia lui Mavrogheni, făcînd satului privileghium cu paguba mănăstirii și înpotriva obiceiului țării, la hacul pămîntului, cerînd și taleri 120 ce le-au dat atunci de i-au înblînzit și i-au potolit la pîra lor, lăsînd de a mai pomeni de altă pagubă ce zice că i-au pricinuit taleri 200 treapădul i taleri 120 cheltueli încoace și încolea pe la unii alții, cum și dă venitul ce au fost datori să dea de cînd au căpătat privileghium și nu i-au dat nimic în urmă. Și la acea judecată fiind întrebați și sătenii, ne-au arătat acel zapis al igumenului de la leat 1786 întărit cu pecetea lui Mavrogheni în nooă ponturi ce le numim mai jos :

Întîi pentru cît fîn vor face dă trebuință vitelor pă moșiia mănăstirii, dijmă să nu le ia.

Pentru podul mănăstirii mișcător și trecător peste apa Ialomiței, lor, la toți sătenii, să nu le ia parale dă trecătoare.

Pentru lemne uscate, cum și dă cele verzi dă lucru să ia din pădurea mînăstirii, făr' de nici o dare.

La moară, afară din oem să nu le ia po cîte trei parale de sac, îndatorindu-să și ei, cînd să va strica zăgasul morii, să sară să-l dreagă.

Pentru clacă, să o facă numai trei zile sau să le plătească cu un leu.

Pentru carne de mîncare, să să tae vite de ale lor peste toată săptămîna și să dea mînăstirii de o vită, de vacă po ocă dooă carne și de oae

po jumătate ocă, iar mînăstirea numai joiia la facerea tîrgului să tae vite de ale mînăstirii.

Pentru vinul ce le va trebui de praznice și de nunte, să fie volnici a-l rădica de unde va vrea.

Pentru arnăuți, paznici și dijmuitorii moșii, să nu ție mînăstirea.

Să li să dea taleri 120 ce au pricinuit ei atunci la Mavrogheni că li s-au luat rău de mînăstire în vremi trecute, pentru cele mai sus arătate.

Deci la cercetarea ce le-am făcut atunci, am cerut sătenilor vreun senet (afară din priveleghiu lui Mavrogheni) să ne arate și au zis că au avut, dar le-au răpus în cel⟨a⟩altă răzmiriță. Dar noi zicem că de ar fi avut aceste privileghiuri, îndestulă vreme au avut ca să le înnoiască de la alți înălțați domni ce au stătut dupe acea răzmiriță. Le-am fost mai cerut ca să ne arate pă vreun căpitan de slobozie sau pă vreun logofăt de al curții cu știință că au văzut sau au citit acel priveleghium și au zis că n-au pă nimeni, ci acest zapis ce să catigorisește dă igumen s-au luat de judecată și s-au dat la mîna zapciului, spre a-l arăta divanului țării, care acum îl văzum la mîna igumenului. Arătăm mării tale și dieresis ce au făcut judecata acestor nooă ponturi.

Întîi pentru dijma de fîn, după legea și obiceiul țării să o dea, căci și cei ce fac curături cu osteneală și cu cheltuială, după trei ani își dau dijma, cu cît mai vîrtos acolo, fiind cîmp, nici nu-l ară, nici nu-l seamănă și cosește de-a gata.

Pentru pod, veri de cîte ori trece umblînd dupe hrană, veri pă jos, veri călare sau cu carul sec sau și cu altă povară de trebuință caselor lor, să nu să supere, fără numai cînd își va înpovăra carul cu negoț, numai atunci să plătească trecătoarea, căci și mînăstirea face pod cu cheltuială.

Pentru lemne uscate de foc și pentru cele verzi de lucru, plătind hacul mînăstirii, să aibă voe a lua, însă cu știrea igumenului sau a pădurarului.

Pentru moară, dîndu-și oemul după obiceiu, să lipsească cele po trei parale de sac, că acestea să înțeleg mită morărească, ca să dea rînd cu protimisis celor ce le întind parale în mînă și pe încet, încet, o fac obiceiu; și cînd să va înneca moara sau să va strica zăgasul, igumenul cu plată din cheltuiala mînăstirii să le dreagă și să le întocmească, că nu sînt nimeni datori să lucreze fără plată.

Pentru clacă, să urmeze cum să coprinde la cărțile domnilor, după obiceiul țării, cum am văzut și cartea mării sale Alexandru vodă Ipsilant la mîna igumenului.

Pentru carne de mîncare, să primi și de igumen a să urma cum scrie în pontu de sus.

Pentru vin de praznice și de nunte, va să zică că se cheltuește mult, și pentru aceia umblă de iau unde găsește mai eftin și putem zice să aibă acea voe, dar însă să cumpere pe cît îi trebue cu buriu iar nu cu butea și încă de va rămînea și din buriu el cu casa lui să bea cusurul, iar să nu-l vînză pă cep.

Pentru slugi, veri fie arnăuți, veri rumîni, nu este igumenul zăticnit de a nu-și avea slugi harnice; iar de vor fi zgobivi și asupritori să-i dea în știre la dumnealor ispravnici sau la oblăduitorul țării și ce vină va fi, se vor înfrîna și să vor pedepsi, după vinile lor.

Pentru taleri 120 ce i-au luat de la igumen, pă seama lor, să-i dea acum înnapoi carii cu porunca mării tale să se înplinească.

Iar pentru cei taleri 320 ce zice igumenul că au dat treapăd i alte cheltueli, neavînd dovadă, rămîne să dea credință la preaosfințitul mitropolit și pe cît va lua cu sufletul cuvioșii sale, să-i plătească sătenii. Iar pentru dijma fînului de acești trecuți ani, fiind în spinarea lor ostași nelipsiți, am găsit cu cale să nu să supere, iar estimp să-și dea dijma. Într-acestași chip am judecat și s-au dat igumenului anafora, iar igumenul acum ne arătă că urmare sau înplinire nu s-au făcut. De aceasta înștiințăm ca să se facă cea desăvîrșită hotărîre de măriia ta.

1791, dechemv⟨rie⟩ 2

M. stolnic, Theodorache Tuf⟨ea⟩n⟨u⟩ sărdar,
Dimi⟨trache⟩ Brézoian sărdar, Costandin Niculescu pitar

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemble Vlahscoe.

După cum au judecat și au hotărît dumnealor judecătorii departamentari, la toate fiind urmarea dumnealor dreaptă, după obiceiu pămîntului ce s-au urmat și să urmează la toate moșiile țării de obște și după poruncile domnești și după condica divanului domnii mele, întărim domniia mea ca la toate să să urmeze după alegerea dumnealor judecătorilor și după acestea să fie lăcuitorii săteni supuși și următori, pentru care poruncim dumneavoastră ispravnicilor județului la toate acestea să dați ajutorul cel cuviincios igumenului mînăstirii, în toată vremea, atît pentru pădure cît și pentru celelalte și ceia ce este de înplinit după alegerea judecății să și înpliniți de la dînșii. Iar hotărîrea ce au făcut Mavrogheni să nu aibă nici o ținere în seamă, ca o anerisită din poruncă împărătească.

1791, dechemvrie 11

Procit⟨o⟩h vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 314 (Condica m-rii Slobozia), f. 100—100 v.

Copie rom.

Publicat de V. A. Ureche, în *Istoria Romînilor,* vol. IV, p. 126—129.

625

⟨Caracal,⟩ 30 decembrie 1791

Locuitorii din satul Osica de Jos, moșia boierului Barbu Știrbei și cei din Osica de Sus, stăpînirea lui Manolache Brîncoveanu, dau zapis ispravnicilor de județ prin care se angajează să rămînă fiecare pe locul unde se află, spre a nu mai pricinui neajunsuri stăpînilor cu mutarea pentru semănături de pe o moșie pe alta.

Încredințăm cu acest zapis al nostru la mîna sătenilor de la Osica de Jos, ce sînt șăzători pe moșiia dumnealui clucer Barbu Știrbei, precum să să știe că fiind totdeauna pricină între noi, atît pentru oameni că să strămută cu lăcuința din satul nostru în satul lor, cum și ai lor în satul nostru și cum că vitele lor umblă pe moșiia carei sîntem noi șăzători și ale noastre pe moșiia ce sînt ei șăzători, mai vîrtos pentru arături și sămănături, că noi șădem pe altă moșie și ne hrănim pe moșiia care sînt ei șăzători a dumnealui clucer Barbu Știrbei și ei nu au unde-și face sămănături, cum și livezi de fînețe, asemenea, că și ei să hrănesc pe

moșiia dumnealui Manolachie Brîncoveanu vel logofăt care sîntem șăzători noi pe dînsa.

Pentru aceia dar, după judecata ce am avut înnaintea dumnealor boerilor ispravnici, ni s-au hotărît ca de la trecuta lună a lui noemvrie, cei ce vor fi trecut dintre sătenii noștri în satul osăcenilor de jos și cei ce vor fi trecut dintre osăcenii de jos în satul nostru Osica de Sus, să nu fie slobozi a să mai strămuta de la sfîrșitul lunii lui noemvrie încoace, fără decît pă fieșcarele dintre săteni în ce sat al nostru sau al lor unde să află șăzători, acolo să rămîe; iar de la sfîrșitu lunii lui noemvrie încoace, sau de acum înnainte, carele dintre sătenii noștri sau ai lor să vor mai strămuta de la o săliște la alta, să meargă iarăși la locul lor de unde să va strămuta.

Cum și pentru arături ce să vor fi sămănat astă-toamnă, după ce să vor rădica bucatele, să nu mai fim slobozi a face arături nici noi pe moșiia clucerului Știrbei unde sînt ei șăzători, nici ei pe moșiia dumnealui Manolaiche Brîncoveanu vel logofăt unde sîntem noi șăzători, ci fieștecarele pe moșiile ce ne aflăm șăzători, iarăși pe acea moșie să ne hrănim a nu avea bucatele, fînețele și vitele să ne pască, fără numai cînd vom avea voe de la orînduiții dumnealor numiților boeri și de la isprăvniceii ce vor fi pe moșii, atunci vom ara și vom cosi pe moșiile ce nu sîntem șăzători.

Iar făr' de voe făcînd niscarva arături sau sămănături, să fim lipsiți de munca noastră și să rămîe acele arături sau fînețe făr' de nici o întoarcere de chieltueli, ci să fie ale stăpînilor moșiei.

Iar pentru viile ce avem pe aceste moșii, să ni le stăpînim fieștecare unde le avem, cum și pentru vite, după ce să vor rădica bucatele toamna, învoindu-ne noi sătenii să umble peste amîndoao moșiile și ale lor și ale nostre, bine, iar de nu, vor fi tot poprite.

Și pentru mai adevărată credință, ne-am iscălit puindu-ne și degetele în loc de pecete, unde fiind mulți martori:

Eu Ilin sin Barbul pîrcălabu,
eu Radu Ciotoră,
eu Marin isprăvnicel,
eu Pătru sin Vasile,
eu Radu Țucleanu,
eu Drăgan Alroșcăi,
eu Iordaiche

ot satu Osica de Sus înpreună cu toți ceilalți săteni ce ne aflăm pe moșiia dumnealui Manolaiche Brîncoveanu vel logofăt, adeverim.

1791, dechemvrie 30

Sud Romanați

Acest zapis ce l-au dat numiții săteni de bună voia lor pentru ca să-și păzească acest așăzămînt, i-am întărit și noi cu iscăliturile, a nu mai fi pricini între dînșii.

1791, dechemvrie 30

Cornea Brăiloi clucer

. . . .[1]

C. logofăt za visterie

Arh. St. Buc., M-rea Văratic, pach. I, doc. 27.
Orig. rom.

---

[1] Indescifrabil.

626

⟨București,⟩ 20 ianuarie 1792

Mitropolitul Cosma al Țării Romînești cere domnitorului prin anafora să ordone ispravnicilor de Vlașca a constrînge pe locuitorii de pe moșia Pătroaia a mitropoliei să presteze claca în zile de lucru, nu în bani, cum vor ei, și să-și dea dijma din produse, după obicei.

Prea înălțate doamne,

Cu smerita noastră anafora înștiințăm mării tale că purtătorul de grijă ce-l avem orînduit la moșia Pătroaia din sud Vlașca, a sfintii mitropolii, ne arătă că lăcuitorii ce să află șăzători acolo pă numita moșie nu voește să-și facă obicinuita clacă în lucru, ci cer să s⟨e⟩ plătească în bani, cîte bani 90 de casă pe anu. Asemenea și pentru obicinuita dijmă nu să supune a o da din toate deplin după obiceiul pămîntului, din bucate, din legumi, din toate și altele cîte să mai află, ci stă cu înpotrivire.

Pentru care rugăm pe măriia ta să s⟨e⟩ facă luminată porunca înălțimii tale către dumnealor boeri ispravnici ai județului, ca să facă pe acești lăcuitori să-și facă claca în lucru după obiceiul pămîntului, pe an zile 12, iar să nu o dea în bani precum cer ei, fiindcă avem trebuință de lucru acolo. Așijderea și pentru dijmă să-i aducă la cunoștință a și-o răspunde fieștecare deplin, din toate după vechiul obiceiu.

Dă aceasta rugăm pe măriia ta. Și anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și norociți.

1792, ghenar 20

Al mării tale cătré dumnezeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletesc,

Cozma al Ungrovlahiei

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemble Vlahscoe.

† Cu cale fiind anaforao prea sfinții sale părintelui mitropolit, întărim și poruncim dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vlașca să supuneți pă numiții săteni a-și face claca în lucru și a-și da dijma după obiceiu, fiind drepturile moșii, făr' de a să înpotrivi mai mult.

După condica divanului scoasă

1792

Arh. St. Buc., Ms. 158 (Condica Mitropoliei București), f. 156 v—157.
Copie rom.

627

5 februarie 1792

Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că locuitorii de la Baia de Fier, care s-au angajat cu zapis să dea cîte un zlot de casă și să facă două zile de lucru, nu și-au îndeplinit îndatorirea de a lucra și cere să fie obligați a face claca după „condică", 12 zile pe an, dîndu-se poruncă ispravnicilor de Gorj în acest sens.

Prea înălțate doamne,

† Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce sînt șăzători pă moșiia mănăstirii Hurez, ce să numește Baia dă Heru sud Gorjiiu, că după multele nesupuneri ce s-au arătat și arată și acum, care prin zapisul lor ce au

dat la divanul Craiovii, că vor da la mănăstire pentru claca cea obicinuită pă an cîte un zlot dă om casnic i cîte dooaă zile dă lucru și la plaiu cît i să va face jiru, ghindă, făr' dă tocmeală să nu ducă vitele și la munții mănăstirii iarăși cu tocmeală să sue vitele și atunci fiind vreme de răzmiriță, mănăstirea au priimit și estimp celelalte le-au păzit, iar zilele dă lucru după zapisul lor nu au urmat a le face, ci au rămas fînu mănăstirii necosit dă ei și zapisul lor scrie că dă nu să vor ținea dă acel așăzămînt să clăcuiască mînăstirii dooaăsprăzece zile pă anu.

Pentru care mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale către dumnealor boerii ispravnici ai județului ca să-i aducă înaintea dumnealor și dă vreme ce nu urmează zapisului lor ce au dat, să-i supue după obiceiu pămîntului să clăcuiască mănăstirii 12 zile pă an la cele ce va avea trebuință dă lucru, care clacă să o facă rînduri, rînduri, iar nu dăodată, precum sînt rînduite în condică, spre a-și afla mănăstirea dreptatea la cele cu cale și drepte, spre a nu să păgubi. Și ce va fi mila mării tale.

Către dumnezeu rugător dă sănătatea mării tale

Pahomie, igumenul mănăstirii Hurez sud Vîlcea

⟨Rezoluție:⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, aducînd pă pîrîți dă față, să cercetați pricina, văzînd și așăzămîntul ce arată că au făcut și asupra dreptății urmînd, să faceți pă pîrîți a fi următori obiceiului pămîntului, atît pentru dijmă i clacă, după condica domnii mele, cît și pentru vite a nu le sui la munți făr'dă a nu da dreptul moșii și ce va fi dă înplinit să și înpliniți ca să nu să păgubească mănăstirea dă drepte veniturile moșii sale.

1792, fevr⟨uarie⟩ 5
Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 94.
Orig. rom., pecete aplicată.

628

5 februarie 1792[1]

Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că doi săteni din Baia de Fier, Iacob Rață și fratele său Mihăilă, în vremea războiului au făcut două mori pe moșia mănăstirii fără a avea încuviințare și cere să dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a și le ridica.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale pentru sătenii dă la Baia dă Her anume Iacov Rață i Mihăilă frate-său, că în vremea răzmiriței trecute au găsit pîrlej și făr'dă știrea și voia mănăstirii au făcut dooaă făcae dă mori pă moșia mănăstirii și morile mănăstirii stau dă nu umblă din pricina morilor lor. Care ei, morile le-a făcut cu scopos ca să s⟨e⟩ întinză cu stăpînirea în moșie, dă care ești măriia ta înștiințat, că abiia au scos mănăstirea moșiia din stăpînirea lor prin multe judecăți și hotărîri domnești în 35 dă ani dă s-au stinsu cu cheltuiala.

---

[1] Data rezoluției.

Mă rog mării tale să fie luminată poruncă la dumnealor ispravnicii județului Gorjiu ca să-i facă să-și mute morile făcae, pă moșiia lor, ca să poată umbla morile mănăstirii. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,
Pahomie, igumenul mănăstirii Hurez din sud Vîlcea

⟨Rezoluție:⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar,

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați pricina atît înaintea dumneavoastră cît și la fața locului și la dreptatea ce va avea mănăstirea să-și afle îndestularea cu înplinirea cea cuviincioasă și să îndreptați.

1792, fevr⟨uarie⟩ 5
Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 93.
Orig. rom., pecete aplicată.

629

9 mai 1792

Egumenul mănăstirii Radu-Vodă dă scrisoare locuitorilor din Văleni (Muscel), pentru stabilirea clăcii în bani, cîte un taler și 20 parale de casă, precum și dijma obișnuită.

Încredințez cu scrisoarea mea în mîna lăcuitorilor la Văleni, pe moșiia sfintei mănăstiri Radului-Vodă, sud Mușcel, precum să s⟨e⟩ știe că le-am făcut așăzămînt pentru clacă, ca să dea dă toată casa cîte taleri 1 parale 20, adică unul și jumătate pă un an, în bani, iar nu lucru, însă popi, diiaconi i mireni, dă toată casa întreagă. Așijderea și pentru locurile ce vor avea dă arături, să fie apărați de orți de pogon, numai să-și dea drept dijma lui pă loc.

Și acest așezămînt l-am făcut cu dînșii ca să li să păzească de către mănăstire cît vor trăi ei și copiii lor. Pentru aceasta le-am dat iscălitura.

1792, mai 9

Ὁ ἀρχιμανδρίτης ραδουλιότης Ἰγνάτιος ὑποβεβαῖοι ⟨Arhimandritul Ignatie raduliotul adeverește⟩.

Copie întocmai

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. LX, doc. 4.
Copie rom.

630

⟨Văleni,⟩ 9 mai 1792

Locuitorii din Văleni (Muscel) de pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, dau scrisoare egumenului Ignatie, de învoire pentru fixarea clăcii în bani la un taler și jumătate de casă pe an și dijma obișnuită.

Noi lăcuitorii ce ne aflăm șăzători pă moșiia sfintii mănăstiri Radu-Vodă, aicii la Văleni sud Mușcel, încredințăzu[1] cu scrisoarea noastră la cinstită mîna sfinții sale părintelui egumenu al sfintii mănăstiri Radu-

[1] Așa în text.

Vodă, chir Egnate, precum să s⟨e⟩ știe că în multe rînduri am avut prigonire între noi pentru clacă, fiindcă eram năpăstuiți peste obiceiu. Acum viind sfinția sa aici, ne-am așăzat cu sfinția sa prin scrisori ca să dăm de toată casa întreagă, cîte taleri 1 pol, adică unul și jumătte, însă bani, iar nu lucru. Și acest așăzămînt să ni s⟨e⟩ păzească de către sf⟨in⟩ț⟨ia sa⟩ și de către mănăstire, noao și copiilor noștri. Și cei ce avem locuri de arătură pă moșiia sfintei mănăstiri, să nu fim supărați de alte havaeturi fără numai dijma. Drept aceasta, am dat scrisoarea noastră cu iscăliturile, pentru încredințare, asemenea carte dîndu-ne și sf⟨inția sa⟩ noao.

1792, mai 9

⟨urmează 23 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. LX, doc. 5.
Orig. rom.

631

23 mai 1792[1]

Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului Țării Romînești, că locuitorii din Baia de Fier, „ca niște oameni răi și nesupuși", nu-i dau voie să arendeze pășunatul munților la alți locuitori și nici ei nu dau prețul pretins de mănăstire, și cere să se dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a-și îndeplini îndatoririle.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale să am dreptate cu sătenii din Baia de Fier sud Gorj, ce este moșiia sfintei mănăstiri Hurez, că sînt 36 de ani trecuți de cînd numiții săteni ca niște oameni răi făr'de frica lui dumnezeu și nesupuși dreptății și hotărîrii judecăților atît de pre alocurea cît și a slăviților domni, nu s-au astîmpărat nici pîn' acum de prin judecăți, necăjind și cheltuind sfînta mănăstire Hurezul cu multe și grele cheltueli la pricini ce au căutat ei totdeauna făr'de dreptate.

Acum întru cea de dumnezeu hărăzită al doilea domnie a mării tale, cercetîndu-să toată pricina lor cu amăruntul în luminat divanu mării tale și cunoscîndu-să de prin toate judecățile ce au căutat numiții săteni cu mănăstirea, dreptatea ce au avut-o și o are sfînta mănăstire, ni s-au hotărît stăpînirea moșii întru toate, cu luminată cartea mării tale cuprinzătoare, poruncindu-să și către dumnealor boeri ispravnici de Gorj să le facă zapt.

Și stînd ei tot înpotivitori, osăbit al doilea jalbă am fost mai dat mării tale, tot pentru dînșii, de nesupunerea lor și iar s-au făcut asemenea poruncă către dumnealor boerii ispravnici de Gorj, să-i facă a fi supuși, care și dumnealor dîndu-le poruncă s-au părut a fi deocamdată supuși poruncii de a clăcui și a plăti celélalte adeturi după obicei.

Iar apoi acești răi și nesupuși săteni băiași, nefiind nimic cunoscători luminatei poruncii mării tale, iarăși s-au tinsu peste poruncă de caută în silă a da mănăstirii suhat pă munții ce vor ei și de a nu clăcui după obicei. Că mai întîi, pentru munți, dînd eu dintr-înșii la mușterei cu preți, pentru dresul sfint⟨ei⟩ mănăstiri și lăsînd și sătenilor pentru dobitoacele

[1] Data rezoluției.

lor cu suhat, numiții s-au rădicat peste cumpărătorii aceia să-i scoață din munți, fără a nu da prețul ce dau aceiia. Și trimițînd să facă clacă cu plugurile după obicei, nicidecum nu s-au supus, ci au plătit mănăstirea la alte pluguri zioa cîte taleri 4, de au arat pentru treaba mănăstirii și nici alte adeturi nu să supun a plăti, precum și perdelile de oi ce au pă această moșie, nu vor să le plătească havaetu, vînd vin și rachiu făr' învoire.

Ci ne rugăm mării tale să fie luminată poruncă cu hotărîre ca să aibă mănăstirea voie ce suhat al munților au vîndut pîn' acum la alții, să fie bine vîndut, fiind vînzare la unii, de un an, la alții, de astă-toamnă și ce munți am lăsat pă sama sătenilor, de nu vor da prețul cel cuviincios ce dau alții, iar să avem voe să vindem suhatu la cine să va găsi, pentru că băiașii sînt învățați să dea mănăstirii preț mai puțin și ei să-l vînză la alții în preț mai mare, făcînd ca o negutătorie cu munții mănăstirii, păscîndu-și și vitele fără suhat. Și să plătească și adetu perdelelor de oi ce au pă moșiia mănăstirii, cum și claca plugurilor, de vreme ce nu s-au supus a eși cu plugurile la clacă după vechiu obicei.

Luminate doamne, pînă acum, ce au vrut acești săteni, aceia au dat din venitu moșii și mănăstirea, fiind vreme răzvrătită și avînd ei pricină pentru moșie, ce au putut au luat, iar acum, luminînd dumnezeu cu pace, pentru toate să aibă mănăstirea dreptate a lua de la dînșii după luminatele ponturi ce sînt. Și ce va fi mila mării tale.

Smerit rugători către dumnezeu de sănătatea mării tale,
Pahomie, igumen ⟨m-rii⟩ Hurez din sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod i gospodar zembli Vlahiscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Gorj, veți vedea jalba ce au dat domnii mele egumen hurezeanul iarăși asupra lăcuitorilor săteni du pă moșia Baia de Her a mănăstirii, dă care și însuși dumneavoastră ispravnicilor ați dat pliroforie domnii mele în trecutele zile prin anafora de la dechemvrie 19, cum și orînduitul cafegiu domnii mele, de răotatea și nesupunerea acelor oameni silnici și pricinuitori de gîlcevuri și prin cartea domnii mele ce am dat mănăstirii de la fevr⟨uarie⟩ 5, îndestul v-am fost poruncit pe largu ca să dați mănăstirii ajutoriul cel cuviincios la stăpînirea moșiilor sale.

Deci și pentru suhaturi vă poruncim domniia mea ca să le dați nizamul cel cuviincios asupra dreptății cu urmare după obiceiu și după poruncile domnii mele, spre a nu să păgubi mănăstirea dă prețul ce ar lua de la alții.

Așijderea și pentru perdelile de oi i pentru clacă, după condica domnii mele ce iaste cuprinzătoare dă toate obiceiurile moșiilor să urmați și la toate să faceți îndreptare supuind pe cei silnici și împotrivitori a fi următori făr'de voia lor și ce va fi dă înplinit să și înpliniți, aflînd mănăstirea îndăstularea dreptății sale de la dumneavoastră și odihna despre acei săteni.

1792, maiu 23

Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 97.
Orig. rom., pecete aplicată.

București, 30 mai 1792

Departamentul judecății cercetează pricina dintre Dumitru Polizu, care cere efectuarea clăcii în muncă și locuitorii din Tomșani (Saac), care arată că au așezămînt să dea cîte 1,60 taleri pe an și hotărăște ca sătenii fie obligați a presta 12 zile de clacă fără a avea voie să părăsească moșia.

De la departamentul judecății

Din luminată poruncă mării sale prea înălțatului nostru domn Io Mihail Costandin Suțu voevoda prin zapciii dumnealui ceauș za aprozi, să înfățișară la judecată lăcuitorii din satu Tomșani sud Saac cu jalba ce au dat înălțimii tale pentru Dumitru Polizu, zicînd că ei au așăzămînt în scris pentru cîți să află șăzători pe această moșie Tomșani, de la jupîneasa Maria Micșuneasca, că mai mult de taleri 1 pe an în loc de clacă să nu dea; care așa s-au urmat pînă acum, iar numitu acum să scoală și-i apucă să-i clăcuiască pe an 12 zile, nețiindu-să de acel așăzămînt. Pentru care cer, dă vreme ce nu urmează după acel așăzămînt, să le plătească casele i namestiile și să vor duce de acolea, arătîndu-ne și acel așăzămînt al jupînesii Mariuții Micșuneascăi cu leat 74, cu arătare că preoții i alții ce să află acolea pe acea moșie să plătească cîte taleri 1 pe an i cîte o găină la creciun pentru clacă și dijma din toate.

Întrebîndu-să și Dumitru Polizu ce are să răspunză, acest așăzămînt îl tăgădui zicînd că nu este al soacră-sii; al doilea zise că soacră-sa cît au fost stăpînă pă această moșie, după cum au vrut așa au făcut, dar lui nu-i trebuește leu lor, ci cere să-i clăcuiască pe an cîte zile 12, după vechiu obiceiu al pămîntului. Cu toate acestea zise că și pîrîșii nu i-au dat cîte un leu pe an, ci cîte taleri 2, iar pîrîșii răspunseră că adevărat nu i-au dat cîte taleri 1, ci cîte taleri 1,60, și aceasta s-au început de cînd unii din vecinii moșii ș-au hotărît moșiile și au înălțat această clacă, au înălțat-o și el, iar pîrîtu tot cuvîntul cel dintîi ține, că ori să clăcuiască 12 zile pe an, de acum înainte, sau să să ridice du pă moșiia lui.

Deci din cercetarea pricinii aceștia, fiindcă orînduiala dă 12 zile clacă pe an, aceasta este vrerea dă obște și este nestrămutată, care nici să adaogă nici să scade, iar tocmelile ce să fac între unii alții este vrerea particulari și să țin pe cît este voia unii părți și altiia, iar cum nu va vrea o parte, să strică, așa și acum la această pricină, pe cît au vrut Dumitru Polizu să ție așăzămînt cu lăcuitorii, să ținea, iar acum nevrînd să să ție de acel așăzămînt al soacră-sii, măcar fie fost și dovedit dă așăzămînt dă taleri 1,60, care s-au mărturisit chiar din gura jăluitorului, să strică așăzămîntul particulari și rămîne iar așăzămîntul opștii dă 12 ⟨zile⟩ clacă care este nestrămutat. Ci dar, hotărîm pîrîșii că, ca niște lăcuitori ce sînt pă moșiia Polizului să clăcuiască doăsprezece zile pe an după luminatele porunci ce sînt date, sau să vor așăza cu Dumitru Polizu după cum vor putea. Aceasta scriem.

Δημητράκης κλουτσέρης ⟨Dumitrache clucerul⟩ 1792, mai 30

D⟨umi⟩t⟨ru⟩ Brezoianu ⟨ ⟩

Barto ⟨?⟩ Gîrlean sluger ⟨?⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod i gospodar.

† Fiindcă stăpînul moșii nu iaste silit a primi bani cînd are trebuință dă clacă în lucru, care clacă iaste legiuită din vechime 12 zile după condica divanului, întărim judecata departamentului și poruncim ispravnicilor să-i supuneți[1] a-și face claca după obiceiu țării, cum arătăm mai sus, făr' dă a fi slobozi să să strămute cu această pricină.

1792, avgust 9, Bucu⟨rești⟩

Vel logofăt

Trecut în condică.

Acad. R.P.R., pach. CCCCXV, doc. 164.
Orig. rom., pecete aplicată.

633

30 iunie 1792[2]

Egumenul de la mănăstirea Sadova reclamă domnitorului că țiganii nu se supun la lucru pentru reparația clădirilor, iar ceilalți locuitori clăcuiesc numai două zile, taie pădurile pentru negutătorie, vînd vin și rachiu în paguba mănăstirii și cere să se dea ordin ispravnicilor a-i sili la 12 zile de clacă și celelalte îndatoriri după obicei.

Prea înălțate doamne,

Cu plecat răvaș jeluesc înălțimei tale, că această sfîntă mănăstire fiind aproape de Dunăre în drumul Oreaovei și la loc primejdios cu întîmplările răzmiriților după vremi au fost ajuns la dărăpînare de tot, pînă în urma răzmiriții muscalilor. În zilele mării sale Alexandru voevod, după cercetările ce s-au făcut de domnu și de arhiereu locului, găsindu-să mănăstirea precum arăt înălțimei tale de tot dărăpănată, nici egumen avînd, că nu era cu putință a sta din pricina hoțomanilor și a cheseților și din nesupunerea țiganilor, prea sfinția sa părintele episcopu răposatul Chesarie au orînduit igumen pe răposatu chir Panteleimon. Și cît au trăit și sfinția sa au meremetisit oareșce din céle stricate ziduri ale mănăstirii, că după cum să cunoaște de au avut și rîvnă a lucra mai mult, dar din nesupunerea țiganilor n-au putut. Și după sfinția sa cît am putut și eu cu îndemnarea și ajutoriul prea sfinții sale părintelui episcopu chir Filaret, cît am putut am lucrat, iar cea mai multă parte de zidire și de acoperămînt iaste trebuință de a să face de acum înainte.

Și de nu voi avea mila și ajutoriul înălțimii tale nu este cu putință a isprăvi lucrul, că și lăcuitorii ce șăd pe moșiile sfintei mănăstiri sînt foarte îndărătnici și nesupuși, mai mult decît doaoă zile pe an nu vor să clăcuiască și dau și un zlot de vatră și cu această numire că clăcuesc și dau vatră, fac negutătorie, aduc vin și rachiu și pun de vînd pe moșiile sfintei mănăstiri și vinurile mănăstirii stau închise neputînd a să vinde. Strică și pădurile și duc lémne de vînd la schelă și la alte sate, nedînd nici un havaet.

---

[1] Așa în text.
[2] Data rezoluției.

Pentru care mă rog înălțimii tale să fie luminată porunca înălțimii tale ca precum clăcuesc alte sate pe alte moșii mănăstirești și boerești, să clăcuiască și aceștea și să să părăsească a mai vinde vin și rachiu pe moșiile mănăstirii și a-și da dreptul havaet din toate după obicei, ca și eu dintru acéle cît de puțin să pociu a mă folosi și a lucra la céle stricate, precum mi să poruncéște de către înălțimea ta, iar pentru țigani, precum am mai jeluit înălțimii tale în trecutele zile cu deosibită jalbă, de nu să vor pedepsi, nici într-un chip nu vom putea folosi sfînta casă cu dînșii. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat mării tale,
Paisie, igumen Sadovii

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Condica divanului domnii méle cuprinde într-acestași chip : lăcuitoriu dator este a da stăpînului moșii clacă într-un an doaosprezece zile, iar cînd stăpînul moșii nu are trebuință de lucru, are a da lăcuitoriul un zlot, iar nu mai mult. Deci poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului să aveți a urma dupe această orînduială. Cum și pentru vînzarea vinului i a rachiului, fiindcă după obiceiu pămîntului sînt opriți lăcuitorii, ca să să vînză numai bucatele stăpînului moșii, vă poruncim dumneavoastră ispravnicilor să-i opriți, ca să să vînză numai vinul i rachiul mănăstirii, să nu să păgubească de drepturile veniturilor moșii sale. Iar pentru nesupunerea țiganilor s-au făcut porunca domnii mele către dumnealui caimacamu Craiovei de unde vei afla cuviincioasa îndreptare[1].

1792, iunie 30
Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condca m-rii Sadova), f. 225 v.—226.
Copie rom.

---

[1] Cu aceiași dată, o variantă a acestei cereri are următorul cuprins : „Jăluesc înălțimii tale cu plecat răvaș pentru satele ce sînt înprejurul mănăstirii și șăd pe alte moșii, îmi fac mare stricăciune la păduri, fără nici o tocmeală, obrăznicesc și intră în păduri și strică copaci roditori care fac ghindă, precum și o dumbravă ce are sfînta mînăstire oprită numai pentru trebuința sa, totdeauna o strică satul Dăbulénii din sud Romanați și iarăși satul Ostrovénii din sud Dolj, fiind aproape de schela Oreaovei, îmi fac supărare și cer a le vinde pădurea cu bani, pentru neguțătoriia lor, ca să ⟨se⟩ ducă să vînză lémne la acea schelă, zicînd că de nu vor duce lémne la turci, nu pot trăi.

Și cu voe și făr' de voe în toți anii, de frică le-am dat, cu prețu ce au vrut ei să dea. Mai sînt și alte păduri pe aici prinprejur, pe moșiile boerești și nu vor să s⟨e⟩ ducă să cumpere ci au tăbărît pe pădurile sfintei mînăstiri pînă nu-au mai rămas și fiind și vremea de răzmeriță nu i-am putut opri. Iar acum fiindcă ne-au miluit dumnezeu cu pace, mă rog înălțimii tale să mi se facă o luminată carte de apărare către toate satele dimprejur a să opri și a nu mai strica pădurile, ca și sfînta mănăstire să poată drege la céle stricate și dărăpănate din vremea răzmeriții cu cherestea din pădurea sa. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat mării tale,
Paisie, igumen Sadovii

634

12 iulie 1792

Preoţii şi „megieşii împrejureni" din satele Lereni, Urlueni, Colţu Unghenilor şi altele, reclamă egumenului de la schitul Buliga (Argeş) şi boierilor coproprietari că arendaşul moşiei Colţu Ughenilor, pe care ei sînt şezători, Iane arnăutu Civu, îi asupreşte sub toate formele, lăsîndu-i muritori de foame împreună cu vitele lor.

Noi, preoţii i megiiaşii înprejureni ot satu Lereni, Urlueni, Colţu Unghenilor şi de la alte sate iar du prinprejuru moşii Colţului Unghenilor, care mai jos ne vom iscăli, înştiinţăm şi dăm această adeverinţă a noastră la mîna sfinţii sale părintelui Parthenie, igumăn sfîntului schit, la mîna dumnealor coconului Ioniţă şi la cocon Iordache, ungurei de la Piteşti sud Argeş, ca să le fie de bună credinţă precum să ştie că părinţii noştri cum şi noi, ne-am pomenit hărănindu-ne dă cîndu sîntem pe moşiia mai sus-numiţilor stăpîni ce să numeşte Colţu Unghenilor şi suhat vechiu dă beilic înpărătescu pă această moşie şi să ne mănînce livezile i bucatele ce le-am avut pă această moşie din vechime şi să ne izgonească din locurile dă hrană, nu am pomenit pînă în trecuţii ani, cîndu au venitu un Iane arnăutu Civu dă au cumpărat venitu numitei moşii de la dumneaei răposata slugereasa Aniţa Buligoasa şi de la igumenul sfîntului schitu ce era pă acea vreme în arindă pă trei ani. Şi aşa au băgat şi oi făcîndu ce-i era voia, ca un arindaş ce era moşii, cum şi noaoă la une multe pricini şi pagube ne-au făcut în silă şi cu pizma ca să ne izgonească din locurile dă hrană şi livezi ce le avem din vechime după cum şi ceialaltă adeverinţă a noastră din trecuţii ani, arată dă cele ce ne-au făcut cîndu am mai jăluit mării sale lui vodă.

Acum iar estim⟨p⟩ au venit în silă văzînd că nu-i mai vinde stăpînii moşii venitul de estim⟨p⟩ ca în ceilalţi ani, în pizmă au băgat oi în numita moşie pîn livezile lăcuitorilor, poruncindu ciobanilor dă ne opresc cu ciomagele du pă la apă de la puţurile ce să află făcute pe moşie dă creştini pentru pomană, iar nu făcute dă arnăuţi sau de beilic ca să să

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Şuţul voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Romanaţi, veţi vedea jalba igumenului, pentru care la trecuta luna lui martie 26 vi s-au scris porunca domnii mele pe larg, pentru pricina acestor păduri mănăstireşti. Ci dar, după aceeaşi să urmaţi întocmai şi să daţi nizamul cel cuviincios spre a să păzi şi orînduiala pădurilor.

1792, iunie 30

Vel logofăt

Biv vel pitar

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica m-rii Sadova), f. 224—224 v. Copie rom.

numiască suhatu cum îl numescu arnăuții, că de cîndu i s-au înplinit sorocu dă au eșit din moșie, iarăși ne-am hrănit pe numita moșie cum ne mai hărăneam cu pace pînă a nu veni arnăutu. Acum lui Stan de la Tufeni l-au lovitu ciobanu cu ciomagu peste mînă betegindu-i mîna, de la apă de băut luîndu-i fedeleșul lui Stan și lui Stafie ot Urlueni ca să nu mai luom apă pentru adăparea lucrătorilor, țiindu-să ciobanii cu ciomagele peste tot hotarul moșii dă nu ne lasă nici să ne cosim cîte o clae dă fîn pentru hrana vitelor noastre, zicînd că le-au dat jupîn Iane arnăutu porunca nici să mai arăm dă acum 'nainte nimini, în pizmă, să rămînem muritori dă foame patru, cinci sate du prinprejur, atît noi cum și vitele noastre.

Ce pentru credință, toți anume ne vom iscăli ca să să crează.

1792, iulie 12

⟨Urmează 20 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXXIII, doc. 16.
Orig. rom.

635

⟨București,⟩ 20 iulie 1792

Mihail Suțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Vîlcea să cerceteze dacă măglașii de pe moșiile mănăstirii Bistrița au obicei a clăcui numai cîte șase zile ca și ciocănașii și să raporteze.

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Veți vedea jalba ce au dat domnii mele igumenul bistriceanul, ci fiindcă încă de la 15 ale lui dichemvrie leat ⟨17⟩91 au fost jăluit domnii mele măglașii, cum că obiceiu au avut din vechime a clăcui pe moșiile ce șăd ei numai cîte șase zile pe an, și a nu le lua dijmă din grădinile ce au înprejuru caselor lor, pentru care aceasta văzînd domnia mea în condicile divanului și cartea domnii sale Alexandru vodă Ipsilant de obiceiu acesta numai pentru ciocănași, după care zic măglașii că și lor li s-au urmat și li s-au păzit acest obiceiu, v-am poruncit domnia mea ca să cercetați și de au avut acest obiceiu să li să păzească și să-i diafendipsiți de către stăpînii moșii a nu-i supăra mai mult.

Deci acum văzînd dumneavoastră jalba aceasta a numitului igumen, iată vă poruncim domnia mea ca după aceiași poruncă urmînd să cercetți și să ne înștiințați dă obiceiul ce au avut, dă care așteptăm răspuns. Și fiți sănătoși.

1792, iuli 20

⟨Pe verso:⟩

Dumnealor ispravnicilor ot sud Vîlcea, cu sănătate să s⟨e⟩ dea.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 27.
Orig. rom., pecete aplicată.

636

⟨București,⟩ 29 septembrie 1792

Anaforaua vel logofătului Mihail Crețulescu către domn, întărită de Mihail Suțu, referitoare la judecata locuitorilor din Cislău (Saac), cu egumenul schitului Cislău pentru îngreuierea condițiilor de clacă și dijmă, hotărîndu-se ca țăranii, de vreme ce nu au așezămînt scris, să lucreze după Pravilniceasca condică.

Prea înălțate doamne,

Sătenii dă la Cișlău, din plaiul dînspre Buzău sud Saac, au jăluit înălțimii tale că fiind lăcuitori pă moșiia schitului Cislău, care este metoh a episcopii Buzău, obiceiu au avut dă clăcuia pă an șase zile, dă carul dă fîn da cîte 5 parale și dă plugurile ce ară pă moșie, scotea dă făcea clacă și schitului, iar dă doi ani încoace, puindu-se acolo igumen Dionisie protosinghelul, le-au stricat toate obiceiurile și le cere clacă cîte 12 zile pă an, dă car dă fîn cîte 14 parale și unde era un car, le-au pus trei, carile vine dijma unui car dă fîn taler unul; asemenea și pogonul dă porumb l-au întreit la dijmuit și dă plug le ia cîte taleri 3; cum și dă la cei ce au capre i oi le-au luat dă la 4 capre i oi cîte un ed sau miel și dă vită cîte parale 4; și livezile dă fîn ale lor, curate dă ei, s-au luat dă s-au cosit dă schit, și cerea îndreptare.

Cu a lor jalbă s-au orînduit la mine dă către înălțimea ta ca să cercetez și după luminată porunca înălțimii tale, cerînd jăluitorilor să-mi arate dă au vreon așăzămînt în scris pentru zilele clăcii și dă celelalte obiceiuri ce zic că li s-au păzit, ne dete răspuns că nu au. Deci, fiindcă așăzămînt în scris nu au, nu are temei cererea lor, ce rămîne a-și răspunde claca i dijma și alte venituri ale moșii după pravilniceasca condică, care coprinde într-acestași chip: lăcuitorul casnic are a clăcui stăpînului moșii într-un an 12 zile: 3 toamna, 3 iarna, 3 primăvara și 3 vara, iar neavînd stăpînul moșii dă lucru, să dea de casă un zlot; din rodirile ce va semăna pă moșie are să dea zeciuială din toate, afară numai din grădinile ce vor avea lăcuitorii înprejurul caselor lor pentru care nu are a da nimic; dîn fînuri ce vor cosi, are să dea lăcuitorii din zece clăi, una; dijma porumbului are a o da lăcuitorii dă pogon 4 banițe porumb grăunțe, cu banița za oca 22; pentru stupi au să dea de matcă cîte 3 bani, iar pentru roi nu au a da nimic; pentru capre are să dea lăcuitorii cîte doi bani, atît vara cît și iarna; livezile dă fîn ce sînt curățate de dînșii, nu este volnic stăpînul moșii a le lua, ce are a le ținea lăcuitorii ce le-au curat, cu dijma ce să îndatorează a răspunde.

Deci după această orînduială să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnicii județului a li să urma întocmai răspunderea hacului moșii la egumenul schitului. Iar pentru ceia ce jăluesc că li s-au făcut năpăstuire la măsurătoarea carălor cu fîn i a pogoanilor dă porumb, pentru livezile ce zic că le-au cosit igumenul i pentru banii dă pluguri, iar să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnicii să cerceteze și pentru acelea și dă să va fi făcut vreo nedreptate lăcuitorilor, dupe cum arată în jalba lor, prin judecată și prin cercetare iarăși dumnealor ispravnicii să facă cuviincioasa îndreptare a nu rămînea nici schitul păgubit dă dreptul său, nici lăcuitorii să nu să năpăstuiască mai mult

peste ceia ce este obiceiul şi hotărît prin luminatele mării tale porunci, pentru care dumnealor dă cercetarea ce vor face să arate înălţimii tale. Părerea mea aşa este, iar hotărîrea cea dăsăvîrşită rămîne a să face dă înălţimea ta.

1792, septe⟨emvrie⟩ 29

Al mării tale prea plecată slugă,
Manolache Creţulescu vel logofăt

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Cele arătate mai jos, care sînt obicinuite după condica divanului, poruncim domniia mea să le urmeze lăcuitorii fără înpotrivire, iar peste acestea poruncim domniia mea, igumene al schitului, să nu faci lăcuitorilor mai multă supărare în vreun fel dă chip şi dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, făcînd cercetarea ce să coprinde mai jos, să îndreptaţi şi să înştiinţaţi domnii mele.

1792, octomvrie 1
Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suţu), f. 150—150 v.
Copie rom.

637

⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie 1792

Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să îndemne pe locuitori a ieşi la semănatul de grîu şi orz „cu îndestulare pînă este vremea bună".

Publicaţii la toate judeţele şi la caimacam pentru a îndemna pe lăcuitori la arături.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud... [1] sănătate! Fiindcă timpul este, din mila lui dumnezeu, bun dă semănatul rodurilor pămîntului şi fiindcă pohtim şi voim pă lăcuitorii ţării domnii mele a-i vedea întru toate îndestulaţi, mai vîrtos de ale rodului pămîntului, care iaste hrana şi alişverişul lor, spre a fi şi ei îndestulaţi şi a le prisosi dă a vinde şi pă bani ca să cîştige şi să să folosească în vremea domnii mele, cînd silă sau hrăpire la bucatele şi zaherelile lor cu a li să lua făr' de preţ, aceasta nu o suferim nicidecum.

Şi fiindcă unii din prostimea lor şi din năravul lenevirii nu sînt îndemnători din sineşi la lucrul pămîntului, de aceea nu lipsim într-adins a vă porunci domniia mea, ca să îndemnaţi pe toţi lăcuitorii de obşte la semănatul de grîu i orzu, nu numai spre a eşi cu plugu pentru a face un obiceiu, ci şi a să sili de a semăna cu îndestulare pînă este vremea bună de la dumnezeu, grijindu dumneavoastră de această treabă, care este cea mai întîiu trebuincioasă ţării. Şi să avem răspuns de urmare şi fiţi sănătoşi!

1792, octomv⟨rie⟩ 11

Arh. St. Buc., Ms. 21 (Condica Mihail Suţu), f. 84.
Copie rom.

[1] Loc alb.

638

⟨Pitești,⟩ 27 octombrie 1792

Locuitorii din satul Cătușani, vecini cu moșia mănăstirii Cotmeana, dau zapis egumenului prin care se angajează să facă și pe viitor cîte trei zile de clacă pentru un loc de izlaz din marginea satului, așa cum a hotărît judecata ispravnicilor.

Adecă noi, sătenii ot satul Cătușani, dat-am acest adevărat zapisul nostru la sfînta mănăstire Cotmeana precum să se știe că fiind noi șăzători cu lăcuința pe moșiia noastră Cătușani și hotărîndu-ni-să moșiia cu moșiia numitei mănăstiri, și în moșiia noastră neavînd izlaz pentru pășunea vitelor noastre, mai 'nainte aveam dat de mănăstire un codru de loc pe moșiia mănăstirei, care venea pînă în hotarul satului nostru, lăsat izlaz, dă ne păștea vitele acolo, și pentru acest izlaz clăcuiam și noi mănăstirei de toată casa cîte trei zile, urmîndu-se aceasta de cînd s-au făcut și satul nostru. Iar acum despre toamnă, acel izlaz arîndu-să de sfînta mănăstire și semănîndu-să și grîu pe dînsul și vitele noastre rămîind făr' de izlaz de pășunea lor, nu ne-am putut suferi, ca unii ce claca mănăstirii o făceam pentru acést izlaz, ci jăluindu-ne la dumnealor boerii ispravnici pentru aceasta, dumnealor ne-au și înfățișat la judecată înaintea dumnealor cu părintele Bogoslov i iconom, vechilul mănăstirii și judecata ne-au hotărît pentru acel izlaz ce-l aveam și acum ni s-au arat de mănăstire, ca în locul lui să ne dea mănăstirea alt loc pe moșiia mănăstirei care să fie cu măsura tot cît este și izlazu de mult, ca să-i arăm acel loc noi și cu semănătura de grîu să fie tot a noastră iar izlazul să rămîe tot noaoă cu cuprinderea pînă unde l-am păscut cu vitele noastre și pînă acum, făr' de nici o opreală de către sfînta mănăstire, numai să avem ca și de acum înainte să ne facem claca pentru acel izlaz la mănăstire, de fieștecare casă cîte trei zile pe anu, făr' de alt cuvînt, ori în ce vreme, cînd va avea mănăstirea trebuință pentru această clacă a noastră.

Și ca să s⟨e⟩ păzească această hotărîre a judecății și ca să nu mai fie și alte pricini între noi cu mănăstirea, pentru aceasta am dat acest adevărat zapis al nostru, ca să fie de încredințare sfintei mănăstiri și ne-am iscălit, puindu-ne și degetele mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

1792, oct⟨omvrie⟩ 27

Eu Ion unchiaș cătușanul adeverez, eu Stancul sin lui Ion unchiaș adeverez, eu Ion cătușanu vnuc lui Ion unchiaș adeverez, eu Radu cătușanu adeverez, eu Ion brat Radu cătușanu adeverez,

vechili fiind și dăspre partea tuturor celorlalți săteni ai noștrii și adeverim.

Și am scris Costandin polcovnic cu zisa numiților săteni și martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. L, doc. 21.
Orig. rom.

639

1 noiembrie 1792

Locuitorii din Cășcioarele, de pe moșia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului prin care se angajează ca pentru obligația clăcii să dea „de toată casa cîte taleri unu și o găină".

Adecă noi, sătenii ot satu Cășcioarele, dinpreună cu preoții noștri care mai jos ne vom iscăli anume, am dat credincios zapisu nostru la cinstită mîna sfinții sale părintelui egumenului cotrăcean, stăpînitorul moșii, precum să să știe că ne-am hotărît cu sfințiia sa, căci șădem pe moșie, în locu de clacă să dăm pe an de toată casa cîte taleri unu și o găină. Și vin să nu fim slobozi a vinde fără de știrea părintelui egumen, iară rachiul ce-l vom face din prăștinele noastre cu știrea părintelui să fim slobozi a-l vinde, cu știrea părintelui și cu havaetul lui.

Iară cînd vom vinde vin fără de voe sau să cumpărăm rachiu să facem negustorie, să fim de pedeapsă și părintele egumen să aibă a ne căuta cele ce ni să va da mîna, dupe cum va căuta și alți stăpînitori oamenii moșiilor sale. Pentru aceasta am iscălit ca să să crează punînd și degetele în locu de pecete.

Noemvrie 1, 1792

Eu popa Stan adeverez,
eu Marin pîrcălabu adeverez,
eu Dobre adeverez,
eu Dinu adeverez,
eu Florea adeverez,
eu Nană adeverez,
eu Ursul adeverez,
eu Dros adeverez

Ἰωαννίκιος ἐπιστάτης τῆς ριθείσεις μουσίας ἐπιβεβῶ τά ἄνοθεν.

⟨Ioanichie epistatul numitei moșii măturisesc cele de mai sus⟩.

Și dinpreună cu tot satul nostru adeverim.
eu Decul căpitan zapciu am fost față la acest așezămînt și martor, eu popa Oprea ot sat Mitreni am fost față și martor și eu Anghel căpitan de județ am fost față

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. II, doc. 33.
Orig. rom.

640

⟨Foleștii de Jos,⟩ 22 noiembrie 1792

Locuitorii din Foleștii de Jos (Vîlcea) dau zapis logofătului isprăvniciei că sînt mulțumiți cu foaia de dijmă a mănăstirii Hurez, pentru fîn, porumb și altele, precum și cu facerea celor 12 zile de clacă.

Copie dupe zapisul cel adevărat carile l-au dat oamenii din Folești

Noi, sătenii din satul Foleștii de Jos, care sîntem arătați și numiți în foia de dijmă fînului ce ne-au dijmuit popa Gheorghe isprăvnicelul după moșiia sfintei mînăstiri Hurez, care foe am văzut-o iscălită și de părintele igumen chir Pahomie, încredințăm cu zapisu nostru la mîna logofătului Ioaniț, de scaun, precum să să știe că după jalba nostră ce am

dat-o la dumnealor boerii ispravnici, pricinuind și zicînd că sîntem năpăstuiți de către popa isprăvnicelul, adecă cu dijmuirea fînului i cu a porumbului și altele, precum prin osăbită poruncă să arată, după a noastră arătare și pricinuire ce am făcut, dumnealor boerii ispravnici, ca să ne aflăm cuvincioasa îndreptare, prin poruncă a orînduit pre numitul logofăt ca să vie aici în satul nostru și din clae în clae să meargă și de iznoavă să facă dijmuire drept, în frica lui dumnezeu.

După care poruncă fiind următor numitul orînduit au și venit la partea locului și chemînd pe noi, sătenii birnici, care sîntem arătați în foia cea iscălită de părintele igumen ce au adus-o părintele Ioanichie către numitul logofăt, fără de nici o lenevire era să să scoale logofătu Ioaniț ca să meargă din clae în clae să ne dijmuiască.

Dar noi, cunoscîndu-ne greșala ce am făcut mai vîrtos și dreptul nostru ce-l vedem că sîntem puși în foia de dijmă, am căzut cu rugăciune ca să nu mai meargă pri la clăi, încredințîndu-l cît printr-acest zapis, cît și prin grai, că sîntem mulțămiți toți, iară care nu ne-am întîmplat aicea, de vom cuno⟨aște⟩ oareșcare încărcare cu dijmuirea, să mergem deloc la părintele igumen al sfintei mănăstiri să ne mai scază. Iară noi toți sîntem odihniți și mulțămiți atît de dijma fînului i porumbului, cum și pentru clacă. Care din noi vom fi făcut cîte 12 zile, să fim nesupărați, iară care vom mai fi rămășiță, vom face înplinire după poruncă. Cum și pentru pluguri, să eșim la vreme după cum am avut obicei din vechime. Că așa ne-am așăzat cu vechilul sfintii mănăstiri. Și pentru credința ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

1792, noemvrie 22

⟨Urmează 17 iscălituri⟩

Și dinpreună cu tot satul l-am dat de a noastră bună voe.

Acest zapis este scos din cuvînt în cuvînt după zapisul cel adevărat care mi l-au dat mie de a lor bună voe, cum că sînt mulțumiți și odihniți, precum să cuprinde într-însul, hotărîndu-li-să cu al lor graiu că vor păzi toate madelele.

1792, noemvrie 22

Ioan logofăt Lepușoiu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XVIII bis, doc. 17.
Copie rom.

641

⟨Copăceni,⟩ 1 decembrie 1792

Locuitorii din Copăceni ai căror părinți și-au vîndut moșia lui Iordache sărdar, au avut judecată în vremea lui Mavrogheni cu fiul cumpărătorului, care voia să le ia otaștină din 20, una, în loc de 1 ban de vadră, cum dădeau pînă atunci, și pentru prisosul de moșie neplătit, fiind obligat să le mai dea 308 taleri, reclamă acum domnitorului că sînt dați ei în judecată ca să restituie banii primiți.

Prea înălțate doamne,

Cu lacrămi jăluim mării tale că moșii și părinții noștri avînd o moșie la Copăceni sud Vlașca au vîndut-o pentru trebuința ce au avut, la un

răposat Iordache sărdar și stăpînindu cîtvași, s-au întîmplat moarte și rămîind un fiiu al răposatului, anume Dumitrache Copăcean, care să află aici, au întrat în stăpînirea moșii. Și umblînd ca să strice veichiul obicei, ca să ne ia otaștină din doaăzeci vedre, una, iar nu cîte un ban dă vadră. după cum au luat și răposat tată-său, ne-am sculat noi cu toții și am dat jalbă la Mavrogheni cerînd dreptate, atît pentru aceia cît și pentru a să sforî moșia cu stînjeni, fiindcă cînd au vîndut-o părinții noștri, nu au sforît-o. După care jalbă orînduindu-să boeri hotarneci, carii mergînd la fața locului au sforît moșiia după obiceiu și eșind stînjăni mai mulți prisos dăcît banii ce au dat pă cumpărătoarea moșiei, au făcut boerii hotarneci socoteală pă acel prisos și așa ne-au dat numitul taleri 308, bani 90 pă acei stînjăni. Care viind aici, ni s-au făcut și doaă cărți la mînă dă la divan ca să fim în pace.

Acum, numitul s-au pus și avgust trecut ne-au adus aici cu mumbașir, cu care eșind la departamentul dă șapte făr' dă a ne face vreo hotărîre ne-au zis ca să mergem acasă să ne căutăm dă bucate fiind vremea lucrului și luîndu-ni-să acele cărți dă la mînă la judecată, am mers acasă dă ne-am căutat dă bucate. Care mai pă urmă începînd boala aceea, n-am putut veni să ne căutăm judecata după poruncile ce ni să didese pentru judecăți. Acum, în cea după urmă, iarăși ne-au adus cu mumbașir cerînd ca să-i întoarcem banii îndărăt, cu ce drept nu știm.

Ne rugăm mării tale ca să fim scoși cu numitul înaintea mării tale, să ne aflăm dreptatea, că va fi cu păcat să dăm și bani și să stăpînească și moșie mai mult, afară dă cumpărătoare. Dă aceea să avem drept ca ori să fim în pace, sau să ne dea noaoă moșia și prin datorie să-i întoarcem banii înapoi, a stăpîni noi, sau dă vreme că numitul zice că rău ne-au dat bani, noi voim ca cu luminată poruncă să tragă moșia al doilea și care va rămînea dă judecată, va plăti treapădul i cheltuiala, însă pă drept să tragă moșia și în frica lui dumnezeu făr' de hatîr.

Robii mării tale, noi moșnenii dă la Copăceni sud Ilfov

⟨Rezoluție:⟩

Dumnevoastră veliților boeri ai divanului domnii mele, după ce veți vedea dumneavoastră întîiu anaforaă departamentului ce este întărită dă către domniia mea, următoare hotărîrilor dă mai' nainte din ceilaltă domnie a noastră, să întrebați pă jăluitori ce au a mai zice. Dă au alt dăosibite dreptăți cu vrednic cuvînt și făr' dă a socoti cele făcute dă Mavrogheni, să theorisiți și să arătați domnii mele. Ci dar, poruncim zapciule ce ești orînduit, să înfățișazi pă amîndoaă părțile înaintea dumnealor.

1792, dichem⟨vrie⟩ 1

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suțu)), f. 79—79 v.
Copie rom.

642

12 decembrie 1792

Anaforaua boierului Vintilă Prij către domn în privința reclamației unor locuitori din satul Frăsinetul (Ilfov) care în timpul războiului își dăduseră dijma din produse, rechiziționată apoi de armata austriacă și refuză acum să plătească ei paguba, prevalîndu-se de dispozițiile domnești că rămășițele de dijmă din vremea războiului nu se urmăresc.

Prea înălțate doamne,

Înștiințez înălțimii tale pentru sătenii de la satul Frăsinetul dintr-acel județ al Ilfovului, că jăluind înălțimii tale pentru un Nușul arnăutul ce să află aici, că pă vremea răzmiriții cînd dumnealui biv vel spătar Ghica să afla în țara turcească, acest numitu, au cumpăratu venitul moșîi dumnealui, Frăsinetul, pă care sînt jăluitorii aceștiia lăcuitori și arată că după ce au făcut claca și au dat dijma din toate, cum și din fîn, după ce au venit nemții în țară i-au mîncat dijma fînului și acum îi apucă pă dînșii ca să plătească acea dijmă, de care apucînd aici pă vreo doi trei dîntr-înșii și închizîndu-i, au dat zapis că va plăti acea dijmă.

Și acum s-au adus aici și să află închiși la isprăvnicie ca să plătească și fac rugăciune înălțimii tale ca după cum te-ai milostivit domniia mea [1] asupra tuturor și li s-au ertat toate dijmurile din vremea răzmiriții, prin milostivirea mării tale să fie și ei apărați, luîndu-să de la mîna Nușului și zapisul ce l-au dat acei doi trei de la închisoare.

Mi să poruncește de către înălțimea ta, ca să arăt înălțimii tale cu ce por⟨un⟩că facem acest fel dă strechetur, a trage, a aduce, a închide pentru rămășîțuri de dijmă dîn vremea răzmiriții care sînt poprite, așteptînd înălțimea ta răspuns.

Înștiințez înălțimii tale că viind numiții jăluitori cu jalba și cu porunca mării tale, făcînd cercetare pricinii aceștiia față fiind și Nușul arnăutul, arătă că la trecuta lună lui iulie, în aceşti următori an [2], au fost jăluitu acest Nușul, mării tale, cum că are să ia de la acest jăluitor sumă de bani pentru pagubile ce i s-au întîmplatu din venitul aceștii moșîi ce l-au avutu cu⟨mpă⟩ratu, din pricina lor. Și fiind orînduitu cu porunca înălțimii tale către ispravnici ca să cerceteze și ce va fi cu dreptul de a înplini să s⟨e⟩ facă și înplinire, iar cînd nu să va odihni vreo parte, să-i sorocească la luminatul divanul mării tale și mergînd cu acea poruncă la dumnealui biv vel cămăraș Grigorașco Vent⟨ura⟩, fiind ispravnic, ar fi trimis de ar fi adus p-unii dintr-înșii aici, cercetare le-ar fi făcutu dumnealui atunci și ce hotărîre, nu știu, căci vreo carte de judecată sau la o parte sau la alta nu este, fără decît la mîna Nușului să vede un zapis a șase săteni din Frăsinetu, de la leat 1792 iuli⟨e⟩ 17, cu coprindere că vînzînd dumnealui biv vel spătar Ghica venitu aceștii moșii la acest Nușul și la un Costandin Lipiianul, să arată ei înșuși că n-au fost următori ca să înplinească toate după cumpărătoarea Nușului și zic în zapis că făcînd socoteală cu dînșii pentru toate, ei cîte nu le-au înplinitu și s-au păgubitu, numiții au rămas datori taleri 300, din care căzînd cu

[1] Corect: ta.

[2] Așa în text.

rugăciune i-au lăsat de a plăti numai taleri 150. Și arată că dă bună voia lor au dat zapisul cu soroc ca pînă la 15 ale lunii lui 'avgust să plătească banii. Cu care zapis este întărit și cu iscălitura dumnealui biv vel cămăraș Vent⟨ura⟩, arătînd că de bună voia lor l-au dat, nesilit de nimeni. Cu acest zapis viind numitul Nușul într-aceste zile la mine și văzîndu-i că ei să dau platnici, am trimis la dînșii scriindu-le ca, de să știu datori buni, după legătura zapisului, să facă înplinire, iar de vor avea a răspunde cevași înpotrivă, să s⟨e⟩ scoale să vi⟨nă⟩ ei aici, ca de iznoavă să cerceteze pricina. Și viind și întrebîndu-i de sînt datori și de au dat zapis de bună voie, ei au răspuns ca pînă nu să vor jude⟨ca⟩ de al doilea rînd nu primesc a plăti. Și pînă a să chema dovagiu lor ca să să înfățișăze de iznoavă, au dat jalbă înălțimii tale iar. Că au jăluit că sînt la închisoarea isprăvniciei, rău s-au arătat, căci necum că la închisoarea au fost, nici oprire nu li s-au făcut, nici altă cercetare sau altă judecată pentru pricina aceasta nu s-au căutat, fiindcă zapisul moșii Frăsinetul ce-l dă dumnealui biv vel comis Grigorașco Ghica nu este pă numele Nușului, ci pe alte trei nume, adică : Costandin logofăt Lipiianu, Toma și un Coiu, cu carele aceia nu să arată a face vreun davagilîc. Căci Nușul vreo carte dă vechilîc nu ne-au arătat, ci numai cît ține aceste doo zapise în mînă, adică al vînzării venitului moșii către acei numiți și zapis de taleri 150 ce arată jăluitorii că de nevoie i le-au datu, care de va fi luminată porunca mării tale să vor lua dă să vor vedea de către înălțimea ta.

Într-acest chip este curgerea pricinii acesteia. Și cum dumnezeu va lumina pre înălțimea ta, numiților jăluitori.

1792, dichem⟨vrie⟩ 12

Al mării tale prea plecată slugă,
Vintilă Prij

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod

† Fiindcă dă obște sînt date poruncile domnii mele ca lăcuitorii să fie nesupărați dă rămășițuri dă dijmă i dă clacă din vremea răzmiriții, rău să supere și acești săteni și rău au fost stenahorisiți dă au dat acel zapis, cărora le dăm această domniasca noastră poruncă la mîini, dă apărare, ca să fie nebîntuiți de acele dintr-acea vreme a răzmiriții.

1792, dichem⟨vrie⟩ 14

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suțu), f. 72 v.—73.
Copie rom.

643

⟨București,⟩ 15 decembrie 1792

Locuitorii din satul Fundul Lacului, moșia mănăstirii Radu-Vodă, dau zapis prin care se obligă să presteze cîte șase zile de clacă pe an, fiecare.

Adeverim noi, toți sătenii din Fundul Lacului, ce sîntem șăzători la moșia sfintei mănăstiri Radu-Vodă, cu acest zapis al nostru la cinstită mîna sfinții sale părintelui arhimandrit raduliot, chir Ignatie, precum să să știe că din luminată porunca mării sale lui vodă, am fost trimiși

la sfinția sa, de ne-am învoit pentru ca să facem clacă într-un an, șase zile, iar nu mai mult, de casă.

Deci, oricare din noi va sta cu înpotrivire și nu va urma după cum ne-am legat cu zapisul nostru, acela să să pedepsească plătind și toată cheltuiala ce va face omul mănăstirii din pricina lui.

Și pentru ca să lipsească gîlcevurile dintre noi, am dat acest zapis al nostru la sfînta mănăstire, iscălindu-ne și puind și degetile în loc de pecete ca să să crează.

1792, dechemvrie 15

Eu Hristea ot Fundu Lacului, eu Neagoe ot tam, eu Florea ot tam, eu Ștefan ot tam, Dumitrașco ot tam, eu Voico ot tam, Șărban ot tam, și cu toți sătenii noștri dinpreună.

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. CXXXV, doc. 1.
Orig. rom.

644

⟨București,⟩ 23 decembrie 1792

Anaforaua vel vistierului Ianache către domn și hotărîrea lui Mihail Suțu referitoare la locuitorii de pe moșia Zimnicea a lui Alexandru Ipsilanti, care nu vor să presteze claca de 12 zile, vînd vinul lor cu amănuntul în sat și primesc în gazdă, pe la casele lor, călători cu mărfuri care nu plătesc taxele vamale.

Prea înălțate doamne,

Dumnealui biv vel cămăraș za ocne, Parascheva, ce este ispravnic la moșia Zimnice al mării sale Alexandru vodă Ipsilant, ce cade în județul Teleorman, mă înștiințează cum că lăcuitorii ce sînt șăzători pă numita moșie, făcînd niște vinuri i rachiuri în viile lor, pă care aducîndu-le pă la casele lor la numitul sat, ar fi vînzînd pă la unii alții din lăcuitori și print-ascunsu și de față, cu paraoa, iar nu le-ar fi țiind ca să să le vînză cu rădicata, după porunca mării tale ce li s-au trimis pentru această pricină.

Asemenea, înștiințează și pentru claca moșii, cum că lăcuitorii ce să află șăzători pă această moșie nu s-ar fi supuind a-și face obicinuita lor clacă după adetul pămîntului și după poruncile mării tale ce sînt date de la divan, adică cu a-și clăcui fieștecare lăcuitor cîte doaosprezece zile la stăpînul moșii, fără tăgăduire.

Cum și pentru un han ce este tot pă această moșie, iarăși înștințează cum că mai înainte era obiceiu ca toți, atît cei ce venea cît și cei ce mergea, conăcea la acel han și să știia ce fel de om este și dă unde vine și unde merge, iar acum toți lăcuitorii după numita moșie ar fi priimind pă la casele lor oameni musafiri, atît din cei ce vin, cît și din cei ce mergu, din care pricină s-ar fi întîmplînd și pagubă la vama cămării, tăgăduindu-și mărfurile și dosindu-le pă aiurea.

Deci aceste trei madele și pricini pentru care îmi scrie, face rugăciune dă a să da luminată porunca mării tale de la divan către dumnealor ispravnici ot sud Teleorman, pentru ca să îndrepteze aceste pricini ce

sînt, după obiceiul țării și după coprinderea luminatelor porunci domnești și să facă pă lăcuitorii moșii de a le urma întocmai. Asemenea cerere cu rugăciune fac și eu mării tale. Și cum va fi bunăvoința mării tale.

1792, dichemv⟨rie⟩ 23
Al înălțimii tale plecată slugă,
Ianache vel vistier,

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțul voevod i gospodar zemble Vlahscoe.

Întîiu, pentru conăcirea și găzduirea celor ce mergu și vin, poruncim domnia mea strașnic dumneavoastră ispravnicilor ai județului, ca să le dați tuturor lăcuitorilor nizam, spre a nu mai primi pe nimenea în conac la casele lor, ci toți să găzduiască la numitul han, care acesta să să urmeze negreșit ca să nu mai auzim într-alt chip.

Așijderea și pentru vînzarea măruntă a vinului, după obiceiul pămîntului care este de obște în toată țara păzit, după condica divanului și după poruncile domnii mele, să faceți pe numiții lăcuitori a fi următori și supuși spre a le vinde cu rădicata, iar alișverișu de vînzare măruntă este a stăpînului moșiei.

Așijderea și claca să și-o facă dupe obiceiul pămîntului și dupe caidul divanului, cîte 12 zile pe an fieștece om casnic. cînd nu vor fi avînd însă vreun deosebit așăzămînt în scris cu epitropu casii domnii sale fratelui Alexandru vodă, de mai puține zile. La care acestea toate să dați tot ajutorul cel cuviincios spre a nu să păgubi stăpînul moșii de drepturile moșii sale care sînt obicinuite.

1792, dichemv⟨rie⟩ 23

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suțu), f. 85—85 v.
Copie rom.

645

16 februarie 1793

Locuitorii din satul Comoșteni (Dolj) reclamă caimacamului Craiovei că arendașul moșiei, Nicolae Lalu, le ia tretina cîte doi taleri și un zlot în loc de un galben turcesc, cît plăteau boierului Manolache Brîncoveanu, precum și cîte 50 de taleri pe an havaetul morii, pe care înainte nu-l plăteau.

Prea cinstite dumneata biv vel dvornice,

Jăluim dumitale pentru Nicola Lalul negutătoriul ce ține în arendă moșia Comoștenii a dumnealui biv vel logofăt, Manolache Brîncoveanu, că noi acolea în Comoșteni ne-am născut și sîntem de cîte optzeci dă ani și noaozăci și osăbit dă alte obiceiuri ale pămîntului că le înmulțește, dar noi avem și mori pă Jii făcute dă sumă dă ani cu așăzămînt în scris de la dumnealui cinstit stăpînu moșii și pînă în anul trecut am dat tretina pă an numai cîte un galben turcesc dă taleri 2 și un zlot, iar în anul trecut dumnealui numitul neguțători ne-au luat cîte un galben mare nemțescu dă taleri 5. Acum vedem că ne apucă să-i dăm dă moară cîte taleri 50 havaetu pă an, lucru ce nu s-au pomenit.

Pentru care cu lacrămi ne rugăm să avem dreptate de la mila dumitale a plăti havaetu după obiceiu vechiiu ce am avut din vechime, iar cînd judecata ne va da mai mult a plăti, ne rugăm să avem îngăduială dă a nu fi supăraţi o lună dă zile, să mergem la dumnealui cinstit biv vel logofăt Brîncoveanu, stăpînu moşii, să ne jăluim şi cum ne va hotărî vom fi următori, măcar că această năpăstuire şi jaf socotim că nu va fi priimit nici dă cinstitul divan. Şi ce va fi mila dumitale.

Prea plecaţi,
noi toţi sătenii ot Comoşteni sud Dolj şi lăcuitorii.

⟨Rezoluţie :⟩

Ştefan Pîrşcoveanu biv vel dvornic caimacam Craiovii.

Cinstiţi dumneavoastră boieri ispravnici ot sud Dolj, înfăţişîndu-i să le cercetaţi pricina, văzînd şi aşăzămîntul ce zic că au în scris, şi după cum veţi dovedi dă obiceiul ce au avut pînă acum şi cum veţi găsi dumneavoastră cu cale, în scris să ne înştiinţaţi. Care nu să va odihni, să iasă şi la divan[1]

1793, fevruarie 16

Muzeul de Ist. Buc., doc. 28 585.
Orig. rom., pecete aplicată.

646

București, 23 februarie 1793[2]

Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului că locuitorii din Baia de Fier nu se supun la nici o îndatorire față de proprietate; marele logofăt de Țara de Sus arată prin anafora îndatoririle legiuite și Alexandru Moruzi poruncește ispravnicilor de Gorj să supună pe țărani după condica divanului.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale să am dreptate cu sătenii din Baia de Fier sud Gorji, că fiind această moşie Baia de Fier a sfint⟨ei⟩ mănăstiri Hurez, şi stăpînindu-o mănăstirea fără nici o pricină, numiţii săteni din Baia, estimp, prin mijlocu dumnealui stolnic Dumitrache ispravnic ot sud Gorj, s-au arătat împrotivitori venitului aceştii moşii a mănăstirii, că după obicei fiind ei datori ca să răspunză mănăstirii dijma de porumb i din mei i grîu şi orice feli de sămănături vor pune pă moşie, precum şi dijma de fîn, şi să lucreze şi cele 12 zile de clacă după obicei, părtinindu-le mai susul numit boeri a fi după cum au vrut ei, nici unele de acestea n-au vrut să le împlinească ci este sfînta mănăstire păgubaşe atît de dijma porumbului i a meiului şi grîului i a fînului şi a altor sămănături precum şi de venitu perdelelor de oi şi de zilele cele 12 de clacă, nevrînd să le lucreze, ci numai cît au lucrat unii cîte o zi doao iar nu mai mult, nici cu plugurile n-au vrut să iasă să are cîte o zi de plug după obicei, ci la toate şi pentru toate sînt nesupuşi şi înprotivitori.

---

[1] Ultima frază scrisă de altă mînă, cu altă cerneală.
[2] Data primei rezoluţii.

Și fiind moșie de munte aceasta, Baia de Fier, obicei este precum și la toate moșiile muntelui, de dau lăcuitorii bani în loc de dijmă de fîn și ei de la moși strămoșii lor tot cu bani au plătit, cum și un munte Mirușa l-au oprit ei și nici i-au plătit havaetu, nici l-au slobozit să-l dea mănăstirea la alții, fiindcă alții mușterei dau pă acest munte taleri 140 și mai mult, iar ei îl țin în silă.

Ci cu totul caz și mă rog la noianu milsotivirii mării tale să te lumineze dumnezeu asupra dreptății noastre a face luminată porunca mării tale cu mumbașir asupra lor să ne împlinească dijmurile după foile ce le are sfînta mănăstire, cum și zilele de clacă să ni le plătească cu bani, după cum am plătit și noi la alții de am lucrat lucrurile sfînt⟨ei⟩ mănăstiri. Asemenea și perdelile să ni le împlinească, să ne plătească și zilele de plug ce n-au eșit să are mănăstirii cîte o zi, ci am plătit la alții de au arat mănăstirii, cum să ne plătească și havaetu muntelui ce l-au ținut în silă, și vin și rachiu să nu vînză ci să s⟨e⟩ oprească, ca să s⟨e⟩ vînză al mănăstirii, fiindcă la toate moșiile mănăstirești și boerești să urmează acestea, numai ei să arată împrotivitori la această moșie.

Luminate doamne, acest neam de oameni la cîți domni vin, și caimacami și ispravnici, la toți dau jălbi neadevărate de turbură divanurile și cu așa jălbi încurcă în toți anii veniturile moșii, de mai nu vedem nimic. Ci fiindcă poate și la măria ta vor veni să jăluiască, să nu li se dea crezămînt sau sinet la mînă, ci să fie opriți și dată știre la mănăstire ca să venim să ne judecăm cu dînșii. Căci osebit de cele mai sus arătate, avem și altă judecată cu dînșii, că avînd o pădure oprită s-au pus în silă de au tăiat-o și multă sumă de livezi au slobozit cu vitele lor și este mănăstirea păgubașe. De acestea de toate mă rog mării tale să am dreptate. Și ce va fi, mila mării tale.

Al mării tale prea plecat rugători către dumnezeu
de sănătatea mării tale,
Pahomie, igumen hurez⟨ean⟩, sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Dumneata vel logofete de Țara de Sus, să teorisești jalba aceasta și cele obicinuite dupe condica divanului să arăți domnii mele cu anaforaoa dumitale

1793 fevr⟨uarie⟩ 23, București

Prea înălțate doamne,

† După luminată porunca înălțimii tale, am intrat în cercetare și cele după caidul și condica divanului, arăt mării tale : din toate semănăturile, sînt datori lăcuitorii a da zeciuială, afară din porumb, ce să dă cîte patru banițe grăunțe de pogon, banița za ocă 22, iar cît pentru dijma fînului, în condica divanului nu iaste hotărît pentru că nu să potrivește părțile dă munte cu părțile de la vale, fără numai să urmează după obiceiu părții locului, adică prin învoire cu stăpînii moșii, de dă ori fîn sau plătește dijma cu bani, cu această deosebire însă, că la părțile muntelui să obicinuește de dau dijmă din cinci copiți, una, iar la părțile de la vale, din zece copiți, una.

Pentru clacă, după condică, sînt datori a clăcui cîte 12 zile într-un anu, iar pentru o zi ce cere egumenu ca să-i clăcuiască cu plugul peste cele dooăsprezece, n-am găsit-o cu cale, căci nu ie după condică. Obicinuesc însă dă clăcuesc lăcuitorii această zi, dar din bunu proeresis al lor, iar nu siliți.

Pentru muntele Mirușa ce arată igumenul că-l vindea în taleri 140 pe anu, și ei în silnicie l-au ținut zicînd că vor răspunde acești bani, de va dovedi egumenu că cu acest preț îl vindea, sînt datori să plătească și ei acești bani.

Mai cere egumenul și rămășița clăcii de anul trecut, ca să-i plătească zilele cu bani, după cum au plătit și mănăstirea la alți lucrători. Această cerere a egumenului nu o găsim cu cale, ci de vreme ce lăcuitorii nu i-au clăcuit anu, să îndatorează a împlini acea rămășiță estimp cu lucru, iar nu cu bani, și de acum înainte să aibă a clăcui după obiceiu pămîntului.

Pentru vin și rachiu, cu totul sînt popriți lăcuitorii a nu vinde nicidecum făr' dă știrea și învoiala stăpînului moșii.

De la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pă moșie, are să ia stăpînul moși⟨i⟩ de toată perdeaoa cîte un miel și cîte taleri unul.

Ci să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnici ot sud Gorj, ca, cîte sînt după caidul divanului drepte și obicinuite adeturi ale moși⟨i⟩, să le împlinească mănăstirii. Aceasta este părerea mea, iar hotărîrea rămîne a să face de către înălțimea ta.

⟨17⟩93 mart 3

Al mării tale plecată slugă,
Constantin Ghica

⟨Rezoluție :⟩

Io Aleaxndru Costandin Muruzi voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoi

† Poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului, ca după anaforaua dumnealui vel logofăt, să urmați și toate cele numite obiceiuri și dreptăți ale mănăstirii după condica divanului să le puneți în faptă și să le împliniți dă lăcuitori, precum să coprinde mai jos, făcîndu-i dă a fi următori datorii lor și dă aici înainte ca să nu să păgubească mănăstirea dă drepturile moșiilor sale. Iar la cereri ce nu sînt orînduite și numite în condica divanului, să nu îngăduie pă igumen a face lăcuitorilor supărare. [1]

1793 mart 4

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 102.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] O parte din acest document, jalba egumenului către domn, este publicată de V. A. Ureche (*Ist. rom.*, V, p. 126). O dăm și în această culegere ca fiind absolut indispensabilă pentru înțelegerea celorlalte două părți, cu care face un tot organic.

26 februarie 1793[1]

Egumenul mănăstirii Mislea reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Greaca nu prestează cele şase zile de clacă, nu dau dijma din produse şi nu respectă monopolul asupra băuturilor, şi cere să se facă poruncă sătenilor a-şi împlini îndatoririle.

Prea înălţate doamne,

† Cu genunche plecate jăluesc mării tale pentru sătenii de la Greaca ce iaste moşie sfintei mănăstiri Mislea, că această moşie are parte din cîmp, din vii şi din baltă, din care după obiceiul pămîntului, încă şi cu întărire de hrisoave domneşti, din orice să agonisea, lua sfînta mănăstire din zece, una.

Iar acum de cîtăva vreme, fiind gîlcevitori şi grei nu să supun a da nimic, ci numai ce vor şi cu pieptul mănîncă dreptul mănăstirii, căci din toate sămănăturile ce să făcea pă cîmp, da fieşcare zeciuială, făcea şi 6 zile clacă într-un an, în vreme ce pă alte moşii fac cîte 12, iar acum nici o zi. Şi cîţi avea vii pă moşie îşi da otaştina din zece vedre o vadră şi iar cîţi vîna peşte pă baltă, da zeciuială atît din peşte cît şi din raci, şi acum nici una din acestea nu dau.

Încă avea datorie a vinde vin şi rachiu numai sfînta mănăstire, iar ei nici aceasta îngăduesc (precum mai chiar să va cunoaşte de înălţimea mării tale din alte hrisoave a fericiţilor domni din vechime) şi sfînta mînăstire iaste de toate isterisită, cît nici cele trebuincioase ale sale nu le are, mai vîrtos că fiind închinată la o mănăstire din ţara turcească, acea mănăstire apăsată fiind de arnăuţi şi de oştile şi zurbalele ce sînt acolo, s-au îndatorat cu taleri 30.000, care să cer de la mănăstirea noastră, Mislea.

Ci cu lacrămi caz la mila înălţimei tale de a fi nou ctitor aceştii sfinte mănăstiri şi cu străşnicie să se facă luminată poruncă asupra acelor lăcuitori de a-şi da adetul lor, adecă zeciuiala din bucate şi claca, şi cei ce au vii, otaştina din zece vedre una, şi păscarii iar din zece peşti şi raci, unul, cum şi vînzarea vinurilor şi rachiurilor lor să se înceteze. Că va fi păcat, milostive doamne, a fi mănăstirea lipsită şi într-atîta datorie şi ei în silă să mănînce dreptul ei. Şi cum va fi mila mării tale.

Prea plecat şi smerit rugătoriu cătră dumnezeu,

Neofit, igumen mănăstirii Mislea

⟨Rezoluţie :⟩

Fiindcă pentru această pricină de moşie au dat domnii mele jalbă în trecutele zile şi lăcuitorii du pe această moşie şi s-au orînduit la prea sfinţiia ta părinte mitropolit şi la dumneata vel logofete ca să cercetaţi. să theorisiţi dar şi această jalbă faţă cu amîndoao părţile.

1793, fev⟨ruarie⟩ 26

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 22.

Copie rom

[1] Data rezoluţiei.

648

1 aprilie 1793[1]

Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Herăstrău şi Dragomireşti nu vor să presteze cîte 12 zile de clacă pe an, preferînd să dea cîte un zlot de casă, dar cum el are nevoie de mînă de lucru, cere să fie constrînşi la muncă.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii la Herăstrău i la Dragomireşti sud Ilfov că nu să supun a-şi face claca cîte 12 zile într-un an după obiceiu pămîntului, şi cer a plăti cîte un zlot pă an. Ci fiindcă mănăstirea are trebuinţă de lucru, mă rog mării tale ca să fie poruncă a face claca în lucru, să nu să păgubească mănăstirea de dreptul său. Şi ce va fi mila mării tale.

Al mării tale prea plecatu şi către dumnezeu rugător,
Gherman, dichiu mănăstirii Cotroceni.

⟨Rezoluţie :⟩

Dumneata vel logofăt de Ţara dă Jos, fiindcă şi lăcuitorii ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii au dat jalbă domnii mele pentru rîndul clăcii şi s-au rînduit la dumneata spre cercetare, să cercetezi şi jalba aceasta şi să arăţi domnii mele.

1793 apr⟨ilie⟩ 1

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 49.
Orig. rom.

649

⟨Cotroceni,⟩ 23 aprilie 1793

Locuitorii de pe moşia Luica dau zapis egumenului m-rii Cotroceni prin care se obligă să dea pentru clacă de fiecare casă cîte un taler şi o găină, iar vin şi rachiu să nu vîndă fără încuviinţare.

Adică noi care mai jos ne vom iscăli, ce sîntem vechili puşi despre partea tuturor sătenilor ce ne aflăm pe moşiia sfintei mănăstiri Cotrocenii, dat-am credincios zapisul nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit cotrocean precum să s⟨e⟩ ştie că lăsînd sfinţiie sa vechil în locul sfinţii sale pă sfinţiia sa părintele arhimandrit raduliot, chir Ignatie, ca să stea la judecată pentru pricina clăcii satului, deci noi, ca să nu mai umblăm prin judecăţi, am mersu de am căzut la sfinţiia sa de ne-am învoit de a noastră bună voe ca să dăm de toată casa cîte taleri unul şi o găină pe tot anul în loc de clacă. Numai vinu sau rachiu să nu fim volneci a vinde făr' de voia şi ştirea sfinţii sale.

---

[1] Data rezoluţiei.

Dar de să va întîmpla vreunii din noi a vinde vin sau rachiu sau să va pune în pricină de a nu plăti obicinuita clacă, atunci să aibă voe sfinţiia sa a ne trage la orice judecată va fi, cu acest zapis al nostru şi oricîtă cheltuială va face sfiinţia sa din pricina noastră, să avem noi toţi a o plăti.

Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos puindu-ne toţi noi peceţile ca să s⟨e⟩ crează.

1793 aprilie 23

Eu Dinu Răşanu
eu Tudor sin Mihaiu
eu Ion Lefeciu
eu Ion brat Udrea

Toţi aceştia ce sîntem iscăliţi şi sîntem şi vechili dăspre partea tuturor lăcuitorilor, ce sîntem şăzători pe moşiia mănăstirii Cotrocenii, Luica.

Hagi Hristea Tişhanoolu sin Şovliu ⟨?⟩ martor; Costandin logofăt, isprăvnicel martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. II, doc. 34.
Orig. rom.

650

⟨Tîrgu Jiu,⟩ 2 mai 1793

Ispravnicii de Gorj poruncesc lui Ursache, vătaful plaiului Novaci, să cerceteze plîngerea egumenului de la Hurez împotriva locuitorilor de la Baia de Fier şi să arate în scris punctele unde nu s-a căzut de acord spre a se înfăţişa „izbrănire".

Sud Gorj

Cele ce au jăluit mării sale lui vodă, sfinţiia sa părintele egumenu hurăzanu, pentru sătenii de la măşiia Baia de Her şi ni s⟨e⟩ porunceşti a cerceta şi a face îndreptare, cum şi pentru altile care nu să numesc în jalbă şi este trebuinţă a să cerceta întîi la faţa locului de vătafu plaiului, cum arată în jos:

1. Pentru dijma fînului din anu trecut, leat 1792, să cercetezi după catastihul mănăstirii de dijmuire să s⟨e⟩ vază cîtă sumă de bani taie şi dintre ceia ce s-au împlinit şi în ce mînă au întrat banii şi ce va mai fi rămăşiţă la vreunii din lăcuitori să s⟨e⟩ apuce să împlinească.

Aşijderea şi pentru banii de vatră, fiindcă iconomu sfintei mănăstiri arată că nu s-au loat şi sătenii băeşi zisără că i-ar fi înplinit, iarăşi cu amăruntu cercetare să s⟨e⟩ facă cîtă sumă de bani fac toţi banii şi dintr-aceia ce s-au înplinit şi ce să va găsii rămăşiţă la omeni, iarăşi să s⟨e⟩ apuce să facă înplinire.

2. Pentru cîte dăoă zile de clacă de o casă ce au fost făcut aşăzămînt mai din înainte sătenii cu mănăstirea de clăcuia pe an, osăbit de zlotu de vatră, şi sfinţiia sa iconomul mănăstirii arată că ar fi rămăşiţă acele dăoă zile, nelucrîndu-le în anu trecut unii dintre dînşii. Să s⟨e⟩ cerceteze iarăşi cu tot denadinsul prin isprăvnicelu moşii, faţă fiind iconomu cît şi sătenii băiaşi şi la care să va găsi rămăşiţă zile nelucrate din anu trecut, să apuce să le facă acum, însă cu lucru, iar să nu le plătească cu bani. Iar de aici înainte, după prăvilicească condică şi hotărîrea mării

sale lui vodă, să facă pe lăcuitori a să supune să clăcuiască mănăstirii pe an cîte dooăsprezece zile, însă trii primăvara, trei vara și trei iarna[1], iar de zlotu de vatră și de acele dooă zile de clacă ce au fost făcut ei obicei, fiind împotriva poruncilor, să nu s⟨e⟩ supere. Așijderea și acești dooăsprezece zile să le facă acolo la mășie sau și la alta împrejur cale ca de trei ceasuri, iar mai departe să nu aibă voie mănăstirea a sili să ducă pe lăcuitorii.

3. Din livezile și locuri arătoare ce vor avea lăcuitorii pe moșii să nu fie volnici omenii mănăstirii a-i scoate, căci pentru aceia clăcuesc și dau dijmă mănăstirii.

4. Pentru muntele Mirușa ce caută iconomul a luo de la sătenii băiașii taleri o sută patruzăci, adetul anului trecut, zicînd că l-ar fi păscut ei cu vitele, neîngăduind pe un muștireu a-l ținea care se afla să de acești bani, cu pricină că sînt livezi și dau dijmă din fîn și cum că este mușcel, iar nu munte de stîni și nici că au fost vrăodată stîni acolo, ci au fost pentru trebuința satului. Și pentru aceasta să facă cercetare prin megieșii oamini bătrîni de prin alte sate foarte cu amăruntu de este munte cu stîni și de s-au mai vîndut vreodată, cu ce preți s-au vîndut, ori de va fi după arătarea sătenilor și este po⟨a⟩li de munte cu livezi și slobăd pentru treaba satului, cu frica lui dumnezeu în ce chip va adevăra, să ne înștiințeze.

5. Pentru cei ce vor fi făcut prăștitul în pădurea mănăstirii de brad sau și de alt lemn, să le cercetezi și din suma ce să va adevăra că s-au făcut, să-i apuce ca să dea mănăstirii zeciuială, însă prăștilă, iar nu bani.

6 Pentru pădurea ce arată iconomu că ar fi oprită de mănăstiriie și sătenii ar fi tăiat-o și o taie și acum, iarăși mergînd în fața locului să s⟨e⟩ cerceteze și cît să va socoti că este trebuință a fi oprit de treaba mănăstirii, să să hotărască lăcuitorii a nu mai tăia lemne dintr-însa, dar să să lase și slobodă cît va fi cu cale pentru trebuința sătenilor.

7. De la perdelele de oi ce să vor fi aflat cu fătăciune pe această moșiie, să apuce pe stăpînii vitelor după hotărîrea ce este făcută prin prăviliceasca condică, ca să dea de perdea cîte taleri unu și cîte un miel, iar de la cîrdurile ce fac fătăciune pe acasă nu are a supăra mănăstirea pe lăcuitori.

8. Pentru vinuri și rachiuri, cu totu să oprească pe săteni a nu vinde făr' de învoire cu mănăstirea.

9. Să să lase sătenilor cît va fi de trebuință islazi pentru pășunea vitelor sale, ca să aibă cu prisosință.

Dumitale vătașă Ursache de la plaiu Novacilor, sănătate! Fiindcă sfinția sa părintele egumen hurezanu au dat jalbă mării sale lui vodă pentru pricinile ce să cuprind mai sus că are cu sătenii ce să află șăzători pe la moșiia Baia și ni să poruncește a face cercetare, pentru care și înfățișîndu-s⟨e⟩ iconomu mănăstirii cu cîțiva din sătenii aici înaintea noastră, nu li s-au putut face îndreptare. Ci fiind trebuință a să cerceta la fața locului, îți scriem dumitale, mergînd acolo la numitu sat unde fiind față sătenii băiași, cu iconomu mănăstirii, foarte cu amăruntu cercetare să faci și la care din madelele ce să arată mai sus, care sînt nehotărîte, nu să va odihni vreo parte, să dai adeverință în scris ca să vie iarăși înaintea

[1] Așa în text.

noastră să li să facă izbrănire, iar pentru clăci și celelalte care sînt hotărîte și netăgăduite de săteni, să-i apuci ca negreșit să facă urmare și împlinire și făr' de voia lor.

După luminată porunca mării sale lui vodă.

Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ Geaniz ⟨?⟩, Ion⟨i⟩ță Sîmbot ⟨?⟩

1793 maiu 2

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 103.
Orig. rom.

651

⟨București,⟩ 4 mai 1793

Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, întărește zapisul de învoială făcut de egumenul mănăstirii Segarcea cu sătenii de pe moșie, care se obligă să facă cinci zile de clacă și o zi cu toate plugurile la arat, să ia lemne numai de foc din pădure, să dea pentru vînzarea vinului pînă la sf. Vasile, cîte o vadră de bute și un taler, să dea dijmă din produse după „pravilniceasca condică".

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zembli Vlahscoe.

La domniia mea au dat jalbă Anthim și Gherasim, iconomul mănăstirii Săgarcea din sud Dolji, cum că după multele judecăți ce au avut mănăstirea cu lăcuitorii săgărceni dupe moșiia mănăstirii pentru obiceiurile moșii, adecă: claca, dijma, otaștină, și pentru stricăciunea pădurii mănăstirii, în cea după urmă s-au așăzat cu numiții locuitori pentru toate, prin zapis, cerînd asupra așăzămîntul lor întărirea domnii mele.

Arătatu-ne-au zapisul de așezămîntul lor care îl văzum domniia mea scris dă la 15 ale lui april, leat ⟨17⟩93, dăspre partea lăcuitorilor, la mîinile lui Anthim și Gherasim, iconomu sfintii mănăstiri, vechili părintelui Thivaidos, năstavnic sfintii mănăstiri, iscălit dă ei toți sătenii și adeverit și dă alți martori: Petre Copăcean iuzbașa i dă Radu logofăt za divan i dă Constandin logofăt dă divan și dă Constandin logofăt Izbășăscu, scriitorul zapisului, în care să coprinde cum că pentru clacă s-au așăzat să clăcuiască cinci zile pe an, însă oameni casnici, la orice li să va porunci dă către mănăstire. Și deosebit, într-o zi să scoa⟨tă⟩ [1] toate plugurile satului la arătură, pe tot anul cîte odată și dă zlotul de casă să nu fie supărați.

Asemenea și pentru lemne dă foc să fie slobozi a tăia du pă moșiia mănăstirii, însă din cele du pă jos, iar nu copaci roditori, cum și pentru lemne dă facerea bordeilor lor, iarăși să fie slobozi. Iar pentru lemne dă buți, dă linuri și dă altă trebuință, să nu să îndrăznească a tăia făr' de voia și știrea mănăstirii.

Așijderea și pentru cei ce vor avea vii pă moșiia mănăstirii, să aibă voe a vinde vin în sat, dă toamna numai pînă la sfete Vasilie și să dea dă toată butea cîte o vadră dă vin și taleri unul. Iar dă aciia înainte, să nu mai fie slobozi a vinde, ci să să vînză vinul și rachiul mănă-

[1] Doc. rupt.

stirii, cum și celelalte havaeturi ale pămîntului după ponturile pravilniceștii condici să le urmeze.

Iar dă nu să vor ținea dă acest așăzămînt, nu numai să fie siliți a clăcui cîte doasprezece zile pe an după obiceiul moșiilor și după condica divanului, și să înplinească toate havaeturile moșii, ci încă să să și pedepsească dă către judecată.

Cu care acest zapis mergînd față în divanul Craiovei, au mărturisit amîndoo părțile această învoire, cum că cu mulțumirea și primirea și unora și altora s-au făcut și au iscălit și dumnealui cinstit și credincios boerul domnii mele, hatmanu Costache Caragea caimacamu i dumnealor paharnic Hagi Stan Jiianu, i stolnic Gheorghe Bengescu și Ioniță Argintoianu șătrar, divaniții Craiovei, la 15 ale lui april⟨ie⟩, leat ⟨17⟩93.

Deci asupra zapisului dă învoire și de așăzămîntul lor, dăm și domneasca noastră întărire ca să fie bine păzit și să să urmeze întru toate, pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului, ca după zapis să supuneți pă numiții lăcuitori a fi următori și înplinitori dă acum înainte. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1793 maiu 4

Io Alexandru Constandin Muruz voevoda, milostiiu băjiiu gospodar.

Vel logofăt

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. II, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

652

⟨București,⟩ 27 mai 1793

Mitropolitul Filaret al Țării Romînești cere prin anafora domnitorului să poruncească ispravnicilor de Ialomița a constrînge pe locuitorii de pe moșia Axintea a mitropoliei, care vor să plătească numai cîte un zlot pe an pentru clacă, să o presteze în muncă, făcînd cele 12 zile în patru termeni.

Prea înălțate doamne,

Cu smerită anafora înștiințăm mării tale că avînd sfînta mitropolie o moșie la sud Ialomița, ce să numește Axintéi, și lăcuitorii ce să află cu șăderea pe dînsa neurmînd după obiceiu pămîntului ca să să clăcuiască zilile datorii lor pentru căci șădu și să hrănescu pe aceste moșie, am fost făcut înștiințare mării tale cu altă smerită anafora, deasupra căruia s-au dat luminată întărirea mării tale supt pecete, cu poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului, ca să s⟨e⟩ supui a clăcui cîte zile 12 pe anu, dupe coprinderea condicilor divanului. Așijderea dînd jalbă mării tale și dumnealui biv vel clucer dă arie, Petrache, ce are și dumnealui parte într-această moșie, s-au făcut asemenea numită poruncă. Care porunci arătîndu-să lăcuitorilor și-au făcut vechil pă preotul satului și pă alți trei săteni și viind aci la noi, au șezut cu rugăciune ca să-i lăsăm

mai pe uşure zicînd că sînt unii dintre ⟨dîn⟩şii slujitori de judeţ şi nu pot să stea de lucrul. Şi aşa au fost dat zapis de aşezămînt numai pe zile •şasă într-un anu, însă doo în lucrul şi patru în bani, cu mult mai jos decît plătim noi la cei ce ne lucrează cu bani. Iar în urmă cerîndu-să la vreme aceste ce să aşăzase, s-au osibit dintr-înşii cîţiva şi au dat jalbă mării tale zicînd că ei pînă acum au dat un zlot de casă şi să dă şi de acum înainte tot bani, iar zile nu pot lucra, şi cum că acei vechili n-au fost volniciţi de dînşii ca să făgăduiasă atîta, ci mai puţini.

Dupe a cărora jalbă, făcîndu-să luminată poruncă mării tale iar şi către dumnealor ispravnici ca să urmezi dumnealor după poruncile ce au dat asupra acestor fel de pricini şi să îndreptéze, au cercetat dumnealor toată curgerea pricinii şi neavînd aceşti săteni nici un sinetu şi temeiu la zisele lor, îi dau datori prin anafora către măria ta, ca să clăcuiască zile 12 pe an.

Luminate doamne, obiceiu moşii la rîndul clăcii, iaste într-acestaşi chipu, adică : cînd stăpînul moşiei nu are trebuinţă de lucrul şi va să ia bani, atunci ia de casă cîte un zlot, iar cînd are trebuinţă de lucru, datori sînt lăcuitorii a lucra zile 12 pe anu, şi pentru căci au luat într-atîţea ani bani, nu-şi pierde dreptatea cererii de lucrul, fiind aceasta lăsată şi slobodă în voia şi priimi⟨n⟩ţa stăpînului moşiei, ca din două să fie volnicu oricare îi va da mîna a cere şi a lua de la lăcuitori, sau bani sau lucru, făr' de numai de să vor aşăza lăcuitorii cu stăpînu moşiei pe mai puţine zile şi va fi aceasta dovedită în scris, atunci nu-l putem sili cu cerere de 12 zile. Ci mitropolia cum şi clucerul, vreun aşăzămînt cu dînşii de cînd şăd acolea n-au avut altul decît al obiceiului. Şi în altă vreme, trebuinţă de lucrul n-am avut, nici lor clacă nu le-am cerut, iar acum fiindcă avem trebuinţă, cerem dreptul obişnuit de lucrul, după vechiu obiceiu pămîntului care este întărită de toţi luminaţii domni prin testamenturi şi condici şi care să urmează în toată ţara.

Şi fiindcă sînt neînţelegători poruncilor şi fac prelungiri numai ca să treacă vremea a nu lucra, după cum să şi vede că şi-au pus înaintea ispravnicilor soroc pînă la doozeci ale lunii, ca să vie aci şi nu s-au arătat, rugăm pe măriia ta să să facă luminată poruncă la dumnealor boerii ispravnici cu bu⟨m⟩başir rînduit de aici, ca să s⟨e⟩ supui făr' de voie a lucra zilele datorii lor, după obiceiu, în patru vremi ale anului, cîte trei zile, spre a să înplini 12 pe an. Iar anii mării tale de la dumnezeu rugăm să fie îndelungaţi cu fericire [1].

⟨17⟩93, mai 27

F⟨ilaret al⟩ U⟨n⟩g⟨rovlahiei⟩

Arh. St. Buc., Ms. 143 (Condica Miropoliei Bucureşti), f. 218—219.
Copie rom.

---

[1] Anaforaua de la 12 decembrie 1792 a mitropolitului cerea ca ispravnicii judeţului să supună pe locuitorii din Axintea „a-şi da cele ce sînt datori pentru adetul pămîntului, claca să şi-o facă după obiciu, vitele să şi le păzească a nu mai strica livezi de fîn şi locuri de hrană"... (Ibidem, f. 62).

653

⟨București,⟩ 3 august 1793

Departamentul spătării judecă neînțelegerea dintre stolnicul Constantin Nenciulescu și Neculai lefegiu, pentru încălcare de hotar și pășunat de vite neautorizat, hotărînd ca Neculai lefegiu să-și mute gardul după semnele de hotar și să clăcuiască lui Nenciulescu două zile pe an pentru pășunatul a opt vite, iar băuturi să nu aibă voie să vîndă.

De la depertamentul spătării.

Dumnealui biv vel stolnic Costandin Nenciulescu, prin jalbă către dumnealui vel spătar, face pîră asupra lui Neculae lefegiu sin Vîlcul lefegiu, zicînd că după multe judecăți ce au avut cu numitul Vîlcul înaintea răzmiriții în cea după urmă, dreptatea l-au osîndit dă și-au rădicat casa du pă moșiia dumisale Boșari și așa s-au văzut dă el mîntuit. Iar cînd au fost pă urmă în vremea răzmiriții, numitu Neculae fecioru Vîlcului ștind cum că jupîneasa Zmăranda Săuleasca are un loc dă casă înfundat din toate părțile în moșiia dumisale Boșarii s-au ajunsu cu dumneaei și dîndu-i voe să-și facă casă pă acel loc, el fără a nu mai întreba dă semnile locului pă unde merge în toate părțile fiindcă este rătund, s-au pus dă l-au închis cu gard dă jur înprejur și la o parte unde era să meargă locul numitei jupînesei, pînă în gura unui puț părăsit, el au trecut peste acel semnu și au luat întru îngrădișul său și acea gură a puțului părăsit, călcînd în hotarul dumisale cîtva.

Și nu numai că l-au năpăstuit cu a-i călca căminul său, ci mai vîrtos că toate vitele și rîmătorii ce are să pascu pă moșiia dumnealui făr' de a nu-i da suhat nici clacă după obiceiul pămîntului și mai vîrtos că vinde rachiu liianopuli în casa aceia și să închide vînzarea dumisale.

După a căruia pîră ce au făcut, aducîndu-să numitu Nicolae față și citindu-i-să pîra ce face dumnealui stolnicu din cuvînt în cuvînt, el răspunse acestea: adică, pentru loc că l-au îngrădit tot nu tăgăduiește, dar că au călcat gardul lui și pe pămîntul dumnealui, el nu știe, că pă unde i-au arătat stăpîna locului, pe acolo au îngrădit. Iar pentru pășunea vitelor, zice că nu să pasc pe moșiia dumisale, ci să pasc pe moșiia sfintei mitropolii și ale altor megiiași.

Înpotriva căriia zise, dumnealui stolnicu răspunse cum că toată partea sfintei mitropolii sînt șase delnițe și sînt și ale moșnenilor vreo zece, dar nici ale moșnenilor, nici ale mitropolii nu sînt deosebit hotar și iarăși înpistrate cu delnițele moșii dumnealui și apoi iarăși nu alăturea cu locul Săuleascăi, pă care și-au făcut el casă, ca cum își va scoate vitele din ogradă să intre într-acelea, ci dăpărtate ca dă dooă sau trei locuri de arătură unde vitele și rîmătorii lui fără păzitoriu fiind, cum pot merge a să paște pe acelea, fără a nu călca pă ale dumisale? La a căruia arătare rămase Nicolae făr' de răspunsu.

Așijderea și pentru vînzarea rachiului nu tăgădui, că nu face liianopuli, fără numai zice că pă acel loc de casă, fiind cîțiva pruni, are învoială cu stăpîna locului ca prunile ce să vor face să le scoață rachiu și să-l vînză întru a ei folosire.

La a căruia zise, dumnealui stolnic zice că după ce dintr-acei pruni nu poate eși nici o vadră sau dooă de rachiu, apoi prunii nu rodesc

în toți anii, iar el face vînzare dă zece, dooăzeci dă vedre pă anu și nu numai într-un anu, ci în toți anii dă rînd. Care și la aceasta, rămase fără răspunsu.

Deci, dă la judecată așa să găsi cu cale, ca Neculae să facă arătare numitei jupînese și dumneaei dă are carte cu semne dă locul dumneaei, să-și cerceteze semnile și dă va cunoaște dumneaei cum că Neculae au trecut cu gardul pe pămîntul dumnealui stolnicului, să-l pue pă însuși (Neculae) să-și mute gardul pă semnile ce va fi avînd, iar cînd dumneaei dă sineși nu va vrea să-și îndrepteze locul, dumnealui stolnicu, prin știrea domnii, să ridice hotarnic să să cerceteze în fața locului și care să va dovedi că au făcut năpăstiure, să plătească treapăd și cheltuiala. Iar pentru pășunea vitelor, odată ce cunoscut iaste că dobitoacele Neculii se hrănesc pă moșiia dumnealui stolnicului și zice Niculae că nu are mai mult dă opt vite cu rîmători cu tot, amîndooă părțile primiră învoire și adică Niculae pentru hrana acestor opt vite să clăcuiască dumnealui stolnicului dooă zile pe anu, însă clacă dă om muncitor, iar nu dă copil sau fămee, și vitele să și le ție cu păstor, fără a nu strica la livezi sau la arături. Iar vînzarea rachiului de tot să să poprească Nicolae a nu fi volnic mai mult a vinde, pentru că deosebit că nu va fi făcînd atîta rachiu din prunii aceia, dar mai vîrtos că obiceiul pămîntului stă înpotrivă și nu îngăduiește pă unul ce are numai un loc dă casă cît să coprinde cu casa și cu grădina în mijlocul unii moșii, dă a face vînzare dă vin și rachiu. Iar stăpîna moșii dă va avea mai mult a răspunde, ori pentru vînzarea rachiului sau pentru mutarea gardului, va porni jalbă la domnu dă să va judeca însuși cu numitu stolnic, iar Nicolae lefeciu ca cel ce iaste chiriiaș, îl îndatorează judecata a fi următor pă cum mai sus s-au zis. Aceasta.

1793, avgust 3

Alexandru Greceanu
Trecut în condică, Florea logofăt.

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 109.
Copie rom.

654

20 august 1793

Locuitorii Daia Dulubei din satul Purceleni și Mihai Negrea din Copăcioasa se angajează cu zapis ca poslușnici ai mănăstirii Tismana pentru via de la Bălănești: s-o închidă cu gard, să facă haraci și s-o lucreze cu cheltuiala lor, în schimbul scutirii de dări.

† Adecă eu Daia Dulubéi din satul Purceleni împreună cu Mihai Negrea din satu Copăcioasa, dat-am zapisul nostru la mîna sfinț⟨iei⟩ sale părintelui arhimandrit igumen tismeneanu, precum să să știe că trebuindu-i sfinț⟨iei⟩ sale doi poslușnici la viia sfintei mănăstiri de la Bălănești, ne-am rugat noi de sfinț⟨ia⟩ sa de ne-au luat de la dumnealor boerii ispravnici să fim poslușnici la această vie, să o închidem cu gard de pari despicați de jur împrejur și să facem haraci și să-i aducem cu

carăle noastre cîți vor trebui la vie și să o lucrăm cu cheltuiala noastră bine și la vréme, să nu fie lipsă nimic.

Și sfinț⟨ia⟩ sa să ne poarte de grijă să fim apărați de toate birurile și de toate podvoadele cîte vor fi pe țară, să fim odihniți cum sînt și alți posluşnici ai sfintei mănăstiri. Pentru aceia, am dat și noi acest zapis al nostru la mîna sfinț⟨iei⟩ sale înaintea dumnealor boierilor ispravnici și au scăzut și dumnealor cîte un nume la sat pentru noi, să avem a purta grijă de vie cum scrie mai sus. Și să legăm buțile cîte vor trebui la această vie cu cercurile și cu teiu nostru. Iar de nu vom purta de grijă să lucrăm viia bine și la vréme și să va întîmpla vreo pagubă din nepurtarea noastră de grijă, să avem a o împlini de la casăle noastre. Și pentru credința, pusu-ne-am numele și dégetele în loc de peceți, mai jos, ca să se crează.

Avgust 20, 1793

Eu Daia Dulubéi cu voia mea și platnic
eu Mihai Negrea cu voia mea și platnic.
eu vătaf Iovan mărturie.
eu isprav⟨ni⟩cu Gheorghe Delamoi mărturie.
Climent ermonah tis⟨menean⟩ mărtor.
Filaret ec⟨onom⟩ tismen⟨eanu⟩ mărt⟨urie⟩.

Acad. R.P.R., pach. XXI, doc. 42.
Orig. rom.

655

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 25 august 1793

Voicu Stroescu, venit de peste Olt la moșia mănăstirii Bistrița, numită Suhaș sau Cărpiniș, dă zapis că pe viitor va face claca după „luminata porunca mării sale lui vodă" și va da dijma egumenului „după obiceiu".

Adecă eu, care mai jos mă voi iscăli, dat-am zapisul mieu la cinstită mînă sfinții sale, părintelui arhimandritu, igumen sfintei mănăstiri Bistrița, chir Nictare, precum să s⟨e⟩ știe că în anu trecut viind eu du peste Oltu cu casa mea. și mergînd la sfinția sa, am fost cerut voe de mi-am făcut casă și grădină pe o livade a mănăstirii ce o are la Suhaș ce să chiiamă și Cărpinișu.

Și eu cu cuvînt că mai'nainte vreme părinții miei au șezut tot la acel loc, nu vream ca să-mi fac clacă și să-mi dau dijma pămîntului, pentru care trăgîndu-mă la judecată la dumnealor boerii ispravnici ai Vîlcii și arătînd sfinții sa la judecată atîtea cărți domnești pentru acea livade care o arată că este a mănăstirii, iar eu neavînd nici un temei de dovadă sau vreun sinet că am eu vreun petec de loc lîngă acea livadă, cunoscîndu-mi și eu dreptu, am rămas odihnit pe hotărîrea judecății, adecă în cîntă vreme mă voi afla eu și feciorii miei pe acel loc unde am făcut casa, șezători, să avem a ne face claca deplin, după luminată poruncă mării sale lui vodă, și a ne da dijma din toate semănăturile ce vom avea pe acel loc după obiceiu, ca lucru ce s-au găsit că este moșiia sfintei mănăstiri. Și de acum înainte, împotrivire nu mă voi mai pune

nici la clacă, nici la dijmă, ca unu ce mă aflu șezători pe moșiia mănăstirii. Și pentru credință am iscălit.

⟨17⟩93 avgust 25

Eu Voico Stroescu adeverez

⟨Rezoluție :⟩

Sud Vîlcea

Cu acest zapis, viind însuși Voicul înaintea noastră și arătîndu-ne că zapisul este al lui, dat cu bună voință, s-au adeverit și de noi cu iscăliturile.

⟨17⟩93 avgust 25

Gheorghie Bengescu
Costandin Păian

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. XXIII, doc. 17.
Orig. rom.

656

22 noiembrie 1793

Un număr de locuitori din satul Bărbulești (Ialomița), de pe moșia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului că se angajează să presteze cîte 12 zile de clacă, dînd și trei oameni poslușnici, drept mulțumire că a intervenit la domnie să-i scape de „slujba mezilului" și i-a dat „în bir".

† Adică noi care mai jos ne vom iscăli, săteni șăzători pă moșiia sfintei mănăstiri Cotroceni, ce să numește satul Bărbuleștii în sud Ialomița, încredințăm cu zapisul nostru la cinstita mînă sfinții sale părintelui arhimandrit, chir David, pentru ca să s⟨e⟩ știe că noi aflîndu-ne la poștie surgii și fiindcă nu mai puteam să ținem această slujbă, văzîndu-ne însuși noi sărățiia [1] ce ni să pricinuește dă la această slujbă, mai vîrtos, neputînd a scăpa dă la această slujbă, am căzut cu rugăciune la sfințiia sa să-și facă pomană cu noi și să facă mijlocire la măriia sa vodă, să ne scape dă această mai sus-numită slujbă și să ne dea la bir, fiindcă noi în multe rînduri ne-am cerut prin jalbă la măriia sa vodă, ca să ne dea în dajdie și să scăpăm dă această grea slujbă și n-am folosit nimic.

Iar după rugăciunea ce au făcut sfințiia sa către măriia sa vodă și cu cheltuiala ce au făcut pentru noi, au luat treaba săvîrșire, adică ne-au scăpat din slujba mezilului și ne-au dat în bir, după cum noi am voit.

Deci noi, cunoscîndu osteneala și cheltuiala sfinții sale, cu voia noastră ne-am legat printr-acest zapisu ca să clăcuim doosprezece zile pă an, la orice ne va porunci, dînd și trei oameni poslușnici, cu voia noastră, ca să fie pentru poslușaniia sfintei mănăstiri. Și pentru mai adevărată credință ne-am pus degetile în loc de pecetie ca să s⟨e⟩ crează.

1793 noemvrie 22

Eu Cîrstea adeverez,
eu Păunu adeverez,
eu Marinu Ciurcă adeverez,
eu Dimiianu adeverez,
eu Tudor adeverez,
eu Dumitrache adeverez,
eu Flore adeverez

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII doc. 59.
Orig. rom.

---

[1] Pentru : sărăcia.

657

⟨București,⟩ 5 decembrie 1793

Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Teleorman să cerceteze reclamația egumenului de la Aninoasa împotriva unor familii, ce și-au făcut locuințe în mijlocul moșiei Pucintei a mănăstirii, pricinuind „stricăciune livezilor și bucatelor".

Io Alexandru Costandin Moruz voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoi.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Teleorman, sănătate! Igumenu Ghenadie aninoșanu din sud Mușcel, dete jalbă domnii mele cum că din trecuta vreme a răzmeriții s-au pripășit vreo patru, cinci familii de oameni pă moșia sfintii mănăstiri ce să numește Puțintei, dă acii dintr-acest județ Teleorman, carii s-au pus cu lăcuința tocmai în mijlocul moșii, unde cu vitele ce au ar fi pricinuind stricăciune livezilor și bucatelor, din care pricină ar fi curgînd și pagubă mănăstirii, cerînd a avea îndreptare dă la domniia mea, după cum mai pă larg veți înțelege dumneavoastră din jalbă-i. Pentru care vă poruncim domniia mea să faceți cercetare pre acele familii unde i-au întîmpinat întocmirea așăzămîntului, la satul Puțintei, acii în județul dumneavoastră, sau la sud Vlașca, cum și ce stricăciune curge moșii sfintii mănăstiri din pricina dobitoacelor lor și în ce chip vă veți adeveri dă curgerea pricinii, pă larg în adevăr să înștiințați domnii mele și veți avea al doilea porunca domnii mele dea, igumen aninoșanului.

1793 dichemvrie 5

⟨Pe verso:⟩ Dumnealor ispravnicilor ot sud Teleorman, cu sănătate să să dea, igumen aninoșanului

Treti logofăt Vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCXCVIII, doc. 10.
Orig. rom., pecete aplicată.

658

⟨Stroești,⟩ 31 decembrie 1793

Locuitorii din Stroești fac cunoscut egumenului mănăstirii Bistrița că din datoriile ce le au pe anii trecuți trimit deocamdată o sută de taleri, și-l roagă să-i îngăduie pentru rest pînă „la lăsatul secului".

Cinstite și al nostru mai mare stăpîn, sfințiia sa [1] pria cinstite părinte arhimandrite, egumen sfintei mănăstiri Bistriții, cu pria plecată metanie ne închinăm și sărutăm pria cinstita și blagoslovitoarea dreapta sfinții sale. Cu pria plecată noastră scrisoare către sfințiia sa, în cinstita poruncă sfinții sale viind Dumitru pentru banii ce sîntem datori sfintei mănăstiri din anii trecuți, ne rugăm sfinții sale, cinstite părinte, acum într-această vreme, mai mult decît taleri 100 nu putem face, că pe unde ne-am dus de ne-am rugat pe la negutători, pe la boeri, acum într-această vreme nu putum face, dar ni s-au făgăduit și ne-au dat nădejde, că pînă

[1] Așa în text.

la lăsatul secului am face și ceilalți și om veni cu dînșii. Și ne rugăm sfinții sale să nu te scîrbești asupra noastră, că noi n-avem alte gînduri sau alte vicleșuguri, fără cît datori sîntem sfintei mănăstiri.

Ne rugăm, cinstite părinte, că de nu vria face zminteală părintele Samuil răposatul, că în doă rînduri am trimis banii și nu i-au priimit și după aceia dete răzmeriță și patimi grele peste noi pentru păcateli noastre, dă am ⟨în⟩căput la atîta hal și la atîta datorie.

Și iarăși ne rugăm sfinții sale, fii milostiv asupra noastră, primiaște acum acești taleri 100 și la sorocul ce-l arătăm sfinții sale ne-om sili pînă la suflet și nu vom mai scîrbi mila sfinții sale. De aceasta ne rugăm și rămînem pria plecați ai sfinții sale.

Dechem⟨vrie⟩ 31 dni, 1793

Popa Nițu duhovnic⟨ul⟩, popa Nițu Galtion⟨?⟩, Stanciu Apoteco și noi toți sătenii prea plecați sfinții sale.

⟨Pe verso :⟩

Și iarăși ne mai rugăm sfinții sale, cinstite părinte, ca să mai trimiți iarăși un om al sfinții sale să fie între noi ca să cunoască fieștecare datoria sa și să să împlinească.

Pria plecații sfinții sale, noi toți sătenii ot Stroești.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 126.
Orig. rom.

659

⟨Craiova,⟩ 13 ianuarie 1794

Locuitorii de pe moșia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului, în fața ispravnicilor de Dolj, că dovedindu-se nedreaptă reclamația lor pentru încărcare la dijmuitul fînului, au fost iertați de pedeapsă și se obligă ca pe viitor să urmeze întocmai „luminatele ponturi ale mării sale lui vodă".

Încredințăm cu acest zapis al nostru la mînă sf⟨ințit⟩ părintelui igumen chir Paisie sadov⟨eanul⟩ precum să să știe că jeluind noi la dumnealor boerii ispravnici de Dolj pentru sfinția sa, că sîntem năpăstuiți la dijmurile de fîn, după care a noastră jalbă din porunca dumnealor s-au orînduit dumnealui Dincă Lăcusteanul i căpitan Gavriil Lăcusteanul ca să dijmuiască al doilea și mergînd după poruncă au făcut cercetare și s-au găsit jelbile noastre neadevărate. Pentru care jeluind părintele, al doilea, la dumnealor boerii ispravnici, arătîndu-ne pre noi de oameni răi, ne-au adus mumbașir și după cădére era să ne și pedepsească cu bătae, dar am căzut cu mare rugăciune atît la dumnealor boerii ispravnici cît și la părintele igumen de ne-au ertat această greșală.

Deci de acum înainte ne legăm printr-acest zapis al nostru ca de acum înnainte vom fi următori întocmai după luminatele ponturi ale mării sale lui vodă, iar cînd și după aceasta nu vom fi următori, să avem a ne pedepsi de judecată după zapisul acesta și să dăm și gloabă la cutie, de sat cîte taleri una sută. Și pentru încredințare ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează puind și degetile în loc de pecete.

1794, ghenar 13

Eu Stoian morariu ot Sadova, eu Coman Turtel sin Anghel, eu Tatu ot Piscu Ungureanu, eu Ion ot Damian adeverim, Radu Giorgianu, Hagi Gheorghie martirio, Dumitru arhiprotopop martor.

Sud Dolj

Acest zapis ce l-au dat numiții săténi la mîna părintelui igumen sad⟨o⟩veanu, fiind dat din bună voia lor, l-am adeverit și noi cu iscălitura ca să fie crezut.

Petrache biv vel căminar ispravnic
Șerban Otetelișan biv vel păharnic is⟨pravnic⟩

1794, ghenar 13
Trecut în condica jud⟨ețului⟩

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica m-rii Sadova), f. 226—226 v.
Copie rom.

660

4 martie 1794 [1]

Locuitorii din Sohodol (Gorj) reclamă domnitorului că în vremea lui Mihail Șuțu, egumenul mănăstirii Hurez i-a scos de pe moșie, iar la judecată, umblînd egumenul cu „meșteșugiri", au fost izgoniți, închiși, dărîmîndu-li-se și casele.

Prea înălțate doamne,

† Cu lacrămi fierbinți jăluim mării tale pentru părintele igumenul mănăstirii Hurez din sud Vîlcea, că noi avem moșie dă la moși dă la strămoși i dă la părinții noștri, ce să numește Sohodolu, sud Gorj, pă care moșie am avut case, pometuri i mori, dar în domniia mării sale Mihai vodă Suțu s-au sculat igumenul să ne scoață din moșie. Și cînd era dumnealui biv vel logofăt Manolache Grădișteanu ispravnic la sud Gorj, prin cercetarea ce au făcut, ne-am aflat dreptate prin anafora. Apoi, igumenul au umblat cu meșteșugiri pă unde au știut, că iar ne-au mai tras la dumnealor ispravnici ce era la sud Gorj și s-au pus de ne-au închis acolo și ne-au pus la bătae luîndu-ne toate cărțile ce am avut dă stăpînirea moșii i hrisoave domnești și ne-au arsu casile și morile și ne-au izgonit dă acolo și dă mare groază a arderii casilor fiind țipete și plînsori, o fată a noastră au dat în apă dă s-au înnecat și noi eram la închisoare.

Și văzînd noi ticăloșii săraci o patimă ca aceasta care nici în răzmiriță nu am pătimit, am mai venit astă-vară la luna lui mai, dă am mai jăluit mării tale cerînd dreptati și fiind orînduiți la dumnealui vel logofăt dă Țara dă Sus, ne-au cercetat căutînd și la condica divanului dă au găsit o carte a dumnealor boerilor ce fuse rînduiți, dă ne căutase judecata la divanul Craiovii, în care dumnealui caimacam nu era iscălit, cu care ne acoperea dreptatea. Și sfîrșind atunci dă cheltuială, ne-am dus acasă fără de nici o luminare.

[1] Data rezoluției.

Acum, iar am năvălit la mila mării tale să te milostivești asupra sărăcii noastre, să ni să facă luminată porunca mării tale la dumnealui caimacamul Craiovei, să ne scoață cărțile dă la ispravnicii din sud Gorj dă unde ni s-au oprit și să se aducă și igumenul față să ne cerceteze pricina după dreptate și să primească șase călugări carte dă blestem că au stăpînit mănăstirea moșiia Sohodol și dă este a mănăstirii; că noi priimim blestem 12 oameni, că moșiia este a noastră și am stăpînit-o după cărți. Și cînd vor priimi, vom rămînea săraci după cum ne-au sărăcit, iar dă nu ne va înpăca dă acolo, să ne trimiți cu igumenul la luminat divanul mării tale, că numai cu trupurile am rămas, că la arderea casilor tot ce am avut ne-au arsu în case. Și ce va fi mila mării tale.

Robii mării tale, moșneni dă la Sohodolu sud Gorj

⟨Rezoluție:⟩

Dumitale vel logofetete dă Țara dă Sus, să ne arăți dă pricina aceasta dă s-au cercetat dă către dumneata atunci și la ce au rămas.

1794, mart 4

Treti logofăt de Jos

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach., XIX, doc. 106.
Orig. rom.

⟨București,⟩ 9 martie 1794

ANEXĂ

Anaforaua marelui logofăt către domn, arătînd istoricul judecăților dintre locuitorii din Sohodol și mănăstirea Hurez.

Prea înălțate doamne,

Astă-vară cînd au venit jăluitorii aceștiia cu asemenea jalbă către înălțimea ta, din luminată porunca înălțimii tale s-au cercetat de către mine pricina aceasta. Și aflînd cum că această pricină este cercetată și izbrănită prin doă hotărîri domnești ale mării sale Mihaiu vodă Suțul din domniia dintîiu și după urmă, prin care dă dreptate sfintei mănăstiri, era ca să facă înălțimii tale anafora de atunci, dar fiindcă jăluitorii aceștiia după ce li-am arătat că n-au nici o dreptate, s-au sculat și au fugit, de aceia nu am arătat mării tale pricina, fiindcă numai ei veniseră cu jalbă.

Iară acum, iată arăt înălțimii tale că pentru această pricină sînt 35 de ani de cînd să tot judecă mănăstirea cu acești jăluitori și tot mănăstirea și-au aflat dreptatea. Așijderea și în domniia mării sale Nicolae vodă Caragea s-au judecat la divanu Craiovei și iarăși mănăstire și-au aflat dreptatea. Asemenea și în domniia dintîiu a mării sale Mihai vodă Suțul, s-au judecat atît la divanul Craiovii în doă rînduri, făcîndu-să și cercetări la fața locului, cît și aici la dumnealor veliții boeri, și văzînd măriia sa că rău umblă acești jăluitori purtînd mănăstirea prin judecăți, au întărit măriia sa anaforaoa dumnelor veliților boeri ca să stăpînească mănăstirea cu pace.

După acesta, în domniia mării sale ceastă după urmă, iarăși s-au sculat numiții cu judecată, și făcîndu-să cercetări atît iarăși la ispravnici

cît şi la faţa locului de însuşi omul mării sale, Ianache cahvegiu, carele după ce i-au cunoscut că umblă rău, zicîndu-le de ce nu sînt supuşi la atîtea hotărîri de judecăţi, iar ei au sărit cu gîlceavă şi cu înpotrivire asupra omului mării sale.

Şi după înştiinţarea ispravnicilor şi a numitului cahvegiu, pliroforisindu-să măriia sa de nesupunerea lor, nu numai iarăşi au întărit dreptatea sfintei mănăstiri ca să stăpînească cu pace, ci încă ca să-şi aibă mănăstirea odihna de către dînşii, au poruncit şi ispravnicilor judeţului ca să le strice o moară ce făcuse pe moşiia mănăstirii în silă şi pă dînşii să-i ridice negreşit făr'de voia lor du pă moşiia mănăstirii şi să-i mute la alt sat tot într-acest judeţ, mai depărtat de moşiia mănăstirii, şi să le facă şi zapt de a să astîmpăra. Care toate acestea cîte le arăt înălţimii tale să cuprinde pe larg în cartea de hotărîre de al doilea a mării sale ot leat 1792 fevr⟨uarie⟩ 6, ce să puse într-aceasta spre a să vedea şi de către înălţimea ta. Şi atunci la ridicarea şi mutarea lor, arătă vechilul sfintei mănăstiri ce este aici, că stînd numiţii iară cu împotrivire, li s-au stricat [1] şi casele de către ispravnici. Care aceşti jăluitori ce au venit cu această jalbă aici, sînt chiar aceia ce s-au izgonit şi li s-a stricat casele. Şi măcar că ei ziseră acum cum că nu s-au judecat pentru această moşie Sohodolu ce arată în jalba lor, dar să dovedesc mincinoşi pentru că moşiia Sohodolu iaste tot o moşie cu moşiia Baia de Fier şi Băleştii care s-au dat în stăpînirea sfintei mănăstiri prin mai sus arătatele doă hotărîri ale mării sale Mihaiu vodă în care să arată că, cerînd ei moşie cu nume de Sohodol şi Hăeşti cu un hrisov sărbesc, s-au dovedit hrisovul dres, făr' de a arăta în ce judeţ sînt aceste moşii, pentru că moşiia Baia de Fier şi Băleştii în care intră şi Sohodolu sînt în judeţul Gorj, iar aceea moşie cu nume de Sohodol şi Hăeşti care au cerut-o ei cu acel hrisov dres s-au dovedit că sînt în judeţul Mehedinţilor care să stăpînescu de alţi moşneni de acolo. Şi iar să dovedesc mincinoşi din izgonirea lor după moşie, pentru că de nu s-ar fi judecat, nu s-ar fi izgonit du pă moşie şi nu s-ar coprinde nici cercetată pîra lor de Sohodol în numitele cercetări ce să coprindu în zilele hotărîrii domneşti, şi mai vîrtos că ei fiind oameni mulţi pot găsi pricinuire să zică că nu s-au judecat, pentru că la o judecată merge unii şi la alta alţii, precum şi acum să judecă vechilul mănăstirii la dumnealor veliţii boeri cu altă ceată de oameni, tot dintr-aceia ce au căutat judecată.

Pentru că iarăşi umblă a să întinde cu stăpînire în moşia mănăstirii şi fiindcă dupe cum arăt înălţimii tale, moşiia Sohodolu iaste tot o moşie cu Baia de Fier şi pricina iaste cercetată şi izbrănită cu doă hotărîri ale mării sale Mihai vodă, nu lipsiu a arăta înălţimii tale.

1794 mart 9

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 106.
Orig. rom.

---

[1] „Stricat" scris cu altă cerneală.

661

17 aprilie 1794[1]

Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii din satele Dobriceni și Bogdănești nu-și îndeplinesc zilele de clacă, nu respectă monopolul mănăstirii pentru băuturi, nu dau dijma din pruni, iar țiganii zălogesc livezile mănăstirii pe la săteni — și cere ca să fie obligați la 12 zile de clacă sau să plătească ziua cîte 15 bani, precum și la celelalte îndatoriri.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc înălțimei tale pentru lăcuitorii din satul Dobriceni i Bogdănești ce sînt șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri Arnotei, sud Vîlcea, că nu să supun a-și face obijnuita clacă, adecă pe an cîte zile doosprezece, precum să coprinde în cărțile luminaților domni ce au fost mai'nainte, însă a mării sale răposat întru fericire Io Costandin Niculae voevod i a mării sale răposat Io Scarlat Grigorie Ghica voevod și de la măriia sa Alecsandru Ipsilant voevod, care de va fi poruncă să vor vedea și de măriia ta.

Și deosăbit de aceasta pun de să vînd vinurile și rachiurile lor, fără nici o întrebare, împrejurul metohului sfintei mănăstiri și vinul și rachiul mănăstirii rămîne nevîndut, cum și din pomii ce sînt pe moșiia sfintei mănăstiri nu să supun a da din zăce, unul, ci zîc că din pruni vor da rachiu, care ei îl tăinuesc la urmă și mănăstirea să păgubește.

Și mai arăt înălțimei tale pentru că țiganilor sfintei mănăstiri li s-au dat livezi pentru trebuința lor de la sfînta mănăstire de mai'nainte și după vremi le-au zălojit pe la lăcuitorii du prin prejur și în multe rînduri le-au răscumpărat sfînta mănăstire și schimbîndu-să egumenii, țiganii iarăși le-au apucat și le-au zălojit lăcuitorilor fără nici o întrebare și cei ce le țin nu să supun a-și da zăciuiala pămîntului, zicînd că sînt livezi țigănești, încît au ajuns de s-au făcut hotarul sfintei mănăstiri megieșesc. Și n-au cuprins cît li s-au dat țiganilor întîi, çi au mai cuprins și din livezile sfintei mănăstiri și în multe rînduri am jăluit dumnealor boeri ispravnicii județului și li s-au poruncit și nu să supun a da ascultare nici într-un chip.

Pentru care mă rog milii mării tale, luminate doamne, ca să să facă luminată porunca mării tale a înplini cîte zile doosprăzece de an cei ce sînt șăzători pe moșiia sfintei mănăstirii sau cînd nu va avea de lucru sfînta mănăstire să dea de zi cîte bani 15. Cum și pentru vinuri și rachiuri a fi popriți să nu vînză cînd are sfînta mănăstire de vînzare, cum și pentru livezile ce le au zălojite de la țigani, sau să dea zăciuiala sau să vie cu zapisele să să răscumpere.

Și dăosăbit de aceasta, fiindcă tot numiții lăcuitori s-au pus de au făcut oprituri tot hotarul sfintei mănăstiri, nu numai pe unde au fost livezile lor, ci și pe unde au fost loc slobod și nu avem de unde tăia pari și nuele să închidem viile și ogrăzile sfintei mănăstiri și încă și țigăniia să sparge neavînd de unde tăia lemne de foc i pntru grădinile lor. Ci

---

[1] Data rezoluției.

pentru toate aceste mai sus arătate, cum dumnezeu va lumina pe măriia ta.

Al mării tale plecat și către dumnezeu rugătoriu,
Cozma, igumen sfintei mănăstiri Arnota

‹Rezoluție:›

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, cît pentru vînzarea vinului i a rachiului opriți sînt locuitorii după obiceiul pămîntului și dupe condica divanului a nu face vînzare făr' de voia stăpînului moșii și după această orînduială urmînd, dumneavoastră să dați nizamul cel cuviincios. Iar pentru celelalte să faceți cercetare ca să vă adeveriți în ce chip s-au urmat pînă acum și de au vreun deosebit așezămînt în scris și dă este moșiia făr' dă nici o pricină a mănăstirii și de toate să ne înștiințați ca să dăm porunca cea cuviincioasă la cererea ce face egumenul.

1794, april 17

Vel logofăt, biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 170.
Orig. rom., pecete aplicată.

662

23 aprilie 1794[1]

Nectarie, egumenul de la Bistrița, reclamă domnitorului Alexandru Moruzi, că locuitorii ce se află pe moșiile mănăstirii din Romanați nu dau dijma din zece una la fîn, ci plătesc claia de 40 de care cu 66 de bani și cere să se dea poruncă caimacamului Craiovei să-i oblige a da dijma legiuită ori să plătească doi taleri și jumătate de fiecare claie.

Prea înălțate doamne,

Cu plecat răvaș jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce să află pe moșiile ce le are sfînta mănăstire Bistrița în sud Romănați că nu urmează luminatelor ponturi care de obște sînt date la toate moșiile mănăstirești și boerești a da dijma fînețelor din zăce una, ci și-au făcut de sîneși obicei și pravilă și dau de șira de fîn care este de cară 40 și mai bine, numai cîte bani 66. Și pentru claia ce este ca de cară 20, dau numai cîte bani 33 și cu acest obiceiu al lor să pricinuește sfintei mănăstiri mare pagubă. Că de ar și da oamenii mănăstirii ce sînt pe la moșii acele fînețe ca să să cosască de alții streini care dau dreaptă zăciuială mănăstirii, lăcuitorii nu îngăduesc și sar toți cu pricină și în silnicie cosesc toate fînețele și nu cosesc numai pentru trebuința caselor lor, ci mai mult pentru neguțătorii, vînzîndu-l la alți streini.

De care mă rog mării tale ca să fie luminată poruncă către dumnealui caimacamu Craiovei ca să facă pe lăcuitori a urma după luminatele ponturi, ca or să dea zăciuială din fînețele ce fac, sau să plătească cu bani după cum să urmează și la alte moșii mănăstirești și boerești, adecă de șira de fîn mare cîte taleri doi și jumătate și de claia de fîn mare cîte taleri unul, iar din cele mai mici clăi să pogoară și pînă la bani

[1] Data rezoluției.

șaizeci, spre a nu să păgubi sfînta mănăstire din dreptu ce i să cuvine. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat rugători cătră dumnezău pentru fericita sănătatea mării tale,

Nectarie, arhimandritu Bistriței sud Vîlcea.

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Constandin Muruzi voevod i gospodar zemli Vlahscoiu.

Dumitale cinstit și credincios boerul domnii mele, Nicolache Hangerli hatmane și caimacam ⟨al⟩ Craiovei, aducînd înaintea dumitale și pă pîrîții de față, să cercetezi pricina aceasta și de au lăcuitorii vreun deosebit așezămînt în scris sau vreun vechiu obicei, să înștiințezi domnii mele cum și în ce chip. Iar cînd nici vreun așăzămînt nu vor avea, nici vreun vechiu obiceiu, ci în silnicie fac unele ca acestea, atunci dupe coprinderea caidului condicii divanului să dai nizamul cel cuviincios ca să nu să păgubească mănăstirea dă dreptul său.

1794 apr⟨ilie⟩ 23

Vel logofăt

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

663

3 mai 1794

Locuitorii de pe moșia Izvarna, unde nu au locuri de hrană, dau zapis egumenului de la Tismana, pentru că le-a dat pămînt de arătură și fînețe pe moșia mănăstirii, obligîndu-se a da dijma după obicei din semănături și a face cîte șase zile de clacă.

Încredințăm cu zapisul nostru la sfînta mănăstire Tismana și la mîna sfinți⟨ei sale⟩ părintelui Nicodim iconomul, precum să s⟨e⟩ știe că noi fiind cu lăcuința casălor noastre între hotar pe moșiia Izvarna, unde neavînd locuri de hrană, nici pentru arătură, nici pentru fîn, nici pentru pășunea vitelor nostre, am căzut cu rugăciune ca să ni se dea locuri atît de arătură cît și fînețe pe moșiia sfintei mănăstiri, ce să începe din casăle nostre la vale. Și pentru oricîtă sămănătură vom face sau fîn vom cosi, să avem a ne da dijma pămîntului după obicei, făr de a nu tăinui cevași sau a face vreun vlicleșug.

Și pentru facerea de bine că ne-au primit a ne hrăni pe moșiia mănăstirii, ne legăm că pe fieștecarele an, fieștecarele din noi să facem cîte șasă zile de clacă cu mîinile noastre la orice ne va porunci.

Iară neurmînd acestui așăzămînt ori să nu facem claca sau dijma bucatelor sau a fînului, ne va dovedi că am făcut vreun vlicleșug, atunci să fim noi de globă și să nu mai avem voe a ne mai hrăni nici noi, nici vitele nostre pe moșiia mănăstirii, luîndu-ni-să locurile atît de arături și livezile și să se dea altora.

Așijderea și pentru hotarul moșii să ne ferim a nu-l călca nici cu arătura, nici cu coasa. Și pentru mai adevărata credință ne-am pus numele și degetele în loc de pecete, unde au fost și alți oameni care să văd iscăliți.

1794, mai 3

Eu Ioan sîn Pătru Bălaci ot Celei adeverez, eu Costandin sîn Ioan Bălaci ot tam adeverezi, eu Costandin Naciu ot Celei martor, eu Ioan pîrcălab sîn Costandin martor, eu Ion Pora martor, eu Nicola brat Ioan pîrcălab martor, eu Ioan sîn Gheorghie Bălaci martor, eu Pîrvu ceauşu ot Topeşti martor, eu Iovan vătaf ot Tismana martor, eu Mihai brat Gheorghie postelnic martor.

Acad. R.P.R., pac. XXI, doc. 51.
Orig. rom.

664

8 mai 1794

Locuitorii din satul Lilăeşti dau zapis egumenului de la Mislea, prin care se învoiesc ca pentru foloasele ce le au de pe moşia mănăstirii unde locuesc, să dea în loc de clacă, cîte cincizeci de parale pe an.

Adică noi cei care mai jos ne vom iscăli, toţi săteni din satul Lilăeştii Mislii, cu acest zapis al nostru încredinţăm la cinstita mîna sfinţii sale părintelui egumen misleanu, precum să s⟨e⟩ ştie că jăluind sfinţiia sa la măriia sa vodă şi cerînd ca toţi lăcuitorii du pă moşiile sfintii mănăstiri să facă clacă cîte doăsprezece zile pă anu după pravilă şi după obiceiu pămîntului, s-au poruncit de către înălţimea sa către dumnealor boerii ispravnici, ca dumnealor să cerceteze de avem vreun aşăzămînt cu sfînta mănăstire sau nu avem, de care făcînd cercetare nu am avut nici un aşăzămînt cu sfînta mănăstire în scris. Şi rămîind treaba ca să facem doăsprezece zile, am căzut cu mare rugăciune la sfiinţia sa părintele egumen, fiind mijlocitori şi alte obraze, care mai jos să vor iscăli şi ne-au lăsat cîte cincizeci dă parale pă anu. Şi acest aşăzămînt să aibă a să urma numai în fericitele zilile sfinţii sale.

Deci ne legăm printr-acest zapis cu sfinţiia sa egumenul ca în toţi anii la sfete Gheorghe să avem a răspunde paralele la orînduitul sfintii mănăstiri fără nici o pricină. Şi pentru crezămînt puindu-ne şi degitile în loc dă pecete că să s⟨e⟩ crează.

1794, mai 8

Eu Ivanu Pîrvuluţ adeverez; eu Simionu Arici adeverez, eu Stanu Buzea adeverez, eu Neamu pîrcălab adeverez, eu Sandul adeverez, eu Gheorghe Craioveanu adeverez, eu Ştefanu sinu Ioan adeverez, eu Năstase pîrcălab adeverez dinpreună cu toţi sătenii.

Şi am scris eu Dinu postelnic Scorţeanu cu zisa lor şi martor.

Costandin Drăghici martor

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 23.
Orig. rom.

665

⟨Bucureşti,⟩ 6 iulie 1794

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului mănăstirii Văleni împotriva a trei locuitori care, nesocotind monopolul mănăstirii pentru vin şi rachiu, au terorizat pe circiumari ce vindeau rachiul mănăstiresc, şi să le facă „zapt".

Io Alecsandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Saac, sănătate! Au jăluit domnii mele Gherasim, igumenul mănăstirii Văleni, cum că Moise ce au

fost vătaf i Apostol și Andreiu de aciia din Văleni, nu sînt următori așăzămîntului ce prin zapise întărite de către domniia mea au făcut prășanii aici la divan cu igumenul cotrocean pentru vînzarea vinului și a rachiului de a fi opriți, dupe obiceiu pămîntului și dupe condica divanului, spre a să vinde numai vinul și rachiul mănăstirii și înpotriva, după ce să fac ei stăpîni dînd pricină și celorlalți dă gîlcevuri, apoi umblă cercetînd din prăvălie în prăvălie ca să afle cine au priimit vin și rachiu de al mănăstirii ca să vînză și găsind la dooă fămei, trei, patru ocă de rachiu mănăstiresc, au lovit vasile și le-au răsturnat.

Pentru care iată vă poruncim domniia mea ca dă este așa, să faceți acestor trei zapt, supuindu-i de a fi următori așăzămîntului aceluia care este după obiceiu pămîntului făcut, spre a fi opriți ei și alții, ca să s⟨e⟩ vînză numai vinurile și rachiurile mănăstirii. Acest nizam să-l puneți în faptă și fiți sănătoși.

1794 iulie 6

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 10.
Orig. rom.

666

23 august 1794

Radu fiul lui Enache, avînd meri pe moșia mănăstirii Mislea și fiind „fugit" cu locuința în altă parte, dă zapis egumenului prin care se obligă să „dea" claca pe an, adică s-o plătească în bani, „cum dau și alții ce au moșii".

† Adică eu Radu sin Enache dat-am credincios zapisul mieu la cinstita mîna sfinții sale părintelui egumen misleanul, precum să s⟨e⟩ știe că avîndu noi meri pă moșiia mănăstirii și fiindcă sîntem fugiți de șădem într-altă parte și așa ne-am legat cu sfințiia sa ca să ne dăm claca pă anu cum dau și alții ce au moșii.

Și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit mai jos și mi-am pus și degetul în loc de pecete ca să se crează.

⟨17⟩94, avgust 23

Eu Radu sin Enache adeverez și de nu voi plăti într-alt an claca, să fiu lipsit de merii aceștia.

Și am scris eu Dimitrie dascălul cu zisa lui și de față.

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 24.
Orig. rom.

667

⟨Craiova,⟩ 1 noiembrie 1794

Ispravnicii de Dolj cercetează împotrivirea locuitorilor din satul Goicea de a face șase zile de clacă cu mîinile și două cu plugurile, egumenului mănăstirii Jitia sau de a da cîte un zlot de casă pe an și să clăcuiască trei zile cu mîinile și două cu plugul, ei nevoind să consimtă decît la zlotul de casă și o zi de clacă.

Cu plecăciune ne închinăm dumitale arhon hatmane,

Înștiințăm dumitale că după cinstita porunca dumitale ce ni să poruncește către noi, după jealba ce au dat dumitale cuviosul egumen

jitiianul pentru sătenii ot Goicea ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii, că din vechime au avut obicei dă clăcuia mănăstirii cîte 6 zile cu mîinile şi doao cu plugurile, una primăvara şi o zi toamna şi-şi da dijma după obicei din toate, iar acum nu vor a priimi să clăcuiască mănăstirii. Pentru care scriindu-le noi în trei rînduri şi nesupuindu-să, cu mumbaşir s-au adus aici şi înfăţişîndu-să la judecată cu cuviosul egumen, i-am întrebat pă numiţii săteni pentru ce nu vor a primi a clăcui mănăstirii după legătura ce au făcut-o unii din sătenii lor, vechilii a tot satul: Vladu unchiiaşu i Nanu i Radu şi Stan, cînd au fost avut judecată cu cuviosul egumen Nicandru la leat 1786, tot pentru pricina zilelor de clacă, care însuşi aceia arată că au avut învoire cu sfinţiia sa răposatul egumenu Dionisie de a-i lucra cîte şeasă zile cu mîinile şi doă zile cu plugurile, să-şi dea dijma după obiceiu din toate, prin jealba ce au dat către dumnealui postelnicul Ierache ce era caimacam. Şi dumnealui orînduindu-i la dumnealor ispravnicii ce au fost pă acea vreme ca să le cerceteze pricina, şi după a lor arătare au şi rămas a clăcui mănăstirii după cum să arată mai sus, în care să coprinde la înştiinţarea dumnealor ispravnicilor că de nu vor clăcui acele doă zile cu plugurile, să aibă să dea dă toată zioa dă arătură, cîte 45 obr⟨oace⟩ dă bucate. Şi de atunci pînă acum s-au urmat pînă la o vreme, iar cu vremea răzmiriţii nu s-au supărat dă clacă, neavînd mănăstirea trebuinţă, iar acum cere a să îndrepta iarăşi după cum au fost, şi răspunsără că nici într-un chip nu priimesc după cum au făcut aceia aşăzămînt, ci dă va primi cuviosul egumen să-i dea cîte un zlot dă toată casa dă vatră i o zi dă clacă pă un an, aşa vor şedea, iar de unde [1] să le dăm noi voe a să muta. Mai arătîndu-ne o carte a mării sale Alecsandru Ipsilant, în care le porunceşte sătenilor ot Goicea după jalba ce au fost dat mării sale răposatul egumen Dionisie la leat 1779 că nu clăcuesc mănăstirii şi nu să supun a-şi da dijma după obicei şi vînd vin i rachiu făr' dă ştirea omului mănăstirii şi le porunceşte ca să clăcuiască mănăstirii 12 zile rînduri, rînduri şi ⟨a⟩-şi da dijma după obicei şi vin i rachiu să nu vînză făr' dă ştire. Şi atunci au făcut acei săteni cu egumenu acest aşezămînt. Ei răspunsiră că sătenii care au făcut aşezămîntul atunci au fugit la alte siliştí, iar ei nu primesc într-acest chip. Răspunsă şi cuviosul egumen că, cîţiva din vremea aşezămîntului s-au strămutat, iar cei mai mulţi săteni sînt în silişte.

Şi văzînd noi că nici într-un chip nu vor a clăcui mănăstirii, i-am lăsat ca să dea mănăstirii un zlot dă vatră şi dijma din toate, şi să facă clacă cu mîinile rînduri, rînduri, trei zile şi dooă zile cu plugurile, o zi primăvara şi o zi toamna, după cum urmează şi la alte moşii după margine şi nici la aceasta nu să primiră. Ci nu lipsim a înştiinţa dumitale, ci cum să va socoti dă către dumneata, aşa să va hotărî. Şi sîntem ai dumitale plecaţi.

1794, noemvrie [1]

Corniţă Brăiloiu paharnic, Dumitru stolnic

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 145—145 v.
Copie rom.

---

[1] Aşa în text.

668

⟨Craiova,⟩ 5 noiembrie 1794

Divanul Craiovei judecă neînţelegerea locuitorilor din satul Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia şi hotărăşte să li se recomande a primi, potrivit unui aşezămînt mai vechi, să presteze claca lucrînd cîte şase zile cu mîinile şi două cu plugurile sau să se conformeze dispoziţiilor din Pravilniceasca condică, *spre a face 12 zile de clacă şi a da dijma din produse, respectînd monopolul mănăstirii asupra băuturilor.*

De la divanu Craiovii.

Cu această cercetare ce s-au făcut de dumnealor boerii ispravnici ot sud Dolj nefiind odihniţi sătenii goiceni, au eşit şi înaintea noastră la divan cu cuviosul egumen jitiianul şi măcar deşi găsăsc dumnealor ispravnici cu cale să clăcuiască sătenii cîte trei zile cu mîinile şi doă zile cu plugurile şi să dea şi cîte un zlot dă vatră, dar dă vreme că să vede la mîna cuviosului igumen, atît porunca mării sale Alecsandru voevod Ipsilant prin care porunceşte ca lăcuitorii ce sînt şezători pe moşiile mănăstirii să clăcuiască cîte doăsprezece zile fieşcare, afară din holtei, cum şi deosăbit aşăzămînt în scris ce au făcut unii din săteni, vechili şi celorlalţi, cu igumenu ce au fost mai înainte după vremi, prin care ei singuri s-au învoit şi s-au aşezat ca să lucreze mănăstirii cîte şeasă zile cu mîinile şi două zile cu plugurile, pentru care şi noi găsim cu cale ca acel aşezămînt de mai înainte să urmeze sătenii a-l păzi şi să lucreze cîte şeasă zile pă an cu mîinile şi doă zile cu plugurile cum şi vin i rachiu să nu fie slobozi a vinde pe moşie, pînă nu să vor învoi cu igumenul. Iar cînd nu vor fi următori sătenii a păzi acel aşezămînt ce şi noi l-am găsit cu cale, atunci nu rămîne alt, fără numai să lucreze mănăstirii cîte dooăsprezece zile pă an rînduri, rînduri, adecă trei zile primăvara, trei vara, trei toamna şi trei iarna şi să dea şi dijmurile din toate sămănăturile i fîneţele după ponturile condiliceştii pravili. Aceasta scriem.

1794, noemvrie 5

Nicolae Hangérlău caimacam Craiova, Ioan Glogovanu vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 145 v. — 146.
Copie rom.

669

16 noiembrie 1794

Locuitorii din satul Gîşteşti dau zapis egumenului de la Radu-Vodă, recunoscînd că s-au împrumutat cu bani să-şi cumpere lucruri de hrană, pe care să-i restituie în mod solidar, cu dobîndă, să lucreze mănăstirii pentru dările către visterie pe care le va plăti egumenului şi să presteze fiecare cîte şase zile de clacă.

† Adică noi care mai jos ne vom iscăli, dat-am adevăratu şi credincios zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintele arhimandritu şi egumen al sfintii mănăstiri Radu-Vodă, chir Ignatie, precum să să ştie că viind

noi oameni streini din alte părți, aici la moșiia sfintei mănăstirii ce să numéște Găștăștii, și avîndu noi trebuință de bani ca să ne cumpărăm bucate, neavînd nădéjde la altă parte, am căzut cu rugăciune la sfințiia sa, ca să ne facă bine cu bani să ne cumpărăm bucate pentru hrana caselor noastre. Deci sființia, sa milostivindu-să asupra noastră, ne-au făcut bine dă ne-au împrumutat, după cum scrie în dosul zapisului acestuia, însă banii aceștia i-am luat cu dobîndă dă la sfințiia sa, și noi ne-am luat în chezășie unul pă altul cum că dă să va întîmpla să fugă vreunul din noi, să avem noi, aceștilalți, să-i înplinim partea lui, sau de vor fugi toți, să rămîie numai unul, să aibă acela a răspunde pentru toți, fiindcă așa ne-am legat noi cu acest zapis al nostru.

Așijderea ne-am legat cu acest zapis al nostru, cum că să facem de tot omul pă tot anul clacă cîte zile șase, făr' dă nici un cuvînt, fiindcă așa ne-am legat cu zapisul nostru.

Deci, pentru acești bani care i-am luat dă la sfințiia sa, orice ne va porunci să facem, adică la lucru dă ne va pune, să-i lucrăm, sau banii dă ni-i va cere, să-i dăm cu dobînda lor, făr' dă cuvînt dă pricină, și să fim supuși la orînduitul mănăstirii ca cele ce ne va porunci, făr' dă zminteală să fie treaba noastră. Așijderea dă ne va face liude dă bir în satu dă la vistierie, iarăși ne-am rugat dă sfințiia sa ca să ne plătească dăjdiile ce va ieși dă la vistierie, și noi să avem a fi ai mănăstirii la cele ce ne va porunci, după ⟨cum⟩ [1] scrie zapisul în sus.

Și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit mai în jos puind și degetele în loc dă pecete ca să să crează.

1794 noemvrie 16

Eu Drăgan sîn Duminică, eu Mihaiu sin Nicolaie, eu Anghel sin Duminică, eu Nicolaie Ion, eu Șărban sin Brîndușă, eu Badea sin......... [2] eu Pantazi sin Iivan, eu Ion sin Radu, eu Vișan sin Iorga, eu Stan sin Nedelea, eu Gorghe, eu Cristiian sin Radu, eu Ion logofăt, eu popa Ion.

Și am scris eu Thanase logofăt cu zisa lor, și martor.

⟨Pe verso :⟩

Taleri

100, adică o sută am priimit dă la părintele, noiembrie 16, 1794.
20, am luat, Gheorghe și Stoica la deal la Pitești, octomvrie.
1487,37 ipac i-am dat rînduri, rînduri.

1607,37 acești bani s-au dat la satul Găștești.

Τρεῖς ἐνοφφράγιστοι ἀυθεντικαί προσταγαί παλαία περί κλάκας, ἐξ ὧν ἡ δύω περιέχουν περί ὅλουν τῶν ἐις τήν Βλάσκαν κειμένων μοναστηριακῶν μουλκίων ἐν ἄις φαίνεται ὅτι τό σύνορον τοῦ μουλκίου Γκιστέστι ἐκτείνεται ἕως εἰς τόν Πόδον Δοάμνι, ἡ δέ μία εἶναι περί κλάκας ὅλων τῶν μουλκίων.

⟨Trei înscrisuri de porunci domnești vechi pentru clăcași, din care două cuprind pentru toate moșiile mănăstirești situate în Vlașca în care se arată că hotarul moșiei Gîștești se întinde pînă în Podul Doamnei, iar una este pentru clăcașii tuturor moșiilor.⟩

[1] Omisiune în doc.
[2] Loc alb.

⟨Pe dosul filei a II-a :⟩ Marin Cărnar sin uncheaş Gheorghe Ion, fecior lui Aliman, Voico sin Stan Gîştean, Tiţi ⟨?⟩ i Niţă uncheaş sin Defta ot Găureni

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. CVII, doc. 4.
Orig. rom.

670

25 noiembrie 1794

Spătarul Dumitraşcu Topliceanu, ispravnic de Teleorman, raportează domnitorului Alexandru Moruzi că, în urma cercetării făcute, rămăşiţa de dijmă reclamată de Paraschiva Ciolac de la locuitorii de pe moşia lui Alexandru Vodă, slobozie domnească, este din vremea războiului, cînd nişte turci „au strîns bucatele locuitorilor".

Prea înălţate doamne,

După jalba ce au datu mării tale Paraschiva Ciolac de aici de la sloboziia gospod pentru rămăşîţa de dijmă ce are pe la lăcuitorii de aici după moşiia domnului Alexandru vodă ce au fost cumpărată de la dumnealui sărdar Constandin Niculescu la leat ⟨17⟩91, lupe a căruia jalbă văz că să porunceşte dinpreună cu mumbaşir ce i s-au dat ca să cercetăm şi fiind acea rămăşiţă de dijmă rămasă după venirea mării tale încoace, să-i apuce lăcuitorii de înplinire, iar fiind din vreme dă răzmeriţă, să nu se supere.

Pentru care ştiutu înnălţimii tale fie, că după poruncă următori fiind, am chematu pe bătrînii şi cheoaiba şi cîşlanii şi intrînd în cercetare cu di-amăruntul, îmi arătară că, cînd Paraschiva umbla dă scriia dijma, lăcuitorii de aici să afla strămutaţi, unii pîn raia, alţii prin ţară, fiind vreme dă răzmeriţă şi cînd cîte unii îi apuca dă venea dă secerea în cîte o zi, a doaoă zi sau altă dată, pe la acele bucate care le secera nu mai da, şi aşa să prăpădea pe arătură nelegate znopurile. Care pentru încredinţare arăt mării tale şi aceasta, că şi acum să cunoaşte unde au fost arătura unor turci de aceia dintr-acea vreme, ce au strîns buctele lăcuitorilor dă le-au treeratu.

Pentru care la aceasta răspunseră şi bătrînii şi cheişibaşii de aici că, cînd ar fi apucatu şi ei ca să-şi strîngă bucatele, ar fi dat şi dijma, iar nici bucatele nu şi le-au strîns, nici dijma nu dau şi nici că le-am făcutu vreun sicletu ca să dea dijmă.

Anii mării tale de la dumnezeu să fie mulţi şi fericiţi

1792, noemvrie 25
Sud[1] slobozia gospod

Al mării tale prea plecată slugă,
Dumitraşco Topliceanul vtori spătar, ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Şuţu), f. 62—62v.
Copie rom

[1] Aşa în text.

671

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 14 decembrie 1794

Un număr de locuitori din Costești dau zapis egumenului de la Bistrița, prin care se obligă să nu mai vîndă vin nici unul din ei în sat, unde se desface numai vinul mănăstirii, conform pravilei și obiceiului.

Încredințăm cu acest zapis al nostru la cinstita mîna sfinții sale părintelui arhimandritu Nectarie, igumen sfintei mănăstiri Bistriții, precum să să știe că noi cei ce ne aflăm șăzători la Costești pă moșiia sfintei mănăstiri, fiind popriți prin hrisovul mării sale Alexandru vodă Ipsilant a nu vinde vin și rachiu pă moșiia mănăstirii, decît numai vinul și rachiu mănăstirii să să vînză, afară numai cînd vreunuia din noi, prin rugăciune i să va da slobozenie de către părintele igumenu ca să-și vînză, estimpu noi, obrăznicindu-ne, am adus cîteva vase cu vin de cumpărat și făr' de știrea și voia sfinții sale, le-am slobozit să să vînză. Pentru care sfinția sa arătînd dumnealor boierilor ispravnici, au trimis omul dumnealor, pă stegarul de slujitori de ne-au tăiat cepurile de la vase, luînd țancuri⟨le⟩ vinului și oprindu-ne a nu mai vinde, fiind fost urmarea noastră înpotriva hrisovului domnesc și a obiceiului pămîntului.

După ce s-au tăiat cepurile și s-au luat țancuri⟨le⟩, noi iarăși am îndrăznit făr' de știrea și a dumnealor ispravnici și a sfinții sale de le-am slobozit iarăși. Deci acum cu mumbașir fiind aduși înaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-am înfățișat la judecată cu sfinția sa, arătînd și țancurile de cît vin am mai vîndut după tăerea cepurilor prin poruncă. Și cetindu-să hrisovul mării sale Alecsandru vodă Ipsilant, ne-au dojănit dumnealor ispravnicii pentru înprotivnica noastră urmare făr' de cale.

După care învinovățire, ce și înșine am cunoscut-o, era să ni să facă și certare cu bătaie și să ni să taie cepurile de la vasele acelea cu vin, să rămînem păgubași spre pildă și învățătură a nu mai urma acest feli. Dar căzînd cu rugăciune la dumnealor, ne-au ertat de această greșală puindu-ne soroc pînă în zece zile să ne ridicăm negreșit du pă moșiia mănăstirii toate acele vase cu vin, să le ducem acilea, să le vindem unde vom ști. Și de acum înainte nimeni din noi să nu să mai îndrăznească a mai aduce vin sau rachiu și a-l vinde pă moșiia mănăstirii, ci numai vinul și rachiu mănăstirii să să vînză, afară numai cînd prin rugăciune, va da mănăstirea slobozenie vreunia a vinde, atunci cu acest feli de slobozenie să vînză. Într-acest chip ne-am legat prin zapis să fim următori.

Iar cînd pînă în zece zile nu ne vom rădica vinurile, umblînd iarăși cu împotrivire, atunci să ne luoăm căzuta răsplătire a vinovății noastre prin hotărîrea judecății și să fim supuși a da și gloabă. Precum și de să va dovedi de acii înainte, că au mai adus cinevași din noi vin i rachiu fără știrea și voia mănăstirii să-l vînză pe moșiia mănăstrii, înpotriva hrisovului și așezămîntului, atunci să ne luoăm căzuta pedeapsă, iarăși după a noastră vină și îndărătnicie. Și ne-am iscălit.

1794, dechemvrie 14

Eu Radul Pleșuvescu ot Costești, eu Gheorghe cîrciumariu ot ⟨tam⟩,
eu Mihăilă Bădăran ot ⟨tam⟩, eu Ion Mărinescul ot ⟨tam⟩,
eu Pătru Ciortan ot ⟨tam⟩, eu Grigore Păcurariu ot ⟨tam⟩,
eu popa Gheorma ot ⟨tam⟩, eu diiaconu Ion ot ⟨tam⟩, eu Ion
pîrcălabu ot ⟨tam⟩, eu Stan Grigoraș ot ⟨tam⟩, eu Ion Fulgescu ot ⟨tam⟩. } adeverăm

⟨Rezoluție:⟩

Sud Vîlcea

Acest zapis dîndu-l numiții costești înaintea judecății de a lor voe, spre încredințare s-au adeverit și de noi cu iscăliturile, ca întocmai să se urmeze, precum singur s-au legat printr-acest zapis.

1794 dechemvrie 14

Petrache căminar, Costandin ⟨?⟩ clucer
Petrache căminar, Radu Băbeanu clucer [1]
Trecut în condică, Gheorghe condicar

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 17.
Orig. rom.

672

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 14 decembrie 1794

Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamația egumenului de la Bistrița împotriva locuitorilor de la Costești care nu respectă monopolul mănăstirii asupra băuturilor, refuză să dea dijmă de pe moșia Vaideei și nu îngăduie mănăstirii a face noi piuă pentru sumane — obligînd pe săteni a-și cere iertare și a declara că se supun la toate îndatoririle.

Sud Vîlcea

Sfinția sa părintele arhimandritul și igumenul sfintei mănăstiri Bistriții, chir Nectarie, arătîndu-ne pentru lăcuitorii săteni de la Costești, cei ce să află șăzători pe moșiia mănăstirii, că prin hrisovul mării sale Alexandru Ipsilant voevod (ce s-au văzut și de noi) sînt opriți a nu vinde vinuri și rachiu pe moșia mănăstirii, decît numai vinul și rachiul să să vînză al mănăstirii, afară numai cînd vreunuia dintr-înșii prin rugăciune i să va da slobozenie de către igumen ca să vînză cu darea obiectului havet, și cum că atît în anul trecut cît și estimp obrăznicindu-se unii dintr-înșii, adecă Radul Pleșuvescul i Gheorghie cîrciumariul i Mihăilă Bădăran i Ion Mărinescu i Iane Pîrcălăbescu i Pătru Ciortan i Grigorie Păcurariul i popa Gheorma i diiaconu Ion i Ion pîrcălabul i Stan Grigoraș i Ion Fulgescu, fără știrea igumenului au adus cîteva buți cu vin de cumpărat și în sîlă le-au slobozit de să vînd la cîrciumi spre a lor negutătorie, din a cărora pricină vinul și rachiul mănăstirii stă nevîndut.

[1] Identificări scrise ulterior de altă mînă cu altă cerneală; par a fi neexacte.

Pentru aceasta dar, fiind urmarea lor înpotriva obiceiului pămîntului și a hrisovului ce s-au zis mai sus, cu volnicia noastră am fost trimis în trecutele zile omul nostru de aici, adecă pe stegariul de slujitoriu de au oprit acele cîrciumi ale lor, tăindu-le cepurile de la vase și luîndu-le țancuri ca să nu mai îndrăznească mai mult a le vinde. Ei însă arătîndu-să cu nesupunere judecății, cum au plecat de acolo stegariu nostru, deloc s-au îndrăznit de și-au slobozit iarăși vinurile să să vînză.

Pentru care după al doilea jalbă ce ne-au dat igumenul cerîndu-și dreptatea, am trimis slujitori de au adus aici pe mai sus-numiții costeștii, pe care înfățișîndu-i la judecată cu igumenul bistriceanul li s-au cetit hrisovul mării sale Alexandru Ipsilant voevod prin care li să hotărăște ritos că ei nu sînt slobozi a vinde vin și rachiu pe moșia mănăstirii făr' de știrea și voia igumenului, decît numai al mănăstirii să să vînză. Și la întrebarea ce li s-au făcut de ce să să arate cu înprotivnică urmare și nesupunere, alt cuvînt n-au avut a pune înainte decît numai că și-au adus cîte un vas de vin cei ce ar avea trebuință ca să-și căsătorească cîte un copil și să-și facă pomenirea morților și praznice. A cărora pricinuire să cunoscu netemeinică, în vreme ce sînguri ei nu tăgăduiră că nu-l vinde în cîrciumi. Apoi cunoscut lucru iaste că de ar fi fost pentru această trebuință ce arată ei, adecă de a-l cheltui la căsătoria copiilor sau la pomenire de morți după cum pricinuesc, nu l-ar fi slobozit a să vinde în cîrciumi pentru alișverișul lor, precum și la deosebit profasis al lor ce zicea că ar fi fost obiceiu ca pentru vinul lor ce fac din viile lor să nu fie opriți de a-l vinde, nici cu aceasta nu să pot îndrepta, pentru că în hrisov hotăraște chiiar ca nicidecum vinul și rachiul lor să nu fie slobozi a-l vinde pe moșiia mănăstirii făr' de știrea și voia igumenului. Și măcar vinul lor să fie fost, iarăși trebuia să meargă să ceară voie de la igumenul. Iar după cum au urmat ei că au adus vinuri de cumpărat și cu semeție l-au slobozit în cîrciumi, întocmai ca cînd ar fi fost moșia lor, și n-au ajuns atîta nesupunere, ci și după ce li s-au tăiat cepurile și s-au oprit vasele lor prin omul cel trimis de noi, ei înpotriva judecății s-au pus de le-au slobozit iarăși precum și țancurile s-au adus înaintea noastră de s-au văzut cît vin au mai vîndut ei în urmă.

Deci măcar că pentru această greșală și nesupunere a lor era să li se facă certare de la judecată, dar sînguri ei cunoscîndu-și greșala au căzut cu rugăciune cerîndu-și ertăciune și înaintea judecății au dat zapis supt ale lor iscăliturі, puindu-și soroc pînă la 24 ale următoarei luni ca să-și rădice din cîrciumi acéle vase cu vin, să le ducă în altă parte să le vînză unde vor ști și să nu să mai îndrăznească de acum înainte a mai vinde cît de puțin vin sau rachiu al lor pe moșia mănăstirii făr' de știrea și voia egumenului, legîndu-să că de să vor mai dovedi urmînd înprotivă, nu numai să li să taie cepurile de la acéle vase, ci încă să fie și supt gloabă și pedeapsă ca niște nesupuși hotărîrilor domnești, căci toate pricinuirile lor le sînt numai cu cuvinte fără nici un temei devadă [1] în scris, iar la mănăstire cum zicem, să văzu hrisov domnesc care întemeiază arătarea și cerirea dreptății mănăstirii

[1] Corect: dovadă.

întocmai după vechiul obiceiu al pămîntului care să urmeze la toate moșiile mănăstirești și boerești.

Deosebit au mai avut pricină la judecată numitu igumen cu pîrîții costeștii și pentru dijma porumbului după moșia Vaidiei a mănăstirii, ce nu să supunea ei a o da, care dijmă cît s-au adevărat bună, prin mumbașir de aici i s-au și împlinit mănăstirii după dreptatea ce au avut.

Așijderea și pentru niște pioă noi ce au făcut mănăstirea pe moșiia sa, măcar că pricinuia numiții costeștii de a nu îngădui pe mănăstire, dar și aceasta s-au cunoscut din îndărătnicia și nesupunerea lor și făr' de temei de cuvînt pricinuirea lor, căci mănăstirea volnică este pe moșia sa să facă ce va vrea, dovedindu-să că acéle vaduri de pioă sînt vechi ale mănăstirii, unde de sumă de ani trecuți pioă n-au fost și nu numai că ei nu sînt volnici a opri pe mănăstire de la dreaptă stăpînirea sa, ci încă mănăstirea poate să-i oprească pe ei să nu facă pioă sau moară pe moșiia mănăstirii pînă nu să va învoi cu igumenul prin simfonie, cu dare de havaet la mănăstire.

1794, dechemvrie 14.

Petrache căminar, ispravnic.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 122—123.
Copie rom.

673

⟨București,⟩ 8 februarie 1795

Neculai Lefegiu, locuitor pe moșia Boșari (Dîmbovița), chemat în judecată de biv vel stolnicul Constantin Nenciulescu pentru clacă, nu și-a pus păstor la vite și-i strică semănăturile, vinde vin și rachiu fără să aibă voie, — dă zapis înaintea judecății că va îndeplini pe viitor toate aceste obligații.

Adecă eu, care mai jos mă voi iscăli, dat-am acest credincios zapis al mieu la cinstită mîna dumnealui Costandin Nenciulescu biv vel stolnic, precum să să știe că la pricina de judecată ce am avut cu dumnealui la depertamentul spătării încă de la leat 1793 avgust 3, unde după cercetările ce cu amăruntu ni s-au făcut pricinii și hotărîndu-ni-să pentru toate, s-au și dat carte de judecată la cinstită mînă dumnealui stolnic, întru care pe larg să arată pricina dupe hotărîrea judecății, neurmînd eu a nu mai vinde rachiu cu care să închide folosul vînzării dumnealui i cu a-i clăcui po cîte dooă zile pe anu pentru pășunea vitelor mele pe moșiia dumnealui Boșarii și cu punerea de păstor vitelor méle, de la care s-au pricinuit dumnealui multă pagubă și stricăciune la livezi și arături în diiastimă de un an și jumătate de cînd ne-am judecat și pînă acum.

Pentru acestea, pornind dumnealui stolnicu jalbă pentru mine și la măriia sa prea înălțatu nostru domnu și dîndu-să luminată poruncă către dumnealui prea cinstitu vel spătar ca să cerceteze pricina și cu cinstită volniciia dumnealui aducîndu-mă orînduitu mumbașir, ne-au înfățișat și acum înaintea dumnealui, unde mai întîiu citindu-să cartea de judecată a acestui depertament ce au fost dată la cinstită mîna dumnealui și iarăși

în destulă cercetare făcîndu-ni-să și dovedit fiind eu întru vină cu neurmarea după hotărîrea cărții de judecată dinnaintea judecății, au hotărît dumnealui prea cinstit vel spătar, ca de astăzi înainte să nu mă mai îndrăznesc a vinde rachiu, cum și să clăcuesc po cîte dooă zile pe anu și să-mi puiu și păstor vitelor méle a nu mai face stricăciune livezilor și arăturilor dumnealui (dupe cum să coprinde într-acea carte de judecată), dupe care hotărîre am rămas amîndooă părțile mulțumiți.

Deci, milostivîndu-să dumnealui stolnicu de m-au ertat de paguba și stricăciunea ce i-am făcut (în diiastimă de un anu și jumătate de cînd ne-am judecat) mă leg și eu cu acest zapis al mieu ca de astăzi înainte de nu voi mai urma după hotărîrea judecății, adică a nu mai vinde rachiu i a clăcui dumnealui po cîte dooă zile pe anu, însă clacă de om muncitor, iar nu de copii sau parte femeiască și cu a pune păstor vitelor méle a nu-i mai face stricăciune dupe cum mai sus s-au zis și cînd acestea nu le voi mai urma nici de acum înainte, mă leg cu acest zapis al mieu, ca nu numai să plătesc paguba și stricăciunea ce să va face, ci să fiu și pedepsit și scos cu toată casa mea după moșiia jupînesii Săuleasca unde mă aflu eu șăzînd, că așa mă leg eu cu zapisul mieu din naintea judecății, nefiind silit dă nimeni, după care zapis al mieu să fiu și judecat în vreme cînd nu voi mai urma eu după această legătură a mea și hotărîre a judecății. Și pentru mai adevărată credință, neștiind eu carte, zisei scriitorului de-mi iscăli numele mai jos, iar eu însumi îmi pusei degetul în loc de pecete.

1795 fevr⟨uarie⟩ 8

Eu Neculae lefegiu sin Vîlcul adeverez cele dă sus de la departamentu spătării.

Acest zapis, citindu-să înaintea judecății, de față fiind amîndooă părțile și rămîind odihniți și mulțumiți, s-au întărit și de judecată. Aceasta.

1795 fevr⟨uarie⟩ 9

Alexandru Grecean

Trecut în condica spătării

Florea logofăt de la judecăți

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 63.
Copie rom.

674

24 februarie 1795

Episcopul de Argeș reclamă domnitorului Constantin Moruzi că boierul Bănică Urianul a făcut cîrciumă și moară pe moșia Domnești a episcopiei, date în seama clăcașului Ion Fianu, cerînd să poruncească ispravnicilor a face cuvenita cercetare și a i se da satisfacție.

Prea înălțate doamne,

După jalba ce am fost dat înălțimii tale pentru dumnealui boeriul Bănică Uriianul din sud Mușcel, cum că fără nici un temeiu au pus cîrciumă pe moșia Domnești a sfintei episcopii și mai pe urmă au făcut și moară, orînduindu-se cu luminată porunca mării tale doi părinți igumeni și din boeri dumnealui Costandin Viișorean, au făcut cercetare la fața

locului și cîrciuma s-a dovedit pe moșia episcopii. Și numitul Urian altă îndreptare n-au avut, fără numai că un om după moșia episcopiei i-au spus că iaste moșia dumnealui acolo unde au pus cîrciumă și au dat voie să vînză vin, iar moara au rămas pe moșia mănăstirii Cîmpulungul după cărțile ce au avut, dupe care cărți s-au îndreptat și hotarul episcopiei. Însă la hotarul de lîngă Domnești unde să numește Valea Lupului, nu prea drept au mers pe cursura cea veche în rîul Doamnei, ci mai spre moșia episcopiei, dar fiind o bagatela n-am mai pricinuit pentru atîta. Iar pentru moară, așa au găsit hotarnicii cu cale, ca să nu fie, de vréme ce iaste în spatele satului episcopiei și să pricinuește pagubă, căci mănăstirea Cîmpulungului are moară mai sus, și s-au mulțămit și igumenul cîmpulungean.

I apoi trecînd cîtăva vréme m-am înștiințat cum că moara tot lucrează, și înștiințînd pe cuviosul egumen cîmpulungean pentru ce nu să ține de așăzămînt mi-au dat răspunsul cum că nu iaste pricina din cuvioșia sa, ci un om anume Ion Fian, carele și cîrciuma pe moșia episcopiei au ținut după voia ce i-au fost dat Urianul, acela es⟨t⟩e stăpîn acum pe moară zicînd că el au făcut-o, și au sărit și cu zurba asupra oamenilor mănăstirii Cîmpulungului înpreună cu alți oameni tot după moșia episcopiei. Și îmi scrie și isprăvnicelul episcopiei cum că acest Ion Fian vinde vin la casa lui, tot ca și mai 'nainte cînd vindea cu nume de moșia Urianului.

Luminate doamne, cu toate că în vremea ce am jăluit n-am știut că este moșia mănăstirii Cîmpulungului, fiindcă n-am avut cărți cu semne anume, dar iarăși văzînd că cade moara tocmai în spatele satului Domnești, s-au scris Urianului din partea episcopiei ca să nu facă moara pînă să va alege a cui iaste moșia, și n-au vrut să asculte; s-au înștiințat și dumnealor boerilor ispravnici și au dat răspunsu cu un cuvînt că nu-l pot opri fiind moșia dumnealui, iar vreo cercetare n-au făcut, care răspunsu al dumnealor ieste de față. Acum să văz om clăcaș șăzător pe moșia episcopiei să ție moară și cîrciumă în spatele satului și să se scoale și cu zurba foarte cu ciudă îmi iaste.

Ci mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului ca să cerceteze pentru aceste amestecături și să îndrepteze că eu știu că am avut pricină cu numitul boeriu Urian, iar nu cu om după moșia episcopiei, carele de va fi făcut el moara mi să pare că nu ar fi cu cale să să obrăznicească pînă la atîta și să se arate vrăjmaș moșiei pe care să hrănește și șade pe dînsa, iar dovedindu-se cum că Urian l-au pus la căi să zică că moara iaste făcută de el, sau i-au dat voie să înștiințeze mării tale și după dreptate să să hotărască, căci i s-au scris să nu facă moara pînă să va alege a cui iaste moșia, și n-au vrut să știe. Asemenea să îndrepteze dumnealor boerii ispravnici și hotarul Văii Lupului după matca veche, că măcar că iaste un lucru de bagatela, dar văzînd eu aceste amestecături, mă tem ca să nu să mai scoceorească și dintr-aceasta pricină din vicleșugul turburătorilor oameni ce șăd pe moșia episcopiei. De aceasta mă rog și cum domnul dumnezeu va lumina pe înălțimea ta.

1795 fevr⟨uarie⟩ 24

Al înălțimii tale smerit rugător către dumnezeu și plecată slugă,
Iosif episcop⟨ul⟩ Argeșului.

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli ⟨Vlahiscoi⟩. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeș i ot sud Mușcel, veți vedea jalba ce face domnii mele iubitorul de dumnezeu părintele episcop argeșiu, pentru care vă poruncim domnia mea ca să cercetați și aceste madele față cu toate părțile, văzînd și alegerile din fața locului și pentru fiteșcare madea, făcînd hotărîrea cea cu cale, ori să îndreptați, sau să arătați domnii mele pricinile în scris, cu anafora cu pliroforie pe larg în ce chip ați dovedit, sorocind și pe însuși la divanu domnii mele cînd vreo parte vor avea apelație.

1795 fevr⟨uarie⟩ 28

Vel logofăt
Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. XVII, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

675

15 martie 1795[1]

Economul mănăstirii Bistrița, reclamă domnitorului că locuitorii din satele Slătioara, Bobiceștii, Dranovăț, Criva, Piatra de Jos și Pleșoiu, au tăiat în silnicie din pădurile mănăstirii, Dranovăț și Ghindeni (Romanați) două mii douăzeci și cinci stejari și au luat ghinda, lăsînd porcii mănăstirii să moară de foame; cere să se facă cercetare și să se împlinească paguba.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale că sfînta mănăstire Bistrița are o moșie în sud Romanați ce să numește Dranoveț i Ghindeni, pe care moșii are păduri oprite de treaba mănăstirii și lăcuitorii carii nu sînt șăzători pe moșiile mănăstirii, ci alții du prinprejur, ce mai jos să vor arăta satele anume, cu sîlncie fără de știrea mănăstirii s-au pus de au tăiat copaci roditori doao mie doaozeci și cinci, iar de cei mai mici care să înălțase cu roadă de ghindă nu să mai știe, ducînd lémne de foc și de negutătorie, și mergînd oamenii mănăstirii să-i oprească ei au sărit de i-au bătut. Mai vîrtos, eu mergînd la pădure am găsit treizeci și cinci de săcuri tăind copaci roditori de ghindă, le-am luat zăloage ducîndu-le la isprăvnicelul mănăstirii și ei cînd eu nu mă aflam acolo au venit cu zor și au spart ușa și au luat zăloagele zicînd că nu vor să știe și au voe să taie, și cu a lor sîlnicie au prăpădit pădurea cu tot, făcînd pagubă mănăstirii. Și tot aceștia astătoamnă cîtă ghindă au fost în pădurile mănăstirii, au strîns-o ei dînd-o pă la rîmătorii lor, iar rîmătorii mănăstirii au murit doao sute cincizeci. Mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale ca să să aducă aici sau la dumnealui caimacamul Craiovei, să cerceteze stricăciunea și paguba mănăstirii ceea ce s-au pricinuit și să-i apuce să împlinească după

[1] Data rezoluției.

luminatele ponturi și după ce va împlini să le facă zapt de a nu mai tăia nici un copaci din pădure, sau lemne de foc, pînă nu va lua voe de la mănăstire. Cu care cercetare ce să va face și nu să vor supune a împlini paguba pe deplin, să să trimiță cu ei și la luminat divanul mării tale. Că de nu li să vor face zapt acestor sate ce le arăt, noi nu mai putem stăpîni moșia mănăstirii de peirea lor, că totdeauna sînt bătuți oamenii mănăstirii de dînșii, mai vîrtos că acolo nu iaste numai moșiile mănăstirii cu păduri, ci mai sînt opt moșii alăturea cu ale mănăstirii și acélea stau neclătite și întregi netăete de nimini, și numai ale mănăstirii prăpădite de ei. Și cum va fi mila mării tale. Rugătoriu către dumnezeu,

Silvestru iconomu mănăstirii Bistrița din sud Vîlcea.

Satele ce au tăiat pădurea du pă moșiile mănăstirii: satu Slătioara, sat Bobiceștii, sat Drănoveți, satu Criva, satul Piatra de Jos, sat Pleșoiu. Șase sate peste tot.

⟨Rezoluție:⟩

Io Alexandru Costandin Moruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe. Cinstite și credincios boerului domnii méle, biv vel clucer Alexandru Calfoglu, caimacam Craiovei. Vei vedea jalba aceasta, pentru care poruncim dumitale să cercetezi și de au făcut lăcuitorii urmare împrotiva poruncilor domnii méle, cu a tăia copacii din rădăcină și a face stricăciune, să înștiințăzi domnii méle, cu pliroforie bună din fața locului cîți copaci au tăiat din rădăcină împotriva poruncilor, ce lăcuitori sînt aceia, de pe a cui moșie și carele cîte cîți copaci au tăiat din rădăcină.

1795, mart 15

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 124—124 v.
Copie rom.

676

22 martie 1795[1]

Egumenul mănăstirii Bistrița reclamă domnitorului că unii locuitori din Costești, care au așezămînt mai vechi să stăpînească moșia Vaideei în schimbul dijmei și a trei zile de clacă, de la război nu-și mai îndeplinesc îndatoririle — și cere să se dea ordin ispravnicilor să-i scoată pe cei împotrivitori spre a da moșia la străinii care caută locuri de hrană.

Prea înălțate doamne,

Jeluesc mării tale că sfînta mănăstire are o moșie ce să numește Vaideei în sud Vîlcea, pe care moșie atît lăcuitorii ce sînt șăzători își pun bucate, își cosescu fînețe pentru casele lor cu îndestulare, dar fiind această moșie de prisos s-au hrănit pe dînsa și alții streini din alte sate cu arături și fînéțe, plătindu-și dreptul la sfînta mănăstire pînă la leat 1778. Iar atunci sătenii din Costești, din plaiul Cozii, ce sînt șăzători tot pe moșiia

[1] Data rezoluției.

mănăstirii, viind la fratele arhimandritul Stefan tismenianul, fiind fost egumen la această mănăstire și făcînd rugăciune sfinții sale ca să scoață dintr-această moșie a Vaideei pe aceia care se hrănia atît cu sămănături de bucate cum și pe cei ce cosea fînețe și să le dea lor locurile arătoare și livezile ca să le cosească.

Deci fiindcă mănăstirea avea așăzămînt din vechime cu acei oameni dintr-alte sate, ca de vor pune bucate pe această mai sus arătată moșie să-și dea zeciuiala după obiciau și din fînețele care vor cosi să plătească dijma bănéște, fiind fost obiciaiu vechiu și de la alți trecuți egumeni, deosebit de aceasta, ara și cu plugurile lor primăvara pe seama mănăstirii și făcea la coasa fînului de tot țarcul cîte trei zile de clacă, deci sfinția sa fratele egumenul arătîndu-le mai sus-numiților costești așăzămîntul ce avea acei oameni streini de mulți ani, de cînd să hrănea pe această moșie, ei cu toții au priimit a urma acelui vechiu așăzămînt și că vor da și ei toate mănăstirii la vreme, fără cuvînt de pricinuire sau pagubă, deosebit de cele ce sînt de a lor a da pe moșiia unde sînt șăzători la Costești.

Deci după a lor rugăciune au scos sfinția sa fratele Stefan pe acei oameni din moșie și le-au dat lor acele locuri arătoare și livezile care le ținea, dînd zapis la mănăstire cu iscăliturile a tot satul că vor păzi și ei acel așăzămînt care l-au avut acei oameni din alte sate, ca să-și dea zeciuiala din toate sămănăturile ce vor face, fiind alt hotar și dijma fînului o vor păzi bănește, după cum au urmat și aceia și vor face claca, de tot țarcul cîte trei zile și vor da plugurile primăvara la arătura mănăstirii, cum și altele care se cuprinde într-al lor zapis, iar care dintr-înșii (zic așa) de nu se vor ținea de acel așăzămînt, ce prin zapis au dat la mănăstire, să fie lipsiți din moșie, nici să are, nici să cosească, nici cu toporu la pădure să nu se atingă.

Luminate doamne, de atunci pînă la trecuta răzmiriță au urmat după a lor legătură și au dat toate fără împotrivire mănăstirii, iar în răzmiriță, fiindcă să făcusără dintr-acest sat Costeștii mulțime de hoțomani la nemți și din reaoa lor pizmă au dat și mănăstirii foc să arză, dar fiind voia lui dumnezeu a nu să prăpădi, am stins. Și din aceasta neamurile acelor hoțomani cum și din rudele lor s-au împotrivit a nu-și păzi legătura lor și după ce ne-au miluit dumnezeu cu liniștită pace unii dintr-înșii au dat mănăstirii toate pre deplin, iar unii nu s-au supus ci prin judecată la dumnealor ispravnicii județului, am scos cu mare silă dreptul mănăstirii, atît din sămănături cum și din livezi.

Acum fiind vremea primăverii, de vreme că nu să țin de așăzămînt pentru ca să nu să păgubească sfînta mănăstire de dreptul ce lua de la alții pînă a nu să așeza ei, caz rugînd milostivirea mării tale ca să fie luminată poruncă către dumnealor ispravnicii județului, ca cei ce se vor ținea de zapisul ce au dat mănăstirii, să fie slobozi și de acum înainte să să hrănească pe această moșie cu pace după acel așăzămînt, iar carii vor fi împrotivitori ce fac totdeauna pricini de intră mănăstirea în cheltuială prin judecăți, să fie luminată porunca mării tale a lipsi de pe moșie, fiindcă să găsesc alții streini, carii caută locuri de hrană și livezi de cosit, fără paguba mănăstirii, după cum s-a legat și ei de a lor bună voe cînd au scos pe alții. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat și smerit rugător către dumnezeu,
Nectarie arhimandrit, igumen Bistriții, sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului veți vedea jalba aceasta, pentru care vă poruncim domniia mea să cercetați văzînd și zapisul de așăzămînt ce au dat între dînșii, dă care să întrebați pe lăcuitori de ce nu să țin de acel așăzămînt al lor și ce au înpotrivă a mai zice. De care să înștiințați domnii mele cu pliroforie, pe larg, pricina.

1795 martie 22

Locul peceții

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistrița), f. 391 v — 392 v. Copie rom.

677

24 martie 1795[1]

Egumenul de la Bistrița reclamă domnitorului că locuitorii din satele Costești, Vaideei, Băleni, Mănăilești și Folești, avînd multă rămășiță de zile de clacă, n-au voit să iasă la lucru cînd li s-a cerut și roagă să se dea poruncă ispravnicilor de Vîlcea a-i constrînge să-și îndeplinească obligațiile.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milii mării tale pentru sătenii ot Costești din plaiu Cozii și pentru sătenii ot Vaideei din plaiu Hurezului, cum și pentru sătenii ot Băbeni i Mănăilești și Foloștii[2] din plasa Otăsăului, că aceste mai sus arătate sate, fiind șăzători pă moșiile mănăstirii, au rămas astă-toamnă multă rămășiță din zilele clăcii și pe toamnă, cum și astă-iarnă, trimețînd ispravnicii du pă la moșii ca să-i rădice, să-și facă rămășița clăcii la curățit de levezi și la alte lucruri care are mănăstirea, ei n-au vrut. Acum, asupra primăverii, iarăși s-au chemat și nu vor ca să să supue a-și face rămășița clăcii. Pentru care caz la mila mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului Vîlcii, ca să facă inplinire mănăstirii dă această rămășiță dă clacă, de la facerea păcii încoace, ce este pă la aceste mai sus arătate moșii, că va fi cu păcat a să înpotrivi lăcuitorii păste luminatele ponturi, că de nu i-ar fi chemat mănăstirea după soroacele care sînt orînduite, cu nedreptate ar fi să se păgubească. Iar fiindcă i-au chemat și ei n-au urmat a să supune cu lucru, mă rog mării tale a nu fi sfînta mănăstire păgubită dă vechiu obiceiu al pămîntului, care să păzește în toată țara. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,

Nictarie arhimandrit mănăstirii Bistriții, sud Vîlcea.

[1] Data rezoluției.
[2] Pentru Folești.

⟨Rezoluție :⟩

Io Alecsandru Costandin Muruz voevod, bojiiu milostiiu

Dumneavoastră ispravnicilor, veți vedea jalba aceasta, pentru care vă poruncim domniia mea să cercetați, și cînd nu vor fi avînd vreun așăzămînt între dînșii care să fi urmat, să urmați după condica divanului a-și face claca, însă la vremi cuviincioase ca să poată și ei căuta dă munca lor. Iar fiind pricina într-alt chip, să înștiințați.

1795, 24 martie

Vel logofăt

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 30.
Orig. rom.

678

⟨M-rea Bistrița,⟩ 19 aprilie 1795

Locuitorii din Costești dau zapis egumenului de la Bistrița că-și cer iertare pentru pagubele cauzate de refuzul lor de a face clacă și a da dijma pentru moșia Vaideei și se angajează ca pe viitor să urmeze întocmai după așezămîntul din 1778, îndeplinind toate îndatoririle prescrise.

Adecă noi sătenii Costeștii din sud Vîlcea, carii sîntem cu șăderea pe moșia sfintei mănăstiri Bistriții, dat-am adevărat și de mare credință zapisul nostru la sfînta și dumnezeiasca mănăstire Bistrița și la prea cinstita mîna sfinții sale părintelui arhimandritului și năstavnicului sfintei mănăstiri chir Nectarie, precum să să știe că la leatul 1778, în vremea egumenii sfinții sale părintelui chir Ștefan arhimandritul, neavînd noi locuri de hrană și livezi de cosit de prisos în hotarul moșii Costeștii, unii din noi lăcuitorii ne-am fost rugat sfinții sale de ne-au dat locuri de arături și livezi de cosit în hotarul moșii Vaideeilor (tot al mănăstirii) în plaiul Hurezului, însă cu acest feliu de așăzămînt ca din toate bucatele ce vom face să dăm zeciuiala la sfînta mănăstire și din livezi să plătim cu bani, după cum din vechime s-au urmat și la alții carii s-au hrănit mai 'nainte de noi și să facem și claca moșii după obicéiu.

Iar unii din noi împrotivindu-să n-au vrut a-și da dijma și claca și să-și plătească banii livezilor, după cum mai sus să cuprinde. Sfinția sa părintele arhimandritul Ștefan văzînd așa, ne-au scos atunci pe toți dintr-acele locuri arătoare și din livezile ce ne-au fost într-acest mai sus-zis hotar.

Deci noi iarăși am căzut cu mare rugăciune a doa oră ca să nu ne lipsească din locurile ce ni le-au dat de hrana vieții și a doilea ne-am așezat cu sfinția sa, prin zapis, cu mare legătură să clăcuim de zioa de arătură care o vom face pe hotar, afară din țarcul fînului, o zi, și de tot țarcul de fîn, trei zile, după cum iaste obicéiul și ⟨pe⟩ alte moșii mănăstirești unde să hrănesc cei streini. Și osebit de aceasta să ne facem claca cu plugurile și să ne dăm dijma deplin din toate bucatele cîte vom agonisi (fiindcă iaste alt hotar). Însă această clacă să avem a înplini mănăstirii deosebit de claca moșii pre care lăcuim cu casele noastre și

aceste zile să le lucrăm ori la prăşit, ori la cosit, ori la ce va fi trebuinţă să ne pue, să fim cu toţii supuşi ascultării şi să nu fim volnici a pune plugul, toporul sau coasa fără ştirea mănăstirii şi pînă a nu ne înplini toate după cum mai sus ne-am legat.

Iar care din noi nu va vrea să să supue într-acest chip sau să va arăta cu vreo înpotrivire asupra mănăstirii, acela să fie lipsit de pe numitul hotar şi întru tot de nimic să nu să mai atingă.

Pentru că nu ne mai suferea părintele arhimandritul Stefan a fi noi pe acest hotar, ci căzînd noi cu mare rugăciune cum am arătat mai sus şi după acest feliu de aşăzămînt ce am făcut a doilea, iarăşi ne-au mai priimit sfinţiia sa, căci, cînd ne-au dat sfinţiia sa locurile de porunbi şi livezile de cosit, au scos pe alţi oameni streini, carii era de să hrănea pe acest hotar şi toate acestea ce cuprinde mai sus, fără cuvînt de împotrivire sfintei mănăstiri le-au înplinit.

Şi după acest aşăzămînt, care a doilea l-am fost făcut cu părintele Stefan arhimandrit, tot ne-am hrănit pe numitul hotar de moşie neopriţi de mănăstire, dîndu-ne toate deplin pînă la trecutul an 1794. Iar atunci unii din noi s-au arătat iarăşi cu înpotrivire a nu-şi da dijma de porumb şi alte adeturi ale moşiei, ca nişte oameni răi, iar sfinţiia sa părintele arhimandritul Nectarie, carele iaste acum igumen mănăstirii n-au suferit paguba mănăstirii de către noi, ci prin judecata dumnealor boeri ispravnicii judeţului ne-au apucat şi după legătura zapisului nostru ce l-am fost dat la mănăstire am înplinit toată dijma porumbului, fiind rînduit mumbaşir stegariul de slujitori.

Pentru care văzînd sfinţiia sa părintele arhimandritul că nu ne ţinem după legătura zapisului nostru, ci încă mai vîrtos băgăm mănăstirea în cheltuială prin judecăţi pînă a-şi scoate dreptul moşii, au jeluit la măriia sa domnul nostru Io Alexandru Costandin Moruzi voevod, ca cei ce ne vom ţinea de aşăzămîntul zapisului nostru să rămînem şi să ne hrănim şi de acum înainte fără de opreală pre hotarul moşii Vaideeilor, plătindu-ne toate pre deplin, iar carii să va înpotrivi, să fie lipsiţi de pe acest hotar.

Şi după jalba sfinţii sale s-au fost făcut luminată poruncă a mării sale către dumnealor boerii ispravnici, ca du<pă> cercetarea ce ne va face dumnealor, pre cîţi ne va dovedi nesupuşi aşezămîntului nostru ce prin zapis l-am făcut, să ne rădice de pe acel hotar făr' de voia noastră. Deci nemaiavînd noi alt cuvînt a răspunde la dreptatea mănăstirii şi mai vîrtos că alte locuri de hrană şi livezi de cosit într-altă parte împrejur, nu găsim, acum de iznoavă am căzut cu mare rugăciune şi la sfiinţia sa părintele arhimandrit Nectarie igumenul mănăstirii, ca să ne iarte greşala care am făcut şi să ne priimească iarăşi a ne hrăni pe numita moşie, dupe cum pînă acum ne-am hrănit şi să avem de acum înainte a înplini toate cum să cuprinde într-acest zapis, fără cuvînt de pricinuire.

Iar carele din noi şi de acum înainte nu se va ţinea de aşăzămîntul ce şi acum am făcut, să fie lipsit dintr-acest hotar al moşii mănăstirii ce să zice Vaideeilor şi să nu mai aibă cuvînt a mai cere loc de hrană sau livede de cosit.

Şi pentru mai bună întemeiare şi întărire a acestui zapis al nostru, cum că ne vom ţinea de acum înainte de aşăzămîntul ce acum de iznoavă am făcut, am căzut cu rugăciune şi la dumnealor boerii ispravnici de au

adeverit și au întărit cu iscăliturile dumnealor, ca să să păzească la sfînta mănăstire nezmintit acest așăzămînt. Și ne-am iscălit mai jos puindu-ne degetile în loc de peceți ca să să crează.

April 19, 1795

⟨Urmează 56 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistrița), f. 392v—393v.
Copie rom.

679

23 aprilie 1795

Locuitorii din satele Urzicenii de Jos, Urzicenii de Sus și Dudești (Ialomița) dau zapis egumenului de la Cotroceni că avînd ei nevoie de pășunea de pe moșia mănăstirii Bărbulești, consimt să facă trei zile de clacă, răscumpărate cu un zlot, care să le fie scăzute din cele 12 ce prestează boierilor Fălcoeni pe moșia Urziceni, unde-și au locuințele.

Adecă noi care mai jos ne vom iscăli, ce sîntem șăzători în satu Urzicenii de Jos, Urzicenii de Sus și Dudești, încredințăm cu zapisul nostru la cinstită mîna sfinții sale părintelui arhimandrit chir David și igumen aceștii mănăstirii Cotroceni, precum să să știe că după multele prigoniri ce am avut cu sfinția sa pentru călcarea și stricăciunea moșii Bărbulești, de vitele noastre, și după jalba ce au dat cătră măriia sa vodă pentru paguba ce i să face, făcîndu-să poruncă cătră dumnealor boerii ispravnici ⟨ai⟩ acestui județ, coprinzătoare ca: ori să ne poprească vitele cu orînduit zapciu a nu mai trece pă moșiia mănăstirii spre pășune, sau de vom avea trebuință de sohat, adecă de iarbă, să ne învoim cu sfinț⟨ia sa⟩ igumenul ca să-i plătim dreptul sohat, cu care sohat să ne scază și pă noi, dumnealor boerii Fălcoeni, fiindcă ne aflăm cu șăderea și pă hotarul moșii dumnealor, ce să chiamă Urziceni.

Deci, aduși înaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-au întrebat de avem trebuință de moșiia mănăstirii ca să ne dăm vitele spre pășune, sau de nu avem, să orînduiască dumnealor mumbașir la fața locului ca să păzească. Noi dar, ca cei ce răzimăm numai în spinarea aceștii moșii mănăstirești cu vitele noastre, și mai ales avînd trebuință de șovar de fîn sau de orce, tot pe această moșie le înleznim, despre o parte ne-am rugat de dumnealor boerii ispravnici, ca să nu trimiță mumbașir să le zăticnească și să moară vitele de foame, despre alta, am căzut la învoială cu părintele arhimandritu de a noastră bună voe și nesiliți de nimini ca din dooăsprezece zile ce am clăcuit pînă acum la dumnealor boerii Fălcoeni, de acum înainte, adecă de la sfeti Gheorghie, leat ⟨17⟩95, să avem a clăcui numai nooă zile dumnealor și trei zile mănăstirii pentru pășunea vitelor noastre, care în locul acestor trei zile ne legăm printr-acest zapis după rugăciunea ce am dat sfinț⟨ii sale⟩ ca să priimească de toată casa cîte un zlot și alt, nimic.

Care bani ne îndatorăm să-i dăm înainte la începutul anului, pentru care să avem și noi a ne trimite vitele spre pășune, însă puindu-ne văcar ca să nu calce livezile de fînețe i arăturile de bucate.

Pentru acest așăzămînt întocmit și nestrămutat, măcar că ne-am pus și noi degetele la numele noastre, dar ca să să crează am rugat și pă dumnealor boerii ispravnici de l-au adeverit cu iscăliturile dumnealor.

⟨17⟩95 april 23

⟨Urmează 23 de semnături⟩

Sud Ialomița

Această învoială și așezămînt ce s-au făcut într-acest zapis numiții săteni cu părintele arhimandritu cotrăceanu, față înaintea noastră s-au făcut cu învoiala amîndulora părților, însă nu numai cu aceștia ce sînt arătați mai sus, ci și cu toți cei ce să află însemnați prin deosebită foaie, și adeverită de noi, carei au trebuință adevărată cu pășunea vitelor lor pe moșiia mănăstirească, căci acum nu să putură iscăli, fiind răsipiți asupra muncii pămîntului. Iar noi adeverim și acest zapis cu iscăliturile noastre.

Δη. Σκυλίτζης ⟨Di. Sculiti⟩

Șt. . . . . [1] Neculescu judecător (?) ⟨17⟩95 maiu 2

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 63.
Orig. rom.

680

⟨București,⟩ 9 mai 1795

Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Vlașca să oblige pe locuitorii de pe moșia Odivoia a mănăstirii Pantelimon, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijma din produse, să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor și celelalte îndatoriri.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Costandin Muruzi voevod i gospodar zembli Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vlașca, sănătate!

Vă facem în știre că la domniia mea au dat jalbă dumnealui cinstit și credincios boerul domnii mele, biv vel clucer Dimitrache, epitropul sfintii mănăstiri Panteleimon, cum că mănăstirea are moșie într-acel județu, ce să numește Odivoia, și oamenii ce sînt șăzători pă dînsa nu să supun a-și face claca și a-și da dijma după obiceiu, cum și vin i rachiu vînd pă dînsa făr' dă voia sa.

Pentru care vă poruncim domniia mea ca după condică să aveți a urma și a supune pe acei lăcuitori ca să urmeze a împlini toate cele drepte ale stăpînului moșii, cum sînt hotărîte într-aceiași condică după vechiul obiceiu al pămîntului, adică lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze clacă stăpînului moșii cîte dooăsprezece zile într-un an, rînduri, rînduri după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna, trei zile iarna, iar nu tot deodată, afară însă din cei ce vor avea vreun deosebit așăzămînt cu stăpînul moșii, la care aceia are a să urma după așăzămîntul lor, iar holtei să nu să supere; sau, neavînd stăpînul de lucru și va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlotu pe an. Iar cînd nu va avea de lucru pe moșiia aceia ce șăd, să nu aibă volnicie stăpînul moșii a-i duce la altă moșie a sa depărtată spre a-i clăcui, făr' de numai de va fi ceilaltă moșie

[1] Indescifrabil.

aproape de aceia ce să află cu șăderea, ca de dooă sau mult trei ceasuri, să meargă să-i lucreze zilele ce sînt orînduite, iar la moșie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitorii a mîneca dînz-dă-dimineață apucînd zioa dăplin. Și însuși casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru, iar să nu trimiță copii sau să întîrzieze, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la triaba ce le va arăta, ci la însuși trebuința ce va avea stăpînul moșii să lucreze zilile clăcii.

Dar și stăpînul moșii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd, și din bun și din prost. Și la vremea cea orînduită, să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum și lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să păgubeaască pă stăpîn.

Nimini din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin și rachiu pe moșie, iar cînd stăpînul nu va vrea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să-și ia întîi voe de la stăpîn, și așa să vînză ei, dînd dă bute cîte taleri unul i cîte o vadră dă vin. Nici un lăcuitor să nu aibă voie a ținé băcănie făr' dă numai de să vor așăza cu stăpînul moșii.

Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moșii zeciuială, afară numai din grădinile ce au împrejurul casilor, din care acelea nu au a da nimic. Pentru grîu și orz ce să seamănă, au să dea din zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuși carul său la ariia stăpînului după obiceiu.

Iar cînd sau din lenevire, sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, și își va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a face împlinire pentru fînul ce vor cosi ori pe moșiia ce șăd sau pe alta, să dea dijmă după condică. Pentru porumb, au să dea de pogon cîte patru banițe porumb grăunțe cu banița za ocă dooăzeci și dooă.

Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi, nu au a da nimică. Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani, atît vara cît și iarna.

De la stînile ce vor fi pe această moșie are să ia stăpînul moșii după așăzămîntul ce vor face, ori brînză sau bani.

Pă la perdelile dă oi ce vor fi cu fătăciunea pe moșie, are să ia stăpînul moșii de toată pe<r>deaoa cîte un miel i cîte taleri unul și au a șădea acolo dă la blagoveștenie pîn' la sfete Gheorghie. Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moșii, dar nici să îndrăznească să-și bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîi să s<e> tocmească cu stăpînul moșii și așa să-i bage.

Iar care va îndrăzni făr' dă tocmeală să-i bage, aceia să plătească prețul ce putea stăpînul moșii să ia dă la alții.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze pește în heleșteul stăpînului moșii, iar cînd va fi baltă pe moșie, au voe să vîneze și să dea zeciuială la zece pești unul.

Deci dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a urma după cum mai sus vă poruncim, și făr' dă a nu mai aștepta altă poruncă dă la domniia mea, să dați mînă de ajutor stăpînului moșii supuind negreșit pă acel ce să va arăta cu împotrivire la acestea, ca să-și poată avea dreptatea și

folosul său la toate după cum mai sus arătăm. Pentru care s-au dat această domnească noastră carte la mîna isprăvnicelului ce-l va avea orînduit peste această moșie. Tolico pisah gospodstvo mi.

1795 maiu 9

Io Alexandru Costandin Muruz voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Vel logofăt

Dupe condică

Răd⟨u⟩can biv trei logofăt condicar

Acad. R.P.R., pach. LXXV, doc. 93 a.
Orig. rom., pecete aplicată.

681

⟨Tîrgu Jiu,⟩ 11 mai 1795

Ispravnicul de Gorj dă încuviințare unui om al său să meargă și să împlinească pentru dijma anului trecut din semănăturile făcute pe moșia Bărăștenii a mănăstirii Tismana pe Gheorghe Trandafir și Pătru Chircă din satul Gureni.

Sud Gorj.

Fiindcă Gheorghe Trandafir și Pătru Chirca ot satu Guréni, în anu trecut avînd bucate arate și semănate pe moșia Bărăștenii a sfintei mănăstiri Tismana, n-au avut purtare de grijă ca să-și dea obicinuita dijmă a pămîntului, să dă volnicie, ...[1] slujii să meargă și dupe foaia isprăvnicelului mănăstirii să-i apuce să înplinească acea dijmă după dreptate.

⟨17⟩95 mai 11

Dimitri ....[2]

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXVI, doc. 87.
Orig. rom.

682

11 mai 1795

Căimăcămia Craiovei poruncește lui Șerban, plăieș de la Topești, să meargă cu carte de împuternicire de la ispravnicii de Gorj la satul Gureni și să împlinească dijma din semănături făcute pe moșia mănăstirii Tismana, după cum arată foaia isprăvnicelului.

Șirbane plăiaș ot Topéști, să mergi cu volnicia dumnealor boerilor ispravnici la satu Guréni și să apuci pe acei oameni numiți în volnicie și să înplinéști dijma din bucatele ce vor fi avut semănate pe moșia sfintei mănăstiri Tisménei de pe foaia popii lui Ioniță isprăvnicel.

⟨17⟩95 mai 11

.....[2]

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXVI, doc. 86.
Orig. rom.

683

3 decembrie 1795[3]

Egumenul mănăstirii Rîncăciovul reclamă domnitorului că locuitorii de pe moșie nu vor să presteze cele 12 zile de clacă și cere ca ispravnicii de Muscel să primească ordin a-i obliga la îndeplinirea îndatoririlor.

---

[1] Loc alb.
[2] Indescifrabil.
[3] Data rezoluției.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale pentru unii din lăcuitorii ce lăcuesc pe moșiia sfintei mănăstiri Rîncăciov din sud Mușcel, că acele 12 zile ce sînt datori a le clăcui pe tot anul la stăpînul moșii dupe obiceiul pămîntului ce este, care acest obiceiu iaste trecut în caidul luminatului divan cu strașnice luminate poruncile mării tale.

Văzu că dă sînt doi ani încoace, din nesupunerea lor s-au batalisit acest obiceiu și sfînta mănăstire nici o clacă nu dobîndește, pentru că nici cei ce au cară nu vor să sară la adusul trebuințelor celor următoare, cum: fîn, porumbu, bute cu vin, pari, nuele și altele. Sfînta mănăstire am întîmpinat-o fără îngrădișuri și toate dărăpănate, și de să tae cherestele, nuele, pari și alte trebuințe, nu vor să sară acei cu cară să le aducă să-și facă claca lor și să și-o înplinească, ci acolo unde să tae rămîn și să prăpădesc, nevrînd să le aducă. Așijderea și cei mai săraci și carii n-au cară, văzînd pe ceilalți, asemene nu vor să sară să lucreze la locurile sfintei case și așa curge tot pagubă sfintei mănăstiri.

Pentru care mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici, ca cu voe, făr' de voe, să supue pe acei nesupuși din lăcuitori, mai vîrtos pe acei cu cară să-și săvîrșească la vreme orînduitele zile de clacă după vechiul obiceiu al pămîntului ce este trecut la caidul luminatului divan prin strașnice luminate poruncile mării tale ca să nu să mai păgubească sfînta mănăstire. Și mare pomenire va fi mării tale.

Al mării tale către milostivul dumnezeu apururea rugător,

Neofit, igumen mănăstirii Rîncăciovului ot sud Mușcel.

‹Rezoluție :›

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahiscoi. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului veți vedea jalba aceasta pentru care vă poruncim domniia mea să cercetați și dă nu au lăcuitorii aceia vreun așăzămînt dă obiceiu, care să să fi urmat și să să fi păzit, dumneavoastră să-i îndatoriți la obiceiul condicii de a fi următori, dînd mînă de ajutor mănăstirii ca să nu să păgubească, sau fiind pricina într-alt chip, să înștiințați domnii mele.

1795 dichemvrie 3

Vel logofăt
biv vel paharnic

Arh. St. Buc., M-rea Rîncăciov, pach. XIII, doc. 73.
Orig. rom.

684

Rîmnicu Vîlcea, 18 decembrie 1795

Ispravnicii de Vîlcea, din poruncă domnească, judecă reclamația locuitorilor din Bogdănești împotriva egumenului de la Arnota care le-a mărit prețul dijmei în bani la fîn și le-a luat din livezile „curate" de ei, mărit prețul dijmei la fîn și le-a luat din livezile „curate" de ei, hotărînd

că ori să plătească pentru carul de fîn cîte 10 parale ori să dea în natură din zece, una, iar din curăturile lor să nu fie scoşi.

Sud Vîlcea

Lăcuitorii satului Bogdăneştii din acest judeţ, la trecutul fevruarie jăluind mării sale lui vodă, pentru sfinţiia sa părintele igumenul arnoţeanul, chir Cozma, arătînd cum că ei să află şăzători pe moşiia mănăstirii Arnotei din vechime şi numitu egumen nu ar fi urmînd a lua dijma rea obicinuită, după cum s-ar fi luat mai 'nainte, adecă cîte patru parale de caru de fîn, sau din zéce plaste de fîn, una, ci le-ar fi luînd acum cîte talere unul de caru de fîn, stricîndu-le obiceiu şi luîndu-le banii aceştia ai dijmii, cu zor, osebit zic că avînd livezi de fîn pe moşiia mănăstirii curăţite de ei, le-ar fi luat în silă de le-ar fi dat ţiganilor, cosindu-le pentru trebuinţa mănăstirii, iar altele le-ar fi vînzînd pe bani, rămîind ei făr' de trebuinciosul notreţ de hrana vitelor, ne-au adus luminată poruncă mării sale în dosul jălbii lor, cuprinzătoare ca să cercetăm întîi spre a ne pliroforisi de obiceiu ce au avut şi să-i apărăm de a nu să supăra cu cereri înpotrivă peste obiceiu ce vor fi avut, mai vîrtos pentru curăturile lor ce vor fi livezite de ei, să nu să isterisască de dînsele.

Deci acum înfăţişîndu-se înaintea noastră numiţii jăluitori cu pîrîtul egumen, s-au întrebat egumenul ce are să răspunză şi zisă că mai mult peste obiciaiu ce ar fi avut cu a plăti dijma fînului cu bani, după ruptoarea ce ar fi găsit-o încă de la alţi egumeni, mai mult peste acéia nu-i supără. Atîta numai zice, cum că fiindcă în anul trecut, preţul fînului au fost scumpu, cu acéia zice că au mai adaos şi preţul dijmii oareşce, iar estimp urmează tot ca şi în trecuţii ani.

Deci cu toate că jăluitorii cer de a plăti dijma cu bani, carul numai cîte patru parale, ori să o dea în natură, dar fiindcă aici asupra muntelui nu iaste fînul niciodată atîta de eftin să ajungă carul un leu (după cum iaste la judéţele de la cîmp) cu îndestulare, ci ne pliroforisirăm, că totdeauna ajunge preţul carului pînă la taleri 2 pol, încă şi mai mult.

Drept acéia după această socoteală a preţului vînzării de aici, din partea locului, să găsi cu cale de la judecată ca ori să plătească dijma cu bani de tot carul cîte zece parale, ori să răspunze în natură, din zece plaste de fîn, una, ducîndu-o la isprăvnicelul mănăstirii cu carăle lor, iar mai mult să nu fie supăraţi, care pe aceasta să mulţămiră amîndoao părţile.

Iar cît pentru că le-ar fi luat livezile céle curate de ei, la aceasta tăgădui egumenul, zicînd că nu iaste arătarea lor adevărată, făr' decît nişte livezi ale mănăstirii, ce era date ţiganilor mănăstirii pentru de a-şi face trebuinciosul notreţu de hrana vitelor lor şi ei le zălojise pe la unii, alţii făr' de ştirea mănăstirii, acélea zice egumenul că prin judecată isprăvnicească le-au deszălogit de la aceia ca să nu rămîe moşiia mănăstirii supt zaptul altora. Cu toate acestea i să zisă igumenului, ca din curăturile lor să nu-i scoaţă, căci mănăstirea iaste datoare, ca unor clăcaşi ce sînt, să le dea livezi de trebuinţa hranei vitelor lor, iar nu ca să facă ei neguţătorie, cu a lua fîn mai mult, iar cellalt ce va mai prisosi

igumenului (cînd jăluitorii nu vor vrea a da prețul ce dau alții), atunci slobod iaste igumenul a-l vinde la alții streini, unde va vrea.

1795, dechemv⟨rie⟩ 18

Costandin spătar, ispravnic
Trecut în condica județului
Gheorghie postelnicel

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 287.
Copie rom.

685

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 22 decembrie 1795 [1]

Nicolae, Drăghici, Stanciu, Gheorghe, Radu și alți locuitori de pe o moșie a mănăstirii Bistrița, acuzați că au tăiat lemne din pădure pentru comerț, fac cunoscut ispravnicilor de Vîlcea că nu au tăiat decît pentru trebuințele lor gospodărești.

Prea cinstiți dumneavoastră boiari.

Cu plecat răvaș jăluim milii și bunătății dumneavoastră prea cinstiți boiari, ca să vă milostiviți asupra sărăcii noastre, să avem dreptate cu sfinția sa părintele bistriceanu, fiindcă de arătarea sfinții sale ce au arătat dumneavoastră și cu a dumneavoastră cinstită poruncă, vedem că ne-au adus înaintea dumneavoastră pentru că zice că am făcut negutătorie tăindu-i copacii de pădure. Dar noi în frica lui dumnezeu arătăm dumnevoastră, cît pentru ale noastre casă poate am făcut lemne nu de nescaiva casă mari, ci întocmai ca niște borde⟨ie⟩ făr' de șindrilă, fiindcă de cînd sîntem pă acea moșie de multă vreme și dîndu-i clacă și toate ale moșii după obicéi, pînă acum am fost slobozi, că într-altă parte pă altă moșie nu ne ducem neavînd treabă, ci aci unde facem clacă. Dar cine ne va afla cum că vindem din pădure sau am vîndut pînă acum, să poată fi acel⟨a⟩ supt gloabă și toate ale celuia să i să ia a fi ale mănăstirii, făr' de numai acest Gheorghe tot din satul nostru l-au chemat un țigan al mănăstirii care poartă grija moșii ca să-i facă niște blăni pentru podu morii și să-i dea un copaci, și i-au făcut blănile și i-au dat și un copaci. Atîta știm. Apoi, cum va fi mila dumneavoastră.

Plecați dumneavoastră, Niculae, Drăghici, Stanciu, Gheorghe, Radu și toți cei chemați jăluitori.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 84.
Orig. rom.

Anexă

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 22 decembrie 1795

Judecătorul județului face cunoscut ispravnicilor de Vîlcea că locuitorii ce i-au fost trimiși pentru cercetare — acuzați de vechilul mănăstirii Bistrița că au tăiat copaci pentru comerț nu sînt vinovați.

[1] Data anexei.

Către dumnealor ispravnicii Vîlcii de la judecător.

Costand⟨in⟩ slujitoru, din porunca dumneavoastră aduse înaintea mea pă acești jăluitori cu Eusevie, monah vechilu mănăstirii, și la cererea ce făcea vechilul a să plăti paguba pentru copacii ce au tăiat, fiindcă aceștia sînt șăzători pă moșia mănăstirii și să folosește cu claca și cu dijmă de la dînșii și acei copaci ce i-au tăiat nu i-au tăiat pentru vreo negutătorie a lor, ci pentru namestii ce le-au trebuit lor, care are mănăstirea datorie a le face această musaadea. Părerea mea iaste a fi în pace de această cerere dăspre mănăstire, dar fiindcă însuși ei arătară că copaci netăieți foarte puțini au rămas și vechilul mănăstirii dăspre ceialaltă parte arătă că și mănăstirea are trebuință dă dînșii pentru morile ce are acolo și pentru alte trebuințe, iarăși cu dreptate iaste a avea și mănăstirea această musaadea încai cești care au rămas să nu mai fie slobozi a-i tăia, ci să fie pentru trebuință mănăstirii, iar pentru lemne de foc din copacii care sînt culcați la pămînt nu pot fi opriți a nu-și aduce la casile lor.

⟨17⟩95, dechemvrie 22

Rusin biv treti logofăt judecător.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 84.
Orig. rom.

686

⟨M-rea Jitia,⟩ 7 iunie 1796

Locuitorii de pe moșia mănăstirii Jitia, Cîrpeni și Berești, dau zapis de învoială egumenului să facă șase zile de clacă pe an, numai vara, iar dacă va fi de lucru mai puțin, să facă trei zile de clacă și să dea cîte un zlot de vatră, să iasă cu plugurile primăvara, să dea dijma după obicei și să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

Încredințăm cu acest zapis al nostru la cinstită mîna sfinții sale părintelui arhimandritu și igumen sfintei mănăstiri Jitiianul, precum să s⟨e⟩ știe că am venit la sfînta mănăstire și n⟨e⟩-am așăzat cu sfințiia sa pentru moșiia sfintei mănăstiri, ce să numéște Cîrpéni i Berești, unde sîntem cu lăcuința, ca să avem a clăcui fieștecare lăcuitori, unde ne va porunci, cîte șasă zile pe an, însă să avem a lucra pe vară. Iar dacă va avea lucru mai puțin la mănăstire, să avem a clăcui trei zile și să dăm și un zlot de vatră și să eșim primăvara cu toate plugurile cîți ne hrănim. Și cine nu va avea boi să dea ajutori la pluguri, deosăbit din ceialaltă clacă, și să dăm zăciuială din toate după vechiul obicei. Și vin i rachiu să nu fim slobozi a vinde, făr'decît al sfintei mănăstiri.

Și de nu vom păzi legătura ce să zice mai sus, să avem a clăcui cîte doaosprăzéce zile după porunca domnească. Și pentru mai adevărată credință am dat acest zapis la sfînta mănăstire, fiind vechili trimiși de toți sătenii pentru acest așezămînt.

1796, iuni⟨e⟩ 7

Eu Drăghici adeverezi, eu Costandin adeverezi, eu Nicolae Bastorin martor

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 148.
Copie rom.

687

⟨București,⟩ 9 februarie 1797 [1]

Gheorghe Polizu și Anghel Apostol, cumpărătorii de la mănăstirea Dealul ai venitului moșiei Jigălia (Ialomița), reclamă domnitorului că locuitorii care au vii vînd vinul lor în cîrciumi — producîndu-le pagubă — și cer să fie trimis un om al domniei să-i oprească de la aceasta.

Copie scoasă întocmai după jalbă.

Prea înălțate doamne,

Jăluim mării tale că de la leatul ⟨17⟩96, aprilie 23, cumpărînd de la egumenul mănăstirii Dealului venitu moșii Jăgălii din sud Ialomița ce este a mănăstirii și mergînd acolo ca să-i căutăm venitu după obiceiu, vedem pe lăcuitorii ce sînt pe această moșie șăzători pîn sate, că să înpotrivescu înpotriva vechiurilor obiceiuri ale pămîntului și ale moșiei, făcînd ei noao obiceiuri acuș: adecă fiindcă cei mai mulți dintr-înșii au vii pe această moșie, totu vinul cîtu l-au făcutu din vii, care să închee peste 6000 de vedre i rachiu ce l-au scos din tescovini, în selnicie l-au pus și l-au vîndut pe moșie fără a face vreun așăzămînt cu mănăstirea și a lua voe după obiceiu. Și neîndestulîndu-să numai cu aceasta, după ce și-au isprăvit fieștecare vinurile lor de vîndutu, au mai cumpăratu încă 23 de buți și l-au așezatu iarăși pîn cîrciumi să-l vînză, carele îl vinde acum, iar vinurile noastre, ce le-am cumpăratu ca să le vindem, neavînd cui și rămîind în cîrciumi, s-au stricatu.

Luminate doamne, noi singuri ne-am mulțumitu, văzînd că au lăcuitorii vin din destul, de nu vor vrea să-l vînză cu ridicata la altă parte, să ni-l dea noao cu o para și cu doao mai mult, pentru ca să-l vindem noi pîn cîrciumi, și nici într-un chip n-au priimitu, pricinuindu-ne o mare stingere și pagubă cu îndărătnicirea lor, nevrînd nici obicinuita dijmă să-și dea fieștecarele din drepte bucatele lor.

În multe rînduri am alergatu la dumnealor ispravnicii județului și nici o îndreptare nu am aflatu la marele păs ce avemu noi și avem datu zapis la mănăstire că la isprăvitu anului vom lăsa moșia cu vechile ei hotară și obiceiuri, iar nu strămutate, după cum acum lăcuitorii umblă cu mijloc să facă. Alt mijloc de scăpare nu avem la paguba ce ne-au pricinuitu lăcuitorii, fără numai la fireasca mării tale milostivire, căci cu totul sîntem sugrumați de datornici a înplini fieștecarele suma datorii, ce ne-am înprumutatu, care de nu ni să va înplini dreptul nostru de la dînșii, rămîne a peri noi pe la închisori, neavînd de unde plăti și a ne trage și mănăstirea despre altă parte prin judecăți pentru un rău obiceiu ca acesta ce urmează a să face în vremea noastră, cînd am avutu cumpăratu venitu moșiei.

Cu lacrămi fierbinți ne rugăm mării tale ca să te milostivești asupra ticăloșii noastre, ca cu luminată porunca mării tale să fie orînduitu credincios omul înălțimii tale, acolo în fața locului spre a cerceta pricina și a face îndreptare, atîtu moșiei cîtu și pagubii noastre, cu mijloc ce i să va porunci de către prea înalt înțelepciunea mării tale, căruia om, mulțumiți

[1] Data rezoluției.

sîntem să-i purtăm toată cheltuiala ducerii, șăderii și întoarcerea înapoi și deosebitu să-l mulțumim și pentru osteneală. Și cum duhu sfînt te va lumina pe măria ta.

Robii mării tale,
Poliz Gheorghie, Anghel Apostol, cumpărătorii venitului moșii Jăgălii din sud Ialomiță

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului veți vedea jalba aceasta, pentru care fiindcă condica divanului coprinde ca vînzarea vinului și a rachiului să fie numai a stăpînului moșii și lăcuitorii să nu fie volnici fără de voe de stăpîn a face vînzare, vă poruncim să cercetați și de au făcut locuitorii urmare înpotriva condicii, fără de voe, dumneavoastră să le dați nezam de a nu face urmare înpotrivă, spre a să vinde numai vinurile și rachiurile stăpînului moșii. Și după coprinderea condicii urmînd, să înpliniți ce va fi de înplinit, iar fiind pricina într-alt chip să înștiințați domnii mele.

1797, fev⟨ruarie⟩ 9

Pecete gospod.
Vel logofăt, biv vel paharnic

Acad. R.P.R., pach. DCCCV, doc. 93.
Copie rom.

688

⟨București,⟩ 27 februarie 1797

Locuitorii din satul Luica (Ilfov) înștiințează pe egumenul mănăstirii Cotroceni că ei nu vînd vin cu amănuntul, numai „jupîn Dumitru a adus o bute jumătate în sat, la Lazăr, și o cară cu buriu la mănăstire".

Cu plecată scrisoare sărutăm mîna sfinții sale.

Înștiințăm sfinții tale, noi satu Luica, că văz⟨în⟩du porunca domnească, după jalba care ai jăluit sfinția ta pentru noi satu Luica, că noi, satu Luica, după legătura ce am avut cu sfinția ta, ne-am ținut după legătură, dară s-au întîmplat niște săraci, acest Muși Nană, de au avut un buriu de vedre vin 28, și 10 vedre au ieșit afară la cîmp la Năstasie, la cîmp la mănăstire la Năstasie, și 18 s-au vîndut în sat cu vadra la sfeti Neculae pentru praznice. Și Negoiță au avut un buriu de vedre 8, dară dă l-au vîndut, dă l-au băut, nu știu, că vinu s-au găsit băut. Noi satu, aceasta știm în frica lui dumnezeu. Care și jupîn Dumitru au adus o bute jumătate în sat la Lazăr într-un coșariu și o cară cu buriu la mănăstire la cocon și prin alte sate.

Și ne rugăm sfinții tale prea cinstite părinte, că atîta greșală s-au făcut la noi în sat. Și ne rugăm sfinții tale ca să ne ierți, că noi judecată n-avem cu sfinția ta, că și din pricina pîrcălabului cînd s-au bătut, noi nu ne vom scula. Iar cine să va scula din sat, să-și tragă pedeapsa. Și cînd s-au făcut această scrisoare, am fost satu tot, care mai jos să vor iscăli aceasta.

1797

Luna făvre 27

Eu Necula Țeba martor, eu logofătu Ivan martor, eu Iordache martor.

Și noi tot satu adeverim.

Și am scris eu popa Bucuru cu zisa lor.

În cinstită mîna dumnealor boierilor ispravnici ot sud Elfov, cu cinste și multă plecăciune.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. II, doc. 39.
Orig. rom.

689

3 mai 1797

Iordache Neculescu, proprietarul moșiei Chiojdeni, comunică egumenului mănăstirii Rîmnic, spre a-i servi la aplanarea pricinii cu satul Buda, așezămîntul său cu sătenii: de a clăcui opt zile pe an și să ducă trei buți cu vin în sat, să taie haracii, să dea cîte un ied pentru zece capre și patru bani de fiecare rîmător.

Sfinția sa părintele egumen rîmniceanul, chir Melhisedeh, la leat ⟨17⟩83 avîndu pricină cu satul Buda al mănăstirii, înaintea dumnealor boierilor ispravnici, pentru orînduiala clăcilor, și amîndooă părțile la acea vreme învoindu-să înaintea dumnealor ispravnicilor după cum clăcuiesc sătenii ot Chiojdeni du pă moșia mea, acum numitul egumen găsindu acea adeverință, ceru de la mine așăzămîntul ce am cu satul Chiojdeni pentru rîndul clăcii.

Eu avîndu pricină cu numiții săteni înaintea domnului nostru Io Alexandru Ipsilant voevod în ceilaltă domnie, li s-au hotărîtu prin luminată pecetea mării sale ce iaste la tot plaiul, ca să clăcuiască dooăsprezece zile într-un an, și de capră și de oae cîte doi bani, și unu stupu, o para, și din toate semănăturile zeciuială. Mai pe urmă căzînd sătenii cu rugăciune la noi, ne-am învoit să clăcuiască optu zile pe an și să ducă trei buți cu vinu la numitul satu și de tot omul să tae dooăzeci bețe de cercuri și să le scoață la loc bun de car. Și cine va avea capre de la zece în sus să dea cîte un edu, și de un rîmătoriu patru parale. Iar cîndu nu vor păzi așăzămîntul, atuncea să se urmeze claca după luminată porunca mării sale lui vodă.

Și spre încredințare s-au dat această adeverință.

1797, mai 3

Iord⟨ache⟩ Necu⟨le⟩scul

Arh. St. Buc., M-rea Rîmnic, pach. XV, doc. 30.
Orig. rom.

690

23 mai 1797

Locuitorii din satul Buda dau zapis egumenului mănăstirii Rîmnic prin care se învoiesc a face cîte 12 zile de clacă şi a executa toate celelalte îndatoriri „după obiceiul pămîntului, pravila şi poruncile domneşti".

Fiindcă noi cei mai jos arătaţi săteni i satul Buda ce sîntem şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Rîmnecu, neodihnindu-ne după aşăzămîntu ce am avut mai 'nainte cu răposat părintele Irimiia ce au fost igumen aceştei mănăstiri, am venit la judecată înaintea dumnealor boerilor ispravnici ai acestui judeţ, cu sfinţiia sa părintele Melhisedeh ce să află igumen acum şi după cercetarea ce ni s-au făcut ne-am învoit ca de acum înainte să urmăm la toate după obiceiu pămîntului, pravila şi poruncile domneşti, adică tot omul casnic să clăcuim pe an cîte dooăsprezece zile, însă trei primăvara, trei vara, trei toamna şi trei iarna şi de va fi trebuinţă, cei ce vom avea vite şi cu vitele să mergem la arătură, şi la aceste 12 zile de clacă să nu trimitem neveste şi copii, ci înşuşi cei casnici să mergem şi să clăcuim de dimineaţa pînă seara.

Şi din pomii i semănăturile ce vom avea pe moşiia mănăstirii, să dăm din toate zeciuială după obicei.

Cum şi pentru capre i oi să avem a da cîte bani doi, de rîmător cîte parale patru, însă cînd va fi ghindă pe moşie; de matca de stupi, cîte o para, iar de roi să nu fim supăraţi.

Vin sau rachiu al nostru, să nu fim volnici a vinde, fără numai bucatele mănăstirii să s⟨e⟩ vînză.

Şi la toate să fim următori cu înplinirea întocmai după acest aşăzămînt de acum. Iar cînd nu ne vom ţinea de legătura ce am dat, atunci, printr-acest zapis nu numai să fim învinovăţiţi la ceia ce vom arăta înpotrivire să înplinim, ci încă să ne şi arate la dumnealor boerii ispravnici ca să ne luăm căzuta certare. Asemenea, dator să fie şi numitul igumen a ne păzi acest aşăzămînt întocmai după cum mai sus să arată, fără a nu ne mai face cea mai puţină supărare din coprinderea zapisului. Iar cînd vom cunoaşte că ne supără mai mult, să avem şi noi a arăta dumnealor boerilor ispravnici, spre a ne afla îndreptarea.

Şi pentru mai bună încredinţare că acest zapis s-au făcut cu învoirea amîndurora părţilor nu numai noi ne-am pus numele şi degetile, iscălindu-se şi alte obraze de cinste, martori ce s-au întîmplat faţă, ci încă şi pe dumnealor boeri ispravnici i-am rugat de au adeverit acest zapis şi cu iscăliturile dumnealor.

1797, maiu 23

Eu Ion Bălan,
eu Mihalcea,
eu Tudosie Pietroianu,
eu Ion Untar,
eu Nidelco,
eu Mateiu,
eu Stoica mocanu
} i satul Buda înpreună cu toţi sătenii, adevărăm

Sandul logofăt condicar, am scris cu zisa mai sus-numiţilor şi martor

Sud Slam Rîmnic

Cu acest zapis viind numiţii şi înaintea noastră şi arătîndu-ne că aşăzămînt s-au făcut cu priimirea amîndurora părţilor, spre a fi temeinic l-am adeverit şi noi.

1797, maiu 23

Dumitru Creţulescu ispravnic

Arh. St. Buc., M-rea Rîmnic, pach. XV, doc. 31.
Orig. rom.

691

⟨M-rea Jitia,⟩ 30 iunie 1797

Locuitorii satului Somor (Mehedinţi) dau zapis egumenului mănăstirii Jitianu prin care se obligă să dea zlotul de vatră, să are primăvara pentru trebuinţa mănăstirii, să facă trei zile de clacă, să care produsele de pe moşie spre a fi scutiţi de zlot, să nu vîndă vin şi să nu intre în pădure fără încuviinţare.

Adecă noi lăcuitorii ot Somor, sud Mehedinţi, ce ne aflăm şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Jitiianul, care şi mai jos ne vom iscăli, dat-am acest încredinţat zapis al nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintele arhimandritul jitiianul, chir Anthim, precum să s⟨e⟩ ştie că noi înpreună cu toţii, viind la sfinţiia sa pentru orînduiala şi aşăzămîntul nostru, în ce chip iaste spre a ni să urma de acum înainte la numita moşie a sfintei mănăstiri, am vorbit şi am aşezat cu sfinţiia sa după cum se cade, legîndu-ne spre mai adevărată încredinţare şi printr-acest zapis ce l-am dat la mîna sfinţii sale, cuprinzători pentru orînduiala urmării noastre, adecă, cîţi oameni ne aflăm şezători pe moşie, de toată casa să avem după obicei a da zlotu de vatră. Asemene şi plugurile cîte le avem în sat, primăvara să le scoatem să arăm pentru trebuinţa sfintei mănăstiri şi trei zile clacă să avem a face pe an. Şi acele bucate după moşie, fiind trebuincioase sfinţii sale a le aduce la mănăstire, să fim îndatoraţi a le aduce cu carăle noastre şi să ne scutim de zlotu de vatră după vechiul obicei ce l-am avut. Şi vin, rachiu, pe moşie să nu fim volnici a vinde, nici la pădure să nu îndrăznim a tăia făr' de ştirea stăpînului. Şi să avem a ne da şi zeciuiala după obicei, din bucatele noastre.

Iar cînd nu vom păzi acest aşăzămînt după cum mai sus zicem, să aibă sfînta mănăstire după cartea domnească ce are, a ne apuca să clăcuim de om cîte doaosprăzéce zile. Şi pentru mai adevărată încredinţare, iscălindu-ne ne-am pus şi dégetele în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

1797, iuni⟨e⟩ 30

Eu popa Costandin adeverezi
eu Arca adeverezi
eu Stoian Cîrpici adeverezi
Ilie brat adeverezi
Pătru Stîngă adeverezi
Pîrvul Cîrpici adeverezi
Ianache Pînzea adeverezi
} ot Somor sud Mehedinţi şi vechilii tuturor celorlalţi săténi

Şi am scris eu care mai jos mă voi iscăli, cu zisa numiţilor,

Matei logofăt, martor

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 147 v.
Copie rom.

692

⟨Bucureşti,⟩ 15 iulie 1797

Mitropolitul Dosoftei al Țării Romîneşti cere domnitorului prin anafora să poruncească ispravnicilor de Argeş ca să oblige pe locuitorii ce pasc vitele pe moşia schitului Goranu şi iau lemne din pădure, să plătească paguba, iar Alexandru Ipsilanti hotărăşte ca plata păşunatului către schit să fie scăzută din claca stăpînilor unde locuiesc, urmînd după condica divanului pentru celelalte „adeturi" ale pămîntului.

Prea înălțate doamne,

Cu smerita noastră anafora înștiințăm mării tale că cuviosul arhimandrit chir Nictarie ce-l avem purtătoru de grijă la schitu Goranu din sud Argeș, metohul sfintii mitropolii, ne înștiință cum că lăcuitorii din prin satile răzașă își pascu vitile pă moșiia schitului i lemne ce le iaste dă trebuință și-ar fi luîndu din pădurea schitului, de la care nu voesc ei a da adetul la schit, pricinuind pagubă de dreptul ce să cuvine, stînd cu înpotrivire a nu da nimic. Cum și lăcuitorii ce sînt șăzători acolea nu ar fi dînd adetul din toate ce este dreptul moșii, ce mai cu scădere.

Pentru care rogăm pe măriia ta să fie luminată porunca mării tale către dumnealor boeri ispravnici ai județului, ca făcînd dumnealor cercetare pentru acestea, să facă înplinire dreptului ce va fi de la fieștecare, a nu rămînea schitul supt pagubă. De aceasta rogăm pă măriia ta. Și anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și norociți.

1797, iul⟨ie⟩ 15

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al Ungrovlahiei

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod milostiiu bojiiu i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului veți vedea anaforao ce face domnii mele prea sfințiia sa părintele mitropolitul, pentru care vă poruncim să cercetați și de-ași pascu și își hrănescu acei vecini vitile pe moșiia schitului, să-i îndatoriți ca să s⟨e⟩ așaze cu orînduitul mitropolii spre a plăti pășunea vitelor, cu care plată să să scază din claca stăpînilor unde lăcuesc, de vreme ce nu au loc îndestul să le dea de pășunea vitilor, sau să fie opriți a nu mai călca moșiia schitului. Iar pentru pădure, urmîndu după condica divanului și păzind orînduiala pădurilor, după obiceiul locului să dați nizamul cel cuviincios și să îndreptați. Așijderea și pentru celelalte adeturi ale pămîntului, dă nu vor fi avînd lăcuitorii vreun așăzămînt, deosebit obiceiu, care să li să fi urmat, să-i îndatoriți a fi următori după condica divanului și să îndreptați ca să nu s⟨e⟩ păgubească schitul de dreptul său.

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 158 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 9v—10.
Copie rom.

693

16 decembrie 1797

Socoteala otaştinei viilor, a ierbăritului şi a zlotului de vatră de pe moşia Dobrota a mănăstirii Tîrşor.

Foiţa de viile ot Dobrota ce n-au plătit otaşniţa du pă moşia sfintii mănăstiri a Tîrşorului, de sînt ani 12 pîn' la ⟨17⟩97, dechem⟨vrie⟩ 16.

Pog-⟨oa⟩ne	ciz-⟨verte⟩	
—	3	Arsenie
1	2	Stanciu
4	—	popa Pătraşcu
1	2	Pîrvu brat ego
2	—	Gheorghe ceauşu
1	—	Călin Sirghie⟨s⟩cu
2	2	Muşat diiacon
13	1	adică treisprezece şi una ciz⟨verte⟩ de la aceste vii ce sînt arătate într-această foae, n-au dat dijma rumînii cei ce sînt pă moşia mănăstirii din Dobrota.

Erbăritul vitelor ce au fost să plătească de doi ani, cum arată cu leat ⟨17⟩96.

Vite	
10	Drăgulin
4	Stana mătuşa
2	Stanciu ot⟨tam⟩
2	Pîrvu ot⟨tam⟩
2	Arsenie
3	Tudor Pasărebătrînă
2	Matei Surdu
1	Costea sin ego
26	

Alte vite de estimp cu leat ⟨17⟩97, nedat:

2	Pîrvu
2	Stanciu
3	Stoica Ureche
3	Ilinca mătuşa
1	Simion pîrcălabu
2	Sirghie Căcăştoiu
2	Stanciu Burciu
5	Ilie ceauşu
2	Ioana văduva

2	Badea Purcea
8	Toma Căcăştoiu cu fii-său
32	adică treizeci şi doaă.

Casăle lăcuitorilor ce sînt şăzători pă moşia sfintii mănăstiri ot Vaideeşti ce n-au plătit vetrele cum arată:

Case	
1	Stoica rîndaşu
1	Vasilica mătuşa
1	Gherghe
1	Radu
1	popa Vasile
1	Stan Bălan
1	Cîrstea Ureche
1	Dumitru Vaideescu
1	Ion brat ego
1	Costandin diaconu
1	Sanfir brat ego
1	Tudor Tăliman
12	adică doaăsprezece case ce sînt să plătească vetrele de ani.

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXV, doc. 258.
Orig. rom.

694

⟨Bucureşti,⟩ 16 aprilie 1798

Constantin Hangerli, domnul Țării Romîneşti, întăreşte judecata divanului în pricina locuitorilor din satul Bădeşti, care cu un document „plastografiat", de eliberare de rumînie, cereau să li se dea moşia ce o stăpîneşte mănăstirea Cîmpulung, şi rupe în fața lor documentul.

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zembli Vlahscoie.

La această anafora a dumnealor veliților boieri nerămîind odihniți lăcuitorii de la Bădeşti, s-au înfățişat şi la divan înaintea domnii mele cu Spirea Cazoti, din partea mănăstirii Cîmplungu, unu din epistații spitalurilor, cerînd moşia, în puterea acelui zapis dres, a o lua ei supt stăpînire. Deci, pe lîngă alte cercetări ce făcum şi domnia mea, şi pe lîngă vechea stăpînire a mănăstirii, văzum înşine acel zapis de sus pînă jos cu coprindere că s-au răscumpărat din rumînie, iar nu cu moşia. Asemenea văzum şi plastografia, adică loc unde iaste ras şi dres în zapisul lor, de zice cu moşia. Şi împotrivă neavînd jăluitorii nici un alt cuvînt de temei, în cea după urmă ziseră că pot primi jurămînt cum că nici au ras nici au dres, nici le iaste în ştiință acea dregere. Şi li s-au dat răs-

puns că sînt crezuți la aceasta, dar de n-au făcut-o ei acea dregere plastografie ca un lucru vechi, urmează să o fi făcut părinții sau moșii lor. Și de față văzîndu-să că pricina pornirii lor iaste numai dintr-acel zapis dres, carele ca un netrebnic și netrebuincios și ca să nu li să mai pricinuiască stingere și cheltuială zadarnică în divan, în vederea lor l-am spart înșine domnia mea și li s-au dat răspuns să meargă la casile lor să să odihnească fără a nu mai umbla cercînd divanuri domnești în zadar fără de nici un cuvînt drept. Iar mănăstirii îi dăm această domneasca noastră întărire ca dupe cum au stăpînit pînă acum, să stăpînească și de acum înainte numita moșie cu bună pace de către acești lăcuitori.

1798, apr⟨ilie⟩ 16

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. VII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

Anexa I

⟨București,⟩ 8 aprilie 1798

Anaforaua divanului referitoare la cererea locuitorilor din Bădești, care cu un document „plastografiat" de eliberare de rumînie, cer să li se atribuie prin judecată și moșia rămasă în stăpînirea mănăstirii Cîmpulung, divanul opinînd ca domnul să distrugă documentul țăranilor.

Prea înălțate doamne,

† După jalba ce au dat înălțimii tale sătenii ce lăcuescu pe moșiia Bădeștii, cerînd a luoa ei această numită moșie din stăpînirea sfintii mănăstiri Cîmpulung, vătaful de păhărnicei, din luminată porunca înălțimii tale, i-au adus acum față și înaintea noastră. Și intrînd în cercetare, văzum că pricina aceasta este cu amăruntul cercetată și cu dreptate hotărîtă de dumnealor veliții boieri, cum dintru această anafora a dumnealor să poate da înălțimii tale îndestulă pliroforie că moșia aceasta să stăpînește de mănăstirea Cîmpulung încă de la Radu vodă Negru, de cînd sînt pîn' acum sute de ani, avînd mănăstirea și șapte hrisoave domnești i carte a 24 de boieri hotarnici, cum și chiar zapisul rumînilor din Bădești de legătura lor cîte zile să lucreze pe an la mănăstire, iar zapisul ce au arătat jăluitorii aceștia, de sus pînă jos nu are altă coprindere decît numai că s-au răscumpărat ei den mănăstire din rumînie și numai acolo unde este ras și dres să vede adăogat cu altă slovă scriind peste răsătură, că s-au răscumpărat cu moșie cu tot. Care această plastografie a zapisului să va vedea și însuși de măria ta. Care zapis măcar că[1] în domnia mării sale Alexandru vodă Ipsilant este oprit la logofeția divanului, dar fiindcă jăluitorii din pricina acestui zapis nu contenesc a să porni prin judecăți cu cheltuieli zadarnice, găsim cu cale cu luminată porunca înălțimii tale să s⟨e⟩ spargă în vederea lor,

[1] Urmează deasupra rîndului cuvintele: „că din".

de faţă, ca să lipsească den mijloc pricina carei fac de nu să astîmpără. Pentru că de rămîne a să socoti că cel adevărat enteres al lor la acest zapis este căci este sinet de răscumpărarea lor din rumînie, dar acum nu au nici o trebuinţă de acest fel de sinet fiindcă deobşte în toată ţara, oameni ruminiţi nu mai sînt.

Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1798, apr⟨ilie⟩ 8

Dim⟨itrache⟩ ban, Nic⟨olae⟩ Basarab vel logofăt, Nic⟨olae⟩ Fil⟨ipescu⟩ vel vornic, Costandin Filipescu vel vornic, Drăghici vel dvornic, Costandin Ştirbei vel logofăt, Matei Fălcoianu vel logofăt.

Biv vel clucer za arie

Trecut în condica divanului

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pachet VII, doc. 4.
Orig. rom.

Anexa II

28 aprilie 1797

Anaforaua veliţilor boieri către domn în legătură cu cererea locuitorilor din Bădeşti de a li se da în stăpînire moşia pe care lucrau cînd s-au eliberat de rumînie, rămasă proprietatea mănăstirii Cîmpulung, pentru care ei prezintă un document modificat, nepotrivit cu ceea ce se cunoaşte din restul mărturiilor.

Prea înălţate doamne,

† După luminată porunca mării tale ce să dă la jalba sătenilor ce lăcuesc pe moşia Bădeştii, orînduitul zapciu înfăţişînd pe jăluitori înaintea noastră, ni s-au arătat de către dumnealui vel vornic al obştirilor, Radul Golescul, condica mănăstirii Cîmpulung, care condică o văzum adeverită de prea sfinţit părintele mitropolitul cu coprindere într-acest chip, că arătînd prea sfinţit cuviosul arhimandrit chir Dosithie, năstavnicul mănăstirii Cîmpulung, că în vremea trecutei răzmiriţe s-au prăpădit hrisoavele şi alte scrisori de trebuinţă ale mănăstirii, după a numitului egumen cerere s-au făcut această condică întocmai şi asemenea după altă condică mare ce să află întru păstrare aici la sfînta mitropolie, care aceia este făcută încă de la leat 1744 din domniia mării sale Costandin vodă Mavrocordat, de cînd sînt pînă acum ani 53, coprinzătoare de ale tuturor mănăstirilor hrisoave şi alte seneturi. În care condică văzum trecute multe hrisoave şi cărţi de judecăţi pentru această moşie Bădeştii, însă: hrisovul răposatului Gavriil Moghila voevod i hrisovul răposatului Alexandru voevod i hrisovul răposatului Mihail voevod i hrisovul răposatului Matei Basarab voevod i hrisovul răposatului Grigorie voevod i o carte a 24 boieri hotarnici i hrisovul răposatului Antonie voevod i zapisul rumînilor din Bădeşti de legătura lor cîte zile să lucreze pe an la mănăstire şi hrisovul răposatului Ştefan vodă Cantacuzino. Între care hrisoave şi cărţi, văzum că hrisovul mării sale răposatului Gavriil Moghila voevod, care este de la leat 7127 noemvrie 13, de sînt ani 178,

chear așa coprinde, ca să fie sfintii mănăstiri Cîmpulungu, satul Bădeștii du pă rîul Doamnii, tot, și cu tot hotarul și cu toți rumînii și cu tot venitul, din cîmp, din pădure, din apă și din uscat, și du preste tot hotaru, pînă unde să hotărăște cu satul Domneștii și cu Retivoești, pentru că acest sat, Bădeștii, arată măriia sa că au fost bătrînă și dreaptă moșie de la moși, de la strămoși a sfintei mănăstiri, dată și miluită de răposatul Nicolae Alexandru voevod, fecior bătrînului răposatului Basarab voevod, nepotu răposatului Negru Radu voevod, carele este pristăvit întru această sfîntă biserică, precum și cel mai din urmă hrisov al mării sale răposatului Ștefan vodă Cantacuzino ot leat 7222, de sînt ani 83, iarăși aseminea dă mănăstirii Cîmpulung, ca să stăpînească tot satul Bădeștii du pă rîul Doamnii, cu toți rumînii, din cîmp, din pădure, din apă și du preste tot hotaru pe unde să hotăraște cu satul Domneștii și cu satul Retivoești, arătînd măria sa că s-au fost sculat atunce rumînii de la Bădești cu pîră asupra mănăstirii, zicînd că nu sînt rumîni, ci sînt slobozi. Pe carii judecîndu-i măria sa față în divan cu cel de atunci egumen al mănăstirii, Theofan, arată că s-au pliroforisit măriia sa din hrisoavele mănăstirii, că sînt rumîni ohavnici ai mănăstirii dați danie de Necula Alexandru vodă, nepotu Radului Negru voevod. După care dă și măria sa să stăpînească mănăstirea acest satu Bădeștii cu toți rumînii în bună pace.

Deci, dintru atîtea domnești hrisoave și cărți, este bine dovedit că această moșie Bădeștii este bună și dreaptă a numitei mănăstiri, stăpînită din vechime de sumă de ani pînă acum, și mai vîrtos, că și chear din ifosul zapisului ce-l arată însuși jăluitorii aceștiia să dovedește curat că această moșie este a numitii mănăstiri, fiindcă de sus și pînă jos, vorbește numai că s-au răscumpărat ei de rumînie, iar numai acolo unde este ras și dres, zice că s-au răscumpărat cu moșie cu tot, după cum aceasta s-au văzut și însuși de înălțimea ta și mai ales că chear dintr-acest zapis al lor, învederat să arată că alte cuvinte au fost scrise drept ⟨în⟩ acel locu unde au ras și au dres de au făcut (cu moșie cu tot) fiindcă zice: „s-au răscumpărat cu moșie cu tot cît este", să coprinde în acest zapis. Iată dar că noima cuvîntului neputînd să o potrivească, de aceia și nu are nici o înțelegere.

Drept aceia, după cum și prin ceilaltă plecată a noastră anafora am arătat mării tale, asemenea și acum zicem ca sfînta mănăstire Cîmpulungul are dreptate să-și stăpînească moșiia Bădești în bună pace de către numiții jăluitori, precum au stăpînit-o în sumă de ani pînă acum.

Iar hotărîrea cea desăvîrșită, rămîne a să face de către înălțimea ta.

1797, apr⟨ilie⟩ 28

Dim⟨itrache⟩ vel ban, Nic⟨olae⟩ Filipescu vel vornic,
Nicolae...[1] Radu Golescu biv vel dvornic,
Constantin Filipescu vel vornic, Ștefan Văc⟨ărescu⟩
vel logofăt, Isac Ralet vel logofăt.

Biv vel clucer za arie

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pachet VII, doc. 4.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil

⟨București,⟩ 24 aprilie 1798[1]

Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii din satele Urziceni și Dudești, care avînd moșie strîmtă s-au învoit să pască vitele pe moșia mănăstirii Bărbulești, nu se țin de cuprinsul zapisului în ceea ce privește obligațiile, și cere să se dea dispoziție ispravnicilor de Ialomița să-i constrîngă la îndatoriri.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale că sfînta mănăstire are moșie în sud Ialomița, ce să chiamă Bărbulești, și lăcuitorii stau ⟨cu⟩ înpotrivire și nu vor ca să facă clacă după obiceiu și după coprinderea zapisului lor ce au dat la sfînta mănăstire. Asemenea arătăm mării tale și pentru oamenii șăzători în Urzicenii de Jos i Urzicenii de Sus i Dudești, cum și cei ce sînt șăzători pă hotarul moșii Bărbulești, că după zapisile ce au dat la sfînta mănăstire pentru ca să pască vitele lor pă această moșie, Bărbuleștii, dînd la mănăstire dreptul sohat, acúm vedem că nu vor să urmeze după cum coprinde zapisile lor și după cum au urmat și în alți ani pîn' acum, fiindcă unde șăd ei le este moșia strimtă și n-au unde le paște vitele. Pentru aceasta rămîne moșia sfintei mănăstiri și nearată și călcată dă atîta sumă de vite și ni să pricinuește mare pagubă. Pentru aceia mă rog dreptății mării tale ca să fie luminată porunca mării tale către dumnealor boerii ispravnicii județului ca după zapisile lor să se îndrepteze ca să nu rămîie sfînta mănăstire în pagubă. Și cum va fi mila mării tale.

Al mării tale rugător către dumnezeu,
'Αρχιμαν⟨δρίτος⟩ κοτρȣτξ⟨ανος⟩ Βησαρ⟨ιόνος⟩
⟨Arhimandritul Visarion al Cotrocenilor⟩.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zemle Vlahscoi.

Dumneavoastră ispravnici ai județului dinpreună cu judecătorul județului, să cercetați după 15 ale lunii lui mai văzînd și zapisile pîrîților și la dreptatea mănăstirii să-i faceți îndestulare, dîndu-le nizamul cel cuviincios ca să nu pricinuiască pagubă și să îndreptați, sau fiind pricina într-alt chip, să înștiințați.

1798, ap⟨rilie⟩ 24

Vel logofăt
Vel medelnicer

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 67.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Data rezoluției.

696

25 aprilie 1798

Locuitorii din satul Borăneşti dau zapis boierului Ghinea Borănescu prin care se învoiesc să-i clăcuiască o zi şi jumătate pentru îngăduinţa de a-şi trece vitele la adăpat pe moşia lui, Popeasca de Sus.

Adică noi tot satul Borăneştilor dat-am credincios şi adevărat zapisul nostru la mîna dumnealui jupînului Ghinii Borănăscul precum s⟨e⟩ ştie că de a noastră bună voe ne-am învoit cu dumnealui ca să-i facem clacă toţi o zi lucrătoare şi alta la o sărbătoare, jumătate zioa, pentru avaetul vadului de apă pentru vite pe moşia dumisale în Popeasca de Sus. Neavînd pe moşiile cele megieşăşti am mers toţi dinpreună cu preoţii şi am făcut rugăciune de dumnealui şi ne-au dat acest vad, fiind şi livede de fîn a dumnealui să să strice, iar de la vad la vale şi balta să aibă a să feri, iar făcîndu-să cevaşi stricăciune să avem a înplini. Iar la vreme cererii neviind, să aibă numitul stăpîn al moşii cu îndoit preţ a plăti zilele ce ne-am legat noi. Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos puindu-ne şi degetele ca să s⟨e⟩ crează.

Aprilie 25, ⟨1⟩798

Popa Lupul duhovnic platnic ⟨şi alte 21 iscălituri⟩

Şi am scris eu Stoica dascălul ot Borăneşti cu zisa tuturor şi martor.

Copie de zapis scoasă din cuvînt în cuvînt întocmai du pe cel adevărat.

1808 mai 13

Acad. R.P.R., pach. CCCC, doc. 29.
Orig. rom.

697

Bucureşti, 26 mai 1798

Anaforaua divanului către domnul Ţării Romîneşti în privinţa judecăţii locuitorilor de pe moşia Bărbuleşti cu egumenul mănăstirii Cotroceni, care în loc de zlotul de casă i-a obligat prin zapis a clăcui cîte opt zile, hotărînd că ţăranii nu au dreptate şi trebuie să respecte învoiala scrisă.

Prea înălţate doamne,

Pe această alegere a judecăţii departamentului, nerămîind odihniţi sătenii din satul Bărbuleştii sud Ialomiţa, vătaful de divan, din luminată porunca înălţimii tale i-au adus şi înaintea noastră faţă cu igumenul cotroceanul, chir Visarion arhimandritu, unde după cercetarea ce deosebit făcum şi noi asupra aceştii pricini, am întrebat pă numiţii săteni cu ce cuvînt să înpotrivescu la zapisul lor de aşăzămînt ce au făcut cu răposatul arhimandrit David, igumenul cotroceanul, de a clăcui cîte opt zile pe an, care aşăzămînt l-au şi urmat în trei ani de rînd pînă acum.

Şi pricinuiră zicînd că de silă ar fi dat şi zapisul de aşăzămînt şi iarăşi de silă ar fi urmat facerea clăcii în trei ani pînă acum. A cărora pricinuire să cunoscu că este cu totul deşartă şi neadevărată, pentru că

de ar fi avut vreo silă la darea zapisului, îndată atunci ar fi dat jalbă, cum și dă ar fi avut vreo silă la facerea clăcii, din anul dintîi nu s-ar fi suferit, ci iarăși ar fi dat jalbă, fiind aproape de scaunul domnescu.

Iar ei nu numai vreo jalbă înpotriva zapisului lor de așăzămînt n-au dat, ci încă mai vîrtos l-au și întărit așăzămîntul, făcînd și urmare după dînsul în trei ani de rînd pînă acum, din care a lor tăcere și urmare cu facerea clăcii în trei ani pînă acum, să face bună dovadă că zapisul de așăzămînt l-au dat cu a lor bună voe, fiind încă și cu singatavasis a dreptății, pentru că după vechiul obiceiu al pămîntului și după caidul divanului sînt datori să clăcuiască la stăpînul moșii cîte 12 zile pă an, iar nu cîte opt.

Drept aceia dar, după puterea zapisului lor de așăzămînt, care este mai cu puține zile decît cele 12 ce sînt hotărîte la toți stăpînii moșiilor de obște, sînt datori numiții săteni să fie următori ca și de acum înainte să facă dreaptă clacă la stăpîna pămîntului, adică la mănăstire, cîte opt zile pe an, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, mai 26

Dimit⟨rache⟩ ban, vel logofăt, vel dvornic,
vel dvornic, vel dvornic, vel logofăt,
biv vel clucer za arie

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 68.
Orig. rom.

Anexă

⟨București,⟩ 23 mai 1798

Anaforaua departamentului judecății către domnul Țării Romînești în privința reclamației locuitorilor de pe moșia Bărbulești împotriva egumenului mănăstirii Cotroceni că prin zapis silit i-a obligat să presteze opt zile de clacă în loc de zlotul de casă și o găină, stabilind că cererea țăranilor nu-i întemeiată.

Prea înălțate doamne,

Din luminată porunca înălțimii tale prin zapciu dumnealui vătafului de divan, s-au înfățișat la judecată sătenii ot satul Bărbuleștii sud Ialomiță, cu Ghermano, dichiu și vechilu mănăstirii Cotrăceni, zicînd pîrîșii săteni că ei aflîndu-se șăzători pe moșiia numitii mănăstiri, au avut obiceiu din vechime de da la mănăstire în loc de clacă, cîte un zlot și o găină pe an. Care acest obiceiu, zic că li s-au urmat de sînt acum 50 de ani pînă în anul trecut în egumeniia răposatului egumen David, iar anul trecut le-au făcut răposatul egumen obiceiul nou să clăcuiască, adică cîte opt zile pe an. Și cer pîrîșii săteni dreptate ca să li se urmeze vechiul obiceiu, adică să dea pe an cîteun zlot și o găină, iar să nu clăcuiască opt zile.

Întrebîndu-se și vechilu mănăstirii ce are a răspunde, zise că pîrîșii fiind fost postași s-au așăzat cu răposatul egumen prin zapis, dă i-au scos din postășie și pentru această facere de bine s-au învoit cu ei ca

să clăcuiască mănăstirii cîte opt zile pe an, dupe care au și clăcuit pînă acum. S-au cerut de la vechilu mănăstirii acel zapis, ca să să vază, de judecată și răspunse că să află la isprăvnicatul Ialomiții unde au fost întîi orînduită această pricină spre cercetare. Pentru care zapis de așăzămîntu acelor opt zile, întrebîndu-se pîrîșii săteni ce răspund, ziseră că au făcut acest fel de așăzămînt, dar zapisul l-au dat de silă, cum și claca au făcut-o iarăși în silă, fiindcă igumenul le-au pus mumbașir asupră-le, arnăut, și estimp sînt trei ani de cînd au început a clăcui, iar pînă atunci n-au clăcuit ci au dat zlotul de casă.

Deci, fiindcă pîrîșii zic că au făcut zapis ca să clăcuiască cît opt zile pe an și au și clăcuit trei ani, simfoniia lor este bună și găsim cu cale să clăcuiască numai opt zile pe anu, iar nu mai mult, dupe cum se hotărăște în pravilniceasca condică, iar pricinuirea ce fac, că cu sila au dat zapisul și au făcut clacă trei ani, nu să ține în seamă la judecată, fiindcă nu pot dovedi că aproape de scaunul domnesc fiind, au făcut clacă legați, ca să zicem că în silă au clăcuit.

Iar pentru cererea lor ce fac, să dea un zlot de casă, iar să nu facă clacă, cu cuvînt că mai'nainte zlotul au dat, nici la aceasta n-au dreptate, fiindcă pravilniceasca condică coprinde ca numai cînd nu va avea stăpînu trebuință de lucru, să ia un zlot, iar cînd are de lucru, să facă clacă, și cînd stăpînul au luat o dată sau de multe ori zlotul, nu urmează a să face obiceiu să nu mai clăcuiască. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, maiu 23

...[1] Ion Crețulescu ...[1] Mihai șătrar

Treti logofăt
Trecut în condică

698

⟨Tîrgoviște,⟩ 17 iulie 1798

Anaforaua ispravnicilor de Dîmbovița către domn, referitoare la cercetarea pricinei locuitorilor de pe moșia schitului Pîrlita, cu egumenul, pentru clacă, suhatul caprelor și „havaetul" pădurii, arătînd că țăranii au acceptat să presteze șase zile de clacă dar nu vor să satisfacă celelalte pretenții și cer să iasă la judecata divanului.

Prea înălțate doamne,

La înălțimea ta au jăluit lăcuitorii satului Pîrliți pentru igumenul schitului Pîrlita, amîndoao părțile din acest județ Dîmbovița, arătînd că-i năpăstuește la clacă apucîndu-i să facă pă an cîte șase zile și să-i dea cîte un pui de găină la sîntă Mărie și la sfet Vasile cîte o găină și că ei mai'nainte ar fi avut obiceiu de da pă an cîte un zlotu de casă, iar nu făcea clacă în lucru, stricîndu-să obiceiul de cînd au venit la schitu pîrîtu igumen; cum și pentru suhatul caprelor le ia de vită cîte trei parale i pentru havaetu pădurii le ia cîte taleri trei și jumătate, pentru cherestelele ce fac i altele ce au trebuință, fiindu-le cu greu a da ceia ce li să cere. După a cărora jalbă ni să poruncește de către măria ta să

[1] Indescifrabil

cercetăm pricina prin judecată și asupra dreptății urmînd, să facem hotărîrea cea cuviincioasă în scris cu a-și afla jăluitorii îndestularea lor, sau neodihnindu-să vreo parte să-i sorocim la luminatu divan.

Următori fiind luminatii porunci, am înfățișat pă amîndoao părțile și intrînd în cercetare am întrebat pă igumenul pîrlițeanu ce are să răspunză înpotriva pîrii ce fac jăluitorii și răspunse cum că pentru pricina clăcii mai'nainte cum va fi avut ei obiceiu nu știe, iar însuși de cînd au venit la schitu, descoperind moșia, fiind înpresurată, i-au apucat să facă clacă în lucru, avînd schitu trebuință, neprimind a plăti cu bani, și că s-au mai judecat cu unii dintre lăcuitori atît aici la dumnealor ispravnicii de mai'nainte, cît și în București la departament și la dumnealor veliții boeri, arătîndu-ne și cartea isprăvnicească de judecată ce să văzu cu let 1794, iulie 25 cît și anaforao de la departament și dumnealor veliții boeri iarăși cu let ⟨17⟩94 avgust 21 și văzură că la judecata ce au avut de la departament să îndatorează lăcuitorii a clăcui schitului pă an cîte 12 zile, iar de la dumnealor veliții boeri să îndatorează a clăcui numai cîte șase zile, după învoirea ce să vede că au făcut atunci pîrîșii cu igumenu, rămîind odihniți și o parte și alta. Și de atunci pînă acum mai multă supărare decît șase zile pă an nu li s-au făcut precum nici însuși pîrîșii nu tăgăduiră. Și acum de vreme ce jăluitorii fără de a li să face vreo adichiu au pornit jalbă către măria ta, zise igumenul că pretanderisește a-i clăcui cîte 12 zile pă an, după vechiul obiceiu al pămîntului, iar pentru suhatul caprelor arată igumenul că iarăși au făcut așăzămînt cu dînșii de le ia cîte trei parale de vită, pentru că vara să pascu pă moșia mănăstirii și să mănîncă ghinda din pădure atît cu caprile cît și cu rîmătorii și iarna să hrănesc iarăși în pădure tăind și dărîmînd crîngul, carele de cînd au făcut așăzămînt tot așa au urmat nesupărîndu-i mai mult și așa toate vitile lor să hrănesc pă moșia schitului nepoprite; pentru havaetu pădurii iarăși ne arată că s-au simfonichit cu dînșii prin zapise să dea de omul casnic cîte taleri 3,60 i de holteiu taleri 2,60 pă fieșce an și ei să fie slobozi a face cherestele pentru al lor alișveriș neopriți și în toți anii. Pînă acum așa au urmat nesupărîndu-i mai mult, care zapise să văzură și de noi cu asemenea coprindere.

Am întrebat și pă jăluitori ce au înpotrivă a răspunde la arătările igumenului și toți cu un cuvînt răspunseră că pentru clacă sînt mulțumiți a face cîte 6 zile pă an în lucru la ce să vor pune, iar pentru havaetu pădurii și pentru suhatul vitelor mărunte ziseră că sînt năpăstuiți, căutînd să-i lase mai pă ușor și așa am îndatorat pă igumen de le-au mai lăsat cîte o para la vitile mărunte, rămîind a da numai cîte doaă parale și pîrîșii nici așa n-au priimit; iar din havaetu pădurii n-au voit a le lăsa nimic în vreme că ei tae și strică copacii mari rodnici de fac cherestele pentru alișverișul lor cu care aduce stricăciune pădurii și pagubă schitului.

Părerea noastră iaste a fi cu cuviință cererea igumenului, după care am îndatorat pă pîrîși ca după zapisile lor ce le văzum date, pă tot anul la mîna igumenului să plătească aceste havaeturi. Și pîrîșii nici într-un chip nu priimiră zicînd că au să mai facă apelație cărora li să și să puse soroc ca după sfîrșitul lunii lui iulie să s⟨e⟩ afle amîndoaoă părțile la

luminatu divan unde cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face de către înălţimea ta.

1798, iulie 17

. . . . . .[1]

Trecută în condica judeţului,
Voico polcovnic condicar

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. LVII, doc. 66.
Orig. rom.

699

(Bucureşti,) 22 iulie 1798

Anaforaua dată de trei boieri lui Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, în urma cercetării făcute asupra neînţelegerii dintre 36 cosaşi olteni din Gorj şi isprăvnicelul moşiei Mogoşoaia, cărora nu le-a plătit după efectuarea muncii suma cu care s-au tocmit, de 23 bani pe zi şi o ocă de mălai.

Anaforaoa în dosul jălbii a 36 de cositori ce au cosit la moşia Mogoşoaia a dumnealui vel logofăt Brîncoveanu şi nu li s-au plătit.

Prea înălţate doamne,

După luminată porunca mării tale ce ni să dă la această anafora a dumnealui vel logofăt, înfăţişînd zapciu orînduit, dumnealui vătaf dă visterie, la judecată înaintea noastră pe 36 lude cosaşi olteni din satul Gorji cu Sere postelnicel, isprăvnicel moşii dumisale Mogoşoaia, mai întîiu am întrebat pe jăluitori cîte parale s-au tocmit pă zi cu numitu postelnicel şi răspunseră că s-au tocmit cîte parale 23 i una ocă mălaiu de om pă zi. Iar isprăvnicelul înpotrivă zise că jăluitorii au fost cerut cîte parale 25 şi una ocă mălaiu şi în cea după urmă au lăsat la parale 23 şi una ocă mălaiu cum zic ei, dar nu le-au tăiat tocmeala, ci le-au zis ca să întrebe şi pe dumnealui boeru stăpînu moşii, dă priimeşte tocmeala 23 dă parale şi una ocă mălaiu şi cum că mergînd cu însuşi jăluitorii la dumnealui dă i-au arătat tocmeala, dumnealui n-au priimit să dea cîte parale 23 şi una ocă mălaiu, ci au mai răspuns că după cum va plăti la cosaşi alţi vecini ce au moşii înprejurul moşii dumisale, aşa să le plătească şi lor, iar mălaiu nu dă, care răspuns zice că l-au arătat jăluitorilor. Şi au priimit jăluitorii acel fel de tocmeală, după cum vă plăti vecinii du prinprejur la alţi cosaşi; numai i-au cerut să le dea şi cîte una ocă mălaiu i sare şi el le-au zis că şi mălaiu şi sare le dă fără ştirea numitului boer.

Şi zise numitu isprăvnicel că la alte moşii du prinprejurul Mogoşoii au plătit stăpînii moşiilor la alţi cosaşi olteni mai puţin, adică la moşia Sterianu i Ledîrza şi la moşiia Radului-Vodă cîte parale 16 pe zi, iar la moşiia Nenciulescu cîte parale 17.

Şi răspunseră şi jăluitorii că au mers împreună cu numitul isprăvnicel la dumnealui vel logofăt pentru tocmeală, dar ei au cerut cîte 25 de parale şi una ocă mălaiu pe zi, iar isprăvnicelul le-au adus răspunsu de la dumnealui, că numai cîte parale 23 le dă, iar mălaiu nu. Şi ei neprii-

[1] Indescifrabil.

mînd acea tocmeală făr' de mălaiu, zic că apoi le-au dat isprăvnicelul şi mălaiu şi sare şi aşa au mersu la lucru. Iar pentru ruptoare cu totul tăgăduiră, zicînd că nimicu nu le-au pomenit numitul isprăvnicel şi cum că ei nu ştiu ce plată vor fi luat alţi lucrători după la alte moşii du prinprejur, ci atîta ştiu că s-au învoit cu isprăvnicelu cîte parale 23 i mălaiu şi sare.

Am cerut apoi numitului isprăvnicel doi martori să dovedească că au adus răspuns jăluitorilor că nu dă dumnealui vel logofăt cîte parale 23, ci dupe cum va plăti alţii stăpîni dă moşii du prinprejur, aşa va plăti şi dumnealui, şi ne aduse pe un Alecsandru, carele dete mărturie că numitul isprăvnicelu spuindu dumnealui vel logofăt de tocmeala jăluitorilor, n-au priimit să le dea cîte parale 23, ci au dat răspunsu isprăvnicelului ca după cum va plăti alţi vecini du prinprejur, aşa va plăti şi dumnealui; care răspunsu zice că arătîndu-l isprăvnicelul jăluitorilor, deocamdată s-au dus jăluitorii, apoi lăsîndu-se pă preţul ce să va rupe la alţii, s-au întorsu la isprăvnicel de i-au cerut să le dea şi cîte o ocă de mălaiu i sare şi isprăvnicelul le-au dat şi mălaiu şi sare. Şi zise numitul isprăvnicel că mai are martori încă 6 catane, dar lipsesc la menzilu, unde le este lăcuinţa lor şi tocmai peste o săptămînă vinu.

S-au întrebat jăluitorii cîte zile au lucrat şi răspunseră că au lucrat de om cîte 20 dă zile, începînd la lucru din miercurea trecută ⟨a⟩ lunii lui iunie 16 şi au sfîrşit lucrul în miercurea trecută, ce eri miercuri la 21 ale lunii aceştii au fost o săptămînă, adică la 14 ale lunii aceştiia ce să fac zile 29, din care scoţîndu-să 4 duminici i 3 sărbători i naşterea sfîntului Ioanu Botezătoru ce au fost la 24 ale lunii lui iunie i dooă ale sfinţilor apostoli, iunie în 29 şi în 30, şi o zi de ploae ce să fac zile 8, iar isprăvnicelul zice că dooă zile au fost de ploaie, iar nu una, însă într-o miercuri la 23 ale lunii lui iunie şi într-o sîmbătă la 10 ale lunii aceştiia.

Şi răspunseră şi jăluitorii că dooă zile au fost ploae, dar o zi n-au lucrat boerescu şi alta au făcut isprăvnicelului o clacă şi rămîne zile 20 de lucru, din care zile, ziseră amîndoaoă părţile că sînt să s⟨e⟩ scază 18 oameni ce au fost bolnavi şi n-au lucrat.

S-au întrebat amîndooă părţile cîţi oameni au lucrat şi răspunsără că 36 de oameni; s-au întrebat numitul isprăvnicel cîte copiţi dă fîn au cosit jăluitorii şi ca cîte cară fac acele copiţi şi răspunse că au cositu 154 copiţi mari, din care poate să iasă ca 200 cară de măsuri.

Deci, într-această prigonire sînt dooă judecăţi: una între dumnealui vel logofăt cu Serea isprăvnicelu dumisale şi alta între numitul isprăvnicel cu cosaşii. Şi cît pentru judecata între Serea cu cosaşii zicem că pentru preţul cositului, zicînd Serea că au zis cosaşilor că le dă plata pe zi, cît să vă rupe înprejurul Mogoşoaii şi tăgăduindu cosaşii, după orînduiala judecăţii, am cerut numitului Serea martori şi au adusu un martor pe un Alecsandru, carele dete mărturie că aşa au zisu Serea la cosaşi, dar fiindcă un martur nu face dăplin dovadă şi acele 6 catane nefiind de faţă, adusul lor va fi cu zăbavă, găsim cu cale ca Serea să plătească cosaşilor cîte parale optsprezece pă zi, cu o para mai mult peste 17, ce zice Serea că s-au plătit altora cosaşi dinprejur şi să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnicii ot sud Ilfov să arate prin anafora către înălţimea ta de s-au plătit la plasa Gherghiţii

de Sus mai mult decît 18 parale, și cît și pe cît vor arăta dumnealor că s-au plătit mai mult să mai plătească Serea numiților cosași, iar de vor arăta dumnealor că s-au plătit atît sau mai puțin, să s⟨e⟩ mulțumească cosașii pă 18 parale, iar mălaiu cîte ocă una, plătindu-se de Serea, este bine plătită. Iar pentru suma ziselor[1] de lucru, fiind zile 20 afară din 9 zile sărbători i ploi, după zisa și a lui Serea, găsim cu cale ca să plătească cosașilor pă 36 oameni pe zi, pe 720 zile de lucru, din care scăzîndu-se 18 zile pentru bolnavii ce nu s-au lucratu, după zisa amîndorora părților, rămîn de plată zile 702, care fac cîte parale 18 dă zi, taleri 315, 108 bani și zapciu cel orînduit să înplinească.

Iar pentru judecata între dumnealui vel logofăt cu Serea, zicînd Serea că dumnealui i-au zis că pe cît vor plăti alți stăpîni din înprejurul Mogoșoaii, așa va plăti și dumnealui și zicînd iarăși Serea că împrejurul Mogoșoaii s-au plătit cel mai mult pînă la 17 parale de zi, peste care adăogîndu-să o para s-au făcut 18 parale, pe atîta este dator dumnealui vel logofăt a plăti la Serea. Iar pentru suma zilelor de lucru, zicînd dumnealui logofăt în anaforaoa dumisale că însuși dumnealui au socotit pe cosași și au dovedit din gura lui Mateiu vătășel că unsprezece zile au rămas dă lucru și cele 9 zile dă sărbători și de ploi au fost afară dintr-acestea, găsim cu cale ca pe atîta zile să plătească dumnealui vel logofăt la Serea, adică pe zile 378, care fac taleri 170, afară din 18 zile ce s-au scăzut pentru bolnavi. Iar cea desăvîrșită hotărîre, i proci.

1798, iulie 22

Dumitrache clucer, Ioan Crețulescu căminar, Mnt. ⟨?⟩ șătrar

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod.

Poruncim domniia mea vătașe dă visterie, mai întîiu să înplinești de la Serea postelnicel acei taleri 315, bani 108, apoi fără zăbavă să ⟨se⟩ facă cercetare dă către dumnealor ispravnicii județului cum s-au urmat estimp plata cositorilor la moșiile dinprejurul Mogoșoii și de să va fi plătit mai mult decît cîte 18 parale zioa, să apuci pe Serea ca să plătească și acel prisos, iar de să va fi plătit mai puțin, jăluitorilor să dea cîte optsprezece parale pă zi după anaforaoa depertamentului.

1798, iulie 23

Arh. St. Buc., Ms. 38 (Condica Constantin Hangerli), f. 313v—315.
Copie rom.

700

⟨București,⟩ 1 august 1798

Judecătorii departamentului, cercetînd pricina locuitorilor din Străoști (Vlașca) cu stăpîna moșiei, clucereasa Ruxandra Catargi, arată prin anafora domnitorului Constantin Hangerli că ei, neavînd învoială deosebită, sînt obligați la douăsprezece zile de clacă pe an, așa cum prescrie Pravilniceasca condică.

Prea înălțate doamne,

† Din luminată porunca înălțimii tale prin zapciu dumnealui ceaușului de aprozi, s-au înfățișat la judecată și înaintea noastră Dinul logo-

[1] Corect : zilelor.

făt, vechilu dumneaei cluceresii Roxandrii Catargioaicii, cu sătenii dupe moșiia dumneaei, Străoștii; de care pricină citind și noi această isprăvnicească anafora, am întrebat pe pîrîții săteni ce au să mai zică înpotrivă. Și alt nu avu a zice sau să arate, decît tot pricinuirile ce le-au arătat și înaintea dumnealor ispravnicilor, mărturisind mai vîrtos prin însuși graiul lor cum că pentru clacă n-au avut cu stăpîna moșiei nici un fel de așăzămînt decît așăzămîntul ce după vremi făcuseră și să învoiseră cu arendarii.

Deci de vreme că așăzămînt pentru clacă cu stăpîna moșiei n-au avut, dreptatea îi îndatorează a clăcui cîte 12 zile pe an, dupe cum în pravilniceasca condică orîndueşte. De care văzînd și anaforaoa dumnealor ispravnicilor că este pă dreptate urmată, atît la cuvîntul clăcii cît și la celelalte și mai ales că după cercetarea dreptății însuși pîrîții săteni ne arătară că sînt mulțumiți la toate, dupe anaforaoa dumnealor găsim cu cale să să întărească de către măriia ta aceste dreptăți ale moșii dumneaei cluceresii, adică claca dă zile 12, oprirea de vin i rachiu a nu face sătenii vînzare decît la bîlciuri, dijma de tutun i din alte bucate din zece una, ca să nu să întîmple după vremi iarăși prigoniri și judecăți. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, avgust 1

. . . .[1]

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghe Hangeri voevod i gospodar.

Fiindcă ispravnicii Vlășcii, prin alăturata înștiințare ce fac către domniia mea de la 29 ale trecutului noemv⟨rie⟩, arată cum că lăcuitorii au rămas mulțumiți după anafaraoa depertamentului, dînd și adeverință în scris, care să văzu acum și clucereasa cerîndu-și întărire dreptății sale, după mulțumirea amîndurora părților întărim și domniia mea ca să s⟨e⟩ urmeze la toate.

1798, dechemv⟨rie⟩ 11
vel logofăt

B. C. S. (Filiala N. Bălcescu), Fond M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 6.

Orig. rom., pecete aplicată.

Anexa I

⟨București,⟩ 6 iunie 1798[2]

Ruxandra Catargiu reclamă domnitorului că locuitorii de pe moșia ei Străoști nu-și îndeplinesc obligațiile, deoarece la arendare au ținut să fie „protimisiți" ca să „ție ei venitul".

Prea înălțate doamne,

† Dupe jalba ce am fost dat înălțimii tale pentru lăcuitorii du pe moșia mea Străoștii că nu să supun a-și răspunde cele drepte și obicinuite venituri ale pămîntului și dupe luminată porunca înălțimii tale ce

[1] Urmează trei iscălituri grecești indescifrabile.
[1] Data rezoluției.

s-au dat la acea jalbă a mea, cercetînd dumnealor ispravnicii județului, me-am aflat dreptatea, dupe cum mai pe larg să va da pliroforie înălțimii tale dintr-această anafora a dumnealor, ce o pusei într-această prea plecată jalbă. Care anafora, mă rog înălțimii tale să o întărească și cu luminată pecetea mării tale, de a nu să mai înpotrivi lăcuitorii ca să nu mă păgubescu dă drepturile moșii mele, însă fiindcă lăcuitorii umblă ca să ție ei venitul moșii, care aceasta o fac numai și numai ca să zăticnească drepturile mele și să zică după vremi că n-au avut obiceiu să clăcuiască și să dea drepturile moșii ce într-această anafora să coprind.

Și măcar că eu am apucat de am vîndut estimp venitul moșii și au și trecut sorocul cel hotărît pînă cînd să aibă lăcuitorii protimisis la ținerea venitului moșii care au fost pînă la 10 ale trecutului mai, dar cînd va rămînea a ținea ei moșia și în urma acestui soroc, atunci voi întoarce banii cumpărătorului și îmi voi orîndui isprăvnicel de-mi va căuta moșia pă seama mea. Fiindcă atît părinții miei cît și eu în 20 de ani, pînă acum, venitul moșii l-am avut tot vîndut și numiții lăcuitori niciodată n-au mai făcut cerere a ținea ei moșia, ci tocmai acum cînd mi s-au lămurit drepturile moșii mele printr-această anafora, umblă să ție moșia. Și cum va fi mila mării tale.

A mării tale prea plecată slugă,
Roxandra Catar⟨giu⟩.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghe Hangeri voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, fiindcă prin înștiințarea ce ne faceți, arătați că pîrîții n-au rămas odihniți și dupe sorocul ce li s-au pus n-au fost următori a veni, acum dar vremea secerișului fiind, cînd nu să aduce om dă afară pînă la cincisprezece zile ale lunii lui iulie, iată vă poruncim domnia mea ori să-i îndatorați a fi următori dupe cum ați găsit cu cale, sau de vor vrea a căuta dava, vor veni la divanul domnii mele, după cincisprezece ale lunii lui iulie.

1798, iun⟨ie⟩ 6
Vel logofăt,
Vel medelnicer

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 1. Orig. rom., pecete aplicată.

Anexa II

14 aprilie 1798

Ispravnicii de Vlașca cercetează, din poruncă domnească, reclamația cluceresei Ruxandra Catargiu împotriva locuitorilor de pe moșia ei Străoști că nu-și fac zilele de clacă, nu dau dijma și vînd vin și rachiu „in silnicie" ; ei stabilesc să facă 12 zile de clacă, să dea dijma din toate și din tutun, iar vin și rachiu să nu vîndă decît la bîlciurile ce se fac în sat, dar sătenii au cerut să iasă la divan.

Prea înălțate doamne,

Dupe jalba ce au dat mării tale dumneaei clucereasa Ruxandra Catargioaica, arătînd că pă moșia dumneaei ce să numește Străoștii din-

tr-acest județ Vlașca, pă care este și tîrguleț, lăcuitorii nu-și urmează datorii lor cu a-și face claca dăplin și a fi răspunzători dijmii, după condica divanului, ci încă ar fi vînzînd vinuri i rachiuri pe moșie în silnicie, asemenea nici din tutunul ce să face pe moșiie nu dau dijma dăplin. Și dă la 7 ale aceștii următoare luni ni să poruncește de către măria ta să facem cercetare de toate cîte să jăluește și cînd pîrîții nu vor fi avînd vreun deosebit obiceiu care să s<e> fi păzit, după condica divanului să-i îndatorăm a-și înplini datoria lor, dîndu-le nizam a fi următori condicii, iar fiind pricina într-alt chip să înștiințăm mării tale.

Luminatei porunci următori fiind, am adus cîțivași din lăcuitorii ot tam anume: Dănăilă neguțătoraș i Șărban Pîrca i Radu Arone și Badea, vechili și celorlalți lăcuitori și înfățișînu-să cu Ioan polcovnic, vechilu dumneaei cluceresii, mai întîi pentru clacă să întrebară ce au a răspunde și ziseră că vreun așăzămînt în scris nu au cu stăpîna moșii, iar cu arindașii ce au ținut-o după vremi s-au învoit după cum au putut, cînd dînd bani cîte taleri doi, cînd clăcuind cîte șase zile pe an, iar pentru dijmă ziseră că i-o răspund și vor răspundi-o după obiceiu pămîntului. Atît numai pricinuiră pentru dijma tutunului că le-ar fi cerînd cîte ocă 6 dă ciric, la care ziseră să dea de ciric cîte ocă 4, fiindcă uneori să face tutun mai mult și alteori mai puțin.

Iar vin i rachiu nimini din ei nu au vîndut pă moșiie, nici vor vinde, afară din bîlciurile ce să fac peste an pe moșie, la care sînt slobozi a vinde.

Ci cît pentru clacă, de vreme ce ei nu au avut vreun așezămînt în scris cu stăpîna moșii, să urmeze condicii cu a face fieșcare lăcuitoriu clacă cîte doaosprezece zile pe an, asemenea și dijma să și-o răspunză cu zeciuială din cele ce să va face pe moșie; precum și pentru tutun, dă vreme ce lăcuitorii arată că uniori fac tutun mai mult, iar alteori mai puțin și dijma li să cere pă cirice, după măsurătoarea ce li să face, părerea noastră este să s<e> răspunză și această dijmă de tutun cu zeciuială și la vreme cîntărindu-să tutunu, să fie dator fieșcare a da din zece ocă, una, din cîte va face.

Iar vin i rachiu să nu fie nimini volnici a vinde pe moșie, decît stăpînul moșii, afară numai din bîlciurile ce să fac peste an pe acea moșie, care sînt nepoprite. Acestea arătîndu-li-să lăcuitorilor și nerămîind odihniți își puseră soroc ca a doao zi dă ispas să se afle amîndoaoă părțile la luminatu divanu înălțimii tale, spre a li să face cea desăvîrșită hotărîre. Și anii mării tale, mulți întru fericire.

1798, aprilie 14

Ai mării tale prea plecați slugi,
Costandin Varlam paharnic
Ștefan stolnic

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 6. Orig. rom.

Anexa III

29 noembrie 1798

Ispravnicii de Vlaşca raportează domnitorului Constantin Hangerli că locuitorii din Străoşti s-au declarat mulţumiţi cu anaforaua departamentului care-i obligă a presta 12 zile de clacă stăpînei moşiei, cluceresa Ruxandra Catargi.

Prea înălţate doamne,

După jalba ce au dat mării tale dumneaei clucereasa Ruxandra Catargioaica pentru pricinile judecăţilor ce din luminată porunca înălţimii tale au avut atît înaintea noastră cît şi la depertament cu lăcuitorii după moşiia dumneaei Străoştii din acest judeţ Vlaşca, carii nu urmează datorii lor a-şi răspunde claca i dijma şi alte obiceiuri ale pămîntului, la care judecăţi şi-au aflat dreptate precum coprind anaforalile ce are, cerînd a să dă întărire cu luminată pecetea mării tale, ni să porunceşte ca să aducem pe pîrîţi înaintea noastră, cărora cetindu-le anaforaoa depertamentului, dă vor fi mulţămiţi să dea înscris, supt iscăliturile lor, şi să înştiinţăm mării tale, sau de vor zice că au a face apelaţie să-i sorocim la luminat divan.

Luminatei porunci următori fiind, am scris zapciului plăşii ca să meargă în faţa locului şi strîngînd pe toţi sătenii să le arate curgere pricinii şi făcînd vechili pă doi, trei din partea tuturor, să vie la noi ca să urmăm după coprinderea poruncii. Unde mergînd zapciu şi aducîndu-i pe toţi cîţi să află lăcuitori pă acea moşie Străoşti a dumneaei cluceresii Catargioaichii, le-au arătat curgerea pricinii pă larg şi cu toţii răspunzînd că sînt mulţămiţi după coprinderea anaforalei şi nu au a mai face nici o apelaţie, au dat înscris prin adeverinţă iscălită de dînşii, care adeverindu-să şi de zapciu plăşii o trimisem a să vedea dă către înălţimea ta. După a căriia coprindere nemairămîind altă pricină înpotriva anaforalei depertamentului, nu lipsim a înştiinţa mării tale după poruncă.

Şi anii înălţimii tale mulţi întru fericire.

⟨17⟩98, noemv⟨rie⟩ 29

Ai mării tale prea plecaţi slugi,
Costandin Varlam, Ştefan paharnic

Ibidem.
Orig. rom.

Anexa IV

21 noiembrie 1798

Locuitorii din Străoşti declară în scris că sînt mulţumiţi cu judecata departamentului care-i obligă la 12 zile de clacă faţă de stăpîna moşiei şi nu vor mai face apel.

Adică noi lăcuitorii ce şădem pă moşiia Străoştii a dumneaei coconii Lucxandrăi Catargioaicăi dămu adeverinţa noastră cum să s⟨e⟩ ştie că viindu dumnealui postelnecu Ioniţă, zapciu plăşii, cu cinstită poruncă a dumnealor boerilor ispravnici, coprinzătoare că după judecăţile ce am avutu cu dumneaei, au cerutu prin jalbă către măriia sa vodă să i să

întărească anaforao și să poruncește ca de mai avem a mai face vreo apelație sau nu, să mergem să dăm răspunsu. Pentru care noi nu mai avem a face nici o apelație, ci sîntem mulțămiți după hotărîrea judecății ce coprinde anaforao și mai multă cerere sau cuvîntu nu mai avemu. Și pentru încredințare ne-am numitu numele și ne-am pus și degitile în locu de pecete ca să s⟨e⟩ crează. Aceasta.

1798, noem⟨vrie⟩ 21

⟨urmează 15 semnături⟩

Și am scris eu popa Negre al satului cu zisa tuturoru.

Plasa Cobii

Din a lor bună voință dînd adeverință aceasta, spre încredințare a adeverii și eu cu iscălitura.

. . . . . .[1] Olcescu

⟨17⟩98 noemv⟨rie⟩ 21

Ibidem.
Orig. rom.

701

3 august 1798

Doi locuitori de pe moșia Cîineasca (Vlașca) a mitropoliei, „gîlcevitori, zurbagii și nesupuși" dau zapis mitropolitului că pe viitor vor fi oameni liniștiți și-și vor face claca, își vor da dijma și-și vor păzi vitele fără a mai da de lucru isprăvnicelului cu purtarea lor.

Încredințăm cu zapisul nostru la prea cinstita și blagoslovitoare dreapta prea sfînt părintelui mitropolitul Ungrovlahiei, chiriu Dositheiu, și la sfînta mitropolie, precum să să știe că noi aflîndu-ne lăcuitori pă moșia sfintei mitropolii, Cîineasca din sud Vlașca, apururea dintru începutul nostru și pînă acum, am fost tot gîlcevitori, zurbagii și nesupuși, atît dichiului ce este la Pătroia, într-a căriia purtare dă grijă sînt date moșiile dă acolo din sud Vlașca, cum și isprăvnicelului ce este orînduit pă această moșie, pentru care în multe rînduri vrînd ca să ne ducă la dumnealor boierii ispravnici, noi dosind am scăpat.

Acum dă iznoavă făcînd Adam gîlceavă cu un cîrciumar al sfintei mitropolii, Iordache, ce este acolo pă moșie, din pricină căci întîmplîndu-mă călător și trecînd pă la cîrciumă mi-am bănuitu pă numitul cîrciumar că aș fi pierdut o pungă cu niște bani și au găsit-o el și dintr-aceia l-am bătut și au căzut numitul cîrciumar vreo 30 dă zile, făcînd și alte pagube acolo la cîrciuma sfintei mitropolii. Care pentru această pricină după jalba ce s-au dat mării sale lui vodă, am fost adus spre cercetare la dumnealui vel spătar. Și după cercetarea ce ne-au făcut pentru pricina numitului cîrciumar, stînd unii alții mijlocitori între noi, ne-am împăcat, precum prin deosebite zapise să arată, care s-au întărit și dă către cinstitul departament al spătării.

Iar pentru nesupuneré și că sîntem cîlcevitori[1], puind și pă alți

[1] Indescifrabil.
[1] Așa în text.

lăcuitori dă acolo la feluri dă căi ca să stea înpotriva sprăvnicelului sfintei mitropolii, cu feluri dă pricini cercetîndu-să dă către cinstit dăpertament, cu toate că am tăgăduitu, însă era prea sfînt părintele mitropolit ca după ale noastre rele urmări să ne arate cu anafora mării sale lui vodă și să facă cercetare acolo în fața locului spre a ni să dăscoperi ale noastre rele urmări și să fim cu totul scoși din moșie spre a nu ne mai fi lăcuința acolo.

Dar după rugăciunea ce am făcut prea sfîntului, că dă acum înainte ne vom părăsi dă cîte am urmat pînă acum, și să ne îndreptăm a lăcui pă moșie după cum să cade, au binevoitu prea sfîntul și milostivindu-se asupră-ne, ne-au iertat, însă și noi să păzim aceste mai gios înseamnate, adică: dă gîlcevuri să ne părăsim cu totul, a nu ocărî nici pă dichiu, nici pă isprăvnicelul ce va fi acolo, dijma dă orice sămănături să dăm pînă într-una nepuindu-ne în pricină, cum și pentru clacă, asemenea. Pentru vitele casii noastre, să fie în pază dă văcar, iar cîte vite dă rîmători sau cai ori oi vom avea, afară din vitele casii, acelea după cum va plăti alții, să plătim și noi, însă dă ne va da voe, iar cînd nu, să le scoatem dă acolo pă altă moșie.

Cu ceilanți lăcuitori să nu ne gîlcevim, să nu ne batem, ci să ne avem în dragoste cu toți. Și de vom avea niscarevași pricini cu dînșii, să ne căutăm prin judecată, iar nu dă sine ne să sărim asupra lor cu gîlcevuri și bătăi.

Drept aceia, pentru credință am iscălit puindu-ni-le și degetile în loc dă pecete ca să să crează. Aceasta.

1798, avgust 3

Eu Vasile sin Vasile catană dă țară adeverez,
eu Adam brat ego adeverez
Dă la dichiu mănăstirii Pătr⟨o⟩ii

Acest zapis dîndu-l înaintea judecății, însuși făgăduiră că dă nu vor fi următori la toate cîte să coprind în zapis, numiții să fie scoși și izgoniți dintr-acel locu, ci încă ⟨să⟩ să și pedeapsească cînd și lor nu li să va face supărare piste obiceiu, adică la dijmă și la clacă.

Aceasta primindu-să și dă către sfînta mitropolie, s-au adeverit și de către dumnealui egumen.

⟨17⟩98, avgust 3

Șărban And⟨rei⟩ stolnic

⟨Pe fila 2:⟩ Catagrafie de unile din metoașele din București
⟨Pe verso:⟩ Boteni i Zlata de lîngă .....[1]

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XVI, doc. 57.
Orig. rom.

702

7 august 1798

Un număr de locuitori de pe moșia stolnicului Șerban Andronescu dau zapis că în cazul cînd nu se vor muta în altă parte la 15 martie, să-i clăcuiască trei zile pe an și să-și pună păstor la vite.

Adică noi, cei mai jos iscăliți, încredințăm cu acest zapis al nostru la cinstita spătărie, precum să să știe că după atîtea zulumuri ce au tras pă urma noastră dumnealui stolnicu, pentru care sînt mărturie cărți dă

[1] Indescifrabil.

judecată și anaforale întărite dă domn și pentru că și după judecăți nu ne-am ținut dă legătură, ne-au adus la spătărie unde ne legăm că pînă în primăvară la zi întîi dă martie sau mult pînă la 15 ale lui martie, să ne mutăm pă alte moșii cu dăpărtare dă împrejuru moșii dumisale. Iar cînd nici la acel soroc nu ne vom muta, atunci să fim îndatorați să clăcuim dumisale trei zile pă an, însă o zi primăvara, una vara și alta toamna.

Drept aceia, pentru mai adevărată credință ne-am pus numele și degetile în loc dă pecete ca să să crează.

Însă dă vom rămînea să șădem făcînd claca, să avem și păstor la vitele noastre, că așa ne-am legat dă voia noastră cu mărturii care să vor iscăli mai jos.

⟨17⟩98, avgust 7

Eu Ivan ceauș dă poterași adeverez; eu Stoian ceauș dă poterași adeverez; eu Dobre odobaș adeverez; eu Dumitru Surdul ade-
'Ανθόνιος βατάχος τῆς σπαταρίας ⟨Anton vătaful spătăriei⟩

Și am scris eu Grigore logofăt condicar spătăresc și martor.

Acest zapis dîndu-să prin judecată, cu voia lor s-au adeverit.

⟨17⟩98, avgust 10

Șărban Andronescu stolnic

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 112.
Copie rom.

703

⟨M-rea Rîncăciov,⟩ 5 septembrie 1798

Preoții mănăstirii Rîncăciovul fac cunoscut ispravnicilor de Mușcel că de 35 de ani de cînd se află acolo n-au văzut, pînă atunci, ca locuitorii de pe moșie să fi vîndut vin și rachiu.

Cu smerită metanie și cu multă plecăciune ne închinăm dumneavoastră cinstiți boieri ispravnici ai județului Mușcel.

† Înștiințăm dumneavoastră că de va fi trebuință de mărturii asupra acestora ce sînt să s⟨e⟩ judece părintele egumen cu dînșii, noi preoții sfintei mănăstiri Rîncăciovul, oameni veichi ai sfintii mănăstiri, de cîte 35 de ani de cînd ne aflăm aici, și mulți părinți igumeni am pomenit la mînăstire, și această obrăznicie ce o fac unii din lăcuitorii ce șed pă moșie de vînd acum vin și rachiu pîn cramele lor și pe semne nu le este voia ca să știe de poruncile domnești.

Dar părintele igumen nemaiputînd a suferi obrăznicia lor cea multă, au dat jalbă la măriia sa vodă și au orînduit păhărnicel mumbașir ca să strîngă pă acești nesupuși și călcători de porunci, să-i aducă înaintea dumneavoastră ca să-i îndreptați, ca să-și găsiască mănăstirea dreptate și părintele să aibă dă dînșii, odihnă și pace. Că noi în frica lui dumnezeu arătăm dumneavoastră că într-atîția ani n-am pomenit ca să vînză cineva și vin și rachiu pă deal cu vadra, cu ocao, fără cît numai cu butea.

Cinstiți boieri, mai în trecuții ani, au pus igumenul cîrciumă în mijlocul dealului pă moșie, iar un oroșan cu capul mare, care avea cramă

lîngă cîrciuma mănăstirii s-au sculat dă au dat cepu la butea lui și au tras oamenii toți de la cîrciumă la casa lui și l-au certat egumenu în multe rînduri să ⟨se⟩ părăsiască să nu mai vînză, și nicicum n-au vrut să înțeleagă. Părintele igumen dintr-acea vreme avînd porunci ca să nu vînză oamenii vin și rachiu cu vadra, cu ocao, s-au sculat însuși egumenu de au mers și i-au tăiat cercurile de la bute și s-au dus vinul tot în cîmpu, și au fost răbdător acel oroșan dă vin, că n-au vrut să asculte. Această pricină s-au întîmplat în zilile luminatului domn Io Alexandru Ipsilant voivod în domniia dintîi.

De aceasta înștiințăm dumneavoastră, și cum vă va lumina duhul sfînt inimile și gîndurile dumneavoastră, iar noi rămînem ai dumneavoastră rugători către milostivul dumnezeu pentru fericirea sănătății dumneavoastră.

Septemvr⟨ie⟩ 5 dni.⟨17⟩98

Grigorie ic⟨onomul⟩ sfintei mănăstiri adeverez,
Isaiia ermo⟨nah⟩ d⟨u⟩hov⟨nic⟩ sfintei mănăstiri.
Ion diac⟨on⟩ adeverez,
Ion diiacon adeverez

Arh. St. Buc., M-rea Rîncăciov, pach. XIII, doc. 88.
Orig. rom.

704

15 septembrie 1798[1]

Grigore Tărtășescu și Iliaș Brezoianu reclamă domnitorului, Constantin Hangerli, că la moșiile pe care le-au cumpărat în Dîmbovița, Băldana și Codrii, unii din locuitori nu se supun la claca de 12 zile, sub motiv că au mai puține vite decît ceilalți, și cer să dispună a fi constrînși cu „mumbașir".

Prea înălțate doamne,

Jăluim mării tale, pentru că noi avînd cumpărată dooă moșii în sud Dîmbovița anume: Băldana i Codrii, unii din lăcuitorii ce șăd pe aceste moșii, nu să supun a-și face claca de dooăsprezece zile, cu pricinuire că nu ar fi avînd dobitoace deopotrivă ca ceilalți, lucru nepotrivit. Milostive doamne, în vreme ce claca moșii de 12 zile este hotărîtă de luminații domni, din vechime, ca fieștecarile să și-o facă, făr' de numai văduvile bătrîne făr' dă ajutor, li să face oareșicare singatavasis, iar ceilalți tot deopotrivă.

Ne rugăm milostivirii mării tale să se orînduiască mumbașir asupră-le ca să-i facă a să supune obiceiului la orînduiala clăcii, iar avînd împotriva a răspunde, să-i aducă aici ca să ne judecăm la luminatul divan fiindcă sîntem mai aproape decît la boerii ispravnici, ca să ni să hotărască dreptatea. Și cum va fi mila mării tale.

Ai mării tale prea plecați,
Grigorie Tărtășescu, Iliiaș Brézoianul

[1] Data rezoluției.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghi Hangerli voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați și cînd lăcuitorii nu vor fi avînd vreun așăzămînt, deosebit obiceiu, care să se fi urmat și să se fi păzit, după condica divanului să-i îndatoriți a fi următori și a-și face claca, ca să nu pricinuiască pagubă, sau fiind pricina într-alt chip să înștiințați domnii mele.

1798, sept⟨emvrie⟩ 15

Vel logofăt
Vel medelnicer

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXXXVI, doc. 52.
Orig. rom., pecete aplicată.

705

⟨București,⟩ 8 octombrie 1798

Constantin Hangerli, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii de pe moșia Comarnic, a soției sale Ruxandra Hangerli, să presteze cîte 12 zile de clacă sau cînd nu va fi de lucru să se înțeleagă cu isprăvnicelul pentru a da bani, să dea dijma din produse și la tîrgul săptămînal să vîndă vin și rachiu numai acei ce vor avea încuviințare.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Prahova, sănătate! Vă facem domnia mea în știre că lăcuitorii ce sînt șăzători pe moșia Comarnicului dintr-acel județ, a casii luminății sale prea iubitii doamnii noastre Luxandra Hangeri, nu urmează a-și da adeturile moșii după condica divanului.

Pentru care vă poruncim să aveți a îndatori pe lăcuitori, ca să fie următori condicii divanului de obiceiurile moșiilor, adică: lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze stăpînului moșii cîte doăsprezece zile într-un an, rînduri, rînduri, după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar nu deodată, iar holteii să nu să supere. Sau neavînd stăpînu de lucru și va cere bani, să s⟨e⟩ învoiască cu isprăvnicelul cum vor putea. Iar cînd nu va avea pe moșiia aceia de lucru, pe care șăd, să nu aibă volnicie a-i duce la altă moșie mai depărtată spre a clăcui, făr' de numai de va fi ceilaltă moșie aproape de aceia ce să află cu șăderea, cale de doaoă sau mult trei ceasuri, să meargă să lucreze zilile ce sînt orînduite, iar la moșie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această calcă să aibă lăcuitorii a mîneca dis-dă-dimineață, apucînd zioa deplin și însuși casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru, iar să nu trimită copiii sau să întîrziere, nici să stea cu împotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuși trebuința ce va fi, să lucreze zilile clăcii. Dar nici să fie supărați mai mult peste zilile cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd și din bun și din prost și la

vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum și lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să facă pagubă.

Nimeni din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin și rachiu pe moșie, iar la ziuoa tîrgului, dumineca, unde să face tîrgul să aibă voe a vinde rachiu, cu urmare după coprinderea domneștii noastre cărți de sloboziia tîrgului după această moșie Comarnicul, iar nu în altă vreme, sau pe la casele lor, sau într-altă parte a satului și a moșii.

Nici unul din lăcuitori să nu aibă voe a ținea băcănie.

Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moșii zeciuială, afară numai din grădinile ce au înprejuru caselor lor, din care acelea nu au a da nimic. Pentru grîu și orz ce să seamănă au să dea din zece clăi, una, numai să aibă datoriia lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuși carul lor la arie, după obiceiu. Iar cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă, nu vor urma după cum s-au zis mai sus și își va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a face înplinire.

Pentru fîn, să li să dea a cosi cu dijmă pă trebuința vitelor ce vor avea fieștecare, iar celălalt tot să fie pe seama casii luminății sale.

Pentru porumb, să dea de pogon cîte patru banițe porumb grăunțe, cu banița za ocă doăzeci și doaoă.

Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani atît vara, cît și iarna. Din stînile ce vor fi pe această moșie, are să ia dupe așăzămîntul ce vor face, ori brînză sau bani, de la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moșie, are să ia de toată perdeaoa cîte un miel și cîte taleri unul și au a șădea acolo, din blagoveștenii pînă la sfîntul Gheorghie.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moșii, dar nici să să îndrăznească să-și bage rîmătorii în pădurile cele poprite, ci întîiu să s(e) tocmească și așa să-i bage. Iar care să va îndrăzni făr' de tocmeală să-i bage, aceia să tocmească prețul ce putea să ia de la alții.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze pește în heleșteu ce va fi pe moșie, iar cînd va fi baltă pe moșie, au voe să vîneze și să dea zeciuială din zece pești, unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor să dați mînă de ajutor îndatorind pe ceia ce să va arăta cu împotrivire la aceasta, ca să-și poată avea dreptatea și folosul după condica divanului, pentru care s-au dat la mîinile isprăvnicelului moșii această carte a domnii mele poruncitoare către dumneavoastră, dă urmare întru toate, cum poruncim mai sus. I is(pravnic) sam receh gospodstvo mi.

1798, octomv(rie) 8

Io Costandin Gheorghi Hangeri voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt
Vel medelnicer

B. C. S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CDLI, dosar 1, doc. 25.

Orig. rom.; pecete aplicată.

706

⟨M-rea Arnota,⟩ 20 decembrie 1798

Popa Pătru din Bărbătești dă zapis egumenului de la Arnota pentru livada pe care o are de zestre în Dobriceni și, nefiind clăcaș al mănăstirii spre a face clacă și a da dijma, dă pe an cîte doi taleri și un zlot.

Adecă eu popa Pătru din Bărbătești din înpreună cu lăcuitorii din Dobricini [1], am dat acest zapis la mîna sfinții sale părintelui egumen arnăuțeanu ca să fie de mare credință, să să știi că avînd eu o livade de zăstre di la socră-miu în satu Dobricini și fiindcă eu nu sînt clăcaș al mănăstirii ca să fac zile de clacă și să dau dijma după obiceiu pă-pîntului, pintru acii am tocmit cu sfinția sa ca să dau pe an taleri 2 și un zlot și să fiu slobod să cosăsc livadea fără nici o pricină, iar din ogradă și din poame iară să fiu slobod. Așijderea și pentru porumb să n-am nici o pricină.

Și cînd s-au făcut zapisul acesta, a fost preoți și omini din satu Dobricini după cum să vede iscăliturile lor mai jos. Și pentru aceia m-am ⟨iscălit⟩ și eu mai jos ca să ⟨se⟩ crează.

⟨17⟩98, dechemvrie 20

Popa Pătru... [2], popa Dumitru ot Dobriceni, eu Lazăr... [2] adeverez, eu Costandin Tolescu martor, eu Ilie Șubrescu ⟨?⟩ martor, eu Ion Mîntulescu martor, eu Petru pîrcălab, martor.

Și am scris Cusăraș [3] cu învățătura lor.

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. I, doc. 34.
Orig. rom.

707

⟨București,⟩ 19 ianuarie 1799

Constantin Hangerli, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Ilfov să cerceteze pentru ce locuitorii de pe moșia marelui ban Dumitrache Ghica, Pășcani, nu se supun la clacă și dijmă „după condica divanului" și dacă n-au „vreun așezămînt deosebit", să-i îndatorească a se conforma instrucțiunilor ce li se dă să le aplice.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zembli Vlahiscoie. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov, sănătate! Vă facem în știre că dumnealui cinstit și credincios boierul domnii méle, Dumitrache Ghica vel ban, ne-au făcut arătare cum că lăcuitorii ce sînt șăzători pe moșiia dumnealui ce o are într-acel județ, anume Pășcani, nu urmează a-și face claca și a-și da dijma dupe condica divanului, cum și vînzare de vin i rachiu fac făr' de voia isprăvnicelului ce-l are pe această moșie.

---

[1] Pentru Dobriceni.
[2] Indescifrabil.
[3] Așa în text.

Pentru care vă poruncim să cercetați și cînd lăcuitorii nu vor fi avînd vreun așăzămînt deosebit obiceiu, care să s(e) fi urmat și să s(e) fi păzit totdeauna, să aveți a îndatori pe lăcuitori ca să fie următori după condica divanului; adecă lăcuitorii casnici, cei vrednici de muncă să lucréze clacă stăpînului moșii cîte doaosprezece zile într-un an, rînduri, rînduri, după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adecă trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar nu deodată, iar holteii să nu să supere. Sau neavînd stăpînul de lucru și va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an, iar cînd nu va avea pe moșiia aceia ce șade, de lucru, să nu aibă volnicie stăpînul moșii a-i duce la altă moșie a sa mai depărtată spre a-i clăcui, făr' de numai de va fi ceialaltă moșie aproape de aceia ce să află cu șăderea ca doao sau mult trei ceasuri, să meargă să lucréze zilele ce-i sînt orînduite, iar la moșie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă, să aibă lăcuitorii a mîneca dis-de-dimineață apucînd zioa deplin, și însuși casnicii cei vrednici de muncă să meargă la muncă, iar să nu trimiță copii sau să întîrzieze, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuși trebuința ce va avea stăpînul moșii să lucréze zilele clăcii.

Dar și stăpînul moșii să nu-i supere mai mult peste zilile céle orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate ori mai mult a le lua, ori a le alege bucatele, ci de rînd, și din bun și din prost. Și la vremea cea orînduită, să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum și lăcuitorii să nu să întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să păgubească pe stăpîn.

Nimini din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin i rachiu pe moșie, iar cînd stăpînul nu va vrea să pue vin să vînză, atunci lăcuitorii să-și ia întîiu voe de la stăpîn, și așa să vînză ei, dînd de bute cîte taleri unul i cîte o vadră de vin.

Nici unul din lăcuitori să nu aibă voe a ținea băcănie fără de numai de să vor așăza cu stăpînul moșii. Pentru toate rodurile ce vor face să aibă a da stăpînului moșii zeciuială, afară numai din grădinile ce au împrejurul caselor lor din care acelea nu au a da nimic.

Pentru grîul și orzul ce să seamănă, au să dea din zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuși carul său la ariia stăpînului după obiceiu, iar cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, și își va ridica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a face împlinire pentru fînul ce vor cosi, ori pe moșiia ce șăd sau pe alta să dea dijma dupe condică.

Pentru porumb au să dea de pogon cîte patru banițe porumb grăunțe, cu banița za ocă doaozeci și doao.

Pentru stupi să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani, atît vara cît și iarna. De la stînele ce vor fi pe acea moșie, are să ia stăpînul moșii după așăzămîntul ce vor face: ori brînză, sau bani. De la perdelile ce vor fi de oi, cu fătăciunea pe moșie, are să ia stăpînul moșii, de toată perdeaoa cîte un miel și cîte taleri unul. Și au a șădea acolo de la blagoveștenii și pînă la sfete Gheorghie.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să s⟨e⟩ îndrăznească să-şi bage rîmători în pădurile céle poprite, ci întîi să tocmească cu stăpînul moşii şi aşa să-i bage, iar care să va îndrăzni fără tocmeală să-i bage, aceïa au să plătească preţul ce putea să ia stăpînul moşii de la alţii. Nici unul din lăcuitori nu are volnicia să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşie, au voe să vîneze şi să dea zeciuială din zece peşti unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor, să daţi mînă de ajutor orînduitului isprăvnicel, după această moşie Poşcani [1] a dumnealui banului, îndatorind pă ceia ce să va arăta cu împotrivire la aceasta, ca să-şi poată avea dreptate şi folosul său după condica divanului. Pentru care s-au dat la mîinile isprăvnicelului dumnealui, această carte a domnii méle, poruncitoare către dumneavoastră de urmare întru toate cum poruncim mai sus. I is⟨pravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1799 ghenar 19

Vel logofăt

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Vel medelnicer

Acad. R.P.R., pach. CLXXXIII, doc. 96.
Orig. rom.

708

⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie 1799

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii din satele Mărgineni, Ţintea, Băneşti şi Brazda să presteze egumenului mănăstirii Mărgineni cîte 12 zile de clacă, dijma din produse specificată amănunţit şi celelalte îndatoriri cuvenite stăpînului moşiei.

Milostiiu bojiiu Io Alecsandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemble Vlahscoie. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Prahova, sănătate! Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă Meletie arhimandrit, egumenul mănăstirii Mărgineni, cum că lăcuitorii ce sînt şăzători pe drepte moşiile mănăstirii ce le are într-acel judeţ cu bună stăpînire, făr' de pricină, anume: Mărgineni, Ţintea, Băneşti, Brazda, nu urmează a-şi face clacă şi a-şi da dijma după condica divanului, cum şi vînzare dă vin i rachiu fac făr' de voia sa.

Pentru care vă poruncim să cercetaţi şi cînd lăcuitorii nu vor fi avînd vreun aşăzămînt, deosebit obiceiu, care să fi urmat şi să s⟨e⟩ fi păzit totdeauna, să aveţi a îndatori pe lăcuitori ca să fie următori după condica divanului, adică: lăcuitorii casnici, cei vrednici de muncă, să lucreze clacă stăpînului moşii cîte doaosprezece zile într-un an, rînduri, rînduri după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar nu deodată, iar holteii să nu să supere; sau neavînd stăpînul de lucru şi

[1] Aşa în text.

va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an. Iar cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şade, să nu aibă volnicie stăpînul moşii a-i duce la altă moşîie a sa mai depărtată spre a-i clăcui făr' de numai de va fi ceilaltă moşie aproape de aceia ce să află cu şăderea ca de dooă sau mult trei ceasuri, să meargă să lucreze zilele ce sînt orînduite, iar la moşie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitorii a mîneca dins-dă-dimineaţă, apucînd zioa dăplin. Şi însuşi casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru iar să nu trimiţă copii sau să întîrzie, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuşi trebuinţa ce va avea stăpînul moşii să lucreze zilele clăcii. Dar şi stăpînul moşii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a le alege bucatele, ci de rînd şi din bun şi din prost. Şi la vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum şi lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijmă, ca cu trecere dă vreme să păgubească pe stăpînu.

Nimeni din lăcuitori să nu fie volnici să vînză vin sau rachiu pă moşie, iar cînd stăpînul nu va vrea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să-şi ia întîi voie dă la stăpînu şi aşa să vînză ei, dînd dă bute cîte taleri unul i cîte o vadră dă vin.

Nici unul din lăcuitori să nu aibă voie a ţinea băcănie făr' de numai de să vor aşăza cu stăpînul moşii.

Dintru toate rodurile ce vor face să aibă a da stăpînului moşii zeciuială, afară numai din grădinile ce au înprejurul caselor lor, din care acelea nu au a da nimic. Pentru grîu şi orzu ce să seamănă au să dea din zece clăi, una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însăşi carul său la aria stăpînului după obiceiu. Iar cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus şi-şi va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor să aveţi a face înplinire.

Pentru fînul ce vor cosi, pe moşiia ce şăd sau pe alta, să dea dijmă după condică.

Pentru porumb, au să dea de pogon cîte patru baniţe de porumb grăunţe, cu baniţa za ocă dooăzeci şi dooă.

Pentru stupi să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roiu nu au a da nimic.

Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani, atît vara cît şi iarna. De la stînile ce vor fi pe acea moşiie are să ia stăpînul moşii dupe aşăzămîntul ce vor face, ori brînză sau bani. Dă la perdelile dă oi ce vor fi cu fătăciune pe moşiie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un miel i cîte taleri unul şi au a şădea acolo dă la blagoveştenii şi pînă la sfete Gheorghe.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să nu îndrăznească să-şi bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîi să s‹e› tocmească, cu stăpînul moşii şi aşa să-i bage. Iar care să va îndrăzni făr dă tocmeală să-i bage, aceia să plătească preţul ce ar putea să ia stăpînul moşii de la alţii.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze peşti în heleşteu stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşiie, au voe să vîneze şi să dea zeciuială, din zece peşti, unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor să aveți a da mînă de ajutor stăpînului moșii, îndatorind pă cel ce să va arăta cu înpotrivire la aceasta, ca să-și poată avea dreptatea și folosul său dupe condica divanului, pentru care s-au dat la mîinile stăpînului moșii această carte a domnii mele poruncitoare către dumneavoastră de urmare întru toate cum poruncim mai sus. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1799, apr⟨ilie⟩ 24

Io Alexandru Costandin Muruz voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Vel logofăt

După condică

Radu biv treti logofăt, condicar

Acad. R.P.R., pach. DCXXIII, doc. 230.
Orig. rom., pecete aplicată.

709

⟨București,⟩ 22 mai 1799

Anaforaua boierilor de divan către Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, referitoare la neînțelegerea dintre Grigore Tărtășescu și Ilie Brezoianu cu locuitorii de la Moara Brăiloiului, pentru pășunatul vitelor.

I

Prea înălțate doamne,

† Din luminată porunca înălțimii tale, vătaful de vistierie au înfățișat înaintea noastră pă Grigorie proigumen Tărtășăscul i pă Ilie Brézoian, cu jalba ce au dat mării tale asupra Nicolii sărdar gelep-bașa, epistatul moșii ot Moara Brăiloiului, cum că lăcuitorii de acolo, cunoscînd nedreptatea ce le fac cu călcarea moșii fără învoială, au fost mersu la dînșii de au intrat în tocmeală ca să cumpere cu bani venitul acelor locuri ce le sînt trebuincioase pentru hrana vitelor, dîndu-le pînă la taleri 200.

Și nemulțumindu-să ei pă atît, au rămas așăzămîntul nesăvîrșit, iar în urmă i-au povățuit sărdaru ca să nu dea nimic. După a căruia povățuire s-au și tras de tot acei lăcuitori de n-au vrut să facă nici un așăzămînt și vitele și le pascu nelipsit pă moșiia lor, făcîndu-le pagubă. Mai vîrtos zic, că dă cu primăvară era gata dooă sate ca să s⟨e⟩ pue cu plugurile să are moșiia și din pricina acelor lăcuitori s-au zăticnit de n-au arat, de care cer dreptate.

Sărdaru au răspunsu că nici i-au pus la cale, nici să amestică la aceasta, ci judecata cum va socoti după obiceiu pămîntului va rîndui ce să dea acei lăcuitori. Deci, pîra aceasta nu urmează a o face jăluitorii asupra sărdarului Nicolii, ci asupra acelor săteni ce le strică moșiia, cu carii fiindcă vedem că i-au judecat dumnealor veliții boieri în anul trecut, și dreptatea ce au jăluitorii să arată pe larg într-această alăturată anafora, care anafora fiind făcută cu orînduiala dreptății, asemenea zicem și noi că este cu cale a să urma.

Pentru care să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnicii județului ca să facă zapt acelor lăcuitori de a nu face pagubă

și stricăciune la moșia jăluitorilor. Și de au trebuință de pășunea vitelor, întîi să s⟨e⟩ învoiască cu stăpînii moșii și așa vor fi slobozi, iar neînvoindu-să, să fie cu totul opriți.

Cum și pentru paguba ce vor fi făcut pînă acum, să cerceteze dumnealor ispravnicii, și după dreptate ceia ce va fi cu cale să-i apuce să împlinească, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1799, mai 22

Dim⟨itrie⟩ ban, vel logofăt, vel dvornic,
vel vornic, vel dvornic, vel logofăt, vel logofăt
Biv vel clucer za arie

II

⟨Carte de judecată a ispravnicilor de Dîmbovița⟩
Sud Dîmbovița

După jalba ce au dat către dumnealui vel ban Dumitrache Ghica, caimacamul Țării Rumînești, sfinția sa Grigorie Tărtășăscu și Ilie Brézoian, pentru zece scutelnici și cîțiva săteni ce sînt șăzători pe moșiia clucerului Brăiloiu, amîndoao părțile dintr-acest județ, arătînd cum că avînd cumpărată o moșie de la numitul Brăiloiu ce este alăturea cu altă moșie tot a sa, lăcuitorii cei ce se află șăzători pe acea moșie de cumpărat, și-au făcut ogrăzi cu îngrădiș pentru sămănături. Iar acei lăcuitori de la Moara Brăiloiului s-au sculat cu zurba și au tăiat 1600 pari de la acele ogrăzi, aruncînd gardul în apă, zicînd că acele locuri au fost date lor de Brăiloiu, izlaz pentru pășunea dobitoacilor. După a cărora jalbă ni să poruncește ca de va fi trebuință a să face cercetare la fața locului, să orînduim pe zapciu plășii ca să cerceteze și să facă îndreptarea cea cuviincioasă. Iar cînd vreo parte nu să va odihni, să-i înfățișăm și înaintea noastră, și făcînd hotărîre în scris, să-i îndreptăm, și neodihnindu-să, să-i sorocim la divan. Următorii fiind poruncii, întîiu am orînduit la zapciu plășii, care mergînd în fața locului, au făcut cercetare, față fiind și jăluitorii și pîrîșii. Și ne înștiințează în scris că adevărată este jalba numiților, și cum că în silnicie au tăiat gardul de la acele ogrăzi. Și după dreptate zicîndu-le numitul zapciu ca să facă gardul la loc, și ei nesupuindu-să a urma, s-au adus amîndoao părțile înaintea noastră, și înfățișîndu-i la judecată, întîiu s-au citit jalba.

Și întrebînd pe ungureni ce au a răspunde, ei nu tăgăduiră pentru acel gardu că nu l-au tăiat, ci zisără toți cu un cuvînt că acele locuri ce au fost îngrădite le-au fost date izlazuri de vite de Brăiloiu, avînd sinfonie prin zapis ca peste 6 zile ce avea obiceiu de clăcuia, să mai clăcuiască și alte 6 pe an, și cum că pînă acum nu au știut că au vîndut Brăiloiu acea moșie și cu acea îndrăzneală au tăiat gardul.

Împotrivă ne arată jăluitorii zapis de cumpărătoarea moșii, ot leat 1796, dechemvrie 1, și citindu-să înaintea noastră zice chear așa, că vinde Costand⟨in⟩ Brăiloiu la sfinția sa părintele Grigorie Tărtășescu proin vieroșan, moșiia sa ce să numește Codre, stînjăni 436 în taleri 3488, stînjănul po taleri 8, dîndu-i și alte doaă cărți de hotărnicie și un zapis vechi pentru stăpînirea acestii moșii, care numiții ungureni, rămaseră fără nici un cuvînt.

Deci, de vreme ce numiţii ungureni nu au nici un temei la zisile lor, nici a intra şi a călca cu vitele făr de ştirea stăpînului moşii şi a-şi face izlazuri de a-şi paşte vitele lor sau vericine, după dreptate să îndatorîră de a face gardurile ce le-au stricat după cum au fost, şi de vor avea trebuinţă de izlaz sau de altcevaşi, întîi să vie la stăpînul moşii, şi putîndu-să învoi, atunci va intra în moşie după sinfonia ce vor face. Iar numiţii cumpărători să aibă a-şi stăpîni moşiia cu bună pace după zapisile ce are de cumpărătoarea aceştii moşii, şi numiţii ungureni, ce vor avea pentru acel izlaz îşi vor căuta cu Brăiloiu. Aceasta.

1798, apr⟨ilie⟩ 8

Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ vel paharnic
Trecută în condica judeţului

III

⟨Anaforaua din 26 mai 1798⟩
Prea înălţate doamne,

Pe această isprăvnicească carte de judecată, nerămîind odihniţi lăcuitorii de la Moara Brăiloiului anume: Bucur sin Radul i Ilie sin Ilie, i Ion sin Pascul, i Ion Matei şi Toma sin Oprea, vechili şi altor lăcuitori ot ⟨ta⟩m, dumnealui vătaf de divan, din luminată poruncă înălţimii tale i-au înfăţişat şi înaintea noastră la judecată cu Ilie Brézoianul ce fu vechil şi în locul proegumenului vieroşanu. Care carte de judecată citindu-o în auzul amîndurora părţilor, am întrebat pe numiţii lăcuitori la ce nu să odihnesc, şi răspunseră că ei fiind oameni streini ungureni din altă ţară, sînt acum 15 ani de cînd s-au aşăzat cu lăcuinţa pe moşia clucerului Cost⟨an⟩d⟨in⟩ Brăiloiu, unde zic că au curăţit pădurea de şi-au făcut case i locuri pentru bucate şi pentru fîneţe, cu aşăzămînt ca să clăcuiască pe an cîte 6 zile. Care aşăzămînt zic că li s-au urmat pînă în leat ⟨17⟩93, iar atunci au căzut cu rugăciune la Brăiloiu, stăpînul moşii, dă le-au dat acele locuri ce au fost îngrădite ca să le aibă izlaz pentru păşunea vitelor lor, nefiind fost avut loc îndestul pentru hrana vitelor lor. Şi pentru acele locuri ce li s-au lăsat izlaz de păşunea vitelor, s-au aşăzat cu Brăiloiu, stăpînul moşii, ca peste 6 zile ce clăcuia mai'nainte, să mai clăcuiască alte şase, adică 12 zile pe an, care izlaz zic că l-au stăpînit în pace pînă în leat ⟨17⟩96, cînd şi-au vîndut Brăiloiu la proegumen stînjeni 436, iar de atunci încoaci îndată au îngrădit proegumenul acel izlaz cu gard, nelăsîndu-i să-şi pască vitele. Pentru care zic că au zis proegumenului să le lase a-şi paşte vitele pe acel izlaz şi să plătească suhat pentru păşunea vitelor, şi proegumenul n-au vrut aşa, ci le-au zis că să măsoare acel izlaz cu prăjina şi pe cîte pogoane va ieşi, să dea pe an dijmă de pogon, cîte 4 baniţe de porumb grăunţe.

Şi ei n-au putut să o primească aceasta şi cerură ca ori să le sloboază acel izlaz să-l aibă pentru păşunea vitelor şi să plătească sohat pentru vite, sau să le plătească casele, şi ei să vor muta pe altă moşie.

Pentru care întrebîndu-se Ilie Brézoianu, vechil şi al proegumenului, ce are a mai răspunde, cît pentru cererea ce fac lăcuitorii să le plătească casele, răspunse că, casele lăcuitorilor sînt pe moşiia ce au mai

rămas Brăiloiului nevîndută, iar nu pe stînjănii ce s-au cumpărat dă ei dă la Brăiloiu, și nu să îndatorează a le plăti casele.

S-au întrebat lăcuitorii pe care moșie își au casele și răspunseră că pe a Brăiloiului, ce i-au mai rămas nevîndută. Așijderea răspunse vechilu cum că lăcuitorii au vrut să plătească 'sohat pentru vite, și să-i lase a-și paște vitele pe acel izlaz, dar egumenul și el n-au vrut, fiindcă acel izlaz mai' nainte au fost loc de arături iar nu de pășune, și pentru aceia au cerut să dea dijmă pe an cîte 4 banițe de porumb de pogon.

S-au întrebat lăcuitorii de au fost acel izlaz mai' nainte locu de arături și răspunseră că o parte dintr-acel izlaz au fost ogrăzi de varză, iar dooaă părți au fost pădure și crîngu.

S-au întrebat vechilul cîți ani sînt de cînd au rămas acel loc izlaz pentru pășunea vitelor lăcuitorilor și răspunse că 'sînt trei ani, iar lăcuitorii ziseră că sînt patru ani.

Mai ziseră lăcuitorii că proegumenul și cu Ilie Brézoianu să le lase acel loc ca să-l aibă izlaz pentru pășunea vitelor și acele 6 zile ce le-au adaos Brăiloiu, să facă clacă peste 6 zile ce avea obiceiu de clăcuia mai 'nainte, fiindcă acel adaos de clacă l-au făcut pentru căci le-au dat acel izlaz, de acum înainte să clăcuiască numiților 'stăpîni ai moșii, 6 zile pe an și să le lase și ei acel izlaz să-l aibă pentru pășunea vitelor. Care clacă ziseră că să nu o facă toată deodată ci pă fieșcare lună o zi, fiindcă așa au avut așăzămînt cu Brăiloiu. Mai ziseră lăcuitorii că pe numita moșie a Brăiloiului, au livezi de fîn și locuri de bucate curate și făcute dă ei. Din care locuri și livezi unile, ca pe moșiia cea vîndută la proegumen, cerînd lăcuitorii că acele livezi și locuri de bucate să fie tot ale lor și să-și dea dijma, că pentru aceia primesc ca să clăcuiască 6 zile pe an, iar să nu le dea altora.

Deci cît pentru așezămîntul care cer pîrîții, adică proigumenul și Ilie Brézoianu, 'să facă lăcuitoriilor cu a le măsura acel loc ce l-au avut izlaz pentru pășunea vitelor lor, și pă cîte pogoane va eși, să le plătească pîrîții lăcuitori de pogon cîte 4 banițe de porumb dijmă pe an și așa să le rămîie acel loc izlaz pentru pășunea vitelor lor. Acest așăzămînt dupe pravilă nu este primit judecății, fiind paralogos che paradoxos, pentru că nu este cu dreptul să plătească lăcuitorii dijmă pentru un loc ce nu au pe dînsul arătură sau semănătură. Iar așăzămîntu ce cer pîrîșii lăcuitori să facă cu pîrîții stăpîni ai moșii, ca să clăcuiască, adică șase zile pe an, și să ție ei acel loc izlazu pentru pășunea vitelor lor, acest așăzămînt este primit judecății, fiindcă pîrîșii lăcuitori prin zapis au avut luat acest loc izlazu de pășunea vitelor lor dă la Brăiloiu, stăpînul cel dintîi al aceștii moșii și pentru aceia le-au mai mărit claca șase zile pe an peste șase ce avea obiceiu de clăcuia.

Și cu toate că cești de acum stăpîni ai moșii nu sînt supuși a urma așăzămîntului ce au avut pîrîșii lăcuitori cu stăpînul cel dintîi al moșii, dar fiindcă de li să va strica acest așăzămînt nu pot pîrîșii lăcuitori să trăiască acolo, neavînd loc pentru hrana dobitoacelor lor, și mai vîrtos, că lăcuitorii dupe împărăteasca și domneasca mării tale voințe sînt hoșnișini ⟨?⟩, adică unde lăcuesc să-și aibă hrana și odihna, și ei și-au avut lăcuința și hrana pe această moșie, găsim cu cale ca pîrîșii lăcuitori să ție acel loc, izlazu pentru pășunea vitelor lor. Pentru care izlazu 'să facă șase zile clacă pe an și pe moșia unde să află cu

lăcuința lor să clăcuiască numai șase zile, iar nu mai mult. Și nu pot zice cei de acum stăpîni ai moșii că nu le trebue clacă de la pîrîșii săteni, nici că-i îngădue să-și pască vitele pe moșiia lor, cu cuvînt căci s-au schimbat stăpînirea moșii, fiindcă unde sînt doaă moșii alăturea dintru 'nceput la doi stăpîni, poate un stăpîn să facă învoială cu lăcuitorii de pe moșia vecinului său a le lua suhat și poate zice că nu-i trebue suhat să ia, nici să-și pască vitele pe moșiia lui. Dar fiindcă această moșie s-au despărțit de la un stăpîn la doi, nu poate zice stăpînul cel du pă urmă că nu priimește pe lăcuitori a paște vitele pe moșia lui.

Iar pentru locurile dă livezi și de bucate, ce zic lăcuitorii că au, să fie luminată porunca înălțimii tale, către dumnealor ispravnicii județului, să cerceteze și de vor dovedi lăcuitorii că acele locuri sînt curate dă ei, să aibă ei a le stăpîni, și să-și răspunză dijma la stăpînu moșii iar de nu vor dovedi că sînt curate dă ei, vor rămîne pă seama stăpînului moșii.

Pentru facerea clăcii, cererea lăcuitorilor a nu o face toată deodată, este cu cale, fiindcă pravilniceasca condică scrie să s⟨e⟩ facă de patru ori pe an: vara, primăvara, toamna și iarna, și asemenea găsim și noi cu cale să o facă lăcuitorii, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, mai 26

..., [1] Ioan Creț⟨eanu⟩ clucer, ... [1], șătrar,
Mih⟨ai⟩ armaș

Taleri patru de scris — Trecut în condică

IV

⟨Anaforaua din 4 iunie 1798⟩

Prea înălțate doamne,

† Pe această alegere a judecății departamentului, nerămîind odihniți Grigorie proigumen și Ilie Brézoianul vătaf de divan, din luminată porunca înălțimii tale au adus și înaintea noastră pe Ilie Brézoianul, vechil și din partea numitului proigumen, față cu Bucur ce zise că este vechil și din partea celorlalți lăcuitori ot Moara Brăiloiului. Pentru care după cercetarea ce deosebit făcum și noi asupra pricinii, arătăm mării tale că dreptatea aceștii pricini urmează așa, adică în cîtă vreme s-au aflat această moșie în stăpînirea Brăiloiului, au fost volnic Brăiloiu să s⟨e⟩ așeze și să s⟨e⟩ întocmească cu sătenii ce lăcuescu pe pămîntul moșii sale ca un stăpîn pe al său, și toate acele așăzăminturi și întocmeli au avut puterea lor pînă cînd au vîndut Brăiloiu pămîntul moșii la Grigorie proigumen și la Ilie Brézoianul (după zisa lui). Iar din ceasul ce au vîndut Brăiloiu pămîntul moșii la numiții cumpărători și s-au primenit stăpînirea den un obraz la altul, toate acele așăzăminturi și întocmeli ale Brăiloiului, au rămas fără nici o putere asupra celor noi stăpîni a acei moșii, și cu nici un fel de cuvînt nu pot lăcuitorii ce să află șăzători pe moșiia Brăiloiului, care i-au mai rămas nevîndută, să ceară de

[1] Indescifrabil.

a fi îndatoraţi şi cei noi stăpîni ca să fie următori voinţii stăpînului celui vechiu, şi aşa numiţii cumpărători ca nişte buni stăpîni ce sînt pe al său, urmează să-şi aibă stăpînirea şi dreptăţile moşiei lor, întocmai precum le au şi toţi ceilalţi stăpîni de moşie de obşte din toată ţara.

Între care dreptăţi ale moşiei, cea mai întîi este aceasta: că nimeni cu nici un fel de cuvînt nu poate să între în coprinsul acei moşii, ca să-şi facă nici un fel dă trebuinţă a sa, făr' de ştire şi fără învoială cu stăpînul moşii. Ci pentru orice fel dă trebuinţă va avea neştine a-şi face pe moşiia altuia, adică ori pentru a-şi face casă de lăcuit, ori pentru a sădi vie sau pomi, ori pentru a-şi face arături de bucate sau pentru a cosi fîn, trebue întîi să dea ştire stăpînului moşii şi să ceară a face aşăzămînt şi învoială, şi cînd stăpînul moşii va primi şi să va învoi, aşa poate acela să-şi facă trebuinţa ce va avea pă moşie, iar într-alt fel, nici într-un chip nu este slobod.

Acest fel dar fiind priveleghiul şi dreptatea tuturor moşiilor de obşte, după dreptate urmează ca şi aceşti săteni ce lăcuescu pe moşia Brăiloiului pentru izlazul ce cer de a-l avea slobod pă moşiia numiţilor cumpărători, ca să le fie pentru păşunea vitelor lor, întîi să s⟨e⟩ învoiască cu stăpînii moşii şi aşa pot să-l aibă, iar făr' de învoială nu sînt slobozi a-şi paşte vitele pe moşiia numiţilor cumpărători. Iar pentru locurile de livezi şi dă bucate, dă să vor dovedi că acele locuri sînt curături ale lor, să aibă a şi le ţinea plătindu-şi dijma la stăpînul moşii, iar de nu vor fi curate dă ei, rămîn ale stăpînului moşii. Şi cea desăvîrşită hotărîre, rămîne a să face de către înălţimea ta.

1798, iunie 4

Dim⟨itrie⟩ ban, vel logofăt, vel dvornic, vel dvornic, vel dvornic, vel logofăt, vel logofăt.

Biv vel clucer za arie

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

După anaforalile dumnealor veliţilor boeri, poruncim dumneavoastră ispravnicilor să îndatoriţi pe acei lăcuitori a fi următori, iar de vor zice lăcuitorii că au înpotrivă apelaţie, să-i sorociţi la divanul domnii mele.

1799, mai 27

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXXXVI, doc. 51.
Copie rom.

710

⟨Bucureşti,⟩ 7 iunie 1799

Anaforaua vel logofătului Constantin Cîmpineanu referitoare la pricina proegumenului mănăstirii Vieroşul cu locuitorii de la Moara Brăiloiului (Dîmboviţa) pentru islazul de pe moşia mănăstirii; el a propus şi ţăranii au admis a da cîte patru baniţe porumb ştiuleţi într-un an.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale, vătaful de vistierie au înfăţişat înaintea mea pe ungurenii streini ot satul Moara Brăiloiului sud Dîmbo-

vița cu proigumenul Grigorie vieroșan i Ilie Brézoianul, care ungureni prin jalba ce au dat înălțimii tale cer a să întări de către înălțimea ta anaforaoa departamentului, ca să fie îndatorați pîrîții a primi de la dînșii cîte șase zile pe an și a le lăsa slobod izlazul, cum zic că l-au avut pe vremea cînd stăpînea Brăiloiu moșia aceasta, ce o țin acum pîrîții.

La a cărora jalbă poruncindu-mi-să de către înălțimea ta, ca după ce voiu vedea anaforalile de mai 'nainte, cum și anaforaua ce în trecutele zile au făcut dumnealor veliții boeri, cînd s-au judecat egumenul cu sărdaru Nicola, să-i întreb apoi ce au a răspunde împotrivă, și de au vreun cuvînt cu cale și drept, să arăt mării tale în scris.

Următoru fiind luminatei porunci, am citit acele anaforale toate, dupe aceasta îi întrebaiu și pe dînșii ce răspund și văzuiu că tot razimul lor este la acel așăzămînt ce au avut cu Brăiloiu; la care aceasta nici un cuvînt drept nu au, pentru că așăzămîntul acela au avut tărie, numai în cîtă vreme era moșia la mîna Brăiloiului, iar după ce au eșit de la mîna lui și s-au făcut pîrîții stăpîni asupra lucrului, nu poate avea acel așăzămînt nici un temeiu, și pîrîții ca niște stăpîni ai moșii sînt ajutorați dă dreptate a-și avea stăpînirea moșiei lor întreagă și pe deplin. Și nu poate judecata a sili să dea suhat pîrîșilor în vreme ce șăd pă altă moșie unde acel stăpîn al moșii pe care lăcuescu și fac clacă are datoria a le da și loc de pășunea vitelor.

Care aceasta dîndu-o pîrîșilor a o înțelege că să cuvine a să face prin învoială, iar nu cu judecată, m-am și silit în tot chipul a le face un așăzămînt și întrebînd pe pîrîți cu ce să mulțumescu pentru pășunea vitelor, făcură trei cereri, adică ori să are pe moșia lor și să-și pască vitele unde șăd, ca să s⟨e⟩ poată folosi cu dijma bucatelor, ori să să măsoare acele locuri în pogoane și să dea ungurenii de pogon cîte banițe patru porumbu pe an, sau să cumpere venitul a toată moșia cu bani, precum să vor putea învoi. Iar pîrîșii ungureni la nici una dintr-aceste cereri nu să înduplecară, stînd tot la cuvîntul cel dintîi de zile șase și d-abia adăogînd a zice că de vreme ce nu le primescu în lucru, să le plătească zioa po parale zece sau să dea de casă cîte taleri unul pe an; la care aceasta nici pîrîții nu priimiră, arătînd că au trebuință de bucate.

Deci pentru ca nici pîrîșii să nu fie lipsiți de pășune, de vreme ce moșiia unde lăcuesc nu este îndestulă a le întîmpina toate trebuințele ce au, dar nici pîrîții să nu fie siliți la dreptul lor, părerea mea este de a să da luminată porunca înălțimii tale către dumnealor boeri ispravnici, ca să măsoare dupe dreptate acel izlaz cu prăjina porumbului ce este obicinuită și pe cîte pogoane drepte va eși la măsurătoare să s⟨e⟩ îndatoreze pîrîșii să dea cîte patru banițe porumb știuleți de un pogon pe an, însă în natură, iar nu în bani, și în cîtă vreme vor da acest porumbu să aibă pășunea într-acel izlaz slobodă și nepopriți, după cum și pîrîții au primit-o aceasta, făr' de a să supăra mai mult, nici de a cumpăra venitul moșii, nici a le clăcui măcar o zi, nici cu verice altă dare, încă și cu șase zile dintr-acele 12 ale așăzămîntului cu Brăiloiu, fiindu-i moșie strîmtă, să să scază, rămîind a clăcui unde șăd, numai cîte șase zile pe an, ca întîi. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1799, iunie 7

Iar cînd nici aceasta nu vor primi pîrîşii, atunci după toată dreptatea să să silească stăpînul moşii, unde să află cu lăcuinţa, ca să le găsească locu pentru păşunea vitelor, ca unul ce să foloseşte de la dînşii cu dijmă şi clacă.

Costandin Cîmpineanu vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXXXVI, doc. 56.
Orig. rom.

711

⟨Tîrgovişte,⟩ 6 iulie 1799

Anaforaua ispravnicilor de Dîmboviţa către domnul Ţării Romîneşti, Alexandru Moruzi, referitoare la pricina mănăstirii Dealul cu satul Glodeni, ai cărui locuitori nu vor să clăcuiască şase zile, aşa cum au propus ei şi cum acceptă egumenul, ci vor să dea zlotul de casă, ori să presteze trei zile de clacă.

Prea înălţate doamne,

După luminată hotărîrea mării tale ce prin anaforaoa dumnealor boierilor departamentari, întărită de înălţimea ta, s-au dat la mîinile lăcuitorilor ot satul Glodeni, ce cu şăderea lor să află pă moşii sfintei mănăstiri Dealul din acest judeţ Dîmboviţa, coprinzătoare că după judecata ce au avut numiţii cu igumenul al aceştii mănăstiri, chir Dionisie, au rămas toate părţile mulţumite pă hotărîrea ce s-au făcut de înălţimea ta. Cu care hotărîre înfăţişîndu-să şi aici cu Evstathie, iconomul mănăstirii şi vechilul igumenului delianu, după luminată porunca mării tale i s-au zis numitului vechil ca să fie următor întocmai, cu a nu supăra mai mult pă lăcuitori de clacă i de dijma bucatelor i de dijma fînului şi de otaştina vinului peste luminata hotărîre a mării tale. Şi alt nimic înpotrivă nu răspunse fără de numai zise că pentru dijma bucatelor i a fînului şi otaştina vinului, va fi următor întocmai, iar pentru rîndul clăcii nu să mulţumeşte, căci mai 'nainte vreme au avut obiceiu toate satele ce sînt şăzătoare pă moşiile mănăstirii de clăcuia pe an cîte doaosprezece zile, dupe însuşi testamentul ce iaste la toţi lăcuitorii deobşte.

Şi la leatul ⟨17⟩99 [1] octomvrie 31, în zilele mării sale Alexandru vodă Ipsilant, pornind jalbă satul Ocniţa ce iaste şăzător tot pă moşiia mănăstirii şi judecîndu-să cu igumenul ce au fost pă acea vreme la divan, li s-au făcut hotărîrea mării sale la mîinile acelor lăcuitori prin anafora întărită, cu coprindere ca de va avea mănăstirea trebuinţă de lucru, să clăcuiască fieşcare om casnic pă an cîte şase zile, iar neavînd trebuinţă de lucru, să plătească numai zlotul de casă, socotindu-să aceste şase zile drept asupra zlotului. După care hotărîre încă de atunci nerămîind odihnit răposatu vlădica Sidis ce era igumen pă acea vreme mănăstirii, au pornit al doilea jalbă, tot la acelaşi liat, iarăşi către măriia sa, cu arătare pă largu de curgerea pricinii. Care jalbă ni să şi arătă de către mai sus-numitu vechil, şi văzum că în dosul ei porunceşte măriia sa cum că la hotărîrea ce s-au făcut întîiu, care s-au dat la mîinile lăcuitorilor din satu

[1] Aşa în text.

Ocnița, să coprinde cum că însuși sătenii au arătat la divan, înaintea mării sale, că au avut obiceiu de clăcuia pe an cîte șase zile netăgăduite. Și pentru ca să lipsească judecățile dintre dînșii cu igumeni, hotărăște ca fieștecare lăcuitor casnic, numai din satul Ocnița ce s-au judecat la divan, să lucreze la mănăstire pe an cîte șase zile fără de nici o înpotrivire, iar alți lăcuitori din alte sate du pă moșiile mănăstirii, afară dintr-aceștiia să s⟨e⟩ urmeze obiceiului care iaște la toți deobște. De care hotărîre vorbesc și dumnealor boierii ⟨de⟩partamentari prin anaforaoa ce fac mării tale, zicînd că igumenul deleanul n-au avut lîngă sineși să o arate la judecată a i să vedea coprinderea, fiind lăsată la mănăstire în păstrare. Și cu aceasta nu să mulțumi numitu vechil, cerînd ca să clăcuiască acești lăcuitori de la satul Glodeni pă an cîte șase zile, zicînd că mănăstirea are trebuință de lucru.

Și păzind domneștile hotărîri ce le văzum și la o parte și alta, i-am îndatorat și noi ca să clăcuiască mănăstirii pe an cîte șase zile, după care s-au mulțumit și vechilul. Dar lăcuitorii nici într-un chip neprimind, deteră curat răspuns ca ori să clăcuiască pă an cîte trei zile, sau să plătească zlotu de casă. Și așa, amîndoaoă părțile neodihnindu-să, de aici să sorociră ca după sfîrșitu lunii aceștia a lui iulie, să s⟨e⟩ afle iarăși la luminatu divan, unde cea desăvîrșită hotărîre rămîne a li să face de către înălțimea ta.

1799 iulie 6

Const⟨antin⟩ Cant⟨acuzino⟩ paharnic

....[1]

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 15.
Orig. rom.

712

⟨Tîrgoviște,⟩ 14 iulie 1799

Dichiul „mitropoliei Tîrgoviște" reclamă domnului Țării Romînești Alexandru Moruzi, că locuitorii din Săcueni, pe baza unei cărți domnești a lui Nicolae Mavrogheni și a unei adeverințe silite de la mitropolitul Grigore, se împotrivesc a face claca și a da dijma după obicei, și cere a se da poruncă ispravnicilor de Dîmbovița să-i supună la îndatoriri și să le ia documentele spre a „nu se păgubi sfînta mitropolie".

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale pentru lăcuitorii ot Săcueni ce sînt șăzători pă moșiia mitropolii Tîrgoviștii, că în zilele răposatului domnul Mavrogheni după multele strigări ce au făcut ei la măria sa, li s-au făcut o carte domnească, în care carte nu să coprinde a-și da claca, dijma și alte adeturi, după obiceiul și după cum să obicinuește și la alte moșii mănăstirești și boerești, ci înpotrivă; după care carte silit fiind și răposat Grigorie mitropolit le-au dat asemene adeverință la mîinile lor. Și într-acestea semețindu-se ei nici într-un chip nu să supun a-și da adeturile după obiceiu pămîntului, ca unii ce sînt șăzători chiar pă moșia mitropolii, ci stau cu înpotrivire.

[1] Indescifrabil.

Pentru care mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boierii ispravnici ai judeţului Dîmboviţa ca să supuie pă numiţii lăcuitori a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiul pămîntului şi după cum să obicinueşte şi la alte moşii, cum şi pentru acele sineturi ce le au numiţii la mîinile lor să cerceteze iarăşi dumnealor şi ca unile ce sînt date făr'de nici o dreptate să le ia spre a nu să păgubi sfînta mitropolie de dreptul ei. Şi cum va fi mila mării tale.

Al mării tale plecat, Azaria ieromonah, dicheu mitropolii Tîrgoviştii.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alecsandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, după luna aceasta să cercetaţi pricina prin judecată şi la dreptatea ce va avea jăluitorul să-i faceţi îndestulare, sau neodihnindu-se vreo parte de acolea să-i sorociţi la divan cu carte de judecată

1799, iulie 14

Vel logofăt
Biv vel medelnicer

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

713

⟨Craiova,⟩ 23 iulie 1799[1]

Moshu, biv treti armaş, reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii de pe moşia sa Hubavi nu i-au dat dijma porumbului în anul 1794 şi cere să se poruncească ispravnicilor de Gorj să cerceteze şi să-i facă împlinire.

Prea cinstit dumneata biv vel ⟨cămăraş⟩[2]

† Cu plecat răvaş jăluesc dumitale pentru sătenii ce şăd cu casăle lor pe moşia mea Hubavi ot sud Gorjii, fiindcă la leat 1794, sept⟨emvrie⟩ 5 pe alocurea nu se prea făcu bucate iar pe mai sus-numită moşia mea Hubavi tot s-au fost făcut, şi eu întîmplîndu-mă pe acea vreme aici în Craiova cu o pricină de judecată, numiţii săteni nu s-au supus a-mi da dijma porumbului pe mai sus-numitu an. Eu văzînd că nu vor ca să-mi dea dijma moşii méle, am fost jăluit cinstitului divan şi cinstitu divan după jalba mea au făcut poruncă către dumnealor boerii ispravnici din sud Gorjii ca să-mi dea mînă de ajutor să-i apuce şi să-mi înplinească bucatele. Şi la leat 1795 avgust 5, în vremea năprasnicii boale a ciumii, în căimăcămia dumnealui clucer Alexandru Calfoglu ce au fost pe acea vreme caimacam aici în Craiova, nişte moşneni ce le zic Botuleşti, s-au apucat de mine cu pricină de judecată pentru o moşie ce să chiamă Unghiul Larg. Şi eu fiind încurcat într-o judecată cu moşnenii Botuleştii, de au fost astă-toamnă 3 ani trecuţi şi de abia s-au făcut izbrănire judecăţii, după cum iaste ştiut şi de către cinstitu

[1] Data rezoluţiei.
[2] Doc. rupt.

divan, și pentru aceia nu am avut prilej ca să-mi caut dijma porumbului i a fînului i stricăciunea pădurii i zilele de clacă ce sînt obicinuite să le facă numiții săteni după luminatele ponturi ale mării sale lui vodă, ci de atunci pînă acuma mă aflu păgubași.

Ci mă rog dumitale să fie cinstită poruncă către dumnealor boeri ispravnici ai județului ca să aducă înaintea dumnealor să cerceteze această pricină ce mai sus arată și după dreptate să mi să facă înplinire, iar cînd eu sau ei nu să va îndestula după hotărîrea dumnealor boerilor ispravnici, să fim sorociți aici și la cinstitu divan spre izbrănire. Și ce va fi mila dumitale.

Prea plecatu dumitale
....[1] Moshu biv treti armaș
Sud Gorji

⟨Rezoluție :⟩

Andon biv vel cămăraș, caimacam Craiovii,

Cinstiți dumneavoastră boeri ispravnici ai județului, înfățișîndu-i înaintea dumneavoastră, să le cercetați pricina prin judecată și după cum veți găsi cu cale să le hotărîți în scris că, care de nu să vor odihni vreo parte, vor veni și înaintea noastră la divan.

1799, iulie 23

Arh. St. Craiova, pach. IV, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

714

⟨București,⟩ 2 august 1799

Mitropolitul Țării Romînești cere prin anafora domnului Alexandru Moruzi să poruncească ispravnicului de Ilfov de a interzice locuitorilor din Ciofliceni să mai facă stricăciuni cu vitele lor pe moșia Tîncăbești a mitropoliei și a prinde pește din lacul Snagov fără a da dijma cuvenită.

Prea înălțate doamne,

Cu smerită anafora înștiințăm mării tale că sfînta mitropolie are o moșie în sud Ilfov ce să numește Tîncăbeștii, cu sat pe dînsa, lîngă care are și schitu Gruiul un petic de moșie alăturea, ce să chiamă Ciofliceni, pă care petic de moșie aflîndu-se vreo cîțiva lăcuitori și fiind loc strîmtorat, nu au îndăstulare dă hrana lor și a vitelor, ci cele mai multe vite în toată vremea să pasc pă moșia mitropolii, făcînd uneori și stricăciune la bucate i fînețe. Asemenea și ei năvălesc cu sîlnicie în pădurea moșii mitropolii și taie felurimi de lemne pentru negutătoria lor, făr' de a plăti vreun havaet sau măcar să întrebe pă ispräv⟨ni⟩ce⟨lul⟩ moșii. Deosebit fiindcă pă moșiia mitropolii să află balta Znagovului, numiții lăcuitori de la Ciofliceni pun cotețe de prind pește și raci pă moșia mitropolii și nu vor nici într-un chip a-și da zeciuiala după obiceiul pămîntului.

Ci fiindcă cea mai multă hrană a numiților lăcuitori du pă moșia Ciofliceni le este pă moșia mitropolii, atît cu păscutul vitelor i strică-

[1] Indescifrabil.

ciunea ce face la pădure dă taie felurimi de copaci, cît și cu cotețele ce pun pă baltă, cu care fac o mare negutătorie, făr' de a să folosi mitropolia cu cevaș, făcîndu-le ei acestea în sîlnicie, rugăm pă măria ta să fie luminată poruncă către dumnealor boeri ispravnici ai județului, pentru toate acestea să dea strașnică poruncă numiților lăcuitori a nu mai supăra moșia mitropolii întru nimic, spre a nu să mai pricinui pagubă casii sfintei mitropolii și spre a-și avea și lăcuitorii după moșia mitropolii îndăstulare de hrana și chiverniseala lor, ca unii ce își plătesc claca i dijma și alte adeturi după obiceiul pămîntului.

Iar anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și fericiți.

1799 avgust 2

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al U⟨n⟩g⟨rovlahiei⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Poruncim domnia mea dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov, să faceți cercetare de toate acestea ce ne arată prea sfinția sa părintele mitropolitu și la cele ce va fi urmînd lăcuitorii aceia înpotrivă, să aveți a le da dumneavoastră nizamul cel cuviincios făcîndu-le zapt și să îndreptați ca să-și aibă moșia mitropolii dreptățile sale ce să cuvinu.

1799 avgust 5

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXIX, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

715

10 august 1799

Mitropolitul Țării Romînești cere prin anafora domnului Alexandru Moruzi să poruncească ispravnicilor de Dîmbovița să oblige pe moșnenii care au cuprins locuri de fînețe, au sădit vii și livezi de pomi și au deschis cîrciumi pe moșia Săteni a vistieresei Măriuța Zădăriceasca, ce urmează să rămînă a mitropoliei după moartea ei, aceștia „să-și dea dijma lor din toate“.

Prea înălțate doamne,

Cu smerită anafora înștiințăm mării tale că sfînta mitropolie avînd o moșie, Săteni, în sud Dîmbovița, încă din zilele răposaților mitropoliți să află dată schimbu unii Mariuța Zădăriceasca vist⟨ie⟩r⟨easa⟩ pentru altă moșie ce au dat mitropolii, însă cu așăzămînt ca după moartea ei și această moșie Săteni să rămîie pă seama sfintei mitropolii, fiind mai bună mult decît ceiia care au dat-o mitropolii în loc.

Care moșie Săteni au și stăpînit-o numita cu bună pace despre vecinii răzași pînă la o vreme, iar acum ne face înștiințare că di la o vreme aflîndu-se în neputință de boală și neputînd merge acolo ca să-și vază de ale moșii, s-ar fi cotropit de către vecinii răzași din multe părți, unii cuprinzînd

locuri de fînețe cu cuvînt că este moșiia lor, alții au deșchis cîrciume și și-au sădit vii în sîlnicie. Și neputînd ca să-și caute cu acei răzași, face cerere ca să orînduim un om al mitropolii cu scrisorile, și să descurce moșiia, precum te vei pliroforisi măria ta și din însuși înștiințarea ei ci ne face în scris.

Pentru care rugăm pă măriia ta să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului Dîmbovița, ca să orînduiască dumnealor pă cine vor socoti din partea locului, om cu pracsis și împreună cu omul mitropolii, avînd și scrisorile, să îndrepteze hotarăle după vechea stăpînire și pă cei care în sîlnicie, făr' de așăzămînt și-au pus de și-au sădit vii, pomi, curățituri de livezi pentru fîn, să-i îndatoreze după pravili și obiceiul pămîntului să-și dea dreaptă dijma lor din toate.

Iar anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și fericiți.

⟨17⟩99, avgust 10

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător
și smerit părinte sufletesc.
D⟨osoftei⟩ al Ung⟨rovlahiei⟩

⟨Rezoluție :⟩

Iō Alexandru Costandin Muruz, voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați pricina de față cu acei înpresurători, atît înaintea dumneavoastră prin judecată, cît și la fața locului cu boernași alegători de va fi trebuință și asupra dreptății urmînd să hotărîți în scris și să îndreptați, sau de nu să vor odihni de acolo, să-i sorociți la divan cu carte de judecată și cu alegerea din fața locului. Iar pentru acele sădiri și curături de livezi, prin cercetarea dumneavoastră făcîndu-să cunoscute că sînt pe moșiia mitropolii, să-i îndatoriți pe acei ce le stăpînesc să-și răspunză drept adet al pămîntului dupe condica divanului, spre a nu să păgubi sfînta mitropolie de drept⟨ul⟩ moșii sale, și așa să îndreptați.

1799 avgust 11

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXXV, doc. 47.
Orig. rom., pecete aplicată.

716

⟨Tîrgoviște,⟩ 20 august 1799

Anaforaua ispravnicilor de Dîmbovița către domnul Țării Romînești, Alexandru Moruzi, referitoare la cercetarea făcută în pricina „mitropoliei din Tîrgoviște" cu locuitorii din Săcueni care, întemeiați pe cartea domnească a lui Nicolae Mavrogheni, nu vor să presteze decît șase zile de clacă și să dea cîte șase bani pentru carul de fîn, propunînd să fie îndatorați după „vechile obiceiuri" la 12 zile de clacă și la 10 parale.

Prea înălțate doamne,

† După jălbile ce au dat către înălțimea ta atît Azaria, dicheu sfintii mitropolii Tîrgoviștii, cît și lăcuitorii ot satul Săcueni, amîndoaoă părțile din acest județ Dîmbovița, arătînd întîi dicheu mitropolii că în zilele

domnului Mavrogheni după multele strigări ce au făcut lăcuitorii, li s-au făcut la mîinile lor o carte domnească, în care nu să coprinde a-şi da claca, dijma şi alte adeturi ale pămîntului, după cum să obişnuieşte şi la alte moşii mănăstireşti i boereşti, ci înpotrivă, după care silitu fiind şi răposat Grigorie mitropolit le-au dat asemenea adeverinţă la mîinile lor şi într-acestea răzimîndu-să nici într-un chip nu să supun a-şi da adeturile după obiceiu pămîntului, ca unii ce sînt şăzători chiar pă moşia mănăstirii mitropolii, ci stau cu înpotrivire.

Lăcuitorii însă, prin a lor jalbă arată înălţimii tale că un Climent ce au fost iconom la mitropolie, le-au stricat obiceiu ce l-au avut din veichime atît la clacă cît şi la dijma fînului, cerîndu-le mai mult peste ceia ce au avut ei obiceiu, cerînd ca şi doi ţigani ce sînt şăzători pă moşie, anume Mihăilă şi Gavrilă, ca unii ce sînt răzvrătitori şi pătimesc multe necazuri de către dînşii, să lipsească după moşie.

Ni să porunceşte de înălţimea ta să cercetăm şi la dreptatea ce va avea dicheu să-i facem îndestulare, sau nemulţumindu-să vreo parte, să-i sorocim la luminat divan, iar prin jalba lăcuitorilor ni să dă poruncă ca să arătăm cercetarea isprăvnicească ce s-au făcut mai 'naintea noastră de dumnealor ispravnicii ce-au fost numitului iconom, şi de va zice că este mulţumit la ceia ce dumnealor ispravnicii au găsit cu cale, să dea în scris prin adeverinţă supt a sa iscălitură şi adeverindu-se şi de noi, să înştiinţăm mării tale ca să s⟨e⟩ dea domnească întărire. Iar de nu va fi mulţumit şi va avea a face apelaţie înpotrivă, să le punem soroc în scris, la care amîndoao părţile să se afle la luminat divanu.

Următori fiind luminatei porunci, am înfăţişat la judecată pe amîndoaoă părţile cu jălbile ce au dat mării tale şi întrebînd întîi pe Azaria, dicheu mitropolii, de este mulţumit pă aceiaşi cercetare ce s-au făcut de dumnealui biv vel vistier Barbul Văcărescu, ispravnic aflîndu-se acestui judeţ, prin carte de judecată ce s-au dat la mîinile lăcuitorilor, care o şi văzum scrisă cu leatul următor încă de la trecutul martie 28, să dea adeverinţă în scris precum de măria ta să porunceşte şi dete răspuns că nu este mulţumit şi odihnit pă acea cercetare, avînd a mai provalisi, arătîndu-ne că aceşti lăcuitori din Săcueni au avut obiceiu şi aşăzămînt din vechime de clăcuia pe an cîte 12 zile la mitropolie, cum şi dijma fînului o plătea cîte 10 parale de car.

Lăcuitorii înpotrivă răspunseră cum că mai mult dijmă de care de fîn decît 6 parale, precum au avut ei obiceiu şi şase zile de clacă, nu voesc să dea, răzimîndu-se numai în cartea ce li s-au dat de către răposatul domn Mavroghene şi în adeverinţa răposatului mitropolit Grigorie.

Înpotriva cărora mai pricinui şi dichiu, zicînd că de s-au păzit şi alte hotărîri ale domnului Mavroghene, să s⟨e⟩ păzească şi aceasta, pentru căci mitropolia rămînînd neodihnită încă de atunci, n-au încetat de la judecată, făcînd cerire a nu să istirisi de dreptul ce are, cunoscînd că şi acea adeverinţă a mitropolitului Grigorie, silit fiind, de aceia au dat-o lăcuitorilor, cu toate că şi într-însa nu să hotăraşte ce clacă şi ce dijmă de fînu să dea lăcuitorii, decît cu un cuvînt zice dicheului ce s-au aflat pă acea vreme, ca mai mult să nu supere pă lăcuitori decît obiceiu ce l-au avut din vechime, atît la clacă cît şi la dijma fînului. Arătîndu-ne dicheu şi o anafora ot leat 1790 iulie 19 de sînt ani 9, iscălită de dumnealui paharnic Grigore Greceanu i de dumnealui paharnic Iordache Cantacuzino, ce s-au

aflat ispravnici la acest judeţ încă din zilele nemţilor, arătînd divanului că după anaforaoa ce au făcut către divan răposatul vlădică Cozma, porunciţi fiind a face cercetare pricinii, cu coprindere ca să facă pă lăcuitori a să supune la cele drepte ale moşii, după vechiul obicei şi să ia de la mîinile lor acele sineturi să le trimiţă la canţelaria divanului, prin care arată că cererea mitropolitului Cozma este cu cale, iar pe lăcuitori nu i-au putut supune nici a răspunde cele drepte ale moşii după porunca divanului, nici acele sineturi să le arate la judecată ca să le ia să le trimiţă la divan, pe care cu soroc hotărît în scris, i-au orînduit la divan. După care răposatul vlădica Sidis, vechil fiind din partea mitropolitului Cozma, mergînd la divan, au aşteptat pă lăcuitori ca să s⟨e⟩ înfăţişeze la judecată şi nicidecum n-au mersu. Deosebit de această, ne mai arată vechilul mitropolii şi un zapis cu leat 1790 iunie 20, făcut din unii din lăcuitori aceştiia, ce-l dau la mîna răposatului vlădica Sidis, ce au fost pe acea vreme epistat mitropolii, prin care să leagă să dea dijmă de carul de fîn parale zece, cum şi alte adeturi ale moşii să le răspunză după cum să obişnuieşte şi pă la toate moşiile ale mitropolii din acest judeţ.

Pe care întrebîndu-l ce au să răspunză împotriva zapisului şi ziseră că n-au nici o ştiinţă de facirea acestui zapis, fără numai unii dintre dînşii care să văzură iscăliţi, arătară că cu adevărat au mersu de s-au făgăduit înaintea numitului arhiereu şi au fost şi următori de atuncea şi pînă acum cu răspunderea obiceiului moşii. Dar iarăşi ziseră că lipseşte trei, care au murit fiind mai bătrîni şi cum că zapisul este făcut dăspre partea tuturor, dar ei n-au nici o ştiinţă de zapisul acela ce l-au făcut ei.

Şi vechilul mitropolii văzînd că tăgăduesc zapisul, ceru ca să facă lăcuitorii jurămînt dă chiar cei iscăliţi în zapis, ca să arate dreptul adevăr, cum că nu l-au dat ei şi că nu este în ştiinţa lor. A căruia cerere cunoscînd judecata că este cu cuviinţă, s-au şi orînduit numiţii lăcuitori din Săcueni cu pitac la protopopul judeţului ca să facă jurămînt şi văzînd că sînt gata a săvîrşi jurămînt, nu i-au lăsat vechilu să jure, mulţumindu-să numai pă mărturia ce au dat înaintea protopopului cum că s-au făgăduit de a lor bună voe înaintea vlădicăi Sidis, zicînd că de atuncea pînă cînd li s-au dat de dumnealui vistieru Barbul Văcărescu carte de judecată la mînă, au dat dijma fînului de car cîte parale zece i toate celelalte adeturi ale moşii, iar de cînd li s-au dat cartea de judecată încoace, nu mai pot da aşa, ci numai cîte şase parale de car şi şase zile de clacă vor face.

Drept aceea, părerea noastră este a fi cu cale ca de s-au păzit şi alte hotărîri ale răposatului domn Mavroghene să s⟨e⟩ păzească şi asupra pricinii aceştiia, iar de nu, prin dreaptă hotărîrea mării tale să fie îndatoraţi lăcuitorii ot Săcueni ca şi de acum înainte să fie următori şi răspunzători la cele drepte obiceiuri ale moşii, plătind dijma fînului de car cîte parale zece, după cum şi pînă acum au răspuns, şi clacă să facă pă an cîte 12 zile mitropolii, după însuşi testamentul ce este la toţi lăcuitorii de opşte şi după coprinderea pravilniceştii condici. Iar pentru acei doi ţigani, Mihăilă i Gavrilă, ce sînt orînduiţi acolo pă moşie cu şăderea, de vreme ce să jăluesc că le fac nedreptăţi, s-au zis dicheului mitropolii ca ori să-i rădice de acolo, sau de sînt trebuincioşi a şădea, să-i înfrîneze,

spre a nu să mai plînge lăcuitorii de dînşii. Iar cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face de către prea înaltă înţelepciunea mării tale.

1799, avgust 20

Costandin paharnic

Γεώργιος Σλουτζάρης ⟨Gheorghe sluger⟩

Trecut în condica judeţului
Iacovu postelnicel condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 92
Orig. rom.

717

⟨Bucureşti⟩, 18 septembrie 1799

Mitropolitul Ungrovlahiei cere domnitorului să poruncească ispravnicilor de Mehedinţi să oprească ţăranii de pe moşiile mitropoliei: Oreviţa, Bolboşani şi Gogoşi a mai tăia carnea lor, spre a nu rămîne mitropolia în pagubă.

Prea înălţate doamne,

Cu smerită anafora înştiinţăm mării tale că epistaţii ce-i avem orînduiţi la moşiile mitropolii: Oreviţa i Bolboşani şi Gogoşi din sud Mehedinţi, ne face înştiinţare că lăcuitorii ce sînt pe numitele moşii, în silnicie şi făr' de a lua vreo voe taie capre şi alte feliuri de cărnuri şi vînd. Ci fiindcă obiceiu este a să tăia numai carnea casii, rugăm pă măria ta să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai judeţului, ca să poprească pă acei lăcuitori a nu mai tăia carnea lor, spre a nu rămînea mitropolia păgubaşă. Iar anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi întru fericire.

⟨17⟩99, sept⟨emvrie⟩ 18

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al Ungrovlahiei

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Costandin Muruz, voevod i gospodar zembli Vlahiscoe.

Cinstit şi credincios boerule al domnii méle, dumneata biv vel postelnice Nicolache, caimacame al Craiovei, vei vedea anaforaua ce ne face prea sfinţiia sa părintele mitropolitul, pentru care poruncim dumitale să cercetezi şi după obiceiul ce va fi fost pînă acum urmînd, la dreptatea ce va avea sfînta mitropolie să i să facă îndestulare.

1799, septemv⟨rie⟩ 23
Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCV, doc. 32
Orig. rom.

718

⟨București,⟩ 23 noiembrie 1799

Anaforaua mitropolitului Dosoftei către domnul Țării Romînești în privința încălcării moșiei schitului Goran de către locuitorii satelor Feţeni și Blidari fără a da dijmă din ce folosesc și porunca lui Alexandru Ipsilanti către ispravnicii de Argeș de a cerceta și a constrînge pe locuitori să facă învoială cu epistatul schitului pentru locurile de arătură, livezile de fînețe și pășunatul vitelor.

Prea înălţate doamne,

Cuviosul arhimandrit Nictarie, epistatul schitului Goran din sud Argeş, metoh sfintei mitropolii, ne înştiinţează că aproape de hotarele moşii schitului sînt şăzătoare doao sate: Feţeni şi Blidari, şi sătenii din Feţeni astă-iarnă au tăiat pădurea schitului la trebuinţele lor. Păşunea vitelor o au iarăşi ⟨pă⟩ moşia schitului, şi schitului nu dă nimic. Sătenii blidari astă-primăvară, nu numai locurile ce le-au dat pentru hrana lor le-au arat şi le-au lăsat nelucrate, ci au arat şi livezile care făcea fîn pe seama schitului, şi asemenea le-au lăsat nelucrate, păgubindu-să schitul atît de fîn cît şi de dijma bucatelor ce putea să ia de să da altora acele locuri. Şi în scurt, amîndoao aceste sate pricinuesc o mare pagubă schitului, fiind oameni îndărătnici şi pizmătăreţi.

Pentru care rugăm pe măriia ta, ca să să dea straşnică luminată porunca mării tale dumnealor ispravnicilor judeţului, ca ori să dăzbere pe acei lăcuitori de a mai supăra moşia schitului vreuntr-un chip, dăzrădăcinîndu-i cu totu dintr-aceste rele obiceiuri ale lor, sau să-i supue a urma pravilii şi obiceiului pămîntului ce să urmează şi la alte moşii boereşti şi mănăstireşti, adică a să învoi mai întîiu cu epistatul schitului pentru orice trebuinţă vor avea să-şi facă pe moşia schitului, ca unii ce sînt şăzători pe ale lor moşii deosebite, iar nu pe a schitului şi nici clăcuesc schitului. Iar anii mării tale rugăm de la dumnezeu să fie mulţi şi fericiţi.

⟨17⟩99 noemvrie 23

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al Ung⟨rovlahiei⟩

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zembli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş, să cercetaţi, şi cît pentru pădure, poruncim ca de acum înainte să daţi dumneavoastră nizamul cel cuviincios pîrîţilor săteni, ca să nu mai pricinuiască pagubă şi stricăciune. Cum şi pentru păşunea vitelor să-i îndatoraţi ca ori să-şi pue păzitori a nu mai călca moşiia schitului, sau de au trebuinţă, să s⟨e⟩ învoiască a plăti obicinuitu suhat.

Aşijderea şi pentru locurile de arături şi pentru locurile dă fîneţe, prin cercetare de judecată să faceţi hotărîre în scris şi să îndreptaţi, sau fiind pricina într-alt chip, să înştiinţaţi domnii mele.

1799 noemvrie 25

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXIV, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată

719

⟨București,⟩ 28 noiembrie 1799

Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, pe baza judecății divanului și a învoielii cu mitropolitul, dă carte de încuviințare locuitorilor din Săcueni (Dîmbovița), pentru claca de șapte zile, dijma din fîn și legume din zece una și havaetul pădurii pentru lemnele de „alișveriș".

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Costandin Moruz voevod i gospodar zemble Vlahscoie. Fiindcă după înfățișarea ce au avut înaintea domnii mele lăcuitorii ot satul Săcueni du pe moșiia sfintei mitropolii din Tîrgoviște, sud Dîmbovița, cu iconomul mitropolii, pentru orînduelile moșii, plîngîndu-să lăcuitorii cum că le strică iconomul obiceiurile ce li s-au păzit, i-am rînduit domnia mea din divan la prea sfinția sa părintele mitropolit, chir Dositheu, ca să le facă o învoială spre mulțumirea amîndurora părților. De unde ne-au venit anafora cum că pentru dijma din fînețe s-au întocmit amîndooă părțile a o da lăcuitorii în natură, din zece una, i pentru grădinile din preajma caselor (afară dintr-un pogon de locu al coprinsului casii fieșcăruia ce are a fi nedajnicu, pe care își vor avea legumile i pomii de trebuința caselor lor), cît loc vor avea coprinsu cu legumi i pomi (bez semănături de porumb) să dea zeciuială în natură din toate.

I pentru lemne și cherestele de alișveriș și de varnițe (afar' din lemnele trebuincioase caselor lor) să dea avaetul ce să obicinuiește și la alte moșii cu păduri. La care acestea învoindu-să amîndooă părțile și fiind așăzămîntul lor următor și condiții divanului, am dat domneasca noastră întărire ca dupe a lor așăzămînt să să urmeze.

Iar pentru clacă, care economul Tîrgoviștii o cerea în opt zile pe an, iar lăcuitorii o cerea în șase zile pe an, am făcut domnia mea chibzuire cererii amîndurora părților, și dă vreme ce s-au dovedit, din cercetările ce s-au făcut, că nici lăcuitorii n-au avut vreun așăzămînt în scris de la mitropolie pe șase zile pe an ce cer, dar nici mitropolii nu i s-au urmat obiceiul ce cere de mai multă vreme, de mai multe zile, pentru aceia cumpănind o cerere și alta, am hotărît un mijloc ca șapte zile să clăcuiască pe an fieșcare casnic, făr' dă a fi cu mai mult supărați.

Iar pentru doi țigani, anume Mihăilă și Gavrilă, ce ni s-au arătat prin isprăvnicească cercetare de la trecutul mart 28 cum că sînt răzvrătitori, fiindcă după făgăduiala ce au fost dat atunci iconomului înaintea ispravnicilor, n-au fost următori a-i muta, am poruncit domnia mea iconomului să-i ridice acum dintre lăcuitori și să-i mute în țigănia mitropolii unde să și cade să le fie lăcuința.

Deci asupra aceștii hotărîri ce s-au făcut, am dat domnia mea la mîinile lăcuitorilor această domnească noastră carte, ca înpotrivă să nu fie supărați mai mult, dar și ei să fie următori datoriilor, la acestea ce cu dreptate s-au hotărît, făr' dă a să înpotrivi și a face pricină mai mult. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1799, noemvrie 28

Procit vel logofăt

Pecetea gospod.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXIII, doc. 93.
Orig. rom.

720

⟨Decembrie,⟩ 1799

Locuitorii din satul Săcueni (Dîmbovița) dau zapis dichiului „mitropoliei Tîrgoviște" prin care se învoesc să dea dijma fînului, pe anul expirat, în bani, cîte zece parale de car, iar pe viitor în natură, din zece căpițe, una.

Adică noi lăcuitorii ot satul Săcueni după moșia sfintei mitropolii Tîrgoviștii, care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinții sale părintelui Azarii, dicheu sfintii mitropolii, precum să se știe că după judecata ce am avutu cu sfînta mitropolie pentru dijma de fîn i clacă și altile, înaintea mării sale luminatului nostru domnu Io Alexandru Moruz voevod, hotărîndu-ne prin anaforaoa mării sale întărită, să dăm dijma de fîn din zece căpițe una.

Deci noi văzînd că este hotărîrea într-acestutaș [1] chip și neavînd fînu de prisos pentru vitele noastre, am căzutu cu mare rugăciune la sfinția sa părintele Azaria de ne-au luoat cîte parale 10 de car, dijmă de fîn pă acest trecut an, iar la anii viitori să avem a da dijma de fîn, tot din zece căpiți una, după cum să coprinde în anaforaoa gospod, nemaiavînd nici un cuvînt de pricinuire, ci să ne facem copiți tot deopotrivă zece și să dăm una.

Drept aceasta am dat acestu al nostru adevărat zapis, care de a noastră bună voe l-am făcutu cu știrea tuturor și ne-am pus degetile în loc de pecete și numele mai jos ca să să crează.

Leat 1799 [2]

⟨Urmează 17 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXIII, doc. 94.
Orig. rom.

721

⟨M-rea Jitia,⟩ 18 ianuarie 1800

Locuitorii de pe moșia mănăstirii Jitia dau zapis prin care se învoiesc cu egumenul a face opt zile de clacă, numai vara, o zi de arătură cu toate plugurile primăvara, să ducă la sf. Dumitru un car de lemne la mănăstire, să ia numai „lemne uscate de jos", iar pentru vînzarea vinului numai pînă la sf. Nicolae, să dea cîte un taler și o vadră de vin de bute.

Adecă noi lăcuitorii rumîni, unguréni și sîrbi, carele ne aflăm pe moșiia sfintei mănăstiri Jitianul șăzători, care și mai jos ne vom scăli, dat-am încredințat zapisul nostru la cinstită mîna sfinții sale părintelui arhimandrtu și igumen sfintei mănăstiri Jitianul, chir Anthim, ca să fie de mare credință, că din vechime erea de lucram clacă la sfînta mănăstire cîte zile doaosprăzece, după cum au fost avut așăzămînt și bătrînii ce au fost șăzători pe această moșie și după poruncile domnești, după care s-au urmat și pîn' acum, iar acum sculîndu-ne noi cu toții de am venit

[1] Corect: într-acestaș.
[2] Scris de altă mînă, cu altă cerneală.

la sfinţiia sa părintele igumen şi căzînd cu mare rugăciune ca să ne mai uşuréze din zilele de clacă, deci sfinţiia sa, ca un milostiv, nu ne-au trecut rugăciunea cu vederea ci ne-au uşurat, şi după cérerea noastră s-au învoit cu noi şi noi cu sfinţiia sa şi ne-am legăduit cu sfinţiia sa printr-acest zapis, de bună voia noastră, să-i clăcuim la sfînta mănăstire zile opt într-un an şi deosebit de aceste opt zile să-i mai clăcuim sfinţii sale încă cîte o zi cu cîte pluguri să vor afla primăvara la arătură. Iar care din noi nu vom avea pluguri, să ne ajutorăm cu cei ce vor avea şi să-i clăcuim precum mai sus zicem, însă să clăcuim vara şi să aducem şi la sfîntu Dimitrie la sfînta mănăstire cîte un car de lémne şi noi să fim slobozi a tăia lémne uscate de jos, iar nu copaci roditori.

Şi deosăbit noi cei care avem vii pe moşia sfintei mănăstiri, iarăşi ne-am învoit cu sfinţiia sa părintele arhimandritu, ca după ce ne vom culége viile toamna, să fim slobozi a vinde vinul ce-l vom face în viile noastre numai pîn' la sfîntu Nicolae, iar nu mai mult, nici să fim slobozi a cumpăra vin din altă parte, şi noi să avem a-i da havaet din vinurile nostre ce să va vinde pînă la sfîntu Nicolaie, cîte taleri unul şi o vadră de vin de bute. Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos, puindu-ne şi dégetele în loc de pecete ca să s⟨e⟩ creaază.

1800, ghen⟨a⟩r 18

⟨13 iscălituri⟩ ce sîntem şi vechilii tuturor şi celorlalţi ce sînt şezători pe această moşie.

Eu Dumitru şălar adeverez,	sîrbi
eu Stoica adeverez,	
eu Iovan adeverez,	
eu Nicolcea adeverez,	
eu Iovan adeverez,	
eu Naidin adeverez,	
eu Pătru adeverez.	

Şi am scris eu cel mai jos iscălit cu zisa numiţilor săténi şi sînt şi martor,

Tudoran logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 146 v.
Copie rom.

722

⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie 1800

Mitropolitul Ţării Romîneşti cere ispravnicilor de Vlaşca să dea poruncă locuitorilor „ungureni" de pe moşia Pătroaia a mitropoliei, să presteze claca la termenii stabiliţi şi să lucreze tot pămîntul pe care-l cuprind.

Cu Hristos anesti şi cu părintească dragoste. molitvă şi blagoslovenie trimitem dumneavoastră.

Cu această scrisoare, mai întîi cercetăm fericirea sănătăţii dumneavoastră, ca aflîndu-se pe deplin, să ne bucurăm. După aceasta înştiinţăm dumneavoastră că Pavel postelnicelul ce-l avem orînduit epistat pă moşiia sfintii mitropolii, Pătroaia, ne arătă cum că lăcuitorii ungu-

reni ce sînt şăzători pă această moşie, nu să supun a-şi face claca cea obicnuită la vremea cea cuviincioasă, ci stau cu înpotrivire, nevrînd a clăcui, cum şi pentru locuri de arături fac obiceiu de ia fieşicarele cîte 20 sau treizeci pogoane de loc, din care pogoane, cele mai multe, rămîn nelucrate, la care să păgubeşte casa mitropoliei, că nici ei nu lucrează pă cît coprind, nici pă alţii nu-i îngăduiesc a le lua şi a le lucra, ci aciasta o fac din multa nesupunere a lor şi răutate. Pentru care pohtim fiasca dragoste dumneavoastră, ca pentru dragostea sfinţilor înpăraţi Constandin şi Elena şi pentru hatîrul nostru să binevoiţi a da straşnică poruncă acestor mai sus lăcuitori ca să-şi facă clăcile la vremile cele orînduite, cît şi pentru locurile ce le coprind, ori să lucreze pe cît coprind, sau ⟨să⟩ le lase pe seama altora ce au trebuinţă, ca să nu rămîe locurile sterpe şi vom mulţămi fieş⟨te⟩ drag⟨ostii⟩ dumneavoastră. De aceasta, şi fiţi blagosloviţi.

1800 apr⟨ilie⟩ 12

Arh. St. Buc., Ms. 158 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 149.
Copie rom.

723

2 iunie 1800 [1]

Egumenul mănăstirii Arnota reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Dobriceni, deşi au livezi de tot felul de pomi, nu dau dijmă decît din pruni, la facerea celor şase zile de clacă trimit pe nevîrstnici, iar preoţii nu fac deloc clacă şi nu dau dijmă, — cerînd să se poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i oblige la îndatoriri după cum va fi obiceiul moşiilor boiereşti.

Prea cinstite dumneata biv vel postelnice,

Jăluesc dumitale pentru lăcuitorii cei ce şăd pe moşiia sfintei mănăstiri Arnota, anume Dobricenii sud Vîlcea, că din rîndul sămănăturilor prea puţine au, fiind hrana lor cea mai multă cu sumă de pomi, adecă : pruni, meri, peri, cireşi, vişini, nuci, şi numai din pruni îşi dau zecuiala moşii, cu cuvînt că din célelalte poame n-au avut obiciaiu să dea. Şi la alte moşii boereşti sînt de clăcuescu cîte doasprezece zile, dar la sfînta mănăstire numai cîte şasă zile clăcuescu şi mulţămită ar fi mănăstirea, fără cît nu vor cei ce sînt datori să clăcuiască, ci în locul lor trimite cîte un copil ca de 6, 7 ani, carii pricinuescu mai mult zăbavă şi pagubă la lucru. Să găsesc şi preoţi cu şăderea şi nu vor să-şi dea claca. Cum şi pomii îi dau zéstre fételor lor şi, strămutîndu-se pe alte moşii, vin acolea şi iau rodul pomilor. Nici zăciuială nu dau, nici de clăcuit nu clăcuescu, de la care socotească înţălepciunea dumitale de iaste cu cuviinţă a să păgubi sfînta mănăstire.

Ci mă rog ca să fie cinstită porunca dumitale către numţiii sau către dumnealor boeri ispravnici, de a-i supune după cum va fi obiciaiu moşiilor boereşti, să urmeze şi ei asémenea. Şi cum va fi bunăvoinţa dumitale.

Al dumitale rugător către dumnezeu,
Zahariia igumen mănăstirii Arnotei, sud Vîlcea

[1] Data rezoluţiei.

⟨Rezoluție :⟩

Nicolae biv vel postelnic, caimacamu Craiovei.

Cinstiți dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Vîlcea, să cercetați dumneavoastră și după obiciau ce vor fi avut din vechime să urmați dumneavoastră și să îndreptați, a nu să păgubi mănăstirea de dreptul ei.

1800, iunie 2

Pecetea divanului

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 289.
Copie rom.

724

17 iulie 1800

Ispravnicii de Mușcel poruncesc vătafului plășii Rîului Doamnei să interzică lui „Gheorghe unchiaș", fugit de pe moșia Micești încă din vremea războiului, în Vlașca, să vină să culeagă fructele unei livezi de meri și pruni pe care a lăsat-o, acestea fiind de drept proprietatea mănăstirii Aninoasa.

Dumneata Iane din plasa rîului Doamnei, sănătate!

Fiindcă sfinția sa părintele igumen aninoșanu ne înștiințează că pă moșiia mănăstirii, anume Micești, fiind șăzător mai 'nainte un Gheorghe unchiaș, ar fi fugit încă den trecuta răzmeriță a nemților și să află șăzător în sud Vlașca, carele avînd niște meri i niște prunișori pă numita moșie, cînd se fac poame vine de acolo de le culege.

Pentru care fiindcă după pravilniceasca condică pomii și grădinile celui ce fuge sînt a rămînea pă seama stăpînului moșii (cînd nu este dator la vistierie), ci să-i arăți aceluia să nu să mai amestece la pomi ci să-i lasă a fi pă seama mănăstirii fiindcă nu face nici clacă pă moșie. Ci de va voi, să vie aici a i să arăta și de către noi.

Aceasta și fii sănătos.

⟨1⟩800 iuli 17

⟨Post-scriptum :⟩

Il vei trimite pă el a veni aici la noi să-i arătăm pentru aceasta.

Ioan Creț⟨ulescu⟩ Ștefan paharnic

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXVIII, doc. 11
Orig. rom.

725

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 31 octombrie 1800

Căminarul Petrachi Luchi, ispravnic de Vîlcea, poruncește lui Preda, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze în satele de pe moșia mănăstirii Arnota reclamația egumenului că pe pămînturile și livezile locuitorilor fugiți au venit rudele lor care nu dau dijmă și nu prestează claca, obligîndu-i la îndatoriri sau, de se vor împotrivi, averea fugarilor să fie dată „întru zaptu mănăstirii".

Sud Vîlcea

Vătașe Predo ot plaiu Cozii, sfinția sa părintele igumenul arnoțeanu, chir Zahariia, ne arătă că unii din lăcuitorii ce au avut ogrăzi i livezi și alte ținuturi pe moșiia mănăstirii, întîmplîndu-se de au fugit,

s-au făcut stăpîni pe dînsele alte rudenii ale lor, ce sînt şăzători la alte sate, de la care mănăstirea nu să foloséşte nici cu clacă, nici cu dijmă. Deci iată îţi scriem să-i supui pe unii ca aceia, de vréme ce să fac stăpîni pe ţinuturile fugarilor, cu numele rudenii, ca să-şi dea dijma şi să facă şi zilele de clacă după obiceiu, că de să vor arăta cu înpotrivire apoi li să va lua de la mîna lor şi să va da întru zaptul mănăstirii. Iar care dintr-acei fugari nu vor fi avînd rudenii clironomi, ogrăzile i livezile lor urmează de a fi în zaptul mănăstirii, după ponturile domneşti, pînă cînd vor veni fugarii la urmă-le, iar nu sînt volnici alţii străini, carii n-au nici o treabă să ţie ale fugarilor, însă cînd nu va fi nici o pricină la mijloc de rămăşiţa dăjdiilor acelor fugari, că atunci urmează a ne înştiinţa însuţi curgerea pricinii.

1800, octomv⟨rie⟩ 31

Petrache Luchi căminaru, ispravnic

Acad. R.P.R., pach. CMXIV doc. 290.
Copie rom.

GLOSAR

A

acusat = aşezat; dovedit.
adet = venit; ansamblul obligaţiilor ţăranilor faţă de stăpînul moşiei.
adiamant = piatră preţioasă, diamant.
adichie = nedreptate.
aliman = adăpost, loc de adăpostire.
afieromát = închinat.
alişveriş = afacere, negoţ.
anafora = raport, referat.
anapologhitos = care nu poate da răspuns, amuţit.
anerisit = anulat.
anţărţ = acum doi ani.
apelaţie (ampelaţie) = apel.
arendator = arendaş.
arhon = domn.
ascherlii = ostaşi turci.
aşeza, a se — = a se învoi.
aşezămînt (aşăzămînt) = tocmeală, învoială, urbariu.
avaet v. *havaet.*
az = eu.

B

bairam = sărbătoare religioasă musulmană.
başca = afară de..., nepunînd la socoteală...
baştină = moştenire patrimonială; rumîn de — = rumîn de moştenire.
batalisi, a — = a cădea în desuetudine, a se pierde.
beşli-aga = comandant de beşlii (trupă de pază a ordinei).
bez = afară de.
bîntuială = supărare, asuprire.
blagoiavlenie = bobotează.
blagorodia = de bun neam.
blănărie = scînduri; atelier pentru confecţionarea scîndurilor.
branişte = pădure rezervată.
brat = frate.
bumbaşir v. *mumbaşir.*
buriu = butoiaş.

C

caid = condică, registru.
ceauş = comandantul unei unităţi mici de slujitori.
certa, a — = a pedepsi.
certare = pedeapsă.
cfartire = încartiruire.
chehaia = administrator, ispravnic; locţiitor.
cheoibaş = mai marele unui sat.
cheset = răufăcător, vagabond.
chilom = bîtă, ciomag.
chinovar = cerneală roşie.
chiurciubaşa = starostele blănarilor.
cin = rang, ordin.
cinit = face.
ciocănaş = tăietor de sare în ocnă.
ciozvîrtă v. *civert.*
ciric = măsură de suprafaţă.
cislaş = slujbaş însărcinat cu repartizarea dărilor.
civert (ciozvîrtă, cizvert) = sfert.
cîşlan = baciu.
clironom = moştenitor.
cliser v. *eclisiarh.*
clisiarh v. *eclisiarh.*
colac = dar, răsplată.

comanda = comandamentul unei unităţi austriace în Oltenia (1718—1739).
comendaş = comandantul unei unităţi austriace staţionate în Oltenia. (1718—1739).
comision = comisie.
compot = socoteală.
conac = loc de găzduire, obligaţie de a găzdui, de a da cai de poştă.
contrebuţion = contribuţie, bir, în Oltenia în timpul ocupaţiei austriace (1718—1739).
crivină = pădurice, desiş de arbori tineri.
curătură = teren desţelenit, defrişat.
curuţi = ostaşi ai lui Francisc II Rakoczy.
cusur = lipsă.

D

da = să; — nest = să nu fie.
dara = greutatea vasului în care se află o marfă şi care se scade la cîntar.
dava = plîngere, reclamaţie.
davagilîc = reclamaţie.
davah = a dat.
davat = dă.
decima = dijma.
depertamentari; boieri — = boieri slujbaşi ai unui departament.
destupa (*dăstupa*), *a* — = a desţeleni, a săpa o vie.
diafendipsi, a — = a apăra.
diafora = conflict, neînţelegere.
diastimă = interval, perioadă de timp; distanţă.
dichiu = administrator al averii bisericeşti.
diiată = testament.
discolie = greutate, îngreunare.
dîrvar = slugă la toate.
dni = zi.
dres (dires) = act, document.

E

eclisiarh (cliser, clisiarh, eclisiarh) = cleric administrator al unei biserici.
ego = al lui.
embodisit = oprit, interzis.
epistat = supraveghetor, locţiitor.
estimpu = timpul de faţă, în acest an.
everghie = îndreptare.

F

făcău = moară mică, rîşniţă.
făţări, *a* — = a înşela.
făţărie = înşelăciune.
fedeleş = butoiaş.
firoseală = irosire, pagubă.
fişcuş = fisc, Camera imperială.
forcipan v. *Vorspann*.
funie = măsură, bucată de pămînt.

G

găleată = dare în produse.
gărdurar = slujbaş însărcinat cu paza viilor şi cu sancţionarea celor care încalcă viile cu vitele.
gărgăricit = mîncat de gărgăriţe.
giubea = haină largă boierească.
gornic = slujbaş însărcinat cu paza plaiului în Oltenia în timpul ocupaţiei austriace (1718—1739).
gospodar, *gospodin* = domn.
gospodstvo = domnie; — mi = domnia mea; gospodstva mi = a(l) domiei mele.

H

hac = venit; plată, simbrie.
haimana = străin, venetic, aşezat pe o moşie.
hat = brazdă de pămînt între două ogoare.
havaet (avaet) = venit, taxă.
hălăduiri = aşezări, locuri de întemeiat gospodării.
hodae, hodaie = *odaie*.
hodăiaşi v. *odăiaşi*.
hodor = lucru de preţ.
husar = soldat în armata austriacă.

I

i = şi
iconomie = gospodărie, bunuri.
ifos = conţinut; — al zapisului = conţinutul zapisului.
inaco = altfel.
iost = rest, rămăşiţă.
ipac = iarăşi, de asemenea.
ispaşă = despăgubire; foaie de — = foaie de consemnare a pagubelor în vederea despăgubirii.
ispravnic = îngrijitor de moşie; economul unei mănăstiri; reprezentant, înlocuitor la

o judecată; executantul unei porunci domnești; ocîrmuitor al unui județ.
isterisi, a — = a lipsi, a păgubi.
istov = sfîrșit, capăt.
iuzbașă = căpetenie de steag de slujitori.
izbrăni, a — = a lămuri, a termina, a rezolva.
iznoavă, de — = din nou.
izvod = copie.

Î

îmbrăca, a — = a repartiza suma unei dări.
împresura, a — = a nedreptăți, a revendica fără drept.
îndrepta (îndirepta), a se — = a cîștiga un proces.
înpistrat = împresurat, izolat.
înruga, a — = a cere.
întreba, a se — = a se judeca.
întrebăciune = litigiu, proces; a avea — cu cineva = a fi în judecată cu cineva.
învălui, a — = a năpăstui, a nedreptăți.

J

jicniță = hambar de grîu.
judec = om liber.
judeci, a se — = a se elibera din rumînie.
judecie = stare de om liber.

L

laudă = veste, anunțare.
lăturoi = lăturaș, venit din altă parte.
lefeciu = ostaș cu plată, mercenar.
liianopuli = cu amănuntul.
lude (liude) = oameni.

M

madea = chestiune, problemă, pricină.
marafet = iscusință, pricepere.
maglă (măglă) = grămadă.
martalog = slujitor domnesc însărcinat cu paza hotarelor.
măglași = lucrători la ocne care făceau grămezi de sare din bolovanii scoși din ocnă.
megiaș (megiiaș) = țăran liber; țăran stăpîn de pămînt.
mehalgiu = locuitor al marginii unui oraș.
menzil = poștă, stație de poștă.
menzilgii (mizilgii) = slujbași ai poștei.
meremetisi, a — = a repara.
mertic = obligația de a hrăni slujbași domnești; tain, porție.
mesița = luna.
meșteșug = înșelăciune, înșelătorie.
metoh (metof, mitof) = schit sau mănăstire dependentă de altă mănăstire.
milostiu bojiu = din mila lui Dumnezeu.
mizilgii v. *menzilgii*.
molitvă = rugăciune, binecuvîntare; — ta = sfinția ta.
mumbașir (bumbașir) = slujbaș însărcinat cu împlinirea unei porunci domnești.
musadea (musaadea) = favoare, concesie.
mușcel = deal înalt, cu pantă ușoară.

N

namestie (nemstie) = clădire mică; dependință.
nart = cuantum.
năpastă = dare extraodinară; încasare arbitrară.
năstavnic = administrator al unei mănăstiri.
neclătit = neclintit.
neizbrănit = nerezolvat.
nemernici, a — = a se muta, a emigra.
neprestan = necontenit, fără întrerupere.
neștire = vreunul.
nezăticnit = fără piedică, nesupărat.
niscare = oarecare.
nizam = poruncă, ordonanță.

O

oblu = neted, drept.
obroc = măsură de capacitate.
ocolnică = hotărnicie.
odaie (odae, hodaie) = adăpost de vite.
odăiaș (hodăiaș) = paznic la odaie.
odobașa = comanadnt al unei unități.
oem = uium.
ofițiiar = slujbaș în Oltenia în timpul ocupației austriace (1718—1739).
ohabnic (ohamnic) = deplin.
olac = curier; cal de — = cal de poștă.
olăcărit = obligația de a da cai de olac.
opritură = loc rezervat.
ordie = oaste.
orîndă = termen.
ort = monedă, sfert de taler.
ot = de la; — tam = de acolo.
otaștină (otacină, otașniță) = dare din vin cuvenită stăpînului moșiei.

P

păciui, a — = a împăciui, a aplana un diferend.
paradoxos che paralogos = fără sens şi fără raţiune.
părăsişte = loc părăsit.
perdea = adăpost de iarnă pentru oi.
pîrici = pîrîtor.
pisah = a scris.
plastă = căpiţă de fîn.
pliroforisi, a — = a se informa, a se lămuri.
pliroforie = lămurire.
po = pe cîte.
poclon = dar; dare.
podvoadă = obligaţie de transport, cărături.
pol = jumătate.
ponoslui, a — = a defăima, a calomnia.
ponov = porumbişte, bucate de pe cîmp.
pont, — uri = articol de aşezămînt, aşezămînt.
porumbariu = şură de porumb.
posluşania = slujba.
povelenie = poruncă.
pracsis = cunoştinţă, rutină.
praştină = prăştilă = şindrilă, tescovină.
preatcă = semn la ocă, pînă unde se toarnă vinul.
preobrajnie = schimbarea la faţă.
pretăndălui, a — = a pretinde; a apăra.
pretendarisi, a — = a pretinde.
prezes (prizăş) = preşedinte.
pristăvire = moarte.
privileghium = privilegiu.
prizăş v. *prezes*.
procit = a citit.
procitennomu = cel care a citit.
proclet = blestemat.
proerisis = bună voie.
profasis = afirmaţie neîntemeiată, pretext.
prothimie = bunăvoinţă, zel.
protimisis = drept de întîietate.
protocălit = autentificat, legalizat.
protocoli, a — = a autentifica, a legaliza.
provalisi, a — = a propune.
proxenisi, a — = a provoca, a produce.
publicălui, a — = a publica.
putere = capacitate, stare economică.

R

rămîne, a — de judecată = a pierde un proces.
raspetia = pictură bisericească.
răbdător = păgubaş.
răzmeriţă = turburare provocată de război.
rece = spusă.
receh = a spus.
repartiţion = repartiţie.
ridica, a — = a răspunde, a face faţă.
rumpe, a — judecata = a hotărî într-o pricină.
ruptoare = învoială, înţelegere; dare fixată de contribuabili în înţelegere cu vistieria.

S

saam, sam = însuşi.
salgovardiia = carte de apărare, scutire.
saragea = slujitor domnesc.
satara = dare pusă pe silişte.
scăunaş = slujbaş în timpul ocuopaţiei austriace în Oltenia (1718—1739).
scopos = intenţie, scop.
seamă (saamă) = dare, termen de încasare a dărilor.
seimen = ostaş mercenar.
sfeterit = însuşire nedreaptă.
siclet = constrîngere, presiune.
silişte = vatra satului.
simfonie = înţelegere.
simfonisi, a — = a se înţelege, a conveni.
sin = fiul.
sincatavasis (singatavasis) = bunăvoinţă, condescendenţă; — a dreptăţii = cumpănire a dreptăţii.
sinet = document, act.
sinthesis = alcătuire, înfăţişare.
siseon = sesiune.
sohat v. *suhat*.
sparge, a — = a rupe; a — cartea = a rupe cartea; a — cîrciuma = a dărîma cîrciuma; a se sparge un sat = a se risipi.
spart = rupt, stricat.
spăsenie = mîntuire.
speţificaţio = listă.
stat = stare, categorie socială.
stenahorie (stănahorie) = strîmtoare, supărare.
stenahorisi, a — = a împovăra, a supăra.
stoboru = par de grad, gard.
sud, sudstvo = judeţ.
suhat (sohat) = taxă pe păşunat plătită stăpînilor moşiei.

Ş

şeic(şic) = ambarcaţiune mică.
şovar = papură.
şufar = mic dregător avînd în grijă bucătăria domnească.

T

tacrir = raport.
tam = acolo.
taxil = încasarea dărilor.
testament = hotărîre, poruncă domnească.
theorisi, a — = a cerceta, a cumpăni.
tist = ofiţer.
tituluş = titlu.
tolico = astfel.
topilă = locul, apa de unde se topeşte cînepa sau inul.
toporaş = pălmaş.
treapăd = amendă, gloabă.
treti = al treilea.
tretina = taxă pentru folosirea unei mori.
tult = monedă turcească în valoare de o jumătate de zlot.

Ţ

ţanc = beţişor cu crestături folosit la măsurarea vinului.

U

ughi = galben, monetă de aur.

V

val = supărare, nedreptate.
vel = mare.
veleati = a porunci.
venetic = străin.
veri = fie.
verice = orice.
verunde = oriunde.
vnuc = nepot.
voe veghéată = părtinire.
volnic = împuternicit.
Vorspann (*forcipan*) = obligaţie de găzduire şi de furnizare a cailor în Oltenia în timpul ocupaţiei austriace (1718—1739).
vreodinioară = vreodată.
vsoe (*vsoi*) = a toată; — zemble Ugrovlahiskoie = a toată ţara Ungrovlahiei.
vtori = al doilea.

Z

za = de.
zabit = slujbaş domnesc care aduce la îndeplinire o hotărîre.
zaharea (*zaherea*) = proviant, dare în natură pentru aprovizionarea oştirilor.
zapis = act particular, înscris.
zapt = confiscare.
zăblău = cergă de învelit.
zăticneală = stingherealä, piedică.
zbor = tîrg, iarmaroc.
zet = ginere.
zgobiv = rău, asupritor.
zlot = monetă de aur.
zulum = nedreptate, asuprire.
zvori, a — = a sluji.

841—394

INDICE DE LOCURI ŞI PERSOANE[1]

A

[1] Indicele de locuri a fost în întregime revizuit de tov. S. Caracaş din colectivul Indici al Institutului de Istorie.
* Asteriscul indică numiri dispărute de aşezări omeneşti.

B

C

D

E

F

H

L

M

N

S

T

Ţ

U

V

Redactor responsabil : IONAS SARAH

Dat la cules 28.06.1961. Bun de tipar 22.11.1961. Apărut 1961. Tiraj 750 ex. Hîrtie semivelină de 65 g/m², 16/700×1000. Coli editoriale 75,80 Coli de tipar 60. A. 00980/1961. C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 333(R)«17».

Intreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918", str. Grigore Alexandrescu nr. 93-95, București–R.P.R., Comanda nr. 1812.

Redactor responsabil: **IONAS SARAH**

Dat la cules 28.06.1961. Bun de tipar 22.11.1961. Apărut 1961. Tiraj 750 ex. Hîrtie semivelină de 65 g/m², 16/700×1000. Coli editoriale 75,80 Coli de tipar 60. A. 00980/1961. C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 333(R)«17».

Întreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918“, str. Grigore Alexandrescu nr. 93-95. București–R.P.R.. Comanda nr. 1812.

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE
INSTITUTUL DE ISTORIE

DOCUMENTE PRIVIND RELAȚIILE AGRARE ÎN VEACUL AL XVIII-lea

VOL. I

ȚARA ROMÎNEASCĂ

COMITETUL DE REDACȚIE:
V. MIHORDEA, Ș. PAPACOSTEA, FL. CONSTANTINIU

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

1961